

དིག་གནས།

ཚུངས་པ་སྤྲུལ་བཞུགས་པ།

རྒྱུན་དགེ།

ཐཱ་ཨླུ་བྷཱུ་ཐཱ་ཨླུ་བྷཱུ་

ཐཱ་ཨླུ་བྷཱུ་ཐཱ་ཨླུ་བྷཱུ་ཐཱ་ཨླུ་བྷཱུ་ཐཱ་ཨླུ་བྷཱུ་

འཇིག་ཀུན་ལ།

༡༡ ། རྟོན་དག་ལ་འབྱུག་པའི་རྩྱལ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བཤད་པ་
ཆོས་ལུས་བཞད་པའི་རྒྱ་དབྱེད་ཆེན་
བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

རྟོན་དག་ེ

ལྷོ་ལྷོ་ཨང་།

༡༡༥

ལྷོ་ལྷོ་ཨང་།

༡

བསེ་ཆོང་ལྷོ་བཟང་དཔལ་ལྷན།

༡༩༣༩

དེབ་ཡང་།

RNY203002

ཀན་ལུ་ཨི་རི་ག་ས་དཔེ་སྐྱེན་ཁང་གི་ས་བསྐྱེན་པ་ཨི་དཔེ་དེབ་ལ་གཞི་བཙུག་པ་ཡིན།

སེར་བྲེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་ཚུལ་སྤྲིག་ཁང་གི་ས་ཁུ་སྤྲིག་བྱས།

སེར་བྲེས་རིག་མཛོད་ཚུལ་སྤྲིག་ཁང་གི་ས་སྤྲོག་རྩལ་འབྲུལ་དེབ་ཏུ་བཅོས།

སེར་བྲེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོས་འབྲེམས་སྤེལ་བྱས།

༡༠༡༥ལོའི་རྒྱ་བ་ལྷ་སར་ཚུལ་སྤྲིག་བྱས།

དེབ་ཆད། 15x21

ཡིག་ཆད། 14

ཡིག་གངས། 945,571

ང་ཚོའི་བྲ་ཆོག་ས་གྲི་ཁ་བྱང་།

www.serajeyrigzodchenmo.org

ང་ཚོའི་ཡིག་སྐྱེས།

serajeyrigzodchenmo@gmail.com

ཡིག་གཏག་ས་དང་གཤེབ་སྤུར་མཁན། བཅོ་སྐྱེན་པ།

ཐོལ་ཕྱེ་རྒྱ་མཆོ།

ལར་སྐྱེན་གྱི་བདག་དབང་སེར་བྲེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོར་ཡོད།

རོ་སྤྱོད་མདོར་བསྟུན།

བསེ་ཆང་སློ་བཟང་དཔལ་ལྷན་མཆོག་ནི། ཕྱི་ལོ་༡༩༣༤ལོའི་ལྷ་ཆེས་༡༥ཉིན་རོང་བོ་སྤེ་བདུན་དུ་
གྲགས་པའི་ཡ་གྲུལ་ཐེ་བྱ་ཞེས་པར་ཡབ་ཕུར་བ་ཆེ་རིང་དང་། ལུས་ལྷ་མོ་སྤྱོད་གཉིས་ཀྱི་སྤྲས་སྤྲ་སྤྲ་
འབྲངས། ཀུན་གཟིགས་པའ་ཆེན་ཐུབ་བསྟན་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མས་བསེ་སྤྲ་བྲེང་ལཱ་པའི་སྤྲལ་སྤྲར་ཐུགས་
ཐག་བཅད་ཅིང་། དགྲུང་ལོ་བཞི་པར་གཏེར་ལུང་ཡིད་དགའ་ཆོས་འཛིན་སྤྱིང་གི་གདན་སར་བཀོད།
དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཀུན་དགའ་བཟང་བོ་ཡོངས་འཛིན་དུ་བསྟན་ཏེ་ཐལ་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྲོག་དང་གཟབ་
གཤམ་གྱི་བྲིས། འདོན་ཆོག་དང་སུམ་ཉྱགས་སོགས་ལ་རིམ་གྱིས་སྤྱངས།

དགྲུང་ལོ་དྲུག་པར་ཨ་རོལ་སློ་བཟང་ལུང་ཉྱགས་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆོན་ལས་དགའ་ལྷ་
དང་ལམ་མཆོག་སློ་འབྲེད་སོགས་ཀྱི་ལྷགས་ལུང་དུ་མ་དང་། རྩོ་རྩོ་འཛིགས་བྲེད་དཔའ་བོ་གཅིག་
པའི་དབང་སོགས་གསན་ཏེ། གསང་མཆོན་ཆོས་ཀྱི་རྩོ་རྩོ་ཞེས་སྟུལ།

དགྲུང་ལོ་བརྒྱད་པར་རོང་བོ་དགོན་ཆེན་དུ་ལེབས་ཏེ་ཨ་རོལ་རིན་པོ་ཆེས་མཁན་སློབ་
སྤྲགས་མ་དང་། བླ་བོ་རབ་འབྲམས་པ་བྲམས་པ་རྩོ་རྩོ་གསང་སྟོན་མཛད་དེ་བར་མ་རབ་བྱུང་དང་
ཆོགས་སྤྲ་མ་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྤོམ་པ་བཞེས་ཏེ་མཆོན་ལ་སློ་བཟང་འཇམ་དབྱངས་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཆོ་
ཞེས་གསོལ།

དགྲུང་ལོ་དགུ་པར་གཏེར་ལུང་དུ་ཨ་རོལ་རིན་པོ་ཆེའི་མདུན་ནས་གསང་འདུས་མི་བསྤྱོད་
པ་སོགས་དབང་རྩེས་ལུང་གསུམ་གྱི་རྒྱན་མང་དུ་གསན། གཙོས་དགའ་ལྷན་ཆོས་སྤྱིང་དུ་སྤྲབས་རྩོ་
གསེར་ཁང་བ་ནས་བརྒྱད་པའི་སྟོན་སེམས་ཆོ་གས་བསྤྱེད་པའི་གདམས་པ་གསན།

དགྲུང་ལོ་བཅུ་པར་རབ་འབྱམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ་མཆོན་ཉིད་དགེ་ཆེན་དུ་
བསྟེན་ཏེ་བསྟུན་གྱི་སྒྲོ་ཉག་སྤྲུལ་སྤྲུལ་དོན་བདུན་ལྟ་ལམ་རིམ་སྤྱོད་འབྲུག་སོགས་ཀྱི་དཔེ་ཁྲིད་
གསལ། ཚེད་པ་དང་དཔེ་གཟིགས། དཔེ་ཁྲིད་ཉིན་རེར་ཆག་མེད་མཛད།

དགྲུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་པར་དབྱུང་འགྱུར་ཆོས་ཀྱི་ཞིང་དུ་ཕེབས་ཏེ། རྫོང་གྲུ་རྒྱལ་གཉིས་གཅོས་
པའི་ལྷ་སའི་གཙུག་ལག་ཁང་ནམས་དང་། རྒྱུད་སྤོང་སྤྱད་སོགས་ཉེན་གཅོ་ཁག་ལ་མཛམ་སྤྲུག་དང་
མཆོད་འབུལ། ༡ རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བཅུ་བཞི་པ་ཆེན་པོར་གཟིམ་རྒྱུད་མཛམ་ཁ་
ཞུས། འབྲས་སྤྱངས་ཆོགས་ཆེན་དུ་ཆོས་ཞུགས་དང་ཆོགས་ཆེན་སྤྱལ་སྤྱའི་མཆོན་བཀྲགས་བཞེས།
སྒོ་མང་གྲུ་ཆང་དུ་ཞུགས་ཏེ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དབལ་ཤུལ་འཇམ་དབྱངས་རྒྱ་མཆོ་བསྟེན་ཏེ།
དོན་བདུན་ཅུ་ནས་བརྒྱད་གསེར་ཐེང་སོགས་གཞུང་ཆེན་ཁག་ལ་གསལ་སྤྱོད་མཛད། ༢ ལོང་ས་
རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་མཆོག་ལས་སྐྱེས་རབས་པོ་བཞི་པ་དང་སྤྲུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་བཅུ་གཅིག་ཞལ་གྱི་
དབང་སྟོག་དང་བཅས་པ། རྒྱན་འབྲུག་གཉིས་དང་སྒྲ་མའི་ནལ་འགྱུར་བཅས་ཀྱི་ལྷགས་ལུང་
གསལ།

༡༩༥༣ལོར་གཙང་བརྒྱ་ཤིས་ལྷན་པོར་ཀྱན་གཟིགས་པར་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་ལས་
དགའ་ལྷན་ལྷ་བརྒྱ་མ་སོགས་ཀྱི་ལྷགས་ལུང་གསལ། འོ་མོན་ཉན་གྱི་བཀའ་ཤོག་དང་ཐམ་གའི་ཆོ་
ལོ་སྟུལ། དགྲུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པར་འབྲས་སྤྱངས་སྒོ་མང་གྲུ་ཆང་གི་དགེ་འདུན་འདུས་པའི་དབྱུང་
སྤྱ་པར་བྱིན་དམ་བཅའ་བཞག།

དགྲུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པ་༡༩༥༦ལོར་དབྱུང་ནས་བྱིར་གདན་སར་ཕེབས་ཏེ་ཨ་རོལ་རེན་པོ་
ཆའི་མདུན་ནས་དབྱུང་རྒྱུད་འཇམ་དབལ་ཞལ་ལུང་སོགས་སྤྱི་ཕྱིར་ཁྲིད་ལུང་མན་དག་གང་མང་
གསལ། རོང་པོ་དགོན་ཆེན་གྱི་དུས་ཞབས་པ་སྟག་ལྷའི་མདུན་ནས། རྒྱ་བོད་ཀྱི་རྩིས་གཞུང་གྲ་
བསྟུས་ནས་གཟའ་ལྷའི་བར་གོ་རིམ་མཐར་ཆགས་སུ་སྤྱངས། དབྱུང་གྱི་བཤེས་གཉེན་འཇམ་
དབྱངས་རྒྱ་མཆོ་སྤྱལ་རྫོང་དགོན་པའི་དགེ་ཆེན་དུ་ཕེབས་ཡོད་པ་གཏེར་ལུང་དུ་གདན་དྲངས་ཏེ།
གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོ་རྩ་འགྲེལ་སྤྲུགས་པ་དང་མཛོད་རྩའི་དཔེ་ཁྲིད་ཞུས།

དགྲུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་པ་༡༩༥༧ལོའི་ས་གཤིལ་ཉ་ལ་ཨ་རོལ་རེན་པོ་ཆེས་མཁན་སྒོ་བ་སྤྲུགས་

མ་དང་། མི་ཉག་རིན་པོ་ཆེས་གསང་སྟོན། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་སྟོ་བཟང་རྒྱ་མཚོ། བཤེས་གཉེན་
དགེ་ལེགས་རྒྱ་མཚོ་སོགས་ལས་ཀྱི་ཁ་སྐོང་འོས་པའི་དགེ་འདུན་གྲངས་ཚང་གི་དབུས་སུ་ད་ཆོག་
ཉེས་མེད་ཕྱུང་ཆོགས་ཀྱི་སྟོན་ས་བསྟེན་པར་རྩོགས། ལོ་དེའི་སྟོན་ཁང་། དབུས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན་
འཇམ་དབྱངས་རྒྱ་མཚོ་གཏེར་ལུང་དུ་གདན་དྲངས་ཏེ་གྲུང་ཐང་འདུལ་སྟོན་སོགས་འདུལ་བའི་སྐོར་
གསལ། བཤེས་གཉེན་བཞག་སྟོན་ཨ་ཁུ་རིན་པོ་ཆེའི་མདུན་ནས་དབྱངས་ཅན་སྟོ་མཛོད་དང་སྐྱགས་
པའི་འབྲེལ་བ་གསལ་ལྟན་ཀྱི་དཔེ་ཁྲིད་ལྟས།

དགྲུང་ལོ་ཉེར་གཉིས་པ་༡༩༥༡ལོར་རྒྱ་མིས་བཅོན་དུ་བཅུག་སྟེ་ཐེ་མེད་དུ་བསྐྱལ། བཅོན་དུ་
ཤར་སྐབས་མགོན་བདུན་པ་དང་མཇལ་ཏེ་གསང་ཐབས་ཀྱིས་དཔལ་རྟོ་རྩེ་འཛིགས་བྱེད་ལ་བཞེན་
པའི་ལུས་སྤང་གི་གདམས་བ་བཀའ་རྒྱ་མའི་ཁྲིད་སོགས་དང་། ཆོས་སྒྲུབ་ཀྱི་རྒྱའི་བྱེན་རྒྱལ་ཞུས་
ཤིང་བསྐུབ་ཁྲིམས་ལ་གཅེས་པར་མཛད། བཅོན་ཁང་དུ་བདེ་གསང་འཛིགས་གསུམ་དང་། དུས་
འཁོར་ཅ་སྐགས་འབྱམ་ལྷག་ལྷ་བཅུ་རེ་དང་། འཇམ་དཔལ་མཚན་བརྟེན་དག་ཆར་ལྷ་བརྒྱག་
གསང་བརྒྱས་གནང་།

དགྲུང་ལོ་ཉེར་དྲུག་པ་༡༩༥༨ལོའི་བྱི་རྒྱ་དགུ་པར་བཅོན་གྲོལ་ཐོབ་སྟེ་ཐང་བཟང་བཟ་ཤེས་
འབྲེལ་དུ་ཕེབས། ༡༩༥༩ལོར་ཁྲུལ་སྤིད་གྲོས་ལྷ་ཡོན་དུ་བདམས། ༡༩༥༩ལོའི་ལོ་འཁོར་ཉིལ་པོར་
ཀན་སུའུ་ཞིང་ཆེན་གྱི་ཆབ་སྤིད་སྟོན་གྲུང་ཕྱོན་ནས་ཆབ་སྤིད་ཤེས་བྱར་སྟོན་སྟོང་མཛད།

དགྲུང་ལོ་སུམ་ཅུ་པ་༡༩༦༥ལོར་རིག་གསང་གྱི་འགོ་བཅུགས་པས་སྤར་ཡང་བཅོན་དུ་
ཕེབས། བཅོན་ཁང་དུ་འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་སྟོང་པོ་འབྱུང་བརྒྱ། མ་ཉི་བྱེ་ཆེན། ལུང་བཤགས་དང་བཟང་
སྟོང་ལྷ་སྟོང་རེ་གྲངས་གསོག་གནང་།

༡༩༦༩ ལོར་བཀས་བཀོད་རྒྱུད་འཛིན་གྱི་ཞུ་མོ་བསྟོན་ནས་བསང་རྒྱ་རྩོད་བཟང་གྲུང་ཐང་
ཡུལ་ཆོའི་དགའ་ལྷག་སྟེ་གྲོང་དུ་དལ་ཅོལ་བསྐྱར་བཀོད་ནང་ལོ་བཅུ་གཅིག་ལ་བཞུགས། ཆངས་
སྐས་བཞད་སྤྱིའི་སྐབས་མིན་བསྟོད་པའི་རྒྱན་གྱི་དཔེར་བརྟེན་ཡང་སྐབས་དེའི་སྟོང་བ་དན་ནས་བྱིས་
པར་གསུངས། དེར་བཞུགས་རིང་ལ་སྟོ་གཏད་ཐུབ་པའི་སྟེས་སུ་དག་ལས་ལྷག་དཔེ་གཡང་ཏེ་རྩེའི་
ལམ་སྐགས། རིམ་ལྷ་དང་བསྐྱེད་རིམ་དངོས་བྱུབ་རྒྱ་མཚོ་སོགས་བསྐྱེད་རྩོགས་དུ་མ། ལམ་རིམ་སྟོ་

སྤྱིར་དང་རིག་གནས་སྒྲིབ་སོགས་ལ་གཞིགས་ཏྲིག་གནང་།

དགུང་ལོ་ཞེ་གསུམ་བ་༡༩༧༧ལོར་དཀར་འདོན་གནང་སྟེ་ཀན་སྟོ་མི་རིགས་སློབ་གྲུའི་དགེ་
ཤན་དུ་གདན་འདྲེས་བ་ལྷར་ཐེབས་ནས་དགེ་སློབ་ཀླམ་ལ་སྟན་དག །སུམ་ཏྲགས། སྤྱ། ལམ་རིམ་
བཅས་ཀྱི་འཆད་ཁྲིད་གནང་བ་དང་འབྲེལ་སྟན་འབྲེལ་༼ཆངས་སྤྱུ་བཞད་སྤྱ༽ེ་ལྷགས་ཚོམ་གནང་། ལོ་
དེར་རང་གི་མཆན་ཞབས་བ་གེ་རྟེ་འཁྲུག་གཉེན་སྒྲོ་གསལ་རྒྱ་མཚོ་གཙོས་དགོན་བ་དང་ཁ་བྱ་
དགོན་པའི་དགེ་ཤན་དུ་མངགས་ཏེ་གཞུང་བཀའ་པོད་ལྷའི་དཔེ་ཁྲིད་དང་དགེ་ཚུལ་སྤྱིར་གི་སྟོམ་བ་
འཕོག་དུ་བཅུག

དགུང་ལོ་ཞེ་དགུ་བ་༡༩༧༧ལོར་གཙོས་མི་རིགས་དགེ་ལོས་ཆེད་གཉེར་སློབ་གྲྭ་གསར་
འཛུགས་སྐབས་སློབ་སྦྱི་གཞོན་པའི་འགན་བཞེས་ཏེ་སློབ་གྲྭ་གསར་འཛུགས་སོགས་ལ་བྱག་ལས་
གནང་།

དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་བ་༡༩༧༩ལོར་ཀུན་གཞིགས་བཅ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་བྱག་ཕྱིར་
དཀར་མཛེས་དང་། ཆབ་མདོ། རྒྱ་ལིས་གྲོང་ཁྲིའ་༼འཛད་ལུམ༽ེ་སོགས་ལ་གཞིགས་ཏྲིག་གནང་བར་
ཐེབས།

དགུང་ལོ་ང་གཅིག་བ་༡༩༨༠ལོར་ཀུན་གཞིགས་བཅ་ཆེན་མཆོག་གི་བཀའ་ལྷར་པེ་ཅིན་དུ་
ཐེབས་ནས་ཀྱང་གོའི་པོད་བཅུད་མཛོ་རིམ་ནང་བསྟན་སློབ་སྦྱིང་གསར་འཛུགས་གནང་བའི་བྱ་སྤྱིག་
ཆོགས་རྒྱུད་གི་གྲས་སུ་སློབ་དེབ་གསར་སྤྱིག་གི་གཙོ་འགན་བཞེས། བཅ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་ལོ་རེར་
དཔེ་ཁྲིད་འཆར་ཅན་རེ་གནང་དགོས་པའི་བཀའ་ཐེབས་བ་དང་དུ་སྤྲངས་ཏེ། ༡༩༩༧ལོའི་བར་དུ་སློབ་
སྦྱིང་དེར་གྲུབ་མཐའ་དང་འདུལ་བ་སོགས་ཀྱི་སློབ་ཁྲིད་ལོ་རེར་ལྷ་གསུམ་རེར་རྒྱུན་ཆགས་སུ་
གནང་། དགེ་ལྷན་གྲུབ་མཐའ་འཛམ་མགོན་བསྟན་པའི་མཛེས་རྒྱུན་ཡང་སྐབས་དེར་ཀུན་གཞིགས་
མཆོག་གི་བཀའ་ལྷར་སློབ་སྦྱིང་གི་དགོས་མཁོར་བཅུམས།

དགུང་ལོ་ང་གཉིས་བ་༡༩༩༠ལོར་ཁོང་གི་བྱགས་བཀོད་བཞེན་གཙོས་མི་ལའི་མཛོད་གྲོལ་
ལྷ་ཁང་ཆེན་མོ་བསྐྱར་བཞེངས་ཀྱི་དབུ་བཅུགས་ཏེ་ལོ་ངོ་བྱག་གི་རིང་རྟེན་དང་བཞེན་བ་ལོངས་སུ་
གྲུབ་པར་བྱས།

༡༩༩༠ལོར་རྒྱལ་སྤྱི་དུས་འཁལ་གྱི་དམིགས་བསལ་སོགས་སྟོན་ལེན་པའི་སློབ་གསེའི་
ཆེད་ལས་པར་བདམས།

དགུང་ལོ་དུག་པ་༡༩༩༩ལོའི་ཉོར་ཁྱ་བརྒྱད་པར་མགར་ཅེ་དགོན་གྲོང་གཉིས་ཀྱིས་
གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལྟར་དད་ལྡན་མང་ཆོག་སྤྱག་ཁྲི་བཀལ་བ་ལ་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དབང་
ཆེན་གནང་།

༡༩༩༥ལོར་གཏེར་ལུང་འདུ་ཁང་ཆེན་མོ་བསྐྱར་བཞེངས་མཛད་དེ་ལོ་ལྔའི་ནང་གྲུབ་པར་
བྱས། སྤྱི་ཚེས་སྤྱི་བའུ་ལྷ་ས་ཆེན་མོ་གཏེར་ལུང་དང་གཅོས་དགོན་སོགས་སྤྱི་བའུ་ལྷ་ས་ཆེ་ཆེན་མོ་
དཔལ་མོ་ལུགས་ཀྱི་དབང་ཆེན། འཛིགས་གསང་བདེ་གསུམ་ཀྱི་དབང་། ལམ་རིམ་དང་སྒྲ་མཆོད།
ལྷོ་སྤྱོད་སྤྱོད་ཆོགས་ཀྱི་ཁྲིད་སོགས་ཟབ་ཆོས་གང་མང་གནང་།

༢༠༠༡ལོའི་ཁྱ་བཅེས་པར་གསུང་ཚུམ་ཡིག་འབྲུ་ཁྲི་༣༠༠ལྷག་གི་༡༨བཅེ་ཆོང་སློབ་མཁའ་དཔལ་ལྡན་ཀྱི་
གསུང་འབུམ། ་ཤོད་བདུན་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་ཚུམ་སྒྲིག་མཛད་ཅིང་། བེ་ཅིང་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱེད་ཁང་
གིས་པར་དུ་བསྐྱེད་ཞིང་འབྲེམས་སྤེལ་བྱས།

དགུང་ལོ་རེ་བདུན་པ་༢༠༠༣ལོའི་ཉོར་ཁྱ་བརྒྱད་པ་ནས་རོང་པོ་དགོན་ཆེན་སོགས་དགོན་
སྐྱབ་ཕྱེ་རི་ཁྲོད་མང་པོར་དབང་ལུང་མན་དག་གི་ཆོས་ཆར་གང་མང་སྤེལ།

དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་པ་༢༠༡༢ལོའི་གནས་ལོ་གསར་ཆོས་ལ་དགུང་གངས་བརྒྱད་ཅུར་
ཕེབས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དུ་གདན་ས་གཅོས་དགའ་ལྡན་ཆོས་གླིང་སོགས་ཀྱིས་བསྟེན་སྐྱབ་སྟོན་སོང་
སློབ་ཆོས་གཅིག་ནས་ཆོས་གསུམ་ཀྱི་བར་དུས་གཏན་བཞེན་ཆེ་བུམ་བུལ་ཏེ། བརྟན་བཞུགས་
བུལ་གནང་མཛད།

གཞན་ཞང་ཀང་བསེ་ཆོང་སློབ་སྟོར་མ་དདུལ་སོགས་བཅུགས་ཏེ། ལོ་རེར་རོགས་སྐྱོར་
མཛད་པའི་སློབ་མའི་ཁ་གྲངས་༩༠ལས་བཀལ་བར་རོགས་རམ་མཛད།

བརྩམས་ཆོས་ལ། ཆངས་སྤུས་བཞུད་པའི་སྤྱི་དབྱེད་དུ་དགེ་ལྡན་གྲུབ་མཐའ་འཇམ་མགོན་
བསྟན་པའི་མཛེས་རྒྱུ། ཁྱད་པར་འཕགས་བསྟོད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་བྱུང་དབང་དཀྱིས་པའི་མཆོད་སྒྲིག།
སྐྱབས་ཆེ་ཨ་རོལ་རིན་པོ་ཆེའི་རྣམ་ཐར། དམ་ཆོས་འདུལ་པའི་ཟེན་ཁྲིས་བྱུང་བསྟན་སྟོན་པའི་

མཛེས་རྒྱན ། མགར་ཅེ་དགོན་པའི་གདན་རབས་དང་བཅས་འཇམ་དབྱངས་མཐོང་གོལ་ཆེན་མོའི་
དཀར་ཆག ། རེབ་གོང་སྐབས་མགོན་བདུན་པའི་རྟོགས་བརྗོད། གཉེར་ཁུང་དགོན་པའི་བཅའ་ཡིག་
སོགས་ཡོད། ཆངས་སྤུལ་བཞད་སྤུལ་སྐབས་བཞི་པའི་བྱང་ཁུལ་གྱི་ཞིང་གོང་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་བཙུ་
ལའི་ཁྱད་འཕགས་དཔེ་དེབ་གྱི་བྱ་དགའ་དང་། ཀན་སྤུ་ཞིང་ཆེན་སྤྱི་ཚོགས་ཚན་རིག་སྐོར་གྱི་ཁྱད་
འཕགས་དཔེ་དེབ་གྱི་བྱ་དགའ། ཀན་སྤུ་ཞིང་ཆེན་སྐོབ་བྲལ་ཆེན་མོའི་ཁྱད་འཕགས་བསྐབ་དེབ་གྱི་
བྱ་དགའ་རྣམས་རིམ་བར་ཐོབ།

ལས་གནས་གྱི་སྐོར་ལ། ཀན་སྤུ་གཙོ་མི་རིགས་དགེ་འོས་མཐོ་རིམ་ཆེད་གཉེར་སྐོབ་
ལའི་སྐོབ་སྤྱི་གཞོན་པ། སྐོབ་སྤྱི་དེ་གའི་སྐོབ་དཔོན་ཆེན་མོ། སྤྱི་གོས་ཀན་སྤུ་ཞིང་ཆེན་མཁའ་
ལྷན་ཚོགས་གྱི་རྒྱན་མུ། ཀན་ལྗོངས་ཁུལ་སྤྱི་གོས་གྱི་སྤུ་ཞི་གཞོན་པ། ཁུང་གོའི་ནང་བསྐྱེད་མཐུན་
ཚོགས་གྱི་ལས་འཛིན་པ། ཀན་སྤུ་ནང་བསྐྱེད་མཐུན་ཚོགས་གྱི་ཚོགས་སྤྱི་གཞོན་པ། ཀན་སྤུ་
དམངས་སྐོལ་ཞིབ་འཇུག་ཚོགས་པའི་ཚོགས་སྤྱི་གཞོན་པ། ཁུང་གོའི་བོད་བརྒྱུད་མཐོ་རིམ་ནང་
བསྐྱེད་སྐོབ་སྤྱི་གི་གདན་ཞུའི་ཞིབ་འཇུག་པ། ལུ་བྱང་མི་རིགས་སྐོབ་བྲལ་ཆེན་མོའི་གདན་ཞུས་
སྐོབ་དཔོན་ཆེན་མོ་བཅས་སོ། །

༢༠༡༥༠༥།༢༠ལ་མེར་བྲེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་ཚོམ་སྤྱིག་པས་ཕྱོགས་བཀྲས་བྲས།

ལྷ་སྒྲིག་པའི་གསལ་བཤད།

དང་པོ། ལྷ་རིམ།

གངས་རིའི་ཤེལ་གྱི་མཆོད་རྟེན་གྱི་ཐེང་བས་སྤྱུ་རྒྱུད་བྱས་པའི་རང་རེ་སྤྱ་ལའི་སྒྲོན་ལྗོངས་སྤྱ། སྒོན་
ལྷོན་ཀུན་རིག་མཁས་པའི་དབང་པོ་དག་གི་བཀའ་དྲིན་ལས། བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ཤེས་རིག་གི་ཉིང་
བརྩུད་དང་། བསམ་སྒྲུལ་གྱི་རྒྱལ་སྤེལ་གྱི་རྒྱ་ཁྱུར་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་སྒྲིགས་བཅ་ཁྱི་ཐག་མང་པོ་ཞིག་
རྒྱུད་ཡོད་ཅིང་། རང་རིགས་ཀྱི་ཡབ་མེས་ཤོང་མ་དག་གི་མཛད་རྗེས་ལས་ཉུང་ཤས་ཤིག་ལག་གིས་
སྤྱ་བཞུགས་པ་བྱས། གཞན་མང་ཆེ་བ་ཤིང་བར་དུ་བརྟོན་ཏེ་བར་སྒྲུབ་དང་འབྲེམས་སྒྲེལ་སོགས་
ཀྱིས་ཉར་ཆགས་དང་སྤྱང་སྒྲོབ་བྱས་ཡོད་ན་ཡང་། དུས་ཀྱི་འཕེལ་འགྲིབ་དང་། འགྲོ་བ་མའི་ཡ་ང་
བའི་ཉེས་སྒྲོན་སོགས་ཀྱིས་དེ་རིང་གི་དུས་སྤྱི་མང་པོ་ཞིག་འབྱུང་བཞིན་ཟས་སྤྱི་ཆར་བཤད་དང་།
གང་མང་ཞིག་ས་རྒྱལ་གྱི་ཁོད་དུ་ཆེས་མཐའ་མཐུག་གི་གཟིམས་མལ་བསྐྱེན་ཉེ་བ་སོགས་ཀྱིས་དེ་
དག་སྤྱར་སྒྲོབ་དང་། གཅས་ཉར་བྱེད་རྒྱུར་བརྟོན་དགོས་པེས་ཡིན།

ལྷག་པར་དུ་བདེ་འཕྱིན་གྱི་དུས་རབས་འདིར་སྒོན་སྒོན་གྱི་མི་རིགས་དག་གིས་སོ་སོའི་རྒྱུད་
དང་ཡི་གེ་སོགས་ཤེས་རིག་གི་ཉིང་བརྩུད་དག་ཆོན་ཆུ་དང་འོད་རླབས་ཀྱི་འགྲོས་དང་བསྐྱེལ་ཏེ།
ཡངས་པའི་ས་ཆེན་གྱི་ཁྲོན་ལ་བསྐྱེལ་ནས་དར་སྒྲེལ་དང་སྤྱང་སྒྲོབ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ན། ང་ཆོ་ཡང་
དུས་རབས་ཀྱི་རྗེས་ཐེག་པར་བྱས་ཏེ། རང་རེའི་ཤེས་རིག་གི་ཉིང་བརྩུད་དེ་དག་ཆོན་ཆུ་གྱི་འགྲོས་
དང་བསྐྱེལ་ཏེ་དར་སྒྲེལ་དང་། སྤྱང་སྒྲོབ། ལྷན་གཟུགས་ཡངས་པའི་གོ་ལའི་ཁྲོན་ལས་བསྐྱེལ་བར་
བྱེད་རྒྱུ་ཏེ་ཅང་གལ་ཆེ་བར་སྤྲོས།

དེ་བས་འདི་ག་མེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་ཚུལ་སྒྲིག་ཁང་ནས་ཀྱང་ཤེས་རིག་གི་ཉིང་
བརྩུང་དུ་གྱུར་པའི་རིས་སྤྱུ་མ་ཆད་པའི་ཐོད་ཀྱི་མཁས་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་སྒྲེགས་བམ་དེ་དག་དང་།
ཞོར་དུ་དེར་རབས་ཀྱི་ཚུལ་པ་པོ་ཆུན་གཞོན་དབྱེར་མེད་ཀྱི་བརྩམས་ཆོས་སོགས་འབྲུལ་དེབ་ཏུ་
ཚུལ་སྒྲིག་གིས་བྲོས་སྤྱུ་བཞག་སྟེ་ཉར་ཆགས་དང་དར་སྟེལ། སྤང་སྦྱོབ་ཀྱི་ལས་གཞི་འདི་གཉེར་
གིན་ཡོད།

གཉིས་ལ། རྒྱུང་གཞི།

རང་རིགས་ལྷག་བསམ་ཅན་གང་མང་ཞིག་གིས་ཚུལ་སྒྲིག་བྱས་པའི་སྒྲོག་རྩལ་འབྲུལ་དེབ་
ཀྱང་གང་མང་ཞིག་ཐོན་དང་འཛོན་སྤྱུས་སྤྱོད་ལ། དེ་དང་ལྷན་དུ་གསུང་རབ་པར་བསྐྱུན་གྱིས་ཤོག་
སྟེང་གི་དཔེ་ཆའང་གང་མང་ཞིག་འབྲེམས་སྟེལ་གྱིས་བྲུབ་བཅའ་དུ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད།

ཡིན་ན་ཡང་དེ་དག་ལས་ཉུང་ཤས་ཕྱད་པལ་ཆེ་བ་ཞིག་ནི་ཞུས་ཆེན་བ་དག་ལ་རང་སྤྱོད་པེར་
པའི་རིག་གནས་ཀྱི་སྤང་གཞི་བརྟན་པོ་ཞིག་མེད་པར་མ་ཕྱིའི་ཡི་གེ་གང་བྱུང་བཅོ་བཙུག་བསྐྱུ་
དང་། ཆད་ལྷག་དང་ཞོར་བ་ཏ་ཅང་མང་བས་གསུང་རབ་ཀྱི་སྒྲེགས་བམ་མ་དག་པ་མང་པོ་ཞིག་
འབྱུང་གིན་ཡོད་ལ། མཁས་པ་སྤྱུ་མས་ཞུས་དག་བཏང་པའི་གསུང་རབ་དག་གི་ཆད་ལྷན་གྱི་ཡིག་
སྦྱོར་མང་པོ་ཞིག་ཀྱང་བྱུང་གིན་ཡོད།

སྤྱིར་གསུང་རབ་ཀྱི་པར་གཞི་རྩིང་བ་དག་ནི་ཤིང་པར་དང་ལག་བྲིས་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ལ།
དེ་དག་ཀྱང་ཚུལ་པ་པོ་རང་ཉིད་དམ། རིག་གནས་ལ་ནང་བྱན་ཆུད་པའི་མཁས་དབང་དང་དམ་པའི་
སྤྱེས་བྲུ་གང་མང་ཞིག་གིས་ཞུས་དག་བཏང་བ་དང་། དུག་བྲིས་ཡིན་པས་གང་བྱུང་བཅོ་བཙུག་བྲུ་
ཆུ་མེད་ལ། གསུང་རབ་ལས་ཡིག་འབྲུ་གཅིག་ཞོར་ནའང་ནང་དོན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་ཏེ་ཆབས་ཆེ་
པའི་སྦྱོར་འབྲུང་ངེས་ན། གསུང་རབ་ལ་བསྟེན་སྟངས་ལྷད་དང་བཅོ་བཙུག་གསུང་རབ་ལས་ཡིག་འབྲུ་
གཅིག་ལའང་བཙུག་སྟངས་ལྷད་མེད་པར་སོར་བཞག་བྲུ་ཆུ་དང་། གལ་ཏེ་གསུང་རབ་ལས་ཐན་ཡིག་རྟོག་
གཅིག་ལ་འབྲུར་སྒྲོག་གཏོང་དགོས་བྱུང་ནའང་དེ་ཉིད་ཁ་གསལ་དང་མ་ཕྱིའི་ཡི་གེ་ཉིད་གསར་
བསྐྱུན་གྱི་དཔེ་ཆར་མཆན་སོགས་ཀྱི་སྟེང་ནས་འཛོག་ཆུ་ནི་ཏ་ཅང་གལ་ཆེ་བ་ཡིན།

གསུམ་པ། བར་གཞི་ངོས་འཛིན་བྱེད་ལྟངས།

དེ་ཡང་འདི་ག་ཚུལ་སྒྲིག་ཁང་ནས་དཔེ་ཆ་གང་ཞིག་འབྲུལ་དེ་བ་ཏུ་ཚུལ་སྒྲིག་བྱེད་སྐབས།
ཐོག་མར་བྱ་ཡིག་དེ་ཉིད་ལ་ཞིབ་བསྟར་བྱེད་སའམ་མ་ཕྱི་བར་གཞི་རྒྱུད་པ་ཆོད་ལྷན་ཞིག་འདེམ་
གྱིན་ཡོད་ལ། བར་གཞི་གཞན་ཡང་ཡོད་ཆེ་བར་གཞི་ཆོད་ལྷན་གཅིག་མ་ཕྱིར་བཟུང་ཞིང་གཞན་
དག་མ་ཕྱི་དེ་དང་གཤིབ་བསྟར་གྱི་གཞི་རུ་བཟུང་གིན་ཡོད།

བཞི་པ། བྱ་སྒྲིག་བྱེད་ལྟངས།

ཞུས་དག་གི་ལས་རིམ་ནི་ཏ་ཅང་རྟོག་འཛིང་ཆེ་ལ། གནད་འགག་ཅན་ཞིག་དང་ཤིན་ཏུ་
གལ་ཆེ་བ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན། ཞུས་དག་གཏོང་མཁན་རང་ཉིད་ཐུན་མོང་གི་རིག་གནས་ཡོངས་ལ་ནང་
བཅུ་ཆུང་བ་ཞིག་མེད་ན་ཡང་རྒྱས་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་དགོས་ལ། ལྷག་པར་དུ་བརྟུན་འདྲི་རིག་པའི་
ཕྱོགས་ལ་རང་སྐྱེ་ཐེང་བ་ཞིག་དེས་བར་དུ་དགོས་ཤིང་། ཞུས་དག་གཏོང་སའི་གཞུང་གི་གོ་བཤེད་
ཅུང་ཟད་ལེན་ཐུབ་པ་ཞིག་དགོས་པ་དང་། དེ་ལ་དུས་ལྡན་ཡང་གང་མང་ཞིག་གཏོང་དགོས་པ་ཡིན།

འདི་ག་ཚུལ་སྒྲིག་ཁང་ལ་མཆོད་ན། མ་ཕྱིའི་ཡིག་འགྲོམ་སོར་བཞག་བྱ་རྒྱའི་ཅ་དོན་རྒྱུ་
འབྱོར་བྱེད་རྒྱ་གལ་ཆེ་བ་དང་། དགེ་མཆོད་ཆེ་བར་མཛོང་སྟེ། གཞི་བཅོམ་སའི་བར་གཞི་དེ་ཉིད་
དང་བྱ་ཡིག་གཉིས་ཞིབ་བསྟར་བྱས་ཏེ། མ་ཕྱི་རིམ་རིམ་བཞིན་ཚུལ་སྒྲིག་བྱ་རྒྱ་དང་། མ་ཕྱི་དེར་བར་
གཞི་མི་འདྲ་བ་གཞན་ཡོད་ཆེ་བར་གཞི་གཞན་རྣམས་ལ་གཤིབ་བསྟར་བྱས་ཏེ་མི་འདྲ་བ་གང་ཡོད་
ལ་འོག་མཆོད་བཀོད་པ་ལས་ཞུས་དག་མི་གཏོང་རྒྱ་འདེམ་པ་ཡིན།

བར་གཞི་རྒྱུད་པ་དག་གི་ནང་དུ་ཡིག་འབྲུལ་མི་གསལ་བ་དང་། བར་ཤིང་གི་ཡིག་འབྲུལ་
གསལ་ཆག་དང་། བར་ཡིག་བསམ་བློས་ཞོར་ཤོར་བ། བཞོས་ཞོར་དང་། ལྷག་ཆ་ཆ་མ་སྟོམས་པ་
སོགས་ཀྱིས་ཡིག་ཞོར་སོགས་རེ་ཟུང་ཡོད་པ་དག་དང་། གཞི་བཅོམ་སའི་བར་གཞི་ཨ་མ་ལས་མ་
བཅོས་ཐབས་མེད་ཀྱི་ཡིག་ཞོར་མཛོད་གསལ་ཅན་དག་ནི་གཤིབ་སྟར་བྱེད་སའི་བར་གཞི་གཞན་ལ་
ཁྱུངས་གཏུགས་ཏེ་ཞོར་བཅོས་དང་འོག་མཆོད་པ་ལས་འོལ་ཆོད་དམ་རང་དགར་བཅོ་བཅོས་
བརྒྱབ་མེད་ལ། གཤིབ་བསྟར་བྱེད་སའི་བར་གཞི་གཞན་དེའི་ཡི་གེ་དག་པ་དེ་ཉིད་བར་གཞིའི་
གཞུང་དངོས་སུ་མཆོམས་རྟགས་བཅས་བཀོད་ཡོད་པ་དང་། གཞུང་དངོས་ཀྱི་ཡིག་ཞོར་དེ་ཉིད་དང་

པར་གཞི་གཞན་དེའི་ཡི་གེ་དག་པ་དེ་གཉིས་ཀ་ཤོག་གྲངས་སོགས་མཉམ་སྦྲར་གྱིས་འོག་མཆན་དུ་
བཀོད་ཡོད།

གཤམ་སྦྲར་བྱེད་སའི་པར་གཞི་གཞན་མེད་པའམ་པར་གཞི་གཞན་དེར་ཡང་རྗེས་ཡོད་ཆེ་
གཤམ་སྦྲར་བྱེད་མཁན་རང་ཉིད་གྱིས་རྗེས་བཅོས་བྱས་ཏེ་རྗེས་བཅོས་གྱི་ཡི་གེ་དེ་ཉིད་པར་གཞིའི་
གཞུང་དངོས་སམ་གཞུང་དམྱུས་གྱི་ཡི་གེ་དང་མི་རྗེས་བའི་ཆེད་སྒྲུབ་དུ་མཆམས་ཉགས་༼༡༽དང་
རྗེས་སུ་མཆན་གྲངས་སྦྲར་ཞིང་། མ་གྱིའི་ཡིག་རྗེས་དེ་ཉིད་མ་གྱིའི་འོག་གྲངས་དང་ཡིག་སྐྱེད་གར་
ཡོད་ཁ་གསལ་མཉམ་སྦྲར་དང་། པར་གཞི་གཞན་ཡང་ཡོད་ཆེ་པར་གཞི་གཞན་གྱི་ཡིག་རྗེས་དེ་
ཡང་པར་གཞི་གཞན་དེའི་མིང་༼༢༽མཆོན་ཉགས་༼༣༽དང་། འོག་གྲངས། ཡིག་སྐྱེད་བཅས་གར་ཡོད་ཁ་
གསལ་མཉམ་སྦྲར་གྱིས་འོག་མཆན་དུ་བཀོད་ཡོད།

གལ་ཏེ་གཞུང་ཡིག་གཅིག་ལ་ལག་ལེན་དང་མི་མཐུན་པའམ་མཐོང་དགོན་པའི་ཡི་གེ་གྲིས་
ཡོད་ནའང་དེ་ཉིད་མ་གྱི་དང་གཤམ་སྦྲར་བྱེད་སའི་པར་གཞི་ཆང་མར་གཅིག་མཆུངས་སུ་ཡོད་ཆེ་
རང་སོར་འཛོག་རྒྱ་ལས་བཅོས་མེད་ལ་འོག་མཆན་སོགས་ཀྱང་བཀོད་མེད།

ཆོག་སྤང་སྦྱོར་སྤངས་ལས་པར་གཞི་རྒྱུ་པ་དག་གི་ནང་དུ་ཆོག་སྤང་ཞིང་སོགས་སྦྱོར་
སྤངས་ལ་གཅིག་གྱུར་མེད་པ་དང་། བརྒྱ་སྦྱོད་ཀྱི་གཞུང་མང་ཆེ་བར་གསལ་བའི་ཐོབ་ཚུལ་ལྟར་སྦྲར་
མེད་པ་དག་ནི་ཆོག་སྤང་དེ་དག་གི་ཐོབ་ཚུལ་གསུངས་པ་ལྟར་སྦྲར་ཏེ་གཅིག་གྱུར་འོང་ཐབས་བྱས་
ཡོད་ལ། པར་གཞིའི་ཆོག་སྤང་གྱི་ཡི་གེ་དེ་ཉིད་འོག་མཆན་དུ་བཀོད་ཡོད། གཞན་ད་བླག་འདོད་མིན་
སོགས་ཀྱི་བྱུང་པར་ལས་ཆོག་སྤང་སྦྱོར་སྤངས་མི་འདྲ་བར་འབྱུང་བ། དཔེར་ན། ཡིན་ཀྱང་། ཡིན་
ཡང་ལྟ་བུའི་རིགས་ནི་མ་གྱིའི་པར་གཞིར་གང་ཡོད་སོར་བཞག་བྱས་ཏེ་པར་གཞི་གཞན་གྱི་སྦྱོར་
སྤངས་མི་འདྲ་བ་ཡོད་ཆེ་དེ་ཉིད་འོག་མཆན་དུ་བཀོད་ཡོད། བདག་སྒྲིའི་པ་བ་དང་མིང་མཐའི་པ་བའི་
སྦྱོར་སྤངས་ནི་པར་རྒྱུ་དག་ལས་འབྱུང་བའི་སྦྱོར་ཚུལ་དེ་ལ་གོ་རྒྱུ་ཆེ་བས། མ་གྱིའི་པར་གཞིར་
པར་རྒྱུ་དག་ལྟར་སྦྲར་ཡོད་ཆེ་རང་སོར་བཞག་ཡོད་ལ། པར་གཞི་ཁ་ཤས་ལས་གཞན་དང་མི་
མཐུན་པའམ་དེས་བརྟན་མེད་པར་ཅི་རིགས་སུ་སྦྲར་ཡོད་པ་དག་ནི་པར་གཞི་གཞན་དང་གཤམ་
བསྦྲར་དང་། པར་གཞི་གཞན་མེད་ཆེ་གཞུང་ཡིག་པ་བ་དག་འོག་མཆན་དུ་བཞག་སྟེ་གཞུང་དམྱུས་

སུ་བར་ཉིད་དག་གི་སྒྲོར་ཚུལ་ལས་ཆིག་སྟངས་དང་དབང་ཅན་གྱི་ཐོབ་ཚུལ་དེ་ཉིད་ལག་བསྟར་གྱིས་
གཞུང་དམུས་སུ་མཆོམས་ཏྲགས་དང་མཆན་གྲངས་བཅས་བཞོ་བཅོས་བརྒྱབ་ཡོད། དམིགས་
བསལ། ཚཱ་བ་པོ་བདག་སྒྲུའི་བ་བ་དང་མིང་མཐའི་བ་བའི་སྒྲོར་སྟངས་ཆིག་སྟངས་གཞན་དབང་ཅན་
ལྟར་འདོད་མཁན་ཞིག་ཡིན་ཆེ་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོར་ཚུལ་དེ་དང་འཇགས་བཞག་ཡོད་པ་ལས་བཞོ་བཅོས་
བརྒྱབ་མེད།

ཡང་བྱ་ཆིག་སོགས་སྒྲོད་སྟངས་ལ་བརྟེན་ཏེ་གཞུང་གི་སྒྲིག་སྟེང་དང་། ལག་ལེན་
སོགས་ཀྱི་དབང་གིས་བྱ་ཆིག་སྒྲོར་སྟངས་མི་འདྲ་བར་འབྱུང་བ་དག་ཀྱང་མ་ཕྱིར་གང་ཡོད་དང་
སོར་བཞག་པ་ལས་སྒྲིགས་གཅིག་དང་མི་མཐུན་པ་རྒྱ་མཆན་དུ་བྱས་ཏེ་བཞོ་བཅོས་བརྒྱབ་མེད།

འོག་མཆན་འགོད་སྐབས། ཡིག་གཟུགས་གཅིག་ཉིད་ལ་བར་གཞི་དག་ལས་མི་མཐུན་
བའམ་མི་འདྲ་བ་བསྐྱར་མར་འབྱུང་བ་དང་། འོག་ངོས་གཅིག་གི་ནང་དུ་དེ་འདྲ་མང་དུ་འབྱུང་བ་དག་
ལ་བར་ངོས་གཅིང་མ་འོང་བ་སོགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་དང་པོ་དེར་འོག་མཆན་བཀོད་ཅིང་གྲག་ཏྲགས་སུ་
གསལ་བ་ཤད་མཉམ་སྒྲར་བྱས་ཏེ་གཞན་རྣམས་ལ་གཞུང་དམུས་སུ་མི་མཐུན་བའམ་མི་འདྲ་བའི་ཡི་
གེ་དེ་ཉིད་ཀྱི་གོང་དུ་མཆོམས་ཏྲགས་ལས་འོག་མཆན་བཀོད་མེད།

ལུང་འཛེན་གྱི་གཞུང་ཆིག་དག་ཀྱང་གཞུང་དམུས་ལྟར་གཤིབ་བསྐྱར་དང་འོག་མཆན་
བཀོད་ཡོད་པ་ལས་ལུང་ཁྲངས་ཀྱི་གཞུང་གི་བར་གཞི་དག་དང་གཤིབ་བསྐྱར་བྱས་ཏེ་དེ་དག་དང་
གཅིག་མཚུངས་འོང་ཐབས་བྱས་མེད།

ཤད་འཛེན་སྟངས་ལྟ་བུར་མཆོན་ན། མ་ཕྱིའི་བར་གཞི་ཁ་ཤས་སུ་ཅ་བ་ལུང་འཛེན་དང་།
གཞུང་འབྲེལ་ལྟ་བུར་གང་འབྲེལ་སའི་གཞུང་བླངས་པ། ཡང་ན་གཞུང་གཞན་ལས་བླངས་པ་ལྟ་བུའི་
མཐུག་ཏུ་དང་ཆིག་བརྟེན་དེ་ཉིད་རྫོགས་མེད་པ་མཆོན་ཕྱིར་དུ་ཤད་གཉིས་ཐོབ་པ་དག་ལའང་དེ་
ཉིད་གཞན་ལས་བླངས་པ་སོགས་ཤེས་ཆེད་ཤད་གཅིག་ལས་བཞག་མེད་པ་དག་ཀྱང་མ་ཕྱི་ལྟར་
རང་སོར་བཞག་ཡོད་ལ། སྤྱིར་ཀ་ག་ཤས་ལ་ཆིག་ཤད་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཤད་མི་སྒྲོར་བ་དང་ཉིས་
ཤད་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཤད་གཅིག་ལས་སྒྲོར་མི་དགོས་པའི་སྟེང་ཡོད་ནའང་། ཤད་བར་རྣམས་སུ་ཤད་
ཐོབ་སའི་ཡི་གེ་དེ་གསུམ་རྗེས་ཀྱི་ཡི་གེ་དང་ཆེག་བྲིས་གཅིག་ཏུ་མི་ནོར་བའི་ཆེད་ཤད་བཞག་ཡོད་

བ་སྒྲར་འདིར་ཡང་ལག་ལེན་དེའི་མེས་སུ་འབྲངས་ཡོད། ཡིག་ཐེང་གཅིག་གི་འགོ་བརྒྱུད་སྐབས་
 མེས་སུ་འདྲེས་པའི་ཡིག་རྟོག་གཅིག་། ཡིག་རྟོག་གཅིག་ནི། ཐོན་མེས་མཚོར་རྒྱ་མེད་པའི་མིང་གཞི་རྒྱུད་པ་
 དང་བཅུགས་འདྲིམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཡིག་རྟོག་གཅིག་ལ་བཅུས་དགོས། དཔེར་ན། [ག] [ཀོ] [སྐ] [སྒ]
 [སྣ] [མ་ལྷ] ། ཅན་གྱི་མེས་སུ་འདྲེས་ཆོད་ཏུ་རིན་ཆེན་སྤངས་འདྲ་སྤྱད་ཡོད། དེ་ཡང་རིན་ཆེན་
 སྤངས་འདྲེས་ཀྱི་དགོས་དོན་ནི་ཐོག་འགོའི་ཡིག་རྟོག་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱལ་ཁབ་ཆེད་ཏུ་ཡིན་པས་
 སྤངས་འདྲ་གཉིས་སྤྱིར་སློལ་མེད་པ་དང་། སྤྱིར་ཀ་ག་འག་སྤུམ་གྱི་ཀར་པས་ཆིག་འདྲེས་ལོ་མོ་ཆོད་
 བའང་རིན་ཆེན་སྤངས་འདྲེས་ཀྱི་ལོ་མི་ཆོད་པས་དེ་དག་གི་མེས་སུ་འདྲེས་སྤངས་འདྲ་བཅར་པའི་རྒྱལ་ཏུ་
 སྤྱད་ཡོད། དཔེགས་བསལ་འབྲུལ་དེ་བ་སྤྲིལ་བྱེད་ཀྱི་མཉེན་ཆས་ནང་ཏུ་ཡིག་སྤྲིམས་བཅོས་ཡོད་
 བས་ཡིག་རྟོག་ཁ་ཤས་ཀྱི་མེས་སུ་སྤངས་འདྲ་སྤྱད་ཆེ་ཡིག་ཐེང་གོང་མའི་མེས་སུ་འོར་འགོ་བའི་
 རིགས་ལ་སྤངས་འདྲ་སྤྱད་མེད། EPUBཅོམ་སྤྲིལ་གི་སྐབས་སུ་འབྲུལ་དེ་བ་ཀྱི་སྤྲིམ་གཞི་ཆེ་རྒྱུ་
 སོགས་འབྲུལ་སྤྱིད་རང་དབང་བ་ཡིན་པས་སྤངས་འདྲེས་ཀྱི་དགོས་དོན་སྤྱིར་འགོ་བས་EPUBཅོམ་
 སྤྲིལ་གི་སྐབས་སུ་སྤངས་འདྲ་སྤྱད་མེད།

དཀར་ཆག་འདྲི་གསུངས་ལ་མཆོན་ན། གཞུང་གི་ས་བཅད་དཔ་གཞུང་ཆོན་ཆེ་ཆུང་གཞིར་
བཟུང་གིས་མང་ཉུང་འཆོམ་བར་དཀར་ཆག་བསྐྱིགས་ཡོད་ལ། གཞུང་དགུས་སུ་ཡིག་སྟངས་མེ་འབྱུང་
བའི་ཆེད་དུ་ས་བཅད་དེ་ཉིད་རང་སོར་དཀར་ཆག་ཏུ་ཐོ་འགོད་བྱས་ཡོད། དཀར་ཆག་ཏུ་འགོ་རྒྱུའི་
ས་བཅད་ལ་དང་པོ་ནི་ལྷ་བྱ་ལས་མེད་ཆོ། དང་པོ་གང་ཡིན་ཅད་བཅོད་བྱས་ཏེ་དེ་ཉིད་གྲག་རྟགས་
ནད་དུ་བཞག་ཅིང་གཞུང་དགུས་དང་མི་ནོར་བའི་ཆེད་དེ་ཉིད་ཡིག་ཆུང་བྱས་ཡོད། དཔེར་ན། དང་པོ་
ཁ་ཆོན་དོན་ཤིན། ལྷ་བྱ། གསུང་འབྲུམ་གྱི་དཀར་ཆག་སྐབས། འོག་གངས་རེ་མང་དུ་མི་འགོ་བདད་
ཙམ་སྐྱིག་དང་འབྲུལ་དེབ་ཁ་སྐྱེ་སྐྱ་བར་དམིགས་ཏེ་གཞུང་ཆོན་གང་ཡོད་ཀྱི་མཆོན་བྱང་དེ་ཉིད་
དཀར་ཆག་ཏུ་བསྐྱིགས་པ་ལས་ནད་གསེས་ཀྱི་དཀར་ཆག་བསྐྱིགས་མེད།

ཚུམ་སྒྲིག་བྱས་པའི་འབྲུལ་དེ་བ་ཀྱི་གཞུང་དྲུས་ཀྱི་དཀར་ཆག་ཏུ་ཐོ་འགོད་བྱས་ཡོད་པ་
དེའི་སྤྱིང་དུ་མཚུ་བཞོན་བྱས་ཆེ་སྟོན་གྱི་དཀར་ཆག་ཏུ་མྱིར་སྟོན་གྱིད་པ་དང་། དཀར་ཆག་གང་རུང་
ཞིག་གི་སྤྱིང་དུ་མཚུ་བཞོན་བྱས་ཆེ་དེའི་དོན་གསལ་པའི་གཞུང་དྲུས་སུ་འགོ་བཟུང་། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱལ་

ཤོག་གི་སྤྲད་ཀྱི་སྤུལ་ཆ་གཅིག་ཙམ་གྱི་ས་ཁོངས་གང་རུང་ཞིག་ལ་མཇུག་ཅོན་བྱས་ཆེ་དཀར་ཆག་
ཏུ་འགྲོ་བ་དང་། མཇུག་གི་ཤོག་ངོས་ཀྱི་འོག་ཏུ་དབུ་གཟིགས་ལ་ཐེབས་པར་བྱ་ཞེས་པར་མཇུག་
ཅོན་བྱས་ཆེ་མཇུག་ངོས་ལ་འགྲོ་བ་སྟེ་སྟོག་པ་པོར་སྟབས་བདེ་འོང་ཆེན་ཡར་མར་པན་ཚུན་བྱིར་
སྟོག་བྱས་ཆེན་པར་བཟོས་ཡོད་ཅིང་། གོང་གི་འདི་གའི་བླ་ཆོག་པ་དང་ཡིག་སྒྲུལ་གྱི་དབྱིན་ཡིག་གི་
ཁ་བྱང་གང་ཞིག་ལ་མཇུག་ཅོན་བྱས་ཀྱང་དེ་གཉིས་སོ་སོ་ནས་ཁ་བྱེ་འོང་བར་བྱས་ཡོད།

ཚུལ་སྒྲིག་བྱེད་སའི་མཉེན་ཆས་ ID ཅན་དུ་ཚུལ་སྒྲིག་དང་། འབྲུལ་དེབ་ཁ་བྱེ་སྒྲུབ་གྱི་སྟོག་པ་
པོས་སྟོག་སྟོ་བ་སོགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་འབྲུལ་དེབ་ཀྱི་ཤོག་ངོས་རེ་རེར་དོན་ཆེན་ཆེ་ཆུང་ལ་དཔགས་ཏེ་
ཡིག་སྐད་མར་པབ་ཡོད་ལ། ཤོག་གངས་ཏེ་ཅང་མང་བའི་གཞུང་དག་ལ་ཡིག་སྐད་མར་པབ་པ་དེས་
འོག་གི་ཡིག་སྐད་དང་ཤོག་གངས་ཐེ་མང་དུ་མི་འགྲོ་བར་བསམ་སྟོ་གཏོང་དགོས་པས་དོན་ཆེན་ཆེ་
འབྲིང་ཆུང་གསུམ་གང་རུང་ཞིག་གི་མཇུག་ཡིན་མིན་ལ་མ་བཟོས་པར་གཞུང་མཆོམས་གང་རུང་
ཞིག་ནས་མར་པབ་ཡོད།

ནོར་བཙེས་སོགས་མ་བྱིའི་གཞུང་དཀྲུག་སམ་གཞུང་ཡིག་ལ་འབྲུར་བ་ཆེ་ཆུང་གང་འདྲ་
ཞིག་བཏང་ནའང་ཡི་གེ་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྟོན་དུ་མཆོམས་ཀྟགས་༼”༽དང་། ཐེས་སུ་མཆོན་གངས་སྐར་ཏེ་
དེ་ཉིད་མ་བྱིའི་གཞུང་ཡིག་དང་མི་ནོར་བར་བྱས་ཡོད་ལ། མ་བྱིའི་གཞུང་ཡིག་ཉིད་མ་བྱིའི་ཤོག་
གངས་དང་ཡིག་སྐད་མཉམ་སྐར་གྱིས་འོག་མཆོན་དུ་བཀོད་བ་དང་། གཞུང་དཀྲུག་སུ་མཆོམས་
ཀྟགས་དང་མཆོན་གངས་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་བཞག་ཡོད་སའི་ཡི་གེ་དེ་ཉིད་པར་གཞི་གཞན་ལས་བྱུང་
བ་ཡིན་ཆེ་འོག་མཆོན་དུ་པར་གཞི་གང་ཡིན་གྱི་མཆོན་ཀྟགས་མཉམ་སྐར་བྱས་ཡོད། གཞུང་ཡིག་
མཆོན་ཀྟགས་ཅན་གང་ཞིག་ལ་འོག་མཆོན་དུ་མ་བྱིའི་ནོར་བཙེས་སོགས་ཀྱི་ཡི་གེ་དེ་ཉིད་དང་།
མཆོན་ཀྟགས་ཅན་གྱི་ཡི་གེ་དེ་ཉིད་པར་གཞི་གཞན་གྱི་ཡིན་ཆེ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཤོག་གངས་དང་ཡིག་སྐད་
མཉམ་སྐར་བྱས་ཏེ་འོག་མཆོན་དུ་འདྲ་བཀོད་ཡོད་ལ། གཞུང་དཀྲུག་གྱི་མཆོན་ཀྟགས་ཅན་གྱི་ཡི་གེ་
གང་ཞིག་འོག་མཆོན་དུ་རང་ཀྟགས་སྐར་ཡོད་པ་དག་ནི་གཤེབ་སྐར་བྱེད་མཁན་གྱི་ཡིན།

གཞན་ཞུ་སྒྲིག་པས་ནོར་བཙེས་ཀྱི་ཡི་གེ་དང་། མཆོམས་ཀྟགས། མཆོན་གངས་ཀྟགས་
སྐད་ཏེ་མཆོན་གངས་སྐར་གྱི་འོག་མཆོན་གྱི་གཞུང་ཡིག་དག་ཚུར་བྲངས་ཏེ་གཞུང་དཀྲུག་དང་

སྤར་ན། གཞུང་དེ་དང་དེའི་མ་ཕྱིའམ་གཞི་བཙེལ་སའི་བར་གཞི་དངོས་ཇི་མ་ཇི་བཞིན་འབྱུང་ངོ་། །

ཨ་པ། ཉགས་རེ་བྱུང་།

ག༽ (") ཉགས་འདི་ནོར་ཆད་གྱི་མཆམས་འབྱེད་བྱེད་གྱི་ཉགས་སུ་སྤྱད་ཡོད། མཆམས་གང་
ནས་ནོར་བ་དང་ཆད་པའི་མཆམས་དེར། ཉགས་འདི་དང་གང་གི་བར་དུ་ནོར་ཆད་གྱི་
མཆམས་དེར་མཆན་གངས་སྤྱར་ཡོད།

ཁ༽ (-) ཉགས་འདི་ཆད་ཉགས་སུ་སྤྱད་ཡོད། མ་ཕྱི་དང་བར་གཞི་གང་རུང་ཞིག་ལས་ཆད་པ་
དག་ལ་འོག་མཆན་དུ་ཆད་ཡིག་དེའི་གོང་དུ་ཉགས་འདི་འབྱུང་ཞིང་། ཉགས་འདིས་ཡི་གེ་དེ་
ཉིད་མ་ཕྱིའམ་བར་གཞི་དེར་ཆད་ཡོད་པ་སྟོན།

ག༽ (+) ཉགས་འདི་ལྷག་ཉགས་སུ་སྤྱད་ཡོད། མ་ཕྱི་དང་བར་གཞི་གང་རུང་ཞིག་ལས་ལྷག་པ་
དག་ལ་འོག་མཆན་དུ་ལྷག་ཡིག་དེའི་གོང་དུ་ཉགས་འདི་འབྱུང་ཞིང་། ཉགས་འདིས་ཡི་གེ་དེ་
ཉིད་མ་ཕྱིའམ་བར་གཞི་དེར་ལྷག་ཡོད་པ་སྟོན། འབྲུལ་དེབ་གྱི་བར་གཞིའི་གཞུང་ཡིག་གི་ནང་
དུ་འདི་ལ་མཆན་གངས་མ་གཏོགས་མཆམས་ཉགས་མེད།

ང༽ (.....) ཆོག་ཉགས་འདི་ནི་མ་ཕྱིའི་བར་གཞིར་ཡིག་འབྲུ་མི་གསལ་བ་དང་། བར་གཞིའི་གཞུང་
དཀྲུས་སུ་ཡིག་གྲེང་གི་མཐའ་མ་ཡིན་པའི་༼ཤིང་བར་ནམས་སུ་བཞུགས་པ་དེ་རྩོགས་མེད་པ་གང་ཞིག་
ཡིག་གྲེང་དེའི་མཐའ་བར་སྟོང་རུང་ཡོད་ཆོ་རྒྱུ་སུ་ཆོག་བཞུགས་པའི་ཉགས་ལ་ཆོག་ཁ་ཤས་འཛོག་སྟོལ་
ཡོད་པ་དེ་མ་ཡིན་པའི་༽ཡིག་མཆམས་གང་རུང་ཞིག་ཏུ་བར་ཞུ་བས་ཡི་གེ་གང་ཞིག་ནོར་
བཙེལ་སོགས་བྱས་པའི་ཆབ་ཏུ་བར་གཞིའི་ཡིག་མཆམས་གང་ཞིག་ལ་བར་སྟོང་ངམ་ཆོག་
ཁ་ཤས་བཞག་ཡོད་པ་དག་གམ། དེར་ཡི་གེ་ཆད་པ་སོགས་གང་ཡིན་གསལ་ཐོང་མ་ཤེས་པ་
དག་ལ་དེའི་ཆབ་ཏུ་ཆོག་ཉགས་འདི་གངས་ཀ་ལྟ་ཅན་ཞིག་སྤྱར་ཡོད། གཞུང་ཡིག་ཏུ་ཉགས་
འདི་གངས་ལྟ་ཅན་ཡོད་པ་དེར་མ་ཕྱིའི་བར་གཞིའི་ནང་དུ་མཆམས་དེར་ཡི་གེ་མི་གསལ་
བའམ་ཡི་གེ་ཆད་པ་སོགས་མཚོན། ཡང་ཉགས་འདི་གཞན་ཞིག་ལ་འང་བེད་སྤྱོད་བཟང་ཡོད།
དེ་ནི་གཞུང་མཆན་གྱི་སྐབས་སུ་ཙོམ་པ་པོས་མཆན་རྩེས་སུ་གཞུང་ཡིག་གང་ལྟོག་དགོས་པ་

སོགས་སྟོན་སྐབས་མཆན་ཆེག་གས་ཆེག་མང་གི་སྟེས་ལམ་སྟོན་བྱས་ཡོད་པ་སོགས་ཀྱི་
ཆབ་ཏུ་ཆེག་སྟེའི་གཉིས་སུ་ཉགས་འདི་ཉིད་གངས་ཀ་གསུམ་རེ་སྐྱར་ཡོད། དཔེར་ན། མི་
བསྐྱོད་པ་ འེ་རོ་བོ་ཉིད་དོ་་་ འོ་། །ཆོས་རྣམས་ནི་བསྐྱའི་རིགས་སོ། །ཞེས་པ་འདི་གཞུང་
མཆན་མཉམ་སྐྱར་གྱིས་སྟོག་སྐབས། མི་བསྐྱོད་པའི་རོ་བོ་ཉིད་དོ། །ཆོས་རྣམས་ནི་བསྐྱའི་
རིགས་སོ། །ཞེས་བསྐྱབ་དགོས་པར་སྟོན་ཕྱིར་ཆེག་མང་གི་སྟེས་ལམ་སྟོན་བྱས་ཡོད་པ་དེའི་
མཆོན་ཕྱིར་དུ་གོང་ལྟར་ཆེག་གསུམ་པེད་སྟོན་བཏང་བ་ཡིན།

ཅ༽ (*) ཉགས་འདི་ནི་ཞུ་སྒྲིག་པའི་རང་ཉགས་སུ་སྐྱད་ཡོད། ཞུ་སྒྲིག་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཞུ་
སྒྲིག་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་གསལ་བཤད་དང་། ཞུ་སྒྲིག་པས་མ་ཕྱིའི་གཞུང་ཡིག་གི་ནང་དུ་ནོར་
བཅོས་བྱས་ཏེ་པར་གཞིའི་གཞུང་དཀྱུས་སུ་བཞག་པའི་ཞུ་སྒྲིག་པའི་ནོར་བཅོས་ཀྱི་ཡི་གེ་དེ་
འོག་མཆན་དུ་འང་བཞག་ཡོད་ལ། དེ་ཉིད་ཞུ་སྒྲིག་པའི་ཡིན་པ་མཆོན་བྱེད་དུ་འང་ཉགས་འདི་
སྐྱད་ཡོད།

ཆ༽ ([]) ཉགས་འདི་ནི་འོག་མཆན་དང་དཀྱུས་མཆན་མཆན་ཆེག་ཅན་དག་གི་མཆོན་བྱེད་དུ་
སྐྱད་ཡོད།

ཇ༽ (: :) ཉགས་འདི་ནི་སྟེང་ཡིག་གས་གཞུང་ཡིག་གི་སྐྱད་དུ་ཡོད་པའི་ཆེག་བྱིས་ཅན་གྱི་ཡི་
གེའམ་ཡི་གེ་ཁ་ཤས་ཡོད་པ་དག་ཚུམ་སྒྲིག་གི་སྐབས་སུ་སྐྱད་དུ་འཛོག་མ་བདེ་བས་གཞུང་
དཀྱུས་སུ་བཞག་སྟེ་དེ་ཉིད་གཞུང་ཡིག་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱད་དུ་ཡོད་པ་མཆོན་བྱེད་དུ་སྐྱད་ཡོད།

ཉ༽ (༼ ༽) མ་ཕྱིའི་ཡིག་རྒྱུད་གྲག་ཉགས་ཅན་ནམ་མ་ཕྱིར་གྲག་ཉགས་སུ་བཞག་ཡོད་པ་དག་
གྲག་ཉགས་འདིའི་ནང་དུ་བཞག་ཡོད།

ཏ༽ མཆན་གངས་ནི་གསར་བསྒྲིགས་ཀྱི་པར་ཅའི་གཞུང་ཡིག་མཆན་ཅན་དེ་དང་འོག་མཆན་པན་
ཚུན་ཐོ་གཏུག་བྱེད་ཡིན། འདིས་ནོར་བ་སོགས་ཀྱི་མ་མཐའི་ས་མཆོམས་ཀྱང་སྟོན།

ཐ༽ པར་གཞིའི་མཆོན་ཉགས་ལ་པར་གཞི་དེའི་འབྱུང་ཁུངས་ཀྱི་མཆན་བྱང་དང་སོ་སྐྱད་ཡོད།

དཔེར་ན། སྤེ་དགེ་ཤིང་པར་ལས་བྱུང་ཆེ། དེའི་མཆོན་བྱེད་དུ། སྤེ། བྲིས་ཡོད་པ་ལྟ་བུ།

དེ། འོག་མཆོན་གྱི་འོག་གངས་སྐལ་བས། དཔེ་རིང་གི་ཉིན་འོག་མཆོན་བྱེད་དུ་ན་དང་། བྲིས་འོག་མཆོན་བྱེད་དུ་བ། དེ་གཉིས་ཀྱི་སྔོན་དུ་འོག་གངས་གར་ཡོད་ཀྱི་ཨང་གངས་དང་། རྩེས་སུ་ཡིག་སྤོང་གར་ཡོད་ཀྱི་ཨང་གངས་སྐར་ཡོད་ལ། རྩེས་ཀྱི་ན་ནི་ཡིག་སྤོང་འདི་ན་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །དེ་བ་གཟུགས་ལ་ཡིག་སྤོང་གོང་ནས་བཙུང་སྟེ་ག་དང་། འོག་ནས་བཙུང་སྟེ་ཆེ་མཆོན་བྱེད་དུ་འབྲིས་ཡོད།

བྲག་པ། གསལ་འདེབས་དང་ལྷ་བསྐྱལ།

འདིར་ཞོར་དུ་ལྷ་རྒྱ་ཞིག་ལ། འདི་ག་སེར་བྲེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་བླ་ཆོག་ས་ནི་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་སྐད་དང་ཡི་གེ་སྤྱད་སྟོབ་དང་། ཆོས་དང་རིག་གཞུང་རྒྱན་འཛིན། མི་ཉམས་གོང་འཕེལ་དང་ཉམས་པ་སོར་རྒྱུད་ཀྱི་ཆེད་དང་། བོད་ཀྱི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་ལ་དགའ་སྟོན་དང་དུང་བ་ཟེམ་པའི་དོན་གཉེར་ཅན་དག་གི་ཆེད་དུ་དམིགས་ཏེ་གསར་བཟོ་དང་ལེགས་བསྐྱིགས་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན་པས། བླ་པོས་ཀྱི་འབྲུལ་དེབ་དང་། གཞུང་ཆེན་སོགས་ཀྱི་དཔེ་ཁྱིད་བརྒྱ་ལྷག་ཁ་ཤས་ཡོད་པ་རྣམས་རིན་མེད་དུ་ཕབ་ལེན་དང་གསན་གཟིགས་བྱ་ཆོག་ལ། གཞན་བརྟན་པར་དང་། གསར་འཛིན་སོགས་སྤྱ་འཛོམས་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་བླ་ཆོག་ས་ཤིག་ཀྱང་ཡིན།

གལ་ཏེ་འབྲུལ་དེབ་སོགས་སུ་ནོར་འབྲུལ་སོགས་གཟིགས་ཆེ་འདི་གར་འབྲེལ་གཏུགས་ཀྱིས་ཁ་གསལ་འོ་སྟོན་གནང་ན། འདི་ནས་ནོར་འབྲུལ་པོས་ལེན་གྱིས་ཡོ་བསྐང་དང་། པར་གཞིར་བསྐྱར་ཞིབ་དང་ལེགས་སྤྲིག་བྱེད་དེས་ཡིན་ལ། ད་ཆོ་ཆང་མས་དཔུང་པ་མཉམ་འདེགས་དང་ཁུར་མཉམ་ལེན་བྱས་ཆེ་མ་འོངས་པར་འབྲུལ་དེབ་སོགས་ཀྱི་སྤྱིས་ཀ་རྩེ་བཟང་ནས་རྩེ་བཟང་དུ་འབྱོར་པའི་ལགས་ན་དགོངས་འཆར་དང་རྒྱལ་སྟོར་གང་མང་གནད་རྒྱ་མཁྱེན་མཁྱེན།

ཞེས་བྱི་ལོ་༡༩༩༧ལོའི་ཟླ་༡༠ཆེས་༡༡ལ་སེར་བྲེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་ཚུ་སྤྲིག་ཁང་ནས།

དཀར་ཆག

དོ་སྐྱོད་མདོར་བསྟུན།	iv
ཞུ་སྤྲིག་པའི་གསལ་བཤད།	x
ཐོག་མའི་གླེང་བསྐྱར་བ།	I
མཆོད་བརྗོད།	1
རིག་གནས་སྤྱི་ལོ་ཚུལ་གཞག།	3
སྙན་ངག་གི་གཞུང་གི་ལོ་རྒྱུས།	12
ལེའུ་དང་པོ།	
སྙན་ངག་གི་གཞུང་དངོས་བཤད་བ།	20
ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱན་སྤྱིར་བཤད་བ།	41
དང་པོ། སྤྱིར་བཤད་ཡོན་ཏན་བཤད་བ།	44
གཉིས་པ། རབ་ཏུ་དྲངས་པའི་ཡོན་ཏན་བཤད་བ།	47
གསུམ་པ། མཉམ་པའི་ཡོན་ཏན་བཤད་བ།	49
བཞི་པ། སྙན་པའི་ཡོན་ཏན་བཤད་བ།	52
ལྔ་པ། གཞོན་པའི་ཡོན་ཏན་བཤད་བ།	59
དྲུག་པ། གདོན་གསལ་བའི་ཡོན་ཏན་བཤད་བ།	61

བདུན་པ། རྒྱ་ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ།	64
བརྒྱད་པ། བརྗེད་པའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ།	65
དགུ་པ། མཐོང་པའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ།	69
བཅུ་པ། ཉིང་འཛིན་གྱི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ།	71
རྒྱན་བཅུའི་བྱུང་པར་མདོར་བསྡུས་ཏེ་བཤད་པ།	74
ལེ་འུ་གཉིས་པ།	
ཐུན་མོང་བའི་རྒྱན་སྦྱིར་བཤད་པ།	77
དོན་རྒྱན་གྱི་ངོ་མོ་བཤད་པ།	78
དོན་རྒྱན་གྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ།	78
དང་པོ། རང་བཞིན་བརྗོད་པའི་རྒྱན་བཤད་པ།	79
གཉིས་པ། དཔེ་རྒྱན་བཤད་པ།	93
དཔེ་དོན་སྦྱོར་ཚུལ་གྱི་སྦྱོན་ཡོན་བཤད་པ།	165
མཚུངས་པ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་སྦྱོར་བཤད་པ།	172
གསུམ་པ། གཞུགས་རྒྱན་བཤད་པ།	204
བཞི་པ། གསལ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱན་བཤད་པ།	250
ལྔ་པ། བསྐྱོར་བའི་རྒྱན་བཤད་པ།	279
དྲུག་པ། ལོག་གཞུན་བཤད་པ།	287
བདུན་པ། དོན་གཞན་བཞོད་པའི་རྒྱན་བཤད་པ།	343
བརྒྱད་པ། ཐོན་པ་ཅན་གྱི་རྒྱན་བཤད་པ།	364
དགུ་པ། མིང་པ་ཅན་གྱི་རྒྱན་བཤད་པ།	392
བཅུ་པ། བསྡུས་བརྗོད་ཀྱི་རྒྱན་བཤད་པ།	402

བཙུ་གཅིག་པ། སྤལ་བྱང་གི་རྒྱན་བཤད་པ།	419
བཙུ་གཉིས་པ། རབ་རྟོག་གི་རྒྱན་བཤད་པ།	431
རབ་རྟོག་གསལ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲིབ་བཤད་པ་ནི།	440
བཙུ་གསུམ་པ། རྒྱའི་རྒྱན་བཤད་པ།	442
བཙུ་བཞི་པ། བླ་མོའི་རྒྱན་བཤད་པ།	482
བཙུ་ལྔ་པ། ཆའི་རྒྱན་བཤད་པ།	489
བཙུ་དྲུག་པ། དེམ་པ་ཅན་གྱི་རྒྱན་བཤད་པ།	500
བཙུ་བདུན་པ། དགའ་བའི་རྒྱན་བཤད་པ།	503
བཙུ་བརྒྱུད་པ། ཉམས་ལྡན་གྱི་རྒྱན་བཤད་པ།	512
བཙུ་དགུ་པ། གཞི་བཟིན་གྱི་རྒྱན་བཤད་པ།	535
ཉི་ཤུ་པ། རྣམ་གྲངས་བཟོད་པའི་རྒྱན་བཤད་པ།	538
ཉེར་གཅིག་པ། ཀུན་པན་གྱི་རྒྱན་བཤད་པ།	541
ཉེར་གཉིས་པ། རྒྱ་ཆེ་བའི་རྒྱན་བཤད་པ།	544
ཉེར་གསུམ་པ། བསྟོན་དོར་གྱི་རྒྱན་བཤད་པ།	557
ཉེར་བཞི་པ། སྤྱར་བའི་རྒྱན་བཤད་པ།	566
ཉེར་ལྔ་པ། བྱང་པར་བཟོད་པའི་རྒྱན་བཤད་པ།	602
ཉེར་དྲུག་པ། བཙུངས་སྒྱུར་གྱི་རྒྱན་བཤད་པ།	614
ཉེར་བདུན་པ། འགལ་བའི་རྒྱན་བཤད་པ།	620
ཉེར་བརྒྱུད་པ། སྐབས་མེན་བསྟོད་པའི་རྒྱན་བཤད་པ།	640
ཉེར་དགུ་པ། རོལ་བསྟོད་གྱི་རྒྱན་བཤད་པ།	643
སུམ་ཅུ་པ། དེས་བསྟན་གྱི་རྒྱན་བཤད་པ།	653

སོ་གཅིག་པ། ལྷན་ཅིག་བརྗོད་པའི་རྒྱན་བཤད་པ།	659
སོ་གཉིས་པ། ཡོངས་བརྗོད་ཀྱི་རྒྱན་བཤད་པ།	665
སོ་གསུམ་པ། ལེས་བརྗོད་ཀྱི་རྒྱན་བཤད་པ།	667
སོ་བཞི་པ། རབ་སྐྱེལ་གྱི་རྒྱན་བཤད་པ།	670
སོ་ལྔ་པ། དགོངས་པ་ཅན་གྱི་རྒྱན་བཤད་པ།	678

ལེའུ་གསུམ་པ།

དང་པོ། ལྷ་རྒྱན་གྱི་འོ་བོ་བཤད་པ།	686
དང་པོ། རྒྱང་ལྷན་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།	686
དང་པོ། ཀླང་བའི་དང་ཐོན་ཡོད་པའི་རྒྱང་ལྷན།	689
༡ ཐོག་མའི་བར་མ་ཆོད་པའི་རྒྱང་ལྷན།	690
༢ ཐོག་མའི་བར་ཆོད་པའི་རྒྱང་ལྷན།	714
༣ བར་ཆོད་ཅིང་མ་ཆོད་པའི་རྒྱང་ལྷན།	736
གཉིས་པ། བྱ་དཀར་བ་གནས་གཞན་ན་ཡོད་པའི་རྒྱང་ལྷན།	741
༡ ཀླང་བ་བཞི་གའི་དབྱུས་ན་ཡོད་པའི་རྒྱང་ལྷན།	742
༢ ཀླང་བ་བཞི་གའི་མཐའ་ན་ཡོད་པའི་རྒྱང་ལྷན།	745
༣ ཀླང་བ་བཞི་གའི་བར་དང་མཐའ་ན་ཡོད་པའི་རྒྱང་ལྷན།	748
༤ ཀླང་བ་བཞི་གའི་ཐོག་མ་དང་བར་ན་ཡོད་པའི་རྒྱང་ལྷན།	751
༥ ཀླང་བ་བཞི་གའི་ཐོག་མཐའ་གཉིས་ཀ་ན་ཡོད་པའི་རྒྱང་ལྷན།	755
༦ ཀླང་བ་བཞི་གའི་གནས་གསུམ་ན་ཡོད་པའི་རྒྱང་ལྷན།	758
གསུམ་པ། ཐོག་མཐའ་སྒྱར་བའི་རྒྱང་ལྷན།	761
བཞི་པ། གྲུ་ཏུ་རྒྱང་ལྷན།	763

ཀང་བ་བསྐྱུས་པ།	764
ཆིགས་བཅད་བསྐྱུས་པ།	776
ཟུང་ལྗན་ཆེན་པོ།	778
ལྷ་བ། བསྐྱུས་པའི་ཟུང་ལྗན།	780
བྱག་པ། བསྐྱུས་པའི་ཟུང་ལྗན།	783
གཉིས་པ། བྱ་དཀར་པའི་ཁྱད་པར་གཞན་སྟོན་པ།	790
བ་ལང་གཅིན་གྱི་བྱ་དཀར་པ།	790
འཁོར་བའི་བྱ་དཀར་པ།	792
བེ་དན་ལུགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ།	798
ཀླུ་སྐྱེད་ལུགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ།	800
གསུམ་པ། དབྱངས་སོགས་ངེས་པའི་བྱ་དཀར་པ།	800
དབྱངས་ངེས་པ།	802
གནས་ངེས་པ།	809
གསལ་བྱེད་ངེས་པ།	816
གཉིས་པ། གཤམ་ཆིག་གི་རྒྱ་གྱི་རོ་བོ་བཤད་པ།	823
དང་པོ། ཀུན་ཏུ་ཆོགས་པའི་གཤམ་ཆིག་	824
གཉིས་པ། ལྷ་བྱེད་ཀྱི་གཤམ་ཆིག་	828
གསུམ་པ། དེམ་པ་དང་བཤམ་པའི་གཤམ་ཆིག་	832
བཞི་པ། རབ་བཅོམ་གྱི་གཤམ་ཆིག་	835
ལྷ་བ། མཐུན་གཟུགས་ཀྱི་གཤམ་ཆིག་	839
བྱག་པ། ལྷ་བ་མོའི་གཤམ་ཆིག་	842

བདུན་པ། གངས་ཀྱི་གའ་ཆིག་.....	846
བརྒྱད་པ། རབ་བཏགས་ཀྱི་གའ་ཆིག་.....	850
དགུ་པ། མིང་དུ་འདུས་པའི་གའ་ཆིག་.....	853
བཅུ་པ། བསྐྱེདས་པའི་གའ་ཆིག་.....	856
བཅུ་གཅིག་པ། མཐུན་པའི་སྒྲིའི་གའ་ཆིག་.....	859
བཅུ་གཉིས་པ། རྫོངས་པའི་གའ་ཆིག་.....	862
བཅུ་གསུམ་པ། ཡོངས་འཕྲོགས་ཀྱི་གའ་ཆིག་.....	865
བཅུ་བཞི་པ། གཅིག་བསྐྱེདས་ཀྱི་གའ་ཆིག་.....	868
བཅོ་ལྔ་པ། གཉིས་ཀ་བསྐྱེདས་པའི་གའ་ཆིག་.....	871
བཅུ་དྲུག་པ། ཡོངས་འདྲེས་ཀྱི་གའ་ཆིག་.....	874
གསུམ་པ། སྤྱོད་པའི་སྒྲིའི་སྒྲིའི་གའ་ཆིག་.....	879
དང་པོ། རོན་ཉམས་པའི་སྒྲིའི་གའ་ཆིག་.....	880
གཉིས་པ། རོན་འགའ་པའི་སྒྲིའི་གའ་ཆིག་.....	882
གསུམ་པ། རོན་གཅིག་པའི་སྒྲིའི་གའ་ཆིག་.....	885
བཞི་པ། ཐེ་ཆོམ་ཀྱི་སྒྲིའི་གའ་ཆིག་.....	887
ལྔ་པ། རིམ་པ་ཉམས་པའི་སྒྲིའི་གའ་ཆིག་.....	890
དྲུག་པ། སྤྱོད་ཉམས་པའི་སྒྲིའི་གའ་ཆིག་.....	893
བདུན་པ། རལ་གསོ་ཉམས་པའི་སྒྲིའི་གའ་ཆིག་.....	896
བརྒྱད་པ། སྤེབ་སྤྱོད་ཉམས་པའི་སྒྲིའི་གའ་ཆིག་.....	899
དགུ་པ། མཆོམས་སྤྱོད་ཉམས་པའི་སྒྲིའི་གའ་ཆིག་.....	901
བཅུ་པ། ཡུལ་འགའ་བ་སོགས་ཀྱི་སྒྲིའི་གའ་ཆིག་.....	905

དང་པོ། མདོར་བསྟན་པ།	905
གཉིས་པ། འགལ་བའི་སྐྱོན་སོ་སོའི་ངོས་འཛིན།	906
༡ ལུས་འགལ་བའི་སྐྱོན་ནི།	906
༡ དུས་དང་འགལ་བའི་སྐྱོན་ནི།	908
༣ སྐྱུ་ཅལ་དང་འགལ་བའི་སྐྱོན་ནི།	909
༤ འཛིག་རྟེན་དང་འགལ་བའི་སྐྱོན་ནི།	910
༥ རིགས་པ་དང་འགལ་བའི་སྐྱོན་ནི།	911
༦ ལུང་དང་འགལ་བའི་སྐྱོན་ནི།	912
གསུམ་པ། འགལ་བ་དུག་གི་དམིགས་བསལ་ཅན་སྟོན་པ།	913
༡ ལུས་འགལ་ཡང་སྐྱོན་མེད་པ་ནི།	913
༡ དུས་འགལ་ཡང་སྐྱོན་མེད་པ་ནི།	915
༣ སྐྱུ་ཅལ་དང་འགལ་ཡང་སྐྱོན་མེད་པ་ནི།	916
༤ འཛིག་རྟེན་དང་འགལ་ཡང་སྐྱོན་མེད་པ་ནི།	917
༥ "རིགས་པ་དང་འགལ་ཡང་སྐྱོན་མེད་པ་ནི།	919
༦ ལུང་དང་འགལ་ཡང་སྐྱོན་མེད་པ་ནི།	920
མཐུག་བསྟུ་བ།	922
གསལ་བཤད།	926
པར་བྱང་སྟོན་ཆིག་	927

ཐོག་མའི་སྒྲིང་བསྐྱར་བ།

ད་ལྟ་རང་རེ་བོད་གངས་ཅན་གྱི་རིག་གནས་སློབ་གསོ་ཁྱབ་གདལ་དུ་སྒྲེལ་བའི་དུས་སྐབས་འདིར།
ཞིང་ཆེན་དང་ས་གནས་སོ་སོའི་སློབ་གྲྭ་ནམས་སུ་སྟན་པའི་སྒྲིང་བའི་ཡིག་ཆའི་སྟུན་འགྲེལ་ཏེ་སྟན་
པའི་གཞུང་ལ་འཇུག་པའི་ཚུལ་ཀྱང་ཆེར་བཤད་པ་ཆངས་སྐས་བཞད་པའི་སྐྱོད་བྱངས་ཞེས་བྱ་བ་
འདི་ནི། སྟན་པའི་མེ་ལོང་ཙུ་གཤེལ་གྱི་གཞུང་དོན་ཆ་ཆང་བ་དང་། སྟོན་གྱི་མཁས་པའི་གསུང་སྟོན་
འབྲུལ་མེད་རྩི་བཞེན་དུ་སྟོན་པ་དང་། གསར་སྟོབ་ནམས་ཀྱིས་གོ་སྐྱོད་པའི་ཆོག་སྟོར་གྱིས་བཅུམས་
པ་སོགས་ཁྱད་ཆོས་འབྱུང་དུ་སྟོན་པ་ཞིག་ཡིན་པས་པན་སྐྱབས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་མཐོང་ངོ། །

འདི་ཚེས་མཁན་ནི། ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་དོ་རྩེའི་ཐུགས་སྐས་བསེ་བྲི་
ཆེན་པོ་དབང་བཟ་ཤིས་པའི་སྐྱེ་སྤེང་དུག་པ་སྟོ་བཟང་དཔལ་ལྷན་ཆོས་ཀྱི་རྩོམ་པ་འདི་བ་མཆོ་སྟོན་
མ་ལྟོ་རེབ་གོང་གསེར་མོ་ལྟོངས་ཀྱི་ཐེ་བྱ་ཞེས་བྱ་བར། རོང་ཆེན་མེས་པོ་ལྷ་རྩེའི་བྲི་མ་མེད་པའི་
རིགས་ཀྱི་རྒྱུད་དུ་འབྱུངས། རྒྱུད་དེ་དུས་ནས་བསྟན་པའི་སྟོར་ཞུགས་ཤིང་མཆོན་ཉིད་དང་ལྷན་
པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ནམས་པའི་བྱང་ནས་མདོ་སྐགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པའི་གསལ་སྟོར་
ཡང་དུས་ལ་དཔགས་པས་མི་ཉུང་ཙམ་མཛད། རྒྱུད་པར་དུ་མཁས་པའི་དབང་པོ་ཀུན་དགའི་མཆོན་
ཅན་བྱང་ནས་སྟན་པའི་ཙུ་གཤེལ་གྱི་མཛུབ་ཁྲིད་དང་དཔེར་བརྟེན་རྒྱགས་འབྲུལ་བཅས་ཞིབ་མོར་
སྐྱུངས་པར་བཞེན་སྟན་པའི་ཐོགས་ལ་སྐྱེས་སྐྱུངས་ཀྱི་མཁྱེན་དཔྱད་ནམས་ལངས་པ་ལྟ་བུ་དང་། སྟན་
འཇེབས་ཡིད་དུ་འོང་བའི་གསུང་ཚོམ་ཅི་རིགས་མཛད་པ་ལ་དཀའ་ཆོགས་རྒྱུད་ཟད་ཙམ་ཡང་མེད་
པ་ཞིག་ཏུ་མངོན་ནོ། །

སྟན་འགྲེལ་འདི་ཚེས་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་བཏང་ནས་ཐོག་མར་རྒྱན་སོ་སོའི་ཐད་དུ་སྟན་པའི་

མེ་ལོང་མའི་ཅུ་བ་བཏོད་དེ། ཁྱདས་དང་ལྡན་པར་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ཆོག་སྒྲིབ་བདེ་མོའི་སྟོན་མཁའ་
འགྲེལ་དང་། དེ་ནས་དབྱངས་ཅན་དགྱེས་སྒྲུའི་དཔེར་བརྗོད་ཆ་ཆང་བ་དང་། བོད་མཁས་དང་རྩེ་ལྷ་
དམར་པཎྜི་ཏའི་དཔེར་བརྗོད་གཉིས་ལས་སྐབས་དེར་གང་འོས་ཆ་ཆང་བ་བཏོད་དེ་ཞིབ་འགྲེལ་བྱས་
པའི་མཐར་རང་ཉིད་ཀྱི་དཔེར་བརྗོད་ཆ་ཆང་བ་རེ་བཏོད་པས་ན། དཔེ་མང་སྟོག་མི་དགོས་པའི་སྟུན་
དག་གི་གཞུང་འགྲེལ་གཅིག་ཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་དང་། རྒྱན་གོང་འོག་གི་ཁྱད་པར་འབྲེས་ལ་ཁད་ཡོད་
པའི་རིགས་ལ། དཔེར་ན་དོན་རྒྱན་སོ་ལྟེན་ཉིད་དུག་པ་མཚུངས་སྒྲིབ་ཀྱི་རྒྱན་དང་། དཔེ་རྒྱན་ལས་
མཚུངས་སྒྲིབ་ཀྱི་དཔེ་གཉིས་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་གསལ་བར་བཤད་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཡང་། སྤྲུལ་ཅུ་
བ་དེས་བསྟན་ཀྱི་རྒྱན་ལ་ས་སྒྲུའི་མཁས་པ་དག་ཆོས་ཀྱིས། རྒྱན་འདི་ནི་དཔེ་རང་དང་ཆོས་མཚུངས་
པའི་དོན་དེས་པར་བསྟན་པའི་རྒྱན་ཡིན་པས་ན་དཔེ་རྒྱན་སོ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆོན་མ་ཡིན་ཡང་དཔེ་རྒྱན་
དུ་སོང་ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་བཀག་ནས་རང་ལུགས་འཐད་ལྡན་པ་བཞག་པ་ལྟ་བུ་འདི་དག་
གིས་མཆོན་གོང་འོག་གི་སྐབས་མང་པོར་རྒྱན་ཀྱི་དོ་བོ་འབྲེས་ལ་ཁད་ཡོད་པ་རྣམས་ལ་དམིགས་ཀྱིས་
བཀར་ནས། ཁྱད་པར་བྱེ་བ་རྣམས་ནི་སྟོན་མེད་པའི་ལེགས་བཤད་དུ་འཁུམས་སོ། །

དཔེ་འདི་ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་ནས་པར་འཛོད་གནང་རྒྱུའི་སྒྲིབ་བ་ཙོམ་སྐབས།
དཔེ་སྟུན་ཁང་དའི་འགན་འཁུར་སྟོ་མཐུན་རྩོམ་སྤྱོད་པོ་རྒྱལ་དང་། ཙོམ་པ་བོ་བསེ་སྟུལ་བའི་སྟུ་
ཉིད་ནས་ཀྱང་དེད་ལ་ཆོག་དོན་ཀྱི་ཆར་ཞུ་དག་གང་དགོས་ཤིག་གཏོང་བའི་བཀའ་མོལ་གནང་
ནའང་། སྤྱིར་རང་ཉིད་ན་ཆོད་སྤྱིན་པའི་དབང་གིས་ཅུང་ཟད་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱང་བརྗོད་ངས་ཀྱི་ཆོམ་
པོས་འཕྲོགས་པས་ཤེས་རྒྱ་ཞན་པ་དང་། ཉེ་ཆར་བྱ་བ་སྤྱ་མང་གིས་གཡེངས་པ་ཆེ་བ་ཅི་རིགས་
ཀྱིས་སྟོ་ཁེལ་བའི་ཞུས་དག་ཅིག་ཡོང་དཀའ་ནའང་། མིག་ལ་ཐོགས་ཆོད་ཅིག་མི་ཤེས་ཤེས་ཞུལ་
ཀྱིས་ཞུས་དག་བྱས་པ་དང་འབྲེལ། ཐོག་མའི་སྐྱེང་བསྐྱང་བའི་དག་གི་སྒྲིབ་བ་འདི་ནི། ཆེ་ཏན་ཞབས་
བྱུང་དག་དབང་དབྱངས་ལྡན་རིག་པའི་འདོད་འཛོེ་ཞེས་བྱ་བས། སྤྱི་ལོ་མིག་ལྷ་བྱག་ཆེ་། ༡༩༥༡ ལ་
བབས་པའི་ཆེ་བ་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆེས་གཅིག་ལ་བྲིས་ནས་གྲུབ་པར་བཀྱིས་སོ། ། །

མཆོད་པར།

༡༡། ཀྲ་མེས་སྐར་སྐར་སྒྱུ།

མཆན་དཔེ་དག་ལེགས་འད་སྟོང་འབར་བའི་སྒྲ།

སྒྲོན་འདེབས་བླ་མ་ཅུའི་དབྱངས་སྒྲོན་འགག་མེད་གསུང་།

དེ་སྟེང་ཆོས་ཀྱི་གཟིགས་པའི་ཐུགས་མངའ་བ།

རྣམ་འདྲེན་ཟས་གཙང་སྤྲུལ་པོས་དག་ལེགས་སྟོལ། །

དམར་སེར་མཆོམས་སྒྲིན་མདངས་ཀྱིས་རབ་བཟུང་བའི།

དེས་སྐྱབ་གཟེ་འོད་སྟོང་གི་ལང་ཚོ་ཅན།

ཡེ་ཤེས་རལ་གྱི་འབྱུང་བའི་འགྱིང་སྟབས་ཀྱིས།

མེདས་ལུན་བ་བ་གཙོད་མཛད་གང་དེས་སྐྱོངས། །

འོ་མའི་ལྷ་གཏེར་འབྲིགས་པའི་རྒྱབས་ཕྱོང་བཅེ་ཆེན་དབྱངས་གྱིས་ཉེར་བསྐྱལ་བས། །

ཡེ་ཤེས་རྒྱ་ལའོན་གསར་བའི་མངོས་སྐུ་འདྲི་སྒྲིག་བྱས་པའི་ཉམས་ལྡན་ཅན།

འཇམ་གཉེན་ཕྱག་གིས་རྒྱད་མངས་བདུངས་པའི་སྟོན་འགྲུང་དག་གི་དགེ་ལེགས་འབྲུམ།

སྐྱེ་དགྲའི་སྒྲ་བའི་དཔལ་དུ་འདོད་འཛོ་དབྱངས་ཅན་ལྷ་སྒྲིད་མགྱོག་པར་རོལ། །

ནམ་དཔྱོད་འདབ་སྟོང་ཀུན་ནས་གྲོལ་བའི་མཁའ་བཟང་བྱི་དང་འབྲུམ་འཕྲིགས་པས། །
ལེགས་བཤད་སྤྱད་བཅུད་གསར་བའི་རོ་བརྒྱས་ལུས་ཅན་བྱང་བ་གཞོན་ནུའི་དག།
དབྱངས་སྟན་བདུད་ཅིས་དོག་པོར་བསྐྱབས་པའི་སྐལ་བཟང་དགའ་བ་རྒྱ་མཚོའི་མཛོད། །
ཅི་དགར་སྟོལ་བའི་བཤེས་གཉེན་པད་དཀར་བདག་སྟོང་མཛེས་པའི་རྒྱ་དུ་བཞུགས། །

མིང་ཆིག་ལུས་ཀྱི་ལང་ཆོ་རབ་རྒྱས་པའི། །
སྡེ་བཞིའི་གཏམ་ཀྱི་སྟོག་ལྷན་ལུས་སྤྲ་མ། །
སྤྱོད་རིན་ཆེན་རྒྱལ་གྱིས་ལེགས་སྤྱད་དེ། །
ཉམས་འགྱུར་སྟོང་གི་དབྱངས་སྟན་མཁའ་བར་ལེན། །

འཛིགས་མེད་ནམ་དཔྱོད་ཡངས་པའི་ལྷ་ལམ་དུ། །
ལྷ་རིག་སྤྱོད་དཀར་དགོད་པའི་གདེངས་ཀ་ལས། །
དག་དབང་ཆངས་སྤྲས་བཞད་པའི་སྤྱ་དབྱངས་ཆེ། །
མོ་ལྷན་ན་བའི་བདུད་ཅིའི་དཔལ་དུ་བསྐྱག། །

སྟན་འགྲེལ་བྱེད་འོ་འལ་གསར། །
སྟན་འཛེབས་གཟི་འོད་འབྲུམ་འགྲེད་པ། །
སྟན་ཆིག་སྤྱད་བྱར་བརྒྱས་པའི་སྤེང་། །
སྟན་དག་སྤྱ་བའི་རྒྱ་དུ་འབྲུལ། །

ཞེས་ཤིས་པར་བརྗོད་པའི་དབྱངས་སྟན་བྱི་ཟེའི་པང་འགྲོའི་རྒྱུད་ལས་ཉེ་བར་
བྱངས་པའི་ཆིག་གིས་མདུན་བསྐྱས་ཉེ་བརྗོད་པར་བྱའོ། །

༥ དེའང་ཇི་སྐད་དུ། མདོ་སྡེ་བསྐྱལ་བཟང་ལས།

སྟོན་ངག་མཁན་ཆེ་བ་དག་ག་ཤེས་རྒྱ་མཆོག་ལ།

དང་ཐོར་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སྦྱགས་བསྐྱེད་དོ། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྟོན་པ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་གྱིས་ཀྱང་། སྟོན་བླ་ཟེ་ཁྲིའུར་
སྐྱར་པའི་ཆེ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ལ་ཆོགས་སུ་བཅད་པའི་དབྱངས་
གྱིས་བསྟོད་པ་བྱས་པས། བསྐྱལ་བ་བཞི་ཁྲིའི་ཆོགས་འདུམས་པར་གསུངས་པ་དང་།
གཞན་ཡང་། མདོ་རྩེ་རྒྱན་ལས།

རིག་པའི་གནས་ལྟ་དག་ལ་བརྩོན་པར་མ་བྱས་ན།

འཕགས་མཆོག་གིས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་མཐུན་ཉིད་མི་འགྱུར་ཏེ།

དེ་ལྟ་བུས་ན་གཞན་དག་ཚེ་བཅད་རྗེས་བཟུང་དང་།

བདག་ཉིད་ཀྱི་ཁེས་བྱ་ཕྱིར་དེ་ལ་དེ་བཙུན་གྱིས།

ཅེས་རིག་པའི་གནས་ལྷ་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་མ་བསྐྱབས་ན། འཕགས་པ་དག་གིས་
 །ཀྱང་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་བས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
 པའི་ཡེ་ཤེས་འཛོལ་བར་མི་འགྱུར་ལ། དེའི་ཕྱིར་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་བྱ་
 རིག་པའི་གནས་གཅིག་ཀྱང་མ་ལུས་པ་དེ་དང་དེ་ལ་ཐོག་མཉིད་ནས་བཙོན་པར་བྱ་
 དགོས་ཤིང་། དེ་ལྟ་བུའི་ཤེས་བྱ་རིག་པའི་གནས་ཐམས་ཅད་མཛོད་བསྐྱུ་ན་རིག་པའི་

གནས་ལུའམ་རིག་གནས་ཆེ་བ་ལྗེ་ནང་དུ་འདུ་སྟེ། ཆོག་དང་དོན་འཁུལ་བ་ཆར་
གཙོད་པ་ལ་སྒྲ་རིག་པའམ་བད་སྟོད་རིག་པ་དང་གཏན་ཆོག་ས་རིག་པ། གཞན་ལ་ཕན་
ཞིང་རྗེས་སུ་འཇིན་པར་བྱེད་པ་ལ་བཟོ་རིག་པ་དང་གསོ་བ་རིག་པ། རང་ཉིད་ཆོས་
ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ལ་ནང་དོན་རིག་པ་སྟེ་ལྟོ། །ཡང་། སྟན་ངག་མངོན་བརྗོད།
སྟེབ་སྟོར། སྐར་ཅིས། རྒྱུ་གར་ཉེ་རིག་གནས་རྒྱང་བ་ལྷ་ཡང་སྒྲ་རིག་པའི་ཡན་ལག་
དུ་འདུ་ཞིང་། དེ་ཡང་། སྒྲ་ཤེས་ན་དོན་ལ་མི་མོངས། སྟན་ངག་ཤེས་ན་ཆོག་རྒྱན་ལ་མི་
མོངས། མངོན་བརྗོད་ཤེས་ན་མིང་ལ་མི་མོངས། སྟེབ་སྟོར་ཤེས་ན་ཆོག་ས་བཅད་ལ་
མི་མོངས། རྒྱུ་གར་ཤེས་ན་སྐད་རིག་ས་ལ་མི་མོངས་པའོ། །

ཡང་རིག་གནས་བཙེ་བརྒྱད་དག་ཀྱང་རིག་གནས་ཆེ་བ་ལྗེ་ནང་དུ་འདུ་སྟེ།
འདུལ་བ་ལུང་ལས་གསུངས་པའི་རིག་གནས་བཙེ་བརྒྱད་ནི། གསང་ལྷགས་ཀྱི་རྒྱད་
དང་། ཆོག་ཞིབ་མོ་དང་། གཏན་ཆོག་ས་རིག་པ་དང་། རིག་བྱེད་དང་། བད་སྟོད་དང་།
སྒྲ་རིས་པར་སྟོར་བ་དང་། ཤེས་གསལ་དང་། རིས་པའི་ཆོག་དང་། སྟེབ་སྟོར་མཁས་
པ་དང་། སྐར་མའི་རིག་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་རྒྱང་འཕེན་པའི་རིག་པ་དང་། རྒྱར་སྤྱང་གི་
རིག་པ་དང་། ཆེར་སྟོད་ཀྱི་རིག་པ་དང་། རྟོགས་བྱེད་ཀྱི་རིག་པ་དང་། བྱེ་བྲག་པའི་
རིག་པ་དང་། རྒྱད་བྲག་ཙུ་བ་དང་། རྒྱར་མིད་ཀྱི་རིག་པ་དང་། གནས་འདུས་ཀྱི་རིག་
པ་སྟེ་བཙེ་བརྒྱད་དོ། །དེའི་དང་པོ་གཉིས་ནང་དོན་རིག་པ་དང་། ལྷི་མ་རྣམས་བད་སྟོད་
དང་གཏན་ཆོག་ས་རིག་པའི་ནང་དུ་འདུ། སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་ཀྱི་མངོད་རང་
འབྲེལ་ལས་གསུངས་པ་ནི།

རོལ་མོ་འབྲིག་ཐབས་འཆོ་ཅིས་གངས་དང་སྒྲ། །

གསོ་དབྱུང་ཆོས་ལུགས་བཟོ་འཕོང་གཏན་ཆོག་ས་དང་། །

ནུས་འབྱོར་ཐོས་པ་བྱ་བ་སྐྱར་མའི་དབྱེད། །

ཅིས་མིག་འཁྱུལ་འཁོར་སྟོན་རབས་སྟོན་བྱང་རིག། །

འདི་དག་རིག་པའི་གནས་ཆེན་བཙུག་པོ་བྱུང་ཡིན། །

ཞེས་དང་། གཞན་ཡང་འདི་ལ་དུས་འཁོར་དང་། སྤྱི་ལོ་རབས་ཀྱི་ཆེར་འབྲེལ་
སོགས་ལས་ཀྱང་འདྲིན་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་རེ་གསུངས་ཡོད་ཀྱང་། རིག་གནས་ཆེ་བ་ལྟེན་
ནང་དུ་མ་འདྲས་པ་མེད། གཞན་ཡང་སྐྱུ་ཅལ་དུག་ཅུ་ཅུ་བཞི་ལ་སྐྱུ་ཅལ་མོང་མ་ཡིན་པ་
དང་། སྐྱུ་ཅལ་བའི་སྐྱུ་ཅལ་གྱི་རིགས་གཉིས་ལས། བྱི་མ་ལའང་འདྲིན་ཚུལ་འགའ་རེ་
ཡོད་ཀྱང་ཡོངས་གྲགས་སྟུང་ན། བྱི་མ་གྱི་རིགས་ཀྱི་དབྱེད་དུ། སྐྱུ་ཅལ་དང་། ཡི་གེ་དང་།
གོ་མ་སྟབས་སོགས་བཟོ་ལ་སོགས་པར་གཏོགས་པ་སྤྱི་ལོ་མཉམ་པོ་དང་། བེ་མང་རྒྱུད་
གཅིག་པ་སོགས་རོལ་མའི་བྱི་མ་གྱི་བཙུག་པོ་བྱུང་། བར་མ་དང་། ས་འཛིན་དང་། དུག་
ལྷན་སོགས་སྐྱུ་དབྱེད་ཀྱི་དེས་པ་བདུན། སྤྱི་ལོ་དང་། མི་སྐྱུ་ལ་སོགས་
གར་གྱི་ཆ་བྱང་དབྱེད་སྐྱུ་ཅལ་རེ་བཞི་ཡོད། །སྐྱུ་ཅལ་གྱི་རིགས་དེ་དག་ཀྱང་རིག་
གནས་ཆེ་བ་ལྟེན་ནང་དུ་འདྲས་པར་སྐྱུ་བཞི་ཉེ་མཁས་པ་ལ་འབྲུག་པའི་སྟོན་ལས་
གསུངས། རིག་གནས་ཆེ་བ་ལྟེན་ནང་གི་ནང་དོན་རིག་པ་ཞི་ནང་བ་སངས་རྒྱུས་པའི་
ལུགས་ཀྱི་སྐྱུ་ཅལ་བའི་བསྟན་བཙུག་ཏེ། སྟོན་པ་ལྷན་སྐྱུ་ཅལ་བའི་གསུང་ལ་བཀའ་
རིམ་པ་གསུམ་དུ་བྱེས་པའི་བཀའ་བར་བ་དང་ཐ་མའི་དགོངས་འབྲེལ་སྟོན་པའི་ཆ་
གཙོ་བོར་སྟོན་པ། རྩི་བཙུན་བྱམས་པས་མཛོད་ཏོགས་རྒྱུ་དང་མཛོད་སྟོན་རྒྱུ་ཏེ་རྒྱུ་
རྒྱུ་གཉིས་དང་། ཆོས་ཉིད་རྒྱུ་འབྱེད་དང་། དབྱུས་མཐའ་རྒྱུ་འབྱེད་དེ་འབྱེད་རྒྱུ་
གཉིས། རྒྱུ་སྐྱུ་མ་སྟོན་བྱམས་ཆོས་སྟོན་ལྷན་གསུངས། དེའི་དགོངས་འབྲེལ་འཕགས་པ་
སོགས་མེད་ཀྱི་སའི་དངོས་གཞི་དང་། གཞི་བསྟན་པ། རྒྱུ་མཐའ་བསྟན་པ། རྒྱུ་མཐའ་

བཤད་པའི་སྒོ་བསྟུ་བ། གཏན་ལ་དབབ་པའི་སྒོ་བསྟུ་བ་སྟེ་ས་སྟེ་ལྷ་དང་། མངོན་པ་
 ཀུན་བརྟུས་དང་། ཐེག་བསྟུས་ཏེ་སྒོ་མ་རྣམས་གཉིས་མཛད། གཞན་ཡང་བྱམས་པ་དང་
 འགྲེལ་བའི་ཆོས་སྟེ་ཉི་ཤུ་སོགས་དང་། བོད་དུའང་འཇམ་མགོན་ཙཱ་ཁ་བ་སྒོ་བཟང་
 གྲགས་པས་མཛད་པའི་ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་ཐེང་བ་དང་། རྒྱལ་ཆབ་དར་མ་རིན་
 ཆེན་གྱིས་མཛད་པའི་རྣམ་བཤད་སྟོང་པོ་རྒྱན། མཁས་གྲུབ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་
 གིས་མཛད་པའི་པར་ཕྱིན་རྟོགས་དཀའི་སྣང་བ་དང་། གཞན་ཡང་ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་
 དབྱངས་བཞད་པ། སེ་ར་རྩེ་བཙུན་པ་ཆོས་གྱི་རྒྱལ་མཆོན། བཏུ་ཆེན་བསོད་ནམས་
 གྲགས་པ། རྒྱལ་དབང་ལྷ་བ་སོགས་གྱིས་མཛད་པའི་པར་ཕྱིན་སྐབས་བརྒྱད་གྱི་ཡིག་
 ཆ་སོགས་པར་ཕྱིན་གྱི་སྒོར་རྣམས་དེར་འདུ། བཀའ་ཐ་མ་གཉིས་གྱི་དགོངས་འགྲེལ་
 ལྷ་བའི་ཆ་གཙོ་བོར་སྟོན་པ། མགོན་པོ་ལྷ་སྟུབ་གྱིས་མཛད་པའི་དབུ་མ་རྩ་བ་ཤེས་
 རབ། རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ། རིགས་པ་དུག་ཅུ་བ། སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་བ། ཚེད་བསྒྲིག་
 ཞིབ་མོ་རྣམ་འཐག་སྟེ་དབུ་མ་རིགས་ཆོགས་དུག་དང་། སྟོབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་
 བསྐྱེད་ཀྱི་འགྲེལ་བ་བུརྟ་ལྷ་ལི་ཏ། སྟོབ་དཔོན་ཆེ་བ་གྲགས་པའི་ཆོག་གསལ། དབུ་
 མ་འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་སོགས་དང་། བོད་དུའང་རྩེ་ཙཱ་ཁ་བས་མཛད་
 པའི་རྩ་ཤེད་རྟེན་ཆེན། རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ། ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་
 མཁས་གྲུབ་རྩེ་ཉི་དབུ་མའི་སྟོང་ཐུན་ཆེན་མོ་སོགས་དང་། གཞན་ཡང་མཁས་པའི་
 དབང་པོ་རྣམས་གྱིས་མཛད་པའི་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ཀྱང་དེར་འདུ། བཀའ་
 དང་བོད་དགོངས་འགྲེལ་ལ། ལྷ་བའི་ཆ་གཙོ་བོར་སྟོན་པ། མངོན་པ་སྟེ་བདུན་ཏེ།
 ཆོས་གྱི་ཕྱང་པོ་ཤུ་རིའི་བུས། །གདགས་པའི་བསྟན་བཅོས་མོ་ཕུ་འགལ་བུས། །རྣམ་
 ཤེས་ཆོགས་དུག་ལྷ་སྟེད་གྱིས། །ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་ཀ་ཉི་བུས། །ཁམས་གྱི་ཆོགས་

ནི་གང་ཐོས་བྱས། རབ་ཏུ་བྱེད་པ་དབྱིག་¹"བཤེས་ཀྱིས། ཡང་དག་ལྟོ་བའི་རྣམ་
 བྱངས་ནི། རྒྱུ་ལོ་²"ཆེ་ཡིས་བྱས་པ་ཡིན། ཞེས་གྲགས་སོ། དེའི་དོན་བསྐྱེད་པ་
 གྲེ་བྲག་བཤད་མཛོད་ཆེན་མོ་ལོ་ལོ་ལ་འབྲུམ་ཡོད་པ་དེ་ནི་དག་བཙུང་པ་མང་ཐོས་
 བསྐྱེད་པ་དང་། སོ་སྤྱིའི་བརྟེན་ཏུ་བྱས་པར་འདོད་པ་གཉིས་ཡོད། ཡང་སྤྱོད་དཔོན་
 དབྱིག་གཉེན་³"ཀྱིས་ཆོས་མཛོད་པ་མཛོད་ཀྱི་ཅ་བ་གནས་བརྒྱད་དུ་བྱེ་བ་དང་། དེའི་
 རང་འགྲེལ་དང་བཙུང་པ་མཛོད། ཁ་ཆེ་འདུས་བཟང་གི་མཛོད་འགྲེལ་སོགས་མཛོད་
 བའི་སྤྱེ་སྤྱོད་མང་པོ་དང་། བོད་དུ་འང་མཆིམས་སྤྱོད་བཟང་གྲགས་པས་མཛོད་པའི་
 མཆིམས་མཛོད་ཆེན་མོ། རྗེ་དགེ་འདུན་གྲུབ་ཀྱིས་མཛོད་པའི་མཛོད་རྟེན་ཐར་ལམ་
 གསལ་བྱེད་སོགས་སྤྱོད་བྱོན་མཁས་པའི་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱིས་མཛོད་པའི་མཛོད་
 བའི་སྤྱོད་ཀྱི་ཡིག་ཆ་རྣམས་དེར་འདུ། བཀའ་དང་བོའི་དགོངས་འགྲེལ་སྤྱོད་པའི་ཆ་
 གཙོ་བོར་སྤྱོད་པ། སྤྱོད་དཔོན་དུ་ལ་བ་ལྷན་མཛོད་པའི་འདུལ་བ་ལུང་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་
 འགྲེལ་བ། སྤྱོད་དཔོན་དགེ་ལེགས་བཤེས་གཉེན་ཀྱིས་སོ་སོར་ཐར་བའི་མདོའི་
 འགྲེལ་བ་བཅ་པོ་ལྔ་བརྒྱ་བ། སྤྱོད་དཔོན་ཡོན་ཏན་ཡོད་ཀྱིས་མཛོད་པའི་འདུལ་བ་མདོ་
 ཅ་བ་སོགས་འདུལ་བའི་སྤྱེ་སྤྱོད་ཀྱི་བསྐྱེད་བཙུང་པ་མང་པོ་དང་། བོད་དུ་འང་ཀུན་མཁྱེན་
 མཆོ་སྤྱོད་པས་མཛོད་པའི་མཆོ་རྟེན་གྱི་འདུལ་འདྲིན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆོན་ཀྱིས་མཛོད་
 བའི་འདུལ་བའི་བསྐྱེད་བྱེད་ཆེན་མོ། རྗེ་དགེ་འདུན་གྲུབ་ཀྱིས་མཛོད་པའི་འདུལ་རྟེན་
 རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་སོགས་འདུལ་བའི་ཡིག་ཆའི་སྤྱོད་རྣམས་དེར་འདུ་སྟེ། འདི་དག་ལ་

1 ཤེས

2 ཆོས་ཀྱིས

3 ཀྱི

ནི་ནང་དོན་རིག་པ་ཞེས་བྱའོ། །

ཆད་མ་རིག་པ་ལ་སྤྱི་རོལ་བའི་བྱ་བ་མཐའི་ལུགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཀྱང་མང་
 ཞིང་། ནང་བ་ལ། སློབ་དཔོན་སྤྱུགས་ཀྱི་སྒྲུང་པོས་མཛད་པའི་ཆད་མ་ཀྱན་བརྟམ་ལེ་འུ་
 གྲག་ཅན། དེའི་འགྲེལ་བ་སློབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་མཛད་པའི་ཆད་མ་རྣམ་
 འགྲེལ་ལེ་འུ་བཞི། ཆད་མ་རྣམ་པེས་ལེ་འུ་གསུམ། ཆད་མ་རིག་ཐེགས་ལེ་འུར་བྱེ་མེད་
 ལ། གཏན་ཆེགས་ཐེགས་ལ། **“འབྲེལ”**་བ་བརྟག་ལ། རྒྱུད་གཞན་བྱ་བ་ལ། ཆད་པའི་
 རིགས་པ་སྟེ་ཆད་མ་སྟེ་བདུན་མཛད། གཞུང་དེ་དག་གི་འགྲེལ་བ་དང་། རྟེན་སོགས་
 ཆད་མའི་གཞུང་རྣམས་དང་། བོད་དུའང་རྒྱལ་ཆབ་རྗེས་མཛད་པའི་རྣམ་འགྲེལ་ཐར་
 ལམ་གསལ་བྱེད། རྣམ་པེས་རྟེན་ཆེན། མཁས་བྱུང་རྗེས་མཛད་པའི་སྟེ་བདུན་ཡིད་ཀྱི་
 ལུན་སེལ། རྟེན་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ། རྗེ་དགེ་འདུན་བྱུང་ཀྱི་ཆད་མ་རིགས་རྒྱ།
 གཞན་ཡང་ཀྱན་མཁའ་ཡུལ་སྤྲས་སོགས་མཁས་པའི་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱིས་མཛད་
 པའི་ཆད་མའི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་དང་། སྒོ་ཉགས་བསྟུས་བྱའི་སྒྲོར་ཡང་དེར་འདུ།

བཅོ་རིག་པའི་བསྟན་བཅོས་ལས། སྒོ་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ལ་སློབ་དཔོན་
 ཅ་རྩ་གོ་མིས་མཛད་པའི་འཛིག་རྟེན་ཀྱན་ཏུ་དགའ་བའི་བསྟན་བཅོས། དཔལ་དགའ་
 བའི་སྤྱི་སྒྲུབ་ཀྱན་ཏུ་དགའ་བའི་བསྟན་བཅོས། མགོན་པོ་སྒྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་
 གསེར་འགྲུར་ཀྱི་ཅིའི་བསྟན་བཅོས། བཅོ་རིག་པའི་བསྟན་བཅོས་ལ། འཛིག་རྟེན་
 ལུགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཤེས་རབ་བརྒྱ་བ། སྤྱི་པོ་གསེ་ཐེག་སོགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས།

གསེ་བ་རིག་པའི་བསྟན་བཅོས་ལ། སློབ་དཔོན་སྒྲུབ་ཀྱི་སྟེ་བ་སྒྲོར་བརྒྱ་བ།
 སློབ་དཔོན་དཔལ་བོའི་སྟན་དབྱེད་ཡན་ལག་བརྒྱད་ལ། དེའི་འགྲེལ་བ་ཁ་ཆེ་སྟེ་བཟང་

1 འགྲེལ

གཤིས་མཛད་པ་དང་། མོད་རྒྱལ་གསེ་བ་རིག་པ་ལ་མཁས་པའི་དབང་མོ་གཤམ་ཆོག་
ཡོན་ཏན་མགོན་པོ་མོགས་ཀྱི་སྒྲན་ཀྱི་རྒྱུད་བཞིའི་སྐོར་དང་། རྗེ་མིན་སངས་རྒྱས་
མཆོའི་བེ་རྩོན། མན་ངག་སྙན་ཐབས་མོགས་གསེ་བ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་རོ་
མཆར་བ་བགྲང་ལས་འདས་པ་ཡོད་དོ། །

བད་མྱོད་དེ་གཤམ་པའི་བསྟན་བཅོས་ལ། གླ་ཀླ་ལ་བ་དང་། ཅ་ཅ་བ། སྤ་ཤི་བ། དབྱངས་
 ཅན་མ་ཉེ་བད་མྱོད་པའི་གཞུང་ཕྱགས་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་། ཀླ་ཅན་དབྱངས་གསུམ་
 གྲགས་ཆེ། ལྷའི་བསྟན་བཅོས་ཐོག་མར་བྱུང་བའི་ལོ་རྒྱུས་ནི། སྟོན་སུམ་ཅུ་ཅ་གསུམ་
 ཏུ་བཅ་ཟེ་སངས་རྒྱལ་ཞེས་པའི་ལྷ་མ་ཁན་ཞིག་བྱུང་སྟེ། དེས་ལྷའི་དབང་པོ་བརྒྱ་ལྷན་ལ་
 བསྐྱབས། བརྒྱ་ལྷན་གྱིས་བྱུང་མོད་སྤར་བྱ་ལ་བསྐྱབས་ཏེ་སྤར་བྱ་ལྷ་ནམས་ཀྱི་ལྷའི་
 སྟོན་པར་བསྐོས་པ་ན། དེ་ད་རྒྱལ་ཆེ་བས་ལྷ་ནམས་ཀྱིས་བསྟེན་དཀའ་བ་བྱུང་ཆེ།
 ལྷའི་དབང་པོས་སྤར་བྱ་ལ་གསེར་གྱི་བུམ་པ་ཞིག་བསྐྱར་ཏེ་རྒྱ་མཚོའི་ནང་ནས་ཆུ་
 བུམ་པ་གང་ཡོངས་གསུངས་པ་ལྟར་གྲངས་བས། དེ་ལས་ཀྱ་ཤའི་ཅེས་ཆུ་ཐེགས་
 གཅིག་གྲངས་ནས། གླ་ཡི་བསྟན་བཅོས་རྒྱ་མཚོ་ཅམ། །ཁོ་པོས་ཤེས་པ་བུམ་པ་
 གང་། །ཁྱོད་ཀྱིས་ཤེས་པ་ཆུ་ཐེགས་ཅམ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ་སྤར་བྱའི་ད་རྒྱལ་བཅག་
 པོ། །བསྟན་བཅོས་དེ་འཛམ་གླིང་ལ་དར་ཀྱང་གིས་སུ་བྱལ་ལ་ཉེ་སྐྱབས། བཅ་ཟེ་སྤ་ཤི་
 པ་ཞེས་པ་ཞིག་བྱུང་སྟེ། ཁོས་མ་རུ་དེ་བ་**བསྐྱབས**¹པས་ལྷའི་ཞལ་བསྟན་ནས་ལྷ་
 བསྐྱབས་པ་ཆེགས་མེད་དུ་མཐེན། བཅ་ཟེ་དེས་ལྷའི་བསྟན་བཅོས་པོ་ལོ་གཉིས་སྟོང་
 ཅམ་ཞིག་བཅམས། གིས་སུ་རྒྱལ་པོ་བདེ་སྟོད་ཀྱིས་རང་གི་བཙན་པོ་དང་ལྷན་དུ་
 ཁྱུས་བྱེད་སྐྱབས་རྒྱལ་པོས་བཙན་པོ་ལ་ཆུ་གཏོར་ཏེ་ཅེད་པོ་ཅེ་བ་ན་བཙན་པོས་ཆུ་

1 ବସ୍ତ୍ରବନ୍ଧ

མ་གཏོར་ཞེས་ལེགས་སྒྱུར་སྐད་དུ། མ་མོ་ད་ཀྱི་སིལ། ཞེས་བཟོད་པ། རྒྱལ་པོས་དོན་
 མ་གོ་བར་ཉིལ་གྱི་ཆོད་མ་བྱིན་པས། བཅུན་མོ་ཁྱོས་ཉེ་རྒྱལ་པོ་སློན་པ་འདིས་ཅི་བྱ་
 བསམས་ནས་འཆི་བར་བཅུམས་པ་ན། རྒྱལ་པོས་ཤིས་ཉེ་ལོ་རྒྱུས་ནམས་བཤད་
 པས། རྒྱལ་པོས་ཁང་པོ་བམ་ཟེ་སར་ལྷ་ལྷེ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སྤྱོད་བསྐྱབས་པར་བསྐྱལ་བས།
 བམ་ཟེ་དེས་སློན་དུག་བསྐྱབས་ནས་ཞལ་བསྟན། ལྷའི་ལེའུ་བཙོ་ལྷའི་བར་བསྐྱབས་
 པའི་མཆའས་སྤྱ། བམ་ཟེ་རྫོམ་སེམས་སྤྱེས་ཉེ་དེས་འཆའ་ལོ་ཞེས་སྤྱས་པས། སློན་
 དུག་མ་བྱ་ལ་ཞོན་ནས་འཕུར་འོ། །དེ་ནས་བམ་ཟེས་བལྟས་པས་མ་བྱའི་མཇུག་སློམ་
 གཏོགས་མ་མཐོང་བས་ཀྱི་ལ་བ་བཟོད་པར་གསོལ་ལོ་ཞེས་སྤྱས་པས། སྤྱ་ཀྱི་ལ་བ་
 ཞེས་པར་གྲགས་སོ། །ཀྱི་ལ་བ་ནི་ཆ་བསགས་ཉེ་མ་བྱའི་མདོངས་ལ་འཇུག་པ་དང་།
 བམ་ཟེ་སར་ལྷ་ལྷེ་ནི་དབང་ཕྱག་གོ་ཆ་ཡིན་པར་བྱ་སྟོན་གྱིས་བཞེད། རྒྱ་ར་ན་ཐའི་ཆོས་
 འབྱུང་ལས་འདིའི་ལོ་རྒྱུས་གཞན་ཞིག་གསུངས་ཤིང་ཆ་བསགས་ཀྱི་དོན་མ་བྱའི་
 མཇུག་སློལ་མི་འདོད་པར་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་ཆ་ཤས་དག་བསགས་པའོ་ཞེས་པའི་
 དོན་དང་། བམ་ཟེ་ཡང་སར་ལྷ་ལྷེ་བདུན་པའི་གོ་ཆ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཡིན་པར་གསུངས།
 ལྷའི་བསྟན་བཙོས་དེ་ལ། ལྷའི་རྒྱལ་པོ་ཞིག་གིས་འགྲེལ་བ་མ་རྒྱ་ནི་ཤ་ཞེས་པ་ཞིག་
 བཅུམས། དེ་ལ་འགྲེལ་བ་སློབ་དཔོན་ཅུ་གོ་མིས་ཤོ་ལོ་ཀ་བདུན་བརྒྱ་ཞིག་མཛད།
 དེ་ནས་བརྒྱད་པ་ལ་སྤྱོད་ཅུ་བར་གྲགས་སོ། །ཡང་རྒྱ་གར་རྩོམ་སྤྱོད་ཀྱི་བམ་ཟེའི་
 རིགས་ལས་འབྱུངས་པའི་སློབ་དཔོན་ཨ་རུ་ལྷ་ཉི་ཟེར་བ། རྒྱུ་ཀྱི་དབང་གིས་རང་
 སློག་འདོར་བར་བཅུམས་པ་ན། ལྷ་མོ་དབྱངས་ཅན་མ་དངོས་སུ་བྱོན་ནས། ལུ་ལུ་
 བདག་ཉིད་འཕུང་བར་མ་བྱེད་གསུངས་ནས། དཔུགས་དབྱང་མཛད་དེ་དབྱངས་ཅན་
 མ་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱ་མདོ་གསུངས། དེ་ལ་སློབ་དཔོན་ཉིད་ཀྱིས་འགྲེལ་བ་གསལ་ལྷན་ཞེས་

བྱ་བ་མཛད་པ་སོགས་སྐྱེ་གར་ན་འགྲེལ་བ་བྱུག་ཡོད། དེ་ནས་བརྒྱུད་པ་ལ་དབྱངས་
ཅན་མར་གྲགས་སོ། །

དེ་ཡང་སྐྱ་ཀྲ་ལ་བ་ནི་རྒྱ་གར་གར་སྤྱེགས་ན་དར་རྒྱས་ཆེ། སྐྱ་ཚུ་བ་ནི་སྤོ་
 རུབ་སྤྱེགས་སུ་དར་ཆེ། སྤྱ་ཁི་བ་ནི་རུབ་པ་ཙམ་དང་། དབྱངས་ཙན་ལུགས་ནི་དར་
 རྒྱས་ཡིན་དུ་ཆེ། བོད་དུ་འད་རྗེ་ས་བཏ་ཡན་ལ་སྐྱ་མཛོ་སོགས་མ་སྟད་རིག་གནས་ཀྱི་
 བསྟན་བཅོས་མོད་དུ་མ་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ནས་བཟུང་མར་པོ་ཉི་མ་རྒྱལ་མཆོན། མོད་
 རྟོན་རྗེ་རྗེ་རྒྱལ་མཆོན། དེའི་སྐྱ་མཆེད་མོད་སྟོན་ཆོ་ཁྲོས་བརྟན་པ། དེའི་སྟོབ་མ་དབང་
 ཆོ་ཁྲོས་བརྟན་པ། སྤྱ་མཛོང་པོ་རྩ་བ་སོགས་ཀྱིས་སྐྱ་རིག་པའི་བསྟན་བཅོས་དུ་མ་
 གསར་དུ་བསྐྱུར། རྗེ་རྗོན་པ་ཏུ་ར་ན་མས་སྐྱ་རྟེན་ཆེན་མོ་མཛད་ཅིང་། ཁྱིས་སྐྱ་རྒྱལ་
 མཆོག་ལྟ་བུའི་རིང་ལ་འདར་བ་དག་དབང་ཕུན་ཆོགས་ཀྱིས་དབྱངས་ཙན་སྐྱ་མཛོ་
 དང་། འབྲེལ་བ་གསལ་ལྟན་སོགས་བསྐྱུར་ཏེ་བོད་དུ་སྐྱ་རིག་པ་ལ་སོགས་པའི་རིག་
 པའི་གནས་མཐའ་དག་དར་རྒྱས་ཕུན་ཆོགས་པ་བྱུང་ཞིང་། གཞན་ཡང་སྟོན་ཁྲོན་
 ལཔས་པའི་དབང་པོ་དག་གིས། སྐྱ་འབྲེལ་དང་། སྐྱ་མཆོན་སོགས་མང་པོ་མཛད་ཡོད་
 པ་འདི་དག་ནི་རིག་གནས་ཆུང་བ་ལྟའི་གཞི་རྩ་ཡིན་ལོ། །

ལྷ་རིག་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་སྐྱུར་པའི་སྤེལ་སྐྱོར་ལ། བཞི་ཏ་ཨ་ཀ་ར་བླ་ཉིས་མཛད་
པའི་སྤེལ་སྐྱོར་རིན་ཆེན་སྤང་བ་དང་། སྤེལ་དཔོན་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་གྲིས་མཛད་
པའི་སྤེལ་སྐྱོར་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས། དང་སྤོང་དམར་མེར་དང་ཐུལ་བ་ལྷས་མཛད་
པའི་སྤེལ་སྐྱོར་གྱི་གཞུང་མང་པོ་ཡོད། སྤྱིར་སྤེལ་སྐྱོར་ལ་གཉིས་སུ་རེས་ཏེ། ཡི་གེ་
བསྐྲང་བ་བྱིན་དང་། སྤྱི་མོ་བསྐྲང་བ་རྩ་ཏི་ཞེས་པའི་སྤེལ་སྐྱོར་རིགས་གཉིས་ཡོད། དེ་
ཡང་ཡི་གེ་སྤྱི་ཡང་ལས་སྤེས་བས་བོད་ཡིག་ལ་གཙོ་མི་ཆེནོ། །

མངོན་བརྗོད་ལ་བརྟེན་ཏེ་འཆི་མེད་སེང་གེས་མཛད་པའི་འཆི་མེད་མངོན་དང་།
རབ་འབྱོར་རྒྱ་བས་མཛད་པའི་འཆི་མེད་མངོན་གྱི་འབྲེལ་བ་འདོད་འཛོད་དང་། རིན་
སྤངས་པ་དག་དབང་འདིགས་རྟེན་གྲགས་པས་མཛད་པའི་མཁས་པའི་ན་རྒྱན་སོགས་
མངོན་བརྗོད་གྱི་བསྟན་བཅོས་དུ་མ་ཡོད། ཕྱེད་སྦྱོར་དང་། རྒྱུ་གཤམ་ མངོན་བརྗོད་
གསུམ་ཡང་སྟན་དག་གི་ཁོངས་སུ་བསྟུ་བར་མཁས་པ་དག་གིས་བཞེད་དོ། །

སྐར་ཅིས་ནི། སངས་རྒྱས་ལྷ་འཛུགས་འདས་པའི་ཡོད་ དཔལ་ལྷན་འབྲས་སྤངས་
སུ་ཤས་ན་འདི་ཆོས་རྒྱལ་རྒྱ་བ་བཟང་པོ་ལ་དུས་འཁོར་ཅ་རྒྱུད་གསུངས་པས། དུས་
འཁོར་ལ་ཕྱི་ནང་གཞན་གསུམ་ཕྱེ་བས་ཕྱི་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ནི། རྒྱ་ཉི། སྤྱ་གཅན། རྒྱ་
སྐར། ལོ་སྐོར་སོགས་ཉེ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ནང་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སྟེ་དབྱགས་སོགས་
ཀྱིས་གྲངས་ཀྱིས་གཞལ་བ་སོགས་ལས་སྐར་ཅིས་འདི་བྱུང་ཞིང་། འདི་ལ་ཡང་གྲེད་
ཅིས་དང་གྲུབ་ཅིས་གཉིས་ཡོད། འདི་དག་གི་གཞུང་ཡང་ལོ་རྒྱ་བ་རྩ་འབྲོ་ཤོད་གསུམ་
གྱི་རིང་ལ་བོད་དུ་ཐོག་མར་འབྱུང་ཞིང་། ཕྱིས་སུ་ཕྱག་བ་ལྟན་གྲུབ་རྒྱ་མཆོ་སོགས་
རྒྱ་མཆོ་ནམ་གསུམ་ནས་བཟུང་དར་རྒྱས་ཆེ་བ་བྱུང་། ཕྱི་སྟོན་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཆོས་
མཛད་པའི་བེ་དཀར་སོགས་བོད་དུ་འང་བསྟན་ཅིས་ཀྱི་གཞུང་གིན་ཏུ་མང་པོ་ཡོད།
འདི་ནི་ནང་དོན་རིག་པའི་ནང་དུ་འདུ་བར་གསུངས་སོ། །

སྟན་དག་གི་གཞུང་གི་ལོ་རྒྱུས།

༥ བརྗོད་རིག་པའི་ཡན་ལག་སྟན་དག་གི་གཞུང་གི་ལོ་རྒྱུས་ནི། ཐོན་དུ་བྱང་
སྟོང་རྒྱས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེས། སྟན་དག་གི་བསྟན་བཅོས་རྟེན་ཉེས་བྱ་
བ་ཞིག་བརྩམས་པ་ཆོགས་བདག་གིས་ཡིག་མཁན་བྱས་ནས་བྲིས་པར་གྲགས་པའི་

གཞུང་གོ་ལོ་ཀ་འབྲུམ་ལྷག་ཡོད་པ་དང་། དང་སྲོང་མེ་བཞེན་འབྲུག་གི་བྱ་མོས་སྐུ་
དག་བསྐོས་པའི་ཆོས་ཞེས་བྱ་བ་ཞིག་མཛད།

ཡང་དང་སྲོང་གོག་མཁར་གྱིས་སྐུ་དག་རྣམས་ཡ་ན་ཞེས་བ་ཞིག་བཅུམས་པ་
དེ་ནི་རྒྱལ་པོ་རྣམས་**ཏ**¹དང་དེའི་བཅུན་མོ་རོལ་སྟེད་མའི་ལོ་རྒྱུས་སྐུ་དག་ཏུ་སྦྱར་བ་
གོ་ལོ་ཀ་འབྲུམ་ཡོད་པ་ཞིག་དང་། མཆེ་ཏ་ཏ་ཡིས་བཅུམས་པའི་སྐུ་དག་གི་བསྐུ་
བཅོས་ཁྲབ་འབྲུག་གི་འབྲུག་པ་བཅུ་སོགས་གཙོ་བོར་སྟོན་པ་གོ་ལོ་ཀ་འབྲུམ་ལྷག་
ཡོད་པ་ཞིག་དང་། རྣམ་ཤུམས་མཛད་པའི་སྐུ་དག་གི་བསྐུ་བཅོས་གོ་ལོ་ཀ་སྟོར་
ཐག་བརྒྱད་ཅུ་ཅན་དང་། ཉག་མོ་ཁོལ་གྱིས་མཛད་པའི་སྐུ་དག་གཞོན་ཏུ་འབྱུང་བ་
དང་། གཞན་སྐུ་དག་གི་བསྐུ་བཅོས་དབྱེད་ཅན་མགུལ་རྒྱུན་སོགས་མང་བོ་ཡོད་
ལ། དེ་དག་ལས་རྣམས་ཤུམས་བཅུམས་པའི་གཞུང་དང་། དབྱེད་ཅན་མགུལ་རྒྱུན་
གཉིས་གྲགས་ཆེ་བས་ཁྲབ་གདལ་ཆེ། ཕྱིས་སུ་སྟོབ་དཔོན་དཀྱིལ་དབྱུག་པ་ཅན་
གྱིས་སྟོན་གྱི་སྐུ་དག་གི་བསྐུ་བཅོས་མང་བོའི་ཆོག་ཆོགས་ཆེ་བ་རྣམས་ཉུང་དུ་
བསྐྱུས། དེ་དག་ལས་ལེགས་པའི་ཆོག་སྟོར་མཆོན་པར་བྱས་པའི་སྟེང་དུ་རྩ་ར་ཏའི་
སྦྱར་བ་སོགས་ཡོན་ཏན་བཅུ་བོ་ཡང་བསྐུན་ཏེ་རྒྱས་བསྐྱུས་ཤིན་ཏུ་འཆོམ་ལ། ཆོག་
སྟོར་ལེགས་ཤིང་གསལ་བ། སྐུ་དག་མེ་ལོང་ཞེས་བྱ་བ་ལེའུ་གསུམ་གྱི་རང་བཞེན་
ཅན་འདི་བཅུམས་པ་ནས་བཟུང་། ཕྱི་ནང་ཐུན་མོང་གི་སྦྱང་བྱའི་སྐུ་དག་གི་ཅ་བར་
བྱེད་དོ། །འདིའི་ལེའུ་དང་བོ་ལ་གོ་ལོ་ཀ་བརྒྱ་དང་ལྷ། གཉིས་པ་ལ་གོ་ལོ་ཀ་སུམ་
བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་ལྷ། གསུམ་པ་ལ་གོ་ལོ་ཀ་བརྒྱ་དང་གྲུག་སྟེ་བསྐོམས་པས་གོ་ལོ་ཀ་
དྲུག་བརྒྱ་དང་དྲུག་ཡོད། དེ་ལ་རྒྱ་གར་གྱི་བཞི་ཏ་རྩ་ལྷེས་མཛད་པའི་འགྲེལ་བ་

1 ཅ

དང་། བཤེ་ཆེན་དག་དབང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་འགྲེལ་བ་གཉིས་ཡོད། སློབ་དཔོན་
 དཀྱིལ་པ་པོ་དཀྱིལ་དུ་དབྱུག་པ་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ལ། བྱི་རོལ་བའི་ཆ་བྱད་བས་
 ཟེའི་དབྱུག་ལག་ཏུ་རྒྱན་པར་ཐོགས་པས་ན་མཆོན་ལའང་དབྱུག་པ་ཅན་ཅེས་གྲགས་
 སོ། །སློབ་དཔོན་འདི་རྒྱ་གར་སྒོ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡུལ་ཀྱན་ཏའི་ཁྱོང་ཞེས་པར་འཁྲུངས།
 རྒྱུ་དུས་ནས་པ་མ་གཉིས་ཤི་ནས་དུ་སྤྱུག་ཏུ་འབྱམས། རེ་ཞིག་ན་ཡུལ་དེར་འབངས་
 དང་རྒྱལ་པོ་མ་མཐུན་པས་འཁྲུག་ཡོང་གི་རྒྱུ་ཀྱིས་ནགས་ཁོང་དུ་སྒོས་ནས་བསྐྱད་
 སྐབས། ཡོན་ཏན་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས། ཡུལ་འཁྲུག་བདེ་ནས་སྤར་ཡུལ་དུ་འཁོར་ཏེ།
 རྒྱལ་པོ་སྤྲོ་ཞེས་བྱ་བའི་སློན་པོར་བྱུང། གཞན་ཡང་རྒྱལ་པོ་བྱ་བ་ཀེ་ཤ་ཞེས་བྱ་
 བའི་སྤྱན་ཐུབ་འབྲུག་འཕེལ་བ་དང་མཛད་ཐོགས་སུ་བྱུར་ནས། སྤྱན་དག་མེ་ལོང་འདི་
 རྒྱལ་པོ་དེའི་བྱ་རྒྱུས་ཀྱི་ཆེད་དུ་བཅུམས་པར་གྲགས་སོ། །སློབ་དཔོན་འདིས་འདྲི་ག་
 ཉེན་ན་གྲགས་པའི་གཞུང་གསུམ་མཛད་དེ་སྤྱན་དག་མེ་ལོང་འདི་དང་། གཞོན་བྱ་
 བཅུའི་འབྲུག་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྤོན་ཀྱི་ལེའུ་ལྷ་ལ་རྒྱལ་པོ་བ་ཏན་དང་། མཛེས་མ་ཨ་
 བཞེ་གཉིས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་། དངོས་གཞི་ལ་གཞོན་བྱ་བཅུ་པོ་རང་རང་གི་སྤྱོད་པ་
 བཤད་ཡོད་པ་དེ་དང་། གཅིག་ནི་སློབ་གར་རིགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པར་གྲགས།

སྤྱིར་འཕགས་ཡུལ་དུ་མཛེས་པའི་དཔེ་སྤྱོད་པ་ལ་མཁས་པ་བཞེ་ཏན་ག་མོ་
 ཁོ་ལ། སྤྱི་སྤྱོད་ལ་མཁས་པ་རྟ་ར་མི། སྤྱན་པའི་ཆོག་སྤྱོད་ལ་མཁས་པ་དབྱུག་པ་ཅན།
 དེ་གསུམ་ག་ལ་མཁས་པ་མ་རྟ་ཏ་ཞེས་འཕགས་ཡུལ་དུ་གྲགས། སློབ་དཔོན་དཀྱིལ་འདི་
 བྱི་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་བྱེད་བྱི་མ་སྤེ་དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་སྤྱད་ཅམ་དུ་བྱོན།
 པོ་དུ་སྤོན་ཆད་སྤྱན་དག་གི་གཞུང་མ་དར་ལ། བྱིས་སུ་རབ་བྱུང་བཞི་བའི་དུས་སུ་
 ས་སྤྱི་འགོ་མགོན་འཕགས་པའི་སྤྱི་རིང་ལ་ལོ་རྒྱ་བ་ཤོང་སྤོན་དོ་རྩེ་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་

སྤྱན་དག་མེ་ལོང་འདི་ཐོག་མར་བསྐྱུར། དབང་ལོ་རྩ་བ་སྒོ་སྒྲོས་བརྟན་བས་འདི་ལ་
 འགྱུར་བཅོས་མཛད་པ་དང་། དབྱངས་ཅན་མགུལ་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བ་བསྐྱུས་པ་ཞིག་
 གྱང་མཛད། ཞུ་ལུ་ཆོས་སྒྲིང་བཟང་བོས་རྒྱ་འགྲེལ་གཉིས་ལ་གཏུགས་ནས་དག་
 བཅོས་དང་མཆན་འདེབས་མཛད། དེའི་ཕྱིས་སྤུ་མི་ཏུ་བསྟན་པའི་ཉིན་ཁྱེད་ཀྱི་རྒྱ་
 འགྲེལ་གཉིས་དང་བསྟན་ནས་འགྱུར་བཅོས་བྱས་པའི་སྐད་གཉིས་ཤན་སྦྱར་དང་། རྩེ་
 བ་རིན་སྦྱངས་པས་སྟན་འགྲེལ་མི་འདིགས་མེད་**གཤེ**¹ར་འོ། འརྩ་མི་པམ་བས་སྟན་
 འགྲེལ་དབྱངས་ཅན་དགྲེས་པའི་རོལ་མཆོ། ཟུར་མཁར་སྒོ་སྒྲོས་རྒྱལ་པོ་དང་འཇས་
 དབྱངས་ཁ་ཆེ་བ་སོགས་ཀྱིས་གྱང་འགྲེལ་བ་མཛད། བོད་མཁས་པ་མི་པམ་དགེ་
 ལེགས་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས་དཔྱེད་དགོངས་རྒྱན་དང་། འབྲུག་ཁམས་སྤྱལ་བསྟན་འཛིན་
 ཆོས་ཀྱི་ཉི་མས་མཛད་པའི་སྟན་འགྲེལ་དག་གི་རོལ་མཆོ་ལེགས་བཤད་ཅོར་བུའི་
 འབྱུང་ཁུངས་ཞེས་བྱ་བའང་ཆོག་འགྲེལ་རྒྱས་ཤིང་གསལ་ལ། རྒྱ་འགྲེལ་གཉིས་དང་
 ཞུ་ལུའི་སྐད་གཉིས་ཤན་སྦྱར་ལ་གཞི་བྱས་ནས་དགག་གཞག་གི་རྣམ་གཞག་གྱང་ཅུང་
 ཟད་རྒྱས་པར་བཀོད་ཡོད། གཞན་ཡང་ཟུར་མཁར་བ་དང་། དཔལ་སྐྱང་བ། མང་ཐོས་
 ལྷ་སྤྱབ་ལ། ས་སྤྱ་དག་དབང་ཆོས་གྲགས། སྒོམ་ཕྱེ་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཆོན། རྩེ་བྱང་མི་
 བསྐྱོད་ལ། ཆོས་རྩེ་གོ་རམས་ལ། བསོད་གྲགས་ལ། རྟོན་ག་མཁན་པོ་སོགས་ཀྱིས་
 གྱང་སྟན་དག་གི་གཞུང་རྒྱས་བསྐྱུས་སྒྲ་ཆོགས་མཛད་ཅིང་། སྟོན་བྱོན་མཁས་པའི་
 དབང་བོ་ཉི་མུ་ལྟར་གྲགས་པ་པལ་ཆེར་གྱིས་གྱང་མ་མཐའ་སྟན་དག་གི་དཔེར་བརྗོད་
 རེ་མ་མཛད་པ་མེད་ལ། ལྷག་པར་རྒྱལ་དབང་ལྷ་བ་ཆེན་པོས་སྟོན་འགྲོ་ལོ་རྩ་བ་ཆེ་
 དབང་དོན་གྲུབ་ཀྱི་སྤུ་འཇས་དབྱངས་དབང་རྒྱལ་དོ་རྩེའི་བྱང་ནས་སྟན་དག་གསལ་

1 གཤེ

སྒྲོང་མཛད་ཅིང་། རྗེས་སུ་ཁོང་དགྲུང་ལོ་སོ་གཅིག་གི་སྟེང་སྟོན་འགྲེལ་ཆེན་མོ་
 དབྱངས་ཅན་དབྱེས་སྒྲུ་ལྷགས་ཚུལ་མཛད་དེ། མྱོན་འགྲོ་ཡབ་སྲས་ལ་སྒྲུན་ཞུས་
 བརྒྱད། བསྐྱུགས་བརྗོད་ཡང་ཡང་གནང་། གཞུང་འདི་ནི་ཁོང་རང་གིས་གསུངས་པ་
 ལྟར། དཔང་ལོའི་འགྲེལ་བ་གཞིར་བཟུང་། སྟོང་ལོ་དང་། ཞུ་ལུ་སོགས་མཁས་པ་སྤྱི་མ་
 རྣམས་ཀྱི་རིང་ལུགས་སྟེང་བོར་མཛད། ཕྱིས་ཀྱི་རིན་སྒྲུངས་པ་དང་། འཇམ་དབྱངས་
 ཁ་ཆེ་བ། ལྷར་ཐང་བ་སོགས་མཁས་པ་མང་བོའི་ལེགས་པ་འདྲ་གྱིས་ཟུར་བརྒྱན་ནས་
 ཆོག་འགྲེལ་གསལ་ལ། དཔེ་བརྗོད་དང་བཅས་ཏེ་རྒྱས་བསྐྱུས་ཤིག་ཏུ་འཆོམ་པ་མདོ་
 དབུས་ཀྱི་སྟོན་དག་སྤྱོད་ཀྱིས་སྟོན་དག་སྤྱོད་ཁྲིད་ཀྱི་གཞུང་པལ་ཆེར་འདིའི་སྟེང་
 རྣམས་མཛད་འདུག་གོ།

དེ་ལྟ་བུའི་སྟོན་དག་གི་གཞུང་འདི་འགྲོ་མགོན་འཕགས་པའི་སྐུ་རིང་ལ་བོད་ཏུ་
 འགྱུར་བ་ནས་བཟུང་ད་ལྟའི་བར་དུ། ལོ་ངོ་བདུན་བརྒྱ་ལྷག་གི་རིང་བོད་ཏུ་ཁྲབ་གདལ་
 དང་འཕེལ་རྒྱས་ཏེ་ཅང་ཆེ་བ་བྱུང་སྟེ། རང་དོན་རིག་པའི་གསུང་རབ་རི་སྟེད་ཅིག་
 ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱང་པལ་ཆེར་སྟོན་དག་གི་ཆོག་སྤྱོད་ཀྱིས་བཅིངས་ཤིང་། རྗེ་ཡབ་
 སྲས་སོགས་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་སྤྱི་ཕྱི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གསུང་རབ་རྣམས་ཀྱི་མགོ་མཇུག་
 བར་གསུམ་དག་ནའང་། སྟོན་དག་གི་ཆོག་སྤྱོད་ཀྱིས་མཛེས་ཤིང་། ཕྱི་ནང་གི་རིག་
 གནས་ཀྱི་ལའང་སྟོན་དག་འདི་ནི་འཇུག་ས་མེད་པས། ལོ་རྒྱུས་དང་རྣམ་ཐར་དེ་བ་
 ཐེར་སོགས་ནའང་སྟོན་ཆོག་གི་ལམ་ནས་ཆེད་ཏུ་བརྗོད་པ་དང་། མ་མཐའ་འཕྲིན་ཡིག་
 ཅུམ་ལའང་སྟོན་དག་གི་ཆོག་འདི་ལས་མ་འདས་པས། འདི་ནི་རིག་གནས་ཀྱི་ལ་ལྟ་
 བའི་མིག་ཏུ་འགྱུར་བར་མ་ཟད། རང་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་བོ་མང་བོའི་ཁྲོད་དུ་རིག་པའི་གནས་
 ལས་བརྒྱུམས་ཏེ་འཆད་པ་དང་། ཚུལ་པ་དང་། པས་ཀྱི་ཚོལ་བ་ལ་ཚུད་པའམ་འགས་

འགྲུག་པ་དང་། གཞན་ལ་འཇུག་མེད་པ་དང་། གཞན་ཡང་ཐོགས་པའི་ཚུན་འབེལ་
གཏམ་གྱི་སྒྲེང་མོལ་བྱེད་པ་ཚུན་ཆད་ཀྱི་སྐབས་སུའང་། རང་ཚིག་སྤྱི་མི་འགལ་བ་
དང་། ཚིག་དོན་གྱི་ཆ་ལ་སློན་མེད་ཅིང་འབྲེལ་ཆགས་པར་མ་ཟད། ཐ་ན་ཀུ་རེའམ་
བཞད་གད་ཀྱི་གཏམ་དང་འབྲེལ་ཆེ། ཐོས་པ་ཅམ་གྱིས་དགོང་ཤོར་བ་དང་། སྤྱི་མི་
གཞན་ལ་བསྟེན་པའི་ཚིག་གསལ་མཆང་འབྲུ་བ་ལ་སོགས་པའི་གཏམ་དང་འབྲེལ་ཆེ།
སྒྲེངས་པ་ཅམ་གྱིས་གཞན་ཡིད་སྤྲོ་བཞོང་བར་བྱེད་པ། ལྷ་རན་གཏམ་དང་འབྲེལ་ཆེ་
ཐོས་པ་ཅམ་གྱིས་ཡིད་རང་དབང་མེད་པར་སྤྱོད་བར་བྱེད་པ། གཞན་ཡིད་དགའ་བའི་
གཏམ་དང་འབྲེལ་ཆེ། ཐོས་པ་ཅམ་གྱིས་འཇུག་དཔྱུལ་བྱེད་པ་སོགས་ནི་སྙན་དག་གི་
དོན་རྟོགས་ཤིང་། ཚིག་སྦྱོར་ལ་མཁས་པར་གོམས་པ་འདི་ཁོན་ལ་དག་ལས་པའི་
ཕྱིར་སྙན་དག་གི་གཞུང་འདི་ནི། མཁས་པར་འདོད་པ་དག་གིས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་
གནས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོས་མཛད་པའི་རིན་པོ་ཆེ་
གསུམ་གྱི་གཏམ་གྱི་སྦྱོར་བ་ལས། རིགས་ལམ་རྣམ་པར་བྱེད་པའི་རྣམ་དཔྱད་
དང་། །གཞུང་ལུགས་གདམས་པར་ཤར་བའི་ཉམས་ལེན་དང་། །ཚིག་སྦྱོར་ཚུལ་ལ་
མཁས་པའི་དག་གི་དཔལ། །ས་སྟེང་འདི་ན་རིན་ཆེན་རྣམ་གསུམ་སྣང་། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར། ཚིག་སྦྱོར་ལུགས་སུ་ཆོགས་པའི་སྙན་དག་ནི། ས་སྟེང་འདི་ན་རིན་
ཐང་གཞལ་དུ་མེད་པའི་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་པ་གསུམ་ཞེས་བསྐྱགས་བརྗོད་ཆེས་ཆེར་
གནང་བའི་ཡུལ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་བ་གསུམ་གྱི་གསལ་སྤྱོད་པ་དང་། གཞན་
ཡང་། སློབ་དཔོན་ཙུ་གོ་མིས། གང་ཕྱིར་མཁས་པའི་ལས་གསུམ་ལས། །རྩོད་འཆད་
དག་ལ་མ་རེས་པ། །སྤིད་ཕྱིར་མི་འཁྱལ་ཙུ་མ་བ་སྟེ། །ཞེས་དང་། དཔག་བསམ་འཁྲི་
ཤིང་ལས། མཁས་པ་ཉིད་ནི་མེད་ན་སྒྲོ་གྲོས་རྣམས་ཉམས་མི་རྣམས་འཆོ་བ་དོན་ཡོད་

མིན། །མཚུངས་མེད་རྒྱས་པའི་སྟུན་དག་མེད་ན་མཁས་པ་ཉིད་ནི་ནི་ཙམ་ལྟོག་དང་
 མཚུངས། །ཞེས་མཁས་པའི་བྱ་བ་འཆད་ཅོད་ཅོམ་གསུམ་ལས་ཅོམ་པ་བཟང་དན་
 སྟུན་དག་ཤེས་མི་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་བྱེད་ལ། རྫོང་ཚུལ་ཐ་མལ་བ་ལས་ཁྱད་
 པར་དུ་གྱུར་པའི་སྟུན་དག་གི་ཉམས་དང་ལྡན་པའི་ཆོག་སྒྲིར་ལ་མ་མཁས་ན་ཤེས་
 བྱའི་གནས་གཞན་ལ་ཅི་ཅམ་མཁས་ཀྱང་དག་གི་སྒྲིར་བ་ལུན་སུམ་ཆོགས་པའི་
 བསྟན་བཅོས་དག་འཆད་པ་དང་ཅོམ་པ་ལ་མི་འབྲུག་མི་རུས་པས། མཁས་པའི་དབང་
 བོ་དག་གིས་བསྟགས་པའི་ཡུལ་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། ཟུར་མཁར་སྒོ་གོས་རྒྱལ་¹ **པོས་**
 རྒྱལ་པོ་ལང་ཆོས་རྟེན་གསུང་ཀྱང་། །རྒྱན་མེད་པ་ན་སྟེ་པོས་སྟེང་། །དེ་བཞིན་སྟུན་
 དག་མི་ལྡན་པའི། །བསྟན་བཅོས་མཁས་ལ་ཅིས་སུ་མེད། །ཅེས་རྒྱལ་པོ་གཞོན་ལུ་
 གཟུགས་དང་ལང་ཆོ་དར་ཞིང་མཛེས་པ་ཞིག །གོས་དང་རྒྱན་མེད་པར་གཅེར་བུ་
 ལམ་དུ་འགྲོ་ན། འཛིག་རྟེན་གྱི་སྟེ་པོ་ཀུན་གྱིས་འབྲུ་སྟོང་བྱེད་པ་བཞིན། བསྟན་བཅོས་
 གང་དང་གང་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་ཤིན་ཏུ་ཐབ་ཀྱང་། རྫོང་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་སྒྲིར་ལུན་སུམ་
 ཆོགས་པ་མ་བྱུང་ན། བརྗོད་བྱའི་དོན་ཉམས་ཤིང་། འབྲེལ་མི་ཆགས་པ་དང་། རང་
 ཆོག་སྒྲི་བྱའི་གོ་རིམ་འཆོལ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྒྱུན་དང་ལྡན་པར་མ་ཐད། རྫོང་བྱེད་ཀྱི་
 དག་མི་མཛེས་ཤིང་། རྒྱ་བའི་ལམ་དུ་འང་མི་སྟུན་པས། མཁས་པ་དག་གི་བཞད་གང་
 ཀྱི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་རོ། །

དེ་ལྟར་བརྗོད་བྱ་གང་ཡིན་ཀྱང་། རྫོང་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་མཛེས་ཤིང་སྟུན་པ་དང་།
 ཡང་ན་བརྗོད་ཅིང་ཉམས་ལྡན་བྱུང་ན། སྒོ་ལྡན་རྣམས་ཀྱི་ཡིད་འཕྲོག་པའི་གནས་སུ་
 འགྱུར་བས། གངས་ཅན་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་སྤྲུལ་རྣམས་ཀྱིས་ཅིས་ཆེན་མཛད་པའི་

1 བས

བོད་ཀྱི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རིག་གནས་སྤྱན་དག་གི་ཆོག་སྒྲོར་འདི་ཀྱན་གྱིས་
རྟོགས་པར་བྱ་བ་ལ་འབད་དགོས་སོ། །

སྤྱིར་སྤྱན་དག་ཅེས་པ་ནི་ན་བར་སྤྱན་ཅིང་ཡིད་འཕྲོག་པའི་ཚོད་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་
ལ་ཟེར་བས། དཔེ་ལ་ལར་སྤྱན་དངགས་ཞེས་བྲིས་པའི་དངགས་ནི་བདེ་ཉིང་ལས་དག་
གི་ཐ་སྤྱད་དུ་གསུངས། ཡང་སྤྱན་དག་གི་གཞུང་དངོས་མ་ཡིན་ཀྱང་སྤྱན་དག་གི་ཆོག་
ཁོ་ནས་བཟོད་བྱ་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་དཔེར་ན། རྒྱལ་པོ་དགེ་བའི་དབང་པོས་
མཛད་པའི་རྟོགས་བཟོད་དབག་བསམ་འཁྲི་ཤིང་ཡལ་འདབ་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་པའི་
བདག་ཉིད་ཅན། སྟོབ་དཔོན་དཔལ་པོས་མཛད་པའི་སྤྱེས་རབས་སོ་བཞི་བ། དཔལ་
དགའ་བའི་ལྷས་མཛད་པའི་ལྷ་ཀྱན་ཏུ་དགའ་བའི་རྫོས་གས། རྒྱལ་པོ་ཁོ་ཁོས་ཀྱིས་མཛད་
པའི་སྤྱིན་གྱི་པོ་ཉ་དང་། གཞན་ཡང་ཇེ་ཡལ་སྤུས་སོགས་མཁས་པ་སྤྲ་མ་རྣམས་ཀྱིས་
མཛད་པའི་བསྟོད་ཆོགས་དང་རྟོགས་བཟོད་ཀྱི་སྟོར་དང་། ཞང་ཞུང་བ་ཆོས་དབང་
གྲགས་པས་མཛད་པའི་རྩ་མ་ནི་རྟོགས་བཟོད་སོགས་ཆོག་གི་བདུད་ཅི་དང་། རྩ་
བའི་བཅུད་ལེན་དུ་གྱུར་པ་ཤིན་ཏུ་མང་ངོ་། །

ལེའུ་དང་པོ།

སྒྲན་ངག་གི་གཞུང་དངོས་བཤད་པ།

༡༡། དེ་ནི་སྒྲན་ངག་གི་གཞུང་དངོས་ལ། ལུས་དང་། རྒྱན་དང་། སྒྲོན་སེལ་གསུམ་གྱི་སྒྲོན་ས་སྒྲོན་ཏེ་འདི་གསུམ་ནི་སྒྲན་ངག་གི་གཞི་རྒྱ་ལྟ་བུ་ཡིན། དང་པོ་སྒྲན་ངག་གི་ལུས་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི། ཅ་བ་ལས། ལུས་ནི་རེ་ཞིག་འདོད་པ་ཡི། འོན་ཀྱི་རྣམ་བཤད་ཆོག་གི་སྤངས། ཞེས་པས་བསྒྲན་ཏེ། བརྗོད་འདོད་ཀྱིས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པའི་བརྗོད་བྱ་དེའི་དོན་དང་དོན་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པར་དཔྱོད་པའི་མིང་ཆོག་ཡི་གེ་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་སྤངས་བ་སྤེལ་བ་དེ་ལ་སྒྲན་ངག་གི་ལུས་ཟེར། དེ་ནི་སྒྲན་ཞིང་མཛེས་པའི་ཆོག་རྒྱན་སྤྲེལ་ཆོག་གིས་ཉམས་དོད་སའི་ཡུལ། རྗོད་བྱེད་མིང་ཆོག་ཡི་གེ་གསུམ་ཆོག་ས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་ཆོག་གི་སྤངས་བཤམ་ངག་གི་རྒྱན་དེ་ལ་ཟེར་ཏེ། དཔེར་ན་རིན་པོ་ཆའི་རྒྱན་ཆ་སྤྲེལ་ཆོག་ས་འདོགས་ཡུལ་གྱི་སྤྲེས་བུའི་ལུས་ལྟ་བུ་ཡིན།

སྒྲན་ངག་གི་ལུས་ལ། ཆོག་ས་བཤད་དང་། ལྷག་པ། སྤེལ་མ་གསུམ་ཡོད། ཆོག་ས་བཤད་ནི། གཞུང་གཞན་ནས་གསུངས་ཚུལ་མང་པོ་ཡོད་ཀྱང་། སྒྲན་ངག་གི་རང་ལུགས་ལ་རྒྱུང་བ་བཞི་ཆོག་ས་བཤད་གཅིག་ཏུ་བོད་བོས། བོད་ཡིག་གི་ཆོག་ས་བཤད་ལ་ཆོག་བར་བདུན་མ་དང་དགུ་བ་ཤས་ཆེ་ཞིང་། སྒྲོལ་མའི་ཉིང་བསྟོད་ལྟ་བུ་

ཆེག་བར་བརྒྱད་མ་དང་། མགུར་ཆེག་དང་སྤྱུ་ཆེག་ལྟ་བུ་ཆེག་བར་ཉུང་བ་དང་། རྒྱ་
གར་བའི་འགྲོས་ལྷར་ཆེག་བར་མང་པོ་ཅན་གྱི་ཆེགས་བཅད་ཀྱང་ཡོད་པས། མཐའ་
གཅིག་དུ་ངེས་པ་མེད། དེ་ཡང་ཐོད་ཡིག་གི་ཆེགས་བཅད་གྱི་ཆེགས་བར་མང་ཉུང་གི་
སྤྱིག་སྤངས་ཅི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། སྤྱིར་བཏང་ཆེག་བར་དུག་ནས་རིམ་གྱིས་རེ་
མང་དུ་བཏང་སྟེ། ཆེག་བར་ཉེར་བདུན་བར་སྦྱར་ན་ཆོག་ཀྱང་། ཆེག་བར་བཅུ་དྲུག་
སྟག་འབྲེ་བ་ཏ་ཅང་ཆེག་སྟན་མོ་མི་འབྱུང་བས་སུགས་བཅེངས་པའི་བསྟན་བཅོས་
ཆེན་པོ་མིན་ན་ཆེག་བར་ཏ་ཅང་མང་བའི་ཆེགས་བཅད་སྦྱར་ན་མི་འོས།

དེས་ན་ཆེག་བར་དུག་པ་ཅན་ནི། དཔེར་ན།

དྲངས་གསལ་ནམ་མཁའི་ངོས་ལ། །

དཀར་མངོས་རྩ་བ་ཤར་བྱུང་། །

ཞེས་ཆངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོའི་མགུར་སྤྱུ་ལྟ་བུ། དེ་ཡང་ཆེག་གཉིས་རེ་ཆ་བྱས་
ནས་རྒྱང་བ་རེ་བཅད་པ་གསུམ་གྱི་ཚུལ་དུ་བསྐྲུག་

ཆེག་བར་བདུན་པ་ལ་རིགས་དང་པོ་ནི། དཔེར་ན།

མངོས་སྟག་སྒྲ་ཡི་ཆལ་ན། །

དབྱངས་ལྷན་བྱང་བ་ཞིག་འཁོར་འདུག །

ཞེས་ཡི་གེ་ལྷ་བ་ཁེར་རྒྱང་དང་གཞན་རྣམས་ཆ་བྱས་ནས་བཅད་པ་བཞིའི་ཚུལ་དུ་
བསྐྲུག་ཚུལ་ཞིག་དང་། ༼འདི་ནི་མགུར་ཆེག་ཡིན། ༽

རིགས་གཉིས་པ་ནི། དཔེར་ན།

གངས་དཀར་རི་པོའི་ཕྱོ་མོ་ན། །

སེལ་དཀར་མོས་གཡུ་རལ་ངོས། །

ཞེས་ཐ་མའི་ཆོག་ཁེར་རྒྱུད་དང་གཞན་ཆ་བྱས་ནས་བཟུགས།

རིགས་གསུམ་པ་ནི། དཔེར་ན།

བསེལ་ལྷན་གྱི་ཀེ་ལ་ཤ་ཡི། །

རབ་མཛེས་ཀྱི་རྫོ་འའི་ལྷོངས་ཆེན། །

ཞེས་གསུམ་པ་ཁེར་རྒྱུད་དང་གཞན་རྣམས་ཆ་བྱས་ནས་བཟུགས། (མགུར་ཆོག)

ཆོག་བར་བརྒྱུད་པའི་རིགས་དང་པོ་ནི། དཔེར་ན།

རྣམ་དཔྱོད་རིག་པའི་གད་རྒྱུད་གཅིག་གིས། །

པས་ཀྱི་རྫོལ་བའི་ལྷན་རྒྱ་འགྲེམས་སོང་། །

ཞེས་ཆོག་གཉིས་རེ་ཆ་བྱས་ཏེ་ལྷན་དུ་བཅད་པ་བཞིའི་ཚུལ་དུ་བཟུགས།

རིགས་གསུམ་པ་ནི། དཔེར་ན།

མཛེས་སྤྱད་གིས་སྤྱད་པའི་ཁུ་བྱུག་གཞོན། །

ཆར་དུས་ཀྱི་དགའ་བས་མགྲོན་དུ་བསྟ། །

ཞེས་ཆོག་གོང་ལོག་གཉིས་རྒྱུད་བ་དང་ལྷག་མ་རྣམས་ཆ་བྱས་ཏེ་ལྷན་དུ་བཅད་པ་
ལྔའི་ཚུལ་དུ་བཟུགས།

རིགས་གསུམ་པ་ནི། དཔེར་ན།

བཅེ་ལྷན་གྱི་གྲོགས་པོ་མཛེས་སྤྱད་ཅན། །

མཛེས་སེམས་ཀྱི་འདུན་པ་རིང་ནས་ཟབ། །

ཅེས་ཆོག་གསུམ་པ་དང་མཐའ་མ་རྒྱུད་བ་དང་ལྷག་མ་རྣམས་ཆ་བྱས་ཏེ་ལྷན་དུ་
བཟུགས།

ཆོག་བར་དགྲུ་མའི་རིགས་དང་པོ་ནི། དཔེར་ན།

རིགས་གསུམ་པ་དཔེར་ན།

ཤར་རི་བོའི་ཅེ་ནས་ཏྲ་བདུན་གྱི་དགྲིལ་འཁོར། །

མདངས་དམར་སེར་ཆོན་གྱི་འཇུ་མ་ཟེར་འདི་བཞེ་བས། །

ཞེས་ཆིག་དང་བོ་དང་བརྒྱད་པ་རྒྱད་པ་དང་གཞན་ཆ་བྱས་ཏེ་བཞག

ཆེག་བར་བརྩ་གཉིས་པའི་རིགས་དང་བོ་ནི་དཔེར་ན།

མོངས་སྒྲོང་ཞེས་མངར་འབྲས་བུའི་བརྩད་བཟང་མེད་ན་ཡང་། །

ཡོན་ཏན་འདབ་སྒྲོང་འཇུ་མ་པའི་ལྷོན་པར་སྲུ་མི་དགལ། །

ཞེས་ཆིག་ཐ་མ་རྒྱད་བར་བཞག

རིགས་གཉིས་པ་དཔེར་ན།

གནག་སྐུ་མ་རལ་པའི་ཅོད་པན་ནི་གཞོན་གྱིས་བསྒྲོད་པའི། །

བྱར་མིག་ཉམས་རྒྱས་སྒྲིག་པའི་འདོད་ལྷན་གྱི་དགའ་མ། །

ཞེས་ཆིག་དགུ་པ་རྒྱད་པ་དང་གཞན་ཆ་བྱས་ཏེ་བཅད་པ་བྱུག་གི་ཚུལ་དུ་བཞག

རིགས་གསུམ་པ་དཔེར་ན།

མར་གད་དགྲིལ་འཁོར་དང་འབྲ་བའི་སྤང་ལྷོངས་ངོས་ན། །

འཆི་མེད་པོ་བྲང་དང་མཆུངས་པའི་མཛེས་བཟླེད་ཁང་བཟང་། །

ཞེས་ཆིག་ལྔ་བའི་སྤང་རྒྱད་བར་བཞག

ཆེག་བར་བརྩ་གཉིས་པའི་རིགས་དང་བོ་ནི། དཔེར་ན།

འཇམ་ལེགས་སྐྱ་རིས་ཀྱིས་སྒྲིག་པའི་དབྱར་སྐྱེས་ཀྱི་མགོན་པོའི། །

གདངས་སྐྱོན་འབྱུར་ཁྱུག་གི་གསུང་དབྱངས་ན་བ་ཡི་བདུད་ཅི། །

ཞེས་ཆིག་ལྔ་པ་དང་བརྩ་བའི་སྤང་རྒྱད་བར་བཞག

རིགས་གཉིས་པ་ནི་དཔེར་ན།

ལུས་དམར་སེར་ཐིག་ལེ་རི་མོའི་སྤྱོད་རིས་ཀྱིས་བརྗོད་པའི།

སྟོབས་ཅལ་དགྲའི་ཁེངས་རྟེན་འབར་བའི་རྩ་ལྗན་གྱི་རྒྱ་སྟག།

ཅེས་ཆོག་དང་པོ་དང་བཅུ་བ་རྒྱུ་བ་དང་གཞན་ནམས་ཆ་བྱས་ཏེ་བཅད་པ་བདུན་
པའི་ཚུལ་དུ་བཞག།

ཆོག་བར་བཅུ་གསུམ་པའི་རིགས་དང་པོ་ནི།

ཐུགས་རྗེ་ཟད་མཐའ་མེད་པ་ནམ་མཁའི་སྐྱོང་གི་རང་བཞིན་ཅན།

འཕྲིན་ལས་མཛད་མཐའ་མེད་པ་རྩ་རྟེན་གྱི་མོའི་རང་ཚུལ་བཞིན།

ཞེས་ཆོག་ཐ་མ་རྒྱུ་བར་བཞག།

རིགས་གཉིས་པ་ནི། དཔེར་ན།

ཤར་ཕྱོགས་སྟོབས་ཀྱིས་རྟེན་པའི་ཅལ་ལྗན་རྒྱལ་བོ་ཡི་བྱ་མོ།

རྒྱུད་སྐྱོང་མ་བྱ་བཅན་ཐུགས་སྦྱོར་གངས་ཅན་ལྷ་གཅིག་གིས་བཞེས་སོ།

ཞེས་ཆོག་བཅུ་གཅིག་པའི་སྟངས་རྒྱུ་བ་དང་གཞན་ཆ་བྱས་ནས་བཅད་པ་བདུན་
གྱི་ཚུལ་དུ་བཞག།

ཆོག་བར་བཅུ་བཞི་བཞི་པོར་གྱི་ཆོག་བར་བདུན་པའི་རིགས་དང་པོའི་རྒྱུ་བ་
གཉིས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེས་པས་ཆོག་ དེ་ཡང་རྒྱུ་བ་གཅིག་གི་རང་བཞིན་ཅན་ཞིག་
དགོས་ཀྱི། རྒྱུ་བ་གཉིས་སུ་གནས་པ་ཞིག་མི་འོས།

ཆོག་བར་བཅོ་ལྔ་བཞི། དཔེར་ན།

སྟོ་ཆེན་ཡེ་ཤེས་མེ་ལོང་གཅིག་ལ་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་བ་འབྱམས་རྫོགས་ཤིང་།

སྤྱོད་རིག་པའི་འོད་ཞགས་གཅིག་གིས་སྐྱོངས་པའི་སྟག་རྩམ་ཀུན་ནས་བཅོམ།

ཞེས་ཆིག་བརྒྱད་པ་མད་རྒྱུད་བར་སྒོག་པ་དང་།

ཡང་ན།

བཅད་སྤྱག་སྒེལ་མའི་ལུས་ཀྱི་ཡང་ཆོ་ཉ་གང་བདུད་ཅིའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཅན། །
སྒྲ་དོན་འོར་བུའི་རྒྱན་གྱིས་ལེགས་མཛེས་འདྲི་སྒྲིག་གཟུགས་ཀྱི་ཉམས་སྤྲུགས་མཁན། །
ཟབ་དོན་སྒོག་གི་མཛེས་བའི་བཅེ་དགའ་སྦྲིང་ནས་འཕྱར་བའི་སྒྲིན་ལེགས་གང་། །
མཁུན་དཔྱོད་ཀྱ་མུད་འདབ་སྦྲིང་ཡོངས་གྲོལ་བྲན་དབང་གྱེ་བའི་གྲོགས་སུ་འོས། །

ཞེས་པ་ལྟ་བུ། གཞན་ཡང་ཆིག་བར་བཅུ་དྲུག་ནས་ཉེར་བདུན་བར་སྦྱར་ཆིག་
ནའང་ཆིག་གི་སྦྱོར་ཚུལ་ལ་མཁས་ན་ལེགས་ཀྱང་། མ་མཁས་ན་ཆིག་སྤྱག་དང་ཁྱད་
མེད། འདི་དག་ནི་ཆིགས་བཅད་ཆིག་བར་རིང་ཐུང་ཅན་རི་ལྟར་སྒྲིག་པའི་ཚུལ་ཅམ་
བཟོད་པ་ཡིན་ནོ། །

ཡང་ཆིགས་བཅད་ལ་ཕྱེ་བ་སྦྱོར་གྱི་སྒྲོན་ནས་¹ཐོན་དང་²ལྟ་བུ་བ་གཉིས་
ཡོད་ཀྱང་བོད་ཡིག་ལ་མཁོ་བ་མི་ཆེད། །ཆིགས་བཅད་ལ་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་སྦྱོར་
ཚུལ་གྱི་སྒྲོན་ནས་བཞི་ཡོད་དེ།

རྩ་བར། གྲོལ་བ་དང་ནི་རིགས་དང་མཛོད། །

འདུས་པ་ཞེས་བྱ་དེར་འདུ་ལ། །

ཆིགས་བཅད་རྒྱ་ཆེ་སྐྱེས་བཅིངས། །

ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། གྲོལ་བ་དང་། རིགས་དང་། མཛོད་དང་། འདུས་པ་སྟེ་
བཞི་དོ། །

1 ཐོན

2 ལྟ

ཁྲོལ་བ་ནི། ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་གས་ཆིགས་བཅད་གཅིག་གི་ནང་དུ་བརྫོད་བྱའི་
དངོས་པོ་དེའི་དོན་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པར་སྟོན་ཀྱས་པ་དེ་ལ་ཟེར། དཔག་
བསམ་འཁྲི་ཤིང་གི་སྒྲང་པོ་ཅན་གྱི་རྟོགས་པ་བརྫོད་པའི་ཡབ་འདབ་ལས།

བྱ་མ་མཛོན་དགའ་སྒྲང་ཆེན་སྤྱོས་བྱམ་མཐོ། །

ག་བྱར་དོ་ཤལ་རབ་ཏུ་ཅེ་དགའ་ཁོད། །

དར་ལ་བབ་པའི་ན་རྩུང་འཕྱོར་བ་ཡང་། །

བསོད་ནམས་བྱ་བ་རྣམས་ལ་དགའ་སྟེར་ཡིན། ཞེས་དང་།

དགྲེས་སྤྱུ་ལས།

རབ་དཀར་རྩ་སྤྱོས་རྩས་པའི་ལྷེ་བ་ལ། །

ཚངས་པའི་བྱ་མོ་ཡིད་འཕྲོག་འཛོ་སྤྲེག་ཅན། །

རྒྱད་མང་སྤྱུ་ལས་དག་གི་དཔལ་སྟེར་བ། །

དཔག་བསམ་འདོད་འཛོ་སྤྲེད་གི་དབྱིད་དེར་འདུད། །

ཅེས་བརྫོད་བྱ་ལྷ་མོ་དབྱངས་ཅན་མ་ལ་འདུད་པ་ཤོ་ལོ་ཀ་**གཅིག་གི**¹ནང་
རྫོགས་པར་བྱས་པ་ལྟ་བུ།

རིགས་ནི་བརྫོད་བྱའི་ལུས་གཅིག་ལ་ཤོ་ལོ་ཀ་དུ་མ་ཡོད་པ་ལ། མཐུག་ཏུ་བྱ་
ཆིག་གཅིག་གིས་དོན་ཐམས་ཅད་གསལ་བར་བྱས་ཤིང་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་སྟེ།
དཔེར་ན། དགྲེས་སྤྱུ་ལས།

འཇམ་མཉེན་རབ་དཀར་བརྒྱ་ཡི། །

བརྟན་པ་ཅི་ཡང་འཕྲོག་བྱེད་པའི། །

1 བཞིའི

བཞིན་གྱི་རྒྱ་བ་གསར་བ་འདི། །
གཞན་ཡིད་འགྲུགས་པའི་ལྷགས་ཀྱི་བཞིན། །
འང་འཆོན་འཇུག་འདྲའི་མིག་གི་དཀྱུས། །
རྒྱར་གྱིས་རིང་ཐོར་ལྷ་བ་ཡིས། །
ན་གོང་ལྷན་ལ་སྤོང་པོ་ལ། །
ཕྱག་དོག་བྱེད་པའི་ཆོས་རྒྱན་མ། །
ལྷ་དུམ་ལྷ་ར་འཇུག་པའི་ཞལ། །
ཆེས་ས་སྤང་ཐེུ་འབྱུང་བ་ཅན། །
ཏ་རི་ཅན་དན་ཅི་ཐོ་བའི། །
དགའ་མ་མཐོང་བས་འདོད་འཕེལ་གྱུར། །

ཅེས་བརྗོད་བྱ་འདོད་ལྷན་གྱི་སྤྱེས་བྱ་ཞིག་གིས་མཛེས་མའི་གདོང་མཐོང་ནས་
དེ་ལ་འདོད་པ་སྤྱེས་པས་བྱད་མེད་དེ་གཅིག་བྱ་ལ་བསྟོད་པ་དང་། རྗོད་བྱེད་གྱི་ཆོག་
ལོ་ལོ་ཀ་གསུམ་གྱི་མཐུག་ཏུ་འདོད་འཕེལ་གྱུར་ཅེས་བྱ་ཆོག་གཅིག་གིས་དོན་དེ་
གསལ་བ་དང་བརྗོད་བྱའི་དོན་རྗོགས་པར་བྱེད་པ་ལྷ་བྱ་ཡིན།

མཛོད་ཀྱི་ཆོག་གི་གཙོད་མཆོམས་སྣ་ཆོགས་པ་དང་། བྱ་ཆོག་དང་ལོ་ལོ་ཀ་
སོགས་ལ་གྲངས་མང་ཉུང་གི་ངེས་བཟུང་མེད་པར། བརྗོད་བྱ་ཡང་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་
པར་དུ་མ་ཡོད་པ་བང་མཛོད་དུ་ཁོར་སྣ་ཆོགས་སྤྱངས་པ་ལྷ་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན།

དགྲེས་སྤྱུ་ལས།

དེ་མ་དང་བལ་རབ་ཏུ་དཀར། །

འདོད་པའི་གདུང་བ་འཕྲོག་པར་བྱེད། །
མཛེས་པའི་ཆ་ཤས་མ་ལུས་གང་། །
ཟུར་མིག་བསེལ་ཟེར་སྒྲོས་པ་ཡིས། །
སྒྲིང་གི་ཀླུ་ཅི་ཡང་འཇུ་མ། །
ཁ་ཡི་ཅི་ཞིམ་ཆེ་ཤེལ་གྱིས། །
རབ་དགའི་མཆུ་སྒྲོས་བཟུན་པར་གྱུར། །
ལང་ཚོ་རྒྱས་པའི་འདོད་པའི་ཉམས། །
རི་དྲགས་མཆོན་མ་ནམ་པར་ངོ་མ། །
ཡིད་འོང་མ་འདི་ལྷའི་བྱ་མོ། །

ཞེས་ཆོགས་ཀྱང་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་བརྗོད་བྱ་མཛེས་མའི་ཁ་དོག་དང་། དེ་
ནས་ཀྱང་བ་གསུམ་གྱིས་མཛེས་མའི་མིག་དང་། དེ་ནས་ཀྱང་བ་གཉིས་ཀྱིས་ཁའི་ཅི་
དང་། དེ་ནས་ཀྱང་བ་གཉིས་ཀྱིས་ལུས་སྒྲི་དང་། ཀྱང་བ་ཐ་མས་འདི་ལྷའི་བྱ་མོ་ཞེས་
བརྗོད་བྱ་མཛེས་མའི་ལུས་ཀྱི་བྱུང་ཚུལ་མང་པོ་ལ་བསྟོད་པར་ཆོག་གི་གཙུག་
མཆོམས་སྒྲ་ཆོགས་དང་། བརྗོད་བྱའི་བྱུང་པར་དུ་མ་ཡོད་པ་འདི་སྟེ་བྱ་ལ་ཟེར།

འདུས་པ་ནི། བརྗོད་བྱའི་དངོས་པོ་གཅིག་ལ་ཤོ་ལོ་ཀ་དུ་མ་ཡོད་པ་དང་། བྱ་
ཆོག་གྱུང་དུ་མ་ཡོད་པ་སྟེ། འདིའི་ཆོག་རྒྱས་པ་ནི། སྐྱེས་བཅེངས་པ་སྟེ་ཆོག་ལེའུར་
བྱས་པའི་སྟན་པ་རྒྱས་པ་སྟེ་དེ་དག་གི་ཆོག་ནི་འདུས་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་
ལོ། ཆོག་ཉུང་པར་བརྗོད་པ་དཔེར་ན།

དགྲེས་སྤྱུ་ལས།

ཡིད་འོང་རི་དྲགས་མིག་ཅན་གྱི། །
འཇམ་ཞིང་མཉེན་པའི་ལག་བ་ཡིས། །
ཚུ་སྤྱེས་གསར་བའི་འདབ་མ་དག། །
སྐད་ཅིག་ཉིད་ལ་པམ་བྱེད་བཞིན། །
སྤྱི་མ་པའི་མད་བྱུང་རེག་བྱ་ཅན། །
འདོད་པའི་སྤྱོད་པའི་ཡིད་ཅན་གྱི། །
ལུས་ལ་རེག་པའི་བདེ་བ་ཡིས། །
སྤྱོད་མེད་སྤྱིང་གི་བདུད་ཅིར་བྱས། །
འཇམ་བྱའི་གསེར་སྤྱངས་གདུ་བྱ་ལ། །
སྤྱོ་ཆོགས་རིན་ཆེན་ཕྱས་མཛེས་པའི། །
འབྲེན་བྱེད་ཡུལ་གྱི་དགའ་སྟོན་འདི། །
འཛིག་ཉེན་བྱེད་པོས་བསྐྱབས་པར་བྱས། །

ཞེས་ཤོ་ལོ་ཀ་གསུམ་གྱིས་བརྗོད་བྱ་མཛེས་པའི་ལག་བ་གཅིག་བྱ་ལ་བྱ་
ཆོག་གསུམ་བཞག་ནས་བརྗོད་བྱའི་དོན་རྗོགས་པར་བྱེད་བ་ལྟ་བུ་སོགས་འདིའི་བྱ་
ཆོག་དང་ཤོ་ལོ་ཀ་ལ་གངས་གྱི་ངེས་བཟུང་མེད་དོ། །

འདི་བཞི་གའི་མི་འབྲས་སྟེ། རིགས་དང་འདུས་པ་གཉིས་ལ་བརྗོད་བྱ་གཅིག་
བ་དང་ཤོ་ལོ་ཀ་དུ་མ་ཡོད་པ་འབྲས་ཡང་། རིགས་ལ་བྱ་ཆོག་གཅིག་གིས་བསྐྱབ་བ་དང་།
འདུས་པ་ལ་བྱ་ཆོག་དུ་མ་དགོས། མཛོད་དང་འདུས་པ་གཉིས་ལ་ཤོ་ལོ་ཀ་དང་བྱ་
ཆོག་དུ་མ་ཡོད་པ་འབྲས་ཡང་། འདུས་པ་ལ་བརྗོད་བྱའི་ཡུལ་གཅིག་དང་། མཛོད་ལ་
བརྗོད་བྱའི་ཡུལ་དུ་མ་ཡོད།

གཞན་ཡང་སྤྱོད་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། སྐྱེའམ་ལེའུས་བཅེངས་བ་སྟེ།
ལེའུ་གཉིས་ཡོད་པ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་བཅེངས་བ་ལ་སྤྱོད་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་ལ།
མཁས་བ་ལ་ལས་ལེའུ་བཅུ་བྱ་གི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་གཞུང་ཆེན་མོ་ཡིན་དགོས་
པར་འདོད་ཀྱང་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་སོ། །སྤྱིར་གཞུང་ཆེན་པོ་དག་ལ་ཐོག་མར་
བྱ་གཞུང་ཆོས་བའམ་གཤིས་པར་བརྟེན་པ་དང་། རྩོམ་པར་དམ་བཅའ་བ་དང་། རྩོམ་
"ཉན"¹པར་བསྐྱེད་པ་སོགས་གཞུང་གི་སྟོན་འགྲེམ་སྟོར་བ་དང་། དེ་ནས་གཞུང་
དངོས་གཞི་ལ་འབྲུག་པ་དང་། བར་བར་དུ་སྤྱོད་ཆོག་གི་ལམ་གྱི་བར་སྐབས་ཆོགས་
བཅད་དམ་ངལ་གསེའི་ཆོག མཐུག་ཏུ་དགོས་པ་བསྟོར་སོགས་ནི་གཞུང་ཆེན་པོའི་
རྩོམ་ལུགས་ཡིན། སྤྱོད་པ་གི་གཞུང་ཆེན་པོ་ཡང་དེ་ལྟར་ཡིན། བོད་མཁས་དང་
འབྲུག་སྤྱོད་སོགས་ཀྱིས་སྤྱོད་པ་གི་གཞུང་དངོས་གཞི་ལ་ལུས་དང་རྒྱན་གཉིས་སུ་
འདུ་བར་གསུངས་ཀྱང་།

ལྟ་བུ་ཆེན་པོས།

བཅད་ལྷག་སྟེལ་མའི་ལང་ཆོ་དར་ལ་བབ། །

སྟེ་བཞིའི་གཏམ་གྱི་སོག་ཅན་རིགས་ལྡན་མ། །

སྤྱོད་པ་ཆོག་ལོར་བུའི་རྒྱན་གྱིས་སྦྱང། །

ཉམས་འགྱུར་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་བྱངས་མགྱོན་པར་ལེན། །

ཞེས་ལུས་སོག་རྒྱན་གསུམ་དུ་བཞེད་དེ། བཅད་ལྷག་སྟེལ་མའི་ཆོག་གི་ཕྱང་
བ་ལུས་དང་། སྟེ་བཞི་སོགས་བརྟེན་བུའི་ནང་དོན་སོག་ཏུ་བྱས་ནས་དོན་རྒྱན་སྤྱོད་རྒྱན་
གསུམ་ཆོག་གི་རྒྱན་ཅི་རིགས་ཀྱི་ཉམས་འགྱུར་གྱིས་ལེགས་པར་བརྒྱན་ཏེ་ན་བར་སྤྱོད་

1 ཉན

ཞིང་། ཡིད་འཕྲོག་པའི་ཆོག་གི་སྒྲོར་བས་མཛེས་པར་བྱས་པའི་གཞུང་ཉིད་དུ་
གསུངས་པ་ལེགས་སོ། །སྤེ་བཞིའི་ནང་ཆོན་ཆོས་ཀྱི་སྤེ་ནི། མངོན་མཛོ་ལྷ་དང་མིའི་
རིགས་དང་། དེས་ལེགས་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་རྒྱ་སྤེ་དཀར་པོའི་ཆོས་དང་། ཐར་བའི་སྤེ་ནི།
སྤྱག་བསྐྱེད་རྒྱ་དང་བཅས་པ་ལས་སྤྲོག་པའི་ཐེག་པ་གསུམ་ཀྱི་ལམ་དང་། རོར་ཀྱི་སྤེ་
ནི། རིགས་པའི་དངོས་པོ་ཐོས་པ་དང་། རྩས་ཀྱི་དངོས་པོ་ཆོང་དང་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་
ལ་ལོངས་སྒྲོད་པ་སོགས་དང་། འདོད་པའི་སྤེ་ནི། འཇིག་རྟེན་ལྷ་དང་མི་སོགས་ཀྱི་
འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་སྒྲོད་པ་སོགས་ཡིན། དེ་ལྷ་བྱའི་སྤྲོན་དག་གི་བརྗོད་བྱའི་སོག་
ལ་སྤེ་བཞི་པོའི་གང་རུང་ལས་འཕྲོས་ནས། སྤོན་བྱུང་གི་གནའ་རབས་དང་། གཏམ་
རྒྱད། ལོ་རྒྱས། སྤྱང་གཏམ་སོགས་དང་། གཞན་ཡང་མེ་ལོང་གཞུང་གི་དངོས་བསྟན་
གོང་ཁྲེང་དང་། རྒྱ་མཚོ། རི། དུས་བཞི། ཉི་མ་འཆར་བྱལ། སྤྱིད་ཆལ། རྒྱ་ལ་རོལ་རྟེད།
ཆང་འཐུང་བ། གཉིས་སྒྲོར་ཀྱི་དགའ་སྟོན། གོགས་པོར་དུས་བཏབ་སྤེ་མ་ཆོགས་པ།
གཉེན་བསུ་བ། གཞོན་བུ་སྤྱེས་པ། དེ་ཉིད་སྤྱིད་འཕེལ། གོས་བྱེད་བ། བོ་ཉའི་འགྲོ་ཁོང་།
གཡུལ་འཐབ། མངའ་ཐང་དར་བ་སོགས་རྩ་བའི་དངོས་བསྟན་བཅུ་དྲུག་ཡོད་པས། དེ་
དག་ལས་གལ་ཆེ་བ་འགའི་དཔེ་བརྗོད་ལ། གོང་ཁྲེང་ཀྱི་བསྐྱགས་པ་བརྗོད་པའི་
དཔེར། དཔག་བསམ་འཁྲི་ཤིང་གི་ཡལ་འདབ་དང་བོ་ལས།

གསེར་ཀྱི་བ་གམ་གཞལ་ཡས་ཁང་། །

ཁང་བས་བསྐྱོར་བའི་གོང་ཁྲེང་ནི། །

འོད་ལྗན་ཞེས་བྱ་བསོད་ནམས་ལས། །

འོད་ལྗན་མཛོ་རིས་ལྷ་བྱ་ཡོད། །

ལེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ལེགས་བྱས་ཀྱི། །

རིག་འཛིན་དང་ལྡན་གྲུབ་པ་དང་། །
དེ་ཟེའི་ཚོགས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་བསྟེན། །
བརྒྱ་བྱིན་གྲོང་ཁྱེར་སར་གཤེགས་འདྲ། །ཞེས་དང་།
རྒྱ་མཚོའི་བསུགས་པ་བརྗོད་པའི་དཔེ། སྤྱེས་རབས་ལས།
དེ་ནས་ཨིན་ཏིལ་གྱི་མདོག་ལྟར་སྟོ། །
ཉི་མའི་འོད་ཀྱིས་གནས་སྟོན་བཞུ་བ་བཞིན། །
ཁོ་ར་ཁོར་ཡུག་མཚོ་འགྲམ་བལྟར་མི་མདོན། །
གཉིང་དཔག་དཀའ་བའི་མཚོ་འཛིང་ནང་དུ་ཞུགས། །ཞེས་དང་།
ལྷ་ཀུན་ཏུ་དགའ་བའི་རྣོས་གར་ལས།
མི་ཁྲིའི་ཡལ་འདབ་དག་ནི་ཐོས་གྱུར་པའི། །
ལག་ལྡན་ཚུ་སྤྱིན་སྤྲེགས་པའི་དེ་བཟང་གི། །
ཚུ་དང་ལྡན་པ་རྒྱ་མཚོའི་རྩ་རྒྱབས་འདི། །
རིན་ཆེན་འོད་ཟེར་དག་གིས་སྤྲས་ཏེ་མཛེས། །ཞེས་དང་།
ཡུལ་སྟོངས་ཀྱི་དཔེར་བརྗོད། བོ་དོང་བ་ཕྱོགས་ལས་ནྤམ་རྒྱལ་གྱིས།
རིན་ཆེན་སྤྱེད་མོས་ཚལ་གྱི་མཚོ་འགྲམ་དང་། །
དེ་མེད་ཁོར་བྱའི་སྟོན་ཤིང་བྲེང་བ་ཅན། །
ཤེལ་གྱི་སྤྱག་ཐན་འཁྲི་ཤིང་གཞོན་བུས་འཁྱུང། །
པན་ཚུན་ཡལ་ག་ལག་པས་འཐེན་པ་འདྲ། །
གསེར་གྱི་མེ་ཏོག་ནྤམས་ནི་མགོ་སྟོག་ལྷེམ། །
གཡུ་ཡི་བྱང་བ་སྤྱ་ལེན་འཕུར་ཞིང་ལྷིང་། །

རང་བའི་རྒྱལ་བོ་མཐའ་ཡས་རྩ་ར་བརྟུངས། །
བཞད་དཀར་མགོན་རིང་ནམས་ནི་སེལ་སྟོན་**སྟོགས་**¹ །
སྟོས་བའི་ཁུ་བྱག་ཟབ་མའི་སྦྱིང་བུ་བསྐྱུར། །
ནགས་ཀྱི་བྱེུ་སྒྲ་ཆོགས་པི་མང་སྟོགས། །
ཆུ་བུ་མཐའ་ཡས་དགའ་ཞིང་ནམ་པར་འཕྱོ། །
སྐྱ་སྐྱག་རི་དྲགས་ནམས་ནི་རྒྱག་ཅིང་མཆོངས། ། ཞེས་དང་།
མི་ཤིའི་མེ་ཉྑལ་གྲུར་ཀྱི་སྦྱིང་ཁང་ཅན། །
རིན་ཆེན་ནི་ཉུ་གསེང་མཐེང་ཀའི་དབུས་མཐོང་བ། །
ཟླ་བ་འོར་བུའི་རྩོ་ལེབ་སྟོགས་བརྟུར་དབམ། །
པརྟུར་དཀར་པོའི་ཐེང་བ་འཁྲིགས་བའི་གཞི། ཞེས་བ་ལྟ་བུལ། །

ཡང་ན་ད་ལྟའི་རོ་མཆར་བའི་འཇུགས་སྟོན་སྒྲ་ཆོགས་དང་། ཡུལ་དང་གྲོང་
ཁེར་ཀྱི་མཛེས་སྤྱད་སྟོན་གཤེགས་དཔའ་བོའི་ལོ་རྒྱུས། བཅིངས་འགྲོལ་དམག་གི་
སྟོབས་ལྷགས། སྦྱི་ཆོགས་ཀྱི་བདེ་དགའ་དང་། གཞན་ཡང་། རང་གི་དགེ་ཆུན་དང་།
པ་མ། སྟོབ་སྟོགས། སྟོགས་པོ་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་། བཀའ་བྲིན། སྦྱོང་བཟང་།
དཔའ་སྟོབས། ལག་རྩེས་རོ་མཆར་བ་སོགས་སྐབས་སུ་གང་བབ་བ་བརྗོད་བུའི་སྟོག་
ཏུ་བུས་ཤིང་ཆོག་གི་སྦྱོར་བ་མཛེས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱན་ཅི་རིགས་སྦྱར་ནས་ཆོག་ཉམས་
ཐོན་བ་བུས་ཏེ། བརྗོད་བུའི་དོན་ལེགས་པར་སྟོན་བ་ནི་སྟོན་དག་གི་ཆོག་སྦྱོར་ཡིན་ནོ། །

སྦྱིར་ཉམས་དང་འགྲུར་ཞེས་བ་ནི། དགའ་བ་དང་ཁོ་བ་སོགས་ཡིད་ཀྱི་ནམ་

1 * ད་ལྟ་བུ་སྟོགས་ཡང་འཇུག་ཡོད་མེད་སྟེ་གཏན་མེད་པར་འབྱུང་བས་རང་འཇུགས་སུ་བཞག་སྟེ་བཅོས་མེད།

འགྲུར་གྱི་ལུས་དག་ཏུ་མ་ཤར་བ་ནི་འགྲུར་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་སྟོབས་རྒྱས་ནས་འཇུག་
 བའམ་ཁོ་གཉེར་བ་སྤྱོད་པ་ལྟ་བུ་གྱི་ལུས་དག་ཏུ་ཤར་བ་ནི་ཉམས་ཡིན་ནོ། །ལར་གྱི་
 ཉམས་བརྒྱད་ནི་སྒྲིག་བའམ་ཅེད་འདྲིའི་ཉམས། བཞད་གད་དམ་དགོད་པའི་ཉམས།
 སྒྲིང་རྗེའི་ཉམས། ཁོ་བའི་ཉམས། སྟོབས་བ་སྒྲིང་བ་སྟེ་དཔའ་བའི་ཉམས། སྤྱག་བའམ་
 ལུས་པའི་ཉམས། ཏ་ལས་བའམ་རོ་མཆར་བའི་ཉམས། སྤྱགས་བློ་བའམ་མི་སྤྱག་པའི་
 ཉམས་དང་བརྒྱད་ཡིན། སྤྱོད་དག་ནི་གཙོ་བོ་ཆོག་སྒྲོར་རམ་དག་གི་ཉམས་སྣ་ཆོགས་
 གི་སྟོན་ཉམས་གཞན་ནམས་དོན་གྱིས་སྟོན་ཐུབ་པ་ཞིག་དགོས། ཡང་སྤྱོད་དག་གི་
 ཆོག་གི་སྒྲོར་ལུགས་ལ། དཔེར་ན། དམག་དབུང་ལྟ་བུ་ལ་བསྟོད་ན། རོག་མར་དག་
 རྒྱའི་དམག་གི་སྟོབས་ལུགས་དང་དག་ཅལ་ལ་ཆེ་བརྟེན་བྱས་པའི་རྗེས་སུ་རང་གིས་
 དེ་ལྟ་བུའི་སྟོབས་ལུགས་ཆེ་བའི་དམག་དབུང་ཡང་པམ་བར་བྱེད་ཅེས་བ་ལྟ་བུས་
 གཞན་གྱི་ཡོན་ཏན་དེ་ལས་ཀྱང་ཁྱད་བར་དུ་འཕགས་པའི་ཚུལ་བརྟེན་ནས་བསྟོད་བ་
 ལྟ་བུ། སྟོབ་དཔོན་དབྱུག་པ་ཅན་གྱི་ལུགས་དང་། རོག་མ་ནས་རང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་
 ཡོན་ཏན་ལ་བསྐྱགས་བརྟེན་བྱས་ཏེ་གཞན་ཡུལ་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་བར་བརྟེན་དེ་བསྟོད་
 བ་ལྟ་བུ་སྟོན་གྱི་བམ་ཟེ་སྤྱོད་དག་མཁན་སྤྱོད་ལུགས་ཏེ་འདོད་ཚུལ་གཉིས་ཡོད།

ཆོག་ལྷག་ནི། ཆོག་གི་སྒྲོར་བ་གང་ལའང་རྒྱུ་བས་བཅད་པ་མེད་པར་ཆོག་
 གི་རྒྱན་ལྷག་པོར་གྲོལ་བ་སྟེ་ཆོག་གི་གཙོད་མཆམས་རིང་སྤང་མ་ངེས་པར་སྤྱ་
 ཆོགས་སུ་ཡོད་པ་ལ་ཟེར།

སྟེལ་མ་ནི། ཆོགས་བཅད་དང་ཆོག་ལྷག་སྟེལ་མའམ་འབྲེས་པར་ཡོད་པ་སྟེ་
 སྟོབ་དཔོན་དཔའ་བོས་མཛད་པའི་སྤྱེ་རབས་སོ་བཞི་བ་དང་། གཞོན་ཏུ་རྒྱ་མེད་གྱི་
 ཆོགས་བརྟེན་ལྟ་བུ་ཡིན། དེ་ལྟར་ཆོགས་བཅད་ཀྱི་སྟེལ་སྒྲོར་ལ་སྟོ་ཁ་ཉེ་བར་ཕྱོགས་

ཆོ། ཆོག་ལྷག་གས་བཅད་ལྷག་སྤེལ་མའི་ལམ་གྱི་སྟན་ཆོག་ངེ་ལྷར་ཚཱ་ན། མེ་ལོང་
 ལས། བརྗེད་པ་ཆོག་སྤྱད་མང་བོ་ཉིད། །འདི་ནི་ལྷག་པ་དག་གིས་གསོས། །ཞེས་པ་
 ལྷར་ཆོག་ས་བཅད་ལ་རྣམ་དབྱེ་སོགས་པལ་ཆེར་རང་ལྷགས་ཀྱིས་ཉུང་བས་ཆོག་
 སྤྱད་མང་ལ། ཆོག་ལྷག་ལའང་ལྷག་པར་ཆོག་སྤྱད་མང་ན་ཤིན་ཏུ་མཛེས་ཤིང་ཆོག་
 བཅད་ལྷག་གང་ལའང་། སུམ་རྟགས་དག་གསུམ་གྱི་དགོངས་པ་མ་ནོར་བའི་སྟེང་ཏུ་
 དགོས་མེད་ཀྱི་ཆོག་ལྷག་རྣམས་འདོར་ཅི་ཐུབ་དང་། རོར་སོ་ཡོད་པའམ་བརྗེད་བྱའི་
 དོན་གསལ་བོ་ཡོང་བྱེད། མི་འཛོག་ཐབས་མེད་ཡིན་མ་གཏོགས། རྣམ་དབྱེ་དང་ཆོག་
 ཐང་བསྟུ་ཅི་ཐུབ་དང་། ཆོག་ས་བཅད་ལའང་། སྤྱ་རྒྱན་དང་། བསྐྱོར་རྒྱན་སོགས་
 དམིགས་བསལ་ཅན་མ་གཏོགས། ཡི་གེ་འབྲ་བའམ། དབྱངས་གཅིག་པའམ། སྤྱི་
 གནས་མཚུངས་པ་དག་ཤོ་ཤོ་ཀ་གཅིག་གི་ནང་ཏུ་འདུས་ན། ཆོག་མི་མཛེས་ཤིང་།
 སྟན་པར་མི་འགྱུར་བས། དེ་དག་སྟོང་ཅི་ཐུབ་བྱེད་དགོས། གལ་ཏེ་ལྷག་བཅས་ཀྱི་ཐང་
 འཛོག་དགོས་བྱུང་ནའང་། དོན་གྱི་འཇུག་པ་མཚུངས་པའི་ཡི་གེ་འམ་སྤྱིའི་གདངས་མི་
 འབྲ་བ་ལ་སྤྱར་ན་ཆོག་སྟོར་བདེ་ཞིང་སྟན་པར་འགྱུར་རོ། །དཔེར་ན། ཅི་ཤིང་ལ་ལོ་
 འདབ་རྒྱས་ནས། མེ་ཏོག་རྒྱས་ནས། འབྲས་བུ་རྒྱས་ནས་ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་སྤྱི་མཐུན་
 མང་བོ་ལྟར་ཏུ་འཛོམས་ན། སྤྱིར་བཏང་ཏུ་ཆོག་མི་སྟན་པས། ཅི་ཤིང་གི་ལོ་འདབ་
 རབ་ཏུ་རྒྱས་ནས། མེ་ཏོག་ཡོངས་སུ་བཞད་དེ། འབྲས་བུ་ལེགས་པར་སྤྲོན་ཞིང་།
 ཞེས་རྒྱས་པའི་དོན་ལ་འཇུག་པ་མཚུངས་ཤིང་སྤྱིའི་གདངས་མི་གཅིག་པའི་ཐང་དམ་
 ཆོག་གོགས་དག་ལ་སྤྱར་ན་ཆོག་སྟན་ཞིང་མཛེས། ཆོག་ས་བཅད་ལ་རྣམ་དབྱེ་བསྟུ་
 ཚུལ་ཡང་དཔེར་ན། ལོ་འདབ་རབ་རྒྱས་མཛེས་སྤྱུག་མེ་ཏོག་བཟ། །ཞེས་མངར་བཅུད་
 ལྟར་འབྲས་བུ་གཡུར་ཏུ་བ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། ལྷག་པ་ལའང་། དཔེར་ན། མཛེས་

པའི་རྒྱ་བའི་འོད་ཀྱིས་མཁའ་བཞུགས་ཀྱི་མཛེས་པའི་འདབ་མ་གྲོལ་བས། མཛེས་པ་ལྟན་པའི་
 བུད་མེད་ཀྱི་ན་པའི་རྒྱ་དུ་མཛེས་སོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ། བྱེད་འབྲེལ་དང་རྒྱ་གདངས་
 གཅིག་པ་མཛེས་ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་ཆོག་མང་པོ་ལྟན་དུ་ཆོགས་ན། ཆོག་རྩོམ་ཆེ་ཞིང་མི་
 སྐྱོན་པས། དཀར་གསལ་རྒྱ་བ་གཞོན་བུའི་གཟེ་འོད་རབ་དུ་སྐྱོས་པས་མཁའ་བཞུགས་འདབ་
 སྐྱོར་ཀྱན་ནས་གྲོལ་རྟེ། མཛེས་ལྟན་ལུས་པ་གཞོན་བུའི་ན་གོང་གསེར་གྱི་འཁོར་ལོའི་
 རྒྱ་དུ་ཆས་སོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་པུང་དང་རྒྱ་དུ་མཛེས་པའི་ཆོག་མང་པོ་ལྟན་དུ་ཆོགས་ན། ཆོག་རྩོམ་
 བུས་ན་ཆོག་སྐྱོར་སྐྱོན་ཞིང་མཛེས་སོ། །དེ་ལྟར་བཅད་སྐྱུ་གཤམ་པའི་ལུས་ལྟར་ལྟར་དུ་
 དང་པུང་སོགས་བསྐྱེད་ཆུང་ལ་ལ་མཁས་ཤིང་། ཆོག་བསྐྱེད་ཀྱི་དོན་གསལ་པོར་སྐྱོན་
 ཐུབ་ལ། ཆོག་སྐྱོར་མཛེས་¹འི་སྐྱོན་པ་ཞིག་ཡིན་དགོས་པ་ལས། ཆོག་དོན་
 འཁྱུགས་པ་སོགས་སྐྱོན་དག་གི་སྐྱོན་དུ་མི་འགྱུར་བ་གཤམ་ཆེ། ཆོག་སྐྱུ་གཤམ་ཆུང་ལ་ནི།
 དཔེར་ན། རྒྱལ་དབང་ལྟ་བུའི་དཔེ་ཐེངས་ལས།² ཤེས་པ་བརྗོད་པའི་དབང་སྐྱོན་གྱི་རྩ་
 ཏུ་པའི་རྒྱུད་ལས་ཉེ་བར་བྱངས་རྟེ། རྒྱ་ན་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདུན་ཅི་ཟད་མི་ཤེས་
 པའི་འབྱུང་གནས་ཟ་མ་ཉོག་དབང་གི་རྒྱལ་པོ། མད་དུ་བྱུང་བའི་ཐུགས་ཀྱི་གསང་
 མཛོད་དཔལ་ལེན་པའི་མཛེས་རྒྱ་དུ་སྐྱུང་བའི། བསྐྱེད་པ་བཟང་པོ་འདིའི་འདྲེན་མཆོག་
 སྐྱོབས་བཅུ་མངའ་བ་སྐྱོར་གི་མི་སྐྱུང་ཐེངས་པའི་དབང་སྐྱོན་³རྩ་ རྒྱ་ཤེས་དབང་པོའི་
 དཀྱིལ་འཁོར་ཉ་གང་བ་ལྟ་བུར་མཛོད་པར་འཕགས་ཤིང་། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཡང་
 སྐྱོར་བཅན་ལ་བསྐྱུགས་པ་དཔེར་ན། འཆི་མེད་བདག་པོའི་བ་གཤམ་མཛོད་པར་མཛོ་བ་

1 ཞིང་

2 * འོག་ཏུ་འབྱུང་བའི་ལུས་ལ་དཔེ་ཐེངས་ཀྱི་ཆོག་ཤེས་ཅི་བཞིན་ཐོན་མེད་པ་རྣམས་དཔྱིད་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་རྒྱ་དབང་སྐྱོན་རང་ལ་གཏུགས་ནས་བཅོས་
 ཡོད།

3 ན

དག་¹གི་སྒྲིགས་གངས་མེད་དུས་གཅིག་ཏུ་²ཕྱེ་བའི་སྒོལ་གྱིས། དག་ལེགས་གྱི་
འདོད་དགུ་ནམ་པར་བཟ་བའི་སྒྲེ་བཞིའི་འབྲས་བུ་ཟད་མི་ཤེས་པའི་³བདོག་པ་⁴རིས་
སྤྲུམ་ཆད་པའི་འགྲོ་བ་ཀུན་ལ། གཏོང་བའི་བྲག་རིང་དུ་བརྒྱངས་པའི་དག་མཆོན་⁵ཏུ་
ཆེ་བའི་མི་རྗེ་སྒོང་བཅན་སྐམ་པོ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། རྒྱ་ནག་རྒྱལ་པོ་ལ་བསྟོད་པ།
དཔེར་ན། མ་རྩ་ཙི་ནའི་ཡུལ་གྱི་ཆེན་པོར་སྟོབས་གྱི་དབྱང་⁶བས་⁷ས་ལ་རང་དབང་དུ་
⁸སྟོད་པའི་རྒྱལ་པོ་མཆོག་གི་⁹སེལ་ཤང་བ་བརྒྱད་བས་བཏེགས་པའི་རིན་པོ་ཆེའི་
ཁྲིལ། འབས་བྱང་¹⁰གི་བརྒྱ་མཐོན་པར་འདུ་བཞིས་ཏེ། རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་སྟོན་དུ་
འགྲོ་བ་¹¹ཅན་ས་ལ་སྟོད་པའི་མཐོ་རིས་གྱི་རྒྱལ་པོ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། གྲོང་ཁྱེར་དང་
ཡུལ་གྱུར་བསྐྱགས་པ། འཆི་མེད་བདག་པོའི་མདུན་ས་ཁོར་འཛིན་དཔལ་མོའི་རྒྱན་དུ་
བྱིན་པ་དང་སྟོ་ཀུན་ནས་འབྲུ་བའི་པོ་བྲང་ལྟ་བུ་སྐྱབས་ཆོག་མི་ཤེས་པ་དག་གིས་ཡོངས་སུ་
བཀའ་བ། དེའི་ཉེ་བར་གནས་པའི་ལྗོངས་རྣམས་སུ། མར་གད་ཁུ་བས་བྱུག་པའི་ནེ་ཏུ་
གསེང་རྣམ་པར་རྒྱས་པས་ཁྱོན་ཡོངས་སུ་ཁེབས་པ་དག་ལ། གཡུ་ཡི་ལྗང་ལོ་རྒྱང་
གིས་བསྟོད་པའི་ཆོལ་དང་། བརྒྱའི་རྗེར་བུ་དག་ལ་མཛེས་ལྷན་ངང་བའི་བྲུ་མཆོག་
དགའ་བའི་གར་གྱིས་ཅེད་འཛོར་རོལ་ཅིང་། གེ་འབྲུར་སྟུན་པའི་དབྱངས་གྱི་རོལ་མོ་

1 གིས

2 ཕྱེས

3 བདག་པོ།

4 ཏུ་ཆད

5 བཅན་པོས་

6 ཡོངས་སྟོད་

7 རི།

8 བརྒྱའི་ཟེུ་འབྲུ་

9 ཅན་གྱི་

བར་མེད་དུ་འཁྲོལ་བའི་འདབ་ལྗན་སྤྲོ་ཚོགས་ཅི་དགས་མྱོས་པ། ལྷང་ལྷང་དལ་གྱིས་
 འབབ་པའི་དྲངས་བསིལ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྗན་གྱི་ཚུ་བོ་བྱ་གྱུར་བཞོད་ཅིང་། མཛེས་
 པ་མིག་གི་བདུད་ཅིར་གྱུར་པའི་བཞོད་ལེགས་ཡངས་པའི་མྱོངས་ཆེན་པོ། ཞེས་པ་ལྟ་
 བུ། དམག་དབྱང་ལ་བསྐྱགས་པ། དཔའ་བོའི་ར་རོ་གི་སྤྱིའི་སྤྱོད་བྱངས་དག་པོར་
 བསྐྱགས་པས། ཉམ་མཁའ་སྟོང་བའི་ཁམས་ཀྱང་རལ་བ་སྤྲུམ་དུ་བྱེད་པ། ཀུན་ཀྱང་ཞེ་
 སྤང་དག་པོས་སྤྱིང་མྱོས་པས་བཞིན་རས་ཅ་ལག་གི་རུའི་མེ་ཉླག་ལྟར་དམར་ཞིང་།
 སྤོན་མཆོམས་ཁོག་ཉེར་དག་པོར་བསྐྱས་པའི་བརྟུམ་ཁྲགས་ཅན་དག་ ལྟའི་བདག་
 པོ་མགྱིན་བཅུ་མི་ཡི་ཡུལ་དུ་རྒྱ་བའི་དོ་རྒྱར་ཆས་པ། དཔེར་ན། འཛིགས་པ་མེད་པའི་
 གདོང་ལྗའི་དབང་བོ་མཆེ་སྤར་རྩོལ་། སྤར་ཁྲིམ་གཡོ་བ། རལ་བ་གསེག་པའི་རམ་པའི་
 འགྱིང་སྤྲུབས་དང་བཅས་ཏེ། བག་ཆ་བ་མེད་པའི་ར་རྒྱལ་གྱི་གད་རྒྱངས་མཐོན་པོར་
 སྤྱོག་བཞིན་པར། ལག་ལྗན་གྱི་རྒྱ་ཚོགས་བཟང་དུ་མེད་པའི་འཛིངས་ཆེན་པོར།
 དཔའ་བོའི་སྤྱིང་སྤྱོབས་ཆེན་པོས་ཁྲགས་པ་ལྟ་བུ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མཚོན་ཏེ། ལྷག་
 པའི་ལམ་ནས་སྤྱན་པར་སྤྱོད་པའི་ཆིག་གིས་གཞན་ལ་བསྟོད་པ་དང་། འགས་འགྱེད་པ་
 དང་། འདོད་པའི་དགའ་བ་དང་། གཡུལ་འཐབ་དང་། མཆོང་འབྱུང་བ་ལ་སོགས་པའི་
 བརྗོད་བྱ་སྤྲོ་ཚོགས་པ་དག་ལ་ཡང་སྤྱོད་ཚུལ་ཤེས་དགོས་སོ། །

གཞན་ཡང་སྤྱན་དག་རྩོམ་ལུགས་ལ། མཁས་པ་ལ་ལས། རྒྱ་གར་གར་བའི་
 ལུགས་ལྟར་ཁ་ཕུང་བད་དམ་ཞིང་གོ་དཀའ་ལ་ཆིག་སྤྱད་ཏུ་ཅང་མང་བའི་བརྗོད་པའི་
 ཉམས་གཙོ་བོ་བྱེད་པ་དཔེར་ན། རྒྱལ་དབང་ལྷ་བ་དང་། བོད་མཁས། ཀུན་མཁྱེན་སྤྱོད་
 འཕྲེང་དང་བོའི་གསུང་རྩོམ་ལྟ་བུ། ཡང་མཁས་པ་ལ་ལས་ཆིག་ཁ་ཤིན་ཏུ་གསལ་ཞིང་
 འཛམ་ལ་ཆིག་སྤྱན་པ་གཙོ་བོར་བྱེད་པ་དཔེར་ན། ལུང་སྤྱོད་ལྟའི་དོ་རྩོལ་དང་། ལྷང་

ཐང་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མའི་གསུང་ཚེས་ལྟ་བུ་ཡིན། སྤྱིར་འོག་ནས་འབྲུང་བའི་ཉིང་རེ་
འཛིན་གྱི་རྒྱ། རབ་བཏགས་གྱི་རྒྱ། འགལ་རྒྱ། བསྐྱར་རྒྱ་སོགས་འབྲེག་བརྗོད་
གྱི་ཉམས་དང་འདྲེས་པའི་རྒྱ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་ཁ་ཅུང་ཟད་དམ་ཡང་ཆིག་
སྟན། ཡང་གཤམ་ཆིག་གི་རྒྱ་ལྟ་བུ་དམིགས་བསལ་ཅན་ལ་བརྗོད་དོན་གཙོ་བོ་ཆིག་
གི་ལམ་ནས་སྤྲས་ཏེ་ཁ་ཤིན་ཏུ་དམ་པ་བྱེད་དགོས་ཀྱང་ཆིག་སྤྱིར་མཛེས་ཤིང་སྟན་
པ་ལས་མ་འདས་པ་དགོས། དེ་ལྟར་དོན་ཟབ་མོ་ཅི་ཡང་སྟོན་རྒྱ་མེད་པར་བརྗོད་ཚུལ་
མི་བདེ་བས་ཁ་དམ་པ་འཕམ་མི་གསལ་བ་དེ་ནི་ཚེས་པ་བོ་ཁོ་ནའི་སྒྲོན་ཡིན། སྤྱིར་པལ་
བའི་གྲོང་ཆིག་དང་མ་འདྲེས་པར་ཚེས་གཤིས་ཁ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ནི། འབད་བར་
འོས་པའི་ཡོན་ཏན་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་། དམིགས་བསལ་ཅན། འདོད་པའི་གཏམ་ལྟ་བུ་
དང་། དངོས་སུ་སྤྲོན་མི་མཛེས་པའི་དོན་ལྟ་བུ་སོགས་ལ་ཆིག་ཁ་ཅུང་ཟད་དམ་པ་
ལས་ཏ་ཅང་གསལ་ན་མི་མཛེས། མདོར་ན་ཆིག་ཉམས་ལྡན་ཞིང་སྟན་པ། དོན་གསལ་
ཞིང་འབྲེལ་སྤྲེལ། མདོན་བརྗོད་སོགས་ཀྱིས་འོས་པར་བརྒྱན་ཅིང་། ཆིག་གི་སྤེབ་
ལུགས་ཏ་ཅང་མཛེས་པའི་སྟན་ཆིག་གི་སྤྱིར་བལ་ཤིན་ཏུ་བྱང་རྒྱུ་པར་གྱུར་ན།

རི་སྐད་ཀྱི་སྟན་པ་མཁན་ལ་ཅི་ཡང་རྒྱ། །

མཁས་པས་བཤད་ན་ཅི་ཡང་བདེན། །

སྒྲོ་འདུན་ཅན་ལ་ཅི་ཡང་ཟས། །

འདོད་སྤེད་ཅན་ལ་ཅི་ཡང་འོས། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བརྗོད་བྱ་བཟང་ངན་སོགས་ལུལ་གང་ལ་བསྟོས་པ་མེད་
པར། སྟན་ཆིག་གི་ལམ་ནས་ཆིག་སྤྱིར་མཛེས་ཤིང་བརྗོད་པ་སོགས་ཀྱི་ཉམས་ཅི་
འདོད་པ་བཞིན་བརྗོད་ཀྱས་སོ། །དེ་ནི་གཉིས་པ་རྒྱན་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ། རྒྱ་

གར་ལྟོ་ཕྱོགས་བེ་དརྟའི་ཡུལ་དང་། ཤར་ཕྱོགས་གོ་རའི་ཡུལ་གཉིས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་
ཡིན་པའི་རྒྱན་དང་། རོན་རྒྱ། སྤྲ་རྒྱ། གཤམ་ཆེག་གི་རྒྱན་སོགས་ཡུལ་སྦྱིའི་ཐུན་
མོང་གི་རྒྱན་ཏེ་རིགས་གཉིས་ཡོད།

ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱན་སྦྱིར་བཤད་པ།

ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱན་ལ། ཐུན་དག་མེ་ལོང་གི་ལེའུ་དང་བོར་དངོས་
བསྟན་བཅུ་ཡོད་དེ།

ཙ་བར། སྦྱར་བ་རབ་དངས་མཉམ་ཉིད་དང་། །

ཐུན་དང་ཤིན་ཏུ་གཞོན་པ་དང་། །

རོན་གསལ་བ་དང་རྒྱ་ཆེ་བ། །

བརྩེད་དང་མཛེས་དང་ཉིང་རེ་འཛིན། །

ཞེས་རྒྱན་བཅུ་དང་། དེ་བཅུ་པོ་རེ་རེ་ལ་རྒྱ་གར་ལྟོ་བའི་ཡུགས་དང་། རྒྱ་
བཅུའི་ནང་གི་རོན་གསལ་དང་། ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་རྒྱན་མ་གཏོགས། བལ་ཆེར་ལ་ལྟོ་
བའི་ཡུགས་ལས་གོ་བསྐྱོག་པ་རྒྱ་གར་ཤར་བའི་ཡུགས་ཏེ་རིགས་གཉིས་རེ་ཡོད།

སྦྱིར་ལེའུ་དང་བོའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱན་ནི་པལ་ཆེར་ཡི་གེ་འཇམ་རྩལ་
ཀྱི་མང་ཉུང་ལ་བཞེན་ནས་སྦྱིར་བ་ལྟེ་ཡང་གི་བྱུང་བར་ལས་རྒྱན་སོ་སོར་འབྱེད་ཅིང་།
དེ་རེ་རེ་ལ་འཇམ་ལྟོ་བའི་ཡུགས་དང་ཤར་བའི་ཡུགས་གཉིས་འགལ་བ་ལྟག་སྦྱོད་དུ་ཡོད་
པས་ན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱན་**ཞེས་**ཟེར།

འདིའི་སྐབས་ཀྱི་ཡི་གེ་ལྟེ་ཡང་ཟེར་བ་ནི། བརྩེད་པ་གསལ་བ་དང་། སྤྲ་རྩལ་པ་

སོགས་སྒོག་གི་རྒྱང་ཁ་ནས་ཤུགས་ཆེ་བར་འབྱེན་པ་སྒོག་ཆེན་དང་། བརྩོད་པ་སྒྲོད་
 པ་དང་། སྒྲ་འཇམ་པ་སོགས་སྒོག་གི་རྒྱང་ཁ་ནས་ཤུགས་རྒྱང་བར་འབྱེན་པ་སྒོག་རྒྱང་
 ཏུ་བཞག་ནས་ཡི་གེ་སྒྲ་གདངས་རྩལ་བ་ལ་ལྷེ་བ་དང་། འཇམ་པ་ལ་ཡང་བ་ཞེས་ཡི་
 གའི་སྒྲོར་བ་ལྷེ་ཡང་ལ་བ་འད་དགོས་ཀྱི་སྒྲེབ་སྒྲོར་སྐབས་ཀྱི་ཡི་གེ་ལྷེ་ཡང་གི་འགོད་
 རྩལ་དང་མི་མ་སྤུན་པས་འདི་གཉིས་བསྐྱེ་མི་ཏུང་། འདིའི་སྐབས་ཀྱི་ཡི་གེ་འཇམ་རྩལ་
 ཅེས་བ་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། འཇམ་པའི་ཡི་གེ་ནི་རྒྱ་གར་གྱི་གསལ་བྱེད་སོ་བཞིའི་སྒྲེ་བ་
 ལྷའི་ཡི་གེ་དང་ཐོ་ཀ་ཅ་ཏ་པ་དང་། གསུམ་པ་ག་ཇ་ཏ་ད་བ་དང་། ལྷ་བ་ར་ཉ་ཏ་ན་མ་
 དང་། མཐར་གནས་ཀྱི་ཡི་གེ་ཡ་ར་ལ་ཕ་སྒྲེ་བ་རྩུ་དགུ་ལ་འཇམ་པའི་ཡི་གེ་ཞེས་དང་།
 སྒྲེ་བ་དེ་རྣམས་ཀྱི་གཉིས་པ་ཁ་ཆ་ཐ་ཐ་པ་དང་། གསུམ་པ་སྒྲ་རྩ་རྩ་རྩ་དང་། རོ་བའི་
 ཡི་གེ་འཁ་ས་ཏ་བཞི་དང་། ལྷ་ཡིག་སྒྲེ་བཙོ་ལྷ་ལ་རྩལ་པའི་ཡི་གེ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་དག་
 དང་མཚུངས་པར་བོད་ཡིག་ལའང་། ཀ་ག་ང་ཅ་ཇ་ཉ་ད་ན་པ་བ་མ་ཅ་ཇ་ཕ་འ་ཡ་ར་
 ལ་ཨ་སྒྲེ་ཉི་ཤུ་ལ་འཇམ་པའི་ཡི་གེ་དང་། ཁ་ཆ་ཐ་བ་ཆ་ཞ་ཐ་འ་ས་ཏ་སྒྲེ་བ་རྩུ་ལ་རྩལ་
 པའི་ཡི་གེ་ཞེས་བྱ། འགའ་ཞིག་གིས་ཞ་ཐ་འ་གསུམ་ཨ་ཡིག་གི་སྒྲའི་གདངས་དང་
 སྒྲུར་བས་འཇམ་པའི་ཡི་གེར་འདོད་པའང་ཡོད། ཡང་འཇམ་པའི་ཡི་གེ་ཡིན་ཀྱང་མགོ་
 འདོགས་ཅན་རྣམས་སྒྲའི་དབང་གིས་སྒྲ་བྲག་པར་འགྱུར་བས་རྩལ་པའི་ཡི་གེར་འདྲ།
 དེར་མ་ཟད་རྟགས་འཇུག་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་འབྲུལ་རྟེན་མིང་གཞི་པན་རྩུན་སྤང་
 རྩལ་གྱི་དབང་གིས་སྒྲའི་གདངས་བྲག་ཞན་ལ་སྒྲོས་ནས་ཀྱང་འཇམ་རྩལ་གྱི་ཡི་གེར་
 འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན། བ་ཀ་ད་གསུམ་གྱི་ཡི་གེ་རེ་རེ་བཞི་འཇམ་པའི་ཡི་གེ་ཡིན་ཀྱང་།
 བ་ཀ་ད་ཅེས་པས་མིང་རྩེས་སྒྲོན་གསུམ་སོ་དང་སྤང་པའི་རྩུན་གྱིས་སྒྲ་གདངས་བྲག་
 པར་འགྱུར་བ་བཞིན་དང་། ཡང་དགྲུག་དགྲོལ། བསྐྱོད། བསྐྱོགས་ལྟ་བུའང་དེ་དང་

མཚུངས་སོ། །མཉམ་ལྟ་བུ་སྤྱི་གདངས་ཞན་པའི་ཡི་གེ་དང་། མཁའ་ཞེས་པའི་མིང་གཞིའི་ཡི་གེ་ཁ་ནི་རྩལ་པའི་ཡི་གེ་ཡིན་ཀྱང་སྒྲིན་རྩེས་མའི་ཡི་གེ་དང་ལྷན་པའི་རྒྱུ་གྱིས་འཇམ་པའི་ཡི་གེར་འགྱུར་ལ། འདུལ་འདུག་ཡོད་པའི་མགོ་འདོགས་ཅན་ནི་སྒྲིབ་བ་རྩལ་པོར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་དུ་དབྱངས་ཅན་དགྱེས་སྒྲུ་ལས། ཅན་བྲ་གོ་མིའི་ཡི་གེའི་མདོར་བཞད་པའི་ཡི་གེ་འཇམ་རྩལ་དང་མི་མཐུན་ཀྱང་། དག་ནས་འདོན་པའི་སྤྱི་མཚུངས་པ་ཙམ། བོད་སྐད་ལ་ཡང་། རྩལ་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ། ཁྱོད་ཀྱིས་སྤྱུས། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ཁྱོད་པ་ནི། གསུང་མཉན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། ཅན་བྲ་གོ་མིའི་ཡི་གེའི་མདོའི་སྟོག་ཆེ་ཚུང་ལས་རྒྱ་ཆེ་བར་སྤུལ་ཏུགས་ནས་བཞད་པའི་པོ་དང་། ཤིན་ཏུ་མོ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དཔྱེད་གཞུང་དངོས་ལ་བརྟེན་ནས་འཆད་རྒྱ་མེད་ཀྱང་། བོད་སྐད་ཀྱི་གདངས་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱ་དཔེ་དང་འབྲེལ་མཚུངས་སུ་སྒྲིབ་བ་སྒྲོལ་དཔོན་མཁས་པའི་ལེགས་བཞད་གསར་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

འདིར་བཞད་པའི་ཡི་གེ་འཇམ་པ། ཡང་བ། སྟོག་རྒྱུང་། ཁྱོད་པ། མཉན་པ། ཡི་གེ་མཆོག་ཅེས་པ་རྣམས་དོན་གཅིག་དང་། དེ་ལས་ལྷོག་སྟེ་ཡི་གེ་རྩལ་པ། ལྷུ་བ། སྟོག་ཆེན། དམ་པ། ཁྱོད་པ། ཡི་གེ་དམན་པ་རྣམས་དོན་གཅིག་མིང་གི་རྣམ་གདངས་ཡིན་ནོ། །

ལུག་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱན་འདི་ལ་དགྱེན་བཅུ་སྟེ།

སྒྲིབ་བ་རབ་དྲངས་མཉམ་པ་དང་། །

སྒྲིན་དང་གཞོན་པ་དོན་གསལ་བ། །

རྒྱ་ཆེ་བརྩེད་པ་མཛེས་པ་དང་།

ཉིང་རེ་འཛིན་སོགས་ཡོན་ཏན་བཅུ། ཞེས་སོ། །

དང་བོ། རྒྱུར་བའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ།

༺ རྒྱུར་བའི་ཡོན་ཏན་ལའང་། རྒྱ་གར་སྟོ་སྟོགས་བེ་དརྟའི་ལུགས་ལྟར་གྱི་
རྒྱུར་བ་དང་། ལུགས་དེ་ལས་བོ་སྟོག་བ་ཤར་སྟོགས་གོ་ཁྲའི་ལུགས་ལྟར་གྱི་རྒྱུར་བ་
སྟེ་གཉིས་ཡོད།

དང་བོ་སྟོ་བའི་ལུགས་ལྟར་གྱི་རྒྱུར་བའང་། བོད་མཁས་བ་སོགས་གྱིས་འཇམ་
བའི་ཡི་གེ་མར་ཞིང་། ལུབ་བའི་ཡི་གེ་ཉུང་ཙམ་བསྟེས་ཤིང་། འདོན་བའི་སྐབས་སུ་
ལུབ་བའམ་སྟོག་ཆེན་གྱི་ཡི་གེ་ལུགས་ཆེ་བར་འོང་བ་ཞིག་ལ་འདོད་ཀྱང་། སྟེ་བ་རིན་
སྒྲུངས་བ་དང་གོང་ས་ལུ་བ་ཆེན་པོས། སྟོག་ཆེན་གྱི་ཡི་གེ་མར་ཞིང་། དེ་གཙ་བོར་
རྒྱུར་ནས་སྟོག་ཆུང་ཉུང་ཙམ་བསྟེས་ཤིང་། འདོན་བའི་སྐབས་སུ་སྟོག་ཆེན་གྱི་ཡི་གེ་
ལུགས་ཆེ་བར་འོང་བ་ཞིག་ལ་བཞེད།

སྟོ་བའི་ལུགས་ཀྱི་དཔེར་བརྗོད་ནི། ཅ་བའི་རྒྱ་དཔེར།

སྤྲ་ལྷོ་དྲུ་སྤྲ།

ལ་མ་སྟེ་ཉི་ལྷ་མ་རེ།

ཞེས་སྟེ་དང་། ཅ་སོགས་སྟོག་ཆེན་གྱི་ཡི་གེ་ལ། འཇམ་བའམ་སྟོག་ཆུང་གི་ཡི་
གེ་སྤྲ་ལྷོ་སོགས་གྱིས་བསྟོར་ཞིང་། སྟོར་བ་ལྷོ་བ་སྟེ། འདོན་བའི་ཆེ་སྟོག་ཆེན་གྱི་སྤྲ་
ལུགས་ཆེ་བར་འོང་ངོ་།

དེ་བོད་སྐད་ཏུ་བསྒྱུར་ན།

རྩ་ཉིའི་མེ་ཉོག་སྟེང་བ་ལ།

བྱང་བ་རྣམས་གྱིས་འཁོར་ཞིང་སྟེང་།

ཞེས་བའི་དོན་ཉོགས་སྤྲ།

དགྲེས་སྒྲུ་ལས།

ཆང་ཆིང་ཁོར་ཁོར་ཡུག་གི།

སྒ་མཁྲེགས་སར་འཁོད་སྒྲེ་བོ་ལག་ལ།

ཐགས་མཁན་ཚུ་ལ་མཚུངས་འཐད་འཐད་ཆིག།

ཁ་ནས་མི་ཡོང་བ་རོལ་ཆེད།

ཞེས་པའི་དོན་རྟོགས་སྒྲ་ཞིང་། ཆང་ཆིང་དང་། སྒ་མཁྲེགས། མཚུངས། ཆེར་
སོགས་སོག་ཆེན་གྱི་ཡི་གེ་བརྒྱ་དགུ་དང་། སོག་ཚུང་དགུ་སྟེ། སོག་ཆེན་གྱི་ཡི་གེ་ལ་
སོག་ཚུང་གི་ཡི་གེ་དུ་མས་བསྐྱོར་ཞིང་། འདོན་པའི་ཆེ། སོག་ཆེན་གྱི་ཡི་གེའི་གདངས་
ཡུགས་ཆེ་བར་འོང་བ་ལྟ་བུའོ།

ཡང་ན། དགྲེས་སྒྲུ་ལྟར་གྱི་དཔེར་བཞིན།

རྒྱ་ཆེན་ཤེས་བྱ་རྒྱ་མཚོར་འཇུག་པའི་སེམས།

འགྱུར་མེད་དམ་བཅའ་དོན་རྗེའི་སོག་གི་གཤེས།

ཞེས་བ་ལྟ་བུ་སོག་ཆེན་གྱི་སྒྲའི་གདངས་ཡུགས་ཆེ་བར་འོང་བ་ལྟ་བུའོ།

གཉིས་པ་ཤར་བའི་ཡུགས་ཀྱི་སྒྱུར་བ་ནི། རྒྱལ་པ་སོག་ཆེན་གྱི་ཡི་གེ་གཏན་
ནས་མ་འདེས་པར། རྟོད་པ་སོག་ཚུང་གི་ཡི་གེ་འབའ་ཞིག་རྩ་ཡོད་པ་ལ། ཡི་གེ་གང་
ཡང་རུང་བ་ཞིག་གིས་ཡང་ཡང་བསྐྱོར་བའམ། འདྲ་ཆིག་གཅིག་པ་ཅན་ཡང་ཡང་
བསྒྱུར་བལྟས་ཀྱི་ཚུལ་ལྟ་བུ་སྟེ། རྗེས་ཁྲིད་བྱེད་པ་ནི་ཤར་བའི་ཡུགས་ཀྱི་སྒྱུར་བའི་
ཡོན་ཏན་དུ་འདོད། འོན་ཀྱང་། ལུ་བ་ཆེན་པོ་དང་། རིན་སྒྲུངས་པ། བོད་མཁས་སོགས་
གྱིས། སོག་ཚུང་གི་ཡི་གེ་ཤིན་ཏུ་མང་ལ། སོག་ཆེན་གྱི་ཡི་གེ་འགའ་རེ་ཅམ་ཡང་

འབྱུང་ཆོག་པར་གསུངས།

རྗེས་ཁྲིད་ཀྱི་དོན་ནི། ཀར་བ་ནམས་དང་ཆོག་ནམས་ལ། །ཡི་གེའི་བསྐྱོར་བ་
རྗེས་སུ་ཁྲིད། །ཅེས་པ་ལྟར་བཅད་ལྷུག་གི་ཆོག་ནམས་ལ་སྟོས་ནས། ཆོག་ཐོགས་ཀྱི་
ཡི་གེ་གཅིག་གས། ཡི་གེ་འདྲ་བ་གཅིག་སྟེ་ཕྱིའི་བར་ཐག་མི་རིང་བར་ཡང་ཡང་བསྐྱོར་
བཤས། ཡང་ཡང་བསྐྱར་བལྟ་བས་བྱས་ཏེ། ལན་དུ་མར་འབྱུང་བ་ལ་རྗེས་ཁྲིད་ཟེར།
དཔེར་ན། ཅ་བར། ལྷ་ལ་རྟེ་ལྷ་ལྷ། །ལོ་ལྷ་ལི་ཀ་ལི་ལྷ། །ཞེས་འཇམ་པའི་ཡི་གེ་ཤ་སྟག་
དང་། ལ་ཡིག་གིས་ཡང་ཡང་བསྐྱོར་ཏེ་རྗེས་ཁྲིད་བྱས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན།

ཆོག་དེ་ཐོད་སྐད་དུ་བསྐྱར་ན།

རྩ་ཉིའི་མེ་རྟོག་ཐེང་བ་ལ། །

ཐེང་བས་བྱང་བ་འཁོར་བར་བྱེད། །

ཅེས་པ་རྒྱ་དཔེ་རི་མ་རི་བཞིན་ཐོད་སྐད་ཀྱི་ཆོག་སྐྱོར་དུ་འོང་དཀའ་བས་ཡི་གེ་
འཇམ་རྩུབ་ཀྱི་བྱད་པར་དང་། རྗེས་ཁྲིད་སོགས་ཐོད་སྐད་ཀྱི་དཔེར་བཞོད་དུ་ཆེར་མི་
གསལ།

དགྲེས་སྤྱ་ལས།

རབ་དཀར་གངས་རི་ལྟར་དཀར་བ། །

དཀར་མཛེས་པར་དཀར་པོར་འགྲུག། །

ལེགས་དཀར་སྒྲིག་མོའི་གདོང་ལྟར་དཀར། །

སྤྱིན་དཀར་རྗེས་འགོ་ལྷག་བསམ་དཀར། །

ཞེས་པའི་དོན་རྟོགས་སྟེ། འདི་ལ་སོག་རྩུང་གི་ཡི་གེ་ཀ་ལ་སོགས་པས་ཡང་
ཡང་བསྐྱོར་བཤས་རྗེས་ཁྲིད་བྱས་ཏེ། སོག་ཆེན་ཀྱི་ཡི་གེ་འང་འགའ་ཞིག་བྱང་བ་ལྟ་

བུའོ།

ཡང་ན། སྤྱི་བོ་ལ་ལ་ཡོངས་སྤྱོད་ལ་ཆགས་ནས།

མོག་ལམ་ལག་ཏུ་ལེན་ལ་དགའ་ཏུར་ལང་། ། ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ།

གཉིས་ལ། རབ་ཏུ་བྱངས་པའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ།

༥ རབ་ཏུ་བྱངས་པའི་ཡོན་ཏན་ནི། རབ་ཏུ་བྱངས་པའི་ཚུའི་ནང་དུ་དེ་ཏུ་མཐོང་
བ་ལྟར་བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་གཉིས་ཀ་འཛིག་རྟེན་ན་ཡོངས་སུ་གྲགས་ཤིང་གོ་སྤྱོད་བ་སྟེ།
བརྗོད་བྱའི་ཆོག་ཐོས་མ་ཐག་ནས་དོན་བདེ་སྒྲགས་ཏུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཞིང་ཆོགས་
མེད་དུ་སྒྲོག་བྱས་པ། ཡོང་ཆོག་གིས་མ་བསྐྱད་བ་དེ། ལྟོ་བའི་ལུགས་དང་། དེ་ལས་
བསྐྱོག་སྟེ་བརྗོད་བྱ་འཛིག་རྟེན་ན་གྲགས་མི་ཆེ་ཞིང་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་ཀྱང་མི་གསལ་
བས། མགོ་ཚོངས་པའི་བདེ་ལ་བརྟེན་ནས་བརྗོད་དོན་འཆོལ་དགོས་ཤིང་ཕྱང་ཟད་
རྟོགས་དགའ་བ་ཤར་བའི་ལུགས་སོ།

ལྟོ་བའི་ལུགས་ནི།

ཅ་བར། ལྷ་བའི་མཆོན་མ་ལྷུན་ལ་གྱི།

འོད་ཀྱི་མཛེས་པ་རྒྱས་ཞེས་ལ།

རྟོགས་པའི་སྐལ་བཟང་ལྡན་པའི་ཆོག།

ཅེས་པས་ལྷ་བའི་མཆོན་མ་རི་བོང་གི་གཟུགས་སུ་གྲགས་བ་དེ་ཉིད་ནི་ལྷུན་ལ་
སྟོན་པའི་འོད་ཀྱིས་མཛེས་པའི་དཔལ་རྒྱས་པ་དང་ལྡན་ནོ། །ཞེས་ལྷ་བ་ལ་རི་བོང་
གིས་མཆོན་པ་འཛིག་རྟེན་ན་ཡོངས་སུ་གྲགས་ཤིང་དེའི་དོན་རྟོགས་སྤྱོད་བ་ལྟ་བུ་ཡིན།
དཔེར་བརྗོད། དགེས་སྤྱོད་ལས།

དཀར་གསལ་རྒྱ་གཞོན་ཅོད་བན་ལེགས་འཆིང་ཞིང་། །

མགྱུན་བར་ཨུ་རྟེལ་གྱི་མདངས་འཕྲོ་བ། །

འཛིག་རྟེན་བྱེད་པོ་དུས་ཀུན་སྒྲིབ་མེད་བར། །

གཟིགས་ཁྱོད་སྐབས་གསུམ་གཙུག་ན་མངོན་བར་མཛེས། །

ཞེས་གཙུག་ན་རྒྱ་བའི་ཅོད་བན་བཅིངས་ཤིང་། མགྱུན་བར་ཁ་དོག་སྒྲོན་པའི་
མདངས་འཕྲོ་བ་འཛིག་རྟེན་བྱེད་པོ་དུས་གསུམ་གསལ་བར་གཟིགས་པའི་ལྷ་དབང་
བྱུག་ཁྱོད་ནི་སྐབས་གསུམ་བའམ་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་གཙུག་ན་མཛེས་ཞེས་སོ། །

ཡང་ན། རྟོག་བྲལ་འོ་མའི་ཆུ་གཏེར་མངོན་རོལ་བའི། །

སྒྲོན་སྒྲོག་ངང་མོ་ཅི་དགའི་གར་གྱིས་བྲེལ། །ཞེས་བ་ལྷ་བྱུང། །

ཤར་བའི་ལྷགས་ནི།

ཅ་བར། ཤིན་ཏུ་དཀར་མིན་ཆུ་ལས་སྐྱེས། །

དེ་འདྲས་མཆན་བ་འོད་དཀར་ཅན། །

ཞེས་ཁ་དོག་དཀར་བ་མ་ཡིན་ཞེས་དང་། ཆུ་ལས་སྐྱེས་ཞེས་པའི་ཆོག་གཉིས་
གྱིས་དེ་ལྷན་ལ་དུ་གོ་དགོས་ཤིང་། དེ་འདྲ་བའི་ལྷན་གྱིས་མཆན་བའམ་དེ་བོང་
གིས་མཆན་བའི་འོད་དཀར་ཅན་ཞེས་རྒྱ་བ་སྒྲོན་པའི་ཆོག་སྟེ་འཛིག་རྟེན་ན་བྲགས་མི་
ཆེ་ཞིང་རྟོགས་དཀའ་བ་ལྷ་བྱུང། །

དཔེར་བཞིན། དབྱེས་སྤྱུ་ལས།

ལང་ཆོ་དར་བའི་འོད་གྱིས་དཀའ་ཐུབ་ཐུན། །

རྟེན་བཅོམ་བའི་དཔལ་མངའ་འདྲན་བྱེད་ལྷགས། །

བད་དཀར་མིག་བྱ་ལྷག་མར་བྱས་པའི་སྒྲུལ། །

འཆི་མེད་རྩེ་ཁྲོད་ལྷས་མཐུའི་རང་བཞིན་དཔལ། །

ཞེས་པས་ལྷ་དབང་ལྷག་ཆེན་པོ་དཀར་ཐུབ་ལ་གནས་པའི་ཆེ་ལྷ་མོ་གོ་རྩེ་དང་
ལྷན་ཅིག་སྤྱད་པས་དཀར་ཐུབ་བརྒྲེན་པ་དང་། དབང་ལྷག་གི་མིག་གསུམ་ནས་མེ་
བྱང་སྟེ་ཁྲབ་འཇུག་གི་བྱ་བདུད་དཀར་རབ་དབང་ལྷག་སྟེན་པའི་པོ་རྒྱས་སྟོན་པ་ཡིན་
ཀྱང་། འདི་ཆོག་གི་ལམ་ནས་ཅུང་ཉོགས་དཀར་པ་ལྷ་བུའོ། །

ཡང་ན། རབ་བྱངས་བཅུད་ལྷན་དཀར་པའི་མཆོ་ནང་དུ། །

ཁ་བའི་གོན་ཁྲོན་སྟན་པར་སྟོག་མ་མཛེས། །ཞེས་པ་ལྷ་བུའོ། །

གསུམ་པ། མཉམ་པའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ།

༥ མཉམ་པའི་ཡོན་ཏན་ནི། ལྷོ་བའི་ལུགས་ལ། ལྷར་ཐང་པོ་རྩ་བས་བཞེད་པ་
ལྷར། ལྷ་བ་ཆེན་པོ་དང་། བོད་མཁས་སོགས་ཀྱིས། ཆོག་སྦྱར་གྱི་ཡི་གེ་འཇམ་རྩ་བ་
ཆ་མཉམ་པ་སྟེ། སོག་ཆེན་དང་སོག་ཆུང་གི་ཡི་གེ་གཉིས་ཀྱི། ཆོག་སྦྱར་བྱེད་སྔ་མར་
འཇམ་པའི་ཡི་གེ་བྱང་ན། བྱེད་བྱི་མར་རྩ་བ་པའི་ཡི་གེ་བཀོད་པ་སོགས། ཡི་གེ་འཇམ་
རྩ་བ་ཀྱི་ཤར་བའི་གངས་སམ་དོ་མཉམ་པ་ལ་བཞེད། ཡང་རྩར་མཁར་པ་སོགས་ཀྱིས།
གོང་གི་མཆོན་ཉིད་འདི་ཤར་བའི་ལུགས་སུ་འདོད་དེ། ལྷོ་བའི་ལུགས་ལ་ཡི་གེ་འཇམ་
ན་འཇམ་པར་མཉམ། རྩ་བ་ན་རྩ་བ་པར་མཉམ། བསྐྱེས་པ་བར་མར་མཉམ་པ་ཞིག་ཏུ་
འདོད་ཀྱང་། དེ་ནི་དོ་མཉམ་པའི་ཐ་སྙད་མེད་པས་གཞུང་དོན་དང་མི་འབྲེལ་བར་
གསུངས་སོ། །

ལྷོ་བའི་ལུགས་ཀྱི་དཔེར་བཞིན་ནི། རྒྱ་དཔེར།

གོ་གི་ལྷ་ལྷ་བ་བླ་མ་ལོ། །ལྷ་མེ་ཉི་མ་ལ་ཡུ་ནི་ལེ། །

ལྷ་མོ་ལ་ཆེ་ཀ་རྩ་ཆེ་ཆེ། །ནི་རྩ་རྩི་རྩེ་ཀ་འོ་ཁྱི་ཏེ། །

ཞེས་ཆོགས་བཅད་འདིའི་ཕྱིད་སྤ་མར་ཀ་ལ་བ་ཅ་མ་ཏ་ཡ་སོགས་འཇམ་བ་
དང་། ཕྱིད་ཕྱི་མར། ཆ་རྩ་རྩ་སྤེ་རྩུབ་པའི་ཡི་གེ་མང་བས་ན། ཆོག་སྦྱོར་གྱི་རྒྱུ་བ་
འཇམ་རྩུབ་དོ་མཉམ་བ་སྤ་བུའོ། །

འདི་ཉིད་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ན།

ལྷ་བྱག་ཅ་ཙར་སྦྱོག་ཕྱིད་ཅིང་། །

ཉར་མ་རབ་འཛོར་དྲངས་ཤིང་དྲངས། །

རྩ་རྩུན་རྩ་ཐེགས་གྱིས་བྲན་པའི། །

མ་ལ་ཡ་རྩུང་བདག་ལ་འོངས། །

ཞེས་དེ་ཕྱིད་ཀ་ལྷ་བྱག་རྩམས་སྐད་སྦྱན་པའི་ཅ་ཙར་སྦྱོག་པར་ཕྱིད་ཅིང་། ཉར་མ་
སྤེ་རྩུའི་གཟེགས་མ་རབ་ཏུ་འཛོར་བའི་དྲངས་པའི་རྩ་རྩུན་གྱི་ཐེགས་པས། བདག་གི་
ལུས་ལ་བྲན་པ་ནི། ལྷོ་ཕྱོགས་མ་ལ་ཡ་ཡི་རྩུང་ལུས་ལ་ཐོག་བ་དང་མཚུངས་པས་
བདག་གི་ལུས་ལ་དགའ་བདེ་འཕེལ་ལོ། །ཞེས་བོད་སྐད་དུ་འཇམ་རྩུབ་གྱི་ཡི་གེ་ལ་
ཆེར་མ་ངས་བ་ནི་རྩ་དཔེ་བོད་སྐད་དུ་དོན་བསྒྱུར་བྱས་ཆེན་རྩ་ཡིག་སྦོག་ཆེ་རྩུང་གི་
ཡི་གེ་ཇི་མ་ཇི་བཞེན་བོད་ཡིག་ཏུ་འོང་མི་རུས་པའི་ཆེན་གྱིས་ཡིན།

དཔེར་བརྗོད། དཔྱེས་སྒྲུ་ལས།

དཀར་མཛེས་མིག་གི་བདུད་ཅི་དབྱངས་ཅན་ཞལ། །

འདྲན་ཕྱིད་ཡུལ་གྱུར་ཅམ་གྱིས་སྒོ་གྲོས་རྒྱས། །

དགའ་སྦྱོན་སྒྲུ་ཡིས་ས་ཕྱོགས་པ་མཐར་བྲབ། །

ཤེས་བྱར་རྟོལ་རྟོལ་མ་ཡིན་མཁས་མཁས་བསྐྱབས། །

ཞེས་པས་ལྷ་མོ་དབྱངས་ཅན་མའི་འཇུ་མ་ཞལ། མིག་གིས་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས།
བདག་གི་སྒྲོ་ཁྲོས་རྒྱས་ཤིང་རབ་ཏུ་དགའ་སྟེ། ཤེས་བྱའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ལ་རྟོལ་
རྟོལ་ལས། རྟོགས་རེ་ཅམ་མ་ཡིན་པར། ཅི་མཁས་མཁས་ཏེ་གཏིང་ཟབ་མོས་
བསྐྱབས་ཞེས་པའི་ཆོག་ཀྱང་བ་དང་པོ་གཉིས་ལ། ཀ་ག་ང་ཅ་བ་ང་སོགས་འཇམ་པའི་
ཡི་གེ་དང་། ཀྱང་བ་ཕྱི་མ་གཉིས་ལ་ཁ་པ་ས་ཐ་ཏ་སོགས་རྩ་བ་པའི་ཡི་གེ་མང་ཞིང་།
འཇམ་པ་ཉུང་ཅམ་འཇེས་པ་འདི་རྒྱ་དཔེར་བྱེད་ཕྱི་མར་འཇམ་པ་ཅུང་ཅམ་འཇེས་པས་
ན། བོད་སྐད་དུང་རྒྱ་དཔེར་བྱེད་ཕྱི་མར་འཇམ་པའི་ཡི་གེ་ཉུང་ཅམ་བསྐྱེས་པའི་དཔེ་བཞིན་
མཇད་པའི་བཞེད་སྟོལ་ཡོད།

འཇམ་རྩ་བ་མི་བསྐྱེས་པའི་དཔེ་བཞིན་ནི།

མར་གད་མདངས་ལྷན་དབྱར་གྱི་དཔལ་མོའི་དུས། །

ཆར་སྤྱིན་ཆེར་འབྱེགས་ཐོག་སེར་སྐད་སྒྲ་སྒྲོགས། །ཞེས་པ་ལྷ་བུལ། །

ཤར་པའི་ལུགས་ཀྱི་མཉམ་པའི་ཡོན་ཏན་ནི། ཡི་གེ་འཇམ་རྩ་བ་ཀྱི་གྲངས་མང་
ཉུང་ཆ་མི་མཉམ་ཡང་། འཇམ་རྩ་བ་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཡོད་ཕྱིན། བཞིན་བྱའི་དོན་དང་རྫོང་
བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཆོག་ལེགས་ན། ཡི་གེ་འཇམ་རྩ་བ་ཆ་མི་མཉམ་པ་ཅམ་ལ་མི་ལྷ་བར་
མཉམ་པའི་ཡོན་ཏན་དུ་འདོད་དོ། །

དེ་ལྟར་ཐོག་པ་ཤར་པའི་ལུགས་ནི། རྒྱ་རང་རང་གི་མཆན་ཉིད་བསྐྱབ་པ་ལ་
བརྟེན་ནས་གོ་བར་བྱ་ཞིང་། འདིར་ཡི་གེ་མང་བར་འཇིགས་ནས་དཔེར་བཞིན་སོགས་
མི་འགོད་ཅིང་རྒྱས་པར་སྐྱབ་འགྲེལ་གྱི་གཞུང་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་རིག་པའི་འབྲུལ་

གྲིས་ཉིགས་པར་བྱ་དགོས་སོ། །

བཞི་བ། སྒྱན་པའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ།

༩ སྒྱན་པའི་ཡོན་ཏན་ནི། བརྗོད་བྱ་དང་། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་གཉིས་ཀ་ལ་སྤྱིར་
བའི། རོ་ཉམས་དང་ལྡན་པ་སྟེ། ཆོག་དོན་གཉིས་ཀ་ལ་སྤྱིར་དོན་གྱི་ཉམས་བྱུང་པར་
ཅན་དང་ལྡན་པའི་ཆོག་ཡིད་དུ་འོང་ཞིང་། རྒྱ་བར་སྒྱན་པའི་ཉམས་དང་ལྡན་པའི་ཆོག་
སྤྱོད་ཞིག་ལ་ཟེར། འདི་ལ་གསུམ་སྟེ། སྤྱི་ཉམས་སྟེ། དོན་ཉམས་སྟེ། དེ་གཉིས་ཀ་ལ་སྤྱིར་
ཆོག་སྤྱོད་པའི་ཚུལ་དང་གསུམ་སྟེ། དང་པོ་སྤྱི་ཉམས་ལ། ལྟོ་བ་ཁོ་ནས་འདོད་པའི་ཆོག་
མཚུངས་ཉེ་བའི་སྤྱི་ཉམས་དང་། འཇར་ལྟོ་གཉིས་ཀས་ཐུན་མོང་དུ་འདོད་པའི་རྗེས་
ཁྲིད་ཀྱི་སྤྱི་ཉམས་དང་། འཇར་བ་ཁོ་ནས་འདོད་པའི་རྗེས་ཁྲིད་དང་གསུམ་ལས།

དང་པོ་ནི། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་གི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཡི་གེ་རྒྱུ་བ་ཐོག་མར་
གང་སྐར་བ་དེའི་སྤྱི་གནས་དང་། དབྱངས་དང་། བཅེགས་པ་ཅི་རིགས་སུ་གནས་པ་
དེ་དང་མཚུངས་པའི་སྤྱི་ཆོག་ཕྱི་མ་རྣམས་སུ་འང་ཉེ་བར་ཐོས་པའམ། བན་ཚུན་ཉེ་
བར་གནས་པ་སྟེ། ཆོག་མཚུངས་ཉེ་བའི་སྤྱི་ཉམས་དང་། དེ་དང་འབྲེལ་བའི་ཡི་གེ་
གཅིག་ཡང་ཡང་བསྐྱོར་བའི་རྗེས་ཁྲིད་དང་བཅས་པའི་སྤྱི་ཉམས་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

ཅུ་བར། གང་ཆེ་བྲམ་ཟེ་དགའ་བ་ཡི། །

ཀྱུ་ལ་བོ་འདི་ཡིས་དཔལ་ཐོབ་འགྱུར། །

དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་ཆོས་ཀྱི་ནི། །

དགའ་སྟོན་འཛིག་ཉེན་འདི་ཅུ་འགྱུར། །

ཞེས་བ་འདི་ལ། འགྲེལ་ཚུལ་འགའ་རེ་ཡོད་ཀྱང་། ལྷ་བ་ཆེན་པོས་བཞེད་བ་ནི།

བཅའ་ཐོག་པའི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཡིས་རྒྱལ་སྤྱི་དེ་གི་དཔལ་ཐོབ་པར་གྱུར་བ་
དེ་ནས་བཟུང་སྟེ། རྟེན་བཞིའི་ཆོས་ཀྱི་དགའ་སྟོན་འཛིག་རྟེན་འདི་ཅུ་བྱུང་ངོ་། །ཞེས་
དང་། བོད་མཁས་དང་འབྲུག་སྐུལ་སོགས་ཀྱིས། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་རྣམས་ནི་བཅའ་ཐོག་
རིག་བྱེད་ལ་དགའ་བས་ན། བཅའ་ཐོག་པའི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་འབྲེལ། རྒྱ་དཔེ་འདིའི་
ཀར་བ་དང་བོ་ལ། ཨེ་ཤ་དང་། ལ་ལྷོ་ལ། ཞེས་ཤེས་མཛུངས། ཀར་བ་གཉིས་པར།
མཁུ་དང་། སྤེ་ཡེ་སོགས་ར་ཡིག་མཛུངས། གསུམ་པར། སྤྱི་ཉི་དང་། རྣམ་སོགས་
བཅེགས་པ་མཛུངས། བཞི་བར་པ་བོ་རྣ་སོགས་མཛུངས་སྟེ་གནས་མཛུངས་པས་ན།
ཆོག་མཛུངས་ཉི་པའི་སྤྱིའི་རྣམས་ཞེས་ཟེར་ངོ་། །

དཔེར་བརྗོད། དབྱེས་སྒྲུ་ལས།

རྣམ་དཀར་རྣམ་དཔྱོད་རྣམ་མང་རྣམ་ཐར་རྣམས། །

མ་ལུས་ལུས་བྱུང་བླ་མེད་སྤྱངས་ཤིང་འབྱུར། །

རབ་ཡངས་ངག་དབང་དབྱངས་ཅན་ལྷ་གང་ལ། །

རྟག་ཏུ་བསྟོད་ཅིང་སྟོབས་ཆེན་རྟ་སོགས་སྟོབ། །

ཅེས་ཀར་བ་དང་བོར་ར་ལ་ན་བཏགས་པས་རྣའི་ཡི་གེ་མཛུངས། གཉིས་པར་
པ་པ་བ་མ་སོགས་ཀྱི་སྒྲེས་གནས་མཛུ་མཛུངས། གསུམ་པར་དབྱངས་མཛུངས།
བཞི་བར་རྟ་སྟོ་སོགས་བཅེགས་པ་མཛུངས་པ་ལྷ་བུའོ། །

ཡང་ན། བཅེ་ཐུན་ཅེ་དགར་ཅེན་པའི་རོལ་ཅེད་ལ། །

འབྱུར་ལྷིང་བྱང་བའི་དཔལ་གྱུར་བརྫོ་བཞིན། །

བདེ་སྦྱིད་འཛིན་བྱེད་མཛེས་པས་བཅེ་ཆེན་སེམས། །

བསྐུལ་བས་སྤྱིང་ནས་བསྐྱུན་མེད་སྟོ་བ་སྦྱེས། །

ཞེས་ཀྱང་བ་དང་པོར་ར་ལ་ཅ་བཏགས་བ་དང་། གཉིས་པར་སྒྲེ་གནས་སོ་དང་།
གསུམ་པར་དབྱངས་འབྲང་བྱ་དང་། བཞི་པར་བཅེགས་བ་མཚུངས་བ་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་པ་ཤར་སྒོ་ཐུན་མོང་གིས་འདོད་བའི་ཇེས་ཁྲིད་ནི། བཅད་སྟུག་གཉིས་
ཀའི་ཀྱང་བའམ་ཆིག་ནམས་ལ། དབྱངས་དང་མཐའ་རྟེན་ལ་ངེས་བ་མེད་ཀྱང་། གསལ་
བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་གཅིག་ཡང་ཡང་བསྐྱོར་བ་སྟེ། གཅིག་ཇེས་སུ་གཅིག་ཁྲིད་བ་ལྟར་ལན་
དུ་མར་འབྱུང་བ་ལ་ཇེས་ཁྲིད་ཅེས་བྱ་ཞིང་། དེ་ཡང་སྔོན་དུ་བཀོད་བའི་ཡི་གེ་དེ་ཉིད་
དང་ཐག་མི་རིང་བར་གནས་བ་ཞིག་དགོས། དེ་ལ་ཡང་ཀྱང་བ་ལ་བསྐྱོར་བའི་ཇེས་
ཁྲིད། ཆིག་ལ་བསྐྱོར་བའི་ཇེས་ཁྲིད། རིང་བར་ཐོས་བའི་ཇེས་ཁྲིད་དང་གསུམ་ཡོད།
འདི་དག་ནི་ཞིབ་བར་ཅ་བའི་རྒྱ་དཔེ་ལ་བལྟས་ན་རྟོགས་སྤྲིང་། བོད་ཡིག་ཏུ་བསྐྱར་
བའི་དཔེ་བཟོད་ནི་དོན་བསྐྱར་ཡིན་པས། རྒྱ་དཔེ་རི་མ་རི་བཞིན་གྱི་སྤྲིང་ཉམས་མི་
འབྱུང་། གཞན་བོད་ཀྱི་སྟོན་ངག་མཁན་ནམས་ཀྱིས། བོད་སྐད་དང་། བོད་ཡིག་གི་
འགྲོས་དང་བསྐུན་ནས་དཔེ་བཟོད་རི་སྟེད་ཅིག་མཇད་བ་ནམས་ལས་རྟོགས་པར་བྱ་
ཞིང་། འདིར་ཡི་གེ་མང་བར་འདིགས་ནས་དཔེ་བཟོད་གཞན་མི་འགོད་དོ། །

ཀྱང་བ་ལ་བསྐྱོར་བའི་ཇེས་ཁྲིད་ནི། དཔེར་ན།

དགའ་བ་འབྱམ་ལྷན་ནོར་འཛིན་སྒྲིག་མོའི་གཞིར། །

གངས་ལྷན་རི་བོའི་བྲང་བས་མདོན་འབྱུང་ཅིང་། །

དགེ་བཅུའི་དཔལ་ལྷོགས་མཆར་སྟུག་མཛེས་པའི་ཡུལ། །

གང་དེར་རྟོ་ཤེའི་སྒྲོངས་ཞེས་མཆན་སྟན་འབར། །

ཞེས་ཀྱང་བ་དང་པོའི་ཐོག་མའི་མིང་གཞི་ག་ཡིག་གཅིག་པོ་དེ་ཡང་ཡང་
བསྐྱོར་བའམ་ཇེས་སུ་ཁྲིད་པས་ན་ཀྱང་བ་ལ་བསྐྱོར་བའི་ཇེས་ཁྲིད་ཅེས་བྱའོ། །

ཆོག་ལ་བསྐྱོར་བའི་རྗེས་ཁྲིད་ནི། དཔེར་ན།

སྒྲིན་རབས་མཁས་པའི་སྒྲིན་མ་ཐོན་མི་ཡིས། །

ཡིག་གཞུགས་ཡིད་ལས་ལེགས་པར་རབ་དབྱེད་དེ། །

ཁ་བའི་སྒྲོངས་འདྲིར་ཁེབས་པའི་བརྟ་སྒྲོད་གཞུང་། །

གསལ་བའི་ཉི་མ་གསར་བ་དགྲུང་བྱ་བྲངས། །

ཞེས་ཡི་གེ་མང་བས་བར་མ་ཆོད་པར། སྒྲིན་དང་། སྒྲ། ཡིག་དང་། ཡིད། ཁ་
དང་། ཁེབས། གསལ་དང་། གསར་སོགས་མིང་གཞིའི་ཡི་གེ་འབྲ་བ་དག་གིས་ཆོག་
ལ་ཡང་ཡང་བསྐྱོར་བ་ལྟ་བུའོ། །

རིང་བར་ཐོས་པའི་རྗེས་ཁྲིད་ནི། དཔེར་ན།

ས་འཛིན་སྒྲིག་མོའི་པར་བར་ལེགས་འབྲིང་བའི། །

སྒྲོབས་ལྡན་གྲགས་པ་འབར་བའི་ས་སྒྲོང་མཆོག །

ཡ་མཆོན་སྒྲོད་བཟང་མཆོག་གིས་པན་བདེའི་ལམ། །

བྲེས་པས་ཡ་རབས་འབངས་ཀྱི་གཙུག་རྒྱན་བྱུང། །

ཅེས་བ་ལྟ་བུའི་རྒྱང་བ་དང་བོ་གཉིས་ས་དང་། བྲེ་མ་གཉིས་ཀྱི་ཡའི་བར་བྱ་ཡི་
གེ་མང་བས་ཆོད་ཅིང་། བར་ཐག་རྒྱང་རིང་བོ་ནས་བསྐྱོར་བའི་རྗེས་ཁྲིད་ལྟ་བུའོ། །

འདིའི་རིགས་དང་བོ་གཉིས་ཤར་སྒྲོ་གཉིས་ཀའི་ཐུན་མོང་དང་། བྲེ་མ་འདིའི་
ཡི་གེ་འབྲ་བ་དུས་དང་། ཡ་ལྟ་བུ་སོགས་ལ་ཡི་གེ་མང་བས་བར་ཆོད་པ་སྟེ། བར་ཐག་
རིང་བས་ན་སྒྲོ་བའི་རྗེས་ཁྲིད་བྱ་མི་འདོད་ཅིང་། ཤར་བའི་ལྷགས་ལའང་མཐའ་གཅིག་
བྱ་མི་འདོད་པས་ཡུལ་དབྱས་པ་དང་ཤར་བ་ཁ་ཅིག་ཅུ་ཅུ་ཀྱི་རྗེས་ཁྲིད་བྱ་འདོད་པར།
འཇམ་དབྱངས་ཁ་ཆེ་དང་། རིན་སྒྲུངས་པས་བཞད་དོ། །

གསུམ་པ་ཤར་བ་ཁོ་ནས་འདོད་པའི་རྗེས་ཁྲིད་ནི། ཡི་གེའི་སྐྱེ་གནས་དང་། ཕྱི་
མོ་དང་། བཅེགས་པ་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་མཚུངས་པ་ཅམ་གྱིས་མི་ཆོག་པར། དབྱངས་
དང་། མཐའ་རྟེན་ལ་ངེས་པ་མེད་ཀྱང་། མིང་གཞིའི་ཡི་གེ་ཐོག་མར་ཇི་ལྟར་གནས་པ་
དེ། ཆོག་ཕྱི་མ་རྣམས་སྤྱང་ཡང་ཡང་འབྱུང་ཞིང་བསྐྱོར་བ་སྟེ། གཅིག་རྗེས་སྤྱ་གཅིག་
ཁྲིད་པ་ལྟ་བུའི་རྗེས་ཁྲིད་ཀྱང་ཡོད་ལ། ཡང་ཆོག་ཀྱང་བྱེད་སྒྲ་མ་འཇམ་ཞིང་། བྱེད་ཕྱི་
མ་རྩལ་པ་སྟེ་འཇམ་རྩལ་ཀྱང་བསྐྱེས་པའི་ཆོག་སྐྱོར་ལྟ་བུ་ལ་འདོད།

དཔེར་ན། གང་དག་དགའ་བའི་ཡུལ་ལ་གུས་འདུད་ཀྱིས། །

འཁོར་ཆོགས་ཁོང་ནས་མཆོད་ཆེ་མཁས་འཕགས་ཐོབ། །

ཅས་ཀྱང་བ་དང་པོར་ཡི་གེ་ག་ལ་བསྐྱོར་ཞིང་འཇམ་པའི་ཡི་གེ་དང་། ཀྱང་བ་
ཕྱི་མར་ཡི་གེ་ཁ་ལ་བསྐྱོར་ནས་རྩལ་པའི་ཡི་གེ་འབྱུང་བ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལྟར་སྟན་པའི་
ཡོན་ཏན་གྱི་རྫོད་བྱེད་སྒྲའི་ཉམས་བཞོད་རྩལ་གྱི་ཁྱད་པར་ལ་སྟོ་བ་ཁོ་ནས་འདོད་པའི་
ཡི་གེ་སྐྱེ་གནས་དང་། དབྱངས་དང་། བཅེགས་པ་རྣམས་མཐུན་པའི་ཆོག་མཚུངས་ཉེ་
བའི་སྒྲའི་ཉམས་དང་། ཤར་སྟོ་གཉིས་ཀའི་འདོད་པའི་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་གཅིག་
ཡང་ཡང་བསྐྱོར་ཞིང་ལན་དུ་མར་འབྱུང་བ་རྗེས་ཁྲིད་ཀྱི་སྒྲའི་ཉམས། ཤར་བ་ཁོ་ནས་
འདོད་པའི་ཡི་གེ་འཇམ་རྩལ་བསྐྱེས་པའི་རྗེས་ཁྲིད་དེ། དབྱངས་དང་མཐའ་རྟེན་ལ་
ངེས་པ་མེད་པར་ཡི་གེ་རེ་རེ་བ་ལན་དུ་མར་སྐྱར་ཞིང་། གཅིག་རྗེས་གཅིག་དུ་ཁྲིད་
པས་རྗེས་ཁྲིད་སོགས་ཀྱི་སྒྲའི་ཉམས་བཞོད་རྩལ་མི་འདྲ་བ་མང་ན་ཡང་། འདིའི་
སྐབས་ཀྱི་རྗེས་ཁྲིད་དང་། ལེན་གསུམ་པའི་སྐབས་ནས་འབྱུང་བའི་ཟུང་ལྷན་ལ་ཁྱད་
པར་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་འོག་གི་སྒྲ་རྒྱན་གྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་དོན་གྱི་ཉམས་ནི། བོད་དུ་བཤད་པའི་རྫོད་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་གི་ཉམས་སྒྲ་

ཆོགས་ཅན་གྱི་ཆོག་སྒྲོང་ཡང་། སྒྲན་པའི་ཉམས་སྤྱན་སྤུལ་ཆོགས་པ་ཡོད་ཀྱང་། དོན་གྱི་ཉམས་སྤྱན་སྤུལ་ཆོགས་པ་དང་མི་ལྡན་ན་སྤྱན་སྤུལ་པ་ཅམ་གྱིས་སྒྲན་དག་ཏུ་མི་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་མི་མང་དང་སྤྱིར་བཏུ་བཞིན། བརྗོད་དོན་གྱིས་སྒྲོངས་ན། མོག་དང་བྲལ་བའི་བྱད་མེད་གཞོན་ཅུ་མའི་བེམ་པོ་ལྟར་དགའ་བའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་སྒྲོད་ལུལ་དུ་མི་འགྱུར་བས་སྤྱན་མོང་དང་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱན་ཐམས་ཅད་ལ་བརྗོད་དོན་གྱི་ཉམས་སྤྱན་བྱེད་པར་ཅན་དང་ལྡན་པ་གལ་ཆེན། །

གསུམ་པ་སྒྲོང་ཆོག་སྤང་བ་ལ། བརྗོད་བྱའི་དོན་གྱི་སྒྲོང་བཅོས་བཟུང་ནས་དེ་སྒྲོང་བར་བྱེད་པའི་ཆོག་གི་ཉམས་ཅི་ལྟར་བརྟོད་པ་དང་། རྗོད་བྱེད་ཆོག་གི་སྤྱི་སྒྲོང་ཆོག་སྒྲོང་བའི་ཚུལ་གཉིས་ལས།

དང་པོ་ནི། སྒྲོང་ཆོག་ཅེས་བྱ་བ། བལ་སྐྱད་དངོས་ལ་འཇུག་ཅིང་། དེ་ནི་འདོད་པའི་གཏམ་སྤྱ་ཆོགས་སྤྱ་བའི་སྐབས་སུ་པལ་སྐྱད་དངོས་སམ། རོ་ཆ་བའི་ཆོག་རྗེན་པར་སྤྱ་བ་ལ་བཤད་པ་ཡིན་པས། འདོད་གཏམ་ལྟ་བུའི་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་ལ་སྒྲོང་ཆོག་གམ་པལ་སྐྱད་དངོས་སྤུལ་ན། འཇིག་རྟེན་བཞད་གང་གྱི་རྒྱར་འགྱུར་བར་མ་ཟད། དག་དོན་དེ་མི་མཛེས་ཤིང་སྒྲན་པའི་ཉམས་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་བའི་རྒྱན་གྱིས་སྒྲོང་ཆོག་གམ་དག་དོན་མི་མཛེས་པ་དེ་བསྐྱེབས་ནས་སྒྲན་པའི་ཆོག་གི་རོ་ཉམས་དང་ལྡན་པར་བྱེད་པ་ཞིག་ལ་ཟེར།

དཔེར་ན། བདག་གི་ཡིད་ལ་ཆགས་པ་རྒྱས། །

ང་ཡི་སེམས་ནི་ཁྱོད་ལ་དགའ། །

ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་སྒྲོང་ཆོག་གམ་པལ་སྐྱད་དངོས་དེ་སྤངས་ནས།

འདོད་པའི་ཚུགས་ཏེར་རབ་ཏུ་རྒྱས། །

ཡིད་ཀྱི་བཟན་པ་ཀུན་ནས་འཕྲེལ། །ལྟ་བུ་སྟེ།

དོན་ལ་འདོད་པའི་གཏམ་དུ་མཚུངས་ཀྱང་ཆེག་སྒྲ་མའི་ཁྱོང་བའི་དོན་དེ། ཆེག་
ཕྱི་མ་ལྟ་བུའི་རྫོང་པ་མངའས་པའི་ལམ་གྱིས་བསྐྱེད་སྒྲ་ཤིང་སྟན་པའི་རོ་ཉམས་དང་ལྷན་
པར་བྱ་དགོས་སོ། །

གཉིས་པ་རྫོང་བྱེད་ཀྱི་ཆེག་གི་སྤྱི་ཁྱོང་ཆེག་སྤྱོད་པ་ལ། ཆེག་གི་མཆམས་
སྤྱོད་ཀྱི་ཁྱོང་ཆེག་སྤྱོད་པ་དང་། དག་ཆེག་གི་དོན་ལ་ཞུགས་པའི་ཁྱོང་ཆེག་སྤྱོད་པ་
གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཆེག་གི་གཙུག་མཆམས་ཀྱི་དབང་གིས་དོན་ལོག་པར་གོ་
ནས་མི་མངའས་པའམ་རོ་ཆ་བའི་ཆེག་ཏུ་འགྱུར་སྟེད་པ་ནི། ཆེག་གི་མཆམས་སྤྱོད་ལ་
ཁྱོང་ཆེག་ཞུགས་པ་ཡིན་པས། དཔེར་ན། བྱད་མེད་དགེ་མཚན་བཟང་བོ་དང་ལྷན་པ་
འདི་ནི་ཞེས་སྒྲ་བར་འདོད་པ་ལ། མོ་མཆན་བཟང་ལྷན་འདི་ཡིས་ནི། །ཞེས་བརྫོད་ན་
ཆེག་གི་གཙུག་མཆམས་ཀྱི་དབང་གིས་བྱད་མེད་ཀྱི་དགེ་མཚན་ལ་གོ་མི་སྟབ་པར།
བྱད་མེད་ཀྱི་ཉགས་ལ་གོ་བས་དོན་ལོག་པར་འགྱུར་སྟེད། དེ་འདྲའི་ཁྱོང་ཆེག་སྤངས་
ནས། མཆན་བཟང་ལྷན་མ་འདི་ཡིས་ནི། །ཞེས་ཁྱོང་ཆེག་ཏུ་མི་འགྱུར་ཞིང་སྟན་པའི་
རོ་ཉམས་དང་ལྷན་པར་བྱ་དགོས་སོ། །

དག་དོན་ལ་ཞུགས་པའི་སྤྱི་ཁྱོང་ཆེག་སྤྱོད་པ་ནི། ཆེག་གི་གཙུག་མཆམས་ཐ་
མི་དད་ཡིན་ཅུང་། དག་ཆེག་ལ་བརྟེན་ནས་གོ་བྱ་ཐ་དད་པ་གཉིས་སུ་གྱུར་པའི་དབང་
གིས། བརྫོད་བྱའི་དོན་དངོས་དེ་སྟན་མི་བྱས་པར། དོན་ཕྱི་ཅི་ལོག་པ་སྟེ། མི་མངའས་
པའམ་རོ་ཆ་བའི་དོན་དུ་འགྱུར་སྟེད་པ་ནི། དག་སྤྱོད་ལ་ཞུགས་པའི་ཁྱོང་ཆེག་ཡིན་ཏེ།
དཔེར་ན། མངའས་པའི་ལུས་ཀྱི་བརྒྱ་རབ་ཏུ་རྒྱས། །ཞེས་པས། བྱད་མེད་ཀྱི་ལུས་
བརྒྱའི་གཞུགས་སུ་བཞག་ནས་མངའས་པར་བརྫོད་པ་ཡིན་ཀྱང་། དོན་དེ་མི་རྟོགས་

པར་བརྒྱ་ཞེས་པ་བྱད་མེད་ཀྱི་རྟགས་ལ་གོ་ནས་དོན་ཡོག་པར་འབྲེལ་སྤྱིད་པ་ནི། དག་
དོན་ལ་ཁྱོད་ཆོག་ཞུགས་པ་ཡིན་པས། དེ་ལྟ་བུའི་ཁྱོད་ཆོག་སྤངས་ནས། མཛེས་སྤྱད་
ལུས་ཀྱི་བརྒྱའི་འདབ་རྒྱ་གྲོལ། །ཞེས་ཁྱོད་ཆོག་མ་ཞུགས་པར་སྟོན་པའི་རོ་ཉམས་དང་
ལྷན་པར་བྱ་དགོས་སོ། །

དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་ཡོན་ཏན་ལ། དོན་གྱི་ཉམས་དང་ལྷན་ཡང་སྤྱོད་དོན་གང་རུང་
གི་ཁྱོད་པའི་ཆོག་ཞུགས་ན། སྤྱིའི་ཉམས་དང་དོན་གྱི་ཉམས་གཉིས་ཀྱང་ཞན་པར་
འགྱུར་བས། མཁས་པ་རྣམས་དགའ་བ་སྤྱིད་ལུས་པ་ལྟ་ཅི། བལ་བའི་སྤྱི་པོ་ཀུན་གྱང་
རོ་ཆ་བའམ་བཞད་གད་ཀྱི་གནས་སུ་འགྱུར་བས། ཆོག་དོན་གང་ལའང་ཁྱོད་ཆོག་
གས་པལ་བའི་ཆོག་གིས་མ་བསྐྱད་པར། སྤྱོད་དོན་གྱི་ཉམས་སུན་སུམ་ཆོགས་པ་དང་
ལྷན་ན། རྩ་བར་སྟོན་ཞིང་འདྲེབས་པའི་རོ་ཉམས་བྱུང་པར་ཅན་དང་ལྷན་པའི་སྟོན་པའི་
ཡོན་ཏན་གྱི་བྱུང་ཆོས་རོ་མཆར་བ་དང་ལྷན་པར་འགྱུར་རོ། །སྤྱིར་དམིགས་བསལ་
ཅན་འགའ་རེ་མ་གཏོགས་སྟོན་དག་གི་ཆོག་སྤྱོད་གང་ལའང་། ཁྱོད་ཆོག་མ་ཞུགས་པ་
གལ་ཆེ་བས་འདི་དག་གི་སྒྲོར་ཅ་འབྲེལ་སྤྱད་ནས་རྒྱས་པར་སྟོན་འབྲེལ་གཞན་
ནས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

ལྷ་བ། གཞོན་པའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ།

༥ གཞོན་པའི་ཡོན་ཏན་ནི། འཇམ་པའི་ཡི་གེ་མང་ཞིང་རྩལ་པའི་ཡི་གེ་འང་འདྲེ་
བ་ཅུ་མ་ཡོད་ཀྱང་། བརྗོད་པའི་ཆེ་དག་ནས་འཇམ་པའི་ཡི་གེའི་གདངས་གཙོ་བོར་ཐོན་
པ་ལྟ་བུའི་ལུགས་ཀྱི་ཤིན་ཏུ་གཞོན་པའི་ཡོན་ཏན་དུ་འདོད། འོན་ཀྱང་རྩལ་པའི་ཡི་གེ་
གཏན་ནས་མ་འདྲེས་ན་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་དུ་འགྱུར་བས། འདིའི་རྒྱ་དཔེ་རྒྱང་བ་

བཞིའེན་དུ་ཉ་ཡིག་དང་། ༡-ཡིག ཉ་ཡིག ཉ་ཡིག་བཞི་མ་གཏོགས་ཡི་གེ་ཐམས་
ཅད་འཇམ་པ་འབའ་ཞིག་ཡིན། འདིའེ་བཟོད་བྱའེ་དོན་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བ་ཞིག་མ་ཡིན་
ཀྱང་། ཆོག་འཇམ་ལ་ན་བར་ཤིན་ཏུ་སྒྲན་པའེ་ཕྱིར་ན། ཤིན་ཏུ་གཞོན་པའེ་ཡོན་ཏན་
ཞེས་བཤད་དོ། །སྒོ་བའེ་ལུགས་ཀྱི་སྐྱར་བ་དང་གཞོན་པའེ་བྱད་པར་ནི། གཉིས་ཀའེ་
འདྲ་ས་སྟོག་རྒྱུད་གི་ཡི་གེ་གངས་མང་ཞིང་སྟོག་ཆེན་ཀྱི་ཡི་གེ་འདྲ་ཅམ་བསེས་པ་
འདྲ་ཡང་། མི་འདྲ་ས་ནི། སྐྱར་བ་ལ་ཆོག་འདོན་པའེ་སྐབས་སུ་སྟོག་ཆེན་ཀྱི་སྐྱ་
ལུགས་ཆེ་བ་དང་། གཞོན་པ་ལ། ཆོག་འདོན་པའེ་སྐབས་སུ་འཇམ་པའམ་སྟོག་རྒྱུད་
གི་སྐྱ་ལུགས་ཆེ་བར་ཐོན་པ་ཡིན། སྒོ་བའེ་ལུགས་ཀྱི་དཔེར་བཟོད་ནི།

ཅ་བར། སྒྲན་ཀྱི་སྒྲེང་བ་ལྷན་དུས་སུ།

སྒྲན་པར་སྟོགས་པའེ་མགྲིན་ལྷན་པ།

མ་བྱའེ་ནི་མཐུག་མ་དག།

རྒྱམ་པོར་བྱས་ནས་གར་བྱེད་དོ།

ཞེས་ཆར་སྒྲན་ཀྱི་སྒྲེང་བ་ལྷན་པའེ་དབྱར་ཀྱི་དུས་སུ། རྒྱད་སྒྲན་པར་སྟོགས་
པའེ་མགྲིན་པ་ཅན་མ་བྱས་མཐུག་མས་གདུགས་སུབ་པ་ལྟར་རྒྱམ་པོར་བྱས་ནས་
གར་བྱེད་དོ། །ཞེས་པའེ་ཆོག་ལ་འཇམ་པའེ་ཡི་གེ་ཤས་ཆེ་བ་ལྟ་བུའོ། །དཔེར་བཟོད།
དགྲེས་སྒྲུ་ལས།

སྒྲང་ཅིའེ་རྒྱལ་མཆན་འདབ་མའེ་དབྱས།

ཟེའུ་འབྱའེ་པར་བྱང་ལྷན་པ་ལ།

བྱང་བ་གཞོན་ཏུ་སྒྲན་པའེ་སྒྲུ།

ལེན་ཞིང་རོ་བརྩད་ལྱང་བར་བྱེད།

ཅེས་བྱང་བ་རྣམས་ཀྱིས་དགའ་བའི་སྤྱ་ལེན་བཞིན་བར་བསྐྱའི་ཟེའུ་འབྲུ་ལ་
རོལ་ནས་སྤྱང་ཅིའི་བརྟུང་མུང་བར་བྱེད་ཅེས་པའི་ཆོག་འདིར། བ་བ་མ་སོགས་འཇམ་
པའི་ཡི་གེ་མང་ཞིང་རྩལ་བའི་ཡི་གེ་ཉུང་ལ། བརྗོད་པའི་ཆེ་ཡང་འཇམ་པའི་ཆོག་
ཤུགས་ཆེ་བར་འབྱུང་བ་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་ན། ཇི་ལྟར་མེ་ཏོག་གསར་བའི་འཇུ་མ་གྲོལ་བར། །

སྤྱ་ལེན་བྱང་བ་འབྲུམ་ཀྱིས་དབྱངས་སྟན་ལེན། །

ཞེས་བ་ལྟ་བུ་རྩལ་བའི་ཡི་གེ་བཞི་དང་། ལྷག་མ་རྣམས་འཇམ་པའི་ཡི་གེ་དང་
སྤྱར་ཏེ། སྤྱིར་བ་འཇམ་པ་ལྟ་བུའོ། །ཤར་བའི་ཤུགས་ཀྱི་གཞོན་པའི་ཡོན་ཏན་ནི། ཡི་
གེ་འཇམ་རྩལ་གཉིས་ལས་རྩལ་བའི་ཡི་གེ་མང་ཞིང་ཆོགས་ཆེན་པོས་བརྗོད་བ་ལྟ་
ཡིག་ལྟ་བུ་སོགས་བཀོད་ནས་བརྗོད་དགའ་བར་བྱེད་བ་ཞིག་ལ་བུའོ། །

རྒྱལ་པ། གདོན་གསལ་བའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ།

༥ དོན་གསལ་བའི་ཡོན་ཏན་ནི། བརྗོད་བྱ་དོན་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད། རྗོད་བྱེད་
ཀྱི་ཆོག་ཐོན་མ་ཐག་ཏུ་དོན་རྟོགས་པར་འགྱུར་བས་སྤྱར་བརྟགས་ཤིང་དབྱང་མི་
དགོས་པའི་དོན་གོ་སྤྱོད་བའདི། ཤར་ལྟོ་གཉིས་ཀས་སྟན་མོང་དུ་བཞེད་ཀྱང་། ཤར་བའི་
ཤུགས་འགའ་ཅེས་བརྗོད་བྱའི་དོན་ཆོག་གི་ལམ་ནས་རྟོགས་དགའ་བ་ཅན་དུ་བཞེད་
བ་ཡང་ཡོད་བར། ལྟ་བུ་ཆེན་པོ་དང་། བོད་མཁས་ཀྱིས་གསུངས། ཤུགས་གཉིས་ཀའི་
སྟན་མོང་གི་དཔེར་བརྗོད།

ཅ་བར། འཕྲོག་བྱེད་ཀྱིས་ནི་ས་གཞི་དག །

མིག་པས་བཅད་པའི་སྤྱ་ཁྲག་གིས། །

དམར་བ་ཚུ་ཡི་གཏེར་ལས་བྱུངས། །

ཞེས་པ་སྟོན་ས་གཞི་ཆེན་པོ་འདི་འོག་གཞིའི་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོར་བྱ་བ་ཅིང་བྱིང་
བར་གྱུར་པས་སའི་སྟེང་གི་སྟེ་པོ་ནམས་བརྟེན་ས་མེད་པར་གྱུར་པའི་ཆེ། ལྷ་ཆེན་པོ་
ཐུབ་འདུག་ལྷགས་ཀྱི་པག་ཆེན་པོ་ཞིག་ཏུ་སྦྱེལ་ནས་རྒྱ་མཆོར་ཞུགས་པས་ས་གཞི་
ཀུན་གྱི་ཏུ་བཏེགས་པ་དང་། རྒྱ་ནམས་བརྟེན་ས་ཤིང་བཅད་པའི་ཐག་གིས་རྒྱ་མཆོ་
དམར་པོར་གྱུར་པའི་ལོ་རྒྱས་རིག་བྱེད་ཀྱི་གཏམ་རྒྱུད་ལས་བྱུང་བ་ལྟར་བཤད་པ།
དེའི་བརྗོད་བྱའི་དོན་ནམས་ཆོག་གི་ལམ་ནས་གསལ་བར་བསྟན་པས། བརྟག་དབྱུང་
བྱེད་མི་དགོས་པར་གོ་སྒྲ་བ་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན། ལུན་མོང་བའི་དཔེར་བརྗོད་ནི།
དབྱེས་སྒྲུ་ལས།

སྟོ་བསངས་གོ་སྒྲ་བས་ཀུན་ནས་འཕྲོག་བྱེད་པའི། །

རྒྱ་བའི་མ་མ་ལས་འོངས་འོད་རྣོན་ཅན། །

མི་ཤ་ཀམས་ལན་བརྒྱར་བདར་བ་ལ། །

ནེ་རུ་ཀ་ཡི་འདོད་པ་ཡོངས་སྒྲ་རྟོགས། །

ཞེས་སྟོན་ལྟ་དང་ལྟ་མིན་གཉིས་ཀྱིས་བདུད་ཅིའི་དོན་ཏུ་འོ་མ་ཅན་གྱི་རྒྱ་མཆོ་
བསྐྱབས་པ་ལས་རྒྱ་ཆེས་བྱུང་བ་ལྟ་དབང་བུག་གི་མགོ་བོའི་རྒྱ་ཏུ་བྱས་པའི་རིག་
བྱེད་ཀྱི་གཏམ་རྒྱུད་ལ་སྦྱར་ནས་གསུངས་ཤིང་། དེའི་གཏམ་རྒྱུད་འཛིག་རྟེན་ན་
གསལ་མི་ཆེ་ཡང་། བརྟག་དབྱུང་བྱེད་མི་དགོས་པར་གསལ་བར་རྟོགས་ཀུས་པ་ལྟ་བུ་
ཡིན།

ཡང་ན། ཤར་ཕྱོགས་རྒྱ་བ་གཞོན་བུའི་མཛེས་སྒྲུག་ལ། །

བྱ་བ་ཕྱོགས་གངས་ལྷན་དབང་བོས་རྒྱ་བོས་བསྐྱས། །

ཞེས་བ་ལྟ་བུ་དང་། འབྲུག་སྤྱལ་གྱིས་རྒྱན་འདིར་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་དཔེར་
བརྗོད་རེ་རེ་འགོད་བ་མི་འདོད་པར་ཐུན་མོང་བ་ཁོ་ནར་བཞེད་ཀྱང་། ལུ་བ་ཆེན་པོ་
དང་། བོད་མཁས་སོགས་ཀྱིས་ཤར་བློགས་རེ་འགའ་བའི་ལུགས་ཀྱི་དཔེར་བརྗོད་
ཀྱང་ཅ་ཆོག་དང་སྤྱགས་ནས་གནང་འདུག་གོ། །དེའི་དཔེར་བརྗོད་ནི། དབྱེས་སྤྱུ་ལས།

འཆི་མེད་བདག་པོའི་ཆོགས་ཀྱི་སྤྱུ་ཅལ་ལས། །

འཛིག་རྟེན་མཐོང་བར་བྱེད་པའི་མི་ཟད་འོད། །

ལུས་པ་ཅན་གྱིས་བཟོད་མི་བསྐྱོག་པའི་ཐབས། །

སྤྱ་ཆོགས་ལས་ཀྱིས་དུམ་བུར་ཆ་བུ་བགོས། །

ཞེས་བ་ནི། སྟོན་ཉི་མ་ལ་སྒྲའི་བུ་ལས་ཐམས་ཅད་པའམ་སྤྱ་ཆོགས་ལས་ཞེས་
བྱ་བའི་བུ་མོ་རྒྱང་མར་བྱིན་པས། ལུས་པ་མ་དེས་ཉི་མའི་གཟི་བརྗོད་མ་བཟོད་པར་
རང་གི་པའི་ཁྱིམ་དུ་བློས་སོ། །པས་བུ་མོར་བརྟུང་བརྟེན་བྱས་པས་བུ་མོས་མ་བཟོད་
པར་རི་བོ་ཉེ་མེ་ལ་དཀའ་བྱུང་བྱེད་པར་སོང་། ཉི་མས་རང་གི་རྒྱང་མ་འཆོལ་བྱིར་
དེར་བྱིན་པ་བུ་མོས་མཐོང་ནས་སྤྱག་སྟེ་རང་གི་པ་ལ་ཁྱུས་པས། ལྟའི་བུ་ལས་ཐམས་
ཅད་པའམ་སྤྱ་ཆོགས་ལས་ཞེས་བྱ་བས་ཉི་མ་དུམ་བུ་བཅུ་གཉིས་སུ་བགོས་ཞེས་པའི་
རིག་བྱེད་ཀྱི་གཏམ་རྒྱུད་ལ་སྦྱར་བ་འདི་ཆོག་གི་ལམ་ཁོ་ནས་དོན་མི་རྟོགས་པར།
བརྟགས་ཤིང་དབྱད་ནས་དོན་རྟོགས་དགོས་པ་ཤར་བའི་ལུགས་འགའ་ཞིག་གིས་
དོན་གསལ་བའི་དཔེར་བཞེད་དོ། །

ཡང་སྟོ་བའི་ལུགས་ཀྱི་རབ་དྲངས་དང་དོན་གསལ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི།
རབ་དྲངས་ལ་བརྗོད་བྱའི་དོན་གསལ་བ་ཅམ་དུ་མ་ཟད། བརྗོད་བྱ་འཛིག་རྟེན་ན་
ཡོངས་སུ་བྲགས་པ་ཁོ་ན་ཞིག་དགོས་ལ། དོན་གསལ་ནི་སྤྱ་དང་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་

རྟོགས་ཀྱས་ཤིང་འཛིག་རྟེན་ན་གྲགས་མ་གྲགས་ཀྱི་ངེས་བརྒྱུང་མེད། ཤར་བ་འགའ་
ཞིག་གི་ལུགས་འདི་ལ་འང་རབ་དྲངས་ནི་ངེས་ཆོག་ལ་བརྟགས་པས་གོ་ཀྱས་ལ། དོན་
གསལ་ནི་གཏམ་རྒྱུད་མི་ཤེས་ན་ངེས་ཆོག་ཁོ་ན་ལ་བརྟགས་པས་གོ་མི་ཀྱས་པ་ཞིག་
ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །

བདུན་པ། རྒྱ་ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ།

༥ རྒྱ་ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་ནི། ཆོག་སྒྱུར་གང་གི་ནང་དུ་ཡུལ་དེའི་ཡོན་ཏན་
སོགས་འགའ་ཞིག་དངོས་སུ་བརྗོད་པའི་ལུགས་ལ། བརྗོད་བྱའི་ཡུལ་དེ་ལ་བྱད་པར་
དུ་འཕགས་པའི་ཡོན་ཏན་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པར་སྟོན་པ་དེ་ནི་སྟོ་བའི་ལུགས་ཡིན།

ཙ་བར། སྟོང་བ་རྣམས་ཀྱི་བཤེན་པའི་མིག །

ལན་ཅིག་ཁྱོད་གདོང་ལ་ལྷང་བ། །

ལྟ་གཅིག་གནས་སྐབས་དེ་ཡིས་སྒྲུབ། །

གཞན་གྱི་གདོང་ལ་ལྟ་བ་མིན། །

ཞེས་སྟོང་མོ་བ་རྣམས་ཀྱི་བཤེན་པའམ་ཉམ་ཐག་པའི་མིག་གིས་ཁོ་ཆོ་ལ་སྒྲིན་
པ་རེ་ཨེ་ཐོབ་སྟམ་དུ་རེ་བས་མིག་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱལ་བོ་ཁྱོད་ཀྱི་གདོང་ལ་ལན་གཅིག་
ཙམ་བལྟས་པའི་ཆེ། རྒྱལ་བོ་དེས་ཤེས་ནས། ཁོ་ཆོ་ལ་རི་ལྷར་འདོད་པའི་དངོས་པོ་
བྱིན་པའི་མཐུས། སྒྲུང་ཡང་ཁོ་རྣམས་ཀྱིས་ནོར་སྟོང་བའི་ཆེད་དུ། མི་གཞན་གྱི་གདོང་
ལ་ལྟ་མི་དགོས་ཟེར་བ་ལྟ་བུའི་ཆོག་གིས། དངོས་སུ་སྒྲིན་པ་རྒྱབས་པོ་ཆེ་སྟེ་ལ་བར་
མ་སྒྲུས་ཀྱང་། གཞན་གྱི་གདོང་ལ་ལྟ་མི་དགོས་ཞེས་པའི་ལུགས་ལས་སྟོང་བ་བའི་རེ་
བ་མཐའ་དག་ཡོངས་སུ་བསྐྱངས་པ་སོགས་རྒྱལ་བོ་དེ་སྒྲིན་པ་ལ་དགའ་བའི་ཡོན་

ཏན་བྱད་པར་ཅན་རྟོགས་རྩས་པ་ལྟ་བུའོ། །དགྲེས་སྒྲུ་ལས།

ཤོང་དཔང་རིག་བྱེད་འཆད་པའི་ནམ་ཐར་ངེ། །

སྟོན་བྱང་ལོ་རྒྱས་མ་ལ་ཡ་རྒྱུད་གིས། །

བངས་པས་དད་པའི་སྤྱུ་ལོང་གཡོས་པ་ན། །

འཕྲེན་པ་གཞན་ལ་མཁས་པའི་རེ་བ་སྟོན། །

ཅེས་ཤོང་སྟོན་དང་། དཔང་ལོ་རྒྱ་བ་གཉིས་ཀྱིས་རིག་བྱེད་འཆད་པའི་ནམ་ཐར་དེ། སྟོན་བྱང་པའི་ལོ་རྒྱས་ཀྱི་དེབ་ཐེར་ལས་ཐོས་པས། བདག་ཡིད་དད་པར་གྱུར་ནས་བྱེད་གཉིས་མ་གཏོགས་གཞན་སྤྱུ་ལའང་མཁས་པར་འཕྲིན་པའི་རེ་བ་སྟོན་བའམ་མེད་ཅེས། ཤོང་དཔང་ནམ་གཉིས་ཀྱི་མཁས་པའི་ཡོན་ཏན་གཞན་ལས་བྱད་པར་བྱ་འཕགས་པ་ལྷགས་ལ་སྟོན་པ་ལྟ་བུའོ། །རྒྱ་ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་གྱི་རྒྱན་འདི་རྒྱན་ཀླན་གྱི་ནང་ནས་མཆོག་ཡིན་པར་གསུངས།

ཡང་ན། དམ་པས་ལེགས་བཞད་སྒྲུ་བ་ལན་གཅིག་ཙམ། །

ཐོས་པས་མཁས་གཞན་འཆོལ་བའི་རེ་འདུན་བཙུགས། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཤར་བའི་ལྷགས་ནི། ཡུལ་དེའི་བྱད་པར་བྱ་འཕགས་པའི་ཆོས་འགའ་ཞིག་དངོས་སྤྱུ་བརྗོད་པའི་ལྷགས་ལས། བྱད་གཞི་ཡུལ་དེའི་ཡོན་ཏན་རོ་མཆར་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པ་རྟོགས་རྩས་པར་བརྗོད་པ་ནི། རྒྱ་ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་བྱ་ཤར་ལྷགས་པ་འགའ་ཞིག་འདོད་དོ། །

བརྒྱད་པ། བརྒྱད་པའི་ཡོན་ཏན་བཞད་པ།

༥ བརྒྱད་པའི་ཡོན་ཏན་བཞད་པ་ནི།

ཙ་བར། བརྗེད་པ་ཆོག་སྤྱད་མང་པོ་ཉིད། །

འདི་ནི་ལྷག་པ་དག་གི་གསེས། །

ཞེས་བརྗེད་པའི་གཞུང་ནམས་ལས་འབྱུང་བའི་ཆོག་སྤྱད་གཙོ་བྱས་ནས་ཡི་
གེ་འཇམ་རྩལ་དོ་མཉམ་ཞིང་གཙོ་བོ་ཆོག་ལྷག་ལ་སྒྲོར་བ་སྒྲོ་བའི་ལུགས་དང་། ཆོག་
སྤྱད་མང་དགོས་པ་འབྲ་ཡང་། ཡི་གེ་འཇམ་རྩལ་དོ་མི་མཉམ་ཞིང་གཙོ་བོ་ཆོགས་
བཅད་ལ་སྒྲོར་བ་ཤར་བའི་ལུགས་ཡིན། འདིའི་ཡི་གེ་འཇམ་རྩལ་གཙོ་བོ་སྒྲེབ་སྒྲོར་
གྱི་ཡི་གེ་ལྷེ་ཡང་ལ་གོ་དགོས། སྒྲོ་བའི་ལུགས་ལ་ཆོགས་བཅད་དུ་སྦྱར་བ་ཡང་ཡོད་
དེ།

ཙ་བར། ལུ་འཛིན་ངོས་ཀྱི་པང་ན་ཆགས། །

མཆམས་ཀྱི་ཉི་འོད་གོས་དང་ལྷན། །

ལུ་ལྷན་མ་ཡིས་སུ་ཡི་ཡིད། །

འདོད་པས་གཟེར་བར་བྱེད་མི་འགྱུར། །

ཞེས་སྒྲིན་གྱི་ངོས་སམ་པང་ན་གནས་པའི་ལུན་མཆམས་ཀྱི་ཉི་འོད་དམར་
པོའི་མདངས་དང་ལྷན་པའི་ལུ་ལྷན་མའམ་མཛེས་མ་བྱེད་གིས་ནི། སྒྲེད་པ་དང་ལྷན་
པའི་སྒྲེ་བོ་སུ་ཡི་ཡིད་འདོད་པས་གཟེར་བར་བྱེད་པར་ཅིས་མི་འགྱུར། ཞེས་པའི་ཆོག་
བོད་ཡིག་ཏུ་ཆེར་མི་གསལ་ཡང་། རྒྱ་དཔེར་ཆོག་སྤྱད་མང་ཞིང་སྒྲེབ་སྒྲོར་ལྷེ་ཡང་དོ་
མཉམ་པ་སྟེ། ཆོག་རྒྱུ་བྱེད་སྒྲེ་མར་སྒྲེ་བ་བདུན་དང་ཡང་བ་དགུ། བྱེད་བྱི་མར་སྒྲེ་བ་
དགུ་དང་། ཡང་བ་བདུན་ཉེ་སྒྲེ་ཡང་བཅུ་དྲུག་རེ་ཡོད་པས་ཆ་མཉམ་པ་ཡིན། དཔེར་
བརྗེད། དགྲེས་སྒྲུ་ལས།

རོ་ཅན་སོགས་ཀྱི་བྱང་པར་ལས་ཡི་གེ་ལྷི་ཡང་འཛོག་ལ། བོད་དུའང་། སྡེ་བ་རིན་
སྤངས་པ་དང་། སྒོན་འགྲོ་ཡབ་སྤྲུལ། བོད་མཁས་ལ། ལུ་བ་ཆེན་མོ་སོགས་ཀྱིས་རྒྱ་གར་
ཀྱི་ཡི་གེ་ལྷི་ཡང་གི་རིགས་པས་བོད་ཡིག་ལ་འགྲེམས་པ་མཛད་ནས། བོད་ཡིག་
ལ་འདྲ་། བཅེགས་པ་དང་། འབྲེང་བྱ་ཅན་དང་། ར་རོ་ཅན། མཐའ་རྟེན་ཅན་རྣམས་སྡེ་བ་
དང་། དེ་ལས་སྡོག་པ་རྣམས་ཡང་བའི་ཡི་གེ་ལ་འཛོག་པར་བཞེད་ཀྱང་། བོད་ཀྱི་
མཁས་པ་སྤྲུལ་རྣམས་དང་འབྲུག་སྤྱལ་སོགས་ཀྱིས་རྒྱ་གར་བའི་སྒོལ་ལྟར།

བོད་ཡིག་ལ་ཡི་གེ་ལྷི་ཡང་གི་བཟང་བཅན་གྱིས་སྤྱར་དུ་མེད་པ་དང་། རྒྱ་
གར་དང་བོད་ཀྱི་བསྟན་བཅས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་སོ་སོར་ཡོད་པས། དེ་གཉིས་བསྐྱེས་
པས་རང་བཟོ་བྱས་ན་མི་ལེགས་ཤིང་། བོད་སྐད་ལ་སྤྲུལ་ཉགས་ཀྱི་གཞུང་དང་བསྟན་
ནས་ཆོག་སྤྱད་དང་། ཡི་གེ་མོ་མོ་མ་ནིང་སོགས་ཀྱི་དབྱེ་བས་སྤྱ་གདངས་ཟླ་གན་
དང་། བྱེད་ཚུལ་ཆེ་ཆུང་གི་བྱང་པར་ལ་བྱངས་བཅོལ་ནས། ལྷི་ཡང་མཐོ་དམན་
སོགས་མ་འབྲུགས་པའི་དཔེ་བཟོ་དེ་མ་བྱས་ན་མི་རུང་བ་མེད་མོད། འོན་ཀྱང་སྡེ་བ་
སྒྱོར་གྱི་གཞུང་ལྟར་དུ་རྒྱ་ཡིག་གི་འགྲོས་འགྲེམས་བྱས་ན་མི་ལེགས་པས། ལྷ་དཔེ་
ལྷན་འགྲེམས་བྱེད་མི་དགོས་པར་གསུངས་པ་ལེགས་པར་འདོད་དོ། །སྤྲུལ་འདིར་
རྩ་བར་གསུངས་པའི་སྡེ་བ་སྒྱོར་གྱི་ཡི་གེ་ལྷི་ཡང་གི་གངས་ཀྱི་དགོས་པ་ནི། སྤྱིར་ཡི་
གེ་ལྷི་བཞི་སྐྱ་མཐོ་ཞིང་དྲག་པ་དང་། ཡང་བཞི་སྐྱ་དམའ་ཞིང་སྟོད་པ་ཡིན་པས། སྤྱི་
མཐོ་དམན་གྱི་རིས་འཛོག་ལྟ་བུ་བྱེད་པ་ཞར་ལ་ཐོན་པ་ཡིན་གྱི། གཙོ་བོ་ཆོག་སྤྱད་
མང་བ་ཉིད་བཟིད་པའི་ཡོན་ཏན་ཡིན། ཆོགས་བཅད་རྣམས་ལ་རྣམ་དབྱེ་སོགས་པས་
ཆེར་རང་བྱུགས་ཀྱིས་ཆོག་སྤྱད་ཅན་དུ་འགྲོ་ཞིང་སྤྲུག་པ་ལའང་ཆོག་སྤྱད་གལ་ཆེ་
བས་རྒྱ་མཚན་སྒོན་དུ་བཀོད་བེན་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། གཞན་ཡང་ཆོག་སྤྱད་དྲུག་གི་བྱང་

པར་ཡང་ཤེས་པ་གལ་ཆེ་བས། དེ་དྲུག་པོའི་ནང་ནས་ཀྱང་སྐབས་འདིར་མི་ཟད་པའི་
སྤྱད་པ་དང་དེ་སྤྱིས་བྱའི་སྤྱད་པ་དང་། འབྲུ་མང་པོའི་སྤྱད་པ་གསུམ་ལྟག་པར་གཙོ་ཆེ་
ཡང་། དེ་དག་སོ་སོའི་བྱད་པར་རྣམས་འདིར་མང་དུ་དོགས་ནས་མ་བཞོད་པས།
རྒྱས་པར་བད་སྒྲོད་ཀྱི་གཞུང་གཞན་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

དགྲ་བ། མཛེས་པའི་ཡོན་ཏན་བཞད་བ།

༥ མཛེས་པའི་ཡོན་ཏན་ནི། བརྗོད་བྱ་གང་ཞིག་འདི་གཉེན་ན་ཡོངས་སུ་གྲགས་
པའི་མཆོམས་ལས་མ་འདས་ཤིང་། རྩར་ཆེན་པོའི་སྒོ་འདོགས་སྤངས་ནས་སྤྱེ་བོ་
རྣམས་ཀྱི་ན་བར་འགོ་བ་དང་། བསམ་སྒོར་ཤོང་ཞིང་མཛེས་པ་ལྟོ་བའི་ལུགས་དང་།
བརྗོད་བྱ་འདི་གཉེན་ན་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་མཆོམས་ལས་འདས་ཤིང་ལྟར་ཆེན་
པོའི་སྒོ་བཏགས་ཏེ་སྤྱེ་བོའི་སྒོར་ཤོང་དཀའ་བ་ཤར་བའི་ལུགས་སོ། །འདི་ལ་ལྟོ་བ་
དང་ཤར་བའི་ལུགས་རེ་རེ་ལ་འང་གཏམ་ལ་སྦྱར་བ་དང་། བསྐྱུགས་པ་ལ་སྦྱར་བ་
གཉིས་རེ་ཡོད། ལྟོ་བའི་ལུགས་ཀྱི་གཏམ་ལ་སྦྱར་བ་ནི།

ཅ་བར། དཀའ་སྦྱབ་སྤང་བོ་ཁྱོད་འབྲུ་ཡི། །

ཞབས་ཀྱི་རྩལ་ནི་གཙང་མ་རྣམས། །

ཡང་དག་བཏབ་པ་གང་ཡིན་པ། །

དེ་དག་ཁོ་ན་ངེས་པར་བྱིས། །

ཞེས་དཀའ་སྦྱབ་ལ་གནས་ཤིང་བདེན་ཆོག་གྲུབ་པའི་བྲང་སྒོར་ཞིག་སྤྱིན་
བདག་གི་བྱིས་དུ་ཡོངས་པ་ན། བྱིས་བདག་དེ་ཤིན་ཏུ་དད་ནས་བྲང་སྒོར་དེ་ལ་འདི་
སྐད་ཅེས། ཤིན་ཏུ་ངོ་མཆར་བའི་བྲང་སྒོར་བྱིད་ཀྱི་ཞབས་ཀྱི་རྩལ་གཙང་མ་དེས་ངེད་

ཅག་གི་ཁྱིམ་དུ་རེག་པས། ཁྱིམ་འདིར་བཀ་གིས་དང་ལྷན་ཞིང་། སྤྱོད་རྒྱལ་ས་ཆེ་བར་
གྱུར་ཅེས་བྲང་སྟོང་ལ་བསྟོད་པའི་ཆོག་འདི་ལྟ་བུ་གསལ་ཞིང་སྟོ་མ་བཏགས་པར་
བརྟེན་པ་¹ལྟ་བུའོ། །དཔེར་བརྟེན། དབྱེས་སྒྲུ་ལས།

ཀུན་ལས་ཆེས་རྒྱལ་ཚུ་སྤྱོད་རྒྱལ་མཆོན་ཅན། །

འདྲེན་བྱེད་ལས་འོངས་མི་ཤུན་རའི་བུས། །

ལྷག་མར་བཏང་བས་སྐབས་གསུམ་བ་ཡི་དབུས། །

རྒྱ་བལ་མཁྱེན་སྟོན་སྟོབས་ནི་ཨེ་མ་མཆར། །

ཞེས་ཆེ་བར་རྫོམ་པའི་ཚུ་སྤྱོད་རྒྱལ་མཆོན་ནས་བདུད་དགའ་རབ་དབང་ལྷག་
གིས། ལྟ་དབང་ལྷག་ཆེན་མོའི་དགའ་ཐུབ་བརྫོག་པས། དབང་ལྷག་གིས་མིག་གསུམ་
ལས་མེ་སྒྲུལ་ཏེ། (མེ་ནི་བྲང་སྟོང་མི་ཤུན་ར་ལས་སྤྱེས་པས་ན། མི་ཤུན་རའི་བུ་ཞེས་བྲགས་སོ།)བདུད་ཀྱི་
ལུས་བསྐྱེད་པས་ལྟ་རྒྱལ་གྱི་ནང་ནས་འབྱུང་རྒྱ་དང་བལ་བའི་མཁྱེན་སྟོན་ཅན་
དབང་ལྷག་གི་སྟོབས་ནི་ངོ་མཆར་ཆེ་ཞེས་འདྲིལ་ཏེན་ན་ཡོངས་སུ་བྲགས་པའི་གཏམ་
ལས་མ་འདས་ཤིང་སྟོ་མ་བཏགས་པར་བརྟེན་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་ན། སྟོང་བཅན་མི་ཡི་དབང་མོའི་ཐབས་འབྲུལ་གྱིས། །

རྒྱ་བལ་མཛེས་ལྷན་སྐྱེག་བྱང་ལེགས་བྲངས་ནས། །

ངོ་མཆར་རིག་པས་བཀོད་བསྐྱུན་གཞོ་ལ། །

གངས་ལྷན་རི་བོ་མཛེས་པའི་རྒྱན་དུ་ཆ། །ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ། །

འདིར་མཁས་བ་ལ་ལས་སྟོན་བྱང་གི་གཏམ་རྒྱུད་ལ་རྒྱར་དགོས་པར་བཤད་
པ་ཡོད་ཀྱང་། དེ་ནི་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་ཏེ། བན་ཚུན་སྟེང་གཏམ་བྲས་པ་སྐད་དུ་

1 - ལྟ་

སྤྱིར་བཤེད་གཏམ་ལ་བྱས་ཀྱང་ཆོག་པར་གསུངས། སྤྱིར་ལུལ་གང་ལ་བྱད་འཕགས་
བརྗོད་འདོད་ཀྱི་ཀླུ་ཉིག་གི་དབང་གིས་འཛིག་རྟེན་དུ་གྲགས་པ་ལས་བཞུགས་ཀྱང་།
སྤྱིར་བཤེད་གཏམ་ལ་སྤྱོད་མེད་པ་དམིགས་བསལ་ཡིན། འཛིག་རྟེན་ནི་གྲགས་ཆོད་
དང་མཐུན་པ་གཙོ་བོར་སྤྱིར་བཤེད་ལུགས་དང་། གྲགས་པ་ལས་བཞུགས་ཏེ་ལུང་
ཆེན་བོར་བརྗོད་པ་གཙོ་བོར་བྱེད་པ་ཤར་བཤེད་ལུགས་སུ་གོ་དགོས། དེ་ལྟར་ལུང་
གཉིས་པའི་དོན་རྒྱན་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ལའང་སྤྱོད་ཡོན་གང་བརྗོད་ན་སྤྱིར་བཏང་དང་
དམིགས་བསལ་གྱི་བྱད་པར་ཡོད་པའང་ཤེས་དགོས། ལུང་གཉིས་པའི་ལུང་བྱད་གི་
རྒྱན་དང་། འདིའི་ཤར་བཤེད་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་བྱད་པར་ཡང་། གཉིས་ཀ་ལ་འཛིག་རྟེན་
ནི་གྲགས་པའི་མཆོམས་ལས་འདས་པ་མཚུངས་ཀྱང་། ལུགས་འདིར་གྲགས་པའི་
མཆོམས་ལས་ཆེས་ཆེར་རིང་དུ་བཞུགས་ཏེ་ལུང་ཆེན་བོ་བརྗོད་པ་ཅམ་དང་། ལུང་བྱད་
ལ་གྲགས་པའི་མཆོམས་ལས་བཞུགས་པ་ཅམ་དང་། ལུང་དེ་འདྲ་ཆེར་བརྗོད་མི་དགོས་
པས། གཙོ་བོ་བརྗོད་ཚུལ་གྱི་ཀླུ་པ་རོ་མཆོར་ཞིང་ལུང་བྱད་པ་ཞིག་དགོས་པའི་
བྱད་པར་ཡོད་དོ།

བཅུ་བཤུ་ ཉིང་ལེ་འཛིན་གྱི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ།

༥ ཉིང་ལེ་འཛིན་གྱི་ཡོན་ཏན་ནི། དངོས་པོ་གཞན་གྱི་ཆོས་གང་ཡང་བྱད་པ་
ཞིག་ཆོས་ཅན་སལ་བ་གཞན་ཞིག་ལ་བྱད་ཆོས་ཀླུ་མས་མ་འགྱུར་བར་བཞོད་པ་སྟེ།
དཔེར་ན་སེམས་ལྡན་སྟེས་བྱ་ཞིག་གི་བྱད་ཆོས་དེ། སེམས་མེད་ཀྱི་ཆོས་གཞན་དག་
ལ་རོ་བོ་མ་འགྱུར་བར་འགོད་པ་ལྟ་བུ་སྟོ་ཤར་གཉིས་ཀྱི་སྤྱི་མེད་གི་ལུགས་སུ་འདོད།

ཅ་བཤུ་ ཀུ་སྤྱད་ནི་མིག་འཛུམ་ཞིང་།

བསྐྱ་དག་གྲང་མིག་འབྱེད་ཅེས། །

མིག་གི་བྱ་བ་བཀོད་བ་ལས། །

དེ་ཡི་རྫོང་བྱེད་སྐྱ་དག་ཐོབ། །

ཅེས་ཉི་མ་ཤར་བའི་ཆེ་ཀྱ་སྐྱ་ད་ཁ་ཟུམ་བ་ལ་མིག་འཛུམ་ཞེས་དང་། བསྐྱ་ཁ་
བྱེ་བ་ལ་མིག་འབྱེད་ཅེས་སེམས་མེད་ཆུ་སྤྲེལ་ལ་སེམས་ལྡན་གང་ཟག་གི་བྱ་བ་
བཀོད་བས། དེའི་རྫོང་བྱེད་སེམས་ལྡན་གྱི་མིག་འབྱེད་འཛུམ་གྱི་སྐྱ་དེ་དག་སེམས་
མེད་བསྐྱ་སོགས་ལ་སྐྱར་བ་ལྟ་བུ་ཡིན། དཔེར་བརྗོད། དབྱེས་སྐྱ་ལས།

བྱང་བ་སྐྱན་འགྲུར་སྐྱ་དབྱངས་ལེན་བ་ལ། །

བསྐྱ་དགའ་བས་ལྷེམ་ལྷེམ་མངོན་བར་ཤོད། །

འདོད་བས་ཉེན་བའི་མགོན་ལ་བན་བའི་ཆེད། །

སྒོ་ཕྱོགས་རྒྱུད་གིས་ཅན་ཅན་འི་ཁྱེད་ཐོས། །

ཞེས་བ་བྱང་བས་སྐྱ་ལེན་བ་ལ་བསྐྱ་དགའ་བའི་ངང་ནས་དགོད་བ་དང་། ཡང་
སྒོ་ཕྱོགས་གྱི་རྒྱུད་གིས་འདོད་ལྡན་གྱི་སྤྲེ་བོ་ལ་བན་བའི་ཆེད་དུ་སྒོ་ཕྱོགས་མ་ལ་ཡ་ཡི་
ཅན་ཅན་གྱི་འི་ཁྱེད་ནས་ཐོས་སོ། །ཞེས་སེམས་མེད་གྱི་བསྐྱ་དང་རྒྱུད་ལ་སེམས་ལྡན་གྱི་
རྣམ་འགྲུར་རི་ལྟ་བུ་བ་བཞིན་བཀོད་བ་ལྟ་བུ་འོ། །

ཡང་ན། ཆར་དུས་སྤྲེག་འཆང་མཛེས་སྤྱད་གཞོན་ཅུ་མས། །

སྒོ་བསངས་འཛུམ་དགའ་བོ་ལ་བའི་འདོད་ཉམས་ཀྱིས། །

སྐྱ་ལྡན་གཞོན་ཅུ་སྒྲ་བོར་མངོན་བསུས་བས། །

ཟེམ་ཆར་འདོད་སྒོས་རྩལ་རྩལ་བཞིན་རས་བཟླ། །ཞེས་བ་ལྟ་བུ།

དེ་ལྟར་ཆོས་ཅན་གཞན་གྱི་བྱང་བར་གྱི་ཆོས་དེ་རང་ལས་གཞན་བའི་དངོས་

པོ་ཞིག་ལ་སྒྲོ་བཏགས་ཏེ་སྤྲུལ་བ་ནི། རྫོང་བ་མཛེས་པའི་ཆེད་དུ་སྦྱར་བ་ཡིན་པས། དེ་
ཡང་གྲུང་ཐང་བདེ་སྒོ་དང་། བོད་མཁས་སོགས་ཀྱིས་གསུངས་བ་ལྟར། མེ་ཉོག་མིག་
འཇུ་མ། ཐལ་མོ་ཁ་ཕྱེ། ཟེའུ་འབྲུ་དགོད་ཅེས་བ་ལྟ་བུ་འཛིག་ཉེན་ཐ་སྣང་ལ་གྲགས་པ་
ཞིག་དང་སྦྱར་ན་མཛེས་ལ། འཛིག་ཉེན་ཐ་སྣང་དུ་མ་གྲགས་ཤིང་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་
དོན་དང་སྦྱར་ན་མི་མཛེས་སོ། །དེ་ལྟར་དུ་སྦྱར་བའང་། ཆོས་ཅན་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་
མཆན་ནས་བྱ་བ་འདྲ་བ་ཙམ་ལ་བསྣང་ནས་བཏགས་པ་ཡིན་པས། དེ་ཡང་ཆོག་སྒྲོར་
མཛེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པ་ལས་འདོགས་ཡུལ་དེའི་བྱད་པར་གྱི་ཆོས་མིན།

རྒྱན་འདི་ལ་དགེ་ན། ཆོས་གཅིག་བཀོད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་། ཆོས་དུ་མ་
བཀོད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གཉིས་ཡོད། ལྷ་བ་ཆེན་པོ་དང་། འབྲུག་སྤྲུལ་སོགས་ཀྱིས་
དཔང་རྟེན་ལྟར་རྒྱན་འདི་ལྟོ་ཤར་གཉིས་ཀྱི་ཐུན་མོང་གི་ཡོན་ཏན་དུ་བཞེད། རྗེ་བོད་
མཁས་ཀྱིས། སྤྲར་ཐང་བས་བཞེད་པ་ལྟར་ཡོན་ཏན་བཅུ་པོ་སྤྱི་འོག་བབ་དང་མཐུན་
ཞིང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་དགོད་མི་ཉམས་པ་དང་འབྲེལ་ཆགས་པ་སོགས་
དགོས་པ་བྱད་པར་བ་དུ་མ་སྤང་ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཆོས་གཅིག་བཀོད་པའི་ཉིང་རེ་
འཛིན་ནི་ལྟོ་བའི་ལུགས་དང་། ཕྱི་མ་ནི་ཤར་བའི་ལུགས་སུ་བཞེད་དོ། །

མདོར་ན། ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་ཡོན་ཏན་ནི། དངོས་སོ་རང་གི་བྱད་པར་གྱི་ཆོས་
དེ་ཡུལ་རང་ཉིད་ལ་སྦྱར་ཏེ་བརྫོད་ན་མི་མཛེས་ཤིང་། སྤྲིང་ཆོག་པལ་བར་འབྱུར་ཏེ།
མཛེས་པའི་ཉམས་ཀྱང་མེད། བྱད་པར་གྱི་ཆོས་དེ་རང་ལས་གཞན་པའི་དངོས་སོ་
ཞིག་ལ་སྒྲོ་བཏགས་ཏེ་བཀོད་ན་རྫོད་བྱེད་ཤིན་ཏུ་མཛེས་པར་འབྱུར་བས། རྒྱན་འདི་
ནི་སྣན་ངག་སྤྱི་ལ་བྱབ་ཅིང་། ཆོག་སྒྲོར་གྱི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཞིག་ཡིན།

ཐུན་བཟའི་བྱང་པར་མདོར་བསྡུས་ཏེ་བཤད་པ།

མདོར་ན་ཐུན་བཟུ་མོ་འདིའི་སྒོག་མ་སྐྱར་བའི་ཡོན་ཏན་ནི་ཡི་གེ་སྒོག་ཆུང་
མང་ཞིང་སྒོག་ཆེན་ཡང་ཅུང་ཟད་ཅུམ་བསྐྱེས་ཏེ་སྒོད་པའི་སྒོན་གྱིས་མ་རེག་པའི་ཆ་
ནས་སྐྱར་བ་དང་། འཇམ་རྩལ་གྱི་ཡི་གེ་མཉམ་པའི་ཆ་ནས་མཉམ་བ་དང་། འཇམ་བ་
མང་པའི་ཆ་ནས་གཞོན་པ་སྟེ། འདི་གསུམ་རྫོང་བྱེད་གྱི་སྒྲིའི་གདངས་དམ་མཉེན་དང་།
འཇམ་རྩལ་སོགས་གྱི་སྒོ་ནས་བཞག་ཤིང་བཟོད་པ་ནི། ཆོག་ལྷན་སོགས་བསྡུས་ཏེ་ཆོག་
ངོས་གཙང་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པ་སྟེ་འདི་བཞི་ནི་སྒྲི་དང་ཆོག་གི་སྒོ་ནས་བཞག་པའི་
ཡོན་ཏན་ཡིན། ཤིང་རབ་དངས་ནི། ཆོག་དོན་གཉིས་ཀ་འཛིག་ཉེན་ན་གྲགས་པའི་ལས་
ལས་མ་འདས་བ་དང་། ཤིང་རོག་གསལ་ནི། རྫོང་ཚུལ་གསལ་བ་ཡིན་པས། དེ་གཉིས་
བཟོད་བྱའི་དོན་བདེ་ལྷག་ཏུ་ཉོགས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་སྒོ་ནས་བཞག་ ཤིང་སྐྱར་པ་ནི། སྒྲི་
རྗེས་ཁྲིད་ལྟ་བུར་ན་བར་སྐྱར་བ་དང་། དེ་ལ་གྲོང་ཆོག་མེད་པ་སྟེ་སྐྱར་ཞིང་ཡིད་དུ་འོང་
བའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆ་ནས་བཞག་ ཤིང་མཛེས་པ་ནི། ཚུལ་དང་མི་མཐུན་པའི་སྒོ་འདོགས་
སྤངས་ཏེ་ཀུན་གྱི་ན་བར་འབབ་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་སྒོ་ནས་བཞག་ ཤིང་སྐྱེ་བ་ནི། བསྐྱེད་
བྱའི་ཡུལ་གྱི་ཡོན་ཏན་སྐྱེ་བར་བཟོད་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་སྒོ་ནས་བཞག་ ཤིང་ཉིང་རེ་
འཛིན་ནི། དངོས་སོ་གང་ཞིག་གི་བྱང་ཆོས་ཡུལ་གཞན་ལ་སྐྱར་ཏེ། རྫོང་པ་མཛེས་
ཤིང་ཡིད་དུ་འོང་བའི་ཡོན་ཏན་གྱི་སྒོ་ནས་བཞག་པ་ཡིན་པས། རབ་དངས། དོན་
གསལ། སྐྱར་པ། སྐྱེ་བ། མཛེས་པ། བཟོད་པ་བྱུག་ནི་བཟོད་བྱེད་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་
བཞག་པའི་ཡོན་ཏན་ཡིན།

དེ་ལྟར་ཡི་གེ་འཇམ་རྩལ་གྱི་དབང་གིས་རྫོང་བྱེད་ཆོག་གི་སྒྲི་ཡང་དམ་མཉེན་
ཅི་རིགས་སུ་འགྱུར་བས་ན། དམ་པ་ལ་བཟོད་པའི་ཉམས་དང་། མཉེན་པ་ལ་སྐྱར་པའི་

ཉམས་གཙོ་པོར་འབྱུང་སྤྱབས་ཚུལ་གཤེས་ཁ་ཤས་གསལ་ཞིང་སྟོན་པ་དང་། ཁ་ཤས་
དམ་ཞིང་བཟིང་བ་ཅན་བྱུང་བའང་སྟོན་དག་མཁན་རང་རང་སྤྲུགས་ཞེན་གང་ལ་ཆེ་བ་
དེ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་མོད། འོན་ཀྱང་། དོན་རྒྱན་སྐབས་ཀྱི་སྤྱར་བ་དང་། ལུལ་བྱུང་།
རབ་བཏགས། བསྟོན་དོར་སོགས་ལ་འཁྲུག་བཟོད་ཀྱི་ཉམས་ཆེར་བསྐྱེད་པས་ཆོག་
དོན་ཅུང་ཟད་དམ་པོར་ཡོད། གཞན་ཡང་། ཁྲི་པོ་དང་། དམག་དབུང་། གཡུལ་འཐབ་
ཀྱི་ལས་སོགས་ལ་བསྟོད་བསྐྱབས་བྱས་ན། དོན་དུ་བྲག་ལུལ་ཀྱི་ཉམས་འབྱུང་དགོས་
པས། སྤྱ་གདངས་རྩལ་བ་ཤས་ཆེ་ན་ཆོག་བཟིང་བ་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་ཀྱིས་ཆོག་ལ་
བཟིང་ཉམས་ཆེ། བསྟོན་བཙུན་ཀྱི་བཟོད་བྱ་དང་། ལུལ་དང་གནས་ལ་བསྟོད་པ།
སྤྱིངས་ཡིག་ལྟ་བུ་སོགས་ལ་སྤྱ་གདངས་འཇམ་ཞིང་སྟོད་པ་ཤས་ཆེར་སྤྱར་ན་ཆོག་
སྟོར་སྟོན་པའི་ཉམས་སྤྱ་འབྱུར་བས་ན། ཆོག་ཏུ་ཅང་མཛེས་པའི་ཁྲད་ཆོས་སོགས་
ཡོད། མདོར་ན་དག་སྟོར་བདེ་ཞིང་ན་བར་སྟོན་པའི་ཉམས་དང་ལྡན་ལ་བཟོད་དོན་
གསལ་ཞིང་རྟོགས་སྤྱ་བ་ནི། སྟོན་དག་གི་ལམ་ཀྱི་མཆོག་དུ་བྱུང་བའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་
པས། སྟོན་དག་ལ་མཁས་པར་འདོད་པ་དག་གིས་རྩལ་འདི་འདི་ལ་དེས་པར་བསྐྱབ་
པར་བྱའོ།

དེ་ལྟར་སྟོ་ཕྱོགས་བེ་དརྩའི་ལུགས་དང་། ཤར་ཕྱོགས་གྲོ་ལྔའི་ལུགས་གཉིས་
ཀྱི་རྒྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྟོན་ཆོག་སྟོར་རྩལ་བཅུ་པོ་འདི་ནི། སྟོན་ཀྱི་སྟོན་དག་ལྟ་
ཏའི་གཞུང་ནས་བསྟོན་པའི་ཡོན་ཏན་བཅུ་པོ་དེ་སྟོན་དག་མེ་མོང་གི་ལེའུ་དང་པོར་
སྟོན་དུ་བཀོད་ནས། སྟོ་ཤར་ཕྱོགས་གཉིས་ཀྱི་འགྲོས་དང་བསྟོན་ཏེ། རྩོད་རྩལ་ཀྱི་ཁྲད་
པར་གཙོ་ཆེ་བའི་རྒྱན་བཅུར་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཀྱི། མེས་མཁན་ཅན་ཇི་སྟེད་པ་དེ་སྟེད་དུ་ནས་
པར་རྟོག་པའི་རྩལ་དུ་ཉམས་འབྱུར་སྤྱ་ཆོགས་པའི་རྒྱུ་ཀྱིས་ཡང་མི་འདྲ་བ་སྤྱ་

ཆོགས་འབྱུང་བས་སྤྱིར་གངས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལ་ངེས་བཟུང་མི་བྱས་སོ། །

ལེའུ་དང་པོའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱན་བཅུ་བོ་འདི་པལ་ཆེར་སྤྲིའི་སྤྱོར་བ་
སྤྱི་ཡང་དང་ཡི་གེ་འཇམ་རྩ་བ་གཙུག་པོ་བྱས་ཏེ་འཕགས་ཡུལ་གྱི་འགྲོས་ལྟར་བཞོད་པ་
ཡིན་པས། བོད་ཡིག་གི་ཆོག་སྤྱོར་ལ་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྤྲིའི་གདངས་དང་ཡི་གེའི་སྤྱོར་
བ་སྤྱི་ཡང་རི་ལྟ་བ་བཞིན་འོང་དཀའ་ཡང་། བོད་ཡིག་གི་གསལ་བྱེད་སྲུང་ཅུ་ལ་
འཕགས་ཡུལ་གྱི་ཡི་གེ་སློག་ཆེ་ཆུང་གི་གདངས་ཀྱི་རྒྱས་བཀའ་ནས། བོད་སྐད་ཏུ་
ཡང་སྟོན་བྱོན་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དཔེར་བརྗོད་རེ་མཛད་པའི་སྟོལ་འདུག་ཀྱང་།
ཐུན་མོང་གི་རྒྱན་ལྟ་བུ་གསལ་མི་ཆེ་བའི་རྒྱན་གྱིས། འདིར་ཡང་རྒྱས་པར་བཞོད་ན་
ཏ་ཅང་ཉོག་འགྲོ་བས་རེ་ཞིག་མཐུ་བ་མོ་རེ་སྟོན་གྱི་དཔེ་ཅམ་ལས་རྒྱས་པར་མ་སྟོས་
སོ། །

སྤྲིས་པ། འཕགས་ཡུལ་ཤར་སྤྱོའི་ལུགས་བཟང་མ་འདྲེས་པའི། །

སྤྲན་ཆོག་རེ་མོ་འབྱམ་གྱི་མཆར་སྤྲག་གཟུགས། །

དཀྱིའི་རྣམ་དཔྱོད་གསར་བའི་མེ་ལོང་བུ། །

སྤྲན་རྫོགས་མཛེས་པའི་གཟིགས་མོ་ཀུན་དགའི་དབྱིད། །

ཆོ་གྲོས་སྟོན་མཆན་རྩ་ཤེལ་གཞོན་བུའི་གཟིས། །

ཕྱོགས་གངས་ཡོན་ཏན་ཀྱ་སྤྱད་དབྱེས་པའི་འཇུ་མ། །

ཁྲོལ་བས་རིག་ཅལ་ཟེལ་མངར་རོ་བརྒྱའི་བཅུད། །

ཆོ་སྤྲན་བྱང་བ་གཞོན་བུའི་སྤྱེས་སུ་སྤྲིས། །

ཞེས་བ་འདི་ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

ལེའུ་གཉིས་པ།

ཐུན་མོང་བའི་རྒྱན་སྒྱིར་བཤད་པ།

༡༡། །ཐུན་ངག་མེ་མོང་གི་ལེའུ་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པར་བསྟན་པའི་ཐུན་མོང་གི་
རྒྱན་ནི། རང་རེ་བོད་ཀྱི་རྩོམ་རིག་པ་རྣམས་ལ་དགོས་མཁོ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཞིང་གོ་ཡང་སྤྲ་
ལ། བོད་ཀྱི་མཁས་པ་སྤྲ་མ་རྣམས་ཀྱིས་མཛད་པའི་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
པའི་གཞུང་ལུགས་ཆེ་ཆུང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོག་ཇོད་མཛེས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱན་ཀྱང་
བལ་ཆེར་རྒྱན་འདི་ཁོ་ནའི་སྤྲེང་ནས་བཀོལ་སྤྱོད་གནང་ཞིང་། རྒྱན་འདི་ནི་ཡུལ་གང་
གི་ལུགས་སུའང་བཀོལ་ཆོག་པས་ན་སྤྱིའི་རྒྱན་ཡང་ཟེད།

སྤྱིར་སྟན་ངག་གི་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བ་ནི། དཔེར་ན། བྱང་མེད་གཞོན་ནུ་མ་ཞིག་
མགོན་དུ་ཆས་པ་ན། ལུས་ལ་མཛེས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱན་སྤྲ་ཆོགས་ཀྱིས་བརྒྱན་ཏེ། གཞན་
ཡིད་འཕྲོག་པར་བྱེད་པའི་མཛེས་སྒྲིག་མད་དུ་བྱུང་བའི་ཉམས་འདོན་པ་ལྟ་བུ་སྟེ།
འདིར་ཡང་། བཛྲེད་བྱའི་ཡུལ་གང་དང་གང་ལ། ཇོད་བྱེད་ཆོག་དོན་ཀྱི་ཉམས་སུན་
སུམ་ཆོགས་པས་ཆོག་སྤྱོར་སྟན་ཞིང་མཛེས་པར་བྱས་པ་ལ་སྟན་ངག་གི་རྒྱན་ཞེས་
བཤད་དོ། །

འདི་ལ་དོན་རྒྱན་དང་། སྤྲ་རྒྱ། གཤམ་ཆོག་གི་རྒྱན་གསུམ་ཡོད་པས། དེ་ཡང་

བརྗོད་བྱའི་དོན་གྱི་ཉམས་གཙུག་པོར་འདོན་པ་ལ་དོན་གྱི་རྒྱུ། རྗོད་བྱེད་ཆོག་གས་
སྤྱི་ཉམས་གཙུག་པོར་འདོན་པ་ལ་སྤྱ་རྒྱུ། བརྗོད་བྱའི་དོན་དངོས་དེ་སྤྱ་བའི་བྱེད་དུ།
ཆོག་དོན་གཞན་གྱིས་བཀའ་ནས་རྗོད་པ་གཙུག་པོར་བྱས་པ་ལ་གཙུག་ཆོག་གི་རྒྱུ་ཞེས་
ཟེར་རོ།

དོན་རྒྱུ་གྱི་རྩ་བ་བཤད་པ།

དེས་ན་སྤྱན་རྒྱལ་མེ་ལོང་འདྲིའི་ལེ་ལུ་གཉིས་པར་བསྟན་པའི་དོན་རྒྱུ་གྱི་རྩ་བོ་ནི།
རྗོད་བྱེད་གྱི་ཆོག་སྤྱན་ཞིང་མཛེས་པའི་ཉམས་སྤྱ་ཆོགས་གྱི་སྟོན་སྤྱན་གཙུག་པོ་བརྗོད་བྱ་
དོན་གྱི་རྩ་བོ་མི་འབྲ་བ་སྤྱ་ཆོགས་གསལ་བར་སྟོན་པའི་དོན་གྱི་རྩ་བོ་ཉམས་སྤྱན་སྤྱས་
ཆོགས་པའི་ཆོག་སྟོར་གྱི་རྒྱལ་དོན་ལ་ཟེར།

དོན་རྒྱུ་གྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ།

འདི་ལ་དབྱེ་ན་སོ་ལྔ་ཡོད་དེ། སྤྱན་རྒྱལ་མེ་ལོང་ལས།
རང་བཞིན་བརྗོད་དང་དཔེ་དང་ནི། །གཟུགས་ཅན་གསལ་བྱེད་སྟོར་བ་དང་། །
འགོག་དང་དོན་གཞན་བཀོད་པ་དང་། །ཁྲོག་པ་ཅན་དང་སྤྱིད་པ་ཅན། །
བསྐྱས་དང་ལུལ་བྱུང་རབ་བཏགས་དང་། །རྒྱ་དང་ཐ་སོ་ཆ་དང་རིམ། །
དགའ་དང་ཉམས་སྤྱན་གཟེ་བརྗོད་ཅན། །རྣམ་གྲངས་བརྗོད་དང་ཀུན་ཏུ་པན། །
རྒྱ་ཆེ་བསྟོན་དོར་སྐྱར་བ་དང་། །ཁྱད་པར་མཚུངས་པར་སྟོར་བ་དང་། །
འགལ་དང་སྐྱབས་མིན་བསྟོད་པ་དང་། །ཐོལ་བསྟོད་དེས་པར་བསྟན་པ་དང་། །
སྤྱན་ཅིག་བརྗོད་དང་ཡོངས་བརྗོད་ཤིས། །རབ་སྤྱེལ་དེ་ནས་དགོངས་པ་ཅན། །
འདི་དག་ཆོག་རྣམས་དག་གི་ནི། །རྒྱུ་དུ་སྟོན་གྱི་མཁས་པས་བསྟན། །

ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེ་དག་རེ་རེ་ལ་འང་ནང་གསེས་གྲིས་དབྱེ་བ་སྣ་ཚོགས་སུ་བྱེ་བས། ཅ་བའི་
དངོས་བསྟན་ལ་རྒྱན་མི་འདྲ་བ་ཉིས་བརྒྱ་ལོད། རྒྱན་དེ་སོ་སོར་སྟན་པ་མེ་ལོང་
གི་ཅ་བ་རེ་བཞེད་ཅིང་དེའི་འབྲེལ་བ་ཤད་དང་། གྲུག་གཟེགས་ལྷ་བ་ཆེན་པོས་མཛད་
པའི་མེ་ལོང་གི་དཀའ་འབྲེལ་དབྱངས་ཅན་དབྱེས་སྤྱིའི་དཔེར་བརྗོད་གཞིར་བཞག་
པའི་སྟེང་། སྟན་གྲགས་ཆེ་བའི་རྗེ་པོད་མཁས་པས་མཛད་པའི་དོན་རྒྱན་སོ་སོའི་
དཔེར་བརྗོད་སོགས་ཁུངས་སྤུལ་གྱི་དཔེ་བརྗོད་འགའ་རེ་ཐད་སོར་བཞེད་དེ། དེ་དག་
གི་འབྲེལ་བ་ཤད་དང་། མཁས་པ་སོ་སོའི་བཞེད་ཚུལ་སྣ་ཚོགས་གྲིས་ཟུར་བརྒྱན་ཏེ།
དགག་གཞག་གི་ཆོག་ཚོགས་མ་སྟོས་པར་གསལ་ཞིང་གོ་སླ་བར་བརྗོད་པ་ལ།

དང་པོ། རང་བཞིན་བརྗོད་པ།

དང་པོ། རང་བཞིན་བརྗོད་པའི་རྒྱན་བཤད་པ།

༥ དོན་རྒྱན་སོ་སྟེ་ཐོག་མ་རང་བཞིན་བརྗོད་པའི་རྒྱན་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་
བ། དེའི་རྒྱ་མཚན་བཤད་པ་དང་གསུམ་ལས། དང་¹མཚན་ཉིད་ནི།

ཅ་བར། དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་། །

གཞན་སྐབས་སྣ་ཚོགས་དངོས་གསལ་བྱེད། །

དེ་ནི་རང་བཞིན་བརྗོད་པ་སྟེ། །

ཞེས་གསུངས་པས། བརྗོད་བྱའི་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནམ་ཙེ་པོ་

1 * འདི་ལ་མ་དཔེར་སོ་སྟེ་འདྲུག་གྱུང་དེབ་འདིའི་དབྱ་ཞབས་གྲུག་ཏུ་ལན་འགའ་མ་གཏོགས་དང་སོ་ཞེས་སོ་སྟེ་ཡོད་པ་རྩོམ་མཁན་གྱི་རང་
ལྷགས་ཡིན་པས་པས་སོ་རྩ་བཙོས་པ་ཡིན།

དང་། དེ་དག་གི་བྱ་བ་སྣ་ཆོག་གས་པ་ནམས་མེད་པ་ལ་ཡོད་པ་དང་། ཡོད་པ་ལ་མེད་
པའི་རྒྱུ་སྐྱར་དང་འབྲེག་ཆོག་སྤངས་ཏེ་ཤུགས་བསྟན་ཙམ་མ་ཡིན་པར། དེ་དང་དེའི་
རང་བཞིན་ནམ་གནས་སྐབས་སྣ་ཆོག་གས་པ་ཆོག་ཟེན་ལ་དངོས་སུ་གསལ་ཞིང་བྱང་
མོར་བཞུད་པའི་ངག་དེ་རང་བཞིན་བཞུད་པའི་རྒྱན་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཡིན།

གཉིས་པ་དེ་ལ་དབྱེ་ན། རིགས་རང་བཞིན་བཞུད་པ། བྱ་བ་རང་བཞིན་བཞུད་
པ། ཡོན་ཏན་རང་བཞིན་བཞུད་པ། རྣམ་རང་བཞིན་བཞུད་པ་དང་བཞི་ཡོད།

དང་པོ་རིགས་རང་བཞིན་བཞུད་པ་ནི། རང་བཞིན་བཞུད་པའི་ངོ་མོ་གཞིར་
བཞག་གི་སྤང་ནས། བཞུད་ཡུལ་གྱི་བྱང་གཞི་དེའི་བྱང་ཆོས་སྣ་ཆོག་གས་པ་བཞུད་ནས།
དེའི་རིགས་ཙན་ཀུན་ལ་བྱུང་བྱེད་ཏུ་ཡོད་པའི་བྱང་ཆོས་སྐྱུ་མོང་བ་སྟོན་པའི་སྤྱིའི་
རིགས་ཤིག་གི་རང་བཞིན་བཞུད་པ་ཞིག་ལ་ཟེར། ཡང་ཆོག་དེའི་རྒྱས་པས་བཞུད་
བྱའི་རིགས་དེ་ལས་རིགས་གཞན་གཅོད་པའམ་འགོག་པའི་གཞན་སེལ་གྱི་དོན་དང་
ལྷན་པ་ཞིག་དགོས། འདིར་རིགས་ཞེས་པ་རིགས་རྒྱུད་ཀྱི་རིགས་ཙམ་ལ་མི་བྱེད་
པར་རིགས་མ་སྐྱུན་གྱི་རིགས་ཏེ། དཔེར་ན་གདུང་འདེགས་ཀྱི་དོན་བྱེད་རྒྱས་པའི་ཀ་
བ་ཞེས་པས་ཀ་བ་སྤྱིའི་རང་བཞིན་ནམ་ངོ་མོ་བསྟན་པར་མ་ཟད་ཀ་བ་ཞེས་པ་དེ། ཀ་
བའི་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་ཡིན་ཞིང་དེའི་ཆོག་གི་རྒྱས་པས་ཙན་དན་གྱི་ཀ་བ་སོགས་ཀ་བའི་
རིགས་ཙན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་བའོ། གཞན་བྱུང་པའི་རིགས་སོགས་འགོག་པའི་
གཞན་སེལ་གྱི་དོན་དང་ལྷན་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། ཡང་སྐབས་འདིའི་རིགས་ཞེས་པ་ཆོས་
རང་རང་གི་ངོ་མོ་འམ་རང་བཞིན་ཡང་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། ས་སྤྱ་བ་དང་། མེ་ཆ་བ། ལྷ་
གཤེར་བ་ལྟ་བུ་དེ་དང་དེའི་རིགས་ལ་འཛོག་དགོས་པས། དེ་དག་ནི་ཆོས་རང་རང་གི་
རིགས་ཙན་ལ་བྱུང་བྱེད་ཏུ་ཡོད་པའི་བྱང་ཆོས་སྐྱུ་མོང་མ་ཡིན་པར་གྲུབ་པས་ན།

འདིར་རིགས་ཞེས་པ་རིགས་སྤྱི་འཕྲོ་རིགས་བརྟེན་གྱི་སྤྱི་ལྷན་པ་དང་ལྷན་དགོས་
པར་མ་ཟད། དེའི་བྱང་ཆོས་སྤྱོད་ཆོག་གས་ཀྱི་ཆོག་གས་པ་འདུས་པའི་རང་བཞིན་ནམ། རོ་མོ་
དག་ལ་སྤྱོད་སྤྱར་སྤངས་ཏེ་བྱང་པའི་སྤྱོད་ནས་བརྟེན་པ་ལྷ་བྱུ་ཞིག་དགོས། དཔེར་ན།

ཅ་བར། མཆུ་ནི་དམར་ཞིང་གྲུག་པ་དང་། །

གཤོག་པ་ལྷང་ཞིང་མཉེན་པ་དང་། །

མགིན་པ་ཁ་དོག་གསུམ་སྤེང་ཅན། །

ནི་ཙོ་འདི་དག་ཆོག་འཇམ་ལྷན། །ཞེས་པ་སྟེ།

མཆུ་ཡི་མདོག་ནི་དམར་ཞིང་དབྱིབས་ནི་གྲུག་པ་དང་། གཤོག་པ་ལྷང་ཞིང་
རིག་བྱ་མཉེན་པ་དང་། མགིན་པ་དཀར་སྤྱོད་དམར་པའི་ཁ་དོག་གསུམ་གྱི་སྤེང་བ་ཅན་
སོགས་བྱང་ཆོས་འདི་རྣམས་དང་ལྷན་པའི་བྱང་གཞི་ནི་ཙོ་སྟེ། འདི་དག་ཅེས་པས་ནི་
ཙོ་འདི་རིགས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་པའི་བྱང་ཆོས་སམ་རང་བཞིན་དེ་དག་གསལ་བོར་
མཆོན་པ་ཡིན། དཔེར་བརྟེན། དབྱེས་སྤྱུ་ལས།

དམར་སེར་ཐུན་མཆོམས་གསར་པའི་མདངས་གསལ་ཞིང་། །

ན་ཆོད་བཅུ་བྲུག་བགང་བྱའི་དཔལ་ལྷན་པ། །

མཐོན་མཐོང་རལ་པའི་ཐུར་ཐུད་ལྷ་བ་ཅན། །

དབྱངས་ཅན་དགའ་མར་ཐོབ་པའི་འཇམ་པའི་དཔལ། །

ཞེས་ཟེ་བཅུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་བྱང་ཆོས། སྤྱོད་མདོག་དམར་སེར་དུ་
ཡོད་པ་དང་། ན་ཆོད་བཅུ་བྲུག་ཅན་རལ་པའི་ཐུར་ཐུད་ལྷ་དང་ལྷན་ཞིང་། ལྷ་མོ་
དབྱངས་ཅན་མ་ལུམ་དུ་བཞེས་པ་སོགས་ཀྱི་བྱང་ཆོས་དག་དཔེ་དང་དཔེ་ཅན་ལ་མ་
སྤྱར་བར་བྱང་བོར་བརྟེན་པ་ལྷ་བྱུའོ། །འདི་ནི་རིགས་སྤྱི་ལ་འགྲོ་མི་འགྲོ་དོགས་གནས་

སུ་གསུངས། བོད་མཁས་པའི་དཔེ་ར་བརྗོད་དུ།

སུལ་བྱང་མཆན་དཔེ་འབར་བའི་སྐྱ་མངའ་ཞིང་། །

ཡང་དག་དོན་ལྡན་ཡན་ལག་བྱག་ཅུའི་གསུང་། །

ཀུན་མཁྱེན་རྣམ་པར་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་བྱགས། །

དུས་གསུམ་རྗོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་འདུད། །

ཅེས་མཛེས་པའི་སུལ་བྱང་བའི་མཆན་དཔེ་གཟེ་སྟོང་རབ་ཏུ་འབར་བའི་སྐྱ་
དང་། ཐར་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ལམ་ཡང་དག་པར་སྟོན་བ་སྟེ་དོན་དང་ལྡན་
པའི་གསུང་དབྱངས་ཡན་ལག་བྱག་ཅུ་དང་ལྡན་ཞིང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་མཛོན་སུམ་དུ་
མཁྱེན་ཅིང་གཟེགས་ཤིང་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བྱགས་དང་ལྡན་པའི་དུས་
གསུམ་གྱི་རྗོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་འདུད་ཅེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་སྤྱིའི་
རང་བཞིན་བྱང་བོར་བརྗོད་བ་ལྟ་བུའོ། །

(འདི་མན་དགེས་སྒྲུའི་དཔེ་བརྗོད་ལ་རྟགས་(ག)དང་། བོད་མཁས་པའི་བརྗོད་
ལ་རྟགས་(བ)བཞག་ཡོད། ཡང་ན། ཞེས་བ་རང་དཔེའོ། །)

ཡང་ན། ཞི་དུལ་བསྐྱབ་ཁྲིམས་གཙང་མའི་ཁྲིམས་ཀྱིས་མཛེས། །

ལས་རུང་ཤིན་སྐྱངས་བདེ་བའི་ཉིང་འཛིན་བརྟན། །

གནས་ལུགས་ཟབ་མོའི་དེ་ཉིད་གསལ་གཟིགས་པའི། །

སྐྱ་མཁས་བཤེས་གཉེན་འདི་དག་འགྲོ་བའི་གཉེན། ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ། །

གཉེས་བ་བྱ་བ་རང་བཞིན་བརྗོད་བ་ནི། རྒྱན་འདིའི་ངོ་བོ་གཞིར་བཟུང་བའི་
སྟེང་དུ། བྱད་གཞི་བྱེད་བ་བོ་ཞིག་གིས་བྱ་བའི་ཡུལ་གང་ལ་བྱ་བ་ཞིག་བྱེད་བཞིན་
བཤམ་བྱས་ཟིན་པའི་རང་བཞིན་ལ་བརྟོད་སྦྱད་ཀྱི་སྦྱོར་སྦྱངས་ཉེ་བྱ་བའི་བྱད་ཆོས་

དེ་དག་ཐད་ཀར་བྲང་བའི་ལམ་ནས་བརྟོག་པ་ཞིག་ལ་ཟེར། འདིར་བྱ་བའི་རང་བཞིན་
བརྟོག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ནམ་དུ་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་སོགས་ཀྱི་སྤང་ཅི་རིགས་
སྟོར་དགོས་ཤིང་། བྱེད་པ་བོ་དང་། བྱ་ལུལ། བྱ་བ་གསུམ་ངེས་པར་ཚང་བ་བྱེད་
དགོས།

ཅ་བར། མགྱུན་པའི་ནང་ནས་སྟན་སྟོགས་ཤིང་། །

མིག་ནི་ཀྱན་ཏུ་འབྱུལ་བ་ཡི། །

ཕྱག་རོལ་ཅེ་འདོད་དགའ་མ་ལ། །

ཡོངས་སུ་བསྐྱོར་ནས་མཆུ་དག་སྟོར། །

ཞེས་པས་ཁྱད་གཞི་བྱེད་པོ་ཕྱག་རོལ་གྱིས་བྱ་ལུལ་དགའ་མ་ལ་ཅེ་བར་འདོད་
པའི་བྱ་བའི་ཁྱད་ཆོས་ནི། མགྱུན་པའི་ནང་ནས་སྐད་རྩེད་ཟད་མི་གསལ་བའི་ཚུལ་
གྱིས་སྟན་པར་སྟོགས་ཤིང་། ཆགས་པས་སྟོས་པའི་མིག་ནི་དམར་པོ་ཀྱན་ཏུ་སྐྱོར་
སྐྱོར་ཏུ་འབྱུལ་བའམ་གཡོ་བའི་རྣམ་པས། དགའ་མ་ལ་ཡོངས་སུ་བསྐྱོར་ནས། མཆུ་
དག་སྟོར་བའི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ཆགས་པའི་རྣམ་འགྲུར་ལ་སྦྱར་ཞིང་། ཆིག་དེའི་ནང་ཏུ་
བྱེད་པ་བོ་ཕྱག་རོལ་དང་། བྱ་ལུལ་དགའ་མ། བྱ་བའི་ཁྱད་ཆོས། སྟན་པར་སྟོགས།
མིག་འབྱུལ། ཅེ། བསྐྱོར། མཆུ་སྟོར། ཞེས་སོགས་ཀྱི་བྱ་ཆིག་གསལ་བར་བརྟོག་ནས།
བྱེད་པ་བོ་དེའི་བྱ་བའི་རང་བཞིན་ལ་འཁྱོག་བརྟོག་དང་། སྟོ་འདོགས་སོགས་སྤངས་
ཏེ། བྲང་བོའི་ལམ་ནས་བརྟོག་པ་ལྟ་བུའོ། །དཔེར་བརྟོག་།

(ག) བརྟོག་པ་བསྐྱེད་དེ་མེ་སྐྱེས་ཡོངས་བསྐྱབས་པས། །

ལེགས་པར་སྦྱར་བའི་གཙུག་ལག་རབ་རྟོགས་ཤིང་། །

གཞོན་ནུ་བདེ་སྦྱོང་རེ་བ་སྐྱོང་བྱེད་པའི། །

དབང་ཕུག་གོ་ཆ་སྒོ་གསལ་དགའ་བ་སྒྲིང། །

ཅེས་སྟོན་སྒྲིག་པར་དུ་བྲམ་ཟེད་བར་སྤྱག་གོ་ཆ་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེས་སྒྲིག་
 གས་གཞོན་ལུ་བདེ་སྟོན་གྱི་བཀའ་དང་དུ་ཐུངས་པའམ་འེ་བ་བསྐྱར་ཁྱིར། མེ་སྟེམ་ཉེ་
 ལྷ་དབང་སྤྱག་གི་བྱ་ཆུང་བ་སྟོན་དུག་བསྐྱབས་ནས། ལྷ་རིག་པ་ཤེས་བར་གསོལ་བ་
 བཏབ་པས། སྟོན་དུག་གིས་ཞལ་དངོས་སུ་བརྟན་ཉེ་སྤྱ་བསྐྱབས་པས། བྲམ་ཟེ་ཡིས་
 བརྟེན་སྤྱ་རིག་པའི་གཙུག་ལག་ཆམས་མོགས་མེད་དུ་རྟོགས་ནས། བྲམ་ཟེ་དབང་
 སྤྱག་གོ་ཆ་ཤིན་ཏུ་དགའ་བ་བསྟེན་པའི་ལོ་རྒྱུས་ལ་སྤྱར་ནས་གསུངས། ཆོག་འདིའི་
 བར་ཁྱེད་པ་ལོ་བྲམ་ཟེ་དང་། བྱ་ལུལ་སྒྲིག་པོ་བདེ་སྟོན་གྱི་རེ་བ་བསྐྱར་ཁྱིར་དང་། བྱ་
 བའི་ཁྱད་ཆོས་བརྟན་པ་བསྟེན། མེ་སྟེམ་བསྐྱབས། རབ་ཏུ་རྟོགས། དགའ་བ་སྟེན་
 མོགས་གྱི་བྱ་ཆོག་གསལ་བར་བརྟེན་པ་ལྟ་བུའོ། ། བརྟན་པ་བསྟེན་པ་ནི་བརྟན་པ་སྤྱི་བའི་
 རོན་ལོ། །

(བ) ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོས་སྲིད་ནི་མཉམ་པར་གཟིགས།

བཅེ་བས་གདུལ་བྱ་འདུལ་ལ་སྟོ་བས་བྲངས། །

གཞོན་མེད་གསུང་གི་ས་རྒྱུ་གྲོལ་ལམ་སྟོན་པ།

གདུལ་དཀའི་ཁིང་འདི་ཡོངས་བརྒྱུང་ཤྲུའི་ཉླ་།

ཅེས་སྐྱགས་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས། སྐྱག་ཀྱན་གཉིས་
 ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་སྲིད་པ་འཁོར་བ་དང་། འཁོག་ལམ་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་ཞི་བ་
 མུང་འདས་ཀྱི་ལམ་ནམས་བདེན་སྟོང་དུ་མཉམ་པར་གཟེགས་པའམ་ཉོགས་ཤིང་།
 བཙེ་བ་ཆེན་པོས་སྐལ་སྒྲུབ་གྱི་གདུལ་བྱ་ནམས་འདུལ་ཅིང་སློབ་གྲོལ་གྱི་ལམ་བཟང་
 དུ་འཁོད་པ་ལ་སྐྱགས་སྟོལ་བ་ཆེན་པོའི་གཞན་དབང་ཅན། གཞོམ་དུ་མེད་པའི་གསུང་།

གཤིས་འཁོར་བ་ལས་ནམ་པར་ཕྱོལ་བའི་ལམ་སྟོན་པར་མཛད་པ་དང་། ལྷ་བ། ཉུ་
མོངས། སེམས་ཅན། ཆོ། བསྐལ་བ་སྟིགས་མ་སྟེ། སྟིགས་མ་ལྷ་ཆེས་ཆེར་བདོ་ཞིང་།
འདུལ་བར་དགའ་བའི་ཞིང་འདི་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ནམ་འཕྲེན་གྲུ་ཀྱའི་ཉླ་ཅེས་བའི་
ཆོག་འདིས། བྱེད་པ་པོ་གཙོ་པོ་བཅོམ་ལྷན་འདས་དང་། ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོ། བཙེ་བ། སྟོ་
བ། གསུང་སོགས་བྱེད་པ་པོ་ལས་བ་དང་། སྲིད་ཞི། ལམ། གདུལ་བྱ། འདུལ་དགའ་
བའི་ཞིང་སོགས་བྱ་ལུལ། མཉམ་པར་གཟིགས། གདུལ་བྱ་འདུལ། དངས། ལམ་སྟོན་
བ། ཡོངས་སུ་བཟུང་། སོགས་ཀྱི་བྱ་ཆོག་རྣམས་གསལ་བར་བརྗོད་ཅིང་འཁྲོག་ཆོག་
དང་སྟོ་འདོགས་མ་འཕྲེས་པར་དང་པོའི་ལམ་ནས་བྱ་བའི་རང་བཞིན་བརྗོད་པ་ལྟ་
བུའོ།

ཡང་ན། བཙེ་ཆེན་ཐུགས་བསྐྱེད་བརྟན་པོས་ཉེར་བསྐྱེལ་ནས། །

ཆོས་ཀྱན་ནམ་པར་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་མཆོག །

རྣམ་མང་འགྲོ་ལ་སྦྱོལ་མཛད་སྟེ་བའི་ལྷ།

བྱུང་ཕྱད་ལྷ་བས་བདག་གློ་རྒྱས་པར་མངོང། །ཞེས་པ་ལྷ་བྱུང་། །

གསུམ་པ་ཡོན་ཏན་རང་བཞིན་བརྟེན་པ་ནི། རྒྱུ་འདིའི་རོ་བོ་གཞིར་བཞག་
པའི་སྟེང་བརྟེན་ཡུལ་ཁྱད་གཞི་དེའི་ཁྱད་ཆོས་སམ་ཡོན་ཏན་གྱི་གྲེ་བྲག་འགའི་གྲེད་
ལས་གསལ་བོར་སྟོན་པ་ཞིག་ཡིན། འདི་ལ་ཡོན་ཏན་གྱི་གྲེད་ལས་སྟོན་པའི་ཆེད་དུ་
ནམ་དགེ་གསུམ་པ་དགོས་པར་གསུངས། སྤྱིར་ཡོན་ཏན་འདྲིལ་ཚུལ་ལ་དུ་མ་ཡོད་
ཀྱང་། འདིའི་སྐབས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ནི། སྟོན་ཡོན་གྱི་ཡོན་ཏན་ཁོན་ལ་གོ་རྒྱུ་མིན་པར་
ཆོས་རང་རང་གི་གཤིས་ལུགས་རང་ཆོས་སུ་བྱུང་པའི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་
འགྲུར་རམ་རྒྱས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ཐམས་ཅད་འདིར་ཡོན་ཏན་དུ་འདྲིལ་དགོས།

དཔེར་ན། གཟུགས་སྒྲིའི་རིག་བྱ་སོགས། འདྲི་པའི་ཡོན་ཏན་ལྷ་བོ་རང་རང་གི་
སྒྲིའི་མེད་པའི་ལྷ་ས་པའི་བྱེད་ལས་དེ་ཆོས་རང་རང་གི་ཡོན་ཏན་བྱ་བཞག་པ་
ལྟ་བུ་ཡིན། དཔེར་ན།

ཅ་བར། དགའ་མ་ཡི་ནི་རིག་པ་འདིས། །

ལུས་ལ་སྤྱོད་ཀྱིས་བ་དང་། །

ཡིད་ནི་བདེ་བར་བྱེད་བ་དང་། །

མིག་དག་ཟུམ་པར་བྱེད་ཅིང་འཇུག །

ཅེས་བྱུང་གཞི་སྟེ་ཡུལ་དགའ་མ་ཡི་ནི་ལུས་ལ་རིག་པའི་རིག་བྱའི་ཡོན་ཏན་
འདིས་ཡུལ་ཅན་ནམ་བུ་ཆོས་རང་གི་ལུས་ལ་ཆགས་པའི་སྤྱོད་ཀྱིས་བ་དང་།
ཡིད་ནི་བདེ་བའི་ཆོར་བ་བྲག་པོས་ཆོམ་པར་བྱེད་བ་དང་། འདྲི་བས་སྒྲིའི་མིག་
དག་ཟུམ་པར་བྱེད་ཅིང་། འཁྲིག་པ་ལ་འཇུག་པས་ཆོར་བ་བདེ་བ་ཐོབ་^{འོ}ཞེས།
དགའ་མའི་ལུས་ལ་རིག་པའི་རིག་བྱའི་ཡོན་ཏན་དེའི་བྱེད་ལས་ལ་སྦྱར་ཏེ་འཁྲིག་ཆོག་
གམ་སྒོ་འདོགས་སྤངས་ནས། བྱང་ཐོའི་ལམ་གྱིས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། དཔེར་བརྗོད།

(ག) འཇམ་ཞིང་མཉེན་པའི་ཚུ་སྦྱེས་གདན་ལ་གནས། །

འཆི་མེད་བདུད་ཅིའི་བརྱུང་བས་རབ་ཏུ་འོས་ས། །

ཐིག་ལེའི་དབྱིད་སྒྱར་སྒྲིག་མོར་འཕེན་བྱེད་ནི། །

བཙུ་གཉིས་དག་གིས་བལྟ་བའི་གསེར་མངལ་ཅན། །

ཞེས་བྱུང་འཇུག་གི་སྟོབས་བརྒྱ་ཡོད་པ་དེ་ལས་སྦྱེས་པ་སྟེ། བརྒྱའི་གདན་

ཤིན་རྒྱ་འཇམ་པ་ལ་གནས་པ་དང་། འཆི་བ་མེད་པའི་ལྷའི་བདུད་ཅི་བརྒྱངས་པས་རབ་
 རྒྱ་རོམས་པ་འམ་ཆོམས་པའི་༼བརྒྱའི་གདན་ཅན་ནས་༽ལྷ་ཚངས་པ་ལྷའི་བྱ་མོ་ཐིག་ལེ་
 མཆོག་མ་ཞེས་བྱ་བ་ཤིན་རྒྱ་མཛེས་མ་ཞིག་བྱུང་བ་དེ་ལ་ཆགས་པ་སྦྱེས་ནས། ཐིག་
 བརྒྱ་གཉིས་ཀྱིས་ཐིག་ལེ་མཆོག་མ་དེ་ལ་བསྟ་བའི་གསེར་མངལ་ཅན། ཞེས་ཡུལ་
 འདྲེད་པའི་ཡོན་ཏན་ལ། ཡུལ་ཅན་ཚངས་པས་ཡོངས་སྦྱོར་པའི་བྱེད་ལས་ལ་སྦྱར་
 བའི་ཆོག་དེའི་རྒྱ་བ་དང་བོས་རེག་བྱ་དང་། གཉིས་པས་རོ། བྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་
 གཟུགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པ་སྟེ། སྟོན་འགྲོ་ཡབ་སྤུ་ཀྱི་གསུང་རྒྱན་ལྟར་ན། འདིར་
 འདྲེད་ཡོན་ལྷའི་ཡོན་ཏན་གང་རུང་ལ་སྦྱར་དགོས་པར་གསུངས།

(བ) རྒྱལ་བ་དེ་སྤུ་སྦྱ་བ་ཡོངས་ཀྱི་ལྷ།

འཇམ་པའི་དབྱངས་དེ་བསྟེན་པས་ཐོགས་པ་མེད་ཀྱི།

ཚོངས་པ་རབ་རྒྱ་ཞི་ཞིང་སྟོ་ཡི་མཆོག།

ཐོབ་ནས་ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་འཛིགས་བཤམ་གྱུར།

ཅེས་རྒྱལ་བའི་སྤུ་སྦྱ་བའི་ལྷ་མཆོག་འཇམ་པའི་དབྱངས་དེ་བསྟེན་པའམ་
 ཟུགས་མཉེས་པར་བྱས་པ་ལས། རང་སེམས་ཀྱི་ཚོངས་པ་རབ་རྒྱ་ཞི་ཞིང་། ཐོགས་པ་
 མེད་པའི་སྟོ་གོས་རབ་རྒྱ་རྒྱས་ནས་ཤེས་བྱ་རིག་པའི་གནས་ཀུན་སྦྱ་བ་ལ་འཛིགས་པ་
 མེད་པའི་གདེང་ཐོབ་པར་གྱུར། ཅེས་བོད་མཁས་པས་སེམས་ཀྱི་ཚོངས་པ་ཞི་བ་དང་།
 སྟོ་གོས་རྒྱས་ནས་ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་མི་འཛིགས་པ་ཐོབ་པ་སོགས་འཇམ་དབྱངས་
 བསྟེན་པའམ་མཉེས་པའི་ཡོན་ཏན་དུ་སྦྱར་འདུག་པས་ཡོན་ཏན་ཀྱི་ཕྱོགས་གང་ལའང་
 སྦྱར་ཆོག

ཡང་ན། དབྱངས་ལྷན་དག་དབང་ལྷ་མའི་འཛུམ་དཀར་ཞལ། །

མཐོང་བས་བདག་སྒོའི་མོངས་པའི་བྲ་བ་བཅོམ། །

རྒྱ་ཆེན་ལྷ་རིག་ཤེས་བྱའི་གནས་ཀྱན་ལ། །

འདིགས་མེད་སྒྲ་བའི་དག་གི་དངོས་བྱུབ་ཐོབ། །ཅེས་པ་ལྷ་བྱའོ། །

བཞི་བ་ཇས་རང་བཞིན་བརྗོད་པ་ནི། རྒྱན་འདིའི་རོ་པོ་གཞིར་བཞག་པའི་སྤྲང་
ནས། བརྗོད་བྱ་བྱང་གཞི་དེའི་བྱང་ཆོས་ཇས་གང་རུང་བ་ཞིག་གསལ་བར་བསྟན་པ་
ལ་བརྟེན་ནས། བརྗོད་བྱའི་དོན་རྟོགས་པ་ཞིག་ལ་ཟེར། འདིའི་སྐབས་ཀྱི་ཇས་ཞེས་པ་
ལ་གསུངས་ཚུལ་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་། གཙོ་པོ་ཡུལ་དེའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱང་བར་
ཅན་གྱི་ཇས་སམ་དངོས་པོ་ཞིག་སྟེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡུལ་གྱི་བྲག་པ་རང་གཅིག་བྱ་
སྟོན་བྱས་པར་མ་ཟད། གཞན་དེའི་རིགས་གང་ལ་འང་མི་འཇུག་པ་ཞིག་དགོས། དཔེར་ན།

ཅ་བར། མཁྱིན་སྟོན་ལག་ན་ཐོད་པ་ནི། །

གནས་པ་རྒྱ་བའི་ཅོད་པན་དང་། །

སྦྱུ་ཁོང་དམར་བའི་རལ་བ་ཅན། །

ཁུ་མཆོག་རྒྱལ་མཆན་འཇུངས་པར་གྱུར། །

ཅེས་དང་། འགྱུར་ལ་ལར། ཁུ་མཆོག་རྒྱལ་མཆན་གསལ་བར་གྱུར་ཅེས་
བསྒྱུར་བའང་ཡོད། དེ་ནི་མཁྱིན་སྟོན་ཏེ་ལྷ་དབང་སྤྱག་གིས། སྟོན་ལྷ་དང་ལྷ་མིན་
ནམས་ཀྱིས་རྒྱ་མཆོ་བསྐྱབས་པ་ན། དུག་ནག་པོ་བཅེགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཞིག་བྱང་བ་
དེ་ཆོས་པས། མཁྱིན་པ་ནག་པོར་གྱུར་པ་དང་། ཡང་འདིས་ལྷ་ཆངས་པའི་སྤྲང་གདོང་
བཅད་པའི་སྤྲིག་པ་སྤྱང་བྱིར་སྦྱོང་མོའི་ཆ་བྱད་བྱས་པའི་སྦྱོང་སྦྱོང་དུ་དྲར་ཁོང་གི་མི་

ཐོད་ལག་ན་གནས་པ། རྒྱ་མཚོ་ལས་བྱུང་བའི་རླབ་སྤྱི་པོར་ཅོད་བན་དུ་བཅེངས་པ།
སྤྱུ་མ་ཞིང་ཁ་དོག་དམར་བའི་རལ་བ་ཅན་ཏེ་ལྷ་གཞན་ལ་མེད་པའི་བྱང་ཚས་བཞི་དང་
ལྷན་པ་འདི་ནི། ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་དབང་ལྷག་སྟེ་བྱུ་མཚོག་རྒྱལ་མཚན་ལོ། །ཞེས་
བྱང་གཞི་དབང་ལྷག་དེ། བྱང་ཚས་མི་འདྲ་བ་རྣམས་བཞིའི་སྟོན་ནས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཀར་
ནས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །དཔེར་བརྗོད།

(ག) ཡིད་འོང་རྣམས་པར་རྒྱལ་བའི་ཁང་བཟང་ན། །

སྟོགས་ཀྱན་བལྟ་བའི་འདྲེན་བྱེད་སྟོང་གཡོ་ཞིང་། །

ཞོ་འཐུང་རུས་པའི་ཅེ་བརྒྱ་སྟེ་མ་ན། །

འདྲིན་མཁས་གྲགས་པའི་སྤྱ་བྱུང་ལྷ་ཡི་མགོན། །

ཞེས་ལྷའི་རྣམས་པར་རྒྱལ་བའི་ཁང་བཟང་ན་གནས་པ་དང་། མིག་སྟོང་དང་ལྷན་
པ་དང་། རྟོ་རྟེ་ཅེ་བརྒྱ་བ་ལག་ཏུ་འདྲིན་པ་ནི་ལྷ་ཡི་མགོན་ཞེས། རྣམས་བྱང་པར་ཅན་
འདི་དག་གིས་བྱང་གཞི་བརྒྱ་བྱེན་གསལ་བར་སྟོན་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞོ་འཐུང་རུས་པ་
ཞེས་པ་ནི། སྟོན་བྱང་སྟོང་བྲ་ཏེ་ཅེ་ཞེས་བྱེད་པའི་བྱུ་ཞོ་འཐུང་ཞེས་པ་ལོ་བྱེད་པ་ཐུག་
བདུན་གྱི་བར་དུ་དཀའ་ཐུབ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སྟོང་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་རུས་པ་སྤངས་
ནས་མཚོན་ཆ་བྱེད་ན་སྟོགས་ཐམས་ཅད་ལས་རྣམས་པར་རྒྱལ་ལོ། །ཞེས་ལྷ་རྣམས་
ཀྱིས་ཐོས་པས། ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་བྱང་སྟོང་ཞོ་འཐུང་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་པས། བྱང་སྟོང་
གིས་རང་གི་ལུས་ཀྱི་ཤ་ལྷགས་པར་བྱས་ཏེ། རུས་པ་ལྷ་རྣམས་ལ་བྱིན། ལྷ་རྣམས་
ཀྱིས་བྱང་སྟོང་གི་ཅེ་བ་ལོགས་ཀྱི་རུས་པ་ལ་རྟོ་རྟེ་བྱས་ཏེ་བརྒྱ་བྱེན་གྱིས་བྱིན། བྱིན་
པའི་རུས་པ་ལ་དབྱུག་པ་བྱས་ཏེ་དབང་ལྷག་གིས་བྱིན་བར་རིག་བྱེད་ཀྱི་གཏམ་རྒྱུད་
ལས་གྲགས་སོ། །

(བ) ཤེས་རབ་རལ་གྱི་འབར་བའི་མཆོན་འབྱར་ཞིང་། །

ལུས་ལྟེ་བར་སྟོམས་ཞེགས་བམ་འཆང་། །

མཐིང་སྟོན་རྩར་བྱད་ལྔ་བཅའ་ས་རིན་པོ་ཆེའི། །

རྒྱན་ལྷན་བརྟན་པའི་འཁོར་ལོ་ཞིང་འདིའི་དཔལ། །

ཞེས་ཤེས་རབ་གྱི་རལ་གྱི་འབྱར་ཞིང་སྟེགས་བམ་འཆང་བ་ཞེས་རྩས་གྱི་བྱད་
ཆོས་བྱེ་བཀ་བ་གསལ་པོར་བརྟེན་བ་ལས། བྱད་གཞི་བརྟན་པའི་འཁོར་ལོ་སྟེ། རྩ་
བཅུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་གྱི་རང་བཞིན་གསལ་བར་བསྟན་བ་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་ན། མཐོན་མཐིང་རལ་བའི་ལན་བྱ་རྒྱུད་གིས་སྟོང་། །

བཅུ་བྱལ་གཞོན་བུའི་སྟེག་འཆང་ལུས་པའི་གཟུགས། །

འཇམ་མཉེན་བྱལ་སོར་ཅེན་ཏམ་བྱ་རས ། །

སྟན་པའི་དབྱངས་འཁོལ་ཆངས་སྤས་དག་གི་ལྷ། །ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་པ། རང་བཞིན་བརྟེན་པའི་རྒྱན་བཞིའི་བྱད་པར་མདོར་བསྟུས་ཏེ་བཤད་པ།

རང་བཞིན་བརྟེན་པའི་རྒྱན་བཞིའི་རྒྱ་མཆོན་སོ་སོར་ངོས་འཛིན་ཚུལ་ནི།
སྤྱིར་རང་བཞིན་བརྟེན་པ་ཞེས་པ། དངོས་པོ་རང་རང་གི་རང་བཞིན་ལ་བསྟོན་པ་དང་
སྤང་བ་སོགས་ཀྱི་སྟོ་སྤྱར་སྤངས་ཏེ། རང་བཞིན་བྱང་པོར་བརྟེན་པ་ཞིག་ལ་ཟེར་བས།
དེ་ཡང་བྱད་གཞི་མཆོན་བྱ་རང་དང་རྩས་སུ་འབྲེལ་བའི་མཆོན་ཉིད་སྟོ་ཆོགས་པ་བྱ་མ་
བརྟེན་པའི་ངོས་ནས་རིགས་ཀྱི་རྒྱན་ཞེས་ས་པཎ་གྱི་མཁས་འཇུག་དང་། དཔང་རྟེན་
ལྟར་བྱ། རྩ་བོད་མཁས་པ་དང་། འབྲུག་སྤྱལ་སོགས་ཀྱིས་རང་བཞིན་བརྟེན་པའི་རྒྱན་
ཐམས་ཅད་རིགས་ཀྱི་རྒྱན་བྱ་འདོད་དེ། རིགས་ཞེས་པ་དེས་རང་གི་རིགས་ཅན་མང་

བོ་ལ་མཆོན་པ་དཔེར་ན། ཉེ་ཙེ་ཞེས་པས། དེའི་རིགས་ཅན་མང་བོ་གོ་རྒྱས་པ་དང་།
 སྤྲུག་རོན་གྱི་འཁྲིག་པའི་བྱ་བས། དེའི་བྱེ་བྲག་མང་བོ་གོ་སྤྱབ་པ་དང་། སྤང་མེད་གྱི་
 རེག་བྱའི་ཡོན་ཏན་གྱིས་ཀྱང་། དེའི་རིགས་ཅན་མང་བོ་གོ་རྒྱས་ཤིང་། ལྷ་དབང་སྤྲུག་
 གིས་ལག་ཏུ་བརྩུང་བའི་ཐོད་པ་དང་། རྩ་བའི་ཙོད་པན་སོགས་རྩས་སྤྱི་མི་འདོད་པར།
 བྱང་ཆོས་དེ་དག་རེ་རེ་བཞི་རིགས་སྤྱིར་འདོད་ཅིང་། བྱང་ཆོས་དེ་བཞི་ག་ཆང་བའི་
 བྱང་གཞི་སྟེ། ལྷ་དབང་སྤྲུག་ནི་བྱེ་བྲག་གི་རྩས་ཡིན་པར་འདོད་ལ། དེ་ཡང་ལྷ་འི་
 རིགས་དུ་མ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་དབང་སྤྲུག་ཅེས་ལྷ་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་སྤྲུས་པས་དབང་
 སྤྲུག་དེ་རགས་པའི་རྩས་སྤྱི་འདོག་པར་འདོད་ཀྱང་། ལྷ་བ་ཆེན་པོ་སོགས་པོད་གྱི་
 མཁས་པ་མང་བོའི་གསུང་རྒྱུན་ནི། དང་པོ་རིགས་བརྗོད་ལ། བྱང་གཞི་ཅམ་དངོས་སྤྱི་
 སྤྲུལ་པའི་རིགས་བརྗོད་དང་། བྱང་གཞི་དང་བྱང་ཆོས་སྤྲུལ་ཆོགས་བྱང་འབྲེལ་དུ་དངོས་
 སྤྱི་སྤྲུལ་པའི་རིགས་བརྗོད་གཉིས་ལས། འདི་ནི། རིགས་གང་ཡང་བྱང་བ་ཞིག་ཀྱང་
 ལ་བྱུང་བྱེད་གྱི་བྱང་ཆོས་སྤྲུན་མོང་མ་ཡིན་པ་རྣམས་བརྗོད་པས། བྱང་གཞི་རིགས་
 སྤྱི་དེའི་རང་བཞིན་རི་ལྟར་ཡིན་པ་ལ་སྤྱོ་སྤྱོར་དང་བྲལ་ཏེ་བྱང་བོའི་ལམ་ནས་བརྗོད་པ་
 ལ་རིགས་བརྗོད་དང་། བྱ་བ་བརྗོད་པ་ལའང་། བྱང་གཞི་ཅམ་དང་འབྲེལ་བ་དང་། བྱང་
 གཞི་བྱང་ཆོས་གཉིས་ཀ་དང་འབྲེལ་བ། དེ་དག་གང་ཡང་མ་འབྲེལ་བར་བྱ་ཆོག་ཅམ་
 བརྗོད་པ་དང་གསུམ་ལས། འདི་ནི། བྱང་གཞི་དང་། བྱང་ཆོས། བྱ་ཆོག་སྟེ་གསུམ་
 མཐ། བྱེད་པ་བོ་དང་། བྱ་ཡུལ། བྱ་བ་གསུམ་དངོས་སྤྱི་སྤྲུལ་པས། གཙོ་བོ་བྱང་གཞི་
 དེའི་བྱ་བའི་རང་བཞིན་བྱང་བོའི་ལམ་ནས་བརྗོད་པ་དང་། ཡོན་ཏན་བརྗོད་པ་ལ། བྱང་
 གཞི་དང་ཡོན་ཏན་གཉིས་ཀ་དངོས་སྤྱི་བརྗོད་པ་དང་། ཡོན་ཏན་ཅམ་བརྗོད་པ་གཉིས་
 ལས། འདི་ནི། བྱང་གཞི་ཡུལ་དེའི་ཡོན་ཏན་གྱི་རང་བཞིན་བྱང་བོའི་ལམ་ནས་བརྗོད་

92

ཀྱང་། རིགས་རང་བཞིན་བརྗོད་པའི་སྐབས་སུའང་བརྗོད་བྱ་དེའི་བྱ་བ་དང་ཡོན་ཏན་
ཇས་གསུམ་པོ་གང་རུང་གི་རང་བཞིན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་འདྲེ་བ་འོང་དགའ་བས། འདི་
དག་བཞི་པོ་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་ཆེ་ཆུང་གི་དབང་གིས་རིགས་སོགས་མི་འདྲ་བ་བཞིའི་ཐ་
སྟངས་བྱེས་པ་ཡིན། དེ་ལྟར་རང་བཞིན་བརྗོད་པའི་རྒྱ་འདི་ནི་ཐུན་མོང་གི་རྒྱ་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་ཐོག་མ་ཡིན་ཞིང་། བསྟན་བཅོས་སོགས་བཅུམས་བྱ་ཀྱན་ལའང་རྒྱ་འདིའི་སྒྲོར་
ཚུལ་ཤིན་ཏུ་མངས་པས། འདི་ནི་རྒྱ་ཀྱན་གྱི་གཙོ་པོ་ལྟ་བུ་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ། དཔེ་རྒྱན་བཤད་པ།

༥ དཔེ་རྒྱན་ལ། མཆོན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ། མཚུངས་པ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་བཤད་
བ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།

རྩ་བ་ལས། རི་ལྟ་ཅི་ཞིག་ལྟ་ར་མཚུངས་པར། །

གསལ་བར་གང་དུ་རྟོགས་བྱེད་པ། །

དེ་ནི་དཔེ་ཞེས་བྱ་སྟེ་དེའི། །

སྒྲོས་པ་འདི་ནི་རབ་བཤད་བྱ། ཞེས་གསུངས་ཏེ།

གང་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་དཔེ་ལ་ཡོན་ཏན་ནས་བྱད་ཆོས་རི་འདྲ་ཡོད་པ་བཞིན་དུ།
མཆོན་བྱ་དོན་གྱི་དཔེ་ཅན་ལའང་དེ་ལྟར་ཡོད་པའམ་འདྲ་མཚུངས་སུ་གནས་པ་དེ།
གསལ་བྱེད་ཀྱི་དག་གི་སྒྲོར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་ལྷགས་ཅི་རིགས་སུ་གོ་བར་བྱེད་
ཅུས་པའམ་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ལ་དཔེ་རྒྱ་ཞེས་བྱའོ། །འདི་ལ་དཔེ་དང་དཔེ་ཅན་
པན་ཚུན་འདྲ་མཚུངས་སུ་སྒྲོར་བའི་མཚུངས་པ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ། གཞུང་འདིར་
དངོས་བསྟན་གྱི་བྱ་ལ་རྩ་ལྟ་ཡོད་པ་དེའི་གང་རུང་ཞིག་རྒྱ་འདིའི་ཆོག་པལ་ཆེར་

ལ་དངོས་སུ་སྒྲོར་དགོས་མིང་། གླུ་བས་ལ་ལར་དམིགས་བསལ་གྱི་དབང་གིས་
དངོས་སུ་མི་སྒྲོར་ཡང་། མཚུངས་པ་ལྷགས་ལ་རྟོགས་པ་བྱེད་དགོས། གཙོ་བོར་དཔེ་
དང་དཔེ་ཅན་གཉིས་ཟ་དད་པའི་ཚུལ་གྱིས་བྱང་གཞི་བྱང་ཆོས་སོགས་པན་ཚུན་འད་
མཚུངས་སུ་མཚུངས་པ་གསལ་བྱེད་གྱི་སྒྲུ་ལ་བརྟེན་ནས་གོ་བར་བྱེད་པའི་དགའ་ལ་
དཔེ་རྒྱན་ཟེར་རོ། །

གཉིས་པ་ནང་གསེས་གྱིས་དབྱེ་ན། དཔེ་རྒྱན་སྤྱིའི་རོ་བོ་མ་འགྱུར་བ་གཞིར་
བཟུང་བའི་སྟེང་བརྗོད་བྱའི་སྒྲིག་གི་ནམ་འགྱུར་སྒྲ་ཆོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། རྗོད་བྱེད་
དཔེའི་ཉམས་འགྱུར་མི་འདྲ་བ་སོ་གཉིས་ཡོད་རོ། །

ཆོས་དཔེ་དངོས་དཔེ་བརྒྱུག་པ་དང་། །པན་ཚུན་དཔེ་དང་ངེས་པའི་དཔེ། །
ངེས་མེད་དཔེ་དང་བསྐྱས་པའི་དཔེ། །ཕུལ་བྱང་རབ་བཏགས་ཆད་བྱང་དཔེ། །
ཚོངས་དང་ཐེ་ཆོམ་གཏན་འབེབས་དཔེ། །སྦྱར་དང་མཉམ་ཉིད་སྦྱང་པའི་དཔེ། །
བསྐྱགས་དང་བརྗོད་འདོད་འགལ་པའི་དཔེ། །དགག་དང་རོ་བསྟོད་དེ་ཉིད་དཔེ། །
ཐུན་མོང་མིན་དང་བྱང་མིན་དཔེ། །སྤིད་མིན་དཔེ་དང་མང་པའི་དཔེ། །
ནམ་འགྱུར་འཕྲེང་བ་དག་དོན་དཔེ། །ཁྲོ་བོ་དངོས་དང་མཚུངས་སྒྲོར་དཔེ། །
རྒྱ་ཡི་དཔེ་སྟེ་སུམ་ཅུ་གཉིས། །ཞེས་སོ། །

༡ ཆོས་དཔེ་ནི། དཔེ་གང་ཞིག་ལ་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་ཆོས་
གྱི་སྒྲོ་ནས་དཔེ་དཔེ་ཅན་གཉིས་མཚུངས་པར་བརྗོད་པའི་དགའ་ལ་ཆོས་དཔེ་ཟེར། འདི་
ལ་མཚུངས་པ་གསལ་བྱེད་གྱི་སྒྲུ་དངོས་སུ་སྦྱར་ཏེ། བརྗོད་བྱའི་དཔེ་དོན་གཉིས་གྱི་
མཚུངས་ཆོས་པན་ཚུན་དངོས་སུ་སྦྱར་བ་ལ་བརྟེན་ནས། དེ་གཉིས་གྱི་བྱང་ཆོས་
མཚུངས་པ་གོ་བར་བྱེད་པ་ཞིག་དགོས། དཔེར་ན།

ཅ་བར། མཛེས་མ་ཁྱོད་ཀྱི་ལག་མཐིལ་ནི། །

ཚུ་སྤྱིས་བཞིན་དུ་ཀུན་དུ་དམར། །ཞེས་པ་སྟེ།

ཀམ་སི་ཏུའི་འགྲུར་བཅོས་ལས། ཅུང་ཟད་དམར་ཞེས་པར་བསྐྱར་ཞིང་ཀུན་དུ་
དམར་ཞེས་ན་རབ་བཏགས་སུ་འགྲུར་བས། དཀར་ལ་དམར་བའི་མདངས་ཅན་^{ཉེ}།
ཅུང་ཟད་ཅེས་བསྐྱར་ན་ཀྱང་འགྲེལ་དང་མཐུན་ཞིང་ལེགས་པར་སི་ཏུའི་རྗེས་འབྲང་
ནམས་འདོད། དེ་ཡང་དཔེ་ཅན་མཛེས་མའི་ལག་མཐིལ་དང་དཔེ་བརྒྱ་གཉིས་ཆོས་
ཅན་ཏེ། ལག་མཐིལ་དང་བརྒྱ་མཚུངས་པར་མ་བཞོད་པར་མཚུངས་པའི་ཆོས་ཐུན་
མོང་བ་ཁ་དོག་དམར་བ་ཆོག་གིས་གསལ་བར་བསྟན་པ་ལྟ་བུའོ། །དཔེར་བཞོད་ནི།

(ག) དག་དབང་དབྱངས་ཅན་དབྱེས་པའི་ཞལ་གྱི་སྒྲོ། །

ཡིད་འོང་འཇུག་པའི་དབྱས་ནས་བཞི་བཅུའི་ཆེམས། །

ཆར་དུ་དངར་འདི་ཉི་འོད་ཀྱིས་བྲབ་པའི། །

གངས་ཀྱི་རི་བོ་ལྟ་བུར་དཀར་ཞིང་མཛེས། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་དབྱངས་ཅན་མའི་ཞལ་གྱི་ཆེམས་དེ་དཔེ་ཉི་འོད་ཀྱིས་བྲབ་པའི་
གངས་རི་ལྟ་བུར་དཀར་ཞིང་མཛེས་ཞེས་དཔེ་དཔེ་ཅན་གཉིས་ཀྱི་མཚུངས་ཆོས་ཁ་དོག་
དཀར་བ་ཁོན་གསལ་བར་བསྟན་པ་ལྟ་བུ།

(བ) རེ་ཕུ་གསིང་གཡུ་ཡི་མཆུལ་ཕྱིས་འབྲང་སྟོ། །

མེ་ཏོག་ཐེང་མཛེས་སྐར་ཆོགས་བཞིན་དུ་བཀྲ། །

བྱང་བའི་མགྲིན་སྐྱ་རྒྱུད་མངས་ལྟར་སྟན་པའི། །

དབྱིད་ཀྱི་དུས་འདི་ལྷ་ཡུལ་ལྷ་བྱུར་མཛེས། །

ཞེས་དཔེ་ལྷ་ཡུལ་དང་དཔེ་ཅན་དབྱིད་དུས་གཉིས་ཀྱི་བྱང་ཆོས་ཤིན་ཏུ་
མཛེས་པ་སོགས་ཀྱི་མཆུངས་པ་གསལ་བར་བསྟན་པ་ལྷ་བྱ།

ཡང་ན། སྤྱི་སྤྱོད་ཐོབ་ཅིག་པའི་ཆལ་ཀྱན་ལྷན་རྒྱུན་རྒྱུ་གས་པའི། །

ཤེས་བྱ་ཀྱན་གཟེགས་བཤེས་གཉིན་དམ་པ་ཡི། །

དབྱེས་འཛུམ་ཞལ་གྱི་ཆེ་མས་ཐེང་གསལ་བའི་མདངས། །

སྟོན་ཆེ་ཆུས་པའི་དཔལ་ལྷ་ར་དཀར་ཞིང་མཛེས། །ཞེས་པ་ལྷ་བྱའོ། །

༡ དངོས་དཔེ་ནི། དཔེ་དང་དཔེ་ཅན་རེ་རེ་ལ། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གཉིས་སུ་
བྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་གྱི་དངོས་སོ་སོ་ན་པན་ཚུན་མཆུངས་པར་སྒྱུར་བ་ལས་དཔེ་དོན་
གཉིས་ཀྱི་བྱང་ཆོས་རེ་རེ་ནས་འབྲེལ་བ་དངོས་སུ་མི་སྒྱུར་ཡང་། འུགས་ལ་བྱང་ཆོས་
སོ་སོ་ནས་འབྲེལ་བར་གོ་བྱས་པའི་མཆུངས་གསལ་གྱི་སྒྱུ་དང་བཅས་ཆོས་ཅན་གྱི་
དངོས་སོ་ཅམ་དཔེར་འགོད་པ་ལ་དངོས་དཔེ་ཟེར་རོ། །དཔེར་ན།

ཆ་བར། ཁྱོད་ཀྱི་གདོང་ནི་བརྒྱ་བཞིན། །

མིག་དག་ལྷན་སྒྲུལ་སྟོན་པོ་བཞིན། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་མཛེས་མ་ཁྱོད་ཀྱི་གདོང་དང་མིག་གཉིས་ནི། དཔེ་བརྒྱ་དང་
ལྷན་སྒྲུལ་སྟོན་པོ་བཞིན་ནོ་ཞེས་དཔེ་དང་དཔེ་ཅན་གཉིས་ཀྱི་ཆོས་ཅན་ནམ་བྱང་གཞི་
ཅམ་ལ་འབྲེལ་མཆུངས་དངོས་སུ་སྒྱུར་ནས། དཔེ་ཅན་གྱི་བྱང་ཆོས་གདོང་དཀར་བ་
དང་། མིག་དགུས་རིང་བ་སོགས་དཔེ་ཡི་བྱང་ཆོས་བརྒྱ་དཀར་ཞིང་མཛེས་པ་དང་།
ལྷན་སྒྲུལ་དགུས་རིང་བ་སོགས་ལ་དངོས་སུ་མི་སྒྱུར་བར་འུགས་ལ་བསྟན་པས་དཔེ་
དོན་པན་ཚུན་མཆུངས་པ་གོ་བར་བྱེད་པ་ལྷ་བྱའོ། །དཔེར་བཞིན་ན།

(ག) དབྱངས་ཅན་ལྟ་མའི་དབྱ་སྒྲིའི་ཟུར་ཕུད་འདི། །

སྤྱིན་བཤམ་འཆི་མེད་ལམ་དང་ཡང་དག་མཚུངས། །

ལང་ཆོའི་རང་བཞིན་དར་བའི་བྱ་འབྱར་ཟུང་། །

དབྱར་གྱི་ཚུ་འཛིན་གསར་བ་གཡོ་བ་བཞིན། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་དབྱངས་ཅན་མའི་དབྱ་སྒྲིའི་ཐོར་ཅོག་ནི། དཔེ་ནམ་མཁའ་དང་
མཚུངས། ཡང་དཔེ་ཅན་དབྱངས་ཅན་མའི་བྱ་མ་ཟུང་། དཔེ་དབྱར་གྱི་སྤྱིན་དཀར་
གསར་བ་གཡོ་བ་དང་མཚུངས་ཞེས་དཔེ་དཔེ་ཅན་གྱི་ཆོས་ཅན་མཚུངས་བ་དངོས་
སུ་བསྟན་བ་ལས། དཔེ་དཔེ་ཅན་གྱི་བྱ་ཆོས་སོ་སོ་བ་སྟེ་དབྱ་སྒྲིའི་ཁ་དོག་སྤོན་པོ་
དང་ནམ་མཁའི་མདངས་སྤོན་པོ། བྱ་མའི་ཁ་དོག་དཀར་བ་དང་སྤྱིན་གྱི་ཁ་དོག་དཀར་
བ་སོགས་མཚུངས་བ་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པར་བྱགས་ལ་གོ་བྱས་བ་ལྟ་བུའོ། །

(བ) འོ་མའི་ཚུ་གཏེར་དང་མཚུངས་ཞལ་དཀྱིལ་འཁོར། །

སྤྱིན་ཟུང་ཨུལ་མཐིང་གའི་དཔལ་འཕྲོག་དེས། །

བསྐྱོད་པའི་སྤྱིན་འཕྲོག་བྱང་བའི་རྣམ་འབྱུང་ལྟས། །

ལྟ་མོ་ཁྱོད་ནི་དབྱིད་གྱི་སྤྱན་ཆོགས་འདྲ། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་དབྱངས་ཅན་མའི་ཞལ་དང་། དཔེ་དབྱིད་དཔལ་གྱི་ཡོན་ཏན་
གཉིས་ཀྱི་དངོས་སོ་ཅམ་མམ་བྱུང་གཞི་ཅམ་མཚུངས་བ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས། དཔེ་
དཔེ་ཅན་གྱི་བྱ་ཆོས་སྤྱ་ཆོགས་མཚུངས་བ་བྱགས་ལ་བསྟན་བ་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་ན། ཁྱོད་སྤྱགས་འདབ་བཟང་བཟོད་པའི་ལམ་གྱི་ཟླ། །

ལྟ་ཡི་རྩ་ཆེན་ངེ་བཞིན་གང་གི་གསུང་། །

ཟེལ་མངར་སྤྱང་ཆར་དང་མཚུངས་ལེགས་བཤད་མཆོག། །

སྤྱིན་མཛད་མཁས་དབང་དབྱར་གྱི་ཕུན་ཚོགས་འདྲ། ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ།

༣ བརྒྱག་པའི་དཔེ་ནི། འཛིག་རྟེན་དུ་ཡོངས་གྲགས་ལ། དཔེ་ཞེས་བ་དེས་
དཔེ་ཅན་ལ་པར་འཇལ་དགོས་པས། དཔེ་ཅན་དེའི་དཔེ་རུ་གོ་དགོས་ཀྱང་། འདི་ལ་
དཔེ་ཅན་དེ་དཔེ་ཡི་མཆུངས་ཆོས་སུ་ཆུར་སྦྱར་བས། སྦྱོར་ཆུལ་གོ་བརྒྱག་པ་ཅན་ལ་
བརྒྱག་པ་ཅན་གྱི་དཔེ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ཡང་དཔེ་དཔེ་ཅན་གྱི་སྦྱོར་ཆུལ་གོ་བརྒྱག་པ་
ཅན་ལས་དོན་གོ་བརྒྱག་པ་མིན་ནོ། །དཔེར་ན།

ཅ་བར། ཁྱོད་གྱི་གདོང་བཞིན་བསྟན་ནི། །

ནམ་པར་རྒྱས་པར་གྱུར་ཅེས་པ། །

ཞེས་བ་སྟེ། མཆོན་བྱ་དཔེ་ཅན་མཛེས་མ་ཁྱོད་གྱི་གདོང་བཞིན་དུ་མཆོན་གྱིད་
དཔེ་བསྟན་ནམ་པར་རྒྱས་པར་གྱུར་ཅེས་བརྗོད་པའི་ཤུགས་ལས་གདོང་དང་བསྟན་
གཉིས་ཁྱད་ཆོས་འདྲ་བའི་སྟོན་ས་མཆུངས་པར་གོ་བྱས་བ་ལྟ་བུའོ། །དཔེར་བརྗོད།

(ག) འཛོ་སྤྱེག་ཉམས་ལྡན་བརྟན་པའི་འཁོར་ལོའི་སྟུ། །

འོད་གྱི་ཕུང་པོ་མངོན་པར་འཕྲོ་བ་བཞིན། །

བཅུ་གཉིས་བདག་པོ་འཆར་ལ་མངོན་སྟོགས་པའི། །

མཆམས་སྤྱིན་གསར་བའི་ཁ་དོག་ཡིད་དུ་འོང་། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་འཛོ་སྤྱེག་གི་ཉམས་དང་ལྡན་པའི་བརྟན་པའི་འཁོར་ལོའམ་རྩེ་
བཅུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་གྱི་སྒྲིའི་འོད་ཟེར་བཞིན་དུ། དཔེ་བཅུ་གཉིས་བདག་པོའམ་
ཉི་མ་འཆར་ཁའི་མཆམས་སྤྱིན་གྱི་ཁ་དོག་དམར་སེར་དེ་ཡིད་དུ་འོང་ཞེས། དཔེ་ཅན་
དཔེ་ལ་སྦྱོར་བ་ལྟ་བུའི་ཤུགས་ལས་དཔེ་དོན་པན་ཆུན་མཆུངས་པར་སྦྱོར་བ་ལྟ་བུ།

(བ) ས་གཞི་སྐྱོང་བ་ཁྱོད་ཀྱི་གཟི་བུན་བཞེས། །

ཉིན་མོར་བྱེད་འདི་སྒྲུང་བ་ཆེས་བཅོམ་ལ། །

གང་གི་བཀའ་ཁྲིམས་དང་མཚུངས་གོ་ལའི་འགྲོས། །

མཁའ་ལ་རིམ་བར་འཁོར་འདི་མཐོང་ངམ་གྱེ། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་ས་གཞི་སྐྱོང་བ་སྟེ་རྒྱལ་བོ་ཁྱོད་ཀྱི་གཟི་བུ་རྒྱུ་བཞེད་བཞེས་ཏུ། དཔེ་
ཉི་མ་ནི་སྒྲུང་བའི་འོད་ཆེས་ཆེར་རྒྱས་པ་དང་། རྒྱལ་བོ་གང་གི་བཀའ་ཁྲིམས་བརྟན་
ཅིང་འགྱུར་བ་མེད་པ་ལྟར། དཔེ་ཉི་མ་གོ་ལའི་རང་འགྲོས་ལས་འགྱུར་བ་མེད་པར་
མཁའ་ལ་རིམ་གྱིས་འཁོར་བ་འདི་མཐོང་ངམ་ཞེས། དཔེ་ཅན་དེ་དཔེ་ཡི་ཚུལ་ཏུ་
བཀོད་ནས་དོན་ལ་རྒྱལ་བོ་དང་ཉི་མ་གཉིས་པན་ཚུན་མཚུངས་པ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་
དང་བཅས་ཁྱད་ཆོས་མཚུངས་པར་བསྟན་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་ན། སྟེག་འཇུག་ཉམས་ལྡན་ལུས་སྒྲའི་བཞེན་དཔལ་ལྟར། །

དཀར་གསལ་འདབ་སྟོང་བཞུང་བའི་བད་མོ་མཛེས། །

འགྱུར་མེད་མཛེས་བརྒྱས་པའི་ཅེ་དགའི་སེམས། །

ཇི་བཞེན་སྒྲུང་ཅིའི་བཅུད་ཀྱི་གཏེར་བརྒྱ་འཛིན། །ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

༄ བན་ཚུན་ཀྱི་དཔེ་ནི། དཔེ་དཔེ་ཅན་གཉིས་པན་ཚུན་དཔེ་ལེན་རེས་བྱས་
ནས་གཉིས་ཀ་པན་ཚུན་མཚུངས་པར་བཅོད་པས་ན་པན་ཚུན་ཀྱི་དཔེ་ཞེས་ཟེར་
འོ། །དཔེར་ན།

རྩ་བར། ཁྱོད་ཀྱི་ཞལ་བཞེན་ཚུ་སྟེས་ཏེ། །

ཚུ་སྟེས་བཞེན་ཏུ་ཁྱོད་ཀྱི་ཞལ། །

ཞེས་པས། དཔེ་ཅན་མཛེས་མ་ཁྱོད་ཀྱི་ཞལ་བཞེན་ཏུ་དཔེ་ཚུ་སྟེས་མཛེས།

དཔེ་ཆུ་སྐྱེས་བཞེན་དུ་ཁྱོད་གྱི་ཞལ་ཡང་མཛེས་སོ། ། ཞེས་དཔེ་ཅན་མཛེས་མའི་
གཏོང་དང་དཔེ་བསྐྱེད་གཉིས་པན་ཚུན་མཚུངས་པར་སྦྱར་ནས་དཔེ་དང་དཔེ་ཅན་
གཉིས་པོ་པན་ཚུན་འཇལ་རེས་བྱེད་བ་ལྟ་བུ་བཞེད་པའོ། ། དཔེར་བཞེད།

(ག) དབྱངས་ཅན་འདོད་པའི་སྤྱོད་བྱུང་མེ་བཞེན་དུ།

ལང་ལོང་གཡོ་བའི་ཆུ་འཛིན་གསར་བ་སྟེ།

སྤྱིན་དཀར་ལྟ་བུར་ཁྱོད་གྱི་བྱ་འབྱར་ཡང་།

རབ་དཀར་གཡོ་བ་ཡིད་གྱི་དཔལ་དུ་འཛེབས། །

ཞེས་བ་དཔེ་ཅན་དབྱངས་ཅན་མའི་བྱ་མ་དང་། དཔེ་སྤྱིན་དཀར་པོ་གཉིས་པན་
ཚུན་འཇལ་རེས་བྱས་པའི་སྤྱོད་ནས་མཚུངས་བ་བཞེད་བ་ལྟ་བུའོ། །

(བ) "ལྷ་བ་རྗེས" ¹གཅེས་ཅི་སྤྱོད་བྱུ་མོ་བཞེན།

ཐར་བ་འདོད་རྣམས་དཔེན་པའི་ཅི་པོར་ཏེ།

འདུ་འཛིས་ཡིད་རབ་བྱུང་བ་དེ་རྣམས་བཞེན།

ཅི་དྲགས་རྣམས་ནི་བས་མཐའི་ཆལ་ན་བདེ། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་འཁོར་བ་ལ་ཡིད་འབྱུང་ནས་དཔེན་བ་བསྟེན་པའི་རབ་བྱུང་བ་
དང་། དཔེ་ལྷ་བ་རྗེས་རྗེས་སུ་གཅེས་པའི་ཅི་དྲགས་མོ་གཉིས་པན་ཚུན་མཚུངས་
བ་བཞེད་ནས། རབ་བྱུང་བ་རྣམས་འཁོར་བ་ལ་ཡིད་འབྱུང་ནས་དཔེན་བར་གཅིག་
བྱ་སྟོད་པ་དང་། ཅི་དྲགས་རྣམས་བས་མཐའ་སྟེ་གྲོང་སྟེ་ཟད་པའི་ཡུལ་མཐའི་ཆལ་ན་
བག་ལེབས་པར་བདེ་ཞེས། དཔེ་དཔེ་ཅན་གཉིས་འཇལ་རེས་བྱས་ནས་དཔེ་དོན་

1 * ཡི་ལ་དཔེ་གཞན་ནས་ག་བ་ཅིས་ཞེས་འབྱུང་།

མཆུངས་པར་སྒྲུང་བ་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་ན། དབྱངས་ལྡན་བྱང་བ་གཞོན་ལུས་པད་ཆལ་ལ། །

ཇི་བཞིན་སྒོ་ལྡན་དུག་པའི་གནས་ལ་སྟེ། །

སྒྲིས་སྒྲུངས་སྒོ་སྟོབས་ངོམ་པའི་གཞོན་ལུ་བཞིན། །

ན་ཆུང་ཀང་བྱག་སྒྲུང་ཅིའི་བཅུད་ཀྱིས་སྒྲོས། །ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ། །

༥ དེས་པའི་དཔེ་ནི། བརྗོད་ཡུལ་དཔེ་ཅན་དེ། བྱང་པར་བྱ་འཕགས་པའི་དབང་

གིས་ཁོ་རང་གི་དཔེར་ངོས་པ་འདི་གཅིག་བྱ་མ་གཏོགས་འདི་གཅིག་ན་དཔེ་གཞན་མི་

སྟིང་བས། དཔེ་གཅིག་ཏུ་དེས་བ་ལྟ་བུར་བརྗོད་བ་ལ་དེས་པའི་དཔེ་ཟེར། དཔེར་ན།

ཅ་བར། ཁྱོད་ཞལ་བརྒྱ་ཉིད་དང་མཆུངས། །

གཞན་ནི་འགའ་ཞིག་དང་ཡང་མིན། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་ཁྱོད་ཀྱི་ཞལ་ནི་དཔེ་པད་མའི་མངེས་པ་གཅིག་བྱ་དང་མཆུངས་

ཀྱི། དེ་ལས་གཞན་པའི་དཔེ་ནི་གང་ནའང་ཡོད་པ་མིན་ནོ་ཞེས་སོ། །དཔེར་བརྗོད།

(ག) སྟན་ཆོག་གཞུང་ལུགས་རྒྱ་མཚོ་སྤྲ་བ་ལ། །

ངག་གི་དཔལ་གྱུབ་ཤོང་སྟོན་ལོ་རྒྱ་བ། །

མཚོ་བྱང་སྟོང་ཁར་རོལ་བ་དཀྱིད་དང་། །

མཆུངས་ཀྱི་རིགས་མཐུན་གཞན་ན་ཡོད་མ་ཡིན། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་སྟན་ངག་གི་གཞུང་ལུགས་རྒྱ་མཚོ་སྤྲ་བ་ལ། ངག་གི་

དངོས་གྱུབ་ཐོབ་པའམ་དཔལ་གྱུབ་པའི་ཤོང་སྟོན་ལོ་རྒྱ་བ་དོ་རྗེ་རྒྱལ་མཚན་ནི། དཔེ་

དབྱངས་ཅན་ལྟ་མོ་སྟོང་གར་རོལ་བའམ། ལྟ་མོའི་བྱིན་རྒྱལས་སྟོང་ལ་ཞུགས་པའི་

སྟོབ་དཔོན་དཀྱིད་དང་མཆུངས་ཀྱི། རིགས་མཐུན་གཞན་མེད་པའམ་དེ་དང་མཆུངས་པ་

གཞན་མེད་ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

(བ) མཐའ་དང་ཟད་དུ་མེད་པ་སྤྲུག་བསྐྱལ་གྱི། །

འབྱུང་གནས་འཁོར་བ་འདི་ཉིད་དུག་ཅན་མཆོ། །

ཁོ་ནའི་རྗེས་སུ་ཤར་བ་འཛིག་པ་སྟེ། །

དཔེར་འོས་གཞན་འགའ་འཛིག་རྟེན་འདི་ན་མེད། །

ཅེས་དཔེ་ཅན་མཐའ་མེད་པའི་སྤྲུག་བསྐྱལ་གྱི་འབྱུང་གནས་འཁོར་བ་འདི།
དཔེ་དུག་གི་མཆོ་གཅིག་བྱ་དང་མཚུངས་པ་ལས། གཞན་དེ་དང་འབྲ་བའི་དཔེ་འཛིག་
རྟེན་ན་མེད་ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་ན། སྤྱི་ལྟར་སྤང་གི་རི་བོ་ཕྱོགས་ན་མཛེས། །

སྤྱང་སྤྱང་དལ་འབབ་ཉལ་འགྲོའི་རི་མོ་བག། །

མདངས་མཛེས་མེ་རྟོག་བག་བའི་ཡུལ་སྤྲོངས་འདི། །

མཐོ་རིས་དང་མཚུངས་གཞན་དུ་དཔེར་མ་མཆིས། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

༦ དེས་མེད་ཀྱི་དཔེ་ནི། དཔེ་དེ་དཔེ་ཅན་དང་པན་ཚུན་མཚུངས་པར་བཀོད་
ནས། ད་དུང་དཔེ་དེ་འབྲ་བ་ཞིག་མཆིས་ན་ཁྱོད་ཀྱི་དཔེར་འོས་སོ་ཞེས་པས་དཔེ་ཅན་དེ་
ལ་དཔེ་གཅིག་རྩ་མའེས་པར་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་ལ་དེས་མེད་ཀྱི་དཔེ་ཟེར་རོ། །དཔེར་ན།

རྩ་བར། དེ་ཞིག་ཁྱོད་གདོང་བརྒྱ་ཡི། །

རྗེས་འགོ་གཞན་ཡང་དེ་འབྲ་བ། །

གལ་ཏེ་ཡོད་ན་དེ་བྱེད་འགྱུར། །

ཞེས་པས། དེ་ཞིག་ཁྱོད་ཀྱི་གདོང་ནི་བརྒྱ་དཀར་པོའི་རྗེས་སུ་འགོ་བའམ་དེ་

དང་མཆོདས་པར་མ་ཟད། གཞན་ཡང་བསྐྱེད་དང་འབྲས་བུ་དཔེ་དཔེ་ཞིག་གལ་ཏེ་འཛིག་
ཉེན་དུ་ཡོད་ན། ཁྱོད་གྱི་གདོང་གི་དཔེར་འོས་པར་འགྱུར་རེ་ཞེས་བརྗོད་པའོ། དཔེར་
བརྗོད་ན།

(ག) འཇམ་མགོན་ལྷ་མ་ཀུན་མཁྱེན་ཙོང་ཁ་བ། །

ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་ལྷ་སྐྱབ་དང་མཆོདས་གྱི། །

གཞན་དུ་དེ་འབྲས་པར་ཆུ་ལ་ལྷན་པ་དག། །

སྤྱི་དཔེར་མཆིས་ན་ཁྱོད་གྱི་དཔེ་ལྷན་རིགས། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་འཇམ་མགོན་ལྷ་མ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོ། དཔེ་ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་ལྷ་
སྐྱབ་དང་མཆོདས་ཤིང་། གཞན་མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ་འབྲས་བུ་འཛིག་ཉེན་འདིར་ཡོད་ན་
འཇམ་མགོན་སྒྲོ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔེར་འོས་སོ་ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ། །

(བ) ཉེད་དཀའ་བརྒྱ་ལམ་ཐོབ་ན་དོན་ཆེ་བ། །

དལ་བའི་ཉེན་འདི་འཛིག་པའི་གཙུག་རྒྱན་དང་། །

རེ་ཞིག་མཆོན་ཉེད་མཐུན་མོད་དེ་འབྲས་བུ། །

དངོས་གཞན་སྤྱི་དཔེར་མཆིས་ཀྱང་རྗེས་སུ་འགྲོ། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་ཉེད་དཀའ་དོན་ཆེ་བའི་དལ་བརྒྱད་འབྱོར་བཅུ་ཆང་བའི་ཉེན་
བཟང་འདི། དཔེ་ལྷ་རྒྱལ་འཛིག་པའི་གཙུག་རྒྱན་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་དང་མཆོདས་
ཤིང་། གཞན་དེ་དང་འབྲས་བུ་དཔེ་དཔེ་འཛིག་ཉེན་དུ་མཆིས་ན། དལ་བའི་ཉེན་གྱི་དཔེར་
འོས་སོ་ཞེས་བརྗོད་ཆུ་ལ་སྤྱི་མ་དང་འབྲས་བུ། །

ཡང་ན། ས་སྤྱོད་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་མངའ་བཟང་དཔལ། །

འཛིག་རྟེན་མེས་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་བསྐྱར་བའི་གཞི། །

གང་དང་མཚུངས་ཤིང་གཞན་ཡང་དེ་ལྟ་བུའི། །

སྟོབས་ཀྱིས་བྲེགས་པ་སྲིད་ན་དེའི་རྗེས་འགྲོ། །ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ། །

༥ བསྐྱས་པའི་དཔེ་ནི། དཔེ་ཅན་དེའི་བྲད་ཆོས་སམ་ཡོན་ཏན་གྱི་ཕྱོགས་
གཅིག་ཁོ་ན་ཅམ་དཔེ་དེ་དང་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་པར། དཔེ་ཅན་དེའི་ཡོན་ཏན་ནམ་
བྲད་ཆོས་གཞན་ནམས་ཀྱང་བསྐྱས་ནས་དཔེ་དེ་དང་མཚུངས་པར་སྦྱར་བ་སྟེ། དཔེ་
ཅན་གྱི་བྲད་ཆོས་གཉིས་བསྐྱས་ནས་དཔེ་དང་མཚུངས་པར་སྦྱར་བ་ཆོག་ཟེན་ལ་
དངོས་སུ་ཐོན་པ་ལ་བསྐྱས་པའི་དཔེ་ཟེར། དཔེར་བཞིན་ན།

ཅ་བར། ཁྱོད་གདོང་མཛེས་པ་ཁོ་ན་ཡིས། །

ཁྱེ་བའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་མིན་ཏེ། །

དགའ་སྦྱིད་ལས་ཀྱིས་ཀྱང་ཞེས་པ། །

འདི་འདྲ་བསྐྱས་པའི་དཔེ་ཡང་ཡོད། །

ཅེས་པས། དཔེ་ཅན་མཛེས་མ་ཁྱོད་ཀྱི་གདོང་མཛེས་པ་ཁོ་ནས་དཔེ་ཁྱེ་བའི་
རྗེས་སུ་འགྲོ་བའམ་མཚུངས་ཞེས་པ་མིན་པར། ད་དུང་མཛེས་མ་ཁྱོད་མཐོང་བ་ལས་
གཞན་དགའ་བ་སྦྱིད་པར་བྱེད་པའི་བྱེད་ལས་སོགས་འདི་དག་འདུས་པས་དཔེ་ཁྱེ་བ་
དང་མཚུངས་སོ་ཞེས་དཔེ་ཅན་གྱི་མཛེས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། དེའི་བྱེད་ལས་དགའ་
བ་སྦྱིད་པ་གཉིས་བསྐྱས་ནས་དཔེ་ཁྱེ་བ་¹དང་མཚུངས་པར་སྦྱར་བའོ། །དཔེར་ན།

(ག) ཆོས་རྒྱལ་དགེ་དབང་འདུན་པ་སོ་སོ་ལྟོན་དང་། །

1 * བ་ཆད་དམ་སྟུམ་ནས་བསྐྱར་ནོ། །

སྒྲིབ་པར་སྒྲིབ་པའི་དག་གི་དངོས་གྲུབ་དག །

ཐོབ་པ་ཅམ་གྱིས་མཆུངས་མེན་ལེགས་ཐེས་གྱི །

ལུས་སྒྲིབ་ཆོགས་པའི་དང་ཆུང་ལྷ་མོ་འདིས་ཀྱང་། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་ཆོས་རྒྱལ་དགེ་བའི་དབང་པོ་སྟེ། རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་
འཁྲི་ཤིང་ཚུལ་པ་པོ་དེ། སྒྲིབ་དག་སྒྲིབ་པ་ལ་མཁས་པའི་དག་གི་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པ་
གཅིག་ལུས་དཔེ་དང་སྒྲིབ་སྒྲིབ་ལྷ་མོ་ཞེས་པ་ལ་རིག་བྱེད་སྒྲིབ་མཁན་ལུས་བྱ་དང་
མཆུངས་ཞེས་པ་མ་ཡིན་པར། གཞན་ཡང་ཆོས་རྒྱལ་དེ་ལ་སྒྲིབ་དཔལ་འབྱོར་ལུས་
སྒྲིབ་ཆོགས་པ་ཐམས་ཅད་དང་ལྷ་མོ་འདི་དག་བསྐྱུས་པས་སྒྲིབ་བྱ་དང་མཆུངས་
སོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

(བ) ལུས་སྒྲིབ་མཁན་ཆུང་ལྷ་མོ་ཞེས། །

ཐེག་ལེ་མཆོག་མའི་རྗེས་སུ་འགོ་མེན་ཏེ། །

ཀྱན་གྱི་ཡིད་བསྐྱུར་འདོད་པའི་གར་མཛེས་པའི། །

སྒྱེད་མོས་ཆུང་འདིར་ཤེས་པ་བསྐྱབས་པས་ཀྱང་། །

དཔེ་ཅན་ལུས་སྒྲིབ་མཁན་བྱེད་མེད་དེ་དཔེ་སྒྲིབ་བྱ་མོ་ཐེག་ལེ་མཆོག་མ་དང་
མཆུངས་པར། སྒྲིབ་ཆུང་ལྷ་མོ་མ་དང་འབྲེལ། །

ཡང་ན། དེས་མེད་འགོ་སྒྲིབ་པའི་དབང་ལྷ་མོ་ཞེས། །

འཛད་མེད་ལོ་རྒྱུ་གཏེར་ལ་ལོངས་སྒྱེད་ཅམ། །

ལུས་དན་བྱ་ཡི་དཔལ་དང་མཆུངས་མེན་ཏེ། །

རྒྱལ་ཆེན་པོ་འདི་དག་ལོངས་སུ་སྒྲིབ་འདིས་ཀྱང་། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

༤ སུལ་བྱུང་གི་དཔེ་ནི། དཔེ་དང་དཔེ་ཅན་གཉིས་ལ་རང་རང་གི་ཉེན་ནམ་
གནས་གཞི་ཐ་དད་པའི་བྱུང་པར་ཅུང་ཟད་ཅམ་མ་གཏོགས། རྩོགས་ཀྱན་ནས་
མཚུངས་པ་ཆོག་གི་ལམ་ནས་གསལ་ལོར་ཐོན་ཅིང་། སྤྱིར་དཔེ་དང་དཔེ་ཅན་གཉིས་
ལ་མི་འདྲ་བའི་བྱུང་པར་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་། བྱུང་པར་མེད་ཅེས་ལུང་ཆེན་པོ་བྱས་ནས་
བརྗོད་པ་ལ་སུལ་བྱུང་གི་རྒྱན་ཟེར། དེ་ཡང་འཛིག་ཉེན་གྲགས་ཆོད་ཀྱི་མཆམས་ལས་
བཞུལ་བར་བརྗོད་པ་སྟེ། བཤད་ཆོད་ལས་རིང་དུ་འདས་པའི་དོན་ཡིན། དཔེར་ན།

ཅ་བར། ཁྱོད་ཀྱི་ཞལ་ནི་ཁྱོད་ཉིད་ལ། །

མཐོང་ཞིང་རྒྱ་བ་མཁའ་ལ་མཐོང་། །

འདི་ཉིད་ཁོ་ན་ཐ་དད་དེ། །

གཞན་མེད་ཅེས་འདི་སུལ་བྱུང་དཔེ། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་མཛེས་མ་ཁྱོད་ཀྱི་ཞལ་ནི་ཁྱོད་ཀྱི་སུས་ཀྱི་སྟེང་ནས་མཐོང་བ་
དང་། དཔེ་རྒྱ་བ་ནི་ནམ་མཁའ་ནས་མཐོང་བ་སྟེ། མཐོང་ཡུལ་གྱི་བྱུང་པར་ཅུང་ཟད་མི་
གཅིག་པ་མ་གཏོགས་གཞན་བྱུང་པར་མེད་ཅེས་བསྟན། སྤྱིར་དཔེ་རྒྱ་བ་ལ་དཔེ་ཅན་
མཛེས་མའི་གདོང་ལས་ལྷག་པའི་བྱུང་པར་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་། བྱུང་པར་མེད་པ་ལྟར་
ལུང་ཆེན་པོས་བརྗོད་པའོ། །འགྱུར་འགར་འདི་ལ་བྱུང་པར་གྱི་དཔེ་ཞེས་ཟེར་
རོ། །དཔེར་བརྗོད།

(ག) སྐད་གཉིས་སྤྱི་བརྗོད་ཀྱི་ལ་མཆན་དང་། །

དག་གི་དབང་ལྷག་ལྟ་མོ་དབྱངས་ཅན་མ། །

འདོད་པའི་ཁྱོས་བྱམ་ལྟན་དང་མི་ལྟན་གྱི། །

དབྱེ་བ་ཅམ་ལས་གཞན་དུ་ཐ་མི་དད། །

ཅེས་དཔེ་ཅན་རྒྱ་བོད་ཀྱི་སྐད་གཉིས་སྤྱོད་པའི་དབང་ལོ་ཤོད་སྟོན་ལོ་རྒྱ་བོད་རྩི་
རྒྱལ་མཆོད་དེ། དཔེ་ལྷ་མོ་དབང་ས་ཅན་མ་དང་རྒྱ་མ་ལུན་མི་ལུན་གྱི་བྱང་པར་མ་
གཏོགས་གཞན་བྱང་པར་མེད་ཅེས་དོན་ངོ་མ་ལ་དེ་གཉིས་མི་འདྲ་བའི་བྱང་པར་དུ་མ་
ཡོད་ཀྱང་། མེད་པ་ལྟར་ལུང་ཆེན་པོ་བྱས་ནས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

(བ) ཁྱོད་ཀྱི་འཕེན་བྱེད་དཔལ་ལོ་ཁྱོད་གདོང་ལ། །

མཐོང་ཞིང་ལྷུངས་ནགས་ཀྱི་རྩིང་བྱར་ཏེ། །

གཞན་པའི་བྱང་པར་འབྱེད་ཆོས་ཞིབ་མོའི་སྒོས། །

ལན་བརྒྱར་བཏགས་ཀྱང་དམིགས་སུ་ཡོད་མེན་ནོ། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་མཛེས་མའི་མིག་དང་དཔེ་ལྷུངས་མཆུངས་པར་སྒྲོར་ཚུལ་སྤྱོད་
མ་ལྟར་རོ། །

ཡང་ན། གནས་ལྷའི་རྩལ་རྫོགས་མཁས་དབང་འཛམ་གླིང་རྒྱ། །

ཀུན་གསལ་སྤང་བའི་བདག་པོ་ལྷ་ལམ་གྱི། །

མཛེས་རྒྱན་འབྱེད་ཆོས་ཅམ་ལས་ཐ་དད་པའི། །

བྱང་གཞན་ཞིབ་མོའི་སྒོ་ཡིས་ཡོངས་མི་དམིགས། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

༩ རབ་བཏགས་ཀྱི་དཔེ་ནི། དཔེ་ལ་རབ་ཏུ་བཏགས་པའམ་སྒྲོ་བཏགས་པའི་
ཆོག་སྟེ། དཔེ་གང་ཞིག་གིས་དཔེ་ཅན་ལ་སྟེམས་པ་འཆང་བའམ་ང་རྒྱལ་གྱིས་ཁོ་རང་
གཅིག་བྱ་མ་གཏོགས་དེའི་དཔེ་རྩ་ལོས་པ་མེད་བསམ་པ་ལྟ་བུ་ལ། ཁྱོད་མ་གཏོགས་
དཔེ་གཞན་པ་འདི་ཡང་དཔེ་ཅན་དེའི་དཔེ་རྩ་ལོས་སོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་སྟེ་དོན་ངོ་
མར་དཔེ་ལ་དེའི་བསམ་པ་མེད་ཀྱང་། ཡོད་པ་ལྟར་དུ་སྒྲོ་བཏགས་པའི་ཆོག་དངོས་སུ་

ཐོན་བ་ལ་རབ་བཏགས་གྱི་དཔེ་ཟེར་རོ། །དཔེར་ན།

ཅ་བར། དེ་ཡི་བཞིན་དཔལ་ང་ཉིད་ལ། །

ཡོད་ཅེས་སྒྲ་བ་སྟེམས་མི་དགོས། །

བསྒྲ་ལ་ཡང་དེ་ཡོད་བྱིར། །

ཞེས་བ་འདི་ནི་རབ་བཏགས་དཔེ། །

ཞེས་བཅོད་དེ། དཔེ་ཅན་མངེས་མ་དེའི་བཞིན་གྱི་མངེས་བ་མཐའ་དག་དཔེ་
སྒྲ་བ་ཁོ་རང་གཅིག་བྱ་ལ་ཡོད་ཅེས་སྒྲ་བ་དེ་སྟེམས་བའམ་ང་རྒྱལ་བྱ་མི་དགོས་ཏེ། སྒྲ་
བ་ཉིད་དུ་མ་ཟད། བསྒྲ་གཞོན་ཀྱང་འདི་ལའང་མངེས་མའི་གདོང་གི་ཡོན་ཏན་དེ་དག་
ཡོད་ཅེས། དཔེ་སྒྲ་བ་ལ་དེ་འབྲ་བསམ་བ་མེད་ཀྱང་ཡོད་བ་ལྟར་སྒྲོ་བཏགས་ནས་
བཅོད་བ་ལྟ་བུའོ། །དཔེར་བཅོད།

(ག) འངས་མཉེན་ཚུ་སྦྱེས་གཞོན་ཀྱའི་ཡལ་འདབ་ནམས། །

དབྱངས་ཅན་ལྟ་མོའི་བྲག་གི་སོར་མོའི་དཔལ། །

སྟེམས་བར་མི་འཆལ་ལེགས་ཀྱིས་སྒྲེད་མེད་མའི། །

ལག་བའི་ཡལ་ག་དེ་ཡི་དག་སྒྲ་བྱེད། །

ཅེས་དཔེ་ཅན་དབྱངས་ཅན་མའི་བྲག་སོར་ལ་དཔེ་ཚུ་སྦྱེས་གཞོན་ཀུས་
སྟེམས་བའམ་ང་རྒྱལ་བྱེད་མི་འོས་ཏེ། ལྟའི་བྲ་མོའི་ལག་བའི་སོར་མོས་ཀྱང་དབྱངས་
ཅན་མའི་བྲག་དང་འགྲན་ནོ་ཞེས། དཔེ་ཚུ་སྦྱེས་ལ་དེའི་བསམ་བ་མེད་ཀྱང་ཡོད་བ་
ལྟར་སྒྲོ་བཏགས་བའམ་རབ་ཏུ་བཏགས་བ་ལྟ་བུའོ། །

(བ) ལུས་ཅན་མངའ་བའི་མཐའ་ཀྱན་མི་བཟོན་བར། །

མཆོན་ཕྱིར་སྒྲོག་གི་གྲ་གྲུས་སྟེམས་མ་བྱེད། །

སྒྲོས་གར་མཁའ་པོའི་ལག་པའི་ནམ་འགྲུར་ལའང་། །

གཡོ་བའི་ཆོས་དེ་དེས་པར་མཐོང་ཕྱིར་རོ། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་མང་བའི་ཐ་མ་འབྲལ་བའི་འདིག་རྟེན་མི་རྟག་པའི་ཆོས་ཉིད་དེ་
ལ། དཔེ་ནམ་མཁའི་སྒྲོག་གཡོ་བ་དེས་སྟེམས་པར་མི་འཆལ་རྟེ། སྒྲོས་གར་མཁའ་གྱི་
ལག་པ་ཡང་ཏ་ཅང་སྒྲུར་བས་དཔེ་ཅན་དེ་དང་མཆུངས་སོ་ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་ན། ལྷ་ལམ་དལ་གྱིས་བཞོད་པའི་ཆོ་གཞོན་གྱིས། །

དབྱངས་ལྷན་དག་གི་ལྷ་མོའི་མངོས་སྤྱད་ལ། །

སྟེམས་པར་མི་འཆལ་ལུས་སྤེའི་འདྲོ་སྒྲོག་གིས། །

ངོ་མཆར་གར་གྱི་འགྱིང་བག་འདིས་ཀྱང་བསྒྲུབ། །ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ། །

༡༠ མཆོད་བྱུང་གི་དཔེ་ནི། དཔེ་དེ་ལ་དཔེ་ཅན་གྱི་ཡོན་ཏན་ནམ་ཁྱད་ཆོས་
འགའ་ཞིག་མི་ལྷན་ཞིང་གལ་རྟེ་ཡོན་ཏན་དེ་དག་ཡོད་ན་ཁྱོད་གྱི་དཔེར་འོས་སོ་ཞེས་
དཔེ་ཅན་དེའི་དཔེར་བརྟག་པ་མཐའ་བཟུང་གི་སྒྲོ་ནས་བཀོད་དེ། དཔེ་ཅན་དེ་དཔེ་
ལས་ཁྱད་དུ་འཕགས་ཤིང་ངོ་མཆར་མཆོད་བྱུང་བ་ལྟ་བུ་ཆོག་ཟེན་ལ་དངོས་སུ་བརྗོད་
པ་ལ་མཆོད་བྱུང་གི་དཔེ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དཔེར་ན།

རྩ་བར། སྟོན་ལེགས་གལ་རྟེ་བརྒྱ་འགའ། །

ནམ་པར་འབྲལ་བའི་མིག་ལྷན་ན། །

ཁྱོད་གྱི་བཞིན་གྱི་དཔལ་འདྲིན་རྟེ། །

ཞེས་བ་འདི་ནི་མཆོད་བྱུང་དཔེ། །

ཞེས་བས། དཔེ་མི་རྟོག་བརྒྱ་འདི་ལ་ནམ་པར་འབྲལ་བའི་མིག་མི་ལྷན་ཞིང་།

གལ་ཏེ་ལྷན་ན། དཔེ་ཅན་མངེས་མ་ཁྱོད་གི་བཞེན་རས་གི་མངེས་པའི་དཔལ་དང་
ལྷན་པའམ་མཚུངས་པར་འགྱུར་ཞེས་དཔེ་མིག་དང་ལྷན་པའི་བསྐྱེད་ཤིན་ཏུ་དགོན་པ་
ལྷན། དཔེ་ཅན་དེ་དཔེ་བསྐྱེད་ལས་ཁྱད་པར་འཕགས་ཤིང་ངོ་མཆར་མཉམ་དུ་བྱུང་བ་ལྷ་
བུའོ། །དཔེར་བརྗོད།

(ག) བཞེན་དང་བབ་ཡན་ལག་མཆོག་མ་ཡིས། །

མི་ཟད་དག་གི་དངོས་གྲུབ་སྟེར་བྱས་ན། །

ན་བ་བརྒྱད་པའི་མཆེ་བ་ལས་འོངས་པའི། །

དག་དབང་དབྱངས་ཅན་མ་དེའི་འགྲན་རྒྱར་བྱེད། །

ཅེས་ལང་ཆོ་དར་ལ་བབ་པའི་ཡན་ལག་མཆོག་མའམ་ལྷའི་བྱ་མོ་ཐེག་ལེ་
མཆོག་མས་དག་གི་དངོས་གྲུབ་སྟེར་མི་བྱས་ཤིང་། གལ་ཏེ་སྟེར་བྱས་ན་ཞེས་བརྟག་
པ་མཐའ་བརྒྱད་གི་ཆོག་བཀོད་དེ། དཔེ་ཅན་ཆངས་པའི་མཆེ་བ་ལས་འབྱུངས་པར་
གྲགས་པའི་ཆངས་སྤྱད་དབྱངས་ཅན་མ་ལ་འགྲན་བྱས་པའམ་མཚུངས་ཞེས་འདིག་རྟེན་
པལ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཐེག་ལེ་མཆོག་མས་དག་གི་དངོས་གྲུབ་སྟེར་མི་བྱས་པའི་རྒྱ་
མཆན་གྱིས། དཔེ་ཅན་དབྱངས་ཅན་མ་དེ་ངོ་མཆར་མཉམ་དུ་བྱུང་བ་སྟེན་པ་ལྷ་བུའོ། །

(བ) ཏ་རི་ཅན་ལྷོན་པར་མཆམས་སྟེན་གྱིས། །

འབྱུང་ནས་དལ་བུའི་འགྲོས་གིས་རྒྱ་བྱེད་ལ། །

རྒྱོགས་ལ་ཆོགས་ལ་ལེགས་བཤད་འདོམས་ཤེས་ན། །

ཆངས་པར་སྟོད་ལྷན་ཁྱོད་དང་མཚུངས་པར་འགྱུར། །

ཞེས་ཏ་རི་ཞེས་པའི་སྐད་དོད་འགྲོག་བྱེད་དེ། དཔེ་རྒྱ་སྟོགས་མ་ལ་ཡའི་རིར་

སྐྱེས་ཤིང་། ཡིད་འཕྲོག་པའི་ཅན་དན་གྱི་ལྷོན་པ་ལ་མཆངས་སྤྱིན་དམར་སེར་གྱིས་
ལེགས་པར་འབྲུད་པ་དེས། རྫོང་གྲོས་དང་ལྷན་པའི་སྐྱེ་བོའི་ཆོགས་ལ་ལེགས་བཞུགས་
འདོམས་པའམ་འཆད་མི་ཤེས་ཤིང་། གལ་ཏེ་ཤེས་ན་དཔེ་ཅན་ཆངས་པར་སྤྱོད་པའི་
བཤེས་གཉིན་ཁྱོད་དང་མཆངས་ཞེས་དཔེ་དེས་ལེགས་བཞུགས་འཆད་མི་ཤེས་པ་རྒྱ་
མཆན་དུ་བྱས་ནས་དཔེ་ཅན་དེ་ངོ་མཆར་མང་དུ་བྱུང་བར་སྤྱོན་པའོ། །

ཡང་ན། སྤྱང་ཅིའི་བཅུད་ཆགས་བུལ་རི་ཀའི་ངོས། །

ཟུར་གྱིས་གཡོ་བའི་འདྲིན་བྱེད་ཟུང་མཆིས་ན། །

སྤྱིད་པའི་མཆར་སྤྱག་ཀྱན་རྫོགས་ལུས་སྤྲ་མའི། །

དགྱེས་ཞལ་འཇུག་པའི་དབལ་དང་ཅིས་མི་མཆངས། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

༡༡ ཆོངས་པའི་དཔེ་ནི། བརྫོད་བྱའི་དཔེ་ཅན་མཐོང་བས་དཔེ་རུ་འབྱུང་། དཔེ་
མཐོང་བས་དཔེ་ཅན་དུ་འབྱུང་ནས། དེ་གཉིས་པོ་མན་ཚུན་འབྲེ་བའམ་མཆངས་པ་
ཤས་ཆེ་བས་དབྱེ་བ་འབྱེད་མ་རྒྱས་པར་འབྱུང་བ་སྐད་དུ་བརྫོད་བས་ན་ཆོངས་པའི་
དཔེ་ཞེས་ཟེར། འདིའི་འབྱུང་བ་ཡང་དཔེ་ཅན་དང་དཔེ་གཉིས་ཀ་ངོ་མ་ཤེས་པ་ཅམ་
མིན་པར། གཙོ་བོ་དཔེ་ཅན་དེ་དཔེ་རུ་འབྱུང་བ་ཞིག་དགོས། དཔེར་ན།

རྩ་བར། ལུས་སྤྲ་ཁྱོད་གདོང་རི་བོང་ཅན། །

ཞེས་བཏགས་ཁྱོད་གདོང་བསམ་པ་ཡིས། །

ཆེ་བ་འདི་ཡང་རྗེས་སུ་བསྐྱེགས། །

ཞེས་འདི་ཆོངས་པའི་དཔེ་རུ་བཞུགས། །

ཅེས་དཔེ་ཅན་ལུས་སྤྲ་མའི་གདོང་དང་། དཔེ་རི་བོང་ཅན་ཏེ་ཆེ་བ་གཉིས་ཏ་
ཅང་འབྲེ་ཆེ་བས། གང་ཡིན་བཏགས་ཀྱང་ཤན་འབྱེད་མ་རྒྱས་པར་མ་ཟད། གདོང་དེ་

དཔེ་རྒྱ་བ་དང་མཚུངས་ཆེ་བའི་རྒྱུ་གྱིས་མངོས་མའི་གདོང་དེ་རྒྱ་བར་འབྱུང་ཏེ་
ཆགས་པའི་དབང་གིས་བཙོ་ལཱའི་རྒྱ་བ་ཤར་བ་དེའི་རྗེས་སུ་བསྟེགས་ཞེས་སོ། །སི་
ཏུའི་རྗེས་འབྲང་ནམས་གྱིས། འདིའི་རྒྱ་བ་ཕྱི་མའི། འདི་ཡང་། ཞེས་བ་མ་དག་པར།
རྒྱ་བ་ཡི་ཡང་། ཞེས་པར་བསྐྱར་འདུག་ཀྱང་། ལུ་བ་ཆེན་པོས་སྒྲར་ཐང་ལོ་རྩ་བས་བཞེད་
བ་ལྟར་དཔེ་ཅན་དེ་དཔེ་རྩ་འབྱུང་ནས་རྒྱ་བའི་རྗེས་སུ་བསྟེགས་ཏེ་རྒྱུ་བ་ལ་བཞེད་པས།
གང་ཡིན་ཀྱང་དཔེ་དཔེ་ཅན་གཉིས་མཚུངས་བ་ཤས་ཆེ་བ་ཤུགས་ལས་རྟོགས་ཀྱས་བ་ལྟ་
རྩ་སྟན་དག་མཐའ་གྱིས་སྒྲོ་བཏགས་ཏེ་མངོས་པར་བརྗོད་བ་ཡིན་ནོ། །

(ག) འཆི་མེད་ཡུལ་དུ་གཤེགས་ཕྱིར་ཤུའི་ཏོག །

ཀུན་གསལ་ངོས་སུ་ཐོགས་མེད་རྒྱ་བ་ན། །

རྟ་བདུན་མཐའ་ལ་འགྲོ་ཞེས་རྒྱུ་བོ་འགའ། །

བད་དཀར་འདབ་མ་འཇུ་མ་ལ་ལྟ་ཕྱིར་རྒྱག །

ཅེས་དཔེ་ཅན་སྟན་བ་ཤུའི་དབང་པོ་ལྟའི་ཡུལ་དུ་གཤེགས་པའི་ཕྱིར་གང་
གི་གཟུགས་སྒྲུའི་བཞོད་བ་ནམ་མཐའི་ལམ་ནས་གསལ་བར་རྒྱ་བ་དེ། དཔེ་ཉི་མ་ནམ་
མཐར་འཆར་བ་ལ་འབྱུང་ནས། རྒྱུ་བོ་འགའ་ཞིག་བསྒྲུའི་འདབ་མ་ཁ་སྤེ་བ་ལ་བསྟ་
བའི་ཕྱིར་ཕྱི་ངོས་དུ་རྒྱག་ཅེས་བརྗོད་བ་ལྟ་བུའོ། །

(བ) ཁྱོད་ལུས་འཕེགས་བྱེད་རྒྱུ་གཞོན་གྱིས་¹བསྐྱོད་པའི། །

འཁྲི་ཤིང་གཞོན་ཀྱང་རབ་འབྱུང་མངོས་སུ་ག་ཅན། །

གང་གི་གཟུགས་ལ་མངོན་ཆགས་སྐྱེད་ཆལ་གྱི། །

གསར་འབྱུངས་ལྟོན་པའི་མགུལ་ནས་འབྱུང་ཅོམ་སོ། །

1 བསྐྱེད

ཞེས་དཔེ་ཅན་མཛེས་མའི་ལུས་དེ་དཔེ་རི་བོ་འཕེགས་ཐེང་གི་རྒྱུད་གིས་
"བསྐྱོད་¹་པའི་འཁྲི་ཤིང་གཞོན་ཀྱང་འབྱུང་། དཔེ་སྐྱེད་ཚལ་དུ་འབྱུངས་པའི་སྡོན་ཤིང་
འདི་དཔེ་ཅན་མཛེས་མའི་གཟུགས་ལ་འབྱུང་ནས་ཆགས་པའི་སེམས་གིས་སྡོན་ཤིང་
གི་མགུལ་ནས་འབྱུང་པར་རྩོམ་མོ་ཞེས། ཀྱང་བ་དང་བོ་གཉིས་གིས་དཔེ་ཅན་དཔེ་རུ་
འབྱུང་བ་དང་། ཕྱི་མ་གཉིས་གིས་དཔེ་དཔེ་ཅན་དུ་འབྱུང་བར་སྡོན་པ་ལྟ་བུ་དང་།

ཡང་རྩེ་རུར་མཁར་བས།

བྱང་བའི་མགྲིན་སྟོན་མཛའ་མོ་ཡི། །

སྤྱ་རུ་བསམས་ནས་ནགས་སུ་བྱིན། །

སྤར་ཡང་མཛའ་མོའི་དུག་སྤྲེས་ནི། །

ཀྱང་བ་དུག་པའི་སྐད་དུ་གོ། །

ཞེས་དཔེ་དཔེ་ཅན་གཉིས་སོ་སོར་དབྱེ་བ་འབྱེད་མི་ཀུས་པར་སྡོན་ལྟར་པན་
ཚུན་དུ་འབྱུང་བ་ལ་སྦྱོར་བར་གསུངས། དེ་ཡང་སི་ཏུའི་རྩེ་སྤྱང་རྒྱལ་ས་དང་རྒྱར་
མཁར་བ་སོགས་གིས་རྩ་བའི་ཆོག་ ལུས་ཤ་ཁྱོད་གཞོང་རི་བོང་ཅན། ཞེས་བ་ཡན་
གིས་དཔེ་ཅན་དཔེ་རུ་འབྱུང་བ་དང་། ཁྱོད་གཞོང་བསམ་བ་ཡིས། །ཆེ་བ་ཡི་ཡང་རྩེ་ས་
སུ་སྤྲེགས། ཞེས་བས། དཔེ་དཔེ་ཅན་དུ་འབྱུང་བར་བསྟན། ཞེས་བཞེད་དེ། དཔེ་དཔེ་
ཅན་གཉིས་མཚུངས་ཆབས་ཆེ་བའི་རྒྱུན་གིས། དཔེ་ཅན་མཛོང་བས་དཔེ་རུ་འབྱུང་།
དཔེ་མཛོང་བས་དཔེ་ཅན་དུ་འབྱུང་། དཔེ་དང་དཔེ་ཅན་གཉིས་སོ་སོར་དབྱེ་བ་མ་
བྱེད་པར་མོངས་པ་སྐད་དུ་བརྗོད་པ་ལྟ་བུར་འདོད་པ་དང་། ས་སྤྱ་ངག་ཆོས་གིས།

1 བསྐྱོད

གདོང་གི་མཛེས་པ་དང་རྒྱ་བ་དབྱེར་མེད་པར་འདོད་ནས། རྒྱ་བ་ཤར་བ་ན་མཛེས་
མའི་གདོང་དོན་དུ་གཉེར་ནས་རྒྱ་བའི་རྗེས་སུ་བསྟེགས་པ་སྟེ་དཔེ་དཔེ་ཅན་དུ་འབྱུང་
བ་སྐད་དུ་བརྗོད་པ་ལ་བཤད་ཀྱང་། ལུ་བ་ཆེན་པོས་བཞེད་པ་ལྟར། དཔེ་ཅན་དཔེ་དུ་
འབྱུང་བ་ལ་སྦྱར་ན་དོན་ལ་གནས་ཤིང་ལེགས་པར་གསུངས་སོ། །

ཡང་ན། གདངས་སྟུན་མགྱིན་ལས་སྦྱེས་པའི་སྤྱོད་བྱངས་སྤྱོ། །

དེ་ཟེའི་རྒྱད་མངས་སྟོང་གི་འགྱུར་ཁུགས་ལ། །

འབྱུང་ནས་ན་བའི་བདུད་ཅི་མངོན་རྩལ་ཆེད། །

འདོད་པས་མི་ཤང་འཆོལ་བའི་ངལ་བ་བསྟེན། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

༡༩ ཐེ་ཆོམ་གྱི་དཔེ་ནི། དཔེའི་བྱད་གཞི་དང་། དེའི་བྱད་ཆོས་གཉིས་སོ་སོར་

ཐེ་ཆོམ་གྱི་སྟོན་ནས་དཔེ་དོན་མཚུངས་པར་བྱས་པ་ཆོག་གི་ལམ་ནས་གསལ་བར་ཐོན་
ཅིང་། དཔེ་ཅན་དངོས་དང་དཔེ་གཉིས་གྱི་དབྱེ་བ་འབྱེད་མ་རྒྱས་པར་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བར་
བརྗོད་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་གྱི་དཔེ་ཞེས་ཟེར། གོང་གི་སྟོངས་པའི་དཔེ་ནི་དཔེ་ཅན་དེ་ལ་
འབྱུང་བ་ཐག་བཅད་པ་དང་། འདི་ནི་དཔེ་དེ་དཔེ་ཅན་ལ་འབྱུང་བ་ཐག་མ་བཅད་པར་
ཐེ་ཆོམ་གྱི་སྟོན་ནས་མཚུངས་པར་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །དཔེར་ན།

རྩ་བར། བད་ནང་བྱང་བ་འཁོར་རམ་ཅི། །

ཁྱོད་གདོང་ལ་མིག་གཡོ་འམ་ཅི། །

བདག་གི་སེམས་ནི་རྣམ་པར་གཡོ། །

ཞེས་པ་འདི་ནི་ཐེ་ཆོམ་དཔེ། །

ཞེས་དཀར་ལ་དམར་བའི་མདངས་ཅན་གྱི་བྱད་གཞི་ཤིན་ཏུ་མཛེས་པ་ཞིག་
གི་སྟེང་ན་མཐོན་མཐིང་རྣམ་པར་མཛེས་པའི་དངོས་སོ་ཡིད་འཕྲོག་པ་ཞིག་ཡོད་པ་

འདི་ནི། དཔེ་ཡི་བྲད་གཞི་བསྐྱེད་སྤྱི་བྲད་ཆོས་བྱང་བ་འཁོར་བའམ། ཡང་ན་དཔེ་
 ཅན་གྱི་བྲད་གཞི་མཛེས་མའི་གདོང་ལ་བྲད་ཆོས་མིག་གཡོ་བ་གང་ཞིག་ཡིན་པ་
 བདག་གི་སེམས་ནི་ཐེ་ཆོམ་གྱིས་རྣམ་པར་གཡོ་བ་ལས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངོས་མ་ཟེན་
 རོ། །ཞེས་དཔེ་དང་དཔེ་ཅན་མཚུངས་པ་ཤུགས་ལ་བསྟན་ཅིང་། གཏན་ལ་མ་པབ་པ་
 སྟེ་སྟོ་འདོགས་མ་ཆོད་པར་ཐེ་ཆོམ་གྱི་སྟོན་ས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །དཔེར་བརྗོད།

(ག) སྟོ་མཁས་བྱང་སྟོང་ལྟ་ཡི་བླ་མ་དེ། །

འཛེས་བྱས་མཛེས་པའི་སྤྱིང་འདྲིང་འོངས་པ་འམ། །

ཡང་ན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཆོས་སྟོང་བཟང་། །

འཆད་ཅོད་ཅོམ་ལ་བྲེལ་སྟུང་འབྱུང་མོ་ཉུག །

ཅེས་འཆད་ཅོད་ཅོམ་གསུམ་སོགས་བྱ་བ་ལས་ཀྱི་འཁོར་ལོས་གདུལ་བྱའི་
 རོན་མཛད་པ་འདི་ནི་དཔེ་བྱང་སྟོང་བྱར་བྱ་སྟེ་སྟེའི་བླ་མ་འཛེས་སྤྱིང་བྱ་འོངས་པ་འམ།
 ཡང་ན། དཔེ་ཅན་ལྟ་བུ་ཆོས་སྟོང་བཟང་བོས་འཆད་ཅོད་ཅོམ་གསུམ་གྱི་མཛད་པ་
 བཟང་བོས་གདུལ་བྱ་སྟོང་བ་ལ་བྲེལ་བ་གང་ཡིན་བདག་གི་སེམས་ནི་ཐེ་ཆོམ་གྱིས་
 རྣམ་པར་གཡོ་བ་ལས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངོས་མ་ཟེན་རོ། །ཞེས་སྟོ་འདོགས་མ་བཅད་
 པར་ཐེ་ཆོམ་གྱི་སྟོན་ས་དཔེ་དཔེ་ཅན་གཉིས་ཀྱི་བྲད་ཆོས་མཚུངས་པ་ཤུགས་ལ་
 ཉོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །

(བ) འདོད་དགུ་སྦྱིན་པའི་ས་བརྟོན་ལྟོན་པ་ལ། །

ཐུན་མཚམས་ཚུ་འདྲིན་གཞོན་ཏུས་མཛེས་སམ་ཅི། །

ཡང་ན་རྣམ་འདེན་ཁྲིད་སྟེ་བྱར་སྦྱིག་གིས། །

འབྱུང་བ་ལགས་སྐྱམ་བདག་ཡིད་འབྱུང་མོ་ཉུག །

ཅེས་དཔེ་འདོད་དགུ་སྤྱིན་པའི་དཔག་བསམ་གྱི་རྒྱོན་ཤིང་ལ་ཐུན་མཚམས་
གྱི་སྤྱིན་དམར་སེར་གྱིས་གཡོགས་པའམ། ཡང་ན་དཔེ་ཅན་གྲ་མ་ཁྱོད་གྱི་སྤྱི་ལ་ཆོས་
གོས་དྲར་སྤྱིག་གིས་བསྐྱབས་པ་གང་ཡིན་བདག་གིས་མ་ཤེས་པར་ཡིད་ཐེ་ཆོམ་མོ་
ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་ན། མཛེས་སྤྱད་འདབ་བརྒྱ་བཞད་པའི་སྤྱིད་ཆལ་དུ། །

དྲི་ཟེའི་རྒྱད་མངས་བདུང་བའི་དབྱངས་སྟོན་ནམ། །

ཡང་ན་སྟོན་འཛེབས་མགྱིན་སྤྱིས་སྤྱི་ཡི་དབྱངས། །

གང་ཡིན་མ་ངེས་བདག་ཡིད་འབྱུང་མོ་ཉུག །ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

༡༣ གཏན་ལ་འབེབས་པའི་དཔེ་ནི། དཔེ་དེ་དཔེ་ཅན་ལས་ཅུང་ཟད་དམན་
བས། དཔེ་ཅན་ལ་དཔེ་དེ་ལས་ཡོན་ཏན་བྱང་པར་བ་ཞིག་ཡོད་པའི་ངེས་ཆོག་གསལ་
བར་གཏན་ལ་འབེབས་པའམ། གཞི་དེ་དཔེ་དཔེ་ཅན་གང་ཡིན་མིན་གྱི་ཐེ་ཆོམ་བཅད་
ནས་ངེས་པ་རྟོག་པའི་རྒྱ་མཚན་གཏན་ལ་པབ་པ་ལའང་ཟེར། དཔེ་འདི་དང་གོང་གི་
ཆད་བྱུང་གི་དཔེ་གཉིས་ཀྱི་དཔེ་དེ་དཔེ་ཅན་ལས་ཅུང་ཟད་དམན་པའམ་དེ་ལ་མི་དོ་བ་
ཞིག་འདྲིལ་པ་འདྲ་ཡང་། ཆད་བྱུང་སྐབས་དཔེ་དེ་ལ་ཡོན་ཏན་དེ་འདྲ་ཞིག་མེད་པ་
གཞིར་བརྒྱང་བའི་སྟེང་ནས་གལ་ཏེ་ཡོན་ཏན་དེ་འདྲ་ཞིག་ཡོད་སྲིད་ན། དཔེ་ཅན་དང་
མཚུངས་ཞེས་བརྗོད་པ་དང་། འདིར་དཔེ་དེ་ལ་མི་ལྟོན་པའི་བྱང་ཆོས་དཔེ་ཅན་ལ་
ཡོད་པར་ངེས་པ་བརྟེན་དེ་ཐེམ་ཆོམ་བཅད་ནས་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལྟ་བུའི་བྱང་
པར་ཡོད། དཔེར་ན།

ཅ་བར། རྒྱ་བ་སྐྱེངས་བྱེད་མཛེས་པ་འདི། །

རྒྱ་བས་ཆར་གཙོད་པརྒྱ་མིན། །

དེ་ཕྱིར་ཁྱོད་ཀྱི་གདོང་ཉིད་དོ། །

ཞེས་འདི་གཏན་ལ་འབ་པའི་དཔེ། །

ཞེས་དཀར་དམར་གྱི་མདངས་ཀྱིས་མཛེས་པ། རྒྱ་བ་ཡང་སྐྱེངས་པའམ་རྡོ་ཆ་
བར་བྱེད་པའི་ཤིན་ཏུ་མཛེས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་འདི་ནི། གང་ཞིག་ཡིན་ནམ་སྙམ་དུ་
བདག་གིས་བརྟགས་པ་ན། དཔེ་བརྒྱ་མིན་ཏེ། བརྒྱ་ནི་རྒྱ་བས་ཆར་གཙོད་པའམ་ཁ་
ཟུམ་པར་བྱེད་ལ། མཛེས་པ་འདི་ནི་རྒྱ་བས་ཀྱང་ཆར་གཙོད་མི་བྱས་པའི་བྱིར། འདི་
ནི་དཔེ་ཅན་མཛེས་མ་ཁྱོད་ཀྱི་གདོང་ཉིད་དོ། །ཞེས་དཔེ་དཔེ་ཅན་དེ་གཉིས་ལ་རྒྱ་བས་
འཛོམས་མི་འཛོམས་ཀྱི་ངེས་ཆིག་ཡོད་པ་འདི་ནི་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་
དཔེའོ། །དཔེར་བརྗོད།

(ག) བརྒྱ་སྐྱོད་གཞུང་བརྒྱ་སྐྱོད་པའི་སྐྱོབ་དཔོན་འདི། །

ལྷ་ཆེན་སྐུ་པོ་གདོང་དུག་དང་མཚུངས་ཀྱང་། །

གངས་ཅན་སྐྱོངས་འདིར་ལེགས་སྐྱུར་སྟོན་པའི་བྱིར། །

དཔང་སྟོན་ལོ་ཆེན་སྐྱོ་གྲོས་བརྟན་པར་ངེས། །

ཞེས་བརྒྱ་སྐྱོད་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་རྒྱ་ཆེན་སྐྱོབ་པའི་སྐྱོབ་དཔོན་འདི་ནི་ལྷ་
ཆེན་གཞོན་ནུ་གདོང་དུག་དང་མཚུངས་ཀྱང་། བརྒྱ་སྐྱོད་པའི་རིག་གཞུང་མང་པོ་
འཕགས་ལུ་ལ་ནས་ལེགས་པར་བསྐྱུར་ཏེ་བོད་གངས་ཅན་དུ་སྟེལ་ཞིང་སྟོན་པར་མཛད་
པས་ན། སྐྱོབ་དཔོན་འདི་དཔེ་གཞོན་ནུ་གདོང་དུག་མིན་པར། དཔེ་ཅན་དཔང་སྟོན་ལོ་རྒྱ་
བ་སྐྱོ་གྲོས་བརྟན་པ་ཡིན་པར་ཐེ་ཆོམ་བཅད་ནས་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལྟ་བུའོ། །

(བ) སྤེད་གསུམ་མཛེས་པའི་དཔལ་ཀུན་ཟིལ་གཞོད་(གཞོན་)པའི།

ཁྱོད་མཐོང་ཅམ་གྱིས་མཆོག་གི་འབྲས་བྱ་ཡང་།

བདེ་སྐྱབས་སྤྱིན་བྱིར་ཡོངས་འདྲའི་ཤིང་མིན་ཏེ།

དེས་ནི་འཁོར་བའི་ཕུན་ཆོག་ས་སྟེར་རྒྱས་སམ་(ཅམ)།

ཞེས་སྤེད་བ་གསུམ་གྱི་མཛེས་བ་ཀུན་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པའི་ངོ་མཆར་ཅན་འདི་ནི། མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་མཐར་ཐུག་གི་བདེ་བའི་འབྲས་བྱ་སྤྱིན་པའི་བྱིར་ན། དཔེ་དཔག་བསམ་སྟོན་ཤིང་མ་ཡིན་པར། དཔེ་ཅན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེ་གཟུགས་ཡིན་ཏེ། དཔག་བསམ་སྟོན་པས་འདི་ག་ཉིན་གྱི་བདེ་བའི་ཡོངས་སྟོང་ཅམ་སྟེར་རྒྱས་བ་མ་གཏོགས། མཐར་ཐུག་གི་བདེ་བའི་འབྲས་བྱ་སྟེར་མི་རྒྱས་པས་ངོ་མཆར་ཅན་དེ་དཔེ་ཅན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེ་གཟུགས་ཡིན་པར་ཐེ་ཆོམ་བཅད་ནས་གཏན་ལ་ཐབ་བ་ལྟ་བུའོ། །འདིའི་དཔེར་བརྗོད་དུ་ཟིལ་གཞོད་པའི་ཞེས་བ་དང་རྒྱས་སམ་ཟེར་བ་གཉིས་མ་དག་པར་གཞོན་བ་དང་རྒྱས་ཅམ་ཟེར་དགོས། འདིའི་ཆོག་ཟིན་ལ་དཔེ་ཅན་སངས་རྒྱས་དངོས་སུ་མ་ཐོན་ཀྱང་ཁྱོད་མཐོང་ཞེས་པས་སངས་རྒྱས་ལ་གོ་དགོས་སོ།

ཡང་ན། མཛེས་སྐྱབས་སྤེལ་པའི་ཉམས་ལྡན་འབྱིང་བག་གིས།

སྟོན་འདི་བས་རྒྱད་མངས་དབྱངས་ལ་རོལ་ཅེད་མཁན།

འདོད་ལྡན་བྱི་བའི་སྤེལ་མོ་མ་**ལགས**¹ཏེ།

སྤྱི་མཁས་དངོས་བྱུང་སྟོལ་བྱིར་དབྱངས་ཅན་ལྷ། ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ།

༡༥ རྒྱར་བའི་དཔེ་ནི། དཔེ་ཅན་དེ་ལ་བྱང་ཆོས་སམ་ཡོན་ཏན་འགའ་རེ་ཡོད་

1 ལེགས

བ་དེ། དཔེ་ལའང་ཁྱད་ཆོས་དེ་དག་ཡོད་པ་སྐྱུ་རྒྱུར་རམ་དོན་སྐྱུར་གང་རུང་གི་སྐོན་ས་
 དཔེ་ཅན་དེ་དཔེ་དང་མཚུངས་པར་བཅོལ་བ་སྟེ། མཐུག་ཏུ་མཚུངས་པ་གསལ་བྱེད་གྱི་
 སྐྱུ་དངོས་སུ་ཡོད་པ་ཞིག་ལ་ཟེར། དེ་ཡང་སྐྱུར་ཆོས་གཉིས་ཡན་ཆད་ཡོད་དགོས།
 དཔེར་ན།

ཅ་བར། བསིལ་ཟེར་ཅན་གྱི་འགྲན་ཆེ་དང་། །

དཔལ་དང་ལྷན་དང་ཅི་བཟང་གིས། །

ཁྱོད་གྱི་གདོང་ནི་ཆུ་སྟེས་བཞིན། །

ཞེས་པ་སྐྱུར་བའི་དཔེ་རྒྱུ་བཤད། །

ཅེས་དཔེ་ཅན་མངེས་མའི་གདོང་ཞིན་ཏུ་མངེས་པ་འདིས། བསིལ་ཟེར་ཅན་
 དེ་ཆེ་བའི་འགྲན་ཆེ་བྱེད་པ་དང་། དཔེ་བད་མ་ནི་ཉི་མའི་ཕྱོགས་ཡིན་པས་ཆེ་བ་ལ་
 འགྲན་ཆེ་བྱེད་པ་སྟེ་དོན་ལ་སྐྱུར། ཡང་དཔེ་ཅན་མངེས་མའི་གདོང་དེ། མངེས་པའི་
 དཔལ་དང་ལྷན་པས་འདོད་ལྷན་གྱི་སྟེ་བོ་རྣམས་ལ་བདེ་དགའ་སྟེར་བ་དང་། **"དཔེ་**
¹ བད་མ་ནི་མངེས་པའི་དཔལ་དང་ལྷན་པས་འདོད་ལྷན་རུང་བ་རྣམས་ལ་དགའ་བ་སྟེར་
 བ་སྐྱུ་ལ་སྐྱུར། ཡང་དཔེ་ཅན་མངེས་མའི་ཁ་ལ་ཅི་ཞིམ་གྱོ་བ་དེ་དཔེ་བད་མའི་ཟེའུ་འབྲུ་
 ལ་ཅི་ཞིམ་གྱོ་བ་དང་དོན་ལ་སྐྱུར་བ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུའི་དཔེ་དཔེ་ཅན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་གསུམ་
 བན་ཚུན་སྐྱོད་མཚུངས་པའི་ཁྱད་ཆོས་འགའ་ལ་མཉམ་བོར་སྐྱུར་ནས། མཐུག་ཏུ་
 མངེས་མ་ཁྱོད་གྱི་གདོང་ནི་དཔེ་བད་མ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་མཚུངས་པ་གསལ་བྱེད་གྱི་
 སྐྱུ་དངོས་སུ་ཡོད་པའི་སྐོན་ས་སྐྱུར་བ་ལྟ་བུའོ། །ཅ་བའི་ཆོག་འདི་ལ་དཔང་འོའི་རྟེན་
 ལས། ཆོས་མཚུངས་དང་བོ་སྐྱུ་ལ་སྐྱུར། གཉིས་པ་སྐྱོད་པ་དང་ཅན། གསུམ་པ་

1 དཔེ་ཅན་

དོན་ལ་སྦྱར་བར་བཀལ་བ་ལྟར། བོད་མཁས་དང་འབྲུག་སྤྱལ་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་
ལྟར་བཞེད་མོད། ལུ་བ་ཆེན་པོས་བཞེད་བ་ལྟར་སྤྲ་མ་དོན་སྦྱར་བྱས་ན་ལེགས་
སོ། །དཔེར་བརྗོད།

(ག) གང་ཞིག་བསྟན་ན་ལེགས་པའི་དཔལ་སྟེར་ཞིང་། །

མི་མ་སྦྱོར་སྤྱད་པའི་ཆོགས་ཀྱི་དགར་གྱུར་བ། །

སྤིང་འདྲིར་ཤིན་ཏུ་རྟེན་དཀའ་ཟས་གཙང་སྤྲུལ། །

ཡིད་བཞིན་དབང་གི་རྒྱལ་བོར་ཡང་དག་མཚུངས། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་སྟོན་བ་ཐུགས་རྩེ་ཅན་སྦྱབས་སུ་བསྟེན་ན། འདི་ཕྱིར་ལེགས་
པའི་དཔལ་སྟེར་བ་དང་། དཔེ་དགོས་འདོད་ཡིད་བཞིན་གྱི་ཁོར་བུ་བསྟེན་ན་འདིག་
རྟེན་འདྲིར་བདེ་ཞིང་ལེགས་པའི་དཔལ་སྟེར་བ་གཉིས་དོན་ལ་སྦྱར། ཡང་། དཔེ་ཅན་
སྟོན་བ་སངས་རྒྱལ་སྦྱབས་སུ་བསྟེན་བས། འདི་ཕྱིར་མི་མ་སྦྱོར་པའི་སྤྱད་པ་འཕམ་ཉོན་
མོངས་སེལ་བ། དཔེ་དགོས་འདོད་ཡིད་བཞིན་གྱི་ཁོར་བུ་ལ་བརྟེན་ནས། དབྱལ་
མོངས་ལ་སོགས་པའི་འདིག་རྟེན་གྱི་མི་མ་སྦྱོར་པའི་སྤྱད་པ་སེལ་བ་གཉིས་དོན་ལ་
སྦྱར། ཡང་། དཔེ་ཅན་སྟོན་བ་ལྷན་སྦྱབ་པ་ལྟ་བུ་སྤིང་པ་འཕམ་འདིག་རྟེན་ཏུ་རྟེན་དཀའ་
བ། དཔེ་ཡིད་བཞིན་གྱི་ཁོར་བུ་འདིག་རྟེན་འདྲིར་རྟེན་དཔར་དཀའ་བའི་དོན་ལ་སྦྱར་བ་
སྟེ། དཔེ་དཔེ་ཅན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་སམ་ཡོན་ཏན་དེ་གསུམ་པན་ཚུན་དོན་ལ་སྦྱར་ནས་
དཔེ་ཅན་དེ་དཔེ་དང་མཚུངས་པར་བརྗོད་ནས་མཐུག་ཏུ་མཚུངས་ཞེས་གསལ་བྱེད་
གྱི་སྒྲ་དངོས་སུ་སྤྲུས་པ་ལྟ་བུ་འོ། །

(བ) དཀར་གསལ་བྱི་མས་སྤངས་པའི་བཞིན་རས་ཅན། །

ཆགས་ལྟན་སྒྲིང་ལ་ཀུན་དགའ་གསར་བའི་རོ།

སྒྲིན་བྱེད་ལང་ཆེའི་འཕེལ་བ་ཚུམ་པ་ཡི།

བདག་གི་ཐོགས་དེ་རྒྱ་ཆེས་གསར་བ་བཞིན།

ཞེས་དཔེ་ཅན་ཐོགས་མོ་གཞོན་ཅུ་མ་དེའི་མཛེས་པའི་གདོང་དང་། དཔེ་རྒྱ་ཆེས་གཉིས་མཚུངས་ཆོས་དཀར་ཁིང་གསལ་བ་དོན་ལ་སྦྱར། ཡང་། མཛེས་མའི་གདོང་ལ་ནག་པོའི་དྲི་མ་མེད་པ་དང་། རྒྱ་ཆེས་ལ་རི་བོང་གི་མཚན་མ་མེད་པ་གཉིས་སྒྲི་ལ་སྦྱར། ཡང་། མཛེས་མས་ཆགས་ལྟན་གྱི་འདོད་པ་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་དང་། རྒྱ་ཆེས་ཀྱིས་དཀར་ཆེའི་འཕེལ་བ་ཚུམ་པ་གཉིས་དོན་ལ་སྦྱར་བ་ལྟ་བུའོ། །ཀྱང་ཐང་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མའི་དཔེ་བརྗོད་ལས།

དྲི་མ་དང་བལ་མཛེས་སྦྱག་ཡོངས་སྦྱོར་གས།

མཐོང་བས་ཡིད་ལ་ཀུན་དགའི་དབྱིད་འཛོལ།

སྦྱ་དབྱངས་ལྟ་མོའི་ཞལ་གྱི་དབྱིལ་འཁོར་ནི།

ཉ་གང་བསིལ་ཟེར་བདག་པོའི་རྗེས་སྦྱ་འགྲོ།

ཞེས་དཔེ་ཅན་དབྱངས་ཅན་མའི་ཞལ་དང་། དཔེ་ཉ་གང་རྒྱ་བ་གཉིས་མཚུངས་ཆོས་གསུམ་གྱི་དང་བོ་སྦྱ་སྦྱར་དང་བྱི་མ་གཉིས་དོན་ལ་སྦྱར་བ་ལྟ་བུའོ།

ཡང་ན། ཉིད་དཀར་དོན་ལྟན་ཀུན་དགའི་དཔལ་སྦྱེད་ཅིང་།

འཛམ་གླིང་རྒྱན་གྱར་དགོས་འདོད་རེ་སྒྲོང་བའི།

ལྷ་རིག་གནས་ལ་སྦྱངས་པའི་ཡོན་ཏན་མཆོག།

ཡིད་བཞིན་དབང་གི་རྒྱལ་བོར་ཡང་དག་མཚུངས། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ།

༡༥ མཉམ་ཉིད་ཀྱི་དཔེ་ནི། དོན་གྱི་ཆོས་མཚུངས་སྒྲི་ལ་སྦྱར་ནས་བརྗོད་བྱའི་

ཆེག་གི་སྐྱ་གཅིག་ལ་གཅོད་མཆམས་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཤེསྟེ་མཆུངས་ཆོས་སྐྱ་མཉམ་
པའི་སྒོ་ནས་བརྗོད་བྱ་དཔེ་དང་དཔེ་ཅན་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་མཆུངས་སུ་སྐྱབ་པའམ།
ཡང་ན་མིང་གཅིག་ལ་དོན་མི་འདྲ་བ་གཉིས་སུ་ཤེསྟེ་ནས་བརྗོད་བྱ་དཔེ་དང་དཔེ་ཅན་
གཉིས་ཀའི་མཆུངས་ཆོས་ལ་མཉམ་ཉིད་དམ་ཁྲབ་མཉམ་དུ་འབྲུག་པ་གང་རུང་ཞིག་
ལ་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་དཔེ་ཞེས་ཟེར། དཔེར་ན།

ཅ་བར། སྐྱེད་ཆལ་ཤེང་འདི་བུ་མོ་བཞིན། །

མངེས་ལྷན་སྐྱ་ལ་ཀླ་ན་ན། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་སྐྱེད་མོས་ཆལ་གྱི་ཤེང་བ་འདི། དཔེ་བུ་མོ་བཞིན་དུ་མངེས་
སོ། །ཞེས་པའི་དཔེ་དཔེ་ཅན་གཉིས་ཀ་པན་ཚུན་མཆུངས་པར་སྐྱར་ཞིང་། དེ་གཉིས་
ཀྱི་མཆུངས་ཆོས་པན་ཚུན་དོན་ལ་སྐྱར་སྐྱུ་ཅི་ཡང་མེད་ཅིང་། ཁྲད་ཆོས་འགའ་ཆེག་
གི་སྐྱ་གཟུགས་གཅིག་གི་ལམ་ནས་འདྲ་བར་སྟོན་བ་སྟེ། དཔེ་ཅན་གྱི་ཁྲད་ཆོས་སྐྱ་ལ་
ནི་སྟོས་དཀར་གྱི་ཤིང་དང་། ཀླ་ན་ན་ནི་ནགས་ཏེ། སྐྱེད་ཆལ་དེ་སྟོས་དཀར་གྱི་ཤིང་
གི་ནགས་ཀྱིས་མངེས་སོ་ཞེས་གཅོད་མཆམས་གཅིག་དང་། ཡང་དཔེ་ཡི་ཁྲད་ཆོས།
སྐྱ་བཅས་པ། ཨ་ལ་ཀ་སྐྱའི་ལན་བྱ། ཨྱ་ན་ན་གདོང་སྟེ་བུ་མོའི་གདོང་སྐྱའི་ལན་བྱ་དང་
བཅས་པས་མངེས་སོ། །ཞེས་གཅོད་མཆམས་གཅིག་སྟེ། དཔེ་དཔེ་ཅན་གཉིས་ཀྱི་
རང་རང་གི་ཁྲད་ཆོས་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྐྱའི་གཟུགས་གཅིག་པོ་དེ་ཆེག་གི་གཅོད་
མཆམས་མི་འདྲ་བ་གཉིས་སུ་ཤེསྟེ་བས། གཅོད་མཆམས་དང་བོ་དཔེ་ཅན་གྱི་སྐྱབས་སུ།
བོད་སྐད་དུ། སྐྱ་ལའི་ནགས་ཀྱི་མངེས་ལྷན་པ། ཞེས་དང་། གཅོད་མཆམས་གཉིས་པ་
དཔེ་ཡི་སྐྱབས་སུ་བོད་སྐད་དུ། ལན་བྱར་བཅས་པའི་གདོང་མངེས་ལྷན། ཞེས་དཔེ་
དཔེ་ཅན་གཉིས་ཀ་མཆམས་སྒྲིར་ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་དབང་གིས་དོན་གྱི་ཁྲད་པར་

ཐ་དད་དུ་འགྲོ་ནའང་། བསྐྱུགས་པའི་ཆེ་དཔེ་དཔེ་ཅན་གྱི་ཕྱོགས་གཉིས་པའི་ཁྱད་
 ཆོས་སྐུ་ལ་ཀླ་ན་ཀླ། ཞེས་པ་སོགས་སྐྱ་མཚུངས་པའམ་སྐྱ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་འདྲེས་པར་
 བརྗོད་ནས། དཔེ་དོན་གཉིས་ཀའི་མཛེས་པའི་ཡོན་ཏན་སོགས་དོན་གྱི་མཚུངས་ཆོས་
 ཞར་ལ་ཐོན་ཅིང་། སྐྱ་མཚུངས་གཙོ་བོར་སྟོན་པ་བརྗོད་པས་ན་སྐྱ་མཉམ་པ་ཞེས་
 གསུངས་སོ། །འོན་ཀྱང་སྐྱའི་མཆམས་སྦྱོར་གྱི་དེས་པ་བོད་ཀྱི་བདེ་ལ་མ་གྲགས་པས་
 མི་དགོས་ལ། མྱོག་པ་བོས་ཆོག་གི་གཙོད་མཆམས་ཐ་དད་དུ་བསྐྱུགས་པའི་ཚུལ་
 གྱིས་དཔེ་དོན་སོ་སོར་སྟོན་པ་ཞིག་དགོས་པར། བོད་མཁས་དང་སི་རུའི་རྗེས་འབྲང་
 སོགས་གྱིས་བཞེད། ས་སྐྱ་དག་ཆོས་གྱིས། རྒྱ་སྐུ་མ་མཉམ་ཉིད་དང་། ཕྱི་མ་འདི་
 སྐྱར་རྒྱ་དུ་འདོད་ཀྱང་། སྐྱར་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་དཔེ་འདི་ནི། སྐྱར་བའི་རྒྱ་ཡིན་ཡང་།
 སྐྱར་དཔེ་ལས་ཟུར་དུ་སྦྱོས་པའི་རྒྱ་མཆན་ནི། སྐྱར་དཔེ་སྟོན་མ་ལ་དཔེ་དོན་གཉིས་
 ཀྱི་པན་ཚུན་མཚུངས་པའི་ཁྱད་ཆོས་འདྲ་བ་དག་ལ་གཙོ་བོར་དམིགས་ནས་མཚུངས་
 ཆོས་རྣམས་སྐྱ་དོན་ཅི་རིགས་ལ་སྐྱར་བ་དང་། རྒྱ་འདིས། དཔེ་དོན་གཉིས་ཀྱི་
 མཚུངས་ཆོས་ཞར་ལ་ཐོན་ཅིང་། གཙོ་བོར་དཔེ་དོན་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་སོ་སོ་བ་དེ།
 ཡི་གེ་གཟུགས་གཅིག་པའམ་སྐྱ་མཉམ་ཀྱི་སྐོ་ནས་སྟོན་པ་ཡིན་ཞིང་། སྐྱའི་གཟུགས་
 གཅིག་པ་དེ་ཡང་། ཆོག་གི་གཙོད་མཆམས་ཐ་དད་པ་དང་། མཆམས་སྦྱོར་ཡོད་མེད་
 ཀྱི་དབང་གིས་དཔེ་དོན་གཉིས་ཀ་ལ་སོ་སོར་དོན་མི་འདྲ་བ་རེ་སྟོན་པ་ལ། མཉམ་ཉིད་
 ཀྱི་དཔེ་ཟེར་བ་ཡིན། དེ་ལྟར་དུ་བོད་མཁས་འབེལ་གཏམ་ལས། རྩ་བའི་ཆོག་གི་
 མཚུངས་པའི་སྐྱ་ཡིས་བརྗོད་བྱའི་ཕྱིར། ཞེས་པ། གཟུགས་མཚུངས་སྐྱ་ཡིས། ཞེས་
 པར་བསྐྱར་ན་ལེགས་པར་གསུངས་པ་ལྟར། མཉམ་ཉིད་ཅེས་པའང་། སྐྱའི་གཟུགས་
 གཅིག་དཔེ་དོན་གཉིས་ལ་མཉམ་པའམ་མཚུངས་པར་འཇུག་པ་ལ་གོ་དགོས། རྩ་བའི་

ཆོག་ཟེན་གྱི་དཔེ་ཅན་སྐྱེད་ཆེན་དང་། དཔེ་བྱ་མོ་གཉིས་ལ་དོན་གྱི་མཚུངས་ཆོས་
མེད་ཀྱང་། སྤྱི་གཟུགས་གཅིག་གིས་བསྟན་པའི་བྱང་ཆོས་དཔེ་དོན་གཉིས་ཀ་ལ་
སྤྱར་དུ་ཡོད་པས་ན་གཟུགས་མཚུངས་སུ་བཞག་པ་ཡིན། སྤར་ཐང་ལོ་རྒྱ་བའི་སྟན་
ལྷེ་ཀ་ལས་ཀྱང་། དཔེ་དོན་གཉིས་ཀ་ལ་མཚུངས་པར་ཡོད་པའི་སྤྱི་གཅིག་གིས་བརྗོད་
བྱའི་དོན་ཐ་དད་པ་གཉིས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་སྤྱི་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་
བོད་མཁས་ཀྱིས།

(བ) རྣམ་འབྲེན་ངག་གི་དབང་ཕྱག་བུ་རྒྱའི་ཞབས། །

མ་དྲོས་གདེངས་ཅན་བདག་པོའི་རོ་མཆར་བཞིན། །

ཕུན་ཆོགས་ཀྱན་གྱི་བྱེད་པོ་དེ་དབང་ཚུའི། །

རྒྱན་མཆོག་རྣམ་བཞི་འབེབས་ལ་མཁས་པས་སོ། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་འབྲུག་པ་སངས་རྒྱས་དོ་རྗེ་དང་། དཔེ་སྤྱི་རྒྱལ་པོ་མ་དྲོས་པ་
གཉིས་མཚུངས་ཆོས་སྤྱི་གཟུགས་གཅིག་གིས་བསྟན་པ་ནི། དཔེ་དོན་གཉིས་ཀ་ལ་
ཕུན་ཆོགས་ཀྱན་གྱི་བྱེད་པོ། ཞེས་པ་སོགས་མཚུངས་ཆོས་སྤྱི་གཟུགས་གཅིག་པ་
དང་། རྒྱུག་པའི་ཆོ་ཆོག་གི་གཅོད་མཆམས་ཐ་དད་པའི་ཚུལ་ནི། དཔེ་ཅན་སྐབས།
རང་དོན་སྤངས་པ་ཕུན་ཆོགས་དང་། གཞན་དོན་རྟོགས་པ་ཕུན་ཆོགས་ཏེ་ཕུན་སུམ་
ཆོགས་པ་ཀྱན་གྱི་བྱེད་པོ་སྤྱི་མ་དེས་གསང་སྤྱགས་ཀྱི་དབང་བཞིའི་ཚུ་བོའི་རྒྱན།
གཏུལ་བྱ་རྣམས་སྤྱི་གྲོལ་གྱི་ལམ་ལ་འགོད་པའི་ཆེད་དུ་སྦྱོལ་བའམ་འབེབས་པར་
མཁས་སོ་ཞེས་རྒྱུག་པའི་ཆོ། ཕུན་ཆོགས་ཀྱན་གྱི་བྱེད་པོ་དེ། དབང་བཞིའི་ཚུ་བོ་
སྦྱོལ་བ་ལ་མཁས་པར་སྤྱར་བ་དང་། དཔེ་ཡི་སྐབས་སུ་ཆུ་ཁྱུང་སྤྱན་འབྲས་ནགས་
ཆེན་ལ་སོགས་པ་འདི་གཉིད་བདེ་སྐྱིད་ཀྱི་ཕུན་ཆོགས་ཀྱན་གྱི་བྱེད་པོ་སྤྱི་དབང་བོ་

མ་རྩོས་པ་དེས། རང་ལ་དབང་ཚུལ་རྒྱན་མཆོག་གསྒྲ་དང། སི་རྒྱ་དང། བུ་དང། སི་
རྩ་སྟེ་རྒྱ་པོ་ཆེན་པོ་བཞི་འདི་གཉིས་ཏུ་འཕེབས་པ་ལ་མཁས་སོ། །ཞེས་བུན་ཆོགས་
ཀུན་གྱི་བྱེད་པོ། མ་རྩོས་པ་དེ་ལ་དབང་བའི་རྒྱ་བྱེད་པ་པོ་ལ་སྦྱར་ནས་སྟོག་པ་ལྟར།
དཔེ་ཅན་གྱི་མཚུངས་ཆོས་ཆོག་གི་གཅོད་མཆམས་ཀྱིས་སྤྲིའི་སྟོག་ཚུལ་ཐ་དད་པའི་
དབང་གིས་མཚུངས་ཆོས་སྤྲིའི་གཟུགས་གཅིག་པོ་དེས་བརྗོད་བྱའི་དོན་ཐ་དད་པར་
སྟོན་པ་ལྟ་བུར་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་རྩེ་ཞུ་དམར་རིན་པོ་ཆེ་ནས།

སྤྲི་བའི་ལྟ་གཅིག་མཆོ་བྱེད་སྟོག་པ་སོ། །

མངོས་ལྟན་སྟོན་ལེགས་གཞོན་བུའི་དོ་མཆར་བཞིན། །

འདོད་པའི་དཔལ་སྟེར་ན་ཆོད་གཞོན་ལུས་ཅན། །

གཞན་ལ་རྩུར་མིག་རོལ་བས་འཁྱུད་པས་སོ། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་དབྱངས་ཅན་མ་དང། དཔེ་བུ་མོ་གཞོན་བུ་མ་གཉིས་ཏེ།
མཚུངས་ཆོས་སྤྲིའི་གཟུགས་གཅིག་པ་འདོད་པའི་དཔལ་སྟེར་བ། བ་ཆོད་གཞོན་པའི་
ལུས་ཅན། གཞན་ལ་རྩུར་མིག་རོལ་བས་འཁྱུད་པ་སོགས་དང། དཔེའི་སྐབས་སྟོན་
ལེགས་མས་འདོད་པའི་དཔལ་སྟེར་ན། ཞེས་དཔེ་དོན་གྱི་མཚུངས་ཆོས་སྤྲི་མཉམ་པ་
ལྟ་བུ་དང། སྟོག་པའི་ཆེ་ཆོག་གི་གཅོད་མཆམས་ཐ་དད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བརྗོད་བྱའི་
དོན་ཐ་དད་པར་སྟོན་པ་སྤྲི་མ་དང་འབྲ།

ཡང་ན། དཀར་མངོས་ལང་ཆོ་རྒྱས་པའི་ལུས་སྤྲི་མ། །

ཕན་བདེ་དཔལ་སྟེད་ཅེ་ལྟན་མ་མ་ལགས། །

རི་ལྟར་འདོད་འཕེལ་སྟོང་གོགས་མ་ཡིན་པས། །

ཁེངས་རྟེགས་སྤངས་ཏེ་དགའ་མ་ལྟ་བུར་སྟོངས། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

འདི་དག་སྐྱ་གཅིག་ལ་གཙོད་མཆམས་མི་འདྲ་བའི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་དཔེ་ཡིན།
 དེ་ལྟར་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་དཔེ་འདི་སྐྱ་ཁོ་ན་ལ་སྐྱར་བར་འདོད་པ་དང་། སྐྱ་དོན་གཉིས་ཀ་
 ལ་སྐྱར་བར་འདོད་པ་སོགས་མཁས་པ་སྐྱ་མ་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་
 ཡོད་ཀྱང་། ལཱ་བ་ཆེན་པོས་སྒོན་འཁོ་ལོ་རྩ་བ་ཡབ་སྐུས་ཀྱི་གསུང་རྒྱན་ལ་བརྟེན་ནས།
 གོང་གི་སྐྱར་བའི་དཔེ་ལ་མཚུངས་ཆོས་གཉིས་ལས་མི་ཉུང་བ་ཞིག་དགོས་ཤིང་དོན་
 ལ་སྐྱོར་དགོས། མཉམ་ཉིད་ཀྱི་དཔེ་ལ་མཚུངས་ཆོས་སམ་མཉམ་བའི་ཡོན་ཏན་
 གཅིག་ལ་སྐྱར་ཆོག་ཅིང་སྐྱ་དོན་གང་ལ་སྐྱར་ན་ཡང་བྱུང་མེད་བར་གསུངས་
 སོ། །ཡང་མིང་གཅིག་ལ་དོན་མི་འདྲ་བའི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་དཔེར་བརྗོད་ནི།

(ག) སྒོ་བས་བཅུ་མི་འདིགས་བཞི་ཡི་རྩལ་རྣམས་ཀྱང་།

ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཀྱན་མཁྱེན་ཉི་མའི་གཉེན།

མཁར་ཉལ་གཙོ་བོ་ཐ་གུའི་རྩོ་ཅན་བཞིན།

ཀྱན་ནས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་དབང་ལྷག་ཐོབ།

ཅས་དཔེ་ཅན་སྒོ་བས་བཅུ་དང་མི་འདིགས་པ་བཞིའི་རྩལ་རྫོགས་པའི་ཀྱན་
 མཁྱེན་ཉི་མའི་གཉེན་ནས་སྒོན་པ་སངས་རྒྱས་ནི། དཔེ་མཁར་ཉལ་ལས་ལྷའི་གཙོ་བོ་
 ཐ་གུའི་རྩོ་ཅན་ལས་བྱུང་བཞིན་ཏེ། ཀྱན་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་དབང་ལྷག་
 ཐོབ་ཅེས་དཔེ་དཔེ་ཅན་གཉིས་ཀ་ལ་ཀྱན་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་ཐོབ་པའི་མིང་གཅིག་
 ཀྱང་། རྣམ་པར་རྒྱལ་ཚུལ་ཀྱི་དོན་མི་འདྲ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ནི་བདུད་བཞི་ལས་རྣམ་
 པར་རྒྱལ་བ་ཐོབ་པ་དང་། བྱུང་བཞིན་ཉི་ལྷ་མ་ཡིན་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་ཐོབ་པ་
 ཡིན་པས་ཐོབ་ཚུལ་ཀྱི་དོན་མི་འདྲ་ཞིང་། རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་ཐོབ་པའི་མིང་གཅིག་པའི་
 སྒོ་ནས་དཔེ་དང་དཔེ་ཅན་གཉིས་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་སྐྱོར་བ་ལྟ་བུའོ།

ཡང་ན། དགེ་ལེགས་ཡོན་ཏན་གྱི་བ་འདོད་འཛོལ་ལ། །

སྤྱི་བའི་དཔལ་གྱུར་མཚུངས་མེད་དགེ་བའི་བཤེས། །

ཆུ་གཏེར་གླིང་དུ་བསྐྱོད་པའི་དེད་དཔོན་བཞིན། །

ཡུན་ཚོགས་འདོད་དགུའི་རེ་བ་ཀུན་ནས་བསྐྱངས། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

༡༦ སྤྱད་པའི་དཔེ། དཔེ་དཔེ་ཅན་གཉིས་མཚུངས་པ་སྤྱིར་བཏོད་ནས། དཔེ་
ཡི་སྦྱོན་ཅུང་ཟད་ཅམ་བཞིན་པའམ་དེ་ཅུང་ཟད་སྤྱད་དེ། དཔེ་ཅན་ལ་སྦྱོན་དེ་མི་ལྷན་
ཞིང་། དཔེ་དེ་དང་བྱུང་པར་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་སྦྱོན་སྤྱི་མཚུངས་པ་སྦྱོན་པ་སྟེ། དཔེ་ལ་
ཡོད་པའི་སྦྱོན་དེ་དངོས་སུ་བཞིན་པའམ། ཅུང་ཟད་སྤྱད་པའི་སྦྱོན་སྤྱི་མཚུངས་པ་
དངོས་སུ་སྦྱོན་པ་ཞིག་ཡིན་པས། འདི་ལ་དཔེ་གཉིས་ངེས་པར་དགོས་སོ། །དཔེར་ན།

ཅོ་བར། བརྒྱ་རྒྱལ་མང་ཆེ་བ་མཛད།

དེ་དག་ལས་ནི་ཁྱོད་ཀྱི་བཞིན། །

མཚུངས་པ་ལ་ཡང་བྱུང་པར་བཅས། །

ཞེས་པ་སྤྱད་པའི་དཔེ་བྱ་འདོད། །

ཅེས་དཔེ་དང་ཐོ་བརྒྱལ་གེ་སར་གྱི་རྒྱལ་མང་བ་དང་། དཔེ་གཉིས་པ་ཆེ་བ་ནི་
ནག་ཕྱོགས་ལ་དཀར་ཆ་གི་བས། དཔེ་ཅན་མཛེས་མ་ཁྱོད་ཀྱི་གདོང་ནི་དེ་དག་གི་
མཛེས་པ་སོགས་མཚུངས་པར་མ་ཟད། སྦྱོན་དེ་དག་དང་བྲལ་ཞིང་བྱུང་པར་དུ་
འཕགས་པ་དང་བཅས་སོ། །ཞེས་བཞིན་པ་ལྟ་བུའོ། །དཔེར་བཞིན།

(ག) དཔལ་མོའི་སྤྱད་བྱུངས་ཡུལ་¹གྱིས་རྣམ་པར་བསྐྱལ། །

1 གྱི

དབྱར་སྤྱིས་ར་གསང་དུས་ཀྱི་གཞན་དབང་གྲུབ། །

དེ་དག་ཆོགས་ལས་ཆངས་སྤྲས་ལྷ་མོའི་གསུང་། །

མཆུངས་པ་ལས་ཀྱང་བྱད་པར་མང་དུ་མཆེས། །

ཞེས་དཔེ་དང་པོ་བྲལ་འབྲུག་གི་ཆུང་མ་དཔལ་མོ་ཞེས་བྱ་བ་དེའི་སྤྱད་བྱངས་
ཤིན་ཏུ་སྙན་ཡང་རྒྱང་ཐག་རིང་པོ་ནས་ཉན་ན་མི་ཐོས་པ་དང་། དཔེ་གཉིས་པ་དབྱར་
སྤྱིས་ར་གསང་སྤེའབྲུག་སྤྲ་ན་བར་འདེབས་ཀྱང་དུས་ཀྱི་གཞན་དབང་དུ་འགྱུར་བ་སྤེ་
དགུན་གྱི་དུས་སུ་མེད་པས། དཔེ་ཅན་ཆངས་སྤྲས་ལྷ་མོའི་གསུང་དབྱངས་ནི་སྤྱད་དེ་
དག་དང་སྙན་པ་མཆུངས་པར་མ་ཟད། རྒྱང་ཐག་རིང་ཐུང་དང་དུས་ཀྱི་གཞན་དབང་དུ་
མི་འགྱུར་པས། དེ་ལས་བྲལ་པར་མང་དུ་ཡོད་ཅེས། དཔེ་ལ་སྤྲད་པའི་སྒོ་ནས་དོན་
ཀྱིས་མཆུངས་པར་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

(བ) ལྷ་ཡི་རྫིང་རིང་སྤྱོད་ཡང་རིག་ཆས་དཔེ། །

ཆུ་གཏེར་གཏིང་ཟབ་ཡངས་པ་བ་ལྟས་རྫོགས། །

ཡོངས་འཛིན་ཁྱོད་ཐུགས་ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོའི་སྒྲོང་། །

ཆུ་ལ་དེས་རི་བཞིན་གཞལ་བྱིར་ག་ལ་ཞེག། །

ཅེས་དཔེ་དང་པོ་སྤྱ་ཡི་རྫིང་སྤེ་ནམ་མཁའ་ནི་ཐོག་རིག་གིས་སྤྱོད་ཡང་། རིག་
"ཆས"¹དཔེན་པའམ་ཤེས་པ་མེད་པ་དང་། དཔེ་གཉིས་པ་རྒྱ་མཆོ་ཟབ་ཀྱང་བ་ལྟས་
རྫོགས་པ་ཅན་ཡིན་པས། དཔེ་ཅན་ཡོངས་འཛིན་བཤེས་གཉེན་ཁྱོད་ཀྱི་ཐུགས་ཡེ་
ཤེས་ཆེན་པོའི་སྒྲོང་ནི་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་སྒོ་ནས་དཔེ་དེ་དག་དང་མཆུངས་པར་

1 ཆའི

མ་ཟད། རྩོན་དེ་དག་ལྷན་པས་བྱང་པར་འཕགས་ཚུལ་བརྟེན་པ་ལྟ་བུའོ།

ཡང་ན། དེ་ཟེའི་རྒྱུ་མངས་སྟན་ཡང་དོན་གྱིས་དཔེ།

ཁ་བྱུག་གསུང་སྟན་འདེབས་ཀྱང་ལན་རེ་ཅམ།

སྒྲིག་ལྷན་གར་གྱིས་སྒྲིག་པའི་སྒྲིག་པའི་དབྱངས།

གར་དེར་མཚུངས་ཤིང་རྩོན་གྱི་སྒྲིགས་མ་དམིགས། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ།

༡༥ བསྐྱུགས་པའི་དཔེ་ནི། ཐོག་མར་དཔེ་ལ་བྱང་ཚོས་འགའ་ཞིག་གི་སྒྲིགས་
བསྐྱུགས་པ་ཆེར་བརྟེན་དེ། དཔེ་ཅན་དང་མཚུངས་པར་སྟོན་པ་ཞིག་ལ་ཟེར། དཔེར་
ན།

ཅ་བར། བསྐྱུགས་ཆངས་པ་མཆོག་ཏུ་སྦྱེད།

ཆེ་བ་བདེ་འབྱུང་གཙུག་གིས་འདྲི།

དེ་དག་ཁྱོད་གཤོང་མཚུངས་ཞེས་པ།

དེ་ནི་བསྐྱུགས་པའི་དཔེར་བརྟེན་དོ།

ཞེས་དཔེ་བྱུང་འབྱུག་གི་སྟེ་བའི་བསྐྱུགས་འདྲི་ཉེན་གྱི་མེས་པོ་ཆངས་པ་སྦྱེད་
པ་དང་། དཔེ་ཆེ་བ་ནི། བདེ་འབྱུང་སྟེ་ལྟ་དབང་ལྷན་ཆེན་པོའི་གཙུག་གི་རྒྱུ་ཏུ་འདྲིན་
ཞེས་བསྐྱུགས་པ་ཆེར་བརྟེན་ནས། ལྷན་ཏུ་བྱུང་བའི་དངོས་པོ་དེ་དག་ནི་དཔེ་ཅན་
མཛེས་མ་ཁྱོད་གྱི་གཤོང་དང་མཚུངས་སོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །དཔེར་བརྟེན།

(ག) མི་བསྐྱུག་སྐྱུགས་ལྟའི་ཚོལ་ངན་རབ་འདྲིམས་ཤིང་།

སྒྲིགས་ལ་ཆོགས་རྣམས་ཆོས་གྱིས་ཆོམ་བྱེད་པའི།

ཐོགས་མེད་སྒྲིག་མཆེད་རི་བཞིན་ཅོང་ཁ་བ།

ལྷ་དང་བཅས་སྒྲིཊ་དགའི་གཙུག་ན་མངོན་པར་མངེས། །

ཞེས་དཔེ་འབགས་པ་ཐོགས་མེད་དང་། སྒོ་བ་དཔོན་དབྱིག་གཉིན་སྒྲུ་མཆེད་
གཉིས་ཀྱིས་གཞན་ལ་སྒྲགས་འཆོལ་བའི་མི་བསྐྱུན་ཆོལ་བ་ངན་པ་མཐའ་དག་དང་
ཚོད་པ་མངོན་པས་པམ་ཞིང་ཆར་བཅད་པ་དང་། སྐལ་ལྷན་སྒོ་གསལ་གྱི་ཆོགས་
རྣམས་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་ཆོས་ཀྱིས་ཆོམ་པར་བྱེད་པ་བཞིན། དཔེ་ཅན་རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་
སྒོ་བཟང་གྲགས་པ་ཡང་ཐོགས་མེད་སྒྲུ་མཆེད་བཞིན། ལྷ་དང་བཅས་པའི་སྒྲིཊ་དག་
རྣམས་ཀྱི་གཙུག་ན་མངེས་སོ། །ཞེས་དཔེ་ལ་བསྐྱགས་པ་ཆེར་བརྗོད་ནས་དཔེ་ཅན་
དང་མཆུངས་པར་སྒོན་པ་ལྟ་བུའོ། །

(བ) འཆི་མེད་ལམ་གྱི་ཕྱོགས་ཆ་གཞལ་མི་ཤོད། །

རྒྱ་མཚོ་རིན་ཆེན་ཕྱང་པོ་འབྱུང་བའི་ཁུངས། །

དེ་དག་ཉིད་དང་འབྲེན་པ་ཁྲིད་ཀྱི་ཐུགས། །

རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་མཆུངས་སོ་རྗེ་སྒྲ་མ། །

ཞེས་དཔེ་ནམ་མཁའ་ནི་མཐའ་ཡངས་ཤིང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆ་གཞལ་མི་རུས་པ་
དང་། རྒྱ་མཚོ་ནི་རིན་པོ་ཆེ་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས་ཡིན་པས། དཔེ་ཅན་སྒྲ་མ་ཁྲིད་
ཀྱི་ཐུགས་ནི་དེ་དག་དང་ཀུན་ནས་མཆུངས་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །སྒྲ་དཔེ་དཔེ་
དང་བསྐྱགས་པའི་དཔེ་གཉིས་རྩ་བ་ལྟར་བརྗོད་བྱ་གཅིག་ལ་སྦྱར་ཞིང་དཔེ་གཉིས་རེ་
བཞག་ན་རྩ་བ་དང་མཐུན་པས་ལེགས་པར་གསུངས་སོ། །

ཡང་ན། ཆངས་དབང་སྟོབས་ཀྱིས་སྲིད་གསུམ་དབང་ཏུ་བསྒྱུར། །

མིག་སྒྲིཊ་ལོར་གྱིས་སྟོང་གསུམ་སྟོད་ཏུ་བསྒྱུར། །

དེ་དག་དང་མཚུངས་ས་སྟོན་ཟེགས་ལྡན་གྱི།

སྟོབས་འབྱོར་ཚད་ལ་སྟོ་ཡིས་དཔོག་རྒྱས་སྟུ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ།

༡༥ བརྗོད་འདོད་ཀྱི་དཔེ་ནི། དཔེ་དེ་ལ་སྟོན་དང་ཡོན་ཏན་ཅི་འདྲ་ཡོད་ཀྱང་དེ་
ལ་མི་ལྟ་བུ། རང་གི་བསམ་བསམ་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་དབང་གིས་དཔེ་ཅན་དང་མཚུངས་
བར་བརྗོད་པ་ཆོག་ཟེན་ལ་གསལ་བར་བསྟན་པ་ཞིག་ལ་ཟེར། ཡོན་ཀྱང་བརྗོད་འདོད་
ཀྱི་དབང་ཡིན་ཡང་སྤྱིར་དཔེ་དོན་མཚུངས་པ་ཞིག་དགོས། དཔེར་ན།

ཅ་བར། ཡོན་ཏན་ལྡན་ནས་སྟོན་འགྱུར་ཡང་། །

ཆ་བ་ཁྱོད་གདོང་མཚུངས་ཞེས་པ། །

བརྗོད་འདོད་བདག་གི་ཡིད་ལ་ཡོད། །

ཅེས་པ་བརྗོད་འདོད་དཔེ་ཞེས་རིག།

ཅེས་དཔེ་ཆ་བ་དེ་དཀར་གསལ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ལྡན་པའམ། ཡང་ན་ར་
"འི་སྟོན་དང་ལྡན་པ་ཅི་ཡིན་ཀྱང་། དཔེ་ཅན་མཛེས་མ་ཁྱོད་ཀྱི་གདོང་དང་མཚུངས་
ཞེས་རྗོད་པར་འདོད་པ་བདག་གི་ཡིད་ལ་ཡོད་ཅེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །དཔེར་བརྗོད།

(ག) ལེགས་པའི་ཡོན་ཏན་འབའ་ཞིག་ཉེར་སྟོན་པའི། །

ཚངས་སྤྱི་བཞུགས་ཀྱི་ལྟ་མོད་སྟོན་འགྱུར་གསུང་། །

ཀ་ལ་བིང་ཀའི་དབྱངས་དང་མཚུངས་བརྗོད་ལ། །

རི་ལྟར་གྱུར་ཀྱང་ཡིད་ཀྱི་ངོས་སུ་ཤར། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་དབྱངས་ཅན་ལྟ་མོད་སྟོན་པའི་གསུང་དབྱངས་ནི། དཔེ་ཀ་ལ་

མིང་ཀའི་དབྱངས་ལ་སྒྲོན་ཡོན་རི་ལྟར་གནས་ཀྱང་། དེ་དང་མཚུངས་པར་བརྗོད་
འདོད་བདག་གི་ཡིད་ཀྱི་ངོས་སུ་ཤར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ།

(བ) སྒྲིབ་དང་བལ་བའི་ཡོན་ཏན་གསལ་བྱེད་དམ།

གལ་ཏེ་སྒྲོན་གྱི་རྣམ་པ་འཛིན་ཀྱང་རུང་།

ཁྱོད་སྤྲུགས་ཡེ་ཤེས་ཆེ་དང་ནམ་མཁའི་སྐྱོང་།

མཚུངས་ཞེས་བརྗོད་འདོད་བདག་གི་སྦྱིང་ལ་གནས།

ཞེས་དཔེ་ཅན་ཁྱོད་ཀྱི་སྤྲུགས་ལ་སྒྲོན་ཡོན་གྱི་རྣམ་པ་རི་ལྟར་འཛིན་རུང་།
དཔེ་རྣམ་མཁའི་སྐྱོང་དང་ངེས་པར་མཚུངས་ཞེས་བརྗོད་འདོད་བདག་གི་སྦྱིང་ལ་
གནས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། བོད་མཁས་ཀྱིས་དཔེ་ཅན་ལ་སྒྲོན་ཡོན་ཅི་འདྲ་གནས་ཀྱང་དེ་
དཔེ་དང་མཚུངས་པར་བརྗོད་དགོས་པར་བཞེད་པ་འདྲ།

ཡང་ན། གཟུར་གནས་མཁས་དབང་དགེ་ལེན་པའི་དགའ་སྒྲོན་ནམ།

ཡང་ན་ཕྱོགས་ལྷུང་གཏམ་གྱིས་འབྲས་ཀྱང་རུང་།

དོན་བཟང་སྒྲན་པའི་དགའ་འདི་ཆངས་སྲས་མ།

བཞད་པའི་དབྱངས་དང་མཚུངས་བརྗོད་སྒྲིག་མ་རུས། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ།

༡༩ འགལ་བའི་དཔེ་ནི། དཔེ་རིགས་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཙམ་བཀོད་ནས། དཔེ་
དེ་དག་དང་དཔེ་ཅན་གྱི་གནས་པའམ་བརྟེན་པ་མི་འདྲ་བའི་རྣམ་པ་ཐ་དད་དམ། འགལ་
བ་ཙམ་དུ་འཆར་བ་མ་གཏོགས། དཔེ་དཔེ་ཅན་གཉིས་ལ་བྱུང་བར་ཅི་ཡང་མེད་ཅེས་
མཚུངས་པར་བསྟན་པ་སྟེ། དཔེ་དོན་ལན་ཚུན་རྣམ་པ་ཙམ་འགལ་ཡང་ཆོས་མཚུངས་
འདྲ་བ་ལ་བྱུང་མེད་པར་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་དགོས། དཔེར་ན།

ཅ་བར། འདབ་བརྒྱ་བ་དང་སྟོན་ཆ་དང་། །

ཁྱོད་ཀྱི་གདོང་དང་གསུམ་པེ་ནི། །

པན་ཚུན་རྣམ་པར་འགལ་ཞེས་པ། །

དེ་ནི་འགལ་བའི་དཔེར་བཅོལ་དོ། །

དཔེ་འདབ་བརྒྱ་བ་སྟེ་པ་རྒྱ་དང་གཅིག་སྟོན་ཀའི་རྒྱ་བ་དང་གཉིས། དཔེ་ཅན་
མངོས་མ་ཁྱོད་ཀྱི་གདོང་དང་གསུམ་པེ་འདི་གནས་པའམ་རྟེན་བ་ཐ་དད་དུ་ཡོད་བ་སྟེ་
རྣམ་པ་ཐ་དད་དུ་འཆར་བའི་འགལ་བ་ཅམ་མ་གཏོགས་མངོས་པར་བྱད་པར་ཀུན་
ནས་མཚུངས་པར་བསྟན་བ་ལྟ་བུའོ། །དཔེར་བཅོལ།

(ག) སྤྱ་བའི་དབང་ཕྱག་བྱང་སྟོང་མེ་བཞི་སྟེས། །

དག་གི་དཔལ་ཐོབ་སྟོབ་དཔོན་དཀྱིའི་ཞབས། །

གནས་ལྷ་རིག་པ་ལོ་ཆེན་སྟོ་གྲོས་བརྟན། །

འདི་གསུམ་པན་ཚུན་རྣམ་པར་འགལ་བ་ཉིད། །

ཅེས་དཔེ་བརྟན་སྟོད་རིག་བྱེད་སྤྱ་བའི་དབང་ཕྱག་བྱང་སྟོང་མེ་བཞི་སྟེས་ཏེ་གཟའ་
ལུར་བྱ་དང་། དག་གི་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པའི་སྟོབ་དཔོན་དཀྱིའི་དང་། དཔེ་ཅན་གནས་ལྷ་
གཟིགས་པའི་པཎ་ཆེན་དཔའ་སྟོན་ལོ་རྒྱ་བ་སྟོ་གྲོས་བརྟན་བ་གསུམ་པན་ཚུན་རྣམ་པ་
ཐ་དད་དུ་འཆར་བའི་འགལ་བ་ཅམ་མ་གཏོགས། མཁས་པའི་ཡོན་ཏན་སོགས་ཀྱི་སྟོ་
ནས་བྱད་པར་ཅི་ཡང་མེད་པ་སྟེ། མཚུངས་པར་བཅོལ་བ་ལྟ་བུའོ། །

(བ) རབ་འབར་བསྐལ་བའི་ཞུགས་དང་རྟག་དོང་རི། །

ཁྱོ་བོའི་རྒྱལ་བོ་ཁྱོད་ཀྱི་རལ་ཆོགས་རྣམས། །

གཅིག་ཀྱང་པན་ཚུན་རྣམ་པ་ཐ་དད་པའི།

ངང་ཚུལ་འདི་གཉིས་འགལ་བར་བདག་སེམས་སོ།

ཞེས་པའི་རྟ་གདོང་རི་ནི། སྟོན་བྱང་སྟོང་ལུས་ཞེས་བྱ་བ་དེས་མངལ་ནས་མ་
སྟེས་པའི་བྱ་ཞིག་འདོད་ནས་རང་གི་བྱང་ལ་བསྐྱབས་པས། རྟོད་འབར་ནས་མའི་རང་
བཞིན་ཅན་གྱི་བྱ་ཞིག་སྟེས་པ། འཛམ་གླིང་ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོའི་འགམ་དུ་གློད་
མའི་གཟུགས་ཀྱི་རི་བོའི་ཚུལ་དུ་གནས་པས། རི་དེ་ལས་བྱུང་བའི་མེ་ལྷགས་ཀྱིས།
རྒྱ་མཚོའི་ཚུ་པལ་ཆེར་སྐྱེས་པར་བྱེད་པས་ན། རི་དེ་ལ་བྱང་སྟེས་དང་། གློད་མ་ཁ། རྟ་
གདོང་རི། རྒྱ་མཚོ་འཕུང་ཞེས་པའི་མིང་ཐོབ་པར་གྲགས་ཀྱང་། རྟོན་ལ་དོ་སྤོལ་ལས་
གྲུབ་པའི་རི་མེ་འབར་བ་ཞིག་གི་མིང་ཡིན། དཔེ་རབ་ཏུ་འབར་བའི་བསྐྱལ་བའི་མེ་
དང་། རྟ་གདོང་གི་རི། དཔེ་ཅན་ཁོ་བོའི་རྒྱལ་བོའི་དབུ་སྐྱ་གསུམ་མཚུངས་ཆོས་དམར་
ཞིང་གསལ་བ་གཅིག་ཏུ་གནས་ཀྱང་པན་ཚུན་རྣམ་པ་ཐ་དད་དུ་གནས་པའི་ངང་ཚུལ་
འདི་གཉིས་ལ་ལྟོས་ནས་འགལ་བར་སེམས་ཞེས་སོ། །དཔེ་བཞེད་འདིའི་ཆོག་ཐ་མའི་
ངང་ཚུལ་འདི་དང་འགལ་བར་ཞེས་པ་མ་དག་པས་ངང་ཚུལ་འདི་གཉིས་འགལ་བར་
ཞེས་བསྒྱུར་ན་ལེགས་པར་གསུངས་སོ། །འདི་ལ་འབྲུག་སྐྱལ་གྱིས། གཅིག་ཐ་དད་ཀྱི་
འགལ་བ་ཙམ་དུ་མ་ཟད། དཔེ་དང་དཔེ་ཅན་སོགས་སྡེ་མ་སྡེ་མས་བྱི་མ་བྱི་མ་མཉམ་
པར་བྱེད་པའི་འགལ་བ་ལ་བཞད་¹པ་དང་། རྩེ་བོད་མཁས་པས། དཔང་རྟེན་གྱི་ཆོག་
ཟིན་ལྟར། བསྐྱེད་དང་། རྒྱ་བ་དང་། བཞིན་རས་གསུམ་མཛེས་ཆོས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གཅིག་

1 ཁམས་འབྲེལ་ལས། "དེ་ལས་གཞན་བྱི་མ་བྱི་མའི་འོད་དང་གཟི་བཞིན་གྱིས་སྡེ་མ་སྡེ་མ་ཉམས་པར་བྱེད་པས་འགལ་བར་འཆད་པ་དང་། ཐོག་མར་
དེ་གསུམ་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་ནས་སྐྱར་མི་འབྲེལ་བའི་བྱིར་པན་ཚུན་ཐ་དད་དུ་ཡོད་པའི་འགལ་བ་ལ་འཆད་པ་སོགས་རྣམས་པར་འབྲུམས་པའོ།"
ཞེས་བྱུང་།

ལ། བན་ཚུན་རྣམ་པ་ཐ་དད་པའི་འགལ་བ། ཞེས་གཅིག་དང་ཐ་དད་ཀྱི་འགལ་བའི་སྤྲེང་
ནས་བཤད་པ་དང་། གཞན་ཡང་། རིན་སྤྲངས་པ་དང་། ས་སྤྲེང་ག་ཚས་སོགས་ཀྱིས་
འདོད་ཚུལ་སྤྲ་ཚོགས་ཡོད་ཀྱང་། སྤར་ཐང་བའི་སྤྲན་རྟེན་ཏུ་སྒྲ་བ་དང་། བསྒྲ་དང་།
བཞིན་རས་གསུམ་གྱི་གཟུགས་པན་ཚུན་རྣམ་པ་ཐ་དད་ཏུ་འཆར་བའི་འགལ་བ་ཙམ་
ལ་བཞེད་པ་ལྟར་དུ། ལྷ་བ་ཆེན་པོས། དཔེ་དང་དཔེ་ཅན་གསུམ་གནས་པ་འམ་བརྟེན་
པ་ཐ་དད་པའི་ངོས་ནས། བན་ཚུན་རྣམ་པ་འགལ་བ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི། སྒྲོབ་དཔོན་
གྱི་དགོངས་པ་ཉིད་ཏུ་གནས་སོ། །འདིའི་དཔེར་བཞིན།

ཡང་ན། དཀར་གསལ་འོད་བརྒྱ་འགྱུར་པའི་རི་དྲགས་མཆོན། །

འཇམ་གཉེན་ཚུ་ཤེལ་མདངས་འཛིན་འདབ་བརྒྱ་བ། །

སྒྲིག་འཇུ་མ་རྩུར་མིག་གཡོ་བའི་ལུས་ཤའི་གདོང་། །

པན་ཚུན་རྣམ་པ་འགལ་ཡང་ཅེས་མི་མཚུངས། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

༡༠ དགག་པའི་དཔེ་ནི། བཞིན་བྱའི་དཔེ་ཅན་དེ་དང་འགྲན་པར་མི་བྱས་པའི་
དཔེ་དེ་དགག་བྱ། འགོག་བྱེད་དཔེ་དེའི་སྒྲིན་ཞིག་བཞིན་ནས། དཔེ་དཔེ་ཅན་གཉིས་
ལས་དཔེ་དམན་པས་དཔེ་ཅན་དང་མི་མཚུངས་པ་དངོས་སུ་བཞིན་པའི་ལྷགས་ལ་
དཔེ་དེའི་ཡོན་ཏན་ནམ་མཛེས་པ་སོགས་ཀྱི་ཆ་གཅིག་མཚུངས་པར་བསྟན་པ་ཞིག་
ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

རྩ་བར། ཁི་མ་ལྷན་ཞིང་སྒྲན་གྱུར་པས། །

སྒྲ་བ་ནི་ཁྱོད་གདོང་དང་། །

འགྲན་པའི་བྱས་པ་ནམ་ཡང་མེད། །

ཅེས་པ་དགག་པའི་དཔེ་ཉིད་དོ། །

དགག་བྱ་དཔེ་རྒྱ་བ། འགོག་བྱེད་རྒྱ་བ་བྲི་མ་དང་ལྷན་ཞིང་སྤྱན་པར་གྱུར་པས་
ན། དཔེ་ཅན་མངེས་མ་ཁྱོད་ཀྱི་གདོང་དང་འགྲན་མི་རྒྱས་སོ། །ཞེས་དཔེ་ལ་སྟོན་དེ་
དག་དང་ལྷན་པས་དཔེ་ཅན་དང་མི་མཚུངས་པ་དངོས་སུ་བརྗོད་པའི་ཤུགས་ལ་
དཀར་བ་དང་མངེས་པ་སོགས་འབྲ་བར་བསྟན་པ་ལྟ་བུའོ། །དཔེར་བརྗོད།

(ག) བ་མོའི་རེག་པ་ཆུང་དུས་སྟིང་བྱེད་ཅིང་། །

བྱང་བའི་འཕྱར་ལྗིང་འཕྱལ་ཡང་བྱི་རོལ་གཟུགས། །

མཐོང་མིན་འདམ་སྟེས་གཞོན་རྒྱས་དབྱངས་ཅན་མའི། །

ཡིད་འོང་ཞལ་གྱི་བྲིས་དང་ཅི་ཞིག་མཚུངས། །

ཞེས་དགག་བྱ་དཔེ་བ་རྒྱ་གཞོན་རྒྱ་དང་། འགོག་བྱེད་བ་རྒྱ་སད་ཀྱིས་བཙམ་
རྒྱས་པ་དང་། བྱང་བ་འཁོར་ཡང་བ་རྒྱས་མི་མཐོང་བས་ན། དཔེ་ཅན་དབྱངས་ཅན་མའི་
ཞལ་དང་ཅི་ཞིག་མཚུངས་ཞེས་མི་མཚུངས་པ་དངོས་སུ་བརྗོད་ནས། ཤུགས་ལ་
དཀར་བ་དང་མངེས་པ་སོགས་མཚུངས་པ་གོ་རྒྱས་པར་སྟོན་པ་ལྟ་བུའོ། །

(བ) ཡི་གེ་གསལ་མིན་སྟིང་བོས་དཔེན་པའི་སྤྱས། །

གཞན་ཡིད་བསྟོ་བ་བྲི་ཟེང་རྒྱུད་མངས་ལ། །

དབྱངས་ཀྱི་རྒྱལ་མོའི་གསུང་ལ་འགྲན་བདོ་བའི། །

སྟོབས་པ་རྒྱལ་ཐུན་ཅམ་ཡང་ག་ལ་ཡོད། །

ཅེས་དགག་བྱ་དཔེ་བྲི་ཟེང་མི་མང་དང་། འགོག་བྱེད་མི་མང་གི་སྤྱས་ཡི་གེ་
སྟོན་མི་རྒྱས་པ་དང་། སྟིང་བོ་མེད་པའི་སྤྱས་གཞན་ཡིད་སྟོ་བ་སོགས་ཀྱི་སྟོན་ཡོད་
པས་ན། དཔེ་ཅན་དབྱངས་ཅན་མའི་གསུང་དབྱངས་ལ་འགྲན་བདོ་བའི་སྟོབས་པ་མེད་

ཅེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །བདེ་བ་ནི་སྤྱིར་དར་བའི་དོན་སོགས་ལ་འཇུག་ཀྱང་བཟོད་པ་
ལ་འང་འཇུག་པས་འདིར་འགྲུག་བཟོད་མི་ལུས་པའི་དོན་ཡིན།

ཡང་ན། རབ་རྩོམ་ཆེ་སྒྲེར་བྲལ་བའི་སྤང་སེང་དང་། །

སྤྱོ་སྤང་གཡུ་རལ་མེད་པའི་འདམ་སེང་དག། །

ཆུ་ཤེལ་སྤྱན་པོར་འགྱིང་བའི་གདོང་ལྡ་ལ། །

འགྲུག་པའི་སྤོབས་པ་ནམ་མཁའི་བསྐྱེད་ཆེ། །

གོང་གི་སྤྱད་པའི་དཔེ་དང་དགག་པའི་དཔེ་གཉིས་ཀྱི་བྱང་པར་ནི། དཔེ་ལ་ཅུང་
ཟད་སྤྱད་པའམ་དེའི་སྤྱོན་ཅུང་ཟད་ཅམ་བརྗོད་པ་འབྲེལ་དང་། མི་འབྲས་ས། སྤྱད་པའི་དཔེ་
ནི། དཔེ་ལ་ཅུང་ཟད་སྤྱད་ནས་དཔེ་ཅན་དང་མཚུངས་པ་ཆོག་ཟེན་ལ་ཐོན་པ་དང་།
དགག་པའི་དཔེ་ནི། དཔེ་དེ་དཔེ་ཅན་དང་མཚུངས་པ་ཆོག་ཟེན་ལ་དངོས་སུ་བགག་
ཀྱང་། དཔེ་དེའི་ངོ་ཐོའམ་ཆ་ཅམ་ཞིག་མཚུངས་པ་ལྷགས་ལ་སྤྱོན་པ་ཞིག་དགོས་
སོ། །

༡༡ རོ་བསྟོད་ཀྱི་དཔེ་ནི། དཔེ་དེ་དཔེ་ཅན་ལས་བྱང་པར་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་མེད་པ་
ལྟར་མཚུངས་པ་ཁོ་ན་བརྗོད་པས། དཔེ་ཅན་ལ་རོ་བསྟོད་བྱེད་པའམ། དེ་མཛེས་པར་
སྤྱོན་པ་ཞིག་ལ་ཟེར། རོ་བསྟོད་ཀྱི་དཔེ་འདི་ལ་མཛེས་པའི་དཔེ་དང་མཚུངས་པའི་དཔེ་
ཡང་ཟེར་རོ། །དཔེར་ན།

རྩ་བར། ཁྱོད་གདོང་རི་དྲགས་མིག་གིས་མཆོན། །

ཆེ་བ་རི་དྲགས་ཉིད་ཀྱིས་མཆོན། །

དེ་ལྟར་ཡང་འདི་མཚུངས་ཉིད། །

བྱང་འཕགས་མིན་ཞེས་རོ་བསྟོད་དཔེ། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་མངེས་མ་ཁྱོད་ཀྱི་གདོང་ནི་རི་དྲགས་ཀྱི་མིག་གིས་མཆོན་ལ།
 དཔེ་རྒྱ་བ་ནི་རི་དྲགས་ཉིད་ཀྱིས་མཆོན་པ་དང་། དེ་ལྟ་ན་ཡང་ཞེས། མངེས་མའི་
 གདོང་ལ་རི་དྲགས་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་གཅིག་སྟེ་མིག་ཁོ་ནས་མཆོན་པ་དང་། རྒྱ་བ་
 ལ་རི་བོང་གི་གཟུགས་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་རི་དྲགས་ཀྱི་གཟུགས་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱིས་
 མཆོན་པས་ན། དཔེ་དེ་ལ་དཔེ་ཅན་ལས་བྱུང་བར་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་། བྱུང་བར་མེད་པ་
 ལྟར་བརྗོད་ནས་དཔེ་དོན་ཀྱི་བྱུང་ཆོས་རྣམས་སྟེགས་ཀྱན་ནས་མཆུངས་སོ་ཞེས་དཔེ་
 ཅན་ལ་ངོ་བསྟོད་དམ་མངེས་པར་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །དཔེར་བརྗོད།

(ག) རྒྱལ་བའི་དབུ་སྐྱེས་དབང་སྟོན་མདངས་འཛིན་ཞིང་། །

ཨིརྩ་ཞྱི་ལའི་རྒྱལ་བཅེགས་དབང་སྟོན་དངོས། །

འོན་ཀྱང་སྣང་བྱེད་ཡུལ་དུ་མཐོན་མཐིང་འོད། །

མངོན་པར་འཆེར་ལ་བྱུང་བར་ཅི་ཞིག་མཆིས། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་རྒྱལ་བ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དབུ་སྐྱེས་སམ་གཙུག་ཏྲར་ནི་དབང་
 སྟོན་ནམ་ཨིརྩ་ཞྱི་ལའི་མདངས་ཅམ་འཛིན་པ་དང་། དཔེ་རིན་པོ་ཆེ་ཨིརྩ་ཞྱི་ལའི་རི་
 བོའི་ཁ་དོག་ནི་སྟོན་པོ་དངོས་ཏེ། དཔེ་དང་དཔེ་ཅན་དེ་གཉིས་ལ་མདངས་ཀྱི་བྱུང་བར་
 རུང་ཟད་ཡོད་ཀྱང་། སྣང་བྱེད་དམ་མིག་གི་ཡུལ་དུ་ཁ་དོག་སྟོན་པོའི་འོད་འཆེར་བ་ལ་
 བྱུང་བར་ཅི་ཡང་མེད་ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །མཁས་པ་འགས་དཔེ་བརྗོད་འདི་དཔེ་དོན་དང་
 མི་མཆུངས་པར་གསུངས་ཀྱང་། སྟོན་མེད་དེ། དཔེ་ཅན་གཙུག་ཏྲར་གྱི་ཁ་དོག་སྟོན་
 པོའི་མདངས་ཅམ་འཛིན་པ་དང་། དཔེ་རི་བོའི་ཁ་དོག་སྟོན་པོ་དངོས་སམ་ཁོ་ན་ཡིན་
 པའི་བྱུང་བར་བརྗོད་པས་དོན་ལ་གནས་སོ། །

(བ) འཆི་མེད་དབང་པོ་ལྷ་བྱེད་སྟོང་ཐུག་གིས། །

ནམ་པར་བརྒྱན་ཅིང་ས་གཞི་སྟོང་བ་ཁྱོད། །

ཡངས་པའི་འཕྲེན་བྱེད་ཟུང་ཞིག་མངའ་ཡང་དེང། །

སྟེ་དགའི་སྟོང་མཐའ་གཟིགས་ལ་མཚུངས་པ་ཉིད། །

ཅེས་དཔེ་འཆི་མེད་དབང་པོ་སྟེ་ལྷའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་ནི་མིག་སྟོང་དང་ལྷན་
བ་དང་དཔེ་ཅན་ས་ལ་སྟོང་པའི་རྒྱལ་པོ་ལ་མིག་གཉིས་ལས་མེད་ཀྱང་། འབངས་ཀྱི་
སྟེ་པོ་ཐམས་ཅད་བདེ་སྒྲག་ཏུ་སྟོང་ཞིང་། སྟེ་དགའི་སྟོང་བའམ་བྱ་བའི་མཐའ་གཟིགས་
པ་ནི་དཔེ་བརྒྱ་བྱིན་དང་ཀུན་ནས་མཚུངས་ཞེས་པ་ལྷ་བྱེད། །

ཡང་ན། སྟེ་དགའི་བདག་པོའི་གདོང་བཞིའི་སྟེ་བྱེད་མཆོག །

གཡོ་བས་རིག་བྱེད་དབྱངས་ལྷན་ངག་གི་དཔལ། །

མཁས་ཁྱོད་སྟེ་བའི་འདབ་ཅེ་གཅིག་བསྟོང་པའི། །

སྟན་ཆོག་ཆངས་པའི་དབྱངས་དང་ཅེས་མི་མཚུངས། །ཞེས་པ་ལྷ་བྱེད། །

༡༢ དེ་ཉིད་བརྗོད་པའི་དཔེ་ནི། དཔེ་དང་དཔེ་ཅན་གྱི་བྱེད་ཆོས་པན་ཚུན་གིན་
ཏུ་འབྲེལ་བས། ཐ་དད་མིན་པ་ལྷར་དུ་འབྱུང་ཉེན་ཡོད་པ་ཞིག་ལ་ཞིབ་ཏུ་བརྟགས་
གིང་དབྱང་ནས། དཔེ་དང་དཔེ་ཅན་གྱི་བྱེད་ཆོས་མ་འབྲེས་པས། རང་རང་གི་གནས་
ལུགས་སོ་སོར་ངེས་པ་བདེན་པར་བརྗོད་པ་ཞིག་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

རྩ་བར། འདི་ནི་བཞིན་ཉིད་བརྒྱ་མིན། །

འདི་དག་བྱང་བ་མ་ཡིན་མིག །

ཅེས་པ་ནམ་གསལ་མཚུངས་པ་ལས། །

དེ་ནི་དེ་ཉིད་བརྗོད་པའི་དཔེ། །

ཞེས་དཔེ་བསྐྱེད་དང་། བྱུང་བ། དཔེ་ཅན་མངེས་མའི་གདོང་དང་། མིག་སོགས་
པན་ཚུན་ཤིན་ཏུ་འབྲེལ་བའི་ཆེས་པོ་ལྟུང་ཉེན་ཡོད་པ་ལ་ཞིབ་ཏུ་བརྟགས་ཤིང་
དབྱུང་བའི་མཐའ་། དཀར་ཞིང་མངེས་པ་འདི་ནི་དཔེ་ཅན་མངེས་མའི་གདོང་ཡིན་གྱི།
དཔེ་བསྐྱེལ་མིན་ནོ། །སྤྱུལ་ཞིང་གཡོ་བ་འདི་ནི་དཔེ་བྱུང་བ་མིན་ཏེ། དཔེ་ཅན་མངེས་
མའི་གདོང་གི་མིག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དཔེ་ཅན་དཔེ་བྱུང་མ་ལྟུང་བར་དཔེ་དོན་སོ་སོའི་
གནས་ལུགས་གསལ་བར་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །དཔེར་བརྗོད་ན།

(ག) ཁ་དོག་རྣམ་པར་བཟླ་འདི་དབང་གཞུང་དང་། །

མཚུངས་ཀྱང་འཇའ་མིན་འཆི་མེད་སྣ་ཡི་གོས། །

ཤིན་ཏུ་སྤྲོན་འདི་བྱུང་བའི་སྐད་འབྲེལ་དང་། །

མ་ཡིན་དབྱུངས་ཅན་ཕྱག་གི་རྒྱུད་མངས་སྤྱ། །

ཞེས་མངེས་པའི་ཁ་དོག་སྣ་ཆོགས་ཤར་བ་འདི་ནི། དཔེ་འཇའ་ཆོན་མིན་གྱི།
དཔེ་ཅན་དབྱུངས་ཅན་མའི་ན་བཟའ་སྣ་ཡི་གོས་བཟང་ཡིན། ཤིན་ཏུ་སྤྲོན་པའི་སྐད་འདི་
ནི། དཔེ་བྱུང་བའི་སྐད་མིན་ཏེ། དཔེ་ཅན་དབྱུངས་ཅན་མའི་ཕྱག་གི་མི་མང་གི་སྤྱི་ཡིན་
ཞེས་མངེས་པ་དང་སྤྲོན་པ་སོགས་པན་ཚུན་གྱི་རྣམ་པ་ཤིན་ཏུ་མཚུངས་ཀྱང་། དཔེ་
དང་དཔེ་ཅན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་སོ་སོར་མ་ལྟུང་བར་དོན་གྱི་གནས་ལུགས་ཤར་བོར་
བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

(བ) འདི་ཉིད་དཔལ་ལྷན་ཤུག་མེད་གཏེ་སྤྱ། །

ཡིན་མོད་ཡོངས་སྤྱུངས་གསེར་གྱི་རྩལ་བཅེགས་མིན། །

མཚམས་སྤྱིན་གསར་བས་བསྐྱབས་མིན་ཏུར་སྤྱིག་གི། །

ཆོས་གོས་རྣམ་གསུམ་འདྲེན་པ་བར་གསོལ་བ་ལགས། །

ཞེས་པའི་ཆོག་འདི་ནི་དོན་གོ་སྤྲོ་ཞིང་། ཆོས་གོས་རྣམ་གསུམ་འདྲེན་པ་བར་གསོལ་བ་ཞེས་པ་ནི་མཛེས་པར་གསོལ་བའི་དོན་ཡིན། སྤྱིར་དེ་ཉིད་ཅེས་པ། དོན་གྱི་གནས་ལུགས་དངོས་ཡིན་པས། དངོས་པོ་རང་གི་དེ་ཉིད་ནི། ཆོས་དེའི་གནས་ལུགས་གཞན་དུ་མ་འབྱུང་བའི་དོན་དངོས་གནས་དེ་ལ་ཟེར་བས་ན། འདིར་ཡང་དེ་ཉིད་ཀྱི་དཔེ་ཞེས་མིང་འདོགས་ཚུལ་ཡང་དེ་ལྟར་ཡིན།

ཡང་ན། དཀར་གསལ་མཛེས་པའི་མདངས་འདི་པད་དཀར་དང་། །

མཚུངས་ཀྱང་འདབ་ལྗན་མ་ཡིན་མཛེས་མའི་བཞིན། །

དེ་ཞེས་མངལ་བརྒྱའི་གཏེར་འདི་གོ་སར་དང་། །

མཚུངས་ཀྱང་ཟེའུ་འབྲུ་མ་ཡིན་ཞལ་གྱི་སྒྲོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

༡༣ སྤྱན་མོང་པའི་དཔེ་ནི། དཔེ་ཁྱད་འཕགས་ཅན་ཞིག་བཀོད་ནས་དེས་ཀྱང་དཔེ་ཅན་ལ་མཚུངས་མི་རྒྱས་པས། དཔེ་ཅན་རང་ཉིད་རང་གི་དཔེར་འོས་པ་མ་གཏོགས། དཔེ་གཞན་མི་སྤིད་པ་ལྟ་བུ་ཆོག་ཟིན་ལ་དངོས་སུ་ཐོན་པ་ཞིག་ལ་ཟེར། དེ་འབྲའི་དཔེ་ཅན་དེ་ལ། རང་ལས་གཞན་པའི་དཔེ་མ་བརྟེན་པས་ན། སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དཔེ་དང་། རྗེས་འགྲོ་མེད་པའི་རྒྱན་ཡང་ཟེར། དཔེར་ན།

རྩ་བར། རྩ་བ་བརྒྱ་དག་གི་ནི། །

མཛེས་པ་ལས་འདས་ཁྲིད་ཀྱི་གཤོང་། །

བདག་རང་ཉིད་དང་མཚུངས་པར་གྱུར། །

ཞེས་པ་སྤྱན་མོང་མིན་པའི་དཔེ། །

དཔེ་འདིག་རྟེན་ན་མཛེས་པར་གྲགས་པའི་རྩ་བ་དང་། བརྒྱ་དག་གི་མཛེས་པ་

ལས་ཀྱང་འདས་པའམ་མཆུངས་མི་བྱས་ཤིང་། དེ་དག་གི་མཛེས་པ་ལས་ཀྱང་ཆེས་
ལྷག་པའི་དཔེ་ཅན་མཛེས་མ་ཁྱོད་ཀྱི་གདོང་ལ་དཔེར་ཅོས་པ་གཞན་མེད་པས། རང་
ཉིད་ཀྱི་དཔེར་རང་ཉིད་ཅོས་སོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །དཔེར་བརྗོད།

(ག) རབ་དཀར་རྩ་ཤེལ་དབར་བོའི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་། །

ལྷན་ལ་འདབ་མས་མཛེས་པའི་ཆ་ཅམ་བྱ། །

མཆུངས་པའི་གོ་སྐབས་བྲལ་བས་མཆར་བའི་དཔེར། །

རང་ཉིད་ལེགས་བསྟན་ཆངས་སྤུས་ལུས་སྤུས། །

ཞེས་དཔེ་རྒྱུ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་ལྷན་ལ་ཀྱི་འདབ་མའི་མཛེས་པ་དག་གིས་
ཀྱང་། དཔེ་ཅན་ལུས་སྤུས་ཁྱོད་ཀྱི་མཛེས་པའི་ཆ་ཅམ་ཡང་མཆུངས་མི་བྱས་ཤིང་། དཔེ་
གཞན་མི་སྤིང་པས། རང་ཉིད་ཀྱི་དཔེར་རང་ཉིད་ལེགས་པར་བསྟན་ཅས་པ་ལྟ་བུའོ། །

(བ) གྱི་རུའི་འཁྲི་ཤིང་གསར་བའི་མཆར་སྤྱག་ལས། །

རྣམ་པར་འགོངས་པ་བརྩ་སྒྲ་རྩ་ཉི། །

ཁྱེད་སྐྱའི་དཔེ་རྒྱུར་ཅོས་པ་སྤིང་གསུམ་ན། །

མེད་ཕྱིར་རང་ཉིད་མཆུངས་དཔེར་བསྟན་ལ་འདུད། །

ཅས་དཔེ་གྱི་རུའི་འཁྲི་ཤིང་གི་ཁ་དོག་དམར་¹མཆར་སྤྱག་ལས་འདས་
པའམ། དེས་ཀྱང་མཆུངས་མི་བྱས་པའི་དཔེ་ཅན་བརྩ་སྒྲ་རྩ་ཉི་སྟེ། རྩོ་རྩོ་པག་མོ་ཁྱེད་
ཀྱི་སྐྱའི་དཔེ་ཞེག་སྤིང་པ་གསུམ་ན་མེད་པས། རང་ཉིད་རང་གི་མཆུངས་དཔེར་བསྟན་
ཅས་པ་ལྟ་བུ། འགོངས་པ་ནི་འདས་པ་དང་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པ་སོགས་ལ་འདུག་གོ། །

1 མེན

ཡང་ན། ལུན་ཚོགས་སྡེ་བཞིའི་དཔལ་ལ་འོངས་སྟོང་པའི།

གངས་ལྗོངས་འགྲོ་བའི་མགོན་པོ་སྟོང་བཅན་གྱི།

དཔེ་རྒྱུ་སྡེ་བཞིའི་ཁམས་ན་གཞན་མེད་ཕྱིར།

རང་ཉིད་མཚུངས་དཔེར་རང་ལས་གཞན་མ་དམིགས། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ།

༡༥ འབྲུང་མིན་གྱི་དཔེ་ནི། དཔེ་དེའི་བྱང་ཚས་སམ་ཡོན་ཏན་དེ་འདྲ་བ་ཞིག་
འདིག་རྟེན་ཏུ་འབྲུང་མི་སྡེ་བཞིའི་དཔེ་རྩོམ་ཆར་བ་ཞིག་ དཔེ་ཅན་དང་མཚུངས་པར་
བརྗོད་པ་ཞིག་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

ཅ་བར། བརྒྱ་མཛེས་པའི་སྟོང་པོ་ཀྱན།

འགའ་ཞིག་དག་ཏུ་བསྐྱས་པ་བཞིན།

སྟོང་ཞལ་རྣམ་པར་མཛེས་ཞེས་པ།

དེ་ནི་འབྲུང་མིན་དཔེ་ཞེས་རིག།

དཔེ་བརྒྱའི་མཛེས་པ་རི་སྟོང་ཅིག་ཡོད་པའི་སྟོང་པོ་ཐམས་ཅད་བྱེད་པོས་
སྟོགས་འགའ་ཞིག་ཏུ་བསྐྱས་པ་ནི་འདིག་རྟེན་ཏུ་མི་འབྲུང་ལ། གལ་ཏེ་བྱང་ན་དེ་དཔེ་
ཅན་མཛེས་མ་སྟོང་གི་ཞལ་མཛེས་པའི་དཔེར་འོས་སོ་ཞེས་པ་དང་། ལྟ་བུ་ཆེན་པོས་
དུས་མ་འོངས་པ་ལ་སྦྱར་ནས་འབྲུང་མིན་ཞེས་གསུངས། དཔེར་བརྗོད།

(ག) མང་ཐོས་ཡོན་ཏན་སྦྱར་གྱིས་རབ་སྦྱི་བའི།

གནས་ལྗེའི་མཐར་སོན་རིན་ཆེན་ཚས་སྟོང་བཟང་།

མཁས་གྲུབ་བྱེ་བའི་འཆད་རྩོད་རྩོམ་པ་ཡི།

སྟོ་གྲོས་མཐའ་དག་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པ་འདྲ།

ཞེས་དཔེ་ཅན་ཐོས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱིས་རབ་ཏུ་སྦྱི་ཞིང་རིག་པའི་གནས་ལྗེ་

མཐར་སོན་པའི་ཞུ་ལུ་ལོ་རྩ་བ་ཆོས་སྒྲིང་བཟང་བོ་དེ། དཔེ་འཇམ་གླིང་གི་མཁས་ཤིང་
 གྲུབ་པ་མང་བའི་འཆད་ཚིན་ཚོམ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ཤོས་མཐའ་དག་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པ་ཞིག་
 མི་སྲིད་པས། གལ་ཏེ་དེ་འདྲ་བྱུང་ན། ལོ་རྩ་བ་ཆེན་པོའི་དཔེར་འོས་སོ་ཞེས་ཟེར་
 དགོས་པ་འདྲ། འདི་ལ་འཇུ་མི་པམ་པ་དང་། བོད་མཁས། ཁམས་འབྲུག་སྤྱུལ་སོགས་
 སྟན་པ་ལ་མཁས་པ་མང་བོས། བྱུང་མིན་ཞེས་དུས་འདས་ཆོག་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་
 དགོས་པར་གསུངས་ཏེ། བརྒྱ་མཛེས་པའི་སྤྲིང་བོ་ཀུན་ཕྱོགས་འགའ་ཞིག་ཏུ་བསྐྱུས་
 བས་བཀོད་པ་བཞིན། ཁྱོད་ཀྱི་བཞིན་རས་མཛེས་སོ་ཞེས་སྤར་མ་བྱུང་བའི་དཔེ་རོ་
 མཆར་བ་ཞིག་སྟན་པ་མཁས་ཀྱིས་རྟོག་པས་བཏགས་པའི་དཔེ་ལ་བྱུང་མིན་གྱི་དཔེ་
 ཞེས་པར་འདོད། འོན་ཀྱང་དུས་འདས་པ་ཁོ་ན་ལ་གོ་མི་དགོས་ཏེ། བརྒྱ་མཛེས་པའི་
 སྤྲིང་བོ་ཀུན། བྱེད་པོས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་པ་ཞིག་སྤར་ཡང་མ་བྱུང་ཞིང་། བྱིས་
 ཀྱང་འབྱུང་བར་མི་འབྱུར་བས་ན་དུས་མ་འོངས་པ་དང་། འདས་ཆོག་གཉིས་ཀའི་གང་
 སྤར་ནའང་ཆོག་པར་སེམས་སོ། །

(བ) སྲིད་གསུམ་སྤྱི་ལོ་ཆོགས་པ་མ་ལུས་ཀུན། །

གཅིག་ཏུ་སྤྲངས་ལྟར་འདིགས་སུ་བྱུང་བའི་དབྱངས། །

བདུད་སྤེའི་སྤྲིང་རབ་འགེམས་བྱིར་སྒྲོགས་དེ་ལ། །

ཕྱག་རྒྱ་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པའི་ལྷ་ཞེས་གསུམ། །

ཞེས་དཔེ་སྲིད་པ་གསུམ་གྱི་སྤྱི་ལོ་ལུས་པ་གཅིག་ཏུ་སྤྲངས་པ་ལྟ་བུའི་དཔེ་ཅན་
 འདིགས་སུ་བྱུང་བའི་དྲག་པོའི་རར་སྤྱོད་བསྐྱགས་པ་ལས་བདུད་ཀྱི་སྤེ་བཅོམ་པའི་ལྷ་ལ།
 ཕྱག་རྒྱ་ཟིལ་གཞོན་གྱི་ལྷ་ཞེས་གསུམ་སོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ཕྱག་རྒྱ་ཟིལ་གཞོན་གྱི་ལྷ་ནི་
 རྟེན་མའི་ལྷ་ཞིག་སྟེ། དེ་ལ་རྟ་མགིན་ཕྱག་རྒྱ་ཟིལ་གཞོན་དང་། འཇམ་དཔལ་ཕྱག་རྒྱ་

ཟེལ་གཞོན་གཉིས་ཡོད་པས། འདི་ལྷ་མ་ལ་སྐྱར་བ་ཡིན།

ཡང་ན། དགེ་ལེགས་སྤྱོད་ཞིའི་མངོས་སྤྱད་རི་སྤྱོད་ཀྱི།

འཛིག་ཉེན་བྱེད་པོས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་པ་བཞིན།

དཀར་འཇམ་ལང་ཆོས་དྲེགས་པའི་སྤོན་ལེགས་གཟུགས།

འཛིན་བྱེད་ཡུལ་གྱི་བདུད་ཅི་སྐྱོན་མེད། ། ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ།

༡༥ སྤྱོད་མེན་གྱི་དཔེ་ནི། དཔེ་ལས་ཁྱད་ཆོས་དེ་འདྲ་ཞིག་འབྱུང་མི་སྤྱོད་པ་

ལྟར། དཔེ་ཅན་ལས་ཀྱང་ཁྱད་ཆོས་དེ་འདྲ་འབྱུང་མི་སྤྱོད་པ་དཔེ་དོན་གཉིས་མཚུངས་

པར་སྐྱར་བ་ཞིག་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

ཅ་བར། རྒྱ་བའི་གཟུགས་ལས་དུག་བཞིན་དང་།

ཅན་དན་ལས་ནི་མེ་བཞིན་དུ།

ཞལ་འདི་ལས་ནི་རྩལ་མའི་ཆོག།

ཅེས་པ་སྤྱོད་པ་མེན་པའི་དཔེ།

ཞེས་དཔེ་རྒྱ་བ་བདུད་ཅིའི་རང་བཞིན་གྱི་གཟུགས་ལས་དུག་དང་། ཅན་དན་

གྱི་རེག་པ་ཤིན་ཏུ་བམིལ་བ་ལས། མའི་རང་བཞིན་གྱི་རྩྱད་འབྱུང་བ་མི་སྤྱོད་པ་བཞིན།

དཔེ་ཅན་ཁྱོད་གྱི་ཞལ་ལས་རྩལ་མའི་ཆོག་ནམ་ཡང་འབྱུང་བ་མི་སྤྱོད་ཅེས། རྣམ་དབྱེ་

ལྷ་བ་སྐྱར་ཞིང་། ཁྱད་གཞི་དེ་ལས་ཁྱད་ཆོས་དེ་འདྲ་འབྱུང་མི་སྤྱོད་པ་དཔེ་དོན་གཉིས་

ལ་མཚུངས་པར་སྐྱར་བ་ལྟ་བུའོ།

(ག) ཀྱུན་པན་ཟེར་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་སྤྱད་པོའི་ལྟ་ན།

དཔག་བསམ་ཡོངས་འདུ་ལས་འོངས་ཅི་རན་བཞིན།

ལྱར་སྤྱད་ལྷ་བའི་མཁྱེན་པ་ལས་བཀྲལ་བའི།

རི་སྟེང་བརྟན་གཡོའི་ཆོས་དེ་གང་དུ་ཅི། །

ཞེས་དཔེ་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གྱིས་སྤྱན་བ་སྤྱལ་པོ་བསྐྱེད་མི་སྲིད་བ་དང་། དབག་
བསམ་གྱི་ཤིང་ལས་ཐྱིང་ན་འབྱུང་མི་སྲིད་བ་བཞིན། དཔེ་ཅན་རྗེ་བརྟན་འངས་པའི་
དབྱངས་གྱི་མཁའ་རབ་ལས་བཀལ་བའང་དེ་ལས་འདས་པའི་བརྟན་བ་སྟོང་གི་འཇིག་
རྟེན་དང་། གཡོ་བ་བརྟན་གྱི་སེམས་ཅན་སོགས་རི་སྟེང་པའི་ཆོས་མེད་ཅེས་བ་ལྟ་བུ།
གང་དུ་ཅི། ཟེར་བ་གང་ནའང་མེད་པའི་དོན་ཡིན། འདིའི་དཔེ་དོན་ཅུང་ཟད་འབྲོར་
དཀའ་བར་སྤྲང་།

(བ) ལྷ་རྒྱན་བསྐྱབས་ལས་མེ་ལྷེའི་ཕྱིང་བ་དང་། །

བསེལ་བྱེད་རྒྱ་བས་མེ་ཆར་སྟོ་བ་ནི། །

གཞར་ཡང་སྲིད་བ་མིན་བཞིན་རྣམ་འདྲན་རྗེའི། །

ཞལ་ལས་ཉེས་བཤད་འབྱུང་བའང་**"ཅང་"**སྲིད་དམ། །

ཞེས་དཔེ་ལྷ་པོའི་རྒྱན་ལས་མེ་ལྷེ་འབྱུང་མི་སྲིད་བ་དང་། རྒྱ་བ་ལས་མེའི་ཆར་
རམ། ཆ་ཟེར་སྟོ་མི་སྲིད་བ་བཞིན། དཔེ་ཅན་རྣམ་འདྲན་རྒྱལ་པའི་ཞལ་ལས་ཉེས་པའི་
བཤད་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་འབྱུང་མི་སྲིད་ཅེས་བ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ལ་རྩ་བ་དང་གཞུང་འགྲེལ་
གྱི་དཔེ་བརྗོད་པལ་ཆེར་གྱིས་དཔེ་དོན་ཀུན་ལ་རྣམ་དབྱེ་ལྟ་བུ་ཁོ་ན་སྦྱར་འདུག་ཀྱང་
བོད་མཁས་གྱིས་རྒྱ་བས་ཞེས་དང་རྒྱལ་དབང་གིས་ཀྱང་ཀུན་པན་ཟེར་གྱིས་ཞེས་
རྣམ་དབྱེ་གསུམ་བ་སྦྱར་བའང་ཡོད། འདུག་སྟེ་གྱིས་རྒྱན་སྟེ་མ་ལ་བྱུང་མིན་གྱི་དཔེ་
དང་། འདི་ལ་འབྱུང་མིན་གྱི་དཔེ་ཞེས་སྟེ་མ་དུས་འདས་པ་ཁོ་ན་དང་། ཕྱི་མ་འབྱུང་

ཁྲུངས་ཁོ་ནར་འདོད། ས་སྐྱ་དག་ཆོས་ཀྱིས་རྒྱན་པ་མ་ནི་སྤྲོད་མིན་གྱི་དཔེ་དང་། རྒྱན་
ཕྱི་མ་འདི་ནི་འབྱུང་མིན་གྱི་དཔེ་རྩ་བཤད་ན་ལེགས་ཞེས་ཀྱང་བཤད་དོ། །

ཡང་ན། ཉིན་གྱི་དེ་ལོ་དེ་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་སྐྱུག་པོའི་ཐུག། །

ལེགས་ཐེས་ལམ་ནས་བད་ཚལ་རི་བཞིན་བྱ། །

སྒོ་དམན་སོས་སྐྱུངས་བྲལ་བའི་སྐྱེ་བོ་ཡི། །

སྐྱ་བའི་ལམ་ལས་ལེགས་བཤད་དགའ་སྟོན་དཔེ་ན། ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ། །

༡༩ མང་བའི་དཔེ་ནི། དཔེ་མང་སོ་ཞིག་ལྟར་བྱ་བའོད་དེ། དེ་དག་གི་ཁྲུང་
ཆོས་རེ་རེ་ནས་དཔེ་ཅན་གྱི་ཁྲུང་ཆོས་གཅིག་གསལ་བར་བྱེད་ཅིང་དེ་དང་རང་བཞིན་
མཚུངས་བར་བརྗོད་པ་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

ཅ་བར། ཅན་དན་ཅུ་དང་ཆེ་བའི་ཟེར། །

ཆེ་ཤེས་སོགས་བཞིན་ཁྱོད་ཀྱི་ནི། །

རེག་བ་བསེལ་ཞེས་ཁྲུང་པར་དག། །

གསལ་བར་བྱེད་པ་མང་བའི་དཔེ། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་དན་དང་། གངས་ཀྱི་ཅུ་དང་། ཆེ་བའི་འོད་ཟེར་དང་། ཆེ་ཤེས་ཀྱི་
ཁོར་བུ་སོགས་ཀྱི་ཁྲུང་ཆོས་ཤིན་ཏུ་བསེལ་བ་དེས། དཔེ་ཅན་དགའ་མའི་ལུས་ཀྱི་
རེག་བུ་ཤིན་ཏུ་བསེལ་བ་གསལ་བར་བྱེད་ཅིང་། དེ་དང་རང་བཞིན་མཚུངས་བར་
བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །དཔེར་བརྗོད།

(ག) དབྱིག་འཛིན་རྩལ་ཤན་གངས་དང་ཀུན་གསལ་མཐལ། །

བསྐྱལ་བའི་ཆར་རྒྱན་ན་ཀྱའི་གྲོང་ཁྱིམ་གཉིད། །

གསེར་མངལ་ཅན་གྱི་གངས་ཡས་ལེགས་བྱས་ཀྱི། །

རྗེས་འབྲེལ་ཆུང་མཁུན་བཅའི་གཏིང་དཔག་དགལ། །

ཞེས་དཔེ་སའི་རྩལ་གྱི་གངས་དང་། རྣམ་མཁའི་མཐལ། རྒྱ་མཚོའི་གཏིང་
སོགས་གཞལ་མི་རྩལ་བ་དང་། ཆངས་བ་འཛིག་རྟེན་ཀུན་གྱི་བྱེད་པོ་ཡིན་པས་དེས་
ལེགས་པར་བྱས་པའི་བྱ་བ་སོགས་དཔག་དགལ་བ་དེས། དཔེ་ཅན་སྟོན་པ་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་མཁུན་བ་དང་བཅེ་བའི་ཡོན་ཏན་གྱི་གཏིང་དཔག་དགལ་བ་གསལ་བོར་བྱེད་
ཅིང་། དཔེ་རིགས་མི་འདྲ་བ་བཞི་པོ་དེའི་བྱད་ཆོས་དཔེ་ཅན་གྱི་བྱད་ཆོས་དེ་དང་
མཚུངས་པར་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

(བ) ཡིད་འཕྲོག་ཁ་བ་བྱང་དང་བད་ཅ་ལི། །

ཟླ་འོད་ཀྱུན་འཛི་ཆལ་བཞིན་དབྱངས་ཅན་ལྟའི། །

དེ་མེད་སྐྱེ་ནི་རབ་དཀར་མཛེས་པ་ཅན། །

མཐོང་བར་འཆལ་ལོ་བཅོམ་ལྷན་འདས་མ་གྱེ། །

དཔེ་ཡིད་འཕྲོག་ཅིང་མཛེས་པའི་བྱང་དང་། བད་ཅ་ལི་སྟེ་བརྒྱའི་ཅ་བ་དང་། ཟླ་
བའི་འོད་དང་། ཀུན་དའི་ཆལ་སོགས་དཔེ་དེ་དག་གི་བྱད་ཆོས་རབ་བྱུང་དཀར་བ་དེས།
དཔེ་ཅན་དབྱངས་ཅན་མའི་སྐྱེའི་བྱད་ཆོས་ཤིན་ཏུ་དཀར་ཞིང་མཛེས་པ་གསལ་བོར་
བྱེད་ཅིང་དེ་དང་མཚུངས་པར་བརྗོད་ནས། ལྷ་མོ་བྱོད་ཀྱི་སྐྱེ་བདག་གིས་མཐོང་བར་
འཆལ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་ན། ཡིད་བཞིན་ནོར་དང་དཔག་བསམ་ཡོངས་འདྲའི་ལྟོན། །

ལྷ་དམ་ཆ་རའི་ཆལ་བཞིན་རྟེན་དཀར་བའི། །

རྣམ་སྤྲིན་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་ལྷན་དལ་བའི་རྟེན། །

ཐོབ་པའི་སྐལ་བཟང་སྤྱི་པོའི་རྒྱུ་ཏུ་བརྗེད། །ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

འདི་ལ་དཔེ་རིགས་མི་གཅིག་པ་དག་གི་བྱད་ཆོས་རིགས་གཅིག་པ་དེ། དཔེ་
ཅན་གྱི་བྱད་ཆོས་རིགས་མ་ཐུན་པ་གཅིག་དང་མཆུངས་པར་སྒྲོར་དགོས་སོ། །

༡༥ རྣམ་འགྲུར་གྱི་དཔེ་ནི། དཔེ་ཅན་དེ་ཉིད་དཔེ་བྱད་འཕགས་ཅན་གང་ཡང་
རུང་བ་ཞིག་གི་ནང་ནས་ཆུར་བཏོན་པའམ་བྱུང་བ་ལྟར་རྣམ་འགྲུར་གྱི་གནས་སྐབས་
ཐ་དད་པ་ཙམ་མ་གཏོགས་རང་བཞིན་ཤིན་ཏུ་མཆུངས་པར་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཟེད།
དཔེར་ན།

ཙམ་པ། ལུས་ལྷན་ཁྱོད་གྱི་བཞིན་རས་ནི། །

ཆེ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལས་བཏོན་བཞིན། །

བརྒྱའི་ནང་ནས་བྱུང་བ་བཞིན། །

ཞེས་པ་འདི་ནི་རྣམ་འགྲུར་དཔེ། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་ལུས་ལྷན་ཁྱོད་གྱི་བཞིན་རས་ནི། དཔེ་ཆེ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་
དབུས་ནས་ད་ལྟ་ཆུར་བཏོན་པ་བཞིན་དང་། དཔེ་པད་མ་གཞོན་ཏུ་ཁ་བྱེ་མ་ཐག་པའི་
ནང་ནས་བྱུང་མ་ཐག་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་དཔེ་ཅན་བྱུ་མོའི་གདོང་གི་མཛེས་པ་དེ།
དཔེ་ཆེ་བ་དང་བརྒྱ་རྣམས་གྱི་མཛེས་པའི་རང་བཞིན་དང་གཅིག་ཏུ་གྱུར་ཅིང་། རྣམ་
འགྲུར་གྱི་གནས་སྐབས་ཙམ་ཐ་དད་ཏུ་སྤང་བ་མ་གཏོགས་དོན་ལ་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་སོང་
བ་ལྟ་བུ་བརྗོད་པ་ལ་ཟེད། འདིར་རྣམ་འགྲུར་ཅེས་པ་ནི་དཔེར་ན་ངོ་བོ་གསེར་ཡིན་པ་
ལ་རྣམ་འགྲུར་གྱི་གནས་སྐབས་ན་རྒྱུ་དང་གདུ་བྱུ་ལ་སོགས་པའི་བྱད་པར་ཐ་དད་པ་
བཞིན། འདིར་ཡང་རྣམ་འགྲུར་གྱི་གནས་སྐབས་ཙམ་བྱད་མེད་ཀྱི་གདོང་གི་རྣམ་པར་
སྤང་བ་མ་གཏོགས་ངོ་བོའམ་རང་བཞིན་ནི། ཆེ་བ་དང་། བརྒྱའི་མཛེས་པ་གཅིག་

མཆུངས་སུ་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། དཔེར་བརྗོད།

(ག) གངས་ཅན་མཁས་པའི་དབང་པོ་ཤོང་སྟོན་རྗེ། །

འཕགས་ཡུལ་པཎ་ཆེན་ཁོང་ནས་བྱོན་པ་བཞིན། །

སྟོན་མེད་ལེགས་པར་བཤད་པའི་གསུང་གི་ཆོག་ས། །

བྲང་སྲོང་ཕུར་བུའི་དག་ལས་སྒྲངས་པ་བཞིན། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་བོད་གངས་ཅན་གྱི་མཁས་པའི་དབང་པོ་ཤོང་སྟོན་ལོ་རྒྱ་བ་ནི།
དཔེ་རྒྱ་གར་གྱི་པརྗེ་ཏ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་བྱོན་པ་བཞིན་དང་། དཔེ་ཅན་ཁོང་གིས་
གསུངས་པའི་སྟོན་མེད་པའི་ལེགས་བཤད་ནི། དཔེ་བྲང་སྲོང་ཕུར་བུའི་དག་ལས་
སྒྲངས་པ་བཞིན་ཞེས་དཔེ་ཅན་ལོ་རྒྱ་བ་དང་ཁོང་གི་ལེགས་བཤད་དེ། དཔེ་རྒྱ་གར་གྱི་
པརྗེ་ཏ་དང་། ཕུར་བུའི་ལེགས་བཤད་དང་རོ་བོའམ་རང་བཞིན་གཅིག་མཆུངས་སུ་
གནས་ཤིང་། ལོ་རྒྱ་བ་ཁོང་ནི་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་ཡིན་པས། ལེགས་བཤད་གསུངས་པ་
བོད་ཟ་དད་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རྣམ་འགྲུར་མི་འབྲ་བ་ཅན་མ་གཏོགས་ཤིན་ཏུ་
མཆུངས་པར་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་ཡོད། །

(བ) ཆངས་པར་སྟོད་ལྷན་གང་གི་སྒྲ་གོས་ནི། །

ཐུན་མཆོམས་སྟིན་གྱི་ཁོངས་ལས་བྲངས་མཆུངས་ལ། །

ཚུལ་ཁྲིམས་ནི་བསུང་ཞིམ་པོའི་དད་ལྡང་བའང་། །

སྟོས་དད་ལྡན་པའི་རི་ལས་སྒྲངས་པ་བཞིན། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་ཆངས་སྟོད་ལྷན་པའི་དག་སྟོང་གི་སྒྲ་གོས་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་
གྱི་ནི་དད་ལྡང་བ་གཉིས། དཔེ་མཆོམས་སྟིན་གྱི་མདངས་དང་། སྟོས་དད་ལྡན་པའི་རི་

ཐོ་དང་མཚུངས་པར་སྒྲུར་ཚུལ་སྒྲ་མ་དང་འདྲ།

ཡང་ན། འཇུ་མ་སྒྲིག་བྱར་མིག་གཡོ་བའི་ལུས་སྒྲའི་གདོང་། །

མཛེས་ལྡན་བསྐྱའི་ཆལ་ལས་བཞད་པ་བཞིན། །

ན་བའི་བཅུད་ལེན་སྟན་འགྱུར་སྒྲ་ཡི་དབྱངས། །

དེ་ཟེའི་པར་འགྲོའི་རྒྱད་ལས་བྱུང་བ་བཞིན། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

འདི་དང་ལུལ་བྱུང་གི་དཔེ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི། ལུལ་བྱུང་གི་དཔེ་ལ་དཔེ་
དོན་གཉིས་ལ་རང་རང་གི་ཉེན་གཞིའམ། དགོས་ཆས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཅུད་ཟད་ཡོད་པ་
ཆོག་ཟེའི་ལ་ཐོན་དགོས་པ་དང་། འདིར་ནི་དཔེ་དོན་གཉིས་ཀྱི་རང་བཞིན་མཚུངས་
པར་ཡོད་པ་ཆོག་ཟེའི་ལ་དངོས་སྒྲ་བཟོད་ནས། དེ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པའམ་རྣམ་འགྱུར་ཐ་
དད་དུ་གནས་པ་ཆོག་ཟེའི་ལ་གསལ་བར་མི་བཟོད་པར་བྱགས་ལ་སྟོན་པ་ཞིག་ཡིན།

༡༩ ཟེང་བའི་དཔེ་ནི། དཔེ་དཔེ་ཅན་འགའ་འེ་ཟེང་བར་བསྒྲིགས་ཏེ། སྒྲ་མ་སྒྲ་
མ་དཔེ་དང་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་དཔེ་ཅན་དུ་འགྱུར་བ། ཆོག་སྒྲ་ཕྱིར་བསྟོས་པ་ཅན་ཀྱི་སྟོན་ནས།
ཕྱི་མ་ཕྱི་མའི་གནས་ཚུལ་གསལ་བར་བྱེད་པ་སྟེ། དཔེ་དཔེ་ཅན་སྒྲ་ཕྱི་རིམ་ཅན་དུ་
ཟེང་བ་ལྟར་སྟེལ་བ་ཞིག་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

རྩ་བར། འོད་ཀྱིས་ཉི་བཞིན་ཉི་མ་ཡིས། །

ཉིན་བཞིན་ཉིན་ཀྱིས་མཁའ་ལ་བཞིན། །

རྣམ་པར་གཞོན་པས་ཁྱོད་ལ་དཔལ། །

འཛིན་ཅེས་དེ་ནི་ཟེང་བའི་དཔེ། །

ཞེས་དཔེ་ཉི་མའི་འོད་ཀྱིས་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་གཟེ་བཟོད་འཛིན་པ་
བཞིན་དུ། དཔེ་ཅན་ཉིན་མའི་སྒྲ་བ་དེས་རྣམ་མཁའ་གསལ་ཞིང་མཛེས་པའི་དཔལ་

འཛིན་པ་དང་། ཡང་དཔེ་ཅན་དེ་དཔེ་རུ་བྱས་ཏེ། དཔེ་ཉིན་མའི་སྤང་བས་ནས་མཁའ་
ལ་གསལ་བའི་དཔལ་འཛིན་པ་བཞིན་དུ། དཔེ་ཅན་གཞན་སྡེ་པ་རོལ་གྱི་ཚོལ་པ་ནས་
བར་གཞོན་པའི་རྒྱལ་པོ་ཁྱིད་གྱིས་ལུན་སུམ་ཆོགས་པའི་དཔལ་ཐམས་ཅད་འཛིན་
ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །དཔེར་བརྗོད།

(ག) སྤྲ་གཅན་གྱིས་ནི་ཉི་མ་འཛོམས་པ་བཞིན། །

རྟ་ལྔ་ཅན་གྱིས་རྩ་བའི་འོད་ལ་བཞིན། །

རི་དྲགས་མཆན་མས་བད་དཀར་ཆོགས་ལ་ལྟར། །

དབྱངས་ཅན་ལྟ་མོས་མི་ཤེས་སྤངས་ཆོགས་འཛོམས། །

དཔེ་གཟའ་སྤྲ་གཅན་གྱིས་ནི་མ་འཛོམས་པ་བཞིན་དུ། དཔེ་ཅན་ནི་མའི་འོད་
ཟེར་གྱིས་རྩ་འོད་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པ་དང་། ཡང་དཔེ་ནི་མའི་འོད་གྱིས་རྩ་འོད་གཞོན་
པ་བཞིན་དུ། དཔེ་ཅན་རྩ་བའི་འོད་ཟེར་གྱིས་བརྒྱ་དཀར་པོའི་ཆོགས་འཛོམས་པ་དང་།
ཡང་དཔེ་རྩ་འོད་གྱིས་བརྒྱ་འཛོམས་པ་བཞིན་དུ། དཔེ་ཅན་དབྱངས་ཅན་ལྟ་མོས་མི་
ཤེས་པའི་སྤངས་པ་འཛོམས་ཞེས་པ་ལྟར་སྡེ་མ་སྡེ་མ་དཔེ་དང་། ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་དཔེ་ཅན་
ཏེ་པན་ཚུན་མཚུངས་བར་བཀོད་ནས་སྤང་བ་ལྟར་བསྒྲིགས་པ་ལྟ་བུའོ། །

(བ) དབྱར་གྱི་སྤྲིན་ཆོགས་བཞིན་དུ་དེ་ཡིས་ཀྱང་། །

ཆར་བཞིན་དེ་མཐུས་ས་གཞིའི་ལོ་རྟོག་བཞིན། །

འབྲུ་བཅུད་སྤྲིན་པས་སྤྱེ་བོའི་ལུས་སྟོབས་བཞིན། །

ཀྱན་ནས་རང་གྲོལ་མགོན་དེས་སྤྲུབ་བསྐྱབ་སྟེལ། །

ཅེས་དཔེ་དབྱར་དུས་སུ་སྤྲིན་ཆོགས་འདུ་བ་བཞིན། དཔེ་ཅན་སྤྲིན་ལས་ཆར་

གྲི་རྒྱུ་འབབ་པ་དང་། ཡང་དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་དཔེ་ཅན་ས་གཞིའི་ལོ་རྒྱུ་རྒྱས་པ་དང་།
 དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་དཔེ་ཅན་འབྲུ་བཅུད་སྒྲིན་པས་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་ལུས་སྟོབས་འཕེལ་བ་
 དང་། དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་དཔེ་ཅན་ཀྱན་ནས་རང་ཁྱོལ་ཉེ་འབྲུག་པ་སངས་རྒྱས་རྟོ་རྟེན་
 ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་སྟེལ་བའོ། །ཞེས་དཔེ་དཔེ་ཅན་དང་སྟོར་ཚུལ་སྐྱ་མ་དང་འབྲུག་པ་
 སངས་རྒྱས་རྟོ་རྟེན་ནི། དུས་འཁོར་ཞབས་དྲུང་བ་ཆོས་གྲགས་པའི་སྒྲ་མ་ཡིན།
 རྒྱལ་དབང་ལྷ་བའི་ཡོངས་འཛིན་དུ་གདན་དྲངས་ཀྱང་མ་ཐེབས་པར་གསུངས།

ཡང་ན། དབྱར་སྐྱེས་ཚུ་འཛིན་འཁྲིགས་པས་ཟེམ་ཆར་བཞིན། །

དེ་ཡིས་བད་ཆལ་རི་བཞིན་དེ་ལས་ཀྱང་། །

སྤང་ཅིའི་བཅུད་ཀྱིས་རྒྱུ་ཆོགས་ལ་བཞིན། །

མཁས་པའི་ལེགས་བཞུགས་གཏམ་ཀྱིས་སྒྲོ་བློས་རྒྱས། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

༡༩ དག་དོན་གྱི་དཔེ་ནི། ཡི་གེ་ཀ་ལ་སོགས་པ་དུ་མ་འདུས་པ་ལས་མིང་དང་།

མིང་དུ་མ་འདུས་པ་ལས་ཆོག་ ཆོག་དུ་མ་འདུས་པ་ལས་དག་དོན་དུ་བྱུང་བ་ཡིན་
 ཞིང་། དེ་ཡང་ཆོག་དོན་ཅན་མ་ཡིན་པར་དངོས་པོ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ལ་ཆོས་དང་
 ཆོས་ཅན་དུ་མ་ཆོགས་པ་སྟོན་པ་ནི་དག་དེའི་དོན་ཡིན་པས། གཞལ་བྱ་དཔེ་ཅན་གྱི་
 ཆོས་གཉིས་དང་། འཇལ་བྱེད་དཔེ་དེའི་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་ཆོགས་པ་སྟོན་པའི་དག་
 དོན་དེ་གཉིས་ལ། རྣམ་དབྱེ་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་སོགས་བྱ་བྱེད་ལས་གསུམ་གཙོ་
 བོར་གྱུར་པའི་བྱེད་ཅན་དུག་པོའི་གང་རུང་སྦྱར་ཉེ། དཔེ་དེའི་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་
 ཆོགས་པ་སྟོན་པའི་དག་དོན་གྱིས། དཔེ་ཅན་གྱི་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་ཆོགས་པ་སྟོན་
 པའི་དག་དོན་ཉེ་བར་འཇལ་བ། བཞིན་སྦྱར་བཅས་པ་ཞིག་ལ། དག་དོན་གྱི་དཔེ་
 ཟེར། བྱེད་ཅན་དུག་ནི། དཔང་ལོའི་ཆོགས་གསུམ་གསལ་བ་ལས། བྱེད་པོ་ལས་དང་

བྱེད་ཅན་ཆེད། །འབྱུང་ཁུངས་གཞི་ནམས་བྱེད་ཅན་དུག །དུག་བརྒྱད་སྤངས་པའི་ནམ་
དབྱེའི་གཞི། །ཞེས་ནམ་དབྱེ་དུག་པ་དང་བརྒྱད་པ་དོར་བའི་བྱེད་ཅན་དུག་པའི་གང་
རུང་དང་འབྲེལ་དགོས་པར་དཔང་ལོས་གསུངས་པ་ལྟར། ལྷ་བ་ཆེན་པོ་དང་བོད་
མཁས་སོགས་སྙན་ངག་མཁན་མང་པོས་བཞེད་ལ། སི་ཏུའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པའི་
འབྲུག་སྤྱལ་སོགས་ཀྱིས་ནམ་དབྱེ་དུག་པའང་སྒྱུར་བར་བཤད་པ་སོགས་ནི་འདི་དང་
མི་འགལ་ཏེ། དཔང་ལོས་ཀྱང་དུག་པ་གཏན་ནས་མི་སྒྱུར་བར་གསུངས་པ་མ་ཡིན་
པར་བྱེད་ཅན་དུག་གཙོ་ཆེ་བ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན། འདི་ལ་བཞིན་སྐྱ་གཅིག་པ་ཅན་
དང་བཞིན་སྐྱ་དུ་མ་ཅན་གཉིས་ཡོད།

(༡) བཞིན་སྐྱ་གཅིག་པ་ཅན་ནི།

ཙམ་པ། ཁྱོད་གདོང་མིག་ནི་མི་བརྟན་ཞིང་། །

སོ་ཡི་འོད་ཟེར་རབ་གསལ་བ། །

འདམ་སྒྲེས་བྱང་བ་གཡོ་ལྷན་ནི། །

གེ་སར་དག་གིས་མཆོན་བཞིན་མཛེས། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་གྱི་བྱེད་གཞི་མཛེས་མའི་གདོང་དང་། དེའི་བྱེད་ཆོས་མིག་གཡོ་
ཞིང་། སོ་ཡི་འོད་ཟེར་རབ་ཏུ་གསལ་བ་སྟེ། གཞལ་བྱ་དཔེ་ཅན་གྱི་དག་དོན་གསུམ་
དང་། དཔེའི་བྱེད་གཞི་འདམ་སྒྲེས་པ་སྟེ་དང་། དེའི་བྱེད་ཆོས་བྱང་བ་གཡོ་བ་དང་། གེ་
"སར་¹གྱི་བྱེད་བས་མཛེས་པ་སྟེ། འཇལ་བྱེད་དཔེའི་དག་དོན་གསུམ་དང་། དག་གིས་
ཞེས་ནམ་དབྱེ་གསུམ་པ་དང་སྟེལ་ནས། དཔེའི་བྱེད་ཆོས་གསུམ་གྱིས་དཔེ་ཅན་གྱི་
བྱེད་ཆོས་གསུམ་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་འཇལ་བའམ་མཚུངས་པ་གསལ་བྱེད་གྱི་བཞིན་སྐྱ་

1 སེར

གཅིག་གིས་གསལ་བར་བྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །དཔེར་བརྗོད།

(ག) འཇམ་དཀར་བྱག་སོར་ཅེ་ན་ལྷན་ལཱ། །

འཁྲི་ཤིང་སྤྱོད་ན་ཤེས་རབ་རལ་གྱི་ཅན། །

གངས་རིའི་ཅེ་ན་སྤྱོད་དཀར་གཡོ་བ་ལ། །

ཉི་འོད་ཀྱིས་བྱུང་བཞིན་དུ་རྒྱས་པར་གསལ། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་གྱི་བྱེད་གཞི་འཇམ་དབྱངས་དཀར་པོ། དེའི་བྱེད་ཚོས་བྱག་གི་
ལྷན་ལཱ་འཁྲི་ཤིང་དང་དེའི་སྤྱོད་གི་རལ་གྱི་སྟེ། གཞལ་བྱ་དཔེ་ཅན་གྱི་དག་དོན་
གསུམ་དང་། དཔེའི་བྱེད་གཞི་གངས་རི། དེའི་བྱེད་ཚོས་གངས་རིའི་ཅེ་ན་སྤྱོད་དཀར་
པོ་གཡོ་བ། དེ་ལ་ཉི་མའི་འོད་ཀྱིས་བྱུང་བ་སྟེ། འཇམ་བྱེད་དཔེའི་དག་དོན་གསུམ་
དང་། ཉི་འོད་ཀྱིས་བྱུང་བའི་རྒྱས་པར་གསལ་བ་ལྟར་ལྟ། བཞིན་སྤྱོད་གཅིག་དང་
བཅས་བྱ་ཆོག་གིས་དཔེ་དཔེ་ཅན་གྱི་གོ་དོན་རིམ་བཞིན་འཇམ་བ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ལ་རྒྱས་
དབྱེད་བྱག་པ་མེད་པ་མིན་ཏེ། ཅུ་བར། སོ་ཡི་འོད་ཟེར་ཞེས་དང་། དབྱེས་སྤྱིའི་དཔེ་བརྗོད་
དུ། ལྷན་ལཱ་འཁྲི་ཤིང་དང་། གངས་རིའི་ཅེ་ན། ཞེས་བྱག་པ་དང་སྤྱོད་པ་ཡང་མང་།

(བ) དུས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་གྲོགས་ངན་ཁོ་གཉེར་ཅན། །

དམར་བའི་སྤང་མིག་ཡོན་པོར་བསྐྱོད་པ་ལ། །

དབྱར་གྱི་སྤྱོད་མགོན་གསོ་མང་གདེངས་པར། །

སྒོག་ཐང་འགྲུ་བས་མཆོན་བཞིན་ཆེས་མི་སྤྱུག། །

ཅེས་གཞལ་བྱ་དཔེ་ཅན་ནི། ཞེ་སྤང་རབ་དུ་འབར་བའི་གྲོགས་ངན་པ་དེས།
གདོང་ལ་སྒོ་གཉེར་བསྐྱེད་པའི་དམར་བའི་སྤང་མིག་གིས་འགྲོག་པོར་ལྟ་བུའི་མི་

སྤྱག་པའི་བཞིན་དང་། དེ་འཇལ་བྱེད་གྱི་དཔེ་ནི། དབྱར་གྱི་ཆར་སྤྱིན་ནག་པོ་ཆེས་
ཆེར་འབྲིགས་པའི་ནང་དུ། སྒོག་དམར་གྱི་འོད་ཞགས་རབ་ཏུ་འབྲུགས་པའི་གཟུགས་
མི་སྤྱག་པ་དེས་མཆོན་པ་ཡིན་པས། ཏུས་གྱིས་དང་། འབྲུ་བས་མཆོན་ཞེས་རྣམ་དབྱེ་
གསུམ་པ་དང་སྦྱར་ནས། བཞིན་སྒྲ་གཅིག་གིས་དཔེ་དོན་གོ་རིམ་ལྟར་མཆུངས་པར་
སྦྱར་བ་ལྟ་བུའོ།

ཡང་ན། འཇུམ་ལྷན་སྤྱིག་འཆང་ལུས་པའི་མཛེས་ཞལ་གྱི།

ཆགས་པའི་འབྲེན་བྱེད་ཟུར་གྱིས་གཡོ་བ་འདི།

རབ་དཀར་འདབ་བརྒྱ་འཇུམ་པའི་ཟེལ་མངར་ལ།

ཤར་དུག་འབྱར་སྤྱིང་གཡོ་བས་མཆོན་བཞིན་མཛེས། །ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ།

(༡) བཞིན་སྒྲ་ཏུ་མ་ཅན་ནི།

ཅ་བར་། བརྒྱ་ཅན་བཞིན་ལུས་སྤྱི་མ།

བརྒྱ་བཞིན་ཏུ་དེ་ཡི་གདོང་།

སྦྱང་ཅི་སྦྱོད་པས་བཞིན་ཏུ་ནི།

བདག་གིས་འབྱུངས་ཤིང་འབྱུངས་ཤིང་ཅེས།

ཞེས་འཇལ་བྱེད་དཔེ་ཡི་ཁྱད་གཞི་བརྒྱའི་སྦྱང་མོ་བཞིན་ཏུ། གཞལ་བྱ་དཔེ་
ཅན་གྱི་ཁྱད་གཞི་ལུས་སྤྱི་མ་དང་། དཔེ་ཡི་ཁྱད་ཆོས་བརྒྱའི་མེ་ཉྱག་བཞིན་ཏུ། དཔེ་
ཅན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་ལུས་སྤྱི་མའི་གདོང་། དཔེ་བྱང་བས་སྦྱང་ཅི་སྦྱོད་པ་བཞིན་ཏུ། བདག་
གིས་འབྱུངས་ཤིང་འབྱུངས་ཤིང་སྟེ། འོ་བྱེད་པ་སོགས་དགའ་མགུར་ཅི་ཞེས་བ་འདི་
ལ་དག་དོན་གྱི་རྣམ་དབྱེ། སྦྱོད་པས་ཞེས་དང་། བདག་གིས་ཞེས་རྣམ་དབྱེ་གསུམ་པ་
དང་འབྲེལ་ནས་བྱ་ཆོག་ཐུན་མོང་དུ་སྦྱར་ཏེ། དཔེ་དཔེ་ཅན་རྣམས་པན་ཚུན་མཆོས་ས་

སྒྲོར་བའི་བཞིན་སྐྱེ་དུ་མ་དང་བཅས། དཔེ་དོན་གོ་རིམ་བཞིན་མཚུངས་པ་སྐྱེར་བ་ལྟ་
བུལ། །དཔེར་བརྗོད།

(ག) བེ་རྒྱུར་བཅེགས་པའི་རི་བཞིན་སྐྱབ་དབང་སྒྲ། །
གསེར་མདངས་མདོན་པར་བཟ་བཞིན་གང་གི་འོད། །
རྒྱུར་གིས་བསྐྱལ་བྱས་མིན་བཞིན་སྐྱེ་བ་གཉིས་དགས། །
ནམ་ཡང་གཡོ་མེད་སྤངས་དང་ཉོགས་པ་རྗོད་གས། །

ཞེས་འདུལ་བྱེད་དཔེའི་བྱེད་གཞི་**བེ་རྒྱུར་འི་**¹རི་བཞིན་དུ། གཞལ་བྱ་དཔེ་ཅན་
གྱི་བྱེད་གཞི་སྐྱབ་པའི་དབང་བོའི་སྒྲ། དཔེའི་བྱེད་ཚོས་མདངས་ཤིན་ཏུ་བཟ་བ་བཞིན་
དུ། དཔེ་ཅན་གྱི་བྱེད་ཚོས་སྐྱེའི་འོད་ཟེར་འཕྲོ་བ། དཔེ་རི་བོ་རྒྱུར་གིས་གཡོ་བསྐྱལ་མི་
བྱས་པ་བཞིན་དུ་དཔེ་ཅན་སངས་རྒྱས་ལ་སྐྱེ་བ་གཉིས་ཀྱིས་ནམ་ཡང་གཡོ་མི་བྱས་
ཞེས་པས། དག་དོན་གྱི་ནམ་དབྱེ། རྒྱུར་གིས་དང་། དགས་ཞེས་གསུམ་པ་ལ་སྐྱེར་
ནས། དཔེ་དོན་རེ་རེ་ལ་བཞིན་སྐྱེ་དུ་མས་མཚུངས་པར་བརྗོད་པ་ལྟ་བུལ། །

(བ) འོ་མའི་ཚུ་གཉེར་རི་བཞིན་འདྲོ་སྐྱེག་མས། །
རོལ་བའི་རྒྱབས་བཞིན་སྐྱེན་མ་འཁྲོག་པོ་ཅན། །
ངང་བའི་རྒྱལ་བོ་བཞིན་དུ་སྐྱེད་ལྡན་གྱིས། །
ལོངས་སྤྱོད་བར་སྤྱོད་ཅིང་མོས་བཞིན་ཅེས། །

ཞེས་དཔེ་འོ་མའི་མཚོ་བཞིན་དུ། དཔེ་ཅན་འདྲོ་སྐྱེག་མ་དང་། དཔེ་ངང་བས་རྒྱ་
མཚོར་རོལ་བའི་གཉེར་མའམ་རྒྱབས་བཞིན་དུ། དཔེ་ཅན་མཛེས་མའི་སྐྱེན་མ་འཁྲོག་

1 བེ་རྒྱུ་འི

པོར་གནས་པ་དང་། དཔེ་རང་བའི་རྒྱལ་པོ་མཆོ་ལ་རོལ་བ་བཞིན་དུ། དཔེ་ཅན་སྟེང་
ལྷན་གྱི་སྒྲིལ་བྱས་མཛེས་མ་ལོངས་སུ་སྦྱོང་ཅིང་། འདོད་མོས་བཞིན་དུ་ཅུས། ཞེས་
དཔེ་དཔེ་ཅན་སྦྱོར་ཚུལ་སྤྲ་མ་དང་འདྲ་ཞིང་བཞིན་སྐྱེ་དུ་མ་དང་བཅས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་ན། ཚུ་ཤེལ་དགྱིལ་འཁོར་རི་བཞིན་མཛེས་སུ་གསྟུ། །

དགར་བསེལ་འོད་གྱིས་འཁྲུང་བཞིན་གཟེ་སྟོང་འབར། །

རི་དྲགས་གཟུགས་གྱིས་མཛེས་པ་རི་བཞིན་དུ། །

ལྷན་ལ་རྒྱར་མིག་གཡོ་བའི་དབྱངས་ཅན་སྟུ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

སྦྱིར་དག་དོན་གྱི་དཔེ་འདི་ལ་བྱེད་ཅན་དུ་གསལ་གྱི་རྣམ་དབྱེ་འཇུག་པ་ནི།
ལེགས་སྦྱར་ལྟར་ན། བཞིན་སྐྱེ་གཅིག་པའི་དཔེར་བརྟེན་དུ། ཅ་བའི་རྒྱ་དཔེར། གཞལ་
བྱ་དཔེ་ཅན་དང་འཇལ་བྱེད་དཔེ་གཉིས་པོ་མཚུངས་དགོས་པའི་བྱིར། རྣམ་དབྱེ་
གཉིས་པ་ཁོན་སྦྱར་བ་དང་། བཞིན་སྐྱེ་དུ་མའི་དཔེར་བརྟེན་གྱི་ཅ་བའི་རྒྱ་དཔེར་རྣམ་
དབྱེ་དུ་གསལ་དང་། གཉིས་པ། གསུམ་པ་སྦྱར་བ་ཏུ་ཅང་གསལ་ཡང་། བོད་སྐད་དུ་ལྟ་
བ་ཆེན་པོ་སོགས་བོད་གྱི་སྟོན་དག་མཁན་མང་པོས་བཞེད་པ་ལྟར། དག་དོན་གྱི་རྣམ་
དབྱེ་ལ། དཔང་ལོས་བྱེད་ཅན་དུ་གསལ་བའི་གང་རུང་སྦྱོར་བར་གསུངས་པ་གཙོ་བོ་བྱས་
པ་ཡིན་གྱི། དུ་གསལ་གཏན་ནས་མི་སྦྱོར་བ་མིན། བཞིན་སྐྱེ་དུ་མ་ཅ་བའི་དཔེར་བརྟེན་
དུ། དེ་ཡི་གདོང་ཞེས་དང་། དབྱེས་སྒྲུ་ལས། བེ་རྒྱར་བཅེགས་པའི་རི་ཞེས་དང་། གང་
གི་འོད་ཅེས་སོགས་དུ་གསལ་བ་དང་སྦྱར་བ་མང་ངོ། །

༣༠ ལྷ་བོ་དངོས་པའི་དཔེ་ནི། དཔེ་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་ལག་འཁྱིལ་སྦྱར་བཞོད་ནས་དེ་
དང་ཆོས་མཐུན་པའི་དཔེ་ཞིག་ལྷ་བོ་འཕྲོགས་གྱི་ཚུལ་དུ་བྱིས་སུ་བཞོད་ཅིང་། དེ་གཉིས་
དངོས་སུ་མཚུངས་པར་མ་བརྟེན་ཀྱང་འབྲགས་ལ་མཚུངས་པ་ཞིག་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

ཅ་བར། རྒྱལ་པོ་ནམས་ནི་སྐྱེས་ཀྱང་ཀྱང་། །

ད་ལྟ་ཁྱོད་འབྲུག་ཅིག་ཀྱང་མེད། །

ཡོངས་འདུ་དག་ལ་རྒྱུ་འབྱུང་ནི། །

གཉིས་པ་ངེས་པར་ཡོད་མ་ཡིན། །

ཞེས་སྟོན་ནས་ད་ལྟའི་བར་དུ་རྒྱལ་པོ་མང་པོ་བྱོན་ཀྱང་། ཡོན་ཏན་དང་ལྷན་པ་
ཁྱོད་འབྲུག་པ་སྐར་མ་ཟད་ད་ལྟར་ཡང་གཅིག་ཀྱང་མེད། ཅེས་དཔེ་ཅན་རྒྱལ་པོ་དང་། དེ་
མཚུངས་སུ་དཔེ་དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་ཡོངས་འདུ་ནི་འདྲི་ཉེན་ན་གཅིག་མ་
གཏོགས་གཉིས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་དཔེ་ཡོངས་འདུའི་ཤིང་ཆེ་བོ་འཕྲོགས་སུ་བཀོད་
ནས། དཔེ་དོན་གྱི་རང་བཞིན་མཉམ་པའམ་མཚུངས་པ་ཤུགས་ལ་བསྟན་པ་ལྟ་
བུའོ། །དཔེར་བརྗོད།

(ག) སྟོན་མེད་བསྐྱེད་པར་སངས་རྒྱས་མང་བྱོན་ཀྱང་། །

ལྟའི་སྐྱེས་མཆོག་ཁྱོད་ཀྱི་དོ་ཆེ་མེད། །

ཆོས་བཟང་མདུན་སར་སྐྱབས་གསུམ་གངས་མེད་དབུས། །

བྱ་ལོ་མ་དག་གཉིས་པ་སུ་ཞིག་མཆིས། །

ཞེས་སྟོན་བསྐྱེད་ལམ་སངས་རྒྱས་བྱོན་པའི་བསྐྱེད་པ་འདི་ལ་སངས་རྒྱས་
མང་དུ་བྱོན་ཀྱང་། སྟོན་པ་ལྟའི་སྐྱེས་པ་ཁྱོད་ལ་འགྲན་པ་གཅིག་ཀྱང་མེད་པ་དཔེ་ཅན་
དང་། ཆོས་བཟང་ལྟའི་མདུན་སར་སྐྱབས་མེད་པའི་ཆོག་ལ་ཡོད་ཀྱང་། དེའི་དབུས་
ན་བྱ་ལོ་མ་དག་སྟེ་བརྒྱ་བྱེད་གཅིག་པོ་མ་གཏོགས་བརྒྱ་བྱེད་གཉིས་པ་སུ་ཞིག་ཡོད་
ཅེས་དཔེ་དེ་དཔེ་ཅན་གྱི་ཆེ་བོ་འཕྲོགས་སུ་བཀོད་ནས་མཚུངས་པ་ཤུགས་ལ་
བསྟན་པ་ལྟ་བུའོ། །

(བ) སྲིད་པའི་ཁྱོན་ཡངས་འདི་ན་སྤྱོད་པའི་དབང་། །
མང་ཡང་བདག་གི་འདྲིན་པར་འགན་ནུས་སུ། །
སྲིད་ཆལ་མེ་ཉོག་པལ་བས་གང་གྱུར་མོད། །
ལུ་ཆོགས་ལྷ་དུམ་ཕ་ར་སྲི་བ་དགོན། །

ཅེས་སྲིད་པ་འདི་ན་མཁས་མཆོག་སྤྱོད་པའི་དབང་པོ་མང་དུ་བྱོན་ཀྱང་། བདག་གི་སྒྲ་མ་འབྲུག་པ་སངས་རྒྱལ་དེ་རྗེ་ལ་འགན་པར་ནུས་པ་མེད་པ་དཔེ་ཅན་དང་། སྲིད་ཆལ་དུ་མེ་ཉོག་པལ་བ་མང་པོ་ཡོད་རུང་། ལྷ་དུམ་ཕ་རའི་མེ་ཉོག་ལྷ་བྱ་ཤིན་ཏུ་དགོན་པ་དཔེ་རུ་བྱས་ནས། དཔེ་དོན་གྱི་རང་བཞིན་ཏ་ཅང་དགོན་པ་མཚུངས་པར་བྱགས་ལ་བསྟན་པ་ལྷ་བྱའོ། །

ཡང་ན། གནས་ཀྱི་མཁུན་པའི་སྤྱོད་པའི་མང་ན་ཡང་། །
སྐད་གཉིས་སྤྱོད་པ་ཁྱོད་ལ་འགན་ནུས་སུ། །
ལྷ་ལམ་རྒྱ་སྐར་བྱེ་བས་མངོན་མཛེས་ཀྱང་། །
ཆུ་ཤེལ་དཀྱིལ་འཁོར་གཉིས་པ་གང་ན་མཆིས། །ཞེས་པ་ལྷ་བྱའོ། །

༣༡ མཚུངས་སྦྱོར་གྱི་དཔེ་ནི། དཔེ་ཡོན་ཏན་ལྷག་པ་ཞིག་དང་། དཔེ་ཅན་ཡོན་ཏན་དམན་པ་གཉིས་ཀྱིས་བྱ་བ་རིགས་འབྲ་བ་གང་ཞིག་ཡིན་པ་དེའི་རང་བཞིན་གཅིག་ཏུ་བསྟུས་ནས། བན་ཚུན་མཚུངས་པར་སྦྱོར་བ་ཞིག་ལ་ཟེར། རྒྱལ་འདི་ལ་དཔེ་དོན་གཉིས་ཀྱི་བྱ་བ་འཕམ་ཡོན་ཏན་ལ་རྒྱ་ཆེ་ཆུང་ཡོད་ཀྱང་། བྱ་བ་སྤྱིའི་རང་བཞིན་སོ་སོར་མི་འབྲེད་པར་གཅིག་ཏུ་བསྟུས་ནས་མཚུངས་པར་སྦྱར་བ་ཞིག་ཡིན་པས། སྤྱོད་པའི་སྦྱོར་བྱེད་མི་དགོས་སོ། །དཔེར་ན།

ཅ་བར། སུ་ལོ་མ་དགས་མཐོ་རིས་དང་། །

ཁྱོད་ཀྱིས་ས་སྤང་མེལ་ཆེ་བྱེད། །

དེ་ཡིས་རྟེན་སྤྲུལ་ལྟ་མེད་དང་། །

ཁྱོད་ཀྱིས་མི་ཡི་བདག་པོ་འཛོམས། །

ཞེས་ལྟ་མ་ཡིན་སུ་ལོ་མ་ཞེས་བྱ་བའི་དག་ཡིན་པས་ན་སུ་ལོ་མ་དག་སྟེ། ལྟ་
དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་ནི། དཔེ་ཡོན་ཏན་ལྟག་པ་ཅན་དང་། དེ་ལས་དམན་པའི་དཔེ་ཅན་
མིའི་རྒྱལ་པོ་གཉིས་ཀྱི་མཆུངས་ཆོས་ནི། དཔེ་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་ལྟ་ལྟུང་བ་དང་།
རྟེན་སྤྲུལ་གྱི་ལྟ་མ་ཡིན་འཛོམས་པ། དཔེ་ཅན་མིའི་རྒྱལ་པོས་ས་གཞི་སྤྱོད་བ་དང་།
ཁོའི་འགལ་རྒྱ་མིའི་དག་ཆོགས་འཛོམས་པ་གཉིས་ལ་མཆོག་དམན་གྱི་བྱང་པར་ཡོད་
ཀྱང་སྤང་བ་དང་དག་འཛོམས་པ་སོགས་ཀྱི་བྱ་བའི་བྱང་པར་གཅིག་ལ་བསྐྱས་ནས་དེ་
དང་མཆུངས་པར་བརྟེན་པ་ལྟ་བུའོ། །

(ག) སུ་རམ་ཤིང་བ་ཐེག་གསུམ་གཏུལ་བྱ་དང་། །

དཔལ་མགྱིན་ལྟ་སྟེགས་ཆོགས་ཀྱི་སྟོན་པ་མཛད། །

རྒྱལ་བས་མཐར་ཐུག་ངེས་ལེགས་ལམ་སྟོན་བཞིན། །

ལེགས་ལྟན་གནས་སྐབས་དགེ་བའི་གཙུག་ལག་འཆད། །

ཅེས་དཔེ་བྱང་པར་ཅན་སངས་རྒྱས་ནི་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རིགས་ཅན་གྱི་
གཏུལ་བུའི་སྟོན་པ་དང་། དཔེ་ཅན་དེ་ལས་དམན་པ་དཔལ་མགྱིན་ཏེ་དབང་ལྷག་ཆེན་
པོ་ནི། ལྟ་སྟེགས་ཆོགས་ཀྱི་སྟོན་པ་དང་། མཆུངས་ཆོས་དཔེ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་
གཏུལ་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ངེས་ལེགས་ཐར་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ལམ་སྟོན་པ་
བཞིན། དཔེ་ཅན་དབང་ལྷག་གིས་གནས་སྐབས་སུ་དགེ་བའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་གཙུག་

ལག་གསལ་བསྟན་བཅོས་འཆད་དོ། །ཞེས་དཔེ་དཔེ་ཅན་གྱི་བྱ་བ་གདུལ་བྱ་ལ་ཆོས་དང་
གདམས་ངག་སྟོན་པའི་རང་བཞིན་མཆུངས་པར་བརྟེན་པ་ལྟ་བུའོ། །

(བ) དཔལ་ལྷན་དཀྱིལ་འཕགས་པའི་ཡུལ་སྒྲོངས་དང་། །

མཁས་ཁྱོད་ཁ་བ་ཅན་འདིར་སྟན་ངག་སྤྲ། །

དེས་ནི་བྱིར་ཁོལ་སྤྲ་བ་ངན་ནམས་དང་། །

ཁྱོད་ཀྱིས་མ་རིག་འཐེབས་བྱ་ཡོངས་སུ་འདུལ། །

ཞེས་དཔེ་སྟོབ་དཔོན་དཀྱིལ་དང་། དཔེ་ཅན་བོད་ཀྱི་སྟན་ངག་མཁན་ཏེ། དེ་
གཉིས་ཀྱི་མཆུངས་ཆོས་ཀྱི་བྱ་བ་ནི། སྟོབ་དཔོན་དཀྱིལ་འཕགས་ཡུལ་དུ་སྟན་ངག་
སོགས་རིག་པའི་གནས་སྤེལ་ཞིང་། ཁོལ་བ་ངན་པའི་ཆོགས་འདུལ་བ་དང་། མཁས་
པའི་དབང་པོ་ཁྱོད་ཀྱིས་བོད་ཡུལ་དུ་སྟན་ངག་ལ་སོགས་པའི་རིག་པའི་གནས་ནམས་
སྤེལ་ཏེ། ཅི་ཡང་མི་ཤེས་པའི་མ་རིག་པའི་སྟན་བ་སྟུག་པོ་འཐེབས་པའི་སྟེགས་དུས་
ཀྱི་བྱ་སྟོབ་ནམས་འདུལ་པའི་བྱ་བ་གཉིས་མཆུངས་པར་སྦྱར་བ་ལྟ་བུའོ། །

འདི་དང་ངོ་བོ་སྟོན་ཀྱི་དཔེ་གཉིས་ཀྱི་བྱ་བ་རྒྱུ་དང་། དཔེ་ཡོན་ཏན་ལྷག་པ་ཅན་
དང་། དཔེ་ཅན་ཡོན་ཏན་དམན་པ་ཅན་ཞིག་འདྲོག་པ་གཉིས་ཀྱི་ལ་འདྲ་ཡང་། ངོ་བོ་སྟོན་
སྐབས་དཔེ་དང་དཔེ་ཅན་བྱ་བ་པར་ཡོད་ཀྱང་མེད་པ་ལྟར་དུ་སྟོགས་ཀྱིན་ནས་
མཆུངས་པར་བརྟེན་པའི་སྤྲ་ཆོག་ཟེན་ལ་ཐོན་པའི་མཆུངས་གསལ་གྱི་སྤྲ་དངོས་སུ་
ཡོད་པ་དང་། འདི་ནི་དཔེ་དཔེ་ཅན་གཉིས་ཀྱི་རང་རང་གི་བྱ་བའི་བྱ་བ་ཆོས་གཅིག་ལ་
བསྟུས་ནས། དེ་པན་ཚུན་མཆུངས་པར་སྦྱར་བ་ཡིན་པས། དཔེ་དཔེ་ཅན་གྱི་ཡོན་ཏན་
དམན་ལྷག་གི་བྱ་བ་པར་སྤྲས་ཟེན་ལ་མི་ཐོན་པར་མ་ཟད། དེ་གཉིས་ཀྱི་སྟན་མོང་གི་བྱ་
བ་གཅིག་ཏུ་བསྟུས་ནས་མཆུངས་པ་འགྲགས་ལ་སྟོན་པ་ཡིན་པས་མཆུངས་གསལ་གྱི་

གཉིས་ཀ་ལ་འབྲུག་པས། འདིར་རྒྱ་མཚན་དུ་གོ་དགོས་པར་གསུངས་ཏེ། དཔེར་ན།
 དཔེ་ཅན་རྒྱལ་པོ་དེ། དཔེ་རྒྱ་བ་དང་མཚུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། མཛེས་པའི་ཡོན་ཏན་
 གྱི་བྲད་ཆོས་དང་ལྷན་པའི་རྒྱ་གྱིས་ཡིན་པས། དེ་འདྲའི་མཚུངས་ཆོས་རྒྱ་མཚན་དུ་
 བྱས་ནས་སྟོན་ལ་བཀོད་དེ། དཔེ་རྗེས་སུ་བསྟན་ནས་དཔེ་དོན་མཚུངས་པར་བརྗོད་
 པས་ན་རྒྱ་དཔེ་དང་། དཔེ་སྟོན་དུ་བཀོད་ནས་མཚུངས་སྐྱ་སྐྱར་ཞིང་། འདྲ་དཔེ་རྗེས་
 སུ་བསྟན་ན་ཆོས་དཔེར་འབྲུར་བ་ཡིན་ཏེ། བརྗོད་ཚུལ་གྱི་ཉམས་གྱི་བྲད་པར་ཅམ་
 ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །དཔེར་བརྗོད།

(ག) ལུས་སྤའི་བཞིན་རས་དཀར་བས་བསེལ་སྟེན་མཁན། །

ཡིད་དུ་འོང་བས་མཐོ་རིས་དབང་མོ་སྟེ། །

འཇམ་ཞིང་མཉེན་པས་ལྷན་ལ་ཡི་འདབ། །

མིག་དགུས་བཟླ་བས་དབང་པོའི་གཞུ་ཡི་རྒྱ། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་ལུས་སྤ་མ་དེའི་བཞིན་རས་དཀར་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དཔེ་རྒྱ་
 བ་དང་མཚུངས་ཤིང་། དེ་མཛེས་ཤིང་ཡིད་དུ་འོང་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས། དཔེ་སྟེན་གྱི་
 མོ་དང་འདྲ། དེའི་ལུས་ཤིན་ཏུ་འཇམ་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས། དཔེ་ལྷན་ལ་དང་མཚུངས་
 ཤིང་། དེའི་མིག་དགུས་རིང་ཞིང་མཛེས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས། དཔེ་འཇམ་ཆོན་དང་
 མཚུངས། ཞེས་དཔེ་ཅན་གྱི་བྲད་ཆོས་སོ་སོའི་རྒྱ་མཚན་དེ་སྟོན་ལ་བཀོད་ནས་དེ་
 དང་མཚུངས་པའི་དཔེ་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་ལྟ་བུའོ། །

(བ) ཁྱོད་སྐྱ་མཛེས་པས་བརྒྱའི་འཁྲི་ཤིང་དང་། །

ཁྱོད་གསུང་སྟན་པས་རྟེན་བ་བྱུག་པའི་སྟེ། །

ཁྱོད་སྤྱགས་ནམ་པར་བཟ་བས་ཟེའོག་གི།

གྲུང་ཁྱིམ་མཚུངས་པ་ཁྱོད་ལ་བདག་དགའོ།

ཞེས་དཔེ་ཅན་ཁྱོད་ཀྱི་སྤྱ་ཤིན་ཏུ་མངེས་པའི་རྒྱས་དཔེ་འབྲས་བྱ་རྩ་བ་དང་
འབ་བ་དང་། ཁྱོད་གསུང་སྟན་པའི་རྒྱས་དཔེ་འབྲས་བྱ་བྱང་པའི་སྤྱ་དང་འབ་བ། ཁྱོད་ཀྱི་
སྤྱགས་ལ་སྒྲུང་དོར་གྱི་ཆོས་ནམས་མ་འདེས་པར་སོ་སོར་བཟ་བའི་རྒྱས་དཔེ་འབྲས་བྱ་
ཟེའོག་གི་གྲུང་ཁྱིམ་དང་མཚུངས་པར་སྦྱར་ཏེ། དེ་ལྟར་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་རྒྱ་དང་སྦྱོར་བ་
པོད་མཁས་རང་གིས་བཞེད་ཀྱང་སྦྱོར་ཚུལ་ཅུང་ཟད་མི་བདེ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་
བརྗོད་ཚུལ་ཆོག་དང་དོན་གྱི་ཉམས་འདོན་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་མི་འདྲ་བ་ཅུ་མོ།

ཡང་ན། ཁྱོད་ལུས་ལང་ཆོ་དར་བས་རྩ་བ་དང་།

ཟབ་གསལ་སྒོ་གྲོས་རྒྱས་པས་ཏྲ་བདུན་དབང་།

སྤྱག་བསམ་རབ་ཏུ་དཀར་བས་བསྐྱེད་དང་།

མཚུངས་པའི་བཅེ་ལྷན་གཞོན་བྱ་གྲོགས་ཀྱི་མཆོག་། ཅེས་བ་ཏྲ་བའོ།

དེ་ལྟར་དཔེ་རྒྱུ་གྱི་དབྱེ་བ་སོ་གཉིས་སོ་རང་རང་གི་དོ་བོ་དང་དཔེར་བརྗོད་
བཅས་བཤད་ཟིན་ཏོ།

དཔེ་དོན་སྦྱོར་ཚུལ་གྱི་སྦྱོན་ཡོན་བཤད་པ།¹

༥ དཔེ་སྟན་རག་གི་དཔེ་དོན་སྦྱོར་ཚུལ་གྱི་སྦྱོན་ཡོན་བཤད་པ་ལ། དཔེ་དང་
དཔེ་ཅན་གྱི་མཚུངས་ཆོས་སྦྱོར་ཚུལ་མ་ཤེས་ན། ཉགས་ཐ་དད་པ་འདེས་པ་དང་།
མང་ཆོག་དང་ཉུང་ཆོག་སྟེ་ཆོག་ཐ་དད་པ་འདེས་པ་དང་། དཔེ་དོན་མཆོག་དམན་

1 * མ་དཔེར། "དང་གོ་ དཔེ་དོན་སྦྱོར་ཚུལ་གྱི་སྦྱོན་ཡོན་བཤད་པ།" ཞེས་བྱུང་ཡང་ས་བཅད་དང་མི་འབྲིག་བས་དང་བོ་ཞེས་པ་མ་བཞོད།

ཆེས་པ་སོགས་སྐབས་ཐོབ་ཀྱི་སྒྲོར་ཚུལ་སྒྲོན་དུ་འགྱུར་བ་མང་ཞིང་། འོན་ཀྱང་སྙན་
ངག་མཁན་མཁས་པས་སྒྲོར་ཤེས་ན། དེ་དག་སྒྲོན་དུ་མི་འགྱུར་བར་མ་ཟད། རོས་ན་
མི་མཛེས་པ་མེད་ཅིང་། ཡིད་འཕྲོག་པར་བྱེད་པའི་སྙན་ཆོག་གི་ཡོན་ཏན་དུ་འགྱུར་
སྟེད་དེ། **དང་པོ་རྟགས་ཐ་དད་པ་དང་འདེས་ཀྱང་སྒྲོན་དུ་མི་འགྱུར་བ་ནི་དཔེར་ན།**

ཅུབ་པ། མ་ནིང་འདི་འགྲོ་བྱུང་མེད་བཞིན། །

བྱུང་མེད་འདི་སྤྲ་སྤྲེས་པ་བཞིན། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་མ་ནིང་གི་སྐད་དོད་ལ། ཁཛྲ་ཡི་ཞེས་མ་ནིང་**"གི"**¹རྟགས་དང་།
དཔེ་བྱུང་མེད་ཀྱི་སྐད་དོད། སྤྲ་ཞེས་མོ་རྟགས་བཞག་པས་དཔེ་ཅན་མ་ནིང་འདིའི་འགྲོ་
ཚུལ་ནི། དཔེ་བྱུང་མེད་ཀྱི་གོ་མ་སྟབས་བཞིན་མཛེས་མོ་ཞེས་དང་། ཡང་དཔེ་ཅན་
བྱུང་མེད་འདིའི་ངག་ནི་དཔེ་སྤྲེས་**"པའི"**²ངག་བཞིན་དུ་སྤྲ་བཟོད་ཏེ་ཅང་ལེགས་ཞེས་
དཔེ་དཔེ་ཅན་གྱི་རྟགས་འབྲུལ་བའམ་ཐ་དད་པར་སྤང་ཡང་། ཆོག་སྒྲོར་གྱི་དབང་གིས་
སྒྲོན་དུ་མི་འགྱུར་བ་ལྟ་བུའོ། །

(ག) འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ནི་སྤྲ་ལ་མཆོ་བྱུང་བཞིན། །

དབྱངས་ཅན་མ་ནི་མཐུ་སྟོབས་གསང་བདག་ལྟར། །

ཞེས་རྟེན་བ་དང་པོས་དཔེ་ཅན་འཇམ་དབྱངས་དང་། དཔེ་དབྱངས་ཅན་མ།
རྟེན་བ་བྱི་མས་དཔེ་ཅན་དབྱངས་ཅན་མ་དང་། དཔེ་གསང་བདག་ཕྱག་ན་རྟོ་རྟོ་སྟེ་དཔེ་
དཔེ་ཅན་གྱི་རྟགས་ཐ་དད་པ་དང་།

(བ) འཇམ་མགོན་ཁོད་ནི་གཞུང་དཔལ་མོ་ལྟར། །

1 གི

2 བའི

འགྲོ་བའི་དག་བྱེད་ཆད་མར་གྱུར་བ་སྟེ། །

ཁྱོད་ཡུམ་རྩོམ་དེ་དབངས་ཀྱི་རྒྱལ་མོ་ཡང་། །

ཟླ་བ་བཞིན་དུ་སྤྱིད་པའི་ཐུན་འཛུལ་མཉམ་ཉིད། །

ཅེས་ཀྱང་བ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་དཔེ་ཅན་རྒྱུད་སྤྱིའི་རིག་¹པ་འཛིན་པ་ཞིག་
དང་། དཔེ་དབངས་ཅན་མ། བྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་དཔེ་ཅན་ཡུམ་རྩོམ་དེ་དབངས་ཀྱི་དབང་
སྤྱུག་མ་དང་། དཔེ་ཟླ་བ་ལྟ་བུ་སྟེ་དཔེ་དཔེ་ཅན་གྱི་ཕོ་མོའི་རྟགས་ཐ་དད་པར་གྱུར་ཀྱང་
སྦྱོར་རྒྱལ་ལ་མཁས་པས་སྦྱོན་དུ་མི་འབྱུང་བ་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་ན། ས་སྦྱོར་ཁྱོད་ནི་མཐོ་རིས་སྟོན་ལེགས་བཞིན། །

མཛེས་སྤྱུག་ལང་ཆོ་རྒྱས་པའི་དེགས་པ་ངོ་མ། །

ལུས་སྤྱིའི་བཞིན་ནི་ཆུ་ཤེལ་དཀྱི་འཁོར་ལྟར། །

རབ་དཀར་མདངས་ཀྱིས་མཛེས་པས་གཞན་ཡིད་འཕྲོག། ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

མང་ཆོག་དང་ཉུང་ཆོག་ཐ་དད་པ་སྟེ་ཆོག་ཐ་དད་དུ་འབྲེས་ཀྱང་སྦྱོན་དུ་མི་
འབྱུང་བའི་རྒྱལ་ནི། དཔེར་ན།

རྩ་བར། བདག་གི་སྟོགས་འདི་སྟོག་རྣམས་བཞིན། །

རིག་པ་རྣམས་སྦྱུང་འོར་བཞིན་འོ། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་བདག་གི་སྟོགས་གཅིག་བྱ་འདི་ནི། དཔེ་ཆོ་སྟོག་བཞིན་དུ་ཤིན་
དུ་འཕངས་སོ། །ཡང་དཔེ་ཅན་རིག་པའི་གནས་ལྟ་སྦྱང་བ་ནི། དཔེ་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་
བྱ་གཅིག་བྱ་བཞིན་ནོ་ཞེས་དཔེ་དོན་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ཀྱི་མང་ཉུང་གི་ཆོག་ཐ་དད་

1 བའི

དུ་གནས་ཀྱང་། མཚུངས་ཆོས་སྐྱོར་བ་ལ་སྐྱོན་དུ་མི་འགྱུར་བ་ལྟ་བུའོ། །སྟོག་ཅེས་
པའི་ཆོག་མང་ཆོག་ཏུ་འབྱུག་པར། སྐྱ་གཞུང་ནམས་ལས་གསུངས།

(ག) མཛེས་མའི་གདོང་ནི་བད་འདབ་ཆོགས་ཀྱན་བཞིན། །

མི་བདག་ནམས་ལྟར་འཆི་མེད་གཙོ་བོ་འདི། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་མཛེས་མའི་གདོང་གཅིག་བྱ་དཔེ་བསྐྱའི་འདབ་མ་མང་པོ་
བཞིན་དུ་མཛེས་པ་དང་། ཡང་དཔེ་མི་བདག་སྟེ་ས་ལ་སྐྱོད་པའི་རྒྱལ་བོ་མང་པོ་
ཆོགས་པ་བཞིན་དུ། དཔེ་ཅན་ལྟའི་དབང་བོ་བརྒྱ་ཁྱེན་གཅིག་བྱ་སྟོབས་ཀྱི་དེགས་པ་
ཆེ་ཞེས། དཔེ་མང་བོ་དེ་དཔེ་ཅན་གཅིག་ཅན་ལ་སྐྱོར་བ་ལྟ་བུ་མང་ཉུང་གི་ཆོག་ཐ་དད་
པར་གྱུར་པ་དང་།

(བ) འདྲེན་པ་མཆོག་ཁྱོད་ཕྱོགས་བཅུའི་རྒྱལ་ནམས་དང་། །

ཆོས་སྐྱོ་གངས་མེད་འབྲེད་ལ་མཐུན་པ་སྟེ། །

མཛད་ཤིན་ནམ་པར་དཀར་པའི་ཚུལ་ནམས་ཀྱང་། །

སྟོན་མཆོན་རྒྱ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་གཅིག་བྱས་མཆོན། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་ནམ་འདྲེན་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་གཅིག་བྱ། དཔེ་ཕྱོགས་བཅུའི་
རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་དང་མཚུངས་པ། ཡང་དཔེ་ཅན་སྟོན་པའི་མཛད་པ་དང་འཕྲིན་ལས་
ཀྱི་སྐྱོ་མང་པོ་དེ། དཔེ་རྒྱ་བའི་འོད་ཟེར་གཅིག་བྱ་དང་མཚུངས་པར་བཛོད་པ་ལྟ་བུ།
དཔེ་དང་དཔེ་ཅན་ཀྱི་མང་ཆོག་དང་ཉུང་ཆོག་འབྲུགས་པ་སྟེ། ཆོག་ཐ་དད་པར་གྱུར་
ཀྱང་ཆོག་གི་སྐྱོར་བ་ལ་མཁས་པས་སྐྱོན་དུ་མི་འགྱུར་བར་མ་ཟད། ཆོག་སྐྱོར་མཛེས་
པའི་ཡོན་ཏན་དུ་འགྱུར་རོ། །

ཡང་ན། ཁྱོད་སྐྱེ་ཉིན་བྱེད་འབྲམ་གྱི་གཟེ་བཟིང་དང་། །

ཀུན་ནས་མཚུངས་ཤིང་གསུང་དབྱངས་བྱུག་བཟུང་ངག །

དེ་ཟེའི་པར་འགྲོའི་རྒྱད་ལས་ལེགས་བྲངས་པའི། །

སྙན་འཛེབས་དབྱངས་གྱི་འགྲུར་**"ཁྱགས"**¹གཅིག་བྱས་མཆོན། །

ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་། དཔེ་ཡོན་ཉན་ལྟག་བ་དང་། དཔེ་ཅན་དེ་ལས་དམན་བ་ལྟ་བུ་སོགས་
དཔེ་དོན་མཆོག་དམན་གྱི་བྱང་པར་ཡོད་པ་ནི། དཔེར་ན།

ཅ་བར། ས་གཞི་སྐྱོང་བ་ཁྱོད་བཞིན་བྱ། །

ལྟ་ཡི་རྒྱལ་པོ་རྣམ་པར་མཛེས། །

ཆ་ཟེར་ཅན་གྱི་བྱས་པ་ལ། །

མི་བདག་གཟེ་ཡིས་འགོངས་པར་བྱས། །

ཞེས་དཔེ་དམན་བ་མིའི་རྒྱལ་པོ་བཞིན་བྱ་དཔེ་ཅན་བྱང་པར་ཅན་ལྟེ་རྒྱལ་པོ་
མཛེས་སོ། །ཡང་དཔེ་བྱང་པར་ཅན་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་ལ། དཔེ་ཅན་དམན་བ་མིའི་རྒྱལ་
པོའི་གཟེ་བཟིང་གྱིས་འགོངས་པའམ་འགྲན་པར་བྱས། ཞེས་བ་ལྟ་བུ།

(ག) གཡོན་མ་ཁྱོད་གྱི་མཛེས་སྒྱུ་རྣམ་འགྲུར་ལྟར། །

ཚངས་པའི་སྐས་མོ་འདི་ནི་ཡིད་དུ་འོང་། །

དེ་ཟེའི་པེ་ཕང་སྙན་ཞིང་འཛེབས་པ་ཡིས། །

ཅ་ར་ཀ་ཡི་སྐད་གྱི་འགྲན་ཆེ་བྱས། །

1 ཁྱག

ཞེས་དཔེ་དམན་པ་གཡོན་མ་སྟེ་བྱད་མེད་ཀྱི་མཛེས་སྤྱད་བཞིན་དུ་དཔེ་ཅན་
 བྱད་པར་ཅན་དབྱངས་ཅན་ལྟ་མོ་ཡིད་དུ་འོང་། ཞེས་དང་། ཡང་དཔེ་བྱད་པར་ཅན་ནི་
 ཟེའི་པེ་ཤང་གིས་དཔེ་ཅན་དམན་པ་ཅ་ར་ཀ་ཡི་སྐད་ཀྱི་འགྲན་ཆེ་བྱས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་
 དཔེ་དཔེ་ཅན་མཆོག་དམན་ཀྱི་བྱད་པར་ཡོད་པ་དང་། ཅ་ར་ཀ་ནི་སྐད་མི་སྟན་པའི་བྱ་
 ཞིག་ཏུ་གསུངས། ཡང་འབྲོང་གི་མིང་ལའང་འབྲུག་པར་གསུང་བ་ཡང་ཡོད།

(བ) ཇི་མེད་ལྟ་ཡི་ལམ་ལས་ཉི་མ་བཞིན། །

དཀའ་ཐུབ་ཅན་བྱོད་གཤེགས་པའི་སྟབས་མཛེས་ལ། །

ཞི་ཞིང་དུལ་བས་འཆམ་པར་འཆག་པའི་ཚུལ། །

དུར་བའི་འགྲོས་བཞིན་ཀྱན་དུ་ཡི་གར་འོང་། །

ཞེས་དཔེ་བྱད་པར་ཅན་ནམ་མཁའ་ལས་ཉི་མ་རྒྱ་བ་བཞིན་དུ། དཔེ་ཅན་དམན་
 པ་དཀའ་ཐུབ་ཅན་གྱི་གོམ་སྟབས་མཛེས་པ་དང་། ཡང་དཔེ་དམན་པ་ངང་བའི་འགྲོས་
 བཞིན་དུ། དཔེ་ཅན་བྱད་པར་ཅན་ཁྲིམས་ལྡན་དགེ་སློང་ཞི་དུལ་གྱིས་འཆམ་པར་
 ཐེབས་པ་ཡིད་དུ་འོང་། ཞེས་དཔེ་དཔེ་ཅན་མཆོག་དམན་ཀྱི་བྱད་པར་ཡོད་ཀྱང་།
 ཆོག་སྒྲོར་ལ་མཁའ་བའི་སྟན་ངག་མཁན་ལ་སྒྲོན་དུ་མི་འགྱུར་བ་མ་ཟད། ཆོག་སྟན་
 ཞིང་འདེབས་ལ་དོན་དང་ལྡན་པའི་ཡོན་ཏན་དུ་འགྱུར་བའང་འདི་ལྟ་བུ་ཡིན།

ཡང་ན། དཀར་མཛེས་སྤྱ་ལེགས་འབྲིལ་བའི་ངང་མོ་བཞིན། །

འབྲུམ་ལྡན་ཉམས་བརྒྱས་འབྱིང་བའི་སྟེན་ལེགས་མཛེས། །

སྟན་འདེབས་ཆངས་པའི་གསུང་དབྱངས་ནི་བཞིན་དུ། །

དབྱར་སྤྱེས་མགོན་པོའི་གདངས་སྟན་རྒྱ་བར་འདེབས། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

དེ་ཡང་ཆོག་གི་སྒྲོར་བ་ལ་མི་མཁས་པ་ནམས་ཀྱིས་དཔེ་དོན་གྱི་མཚུངས་
 ཆོས་སྒྲོར་ཚུལ་མ་ཤེས་ན། འདི་འདྲའི་རྟགས་ཐ་དད་པ་དང་། མང་ཆོག་དང་ཉུང་ཆོག་
 ཐ་དད་པ། མཆོག་དམན་གྱི་བྱད་པར་ཆེ་བ་སོགས། དཔེ་དོན་པན་ཚུན་**"འགྱུར"**ཆེ་
 བའས། དོན་ལ་མི་འབྱོར་བའི་སྒྲོན་དུ་འགྱུར་བར་མ་ཟད་ཆོག་སོས་ན་མི་མངེས་ཤིང་།
 སྙན་ངག་གི་ཉམས་ཀྱང་མི་སྤྲོད་ལོ། །དཔེར་ན།

ཅ་བར། ངང་མོ་བཞིན་དུ་ཆོ་བ་དཀར། །
 མཆོ་ནམས་བཞིན་དུ་མཁའ་འདྲེ་མེད། །
 བྱི་བཞིན་དཔའ་ཤོ་རྩེ་ལ་གྱུས། །
 ཉི་མ་བཞིན་དུ་མེ་བྱིར་གསལ། །

ཞེས་དཔེ་ངང་མོ་བཞིན་དུ་དཔེ་ཅན་ཆོ་བ་དཀར་ཞེས་རྟགས་ཐ་དད་པ་དང་།
 དཔེ་རྒྱ་མཆོ་མང་མོ་བཞིན་དུ་དཔེ་ཅན་ནམ་མཁའ་གཅིག་གྱུ་འདྲེ་མ་མེད་པ་ཞེས་མང་
 ཆོག་དང་ཉུང་ཆོག་འདྲེས་པ་དང་། དཔེ་དམན་པ་བྱི་བཞིན་དུ། དཔེ་**"ཅན"**འགྱུར་བར་
 ཅན་མི་རྩེ་ལ་གྱུས་ཞེས་དང་། ཡང་དཔེ་བྱད་པར་ཅན་ཉི་མ་བཞིན་དུ། དཔེ་ཅན་དམན་
 པ་མེ་བྱིར་གསལ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། མཆོག་དམན་གྱི་བྱད་པར་ཆེ་བ་སོགས་དཔེ་དོན་
 སྒྲོར་ཚུལ་ལ་མ་མཁས་ན། ཆོག་སྒྲོར་མི་མངེས་ཤིང་། དོན་ལ་མི་འབྱོར་བས། སྙན་
 ངག་གི་སྒྲོན་ཆེན་པོར་འགྱུར་རོ། །སྒྲིར་དཔེ་དཔེ་ཅན་གྱི་བྱད་གཞི་དང་བྱད་ཆོས་པན་
 ཚུན་མཚུངས་པར་སྒྲོར་བ་ལ། དཔེ་དོན་པན་ཚུན་འགལ་བ་ཅན་དང་མཆོག་དམན་ཆེ་
 བ་དང་། བྱིན་ཅི་ལོག་དུ་སྒྲོར་བ་སོགས་སྒྲོར་ཚུལ་སྒྲོན་དུ་འགྱུར་བའི་ཆོག་མང་

1 འགྱུར

2 - ཅན་

ནའང་། འདིར་རྟགས་ཐ་དད་པ། མང་ཉུང་གི་ཆོག་ཐ་དད་པ། དཔེ་དོན་མཆོག་དཔལ་
གྱི་བྱང་པར་ཆེ་བ་གསུམ་དུ་བསྐྱུས་ནས་བསྟན་ཅིང་། རྒྱས་པར་སྒྲིན་གྱི་རྣམ་གཞག་
བཤད་པའི་སྐབས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་སོ། །

གཞན་ཡང་། དཀར་བསེལ་མཛེས་པ་ཉི་མའི་དགྱིལ་འཁོར་བཞིན། །

སྒྲིག་འདྲུམ་འགྱིང་བག་རྒྱ་མཆོ་འི་བཞིན་མཛེས། །

ཐུགས་རྩེ་ཆ་རྒྱབས་ཚུ་ཤེལ་དགྱིལ་འཁོར་མཆུངས། །

སྒྲིན་ལེགས་ཁྱོད་ནི་བརྒྱ་ཁྱིན་ལྟ་བུར་སྒྲིག་ །ཅེས་པ་ལྟ་བུ།

དཔེ་དང་དཔེ་ཅན་གྱི་དོན་སྒྲོར་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་དང་། དེ་དག་གི་བྱེད་ལས་
མི་མཐུན་པ། བྱང་ཆོས་མི་མཆུངས་པ་སོགས་ཁྱིན་ཅི་ལོག་དུ་སྒྲོར་བ་ལྟ་བུ་སོགས་
གཏན་ནས་མི་རུང་བས། དཔེ་དོན་རང་རང་གི་བྱེད་ལས་དང་། རོ་སོ་ ཡོན་ཏན། བྱང་
ཆོས་སོགས་ལ་བལྟས་ནས་འགལ་བ་ལྟག་སྒྲོད་དུ་མ་སོང་བར་བྱང་གཞི་བྱང་ཆོས་
རང་རང་གི་རོ་སོ་དང་བྱེད་ལས་སོགས་མཆུངས་པར་སྒྲོར་ཚུལ་ལ་མཁས་པར་བྱེད་
བ་སྟན་དག་མཁལ་ལ་གལ་ཆེད། །

མཆུངས་པ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་བཤད་པ། ¹

༥ ད་ནི་དཔེ་རྒྱན་གྱི་པན་ཚུན་འདྲ་མཆུངས་སུ་སྒྲོར་བའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
གསལ་བྱེད་དཔ། དཔེ་དང་དཔེ་ཅན་ཐ་དད་དུ་བྱས་ནས་པན་ཚུན་མཆུངས་པར་སྒྲོར་
བའི་ཆོག་ལ། མཆུངས་པ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ཞེས་ཟེར་ཞིང་། བོད་ཡིག་དུ་བསྐྱུར་བའི་

1 * མ་དཔེར། "གཉིས་པ། མཆུངས་པ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་བཤད་པ།" ཞེས་བྱུང་ཡང་གསུམ་པ་ཡིན་འདུག་ལ། དཀར་ཆག་སྒྲིག་བདེ་བའི་ཕྱིར་
གངས་མ་བཞོད།

མེ་ལོང་གི་གཞུང་འདིར། ཤོང་དཔང་ལོ་རྒྱ་བ་ཆུ་གཉིས་ཀྱིས་འཕགས་ཡུལ་སི་ཤྱི་
 ཉའི་སྐད་རང་སོར་བཞག་པ་མང་བས་ཆུ་གངས་རེ་གསུམ་དུ་བཟལ་གང། བྱིས་སུ་
 སྐར་ཐང་ལོ་རྒྱ་བ་སི་ལྷ་ལྷོས་དེ་དག་ལས་སི་ཤྱི་ཉའི་སྐད་དུ་རང་སོར་བཞག་ཡོད་པ་
 ཐམས་ཅད་རྫོགས་པར་བསྐྱར་ནས་ཤོད་ཀྱི་ཡི་གེ་དང་ཐ་སྙད་ལ་བསྐྱར་ཏེ་ཆུ་གངས་
 རེ་ལྟར་བཟལ་བ་ནི།

ཅ་བ་ལས།

བཞིན་ལྟར་ལྟ་བུ་རི་ལྟར་སྒྲ། །མཐུན་མཚུངས་ཡང་དག་མཚུངས་དང་མཉམ། །
 ཡང་དག་གསལ་དང་རེས་པར་གསལ། །རབ་གསལ་གཟུགས་ཀྱི་ཆེ་བོ་དང་། །
 གཉིན་སོ་དང་ནི་དག་ཆེ་དང་། །སོ་སོར་རྟོག་དང་འགལ་དང་འབྲ། །
 བལྟ་བཅས་དང་ནི་བསྐྱ་བ་དང་། །རིགས་མཐུན་རྗེས་སུ་སྐྱ་བ་དང་། །
 གཟུགས་བཞུན་དང་ནི་སོ་སོར་ཕྱེ་བ། །གཟུགས་མཚུངས་མཉམ་དང་ཡང་དག་གཞལ། །
 མཚན་ཉིད་མཐུན་འབྲ་མཚུངས་པ་དང་། །མཐུན་སྒྲིགས་དཔེར་བྱས་དཔེ་དང་རྟོག། །
 དམན་དང་ཅུང་ཟད་དམན་སོགས་དང་། །རབ་ཏུ་སྐྱ་དང་སོ་སོར་བཞྱོག། །
 རིགས་མཐུན་མཉམ་བྱས་སྐྱ་དག་དང་། །གང་ཡང་དམན་མིན་དོན་ཅན་ཆོག། །
 རི་སོང་མཚན་མའི་གདོང་ཅན་སོགས། །འབྲ་མང་སོ་ཡི་ཆོག་སྐྱད་དང་། །
 འགན་དང་རྒྱལ་དང་སྤང་བ་དང་། །འཁྱ་དང་མི་མཐུན་སྒྲིགས་པ་དང་། །
 འཐབ་པ་དང་ནི་འཕྱ་བ་དང་། །སྐྱ་འབེབས་བྱེད་དང་སྒྲོད་པ་དང་། །
 ཅོ་འབྲི་བ་དང་འགོག་པ་དང་། །ཁྲོད་དང་ཕྲག་དོག་མི་བཟོད་དང་། །
 དེ་ཡི་སྐལ་བཟང་འཕྲོག་བྱེད་དང་། །དེ་ཡི་མཛེས་པ་བྱམ་བྱེད་དང་། །
 དེ་དང་འགན་ལས་ཆར་གཅོད་དང་། །དེ་དང་མཚུངས་ལས་ལྷག་པར་མཛེས། །

དེ་ཡི་རྩེས་སུ་ཀང་འཛོག་དང་། །དེ་ཡི་རྩེས་བ་ལ་འཇུག་དང་། །

དེ་ཡི་རྩེས་འགྲོ་རྩེས་སུ་འཆིང་། །དེ་ཡི་ངང་ཚུལ་དེ་འགོག་དང་། །

དེ་ཡི་རྩེས་སུ་བྱེད་ཅེས་བའི། །སྤྱ་ནམས་མཆུངས་བ་གསལ་བྱེད་ཡིན། །

ཞེས་གསུངས།

འདི་ལ་ཀུན་མཁྱེན་གོང་མའི་སྒོམ་དུ་དུག་ཅུ་རེ་དུག་གསུངས་བའང་སྡེ་ཆོན་གཉིས་བའི་མཇུག་གི་ཆོས་མཐུན་དང་། ཆོས་ཐུན་མོང་བ། གྲིབ་མ་འདྲ་བ་གསུམ་སོ་སོར་བགྱངས་བས་ཉི་ཤུ་དང་། སྡེ་ཆོན་བཞི་བའི་རྩེས་སུ་འགྲོ་འཆིང་གཅིག་ཏུ་སྦྱར་ཏེ་དགྲར་བགྱངས་བས་རེ་དུག་ཏུ་བཞེད། འོན་ཀྱང་། གྱངས་འདྲེན་རྒྱས་བསྐྱུས་ཅམ་མ་གཏོགས་ཐམས་ཅད་འདྲ། ཡོངས་གྲགས་ལྟར་མཆུངས་གསལ་གྱི་སྤྱ་རེ་ལྟ་བོ་དེ། སྒོན་གྱི་རྒྱ་འབྲེལ་གཉིས་ན་སྡེ་ཆོན་གཉིས་སུ་བྱེས་ནས་འཆད་ཀྱང་། སྤྱར་ཐང་བ་དང་། བོད་ཀྱི་མཁས་བ་དག་གིས་སྡེ་ཆོན་བཞིར་བྱས་ཏེ་བཤད་པའི་སྡེ་ཆོན་དང་པོ་ལ་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཉེར་གཉིས། སྡེ་ཆོན་གཉིས་བ་ལ་འདྲ་བའི་དོན་སོགས་གསལ་བར་བྱེད་པ་བཙོ་བརྒྱད། སྡེ་ཆོན་གསུམ་བ་ལ་དཔེ་རྒྱན་གསལ་བྱེད་བཙོ་ལྷ། སྡེ་ཆོན་བཞི་བ་ལ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱ་བཅུ་སྟེ་རེ་ལྟ་ལོ། །དེ་དག་ནི་དཔེ་དོན་མཆུངས་བར་སྦྱོར་བྱེད་ཀྱི་སྤྱའམ་ཆོག་ཅམ་ཡིན་པས། དབྱེས་སྤྱ་སོགས་གོ་སྤྱ་བའི་དཔེར་བརྗོད་ཅམ་ལ་བལྟས་པས་ཉོགས་ཀུས། དེ་ལྟར་དུ་སྡེ་ཆོན་དང་པོའི་དཔེར་བརྗོད་ཀྱི།

༡ བཞིན་ནི།

(ག) དམར་སེར་མདངས་ཅན་ཐུན་མཆོམས་ཁ་དོག་བཞིན། །

འངས་མགོན་ལམ་བྱིས་མིག་གི་བདུད་ཅིའི་དབྱིད། །

ཅེས་བ་ལྟ་བུ་དང་། ཁམས་འབྲུག་སྤྱལ་གྱི་དཔེར་བཞིན་ལས། ༩ འདིའི་དཔེར་བཞིན་

ཁ་རྟགས་ཡིན་པ།

(ཁ) མཚར་སྤྱག་ལང་ཆོ་རྩོགས་པའི་གདོང་། །

ཉ་རྒྱས་ཆེ་བ་དག་པ་བཞིན། །ཞེས་བ་ལྟ་བུ།

༡ ལྟར་ནི།

(ག) ཇི་ཟེའི་རྒྱད་མངས་སྤྱ་ལྟར་དབྱངས་ཅན་མའི། །

སྟན་འབྱུང་གསུང་འདི་ན་བའི་དཔལ་བྱ་འདྲེབས། །ཞེས་དང་།

(ཁ) ཇི་ཟེའི་པང་བར་འདྲེགས་འོས་པའི། །

སྤྱ་དབྱངས་སྟན་པ་རྒྱད་མངས་ལྟར། །ཞེས་བ་ལྟ་བུ།

༢ ལྟ་བུ་ནི།

(ག) བརྟན་གཡོའི་ཆོས་ཀྱན་དབང་སྤྱད་ལྟ་མོའི་ཕྱག་།

བྱ་བུའི་འཁྲི་ཤིང་ལྟ་བུར་དམར་ཞིང་མཛེས། །ཞེས་དང་།

(ཁ) གཟེ་བཞིན་མཚུངས་པ་མེད་པའི་བྱིན། །

ཉི་མ་ལྟ་བུར་ལྷམ་མེར་འབར། །ཞེས་དང་།

༣ ཇི་ལྟར་ནི།

(ག) ཀ་ལ་མིང་ཀའི་སྤྱ་དབྱངས་ཇི་ལྟ་བར། །

རི་དྲགས་མིག་ཅན་སྤྱ་ཡིས་ཐོས་འཛིན་སྤྱད། །ཅེས་དང་།

(ཁ) ཉམ་མཁའ་པ་མཐའ་འདི་རི་ལྟར། །

ཟབ་ཡངས་མཁྱེན་པའི་མཐའ་མི་མཛོན། །ཞེས་བ་ལྟ་བུ།

༥ མཐུན་བ་ནི།

(ག) ཤོང་སྟོན་ཞལ་སྟོ་ལས་འོངས་ལེགས་བཤད་ཀྱན། །

མཁས་མཆོག་ཅན་གྱི་མིའི་གསུང་དང་མཐུན། །ཞེས་དང་།

(ཁ) དག་ཅིང་བཟང་བའི་སྟོང་བ་འདི། །

འཛེམ་བུ་ཆུ་ཐོའི་གསེར་དང་མཐུན། །ཞེས་བ་ལྟ་བུ་དང་།

༦ མཚུངས་ནི།

(ག) གསེར་མངལ་བུ་མོའི་དབུ་སྒྲེས་ལན་བུ་འདི། །

སྟང་ཟེལ་བཅེགས་པའི་རི་ཐོའི་མཛོག་དང་མཚུངས། །ཞེས་དང་། །སྟང་

ཟེལ་ནི་སྟན་ཞིག་གི་མིང་ཡིན། །

(ཁ) ལང་ཚོ་ཅན་དང་མཛེས་མའི་དཔལ། །

དགའ་དང་གྲགས་པ་འགྲོགས་པས་མཚུངས། །ཞེས་བ་ལྟ་བུ་དང་།

༧ ཡང་དག་མཚུངས་བ་ནི།

(ག) ཡོན་པོར་ལྟ་བའི་འབྲེན་བྱེད་བད་ཚལ་བུ། །

བྱང་བའི་འཕུར་ལྗིང་བགྱིད་དང་ཡང་དང་མཚུངས། །ཞེས་དང་།

(ཁ) རོལ་བཅས་དགོད་བ་ཅེ་དགའི་འཇུ་མ། །

ཀྱན་དའི་བྱང་པོར་ཡང་དག་མཚུངས། །ཞེས་བ་ལྟ་བུ་དང་།

༩ མཉམ་བ་ནི།

- (ག) མཆོ་ལྷན་སྐྱོད་འདོད་པའི་ཁྱོས་བུམ་གྱིས། །
མངེས་པ་མཁའ་ལ་སྤྱོན་དཀར་གཡོ་དང་མཉམ། །ཞེས་དང་།
- (ཁ) དེན་ཆེན་ཁང་བཟང་བཅིགས་པའི་སྒོ། །
མཐོར་བསྐྱེགས་ལྷན་པོའི་སྤྱིད་དང་མཉམ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་།

༩ ཡང་དག་གསལ་ནི།

- (ག) རྒྱལ་བས་སྐྱེ་དགའའི་རེ་འདོད་སྒོར་བ་ཡིས། །
དབག་བསམ་ཡོངས་འདྲའི་རང་བཞིན་ཡང་དག་གསལ། །ཞེས་དང་།
- (ཁ) བཙུན་མོའི་མཆར་སྤྱག་བཞིན་རས་གྱིས། །
རྒྱ་བའི་མངེས་པ་ཡང་དག་གསལ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་།

༡༠ དེས་བར་གསལ་བ་ནི།

- (ག) གཞལ་བར་ཆེས་དཀའ་ཆོས་གཟུགས་སྐྱེ་གཉིས་གྱིས། །
ཆོགས་གཉིས་པ་མཐའ་དེས་བར་གསལ་བར་བྱས། །ཞེས་དང་།
- (ཁ) བྲངས་མེད་འཁོར་གྱི་འདྲ་འགོད་འདིས། །
རྒྱ་སྐར་ཐེང་བ་དེས་བར་གསལ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

༡༡ རབ་གསལ་ནི།

- (ག) ཡན་ལག་དྲུག་ཅུའི་དབྱངས་སྒྲན་རབ་གསལ་བས། །
བྲངས་མེད་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བའི་ངོ་མཆར་རྟོགས། །ཞེས་དང་།

(ཁ) མཁུར་ཆོས་དཀར་དམར་འཇུ་མ་འོད་ཀྱིས། །

བསྐྱ་གཞོན་བྱའི་དཔལ་རབ་གསལ། །ཞེས་བ་ལྟ་བུ་དང་།

༡༢ གཟུགས་ཀྱི་རྒྱ་པོ་ནི།

(ག) མཐོང་ན་མི་མཐུན་མེད་པའི་མཚན་དཔེའི་སྒྲ། །

འཛེས་བྱའི་གསེར་སྤྲངས་རི་ཡི་གཟུགས་ཀྱི་རྒྱ། །ཞེས་དང་།

(ཁ) གེ་ལ་ཤ་ཡི་ས་འཛིན་དབངས། །

སྒྲང་པོ་འདི་ཡི་གཟུགས་ཀྱི་རྒྱ། །ཞེས་བ་ལྟ་བུ་དང་།

༡༣ གཉེན་པོ་ནི།

(ག) གཙུག་ན་རྒྱ་བའི་རི་མོ་གསུམ་པའི་མདོག །

ཨིན་ཏུ་ལའི་ཕུང་པོའི་གཉེན་པོ་བྱས། །ཞེས་དང་།

(ཁ) གཞོན་བྱའི་འགམ་བ་རབ་མཛེས་བས། །

ཅམ་བ་ཀ་འདབ་གཉེན་པོ་བྱེད། །ཅེས་བ་ལྟ་བུ་དང་།

༡༤ དག་རྒྱ་ནི།

(ག) དབྱངས་ཅན་ཞལ་གྱི་རིེ་བསྐྱང་མངར་བ་ཡིས། །

མ་ལ་ཡར་སྐྱེས་གང་གི་དག་རྒྱ་བྱེད། །ཅེས་དང་།

(ཁ) རིན་ཆེན་རྒྱུ་གདུབ་སིལ་སིལ་སྒྲ། །

འོག་པག་རིལ་¹བྱའི་དག་རྒྱ་བྱེད། །ཅེས་བ་ལྟ་བུ་དང་།

1 བའི

༡༥ སོ་སོར་རྟོག་པ་ནི།

(ག) ཕྱག་སོར་ཅེ་ཡི་བླུ་འེ་བི་མང་དང་། །

རབ་སྒྲུ་ཆངས་པའི་དབྱངས་གཉིས་སོ་སོར་རྟོག་ཅེས་དང་།

(ཁ) མཛེས་མའི་མཆུ་ཡི་སྒྲོས་དམར་དང་། །

བེམ་པའི་ཡལ་འདབ་སོ་སོར་རྟོག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། ། བེམ་པ་ནི་སིལ་

རྟོག་དམར་སོ་ཞིག་ཡིན་པར་གྲགས་༽

༡༦ འགྲན་པ་ནི། ¹

(ག) དག་གི་འདོད་པ་མཐའ་དག་ལེགས་འཛོལ་སྟེ། །

ཡོངས་འདྲའི་ཤིང་དང་ཡིད་བཞིན་ཞོར་བྱར་འགྲན། ཞེས་དང་།

(ཁ) འགྲན་པ་བྱང་བའི་དབྱངས་ལྡན་པ། །

སོ་གཉིས་འདི་དག་དབྱིད་དང་འགྲུལ། ཞེས་དང་།

ཡང་ན། དུས་རིང་འཕྲོ་བྱེད་ལྷན་ལེ། །

འདབ་མ་རིང་སོ་དག་དང་འགྲུལ། །

ཞེས་ནི་རོ་རྟོན་འགྲུལ་བ་ལ་འཕྲུག་པས་འགྲན་པའི་དོན་ནོ། །

༡༧ འདྲ་བ་ནི།

(ག) ཐུགས་རྗེས་མི་ཤེས་སྒྲོངས་པ་འཛོམས་པ་ལ། །

མགྲིན་སྒྲོན་ཅན་གྱི་ལག་པའི་ཉག་སྒྲན་འདྲ། ཞེས་དང་།

1 * གོང་དུ་ཅུ་བ་བྱངས་པ་དང་གཞུང་གཞན་ལྟར་ན། འདིར་མཚུངས་སྐྱེ་འགྲུལ་ཞེས་པ་ཡིན་ཞིང་། འགྲན་པ་ཞེས་པ་འོག་གི་སྒྲེ་ཚན་གསུམ་པར་འབྱུང་མོད། དབྱེས་སྐྱེ་ལྟར་འདིར་ཡང་མཚུངས་སྐྱེ་འགྲན་པ་ཞེས་པ་བཞོད་དེ་དཔེར་བཞིན་ཡུང་དེ་བྱངས་འདུག

(ཁ) མི་བདག་གྲགས་པའི་ཁོར་ཡུག་ནི། །

འཆི་མེད་ལས་གྱི་མཐའ་དང་འབྲ། །ཞེས་བ་ལྟ་བུ།

༡༥ བལྟ་བ་ནི།

འབྲུག་སྤྱལ་སོགས་སེ་རྒྱའི་རྗེས་འབྲང་དག་གིས། འདི་སྤར་བལྟ་བཅས་སུ་
བསྐྱར་ཞིང་དེ་ཡང་བལྟ་བ་དང་བཅས་བ་དང་། ཞེས་གངས་གཉིས་སུ་འབྲེན་ཡང་།
འདིའི་རྒྱ་སྐད་ནི་ཤ་ཞེས་བ་འབྲ་བ་དང་། ཇི་ཤ་མཐོང་བའི་དོན་ཡང་ཡིན་པས་འབྲ་
མཐོང་ཞེས་གཅིག་རྒྱ་གོ་དགོས་པར་བཤད། དེ་ཡང་འགལ་བ་དང་ལྟ་བཅས་ཞེས་སྤྱ་
རང་སོར་བཞག་ན་འབྲ་བའི་རྒྱ་མཆན་བོད་སྐད་དུ་གོ་དཀའ་བས། འབྲ་མཐོང་ཞེས་
གཅིག་རྒྱ་བསྐྱར་ན་ལེགས་པར་འདོད་པས། དེའི་དཔེ་བརྗོད་ནི།

(ཁ) མཆར་སྤྱག་ལྷན་པའི་སྤྲིན་མ་དག །

ལྷན་ལ་ནགས་སྒོང་འབྲ་བར་མཐོང་། །

ཞེས་གསུངས་ཀྱང་། ལྟ་བ་ཆེན་པོ་དང་ཀུན་མཁྱེན་གོང་མ་བོད་མཁས་
སོགས་ཀྱིས་སྤར་ཐང་ལོ་རྒྱ་བ་དང་། རིན་སྤངས་པའི་བཞེད་པ་ལྟར། བལྟ་དང་བཅས་
ཞེས་གཉིས་སུ་བཞེད་པས། དཔེར་བརྗོད་ཀྱང་།

(ག) འགོ་ལ་རྒྱན་ཆད་མེད་པར་རྗེས་བཅི་བ། །

རྩྭ་ཡི་བྱ་མོའི་རྒྱན་ལ་ལྟ། །ཞེས་དང་།

(བ) ཚོད་དག་རྩྭ་གི་རྩིའི་ཚུལ་ལ་ལྟ། །ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ། །

༡༥ བཅས་བ་ནི།

(ག) ཉེ་རིང་མེད་པར་ཀུན་ཁྱབ་སྤྱགས་རྗེ་འདི། །

ནམ་མཁའ་ཉོན་ལྷན་ལྷོད་ཀྱི་རང་བཞིན་བཅས། །ཞེས་དང་།

(བ) ལྷ་མེད་མཛེད་འཕྲིན་ནམ་མཁའ་མཐའ་ལ་བཅས། །ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ། །

༣༠ ལྷ་བཞི།

(ག) ལྷ་ལ་བྱང་ཆུ་ཞེང་གཤམ་པའི་སྤྱུ་གཟུགས་ཀྱིས། །

ལེགས་བྲིས་བྱ་མའི་ཆོགས་¹ཀྱི་མཛེས་བ་བསྟུ། །ཞེས་དང་།

(ཁ) ག་བྱར་དོ་ཤལ་རབ་དགོད་བས། །

རྒྱ་སྐར་ཐེང་བའི་མཛེས་བ་སྟུ། །ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ། །

༣༡ རིགས་མཐུན་ནི།

(ག) རབ་དཀར་མཉེན་འཇམ་རྒྱ་སྐུས་དབུས་བཞུགས་བས། །

མེས་པོ་གསེར་མངལ་ཅན་དང་རིགས་སུ་མཐུན། །ཞེས་དང་།

(ཁ) སྤྱིན་མང་གདུང་མེད་རྒྱལ་པོ་ཁྱོད། །

དཔག་བསམ་ཤིང་གི་རིགས་སུ་མཐུན། །ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ། །

༣༢ རྩེས་སུ་སྟུ་བཞི།

(ག) ལང་ཆོའི་དཔལ་ཡོན་དར་ལ་བབ་བ་ཡིས། །

མཐོ་རིས་དབང་མོ་དག་གི་རྩེས་སུ་སྟུ། །ཞེས་དང་།

(ཁ) སྟོན་པའི་ངག་ལྡན་ཁྱོད་ཀྱི་ཆོག།

དབྱངས་ཅན་གཏམ་ཀྱི་རྩེས་སུ་སྟུ། །ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ། །

1 གྱིས

སྡེ་ཆན་གཉིས་པའི་དང་པོ་གཟུགས་བརྟན་ནི།

(ག) རྩེ་བཙུན་བརྟན་པའི་འཁོར་ལོའི་སྤང་བྱེད་དུས། །

ཡུལ་ལ་སྡོན་པའི་འདབ་མའི་གཟུགས་བརྟན་ཅན། ཞེས་དང་།

(ཁ) རྒྱོན་མེད་ལུས་ཅན་མ་ཁྱེད་ཀྱི། །

འཕེན་བྱེད་བསྐྱའི་གཟུགས་བརྟན་ཅན། ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་བ་སོ་སོར་སྡེ་བ་ནི།

(ག) རབ་དམར་གཏམ་གྱི་འབྲུང་གནས་མཆུ་རྒྱོས་དང་། །

བརྒྱུ་རྩི་མ་ཀ་གཉིས་སོ་སོར་སྡེ་བ། །ཅེས་པ། ། རྒྱུ་རྩི་མ་ཀ་ནི་ཤིང་མུ་ངན་མེད་
དམ་ཆུ་རྒྱེགས་ཤིང་ལ་ཟེར། ཡང་། ལ་ཆའི་མེ་ཉྱ་ཏུ་བཤད་བའང་ཡོད། །

(ཁ) འོ་མ་འཛིན་པའི་ཁུར་དག་དང་། །

སྤང་ཆེན་ཁྱོས་བུམ་སོ་སོར་སྡེ་བ། །

ཅེས་བ་ལྟ་བུ་སྟེ་འདི་ཡང་དཔེ་དོན་མན་ཆུན་བསྟེན་པས་པའི་དོན་དུ་གོ་དགོས་
ཀྱི། རྣམ་གྲངས་གཉིས་ཀྱི་དོན་དུ་གོ་ན་མི་བདེ་བར་གསུངས། སྐབས་འདིར་གཟུགས་
མཆུངས་སོགས་བྱུག་ལ། འབྲུག་ཁམས་སྤྱུལ་གྱིས་ཆུ་དཔེ་སི་སྤྱི་ཏའི་སྐད་སོར་
བཞག་གི་སྟེང་ནས་བསྐྱར་ཏེ་གཟུགས་མཆུངས་དང་། མཉམ་པ། ཡང་དག་འཇལ།
མཆན་ཉིད་མཐུན། འང་བ། མཆུངས་ཏེ་བྱུག་པོ་རང་རྒྱུ་དུ་འདོད་པའི་དཔེར་བརྗོད་
དང་པོ་གཟུགས་མཆུངས་བ་སོགས་ནི།

(ཁ) སྤང་པོ་ཁྱོས་པའི་འགྲམ་ལངས་པ། །

དཔྱིད་ཀྱི་དཔལ་དང་གཟུགས་མཆུངས་ཉིད། །ཅེས་དང་།

མཉམ་པ་ནི།

བསོད་ནམས་ཆོག་པ་ནི་གངས་མེད་པ། །

གཞུང་ལྷན་གྱི་བྱེ་མར་མཉམ། །ཞེས་དང་།

ཡང་དག་འཇལ་ནི།

མཐོན་མཐོང་རལ་བའི་ཐོར་ཅོག་གིས། །

དབང་སྟོན་སྟུན་པོར་ཡང་དག་འཇལ། །ཞེས་དང་།

མཆན་ཉིད་མཐུན་པ་ནི།

འཆོ་བྱེད་མཁས་པའི་སྟོན་ལུས་དང་། །

འཆི་མེད་བདུད་རྩིའི་མཆན་ཉིད་མཐུན། །ཞེས་དང་།

འབྲ་བ་ནི།

གྲིབ་མ་སྦྱུ་མ་པའི་ས་སྤྱོད་འདི། །

སྟོན་བཟང་རྒྱས་པའི་དཔལ་དང་འབྲ། །ཞེས་དང་།

མཚུངས་པ་ནི།

གཟུགས་ཅན་མ་ཡི་བྱར་མིག་མདལ། །

ཡིད་སྦྱབས་ལོངས་སྤྱོད་དག་དང་མཚུངས། །

ཞེས་བ་ལྟ་བུར་གསུངས་ཀྱང་སྤྱི་ཆན་དང་བོར་ཡང་། མཉམ་པ་དང་མཚུངས་
བ་སོགས་ཡོད་པས་སྟོན་དུ་འགྱུར་བས་ན། ལྟ་བུ་ཆན་པོས། སྟོན་འགྲོ་ཡབ་སྐུས་
ཀྱི་གསུང་རྒྱུན་ལྟར། དང་བོ་གསུམ་གཟུགས་ལ་སྦྱར་ནས། གཟུགས་མཚུངས།
གཟུགས་མཉམ། གཟུགས་ཡང་དག་པར་གཞལ་ཞེས་དང་། ཕྱི་མ་གསུམ། མཆན་
ཉིད་མཐུན། མཆན་ཉིད་འབྲ། མཆན་ཉིད་མཚུངས་ཞེས་སྦྱར་བ་འདི་ནི། སྤྱི་སྟོན་པའི་

སྒྲོན་དུ་མི་འགྱུར་བར་མ་ཟད་ཉ་ཅང་དོན་ལ་གནས་པས་ཀུན་མཁྱེན་གོང་མ་དང་བོད་
མཁས་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཞེད། དེ་ཡང་རྒྱ་སྐད་སོར་བཞག་གི་དག་དོན་ཡིན་
པས། བོད་སྐད་དུ་དཔེ་དོན་སྒྲོར་ཚུལ་ལ་བཞིན་མི་བདེ་བའི་སྐབས་ཀྱང་ཡོད།

གསུམ་པ་གཟུགས་མཚུངས་པ་ནི།

(ག) འཛོ་སྤེལ་འབྱེད་བག་སྐྱེ་ཡི་ནམ་འགྱུར་འདི། །

རྡོ་རྗེ་དབྱིངས་ཀྱི་དབང་བླུག་གཟུགས་མཚུངས་ཉིད། །ཅེས་དང་།

བཞི་པ་གཟུགས་མཉམ་ནི།

(ག) དབུ་སྒྲུའི་ཐོར་ཚུགས་ཅུང་ཟད་གཡོན་ཕྱོགས་པ། །

རྡོ་རྗེ་བྱ་མའི་མཐོན་མཐིང་སྒྲུའི་གཟུགས་མཉམ། །ཞེས་དང་།

ལྔ་པ་གཟུགས་ཡང་དག་པར་གཞལ་བ་ནི།

(ག) མི་ཤེས་བྱ་བ་གཅོད་བའི་རལ་གྱི་ཡིས། །

མིག་སྒྲོང་ཅན་གྱི་ལག་ཉལ་ཡང་དག་གཞལ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

འདི་གསུམ་གྱི་དཔེར་བོད་མཁས་ཀྱིས།

(བ) མཚུ་སྒྲོས་པ་རྒྱའི་གཟུགས་མཚུངས་དམར་བའི་མདངས། །

བི་སྒྲུའི་ཆལ་དང་མཉམ་བའི་མཛེས་སྒྲུག་ཅན། །

དཀར་གསལ་ཡིད་འོང་ཆེ་མས་ཀྱིས་ཨ་བ་ལེས། །

ནམ་མང་རྒྱ་སྐད་ཆོགས་ཀུན་ཡང་དག་གཞལ། །ཞེས་སྐར་བ་ལྟ་བུའོ། །

དུག་པ་མཚན་ཉིད་མཐུན་པ་ནི།

(ག) ཤེས་རབ་སྒྲུང་བ་མ་ལུས་སྦྱེད་པ་ལ། །

ཚངས་སྤྱི་བཞུགས་པ་དང་མཚན་ཉིད་མཐུན། །ཞེས་དང་།

(བ) སྤྱི་བཞུགས་པ་ཞི་མཛེས་པ་སྤྱི་བཞུགས་པ་¹ །

བཞུགས་པ་ཞི་མཛེས་པ་དང་མཚན་ཉིད་མཐུན། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

བཞུགས་པ་མཚན་ཉིད་ལྟ་བུ་ལོ།

(ག) ལེ་ཁྲིའི་མཛེས་པ་ཞི་མཛེས་པ་ལོ། །

དབང་ཕྱོགས་སྤྱི་བཞུགས་པ་དང་མཚན་ཉིད་ལྟ་བུ། །ཞེས་དང་།

(བ) མཐུན་ཚུལ་ལྟ་བུ་དཔེ་དཔར་མཛེས་པ་ལོ། །

མཐུན་ཚུལ་ལྟ་བུ་དཔེ་དཔར་གཞི་བྱེད་མཚན་ཉིད་ལྟ་བུ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

བཞུགས་པ་མཚན་ཉིད་མཐུན་པ་ལོ།

(ག) ལེ་ཁྲིའི་མཛེས་པ་ཞི་མཛེས་པ་ལོ། །

ལེ་ཁྲིའི་མཛེས་པ་ཞི་མཛེས་པ་ལོ། །ཞེས་དང་།

(བ) མཐུན་ཚུལ་ལྟ་བུ་དཔེ་དཔར་མཛེས་པ་ལོ། །

མཐུན་ཚུལ་ལྟ་བུ་དཔེ་དཔར་མཛེས་པ་ལོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་།

དཔེ་དཔར་མཐུན་ཚུལ་ལོ།

(ག) ལེ་ཁྲིའི་མཛེས་པ་ཞི་མཛེས་པ་ལོ། །

མཐུན་ཚུལ་ལྟ་བུ་དཔེ་དཔར་མཛེས་པ་ལོ། །ཞེས་དང་། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་།

མཐུན་ཚུལ་ལྟ་བུ་དཔེ་དཔར་ལོ། །

1 ལེ་ཁྲིའི་མཛེས་པ་ཞི་མཛེས་པ་ལོ།

(བ) རོར་བུའི་རྒྱན་ཆ་གཡོ་ལྷན་སྟན་པལ་གྱི།

མཐུན་སྟོགས་དཔག་བསམ་ལྟོན་བའི་ཡལ་འདབ་ཉིད། །ཅེས་དང་།

(ཁ) མཛེས་མའི་ཁ་ཡི་རི་ཞེས་དང་། །

མཐུན་སྟོགས་མ་ལ་ཡ་ཡི་རྩི། །ཞེས་བ་ལྟ་བུ།

བརྟུ་བ་དཔེར་བུས་ནི།

(ག) སྒྱ་སྟོང་ལྷ་ཅེས་དར་གྱི་ལྷབ་ལྷབ་གོས། །

ནམ་བཟའི་དཔེ་རུ་རྒྱང་གི་རྒྱལ་མཆོན་བུས། །ཞེས་དང་།

(ཁ) ལྷུང་ལ་སྟོན་པའི་ནགས་གྱི་ཆལ། །

ཁྲོད་གྱི་མིག་མཛེས་དཔེ་རུ་བུས། །ཞེས་བ་ལྟ་བུ།

བརྟུ་གཅིག་བ་དཔེ་ནི།

(ག) བུག་སོར་ཅེ་ན་འདམ་སྒྲེས་གཡུར་བ་བའི། །

དཔེ་རུ་འཁྲི་ཤིང་ཡལ་གར་མེ་རྟོག་ལྷེམ། །ཞེས་དང་།

(ཁ) ཨ་ལའི་འཁྲི་ཤིང་གཡོ་ལྷན་ནི། །

“སྒྲུག”¹གྲུ་མ་ཡི་གཟུགས་གྱི་དཔེ། །ཞེས་བ་ལྟ་བུ།

བརྟུ་གཉིས་བ་རྟོག་བ་ནི།

(ག) མཐའ་བལ་རྒྱ་བའི་མ་མའི་གཉིང་དཔག་གིས། །

ཆོས་ཀུན་གཞལ་བའི་ཐུགས་གྱི་ཆང་ལ་རྟོག། །ཞེས་དང་།

¹ སྒྲུག

(ཁ) ཅེ་དགའ་འོལ་བའི་འཛུམ་གྱི་ཐེང་། །

རབ་དཀར་ཁ་བའི་འོད་ལ་ཉོག་། ཅེས་བ་ལྟ་བུ་དང་།

བརྩ་གསུམ་བ་དམན་བ་ནི།

(ག) གང་གི་རིགས་བ་སྤྱི་བའི་ནམ་དཔྱིད་ལས། །

ཕན་སེམས་ཞན་བས་ཤུར་བུའི་སྤང་ཚུལ་དམན། །ཞེས་བ་དང་།

(བ) བུ་རྩ་¹ཀའི་འཁྲི་ཤིང་འདམ་ཐུབ་ཁོད། །

འབྱུང་བས་ཁོད་སྤྱི་དཔལ་ལས་ཤིན་ཏུ་དམན། །

ཞེས་དཔེ་དེ་དཔེ་ཅན་ལས་དམན་བ་ལ་སྦྱར་རོ། །

(ཁ) མ་ཐུན་གྲོགས་དགའ་བའི་འཛུམ་མདངས་འོད། །

རྒྱ་བའི་འོད་ལས་དམན་བ་ཅམ། །

ཞེས་འབྲུག་སྤྱལ་སོགས་གྱིས་སྐྱབས་འདིར་དཔེ་ཅན་དེ་དཔེ་ལས་དམན་བ་
དང་ཅུང་ཟད་དམན་བ་ལ་སྦྱར་དགོས་བ་རྒྱ་གཞུང་གི་དགོངས་བ་ཡིན་པར་བཤད།

བརྩ་བཞི་བ་ཅུང་ཟད་དམན་བ་ནི།

(ག) གང་དང་མཁྲིན་བཅེ་མཚུངས་བའི་དབྱངས་ཅན་གླ། །

ཁོད་ལས་ཉོན་གྱི་སྒོ་ནས་ཅུང་ཟད་དམན། །ཞེས་དང་།

(བ) རི་བོང་མཚན་མས་ཉོག་མ་བྱས་གྱུར་བས། །

རྒྱ་བ་ཁོད་གྱི་ཞལ་ལས་ཅུང་ཟད་དམན། །

ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དཔེ་དེ་དཔེ་ཅན་ལས་རྩང་ཟད་དམན་པ་ལ་སྒྱུར་བར་གསུངས།

(ཁ) མཚུངས་པ་མེད་པའི་གཟི་བྱན་འདི།

ཉི་མའི་འོད་ལས་རྩང་ཟད་དམན།

ཞེས་འབྲུག་སྤྱལ་གྱིས་དཔེ་ཅན་དེ་དཔེ་ལས་དམན་པ་ལ་སྒྱུར་རོ།

བཙུ་ལ་བ་རབ་ཏུ་སྤྲོ་བ་ནི།

(ག) ཆོས་ཀྱན་དབྱངས་སུ་ལེན་པའི་རྒྱལ་བའི་གསུང་།

རྒྱར་བྱད་ལྔ་བའི་ཞལ་ལས་རབ་ཏུ་སྤྲོ། ཞེས་དང་།

(ཁ) དེ་ཟེའི་པང་འགྲེའི་དབྱངས་འདི་ནི།

ཁ་བྲུག་བུ་མོ་རབ་ཏུ་སྤྲོ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་།

བཙུ་བྲུག་པ་སོ་སོར་རྫོགས་པ་ནི།

(ག) མཉེན་འཇམ་ལྷགས་དང་ཆེམས་དཀར་བཞི་བརྩའི་ཟེང་།

པད་འདབ་ཐུ་ཉིག་བྲུག་རིས་སོ་སོར་རྫོགས། ཅེས་པ་ལྟ་བུ།

(ཁ) གདོང་དང་རྩ་བ་མིག་མཛེས་དང་།

རི་དྲགས་མཚན་མས་སོ་སོར་རྫོགས། ཅེས་པ་ལྟ་བུ་དང་།

བཙུ་བདུན་པ་རིགས་མཐུན་ནི།

(ག) འགྲོ་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་པའི་རྒྱར་མིག་གིས།

དབྱངས་ལྡན་སྤང་བྱེད་དག་དང་རིགས་སུ་མཐུན། ཞེས་དང་། །རྫོང་

བྱེད་ནི་སྤྲོན་ཡིན།

(ཁ) སྤིང་པའི་ཉོན་མོངས་འདི་དག་ཀྱུན། །

ནག་པོ་བཅེགས་པ་དང་རིགས་མཐུན། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

འདིར་རིན་སྤངས་པ་དང་། ལྷ་བ་ཆེན་པོ་དང་། ཀྱུན་མཁུན་གོང་མ་སོགས་
གྲིས་རིགས་མཐུན་མཉམ་བྱས་གཅིག་ཏུ་བྱས་ཏེ། སྤྱི་འདིའི་ནང་དུ་རྩྭ་ཕྱིས་རྒྱ་
འབྲེལ་ལས་ཁ་བསྐྱངས་པའི་དམན་པ་མ་ཡིན་པའི་དོན་ཅན་གསུམ་སྟེ། ཆོས་མཐུན་
པ། ཆོས་ཐུན་མོང་པ། གྲིབ་མ་འདྲ་བ་གསུམ་པོ་སོ་སོར་བབྲངས་ནས་སྟེ་ཆོན་གཉིས་
པ་ལ་ཉི་ཤུར་བཞེད་པ་དང་། འབྲུག་སྤྱུལ་གྲིས་རིགས་མཐུན་དང་མཉམ་བྱས་གཉིས་
སྤྱི་བྱས་ཏེ་སྟེ་ཆོན་གཉིས་པར་བཅོ་བརྒྱད་དུ་འདོད་ཅིང་། དམན་པ་མ་ཡིན་པའི་དོན་
ཅན་གསུམ་ནི་ཅ་བའི་གཞུང་གི་དངོས་བསྟན་མ་ཡིན་པས་རེ་ལྷའི་གྲངས་སྤྱི་མི་བབྲང་
བར་ཟུར་དུ་བཞག་གོ། །ཁོད་མཁས་གྲིས་ཀྱང་། འདི་གསུམ་རེ་ལྷའི་གྲངས་སྤྱི་མི་
བབྲང་བར། རིགས་མཐུན་དང་། དཔལ་བ་ཞེས་པར་བསྒྱུར་ཏེ་གཉིས་སྤྱི་བྱས་ནས།
སྟེ་ཆོན་གཉིས་པར་བཅོ་བརྒྱད་དུ་བཞེད།

བཅོ་བརྒྱད་པ་མཉམ་བྱས་ནི།

(ཁ) ཉམ་མཁའི་ཁྱོན་དང་སེམས་ཅན་ཁམས། །

ཁྱོད་གྱི་ཐུགས་རྗེའི་མཐའ་མཉམ་བྱས། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་།

(བ) ལྟ་མཆོག་ཁྱོད་དང་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་གཉིས། །

ཐུན་པའི་སྤྲུག་རུམ་གཞོན་ལ་མཆོག་ཏུ་དཔལ། །ཞེས་དང་།

ཁ་བསྐྱངས་པའི་མཚུངས་གསལ་གྱི་སྤྱི་སྟེ། དཔེ་དོན་གཉིས་ཀ་དམན་པ་མིན་པས་
མཚུངས་པའི་དོན་ཅན་གྱི་ཆོག་

ཆོས་མཐུན་པ་ནི།

(ག) ལྟོབས་བཅུ་མངའ་བ་ཁྱོད་གྱིས་གསུངས་པའི་ཆོས། །
རྒྱན་ཆད་མེད་པའི་ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྡན་ཆབ། །ཅེས་དང་།

དྲི་བ་རིན་སྤངས་པས།
ལྟ་ཅིག་ཁྱོད་དང་ཐམས་ཅད་སྟོལ། །
ལག་པ་སྦྱོན་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཡངས། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་།

ཆོས་ཅན་སྤྲོད་པ་ནི།

(ག) མཆོག་དམན་སྦྱེས་བུ་ཀུན་གྱི་སྤྲོད་པ་དུ། །
ལོངས་སྤྱོད་པའི་ཉི་འོད་གསེར་ལྡན་གཞི། །ཞེས་དང་།

རིན་སྤངས་པས།
ཀུན་གྱི་སྤྲོད་པ་ལོངས་སྤྱོད་པ། །
གཡོན་མ་འདི་དང་ཆུ་སྤྲང་ངོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་།

གྲིབ་མ་འདྲ་བ་ནི།

(ག) ཆོས་ལྡན་ས་དབང་རྒྱལ་བོའི་བཀའ་ཁྲིམས་དང་། །
སྟོན་པའི་གྲིབ་མར་འགྲོ་རྣམས་བདེ་བར་འཛོ། །ཞེས་དང་།

རིན་སྤངས་པས།
རྒྱལ་བ་སྟོན་པ་ལྟ་བུ་མེད། །
འདིག་རྟེན་གྲིབ་བསེལ་པན་པར་བརྟོན། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ལོ། །

སྡེ་ཆོན་གསུམ་པའི་དང་པོ་འབྲུ་མང་པོའི་ཆོག་སྤྲད་ནི། རོན་མི་འདྲ་བའམ་
ཆོག་མི་འདྲ་བ་གཉིས། ཆོག་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་པས་དེའི་རེ་རེ་ལ་མི་འཇུག་པར། དེ་
ལས་གཞན་པའི་དངོས་པོ་ཞིག་ལ་འཇུག་པ་ནི་འབྲུ་མང་པོའི་ཆོག་གིས་རོན་གཞན་
བསྐྱུ་བའོ། །དཔེར་ན།

(ག) རྣམ་མཁའའི་མཁྱེན་པ་ཆར་གྱི་སྤྲུགས་མེ་ཅན། །

དེ་ཟེའི་སྤྲ་དབྱངས་གསུང་དང་བྱང་བའི་¹སྤྲ། །

མཆོམས་སྤྲིན་ལྷ་ཤོས་གསེར་གྱི་རི་དབང་²དུས། །

འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་རེ་འདོད་རྣམ་པར་སྐྱོང་། །

ཞེས་པས་རྣམ་མཁའ་དང་མཁྱེན་པ་གཉིས་ཀྱི་ཆོག་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་པའི་རྣམ་
མཁའའི་མཁྱེན་པ་ཞེས་པ་དེ། རྣམ་མཁའ་དང་མཁྱེན་པའི་ཆོག་རེ་རེ་ལ་མི་འཇུག་པར་དེ་
གཉིས་ལས་གཞན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྲུགས་ཀྱི་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པ་དང་
དེ་བཞིན་ཆར་བ་དང་སྤྲུགས་མེ་གཉིས་བསྐྱུས་པས་དེ་རེ་རེ་ལ་མི་འཇུག་པར། སངས་
རྒྱས་ཀྱི་བཙེ་བའི་སྤྲུགས་མེ་ལ་འཇུག་པ་དང་། དེ་ཟེའི་སྤྲ་དབྱངས་དང་གསུང་དང་བྱང་
བའི་སྤྲ་རྣམས་ཀྱི་ཆོག་ལྷན་ཏུ་བསྐྱུས་པས། དེ་གསུམ་པོ་རེ་རེ་ལ་མི་འཇུག་པར། སངས་
རྒྱས་ཀྱི་གསུང་དབྱངས་ལ་འཇུག་པ་དང་། མཆོམས་སྤྲིན་དང་ལྷ་ཤོས་གསེར་གྱི་རི་པོ་
གསུམ་ཡང་བསྐྱུས་པས་རེ་རེ་བ་ལ་མི་འཇུག་པར། སངས་རྒྱས་སྤྱིད་གཟི་བཞིན་ལ་
འཇུག་པ་དེ་ལྟ་བུའི་སྤྲ་གསུང་སྤྲུགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་ལྷན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་འགྲོ་
བ་ཀུན་གྱི་གནས་སྐབས་དང་མཐར་སྤྲུག་གི་རེ་འདོད་རྣམ་པར་སྐྱོང་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

1 * འདི་ལ་དབྱེས་སྤྱིའི་དཔེ་མང་པོར་སྤྲ་ཞེས་བཞོད་ཅིང་། འགྲེལ་བ་ལ་འདྲ་དེ་ལྟར་མཛད་འདུག་མོད། ཡིན་རྒྱ་ནི་སྤྲ་ཟེར་དགོས་སྐྱེས།

2 * འདིར་ཡང་དབྱེས་སྤྱིའི་དཔེ་མང་པོར་དུས་ཞེས་བཞོད་ཅིང་འགྲེལ་མོད་ཡིན་པའི་པ་ནི་སྤྲུས་ཡིན་དགོས་སྐྱེས།

(ཁ) གངས་རིའི་ལུས་ལྷན་རྒྱ་བའི་གདོང་བ་ཅན། །

ལྷན་ལ་སྤྱན་གྱིས་ཀུན་གཟིགས་མེས་འཇུག་ལྟ། །

འཇུག་པའི་སྤྱ་དང་བད་ཅའི་ལག་བ་ཡིས། །

རྒྱ་བའི་རྒྱ་དང་མངས་དབྱངས་སྤྱ་འདི་ན་སྟན། །

ཞེས་ལུས་དང་གངས་རི་གཉིས་བསྐྱས་བས་དེ་རེ་རེ་བ་ལ་མི་འཇུག་པར།
གངས་རི་སྤྱ་དང་པའི་ལུས་དང་ལྷན་པའི་དབྱངས་ཅན་མའི་སྤྱ་ལ་འཇུག་པ་དང་།
དེ་བཞིན་དུ་རྒྱ་བ་དང་གདོང་གཉིས་བསྐྱས་བས་རེ་རེ་ལ་མི་འཇུག་པར་རྒྱ་བ་ལྟ་བུའི་
ཞལ་རས་ཅན་དབྱངས་ཅན་མའི་ཞལ་ལ་འཇུག་པ་དང་། ཡང་ལྷན་ལ་དང་སྤྱན་གཉིས་
བསྐྱས་བས་ལྟ་མོའི་མཛེས་པའི་སྤྱན་དང་། མེས་དང་མཆུ་གཉིས་བསྐྱས་བས་མེས་
སྤྱ་དམར་བའི་མཆུ་སྤྱོད་ཅན་གྱི་ལྟ་མོའི་ཞལ་གྱི་སྤྱོད་དང་། འཇུག་དང་སྤྱ་གཉིས་
བསྐྱས་བས་ལྟ་མོའི་ཞལ་རས་འཇུག་པ་དང་བཅས་སྤྱ་ལེན་བ་དང་། བསྐྱའི་རྩ་བ་དང་
ལག་བ་གཉིས་བསྐྱས་བས་བད་རྩ་སྤྱ་དང་པའི་ལྟ་མོའི་བྱུག་གིས་མི་མང་རྒྱ་བའི་
དབྱངས་སྤྱན་བ་བརྗོད་བ་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་ན། བད་མའི་ཞལ་དཀྱིལ་གྱི་རུའི་མཆུ་སྤྱོད་ཅན། །

འཇུག་བྱེད་ལྷན་ལ་རྒྱ་མངས་གཞན་ཡིད་འཕེགས། །

དེ་ཟེའི་པང་འགྲོའི་དབྱངས་དང་ཁྱ་བྱུག་གསུང་། །

སྤྱན་འཛེབས་སྤྱ་ལེན་ཡིད་འཕོག་འཛོལ་གསུང་། ། ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ། །

འདི་ནི་ཆོག་སྤྱོད་ལ་གཞིགས་ན་གཞུགས་ཅན་དང་། དཔེ་ཡི་གཞི་མཐུན་བ་
ལྟ་བུ་ཞིག་བྱང་ཡང་དོན་དུ་གཞི་མཐུན་བ་དངོས་མ་ཡིན་པར། འདི་ནི་ཆོག་སྤྱད་ཀྱི་
དབང་གིས་དཔེ་དོན་གཉིས་གཞི་མཐུན་དུ་བསྐྱས་ནས་མཆུངས་པར་བརྗོད་བ་ཅན་

ཡིན་པ་ལས། དཔེ་ཅན་དེ་དཔེའི་རོ་བོར་བཞོད་པ་མིན་ཡང་། བོད་སྐད་ལ་སྦྱར་ན་
གཟུགས་ཅན་དང་རྣམ་པ་མཚུངས་པ་ཅུ་དུ་འགྱུར་བར་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་འགྲན་བ་ནི།

(ག) སྒྲེ་བོ་ཀུན་ལ་བདེ་བ་ཆེས་སྟེར་བས། །

ཀ་ཤི་མངེས་དགའི་ལུས་ལ་རྣམ་པར་འགྲན། །ཞེས་དང་། ཀ་ཤི་མངེས་
དགའའི་སྒྲེ་འཚོང་མ་ཞིག་གི་མིང་ཡིན། །

(ཁ) སོར་མོས་བསྐྱལ་བའི་རྒྱུད་མངས་སྒྲ། །

མགྲིན་བའི་སྒྲུ་དང་པན་ཚུན་འགྲན། །ཞེས་བ་ལྟ་བུ་དང་།

གསུམ་པ་རྒྱལ་བ་ནི།

(ག) རོད་ཀྱི་ཕུང་བོའི་གཟི་ལྗན་ཞལ་གྱི་ཁྲིམ། །

སྒྲ་གཅན་གྱིས་སྒྲིབ་ཏུ་ལྟུང་ཅན་ལས་རྒྱལ། །ཞེས་དང་།

(ཁ) ཁྱོད་གདོང་བསྐྱབ་གཏམ་མེད་ལས། །

ཅའི་ཕྱིར་མི་རྒྱལ་བཞིན་བཟང་མ། །ཞེས་བ་ལྟ་བུ་དང་།

བཞེ་བ་སྤང་བ་ནི།

(ག) བསེལ་ལྗན་ཁ་བའི་རི་ལ་ཆེས་སྤང་བའི། །

རབ་དཀར་མཛོད་སྤྱིའི་མངེས་པ་རོ་མཚར་མད། །ཅེས་དང་།

(ཁ) རྒྱ་བའི་དཀར་བ་ལ་སྤང་བའི། །

རྒྱལ་བོའི་གཤམ་པས་བྱུང་བར་འགྱུར། །ཅེས་བ་ལྟ་བུ།

ལྷ་བ་འཁྱུ་བ་ནི།

(ག) རྣམ་དབྱེད་རྒྱ་གར་མཁས་ལ་འཁྱུ་བ་ཡི། །

ཤོང་སྟོན་འཆད་ཅོད་ཅོས་པའི་ཚུལ་འདི་དཔལ། །ཞེས་དང།

(ཁ) སྤར་བུའི་རྫོང་ཡང་འཁྱུ་བ་ཡི། །

བྱག་ཤེས་རྫོན་པའི་སྤྱོད་ཚུལ་བཟ། །ཞེས་བ་ལྟ་བུ་དང། །

པོ་ཟེར་བའི་རྫོན་པའི་ཡོན་ཏན་བྱག་སྟེ། །རྫོ་ཆེ་བ། སེམས་ཡངས་བ། བསམ་བ་ཡངས་བ། སྤྱང་

སྟོབས་ཆེ་བ། འདུན་བ་ཆེ་བ། བསམ་བ་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་བྱག་གོ། །

བྱག་བ་མི་མཐུན་སྟོགས་ནི།

(ག) བོད་ཡུལ་ཤེས་ལྷན་ཆོས་སྦྱོང་བཟང་བོ་དང། །

ལྷ་ཡི་ཁྲ་མའི་སྤང་ཚུལ་མི་མཐུན་སྟོགས། །ཞེས་དང།

(ཁ) གཞོན་ཀུའི་གདོང་དང་ཚུ་སྟེས་གཉིས། །

མཛེས་ལུལ་སྤྱ་ཆེར་མི་མཐུན་སྟོགས། །ཞེས་བ་ལྟ་བུ་དང།

བདུན་བ་འཐབ་བ་ནི།

(ག) གཡོན་མིག་མཛེས་པའི་སྟེམ་བ་ཚུ་སྟེས་གཉིས། །

དཀར་ཞིང་མཛེས་པའི་ཚུལ་ལ་རྣམ་པར་འཐབ། །ཅེས་དང།

(ཁ) འདོད་པའི་མཁུར་ཆོས་མཆོམས་སྤྲིན་གཉིས། །

དཔམ་བའི་སྤྲན་ཆོགས་ལ་རབ་འཐབ། །ཅེས་བ་ལྟ་བུ་དང།

བརྒྱད་བ་འབྱ་བ་ནི།

(ག) དཔང་སྟོན་སྟོན་བཏུ་པའི་ལེགས་བཞུགས། །
བཏུ་ཆེན་དཔྱེད་གསུང་ལ་རྣམ་པར་འབྱ། །ཞེས་དང་།

(ཁ) རིགས་བཟང་མ་ཡི་ཁ་ཡི་ནི། །
ལྷན་པར་འབྱ་བར་བྱེད། །ཅེས་བ་ལྟ་བུ།

དགུ་བ་སྐྱ་འབེབས་ནི།

(ག) འབྲུག་སྐྱ་མངལ་འཛིན་སྟོན་གཤོག་རབ་རྒྱུང་བས། །
རྣམ་པར་དབང་པོའི་གཞུ་ཡི་དམའ་ཡང་འབེབས། །ཞེས་དང་། །སྐྱ་མི་
དམའ་དང་དོན་གཅིག་།

(ཁ) འཕོང་སྟོན་སྐྱ་ལྟ་བུར་ཁྱོད་གྱིས། །
རྣམ་པར་འཕང་སྐྱ་འབེབས་སོ། །ཞེས་བ་ལྟ་བུ་དང་། །འཕོང་སྟོན་སྐྱ་ལྟ་
མཉམ་པར་འབྱ་བར་བྱེད་པོ། །

བཏུ་བ་སྟོན་བ་ནི།

(ག) རྣམ་པར་ཡི་རྟོན་པོའི་ཉག་ཐུན་གྱིས། །
ཁྱོད་གསུམ་འཛོམས་པའི་མདའ་ལ་སྟོན་པར་བྱས། །ཞེས་དང་།

(ཁ) དཔང་པའི་ཁྱད་པར་གྱིས་སྟོན་སྐྱབ། །
དགུ་ཐབས་ཅན་གྱི་རིགས་བ་སྟོན། །ཅེས་བ་ལྟ་བུ་དང་།

བཏུ་གཅིག་པ་ཙེ་འདི་བ་ནི།

(ག) འདིགས་མེད་དཀའ་སྤྱད་བཟོད་པའི་སྤྱིང་སྤྱོད་ས་ཀྱིས། །
གཞོང་ལྗེ་དབང་པོའི་རྩལ་ལ་ཙཱ་འདྲིར་འོས། །ཞེས་དང་།

(ཁ) མཛེས་མའི་རང་བཞིན་ས་སྤྱིང་སྤྱོད་ས། །
འཆི་མེད་བྱ་མོར་ཙཱ་འདྲི་མ། །ཞེས་བ་ལྟ་བུ།

བརྩ་གཉིས་བ་འགོག་བ་ནི།

(ག) སི་ཏར་འདོད་ཚྱོས་སྒྲ་ཡིས་མགྲིན་ནག་གི། །
ཆགས་བས་དཀའ་སྤྱད་ཉམས་པའི་སྤྱད་གསང་འགོག་ཅེས་དང་།

(ཁ) སྤྱན་བར་གྲགས་པའི་སྒྲ་ཆེན་པོས། །
དབྱར་ལས་སྤྱིས་པའི་རྩ་ཡང་འགོག་ཅེས་བ་ལྟ་བུ།

བརྩ་གསུམ་བ་ཁོད་བ་ནི།

(ག) ལང་ཀའི་བདག་པོའི་ཡན་ལག་མཆོག་བཅད་བས། །
ཁྱབ་འབྲུག་ཆངས་མགོ་བྲེགས་པའི་དཔལ་ལ་ཁོད། །ཅེས་དང་།

(ཁ) ཀྱུན་གྱི་བྱེད་པོའི་མཐུ་ལྡན་ཁོད། །
ཆངས་བ་ལ་ཡང་དགོད་དུ་འགྲོ། །ཞེས་བ་ལྟ་བུ། ༼འདིའི་དགོད་བ་ནི་ཁྱེལ་
ནས་གད་མོ་དགོད་པའི་དོན་ཡིན། ༽

བརྩ་བཞི་བ་སྤྲག་དོག་ནི།

(ག) ཅིག་ངོས་འབོད་གྲོགས་ཤར་བས་རྒྱ་བའི་གཟུགས། །
བརྒྱ་སྤྲག་རྩིང་བྱར་སྤང་ལ་སྤྲག་དོག་གོ། །ཞེས་དང་།

(ཁ) མིག་རྩུ་ན་བའི་ལྷ་ལ། །

གསར་བའི་དཔལ་ལ་ཕྱག་དོག་གོ། །ཞེས་བ་ལྟ་བུ།

འདིའི་བཙུ་བ་སྒྲོད་བ་ནས་ཕྱག་དོག་བར་དཀྲེས་སྒྲུའི་དཔེ་བརྗོད་འདིས་དཔེ་ཅན་
ནམས་རྩ་མ་ཁའི་གཏམ་རྒྱུད་དང་སྦྱར་བ་ཡིན།

བཙོ་ལྷ་བ་མི་བཟོད་བ་ནི།

(ག) ལང་ཚོ་དར་བའི་སྐྱེད་མེད་སོར་མོ་ཡིས། །

དབྱར་སྐྱེས་ལྷག་ཕྱན་གཞོན་བྱ་མི་བཟོད་བྱེད། །ཅེས་དང་།

(ཁ) དེ་བོང་ཅན་གྱི་རྒྱགས་པ་ལ། །

བཞེན་གྱི་དཀྲིལ་འཁོར་མི་བཟོད་བྱེད། །ཅེས་བ་ལྟ་བུ།

གཞན་གྱི་ཕུན་ཚོགས་ལ་ཕྱག་དོག་པས་མི་བཟོད་པའོ། །

སྤེ་ཚན་བཞི་བའི་དང་པོ་སྐྱལ་བཟང་འཕྲོག་པར་བྱེད་བ་ནི།

(ག) རྒྱལ་བས་པན་བདེའི་བསེལ་མངར་རབ་བྱེན་པས། །

སྤྲོ་སྤྲོགས་དེ་གཞོན་སྐྱལ་བཟང་ནམ་པར་འཕྲོག། ཅེས་དང་།

(ཁ) བདེ་ཞིང་འབྱོར་བས་སྣ་གནས་གྱི། །

ཁོངས་སྒྲོད་སྐྱལ་བཟང་འཕྲོག་པར་བྱེད། །ཅེས་བ་ལྟ་བུ་དང་།

གཉིས་པ་མཛེས་པ་རྩམ་པར་བྱེད་བ་ནི།

(ག) ཉེས་པའི་སྒྲོན་དང་བྲལ་བའི་མཛད་པ་ཡིས། །

ལྷ་སྤྲེགས་གཏམ་གྱི་མཛེས་པ་རྩམ་པར་བྱེད། །ཅེས་དང་།

(ཁ) གྲགས་པ་དཀར་བས་རྒྱ་གཞོན་གྱི།

འོད་ཟེར་མཛེས་པ་རྒྱུ་པར་བྱེད། །ཅེས་པ་ལྟ་བུ་དང་།

གསུམ་པ་འགྲན་ལས་ཆར་གཙོད་པ་ནི།

(ག) མཁྱེན་དང་བཅེ་བ་ནམ་མཁའི་མཐར་བསྟེགས་པས། །

ན་གཤི་མྱོང་ཁྱེར་ཁ་ཞིང་ཆར་གཙོད་དོ། །ཞེས་དང་། རྒྱ་གཞི། ལྷ་མིན་ཆེན་

མོའི་མིང་དང་། ན་གཤི་མྱོང་ཁྱེར་ནི་རྒྱ་མཆོའི་མིང་ཡིན། ་།

(ཁ) ཁྱོད་གདོང་རྒྱ་བ་ལ་འགྲན་པས། །

བརྒྱའི་མཛེས་པ་ཆར་གཙོད་དོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

བཞི་བ་མཚུངས་པ་ལས་ཀྱང་ལྷག་པར་མཛེས་པ་ནི།

(ག) དབྱངས་ཅན་རྒྱུར་མིག་འཕྲུལ་འདི་བད་ནང་དུ། །

རྒྱུག་འཕྲུར་དང་མཚུངས་ལས་ལྷག་པར་མཛེས། །ཞེས་དང་།

(ཁ) མཛོད་སྤྱད་ཀར་བས་རྒྱ་བ་དང་། །

མཚུངས་པ་ལས་ཀྱང་ལྷག་པར་འདྲེགས། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

འབྲུག་སྤྱལ་གྱིས་ལྷག་པར་འདྲེགས་ཞེས་བསྒྱུར་ཀྱང་དགྱེས་སྤྱད་མོད་མཁས་
སོགས་གྱིས་མཛེས་པར་བསྒྱུར་དོ། །

ལྷ་བ་ཇེས་སུ་རྒྱུ་བ་འདྲོག་པ་ནི།

(ག) ལྷན་འགྱུར་དབྱངས་ལ་ཀ་ལ་བིང་ཀའི་སྤྱ། །

དེ་ཟེའི་ཕེ་ཡང་ཇེས་སུ་རྒྱུ་བ་འདྲོག་ །ཅེས་དང་།

(ཁ) མཁས་པ་རྒྱ་མཚོ་གཉིས་ཀྱི།

རྗེས་སྐྱེས་པ་འཛོམས་པར་བྱེད། ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ།

རྒྱ་པ་རྒྱས་པ་ལ་འཇུག་པ་ནི།

(ག) བད་སྟོན་ཚུལ་ལ་ཡིད་ནི་གསལ་བྱེད་པས།

མ་རྒྱག་པ་དེར་ཉི་མའི་རྒྱས་པ་འཇུག། ཅེས་དང་། རྒྱ་པ་ལ་གཞོན་ཀྱི་
གདོང་རྒྱག་གི་མིང་ཡིན།

(ཁ) དབང་བོ་ཐམས་ཅད་སྟོས་བྱེད་པའི།

མཛེས་མ་ཆང་གི་རྒྱས་པར་འཇུག། ཅེས་དང་།

སྐབས་འདིར་འཇུག་སྐུལ་སོགས་ཀྱིས་རྗེས་སྐྱེས་པ་དང་། རྗེས་སྐྱེས་པ་འཆིང་བ།
ངང་ཚུལ་དང་། འགོག་པ་སོ་སོར་བགྲངས། ལྷ་བ་ཆེན་པོས་རྗེས་སྐྱེས་པ་འཆིང་
གཉིས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་པ་དང་། ངང་ཚུལ་འགོག་པ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་ཏེ་སྡེ་
ཆོན་བཞི་བར་སྐྱོར་དགྲུང་བྱས་པ་དང་། བོད་མཁས་ཀྱིས་ངང་ཚུལ་དང་འགོག་པ་
གཉིས་སོ་སོར་བཞག་ནས་སྡེ་ཆོན་བཞི་བར་སྐྱོར་བཅུར་བྱས་པ་སོགས་རྒྱས་པ་སྐྱས་
ཀྱི་ཁྱད་པར་ཅམ་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་ཡོངས་གྲགས་སྐུ་མཚུངས་གསལ་གྱི་སྐྱ་རེ་ལྟར་
བཞེད་པ་ལྟར་གྱི་གོ་རིམ་ལས།

བདུན་པ་རྗེས་འགྲོ་རྗེས་སྐྱེས་པ་འཆིང་བ་ནི།

(ག) རྒྱ་གཞོན་ཞགས་པའི་རྗེས་སྐྱེས་པ་སྟེགས་པ་ཡི།

བདུད་ཅིང་ཟེར་གྱི་བདེ་བས་རྗེས་སྐྱེས་པ་འཆིང་། ཞེས་དང་།

(ཁ) དབྱར་གྱི་སྐྱ་གུའི་ནགས་སྐྱོང་མདོངས།

མ་བྱའི་མགྲིན་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ། །ཞེས་དང་།

(ཁ) ཁྱོད་ཀྱི་སྙན་པ་རིང་འགྲོ་བས། །

ཉི་རྒྱའི་གཤམ་པ་རྗེས་སུ་འཆིང་། །ཞེས་དང་།

ངང་ཚུལ་དང་འགོག་པ་གཉིས་སོ་སོར་བྱེས་པས་བརྒྱད་པ་ངང་ཚུལ་ནི།

(བ) ཨག་ཚེམ་དང་བཅས་སྒྲིན་འབྲེགས་དུས་ཀྱི་མཐའི། །

མེ་ཤུང་དུ་རིས་ཅན་དེའི་ངང་ཚུལ་འཛིན། །ཞེས་དང་།

(ཁ) ལང་ཚོའི་དབང་བོར་བབས་པ་ཡི།

ན་རྒྱུད་དཔྱིད་ཀའི་ངང་ཚུལ་འཛིན། །ཅེས་པ་ལྟ་བུ་དང་།

དགུ་བ་འགོག་པ་ནི།

(བ) བྱེན་བརྗེས་དམར་སེར་རལ་པ་གཤོར་བོས་ཀྱང་། །

རྟ་གདོང་མེ་རི་འབར་བའི་ཁེངས་པ་འགོག། །ཅེས་དང་། །རྟ་གཤོར་བཞི་སྟེ་
གཟེངས་པའི་དོན། །

(ཁ) གཞོན་ཀྱའི་ལུས་ཀྱི་རེག་བྱ་ཡིས། །

བད་མའི་འཇམ་དང་མཉེན་པ་འགོག། །ཅེས་པ་ལྟ་བུ་དང་།

(བ) དབང་ལོ་རྒྱ་གར་མཁས་པའི་ངང་ཚུལ་གྱིས། །

དབུས་འགྲུར་བཤེ་ཆེན་མཁས་པའི་གཤམ་སྙན་འགོག། །ཅེས་པ་ལྟ་བུ།

བརྒྱ་བ་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་ནི།

(བ) མང་ཐོས་སྐད་གཉིས་སྒྲ་བའི་དབང་བོ་ཁྱོད། །

དེག་ཤེད་སྐུ་ལ་ཆངས་པའི་རྗེས་སུ་ཤེད། །ཅེས་དང་།

(ཁ) རྫོ་ཡི་བད་མོ་ཁ་ཤེ་བ། །

འཇམ་དབལ་གཞོན་ལུའི་རྗེས་སུ་ཤེད། །ཅེས་བ་ལྟ་བུའོ། །

དེ་ལྟར་སྐར་ཐང་ལོ་རྩ་བས་གསལ་བར་བཀལ་བའི་དཔེ་རྒྱུ་གི་མཆུངས་པ་
གསལ་ཤེད་གི་སྐྱ་རེ་ལྟ་བུ་འདི་ནམས་ཆོག་གང་དུ་བྱུང་ཡང་། དཔེ་དང་དཔེ་ཅན་པན་
ཚུན་མཐུན་པ་དང་འདྲ་བའམ་མཉམ་པ་སྟེ་མཆུངས་པ་གསལ་བར་ཤེད་པའི་སྐྱ་ཡིན།
འོན་ཀྱང་མཆུངས་སྦྱོར་གི་དཔེ་དང་། རྫོ་བོ་དངོས་པོའི་དཔེ། རབ་བཏགས་གི་དཔེ།
མད་བྱུང་གི་དཔེ། ཆོངས་པའི་དཔེ། ཐེ་ཆོམ་གི་དཔེ། དེས་པའི་དཔེ། དགག་པའི་དཔེ།
འགལ་བའི་དཔེ། དེ་ཉིད་བརྗོད་པའི་དཔེ་སོགས་ལ་རྩ་བར་མཆུངས་གསལ་གི་སྐྱ་
དངོས་སུ་མེད་ཀྱང་། རྗོད་ཤེད་གི་དག་དོན་ལ་བརྟེན་ནས་དཔེ་དང་དཔེ་ཅན་པན་
མཆུངས་པར་གོ་བུས། ཡང་ཐོག་པ་ཅན་གི་རྒྱུ་སོགས་རྒྱུ་གཞན་གི་སྐྱབས་སུ་འང་
མཆུངས་གསལ་གི་སྐྱ་འདི་ནམས་གི་ནང་ནས་འགའ་རེ་བྱུང་ཡང་། དེ་དག་ལ་རང་
རང་གི་བྱུང་ཆོས་མི་འདྲ་བ་རེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དཔེ་རྒྱུ་དང་འདྲ་བར་མི་འགྱུར་བ་སོ་
སོའི་སྐྱབས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཞན་ཡང་དཔེས་སྐྱ་ལས། རྩ་བའི་གཞུང་གིས་མ་ཟིན་པའི་དག་གི་དབང་
ལྷག་གི་འབྲེལ་བ་ལས་ཆ་ལ་སོགས་བཅུ་གཅིག་ཀྱང་གསུངས་པས། དེའི་དཔེར་
བརྗོད་ལས།

དང་བོ་ཆ་ནི།

(ག) འཕྲོན་ཤེད་ལུར་གིས་གཡོ་བའི་ཆ། །

ཐུ་མ་ར་ལ་ལོངས་སུ་སྤྱོད། །ཅེས་དང་།

ཕྱི་བ་རིན་སྤངས་པ་ངག་དབང་བས།

དབྱངས་ཅན་འཇུ་ལ་ཞལ་རྒྱ་བའི་ཆ། །ཞེས་བ་ལྟ་བུ་དང་།

གཉིས་བ་ཁྲོགས་ནི།

(ག) ཨི་རྩ་རྒྱུ་ལའི་འཁྲི་ཤིང་དེ། །

ཁྲོད་ཀྱི་སྒྲིན་མའི་ཁྲོགས་པོ་བྱེད། །ཅེས་དང་།

ཡང་ན། སྤྱན་རྒྱུང་ལྷན་པ་མཐོང་གའི་ཁྲོགས། །ཞེས་བ་ལྟ་བུ་དང་།

གསུམ་བ་སྤྱན་རྒྱུ་ནི།

(ག) གང་གི་འངས་མཉེན་མཆུ་སྒྲོས་ཀྱིས། །

ལྷན་པ་དམར་པོའི་སྤྱན་རྒྱུ་ཐོབ། །ཅེས་དང་།

ཡང་ན། མཆུ་སྒྲོས་རབ་དམར་གྱི་རུའི་སྤྱན། །ཞེས་བ་ལྟ་བུ་དང་།

བཞི་བ་མཐོང་བ་ནི།

(ག) གངས་རིའི་རུམ་བུ་ལྟར་དཀར་བར། །

སོ་ཡི་སྤང་བ་བདག་གིས་མཐོང་། །ཞེས་དང་།

ཡང་ན། ཆོམས་སྤང་རྒྱ་སྐར་ཆོགས་ལ་མཐོང་། །ཞེས་བ་ལྟ་བུ་དང་།

ལྷ་བ་ཐོས་བ་ནི།

(ག) གཞྭར་རྩ་ཡི་སྤྱིང་བུའི་སྐད། །

ཁྲོད་ཀྱི་མགྲིན་པའི་དབྱངས་ལས་ཐོས། །ཞེས་དང་།

༼གཞུང་ལྷན་པོ་མཉམ་པའི་འཇུག༽

ཡང་ན། གསུང་སྟུང་ཆངས་པའི་མགུར་ལས་ཐོས། །ཞེས་བ་ལྟ་བུ་དང་།
བྱུག་བ་བྱུག་བ་ནི།

(ག) སྒྲེ་བ་ལྟ་བུའི་རི་མོ་ཡིས། །

གང་གི་མགྲིན་བ་གསལ་བར་བྱ། །ཞེས་དང་། ༼སྒྲེ་བ་ལྟ་བུའི་དུང་གཡས་
འཁྲིལ་གྱི་མིང་ཡིན། ༽

ཡང་ན། རོན་བཟང་བདུད་ཅི་སྤངས་པས་བྱ། །ཞེས་བ་ལྟ་བུ།
བདུན་བ་རེག་བ་ནི།

(ག) འདོད་པའི་ཐྱོས་བྱམ་བྱང་གིས་ནི། །

བལ་གྱི་སྤང་བོའི་སྤར་རེག་བྱེད། །ཅེས་དང་།

ཡང་ན། མཁྲིན་ཡངས་གཉིང་མཐའ་རྒྱ་མཆོར་རེག་ །ཅེས་བ་ལྟ་བུ།
བརྒྱད་བ་པམ་བ་ནི།

(ག) སྤུང་ལྷེམ་པའི་སྤྲོད་སྤྲུལ་གྱིས། །

འཁྲི་ཤིང་གཞོན་ལྷ་པམ་པར་བྱས། །ཞེས་དང་།

ཡང་ན། གསང་གསུམ་གྱིན་གྱིས་འོད་སྤྲོད་པམ། །ཞེས་བ་ལྟ་བུ།
དབུ་བ་སྤྲེག་བ་ནི།

(ག) སྤྲོད་གསལ་ལོར་བུའི་དོ་ཤལ་གྱིས། །

རྣམ་ཐོས་བྱ་ཡི་ལོར་ལ་སྤྲེག་ །ཅེས་དང་།

ཡང་ན། གཞན་པ་ན་པད་དཀར་འཆིང་རྩེས་བསྟེགས། །ཞེས་བ་ལྟ་བུ།
བརྟ་བ་འཛེག་པ་ནི།

(ག) ཚུ་སྟེས་ཀྱིས་བཏེན་ཞབས་པད་ཟུང་། །

ལྟར་བཅས་འགྲོ་བའི་སྤྱི་བོར་འཛེག་ །ཅེས་དང་།

ཡང་ན། གྲགས་བ་ལྟ་བུ་བརྒྱའི་སྤྱི་བོར་འཛེག་ །ཅེས་བ་ལྟ་བུ།
བརྟ་གཅིག་པ་སེམས་པ་ནི།

(ག) དན་པས་དོན་ཀུན་སྟེར་བྱེད་པ། །

དབྱངས་ཅན་ལྟ་མོ་ཡིན་པར་སེམས། །ཞེས་དང་།

ཡང་ན། དག་གི་འདོད་པ་ཀུན་འཛོ་བས། །

ལྟ་བྱོད་ཆངས་སྤྲས་དབང་མོར་སེམས། །ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ། །

གསུམ་པ། གཞུགས་རྒྱན་བཤད་པ།

༥ གཞུགས་ཅན་གྱི་རྒྱན་ལ། མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་གཉིས། དང་བོ་ནི་རྩ་བ་ལས།
ཐ་དད་སྤང་མིན་གྱུར་པ་ཡི། །

དཔེ་ཉིད་དག་ནི་གཞུགས་ཅན་འདོད། །ཅེས་དང་།

དཔེ་ལ་ལར། དཔེ་ཉིད་རོ་བོ་ཅན་འདོད་དཔེར། །ཞེས་བསྒྱུར་ཡོད། འདི་ནི་དཔེ་
དང་དཔེ་ཅན་ཐ་དད་དུ་བཀོད་ནས་དེ་གཉིས་འབྲ་བའམ་མཚུངས་པ་ཅམ་བཞེད་པ་མ་
ཡིན་པར། དཔེ་དང་དཔེ་ཅན་གཉིས་ཐ་དད་དུ་སྤང་བ་མིན་པ་སྟེ། སོ་སོར་མ་བྱེ་བར་
དཔེ་ཅན་དེ་དཔེའི་གཞུགས་སུ་བཀོད་པའི་རྒྱན་ལ་གཞུགས་རྒྱན་ཟེར། གཞུང་འདིར་

དངོས་བསྟན་གྱི་གཞུགས་རྒྱན་དང་དཔེ་རྒྱན་གཉིས་ཀྱི་བྱད་པར་ནི། དཔེ་དང་དཔེ་
ཅན་ཐ་དད་དུ་བཀོད་ནས་དེ་གཉིས་ལྟ་བུར་སྒྲོར་བ་དཔེ་རྒྱན་དང་། དཔེ་ཅན་དཔེའི་
རོ་བོར་བཀོད་ནས་དེ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་སྒྲོ་བཏགས་པར་སྒྲོར་བ་ལ་གཞུགས་རྒྱན་
ཟེར།

གཉིས་པ་འདི་ལ་ནང་གསལ་གྱིས་དབྱེ་ན། གཞུགས་རྒྱན་སྤྱིའི་རོ་བོ་མ་
འགྱུར་བ་གཞིར་བཟུང་བའི་སྟེང་། དཔེ་ཅན་དཔེའི་རོ་བོར་བཀོད་ཚུལ་གྱི་ཉམས་མི་
ལྟ་བུའི་རྒྱན་ཉི་ཤུ་ཡོད། དེ་དག་ནི།

བསྐྱུས་པའི་གཞུགས་ཅན་མ་བསྐྱུས་པ། །

བསྐྱུས་དང་མ་བསྐྱུས་མཐའ་དག་དང་། །

ཆ་ཤས་དང་ནི་ཆ་ཅན་དང་། །

ཡན་ལག་གཅིག་དང་ལྡན་ལྡན་མིན། །

མི་མཉམ་བྱུང་པར་འགལ་དང་རྒྱ། །

སྒྱུར་བ་དཔེ་ལྡོག་འགོག་པ་དང་། །

མཉམ་འཛོག་གཞུགས་ཅན་གྱི་གཞུགས་ཅན། །

བསྒྲོན་དོར་གཞུགས་ཅན་དང་ཉི་ཤུ། །ཞེས་པའོ། །

དང་པོ་བསྐྱུས་པའི་གཞུགས་ཅན་ནི། གཞུགས་རྒྱན་གྱི་སྐབས་འདིར་དཔེ་ཅན་
དཔེའི་རོ་བོར་བཀོད་དགོས་པའི་རྒྱན་གྱིས་དཔེ་ཅན་དང་དཔེ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་རྣམ་
དབྱེ་བྱུག་སྒྲ་ཁོ་ནར་འགྱུར་བས། རྒྱན་དང་པོ་འདིར་རྣམ་དབྱེ་བྱུག་སྒྲ་བསྐྱུས་པའི་ཆ་
ནས་བསྐྱུས་པའི་གཞུགས་ཅན་ཟེར། དཔེར་ན།

རྩ་བར། དབྱང་བ་འཁྲི་ཤིང་ལག་པ་ནི། །

བསྐྱ་སོར་སོ་ཡལ་འདབ་¹འོ། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་གྱི་བྱང་གཞི་དབྱང་བ་ནི། དཔེའི་བྱང་གཞི་འཁྲི་ཤིང་གི་
གཟུགས་སུ་བཀོད། དཔེ་ཅན་གྱི་བྱང་ཆོས་ལག་བ་དཔེའི་བྱང་ཆོས་བསྐྱའི་གཟུགས་
སུ་བཀོད། ཡང་དཔེ་ཅན་གྱི་བྱང་ཆོས་ལག་བའི་སོར་སོ་ནི། དཔེའི་བྱང་ཆོས་བསྐྱའི་
འདབ་མའི་གཟུགས་སུ་བཀོད་དེ། དབྱང་བའི་འཁྲི་ཤིང་། ལག་བའི་བསྐྱ་ཞེས་བ་ལྟ་
བུའི་བར་གྱི་ནམ་དབྱེ་བྱག་བ་བསྐྱས་ཏེ། དབྱང་བ་འཁྲི་ཤིང་། ལག་བ་བསྐྱ་ཞེས་བ་ལྟ་
བུར་བཅོད་ནས། དཔེ་བྱང་གཞི་བྱང་ཆོས་ནམས་དཔེ་ཅན་གྱི་བྱང་གཞི་བྱང་ཆོས་གྱི་
གཟུགས་དང་ངོ་མོ་དབྱེར་མེད་དུ་སྒྲོ་བཅགས་ཏེ་བཀོད་བ་ལྟ་བུའོ། །དཔེར་བཅོད།

(ག) ཉི་མའི་རྒྱུད་འབྱུངས་གཟུགས་སྐྱ་ཀུན་གསལ་ངོས། །

ཐགས་བཟང་ཚུ་འཛིན་ཐེང་དཀར་ལེགས་འཁྲིགས་ཤིང་། །

ཐབ་རྒྱས་དམ་ཆོས་དབྱར་རྩ་སྒྲོགས་བ་ཡིས། །

སྐལ་ལྷན་སྒོ་གསལ་མདོངས་མཐའ་སྒྲོས་གར་བྱེད། །

ཅས་དཔེ་ཅན་ཉི་མའི་གཉེན་གྱི་རྒྱུད་འབྱུངས་པའི་སྒྲོན་བ་ལྷ་ཀྱ་བྱབ་པའི་སྐྱ།
དཔེ་ཀུན་གསལ་ཏེ་ནམ་མཁའི་གཟུགས་སུ་བཀོད། དཔེ་ཅན་སྒྲོན་པའི་ཞལ་གྱི་
ཆེམས་ནི་དཔེ་སྒྲིན་དཀར་པོའི་ཐེང་བ་འཁྲིགས་པའི་གཟུགས་སུ་བཀོད། དཔེ་ཅན་
སྒྲོན་པའི་ཞལ་ནས་གསུངས་པའི་ཐབ་རྒྱས་གྱི་ཆོས་ནི་དཔེ་འབྲུག་སྐྱ་སྒྲོགས་པའི་
གཟུགས་སུ་བཀོད། ཡང་དཔེ་ཅན་སྐལ་ལྷན་གྱི་གདུལ་བྱ་ནམས་དཔེ་མ་བྱས་སྒྲོས་
གར་བྱེད་པའི་གཟུགས་སུ་བཀོད་དེ། གཟུགས་སྐྱ་ཀུན་གསལ་ཞེས་བ་ལྟ་བུའི་དཔེ་

ཁྱོད་ནི་རེད་ལ་མངོན་སུམ་གྱི།

ཞེས་དཔེ་ཅན་གྱི་བྱང་ཆོས་ལག་པ་དཔེའི་བྱང་ཆོས་འཁྲི་ཤིང་དང་། དཔེ་ཅན་གྱི་བྱང་ཆོས་སོར་སོ་རྣམས་དཔེའི་བྱང་ཆོས་ཡལ་འདབ་དང་། དཔེ་ཅན་སེན་མེའི་འོད་གསལ་ནི་དཔེ་མེ་རྟོག་དང་། དཔེ་ཅན་གྱི་བྱང་གཞི་མངེས་མ་འདི་དཔེའི་བྱང་གཞི་དབྱིད་གྱི་དཔལ་ཡོན་གྱི་གཟུགས་སུ་བཀོད་དེ། དེ་ལྟ་བུའི་མངེས་ལྷན་མ་ཁྱོད་ནི་རེད་ལ་བདེ་བ་སྟེར་བྱིར་མངོན་སུམ་དུ་རྒྱུ་ཞེས་སོ། །འདིའི་ལག་པའི་འཁྲི་ཤིང་ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་ཆོག་གི་རྣམ་དབྱེ་དུག་པ་མ་བསྐྱས་པའོ། །དཔེར་བཞིན།

(ག) འཇམ་དཀར་སྐྱ་ཡི་མན་ཤེལ་ལྷན་པོ་ལ།

བཅུ་དུག་ལང་ཆོའི་རྟ་བདུན་གཟེ་མདངས་ཅན།

མངེས་སྐྱག་འབྲིང་བའི་བང་རིམ་བཞིས་མངེས་ཤིང་།

མད་བྱང་མཁྲིན་པའི་རང་བཞིན་བཟླ་ཅིང་བཞིན།

ཅེས་དཔེ་ཅན་གྱི་བྱང་གཞི་འཇམ་དབྱངས་དཀར་པོའི་སྐྱ། དཔེ་བྱང་གཞི་ཤེལ་དཀར་ལྷན་པོ་དང་། དཔེ་ཅན་གྱི་བྱང་ཆོས་བཅུ་དུག་ལང་ཆོ་རྒྱས་པ། དཔེའི་བྱང་ཆོས་ཉི་འོད་གྱིས་འབྱུང་བའི་མདངས་དང་ལྷན་པ། དཔེ་ཅན་མངེས་སྐྱག་འབྲིང་བའི་ཉམས། དཔེ་བང་རིམ་བཅེགས་པ་བཞིས་མངེས་པ་དང་། དཔེ་ཅན་མཁྲིན་པའི་རྫོ་གྲོས་ནི་དཔེ་བཟླ་ཅིང་བཞིན་པའི་གཟུགས་སུ་རིམ་པ་བཞིན་བཀོད་དེ། དཔེ་དོན་བར་གྱི་སྐྱའི་མན་ཤེལ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་དུག་སྐྱ་མ་བསྐྱས་པ་ལྟ་བུའོ།

(བ) ལུས་ཀྱི་འཁྲི་ཤིང་འཁྲོག་པའི་ཅེར་སྟོན་པའི།

རལ་བའི་མེ་རྟོག་ཅམ་པ་ཀ་ཡི་རུལ།

འཕྱར་འདྲེན་མིག་གི་བྱང་བ་ཀེམ་ཀེམ་གཡོ། །

ཆུ་པོའི་སྐྱེད་ཆེལ་འདི་ནི་ཡ་རེ་ང་། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་གྱི་བྱང་གཞི་ཆུ་པོའི་ལུས་དང་། བྱང་ཆོས་རལ་བ་དཀར་བ།
མིག་མི་གསལ་བ་སོགས། དཔེའི་བྱང་གཞི་ཤིང་འབྲེག་པོ་དང་། བྱང་ཆོས་མེ་ཉླ་
ཅམ་བ་ཀ་དང་། བྱང་བ་ཀེམ་ཀེམ་གཡོ་བ་སོགས་ཀྱི་གཞུགས་སུ་རིམ་བ་བཞེན་
བཀོད་ནས། བར་གྱི་ནམ་དབྱེ་བྱུག་པ་མ་བསྐྱས་བ་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་ན། ལྡེབ་ལེགས་ཆོག་གི་ལོ་འདབ་རབ་མཛེས་ཤིང་། །

དོན་གྱི་འབྲས་བུའི་བྱང་གིས་ཡོངས་སུ་བྱུང། །

ཉམས་འགྱུར་སྒྲན་པའི་ཐེལ་མངར་རབ་རྫོགས་པའི། །

ལེགས་བཞད་གཏམ་གྱི་ལྷོན་པ་འདི་ངོ་མཆར། ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ། །

གསུམ་པ་བསྐྱས་པ་དང་མ་བསྐྱས་པའི་གཞུགས་ཅན་ནི། དཔེ་ཅན་གྱི་བྱང་
གཞི་དང་བྱང་ཆོས་འགའ་ཞིག་དཔེའི་བྱང་གཞི་དང་བྱང་ཆོས་འགའི་གཞུགས་སུ་
བཀོད་ཅིང་། བར་གྱི་འབྲེལ་སྐྱེལ་འགའ་ཞིག་བསྐྱས་ལ་འགའ་ཞིག་མ་བསྐྱས་པའི་རྒྱན་
ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

རྩ་བར། བཞེན་རྒྱ་འཛུམ་པའི་རྒྱ་འོད་ཅེས། །

གཞུགས་ཅན་བསྐྱས་དང་མ་བསྐྱས་པའོ། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་གྱི་བྱང་གཞི་མཛེས་མའི་བཞེན་རས། དཔེའི་བྱང་གཞི་རྒྱ་བའི་
གཞུགས་སུ་བཀོད། དཔེ་ཅན་གྱི་བྱང་ཆོས་མཛེས་མའི་བཞེན་འཛུམ་པ། དཔེའི་བྱང་
ཆོས་རྒྱ་བའི་འོད་གྱི་གཞུགས་སུ་བཀོད་དེ། དང་བོར་བཞེན་རྒྱ་ཞེས་བར་གྱི་འབྲེལ་སྐྱེལ་
བསྐྱས་པ་དང་། གཉིས་པར་འཛུམ་པའི་རྒྱ་འོད་ཅེས་འབྲེལ་སྐྱེལ་མ་བསྐྱས་པ་ལྟ་

བུའོ། །དཔེར་བརྗོད།

(ག) རབ་མཛེས་ལང་ཆོའི་དབྱིད་ཀྱི་དཔལ་མོ་ལས། །

དཀར་འཇམ་ཞལ་བྱིས་མུག་ལ་འདབ་གཡོ་ཞིང་། །

སྒྲོན་འགྲུར་གསུང་གི་བྱང་པའི་མཁྱིན་དབྱངས་ཅན། །

དབྱངས་ཅན་སྐྱེ་ཡི་བད་དཀར་སྣོད་བྱ་ལྗེས། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་ཀྱི་བྱང་གཞི་མཛེས་མའི་ལང་ཆོ་དང་། བྱང་ཆོས་དཀར་འཇམ་གྱི་ཞལ་བྱིས། སྒྲོན་པའི་གསུང་བཅས་ལྷན་པའི་དབྱངས་ཅན་སྐྱེ་མོའི་སྐྱེ་དེ། དཔེའི་བྱང་གཞི་དབྱིད་ཀྱི་དཔལ་མོ་དང་། བྱང་ཆོས་མུག་ལའི་འདབ་མ་གཡོ་བ། དེ་ལ་བྱང་བས་འཕྱར་ལྗོངས་སྐྱེ་དབྱངས་སྒྲོགས་བ། མུག་དཀར་པོའི་སྣོད་བྱ་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་སུ་བཞེད་ནས། ལང་ཆོའི་དབྱིད་དང་། ཞལ་བྱིས་མུག་ལ་སོགས་ནས་དབྱེ་བྱ་བ་བསྐྱས་བ་དང་། མ་བསྐྱས་བ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

(བ) ཅེ་དགའི་གཉེན་འགྲུར་ཁྲོད་གདོང་བརྒྱ་དཀར། །

སོ་སྤང་གེ་སར་ཆོགས་པའི་ཆར་དངར་ལ། །

སྒྲིན་མ་འཁྲོག་པའི་ར་ཡིག་གཉིས་བ་བྱང་། །

འདོད་པའི་སྤང་ཅིས་སྤོས་པའི་གར་བསྐྱར་རོ། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་མཛེས་མའི་གདོང་དཀར་བ་དང་། སོ་སྤང་ཆར་དུ་དངར་བ། སྒྲིན་མ་འཁྲོག་པོར་གནས་བ། ཟུར་མིག་གཡོ་བ་སོགས། དཔེ་བརྒྱ་དཀར་པོའི་གེ་སར་རབ་ཏུ་བྱས་བ་ལ་སྤང་མ་གཉིས་ཀྱིས་སྤང་ཅིའི་བཅུད་ལ་རོལ་ཅིང་སྤོས་པའི་འཕྱར་ལྗོངས་ཀྱི་གཟུགས་སུ་བཞེད། ཀྱང་བ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་སྐྱ་བསྐྱས་

ལ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་སྒྲིལ་བ་སྤྱད་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་ན། སྒྲིག་སྒྲེལ་ལུས་ཀྱི་ལྷོན་པ་རབ་རྒྱས་པར། །

མཛེས་སྤྱད་ལང་ཆོའི་གཡུ་ཡི་ལོ་འདབ་རྒྱས། །

བཞིན་རས་འདབ་སྟོང་གྲོལ་བའི་འཇུ་མ་བག་ཅན། །

སྒྲིན་ལེགས་པད་དཀར་རྒྱས་པའི་ཆལ་འདི་སྟོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

བཞི་བ་མཐའ་དག་གཞུགས་ཅན་ནི། དཔེ་ཅན་གྱི་ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ཅན་
མཐའ་དག་དཔེའི་ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་གཞུགས་སུ་བཀོད་པ་སྟེ། དཔེ་དཔེ་
ཅན་ནམས་གཅིག་ཡོད་ལ། གཅིག་མེད་པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར། བྱང་གཞི་བྱང་ཆོས་
མཐའ་དག་གི་སྟོན་ས་དཔེ་ཅན་དཔེའི་གཞུགས་སུ་བཀོད་དེ། དེ་གཉིས་ཀ་བཟུང་བར་
འོས་པའི་གནས་གཅིག་མཆུངས་སུ་སྟོས་པ་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

ཅ་བར། སོར་མོ་དམར་བའི་འདབ་སྟེང་དང་། །

སེན་མོའི་འོད་ཀྱི་གེ་སར་ཅན། །

ཁྲིད་ཀྱི་ཞབས་ཀྱི་ཆུ་སྟེས་ནི། །

ས་སྟོང་ནམས་ཀྱི་སྤྱི་བོར་འཛིན། །

ཅེས་དཔེ་ཅན་གྱི་ཡན་ལག་ཅན་ནམ་བྱུང་གཞི་རྒྱལ་བོ་ཆེན་པོ་ཁྲིད་ཀྱི་ཞབས་
ནི། དཔེའི་ཡན་ལག་ཅན་ནམ་བྱུང་གཞི་ཆུ་སྟེས་ཏེ་སྤྲེལ་གཞུགས་སུ་བཀོད། དཔེ་
ཅན་གྱི་ཡན་ལག་གམ་བྱུང་ཆོས་སོར་མོ་དམར་བ་ནི་དཔེའི་ཡན་ལག་གམ་བྱུང་ཆོས་
སྤྲེལ་དམར་བའི་འདབ་མ་དང་། སེན་མོའི་འོད་ནི་སྤྲེལ་གེ་སར་ཏེ་དཔེ་ཅན་གྱི་བྱང་
ཆོས་མཐའ་དག་དཔེའི་བྱང་ཆོས་མཐའ་དག་གི་གཞུགས་སུ་བཀོད་པའི་བྱང་གཞི་
རྒྱལ་བའི་རྒྱང་བ་འདི་ནི་ས་སྟོང་སྟེ་མིའི་རྒྱལ་ཐོན་ནམས་ཀྱི་སྤྱི་བོར་འཛིན་ནི་ཞེས་པ་

ལྷ་བྲ། དཔེར་བརྗོད།

(ག) མཉེན་འཇམ་ཕྱག་གི་ཡལ་ག་རབ་རྒྱས་ཅེར། །

སོར་མོའི་ལྷག་ཐུན་གཞོན་ཏུ་ནམ་པར་གཡོ། །

བེ་རྩུར་སྡོན་པའི་མི་ཤང་འདབ་མ་ཅན། །

ཆངས་སྤུས་སྒྲི་ཡི་ཨ་ཤུང་ཐ་འདི་མཛེས། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་གྱི་བྲད་ཆོས་སམ་ཡན་ལག་འཇམ་ཞིང་མཉེན་པའི་ཕྱག་དཔེའི་
བྲད་ཆོས་སམ་ཡན་ལག་བྲད་རྒྱབ་སྡོན་ཤིང་གི་ཡལ་ག་དང་། དཔེ་ཅན་ལྷ་མོའི་ཕྱག་
གི་སོར་མོའི་དཔེ་སྡོན་ཤིང་གི་ཡལ་ག་འི་ཅེ་མོ་ཤིན་ཏུ་མཉེན་ཞིང་གསར་དུ་སྤྲེས་
པའི་ལྷག་ཐུན་གཞོན་ཏུ་གཡོ་བ་དང་། དཔེ་ཅན་ལྷ་མོའི་ཕྱག་གི་སོར་མོའི་ཅེར་
བསྐྱམས་པའི་མི་ཤང་ནི་དཔེ་ལྷག་ཐུན་གྱི་ཅེ་ན་བཞད་པའི་མེ་རྟོག་གི་འདབ་མ་དང་།
དཔེ་ཅན་གྱི་ཡན་ལག་ཅན་ནམ་བྲད་གཞི་དབྱངས་ཅན་མའི་སྒྲི་ནི་དཔེའི་ཡན་ལག་ཅན་
ནམ་བྲད་གཞི་ཨ་ཤུང་ཐ་སྟེ་བྲད་རྒྱབ་ཤིང་གི་སྡོན་པའི་གཟུགས་སུ་བཞུགས་པ་ལྟ་བུའོ། །

(བ) འབྲེལ་ལྗེས་ལུས་ཀྱི་ལྷག་ཐུན་ཡིད་འོང་ཅེར། །

མཆར་སྤྱག་རྫོགས་པའི་བཞིན་རས་མེ་རྟོག་དགོད། །

ཟུར་མིག་བྲད་བ་གཞོན་ཏུའི་འཕུར་ལྗིང་བཅས། །

ལུས་མཆོག་ཡོངས་འདུའི་སྡོན་པར་འབྱུང་དེ་སྤྱ། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་མཛེས་མའི་ལུས་དང་། བཞིན་རས། ཟུར་མིག་རྣམས་དཔེ་ལྷག་
ཐུན་དང་། དེའི་མེ་རྟོག་དེ་ལ་བྲད་བ་འཕུར་ལྗིང་བྲེད་པ་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་སུ་རིམ་
པར་བཞུགས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ་གོ་སྤྱོད། །

ཡང་ན། འཇམ་མཉེན་ལུས་ཀྱི་ལྗང་བྱ་ཆེར་བྲ་ཡང་། །

མཆར་སྤྱག་ལང་ཆོ་གསར་བའི་མདངས་ཀྱིས་མཛེས། །

མགོ་སྐྱེས་སྟེ་མའི་ཐོན་པོ་རབ་མཛེས་བའི། །

སྟོ་སྐྱེད་ཀྱིས་བའི་ལོ་ཉིག་ཀྱན་དགའི་ཡུལ། །ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ། །

ལྷ་བ་ཆ་ཤས་གཞུགས་ཅན་ནི། དཔེ་ཅན་གྱི་བྱང་ཆོས་གང་ཡིན་པ་དེའི་ཆ་
ཤས་ཁོ་ན། དཔེའི་གཞུགས་སུ་བཀོད་པ་ལས། དཔེ་ཅན་གྱི་ཆ་ཤས་ཅན་གཞུགས་སུ་
མ་བཀོད་པ་ཞིག་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

ཅ་བར། གཏུམ་མོ་སྟོ་བྱར་ཉིད་དུ་ནི། །

བྱོད་གདོང་མཆུ་ཡི་ཡལ་འདབ་གཡོ། །

རྩལ་གྱི་ཆུ་ཡི་ཐེགས་པ་ཡི། །

དོག་པ་ལྷ་ཉིག་འོད་ཅན་འཛིན། །

ཅེས་དཔེ་ཅན་ཤིན་ཏུ་ཁྱོ་གཏུམ་ལྡན་པའི་བྱང་མེད་དེའི་གདོང་ནི་ཆ་ཤས་ཅན་
ཡི་བས་གང་གི་གཞུགས་སུ་འང་མ་བཀོད་པར། བྱང་མེད་དེའི་གདོང་གི་ཆ་ཤས་མཆུ་
དང་རྩལ་ཆུའི་ཐེགས་པ་གཉིས་དཔེ་ཡལ་འདབ་གཡོ་བ་དང་། ལྷ་ཉིག་གི་དོག་པ་འཕམ་
ལྷ་ཉིག་བསྐར་ལ་བརྒྱས་པའི་འོད་ཀྱི་གཞུགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། འདི་ལ་བཞེད་
ཆུལ་མི་འབྲ་བ་མང་བས། བོད་མཁས་འབེལ་གཏམ་དུ། ཆ་ཤས་ནི་ཆ་ཤས་ཅན་དེའི་
ཡན་ལག་ཡིན་མིན་ལ་མ་སྟོས་བར་ཆ་ཤས་ངག་སྟོས་ཀྱིས་ཐེན་ཆད་གཞུགས་སུ་
བཀོད་ཆོག་པ་ནི། ཅ་བར་གསུངས་པའི་ཆ་ཤས་ཅན་གདོང་གི་ཡན་ལག་གམ་དེའི་ཆ་
ཤས་ཡིན་པ་མཆུ་དང་། ཆ་ཤས་མ་ཡིན་པ་གདོང་ལ་གནས་སྐབས་སུ་ལྡན་པའི་རྩལ་
ཆུའི་ཐེགས་པ་གཉིས་གཞུགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པར་བཞེད། འོན་ཀྱང་ལྷ་བ་

ཆེན་པོ་སོགས་མཁས་པ་མང་པོས་ལུས་ཀྱི་ཆོགས་པ་ན་ཡོད་པའི་རྩལ་ཚུ་ལུས་ཀྱི་
ཆ་ཤས་ཡིན་པས་ན། ཕྱིར་ཐོན་པའི་རྩལ་ཚུ་དེ་གཞོན་གྱི་ཆ་ཤས་མིན་ཀྱང་སྒོ་བ་
དཔོན་གྱིས་ཐ་སྙད་རགས་པ་དང་བསྟན་ནས་གཞོན་པ་ཐགས་པའི་རྩལ་ཚུ་དེ་གཞོན་
གྱི་ཆ་ཤས་སུ་བཞེད་པ་ལ་དགོངས་པར་གསུངས། དཔེར་བཞིན།

(ག) མང་དུ་ཐོས་པའི་རལ་ཁུར་རབ་ལྷི་ཞིང་། །

གནས་ལྷ་རིག་པའི་ལུས་སྟོབས་ནམ་པར་རྒྱས། །

མཁས་མང་གངས་རིའི་སྒོ་ལ་འགྱིང་མཛད་པ། །

དཔང་ལོ་ཁྱོད་ཀྱིས་སྒོ་ལྷན་དགའ་བ་སྦྱེད། །

ཅེས་ཆ་ཤས་ཅན་དཔང་སྟོན་ལོ་རྒྱ་བ་སྒོ་ལྷན་བཟན་པ་དེ་གང་གི་གཟུགས་
སུང་མ་བཞོད་པར། དེའི་ཆ་ཤས་མང་དུ་ཐོས་པ་ནི། དཔེ་གཡུ་རལ་རྒྱས་པ་དང་།
གནས་ལྷ་གཟིགས་པ་ནི། དཔེ་སྟོབས་རྒྱས་པ་དང་། མཁས་པ་མང་པོ་ནི། དཔེ་གངས་
རིའི་གཟུགས་སུ་བཞོད་དེ། མཁས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཙུག་གི་རྒྱན་ནམ། གངས་རིའི་
སྒོ་ལ་འགྱིང་བའི་མེང་གེ་རྩ་བུ་ཁྱོད་ཀྱིས་སྒོ་ལྷན་དགའ་བ་སྦྱེད་ཅེས་སོ། །

(བ) དཀའ་ཐུབ་ལྷན་པས་སྤར་གྱུར་ལག་པ་ཡི། །

མཛུབ་ཅེ་བརྒྱའི་སྦྱད་པས་ཉེར་བཟུང་བའི། །

ཡིད་འཕྲོག་བགང་སྤང་མཛེས་མ་འདི་དག་ནི། །

ཐར་བ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱི་ཅེ་དགའི་གྲོགས། །

ཞེས་ཆ་ཤས་ཅན་དཀའ་ཐུབ་ཅན་གྱི་ལག་པ་ནི་གང་གི་གཟུགས་སུང་མ་
བཞོད་པར། དེའི་ཆ་ཤས་མཛུབ་ཅེ་ནི། བརྒྱའི་སྦྱད་པ་སྟེ་ཟེ་བའམ་ཟེ་འུ་འུ་དང་།

མཐུ་བ་ཅེར་བཟུང་བའི་བཟང་བའི་མཛེས་མའི་གཟུགས་སུ་བཞུགས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་ན། རྩོམ་གཏིང་དཔག་དཀའ་བ་མཛོས་སྒྲིང་། །

ནམ་དཔྱད་སྒྲུབ་ཀྱི་ཐེངས་ཅེད་འཛོམས། །

མཐུན་རབ་ལོ་སྒྲིལ་མཛོད་ཀྱི་གཏིང་གྲུབ་པའོ། །

རྩོགས་ལ་མཁས་དབང་འཇམ་གླིང་མཛེས་པའི་རྒྱ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

བྱུག་པ་ཆ་ཤས་ཅན་གྱི་གཟུགས་ཅན་ནི། དཔེ་ཅན་གྱི་ཆ་ཤས་ཅན་ཞོན་
དཔེའི་གཟུགས་སུ་བཞུགས་པ་ལས། དཔེ་ཅན་དེའི་ཆ་ཤས་གང་ཡང་དཔེའི་གཟུགས་
སུ་མི་འགོད་པ་ཞིག་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

ཅ་བར། གདོང་བའི་འདམ་སྒྲེས་སྒྲིན་འཁྲུག་ཅིང་། །

རྩལ་གྱི་ཚུན་ཐགས་པ་དང་། །

མིག་དག་ཀྱང་ཏུ་དམར་བ་འདི། །

སྒྲིས་པའི་གནས་སྒྲུབ་གསལ་བར་བྱེད། །

ཅེས་ཆ་ཤས་ཅན་མཛེས་མའི་གདོང་ནི། དཔེ་འདམ་སྒྲེས་ཏེ་བསྒྲུབ་གཟུགས་
སུ་བཞུགས་ཅིང་། དཔེ་ཅན་དེའི་ཆ་ཤས་སྒྲིན་མ་འཁྲུག་པ། རྩལ་ཚུའི་ཐེགས་པ་ཐགས་
པ། མིག་དམར་བ་གསུམ་དཔེ་གང་གི་གཟུགས་སུ་འང་མ་བཞུགས་པར། རྩལ་འཁྲུག་
འདིས་འདོད་པ་ལ་ཆགས་པས་སྒྲིས་པའི་གནས་སྒྲུབ་གསལ་བར་བྱེད་ཅེས་
སོ། །དཔེར་བཞིན།

(ག) འཇམ་དབྱངས་བཞེན་རས་ལི་ཁྲིའི་ཐེག་ལེ་རོས། །

ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་གཞིགས་པའི་སྒྲིན་དཀྱུས་དང་། །

རི་སྟེང་ལེགས་བཤད་སྟོགས་པའི་ཞལ་གྱི་སྟོ། །

འཇུ་མ་པའི་སྐལ་བཟང་སྟེ་དགའའི་ངལ་གསོ་སྟེར། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་གྱི་ཆ་ཤས་ཅན། འཇུ་མ་པའི་དབང་ས་གྱི་ཞལ་རས་ནི། ལི་ཁྲིའི་ཐིག་ལེ་སྟེ་ཉི་མའི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་གཟུགས་སུ་བཀོད་ཅིང་། ཞལ་གྱི་ཆ་ཤས་སྟུན་དགྲུས་རིང་བ་དང་། ཞལ་སྟོ་འཇུ་མ་པ་སོགས་གང་གི་གཟུགས་སུ་འང་མ་བཀོད་པར། སྐལ་བ་བཟང་བོའི་སྟེ་དགའ་མཐའ་དག་མོངས་པའི་སྤྱག་བསུལ་ལས་གྲོལ་བའི་ངལ་གསོ་སྟེར་བའམ་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པའི་སྟོགས་ཀྱི་མཆོག་སྟེར་**"ཞེས"**¹སོ། །

(བ) ཁྲིད་སྤྱགས་ཟག་པ་མེད་པའི་མེ་ལོང་ལ། །

སྟེབ་པའི་ཆོས་ཀྱན་གཞར་ཡང་མི་གནས་པའི། །

ནམ་རྟོག་མེད་ལས་སྟེས་པའི་ཉིང་འཛིན་གྱི། །

ནམ་པ་དཔག་ཏུ་མེད་ལ་ལྷང་ཞིང་འཇུག། །

ཅེས་ཆ་ཤས་ཅན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱགས་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ། དཔེ་མེ་ལོང་གི་གཟུགས་སུ་བཀོད། དེའི་ཆ་ཤས་སྤྱགས་རྒྱུད་ལ་སྟེབ་གཉིས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་མི་གནས་པ་དང་། ནམ་པར་རྟོག་པའི་བག་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཉིང་འཛིན་གྱི་སྟོ་མང་ལོ་ལ་འཇུག་ལྷང་བྱེད་པ་ནམས་གང་གི་གཟུགས་སུ་མ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་ན། སྡོ་ལྷང་ནེ་འུ་གསིང་མཛེས་པས་སྟོགས་ཀྱན་ཁྲལ། །

དཀར་དམར་འདབ་བརྒྱ་འཇུ་མ་པའི་མེ་རྟོག་དགོད། །

གངངས་སྟུན་ཁྲ་བྱུག་སྟོས་པས་མགྱིན་སྟེ་སྟོག། །

1 ཅེས

ཆར་དུས་མཐོ་ངེས་སྒྲིད་ཆལ་ཀུན་དགའི་དབལ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུལོ། །

བདུན་པ་ཡན་ལག་གཅིག་པའི་གཞུགས་ཅན་ནི། དཔེ་ཅན་གྱི་ཡན་ལག་གཅིག་ཁོ་ན་¹དཔེ་ཡན་ལག་གཅིག་གི་གཞུགས་སུ་བཀོད་ཅིང་། དཔེ་ཅན་གྱི་ཡན་ལག་ལྷག་མ་²ཀླམས། དཔེ་དེའི་ཡན་ལག་གང་གི་གཞུགས་སུ་འང་མ་བཀོད་པའི་རྒྱ་ཞིག་ལ་ཟེར། དེ་བཞིན་དུ་བྱད་གཞིའམ་ཡན་ལག་ཅན་གང་ཡིན་པ་དེའི་བྱད་ཆོས་སམ་ཡན་ལག་ལྷ་ཅམ་ཞིག་ཆོགས་བཅད་དེ་ལ་གསལ་ཐོར་ཡོད་ན། དེའི་ཁྱོད་ནས་ཡན་ལག་གཉིས་ཅམ་ཞིག་ཁོ་ན་དཔེའི་གཞུགས་སུ་བཀོད་ཅིང་། ཡན་ལག་ལྷག་མ་ཀླམས་དང་ཡན་ལག་ཅན་དེ་གང་གི་འང་གཞུགས་སུ་མ་བཀོད་པ་ལ་ཡན་ལག་གཉིས་གཞུགས་ཅན་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཡན་ལག་གསུམ་གཞུགས་ཅན་སོགས་ཀྱང་ཤུགས་ལ་རྟོགས་དགོས། གཅིག་གཞུགས་ཅན་ནི་དཔེར་ན།

རྩ་བར། མཛེས་མ་སྤྱོད་པའི་མཁུར་ཆོས་དམར། །

མིག་གི་ལྷན་ལ་དམར་པོ་ཅན། །

ཁྱོད་གྱི་གདོང་གིས་སྤྱེ་བོ་ནི། །

འདིར་ཡང་དམར་བའི་རང་བཞིན་བྱས། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་ཡན་ལག་ཅན་མཛེས་མའི་གདོང་དང་། དེའི་ཡན་ལག་བཀོད་པའི་ནང་ནས། སྤྱོད་པའི་མཁུར་ཆོས་དམར་པོ་གང་གི་གཞུགས་སུ་འང་མ་བཀོད་པར། དེའི་ཡན་ལག་གི་ནང་ནས་མིག་གཅིག་བུ་ལྷན་ལ་དམར་པོའི་གཞུགས་སུ་བཀོད་དེ། མཛེས་མའི་འདོད་པའི་རྣམ་འགྱུར་འདིས་སྤྱེ་བོ་འདོད་ཆགས་ཅན་རྣམས་

1 དཔེ

2 ཀླམས་དང་།

ཆགས་པའི་བཞེན་རས་ཅི་ཡང་དམར་བའི་རྣམ་འགྱུར་ཅན་དུ་བྱས་སོ། །ཞེས་དང་།
འདིར་ཡན་ལག་གཟུགས་ཅན་དང་། ཆ་ཤས་གཟུགས་ཅན་གྱི་མི་འདྲ་བའི་བྱང་པར་
ལ། མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་ཚུལ་མི་འདྲ་ཞིང་། འབྲུག་སྤྱལ་གྱིས། ཡན་ལག་དང་ཆ་
ཤས་གཉིས་དོན་གཅིག་མིང་གི་རྣམ་གངས་སུ་བཞེད་དེ། འབྲུག་ཚུལ་ཡང་བྱབ་ཆེ་
ཆུང་མེད་པར་མཉམ་པར་འབྲུག་ཅིང་། རྒྱ་གཉིས་པོའི་བྱང་པར་ཡང་ཡན་ལག་
གཅིག་གཟུགས་ཅན་སོགས་ཡན་ལག་གཅིག་ཁོ་ན་གཟུགས་སུ་བཞེད་¹་ནས།
ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་གཟུགས་སུ་བཞེད་པའི་བར་དུ་ཡོད་ལ། ཆ་ཤས་གཟུགས་ཅན་
ནི། ཆ་ཤས་ཅན་དེ་ལ་ཆ་ཤས་ཅི་ཅུང་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་གཟུགས་སུ་འགྲོད་དགོས་
པའི་རྒྱ་ཆེ་ཆུང་གི་བྱང་པར་དང་། ཡན་ལག་དུ་མའི་གཟུགས་ཅན་དང་། ཆ་ཤས་
གཟུགས་ཅན་འདྲ་བར་གསུངས་མོད། འོན་ཀྱང་བོད་མཁས་འབེལ་གཏམ་དུ། ཆ་ཤས་
ནི་ཆ་ཅན་དེའི་ཡན་ལག་དངོས་ཡིན་མིན་ལ་མ་ལྟོས་པར། ཆ་ཤས་དག་སྒྲོས་ཟེན་
ཆད་གཟུགས་སུ་འགྲོད་ཆོག་ལ། ཡན་ལག་ནི་ཆོས་ཅན་དེའི་ཡན་ལག་ཉིད་ཡིན་
དགོས་པར་བཞེད་པ་ལྟར། ཆོས་ཅན་གང་ལའང་ཡན་ལག་གཙོ་ཆེ་ཞིང་ཆ་ཤས་གཙོ་
ཆུང་བས་བྱབ་ཆེ་ཆུང་ཡོད། རྒྱ་འདི་གཉིས་ལ་བྱང་པར་མེད་ན་སྒྲོས་སྒྲིན་དུ་འགྲོ་
བས། རྒྱ་རེ་རེ་ལའང་རྣམ་འགྱུར་མི་འདྲ་བའི་བྱང་པར་རེ་ཡོད་དགོས། རྒྱ་འདི་
གཉིས་ཀྱི་བྱང་པར་ནི། ཡན་ལག་གཟུགས་ཅན་སོགས་ལ་གདོང་གི་ཡན་ལག་མིག་
ལྷན་ཀྱི་གཟུགས་སུ་བཞེད་པའི་མཛེས་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོན་པ་ཅན་སྤྲུལ་ཏེ་བདག་པོའི་
སྤྲུལ་པ་ནས་ཆོས་ཅན་དེ་ལ་ཡན་ལག་དེ་ལྡན་པའི་རྒྱ་གསལ་བོར་ཡོད་དགོས་པ་
དང་ཆ་ཤས་གཟུགས་ཅན་ལ་ཡན་ལག་མཚུགས་པ་སོགས་བྱེད་ལས་གཙོ་ཆེ་

1 - བ་

དགོས་པ་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་ཆེན་པོའི་དགོངས་པ་ལྟར་ལེགས་
སོ། །དཔེར་བརྗོད།

(ག) ཞིང་འདྲིར་མཆོག་གི་སྤྱུལ་སྤྱུའི་ནུམ་རོལ་གྱིས། །

མཆོག་དམན་གདུལ་བྱར་ཆོས་འཁོར་ལེགས་བསྐྱོར་བའི། །

སྟོན་བརྗོད་གསུང་གི་དབྱར་གྱི་རྩ་གསར་ཅན། །

མངོན་མཐོངས་ལེགས་མ་ལུས་གཅིག་ཏུ་སྒྲོག། །

ཅེས་པས་ཡན་ལག་ཅན། ཞིང་འདྲིར་མཆོག་གི་སྤྱུལ་སྤྱུའི་ནུམ་པར་རོལ་བ་
སྟོན་བ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་དང་། དེའི་ཡན་ལག་གམ་ཁྱད་ཆོས་གདུལ་བྱ་རིགས་ཅན་
གསུམ་ལ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བ་གཉིས་གང་གི་གཟུགས་སུ་འང་མ་བཞོད་པར།
ཡན་ལག་གསུང་གཅིག་བྱ་དབྱར་གྱི་རྩ་གསར་སྟེ་འབྲུག་སྤྱུའི་གཟུགས་སུ་བཞོད་དེ།
ཅན་ཞེས་བདག་པོའི་སྤྱི་སྤྱིར་བའི་སྟོན་ཀྱི་ཡོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

(བ) འདྲེན་པ་ཁྱོད་གསུང་ནུམ་པ་ཐམས་ཅད་པ། །

ལེགས་བཤད་སྟོན་པའི་སྤྱིང་བྱ་རྒྱུད་གཅིག་པས། །

གདུལ་བྱ་རང་རང་སྐལ་བར་འཆམ་པའི་ཆོས། །

སྟོན་པར་རུས་པ་ལྟ་བུའི་རྒྱལ་པོའོ། །

ཞེས་ཡན་ལག་ཅན་སྟོན་པ་ལྟ་བུ་ཐུབ་པ་དང་། དེའི་ཡན་ལག་སྟེ་སྟོན་པའི་
གསུང་གི་མཛད་པ་སོ་སོ་ནས་གཟུགས་སུ་མ་བཞོད་པར། སྟོན་པས་ལེགས་བཤད་
རི་སྟེང་ཅིག་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་གསུང་གཅིག་ཉིད་ཀྱི་གསུངས་པའི་མཛད་པ་སྟེ་
ཡན་ལག་དེ་གཅིག་བྱ་སྤྱིང་བྱ་རྒྱུད་གཅིག་པའི་གཟུགས་སུ་བཞོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་ན། དཀར་མཛེས་རལ་བའི་ཐོར་ཅོག་གཙུག་ན་མཛེས། །
དམར་སེར་གཟི་འོད་འབྱུག་པའི་འཛེན་བྱེད་གཡོ། །
རབ་བརྗེད་ཞག་ཚོམ་སྤྱ་ཉིག་དོ་ཤལ་ཅན། །
སྤྱིད་པའི་ཀླན་པོ་ཉམས་སྤྱོད་བྱེ་བའི་བདག་ཁེས་དང་།

ཡན་ལག་གཉིས་གཟུགས་ཅན་དཔེར་ན།

དགའ་བ་རབ་འཕེལ་ཅེ་དགའི་བཞིན་རས་མཛེས། །
ཡན་ལག་ལྷག་ཐུན་གསར་བའི་གཞོན་ཤེས་གསལ། །
རག་སྒྲན་བྱང་བ་གཞོན་བྱའི་སྤྱད་བྱངས་ཅན། །
ཉམ་ཆུང་བྱིས་པ་འདི་དག་བྱམས་བཅེའི་ཡུལ། །ཞེས་དང་།

ཡན་ལག་གསུམ་གཟུགས་ཅན་དཔེར་ན།

ལང་ཚོའི་ཆུ་འཛིན་གསར་བ་རབ་རྒྱས་ཤིང་། །
སྟོབས་རྩལ་ལུས་སྤྲ་འབྱུག་པའི་ཅེ་འཛོ་ཅན། །
རྣམ་དཔྱོད་དབྱར་རྩ་འབྱམ་གྱི་དཔལ་འཛིན་པའི། །
རྒྱོ་གསལ་གཞོན་བྱ་འཛིག་རྟེན་མཛེས་པའི་རྒྱན། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

བརྒྱད་པ་ལྷན་པའི་གཟུགས་ཅན་ནི། དཔེ་ཅན་གང་གི་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་
གཉིས་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འགྲོགས་པའམ་ལྷན་པ་དེ། དཔེའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་གཉིས་ཀྱང་
པན་ཚུན་འགྲོགས་པའམ་ལྷན་པ་ཞིག་གི་གཟུགས་སུ་བཀོད་པས། དཔེ་ཅན་དེ་དག་
ལྷན་ཅིག་ཏུ་གནས་པར་མ་ཟད། དཔེ་རྣམས་ཀྱང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ལྷན་པའམ་འགྲོགས་
པའི་གཟུགས་ཅན་ཞིག་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

རྩ་བར། གདོང་འདི་འཇུག་པའི་མེ་ཉོག་འབར། །

གཡོ་བའི་མིག་ནི་བྱང་བ་ཅན། །

ཞེས་པ་མེ་ཉྟག་བྱང་བ་དག། །

འགྲོགས་པས་ལྷན་པའི་གཟུགས་ཅན་ནོ། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་གདོང་འདི་དཔེ་མེ་ཉྟག་འཇུ་མ་ཞིང་འབར་བའི་གཟུགས་སུ་
བཀོད། དཔེ་ཅན་གདོང་གི་མིག་གཡོ་བ་དེ་དཔེ་པར་འདི་ནང་གི་བྱང་བའི་གཟུགས་སུ་
བཀོད་ནས། དཔེ་ཅན་གྱི་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་གཉིས་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ལྷན་པའམ་འགྲོགས་པ་
དེ། དཔེ་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་གཉིས་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ལྷན་པའམ་འགྲོགས་པའི་གཟུགས་སུ་
བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །དཔེར་བརྗོད།

(ག) དབྱངས་ཅན་སྟེང་པའི་འཁྲི་ཤིང་ཅེར། །

མི་མང་ཁུ་བྱག་སྒྲ་སྟན་སྟོག། །

མགོ་སྦྱེས་མཐིང་གའི་ནམ་མཁའ་ལ། །

མོར་བུའི་རྒྱན་གྱི་འོད་ཚོན་འཕྲོ། །

ཞེས་དབྱངས་ཅན་མའི་བྲག་གི་ཅེ་དང་། མི་མང་། མགོ་སྦྱེས་ཏེ་དབྱ་སྒྲ་དང་
དེའི་རྒྱན་རྣམས་དཔེ་རིམ་པ་བཞིན། འཁྲི་ཤིང་གི་ཅེ་དང་དེར་ཁུ་བྱག་གི་སྒྲ་སྟན་
སྟོག་པ། ནམ་མཁའ་སྟོན་པོ་ལ་ཉི་འོད་འཕྲོ་བའི་གཟུགས་སུ་རིམ་པ་བཞིན་བཀོད་དེ་
དཔེ་ཅན་རྣམས་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གནས་པར་མ་ཟད། དཔེ་རྣམས་ཀྱང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་
འགྲོགས་པའམ་ལྷན་པའི་གཟུགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

(བ) ཁྲིད་ལུས་ས་རྒྱ་ཀླ་རའི་འཁྲི་ཤིང་གི། །

ལང་ཚོའི་མེ་ཉྟག་ཅི་ཡང་འབར་བས་ན། །

སྒྱར་དུ་བྱ་མའི་འབྲས་བུ་དུད་འབྲུར་ཞེས། །

ཤེས་ལྷན་འདབ་ཆགས་ཆོགས་འདི་ཅ་ཙེ་སྒྲོགས། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་མངེས་མའི་ལུས་དང་། ལང་ཆོ་དར་བ། ལུ་མ་རྒྱས་བ། དེ་ལ་སྒྲེ་པོ་
རྣམས་འདོད་པའི་ཅ་ཙེ་སྒྲོགས་པ་རྣམས། དཔེ་རིམ་པ་བཞེན་ས་སྤྲ་ཀླ་རའི་འཁྲི་ཤིང་
དང་། དེར་མེ་རྟོག་རབ་རྩ་བཞད་པ་ལ་འབྲས་བུའི་ཆོགས་ཀྱིས་དུད་པར་འགྱུར་ཞེས་
འདབ་ཆགས་སོགས་ཀྱིས་ཅ་ཙེ་སྒྲོག་པའི་གཟུགས་སུ་བཀོད་དེ། དཔེ་དང་དཔེ་ཅན་
རྣམས་སྤྲ་མ་ལྟར་པན་ཚུན་ལྷན་དུ་འགྲོགས་པའམ་མཉམ་དུ་གནས་པར་བརྗོད་པ་ལྟ་
བུའོ། །ས་སྤྲ་ཀླ་རའི་འཁྲི་ཤིང་ནི་ཨ་ལྷ་མཆོག་གི་ཤིང་ཡིན་ཏེ། དེའི་འབྲས་བུ་ལ་ཨ་
འབྲས་ཞེས་གྲགས་པར་གསུངས་པ་དང་། ལ་ལས་ཤིང་འདི་སྒོས་དཀར་གྱི་ཤིང་དུ་
བཤད་པའང་ཡོད།

ཡང་ན། ལང་ཆོ་འི་གཡུ་ཡི་ལོ་འདབ་རབ་རྩ་དུད། །

རྣམ་དཔྱོད་བརྒྱ་སྟོང་གི་མངེས་སུ་གྲོ་ལ། །

མཁུན་བཟང་ཞེས་མངར་འབྲས་བུ་རབ་སྒྲིན་པའི། །

སྤྲ་མཁས་དཔག་བསམ་སྒྲོན་བཟང་གང་དེར་བསྒྲགས། །

དགུ་བ་མི་ལྷན་པའི་གཟུགས་ཅན་ནི། དཔེ་ཅན་གང་གི་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་
གཉིས་དཔེའི་ངོ་བོ་མི་མཐུན་པའམ་སྒྲན་ཅིག་རྩ་མི་ལྷན་པའི་དངོས་པོ་གཉིས་ཀྱི་
གཟུགས་སུ་བཀོད་པ་ཞིག་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

རྩ་བར། གདོང་འདི་འཇུ་མ་པའི་རྒྱ་འོད་དང་། །

སྤྲ་པའི་མིག་ནི་ལྷན་ལ་ཅན། །

རྒྱ་འོད་ལྷན་ལ་མི་ལྷན་པས། །

ལྷན་མིན་ཞེས་པའི་གཟུགས་ཅན་ནོ། །

སྒྲིབ་མའི་ནགས་སྒྲོང་རྒྱག་པོའི་ཁྲིད་ན་གཡོ། །

223

ལ་གོ་དགོས་པར་གསུངས་སོ། །

(བ) ཁྱོད་གདོང་ངམ་ནག་ཟུན་པའི་འཁོར་ས་ཆེ། །

སྒྲིན་འབྲོག་བསྐལ་མེས་རབ་འབྱུང་ཟུན་གྱི་ཉི། །

གཟིགས་པའི་གར་རེས་སྒྲིང་ལ་བདུད་ཅིའི་རོ། །

སྒྲིན་ཕྱིར་དཀྱིངས་ནས་ཁྲོས་དེ་ཆོགས་བདག་ལྟོ། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་ལྟའི་གདོང་དང་། སྒྲིན་མ་འབྲོག་པོ། ཟུན་སོགས་ནི་དཔེ་རིམ་
པ་བཞིན་ངམ་ནག་གམ་ཏ་ཅང་སྒྲག་དུམ་ཆེ་བའི་ཟུན་པ་དང་། བསྐལ་བའི་མེ་དང་། ཉི་
མ་དང་། བདུད་ཅིའི་རོ་སྒྲི་སྒྲིང་ལ་བསེལ་བ་སྒྲིན་པ་སོགས་ཀྱི་གཟུགས་སུ་བཀོད་དེ།
ཟུན་པ་དང་མེ་ལྟན་དུ་མི་འབྲོགས་པ་དང་། ཉི་མ་དང་བསེལ་བ་སྒྲིན་པ་ལྟན་དུ་མི་
འབྲོགས་པའམ་མི་ལྟན་པ་ལ་སྒྱུར་བ་ལྟ་བུའོ། །རྒྱན་འདིའི་སྒྲོར་ཚུལ་ཤིན་ཏུ་རོ་
མཆར་ཞིང་མཛེས་པ་ཁྱུང་པར་ཅན་ཞིག་ཏུ་སྒྲན་དག་མཁན་རྣམས་འདོད་དོ། །ཡང་
དཔག་བསམ་འཁྲི་ཤིང་ལས།

ཅི་སྦྲད་སྒོ་བྱར་འཇུག་པའི་རྒྱ་རིས་ཀྱིས། །

ཁྱོད་ཞལ་ཚུ་སྒྲིས་མད་བྱང་སྦྲད་དུ་མཛེས། །ཞེས་དང་།

གཞན་ཡང་།

རྒྱལ་བ་ཉི་མ་དམ་ཆོས་རྒྱ་བའི་འོད། །

ཞི་བའི་དཔལ་དུ་འབར་བ་སྒྲིང་བསེལ་བའི། །

བདུད་ཅིའི་དོ་ཤལ་དཀར་པོ་འཇུག་པའི་དཔལ། །

གསར་བ་འགྲོ་བའི་རྒྱན་དུ་དར་བར་མཛོད། །ཅེས་པ་ལྟ་བུ་དང་།

225

ཆགས་པས་གཞོམ་པར་བྱས་ཞེས་སོ། །དཔེར་བརྗོད་ན།

(ག) གསུང་དབྱངས་ན་བར་སྟན་འཛེབས་ཤིང་། །

སྟན་བྱང་ཤང་བྱག་ངང་མོ་དཀར། །

དབྱངས་ཅན་གཟུགས་སྐྱེའི་པད་དཀར་གྱིས། །

ལེགས་བཤད་སྤང་ཅིའི་བཅུད་བཟང་སྟེ། །

ཞེས་བརྟན་བའམ་ཡན་ལག་ལྷ་མོའི་གསུང་གང་གི་གཟུགས་སྐྱེའང་མ་བཞོད་
པར། བརྟན་པ་སྟན་གཉིས་སྤང་མའི་གཟུགས་སྐྱེ་བཞོད། དེ་ངང་བ་དཀར་མོའི་
གཟུགས་སྐྱེ་བཞོད་པས་གཟུགས་ཅན་འཕར་མ་དང་། རྟན་ཡན་ལག་ཅན་དབྱངས་
ཅན་ལྷ་མོའི་སྐྱེ་བརྒྱ་དཀར་པོའི་གཟུགས་སྐྱེ་བཞོད་པ་ལྷ་བྱའོ། །

(བ) ལྷ་ཡི་ལྷམ་གཅིག་ཁྱོད་ཞལ་ལྷ་ན་སྟུག།

ཡུད་ཅམ་ཁྱེ་བའི་མཆུ་སྟོས་བརྒྱའི་རྒྱབས། །

མཛེས་བྱེད་ཆེ་མས་གྱི་གེ་སར་ངང་མོའི་བྲུ། །

དཀར་བའི་སྟན་ཆོགས་གཅིག་ཏུ་བཟ་ལྷན་འོ། །

ཞེས་རྟན་ཡན་ལག་ཅན་ལྷ་མོའི་ཞལ་གང་གི་གཟུགས་སྐྱེའང་མ་བཞོད་པར།
བརྟན་པའམ་ཡན་ལག་མཆུ་སྟོས་བརྒྱའི་གཟུགས་སྐྱེ་བཞོད། དེ་རྒྱུའི་རྒྱབས་གྱི་
གཟུགས་སྐྱེ་བཞོད་པའི་གཟུགས་ཅན་འཕར་མ་དང་། ཆེ་མས་གེ་སར་གྱི་གཟུགས་སྐྱེ་
བཞོད། དེ་ངང་མོའི་སྟོར་ཆོགས་གྱི་གཟུགས་སྐྱེ་བཞོད་པས་གཟུགས་ཅན་འཕར་མ་
བྱས་ཀྱང་བརྟན་བའམ་ཡན་ལག་ཁ་དོག་དཀར་བ་གང་གི་གཟུགས་སྐྱེ་མ་བཞོད་པ་ལྷ་
བྱའོ། །འདིར་བོད་མཁས་སོགས་མཁས་བ་ལ་ལས་རྟན་ཡན་ལག་ཅན་གང་གི་འང་

གཞུགས་སུ་མ་བཞུགས་པ། བརྟེན་བཤམ་ཡན་ལག་གི་ཆ་འགའ་དེ་གཞུགས་ཅན་
འཕར་མར་བཞུགས་པས་ཆོག་པར་བཞེད།

ཡང་ན། དབྱེས་འཇུག་ཤེགས་པའི་ཉམས་ལྡན་བཞེད་པའི་སྒྲ། །

གསུང་སྟན་དབྱར་ར་འབུམ་གྱི་ཅེད་འཛིང་སྒྲ། །

ཐུགས་རྗེ་འོད་ཞགས་འཇུག་པའི་བ་རྒྱལ་ཅན། །

སྒྲོང་བཅན་ནམ་མཁའི་འོར་བུ་སྤེད་ན་གྲགས། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

བརྟེན་གཅིག་པ་བྱུང་པར་དང་བཅས་པའི་གཞུགས་ཅན་ནི། དཔེ་ཅན་གྱི་དངོས་
པོ་དེ། དཔེ་དངོས་པོ་བྱུང་པར་ཅན་ཞིག་གི་གཞུགས་སུ་བཞུགས་དེ། དེའི་དགོས་པ་འཕམ་
བྱ་བ་བྱུང་པར་ཅན་དང་ལྡན་པ་ཞིག་སྟོན་པ་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

རྩ་བར། འཕྲོག་བྱེད་རྒྱུ་ལ་རྩ་བ་རྩ་བའི་སྒྲ། །

བྱ་མོའི་རྩ་གོས་ཅེ་ལ་བཏགས། །

ལྷ་མིན་དོགས་མེད་ལྷ་དགའ་བའི། །

དགའ་སྟོན་རྒྱལ་མཆན་རྒྱལ་གྱུར་ཅིག །

ཅེས་དཔེ་ཅན་འཕྲོག་བྱེད་དམ་བྱུང་འཇུག་གི་རྒྱུ་བ། དཔེ་ཉོག་གི་གཞུགས་
སུ་བཞུགས། དཔེ་ཅན་རྩ་བའི་བྱ་མོ་དེ། དཔེ་རྒྱལ་མཆན་གྱི་གོས་ལྷ་བ་ལྷ་བ་ལྷ་བ་ལྷ་བ་ལྷ་བ་
གཞུགས་སུ་བཞུགས་ནས། དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱལ་མཆན་འཕྲར་ཏེ་བརྟེན་པ་ན། རྟེན་གྱི་གསུང་
ལྷ་མ་ཡིན་རྣམས་ཀྱི་དགས་གཞོན་པ་འཕམ་འཇུགས་པའི་དོགས་པ་མེད་དེ། དེ་རྣམས་
བཅོམ་ཟེན་པ་དང་། དཀར་པོའི་ལྷ་རྣམས་དགའ་བའི་དགའ་སྟོན་དུ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱལ་
མཆན་ཆེན་པོ་འདི་ཉིད་དུས་ཀུན་དུ་རྒྱལ་བར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་སོ། །དེ་ཡང་ལྷ་ཆེན་
ཆངས་པས། བྱུང་འཇུག་ལྷ་མ་ཡིན་ལས་རྒྱལ་བའི་བྱ་དགའ་ལ། གཞུགས་པས་པས་པས་

དུ་ཁྱེན་པའི་གཏམ་རྒྱུད་དང་སྦྲར་ནས། གཞུ་ནི་རྒྱལ་མཆན་དང་། ཁྱབ་འཕུག་གི་ཀླང་
 བ་དེའི་རྟོག་གི་གཟུགས་སུ་བཀོད་བ་དེ་ནི། སྦྱིར་རྒྱལ་མཆན་གྱི་ཅེ་མོའི་རྟོག་ལ་
 དངོས་པོ་རང་ག་བ་ཞིག་གིས་མི་རུང་བས། ཡིད་བཞིན་གྱི་ཁོར་བུ་སོགས་འཛིག་རྟེན་
 ན་མཆོག་ཏུ་གྲགས་པའི་དངོས་པོ་བྱུང་བར་བ་ཞིག་དགོས་ལ། འདི་ཡང་དཔེ་ཅན་
 ལུས་གྱི་དམའ་ཤོས་ཀླང་བ་ནི། རྒྱལ་མཆན་གྱི་ཅེ་མོའི་རྟོག་ལྟར་མཐོ་ཞེས་སྦྲར་མེད་
 པའི་བྱུང་བར་དང་བཅས་པའམ། རོ་མཆར་པའི་བྱུང་བར་དང་བཅས་བརྗོད་པས་ན་
 བྱུང་བར་དང་བཅས་པའི་གཟུགས་ཅན་ཟེར། ཡང་རྟོག་དང་། རྒྱལ་མཆན། བ་དན་
 རྣམས་མེད་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པ་དང་། རྒྱལ་མཆན་ཟེར་བ་ནི། དེང་སང་མཐོང་ཡུལ་
 དུ་གྱུར་བ་འདི་ལྟ་བུ་ཡིན་དགོས་པའི་ངེས་པ་མེད་པར་བཤད་པའང་ཡོད་ཀྱང་མ་ངེས་
 སོ། །འདིར་མི་རྒྱའི་འགྱུར་བཅོས་ལས། རྩ་བུའི་བུ་མོའི་ཚུ་གོས་ནི། །འཕྲོག་བྱེད་ཀླང་
 པའི་ཅེར་ལྷན་པ། །ཞེས་དང་། གང་ཞིག་བྱུང་བར་ཆོགས་པ་ཡི། །གཟུགས་གྱི་རྒྱལ་
 མཆན་འདི་འབྲུ་བ། །ཞེས་འབྲུ་སྟོན་མཛད་པ་ལྟར་འབྲུག་སྦྱུལ་གྱིས། དཔེ་ཅན་རྩ་བུའི་
 བུ་མོ་དང་། ཁྱབ་འཕུག་གི་ཀླང་བ་གཉིས་ཆོགས་པ་དེ། དཔེ་རྒྱལ་མཆན་ཁོ་ནའི་
 གཟུགས་སུ་བཀོད་ཅིང་། རྒྱ་དཔེར། ཉེ་རྒྱ་ཞེས་བྱུང་བའང་། རྒྱལ་མཆན་གྱི་སྐད་དོད་
 ཡིན་པས། རྟོག་ཏུ་བསྒྱུར་ན་མི་ལེགས་པར་བཤད་པ་སོགས་འདི་ལ་འབྲེལ་ཚུལ་སྦྱ་
 ཆོགས་ཡོད། དཔེར་བརྗོད་ན།

(ག) ཀུན་མཁྱེན་ཆོས་གྱི་རྒྱལ་བོ་ཙོང་ཁ་བའི། །

མཁྱེན་པའི་རལ་གྱི་མཁའ་ལ་ཕྱར་བ་ན། །

གཡུལ་ངོའི་དམག་ཆོགས་འཛིགས་པའི་དོགས་བྲལ་ཞིང་། །

གངས་ཅན་སྐབ་བསྟན་འཛིན་རྣམས་དགའ་བ་སྦྱེད། །

ཅེས་དཔེ་ཅན་རྒྱལ་བ་ཙོང་ཁ་བའི་ཐུགས་ཀྱི་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ། དཔེ་
དངོས་པོ་བྱུང་བར་ཅན་རལ་གྱི་འཇུགས་སུ་བཞུགས་དེ། མཁྱེན་པའི་རལ་གྱི་དེ་འབྱུང་
བའི་དགོས་པ་འཇུག་བྱ་བ་བྱུང་བར་ཅན་ནི། ལོག་པར་སྒྲིབ་བྱེད་ཆོལ་བའི་དཔག་
ཆོགས་ལ་འཇིགས་པའི་དོགས་པ་དང་བྲལ་ཞིང་། གངས་ཅན་གྱི་སྤྱབ་པའི་བསྟན་པ་
འཛིན་མཁན་རྣམས་ལ་དགའ་སྟོན་སྤྲེད་པར་བྱེད། ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

(བ) ཆོས་ལྡན་རྒྱལ་བའི་རྒྱུ་མེད་ཀྱི་ཐུགས་ཀྱི་ནི། །

དེགས་ལྡན་གཙུག་གི་ལ་ཐོད་གཡོ་བའི་ཅེར། །

བཞུགས་པས་རྣམས་ཀྱི་དགའ་བའི་རྒྱལ་མཁན་ཆེར། །

བཙུགས་པས་སྤྲེད་པའི་ཁྱོད་འདི་སྤྲེད་སྤྲེད་ཅེག། །

ཅེས་དཔེ་ཅན་ཆོས་ལྡན་རྒྱལ་བའི་རྒྱུ་མེད་ཀྱི་ཐུགས་ཀྱི་ཐོད་པར་མའི་གཙུགས་
སུ་བཞུགས་དེ། དེགས་ལྡན་རྒྱལ་བའི་གཙུག་གི་ལ་ཐོད་དཔལ། དར་ཐོད་ཀྱི་གཙུག་རྒྱུ་
གཡོ་བའི་ཅེར་བཞུགས་པས། བྱུང་ཆོས་ལྟ་རྣམས་དགའ་བའི་རྒྱལ་མཁན་བཙུགས་
ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་ན། གང་གི་ཞབས་རྒྱུ་པད་དཀར་འཇུག་པའི་འདལ། །

སྒྲིབ་ལྡན་རལ་བའི་རྒྱུ་དུ་ཉེར་བཞུགས་པས། །

ཉེན་མོངས་རྒྱུ་འཇུག་རྣམས་དཀར་དགེ་བའི་ལམ། །

ཐོབ་ནས་སྤྲེད་འདིར་རྒྱལ་བའི་དགའ་སྟོན་སྤྲེད་པས། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

བཙུག་གཉིས་པ་འགལ་བའི་གཙུགས་ཅན་ནི། དཔེ་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་ཞིག་དཔེ་
གང་ཡང་བྱུང་བ་ཞིག་གི་གཙུགས་སུ་བཞུགས་དེ། དཔེ་ཅན་དེས་དཔེ་དེའི་བྱ་བ་མི་བྱེད་
པ་དང་། དཔེ་དེས་དཔེ་ཅན་དེའི་བྱ་བ་མི་བྱེད་པ་སྟེ། དཔེ་དཔེ་ཅན་གྱིས་བྱ་བ་བྱེད་

ཚུལ་འགལ་བར་སྟོན་པ་ཞིག་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

ཅ་བར། བད་མ་རྣམས་ནི་མི་འཇུ་མ་ཞིང་། །

ནམ་མཁའ་ལ་ཡང་མི་འགྲོ་བ། །

ཁྱོད་གདོང་ལྷ་བས་བདག་གི་ནི། །

སྟོག་རྣམས་འཕྲོག་པ་ཉིད་དུ་ལྟ། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་མངེས་མའི་གདོང་། དཔེ་ལྷ་བའི་གཟུགས་སུ་བཀོད་ཅིང་། དཔེ་
ལྷ་བའི་བྱ་བ་དངོས་ནི་ལྷ་བ་ཤར་བའི་ཆེ། བད་མ་ཁ་བྱམ་པ་དང་། ལྷ་བ་ནམ་མཁའ་ལ་
རྒྱ་བ་ཡིན་ཞིང་། དཔེ་ཅན་མངེས་མའི་གདོང་དེས་དཔེ་ལྷ་བའི་བྱ་མི་བྱེད་པ་སྟེ། བད་
མ་ཁ་མི་བྱམ་པ་དང་། ནམ་མཁའ་ལ་མི་འགྲོ་བ་དང་། ཡང་དཔེ་ཅན་མངེས་མའི་གདོང་
གིས། འདོད་ལྷན་རྣམས་ཀྱི་འདོད་པའི་སྟོག་འཕྲོག་པའི་བྱ་བ་དེ་དཔེ་ལྷ་བས་མི་བྱེད་
པ་སྟེ། དཔེ་དཔེ་ཅན་གྱི་བྱ་བ་པན་ཚུན་འགལ་བར་བརྟེན་པ་ལྟ་བུའོ། །དཔེར་བརྟེན།

(ག) དབྱངས་ཅན་ལྟ་མོ་སྟེད་ལྷན་གཡོན་མིག་མས། །

འགྲོ་བའི་ཉོན་མོངས་ཆོགས་རྣམས་མི་སྦྱེད་ཅིང་། །

འཁྲིག་པའི་བདེ་བ་སྟེར་བར་མི་བྱེད་པར། །

ཆགས་བྲལ་ས་དང་ལམ་ལ་འབད་བས་འགོད། །

ཅེས་དཔེ་ཅན་དབྱངས་ཅན་མ་དེ། དཔེ་ཆགས་ལྷན་གྱི་བྱུད་མེད་ཀྱི་གཟུགས་
སུ་བཀོད་དེ། དཔེ་ཅན་གྱི་བྱ་བ། འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་ཉོན་མོངས་སྟོགས་མི་སྦྱེད་པར།
ཆགས་བྲལ་གྱི་ལམ་ལ་འགོད་པ་དང་། དཔེའི་བྱ་བ། འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་འཁྲིག་པའི་བདེ་
བ་ལ་སྟོགས་པའི་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་སྦྱེད་པ་དང་། དེས་མི་དགེ་བའི་ལས་

བསམགས་ནས་ངན་སོང་དུ་¹མྱེ་བར་འགྱུར་བས་ན། དཔེ་དཔེ་ཅན་གྱི་བྱ་བ་འགལ་
བར་བཟོད་པ་ལྟ་བུའོ།

(བ) འཆི་མེད་ཤོང་ནས་ངལ་བས་མ་པ་བ་ཅིང་།

དབང་ཕྱུག་རལ་བའི་ལྟོ་བར་མ་བསྐྱིངས་པ།

ནས་འཕྲུག་ཤོང་གསུང་གསྐྱེ་ཆུ་ཆུན་འདིས།

གདུལ་བྱའི་ཆོངས་པ་མཐའ་དག་བཅད་ཅིང་བསྐྱེགས།

ཞེས་དཔེ་ཅན་སངས་རྒྱུ་གྱི་གསུང་། དཔེ་གསྐྱེ་ཆུ་ཆུན་གྱི་གཟུགས་སུ་
བཀོད་དེ། དཔེ་གསྐྱེ་བྱ་བ་ནི། གསྐྱེ་གཏམ་ཆུང་ལ་སྦྱར་ཏེ། དེ་ཡང་སྟོན་ཆུལ་པོ་
དུག་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ལ། ²འཆོལ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་བྱ་ཞིག་ཡོད། ³དེའི་
བྱ་སྦྱར་བ་ཞེས་བྱ་བས་རྒྱལ་སྤེལ་དབང་བསྐྱར་བ་ན། ཁོས་གསྐྱེ་འདི་གཉེན་དུ་
འབེབས་པའི་ཆེད་དུ་ལྟོ་ལོ་སུམ་ཁྲིའི་བར་དུ་དཀའ་ཐུབ་སྦྱད་ཀྱང་གསྐྱེ་འབེབས་མ་
བྱས། དེ་འདས་པ་དང་དེའི་བྱ་⁴ལི་བ་ཞེས་བྱ་བས་ཀྱང་དེའི་ཕྱིར་དུ་ལྟོ་ལོ་སུམ་ཁྲིའི་
བར་དུ་དཀའ་ཐུབ་སྦྱད་ཀྱང་གསྐྱེ་འབེབས་མ་བྱས། དེ་ཡང་འདས་པ་དང་། དེའི་བྱ་ལྟོ་
⁵གོ་ར་ཐའམ་སྒྲུལ་ལྟོ་ལོ་ཆུ་ཞེས་བྱ་བས་དཀའ་ཐུབ་ཆེན་པོས་ཆངས་པ་མགྱུ་བར་
བྱས་པ་དང་། ཆངས་པས་དེ་ལ་མཆོག་བྱིན་པས། ཅི་འདོད་ཅེས་བྲིས་པས། མིའི་
འདི་གཉེན་དུ་གསྐྱེ་འབེབས་པར་འཆོལ་ལོ། །ཞེས་སྒྲུས་པ་ན། ཆངས་པས་ཀྱང་གསྐྱེ་

1 མྱེ་བར

2 * བྱ་བར་འགལ་བ་ཤོད་ཀྱི་འབྲེལ་བར་འདི་ལ། འཆོལ་བ་ཞེས་བཀོད་འདུག

3 དེས

4 * བྱ་བར་འགལ་བ་ཤོད་ཀྱི་འབྲེལ་བར་འདི་ལ། དེ་ལྟེ་བ་ཞེས་བཀོད་འདུག

5 * བྱ་བར་འགལ་བ་ཤོད་ཀྱི་འབྲེལ་བར་འདི་ལ། གྱི

ལ་ཁྱོད་མིའི་ཡུལ་དུ་འབབ་པར་གྱིས་ཤིག ཅེས་སྒྲུས་པ་དང་གཞུས་མ་འདོད་པའི་སྡེ་
 སྒྲགས་འདོན་ཅིང་མེས་པོའི་བཀའ་ལས་ཡང་འདའ་མ་རུས་པར་ཡོད་པ། ལྷ་ཆེན་
 དབང་ལྷག་གིས་ཤེས་དེ། རང་གི་རལ་བའི་ནང་དུ་བཞག དེ་ལྟའི་ལོ་སྟོང་གི་བར་དུ་
 འཁོར་བྱང་རལ་བ་དེའི་མཐའ་མ་བརྟེན་དོ། །དེ་ནས་སྐལ་ལྷན་ཤིང་ཉམས་དཀའ་ཐུབ་
 གྱིས་ལྷ་ཆེན་པོ་དགའ་བར་བྱས་ནས། རལ་བ་བཙོར་བ་དང་། རི་བོ་ཉི་མའི་སྟེང་དུ་
 ཐིགས་པ་གཅིག་བབས་པ་ལས་མཆོ་ཆེན་པོ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པར་བྲགས་སོ། །རི་ཙམ་
 ན་གཞུ་ལྟོ་སྒྲིགས་ཀྱི་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོ་དེར་འདའ་བར་བྱོལ་སྤྲོས་ནས། རི་ཁ་བ་ཙན་
 ཞེས་བྱ་བ་དེའི་སྤུལ་ནས་འབབ་པར་གྱུར་པའི་ཆོ། རི་དེའི་སྤུལ་ན་བྱང་སྟོང་རྩ་ཞེས་
 བྱ་བ་དཀའ་ཐུབ་དག་པོ་ཙན་ཞིག་ཡོད་པ་དེས་མཐོང་ནས། བྱང་སྟོང་དེ་ཁོས་ཉེ་སྒྲུས་
 པ། ར་ཡི་གནས་དང་ཉེ་བ་འདིར། །བྱང་མེད་འདི་ནི་སྒྲིག་པ་ཡིས། །འཛེམ་པ་མེད་པ་
 ཅི་ཕྱིར་འགྲོ། །སྟོན་རན་སྤྲིག་པ་ཆེན་པོ་ཡིན། ཅེས་སྒྲུས་ཏེ། གཞུ་ཟུངས་ནས་
 འཐུངས་སོ། །ཡང་ལྷ་གོ་ར་ཐས་བྱང་སྟོང་དེ་དཀའ་ཐུབ་གྱིས་མགུ་བར་བྱས་ནས།
 བྱང་སྟོང་དེས་གཞུ་བསྒྲུགས་སོ་ཞེས་པའི་རིག་བྱེད་ཀྱི་གཏམ་རྒྱུད་ལ་སྦྱར། དེ་ལྟར་
 དཔེ་ཙན་རྒྱལ་བའི་གསུང་ནི། དཔེ་གཞུའི་བྱ་བ་དེ་རྣམས་ལས་སྟོན་སྟེ། གཤུལ་བྱའི་
 རྟོངས་པ་མཐའ་དག་བཅད་ཅིང་བསྟེགས་སོ། །ཞེས་དཔེ་དཔེ་ཙན་གྱི་བྱ་བ་འགལ་
 བར་སྟོན་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་ན། གསེར་ལྷན་སྒྲིག་མོའི་ལྟོ་བར་མ་འབྲིལ་ཞིང་། །

དབང་སྟོན་མདངས་ཀྱི་མཛེས་སྤྱད་མ་བཟུང་བའི། །

མཐེན་རབ་ཚུགས་ཀྱིས་པའི་རྒྱབས་ཀྱི་སྟེང་། །

ཤེས་བྱ་ཡངས་པའི་མཁའ་ལ་འགོག་མེད་འཐུར། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

བཅུ་གསུམ་པ་རྒྱུ་འཕེལ་སྐྱོད་ཀྱི་ཚུལ་ལྟར་དེ་དཔེ་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་ལ་ཡོད་པའི་རང་
གི་བྱེད་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་དེ་རང་དང་ཆོས་མཚན་དང་པོ་དཔེ་གང་ཡང་རུང་
བ་དག་གི་གཟུགས་སུ་བཀོད་པ་ལ་ཟེར། འདི་ལ་དཔེ་ཅན་གྱི་དངོས་པོའི་བྱེད་ཆོས་
རྣམས། དཔེ་ཅན་རང་གི་བྱེད་ཆོས་ཀྱི་གཞི་གཙོ་བོ་གཅིག་པོ་དེ་ལ་འབྲེལ་དགོས་ཤིང་། དཔེ་
ལ་དངོས་པོ་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་འབྲེལ་དགོས་པའི་ངེས་པ་མེད་པར་གསུངས། དཔེར་ན།

ཅ་བར། ཁྱོད་ནི་ཟུང་པའི་རྒྱ་མཚན་སྟེ།
བརྒྱུད་པ་ཉིད་ཀྱིས་རི་བོ་ཡིན།
འདི་གཉིད་རྣམས་ལ་འདོད་པ་ནི།
སྟེར་བྱིར་དཔག་བསམ་རྒྱུ་འཁུངས་པོ།

ཞེས་དཔེ་ཅན་རྒྱལ་བོ་ཁྱོད་ཀྱི་ཐུགས་ཤིན་ཏུ་ཟུང་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དཔེ་
རྒྱ་མཚན་འཕེལ་སྐྱོད་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཁྱོད་ཀྱི་སེམས་བརྒྱུད་པའི་ལམ་བཟང་པོའི་རྒྱ་
མཚན་གྱིས། དཔེ་རི་བོ་དང་། ཁྱོད་ཀྱིས་འདི་གཉིད་ཀྱི་སྟེང་དུ་འབྲེལ་བ་རྣམས་ལ། གང་
འདོད་ཀྱི་དངོས་པོ་སྟེར་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དཔེ་དཔག་བསམ་གྱི་སྟེང་དུ་གི་
གཟུགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །དཔེར་བརྗོད།

(ག) ཚངས་སྤྱོད་ཚོངས་སུ་སྤྱོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ལྟར་དཔེར།
མན་བདེའི་ཁང་བཟང་ཅེར་འབྲིང་ཐེམ་སྐྱོད་ཀྱི།
ལེགས་བཤད་དགའ་སྟོན་སྐྱོད་ཀྱི་པས་རྩ་བུ།
གཟུགས་པ་དུས་ལས་མི་ཡོད་རྒྱ་མཚན་ལྟར་སྐྱོད།

ཞེས་དཔེ་ཅན་དབྱེད་པའི་ཚུལ་ལྟར་མི་ཤིས་པའི་ཚོངས་པ་སེམས་པའི་རྒྱ་མཚན་
གྱིས། དཔེ་རྒྱ་མཚན་ལྟར་བོ་སྟེ་སྐྱོད་པའི་གཟུགས་སུ་བཀོད་པ་དང་། མན་བདེའི་ལམ་

ལ་འཁྲིད་པའི་རྒྱུ་ས། དཔེ་ཐེམ་སྐྱུ་ས་དང་། ལེགས་པར་བཤད་པའི་ཆོས་སྟོན་པའི་
རྒྱུ་ས། དཔེ་བྲང་སྟོང་ཇ་རྒྱ་དང་། བཅེ་བའི་གཟིགས་པ་དུས་ལས་མི་ཡོལ་བའི་རྒྱུ་ས།
དཔེ་རྒྱ་མཆོའི་རྒྱབས་ཀྱི་གཟུགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

(བ) ཁྱོད་ནི་པན་པས་སྟོམས་ཕྱིར་ཉི་མ་དང་། །

བདུད་ཀྱི་ལས་ཀྱན་འཛོམས་པས་དཔའ་པོ་སྟེ། །

འགྲོ་ནམས་འཁོར་བར་མི་ལྟང་འཆེལ་བའི་རྟེན། །

ཡིད་ལ་རེ་བ་སྟེར་བས་ནོར་བུའང་ལགས། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་སངས་རྒྱུ་ས་ཀྱི་སྤྱགས་དེ། ཀྱན་ལ་སྟོམས་པ་དང་། བདུད་ཀྱི་
ལས་འཛོམས་པ། འགྲོ་བ་ནམས་འཁོར་བར་མི་ལྟང་བ། ཡིད་ལ་རེ་བའི་འདོད་པ་
ཐམས་ཅད་བདེ་སྒྲག་ཏུ་སྟེར་བའི་རྒྱ་མཆན་ནམ་རིམ་པ་བཞིན་ཉི་མ་དང་། དཔའ་པོ་
དང་། འཆེལ་བ་ཉེ་ཞེན་པའམ་ཆགས་པ་དང་། བསྟེན་པ་ལའང་འཇུག་པས་འདིར་བསྟེན་པ་ལ་གོ་དགོས་ཤིང་།
བྱ་སོགས་ཀྱི་གཟུགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ལ་ཁམས་འགྲེལ་སོགས་འགྲེལ་
བཤད་ལ་ལས་རྒྱ་ཞེས་པ་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་རྒྱ་ལ་གོ་དགོས་པར་གསུངས་ཀྱང་འཇུ་མི་
པམ་པ་སོགས་མཁས་པ་མང་པོས་རྒྱ་མཆན་ནམ་གཏན་ཆིགས་སུ་གོ་དགོས་པར་
གསུངས་པས་སྔ་མའི་རྒྱའི་དཔེ་ལ་སྟོར་ཚུལ་དང་འབྲེལ། །དཔེར་ན། གྲང་ཐང་བསྟན་
པའི་སྟོན་མའི་དཔེ་བརྗོད་ལས།

བགྲང་ཡས་རྒྱལ་བའི་ཡབ་གཅིག་མཁྱེན་པའི་གཏེར། །

རྟོངས་པའི་ཆ་གདུང་སེལ་བས་བསིལ་བེར་ཅན། །

མཆན་དཔེ་གཟི་བྱིན་རྒྱུ་ས་པས་ཉི་མ་སྟེ། །

འདོད་དགའི་དངོས་གྲུབ་འབྱུང་བས་གཏེར་ཡང་ཡིན། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་།

ཡང་ན། གྲོགས་ཁྱོད་རབ་ཏུ་བཅེ་བས་ཆེ་ཤིང་མཉམ་པ། །

འགྲུལ་མེད་མཛའ་བ་བརྟན་བས་རི་རབ་ལྷན། །

སྐྱལ་བསམ་རབ་ཏུ་དཀར་བས་པད་མའི་འདབ། །

དགོས་འདོད་སྐྱོང་བས་ཡིད་བཞིན་དབང་གི་རྒྱལ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

བརྟུ་བཞི་བ་སྦྱར་བའི་གཞུགས་ཅན་ནི། དཔེ་ཅན་གྱི་བྱང་གཞི་དེ། དཔེ་གང་

ཡང་རུང་བ་ཞིག་གི་བྱང་གཞིའི་གཞུགས་སྦྱར་བཞོད་ཅིང་། དཔེ་དོན་གཉིས་ཀྱི་

མཚུངས་ཆོས་འགའ་ཞིག་སྦྱ་ལ་སྦྱར། འགའ་ཞིག་དོན་ལ་སྦྱར་བའི་སྐྱོན་ས་དཔེ་དཔེ་

ཅན་སོ་སོར་འགོད་ཏུ་ཡོད་པའི་རྒྱན་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

ཅ་བར། གྲོགས་མོ་ཁྱོད་ཀྱི་གདོང་པད་ནི། །

རྩ་ཇ་ཉི་མ་ཉེར་སྦྱང་འོས། །

དེ་ཞེས་བྱང་བས་དོན་གཉེར་འོས། །

ཞེས་པ་སྦྱར་བའི་གཞུགས་ཅན་ནོ། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་གྲོགས་མོའི་གདོང་དེ། དཔེ་པད་མའི་གཞུགས་སྦྱར་བཞོད་ཅིང་།

ཀར་བ་གཉིས་པའི་དཔེ་དོན་གྱི་མཚུངས་ཆོས་སྦྱ་ལ་སྦྱར་བ་ནི། དཔེ་ཅན་མཛེས་མའི་

གདོང་ལ། མི་པལ་བས་སྦྱང་བར་འོས་པ་མིན་ཞིང་རྩ་ཇ་ཉི་མ་སྟེ། མིའི་རྒྱལ་བོ་ཁོ་

ནས་ཉེ་བར་སྦྱང་བར་འོས་སོ། །ཞེས་དང་། དེའི་དཔེ་པད་མ་ལ་འདབ་ཆགས་པལ་

བས་སྦྱང་བར་མི་འོས་པས། རྩ་ཇ་ཉི་མ་སྟེ་དང་བའི་རྒྱལ་བོས་སྦྱང་བར་འོས་

སོ། །ཞེས་དཔེ་དཔེ་ཅན་གྱི་མཚུངས་ཆོས་སྐྱོན་མོང་བ་རྩ་ཇ་ཉི་མ་ནི། མིའི་རྒྱལ་བོ་

དང་། དང་བའི་རྒྱལ་བོ་གཉིས་ཀ་ལ་འཇུག་པས། སྦྱ་གཅིག་ལ་དོན་མི་འདྲ་བ་གཉིས་

ཉི། སྦྱ་མཚུངས་ལ་སྦྱར་བ་དང་། ཀར་བ་གསུམ་པ་ནི་དོན་ལ་སྦྱར་བ་སྟེ། དཔེ་ཅན་

མཛེས་མའི་གདོང་གི་དྲི་ལ་རྒྱལ་པོས་ལོངས་སྟོང་བ་དང་། དཔེ་བད་མའི་དྲི་བསྐྱེད་ལ་
བྱུང་བས་ཉེ་བར་སྐྱེད་པ་སྟེ་མདོར་ན་དཔེ་དཔེ་ཅན་གཉིས་ཀྱི་མཆུངས་ཆོས་སྐྱེན་མོང་
བ་དྲི་བསྐྱེད་ལ། རྒྱལ་པོ་དང་བྱུང་བས་ལོངས་སྟོང་ཚུལ་ལྟ་བུ་སྐྱེད་པ་
ཡིན། འདིར་འབྲེལ་བ་ལ་ལར། རྒྱུ་བ་ཕྱི་མའི་དཔེ་དཔེ་ཅན་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་དྲི་
བསྐྱེད་ལ་ལོངས་སྟོང་བ་པོ་བྱུང་བ་གཅིག་བྱ་ལ་སྐྱེད་པ་ཡང་ཡོད། དེ་ལྟར་ན་
གཟུགས་ཅན་དང་སྐྱེད་པ་གཉིས་ཀ་ཆོག་གི་སྒྲིབ་བའམ་དག་གཅིག་གི་སྐྱེན་ལ་ཡོད་
པས་ན་སྐྱེད་པའི་གཟུགས་ཅན་ཟེར། དཔེར་བརྗོད།

(ག) ཟས་གཙང་སྐས་ཀྱི་གསུང་གི་རྗེར་བྱ་ལ།

གཉིས་སྐྱེས་ཆོགས་ཀྱིས་ལོངས་སྟོང་པའི་དབྱིད།

དྲི་མ་མེད་ཅིང་རབ་གསལ་དྲངས་པ་ཡིས།

ལང་ཆོ་ཅན་རྣམས་ཁྱས་ལ་འཇུག་པའི་ཡུལ།

ཞེས་དཔེ་ཅན་ཀྱི་ཁྱད་གཞི་ཟས་གཙང་སྐས་ཏེ། ལྟོན་པ་ལྟ་བུ་སྐྱེད་པའི་གསུང་
ནི། དཔེའི་ཁྱད་གཞི་རྗེར་བྱའི་གཟུགས་སྐྱེད་པ་པོ་དེ། དེ་ལ་ལོངས་སྟོང་བ་པོ་གཉིས་
སྐྱེས་ཏེ། དཔེ་ཅན་ཀྱི་སྐབས་སྐྱེན་པའི་གསུང་ལ། གཉིས་སྐྱེས་ཏེ་དགེ་སྟོང་རྣམས་
ཀྱིས་ལོངས་སྟོང་བ་དང་། དཔེ་ཡི་སྐབས་སྐྱེན་པའི་གསུང་ལ་གཉིས་སྐྱེས་ཏེ་ཚུ་བྱ་རྣམས་
ཀྱིས་ལོངས་སྟོང་བ་ལ་སྐྱེད་པ་སྟེ། དཔེ་དོན་ཀྱི་མཆུངས་ཆོས་སྐྱེད་པ་དང་།
ཡང་དཔེ་ཅན་རྒྱལ་པོའི་གསུང་དྲི་མ་མེད་ཅིང་གསལ་བ་དེ། དཔེ་རྗེར་བྱ་དྲངས་པའི་
གསལ་བའི་དོན་ལ་སྐྱེད་པའི་སྐྱེས་པ་ལ་འཁོར་རྣམས་བཞིས་ལོངས་སྟོང་བའམ་དེ་ལ་
འཇུག་པ་དང་། ཕྱི་མ་ནི་ལང་ཆོ་ཅན་ཀྱི་གཞོན་ནུ་རྣམས་ཁྱས་ལ་འཇུག་པའི་ཡུལ་
ཡིན་པས་དཔེ་དཔེ་ཅན་ཀྱི་མཆུངས་ཆོས་དོན་ལ་སྐྱེད་པ་ལྟ་བུའོ།

(བ) ཀ་ཡེ་མཛེས་མ་ཁྱོད་ལུས་ཆལ་འདི་ན། །

རྩོག་བྲལ་པད་མ་ཅན་གྱི་ལང་ཆོ་འབར། །

ཅ་ཡེ་མཛེས་སྤྱིལ་ལྷན་སྤྱེས་རྩལ་ཟ་བའི། །

དགའ་བའི་རོལ་ཅེད་ཅི་ཡང་ཉམས་སུ་སྤྱོད། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་མཛེས་མའི་ལུས་དེ། དཔེ་སྤྱོད་ཆལ་གྱི་གསུང་པ་སུ་བཀོད།
པད་མ་ཅན་ཞེས་དཔེ་ཅན་གྱི་སྐབས་སུ་བྱུག་བྱ་རིགས་བཞིའི་ནང་ཆོན་གྱི་པ་རྩ་ཅན་
དང་། དཔེའི་སྐབས་སུ་པད་མའི་སྤོང་པོ་ལ་འབྲུག་པས། སྤྱོད་མཆོངས་དང་། ཅ་ཡེ་
མཛེས་སྤྱིལ་ཞེས་པ་དཔེ་ཅན་སྐབས་སུ་དགའ་མའི་མཆོན་མ་སྤྱེ། ཅ་འདབ་པོ་གཉིས་
ཀྱིས་མཛེས་པར་འདིལ་བའི་སྤྱིལ་བྱ་ལྷ་བྱ་དང་། དཔེའི་སྐབས་སུ་པད་མ་ནི་ཅིའི་ནང་
ནས་མཛེས་པ་འབྲུས་པའི་སྤྱིལ་བྱ་ཡིན་པས་སྤྱོད་མཆོངས་དང་། ལྷན་སྤྱེས་ཀྱི་རྩལ་ནི།
དཔེ་ཅན་གྱི་སྐབས་སུ་ཆགས་ལྷན་གྱི་སྤྱེས་བྱ་དགའ་མ་དང་རོལ་བའི་ཁམས་དཀར་
པོ་དང་། དཔེའི་སྐབས་སུ་བྱང་བས་སྤྱོད་ཅི་ཟ་བ་ལ་སྤྱོད་ཞིང་། སྤྱིར་ལྷན་སྤྱེས་ཀྱི་
རྩལ་ནི་ཁམས་དང་། སྤྱོད་ཅི་གཉིས་ཀ་ལ་འབྲུག་པས། འདིའི་དཔེ་དོན་གཉིས་ཀྱི་
མཆོངས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་མཆོངས་ཁོ་ནར་སྤྱོད་པ་ལྷ་བྱ་གང་བྱེད་ཀྱང་ཆོག་པར་
བཞེད། གཞན་ཡང་། རྩོ་ལྷ་དམར་པ་རྩི་ཏས།

སྤྱོད་བཟང་རྒྱལ་གསུང་རབ་དྲངས་མངར་བའི་མཆོ། །

ཐོགས་བྲལ་སྐལ་བཟང་¹གཉིས་རོལ་བའི་གཞི། །

²སྤྱོད་བྱེད་ཅི་མས་ཡོངས་དག་ལེགས་ཉེས་ཀྱང། །

1 མཉམ་

2 སྤྱོད་

མ་འདྲེས་འཆར་བ་མཁས་ཀླུ་བུ་འཛིན། །
ཞེས་མཆུངས་ཆོས་དང་ཐོ་སྒྲུ་སྒྲུར་དང་བྱི་མ་གཉིས་དོན་སྒྲུར་བ་ལྟ་བུ་དང་།
ཡང་ན། བཅུ་ལྷག་ཤིས་བྱ་རིག་པའི་སྐྱེད་ཆལ་ལ། །
བདེ་བར་ཡོངས་སུ་སྐྱོད་པའི་སྐྱེ་གཉིས་པའི། །
མགྲིན་མཛེས་སྒྲུ་བའི་མདུད་རྒྱ་གྲོལ་བའི་དབྱངས། །
ཐོས་པ་འཇིན་པའི་བདུད་རྩིའི་དཔལ་དུ་ཆེ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ།
སྐྱེ་གཉིས་པ་ནི་ལོ་རྒྱ་བ་དང་ནི་ཙོ་གཉིས་ཀའི་མིང་ལ་འཇུག་པས་སྒྲུ་སྒྲུར་
དང་། ལྷག་མ་ཀླུ་སྐྱོད་སྒྲུར་རོ། །

བཙོ་ལྷ་བ་དཔེའི་གཟུགས་ཅན་ནི། བལ་བ་དཔེ་ཅན་གྱི་ཁྱད་གཞི་དང་གཙོ་བོ་
དཔེའི་ཁྱད་གཞི་གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་པའི་ཁྱད་ཆོས་པན་ཚུན་མ་སྒྲུན་པར་མཆུངས་པ་
གསལ་བྱེད་གྱི་སྒྲུ་དང་བཅས་གསལ་བར་བཟོད་ནས། དཔེ་ཅན་དེ་དཔེའི་གཟུགས་སུ་
ཡང་བཀོད་པ་ཞིག་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

རྩ་བར། རྩོམ་པའི་ཀུན་ཏུ་དམར་བ་ཡིས། །
བཀའ་བ་བཞིན་གྱི་རྒྱ་བ་འདི། །
འཆར་ཀའི་དམར་བ་ཕུན་ཆོག་གསལ་པའི། །
རྒྱ་བ་ལ་ནི་རབ་ཏུ་འགྲན། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་ཆགས་པས་རྩོམ་ཤིང་རབ་ཏུ་དམར་བའི་མདངས་གྱིས་བཀའ་
པའི་མཛེས་མའི་གདོང་ནི། དཔེ་གཙོ་བོ་རྒྱ་བའི་གཟུགས་སུ་བཀོད་དེ། དཔེ་ཅན་གྱི་
ཁྱད་ཆོས་བཞིན་དམར་བ་ནི། དཔེའི་ཁྱད་ཆོས་སྒྲུན་མཆོམས་འཆར་ཀའི་མདངས་
གྱིས་བཀའ་པའི་རྒྱ་བའི་འོད་རླངས་དམར་བ་དང་འགྲན་པའམ་མཆུངས་ཞེས་དཔེ་

དོན་གྱི་མཚུངས་ཚོས་ལ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་སྐྱོད་པ་ཅས་པས་ན་དཔེ་རྒྱན་དང་། བཞེན་གྱི་རྒྱ་བ་ཞེས་དཔེ་ཅན་དཔེའི་གཞུགས་སུ་བཀོད་པ་འདྲ་ཡོད་པས་ན་དཔེའི་གཞུགས་ཅན་ཞེས་ཟེད། དཔེར་བརྗོད།

(ག) སྐྱོད་སྐབས་ཕྱི་ལོ་ཡོངས་འདུའི་ཤིང་། །

འདོད་པའི་ལོ་འདབ་གཡོ་བའི་ཉམས། །

བདེ་བའི་གང་བྱ་སྟེར་བ་འདི། །

དཔག་བསམ་སྒྲིལ་བའི་ཚུལ་དང་མཚུངས། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་མཛེས་མའི་ལུས་ཀྱི་ཕྱི་ལོ་ཡོངས་འདུའི་ཤིང་གི་གཞུགས་སུ་བཀོད། དཔེ་ཅན་འདོད་པ་རྒྱས་པའི་ཉམས་དེ། དཔེའི་ལོ་འདབ་རྒྱས་པའི་གཞུགས་སུ་བཀོད། དཔེ་ཅན་དེས་འདོད་ལྡན་ཀྱི་ལ་བདེ་བ་སྟེར་བ་ནི་དཔེ་དཔག་བསམ་གྱི་སྒྲིལ་ཤིང་དང་མཚུངས་ཞེས་གསལ་བྱེད་ཀྱི་སྐྱོད་པས་སུ་བརྗོད་ཅིང་དཔེ་ཅན་དཔེའི་གཞུགས་སུ་བཀོད་པ་འདྲ་ཡོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

(བ) རྩོམ་པའི་འདོད་ལ་ཆགས་པས་སྒྲིལ་དམར་གྱི། །

རྣལ་འབྱོར་མ་དཔལ་ཁྱོད་སྒྲིལ་བདེ་མའི་འདབ། །

དབྱིད་ཀྱི་དཔལ་དུ་བྱེད་པས་པའི་མཆོ་ལས་སྐྱེས། །

དམར་བའི་སྒྲིལ་ཆོག་པའི་ལས་ལན་བརྒྱར་བྱལ། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་རྣལ་འབྱོར་བས་བདེ་སྦྱང་སྦྱར་བའི་དགའ་བ་ལ་རྩོམ་པའི་འདོད་པ་ཟེད། དེ་འདྲའི་བདེ་སྦྱང་ལ་ཆགས་པའི་སྒྲིལ་བའི་བཞེན་དམར་པོར་སོང་བའི་རྣལ་འབྱོར་མའི་སྒྲིལ་དེ། དཔེ་དབྱིད་དུས་ཀྱི་དཔལ་མཛེས་པའི་ཁེངས་བྱེད་པས་དོན་པའི་མཆོ་སྐྱེས་དེ། བདེ་མ་དམར་པོ་ཤིན་ཏུ་མཛེས་པ་དང་འགྲན་པས་ལན་བརྒྱ་ཕྱག་ཏུ་

རྒྱལ་ཞེས་དཔེ་ཅན་དཔེ་འཇུགས་སུ་བཀོད་པ་དང་། ལན་བརྒྱར་རྒྱལ་ཞེས་
མཆུངས་གསལ་གྱི་སྤྱོད་ཅོས་སུ་སྤྱར་བ་ལྟ་བུའོ། །ཡང་ན་དད་པའི་འཁྱི་ཤིང་ལས།

དད་པའི་ཁ་འབྲས་ཐལ་སྤྱར་མེ་ཉོག་གིས། །

བྲག་འཆལ་མི་ཁྲིའི་རྩལ་དམར་ཆེར་འཇུབ་པ། །

ཆུ་གཏེར་འགྲམ་ངོགས་ངོལ་བ་གྱི་རུའི་ནགས། །

མ་ལ་ཡ་རྒྱང་གཞོན་བྱས་བཀོད་པ་བཞིན། །ཞེས་བ་ལྟ་བུ་དང་།

ཡང་ན། རྣམ་དཔྱད་སྟོབས་ཅལ་བྲེགས་པས་རབ་འབྱིངས་ཤིང་། །

བཙོན་འགྲས་གཡུ་རལ་རྒྱས་པའི་ཟེལ་བྲགས་ངོམས། །

རིགས་པའི་མཆེ་སྤར་བགྲད་པའི་སྤྱོད་མཁས་མཆོག །

རབ་དཀར་འཕྲོག་བྱེད་དབང་པོའི་དཔལ་དང་མཆུངས། །ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ། །

བརྩ་བྲག་པ་ལྷོག་པ་ཅན་གྱི་གཟུགས་ཅན་ནི། ཐོག་མར་དཔེ་ཅན་དེ་དཔེའི་
གཟུགས་སུ་བཀོད་དེ། དཔེ་དཔེ་ཅན་གྱི་བྱང་གཞི་པན་ཚུན་འབྲེལ་མཆུངས་སུ་ཡོད་པ་
ལྟར་བཞེད་ནས། སྤར་ཡང་བྱང་ཆོས་གཉིས་མི་མཐུན་པར་སོ་སོར་འབྱེད་བྱེད་གྱི་སྤྱོད་
བཀོད་དེ། མཆུངས་པ་ལས་ལྷོག་པར་བཞེད་པ་ལྟ་བུ། དཔེར་ན།

ཅ་བར། ལྟ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་རྩེ་བ་དང་། །

བདག་གིས་ཁྱོད་གདོང་རྩེ་བ་འཐུང་། །

འདི་ནི་གང་བ་མ་ཡིན་ཡང་། །

འདི་ནི་རྟག་ཏུ་དཀྱིལ་འཁོར་རྫོགས། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་མཛེས་མའི་གདོང་དཔེ་རྩེ་བའི་གཟུགས་སུ་བཀོད་དེ། དཔེ་རྩེ་
བ་ནི་ལྟ་རྣམས་ཀྱིས་བདུད་ཅིའི་རང་བཞིན་ཉིད་ཏུ་འཐུང་ལ། དཔེ་ཅན་ཁྱོད་ཀྱི་གདོང་

གི་རྒྱ་བའི་མཛེས་པ་འདི་བདག་གིས་ངོམས་པ་མེད་པར་འཁུངས་སོ། །འོན་ཀྱང་དཔེ་
རྒྱ་བ་ནི་རྒྱ་ཁྱུ་ཏུ་གང་བ་མ་ཡིན་པར། མར་ངོ་ལ་འགྲིབ་པས་འཕེལ་འགྲིབ་བྱེད་ཀྱང་།
དཔེ་ཅན་ཁྱོད་ཀྱི་གཤོང་གི་རྒྱ་བའི་མཛེས་པ་ནི་རྟག་ཏུ་དཀྱིལ་འཁོར་རྩྭ་གས་སོ་ཞེས་
དཔེ་དཔེ་ཅན་གཉིས་ཀྱི་མཛེས་པའི་ཆོས་མཐུན་པར་བརྗོད་ནས་སྤྲང་ཡང་རྟག་ཏུ་
གང་བའི་བྱང་ཆོས་ཀྱི་སྟོན་ས་མི་མཐུན་པར་སོ་སོར་འབྱེད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། འདི་ནི་
མིག་གིས་མཐོང་བ་ལ་སྤྲང་བ་ཡང་ཡོད་ཀྱང་འཁུང་ཞེས་པ་རྒྱ་དཔེ་དང་མཐུན་
ནོ། །དཔེར་བརྗོད།

(ག) རི་དྲགས་ཁྱོད་ནི་ང་བའི་རྒྱུ།

ཚུད་པ་མཆོན་ཆས་གཅོད་བྱས་ཀྱི།

བདག་ནི་སྒྲིན་ལེགས་འདོད་པའི་རྒྱལ།

བཅིངས་འདི་གཅོད་པའི་རྒྱས་པ་བྲལ། །

ཞེས་དཔེ་རི་དྲགས་ཏེ་བའི་རྒྱལ་མི་ལ་ཚུད་པ་ནི་མཆོན་ཆས་གཙོད་རྒྱས་ཀྱི།
 དཔེ་ཅན་བདག་ནི་སྒྲིན་ལེགས་མ་འདོད་པའི་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིས་བཅིངས་པ་འདི་
 མཆོན་ཆས་གཙོད་མི་རྒྱས་ཞེས་དཔེ་དཔེ་ཅན་གཉིས་རྒྱས་བཅིངས་པ་མཆུངས་
 ། གྲུང་། མཆོན་ཆས་གཙོད་རྒྱས་མི་རྒྱས་ཀྱི་བྱུང་ཚོས་མི་མཐུན་པར་སོ་སོར་འབྱེད་པ་
 ལྟ་བུའོ། །འདི་ལ་དཔེ་ཅན་གཟུགས་སུ་བཀོད་པ་མེད་པས་དཔེ་བརྗོད་དུ་འགྲོ་དགའ་
 བར་གསུངས།

(བ) སྒང་ཅིའི་བྱ་ཡིས་ཚུ་སྒྲེས་བཅུད་འབྱུང་ལ།

བདག་གིས་བྱོད་ཞལ་བད་མོའི་མཛེས་སྤྱད་འཕྱང་། །

པད་མ་དེ་ནི་གདོས་བཅས་བཅ་ཆོས་ཏེ།

ཁྱོད་གྱི་ཞལ་ནི་སྤང་སྤྲོང་སྤྱུ་མའི་འབྲུལ། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་ཁྱོད་གྱི་ཞལ། བརྒྱའི་གཟུགས་སུ་བཀོད་དེ། བྱང་བས་བད་མའི་
བརྟུང་འཐུང་བ་དང་། བདག་གིས་ཁྱོད་ཞལ་བད་མའི་མཛེས་སྤྱད་འཐུང་བ་མཆུངས་
ཀྱང་། དཔེ་བད་མ་ནི་གདོས་བཅས་ཏེ་འཛིག་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པ་དང་། དཔེ་ཅན་
ཁྱོད་གྱི་ཞལ་ནི་སྤང་སྤྲོང་སྤྱུ་མ་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པས། དཔེ་དཔེ་
ཅན་གྱི་ངོ་ཤོའམ། རང་བཞིན་མི་མཆུངས་པས་སོ་སོར་འབྱེད་པ་ལྟ་བུ།

ཡང་ན། ལྷན་པོ་ལོངས་སྤྱོད་ནོར་གྱི་མཛོད་ལ་སྟེ། །

མཁས་པ་ལེགས་བཤད་ནོར་གྱི་རྗེས་སུ་ཆགས། །

བསགས་པའི་དངོས་པོ་འཛད་པའི་རང་གཤེས་ཏེ། །

མང་ཐོས་ནོར་གྱིས་འབྲལ་ཡུན་ཀུན་ཏུ་བདེ། །ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ། །

བརྟུ་བདུན་པ་འགོག་པའི་གཟུགས་ཅན་ནི། དཔེ་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་ཞིག་དཔེ་
གང་གི་གཟུགས་སུ་བཀོད་པ་དེ་དགག་བྱ། དེ་འགོག་བྱེད་ནི་དཔེ་ཅན་རང་གི་བྱ་
བཤམ་བྱུང་ཆོས་དེ། དཔེ་དང་མི་མཐུན་པར་བཛོད་ནས། གང་གི་གཟུགས་སུ་བཀོད་
པ་དེ་དང་མཆུངས་པ་འགོག་པར་བྱེད་པ་ཞིག་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

རྩ་བར། མཛེས་མ་ཁྱོད་གདོང་རྒྱ་བ་ནི། །

འདི་ལྟར་གཞན་དག་གཏུང་བྱེད་པས། །

རྒྱ་བ་ཉིད་ཏུ་བཛོད་མིན་ཞེས། །

དེ་ནི་འགོག་པའི་གཟུགས་ཅན་ནོ། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་མཛེས་མའི་གདོང་། དཔེ་རྒྱ་བའི་གཟུགས་སུ་བཀོད་པ་དགག་
བྱ། འགོག་བྱེད་ནི་དཔེ་ཅན་གྱི་བྱ་བཤམ་བྱུང་ཆོས། མཛེས་མའི་གདོང་གིས་འདོད་

ལྷན་དག་ལ་ཆགས་པའི་གདུང་བ་སྟེར་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། རྩ་བ་དངོས་ནི་བསེལ་
བའི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་ན། དཔེ་ཅན་མངོས་མའི་གདོང་རྩ་བ་ཉིད་དུ་བརྟེན་པ་མིན།
ཞེས་དཔེ་རྩ་བའི་གཞུགས་སུ་བཞགོད་པ་འགོག་པ་ལྟ་བུའོ། །འབྲུག་སྤྱུལ་གྱིས་དཔེ་ལ་
སྟེང་པའི་གཞུགས་རྒྱན་ཞེས་བཞད། དཔེར་བརྟེན།

(ག) འདྲེན་མཆོག་ནམ་དགར་མཛད་པའི་རྩ་བ་ཡིས། །

ཅུ་སྟོན་རྒྱལ་མཆོན་སྟེ་བཅས་སུ་དབྱེ། །

སྟོན་པའི་ཁུང་བུར་འཇུག་ན་སྟེར་བའི་དཔལ། །

སྟེར་བའི་གཉིས་སྟེས་རྒྱལ་པོ་ཅི་ཞིག་ལགས། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་ནམ་འདྲེན་མཆོག་གི་མཛད་པ་དེ། དཔེ་རྩ་བའི་གཞུགས་བཞགོད་
པ་དགག་བྱ། འགོག་བྱེད་ནི་དཔེ་ཅན་གྱི་ཁུང་ཆོས། བདུད་གྱི་སྟེ་དང་བཅས་པ་བཅོས་
བས་ན། དཔེ་སྟེར་བའི་དཔལ་སྟེར་བའི་གཉིས་སྟེས་རྒྱལ་པོ་སྟེ། རྩ་བའི་གཞུགས་སུ་
བཞགོད་པ་འགོག་པ་ལྟ་བུའོ། །

(བ) ནམ་པར་འདྲེན་མཆོག་ཁྱོད་གྱི་ཡེ་ཤེས་འབྲུལ། །

མ་ཉམས་སྟེང་རྩེའི་རྩ་ཆོས་འཇུག་རྒྱབས་ཀྱིས། །

འདོད་པའི་དབང་ལྷག་སྟེང་ལ་བཞག་དགའི་སྟུན། །

སྟེར་བྱིར་རྩ་བའི་དངོས་པོར་གང་གིས་འབྲུག། །

ཅེས་དཔེ་ཅན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་སྟེང་རྩེ་ཆོས་པོ་དེ། དཔེ་རྩ་བའི་
གཞུགས་སུ་བཞགོད་པ་དགག་བྱ། འགོག་བྱེད་ནི་དཔེ་ཅན་དེའི་ཁུང་ཆོས་བདུད་དགའ་
རབ་དབང་ལྷག་གི་སྟེང་ལ་བཞག་དགའ་བའམ་མི་བཟོད་པའི་ཐུག་བསམ་སྟེར་བས་ན་

དཔེ་རྒྱ་བའི་གཟུགས་སུ་བཀོད་པ་འགོག་པ་ལྟ་བུའོ།

ཡང་ན། མཁུན་ཅལ་རྟ་བདུན་འགྲོས་ཀྱིས་ལེགས་བྲངས་བའི།

སྟོན་མེད་ལེགས་བཤད་ནམ་མཁའ་ཚོར་བྱ་འདིས།

གཉིས་འཛིན་འཁྲལ་བའི་ཚོངས་སུན་ཀུན་སེལ་བས།

ཉིན་མོར་བྱེད་པ་ཉིད་དུ་རི་ལྟར་བྱལ། །ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ།

བཙེ་བརྒྱད་པ་མཉམ་འཛོག་གི་གཟུགས་ཅན་ནི། དཔེ་ཅན་གང་ཞིག་དཔེའི་

གཟུགས་སུ་བཀོད་པ་དེས། རང་གི་རང་ཚུལ་དང་མི་མཐུན་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་འོས་
མིན་གྱི་སྟོན་དང་། བྱ་བའི་ཡུལ་ཉིད་ལ་ཡང་སྐབས་གང་ཡིན་གྱི་སྟོན་དང་བཅས་ཏེ།
མདོར་ན་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གཉིས་ཀ་ལ་སྟོན་ཡོད་པ་མཚུངས་པ་འཕམ་མཉམ་དུ་སྟོན་
བ་ཞིག་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

ཅ་བར། གཏུམ་མོ་ཁྱོད་གདོང་རྒྱ་བས་ཀྱང།

བཅེ་བ་མེད་པར་དག་སྟེག་པ།

བདག་གི་སྐལ་བ་ཉིད་ཀྱི་སྟོན།

འདི་ནི་མཉམ་འཛོག་གཟུགས་ཅན་ལོ།

ཞེས་དཔེ་ཅན་ཆགས་པས་སྟོས་པའི་མཛེས་མ་སྟེ། གཏུམ་མོ་ཁྱོད་ཀྱི་གདོང་
ནི་དཔེ་རྒྱ་བ་བསེལ་བའི་གཟུགས་སུ་བཀོད། དཔེ་ཅན་གཏུམ་མོའི་གདོང་གིས་བཅེ་
བ་མེད་པར་བདག་ཡིད་འདོད་པས་སྟེག་པར་བྱེད་པའི་བྱེད་ལས་དེ། དཔེ་རྒྱ་བ་
བསེལ་བའི་བྱེད་ལས་དང་མི་འབྲས་བཏམ་མི་འོས་པའི་སྟོན་ཡོད་ཀྱང་། ཡུལ་དེ་ཁོ་ནའི་
སྟོན་མ་ཡིན་པར་ཡུལ་ཅན་བདག་གི་རྒྱུད་ལའང་མི་བཟོད་པའི་ཆགས་པ་བྲག་པོ་ཉི་
བར་གནས་པའི་སྐལ་བཅ་གྱི་སྟོན་ཡོད་པས་ན། སྟོན་དེ་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གཉིས་ཀ་

ལ་མཉམ་དུ་ཡོད་པ་ཞེས་པན་ཚུན་གཉིས་ཀའི་སྐྱོན་མཉམ་དུ་འཛོག་པ་ལྟ་བུ་ཡིན།
འདིའི་སྐྱོན་མཉམ་པ་ནི་གཙོ་བོ་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གཉིས་ཀྱི་སྐྱོན་མཉམ་པ་ལ་གོ་
དགོས་ཀྱང་། དབྱེས་སྒྱུར་དཔེ་དོན་གྱི་སྐྱོན་མཉམ་པར་སྐྱོན་པ་ཞེས་ཀྱང་གསུངས།
དཔེར་བཞིན།

(ག) ཞོང་སྐྱོན་མཁུན་པའི་འོད་ཟེར་གྱིས། །

ཆོལ་བའི་སྒོ་ངན་སྐྱུན་པར་འབྱུངས། །

ཉེས་བཤད་ཁོ་ནར་ཡིད་གཏད་པའི། །

ལོག་ལྟའི་སྐལ་དམན་འདིའི་ཡང་སྐྱོན། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་ཞོང་སྐྱོན་རྟོ་རྟེ་རྒྱལ་མཆན་གྱི་མཁུན་པ། དཔེ་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་
གྱི་གཟུགས་སུ་བཀོད་དེ། ཞོང་སྐྱོན་གྱི་མཁུན་རབ་གྱིས་ཆོལ་བ་ངན་པའི་སྒོར་ཅི་
ཡང་མི་འཆར་བའི་སྐྱུན་པ་ལྟར་འགྱུར་བ་དེ། ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གྱིས་སྐྱུན་པ་སེལ་བའི་
བྱེད་ལས་དང་མི་འབྲ་བའམ་མི་འོས་པའི་སྐྱོན་ཡོད་ཀྱང་། སྐྱོན་དེ་ཡུལ་ཞོང་སྐྱོན་གྱི་
མཁུན་རབ་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་རྒྱས་པ་ཁོ་ནའི་སྐྱོན་མ་ཡིན་ཞིང་། ཡུལ་ཅན་ཆོལ་ངན་
རང་གི་ལོག་རྟོག་ལ་སོགས་པའི་ཉེས་བཤད་ཀྱི་བྱེད་ལས་དང་། ཁོ་རང་སྐལ་བ་དམན་
པའི་སྐྱོན་ཡང་ཡིན་པས་ན། ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་ལས་སམ་སྐྱོན་མཉམ་པ་
ཞེས་ཟེར། འདིའི་དཔེར་བཞིན་རྩ་བ་དང་མཐུན་མི་མཐུན། ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གྱི་
སྐྱོན་དུ་འགྱུར་མི་འགྱུར་དོགས་གནས་སུ་གསུངས།

(བ) མཛེས་མ་ཁོད་ལུས་ཏ་རི་ཅན་པའི། །

འཁྲི་ཤིང་དབྱིད་ཀྱི་རྣམ་འབྱུང་ལ་ཞུགས་པས། །

བདག་ཡིད་སྲེག་འདི་མཛེས་པ་ལུལ་བྱང་བར། །

མ་ཟད་བདག་རང་འདོད་པས་གཟེར་བས་ཀྱང་། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་མཛེས་མའི་ལུས་དེ། དཔེ་ཉ་རི་ཅན་དན་ནམ། ཅན་དན་དཀར་
པོའི་ཤིང་གི་གཟུགས་སུ་བཀོད་ནས། མཛེས་སྒྱུ་ལྷན་པའི་ལུས་དེས། བདག་ཡིད་
འདོད་པས་སྲེག་པ་ནི། ཅན་དན་བསེལ་བའི་བྱེད་ལས་དང་མི་འདྲ་བའམ་མི་འོས་པའི་
སྒྲོན་ཡོད་ཀྱང་། སྒྲོན་དེ་ལུལ་མཛེས་པ་ཁོ་ནའི་སྒྲོན་མ་ཡིན་པར་ལུལ་ཅན་བདག་
འདོད་པས་གཟེར་ཆེ་བའི་སྒྲོན་ཡང་ཡིན་པས། ལུལ་ལུལ་ཅན་གཉིས་ཀར་སྒྲོན་མཉམ་
དུ་འཛོག་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་ན། སྲིད་པའི་བདེ་དགའ་སྲིན་མོའི་འཛུམ་བག་གིས། །

བདག་ཡིད་སྲེག་འདི་འཁོར་བའི་འདོད་བདེ་ལ། །

སྒྱུ་མའི་རུས་རྩལ་ལྷན་གྱིས་ཡོངས་རྫོགས་པར། །

མ་ཟད་བདག་ཀྱང་སྲིད་ལ་བརྟམ་པའི་སྒྲོན། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

བཅུ་དགུ་བ་གཟུགས་ཅན་གྱི་གཟུགས་ཅན་ནི། དཔེ་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་ཞིག་
དཔེའི་གཟུགས་སུ་བཀོད་ཅིང་། དཔེ་དེ་ཉིད་ཀྱང་དཔེ་གཞན་གྱི་གཟུགས་སུ་སྒྱུར་བ་
ཞིག་ལ་ཟེར། འདི་ལ་གཟུགས་ཅན་འཕར་མ་ཡང་ཟེར། དཔེར་ན།

རྩ་བར། ཁྱོད་གཤོང་འདམ་སྐྱེས་དོར་འདིར། །

སྐྱིན་མའི་འབྲི་ཤིང་གར་མཁན་མ། །

རོལ་སྐྱེག་དགའ་བས་གར་བྱེད་དོ། །

ཞེས་དཔེ་ཅན་མཛེས་མའི་གཤོང་དེ། དཔེ་འདམ་སྐྱེས་ཏེ་པད་མའི་གཟུགས་
སུ་བཀོད། དེ་ཡང་དོར་སྟེ། གར་བྱེད་པའི་ས་གཞིའམ་ར་བའི་གཟུགས་སུ་བཀོད།

དཔེ་ཅན་གཤོང་གི་ཁྱད་ཆོས་སྤྲིན་མ་ནི། དཔེ་འཁྱིལ་གི་གཞུང་སྤུངས་སྤུངས་བཞུགས། དེ་
གར་མཁན་མའི་གཞུང་སྤུངས་སྤུངས་བསྟན། དེ་ཉིད་རྩོམ་སྤྲིན་གི་གར་བྱེད་ཅེས་
པའོ། །ཆུང་འདིར་དཔེ་དང་དཔེ་ཅན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་པན་ཆུང་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་དཔེའི་
གཞུང་སྤུངས་སྤུངས་བཞུགས་པར་མ་ཟད་དཔེ་དེ་ཡང་དཔེ་གཞན་གྱི་གཞུང་སྤུངས་སྤུངས་བཞུགས་ཏེ་
ཅང་མཛེས་པར་བསྤྲིན་པས། ཆུང་འདི་ནི་རོ་མཆར་ཞིང་ཆེས་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཞིག་
ཡིན་པས་གཞུང་སྤུངས་ཆུང་གཞན་ལས་ཆེས་ཆེར་སྤྲོད་ཞིང་མཛེས་པའི་ཆུང་ཞིག་ཡིན།
དཔེར་བཞིན།

(ག) གུན་མཁུན་གཞུང་སྤུངས་སྤུངས་འདི་དགའ་ཆེལ་དུ།

མཆན་བཟང་ཆུང་མན་རྩ་འཁྱིལ་ལས།

བདེ་ལེགས་བསེལ་ངད་ཡིད་འོང་དགའ་སྤྲོད་ཆོགས།

ལས་ལྟན་ཆ་གདུང་མཐོ་རིམ་ལུས་སྤུངས་དཔེལ།

ཞེས་དཔེ་ཅན་གུན་མཁུན་ཆུང་བའི་སྤྱུ་དཔེ་གངས་འདི་གཞུང་སྤུངས་སྤུངས་བཞུགས།
དེ་དགའ་ཆེལ་གྱི་གཞུང་སྤུངས་སྤུངས་བཞུགས། ཡང་དཔེ་ཅན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་མཆན་བཟང་།
དཔེའི་ཁྱད་ཆོས་ཆུང་གི་གཞུང་སྤུངས་སྤུངས་བཞུགས། དེ་ལྟའི་མེ་ཏོག་མཆོ་རའི་གཞུང་སྤུངས་སྤུངས་
བསྟན། དཔེ་ཅན་སངས་ཆུང་གྱི་གཞུང་སྤུངས་སྤུངས་གཞི་བྱིན་གྱིས། འགྲོ་བ་གུན་ལ་གནས་
སྤུངས་དང་མཐར་ཐུག་གི་བདེ་ལེགས་སྤྲོད་བ། དཔེ་བསེལ་ངད་གྱི་གཞུང་སྤུངས་སྤུངས་
བཞུགས། དེ་དགའ་སྤྲོད་ཆོགས་པའི་གཞུང་སྤུངས་སྤུངས་བསྟན། དཔེ་ཅན་ལས་དང་ཉོན་མོངས་
པའི་ཆ་གདུང་ལེལ་བ། དཔེ་ཡིད་དུ་འོང་ཞིང་བསེལ་བའི་དགའ་བདེ་འཕེལ་བའི་
གཞུང་སྤུངས་སྤུངས་ཏེ། ལྷ་མོ་རྣམས་དགའ་བའི་དཔེལ་དུ་གྱུར་ཅེས་དཔེ་དཔེ་ཅན་གོ་
རིམ་བཞིན་དུ་གཞུང་སྤུངས་ཅན་འཕར་མར་ཡོད་པ་ལྟ་བུའོ།

(བ) གང་གི་མཁུན་དབྱེད་ནམ་མཁའ་སྐྱེད་མོས་ཚལ།

ཤེས་བྱའི་རྒྱ་སྐར་མེ་ཉླ་བཞད་ལྷན་པའི།

ལེགས་བཞད་འོད་སྣང་སྣང་ཅིའི་ཟེགས་མ་ཅམ།

ཐོབ་པའི་སྒོ་གསལ་དེ་དག་སྐལ་བ་བཟང་།

ཞེས་གང་གི་མཁུན་པའི་རྣམ་དབྱེད་དང་། ཤེས་བྱའི་ཡོན་ཏན། དེའི་ལེགས་
བཞད་སོགས་རིམ་བ་བཞིན་དཔེ་ནམ་མཁའ་དང་། དེ་སྐྱེད་མོས་ཚལ། རྒྱ་སྐར་དང་།
དེ་མེ་ཉླ་འོད་སྣང་དང་། དེ་སྣང་ཅིའི་ཟེགས་མ་ཡི་གཟུགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ།

ཡང་ན། ཁྱོད་ཐུགས་སྣ་ལམ་ཡངས་པའི་སྐྱེད་ཚལ་དུ།

ལེགས་བཞད་རྒྱ་གཞོན་གསར་པའི་ཀྱ་ཐུད་འདབ།

འཇུ་མ་པའི་འོད་དཀར་བ་པའི་རྩི་ངད་འབུམ།

དགྲིགས་པས་སྒོ་ལྷན་དབྱེས་པའི་དགའ་སྟོན་སྦྱིན། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ།

ཉི་ཤུ་བ་བསྟོན་དོར་གྱི་གཟུགས་ཅན་ནི། དཔེ་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་དེར། མངོན་
སུམ་དུ་བསྟོན་དོར་ནས་(མིན་པ་ལ་ཡིན་པ་ལྟ་བུར་བཟོད་དེ་སྐྱེད་བཀལ་བ་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར)དཔེ་ཉིད་ཡིན་
པར་བཟོད་དེ། དཔེ་དང་དོ་བོ་གཅིག་ཏུ་བྱས་ཤིང་དོན་ལ་དཔེ་ཅན་བྱང་འཕགས་སུ་
བྱས་ནས་སྟོན་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

རྩ་བར། འདི་ནི་གདོང་མིན་འདི་པད་མ།

འདི་དག་མིག་མིན་འདི་བྱང་བ།

འདི་ཁྱོད་སོ་ཡི་འོད་ཟེར་མིན།

འདི་རྣམས་གེ་སར་ཉིད་ཡིན་ནོ།

ཞེས་ཤིན་ཏུ་མངེས་པའི་དངོས་པོ་འདི་ནི། དཔེ་ཅན་གྱི་བྱང་གཞི་གདོང་མ་

ཡིན་ཞིང་། དཔེ་བཅུ་མ་དངོས་ཡིན། དཔེ་ཅན་གྱི་བྱུང་ཆོས་མིག་དང་སེའི་འོད་ཟེར་ནི།
 དཔེ་ཡི་བྱུང་ཆོས་བྱུང་བ་དང་གེ་སར་གྱི་ཕྱིང་བ་ཉིད་ཡིན་མོ་ཞེས་དཔེ་ཅན་ལ་བསྟོན་
 རོར་ནས་ཁོ་ཁོ་རང་མིན་པར་དཔེ་ཉིད་ཡིན་པ་ལྟར་བྱ་བ་རྫོང་དེ། རོན་བྱ་དཔེ་ཅན་བྱུང་
 འཕགས་སུ་བྱས་ནས་བསྟོན་པ་ལྟ་བུའོ། །དཔེར་བརྗོད།

(ག) གཟེགས་མོར་སྟོ་འདི་འབྲུག་སྤྱི་མངའ་འདྲིན་གྱི།

ལུས་འདེགས་མ་ཡིན་སྐྱོད་གི་རྒྱལ་མཆན་ཏེ།

དགའ་བའི་རྫོས་གར་རྣམ་པར་བསྐྱར་བ་འདི།

མ་བྱེད་མ་ཡིན་བྱེད་པའི་སྟེ་མར་དེས།

ཞེས་དཔེ་ཅན་གཟེགས་མོར་སྟོ་འདི་མ་བྱེད་གཤེགས་པས་སྟོ་གྲུར་ཐེབས་པ་
 མ་ཡིན་པར། དཔེ་སྐྱོད་གི་རྒྱལ་མཆན་དངོས་ཡིན། དཔེ་ཅན་ཤིན་ཏུ་དགའ་བའི་རྫོས་
 གར་གྱི་རྣམ་འགྱུར་སྟོན་པ་འདི། མ་བྱེད་རྫོས་གར་མ་ཡིན་པར། དཔེ་བྱེད་པའི་སྟེ་མ་
 སྟེ་བྱུང་མེད་ཉིད་ཡིན་ཞེས་དཔེ་ཅན་མ་བྱེད་དངོས་ལ་བསྟོན་རོར་ནས། དཔེ་དངོས་ཡིན་
 པར་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ།

(བ) འདི་ནི་ཁྱོད་སྤྱི་མ་ཡིན་ཡོངས་འདྲའི་ཤིང་།

གསུང་མིན་ནི་ཟེའི་གླིང་བྱས་སྐྱར་བའི་དབྱངས།

ཁྱོད་ཐུགས་མ་ཡིན་ལྟ་ཡི་རྗེད་རིང་ཉིད།

མི་མིན་འཇམ་པའི་དབྱངས་དངོས་སྒྲ་མ་བྱེད།

ཞེས་དཔེ་ཅན་རང་གི་སྒྲ་མའི་སྤྱི་གསུང་ཐུགས་དང་། མིའི་རྣམ་འོལ་ཏུ་ཡོད་པ་
 དེ། དཔེ་ཅན་རང་མ་ཡིན་པར། དཔེ་རིམ་པ་བཞིན་ཡོངས་འདྲའི་ཤིང་དང་། ཟེའི་

དབྱངས། ཉམ་མཁལ། འཇམ་པའི་དབྱངས་སོགས་དངོས་ཡིན་པའི་སྒྲ་མ་ཁྱོད་བླ་
ཞེས་དཔེ་ཅན་ལ་བསྟོན་དོར་ནས་དཔེ་ཉིད་ཡིན་པར་བརྗོད་ནས་དོན་ལ་དཔེ་ཅན་སྒྲ་
མ་ཉིད་ཁྱད་འཕགས་སུ་བསྟོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་ན། རོ་མཆར་བཀོད་པའི་གནས་འདི་རྩོམ་པ་ཡི། །

ཡུལ་ལྗོངས་མ་ལགས་འཆེ་མེད་དགའ་བའི་ཆལ། །

རྩ་བ་སྤྱད་པའི་གྲོང་འདི་གངས་ཅན་འགྲོའི། །

ཁང་བྱིམ་མ་ཡིན་ལེགས་གྲིས་ཡུལ་གྱི་གྲོང་། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

དེ་ཉིད་བརྗོད་པའི་དཔེ་དང་བསྟོན་དོར་གྱི་གཟུགས་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར་ནི། དེ་
ཉིད་བརྗོད་པ་ལ། འདི་ནི་བཞེན་ཉིད་པད་མ་མིན། །ཞེས་དཔེ་དཔེ་ཅན་ལ་བརྟགས་
ཤིང་དབྱང་པས་མཐར། དངོས་སོ་དེ་ཉིད་རྟོགས་ནས་དཔེ་བསྒྲ་མ་ཡིན་པར། དཔེ་ཅན་
མཛེས་མ་ཡི་གདོང་དངོས་ཡིན་པར་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་དང་། འདི་ལ་འདི་ནི་གདོང་མིན་
འདི་པད་མ་ཞེས། གདོང་གི་དངོས་སོ་དེ་ལ་བསྟོན་དོར་ནས་པད་མ་ལ་སོགས་པའི་
གཟུགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །

བཞི་བ། གསལ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱན་བཤད་པ།

༥ གསལ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱན་ལ་མཆན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

ཅུ་བར། རིགས་དང་བྱ་བ་ཡོན་ཏན་རྩས། །

ཆོག་གཅིག་ལ་ནི་གནས་པ་¹ཡིས་། །

གལ་ཏེ་ངག་ཀུན་ལ་པན་ན། །

1 ཡིན

དེ་ནི་གསལ་བྱེད་དུ་བཞེད་དཔེ་པ།

ཞེས་རིགས། བྱ་བ། ཡོན་ཏན། རྩ་ས་སོགས་གཙུག་པོར་གྱུར་པའི་བཞེད་བྱ་དོན་
གྱི་དངོས་པོ་སྟོན་པའི་གསལ་བྱེད་དམ་ཚུན་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་གཅིག་ཉིད། ཆོག་གསུ་
བཅད་པ་དེའི་རྒྱུ་བའི་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་གང་དུ་ཡོད་པ་དེ་ཁོ་ནས། ཆོག་གསུ་
བཅད་དེའི་ངག་གི་རྒྱན་ནམ་ཆོག་དོན་སྤྱི་བམས་ཅད་ལ་པན་པའམ་གསལ་བར་
བྱེད་པའི་རྒྱན་ལ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱན་ཟེས། གཉིས་པ་དེ་ལ་དབྱེ་ན་བཅུ་གཉིས་ཉིད།

རིགས་དང་བྱ་བ་ཡོན་ཏན་དང་།

རྩ་ས་ཀྱི་ཐོག་མའི་གསལ་བྱེད་དང་།

རིགས་དང་བྱ་བའི་བར་གསལ་བྱེད།

རིགས་དང་བྱ་བའི་མཐའ་གསལ་བྱེད།

འཕྲེང་བ་འགལ་དོན་དོན་གཅིག་པ།

སྤྱར་པའི་གསལ་བྱེད་དང་བཅུ་གཉིས།

དང་པོ་རིགས་བཞེད་པ་ཐོག་མའི་གསལ་བྱེད་ནི། བཞེད་བྱའི་རིགས་གང་
ཡིན་པ་དེ། ཐོག་མར་བཀོད་ནས། རིགས་དེ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་དེས། ཆོག་དོན་སྤྱི་
མ་མཐའ་དག་གསལ་བྱེད་རྒྱས་པ་ཞིག་ལ་ཟེས། འདི་དང་དོན་རྒྱན་དང་པོའི་རིགས་
རང་བཞིན་བཞེད་པའི་བྱེད་པར་ནི། རང་བཞིན་བཞེད་པའི་སྒྲུབས། དཔེར་ན། ཡལ་
འདབ་སོགས་དང་ལྷན་པའི་ཤིང་གི་རིགས་བཞེད་པས། མཚེན་ཉིད་དེ་ལྷན་ཀྱི་ཤིང་གི་
རིགས་མཐའ་དག་གཞན་སེལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་གོ་རྒྱས་པ་ཙམ་ཡིན་ལ། འདིར་ནི་རིགས་
སོགས་གང་བཞེད་པའི་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་གང་ན་ཡོད་པ་
དེས། ཆོག་ལྷག་མའི་དོན་སྤྱི་བམས་ཅད་གསལ་བར་བྱེད་རྒྱས་པར་མ་ཟད། བྱེད་

པ་ཐོ་རིགས་དེའི་བྱང་ཆོས་དང་བྱ་བ་སོགས་བརྗོད་པའི་ཆིག་གི་ཉམས། རང་བཞིན་
བརྗོད་པ་ལ་ལྟོས་ན་ཅུང་ཟད་འཁྲིག་པའི་རྒྱན་གྱི་ཕྱོགས་སུ་གཏོགས་པ་ཞིག་ཡིན།
དཔེར་ན།

ཅ་བར། ལྟོ་ཡི་རྒྱང་གིས་འཁྲི་ཤིང་ནི། །

འདབ་མ་རྩིང་བ་ལྷུང་བར་བྱེད། །

དུད་པའི་ལུས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་། །

ཁངས་པ་གསར་དུ་འཛོམས་པར་རུས། །

ཞེས་རིགས་བརྗོད་པའི་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཆིག་ལྟོ་ཡི་རྒྱང་གིས། ཞེས་པ་ཐོག་
མར་བཀོད་ནས། ཆིག་དོན་གྱི་མ་གང་གསལ་བར་བྱེད་ན། རིགས་དེས་འཁྲི་ཤིང་
རྣམས་བསྐྱལ་བསྐྱོད་བྱས་པས། འདབ་མ་རྩིང་བ་རྣམས་ལྷུང་བར་བྱེད་པ་དང་། ཡང་
རིགས་དེས་བྱད་མེད་ཀྱི་ལུས་བསིལ་བར་བྱས་པས། ལང་ཆོ་དུད་པའམ་རྒྱས་པའི་
བྱད་མེད་གཞོན་རུ་མ་དེས་མཛའ་ལོ་ལ་མི་འདུད་པའི་ཁངས་པ་དེ་གསར་དུ་འཛོམས་
པར་བྱེད་རུས་ཞེས་ཐོག་མར་བརྗོད་པའི་རིགས་དེས་ཆིག་དོན་ལོག་མ་ཀྱུན་གསལ་
བར་བྱེད་ཅིང་། བྱེད་པ་ཐོ་དེའི་བྱ་བ་སོགས་རང་བཞིན་བརྗོད་པའི་སྐབས་དང་མི་འདྲ་
བར་ཅུང་ཟད་འཁྲིག་པར་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །དཔེར་བརྗོད།

(ག) བློ་ཚོ་སྒྲིབ་པའི་མཆུ་ལྷན་ཅན། །

མཁའ་མདངས་ཀྱི་སྒྲོ་གཤོག་ངོམ། །

དཀར་ནག་དམར་པའི་མགྲིན་པ་ཅན། །

སྒྲེ་བོ་འགའ་ཡི་ཡིད་དུ་འོང། །

ཞེས་རིགས་བརྗོད་པའི་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཆིག་ནི་ཚོ་ཞེས་པ་ཐོག་མར་བཀོད་

ནས་ཚིག་དོན་བྱི་མའི་བྱང་ཚུལ་ཀྱན་གསལ་བར་བྱེད་པ་གོ་སྤོ། །འདི་ལ་འབྲེག་
ཚིག་མ་འདྲེས་པའི་རྒྱན་གྱིས་རང་བཞིན་བརྗོད་པའི་རྒྱན་དང་བྱང་མེད་དུ་འགྱུར་
བས་རྒྱན་འདིའི་དཔེ་བརྗོད་དུ་འབྲེ་མི་འབྲེ་དབྱེད་གཞི་ཆེ་བར་གསུངས།

(བ) ལེགས་པར་བཤད་པས་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡིད། །

ཀྱན་དགའི་དཔལ་ལ་རྟག་ཏུ་སྦྱོར་བྱེད་ཅིང་། །

སྤྱི་བོ་རྣམས་ཡིད་ཚོངས་པའི་རབ་རིབ་ཀྱང་། །

ལྷག་མ་མེད་པར་བྱངས་ནས་འབྲིན་ལ་དབང་། །

ཞེས་རིགས་བརྗོད་པའི་ཚིག་ལེགས་པར་བཤད་པས་ཞེས་པ་ཐོག་མར་
བཀོད་ནས། ཚིག་དོན་བྱི་མའི་བྱང་ཚུལ་རྣམས་གསལ་བར་སྟོན་པ་སྟེ། ལེགས་
བཤད་གྱིས་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡིད་ཤིན་ཏུ་དགའ་བའི་དཔལ་ལ་སྦྱོར་བར་བྱེད་པ་
དང་། ཡང་ལེགས་བཤད་གྱིས་སྤྱི་བོ་རྣམས་ཀྱི་ཡིད་མི་ཤེས་པའི་ཚོངས་པའི་རབ་རིབ་
གྱིས་སྤྱི་བ་རྣམས་ལྷག་མ་མེད་པའམ་རྩ་བ་ནས་འབྲིན་པར་བྱེད་ཅིས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་ན། རྣམ་མང་སྤྱེས་བྱས་གསེར་ལྡན་འཛིན་མའི་གཞིར། །

བཀོད་ལེགས་འཇུགས་སྒྲན་སྟོང་གི་དཔལ་ཡོན་བྱངས། །

ངོ་མཆར་འདོད་དགའི་གཏེར་གྱི་སྟོ་བྱེ་བས། །

ཡིད་འོང་འཇིག་རྟེན་གསར་བའི་དབྱིད་དཔལ་བསྐྱུལ། །ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་པ་བྱ་བ་བརྗོད་པ་ཐོག་མའི་གསལ་བྱེད་ནི། བརྗོད་བྱའི་བྱ་བརྗོད་པའི་
ཚིག་གམ་གསལ་བྱེད་དེ་ཐོག་མར་བཀོད་ནས། བྱ་བའི་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་དེས།
ཚིག་དོན་བྱི་མ་མཐའ་དག་ལ་པན་ཞིང་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཞིག་ལ་ཟེར། སྦྱོར་ཚུལ་

དང་བྱད་པར་སོགས་སྒྲ་མ་དང་འདྲ། དཔེར་ན།

ཅ་བར། རྒྱ་ལོ་རྒྱ་གཏེར་བཞི་འོགས་ཀྱི།

སྒྱེད་མོས་ཆལ་དུ་སོ་ཅན་ཏེ།

ཁོར་ཡུག་རི་བོའི་ཁོངས་སུ་ཡང་།

བྱོད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཀྱན་ད་དཀར།

འདིར་བྱ་བ་བརྗོད་པའི་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་རྒྱལ་ཞེས་པའི་རྒྱ་བའམ་འགྲོ་
བའི་བྱ་ཆོག་དེ་ཐོག་མར་བཀོད་པས། ཆོག་དོན་འོག་མ་རྣམས་གསལ་བར་བྱེད་བྱས་
ཏེ། གང་ལ་རྒྱ་ན་ཤར་གྱི་བྱ་བ་བྱང་གི་རྒྱ་གཏེར་ཏེ། རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོ་བཞིའི་འགྲམ་ཀྱི་
སྒྱེད་མོས་ཆལ་དུ་ལོ། གང་རྒྱ་ན། སོ་ཅན་ཏེ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲུང་བོ་ཆེ་བརྒྱད་དོ། ཡང་
ཐོག་མར་བརྗོད་པའི་གསལ་བྱེད་རྒྱལ་ཞེས་པའི་བྱ་ཆོག་དེས་སྒྲུང་བོ་ཆེ་དེར་རྒྱ་བ་གོ་
བྱས་པ་དང་། འཛིག་ཏེན་ཁམས་ཀྱི་ལྷགས་རིའི་ཁོར་ཡུག་གི་རི་བོའི་ཁོངས་སུ་ཡང་།
རྒྱལ་བོའི་ཡོན་ཏན་ཀྱི་མེ་ཏོག་ཀྱུན་དཀར་པོ་དེ། ཐོག་མར་བརྗོད་པའི་གསལ་བྱེད་རྒྱ་
ལོ་ཞེས་པའི་ཆོག་དེས་གོ་བྱས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། འདིར་བཤད་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲུང་བོ་
བརྒྱད་ནི་འཆི་མེད་མཛོད་ལས། ས་སྒྲུང་བྱ་དང་པད་མ་དཀར། གཤམ་ལོ་འཆིང་མིག་
སྒྲན་ས་ལ་དགལ། མེ་ཏོག་སོ་ཅན་ས་ཀྱན་པ། ས་མཛེས་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲུང་བོ་བརྒྱད་
ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། འབྲེལ་བ་ལ་ལར། འདིར་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲུང་བོ་ཆེ་བརྒྱད་ལ་
གོ་མི་དགོས་པར་སྒྲུང་བོའི་རྒྱལ་བོ་རྣམས་རྒྱ་བ་ལ་བཤད་པ་ཡང་ཡོད། དཔེར་བརྗོད།

(ག) ལྷན་ལོ་རྒྱལ་བས་འགྲོ་¹ལ་བདེ།

དབྱངས་ཅན་སྐལ་བཟང་རྣམས་ལ་དག།

རྒྱུང་གི་ས་ཆ་གཏུང་ཅན་ལ་བསེལ།

ཞེས་བྱ་བའི་གསལ་བྱེད་གྱི་ཆིག་སྤྱིན་ནོ་ཞེས་པ་ཐོག་མར་བཤོད་ནས། བྱ་
 ཆིག་དེའི་བྱས་པ་ཁོ་ནས་ཆིག་དོན་འོག་མ་ཆུས་གསལ་བར་བྱེད་པ་སྟེ། རྒྱལ་བ་
 སངས་རྒྱལ་གྱིས་འཕྲོ་བ་ཆུས་ལ་བདེ་བ་སྤྱིན་ནོ། །དབྱངས་ཅན་མས་སྐལ་བཟང་
 ཆུས་ལ་དག་གི་དངོས་བྱལ་སྤྱིན་ནོ། །སྟེག་མོས་འདྲོད་སྐྱབ་ནས་སྟེད་པ་ཅན་ལ་
 ཆགས་པའི་རོ་སྤྱིན་ནོ། །རྒྱང་གིས་སྟེ་པོ་ཆ་བས་གདུངས་པ་ཅན་ལ་བསེལ་བའི་བདེ་
 བ་སྤྱིན་ནོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

(བ) ལྷང་བར་བྱས་སོ་མཆར་སྤྲུག་རྫོགས་པའི་བཞེན།

སྟོགས་བྱལ་དུལ་གྱི་མེ་ལོང་དྲངས་པར་ཏེ། །

བདེ་བར་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཚུལ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། །

བྱོད་གྱི་མཁུན་པའི་དགྱིལ་འཁོར་མཆོག་ལ་འོ།

ཞེས་བྱ་བའི་གསལ་བྱེད་སྣང་བར་བྱས་སོ་ཞེས་པའི་བྱ་ཆོག་ཐོག་མར་བཞོད་
 བས་ཆོག་དོན་འོག་མ་ནམས་གསལ་བར་བྱེད་དེ། རོ་མཆར་མཛེས་མའི་བཞིན་རས་
 དེ། དདུལ་གྱི་མེ་ལོ་དྲངས་མར་སྣང་བར་བྱས་སོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་
 ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཁྱོད་ཀྱི་མཁྱེན་པའི་དགྱིལ་ལམོར་ལ་སྣང་བར་བྱས་སོ། །ཞེས་པ་
 ལྟ་བུལོ། །

ཡང་ན། གསལ་བར་བྱས་སོ་ནོར་འཛིན་གཞིན་རྒྱུ་ཁྱོད་ཁྱོད་ཀྱི་ཁྱོད། །

དམར་སེར་གཟེ་འོད་འབྱུང་འབྱེད་ཉིན་བྱེད་གཟེས། །

རྟོགས་དཀའི་རིགས་ལམ་འབྲལ་གྱི་མདུད་རྒྱ་ཅན། །

མཁས་དབང་སྤྱི་བའི་མགོན་དབང་སྤྱི་བའི་གཅིག་གིས་ཀྱང། །ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ། །

གསུམ་པ་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པ་ཐོག་མའི་གསལ་བྱེད་ནི། །བརྗོད་བྱའི་ཡོན་ཏན་གཙོ་བོ་དེ་རྗོད་པའི་ཆོག་གསལ་གསལ་བྱེད་དེ་ཐོག་མར་བཀོད་ནས། །གསལ་བྱེད་དེའི་རྒྱས་པས། །ཆོག་དོན་ཕྱི་མའི་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་ལ་པན་ཞིང་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཞིག་ལ་ཟེལ། དཔེར་བརྗོད།

ཅ་བལ། ལྟོ་བསངས་ཉིད་དོ་ཕྱོགས་རྣམས་ནི། །

དབྱར་སྤྱི་སྤྱི་བའི་བྱེད་པ་ཡིས། །

ས་ཡང་རྩ་སྤྱི་གསར་བའི། །

ཤིན་ཏུ་གཞོན་པའི་བྱེད་པས་སོ། །

འདིར་སྤྱི་བསངས་ཉིད་དོ་ཞེས་པའི་ཁ་དོག་གིས་མཛེས་པའི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་ཐོག་མར་བཀོད་ནས། །ཆོག་དོན་འོག་མ་རྣམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གསལ་བར་སྟོན་པ་སྟེ། །ནམ་མཁའི་ཁྲིན་ཐམས་ཅད་ནི་དབྱར་སྤྱི་སྤྱི་བའི་བྱེད་པ་འབྲིགས་པས་སྤྱི་བསངས་ཉིད་ལྟ་བུ་བྱེད་དོ། །ས་གཞིའི་ཁྲིན་ཀྱང་ལྟ་བུ་སྤྱི་གསར་བ་ཤིན་ཏུ་གཞོན་པའི་བྱེད་པས་སྤྱི་བསངས་ཉིད་ལྟ་བུ་བྱེད་དོ། །ཞེས་ཐོག་མར་བརྗོད་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་གསལ་བྱེད་དེས་ཆོག་དོན་འོག་མ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །དཔེར་བརྗོད།

(ག) དཀར་རོ་མཁའ་ལ་སྒྲུབ་པའི་གཟུགས། །

འདོད་ལྡན་ཁྲིན་ན་ལྟུང་གདོང་། །

མཁས་མང་ཆོགས་པའི་མདུན་ས་ན། །

མཛེས་སྤྱད་དེ་དྲགས་ཁྱོད་ན་གདོང་ལྗེའི་དབང་། །

ནུས་མང་འགྲོ་བའི་དབྱས་ན་ས་སྤྱོད་ཉིད། །ཅེས་བ་ལྟ་བུའོ། །

བཞི་བ་ཇས་བརྗོད་བ་ཐོག་མའི་གསལ་བྱེད་ནི། བརྗོད་བྱའི་ཇས་བྱེ་བྲག་བ་དེ་
རྗོད་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་གས། དེའི་གསལ་བྱེད་ཐོག་མར་བཀོད་ནས། གསལ་བྱེད་དེའི་
བྱས་བས། དེའི་ཆོག་དོན་བྱི་མ་མཐའ་དག་ལ་བན་ཞིང་གསལ་བར་བྱེད་བ་ཞིག་ལ་
ཟེར། དཔེར་ན།

ཅ་བར། ཁྱབ་འཇུག་ནས་གཞོན་ལ་གནས་བས། །

དྲ་བྱའི་བྱ་ཡི་འབྱོར་བ་དག །

གང་དུ་བཏང་ཞིང་ལྟ་རྒྱུ་ཆམས་ཀྱི། །

བྱུང་ཆོགས་གང་ན་གནས་བ་སྤངས། །

འདིར་ལྟའི་བྱེ་བྲག་བ་ཁྱབ་འཇུག་ཅེས་ལོགས་སུ་བཀར་ནས། དེ་གཞན་སྡེ་ལྟ་
མ་ཡིན་སྟོབས་ལྡན་ཀྱི་ཆོགས་རྒྱུ་བར་གཞོན་བའི་བྱས་བ་ལ་གནས། ཞེས་ཁྱབ་
འཇུག་གི་བྱས་བ་དེ་ཇས་སུ་བཞག་པའི་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་ཐོག་མར་བཀོད་ནས།
ཆོག་གི་བྱས་བ་དེས་ཆོག་བྱི་མའི་དོན་ཐམས་ཅད་གསལ་བར་བྱེད་བ་སྟེ། ཇས་དེས་
༼དྲ་བྱའི་བྱ་ནི་ལྟ་མ་ཡིན་ཀྱི་མིང་༽ལྟ་མ་ཡིན་རྒྱུ་ཆམས་ཀྱི་འབྱོར་བ་དག་མིང་མེད་དུ་བཏང་ཞིང་།
ཡང་ཇས་དེས་ལྟ་རྒྱུ་ཆམས་ཀྱི་བྱུང་ཆོགས་ཐམས་ཅད་དར་བར་བྱས་སོ། །ཞེས་བ་ལྟ་བུ།
འདིར་མཁས་བ་ལ་ལས། ཁྱབ་འཇུག་ཇས་སུ་བཞག་བ་ཡོད་ཀྱང་དེ་ལྟ་མིན་བར་ཁྱབ་
འཇུག་གི་བྱས་བ་དེ་ཇས་སུ་འཛོག་དགོས་པར་གསུངས་སོ། །དཔེར་ན།

(ག) དེ་དྲགས་ཀྱིས་མཚན་རྒྱུ་བ་ཡིས། །

རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་རྒྱུ་བར་རྒྱལ། །

འདོད་ལྡན་རྣམས་ཀྱི་ཆགས་པ་འཕེལ། །

གཉིས་སྒྲིལ་དུ་མ་དགའ་བ་སྒྲིད། །

ཅེས་རྣམས་ཀྱི་དངོས་པོ་བྱེ་བྲག་པ་རི་དྲགས་ཀྱི་མཚན་མ་ལྡན་པའི་སྒྲ་བ་ཞེས་
པའི་རྣམས་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་དེ་ཐོག་མར་བཀོད་ནས། ཆོག་དེའི་རྒྱས་པས་ཆོག་བྱི་
མ་རྣམས་གསལ་བར་བྱེད་པ་སྟེ། སྒྲ་བས་རྒྱ་མཚོ་རྒྱས་པ་དང་། དེས་འདོད་ལྡན་ལ་
ཆགས་པ་འཕེལ་བ་དང་། དེས་གཉིས་སྒྲིལ་ཏེ་བྲམ་ཟེ་དུ་མ་ལ་དགའ་བ་སྒྲིད་ཅེས་པ་
ལྟ་བུ། འདིར་ཡང་རི་དྲགས་ཀྱི་མཚན་མ་རྣམས་སྤྱི་འདོག་པ་དང་། ཡང་རྒྱ་མཚོའི་རྒྱས་
པ་རྣམས་སྤྱི་འདོག་པ་སོགས་བཤད་ཚུལ་མང་ཡང་གསུང་རྒྱུ་ལ་རི་དྲགས་ཀྱི་མཚན་
མ་དེ་རྣམས་སྤྱི་བཞག་ཅིང་། དེ་ལྡན་པའམ་དེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཀར་པའི་སྒྲ་བའི་བྱེད་ལས་
ལ་སྦྱོར་དགོས་པས་ན་ཆོག་རྒྱུད་དང་པོ་དེ་རྣམས་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་ཏུ་གོ་དགོས།

(བ) ལྷོ་པོའི་གཏེར་འདི་རྒྱབས་ཀྱི་ཕྱིང་བ་མང་། །

དུས་ལས་ཡོལ་བ་མེད་པར་འཕེན་ཞིང་དེ། །

རིང་ནས་རྣ་བའི་གྲགས་འབར་དོན་མཐུན་ཆོགས། །

རེ་བ་སྦྱིང་ལ་བཀོད་དེ་འཇུག་པའི་གནས། །

འདིར་རྣམས་ཀྱི་གསལ་བྱེད་ལྷོ་པོའི་གཏེར་ཞེས་རྒྱ་མཚོ་བྱེ་བྲག་པའི་ཆོག་དེ་
ཐོག་མར་བཀོད་ནས། རྣམས་དེའི་རྒྱབས་ཀྱི་ཕྱིང་བའི་དུས་ལས་ཡོལ་བ་མེད་པར་
འཕེན་པ་དང་། ཡང་རྒྱ་མཚོ་དེ་ནོར་བུ་སོགས་རིན་པོ་ཆེའི་འཇུང་གནས་ཡིན་པར་
གྲགས་པ་དེ་ཐོས་པས་རྒྱ་མཚོའི་ནོར་བུ་ལེན་པ་ལ་འགྲོ་བར་འདོད་པའི་དོན་དང་
མཐུན་པའི་དེད་དཔོན་ཆོགས་ཀྱིས་རང་རང་གི་རེ་བ་སྦྱིང་ལ་བཀོད་ནས་རྒྱ་མཚོ་
དེར་འཇུག་པའི་གནས་ཡིན་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་ན། མཆོ་བྱེད་མི་ཁྲུང་བའི་རོལ་ཅེད་ཀྱིས། །

དི་ཟེ་སྒྲིན་ལེགས་འབྲུམ་གྱི་སྟེ་མས་པ་འཕྲོག།

གདངས་སྒྲན་འགྱུར་ཁྱགས་སྟོང་གི་གསུང་དབྲངས་ཀྱིས། །

སྤྲ་མཁས་ངག་གི་དཔལ་ཀྱན་འགྲོ་ལ་སྦྱིན། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ལྷ་བ་རིགས་བརྗོད་པ་བར་གྱི་གསལ་བྱེད་ནི། བརྗོད་བྱའི་རིགས་དེ་ཆོག་ཀྱང་
གི་བར་དུ་བཀོད་ཅིང་གསལ་བྱེད་དེའི་ལྷས་པས། རང་གི་ཆོག་སྤྱི་ཕྱི་དོན་ཀྱན་ལ་
ཕན་ཞིང་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཞིག་ལ་ཟེར། དཔེར་བརྗོད་ན།

ཅ་བར། གར་བྱེད་ནི་ཚུ་ལ་ཕང་དུ། །

སྤྲ་ཡང་ལེན་ལོ་མཐུག་སྟོ་ཅན། །

དགའ་བ་རྒྱས་པའི་མིག་དག་ཀྱང། །

ཅུ་འཛིན་ལ་ནི་གཏོད་པར་བྱེད། །

ཅེས་པའི་ནི་ཚུ་ལ་ནི་སྤང་མ་སྟེ་སྟོན་ཤིང་དེའི་ཕང་ན་སྤྲ་སྒྲན་པའི་སྤྲ་དབྲངས་
ལེན་ལོ། །བྱེད་པོ་གང་ཞེ་ན། མཐུག་སྟོ་ཅན་ཞེས་མ་བྱའི་རིགས་རྗོད་པའི་གསལ་བྱེད་
དེ་ཆོག་ཀྱང་གི་བར་དུ་བཀོད་ནས། དེས་འབྲུག་སྤྲ་ལ་ཡིད་གཏོད་པའི་དགའ་བ་རྒྱས་
པའི་མིག་གིས་ཀྱང། ཅུ་འཛིན་ལ་གཏོད་པའམ་ལྟ་བར་བྱེད་དོ། །སྤྱི་ཞིག་གིས་ན།
མཐུག་སྟོ་ཅན་ལོ་ཞེས་བར་གྱི་རིགས་བརྗོད་པའི་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་གིས་ཆོག་དོན་
སྤྱི་ཕྱི་ཀྱན་གསལ་བར་བྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །དཔེར་བརྗོད་ན།

(ག) ཤེས་བྱ་མ་ལུས་དྲི་མེད་གཟིགས། །

བདུད་བཞི་ལས་རྒྱལ་རྫོགས་སངས་རྒྱས། །

ཀྱན་ལ་བྱུང་པའི་ཐུགས་རྩེ་ཅན། །

ཡང་ན། ཡང་ཆོའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེགས་པའི་གཟེ་འབར་ཞིང་། །

མཁུན་རབ་སྣང་བ་རྒྱས་པའི་གཞོན་ནུ་དག །

བདེ་དགའ་གསར་བའི་འཛིག་ཉེན་བྱེད་པོ་སྟེ། །

དུས་ཀྱི་ཅིབས་སྟོང་མདུན་དུ་བསྐྱར་བའི་དབང་། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

བྱག་པ་བྱ་བ་བརྗོད་པ་བར་གྱི་གསལ་བྱེད་ནི། བརྗོད་བྱའི་བྱ་བ་གཙུག་པོ་དེ་རྗོད་

པའི་བྱ་ཆོག་གམ་གསལ་བྱེད་དེ་ཆོག་ཤང་དེའི་བར་དུ་བཞོད་ཅིང་། བྱ་ཆོག་དེའི་རུས་
བས་རང་གི་ཆོག་གོང་ལོག་ལ་པན་ཞིང་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཞིག་ལ་ཟེལ། དཔེར་ན།

ཙམ་པ། དེ་བཞོན་དལ་བྱར་རྒྱ་བྱེད་དེ། །

རྒྱ་བ་དག་ཀྱང་མེ་རུ་འགྱུར། །

ཙན་དན་བྱག་པ་སྣང་བ་ཡང་། །

མཆོན་ལྷང་འབྲམས་པ་རྣམས་ལའོ། །

དེ་བཞོན་དལ་བར་རྒྱ་བའི་རེག་བྱ་འཇམ་པོ་དེས། བྱད་མེད་དང་བྲལ་ནས་
ཡུན་རིང་བོ་ལོན་པའི་ཆགས་ལྷན་གྱི་སྤྱི་བོ་དག་ལ་ཆ་ཞིང་རྩལ་བ་སྟེ་གདུང་བའི་ཆོར་
སྤྱེད་བར་འགྱུར་བ་དང་། ཡང་རྒྱ་བའི་འོད་ཟེར་བསིལ་བའི་རང་བཞིན་ཙན་དེ་ཡང་
ཡུལ་དེ་ལ་མེའི་རང་བཞིན་ཙན་གྱི་ཆ་བར་འགྱུར་བ་དང་། ཡང་ཙན་དན་གྱི་བྱག་པ་
ལུས་ལ་སྣང་བ་ཡང་ཡུལ་དེ་ལ་མཆོན་ལྷང་བ་ལྟར་འདོད་གདུང་གི་ཆོར་བ་བྲག་པོ་དེ་
དག་ནི། སྤྱི་བོ་བྱད་མེད་དང་བྲལ་ཞིང་ཡུན་རིང་ཕྱོགས་སུ་འབྲམས་པ་རྣམས་ཀྱིས་
ཁྱོང་ངོ་ཞེས་ཡུལ་བཅེ་བ་ཆེ་བའི་གཉེན་དང་བྲལ་བ་རྣམས་ལ་ཡིད་ཙན་ཡིད་དུ་འོང་བ་
རྒྱང་འཇམ་པོ་དང་རྒྱ་འོད་སོགས་ཀྱང་འདོད་པའི་རྒྱས་ཡིད་དུ་མི་འོང་བར་འགྱུར་བ་
ནི་བྱ་བའི་ལས་ཏེ། དེའི་བྱ་ཆོག་འགྱུར་ཞེས་པའི་གསལ་བྱེད་བར་ན་ཡོད་པ་དེས་

(བ) འདིར་སྤང་འབྱོར་བའི་བྱན་ལོང་ནམ་པ་མང། །

ཐར་བར་འདོད་པ་ནམས་ལ་དྲག་ཏུ་འགྱུར། །

ལུས་ལྷ་མ་ཆོགས་རལ་བའི་ནམ་འགྱུར་ཡང། །

བཅེ་བྲལ་འཛིགས་རུང་གཤེད་མའི་ཚུལ་དུ་ལོ། །

ཞེས་ཆེ་འདིར་སྤང་གི་རྒྱ་འབྱོར་གྱི་བྱན་ལོང་སྟེ་ཟང་ཟེང་དང། འདུ་འཛི། ནམ་གཤེང་ལ་སོགས་པའི་བག་མེད་གྱི་བྱ་བ་དེ་དག་ཐར་བ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ནམས་ལ་དྲག་ལྷ་བྱ་སྟེ་སྤང་བའི་གཙོ་པོར་འགྱུར། ཞེས་བྱ་བའི་གསལ་བྱེད་དམ་བྱ་ཆོག་བར་དུ་བརྗོད་པ་དང། བྱད་མེད་སོགས་གྱི་སྟེག་པ་དང་འཛུམ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆགས་དགའ་འཕེལ་བའི་ནམ་འགྱུར་ཡང། ཐར་བ་དོན་གཉེར་ཅན་ནམས་ལ་འཛིགས་སུ་རུང་བའི་གཤེད་མའི་ཚུལ་དུ་འགྱུར། ཞེས་བར་གྱི་བྱ་ཆོག་དེས་ཆོག་དོན་གོང་ལོག་ཐམས་ཅད་གྱི་དོན་གསལ་བར་སྟོན་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་ན། འདབ་སྟོང་བསྐྱའི་རྗེང་བྱར་འཁོར་མའི་ལག །

དབྱར་སྐྱེས་རྒྱ་འཛིན་ར་ལ་མདོངས་ལྷན་ཆོགས། །

དགའ་བར་བྱེད་དོ་གཟུར་གནས་སྟོ་ལྷན་ནམས། །

དོན་ལྷན་ལེགས་བཤད་རིན་ཆེན་གཏམ་གྱིས་སོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

བདུན་པ་རིགས་བརྗོད་པ་ཐ་མའི་གསལ་བྱེད་ནི། བརྗོད་བའི་རིགས་དེ་ཆོག་ཀྱང་གི་ཐ་མར་བཀོད་ཅིང། ཆོག་ཀྱང་ཐ་མར་གནས་པའི་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་དེས། རང་གི་སྟོན་ན་ཡོད་པའི་ཆོག་དོན་ཀྱན་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཞིག་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

རྩ་བར། རྒྱ་འཛིན་གྱིས་ནི་རབ་གཏོར་རྒྱ། །

ཁྱིམ་གྱི་གཙུག་ཕྱད་ལྷན་པའི་ཆོགས། །

མྱོག་གི་ཐག་བཤེད་པ་ཡང་། །

མེ་རྟོག་གཞུ་ཅན་དག་གི་དབྱང་། །

ཞེས་པའི་མེ་རྟོག་གཞུ་ཅན་ཏེ་བདུད་ཀྱི་དབྱང་ཞེས་པ་ནི་རིགས་ཀྱི་གསལ་བྱེད་ཡིན་པས། རང་གི་སྤྱོད་ན་ཡོད་པའི་ཆོག་དོན་མཐའ་དག་ཐ་མའི་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་དེས་གསལ་བར་བྱེད་པ་སྟེ། དབྱར་དུས་ཀྱི་ཆར་སློན་ལས་རབ་ཏུ་གཏོར་བའི་ཆར་ཟེལ་མའི་རྒྱན་དང་། ཁྲིམ་དུ་ཡོད་པའི་གཙུག་ཕུད་ལྷན་པ་སྟེ་མ་བྱའི་བྲུ་ཆོགས་དགའ་བའི་གར་བྱེད་པ་དང་། མྱོག་གི་ཞགས་པ་བྲུག་བྲུག་ཏུ་གཡོ་བ་སོགས་འདོད་ལྷན་ཀྱི་སྟེ་པོ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཆགས་པ་བྲག་པོ་སྟེད་པར་བྱེད་པའི་རྒྱར་འགྱུར་བ་དེ་ཡང་། མེ་རྟོག་གཞུ་ཅན་ནམ་ལྟའི་བྱའི་བདུད་ཀྱི་དབྱང་གི་སྟོབས་ཡིན་ཅོ་ཞེས་རིགས་བརྗོད་ཐ་མར་བརྗོད་པའི་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་དེས། སྤྱོད་མའི་ཆོག་དོན་རྣམས་གསལ་བར་བྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །འདིའི་སྐབས་སུ་རིགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་མི་སྦྱོར་བར་གཙོ་པོ་རིགས་ཀྱི་བྱེད་ལས་ལ་སྦྱོར་བ་དང་། ཡང་འབྲེག་པོའི་ཉམས་ལུང་ཟད་འབྲེས་པས། རང་བཞིན་བརྗོད་པའི་རིགས་དང་མི་འབྲ་བ་ཤེས་སྟོལ། །དཔེར་བརྗོད་།

(ག) གནག་སྐྱུམ་ཟུར་ཕུད་ལྷ་གཡོ་ཞིང་། །

ལྷ་ལྷལ་རལ་གྱིས་དབྱང་བ་མཛེས། །

མཆོམས་སློན་མདངས་འཛིན་ན་ཆོད་གནས། །

དག་གི་མཆོག་སྟེར་འཇམ་དཔལ་དབྱངས། །

ཞེས་རིགས་ཀྱི་གསལ་བྱེད་འཇམ་དབྱངས་ཞེས་པའི་ཆོག་ཐ་མར་བརྗོད་པ་དེས། ཆོག་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །དབྱེས་སྟེའི་རིགས་ཐོག་གསལ་བྱེད་དང་། རིགས་མཐའི་གསལ་བྱེད་ཀྱི་དཔེར་བརྗོད། རིགས་རང་།

བཞིན་བརྗོད་པའི་དཔེ་དང་ཁྱད་པར་མ་བྱེས་པ་འདི་ལ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དོགས་གནས་མཛད་ཀྱང་། སྟོན་འགྲོ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གསུང་རྒྱན་ལ། རང་བཞིན་བརྗོད་པའི་སྐབས་སུ་རིགས་དེ་བརྗོད་པས། མཆོན་ཉིད་དེ་ལྡན་གྱི་རིགས་ཤིག་གོ་བུས་པ་ཅམ་གྱིས་ཆོག་ཀྱང་། འདིར་ནི་རིགས་ཀྱི་གསལ་བྱེད་ཐོག་ཐན་ཡོད་པའི་ཆོག་གིས་ཆོག་གོང་འོག་གི་དོན་གསལ་ཐོར་སྟོན་བུས་པ་གཙོ་ཐོར་བྱས་པས། གཙོ་ཆེ་ཆུང་ཅམ་ཡིན་གྱི། རྣམ་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་འདྲ་མི་ཆོག་པ་མིན་ཞེས་གསུངས་སོ། །

(བ) འགའ་ཞིག་འཆད་ཚད་ཚོམ་པས་གཞན་རྗེས་འཛིན། །

ལ་ལ་མི་སྤྱད་བེན་པའི་ནགས་འདབས་སྟེན། །

གཞན་དག་བྱ་བ་ལས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཡིས། །

བསྟན་པ་འཛིན་པ་འདི་ཀྱན་དམ་པའི་མགོན། །

ཞེས་ཆོག་རྒྱུ་ཐ་མའི་རིགས་བརྗོད་པའི་གསལ་བྱེད་བསྟན་པ་འཛིན་པ་ཞེས་པའི་ཆོག་དེས། སྟོན་གྱི་ཆོག་དོན་ཐམས་ཅད་གསལ་བར་བྱེད་པ་སྟེ། ལ་ལས་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ལ་འཆད་ཚད་ཚོམ་གསུམ་གྱི་སྟོན་པ་བཤད་པའི་བསྟན་པ་འཛིན་པ་དང་། ལ་ལས་དབེན་པར་སྤྱབ་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་སྟོན་པ་སྤྱབ་པའི་བསྟན་པ་འཛིན་པ་སྟེ། དབེན་པའི་ནགས་འདབས་སུ་རི་ཁོང་བསྟེན་པ་དང་། ལ་ལས་བསྐྱབ་པ་རྣམ་བཞིའི་སྟོན་པ་གདུལ་བྱ་རྗེས་སུ་འཛིན་པ་སོགས་བྱ་བ་ལས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སྟེ། བཤད་སྐབ་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་སྟོན་པ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་བསྟན་པ་འཛིན་པའི་བསྟན་པ་འཛིན་གྱི་སྟེས་བྱ་འདི་རྣམས་ནི་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་མགོན་ཡིན་ཞོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་ན། འགའ་ཞིག་འདིར་སྤྲང་འདོད་དགའི་ལས་ཀྱིས་བྲེལ། །

ལ་ལ་ངལ་བཟོད་རང་བདེ་དོན་ལ་འབད། །

ཁ་ཅིག་གཡོ་སྤྱི་སྤྱི་ད་པས་གཞན་མགོ་སྟོར། །

མོ་དམན་སྤྱི་པོ་འདི་དག་ཀྱན་གྱིས་སྟོང། །ཅེས་བ་ལྟ་བུའོ། །

བརྒྱད་བ་བྱ་བ་བརྗོད་བ་ཐ་མའི་གསལ་བྱེད་ནི། བརྗོད་བའི་དོན་ནམ། བྱ་བ་
གསལ་བར་སྟོན་པའི་ཆོག་གསལ་གསལ་བྱེད་དེ་ཆོག་ཀྱང་ཐ་མར་བཀོད་ཅིང་། བྱ་ཆོག་
དེའི་བྱས་པས་རང་གི་སྟོན་ན་ཡོད་པའི་ཆོག་དོན་ཀྱན་ལ་པན་ཞིང་གསལ་བར་བྱེད་
བ་ཞིག་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

ཙ་བར། ཁྱོད་ཀྱི་ལྷན་ལ་ན་བ་ལ། །

འདོད་པའི་མདའ་ནི་མདའ་སྟན་ལ། །

ངས་ཀྱང་སེམས་ནི་འཆི་བ་ལ། །

གསུམ་པོ་འདི་ནི་མཉམ་དུ་བྱས། །

ཞེས་བྱ་ཆོག་དེ་མཐུག་ཏུ་བཀོད་ནས། སྟོན་མའི་ཆོག་དོན་རྣམས་ཐ་མའི་
གསལ་བྱེད་ཀྱི་བྱ་ཆོག་དེས་གསལ་བར་བྱེད་བ་སྟེ། མཛེས་མ་ཁྱོད་ཀྱིས་ན་བ་ལ་
ལྷན་བ་ལའི་རྒྱན་གྱིས་སྤྱད་པ་དང་། འདོད་ལྟ་སྟེ་བདུད་དགའ་རབ་དབང་ལྷག་གིས་
འདོད་ཆགས་ཀྱི་མདའ་ནི། མེ་ཉོག་གི་གཞུ་སྟེ་མདའ་སྟན་ལ་བརྒྱས་པ་དང་། རྒྱ་དེ་
གཉིས་ཀྱིས། མཛེས་མ་ལ་འདོད་པའི་ཆགས་སེམས་སྤྱེས་ཏེ་འཆི་བ་ལ་ཐུག་པའི་བྱ་བ་
གསུམ་པོ་འདི་མཉམ་དུ་བྱས་སོ་ཞེས་མཐུག་ཏུ་བྱས་ཞེས་པའི་བྱ་ཆོག་གསལ་གསལ་
བྱེད་ཀྱི་ཆོག་གིས་བསྐྱེད་ནས་དོན་གསལ་བར་བྱེད་བ་ལྟ་བུའོ། །དཔེར་བརྗོད།

(ག) མཛེས་མའི་འགྲམ་པའི་ཆང་གིས་བ་ཀྱ་ལ། །

ཏྲ་ལྷང་འོད་ཀྱིས་སྤྱང་ཅིའི་རྒྱལ་མཆན་ཆལ། །

ཆོས་སྟོང་བཟང་པོས་གནས་ལྷ་རིག་པའི་ཁ། །

རྫོང་བཟང་གྲགས་པས་སྐབ་བསྐྱན་རྫོང་འཕར་འབྱེད། །

ཅེས་མཐུག་གི་བྱ་ཆིག་འབྱེད་ཅེས་པ་ཁོ་ནས་སྤོང་གི་ཆིག་དོན་ནམས་
གསལ་བར་བྱེད་པ་སྟེ། མཛེས་མའི་འགྲམ་ཆང་གིས་མེ་ཉོག་བ་ཀྱ་ལ་ཁ་འབྱེད་པ་
དང་། ཉེ་མའི་འོད་ཀྱིས་པད་མའི་ཁ་འབྱེད་པ་དང་། ལུ་ལུ་ཆོས་རྫོང་བཟང་པོའི་མཁུན་
རབ་ཀྱིས་རིག་གནས་ལྗེའི་རྫོང་འབྱེད་པ་དང་། ཡབ་ཟེ་རྫོང་བཟང་གྲགས་པས་སྤོང་པ་
སྐབ་པའི་དབང་པོའི་བཤད་སྐབ་ཀྱི་བསྐྱན་པའི་རྫོང་འབྱེད་ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

(བ) འབྲུང་འབྲུགས་ནད་ཀྱི་བྱག་རྩས་ལུས་ལྷེ། །

ནམ་གཡེང་ཐག་ཞགས་དམ་པོས་དེ་བཞེན་ཡིད། །

གཞན་དབང་སྤོང་གིས་དོན་གཉེར་རེ་བའི་གནས། །

གཞན་དུ་འཆུག་པ་མེད་པར་ནམ་པར་བསྐྱམས། །

ཞེས་མཐུག་གི་བྱ་ཆིག་གསུང་བ་བརྗོད་པའི་གསལ་བྱེད་བསྐྱམས་ཞེས་པའི་
ཆིག་དེས། སྤོང་གི་ཆིག་དོན་ཐམས་ཅད་གསལ་བར་བྱེད་པ་སྟེ། འབྲུང་བ་འབྲུགས་
པའི་ནད་ཀྱི་བྱག་རྩས་ལུས་ལྷེ་བསྐྱམས་པ་དང་། ནམ་གཡེང་གི་ཞགས་པས་རང་
ཡིད་བསྐྱམས་པ་དང་། གཞན་དབང་གི་ལུགས་སྤོང་གིས་རང་གི་དོན་དུ་གཉེར་བའི་
རེ་བའི་བྱ་བ་དེ་མི་སྐྱབ་པའམ་སྐྱབ་མི་སྐྱབ་པར་གཞན་དུ་འཆུག་པ་སྟེ། ཁོར་བ་མེད་
པར་དམ་པོར་བསྐྱམས་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་ན། འབད་པས་བསགས་པའི་ལོངས་སྤྱོད་གཞན་གྱིས་དང་། །

ལེགས་སྦྱངས་ཤེས་བྱའི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་ངས་དབང་། །

དོན་ལྡན་ལན་གཅིག་རྗེད་པའི་རྗེན་མཆོག་འདི། །

དོན་མེད་རྣམ་གཡིང་རྒྱུད་གིས་ཉེ་བར་འབྱེད། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

དེ་ལྟར་རིགས་བྱ་བ་ཡོན་ཏན་རྩལ་གྱི་ཐོག་མ་དང་བར་མ་དང་ཐ་མའི་གསལ་བྱེད་དག་ལས། གཞུང་ཆོག་ལ་དངོས་སུ་ཐོན་པ་རྣམས་བཤད་ཟེན་ནས་མ་ཟེན་པ་ཡོན་ཏན་དང་། རྩལ་གྱི་བར་མ་ཐའི་གསལ་བྱེད་སོགས་ཀྱང་འགོད་ཚུལ་ཡོད་ན་ཡང་། སྤྲུལ་རྣམས་དང་འགོད་ཚུལ་འདྲ་བས་འདྲིར་མ་སྒྲོས་སོ། །

དགུ་བ་འཕྲེང་བའི་གསལ་བྱེད་ནི། བརྗོད་བྱའི་དོན་གསལ་བར་བྱེད་བའི་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་དེ། ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་གང་ལའང་མ་ངེས་ཤིང་། ཡོན་ཀྱང་ཆོག་དོན་བྱི་མ་བྱི་མའི་བྱ་བ་དེ། བྱ་བ་སྤྲུལ་སྤྲུལ་མའི་རྒྱ་ལ་བསྟོས་དགོས་པས་དེ་སྟོན་བའི་བྱིར་གསལ་བྱེད་བྱི་མ་བྱི་མའི་དོན། གསལ་བྱེད་སྤྲུལ་སྤྲུལ་མས་གསལ་བར་བྱེད་དེ་རིམ་བར་སྟེལ་ཞིང་། དག་གི་སྤང་བ་དང་ལྷན་པ་ཞིག་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

རྩ་བར། དཀར་ཕྱོགས་¹ཀྱིས་²ནི་འོད་དཀར་ཅན། །

འཕེལ་བྱེད་དེ་ཡིས་མདའ་ལྔ་བ། །

དེས་ཀྱང་ཆགས་པ་ཆགས་པས་ཀྱང་། །

ན་རྒྱུད་དགའ་བའི་དགའ་སྟོན་དཔལ། །

ཞེས་འཕེལ་བར་བྱེད་ཅེས་པ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་ཡིན་ལ། དཀར་ཕྱོགས་ཉེ་ཡར་ངོའི་ཕྱོགས་¹ཀྱིས་²འོད་དཀར་ཅན་རྒྱ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆ་གསལ་རིམ་གྱིས་དྲངས་པ་འཕེལ་བར་བྱེད་པ་དེས། མདའ་ལྔ་བ་སྟེ་འདོད་ལྷའི་མིང་གིས་བསྟན་བའི་འདོད་ལྷན་རྣམས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་འཕེལ་བར་བྱེད་དོ། །མདའ་ལྔ་ནི་སྟོབ་དཔོན་

1 ཀྱི

2 ཀྱི

དཔལ་འཛིན་སྟེས། མྱོས་བྱེད་དང་། མོངས་བྱེད་དང་། འདར་བྱེད་དང་། ལྷུང་བྱེད་
 དང་། བརྒྱལ་བྱེད་དེ་ལྟ་དང་། ཡང་འགྲེལ་བ་ཨ་མ་ར་ཀོ་ཏ་ར་དགའ་བྱེད་དང་། ཐེག་
 བྱེད་དང་། མོངས་བྱེད་དང་། སྒྲེལ་བྱེད་དང་། འཆི་བྱེད་དེ་ལྟ་ལ་བཤད། མངོན་བརྗོད་
 ལྷ་ཆོགས་གསལ་བ་ལས། ཀུན་ཏུ་མོངས་པར་བྱེད་པ་དང་། བརྒྱལ་བར་བྱེད་པ་དང་།
 མྱོ་བར་བྱེད་པ་དང་། ཆོད་པར་བྱེད་པ་དང་། དེགས་པར་བྱེད་པ་སྟེ་ལྷ་གསུངས་ཀྱང་
 ཡོངས་གྲགས་ལ། རྗེ་འཛིགས་མེད་དབང་བོས་མཛད་པའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལས།
 དེགས་པར་བྱེད་པ་དང་། མོངས་པར་བྱེད་པ་དང་། ཀུན་ཏུ་མོངས་པར་བྱེད་པ་དང་།
 བརྒྱལ་བར་བྱེད་པ་དང་། སེམས་མེད་པར་བྱེད་པ་སྟེ་ལྷ་གསུངས་པ་སྣ་ཆོགས་
 གསལ་བ་དང་དོན་མཐུན་ཅོ། །འདོད་ཆགས་དེས་ལང་ཆོ་ཅན་རྣམས་ཆགས་པའི་
 བཞིན་མདངས་དམར་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆགས་པའི་རྣམ་འགྱུར་འཕེལ་བར་བྱེད་པ་
 དང་། དེས་ན་རྒྱུད་རྣམས་དགའ་བའི་དགའ་སྟོན་ཏེ་འཁྲིག་པའི་དགའ་བ་འཕེལ་བར་
 བྱེད་དོ། །འཕེལ་བྱེད་ཅེས་པའི་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་དེས། བྱི་མ་བྱི་མའི་འཕེལ་བ། ལྷ་
 མ་ལྷ་མའི་རྒྱ་ལ་བརྟེན་པའི་དེ་སྟོན་པའི་ཆོག་རིམ་པར་བཞོད་པ་སྟེ་དག་གི་བྲེང་བ་
 དང་ལྷན་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ལ་བོད་མཁས་དང་རིན་ལྷུངས་པས། མདའ་ལྷ་བ་ཞེས་པ་
 འདོད་ལྷ་དངོས་ལ་བཞག་ནས། རྒྱ་བས་འདོད་ལྷའི་སྟོབས་འཕེལ་བ་སྟེ། འདོད་ལྷའི་
 གཞན་རྒྱུད་ལ་ཆགས་པ་སྟེལ་བའི་རྒྱས་པ་རྒྱས་པ་ལ་སྦྱར་ཀྱང་། གསུང་རྒྱུན་ལ་
 འདོད་ལྷའི་མིང་གིས་བཏགས་པའི་འདོད་ལྷན་ལ་བཞེད་དོ། །དཔེར་བརྗོད།

(ག) ལེགས་ལྷན་དབྱིད་ཀྱིས་ཆར་དུས་ལང་ཆོའི་དཔལ། །

དབྱར་¹གྱིས་¹ཀླང་འཕུང་འདབ་འབྲས་ལྷང་གཞོན་སྟེལ། །

1 བྱི་

དེས་ཀྱང་སྟོན་གྱི་དུས་སྐྱེད་འབྲས་ལྡན་མས། །

གསར་ཆེས་གནས་ལོའི་དགའ་སྟོན་འགྲུགས་པར་བྱེད། །

ཅེས་པའི་གསལ་བྱེད་གྱི་ཆོག་འགྲུགས་པར་བྱེད་ཅེས་པས་བྱི་མ་བྱི་མས་སྤྲ་
མ་སྤྲ་མའི་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པའམ། བྱི་མ་བྱི་མ་སྤྲ་མ་སྤྲ་མ་དང་འབྲེལ་བའི་
གསལ་བྱེད་གྱི་ཆོག་གི་ཐོང་བ་ཅན་ཏེ། དེ་བྱིད་དུས་ཀྱིས་དབྱར་གྱི་ལང་ཆོ་འགྲུགས་
པར་བྱེད་པ་སྟེ། དབྱར་གྱི་སྟོན་ཤིང་གི་ལོ་འདབ་དང་། ལྷང་བྱ་གཞོན་ལྷ་ཆུས་སྤྲ་
དུ་སྤེལ་ཅིང་། དེས་སྟོན་འགྲུགས་པར་བྱེད་པ་དང་། དེས་དགུན་དུས་ཀྱི་གནས་ལོ་
གསར་བའི་དགའ་སྟོན་འགྲུགས་པར་བྱེད་ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །འདིའི་དཔེ་ལ་ལར། ལྷང་
ལོན་སྤེལ་ཞེས་གྲིས་འདུག་པས། ལོན་པ་ནི་སྤྲ་བ་ལ་འཇུག་པར་དགེ་བཤེས་ཆོས་
ཐགས་ཀྱིས་བཞད་ཀྱང་དབྱར་པར་བྱའོ། །

(བ) འཇམ་མགོན་ལྷ་མའི་ཐུགས་རྗེས་བདག་གི་སྟོ། །

རབ་ཏུ་རྒྱས་དེས་ལེགས་པར་བཞད་པ་སྟེ། །

དེས་ནི་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་དེ་ཡིས་ཀྱང་། །

རིས་མེད་འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་པན་དང་བདེ། །

ཞེས་རབ་ཏུ་རྒྱས་ཞེས་པའི་གསལ་བྱེད་གྱི་ཆོག་གིས་དོན་སྤྲ་བྱི་ཀུན་རིས་
པར་འབྲེལ་བར་སྦྱོར་བ་སྟེ་ཆོག་གི་འབྲང་བ་ཅན། འཇམ་མགོན་ལྷ་མའི་ཐུགས་རྗེས་
བདག་གི་སྟོ་གོས་རབ་ཏུ་རྒྱས། དེ་རྒྱས་པས་ལེགས་པར་བཞད་པ་སྟེ། གསུང་རབ་
ཀུན་ལ་འཆད་ཅོད་ཅོམ་གསུམ་གྱི་སྟོན་པ་བསྟན་པའི་བྱ་བ་སྤེལ། དེས་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་བསྟན་པ་རྒྱས། དེ་རྒྱས་པས་རིས་སྤྲ་མ་ཆད་པའི་འགྲོ་བ་ཀུན་ལ་བདེ་སྦྱིད་རྒྱས་
སོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་འདི་ནི་ཡུལ་གཅིག་ལ་ངེས་པར་འབྲེལ་དགོས།

ཡང་ན། དབྱར་སྤྲིས་ཆུ་འཛིན་སྤེང་བས་སྤྲང་ཆར་རྒྱུ། །

དེ་ཡིས་སྤོ་སྤྲང་མདངས་མཛེས་སྤུ་གྲུ་གཞོན། །

རྒྱས་བས་འབྱུ་བྲག་སྟེ་མའི་ཕོན་པོ་དག །

དུད་པ་དེས་ཀྱང་ཀྱན་དགའི་དཔལ་ཡོན་བྲངས། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

བརྩ་བ་འགལ་བའི་གསལ་བྱེད་ནི། གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་གཅིག་གིས་གསལ་
བྱ་འགལ་བའི་བྱ་བ་གཉིས་ཅིག་ཅར་¹ བྱས་པ་སྟོན་པ་ཞིག་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

ཅ་བར། རྒྱང་གིས་གཙུབས་པའི་ཆུ་ཐིགས་ཅན། །

སྤྲིན་གྱིས་ལུས་མེད་དག་གིས་ནི། །

ཨ་བ་ལེ་བ་འཕེལ་བར་བྱེད། །

རྩལ་གྱི་དག་ནི་སེལ་བར་བྱེད། །

ཅས་པའི་སྤྲིན་ཞེས་པ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་ཡིན་ལ། རྒྱང་གིས་གཙུབས་པའི་
བསྐྱོད་པའི་ཆར་གྱི་ཐིགས་པ་ཅན་སྤྲིན་གྱི་ཆོགས་འདིས། ལུས་མེད་དེ་འདོད་པའི་ལྷ་
ནམས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཨ་བ་ལེ་བ་འཕེལ་བར་བྱེད། ཅས་ཨ་བ་ལེ་བ་ནི་བོད་
མཁས་ཀྱིས་ཞེན་པ་ལ་བསྐྱུར། སི་ཏུས་ཇི་མ་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱོས་པའམ་གོས་པ་ལ་
བསྐྱུར་བས་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཞེན་པའམ་གོས་པ་འཕེལ་བར་བྱེད་ལ། ཡང་འདོད་
ཆགས་ཀྱིས་གདུངས་པའི་ལུས་ལ་རྩལ་རྒྱས་གོས་པའམ་བསྐྱོས་པ་སེལ་བ་སྟེ། རྩལ་
གྱི་ཨ་བ་ལེ་བ་སེལ་བར་བྱེད་དོ་ཞེས་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་སྤྲིན་གྱིས། གསལ་བྱ་ཨ་
བ་ལེ་བ་སྟེ་ཞེན་པའམ་གོས་པ་དེ། བྱ་བ་གཅིག་ལ་འཕེལ་བ་དང་བྱ་བ་གཅིག་ལ་སེལ་

བ་སྟེ་བྱ་བ་མི་མ་ཐུན་བ་གཉིས་ཅིག་ཅར་¹དྲ་བསྟན་པས་འགལ་བ་དང་ལྟན་པར་
བརྟེན་བ་ལྟ་བུའོ། །དཔེར་བརྟེན།

(ག) སྟོན་ལེགས་མ་²དེས་ཆགས་བ་ཡིས། །

གཟེར་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་བསྐྱེད་བ་དང་། །

འཁྲིག་པའི་བདེ་བ་བསྟོན་བ་ཡིས། །

འདོད་པའི་དགའ་བ་རྒྱས་པར་བྱེད། །

ཅེས་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་སྟོན་ལེགས་མ་དེ། ཞེས་པས་གསལ་བྱ་ཆགས་པ་
སྐྱེད་པས་བྱ་བ་བསྟན་ཅིང་། དེས་ཆགས་པས་གཟེར་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་སྐྱེད་བ་དང་།
འཁྲིག་པའི་བདེ་བ་སྐྱེད་པའི་བྱ་བ་མི་མ་ཐུན་བ་གཉིས་ཅིག་ཅར་དྲ་བརྟེན་པས་འགལ་
བ་དང་ལྟན་པར་བརྟེན་བ་ལྟ་བུའོ། །

(བ) གསེར་གྱི་འོད་ཆགས་མཆན་དཔེའི་དཔལ་རྫོགས་པ། །

རྒྱལ་སྤྱི་སྤང་བརྟན་ཡིད་ལ་འཕོས་པའི་མོད། །

དད་སྟོབས་འབར་བའི་སྤྱ་འོང་ཆེར་རྒྱས་ཀྱང་། །

ཆགས་དང་སྤྱག་པས་ལུས་སྦྱེས་ཉམས་པར་བྱས། །

ཞེས་པའི་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་འཕོས་ཞེས་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱི་
གཟུགས་བརྟན་གྱི་འོད་ཟེར་འབར་བ་ཡིད་ལ་ཤར་བའམ་འཕོས་པ་དེས། གསལ་བྱ་
དད་པའི་སྟོབས་རྒྱས་པ་དང་། ཆགས་པ་དང་། སྤྱག་པ་སོགས་ཉམས་པར་བྱས་པའི་
བྱ་བ་མི་མ་ཐུན་བ་གཉིས་སྟན་དྲ་བརྟེན་པས་འགལ་བར་བསྟན་བ་ལྟ་བུའོ། །

1 ཅ

2 དེ

ཡང་ན། བན་པའི་ཐོལ་གྱིས་གཞོད་པའི་འབྲས་སྟེར་བའི།

སྟིག་པའི་གྲོགས་དང་སྟན་ཅིག་འགྲོགས་པ་ན།

བག་མེད་རྣམ་གཡང་ཅེ་དགའི་བདེ་འཕེལ་ཡང།

ངོ་མཆར་ལེགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཉམས་པར་བྱེད། ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ།

བརྩ་གཅིག་པ་དོན་གསལ་བའི་གསལ་བྱེད་ནི། གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་གཅིག་

གི་བྱ་བའི་རྣམ་གྲངས་དུ་མ་བསྟན་པའི་སྟོན་ས། གསལ་བྱ་གཅིག་གི་གནས་ལུགས་
གསལ་བར་བྱེད་པ་ཞིག་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

ཙམ་པ། ལུ་འཛིན་དག་གི་སྤང་བ་འདིས།

ཕྱོགས་རྣམས་ཀུན་གྱི་གོ་སྐབས་འཕྲོག།

སྐར་མ་ཡི་ནི་ཆོགས་རྣམས་བཟུང།

དེང་ཡང་བདག་གི་སྟོག་རྣམས་ལེན།

ཞེས་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་ལུ་འཛིན་གྱི་སྤང་འདིས། ཞེས་པའི་ཆོག་གིས་རྣམ་
མཁའི་བྱིན་གྱི་ཡངས་པའི་གོ་སྐབས་འཕྲོག་པ་སྟེ་ཕྱོགས་རྣམས་སྟིན་གྱིས་སྟེབ་ཅིང་།
ལུན་པས་རབ་ཏུ་གང་བ་དང་། དེས་རབ་ཏུ་གསལ་བའི་སྐར་མའི་ཆོགས་ཀྱང་བཙོན་
དུ་བཟུང་བ་ལྟར་ལུ་འཛིན་པའི་ལམ་བཟག་ཅིང་མི་སྤང་བར་བྱས་པ་དང་། མཛེལ་བ་དང་
བྲལ་བའི་སྟེད་ལྷན་མ་དག་ནི་ཆགས་པས་གདུང་བ་བྲག་པོ་སྐྱེས་པས་སྟོག་ལེན་པ་སྟེ།
འཆི་བ་ལ་སྐྱག་པས་གདུངས་སོ། ཞེས་བྱ་ཆོག་འཕྲོག་བཟུང་། ལེན་ཞེས་པ་རྣམས་
ཀྱིས། གསལ་བྱའི་དོན་མཛེལ་བ་དང་བྲལ་བའི་སྟེད་ལྷན་མ་ལ་ཆགས་པ་འཕེལ་བ་
གཅིག་བྱ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། འདིར་འབྲུག་སྤྱལ་སོགས་ཀྱིས། བྱ་ཆོག་འདི་
དག་གསལ་བྱ་སྟིན་གཉིབ་པའི་བྱ་བ་ཁོན་གསལ་བར་བྱེད་པ་ལ་སྟོར་ཀྱང་། བྱ་ཆོག་

རྒྱུ་མ་ལེན་ཞེས་པ་དེ། སྤྱི་གཏི་བ་པའི་གསལ་བྱེད་ལ་སྦྱོར་དཀའ་བར་གསུངས།
དཔེར་བཞིན།

(ག) མཚར་སྤྱུག་ལང་ཚོ་དར་བབ་སྐྱེད་མེད་མས། །

བཞེན་གྱི་སྤྱི་མ་རབ་གཡོ་ལེན་བྱེད་པའོ། །

དམར་བའི་མཆུ་སྦྱོས་གཡོ་ཞིང་སོ་སྒྲེང་ངོམ། །

གཞོན་བུའི་སྤྱི་ལ་འདོད་པའི་གདུང་བ་སྐྱེད། །

ཅེས་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཆེག་ལང་ཚོ་དར་བབ་སྐྱེད་མེད་མ་དེས། བཞེན་གྱི་རྩར་
མིག་གིས་ལྟ་བ་དང་། མཆུ་སྦྱོས་གཡོ་བ་དང་། སོ་སྒྲེང་ངོམ་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བའི་
རྣམ་གྲངས་དུ་མས་གསལ་བྱ་འདོད་ལྡན་སྤྱི་ལ་ཆགས་པའི་གདུང་བ་སྐྱེད་པ་ཁོ་ན་
གསལ་བར་བྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །

(བ) གྱིས་སྒྲོའི་ངེ་མ་ཅན་གྱིས་ཆོས་ཤེས་ཀྱང་། །

ང་རྒྱལ་དབུགས་ཁོད་སྟོད་དུ་ཆེར་བཅེགས་ཤིང་། །

གཞན་ལ་བྱུང་གསོད་ལུང་བ་སྦྱོགས་བཅུར་འཕེན། །

ཆོས་སྒྲོང་དམ་པ་སྟོད་པའི་ཉེས་པ་སྐྱེད། །

ཅེས་པའི་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཆེག་གྱིས་པའི་སྒྲོའི་མ་ཅན། ཞེས་སྤྱི་སོ་སོས་པ་
ཉུང་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཡོན་ཏན་རྒྱུ་དུ་དེ་ལ་ང་རྒྱལ་གྱི་དབུགས་ཁོད་བཅེགས་པ་དང་།
གཞན་ལ་བྱུང་གསོད་བྱེད་པ་སོགས་བྱ་བ་དུ་མས། གསལ་བྱ་ང་རྒྱལ་ཆེ་བ་གཅིག་བྱ་
སྟོན་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་ན། སྤྱི་སྟོབས་མཐུ་ལྡན་སྟོ་གསལ་གཞོན་བུ་ཡིས། །

མཆན་ལྷན་དཔལ་པའི་ཞབས་པད་ལེགས་བསྟན་ཅིང་། །

ཐོས་པ་རྒྱ་མཆོའི་འཛིང་ལ་རབ་བཀལ་བ། །

སྟོན་མེད་མཁས་པའི་ཡང་ཅེར་འཛེགས་པའི་རྒྱ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

བརྟུ་གཉིས་པ་སྦྱར་བའི་གསལ་བྱེད་ནི། སྦྱར་གཞི་གཉིས་ཀྱི་སྦྱར་ཆོས་ཐུན་
མོང་བ་ནམས་སྦྱ་དོན་གང་དུང་གི་སྟོན་ས་ཐ་མི་དང་དུ་སྦྱར་ཞིང་། གསལ་བྱེད་ཀྱི་
ཆོག་གཅིག་གིས་སྦྱར་གཞི་སྦྱར་ཆོས་གཉིས་ཀྱི་གསལ་བྱེད་གནས་ལུགས་གཅིག་
བཟུང་བྱེད་ལས་མཆུངས་པར་འབྲེལ་བ་ཞིག་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

ཅ་བར། ཇི་ཡི་བཞོན་པ་ཡིད་འོང་མཐོ། །

སྟོ་བསངས་རྒྱ་མ་ལ་ཡི་འོད། །

སྟོན་ནི་མཁའ་ལ་རྒྱ་བྱེད་དེ། །

སྦྱང་ཆེན་འདི་དག་ས་ལ་འོ། །

ཞེས་པའི་སྦྱར་གཞི་སྟོན་དང་སྦྱང་བོ་ཆེ་གཉིས་ཀྱི་སྦྱར་ཆོས་ཐུན་མོང་བ་གཞུ་
ཏ་བ་སྟེ། གཞུ་ནི་དེ་དང་། ཏ་བ་ནི་བཞོན་པ་དང་ཐོབ་བྱེད་གཉིས་ཀ་ལ་འབྲུག་བས།
སྟོན་ནི་དེའི་བཞོན་པ་རྒྱང་དང་དབྱེར་མེད་དུ་རྒྱ་བས་ན་དེ་ཡི་བཞོན་པ་ཞེས་དོན་ལ་
སྦྱར་ནས་དེ་ལྟར་བཏགས་ཤིང་། སྦྱང་བོ་ཆེའི་འགྲམ་པ་ལས་དེ་ཞིམ་འབྱུང་བས། དེ་
ཐོབ་པ། ཞེས་སྦྱ་ལ་སྦྱར། ཡང་སྦྱར་གཞི་དེ་གཉིས་¹སྦྱར་ཆོས་ཐུན་མོང་བ་ཡིད་
དུ་འོང་བའི་རང་བཞིན་ཅན་དོན་སྦྱར་དང་། ཡང་སྟོན་ནས་མཁའ་ལ་གནས་པས་མཐོ་
ཞིང་། སྦྱང་བོ་ཆེའི་གཟུགས་དཔངས་མཐོ་བ་དང་། ཤིང་ཏ་སྦྱ་ལའི་ཁ་དོག་ལྟ་བུའི་སྟོ་
བསངས་ཀྱི་མདངས་དེ་ཆར་སྟོན་དང་། སྦྱང་བོ་ཆེ་གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་པས་དོན་ལ་

1 གྱིས

ལྷ་པ་ ལྷ་ཁྱེད་ཅེས་པ་གསལ་ལྱེད་ཀྱི་ཆོག་ཡིན་པ་ས། དེ་འདྲའི་ལྷ་ར་ཆོས་པན་ཚུན་
 བཙུངས་པའི་ལྷ་ར་གཞི་སྤྱིན་ནི་ནམ་མཁའ་ལ་ལྷ་བ་དང་། ལྷ་ར་ཆེན་ནི་ས་ལ་ལྷ་བའོ་
 ཞེས་བྱུང་གཞི་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་ཆོས་ཐ་དད་པ་ཡིན་ཀྱང་། བར་ཀྱི་བྱ་ཆོག་གིས་ལྷ་བའི་
 ལྱེད་ལས་མཚུངས་ཤིང་འབྲེལ་བར་ལྷ་ར་བ་ལྟ་བུའོ། །ཤིང་རྩ་མ་ལ་ནི་ལྷ་མཆོའི་ཉི་
 ལོར་དུ་སྐྱེས་པའི་ཤིང་ལོ་མ་སྟོ་བསངས་ཅན་ཞིག་ཡིན་པར་གསུངས། དཔེར་ན།

(ག) ལེགས་བཤད་སྒྲུབ་འཛིན་པ་གཟེངས་མཐོ་ཞིང་། །

འཛིན་པ་གྲུ་གཞི་བཟུ་འཆད་པའི་སྟོན་པ་ཆེ། །

ལྷ་ཡི་སྒྲ་མ་འཆི་མེད་**"མདུན"**¹་ས་དང་། །

ཆོས་སྐྱོང་བཟང་བོ་ཁ་བའི་ལྷོངས་ཀྱི་རྒྱལ།

ཞེས་སྐུར་གཞི་སྣ་ཡི་སྒྲ་མ་སྐུར་བྱ་དང་། ལྷ་ལྷ་ཆོས་སྐྱོང་བཟང་པོ་གཉིས་ཀྱི་
 སྐུར་ཆོས་ལེགས་བཤད་སྒྲ་བ་པ་མཁས་བ་དང་། བད་སྟོད་སོགས་རིག་བྱེད་ཀྱི་
 གཞུང་ལུགས་རྒྱ་ཆེར་བཅད་བ་པ་སོགས་པའི་མཁས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་སྡོན་མ་
 མཚུངས་པ་དོན་ལ་སྐུར་ཞིང་། རྒྱུན་ཞེས་བྱ་ཆོག་གིས་དེ་ཡའི་སྐུར་གཞི་མ་དད་པའི་
 བྱང་གཞི་གཉིས་ཏེ། ལྷའི་སྒྲ་མ་ནི་སྣ་ནམས་ཀྱི་རྒྱུན་དང་། ཆོས་སྐྱོང་བཟང་པོ་ཁ་བ་ཅན་
 གྱི་རྒྱུན་ཡོན་ཞེས་གཉིས་ཀའི་བྱེད་ལས་མཚུངས་ཤིང་འཕེལ་བར་བརྟན་པ་ལྟ་བུའོ།

(བ) ཁོར་ཡུག་བསྐྱེད་ཞིམ་དང་གྱིས་འགོངས་མཛད་ཅིང་།

གྲུག་ལ་ཅི་འདོད་སྟོལ་བའི་དཔག་བསམ་དབང་། །

ཕྱོད་པའི་མཆོག་དེ་ཡོངས་འདུའི་ཆལ་ནང་བཞིན། །

1 རྟན

ཐམས་ཅད་གཟིགས་དེ་མོས་པ་རྒྱ་མཚོའི་ངོར། །

ཞེས་སྦྱར་གཞི་དཔག་བསམ་ལྟོན་པ་དང་། འབྲུག་པ་སངས་རྒྱས་དོ་རྩེ་གཉིས་
ཀྱི་སྦྱར་ཆོས་ཐུན་མོང་བ། ཁོར་ཡུག་ཀུན་ཏུ་བྱི་བསུང་ཞེས་པའི་ངད་ཀྱིས་འགོངས་པ་
སྟེ་བྲབ་པ་དང་། ཡང་སྦྱར་ཆོས་ཐུན་མོང་བ་སྟེ་ཐོ་ཀུན་ལ་ཅི་འདོད་པའི་དངོས་གྲུབ་
སྟོལ་བའི་བྲད་ཆོས་གཉིས་དོན་སྦྱར་དང་། བརྩི་དེས་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་གིས་དེ་
འདྲའི་བྲད་ཆོས་མཚུངས་པའི་བྲད་གཞི་དཔག་བསམ་ཀྱི་ལྟོན་པ་ནི་ཤིང་ཡོངས་
འདྲའི་ཆོལ་ན་བརྩི་དཔ་དང་། འབྲུག་པ་སངས་རྒྱས་དོ་རྩེ་ནི། གདུལ་བྱ་རྒྱ་མཚོའི་ནང་
དུ་བརྩི་དེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་ན། ཡིད་འཕྲོག་མཛེས་སྤྱད་བྱེ་བའི་སྟོང་པོ་ཅན། །

དགའ་བ་འབྲུམ་སྟེད་ཐེག་ལེ་མཆོག་མ་དེ། །

འཛིག་ཉེན་མེས་པོ་མཆོག་གི་མདུན་སར་མཛེས། །

མཆོ་བྱུང་སྟེག་མོ་བདག་སྟོང་བསྐྱའི་དབུས། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

དེ་ལྟར་བཤད་མ་ཐག་པའི་གསལ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱན་གྱི་རྣམ་གྲངས་རྩ་བའི་དངོས་
བསྟན་བཅུ་གཉིས་བརྩོན་ཟིན་ནས། གཞན་ཡང་རྩ་བ་ལས། ལྷག་པ་རྣམས་ཀྱང་རྩེས་
འགྲོ་ཡིས། །མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྟོགས་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། འདི་ལ་རྣམ་
པར་དབྱེ་བ་མཐའ་ཡས་ཀྱང་། འདིར་བསྟན་པ་ནི་རྣམ་པ་སྟོན་པའི་གྲངས་ཅིམ་སྟེ། དེ་
དང་མཚུངས་པར་ཕྱོགས་ཀུན་ལ་སྦྱོར་ཚུལ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རིག་པས་
དཔག་ས་ཉེ་རྟོགས་པར་བྱ་ཞེས་ཤུགས་བསྟན་ལ་རྩ་བུའི་རྒྱ་འགྲེལ་སོགས་ལས།
དཔེའི་གསལ་བྱེད། རབ་གཏགས་ཀྱི་གསལ་བྱེད། འཕོག་པའི་གསལ་བྱེད་སོགས་ཀྱི་
དཔེར་བརྩོན་ཀྱང་བཞོད་ཡོད་ནའང་། འདིར་གཞུང་ཆོག་ལ་མ་ཟིན་པས་མ་བཞོད་དོ། །

ལྷ་མོ་འཕྲིན་ལྷན་གྱི་བཞུགས་པ།

བསྐྱོར་བའི་རྒྱལ་པོ་མཆོད་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

ཅ་བར། གསལ་བྱེད་ཀྱི་ནི་གནས་ཉིད་དུ།

དོན་སྐྱོར་དང་ནི་ཆོག་སྐྱོར་དང་།

གཉིས་ཀ་བསྐྱོར་བ་ཞེས་བ་ཡི།

རྒྱལ་གསུམ་པོ་དག་འདོད་དེ་དཔེར།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྤར་བཞུགས་པའི་གསལ་བྱེད་ཀྱི་གནས་སམ་ཆོག་སྐྱོར་
དེའི་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་གང་དུ་དོན་དང་། ཆོག་དང་། ཆོག་དོན་གཉིས་ཀ་
འདྲ་བ་ཅི་རིགས་བསྐྱོར་བའི་སྐྱོན་སྐྱོར་དོན་དེ་གསལ་བར་བྱེད་ཀྱང་། རྒྱལ་བའི་སྐྱོན་དུ་
མི་འགྱུར་བའི་རྒྱལ་ཞིག་ལ་ཟེར།

གཉིས་བ་དེ་ལ་དབྱེ་ན་གསུམ་སྟེ། དོན་བསྐྱོར་བ་དང་། ཆོག་བསྐྱོར་བ་དང་།
ཞིག་དོན་གཉིས་ལ་བསྐྱོར་བ་དང་གསུམ།

དང་པོ་དོན་བསྐྱོར་ནི། བསྐྱོར་བ་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱལ་བའི་དོན་ཡིན། འདི་ལ་བཞེད་
ཚུལ་འདྲ་མིན་སྟེ་ཆོག་པ་ཡོད་པས། བོད་མཁས་སྤར་ན། བསྐྱོར་བའི་ཡུལ་ལས།
དངོས་པོ་ཐ་དད་ཅན་འགའ་ཞིག་ལ་སྐྱོར་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་དེ། བརྗོད་བྱའི་དོན་གཅིག་ཏུ་
འགྱུར་ཞིང་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་གསལ་བརྗོད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་དུ་མས། ཡང་ཡང་བསྐྱོར་
རྒྱལ་བའི་ཚུལ་དུ་བསྐྱོར་བའི་དངོས་པོ་དེ་དག་ལ་བསྐྱོར་བས་ན་དོན་བསྐྱོར་བ་ཞེས་
བཞུགས། ལྷ་བ་ཆེན་པོས་སྤར་ཐང་བའི་དོན་རྒྱལ་གསལ་བའི་མེ་ལོང་གི་རྗེས་སུ་
འབྲངས་ཏེ་བསྐྱོར་བའི་ཡུལ་ལས་དངོས་པོ་གཅིག་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་མི་འདྲ་བ་དུ་
མས་བརྗོད་དེ། དེ་ལ་སྐྱོར་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་དོན་གཅིག་པ་ཡིན་མི་དགོས་པར་རྗོད་བྱེད་

མི་འདྲ་བ་དུ་མས་ཡང་ཡང་བསྐྱོར་བ་ཞིག་ལ་བཞེད་དོ། །དཔེར་ན།

ཅ་བར། ཀ་དཔྱ་ནི་ནམ་པར་རྒྱས། །

ཀུ་ཏ་རྫོག་མ་རབ་གསལ། །

ཀཱ་ལྷ་ནི་རབ་ཏུ་སྤྱེ། །

ཀ་ཀུ་རྩ་ཡང་གྲེས་པར་གྱུར། །

ཅས་དགྲེས་སྤྱ་ལྟར་ན། ཀ་དཔྱ། ཀུ་ཏ་རྫོག་མ། ཀཱ་ལྷ། ཀ་ཀུ་རྩ། བཞི་པོ་
ཆོག་མི་གཅིག་གྱུར་དོན་ལ་དུག་མོ་ཉུང་གི་མིང་ཡིན་པས་ཤིང་གཅིག་བྱ་དེ་ལ་དོན་སྤྱ་
ཆོག་ས་གྲེས་བསྐྱོར་བ་སྤྱེ། ཤིང་དེ་ནམ་པར་རྒྱས། ཤིང་དེ་རབ་ཏུ་གསལ། ཤིང་དེ་
རབ་ཏུ་སྤྱེ། དེ་གྲེས་པར་གྱུར་ཏམ་རྒྱས་པར་གྱུར་ཅས་པ་སྤྱེ། དེ་ལྟར་དུ་པཎ་ཆེན་སྐྱ་
ཤྱེའི་སྐྱ་ན་ལྷོ་ཀ་བསྐྱུགས་པའི་དོན་གྲུབ་ལས། ཤིང་དེ་ནམས་དུག་མོ་ཉུང་གི་ཤིང་སྤྱོང་
པོ་གཅིག་བྱ་སྤྱེ། དེ་ཉིད་ཡུལ་ཁམས་ཐ་དད་ཀྱི་མིང་ཐ་དད་དུ་བྱུང་བ་ལ་བསྐྱེན་ནས་
ཤིང་དེ། ནམ་པར་རྒྱས། རབ་ཏུ་གསལ། རབ་ཏུ་སྤྱེ། རྒྱས་པར་གྱུར། ཅས་དོན་དུག་
མོ་ཉུང་གི་ཤིང་རྒྱས་པ་གཅིག་བྱ་བ་རྒྱས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བསྐྱོར་བའི་ཡུལ་
ཤིང་གཅིག་པོ་དེ་ལ། སྐྱོར་བྱེད་རྒྱས་པའི་དོན་གཅིག་པོ་དེ་བརྗོད་ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་སྐོ་
ནས་ཡང་ཡང་བསྐྱར་རྒྱོས་བྱེད་པ་འདི་སྤྱར་ཐང་བའི་དོན་རྒྱན་གསལ་བའི་མེ་ལོང་གི་
དགོངས་པ་དང་གཅིག་པར་སྤྱང་།

(ག) སྐྱོབས་བཅུ་མངའ་བའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པའི་ཆེད། །

ལུས་མེད་ཐུལ་གྱི་བསྐྱེན་ལ་རབ་ཞུགས་ཏེ། །

མི་འཛིགས་བཞི་ལྷན་གསུང་རབ་ལ་སྤྱུངས་ནས། །

རྒྱལ་བས་གངས་མེད་ཆོགས་བསགས་རྗེས་སུ་བསྐྱབས། །

ཀྱང་བས་ཐུངན་མེད་པའི་མེ་ཉྱལ་དགོད། །

281

ཅེས་རྒྱ་བའི་འོད་ཟེར་གྱིས་མེ་ཉོག་ཀུན་ད་རྒྱས་བ་དང་། ཉི་མས་བད་མའི་
འདབ་མ་གྲོལ་བ་དང་། བྱད་མེད་མཛེས་མའི་ཁ་རྒྱས་མེ་ཉོག་བ་ཀྱུ་ལའི་ཁ་འབྱེད་བ་
དང་། སྤང་འཆོང་མའི་རྒྱ་བས་ཤིང་ལྷ་པོ་མེད་ཀྱི་མེ་ཉོག་གི་ཁ་འབྱེད་བ་སོགས།
བསྐྱོར་བྱའི་དངོས་པོ་ཐ་དད་བ་སོགས་ལ། སྐྱོར་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་གྲོལ་བའི་དོན་གཅིག་པོ་དེ་
བརྗོད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ། གསལ། གྲོལ། དགོད་ཅེས་བརྗོད་ནས་བསྐྱོར་བ་ལྟ་བུའོ།

ཡང་ན། དགྲེས་སྤྱུ་ལྟར་གྱི་དཔེར་བརྗོད།

རྒྱ་གཞོན་སྤང་བས་སྤྲགས་པའི་མཁའ་དབྱིངས་སུ།

དེ་པོང་འཛིན་པའི་དགྲིལ་འཁོར་རབ་མཛེས་བས།

གཉིས་སྤྱེ་རྒྱལ་པོར་སྤྲེམ་པའི་དྲེགས་བ་ཡིས།

བདུད་རྩིའི་འོད་ཀྱི་ཟེགས་མ་ཕྱོགས་སུ་འབྲེམ། །ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ།

གཉིས་བ་ཆོག་བསྐྱོར་བ་ནི། བསྐྱོར་བྱའི་ཡུལ་ལམ་དངོས་པོ་ཐ་དད་བ་དེ་དག་
གི་དོན་གསལ་བར་བྱེད་ཆེད། སྐྱོར་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་འདྲ་བའོ། སྤྱི་བརྗོད་ཚུལ་གཅིག་
བ་ཅན་ཞིག་གིས་ཡུལ་དེ་ལ་ཡང་བསྐྱར་བསྐྱོར་བ་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

རྩ་བར། སྤྱིན་གྱི་སྤང་བ་དག་གིས་ནི།

མ་བྱའི་ཆོགས་རྣམས་འདོད་ལྡན་བྱེད།

རྩ་སྤྱིན་རྒྱལ་མཆོན་ཅན་གྱིས་དེང་།

ན་རྩང་རྣམས་ཡིད་འདོད་ལྡན་བྱེད།

ཅེས་ཆར་སྤྱིན་གྱི་སྤང་བ་དག་གིས་མ་བྱའི་ཆོགས་རྣམས་དགའ་བའི་སྤྲ་སྤྲོག་
བར་བྱེད་བའོ། ཡིད་འདོད་ལྡན་བྱེད་བ་དང་། རྩ་སྤྱིན་རྒྱལ་མཆོན་ཏེ་བདུད་དགའ་
རབ་དབང་སྤྲུག་གིས། རྩ་རྩང་གཞོན་ལུ་མ་རྣམས་ཀྱི་ཡིད་འདོད་ཆགས་དང་ལྡན་བར་

བྱེད་པའམ་ཡིད་འདོད་ལྡན་དུ་བྱེད་དོ་ཞེས་ཆར་སྒྲིན་དང་། འདོད་ལྷ་གཉིས་ཀྱིས་རིམ་
 པ་བཞེན་མ་བྱ་དང་། བྱེད་མེད་གཞོན་ནུ་མ་གཉིས་ཀའི་ཡིད་འདོད་ལྡན་དུ་བྱེད་ཅེས་
 པ་སྟེ། བྱེད་པ་བོ་སྒྲིན་སོགས་དང་། བྱ་བའི་གཞི་ཐ་དད་པ་མ་བྱ་སོགས་ཀྱིས་བྱེད་
 ལས་ཀྱི་དོན་མི་འབྲེལ་ཡང་། རྫོང་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་འབྲེལ་བ། འདོད་ལྡན་བྱེད་ཅེས་པ་བསྐྱར་
 དུ་སྒྲོས་པའམ་བསྐྱོར་བ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ལ་སི་རུས། མ་བྱའི་ཆོགས་ནམས་སྤྲོ་ག་
 བྱེད། །ཅེས་འགྲུར་བཅོས་མཛད་པ། དོན་ལ་རྒྱ་དཔེར། ལྷ་རྒྱུ་ཡ་ཉི། ཞེས་པའི་ཆོག་
 ལན་གཉིས་བསྐྱེད་པས་སྤྲ་མ་མ་བྱ་ནམས་སྤྲོ་ག་པར་བྱེད་པའི་དོན་དང་། བྱི་མ་ན་
 རྒྱུར་ནམས་ཡིད་འདོད་ལྡན་དུ་བྱེད་པའི་དོན་ཡིན་པས་དོན་ཤིན་ཏུ་ཐ་དད་པ་ཡིན་
 གྲུང་། སྤྱིའི་བརྗོད་ཚུལ་གཅིག་པར་བྱས་པ་སྟེ། རྒྱ་དཔེ་ཡི་སྤྲ་རི་བཞེན་པ་བོད་སྐད་ལ་
 མ་ཐོན་ཞེས་བོད་མཁས་ཀྱིས་གསུངས་སོ། །དཔེར་བརྗོད་།

- (ག) འོད་དཀར་ཅན་གྱིས་ས་མོས་འདབ་མ་རྒྱས། །
 རྒྱལ་བའི་ཐུགས་རྗེས་འགྲོ་བའི་པན་བདེ་རྒྱས། །
 དབྱངས་ཅན་ལྷ་མོས་བདག་སྒྲོའི་ཤེས་རབ་རྒྱས། །
 ལེགས་བཤད་གཏམ་གྱིས་སྒྲོ་གསལ་དགའ་བ་རྒྱས། །

ཞེས་སྒྲ་བ་དང་། སངས་རྒྱས། དབྱངས་ཅན་མ་དང་། ལེགས་བཤད་ཀྱི་གཏམ་
 སོགས་བྱེད་པ་བོ་དང་། བྱ་བའི་ཡུལ་ཐ་དད་པས་དོན་མི་འབྲེལ་ཡང་། རྒྱས་ཞེས་པའི་
 འབྲེལ་ཆོག་གིས་ཡང་ཡང་བསྐྱོར་བའམ་སྒྲོས་པ་ལྟ་བུའོ། །

- (བ) གང་རྒྱུད་ཡིད་བཞེན་ནོར་བུའི་ཐོང་ཆོགས་ཀྱིས། །
 ཡོན་ཏན་གཟུར་གནས་སྒྲོ་ཡིས་བཞག་པར་དཀའ། །

དཀའ་སྤྱད་ནམ་པར་ཐར་བའི་ཚུལ་བཟང་གོ།

བསྟན་འཛིན་ཆེན་པོར་སྒོམ་ཆོས་བཞག་པར་དཀའ།

ཞེས་གང་གི་རྒྱད་ཡོན་ཏན་གྱི་ཚོར་བྱས་སྤྱག་པར་གཏམས་བ་ནི། གཟུ་བོར་
གནས་པའི་སྒོ་ཡིས་བཞག་པར་དཀའ་བ་སྟེ་བསམ་ཡུལ་ལས་འདས་བ་དང་། རྩོས་
བསམ་སྒོམ་སྦྱབ་ཀྱི་ཆེད་དུ། དཀའ་སྤྱད་སྤྱག་རྩས་བྱེད་པའི་དམ་པའི་ནམ་ཐར་བཟང་
བོ་དེ་ལ། བསྟན་འཛིན་ཆེན་པོར་སྒོམ་པའི་གཡོ་སྦྱུའི་སྤྱོད་པ་ཅན་དག་གི་སེམས་
ཀྱིས་བཞག་པར་དཀའ་བ་སྟེ། སྤག་དོག་གིས་བཟོད་པར་དཀའ་ཞེས་སོ། །བྱ་བའི་གཞི་
ཐ་དད་པ་དེ་གཉིས་ལ་བཞག་པར་དཀའ་གཉིས་བཟླས་པའི་དོན་མི་འདྲ་ཡང་། སྤྱི་
རྫོང་ཚུལ་ལམ་ཆོག་གཅིག་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ།

ཡང་ན། མཁས་པའི་ནམ་དཔྱོད་ཅལ་གྱིས་ལེགས་སྦྱབ་པའི།

རོ་མཆར་གཏམ་གྱི་ལེགས་བཤད་སྒོམ་མི་དཔོག།

ཟླ་དོར་ཚུལ་ལ་སྒོངས་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས།

སློན་ནས་འཁོར་བར་འབྲམས་པའི་མཐའ་མི་དཔོག། ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ།

གསུམ་པ་ཆོག་དོན་གཉིས་ཀ་བསྐྱོར་བ་ནི། བསྐྱོར་བྱའི་ཡུལ་དེ་ལ། དེའི་བྱེད་
བ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་དོན་ཐ་དད་ཡིན་ཀྱང་ཆོག་གི་རྫོང་ཚུལ་གཅིག་པ་ཅན་བཟླས་
པའི་ཆོག་བསྐྱོར་བ་དང་། ཆོག་དོན་སྤྲ་མའི་དོན་སྤྲར་ཡང་བཟླས་ཏེ་དོན་གཞན་སྟོན་
བ་སྟེ་ཆོག་དོན་གཉིས་ཀ་སྟོན་དུ་སྒོམ་པའམ་བསྐྱོར་བ་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

ཅུ་བར། ཀུན་ལས་རྒྱལ་ནས་དེ་རིང་ཁྱོད།

བཙུན་མོ་ནམས་དང་ཅེ་བར་བྱེད།

ཁྱོད་ཀྱི་དབང་སྟེ་མཐོ་རིས་སོང།

བསྐྱོར་བ་དང་། ཀྱང་བ་བཞི་བའི་མ་བྱ་དགའ་བ་དེ། ཀྱང་བ་གསུམ་པའི་འབྲུག་སྐྱོག་
 བ་ལ་བཞེན་ནས་བྱང་བས། དོན་དེ་འབྲུག་ལ་བསྐྱོར་བ་སྟེ་དོན་བསྐྱོར་བ་དང་། ཉི་མ་
 གསལ་བ། གཟུགས་གསལ་བ། འབྲུག་སྐྱོག་པས་ཐེལ་བ་དང་། མ་བྱ་གར་གྱིས་
 ཐེལ་བ་ནམས། བྱ་བ་ཐ་དད་ཡིན་ཀྱང་སྒྲིའི་རྫོང་ཚུལ་གཅིག་པའི་ཆོག་གིས་བསྐྱོར་
 བའང་ཡོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

(བ) མིད་པས་ཡིད་འབྱུང་ཐར་པ་དོན་གཉེར་བའི། །

འདུན་པས་ཁོ་བོ་དཔེན་པར་བག་ཡངས་སྐྱ།

གཞོད་པ་མེད་ལ་འདྲེར་མཐོང་བྱིས་མཆེས་ནམས། །

དོགས་པའི་ཡུལ་མེད་རང་བྱིས་བག་ཡངས་སྐྱ། །

ཞེས་པའི་ཀྱང་བ་དང་བོ་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱོར་བའི་ཐར་པ་དོན་གཉེར་དང་ཐུན་པ་
 ཁོ་བོ་ནི། ཀྱང་བ་བྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱོར་བའི་གཞོད་མེད་འདྲེར་མཐོང་དང་། དོགས་
 པའི་ཡུལ་ཡང་ཡིན་པས་དོན་བསྐྱོར་བ་དང་། བག་ཡངས་སྐྱ་ཞེས་ལན་གཉིས་བརྗོད་
 བས། དང་བོས་རང་ཉིད་དབྱ་འདུལ་གཉེན་སྦྱོང་དང་འདུ་འཛིའི་གཡེང་བ་མེད་པའི་
 བག་ཡངས་དང་། གཉིས་པས་རང་ཉིད་འདྲེར་མཐོང་བའི་དོགས་པའི་ཡུལ་མེད་
 ལྟམས་གང་ལ་ཡང་འདྲེམ་མི་དགོས་པར་བག་ཡངས་སྐྱ་སྐྱ་ཞེས་སྒྲིའི་རྫོང་ཚུལ་འདྲ་
 པའི་ཆོག་གིས་བསྐྱོར་བ་ལྟ་བུའོ། །རྒྱན་འདི་དག་གི་སྐབས། ཆོག་འདྲ་བའམ་སྒྲིའི་རྫོང་
 ཚུལ་གཅིག་པ་བསྐྱར་དུ་སྒྲོས་ཀྱང་འདྲ་ཆོག་དེས། བྱ་བ་ཐ་དད་དམ་དོན་སོ་སོར་སྟོན་
 པ་ཞིག་ངས་བར་དགོས་སོ། །

ཡང་ན། མཛེལ་བ་སྟོང་ལ་འབྱུང་པའི་སྟོན་ལེགས་གང་། །

མེ་བྱར་བལ་བའི་སྤྱག་བསྐུལ་གཞོན་པར་དགལ། །

སྐར་ཡང་སྒྲིག་འཇུ་མ་ཉམས་རྒྱས་དགའ་མ་དང་། །

ལྷན་དུ་ཅེན་པའི་དགའ་བ་གཞོན་པར་དགལ། །

འདིའི་སྐབས་སུ་འདྲ་ཆོག་སྐྱར་རྫོས་བྱེད་པ་དཔེར་ན། གསལ། རྒྱས། མཆོག་
མཛེས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དོན་གཞན་མི་སྟོན་པའི་མིང་ཁོ་ན་སྐྱར་ན། ལེ་འུ་གསུམ་པའི་བྱ་
དགའ་བའི་བར་མཐའ་ཆོད་པའི་རྒྱན་དང་འབྲུལ་ཉེན་ཆེ་བས། བསྐྱོར་རྒྱན་འདི་ལ་
བརྟག་པར་དགལ། གཞོན་པར་དགལ། མི་དཔོག་ ཅེས་པ་ལྟ་བུའི་ཆོག་གཅིག་པོ་དེས་
དོན་མི་འདྲ་བ་སྤྲ་ཆོགས་སྟོན་ཐུབ་པའི་འདྲ་ཆོག་བསྐྱར་བརྒྱས་བྱས་ན་ལེགས་པར་
གསུངས་སོ། །

རྒྱལ་ལ། འགོག་རྒྱུ་བཤད་པ།

༥ འགོག་རྒྱུ་ལ། མཆོན་ཉིད་དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཅ་བར། དགག་པ་
བརྗོད་པ་འགོག་པ་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་པས། ཡུལ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་དགག་བྱར་
བྱས་ནས། དེ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་ མ་ཡིན། མེད། མ་འགྲོ་ལ་སོགས་པའི་དགག་སྒྲ་
དངོས་ཀྱི་དོད་མཚུངས་པའི་དགག་ཆོག་ཅི་རིགས་བཞོད་ནས། འགོག་པའི་ཐབས་སྤྲ་
ཆོགས་རྗོད་པའི་རྒྱན་ལ་འགོག་རྒྱུ་ཟེར། གཉིས་པ་དེ་ལ་དབྱེ་ན་ཉེར་གསུམ་ཡོད་དེ།

བྱང་བ་མངོན་གྱུར་འབྱུང་འབྱུང་འགོག།

ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་རྒྱ་འབྲས་འགོག།

རྗེས་གནང་¹དབང་མ་གྲུས་དང་། །

1 དབང

ཤེས་བརྗོད་རྩ་བ་མོ་གྲོགས་ཀྱིས་འགོག།
འབད་དང་གཞན་དབང་ཐབས་ཀྱིས་འགོག།
ཁོ་དང་ལྷ་ངན་འགྱུར་བ་དང།།
ཐེ་ཆོམ་སྐྱར་དང་དོན་གཞན་དང།།
རྒྱ་ཡིས་འགོག་པ་ཉེར་གསུམ་མོ།།

དང་པོ་བྱང་བའམ་འདས་པ་འགོག་པ་ནི། ཐེ་ཆོམ་¹ "གྲི"གཞིར་གྱུར་པའི་ང་
མཆར་ཅན་གྱི་དོན་སྐར་བྱང་ཟེན་པ་ཞིག་ལ་ཡིད་མ་ཆེས་པར་མི་བདེན་པར་འཛིན་
པའི་སྒོ་དེ་དགག་བྱར་བཀོད་དེ། འགོག་བྱེད་བྱ་བ་དེའི་རྒྱ་མཆན་གསལ་བར་བསྟན་
ནས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་སྒོ་དེ་སེལ་བྱས་པར་བརྗོད་པ་ཞིག་ལ་ཟེམ། དཔེར་ན།

རྩ་བར། ལུས་མེད་ཀྱི་ནི་མེ་ཉོག་གི།
མདའ་ལྷས་ཀྱན་ལས་རྒྱལ་བར་གྱུར།།
ཅེས་པ་མི་སྲིད་ཡང་ན་ནི།།
དངོས་པོའི་བྱས་པ་རྣམ་པར་བཀྲ།།

ཞེས་ལུས་མེད་དམ་འདོད་ལྷའི་མེ་ཉོག་གི་མདའ་འཇམ་པ་དང་། དེ་ཡང་ལྷ་
ཅམ་ལས་མེད་པས་གངས་ཉུང་སྟབས། དེས་སྲིད་པ་གསུམ་གྱི་འགྲོ་བ་རྣམས་དབང་
དུ་བྱེད་ཅིང་། དེ་རྣམ་པར་རྒྱལ་ལོ་ཞེས་གཏམ་རྒྱུད་ལས་བྱུང་བ་དེ་ནི་མི་བདེན་ནོ་
སྟམ་པའི་སྒོ་དེ་དགག་བྱ། དེ་འགོག་པ་ནི། ཡང་ན་དེ་འདྲ་སྲིད་དུ་འང་བྱུང་སྟེ། དངོས་
པོ་རྣམས་ཀྱི་བྱས་པ་ནི། སྒོས་དཔག་པར་དཀའ་ཞིང་བསམ་ཀྱིས་མི་བྲབ་པའི་ཞེས་
སོ། །འདིའི་འདས་པའམ་བྱུང་བ་འགོག་ཚུལ་ལ། ས་སྐྱུང་ག་ཆོས་ཀྱིས། སྒོ་དེ་ད་ལྟ་

1 གྲིས

རང་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ཆོས་མངོན་མངོན་གྱུར་བ་ཡིན་པས། དེ་དགག་བྱར་བྱས་ན་ད་
ལྟ་བུ་འགོག་པར་འགྱུར་བས་མི་འཐད་དེ། འདིའི་མདའ་ལྡན་འགྲོ་བ་ཀུན་ལས་རྒྱལ་
བར་གྱུར་བ་དགག་བྱ་དང་། དེ་ལ་མི་སྲིད་ཅེས་དགག་ཆོག་དངོས་བཞུགས་འགོག་
བྱེད་ནི། གཤམ་ཉེ་དེ་འབྲ་སྲིད་ན། དེག་བྱ་འཇམ་ལ་བྱངས་ལྡན་ལས་མེད་པའི་མེ་ཉོག་གི་
མདའ་འདི་ལ་བྱངས་སྟོང་ཕྱག་སོགས་དང་། རྣོ་ཞིང་རྒྱལ་བའི་དངོས་པོའི་ལྷས་བ་རྣམ་
པར་བཟུ་ཞིང་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཆོག་ཕྱི་མ་དེ་སྤྲ་མའི་སྤྱབ་བྱེད་དུ་བཞད་ཀྱང་།
རིན་སྤྲངས་བ་དང་། ཀུན་གཟིགས་ལྡན་བ་ཆེན་པོ། བོད་མཁས་སོགས་གྱིས་དེ་འབྲ་མི་
སྲིད་སྤྲུལ་པའི་སྟོན་ནི། འདོད་ལྟའི་མདའ་ལྡན་སྲིད་གསུམ་འདྲེམས་པའི་གཏམ་རྒྱུད་
སྟོན་ནས་གྲགས་ཤིང་། བྱལ་ཟེན་པའི་འདས་པའི་མོ་རྒྱས་ལ་སྟོས་ནས་བྱུང་བ་ཡིན་
པའི་སྤྲུལ་གྱིས། སྟོའི་འདྲི་སྤྲངས་ལ་འཆར་ཟེན་བའམ་བྱུང་ཟེན་པའི་ཆ་ནས་
བཏགས་ཤིང་། མདའ་ལྡན་རྒྱལ་བར་བྱེད་མི་སྲིད་སྤྲུལ་པའི་སྟོན་དེ་དགག་བྱར་བྱས་
ནས། འདས་པ་འགོག་པ་ཞེས་བཞེད་པ་ནི། འོང་དབང་རྣམ་གཉིས་དང་། དབང་ལྷིག་
གི་དགོངས་པར་གནས་སོ། །དཔེར་བརྗོད།

(ག) ཉི་མའི་གཉེན་གྱིས་ལྟ་སྟེར་བདེན་བཞེད་ཆོས། །

གསུངས་པ་ཅམ་གྱིས་གྲོལ་བ་ཡ་མ་བརྒྱ། །

འོན་ཏང་སྲིད་པ་ཐ་མའི་གང་ཟག་གི། །

རང་བཞིན་རྒྱུར་མཐོང་སྟེ་བོའི་ཡུལ་ལས་འགོངས། །

ཞེས་སྟོན་པ་ཤུག་ཐུབ་པ་སངས་རྒྱས་མ་ཐག་ཏུ་འཁོར་ལྟ་སྟེ་བཟང་བོ་སྟེ།

ཀུན་ཤེས་¹ ཀློང་དང་། ཏྲ་ཐུལ། རྒྱངས་པ། མིང་ཆེན། བཟང་ལྡན་ཉེ་འཁོར་ལྟ་སྟེ་

1 ཀློང་དེ་ནི་

བཀའ་དང་པོ་སྤྲུག་བསྐྱེད་བཤེན་པ། ཀུན་འབྱུང་བཤེན་པ། འགོག་¹བཤེན་པ།
ལམ་བཤེན་ཏེ་བཤེན་པ་བཞིའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བ་ཅུ་མ་གྱིས་མཐོང་ལམ་གྱི་
རྟོགས་པ་རྒྱུད་ལ་སྤྲེལ་ཟེར་བ་ནི་ཡ་མ་བརྒྱ་སྟེ། སྤྱིང་པོ་མེད་དོ་སྤྲུམ་པའི་སྒོ་ནི་དགག་
བྱ། དེ་འགོག་བྱེད་ནི་འོན་ཀྱང་དེ་ཡིན་ཡང་སྤིང་དེ། སྤིང་པ་ཐ་མའི་གང་ཟག་གི་ཁྱད་
ཆོས་སམ་རང་བཞིན་དེ་རང་ཅག་ཚུར་མཐོང་གི་སོ་སོ་སྤྱི་པོའི་ཡུལ་ལས་འགོངས་པ་སྟེ་
བསམ་ཡུལ་ལས་འདས་ཞེས་དགག་བྱའི་སྒོ་དེ་འདས་པའི་བྱ་བ་ལ་སྦྱར་བ་ལྟ་བུའོ། །

(བ) མཉམ་མེད་ཐུབ་པ་མཆོག་དེས་བྱམས་པའི་མཆོན། །

གཅིག་བྱས་དབྱང་དང་སྤྱིར་བཙས་དེགས་པའི་བདུད། །

བཙམ་པའི་སྒོ་བྱུང་གཏམ་འདི་ཁྱད་པོ་ཆེ། །

འོན་ཀྱང་རྒྱལ་པའི་རྣམ་འབྱུལ་བསམ་མི་བྱུང། །

ཅེས་སྒོན་པ་ཐུབ་པའི་དབང་པོའི་བྱམས་པའི་མཆོན་གྱིས་བདུད་སྤྱི་དབྱང་
དང་བཙས་པ་བཙམ་པའི་ལོ་རྒྱུས་གྱིས་གཏམ་འདི་ནི་ཏ་ཅང་ཁྱད་ཆེན་པོ་རེད་སྤྲུམ་
པའི་སྒོ་དགག་བྱ། དེ་འགོག་བྱེད་ནི། འོན་ཀྱང་གཏམ་དེ་འདྲ་སྤིང་ཀྱང་རུང་སྟེ། རྒྱལ་
པའི་ཐུགས་རྗེའི་རྣམ་འབྱུལ་ནི་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་ན། སྤིང་ན་བྲགས་འབར་གེ་སར་མི་དབང་གིས། །

དཔའ་རྩལ་གཡུལ་འཐབ་དྲག་པོས་དབྱ་དབྱང་ཆོགས། །

ཐལ་བར་བརྒྱགས་པའི་ལོ་རྒྱུས་གཏམ་དེ་རྩུབ། །

འོན་ཀྱང་དཔའ་པོའི་སྒོ་བས་རྩལ་བསམ་ལས་འདས། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

1 - བཤེན་

གཉིས་པ་མངོན་གྱུར་རམ་ད་ལྟ་བུ་འགྲོག་པ་ནི། ད་ལྟ་བྱེད་བཞིན་པའི་བཙུགས་
མའི་བྱ་བའི་རང་བཞིན་དེ་དགག་བྱ། འགྲོག་བྱེད་བཙུགས་མེན་གྱི་བྱ་བའི་རང་བཞིན་
ཞིག་གི་བྱེད་ཆོས་བཟོད་ནས་དེ་འགྲོག་པར་བྱེད་པ་ཞིག་ལ་ཟེལ། དཔེར་ན།

ཅ་བར། སྤྲུལ་སྤྲུལ་མ་དག་ཅི་ཡི་བྱེད། །

ན་བ་ལ་ནི་ལྷན་ལ་འཇུག། །

ལས་འདི་ལ་ནི་མིག་ཟུར་དག། །

ཡོངས་ཇོགས་མེན་པར་སེམས་སམ་ཅི། །

ཞེས་སྤྲུལ་སྤྲུལ་མ་སྟེ་བྱེད་མེད་ཁྱོད་ཀྱིས་ཅིའི་བྱེད་ན་བ་ལ་ལྷན་ལ་འཇུགས།
དེ་ལས་མངོན་པའི་ཡིད་འགྲོག་པའི་བྱ་བའམ་རང་བཞིན་ཟུར་མིག་གཡོ་བ་ལ་
སོགས་པའི་མངོན་པའི་བྱེད་ཆོས་ཁྱོད་ལ་ཡོངས་སུ་མ་ཇོགས་སམ་ཞེས་སོ། །འདིར་
བྱེད་མེད་ཅིག་གིས་ན་བ་ལ་ལྷན་ལ་འཇུགས་བཞིན་པའི་བྱ་བ་ད་ལྟ་བུ་དེ་དགག་བྱ།
འགྲོག་བྱེད་སྤྲུལ་སྤྲུལ་མ་ཞིག་གིས་བྱ་བ་དེ་མཐོང་ནས། བྱེད་མེད་དེར་ཁྱོད་ཀྱི་
གདོང་ལ་ཟུར་མིག་ལ་སོགས་པའི་མངོན་པའི་བྱེད་ཆོས་ཡོངས་སུ་ཇོགས་པ་འདི་
ཡོད་བཞིན། ད་དུང་ན་བ་ལ་ལྷན་ལ་འཇུགས་པས་ཅི་བྱ། ཁྱོད་ལ་ད་དུང་མངོན་པ་
ཡོངས་སུ་མ་ཇོགས་སམ། ཞེས་བཟོད་དེ། བྱེད་མེད་དེས་རང་གི་ན་བ་ལ་ལྷན་ལ་
འཇུགས་བཞིན་པ་འགྲོག་པ་ལྟ་བུ་ཡོད། །དཔེར་བཟོད།

(ག) འཇུག་མགོན་ཁྱོད་ཀྱི་བྱུག་གཡས་ན། །

རལ་གྱི་བཟུང་དེའི་དགོས་པ་ཅི། །

ཤིན་ཏུ་ཞིང་ངར་བ་ཡི། །

མཁུན་མཆོག་འདི་ལས་ལྷག་པ་གང་། །

ཞེས་འཇམ་དབྱངས་ཀྱི་བྱག་ན་རལ་གྱི་འཛིན་བཞིན་བ་དགག་བྱ། འགོག་
བྱེད་ནི་ཤེས་རབ་རྩོ་ཞིང་སྤྱར་ལ་ཟབ་པའི་མཁུན་བཟང་འདི་ལས་ལྷག་གང་ན་ཡོད་
ཅེས་བརྗོད་ནས། རལ་གྱི་འཛིན་བཞིན་པའི་བྱེད་བ་ད་ལྟ་བ་དེ་འགོག་བ་ལྟ་བུའོ། །

(བ) རྒྱལ་ཀུན་མཁུན་པའི་རང་གཟུགས་འཇམ་པའི་དབྱངས། །

ཡེ་ཤེས་རལ་གྱི་འཛིན་བྱག་ཆ་འབྱར་ནས་ཅི། །

འགྲོ་འདིའི་རྫོངས་པའི་དངོས་སོ་མཐའ་ཡས་བ། །

ཁྱོད་ཞལ་མཐོང་བས་ཅིག་ཅར་གཞོམ་བྱས་སོ། །

ཞེས་པའི་དགག་བྱ་འཇམ་དབྱངས་ཀྱི་བྱག་གིས་རལ་གྱི་འབྱར་བ་དང་།
འགོག་བྱེད་ཁྱོད་ཀྱི་ཞལ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་མི་ཤེས་པའི་རྫོངས་པ་
མཐའ་དག་གཞོམ་བྱས་སོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཚུལ་གྱིས་འགོག་ཚུལ་སྤྲ་མ་དང་འབྲ།
ཡང་དཔག་བསམ་འཁྲི་ཤིང་གི་སྤྱིན་གཞོན་གྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པའི་ཡལ་འདབ་ལས།

འདི་ནི་བྱ་མ་རབ་མཛེས་བ། །

དོ་ཤལ་ཁུར་གྱིས་རབ་ཏུ་སྤྱིབ། །

མཛེས་སྤྱག་སྤྱིབ་པར་བྱེད་པ་ཡི། །

ཤིན་ཏུ་མང་པའི་རྒྱན་གྱིས་ཅི། །ཞེས་བ་ལྟར་དང་།

ཡང་ན། ཆགས་པའི་བྱར་མདའ་བདག་ལ་འཕེན་འདི་ཅི། །

འབྱར་མེད་མཛའ་གཟུགས་སེམས་ཀྱི་བཅེ་ཆེན་འདིས། །

མི་བྱེད་སྤྲང་གི་ཐིག་ལེར་འབྱུང་བས་ཆོག་ཅེས་བ་ལྟ་བུའོ། ¹

1 * དཔེར་བརྗོད་འདིར་རྒྱང་བ་གསུམ་ལས་མེད་པས་རྒྱང་བ་གཅིག་ཆད་པ་ཡིན་ནས་སྤྱིབ།

གསུམ་པ་འབྲུང་འབྲུར་རམ་མ་འོངས་པ་འཕྲོག་པ་ནི། འབྲུང་འབྲུར་གྱི་བྱ་བ་
ཞིག་དགག་བྱར་བྱས་ནས། བྱ་བ་དེ་ལས་འབྲས་བྱ་ཆ་བས་ཆེ་བའི་ཉིན་ཁ་ཡོད་པ་
འཕྲོག་བྱེད་དུ་བཀོད་ནས་འཕྲོག་པ་ཞིག་ལ་ཟེལ། དཔེར་ན།

ཅ་བར། རྩོ་བོ་བདེན་པར་སྤྲོ་བ་དག །

གཞན་དང་ཚུམ་པ་ནས་འཕྲོས་པའི། །

རྒྱ་སྤྲེགས་ཀྱིས་དམར་མིག་གིས་ནི། །

ནམ་ཡང་མཐོང་བར་འབྲུར་མ་ལགས། །

ཞེས་རྩོ་བོ་སྤྲོ་བ་དག་པོ་ཁྱོད་ཀྱིས་བྱད་མེད་གཞན་དང་ཚུམ་པ་ན་སྤྲོ་བོ་བྱས་ས་
ལས་མཆུ་སྤྲོས་ཀྱི་རང་མདངས་འཕྲོས་པ་རྒྱ་སྤྲེགས་ཀྱི་མདོག་ལྟར་དམར་བོར་བྱེད་
པ་དགག་བྱ། འཕྲོག་བྱེད་ཁྱོད་ཀྱི་ཆགས་པའི་མིག་གིས་བལྟས་ཀྱང་བདག་སྤྲུག་
བསྐྱེད་ཀྱིས་དེས་དེས་བར་འཆི་བར་འབྲུར་བས། བདག་ཁྱོད་ཀྱིས་ནམ་ཡང་མཐོང་བར་
འབྲུར་བ་མ་ལགས་སོ། ཞེས་རང་གི་མཛའ་མོས་བཞོད་པ་ལྟ་བུ་འདི་ནི། བདག་པོ་
བྱད་མེད་ཞན་དང་འཕྲོགས་ན་རང་ལ་གཞོད་པ་འབྲུང་བར་དོགས་པའི་བྱ་བ་མ་འོངས་
པ་དེ་དགག་བྱ། འཕྲོག་བྱེད་གནས་ཚུལ་འདི་ལྟ་བུ་བྱུང་ན་ཁོ་མོ་རྗེས་སུ་འཆི་བར་སྤྲོ་
བ་ལྟ་བུ་འོ། །འདི་ལ་ས་སྤྲུང་གཞུང་གིས། བྱད་མེད་རང་ཉིད་སྤྲོ་བོ་གཞན་དང་ཚུམ་པ་
ལ་སོགས་པའི་སྤྱོད་པ་ངན་པའི་བྱ་བ་ཞིག་བདག་པོ་ཁྱོད་ཁྱོས་ཤིང་ཤིན་ཏུ་དམར་
བའི་མིག་གིས་མཐོང་བར་འབྲུར་བའི་གོ་སྐབས་དེ་འབྲུང་མི་སྲིད་དོ། ། ཞེས་བྱད་
མེད་ཀྱིས་བདག་པོ་ཁོ་ལ་བཞོད་པ་ལྟ་བུར་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱང་རྒྱ་འབྲེལ་དང་མི་མ་ཐུན་
པར་གསུངས་སོ། །དཔེར་བཞོད།

(ག) ཚུལ་འཆོས་སྤྲོས་ཆེན་ཆོན་པོའི་རྒྱ་བག་གིས། །

ཐ་སྙད་གཙུག་ལག་སྐྱོང་བར་མི་བྱེད་བས། །

མི་ཤེས་སྒྲུན་པོ་ཆོགས་པའི་གཤམ་ཁོད་དུ། །

མགོ་སྐྱེས་དཀར་པོའི་ཐོར་ཅོག་འཆིང་བར་ངེས། །

ཞེས་རང་ལ་ཡོན་ཏན་མེད་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་ལྟར་བཅས་པ་ནི་ཚུལ་འཆོས་ཏེ།
དེ་འབྲའི་སྒྲོམ་ཆེན་དང་གྲུབ་ཆེན་གྱི་རྩ་བག་གི་གཡོ་སྐྱེའི་སྐྱོད་པ་ལ་འཇུག་པར་
འདོད་ནས། རིག་པའི་གནས་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་གང་ལ་ཡང་སྐྱོང་བར་མི་འདོད་
པ་དགག་བྱ། འགོག་བྱེད་ཡོན་ཏན་མ་སྦྱངས་ན་ཕྱིས་སུ་སྒྲུན་པོའི་ཁོད་དུ་སྤྲད་ཀར་གྱི་
ཐོར་ཅོག་འཆིང་བའམ་ཁྲས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་མ་འོངས་པ་དེ་འགོག་པ་ལྟ་
བུའོ། །དཔེར་བརྗོད།

(བ) ས་གཞི་སྐྱོང་ཁོད་ནང་གི་བང་མཛོད་ཅམ། །

འགའས་ཕྱིར་རང་གི་ཆབ་འོག་འཆིར་ཞུགས་ན། །

འབད་བས་བསགས་པའི་འོངས་སྐྱོད་ཅུང་ཟད་འདི། །

བསྐྱང་སྤྲད་ཁོ་བོའང་ཡུལ་གཞན་ཅིས་མི་འབྲམ། །

ཞེས་རྒྱལ་བོ་ཁོད་གྱིས་རང་གི་བང་མཛོད་འགའས་པའི་ཕྱིར་དུ་ཆབ་འོག་གི་
འབངས་རྒྱུས་འཆིར་བའི་བྱ་བ་ལ་ཞུགས་པར་འགྱུར་བ་དགག་བྱ། འགོག་བྱེད་ནི་
གཤམ་ཏེ་རྒྱལ་བོ་བྱ་བ་དེ་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་ན། རང་གིས་འབད་བའམ་ངལ་རྩོལ་
གྱིས་བསགས་པའི་འོངས་སྐྱོད་ཅུང་དུ་འདི་བསྐྱང་བའི་ཆེད་དུ། ཁོ་བོ་ཁོད་གྱི་ཆབ་
འོག་ནས་བྲོས་ཏེ། ཡུལ་གཞན་དུ་ཅིའི་ཕྱིར་མི་འབྲམ་ཞེས་རྗོད་པའི་ཚུལ་གྱིས། བྱ་བ་
མ་འོངས་པ་དེ་འགོག་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་ན། སྒོ་གྲོས་ཆེར་གསལ་ན་ཆོད་རབ་གཞོན་པའི། །

དུས་འདིར་ཞེས་བྱའི་གནས་ཀྱན་མི་སྤྱོད་ན། །

བྱིས་འབྱུང་དགའ་བ་འབྲུམ་ལྡན་འཛིག་རྟེན་གསལ། །

བཞད་ཆེ་རྒྱུད་སྤྱོད་སྒྲན་དུ་ཅིས་མི་འབྲུམ། །ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ། །

བཞེ་བ་ཆོས་འཕོག་པ་ནི། དངོས་པོ་གང་ཞིག་གི་བྱང་ཆོས་སུ་ཆོས་དང་
ཆོས་ཅན་གཉིས་སུ་བྱིས་པའི་ཆོས་དེ་དགག་བྱ། འཕོག་བྱེད་ཆོས་དེ་དང་འགལ་བའི་
སྤྱོད་ཞིག་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བཀོད་ནས་འཕོག་པ་ཞིག་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

ཅ་བར། ལུས་ལྷ་ཁྱོད་ཀྱི་ཡན་ལག་རྣམས། །

འཇམ་པ་ཉིད་དུ་གནས་པ་བརྟུན། །

གལ་ཏེ་བདེན་པར་འཇམ་པ་ན། །

སྤྱོད་བྱུང་དུ་བདག་ཅི་ལ་གཏུང་། །

ཞེས་ལུས་ལྷ་མ་སྟེ་བྱད་མེད་ཁྱོད་ཀྱི་ཡན་ལག་རྣམས་འཇམ་པ་ཉིད་དུ་གནས་
པ་ནི་རྟུན་ཡིན། གལ་ཏེ་འཇམ་པ་དེ་བདེན་ན་སྤྱོད་བྱུང་དུ་བདག་ལ་འདོད་སྤྱོད་ཀྱི་
གཏུང་བ་རྟུབ་མོས་ཅི་ལ་གཏུང་། ཞེས་པའི་བྱད་མེད་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་བྱང་ཆོས་འཇམ་པ་
དེ་དགག་བྱ། དེ་འཕོག་བྱེད་ནི་བྱང་ཆོས་འཇམ་པའི་ལྷོག་སྤྱོད་ཀྱི་བདག་ལ་བྱང་
ཆོས་རྟུབ་མོས་གཏུང་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ་**ཞེས**¹སོ། །དཔེར་བརྟེན།

(ག) སྐལ་ས་གསུམ་པ་རྣམས་དགེ་བ་བརྟུར་སྤྱོད་པའི། །

སྤྱོད་བྱུང་གཏམ་རྟུན་བདེན་ན་སྤྱོད་བྱུང་གིས། །

བར་སྤྱོད་གོ་ཏེ་མ་ཡི་མཆིས་བྱང་ལ། །

སྤྱད་པས་མིག་སྤྱོད་བྱུང་དེ་ཅི་ཞིག་ཡིན། །

1 ཅེས

ཞེས་དགག་བྱ་སྐབས་གསུམ་པ་སྟེ་ལྷ་ཆམས་དགེ་བ་བཅུར་སྒྲོད་ཅེས་པའི་
སྟོན་གྱི་གཏམ་རྒྱུད་དེ་ཡིན། འགོག་བྱེད་གྱི་ཆོག་ནི་གཏམ་དེ་རྩོན་ཡིན་ཞིང་གཤམ་ཏེ་
བདེན་ན། སྟོན་ལྟའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་དྲང་སྟོང་གོ་ཏེ་མའི་ཆུང་མ་བཞོལ་མེད་
མ་ཞེས་བྱ་བ་ཤིན་ཏུ་མངེས་ཤིང་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ལ་སྦྱད་པས། དྲང་
སྟོང་གི་མངོན་ཤེས་གྱིས་རིག་པས་དཔོན་པ་བཏབ་པས་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་ལུས་ལ་མོ་
མཆན་སྟོང་བྱུང་བ་དང་། དེ་ནས་ལྷ་ཆམས་གྱིས་དྲང་སྟོང་མགྲ་བར་བྱས་པས་མོ་
མཆན་སྟོང་དེ་མིག་སྟོང་དུ་གྱུར་པའི་ལོ་རྒྱུས་དེ་ཅི་ཞིག་ཡིན། ཞེས་སྟོན་བྱུང་བའི་
གཏམ་རྒྱུད་ལ་སྦྱར་ཏེ་དགག་བྱ་སྐབས་དགེ་བ་བཅུ་ལ་སྒྲོད་པའི་བྲད་ཆོས་དང་། དེ་
འགོག་བྱེད་ལྟའི་དབང་པོས་དྲང་སྟོང་གི་ཆུང་མ་ལ་མི་ཆངས་བར་སྦྱད་པའི་གཏམ་
རྒྱུད་དེ་བསྟན་པས་བྲད་ཆོས་དེ་འགོག་པ་ལྟ་བུའོ། །དཔེར་བཞིན།

(བ) སྦྱོར་རས་གཟིགས་དབང་ཁྱོད་གྱི་བྱག་ཡངས་གྱིས། །

ཁམས་གསུམ་འགྲོ་ལ་དབྱགས་འབྲིན་མཛད་པ་རྩུན། །

གཞན་དུ་འདོད་ལྟའི་སྟོང་ལ་བཟོད་དཀའ་བའི། །

སྦྱངན་ཆོར་བ་དག་པོས་ཅི་ལ་**གདུངས།** །

ཞེས་དགག་བྱ་སྦྱོར་རས་གཟིགས་གྱི་བྱག་གིས་ཁམས་གསུམ་གྱི་འགྲོ་བ་ལ་
སྦྱག་བསྐལ་གྱིས་དབྱགས་འབྲིན་པར་མཛད་ནས་ལུས་ཅན་ཆམས་མངོན་མཐོ་དང་།
ངེས་ལེགས་གྱི་ས་ལ་འགོད་ཟེར་བ་དེ་ཡིན་ཞིང་། འགོག་བྱེད་གྱི་ཆོག་ནི། གཏམ་དེ་
ནི་རྩོན་པ་སྟེ་གཤམ་ཏེ་བདེན་ན་ལུས་ཅན་ལ་ལ་ཐར་བ་ཐོབ་པ་ལ། འདོད་ལྟའལ། བདུད་

དགའ་རབ་དབང་ཕྱག་གི་སྤྱིང་ལ་མི་བཟོད་པའི་སྤྱག་བསྐལ་ལམ་བྱ་ངན་གྱི་ཆོར་བ་
དག་པོས་ཅི་ལ་གདུངས་ཞེས་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་སྤྱིའི་བྱང་ཆོས་ཕྱག་གི་བྱ་བ་དེ་
འགོག་པ་ལྟ་བུའོ།

ཡང་ན། ཟླ་གཞོན་འཇུག་པའི་འོད་དཀར་གྱི་པའི་མདངས།

འཇིག་རྟེན་ཀྱན་དགའི་བྱང་པོར་གྲགས་པ་རྒྱན།

བདེན་ན་སྤང་ཅིའི་གཏེར་གྱུར་པད་དཀར་གཞོན།

གདུངས་པས་མཉེན་འཇམ་འདབ་སྤྱིང་ཅི་ལ་བྱམ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ།

ལྷ་བ་ཆོས་ཅན་འགོག་པ་ནི། དངོས་པོ་གང་ཞིག་གི་བྱང་གཞིའམ་ཆོས་ཅན་དེ་
དགག་བྱ། འགོག་བྱེད་ཆོས་ཅན་དེ་དང་འགལ་པའི་སྤྱོན་སྤྱབ་བྱེད་དུ་བཀོད་ནས་
འགོག་པར་བྱེད་པ་ཞིག་ལ་ཟེལ། དཔེར་ན།

རྩ་བར། དེ་ནི་མཛེས་སམ་མ་ཡིན་ཞེས།

རྩམ་རིག་འདི་ནི་ཅི་ལས་སྐྱེས།

དེར་ནི་འོད་ཅམ་གཡོ་བ་ཉིད།

མཐོང་བར་འགྱུར་གྱི་རྟེན་མ་ཡིན།

ཞེས་བཟོད་འདོད་ཀྱི་བྱང་གཞི་ལུས་ཅན་མ་དེ་ནི་མཛེས་སམ་མི་མཛེས་སྐྱམ་
པའི་རྟོག་དབྱིང་འདི་རྒྱ་ཅི་ལས་སྐྱེས་པ་སྟེ་ཞེས་དགག་བྱ། འགོག་བྱེད་ནི་དེ་སྐྱེ་བར་
མི་རིགས་ཏེ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ནི་འོད་གཡོ་བ་ཅམ་ཞིག་མཐོང་བ་ཡིན་གྱི། དེ་ལུས་
ཅན་མའི་རྟེན་དངོས་མ་ཡིན་པས། གཞི་མ་སྤྱབ་པའི་བྱང་པར་ཞིག་ལ་རྟོག་དབྱིང་བྱེད་
པ་མི་འཐད་དོ་ཞེས་བྱང་གཞི་ཆོས་ཅན་ནམ། ལུས་སྤྱི་མའི་རྟེན་དངོས་མཐོང་བ་འགོག་
པ་ལྟ་བུའོ། །དཔེར་བཟོད།

(ག) འཇུག་པ་བཅུ་བས་ལྷ་མིན་སྟོབས་ལྷན་དག །
ས་འོག་བཅིངས་པའི་རྣམ་འགྱུར་བརྗོད་མི་བྱས། །
རིག་བྱེད་གཞུང་དུ་བསྟན་པའི་རོ་མཆར་གཏམ། །
ཅུང་ཟད་ཐོས་ལས་ཞིབ་ཏུ་མཐོང་བ་མིན། །

ཞེས་རིག་བྱེད་ཀྱི་གཏམ་རྒྱུད་ལས་ཁྱབ་འཇུག་གི་འཇུག་པ་བཅུ་བཤད་པའི་
འཇུག་པ་བཅུ་བའི། ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་རྒྱལ་པོ་སྟོབས་ལྷན་ཞེས་པས་ཁམས་གསུམ་མ་
ལུས་པ་གཞོན་པ་ན། ཁྱབ་འཇུག་གི་བསམ་པར། ངས་འདི་དང་གཡུལ་སྟོང་པར་མི་
བྱས་ཏེ། དེ་བས་ན་སྐྱེ་ཐབས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ་སྟམ་སྟེ། ཁྱབ་འཇུག་བྲམ་ཟེ་མིའུ་
མུང་ངམ་གཟུགས་མུང་བ་ཞིག་ཏུ་སྐྱེལ་ནས་སྟོང་པོའི་ཆ་བྱད་ཀྱིས་སྟོབས་ལྷན་གྱི་
མདུན་དུ་**ཕྱིན**¹་པ་ན། སྟོབས་ལྷན་གྱིས་ཅི་འདོད་ཅེས་དེས་པས། བྲམ་ཟེ་དེས། བ་མ་
ལ་མཆོད་སྦྱིན་བྱེད་པའི་དོན་དུ་ས་གོམ་པ་དོ་སྟོང་རོ་ཞེས་སྐྱས་པ་དང་། སྟོབས་ལྷན་
གྱིས། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་འདོད་ན་ས་གོམ་པ་གསུམ་ཁྲིར་ཅིག་སྐྱས་པས། དེ་མ་ཐག་ཏུ་
ཁྱབ་འཇུག་གཟུགས་ཆེན་པོར་སྐྱེལ་ནས་གོམ་པ་གཅིག་གིས་འདིག་ཏེན་གསུམ་གྱི་
བར་དུ་གཞལ་བས། གོམ་པ་གསུམ་པའི་གནས་མ་བརྟེན་པར་སྟོབས་ལྷན་དམ་བཅས་
པ་ལས་ཉམས་པར་བྱས་ཤིང་། སྟོན་ཁས་སྦངས་པ་མ་གྲུབ་པས་ཡིད་ལྷམ་པར་གྱུར་
པ་དང་། ཁྱབ་འཇུག་གིས་སྟོབས་ལྷན་བཟུང་སྟེ་ས་འོག་ཏུ་བཅིངས་པར་གྱུར་པའི་ལོ་
རྒྱུས་ལ་སྦྱར་བས། དགག་བྱའི་བྱད་གཞི་ཁྱབ་འཇུག་གིས་ལྷ་མ་ཡིན་སྟོབས་ལྷན་ས་
འོག་ཏུ་བཅིངས་པའི་རྒྱ་མཆན་བརྗོད་པ་ཡིན་ལ། འགོག་བྱེད་ནི་རྒྱ་མཆན་དེ་དག་
རྗོད་པའི་རིག་བྱེད་ཀྱི་གཏམ་རྒྱུད་ཅུང་ཟད་ཐོས་པ་ལས། ཞིབ་པར་མཐོང་བ་མིན།

1 ཕྱིན

ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །འདིའི་དགག་བྱ་ནི། བྱ་བ་འདྲུག་གིས་སྟོབས་ལྡན་ས་འོག་ཏུ་
བཅིངས་པའི་བྱ་ཆོས་ལ་གོ་མི་རུང་བར། སྟོབས་ལྡན་གྱི་བྱ་གཞི་ཆོས་ཅན་ནམ།
ཁོ་རང་གི་ལུས་ཉེན་དངོས་ས་འོག་ཏུ་བཅིངས་པ་འགོག་པ་ལ་གོ་དགོས།

(བ) གཏུམ་ཆེན་ཁོ་བོའི་དབང་པོ་རྟ་མཆོག་དཔལ། །

གར་དགྲའི་ཉམས་དང་ལྡན་ནམ་མི་ལྡན་ཞེས། །

དཔག་པར་དཀའ་སྟེ་དུས་མཐའི་མེ་དབྱང་ཆེ། །

འབར་བ་ཅམ་ལས་སྐྱེ་ཉིད་མངོན་སུམ་མིན། །

ཞེས་དགག་བྱ་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་བྱ་གཞི་ཆོས་ཅན་ནམ། དཔལ་རྟ་མཆོག་
རོལ་བའི་སྐྱེ་བར་དགྲའི་ཉམས་ཅན་ཏེ། སྒྲིག་པ་དཔལ་བ་མི་སྤྱད་པ་སྟེ་སྐྱེའི་ཉམས་
གསུམ། མོད་དང་དག་ལུལ་འདྲིལ་སུ་རུང་བ་སྟེ་གསུང་གི་ཉམས་གསུམ། སྟིང་རྩེ་
རམ་པ་ཞི་བ་སྟེ་ཐུགས་ཀྱི་ཉམས་གསུམ་སྟེ། ཉམས་དགྲ་དང་ལྡན་མི་ལྡན་ལ་དཔག་
པའམ་དབྱང་པ་དེ་ཡིན་ཞིང་། འགོག་བྱེད་ནི། གར་དགྲའི་ཉམས་དང་ལྡན་མི་ལྡན་ལ་
དཔག་མི་དགོས་ཏེ། བྱ་གཞི་ཆོས་ཅན་དེ་ནི་བསྐྱལ་བ་འདྲིལ་པའི་དུས་མཐའི་མེ་
འབར་བ་ཅམ་ཡིན་གྱི། རྟ་མཁྱིན་གྱི་སྐྱ་མངོན་སུམ་པ་མིན་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་ན། སྤྱོད་པ་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གསལ་བའི་རྩ་གཞིན་གྱི། །

མཆར་སྤྱད་དཀྱིལ་འཁོར་འཆོལ་བྱིར་ངལ་བས་ཅི། །

དེ་ནི་འདྲོ་སྒྲིག་ཉམས་ལྡན་དབྱངས་ཅན་ལྟའི། །

དཀར་མཛེས་འཇུག་སྟོང་གོལ་བའི་ཞལ་བྱིས་དངོས། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

རྒྱལ་པ་རྒྱ་འགོག་པ་ནི། ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་གང་ཡང་རུང་བའི་འབྲས་བུ་སྐྱེད་

བྱེད་གྱི་རྒྱའི་གཙོ་བོ་དེ་དགག་བྱ། འགོག་བྱེད་རང་འབྲས་སྐྱེད་བྱེད་གྱི་རྒྱའི་གཙོ་བོ་
དེ་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་བཀོད་ནས་འགོག་པ་ཞིག་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

ཅ་བར། ཁྱོད་གྱི་མིག་དག་དམར་གྱུར་ཅིང་། །

མཆུ་ཡི་ཡལ་འདབ་གཡོ་བ་དང་། །

སྒྲིན་མ་འཁྱོག་སྟེ་དེ་ལྟ་ནའང་། །

ཉེས་པ་མེད་པས་བདག་མི་འཛིགས། །

ཞེས་མཛའ་མོ་རང་ཉིད་སྐྱག་པའམ་འཛིགས་པའི་རྒྱ་རང་སྐྱེས་པ་གཞན་དང་འབྲེལ་
མ་ཐུན་གྱི་འོངས་པའམ་ཉེས་པ་འབྲས་ལ་བསྐྱན་པ་དགག་བྱ། འགོག་བྱེད་བདག་པོ་
ཁྱོད་གྱི་མིག་དམར་པོར་གྱུར་ཅིང་། མཆུ་ཡི་ཡལ་འདབ་གཡོ་བ་དང་། སྒྲིན་མ་འཁྱོག་པོ་
སྟེ་ཁྱོས་པའི་རྣམ་འགྱུར་སྟོན་པ་ལ་སོགས་པའི་བདག་པོ་ཁྱོད་ཁྱོ་བའི་རྒྱ་ཁོ་མོ་སྐྱེས་པ་
གཞན་དང་འགྲོགས་པའི་ཉེས་པ་འདི་མཛའ་མོ་བདག་ལ་མེད་པས། ཁྱོ་མོ་མི་འཛིགས་
སོ་ཞེས་མཛའ་མོ་མི་འཛིགས་པའི་རྒྱའི་གཙོ་བོ་རང་སྐྱེས་པ་གཞན་དང་འབྲེལ་མ་ཐུན་
བྱས་པའི་ཉེས་པ་འགོག་པ་ལྟ་བུའོ། །འདིར་འབྲེལ་བ་གད་ལ་ལར་མཛའ་བོ་ཞེས་སྐྱེས་
བུའི་ཉམས་སུ་བྱས་ཏེ། སྐྱེས་པ་ལ་སྦྱར་བའང་ཡོད་ཀྱང་དོན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་མི་འབྲ་
བའི་ཁྱད་པར་མེད་པས་དེ་གཉིས་གང་ལ་སྦྱར་ཀྱང་བྱུང་བས་གསུངས།

(ག) གཟུ་བོར་མི་གནས་ཕྱོགས་སྤྱང་གིས། །

འཕྱ་སྒོད་གཏམ་གྱི་སྒྲ་བསྒྲགས་ཀྱང་། །

ཆོ་སྒྲོན་བཟོད་པ་མ་བསྒྲོམས་པའི། །

ནོངས་འགྱོད་ལུས་སྤྲ་བ་བདག་ལ་མེད། །

ཅེས་ལུས་སྤྲ་མ་རང་ལ་དན་སྤྲས་སྤྲ་ཆོགས་བྱེད་པའི་རྒྱའི་གཙོ་བོ་སྟེ། རང་

གིས་མི་འཆམ་པའི་སྤྱོད་པའི་འཁྱོད་ཀྱི་བྱ་བ་དགག་གྱ། དེའི་འཁོག་
བྱེད་ནི་སྤྱེས་པ་གཞན་གྱི་སྒོ་གཟུ་པོར་མི་གནས་པར། སྤྱོགས་སྤྱང་གི་བསམ་པས་
འཆམ་གཏམ་སྒྲ་ཆོགས་བསྒྲགས་ཀྱང་། རང་ཉིད་ཀྱིས་ཆེ་རབས་སྤོན་མར་བཟོད་པ་
མ་བསྒོམས་པའི་འབྲས་བུ་པས་ཆེ་འདིར་རང་པ་གཞན་གྱི་འབྲས་སྤོད་བྱེད་པའི་ཉེས་
པའི་འཁྱོད་པའི་འཁྱོད་བདག་ལ་མེད་ཅེས་བ་ལྟ་བུའོ། །

(བ) ཟངས་ལྷན་ལྷག་ལྷག་ཁོལ་དང་ལྷགས་ཀྱི་གཞིར།

གཤིན་རྗེའི་སྔ་ཉམས་རྒྱབ་སྡོམ་མཆོད་བཟང་།

འཛིགས་པའི་ང་རོ་སྟོགས་ཀྱང་མི་དགའི་ལས།

མ་སྐྱད་ཕྱིར་ན་བདག་སེམས་ཅི་ལ་གཡོ། །

ཞེས་དཔྱུལ་བའི་གཤིན་རྗེ་པོ་ཉ་རྣམས་ཀྱིས་བངས་ཁུན་བསྐྱོལ་ཏེ་ཁོལ་བ་
 དང་། ལྷགས་^{་་་}**ཀྱི་ས་**¹གཞིར་མཆོན་ཆ་སྣ་ཆོགས་བརྒྱུ་ནས་འདིགས་པའི་ར་རོ་
 རྩོགས་པ་སོགས་རམ་པའི་ཉམས་སྟོན་གྱང་། རང་ཉིད་དཔྱུལ་བར་སྐྱེ་འབྱུང་གི་རྒྱ་མི་
 དགེ་བའི་ལས་བྱས་པ་དགག་བྱ། དེ་འགོག་བྱེད་ནི་བདག་དཔྱུལ་བར་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་མི་
 གཙོ་བོ་མི་དགེ་བའི་ལས་མ་བྱས་པས། འབྲས་བུ་དཔྱུལ་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་དེ་དག་མི་
 འབྱུང་བར་ངེས་པས་ན། བདག་སེམས་ཅི་ལ་གཡོ་ཞེས་འབྲས་བུ་སྐྱེད་བྱེད་གི་རྒྱ་དེ་
 འགོག་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་ན། གཏུམ་དག་ལས་ལ་སྒྱུར་བའི་ཕོ་ཉ་ཡིས། །

འདིགས་པའི་བློ་གཏུམ་རྩམ་པའི་ཆས་སྟོས་གྲང་། །

བཅན་པོའི་རྒྱལ་ཁྲིམས་འགལ་བའི་སྤྱོད་ངན་ཉེས།

1. **শ্রী**

གང་ཡང་མ་གོས་བདག་སེམས་ཅི་ལ་སྒྲག། ཅེས་བ་ལྟ་བུའོ། །

བདུན་པ་འབྲས་བུ་འགོག་པ་ནི། བསྐྱེད་བྱ་འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་ཞིག་དགག་
བྱ། དེ་འགོག་བྱེད་འབྲས་བུ་དེ་སྐྱེད་བྱེད་གྱི་རྒྱ་མང་པོ་ཞིག་བཞོད་ནས། རྒྱ་དེ་དག་
ཆོགས་ཀྱང་འབྲས་བུ་དེ་བསྐྱེད་མ་ཁུས་པར་སྒྲུབ་པ་ལྟ་བུའོ། །དཔེར་ན།

ཅ་བར། མཛའ་བོ་དག་ནི་རིང་ན་གནས། །

རྒྱ་འཛིན་བཞོད་ལྷན་འདི་ནི་འོངས། །

ནི་ཙུ་ལ་ཡང་རྒྱས་པར་མཐོང་། །

བདག་ཤེ་མེན་པ་འདི་ནི་ཅི། །

ཞེས་རང་གི་མཛའ་བོ་དང་བྲལ་བའི་ཉེན་པ་མོ་དེ་ཉིད་ཆགས་པའི་གདུང་བ་
དག་པོས་གཟེར་ཏེ་འཆི་བའི་རྒྱ། རང་གི་མཛའ་བོ་ཡིད་དུ་འོང་བ་ནི་ཐག་རིང་བོར་
གནས་པ་དང་། ཆོང་བ་རྣམས་འགྲོ་འོང་གི་རང་ཚུལ་ཅན་གྱི་རྒྱ་འཛིན་གྱི་ཐེང་བ་ཡང་
བདག་པོ་ཡོད་པའི་ཚྭ་གས་དེ་ནས་རྒྱར་འོང་ཞིང་། ཤིང་ནི་ཙུ་ལ་སྟེ་རྒྱ་སྤྱང་རབ་ཏུ་
རྒྱས་པའི་སྟེ་མའི་བྱ་བའམ་རལ་བ་དང་བཅས་པ་འདི་དག་མཐོང་བས་ན། བྲལ་བའི་
ཉེན་པ་མོ་བདག་ཆགས་པའི་འདོད་པ་དག་པོས་གདུང་བ་སྟེ། འཆི་བའི་རྒྱ་འདི་ཐམས་
ཅད་ཆོགས་ཀྱང་། ད་དུང་བདག་མི་འཆི་བར་ཡུན་རིང་བོར་སྤྲུག་བསྐྱལ་གྱི་སྟོད་དུ་
གྱུར་ཅིང་གདུང་བ་འདི་ཅི་ཡིན། ཞེས་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་འཆི་བ་དེ་དགག་བྱ།
འབྲས་བུ་དེ་སྐྱེད་བྱེད་དུ་གྱུར་པའི་རྒྱ་སྟེ། མཛའ་བོ་དང་བྲལ་བ་སོགས་འཆི་བའི་རྒྱ་
རྒྱུན་ཆོགས་ཀྱང་། བདག་མ་ཤི་བར་བཞོད་པས། འབྲས་བུ་འཆི་བ་དེ་དངོས་སུ་
འགོག་པ་ལྟ་བུའོ། །དཔེར་བཞིན།

(ག) ཡིད་སྤྲུབས་བདག་པོའི་ལུས་སྤའི་བཞིན་ངོམ་ཞིང་། །

དུས་རིང་ནམ་བུ་མིག་ཟུར་གཡོན་དུ་འབྱོག།

མཆུ་སྒྲོས་འདྲུམ་བས་སོ་སྤང་སྟོན་བ་ཡིས།།

རྒྱལ་བའི་སྤྱགས་ལ་ཉོན་མོངས་མེད་འདི་མཆར།།

ཞེས་དགག་བྱའི་འབྲས་བུ་རྒྱལ་བའི་སྤྱགས་རྒྱུད་ལ་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་
སྤྱད་བ་དང་། འགོག་བྱེད་ཉོན་མོངས་དེ་སྤྱད་བའི་རྒྱ་བདུད་ཀྱིས་སྤྱལ་བའི་བྱེད་མེད་
ཀྱི་ལུས་མཛེས་ཤིང་སྒྲིག་བ་དང་། ཟུར་མིག་གིས་རྟ་བ། མཆུ་སྒྲོས་དམར་བ། སོ་སྤང་
སྟོན་བ་སོགས་འདྲོམས་ཀྱང་། རྒྱལ་བའི་སྤྱགས་གཡོ་བ་མེད་བ་སྟེ་ཆགས་སོགས་
ཉོན་མོངས་ཀྱི་དྲི་མས་མ་གོས་བ་འདི་མཆར་རོ་ཞེས་འབྲས་བུ་དེ་འགོག་བ་རྟ་བུའོ།

(བ) ལང་ཆོ་བདོ་ལས་ལུས་མེད་ལུས་ཞུགས་ཤིང་།།

ཉིན་བྱེད་དབང་པོ་འབྲིག་བའི་བྲིམ་དུ་ཅེན།།

གཞོན་བྱ་མ་ནམས་མདོན་འདོད་དུས་འདེབས་ཀྱང་།།

ཁོ་པོ་བསྐྱབ་གཞིའི་རྒྱལ་ལས་འགོང་མ་བྱས།།

ཞེས་དགག་བྱའི་འབྲས་བུ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ལྷག་བ་ཚུལ་བྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་གཞི་
འབྲལ་བ་དང་། འགོག་བྱེད་བསྐྱབ་བྲིམས་འབྲལ་བའི་རྒྱ་བདུད་མེད་ཀྱི་ལང་ཆོ་རྒྱས་
ཤིང་དེའི་རྒྱུད་ལ་བདུད་ཞུགས་བ་སྟེ་འདོད་བས་ཆགས་བ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་བ་དང་། ཉི་མ་
འབྲིག་བའི་བྲིམ་ལ་གནས་བའི་དུས་ཏེ། སྟོན་རྩ་བའམ་རྩ་བ་ལ་འབྲིག་བའི་བྲིམ་
ཟེར། དབྱར་རྩ་ར་བར་སེམས་ཅན་སལ་ཆེར་འབྲིག་བ་སྟོན་བའི་དུས་ལ་སྟེབས་བ་
དང་། བྱེད་མེད་གཞོན་བྱ་མ་དེ་ནམས་ཀྱང་འདོད་བ་ལ་མདོན་བར་ཆགས་ཏེ་དུས་
འདེབས་བ་ལ་སོགས་བའི་སྟོར་བ་ལ་ཞུགས་བའི་རྒྱ་ཆོགས་འདྲོམས་ནང་། ཁོ་པོའི་
རྒྱུད་ཀྱི་ཚུལ་བྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ནི། བྲིམས་ཀྱི་རྒྱའམ་རྩེ་ལས་མ་འདས་

ཞེས་དགག་ཆོག་བཞོད་ནས་འབྲས་བུ་དེ་འགོག་པ་ལྟ་བུའོ། །ཡང་འཁྲིག་པའི་ཁྱིམ་ནི་
སྤྲད་འཆོང་མའི་གནས་ལ་འང་འརྱག་པས་དེ་དང་། ཡང་འཁྲིག་པའི་དུས་ནི་མཆོན་མོ་
ལ་འརྱག་པས། ཉི་མ་ཡོལ་བའི་དུས་སོགས་ལ་སྤར་ནས་འབྲེལ་ཚུལ་ཡང་ཡོད། བདོ་
བ་ནི་དར་བ་དང་རྒྱས་པ་ལ་འརྱག་གོ།

ཡང་ན། གྲོགས་དག་ནམ་གཡིང་འདོད་དགའི་ལས་གྱིས་བྲེལ། །

ལ་ལ་གང་བསམ་ཅེ་འཇོས་ཉིན་མཆོན་འདལ།

གཞན་དག་འཇིག་ཉིན་བདེ་དགའ་དོན་གཉེར་ཁྱད། །

ཁོ་ཐོ་སྒོ་བ་བཙོན་ལས་ལས་འགོངས་མ་གྲུབ། །¹ "ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

བརྒྱད་པ་རྗེས་གནང་གིས་འགོག་པ་ནི། ཡིད་ལ་མི་འདོད་པའི་བྱ་བ་ཞིག་
དགག་བྱ། འགོག་བྱེད་ནི། འཇམ་པོའི་སྒོ་ནས་རང་གི་གྲོགས་པོའི་འདོད་པ་དང་བསྐྱུན་
པའི་ཚུལ་གྱིས་མི་འདོད་པའི་བྱ་བ་དེ་སྤྱབ་པ་ལ་རྗེས་སུ་གནང་བའི་ཆོག་མཛོན་གསལ་
དུ་བརྗོད་ཁྱད། བྱ་བ་དེའི་འབྲས་བུ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་ཞིག་འབྲས་དུ་འབྱུང་བ་ཆོག་ཟུར་
ནས་བསྐྱུན་པའི་ཤུགས་ལས་བྱ་བ་དེ་སྤྱབ་པ་འགོག་པ་ཞིག་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

རྩ་བར། གལ་ཏེ་གཤེགས་ན་གཤེགས་པར་མཛོད། །

ཁྱོད་ཀྱི་བཟོད་པས་བདག་ལ་ནི། །

གཤུང་བ་ཡུན་རིང་འབྱུང་མི་འགྲུབ། །

འདི་ལ་ཁྱོད་ནི་དོགས་མི་འཆོལ། །

ཞེས་བདག་པོ་ཁྱོད་གལ་ཏེ་ཡུལ་གཞན་དུ་གཤེགས་པར་འདོད་ན་གཤེགས་
པར་མཛོད་ཅིག ཁྱོད་ཡུལ་གཞན་དུ་བཟོད་པས་ཁོ་མོ་ལ་ཆགས་པའི་གཤུང་བ་ཡུན་

1 ཞེས

རིང་འབྲུང་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཁོ་མོ་སྤྱིར་དུ་འཆི་བར་འགྱུར་བའི་ཚུལ་འདི་ལ་དོགས་
པ་འཆའ་མི་དགོས་ཞེས་སོ། །འདིའི་དགག་བྱ་བདག་པོ་ཡུལ་གཞན་དུ་བཞུགས་པ་དང་།
འགོག་བྱེད་བྱེད་མེད་རང་ཉིད་འཆི་བར་བཞུགས་ནས་འགོག་པ་ཡིན་ཀྱང་ཆོག་གི་རྒྱུ་དེ་
ཚུལ་གྱི་ནམ་པ་དངོས་དེ་ལྟར་མ་བྱས་པར་གཤེགས་པར་མཛོད་ཅེས་རྗེས་སུ་གནང་
བ་སྐད་དུ་བྱས་ནས་རང་ཉིད་ངེས་པར་འཆི་བ་ཆོག་ཟུར་ལ་བཞུགས་དེ་ལྷགས་ཀྱིས་
འགོག་པ་ལྟ་བུའོ། །དཔེར་བཞིན།

(ག) ཏྲ་ལྷ་ཆུ་ལྷའི་ས་འཛིན་ལ། །

བཀྲའ་བར་འདོད་ན་ཅི་བདེར་འཆའ། །

སྤྱིད་ཆའ་མཛེས་པའི་འདམ་སྤྱིས་རྣམས། །

འདབ་མའི་ཆོགས་རྣམས་ཟུམ་པར་བྱེད། །

ཅེས་དགག་བྱ་ཉི་མ་རུབ་པ། འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་ཉི་མ་རུབ་རིར་གཤེགས་
པར་འདོད་ན་ཅི་བདེར་མཛོད་ཅེས་རྗེས་སུ་གནང་ཞིང་། འོན་ཀྱང་། སྤྱིད་མོས་ཆའ་
ཤིན་ཏུ་མཛེས་པར་བྱེད་པའི་བསྐྱེད་རྣམས་ཀྱི་འདབ་མ་ངེས་པར་ཟུམ་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་
འགོག་པ་བྱའོ། །

(བ) ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་སྤྱིར་ཁྱོད་དག་པའི་ཞིང་། །

དོན་དུ་གཉེར་བཞེད་མཆིས་ན་དེ་བཞིན་མཛོད། །

ཆུ་བྱར་དང་མཚུངས་སྤྱིགས་མའི་ལུས་ཅན་འགའ། །

བྲལ་བའི་གཏུང་བས་ཡུན་རིང་འཆོ་མི་འགྱུར། །

ཞེས་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་སྤྱིར་བའི་སྤྱོད་ཀྱི་དག་པའི་ཞིང་དུ་དགོངས་པ་
གཏོང་པ་དགག་བྱ། དེ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་ནི་གཤེགས་པར་བཞེད་ན་དེ་བཞིན་

མཛོད། འོན་ཀྱང་ཉམ་ཆུང་བའི་སྟེགས་དུས་ཀྱི་སྒོ་བ་བྱ་ལག་ལ། ཁྱོད་དང་བྲལ་བའི་
སྟེགས་བསྐྱལ་གྱིས་འཆི་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་འགོག་པ་ལྟ་བུའོ།

ཡང་ན། མཛེས་སྟེགས་སྒྲིབ་པ་བྱ་བའི་དབྱུར་སྟེས་མཛོད།

སྟོན་པར་སྒྲིབ་ཀྱི་གཤེགས་ན་ཅི་བདེར་མཛོད།

འོན་ཀྱང་སྒོ་ལྡང་གཡུ་མདངས་རབ་ཚྩོགས་པའོ།

སྒོ་ལྡན་ཆར་དུས་གཞོན་ཀྱི་རིང་མི་འཆོ། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ།

དགུ་བ་དབང་གིས་འགོག་པ་ནི། བྱ་བ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་དགག་བྱ།
འགོག་བྱེད་གྱི་ཆོག་ནི། བྱ་བ་དེའི་དགེ་མཚན་གྱི་གནས་ལུགས་མང་དུ་བཤད་པའི་
མཐར། བཅོན་ལུགས་སམ་དབང་ལུགས་གྱིས་འགོག་པ་ཞིག་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

ཅ་བར། འོར་ནི་མང་པོ་རྩྱེད་འགྱུར་ཞིང་།

ལམ་དུ་ཡང་ནི་བདེ་ཞིང་དགེ།

བདག་སྟོག་ལ་ཡང་ཐེ་ཆོམ་མེད།

འོན་ཀྱང་མཛའ་པོ་འགྲོ་མི་བྱ།

ཞེས་བདག་པོ་ཁྱོད་སྟེགས་གཞན་དུ་སོང་ན་འོར་མང་པོ་རྩྱེད་པར་འགྱུར་ཞིང་།
ལམ་དུ་ཡང་བགྲོད་བདེ་ཞིང་དགེ་ལ། མཛའ་པོ་བདག་ཀྱང་ཁྱོད་གཤེགས་པའི་ལུ་
དུ་ན་བ་དང་འཆི་བ་ལ་སྟགས་པའི་སྟེགས་བསྐྱལ་མི་འབྱུང་སྟེ། འདི་དག་ལ་ཐེ་ཆོམ་མེད་
མོད། འོན་ཀྱང་ཁྱོད་འགྲོ་བར་མི་བྱའོ། ཞེས་བདག་པོ་ལུ་ལ་གཞན་དུ་འགྲོ་བ་དགག་
བྱ། དེ་འགོག་བྱེད་གྱི་ཆོག་ནི་ཁྱོད་ལུ་ལ་གཞན་དུ་གཤེགས་ན་བྱ་མི་ཤེས་པ་མེད་
ཅིང་འདོད་དོན་བདེ་ལྷག་ཏུ་འབྱུང་བ་སྟགས་ལ་ཐེ་ཆོམ་མེད་ཀྱང་། ཡིན་ནའང་ཁྱོད་
འགྲོ་བར་མི་བྱ་ཞེས་དབང་ཆེ་བའི་དག་གིས་འགོག་པ་ལྟ་བུའོ། དཔེར་བཞིན།

(ག) འོད་དཀར་ཅན་ཁྱོད་སྤྱིང་གཞན་མཁར་གཤེགས་ན། །
ཕྱོགས་དེའི་ཐུན་ཆོགས་འཛོམས་ཤིང་ས་མོས་རྣམས། །
རྒྱས་ཤིང་ན་ཤིང་ཐོང་ཁྱིམ་འཕེལ་བྱེད་ཀྱང་། །
དབུས་འགྲུར་བྲམ་ཟེ་དགའ་བའི་དཔལ་དུ་ཞུགས། །

ཞེས་དགག་བྱ་རྒྱ་བ་སྤྱིང་གཞན་དུ་གཤེགས་པ་དང་། དེ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་
མི། ཁྱོད་སྤྱིང་གཞན་དུ་གཤེགས་ན་སྤྱིང་དེའི་ཐུན་བ་སེལ་ཞིང་། ཡུལ་ཕྱོགས་དེའི་ཀྱ་
ཐུ་ད་དང་། རྒྱ་མཆོ་རྣམས་རྒྱས་པར་འགྲུར་ན་ཡང་། དབུས་འགྲུར་སྤྱིང་འདིའི་བྲམ་ཟེ་
དཀར་ཐུབ་པ་རྣམས་དགའ་བ་རྒྱས་པའི་སྒྲུང་དུ། སྤྱིང་འདིར་མི་བྱུབ་པར་བཞུགས་
ཤིག་ཅེས་དབང་ལུགས་ཀྱིས་འགོག་པ་ལྟ་བུའོ། །

(བ) རྣམ་པར་འབྲེན་ཁྱོད་གང་དུ་གཤེགས་པའི་སར། །
གདུལ་བྱར་འོས་པའི་འགྲོ་བ་བསམ་མི་བྱུང། །
འཕྲིན་ལས་རྣམ་བཞིའི་འཇུག་པའང་དེ་འབྲེལ་མོད། །
འོན་ཀྱང་ཞིང་འདིར་ཉག་པར་བཞུགས་ཤིག་གྱེ། །

ཞེས་རྣམ་འབྲེན་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་དེ། ཞིང་ཁམས་གཞན་དུ་གཤེགས་པ་
དགག་བྱ། དེ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་མི། ཁྱོད་ཞིང་ཁམས་གཞན་དུ་གཤེགས་ན། ཞིང་
དེར་གདུལ་བྱ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུབ་ཅིང་། འཕྲིན་ལས་རྣམ་བཞིའི་འཇུག་པའང་བསམ་
གྱིས་མི་བྱུབ་ནའང་། ཁྱོད་ཞིང་འདིའི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་མགོན་དུ་ཉག་པར་བཞུགས་
ཤིག་ཅེས་དབང་ཆོག་གིས་འགོག་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་ན། བརྒྱད་གཉིས་ལང་ཆོའི་མཛེས་ཇོགས་ཡིད་འཕྲོག་ལ། །
དགའ་བ་འབྲུམ་སྦྱེད་ལྷོན་པའི་ཡུལ་མཆོག་ཏུ། །

གཤེགས་ན་སྲིད་པའི་བྱ་ཆོགས་སྟུན་བྱ་བ་ཀྱང་། །

ཞོར་བཟང་དབྱེས་པའི་དཔལ་དུ་བཞུགས་ཤིག་གྱེ། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

བཙུ་བ་མ་གྲུས་པས་འགོག་པ་ནི། རང་གི་མི་འདོད་པའི་བྱ་བའམ་དངོས་པོ་

ཞིག་དགག་བྱ། འགོག་བྱེད་ནི་རང་གིས་བརྗོད་འདོད་གང་ཡོད་ཀྱི་དགོངས་འཆར་
བཟང་རན་ཅི་རིགས་བསྟན་པའི་རྒྱོ་ནས་ཡུལ་དེར་མ་གྲུས་པའི་ཆོག་གིས་འགོག་པ་
ཞིག་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

ཅ་བར། བདག་ནི་གསོན་རེ་སྟོབས་དང་ལྷན། །

ཞོར་གྱི་བསམ་པ་སྟོབས་ལྷན་མིན། །

མཇུང་པོ་གཤེགས་སམ་བཞུགས་ལགས་སམ། །

རང་གི་གནས་སྐབས་སྒྲིམ་པ་ལགས། །

ཞེས་བུད་མེད་རང་གི་བདག་པོ་དེ་ཞོར་གྱི་བྱིར་དུ་ཡུལ་ཕྱོགས་གཞན་ཞིག་ཏུ་
འགྲོ་བར་རྩེ་མ་པ་ལ་མ་རངས་པའི་ཆོག་སྒྲིམ་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། ཁོ་མོ་ནི་བདག་པོ་ཁྱོད་དང་
འགྲོགས་ཏེ་གསོན་དུ་རེ་བའི་བསམ་པ་སྟོབས་དང་ལྷན་གྱི། ཞོར་སྐབས་པའི་བསམ་པ་
སྟོབས་དང་མི་ལྷན་པས། གསོན་དུ་རེ་བའི་འདུན་པ་དེ་བྱང་པོར་སྒྲིམ་པ་ལགས། འོན་
ཀྱང་། བདག་པོ་ཁྱོད་རང་གཤེགས་བའམ་བཞུགས་པ་མཇུང་པོ་ཁྱོད་གྱིས་ཅི་བདེར་
མཛོད། ཅེས་མ་རངས་པའི་ཆོག་གམ་མ་གྲུས་པའི་ཆོག་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །འདིའི་
རང་གི་བདག་པོ་ཞོར་གྱི་བྱིར་དུ་ཕྱོགས་གཞན་དུ་འགྲོ་བ་དགག་བྱ། དེའི་འགོག་
བྱེད་ཀྱི་ཆོག་ནི། ཁོ་མོའི་བསམ་པ་ནི་དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་། ཁྱོད་རང་འགྲོ་སྟོན་གང་
བྱེད་ཀྱང་རང་གིས་ཅི་བདེར་མཛོད་ཅེས་མ་གྲུས་པའི་ཆོག་བརྗོད་ནས་འགོག་པ་ལྟ་
བུའོ། །དཔེར་བརྗོད།

(ག) ཁྱོད་ཉིད་ཤོང་དཔང་ལུགས་བཟང་རབ་བཟུང་ནས། །

མཁས་མང་མངས་བྱེད་རྒྱུ་གྲུར་མད་བྱུང་སྟེ། །

འོན་ཀྱང་དྲགས་བརྒྱད་ཀྱི་ཐོའི་ངང་ཚུལ་དང་། །

དཔྱོད་ལྡན་སྒོ་གསལ་ནམ་ཐར་ཅི་བདེར་བྱུང་ས། །

ཞེས་ཁྱོད་ཀྱིས་དྲགས་པོ་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་གྲུབ་མཐའ་འཛིན་པ་དགག་བྱ། དེ་
འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་ནི། ཁྱོད་ཀྱིས་ཤོང་སྟོན་དང་དཔང་སྟོན་ལོ་རྒྱ་བའི་ལུགས་ཏེ་ས་
སྒྲ་བའི་རང་ལུགས་བཟུང་ཞིང་། འཆད་ཚོད་ཚོམ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་མཁས་མང་
མངས་པར་བྱས་ན་ངོ་མཆར་མད་དུ་བྱུང་མོད། འོན་ཀྱང་ཁྱོད་ཀྱིས་དྲགས་པོ་བཀའ་
བརྒྱུད་པ་ཀྱི་ཐོ་རྒྱུས་ཀྱི་ངང་ཚུལ་ཏེ་སྒོ་སྒྲུབ་ཁོ་ནས་དུས་འདའ་བར་བྱེད་པའམ།
ཡང་ན་ནམ་དཔྱོད་ཅན་ཐམས་ཅད་བཟོད་པ་གཅིག་པའི་ལམ་འཆད་ཚོད་ཚོམ་གསུམ་
ལ་རྩར་ཐག་བྱེད་པའི་བྱ་བ་གཉིས་ཀྱི་གང་ལ་འཇུག་པར་འདོད་ན་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཅི་
བདེར་མཛོད་ཅེས་མ་རངས་པའམ་མ་གྲུས་པའི་ཆོག་གིས་འགོག་པ་ལྟ་བུའོ། །དྲགས་
པོ་བཀའ་བརྒྱུད་པ་ནི། མཉམ་མེད་དྲགས་པོ་བའི་སྒོ་ལ་འཛིན་མཁན་ཏེ། གཙོ་བོ་སྒྲ་
མའི་གདམས་ངག་ཉམས་སྲ་བཞེས་པའི་སྒོ་ནས་མི་ཆེ་ཤིས་བོར་ཉམས་རྟོགས་ཀྱི་
ཡོན་ཏན་རྒྱུད་ལ་སྦྱེད་པར་བྱེད་པ་སྟེ་སྒྲུབ་པ་གཙོ་བོར་བྱེད་པ་དང་། ས་སྒྲ་བ་ནི།
འཁོན་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་བའི་ཆོས་བརྒྱུད་དང་གདུང་བརྒྱུད་གཉིས་ཀའི་སྒོ་ལ་འཛིན་
པའི་རྗེ་བཙུན་ཀུན་དགའ་སྦྱིང་བོ་སོགས་ས་ཆེན་གོང་མ་ལྟའི་ཆོས་བརྒྱུད་འཛིན་
མཁན་ལ་ཟེར། དེ་ནི་གཙོ་བོ་རིག་གནས་ཆེ་ཆུང་ཀུན་ལ་སྦྱངས་ནས་འཆད་ཚོད་ཚོམ་
གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་མཁས་པའི་བྱ་བ་གཙོ་བོར་བཞེས་པ་ཤིས་ལྟར་ཡིན་པས། ལྟ་བུ་ཆེན་
བོས་ཀྱང་། གྲུབ་མཐའ་རང་རང་གི་ཉམས་ལེན་གཙོ་ཆེ་ཆུང་གི་སྒོ་ནས་གསུངས་པ་མ་

གཏོགས། བཀའ་བརྒྱད་པའི་ཉམས་ལེན་ངོ་མ་དེ་སྤྲུགས་ལ་མི་འབབ་པ་ག་ན་ཡིན།
ཤོང་སྟོན་དོ་རྩི་རྒྱལ་མཆན་དང་། དཔང་སྟོན་སྒོ་ཁྲོས་བཟླ་བ་ནམ་གཉིས་ཀྱང་། ས་སྐྱ་
འགོ་མགོན་འབགས་པའི་སྐྱ་རིང་ཡིན་པས་རྟེན་དགེ་སྟོང་དང་བྱུང་མཐའ་ས་སྐྱ་བ་
ཡིན་པར་གསུངས།

(བ) བདག་ནི་སྤྱབ་པའི་བཀའ་ཁྲིམས་མཆོག་ཏུ་འཛིན། །

དབང་ལོ་གཉིས་སྟོར་ཆོས་ལ་དེ་ལྟ་མིན། །

གྲོགས་བྱིད་གནས་འདིར་གཟིམས་སམ་མི་གཟིམས་ཀྱང་། །

རང་གི་གནས་ཚུལ་ཅམ་ཞིག་སྐྱེད་བར་ཟད། །

ཅེས་རང་གི་གྲོགས་དེ་བྱུད་མེད་ཀྱི་ཁང་བར་ཉལ་ནས་མི་ཆངས་པར་སྟོང་
པའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་དགག་བྱ། དེ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་ནི། བདག་ལྟ་བུ་སོ་ཐར་གྱི་བཅའ་
ཁྲིམས་མཆོག་ཏུ་འཛིན་གྱི། དབང་ལོ་གཉིས་སྟོར་གྱི་བྱ་བ་མཆོག་ཏུ་མི་འཛིན།
གྲོགས་པོ་བྱིད་བྱུད་མེད་ཀྱི་སྟོང་གནས་འདིར་གཟིམས་སམ་མི་གཟིམས་ཅི་བདེར་
མཛོད་ཅིག་དང་། བདག་གིས་རང་གི་བསམ་པའི་བླ་ཚུལ་ཅམ་ཞིག་སྐྱེད་པ་ཡིན་
ཞེས་མ་རངས་བའམ་མ་གྲུས་པའི་ཆོག་གིས་བྱ་བ་དེ་འགོག་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་ན། མཁས་པས་ཡོན་ཏན་སྤྱབ་ལ་ངལ་མི་མཛོང་། །

སྤྱན་སོ་ལོངས་སྟོང་ནོར་ལ་སྟེད་པས་བྲེལ། །

གྲོགས་བྱིད་མཁས་དབང་སྤྲན་པའི་གྲགས་འཛིན་ནས། །

སྟེད་ལྡན་མིང་ངན་གང་འདོད་ཅི་བདེར་མཛོད། །ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

བརྟུ་གཅིག་པ་ཤིས་བཛོད་ཀྱིས་འགོག་པ་ནི། རང་གི་མི་འདོད་པའི་བྱ་བའམ་

དངོས་པོ་ཞིག་དགག་བྲ། དེ་འགོག་བྱེད་ནི། རང་གིས་མི་འདྲོད་པའི་བྲ་དངོས་དེ་ལ།
སློན་ཆེག་གས་བཟ་ཤིས་པའི་ཆེག་དངོས་སུ་སྤྲས་ནས་དགག་པའི་ཆེག་དངོས་སུ་མ་
བརྗོད་ཀྱང་། རང་ལ་འབྱུང་འབྱུར་གྱི་འབྲས་བྱ་ངན་པ་ཞིག་ཡོང་རྒྱ་ཡོད་པ་ཤུགས་ལ་
བསྟན་པའི་སློན་ནས་འགོག་པ་ཞིག་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

ཅ་བར། མཛེལ་བོ་གལ་ཏེ་གཤེགས་ན་བཞུད། །

ཁྱེད་ཀྱི་ལམ་ནི་ཤིས་གྱུར་ཅིག །

གང་དུ་ཁྱོད་ནི་གཤེགས་པ་དེར། །

བདག་ཀྱང་སྐྱེ་བ་ཉིད་གྱུར་ཅིག །

ཅས་མཛེལ་བོ་ཁྱོད་གལ་ཏེ་གཤེགས་པར་བཞེད་ན་སྐྱུར་དུ་བཞུད་ཅིག ཁྱོད་
ཀྱི་ལམ་ནི་ཤིས་པ་སྐྱེ་བདེ་ལེགས་དང་ལྷན་པར་ཤོག འོན་ཀྱང་ཁོ་བོ་ཡང་ཁྱོད་དང་
བྲལ་བས་གདུངས་པའི་སྐྱག་བསྐྱལ་གྱིས་ངེས་པར་འཆི་བར་འབྱུར་བས། ཁྱོད་གང་
དུ་གཤེགས་པའི་ཡུལ་དེར་བདག་སྐྱེ་བར་གྱུར་ཅིག འདིར་མཛེལ་བོ་ཡུལ་གཞན་དུ་
གཤེགས་པ་ཤུགས་བསྟན་གྱི་དགག་བྲ། ཁྱོད་ཀྱི་ལམ་ཤིས་པར་གྱུར་ཅིག་ཅས་པ་
དང་། བདག་ཀྱང་དེར་སྐྱེ་བར་གྱུར་ཅིག་ཅས་པ་ལྟ་བུའི་སློན་པ་དང་ཤིས་པ་རྗོད་པའི་
ཆེག་དེ་འགོག་བྱེད་དུ་གོ་དགོས། འདི་དང་མ་གྲུས་པའི་འགོག་པ་ལ་དགག་ཆེག་
དངོས་སུ་མ་སྤྲས་ཀྱང་། འགོག་བྱེད་ཅམ་སྤྲས་པས་ཤུགས་གྱིས་དགག་བྲ་དེ་བཀག་
པར་གོ་དགོས་པར་གསུངས་ཏེ། དཔེར་ལོས། ལྷན་ངག་ཐམས་ཅད་ལ་དོན་སྤྲས་ཟེན་
པས་མ་བྱུང་ཅིང་། རིགས་པ་དང་དོན་གྱི་ཤུགས་གྱིས་རྟོགས་པ་ཡང་ཡོད་པར་བཤད་
ཟེན་ཅས་གསུངས་པ་ལྟར་ལོ། །དཔེར་བརྗོད།

(ག) རྟོད་བཀུར་ཆེ་འདིའི་ཆེད་དུ་ཚུལ་འཆོས་རྩུབ། །

བརྟེན་པས་འདོད་པ་དེ་ལྟར་འབྲུབ་གྱུར་ཅིག །

བྱིས་ནས་ནམ་དཔྱོད་ལྡན་པའི་སློབ་གསལ་དག །

མང་པོར་ཆོག་མ་ཆེ་འབྱོད་པར་མ་བྱེད་ཅིག །

ཅེས་ཚུལ་འཆོས་ཏེ་རང་ལ་ཡོན་ཏན་མེད་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་ལྟར་བཅོས་པས་
གཞན་མགོ་སྐྱོར་བའི་ཐབས་ཀྱིས་ཆེ་འདིའི་རྟེན་བཀྱར་སྟན་གསལ་སྒྲུབ་པ་དགག་བྱ།
དེ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་ནི། ཁྱོད་ཀྱིས་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་དང་། འཆད་ཅོད་ཅོམ་
སོགས་མཁས་པའི་བྱ་བ་ལ་མི་འཇུག་པར་ཆོས་མེད་ཚུལ་འཆོས་ཀྱི་གཡོ་སྒྱུའི་རྩལ་
བརྟེན་ནས་ཆེ་འདིའི་རྟེན་བཀྱར་སྒྲུབ་ན་དེ་ལྟར་དུ་འབྲུབ་པར་ཤོག འོན་ཀྱང་བྱིས་སུ་
ཁྱོད་རང་མཁས་མང་ནམ་དཔྱོད་ཅན་ནམས་ཆོག་མ་ཆེ་གསུམ་ལྟུགས་སྐྱབས་ཁྱོད་
ལ་སྒྲུབ་པའི་སློབ་ས་པ་ཅི་ཡང་མེད་པས། དེའི་ཆེ་འབྱོད་པ་མ་བྱེད་ཅིག་ཅེས་སློན་ཆོག་
དང་བཅས་ཏེ་ཤུགས་ཀྱིས་འགོག་པ་ལྟ་བུའོ། །

(བ) ཁྱོད་ཀྱི་འཆོ་བའི་ལྷན་ཀྱན་ཐ་སྟད་ལ། །

བསྐྱེལ་བར་བཞེད་ན་བསྐྱེལ་བརྒྱུར་བཞུགས་གྱུར་ཅིག །

བདག་ཅག་སྟོང་པོ་དོན་ཟབ་འཆོལ་བ་ནམས། །

བྱི་ཕྱག་བཀྱིས་ཏེ་དཔེན་གསུམ་བསྟེན་པར་སློན། །

ཞེས་གོགས་པོ་ཁྱོད་ཀྱི་ཆེ་མཇུག་འདིར་ཐོས་དོན་རང་རྒྱུད་ལ་མི་སེམས་པར་
ཐ་སྟད་ཅམ་ཀྱི་ཆོག་གི་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་དབྱུད་པ་ཁོ་ན་ལ་འབད་པ་དགག་བྱ། འགོག་
བྱེད་ཀྱི་ཆོག་ནི་ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་འབད་ན་ཁྱོད་སྒྲུ་ཆེ་བསྐྱེལ་བར་བཞུགས་ཤིག རེད་
ཅག་ཆོས་ཀྱི་སྟོང་པོ་དོན་ཟབ་མོ་འཆོལ་བ་སྟེ་ཟབ་དོན་ཉམས་སུ་ལེན་མཁན་ནམས་
ཀྱིས་ཁྱོད་ལ་བྱི་ཕྱག་ཕྱལ་ཏེ། ལུས་འདྲུ་འཛི་ལས་དཔེན་པ་དང་། དག་ཅ་ཅིང་གཏམ་

གྲིས་དབེན་པ། ཡིད་ཆམ་གཡེང་གིས་དབེན་པ་སྟེ་དབེན་པ་གསུམ་བཞེན་པར་སྟོན་
ཅོ་ཞེས་ཤིས་པ་དང་སྟོན་པའི་ཆོག་གི་ཤུགས་གྲིས་འགོག་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་ན། སྤྱི་མང་ཉེས་པར་མི་འཇིན་ཞལ་གྱི་སྟོ། །

འབྲེན་ན་ཅི་འདོད་སྤྱིས་པ་ཤིས་གྱུར་ཅིག །

སྤྱིས་སུ་དབྲེན་དགྲུག་པ་མའི་གཞིར་གྱུར་ནས། །

མཐོང་ཆོད་དག་ཏུ་གྱུར་ཆེ་གོགས་མེད་ཤོག །ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

བརྒྱ་གཉིས་པ་རྩལ་མོས་འགོག་པ་ནི། རང་གིས་མི་འདོད་པའི་བྱ་བའམ་
དངོས་པོ་ཞིག་དགག་བྱ། དེ་འགོག་བྱེད་ནི་ཡུལ་དེ་ལ་སྟོས་མེད་ཀྱི་ཆོག་རྩལ་མོ་
བཞོད་པའི་སྟོན་པ་འགོག་པ་ཞིག་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

རྩ་བར། གལ་ཏེ་ཁྱོད་འགྲོ་བདེན་ཉིད་ན། །

ཁྱོད་གྲིས་གཞན་པ་འགའ་ཞིག་ཆོལ། །

བདག་ནི་སྤྲུགས་འཆོལ་འཆི་བ་ཡིས། །

དེ་རིང་ཉིད་ཏུ་འགོག་པར་འགྱུར། །

ཞེས་གལ་ཏེ་བདག་པོ་ཁྱོད་ཡུལ་གཞན་ཏུ་འགྲོ་བ་བདེན་པ་ཡིན་ན། ཁྱོད་གྲིས་
དགའ་མ་གཞན་འགའ་ཞིག་ཆོལ་ཅིག བདག་ནི་ཁྱོད་དང་བྲལ་བའི་སྤྲུག་བསྐྱལ་གྲིས་
རང་ཉིད་སྤྲུགས་འཆོལ་བ་སྟེ་ལྷེབས་ནས་དེ་རིང་ཉིད་ཏུ་འཆི་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདིའི་
དགག་བྱ་བདག་པོ་ཡུལ་གཞན་ཏུ་འགྲོ་བ་དང་། འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་ནི། ཁྱོད་གྲིས་
དགའ་མ་གཞན་ཆོལ་ཅིག བདག་དེ་རིང་ཉིད་ཏུ་འཆིའོ། །ཞེས་རྩལ་མོའི་ཆོག་གིས་
འགོག་པ་ལྟ་བུའོ། །

(ག) ལྟོག་གྱུར་སེམས་ཉིད་ཟློན་འཆར་བུ། །

རྟོགས་པའི་ཐོལ་གྱིས་ཆེ་འདི་ཡི། །

འདུལ་ཐབས་མཛོད་ཅིག་ཕྱི་མའི་དུས། །

མནར་མེད་གནས་དེར་མི་འགྱོད་འཆལ། །

ཞེས་རང་ལ་སྒྲོག་གྱུར་དུ་ཡོད་པའི་སེམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་རྩོམ་པར་འཆར་
བ་ཞེས་པ་ནི། རང་སེམས་གདོད་ནས་སྟོང་བ་ཟེར་བ་དང་གཅིག་པས་བཀའ་བརྒྱུད་
པས་ལྟ་བུ་འདྲིན་པའི་གསུང་ཚུལ་ཞིག་སྟེ། དོན་ལ་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་
མེད་རྟོགས་པའི་སྒོ་རང་རྒྱུད་ལ་མ་སྐྱེས་ཀྱང་སྐྱེས་པའི་ཚུལ་ལམ་ཐོལ་གྱིས་གཞན་
མགོ་བསྐོར་བའི་གཡོ་སྐྱེའི་སྟོང་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་ཉིད་ཀྱི་མི་ཆེ་འདུལ་ཐབས་བྱེད་
བ་དགག་བྱ། དེ་འགོག་བྱེད་ནི། དེ་འབྲའི་རྟོགས་པ་མེད་ཀྱང་ཡོད་པའི་ཐོལ་གྱིས་མི་
ཆོས་སྒྲ་མའི་རྩལ་སྤྲོས་པས། ཆེ་རབས་ཕྱི་མར་མནར་མེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེལ་སྟོང་ཆེ་
འགྱོད་པར་མི་འཆལ་ལོ་ཞེས་རྩལ་མོའི་ཆོག་གིས་འགོག་པ་ལྟ་བུའོ། །

(བ) མགོན་ཁྱོད་དག་པའི་ཞིང་དུ་གཤེགས་བདེན་ན། །

ཞིང་འདིའི་བསྟན་པ་འདྲིན་བྱས་གཞན་འགའ་ཆོལ། །

བདག་ཅག་ཁྱོད་ཀྱི་ཞབས་ཟུང་བསྟེན་པ་ཀུན། །

ལྟ་བུའི་གནས་སྐབས་ཐོབ་ལས་གཞན་དུ་ཅི། །

ཞེས་མགོན་པོ་ཁྱོད་དག་པའི་ཞིང་དུ་གཤེགས་པ་དགག་བྱ། དེ་འགོག་བྱེད་ནི།
གལ་ཏེ་ཁྱོད་དགོངས་པ་གཞན་ལ་གཏད་ན། ཞིང་འདིར་བསྟན་པ་འདྲིན་མཁན་གཞན་
ཆོལ་ཅིག་དང་། གཤུལ་བྱ་བདག་ཅག་རྣམས་ལྟ་བུའི་གནས་སྐབས་ཏེ་འཆི་བ་ལས་
ཐོབ་པ་གཞན་མེད་ཅེས་རྩལ་མོའི་ཆོག་གིས་འགོག་པ་ལྟ་བུའོ། །འཆི་བ་ལ་ལྟ་བུའི་
ལམ་ཟེར་བ་ནི། གྱིས་པ། གཞོན་བྱ། དར་བབ། རྣས་པ། འཆི་བ་སྟེ་ལྟ་བུའི་འཆི་བའི་

གནས་སྤྱབས་ལ་ཐོབ་པས་དེ་ལྟར་བཤད་དོ། །

ཡང་ན། མ་རབས་སྒྲིང་ལ་འདུག་པར་རབ་སྒྲིང་། །

ལོག་པའི་ལམ་ཁྲིད་སྤྲིག་གོགས་གཞན་ཆོལ་ཅིག །

ཡུན་རིང་སྤྱན་དུ་འགོགས་པའི་སྤྱལ་དམན་བདག །

ད་ནས་གཅིག་བྱ་ངེས་མེད་གནས་སུ་རྒྱ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

བརྒྱ་གསུམ་པ་གོགས་ཀྱིས་འགོག་པ་ནི། རང་གི་མི་འདོད་པའི་བྱ་བའམ་
དངོས་པོ་ཞིག་དགག་བྱ། དེ་འགོག་བྱེད་ནི་རང་གིས་བྱ་བ་དེ་སྤྱབ་པ་ལ་གོགས་བྱེད་
པའི་ཚུལ་བརྗོད་ཀྱང་། རོན་དུ་བྱ་བ་དེ་སྤྱབ་པ་འགོག་པར་མ་ཟད་གོགས་གཞན་གྱིས་
ཀྱང་འགོག་པ་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར།

ཙམ་པ། གལ་ཏེ་གཤེགས་ན་སྤྱར་དུ་བཞུག། །

ཕྱི་ནས་གཉེན་འདུན་འཁྲུགས་པའི་ཁས། །

བསྐྱགས་པའི་ཆོ་ངེས་འགོ་བཡི། །

གོགས་སྤྱར་ཁྲོད་ཀྱི་ན་བར་འོང། །

ཞེས་གལ་ཏེ་བདག་པོ་ཁྲོད་གཤེགས་པར་བཞེད་ན་མ་འགོར་བར་སྤྱར་དུ་
བཞུད་ཅིག ཅུང་ཟད་འགྲངས་ན་ཁྲོད་འགོ་མི་ཐུབ་སྟེ། ཁྲོད་ཀྱི་གོགས་གཞན་པ་དང་
གཉེན་འདུན་ནམས་སྤྲུག་བསྐྱལ་གྱིས་འཁྲུགས་ཏེ་ཁ་ནས་དུ་འབོད་ཀྱི་ཆོ་ངེ་བསྐྱགས་
པ་ཁྲོད་ཀྱིས་ཐོས་པ་ན། ཁྲོད་འགོ་བའི་གོགས་སུ་འཁྲུར་རོ། །ཞེས་དགག་བྱ་མཛའ་བོ་
འགོ་བ་དང་། འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་ནི་རང་གིས་མཛའ་བོ་འགོ་བའི་གོགས་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་
བརྗོད་པའི་ཐོལ་གྱིས། གོགས་པོ་གཞན་པ་དང་གཉེན་འདུན་གྱིས་འགོ་བ་འགོག་པ་
དངོས་སུ་བརྗོད་ནས། རོན་དུ་རང་གིས་ཀྱང་མཛའ་བོ་འགོ་བ་ཤུགས་གྱིས་འགོག་པ་

ལྷ་བྱའོ། །འདིར་མཁས་པ་ལ་ལས་རྒྱ་དཔེར་ས་ཅི་བ། ཞེས་པ་གྲོས་བྱེད་པ་ལ་འཇུག་
 པས། གྲོས་གྲིས་འགོག་པ་ཞེས་སྒྲིབ་ནས། མཛེས་པོ་འགྲོ་བ་ལ་ཁྱོད་གལ་ཏེ་གཤེགས་
 བ་སྒྱུར་བར་བཞུད། འགྲུངས་ན་གཉེན་འདུན་གཞན་གྲིས་སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་ཆོ་རེ་
 བསྒྲགས་པའི་མི་སྟོན་པའི་གཏམ་སྒྲོས་པར་འགྱུར་ཞེས་གྲོས་བྱེད་པའི་ཚུལ་གྲིས་འགྲོ་
 བ་འགོག་པའི་དོན་དུ་འབྲེལ་གྱང། ལྷ་བ་ཆེན་པོ་དང་པོད་མཁས་སོགས་གྲིས་གྲོགས་
 གྲིས་འགོག་པར་གསུངས་པ་དོན་ལ་གནས་ཤིང་། འགོག་བྱེད་རང་གི་བདག་པོ་འགྲོ་
 བ་ལ་གྲོགས་བྱེད་པའི་ཚོལ་དང་། གྲོགས་གཞན་པ་གཉེན་འདུན་གྲིས་གྱང་འགྲོ་བ་
 འགོག་པའི་ཚུལ་དངོས་སུ་བཟོད་ནས། དུགས་ལ་རང་གིས་འགོག་པ་ལྷ་བྱུ་ལ་གྲོགས་
 གྲིས་འགོག་ཅེས་པར་གསུང་རྒྱན་ལས་བྱུང་། དཔེར་བཟོད།

(ག) མགིན་སྟོན་ཅན་ཁྱོད་གངས་རིའི་ཕག །

དཀའ་སྟབས་སྒྲིབ་ན་སྒྱུར་དུ་མཛོད། །

སྒྲིབ་མར་ཁྱོད་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་འགས། །

གཞན་པན་སྒྲིབ་པའི་ཉེས་པ་འཆི། །

ཞེས་མགིན་སྟོན་ཅན་ཏེ་ལྷ་དབང་སྤྱག་གངས་རི་ཏེ་སེར་དཀའ་སྟབས་བསྒྲིབ་
 པར་འགྲོ་བ་དགག་བྱ། དེ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་ནི། ཁྱོད་ཀྱིས་དཀའ་སྟབས་སྒྲིབ་ན་སྒྱུར་
 པར་སྒྲིབ་པ་ཤིག འགྲུངས་ན་ཁྱོད་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་གམ་སྒྲོབ་མ་འགས། ཁྱོད་ཉིད་
 གཞན་དོན་ལ་སྒྲིབ་པ་ལ་སོགས་པའི་རྟེན་གྲིས། ཁྱོད་དཀའ་སྟབས་ལ་གནས་པའི་
 གོགས་སམ་ཉེས་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བར་ངེས་ཞེས་པ་ལྷ་བྱའོ། །

(བ) གྲོགས་ཁྱོད་ལོངས་སྟོད་བཞེད་ན་འཕེན་བྱེད་ཀྱིས། །

གཟེགས་ཆད་བྱི་བ་བཞེན་དུ་སྒྲོག་གསོག་འཆ་ལ། །

བྱིས་ནས་འཆི་བདག་གཏུམ་པོའི་ཤབ་རྒྱགས་ཀྱིས། །

ཁབ་ཅམ་འབྱེར་དབང་མེད་པའི་དུས་ཤིག་མཆི། །

ཞེས་གྲོགས་པོ་ཁྱོད་ཀྱིས་རང་ལ་ཡོངས་སྤྱོད་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་མིག་གིས་
མཐོང་ཆད་བྱི་བས་སྒྲོག་ཟ་བྱེད་བ་བཞེན་གསོག་འཛོག་བྱེད་བ་དགག་བྱ། འགོག་
བྱེད་ནི། གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱིས་སྒྲོག་དུ་གསོག་འཛོག་ཅི་ཅམ་བྱེད་ཀྱང་། བྱིས་སུ་ཁྱོད་སྒོ་
བྱར་དུ་འཆི་བདག་གིས་ཟིན་པའི་ཆེ། རང་གིས་བསགས་པའི་ཡོངས་སྤྱོད་ལས་ཁབ་
ཅམ་ཡང་འབྱེར་དབང་མེད་པའི་དུས་ཤིག་ངེས་པར་ཡོད་ཅེས་འགོག་བ་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་ན། གྲོགས་ཁྱོད་ཡུལ་གཞན་གཤེགས་ན་སྤྱར་དུ་བཞུད། །

བྱིས་ནས་དགའ་མའི་ཅེ་དགའི་འཇུ་མ་བག་དང་། །

འདོད་གཏུམ་ཡང་ཡང་སྤྲུལ་པས་ཆགས་འགྱུར་གྱི། །

བདེ་ལེགས་བསྐྱོད་པའི་གོགས་ཤིག་ངེས་པར་འཕྲད། །ཅེས་བ་ལྟ་བུའོ། །

བརྒྱ་བཞི་བ་འབད་པས་འགོག་བ་ནི། རང་གི་མི་འདོད་པའི་བྱ་བའམ་དངོས་པོ་
ཞིག་དགག་བྱ། དེ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཆིག་ནི། རང་གིས་པ་རོལ་བའི་འདོད་བ་ལྟར་སྐྱབ་
པའི་དགའ་བའི་ཆིག་ཅིག་བརྗོད་པར་འདོད་ཀྱང་། བསམ་པའི་སྤྲེང་ནས་བྱ་བ་དེ་སྐྱབ་
པར་མི་འདོད་པའི་དབང་གིས་པ་རོལ་བོས་བརྗོད་པའི་ལས་དེ་སྒྲོག་པའི་ཆིག་བསམ་
བཞེན་དུ་མ་ཡིན་པར་དབང་མེད་དུ་ཁ་ནས་ཐལ་བ་ལྟ་བུའི་ཆིག་དངོས་སུ་ཐོན་པ་ཞིག་
ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

རྩ་བར། བཞུད་ཅེས་ཁྱོད་དགྲེས་བརྗོད་འདོད་ཀྱང་། །

བདག་ཉིད་དགའ་བར་བྱེད་པའི་ཆིག། །

མ་གཤེགས་ཞེས་པ་ཁ་ནས་ནི། །

བྱང་བར་གྱུར་ལ་བདག་ཅི་བྱེད། །

ཅེས་བདག་པོ་ཁྱོད་གྱི་འདོད་པ་ལྟར་ཁྱོད་རང་བཞུད་ཅིག་ཅེས། ཁྱོད་དགྲེས་
བའི་སྦྲད་དུ་བརྗོད་པར་འདོད་མོད་ཀྱང་། ཁོ་མོ་ཁྱོད་དང་མཛའ་བ་རྒྱས་ཆེ་བའི་དབང་
གིས་ཁྱོད་དང་འབྲལ་བར་མི་འདོད་པའི་སེམས་ཀྱིས། ཁོ་མོ་རང་ཉིད་དགའ་བའི་
གཏམ། བདག་པོ་ཁྱོད་མ་གཤེགས། ཞེས་པའི་ཆོག་བསམ་བཞིན་དུ་མ་ཡིན་པར་
དབང་མེད་དུ་ཁ་ནས་ཤོར་བ་འདི་ལ་བྱ་བས་མེད་དོ་ཅེས་སོ། །འདིའི་དགག་བྱ་
མཛའ་པོ་ཡུལ་གཞན་དུ་འགྲོ་བ་དང་། འགོག་བྱེད་གྱི་ཆོག་མ་གཤེགས་ཞེས་པའི་
ཆོག་ཁ་ནས་ཐལ་བ། དེ་ཡང་བསམ་བཞིན་མ་ཡིན་པར་ཁྱོད་གྱིས་འདོད་པ་ལྟར་
བཞུད་ཅིག་ཅེས་བརྗོད་པ་ལ་འབད་ཀྱང་། འབད་པ་ཉིད་དོན་མེད་དུ་སོང་བའི་རྒྱལ་
བརྗོད་ནས་འགོག་པ་ལྟ་བུའོ། །

(ག) རབ་ལྗང་དབྱར་སྦྱེས་གཞོན་ནུས་ལེགས་བསྟར་བའི། །

ཆར་དུས་དགའ་སྟོན་ཡུན་རིང་གནས་འབད་ཀྱང་། །

རྒྱ་ལྷའི་བྱ་ཡི་དགྱིལ་འཁོར་གྱིས་མཛེས་བའི། །

འབྲས་ལྷན་དུས་ལ་རིངས་པའི་ཆོག་འགའ་ཐལ། །

ཞེས་ཁ་དོག་ལྗང་ཞིང་མཉེན་པའི་ལོ་འདབ་གྱིས་མཛེས་པའི་སྟོན་གིང་
སོགས་རབ་ཏུ་རྒྱས་པའི་ཆར་དུས་སམ་དབྱར་དུས་གྱི་དགའ་སྟོན་དུས་ཡུན་རིང་དུ་
གནས་པ་དགག་བྱ། དེ་འགོག་བྱེད་གྱི་ཆོག་ནི། དབྱར་དུས་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པའི་
ཐབས་ལ་འབད་ཀྱང་། རྒྱ་ལྷའི་བྱ་སྟེ་སྟོན་རྒྱར་འཆར་བའི་སྐར་མ་དེ་ཉིད་དགྱིལ་
འཁོར་གིན་ཏུ་མཛེས་པའི་འབྲས་ལྷན་དུས་སམ་སྟོན་ཀའི་དུས་མགྲོགས་པོར་འོང་།

བས་དེ་ལ་རིངས་པའམ་ཤིན་ཏུ་བྲེལ་བ་ཆེ་བའི་ཆོག་ལག་ལེག་དབང་མེད་དུ་ཐལ།
ཞེས་བ་ལྟ་བུ་ལོ། །

(བ) ཁྱེད་རྣམས་དགྲེས་ཕྱིར་བག་ཡངས་མཛོད་ཅིག་ཅེས། །

སྒྲིང་བར་སེམས་ཀྱང་ཐུབ་པའི་བག་ལྟུ་བས། །

ཀུན་ཏུ་ཁ་ན་མ་ཐོའི་སྟོང་བ་དག །

སྟོངས་ཞེས་ཆོག་གཞན་ཐོན་ལ་ཅེ་བྱར་ཡོད། །

ཅེས་ཁྱོད་རང་རྣམས་ཆེ་འདིའི་བདེ་དགའི་ཆེད་དུ། སྒོ་གསུམ་མི་སྟོམ་པར་
རང་འདོད་བག་ཡངས་ཀྱི་བྱ་བ་ལ་འབད་བ་དགག་བྱ། དེ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་ནི། བག་
ཡངས་ཀྱི་བྱ་བ་མཛད་པར་འདོད་ན་མཛོད་ཅིག་ཅེས་བདག་གིས་སྒྲིང་བར་འདོད་
ཀྱང་། སོ་སོར་ཐར་བའི་བསྐྱབ་གཞིའི་བཅས་ཁྲིམས་ཀྱི་སྒྲོལ། སྟོན་བ་ཐུགས་རྩེ་ཅན་
ཀྱིས་རི་ལྷར་གསུངས་པའི་བག་ལྟུ་ལྟུ་ཞིང་ཡུལ་གཉན་བས། བཅས་བ་
དང་རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའི་ཉེས་སྟོང་མཐའ་དག་སྐྱར་བར་སྟོངས། ཞེས་པའི་
ཆོག་ཁ་ནས་དབང་མེད་དུ་ཐལ་བ་འདི་ལ་ཅེ་བྱ་ཞེས་བ་ལྟ་བུ་ལོ། །

ཡང་ན། གང་འདོད་རྣམ་གཡེང་ཅེ་བདེར་གྱིས་ཤིག་ཅེས། །

ཁོགས་ཁྱོད་དགྲེས་ཕྱིར་སྒྲིང་བར་བཙོན་ལགས་ཀྱང་། །

གང་ཡང་མ་བསྐྱབས་ཅེ་ཡང་མི་ཤེས་བས། །

ཡོན་ཏན་སྟོབས་ཞེས་ཐལ་ལ་ཅེ་བྱར་ཡོད། །ཅེས་བ་ལྟ་བུ་ལོ། །

བཙོན་བ་གཞན་དབང་གིས་འགོག་བ་ནི། རང་གི་མི་འདོད་པའི་བྱ་བ་ཞིག་
སྒྲེས་བྱ་དེས་སྐྱབ་པར་བཙོན་བ་དགག་བྱ། དེ་འགོག་བྱེད་ནི་རང་གིས་འགོག་བྱེད་ཀྱི་

ཆིག་དངོས་སུ་མ་བཞིན་ཀྱང་། གཞན་དབང་ལ་ཁག་བཞག་ནས་ཤྱགས་ཀྱིས་འགོག་
བ་ལྟ་བུའོ། །དཔེར་ན།

ཅ་བར། སྐད་ཅིག་ལྟ་ལ་གོགས་བྱེད་པའི།

རྩི་མ་བསྐྱོད་པ་ལ་ཁོ་བ།

ཁྱོད་ཀྱིས་མཛའ་ལ་འགོ་བ་སྒྲིམ།

བདག་ནི་དེ་ཡི་འདོད་པ་འདོད།

ཅེས་མཛའ་བོས་རང་གི་བྱད་མེད་ལ། བདག་དཀའ་ཐུབ་ཀྱི་གནས་སུ་འགོ་
བས་གོགས་མ་བྱེད་ཅིག་ཅེས་སྒྲིམ་པ་ན། བྱད་མེད་དེས་ལན་བཞིན་བ་ལྟ་བུ་སྟེ། ཁྱོད་
ལ་ལྟ་བུའི་ཆེ་སྐད་ཅིག་ཅ་མ་ལའང་གོགས་བྱེད་ཅིང་། རྩི་མ་བསྐྱོད་པ་ལ་ཡང་ཁོ་བའི་
རྣམ་འགྱུར་སྟོན་པའི་ཁྱོད་ལ་གིན་ཏུ་སྦྱང་ཉེ་བའི་མཛའ་མོ་ཞིག་འདུག་པ་དེ་ལ། ཁྱོད་
རང་འགོ་བའི་གྲོས་སྒྲིམ་དང་། བདག་ནི་དེའི་འདོད་པ་ལྟར་འདོད་དོ་¹ཞེས་མོ། །དེས་
མཛའ་བོ་དཀའ་ཐུབ་ཏུ་འགོ་བ་དགག་བྱ། དེ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཆིག་ནི། ཁོ་མོ་ལ་ངེས་
ནས་ཅི་བྱ། གཞན་དུ་ན། ཁྱོད་རང་སྦྱང་ཉེ་བའི་དགའ་མ་ཞིག་འདུག་པ་དེ་ལ་སྒྲོས་དང་།
དེའི་འདོད་པ་ལྟར་བདག་གིས་ཀྱང་འདོད་ཅེས་རང་གིས་འགོག་པའི་ཆིག་དངོས་སུ་
མ་བཞིན་བར། གཞན་དབང་གིས་འགོག་པ་བསྟན་ནས། ཤྱགས་ལ་རང་གིས་འདོད་
བ་ལྟར་མཛའ་བོ་འགོ་བ་འགོག་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ལ་བོད་མཁས་དང་འབྲུག་སྤྱུལ་
སོགས་ཀྱིས་གཞན་དབང་དེ་བྱད་མེད་རང་རྒྱུད་ཀྱི་མཛའ་བོ་དང་འབྲུག་མི་བོད་པའི་
མཛའ་ཤྱགས་ཆེ་བའི་སེམས་དེ་ལ་བཞག་པས། བྱད་མེད་ཀྱི་སེམས་དེ་གཞན་དབང་

1 ཅེས

ཅན་ཡིན་པས། "དེས་¹ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་ཁོ་ཐོའང་འདོད་ཅེས་ཀྱང་འབྲེལ་ལོ།

(ག) གཞན་འཆོའི་དབང་གིས་སྡེ་བའི་ནམ་སྒྲིན་གྱིས།

མི་བཟད་ནག་པོར་བྱུབ་བའི་འབྲས་བུ་ལ།

གསེར་ཅན་གསོད་པའི་ཕྱོས་ཟིས་²"དེའི་སྤྱིང་དང་།

མཚུངས་པར་བདག་ཀྱང་བཟོད་དོ་བད་དཀར་མིག།

ཅེས་བྲུག་གི་འབྲུག་པ་བཅུའི་ནང་གི་མི་ཡི་སང་གའི་ལོ་རྒྱུས་དང་སྤྱིར་
ནས་གསུངས་ཏེ། བྲུག་གིས་ལྟ་མ་ཡིན་གསེར་ཅན་གསོད་པ་དགག་བྲ། དེ་
འགོག་བྱེད་གྱི་ཆོག་ནི་གལ་ཏེ་ཁྱོད་གྱིས་གསེར་ཅན་གསོད་པར་འདོད་ན། ལས་
འབྲས་མི་སྤྱི་བ་ཡིན་ཞིང་། གཞན་ལ་གཞོད་པའམ་འཆོ་བའི་དབང་གིས་ཤིན་ཏུ་སྡེ་
བའི་ནམ་སྒྲིན་ནག་པོའི་འབྲས་བུ་སྒྲིན་པར་འགྱུར་ཏེ། ལས་འབྲས་དེ་ལ་ཁྱོད་གྱིས་
ཟིས་ཤིག་དང་། དེས་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་དང་མཚུངས་པར་བདག་གིས་ཀྱང་འདོད་དོ། །
ཞེས་ལས་འབྲས་ལ་མི་སྤྱི་གན་ཁྱོད་གྱིས་སོད་ཅེས་བ་ལྟ་བུ། གཞན་དབང་ལས་འབྲས་
ལ་ཁག་བཞག་ནས་འགོག་པ་ལྟ་བུའོ།

(བ) བཟད་ལུང་ཁོ་ཕུའི་ཕྱོགས་ནས་བསྐྱོན་པའི་ཁྱུ།

མོངས་ཞེས་སྤྱིང་ཡིག་དམར་པོ་ཆར་དུ་པག།

བདག་ལུས་བཞི་བརྒྱ་རྩ་བཞིའི་ཐོ་ནད་གྱི།

བྱིས་ལགས་དེ་དང་ཁྱོད་གཉིས་བཟོ་བར་འཆོལ།

ཞེས་བཟད་ལུང་ཁོ་ཕུའི་དགོན་པ་སྤེ་ཁོ་ཕུ་དུས་འཁོར་ཞབས་གྱི་གདན་སའི་

1 དེ

2 * མ་དཔེར་ངེས་སྤྱད། དཔེ་ཡིང་དུ་དེའི་སྤྱིང་འབྲུང་ཞིང་དཔེ་གཞན་ཞིག་ཏུ་དེའི་སྤྱིང་ཞེས་ཀྱང་བྱུང་།

ཕྱོགས་ནས་ཁྱོད་ཀྱིས་བསྟན་པ་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ཁུར་ལོངས་ཞེས་པའི་སྤྱིང་ཡིག་
 དམར་བ་སྟེ་ཕིན་ཏུ་ནན་ཏན་ཆེ་བའམ། ཡང་ན་ཐེལ་ཆེ་དམར་པོ་ཅན་གྱི་བཀའ་ཡིག་
 ཆར་ལྟར་བབས་ཞེས་བཤད་ཚུལ་གཉིས་ཡོད། བདག་ལ་སློབ་འཆའ་བ་སྟེ་ནད་སྟ་
 ཆོགས་ཀྱིས་འཆེ་བས། བདག་གི་ལུས་འདི་ནད་ཀྱི་ཁྱིམ་ལྟར་འདུག་པས། བསྟན་པ་
 ལ་བྱ་བ་བྱེད་པ་དེ་བདག་གི་ལུས་ཀྱི་ནད་དེའི་**"གཞན"** དབང་གིས་བཀག་པས་ན།
 ནད་དེ་དང་བྱེད་རང་**"**བཀའ་བསྐྱོས་བསྐྱི་བར་འཆའ་ཞེས། དགག་བྱ་བསྟན་པ་ལ་བྱ་
 བ་བྱེད་པའི་ཁུར་ལེན་པ་དང་འགོག་བྱེད་བདག་ལ་ནད་སྟ་ཆོགས་བྱུང་བ་སྟེ། ལུང་པོ་
 མི་བདེ་བའི་སྐྱེན་སོགས་གཞན་དབང་གིས་འགོག་པ་སྟ་བུའོ།

ཡང་ན། མཁས་ཁྱོད་ལེགས་བཤད་གཏམ་གྱི་བདུན་ཅི་ཡིས།

སྒོ་ལྷན་གཞོན་ཏུ་སྒྲོང་བར་མི་བཞེད་ན།

གང་གིས་བཙོན་འདུན་དག་པོའི་དོན་གཉེར་གྱི།

སྒོ་དང་བསྐྱོས་མཛོད་དེས་སྟུ་བ་དག་ཀྱང་འདོད། **"ཅེས"** བ་སྟ་བུའོ།

བརྩ་བླུག་པ་ཐབས་ཀྱིས་འགོག་པ་ནི། རང་གི་མི་འདོད་པའི་བྱ་བ་ཞིག་དགག་
 བུ། དེ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་དངོས་སུ་མ་སྟུས་ཀྱང་། འབྲུབ་དཀའ་བའི་དོན་ཞིག་སྟུབ་
 བར་བསྟུལ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཐབས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འགོག་པ་ཞིག་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

རྩ་བར། མགོན་པོ་འབྲུལ་བ་བཟོད་པར་བགྱི།

གང་གིས་མིག་བསྐྱོས་བདག་ལ་ནི།

1 ཞན

2 +དང་

3 ཞེས

འདོད་པས་བསྐྱུན་དུ་མི་མཐོང་བའི། །

མཐོང་མིན་མིག་སྒྲུན་བདག་ལ་སྟོལ། །

ཅེས་མགོན་པོ་སྟེ་བདག་པོ་ཁྱོད་དང་འབྲལ་བ་ཙམ་མཛའ་མོ་བདག་གིས་
བཅོད་པར་བགྱི་མོད། འོན་ཀྱང་ཁྱོད་དང་བྲལ་བའི་རྗེས་སུ་བདག་ལ་འདོད་ལྷན་
མདས་བསྐྱུན་པ་ལས་བྱུང་བའི་འདོད་ཆགས་དྲག་པོས་གདུང་བར་འབྱུར་བས་ན།
འདོད་ལྷན་མི་མཐོང་བའི་རྗེས་མིག་སྒྲུན་གྱི་དངོས་བྱུང་ཅིག་ཁྱོད་ཀྱིས་བདག་ལ་སྟོལ་
ཅིག་ཅེས་སོ། །འདིའི་དགག་བྱ་བདག་པོ་འགྲོ་བ་དང་། དེ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཆིག་རང་
གིས་དངོས་སུ་མ་སྒྲུས་ཀྱང་། བསྐྱུབ་དཀའ་བ་སྐྱུན་མོང་གི་དངོས་བྱུང་བརྒྱུད་ཀྱི་ནང་
ཆོན་མིག་སྒྲུན་གྱི་དངོས་བྱུང་སྟོལ། ཅེས་རྟེན་དཀའ་བའི་ཐབས་ཤིག་བསྐྱུབ་དགོས་
པའི་ཆིག་ཉེ་བར་བཀོད་ནས་མཛའ་བོ་བཀོད་པ་འགོག་པ་ལྟ་བུའོ། །འདིར་མིག་སྒྲུན་
ཞེས་པ་ནི། རིལ་བུ་མིག་སྒྲུན་ས་འོག་རལ་གྱི་དང་། །ནམ་མཁའ་འཕྱར་དང་མི་སྤྱང་འཆི་
བ་མེད། །ནད་འཛོམས་པ་སྟེ་སྐྱུན་མོང་དངོས་བྱུང་བརྒྱུད། །ཅེས་སྐྱུན་མོང་གི་དངོས་
བྱུང་བརྒྱུད་ཀྱི་ནང་ཆོན་དུ་བྱུར་བའི་མིག་སྒྲུན་གྱི་དངོས་བྱུང་དང་དོན་གཅིག་གོ།

(ག) རི་སྒྲུང་སྤང་ལྟོངས་མེ་ཉོག་གིས། །

རབ་བཀྲ་དབྱར་ཁྱོད་ཡོལ་རུང་གི། །

ཕྱོགས་ཀྱན་ཆར་སྒྲིན་ཡང་ལོང་དབྱས། །

འབྲུག་སྐྱ་སྐྱོགས་པ་རྒྱན་དུ་སྟོལ། །

ཅེས་རི་སྒྲུང་རུ་མེ་ཉོག་དང་སྤང་ལྟོངས་ཀྱིས་མཛེས་པའི་དབྱར་དུས་ཡོལ་བ་
དགག་བྲ། དེ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཆིག་ནི། དབྱར་དུས་ཁྱོད་ཡོལ་རུང་ན་ཡང་ཆར་སྒྲིན་གྱི་
དབྱས་སུ་འབྲུག་སྐྱ་སྐྱོགས་པ་དུས་རྒྱན་དུ་སྟོལ་ཅེས། བསྐྱུབ་པར་དཀའ་བ་དུས་

ཆིགས་བཞིར་འབྲུག་སྐྱ་རྒྱན་དུ་སྒྲོགས་དགོས་པའི་ཆིག་བཞོད་ནས་དེའི་ཐབས་ཀྱིས་
དབྱར་དུས་ཡོལ་བ་འགོག་པ་ལྟ་བུའོ། །

(བ) རྒོ་བྲོས་གཞོན་ཡང་བསྐྱན་པའི་ཁུར་སྦྱིད་པ། །

འདེགས་པའི་གདུང་བ་རེ་ཞིག་བཟོད་པར་བགྱ། །

འཕེལ་ཟད་འཁྲུགས་པ་ཀྱན་གཞིལ་ཤི་བ་ཡང་། །

སྒོར་རུས་ལྟ་ཡི་བདུད་ཅི་ཅུང་ཞིག་སྦྱོལ། །

ཅེས་བསྐྱན་པའི་ཁུར་སྦྱི་བ་འདེགས་བཟོད་པ་དེ་དགག་བྲ། དེ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་
ཆིག་ནི། གདུང་བ་དེ་རེ་ཞིག་བཟོད་པར་བགྱ་ན་ཡང་། བྱིས་སུ་ཚོལ་བ་དྲག་པོ་ལས་
བསྐྱེད་པའི་ནད་འཕེལ་བ་དང་། བྱང་པོ་ཟད་པ་དང་། འབྱུང་ཁམས་འཁྲུགས་པ་སོགས་
ཀྱིས་ལུས་ཕུང་ཀྱན་འཛིག་ཅིང་ཤི་ན་ཡང་། སྐར་སྒོར་བཅས་གསོ་རུས་ཤིང་། འཆི་བ་
ལྷ་བའི་ལྟ་ཡི་བདུད་ཅི་ཅུང་ཟད་སྦྱོལ་ཅེས་ཕུང་པོས་བཟོད་རུས་པ་འགོག་པ་ལྟ་
བུའོ། །གཞིལ་ཞེས་པ་འཛིག་པའི་དོན་དུ་བཤད་དོ། །

ཡང་ན། འོད་སྒྲོང་ཅན་ཁྱོད་ཚུ་ལྟའི་པང་བ་རུ། །

གཤེགས་པར་བཞེད་ན་ངེ་བདེ་དེ་བཞིན་མཛོད། །

འོན་ཀྱང་ཆ་ཟེར་སྐྱང་བ་འབར་བའི་འོད། །

ཉིན་མཆན་འགོག་མེད་སྒོ་**བའི**¹བདེ་ལེགས་སྦྱོལ། །ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

བཙུ་བདུན་པ་ཁྱོ་བས་འགོག་པ་ནི། རང་གི་མི་འདོད་པའི་བྱ་བ་ཞིག་དགག་བྲ།
དེ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཆིག་ནི། ཁྱོ་བའི་དབང་གིས་ཆིག་རྩལ་མོ་སྐྱ་བའི་སྒོ་ནས་འགོག་པ་
ཞིག་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

1 བའི

ཅ་བར། རོ་བོ་བྲོད་ཀྱི་ཞལ་ནས་ཆོག །
བདག་ལ་འགྲོ་ཞེས་ངེས་པར་བྱང་། །
མཛའ་བ་དམན་པ་བྲོད་ཀྱིས་ད། །
མ་སྤྱོད་ན་ཡང་བདག་ལ་ཅི། །

ཞེས་རོ་བོ་སྟེ་བདག་པོ་བྲོད་ཀྱི་ཞལ་ནས་མཛའ་བོ་ལ་བཅེ་བ་མེད་པར་བདག་
ཡུལ་སྟོགས་གཞན་དུ་འགྲོ་ལོ། །ཞེས་མ་རངས་པའི་ཆོག་འདི་ངེས་པར་བྱང་བས།
བདག་ལ་བཅེ་གདུང་མེད་པའི་མཛའ་བོ་དམན་པ་བྲོད་དེ་ཡུལ་གཞན་དུ་མ་སྤྱོད་པར་
བསྐྱད་ན་ཡང་། བདག་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེས་བདག་པོ་ཡུལ་གཞན་དུ་འགྲོ་བ་
དགག་བྱ། དེ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་ནི། རང་ཉིད་བདག་པོ་ལ་མཛའ་བ་རྒྱས་ཆེས་བས།
བདག་པོ་འགྲོ་བ་མ་བཟོད་པར་ཁྲོས་པའི་དབང་གིས་ངག་མ་བསྐྱམས་པར་བདག་པོ་
ལ་ཆོག་རྒྱུ་མོ་སྤྲོ་ཞིང་། ཁོ་པའི་རྣམ་འགྲུར་གྱི་སྒོ་ནས་འགྲོ་བ་འགོག་པ་ལྟ་བུའོ། །ཁོ་
བ་དང་ཞེ་སྤང་གཉིས་མི་འདྲ་སྟེ། ཞེ་སྤང་ནི། ཁོ་པའི་ཡུལ་ཉེ་བར་མི་གནས་ཀྱང་། རང་
སེམས་ལ་ཤར་བ་ཅུ་གྱིས་མི་བཟོད་པའི་སྤང་སེམས་ཁོང་ནས་འབྱུགས་པ་ལྟ་བུ་
དང་། ཁོ་བའི། ཡུལ་ཉེ་བར་གནས་པ་དེ་ལ་བརྟེན་པ་དང་ཆོག་རྒྱུ་བ་དངོས་སུ་སྤྲོ་བ་ལྟ་
བུའི་བྱུང་བར་ཅུ་ཡོད།

(ག) དར་བབ་ལང་ཆོའི་དུས་སུ་རིག་པའི་གནས། །
བསྐྱེད་སྤྱང་དོར་ཉེ་སྒོ་མ་ཆེན་བྱེད་བསམ་ན། །
སྤྱད་ནས་ན་ཆོད་ཡོལ་ཆེ་ཐོས་པའི་གྲར། །
ཞུགས་ཀྱང་མ་བསྐྱད་པ་དང་བྱུང་བར་ཅི། །

ཞེས་ལང་ཆོ་གཞོན་ཅུའི་དུས་སུ་རིག་པའི་གནས་ལ་མི་སྤྱོད་བའམ། སྤྱངས་

ཀྱང་དོར་ནས་རང་ཉིད་གཅིག་བྱ་དཔེན་པར་སྒོམ་ཆེན་བྱེད་བསམ་བ་དགག་བྱ། དེ་
འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་ནི་ཁྱིད་ཀྱིས་སྒོམ་ཆེན་བྱེད་བསམ་ནའང་། བྱིས་སུ་ཁྱིད་རང་ན་
ཆོད་ཀྱས་ཆེ་ཐོས་པའི་གྲར་ཞུགས་ཀྱང་སྒོ་བྱོས་ཉམས་པས་ཞུགས་མ་ཞུགས་ལ་ཁྱད་
པར་ཅི་ཡོད་ཅེས་ཁྱོ་བའི་ཆོག་གིས་འགོག་པ་ལྟ་བུའོ། །

- (བ) དེར་དུས་སྒོ་ཆུང་འགའ་ཞིག་ཟང་ཟེང་གི།
ཆེད་དུ་དབང་བསྐྱར་ཆོང་ལ་ཁྱི་བས་བྲེལ། །
ད་ཀོ་ཟབ་དོན་གདམས་པའི་ཁྱིད་འདེབས་ཀྱང་། །
ཤེས་རབ་ལྡན་པ་སུ་ཞིག་ཡིད་ཆེས་འབྱུང་། །

ཞེས་དེར་དུས་ཀྱི་སྒོ་བྱོས་དམན་པའི་སྒྲ་གཟུགས་མཁན་འགའ་ཞིག་གིས་
འདིག་ཉེན་ཆོས་བསྐྱུད་དང་། རང་ལ་ཟང་ཟེང་གི་དངོས་པོ་ཐོབ་ཆེད་དུ་དམིགས་ནས།
གཞན་ལ་དབང་བསྐྱར་བ་སོགས་དམ་པའི་ཆོས་འཆོང་བ་དགག་བྱ། དེ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་
ཆོག་ནི། ཆོས་སྤོང་གི་བྱ་བ་དེ་ལ་བྲེལ་བའི་གཡོ་སྦྱ་མཁན་དེ་དག་གིས་ད་ནི་ཟབ་དོན་
དང་གདམས་ངག་གི་ཁྱིད་འདེབས་ཀྱང་། ཤེས་རབ་དང་ལྡན་པའི་སྐྱེ་བོ་སུ་ཞིག་གིས་
དེ་ལ་ཡིད་ཆེས་པར་འབྱུང་ཞེས་ཡིད་མི་ཆེས་པ་ལྟར་བརྗོད་ནས་ཁྱོ་བའི་ཆོག་གིས་བྱ་
བ་དེ་འགོག་པ་ལྟ་བུའོ། །འདིའི་ཁྱོ་བའི་ཆོག་རྩལ་དངོས་ནི། དབང་བསྐྱར་ཆོང་ལ་ཁྱི་
བས་བྲེལ། ཞེས་པའི་ཆོག་འདི་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་སྤང་མདོའི་ཁྱི་ལྗེས་བཞེན་དུ་ཁོམ་
ལོང་མེད་པས་ཟས་འཆོལ་བ་ལྟར། གང་ས་གང་ནས་ནོར་དང་ལོངས་སྤྱོད་འབྱུང་ས་
དེར་དབང་བསྐྱར་གདམས་ངག་སོགས་བྲེལ་བ་ཆེན་པོས་འཆོང་མཁན་ལ་ཟེར་བ་ཡིན།

- ཡང་ན། ལོངས་སྤྱོད་ལྡན་ན་བཅེད་གའི་འཇུག་གིས་བསྟ། །
རྒྱད་ཆེ་གཞོད་སེམས་འཁྲུགས་པའི་སྤང་མིག་དོན། །

བསམ་ངན་ལྟོ་འགྲོའི་རྗེས་ཀྱི་གསལ་གཡོ་སྒྲུ་མཁན། །

ཤེས་རབ་ལྡན་པ་སྒྲུ་ཡིས་འགྲོགས་སྒྲུ་བསྟེན། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

བཅོ་བརྒྱད་པ་སྒྲུ་ངན་ནམ་སྟོང་རྗེས་འགྲོག་པ་ནི། ལོངས་སྒྲུ་སྒྲུད་བྱའམ་
བསྒྲུབ་པར་འོས་པའི་བྱ་བ་ཞིག་དགག་བྱ། དེ་འགྲོག་གྱེད་ནི་བསྒྲུབ་པར་འོས་པའི་བྱ་
བ་དེ་སྒྲུབ་མ་རུས་པར་དོན་མེད་དུ་སོང་བ་ལ་སྒྲུ་ངན་ནམ་སྟོང་རྗེས་འོས་པའི་རྒྱ་
མཚན་གཙོ་བོར་སྟོན་པ་ཞིག་ལ་ཟེའ། དཔེར་བརྗོད་ན།

ཅ་བའ། མ་བསྟོམས་བྱ་མའི་རྩ་བ་ལ། །

མ་བྱས་ཆང་མ་བཏབ་པའ། །

ཁྱོད་ཀྱི་དག་ཡི་རྗེས་ཉིད་བྱ། །

ལྷན་ལ་སྟོན་པོ་ཟེགས་པར་གྱུར། །

ཅེས་རྒྱལ་བོ་ཁྱོད་ཀྱི་དབྱང་གིས་དག་སྟེའི་དབྱང་ཆོགས་ཐམས་ཅད་བསད་
ཅིང། བ་རོལ་ཀྱི་དག་སྟེ་སྟོངས་པར་གྱུར་པས། ལྷལ་དེའི་རྗེས་བྱའི་ནང་གི་ལྷན་ལའི་
མེ་རྟོག་རྣམས་ཀྱང་ལོངས་སྟོད་མཁན་མེད་པར་གྱུར་པ་སྟེ། རྒྱ་གར་བ་རྣམས་ཀྱིས་
རྗེས་བྱའི་ནང་གི་ལྷན་ལའི་དགོས་པ་ནི། དེའི་རྗེས་སྟོམ་པ་དང། བྱ་མའི་རྩ་རྒྱན་གྱེད་
པ་དང། རྗེས་བྱའི་བྱུང་ཆང་ལ་འདེབས་པ་སོགས་ཡིན་ལ། འོས་པའི་ལས་དེ་དག་
གང་ཡང་མ་བྱས་པར་དག་སྟེའི་རྗེས་བྱའི་ལྷན་ལ་སྟོན་པོ་དེ་དག་རང་བཞིན་གྱིས་རྟོང་
ཞིང་ཟེགས་པར་གྱུར་ཏི་ཞེས་སོ། །འདི་ན་རྒྱལ་བོ་པ་རོལ་བོ་དེའི་རྒྱལ་སྟོང་ཉམས་
ནས་ལྷན་ལའི་རྗེས་བྱའི་ཡང་ལོངས་སྟོད་མཁན་མེད་པར་གྱུར་པ་ལ་ཡིད་སྦྱོར་བ་སྟེ་སྒྲུ་
ངན་ནམ་སྟོང་རྗེས་འོས་པའི་རྒྱལ་སྟོང་པ་ཡིན་ལ། རྒྱལ་བོ་པ་རོལ་བོ་དེའི་རྗེས་བྱའི་
སྟེས་པའི་ལྷན་ལའི་འོས་པའི་བྱ་བ་དེ་གསུམ་ལོངས་སྟོད་པ་དགག་བྱ། དེ་འགྲོག་གྱེད་

(ག) འདོད་ཆུང་ཆེད་དུ་བསོད་སྦྱོམས་དག །

སྒོང་མིན་གཞན་དོན་བསྐྱབ་པའི་སྒྲུབ། །

གྲོང་ཡུལ་མི་ཉུང་སྒྲོམ་ཆེན་འགལ། །

སྤང་མདོའི་ཁྱི་དང་ལྷན་ཅིག་གནས། །

ཞེས་འདོད་ཆུང་ཆོག་ཤེས་ཀྱི་ཆེད་གྲོང་ཡུལ་དུ་བསོད་སྒྲོམས་སྒོང་བ་མིན་པ་
དང་། གཞན་དོན་བསྐྱབ་པའི་ཆེད་དུ་མ་ཡིན་པར་གྲོང་ཡུལ་དུ་ཉུང་བ་དགག་བྱ། དེ་
འགོག་བྱེད་ནི། དགོས་པ་དེ་དགག་གི་ཆེད་དུ་མ་ཡིན་པར་རང་དོན་ཁོ་ནར་གྲོང་ཡུལ་དུ་
འབྱམས་པའི་སྒྲོམ་ཆེན་ནམ་གྲུབ་ཆེན་གྱི་ཐོལ་ཅན་འགལ་ནི། སྤེ་བའི་སྤང་མདོའི་ཁྱི་
དང་འབྲེལ་སྤྱིར་རྩེ་བའམ་མུ་ངན་བྱེད་ལོས་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་བཅས་ཏེ་འགོག་པ་
ལྷ་བུའོ། །དགྲེས་སྤྱིའི་གོང་གི་ཁོ་བས་འགོག་པའི་དཔེ་བཟོད་དང་། འདིའི་མུ་ངན་གྱིས་
འགོག་པའི་དཔེ་བཟོད་གཉིས་ཀྱི་གོང་ལོག་བཟེས་ན་སོ་སོའི་རྒྱུ་གྱི་ཉམས་ཡོད་
ཅེས་མཁས་པ་འགས་གསུངས།

(བ) མཆོད་སྤྱིན་མ་སྤེལ་སྤྱིན་པའི་ཆར་མ་པག། །

གཉེན་འཁོར་འབངས་ལ་བསྐྱབས་མིན་རང་གིས་ཀྱང་། །

སྤྱད་པར་མ་སོད་བུཅུ་རྒྱ་ཐའི་མཛོད། །

ཡུད་ཀྱིས་སྒྲོངས་པར་གྱུར་འདིའི་སྤང་ཆུལ་གཟིགས། །

ཞེས་བུཅུ་རྒྱ་ཐ་ཞེས་པ་བསོད་ནམས་མགོན་པོ་སྤེལ་བྱུག་ཡུལ་གྱི་དཔོན་པོ་
ཞིག་གི་མིང་ཡིན། དཔོན་པོ་དེ་ལ་འོངས་སྤྱིད་ཏེ་ཅང་ཆེ་ཡང་། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཞིང་
ལ་མི་མཆོད་པ་དང་། སྤྱེ་བོ་མང་བོ་ལ་སྤྱིན་པ་ཡང་མི་གཏོང་། གཉེན་དང་འཁོར་གྱུར་
ལ་འང་བསྐྱབས་པའམ་སྤེར་བར་མི་རུས། རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་འོངས་སྤྱིད་པར་མ་སོད་
པའི་བར་མཛོད་དེ། ཡུད་ཅམ་ཞིག་ལ་སྒྲོངས་པར་གྱུར་པ་འདི་ནི་སྤྱིར་རྩེ་འམ་མུ་ངན་

གྲི་བྱ་བ་ཞིག་གོ་ཞེས་པའི་ཡོངས་སྒྲིབ་དེས་བསྐྱབ་འོས་པའི་བྱ་བ་དེ་དག་ཤུགས་
བསྟན་གྱི་དགག་བྱ། འགོག་བྱེད་གྱི་ཆོག་ནི་འོས་པའི་བྱ་བ་དེ་དག་སྐྱབ་མ་ཐུབ་པར་
ཡུད་ཅེས་ནས་སྒྲོངས་པར་སོང་ཞེས་སྟོང་རྗེའམ་མྱ་ངན་བྱེད་འོས་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་
བཅས་འགོག་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་ན། རབ་མཛེས་ལུས་ཀྱི་ན་ཆོད་མ་རྒྱས་ཤིང་། །

ཡིད་འོང་འདོད་པའི་ལང་ཆོ་མ་སྟེན་པར། །

གཡོ་འབྲུལ་ཐབས་ཀྱིས་སྒོ་བྱར་བཅན་འཕྲོག་པའི། །

ན་ཆུང་བ་མོའི་ཚུལ་འདིར་ཡིད་རེ་སྟོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

བཅུ་དགུ་བ་འགྱོད་པས་འགོག་པ་ནི། རང་གིས་བསྐྱབ་པར་འོས་པའི་བྱ་བ་
ཞིག་དགག་བྱ། དེ་འགོག་བྱེད་གྱི་ཆོག་ནི། རང་ཉིད་རྣམ་གཡེང་གི་དབང་དུ་ཁྱེད་ནས་
བྱ་བ་དེ་དག་སྐྱབ་མ་ཐུབ་པར་དོན་མེད་དུ་མི་ཆེ་ཡོལ་བར་བརྗོད་པ་སྟེ། འགྱོད་པ་
གཙུག་པོར་སྟེན་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་ཟེར། དཔེར་བརྗོད།

རྩ་བར། དོན་ནི་འགའ་ཡང་ཆོགས་མ་བྱས། །

རིག་པ་འགའ་ཡང་མ་བསྐྱབས་ཤིང་། །

དཀའ་ཐུབ་འགའ་ཡང་མ་བསགས་པར། །

ན་ཆོད་མཐའ་དག་སོང་བར་གྱུར། །

ཅེས་ཆོང་དང་ཞིང་ལས་སོགས་བསྐྱབས་ཏེ་འོངས་སྒྲིབ་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་བྱ་
བའང་མ་བྱས། བརྟ་སྒྲིབ་ཀྱི་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་དག་ཀྱང་མ་བསྐྱབས་པའང་མ་
བསྐྱབས། དཀའ་ཐུབ་ཀྱི་བསམ་གཏན་ནས་སྟོམ་སྐྱབ་ཀྱང་མ་བྱས་པར། ན་ཆོད་
མཐའ་དག་རིམ་གྱིས་སོང་བ་ལ་འགྱོད་དོ། །ཞེས་རང་གིས་བསྐྱབ་འོས་པའི་བྱ་བ་

ནམས་ལ་དགག་ཆིག་སྒྱུར་ཏེ་མ་བྱས་ཤིང་དོན་མེད་དུ་བྱས་འདའ་བ་དགག་བྱ། དེ་
འགྲོག་བྱེད་ནི། འོས་པའི་བྱ་བ་དེ་ནམས་མ་བསྐྱབས་པར་དོན་མེད་དུ་མི་ཆེ་སོང་བ་ལ་
འགྱོད་པ་སྐྱེས་པར་བརྟེན་པ་སྟེ། འོས་པའི་བྱ་བ་ནམས་དགག་ཆིག་གིས་བཀག་ཅིང་
འགྱོད་པ་གཙོ་བོར་སྟོན་པ་ལྟ་བུའོ། །

(ག) མར་མའི་ཉམས་དང་རྟོགས་པ་མི་ལྡན་ཞིང་། །

དབང་ཤོང་མཁས་པའི་གོ་ས་མ་ཟེན་ལ། །

སྟོབས་འཕྲོར་ཁ་དག་དག་གྲང་མེད་པའི་ངང་། །

རི་རྩེ་མི་ཆེ་དོན་མེད་ངང་ལ་ཟད། །

ཅེས་མར་བ་དང་རྩེ་བཅུན་མི་ལ་ལྟ་བུའི་ཉམས་རྟོགས་ལྡན་པ་དང་། ཡང་ན་
ཤོང་དབང་ལོ་རྒྱ་བ་ལྟ་བུའི་མཁས་པའི་གོ་ས་ཟེན་པ་དང་། གཞན་ཡང་སྟོབས་དང་
དབང་ཐང་རྒྱས་པར་བྱེད་པའི་བྱ་བ་ལ་སོགས་བསྐྱབ་འོས་པའི་བྱ་བ་དག་ལ་དགག་
ཆིག་སྒྱུར་ཏེ། བྱ་བ་དེ་མ་བྱས་པར་དོན་མེད་དུ་མི་ཆེ་སྟོང་ཟད་དུ་སོང་བ་དགག་བྱ།
དེ་འགྲོག་བྱེད་ནི་འོས་པའི་བྱ་བ་དེ་དག་མ་བསྐྱབས་པར་དབེན་པའི་རི་རྩེ་ལ་སོང་
ནས་དོན་མེད་དུ་མི་ཆེ་ཟད་པ་ལ་འགྱོད་པ་དག་པོ་སྐྱེས་ཞེས་བརྟེན་པ་ལྟ་བུའོ། །

(བ) ལྷལ་གནས་ཁྲིམས་ཀྱིས་ལྷལ་ངག་མ་བཟུམས་ཤིང་། །

གཞུང་ལུགས་ཀྱི་མཆོར་རང་སྒོ་མ་སྒྱུངས་ལ། །

དབེན་པར་ཡང་དག་འདྲིག་ལའང་མ་གོ་མས་པས། །

གཉིས་མེད་སང་གེར་གྱུར་བ་འཆི་ཁར་ཆོར། །

ཞེས་ལྷག་པ་ལྷལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་རིན་པོ་ཆེ་ལྷལ་བཞིན་དུ་མ་བསྐྱུངས་པ་

སྒྲོ་ལུས་ངག་གི་ཉེས་པའི་སྒོམ་བསྐྱམས་བ་དང་། ཡང་ན་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་མཆོ་ལྷ་བྱ་
ལ་རང་སྒོམ་གང་འཆམ་གྱིས་འབད་བས་སྦྱངས་བ་མ་བྱས་བ་དང་། གཞན་ཡང་
གནས་དབེན་བར་སེམས་ནང་དུ་འདྲིལ་བ་དང་མཉམ་པར་འདྲིལ་བ་ལ་སོགས་པའི་
ཞི་གནས་སྒོམ་ཚུལ་གྱི་ཐབས་ལ་གོམས་བར་མ་བྱས་བར་མི་ཆེ་ཕྱིལ་བོར་བག་
ཡངས་སུ་བསྐྱད་བ་དགག་བྱ། དེ་འགོག་བྱེད་ནི། བསྐྱབ་བར་འོས་པའི་བྱ་བ་དེ་དག་
གང་ཡང་མ་བསྐྱབས་ཤིང་། ཆོས་འདི་གཉིད་གང་ཡང་མེད་པའི་མིང་སྟོང་གཉིས་མེད་
སེང་གེ་ལྷ་བྱའི་ངང་ནས་མི་ཆེ་ཟད་དེ་འཆི་བའི་དུས་ལ་ཐོན་ཆེ། ད་གཞོད་གསར་དུ་
ཆོར་བའམ་ཤེས་པས་འགྱོད་དོ་ཞེས་འགྱོད་བ་དང་བཅས་ཏེ་འགོག་བ་ལྷ་
བྱའོ། །གཉིས་མེད་སེང་གེ་ཟེར་བ་ནི། མཆེ་སྤེར་དང་། རལ་བ་གཉིས་ཀ་མེད་པའི་
སེང་གེའི་རིགས་ཤིག་ལ་ཟེར། ལྷ་ངན་གྱིས་འགོག་བ་དང་འགྱོད་བས་འགོག་པའི་
ཁྱད་པར་ནི། བསྐྱབ་བར་འོས་པའི་བྱ་བ་དེ་དག་ལ་དགག་ཆིག་སྦྱར་ཏེ་དོན་མེད་དུ་
སོང་བ་དགག་བྱར་བྱེད་བ་གཉིས་ཀ་འབྲེལ། མི་འབྲས་ནི་ལྷ་ངན་གྱིས་འགོག་བ་ལ།
འགོག་བྱེད་ཀྱི་བྱ་བ་དེ་དག་མ་འགྱུབ་བ་ལ་གཙོ་བོར་སྤྲིང་རྩེ་བའམ་ལྷ་ངན་བྱེད་འོས་
པའི་ཆིག་དངོས་སུ་ཐོན་བ་དང་། འགྱོད་བས་འགོག་བ་ལ། འགོག་བྱེད་ཀྱི་བྱ་བ་དེ་
དག་མ་འགྱུབ་བ་ལ་གཙོ་བོ་འགྱོད་བ་སྦྱེས་བ་སྟོན་པའི་ཆིག་དངོས་སུ་ཐོན་བ་ཞིག་
དགོས་སོ།

ཡང་ན། ཀྱི་ཆེན་རིག་པའི་གནས་ལ་སྒོ་མ་སྦྱངས། །

འབད་བས་བསགས་པའི་ནོར་ལ་ལོངས་མ་སྦྱང། །

འདྲོད་པའི་ཅེ་འདྲོའི་དགའ་སྟོན་མ་མཐོང་བར། །

དོན་མེད་ངལ་བས་ལང་ཆོ་ཟད་འདི་འགྱོད། །ཅེས་བ་ལྷ་བྱའོ། །

ཉི་ཤུ་བ་ཐེ་ཆོམ་གྱིས་འཕྲོག་པ་ནི། བརྗོད་བྱའི་ཡུལ་མི་འབྲ་བ་གཉིས་དབྱེ་བ་
འབྲེད་མ་རྒྱས་པར་ཐེ་ཆོམ་¹ གཞིར་གྱུར་པ་དགག་བྲ། དེ་འཕྲོག་བྱེད་ནི། དངོས་
ཡོད་ཀྱི་ཆུ་མཆན་ཡང་དག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡུལ་སོ་སོར་ངེས་པ་རྟེན་པའི་སྒོ་ནས་
འཁྲུལ་ཡུལ་ཅིག་ཤོས་དེ་ཡུལ་དངོས་ཡིན་པར་འཕྲོག་པ་ཞིག་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

ཅ་བར། ཅེ་འདི་སྟོན་གྱི་ཆུ་འཛིན་ནམ། །

ཡང་ན་ངང་བ་བའི་ཆོགས་སམ་ཅེ། །

སྐྱ་འདི་རྒྱུ་གདུབ་ཀྱི་འབྲ་བ། །

ཐོས་པས་དེ་ནི་ཆུ་འཛིན་མིན། །

ཞེས་ནམ་མཁའ་ལ་ཆུ་བའི་ཁ་དོག་དཀར་ཞིང་མཛེས་པ་ཅན་འདི་ནི། སྟོན་
ཀའི་ཆུ་འཛིན་དཀར་པོ་འཕྲ་ཡང་ན་ངང་བའི་ཆུ་ཆོགས་འཕྲ་བ་ཞིན་པ་ཡིན་ནམ་སྐྱ་
བའི་ཐེ་ཆོམ་གྱི་གཞིར་གྱུར་པ་དགག་དགག་བྲ། དེ་འཕྲོག་བྱེད་ནི། རྒྱུ་གདུབ་ཀྱི་སྐྱ་
འཁྲུལ་བ་འབྲ་བ་ཐོས་པས། དཀར་ཞིང་མཛེས་པ་འདི་ནི་ངང་བའི་ཆུ་ཆོགས་ཡིན་གྱི་
ཆུ་འཛིན་མ་ཡིན་ཞོ་ཞེས་ཐེ་ཆོམ་དེ་འཕྲོག་པ་ལྟ་བུའོ། །འདིར་རྒྱུ་གདུབ་ཀྱི་སྐྱ་འཁྲུལ་
བ་འབྲ་བ་ཞེས་པ་ནི་འབྲེལ་བ་འགའ་ཞིག་ལས་ཆུ་གར་གྱི་ཆུ་ལ་སོ་རྣམས་ཀྱིས་ངང་བ་
བཟུང་སྟེ་གསེར་དུལ་གྱི་རྒྱུ་གདུབ་བསྐྱོན་པ་ན་དེ་ལ་གཞན་གྱིས་འཆེ་བར་མི་
རྒྱས་ཤིང་དེ་མཛེས་པར་བྱེད་པའི་ཆུ་ན་དུ་བཅི་བའི་ལོ་རྒྱུས་ལ་བརྟེན་ནས་གསུངས་
པར་བཤད་ཀྱང་། སྤྱིར་དེ་འབྲ་འགའ་རེ་ཡོད་ནའང་། ངང་བ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པར་
མ་ངེས་ཤིང་། འབྲེལ་བ་འདོད་འཛོད་། རྒྱུ་གདུབ་ཀྱི་མིང་ལ་ཉི་མ་ཀུན་སྟེ་ངང་བ་ལྟ་
བ་ཞེས་འབོད་པའང་། གསེར་གྱི་རྒྱུ་གདུབ་འཁྲུལ་བའི་སྐྱ་དང་། ངང་བའི་སྐྱ་ཆ་འབྲ་

1 གྱིས

བའི་དོན་གྱིས་དེ་ལྟར་འཁོད་པ་ཡིན་གྱི། ཀྱང་གཏུབ་དངོས་ཀྱི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། ཀྱང་
གཏུབ་དངོས་ཀྱི་མིང་ནི་རྩ་བུ་ར་ཞེས་དང་། འདིར་ཀྱང་གཏུབ་ཀྱི་སྒྲ་འབྲེལ་བ་ངང་བའི་
སྐད་ལ་ཡོད་པའི་སྒྲིབ་གྱིས་དེ་ལྟར་གསུངས་པར་བཞེད་དོ། །

(ག) མཐོན་པོའི་ཁྱིམ་འཛེགས་འདི་ནི་དཔང་ལོ་འཇམ། །

ཡང་ན་གྲུབ་རིགས་ཀྱན་པོའི་སྒྲ་ཆེན་ཞེག། །

མཁས་པ་མགྱ་བའི་ལེགས་བཤད་སྟན་པའི་དབྱངས། །

སྒྲིགས་ཕྱིར་བཀའ་བརྒྱད་འཛེན་པར་སྒྲོམ་པ་མིན། །

ཞེས་ཁྱིམ་ཐོན་པོའི་སྟེང་བཞུགས་པ་དེ་ནི་དཔང་སྟོན་ལོ་རྩ་བའཇམ། ཡང་ན་
གྲུབ་ཆེན་གྱི་རིགས་ཏེ་བཀའ་བརྒྱད་པའི་སྒྲིགས་ཀྱི་སྒྲ་ཆེན་ཞེག་གཤམ། གང་ཡིན་པ་
ཐེ་ཆོམ་དུ་གྱུར་པ་དགག་བྲ། དེ་འགོག་བྱེད་ནི། ཁྱིམ་སྟེང་དུ་བཞུགས་པ་དེས་ཟབ་
རྒྱས་ཀྱི་ལེགས་བཤད་རྒྱ་ཆེར་འཆད་པ་བདག་གིས་ཐོས་པས། དེ་ནི་དཔང་ལོ་རྩ་བ་
ཡིན་པ་ལས་བཀའ་བརྒྱད་པའི་འཛེན་པའཇམ་སྒྲ་མར་སྒྲོམ་པ་ཞེག་མིན་ཞེས་ཐེ་ཆོམ་དེ་
འགོག་པ་ལྟ་བུའོ། །

(བ) ཅི་འདི་འཕེགས་བྱེད་དོས་ཀྱི་ཚུ་ཤིང་ངམ། །

ཡང་ན་མཛེས་སྟུག་ཅན་དེའི་གཟུགས་ཀྱི་དཔལ། །

དལ་བུའི་འགྲོས་ཀྱིས་ཉེ་བར་རྒྱ་བྱེད་པའི། །

རྣམ་འགྲུར་མཐོང་ཕྱིར་དེ་ནི་འཁྲི་ཤིང་མིན། །

ཞེས་ཤིན་ཏུ་མཛེས་པ་འདི་ནི། རི་བོ་འཕེགས་བྱེད་ཀྱི་དོས་ལ་སྒྲེས་པའི་ཚུ་
ཤིང་ཤིན་ཏུ་མཉེན་པ་ཅན་ཞེག་ཡིན་ནམ། ཡང་ན་མཛེས་མའི་གཟུགས་གང་ཡིན་ཐེ་

ཆོམ་དུ་གྱུར་བ་དགག་བྲ། དེ་འཕོག་བྱེད་ནི། ཤིན་དུ་མཛེས་ཤིང་མཉེན་པའི་དངོས་
པོ་དེ། དལ་བྱའི་འཕོས་གྲིས་རྒྱ་བའི་རྣམ་འགྱུར་འདི་བདག་གིས་མཐོང་བའི་བྱིར།
འདི་ནི་མཛེས་མའི་གཟུགས་ཡིན་གྱི་འཁྲི་ཤིང་མིན་ཞེས་ཐེ་ཆོམ་དེ་འཕོག་བ་ལྟ་
བུལོ། །

ཡང་ན། མཛོན་དགའི་ཆལ་ན་སྒྲན་པའི་སྒྲ་ལེན་མཁན། །

སྒྲ་ཅིའི་སྟེ་མར་རོལ་བའི་རྒྱང་བྲག་གམ། །

ཡང་ན་ཆགས་ལྷན་ལུས་སྒྲའི་འདོད་པའི་སྒྲ། །

བདེ་དགའི་དོན་སྟོང་ལྷན་བྱིར་བྱང་བས་མིན། །ཞེས་བ་ལྟ་བུལོ། །

ཉེར་གཅིག་བ་སྒྱར་བའི་འཕོག་བ་ནི། དངོས་པོ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་གཙོ་
བོར་བྱས་བ་དགག་བྲ། འཕོག་བྱེད་པ་རོལ་བའི་དངོས་པོ་གཞན་གང་ཡང་རུང་བ་
ཞིག་དང་། དེ་གཉིས་སྒྲ་དོན་གང་རུང་གི་མཚུངས་ཆོས་པན་ཚུན་སྒྱར་བའི་སྒྲོན་ས་
དོན་དུ་དངོས་པོ་གཙོ་བོ་དེ་འཕོག་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

རྩ་བར། བདུད་ཅིའི་བདག་ཉིད་པད་མ་ལ། །

སྒྲ་ཞིང་སྒྲུམ་པའི་སྐར་འབྲས་ཅན། །

ཁྱོད་གདོང་རྒྱ་བ་འདི་ཡོད་བཞིན། །

རྒྱ་བ་གཞན་གྲིས་ཅི་ཞིག་བྲ། །

ཞེས་དངོས་པོ་གཙོ་བོ་རྒྱ་བ་ནི། བསིལ་ཟེར་ལྷན་པའི་བདུད་ཅིའི་རང་བཞིན་
ཅན་དང་། དངོས་པོ་པལ་བ་མཛེས་མའི་གདོང་ནི། ལྷོས་བ་ཅམ་གྲིས་ཡིད་དགའ་བ་
དང་བདེ་བ་སྐྱེད་པའི་བྱིར་གཉིས་ཀ་ལའང་བདུད་ཅིའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཞེས་མཚུངས་
ཆོས་སྒྲ་ལ་སྒྱར། རྒྱ་བས་པད་མ་རྒྱུམ་པར་བྱེད་པས་ན་པད་མ་ལ་སྒྲ་བ་དང་། གདོང་

གི་མཛེས་བཤམ་བད་མའི་མཛེས་བ་དང་འགྲན་བཤམ་བད་མ་ལ་སྤར་ཞེས་མཆུངས་ཆོས་
 རྩལ་སྤར་བ་དང་། ཡང་རྒྱ་སྐད་དུ་རྩལ་གྱི་ཞེས་པ་མིག་འབྲས་ཀྱི་རྒྱལ་མོ་དང་རྒྱ་
 སྐད་གཉིས་ལ་འདུག་པས། བོད་སྐད་དུ་སྐད་འབྲས་ཅན་ཞེས་རྩལ་བསྐྱུས་ཏེ་རྩལ་འདི་
 སྐབས་སུ་རྩལ་བ་ལ་རྒྱ་སྐད་ཀྱིས་བསྐྱོར་བ་དང་། གདོང་གི་སྐབས་སུ་མིག་གི་འབྲས་བུ་
 ལ་གོ་དགོས་པས་རྩལ་སྤར་ཏེ། འདི་གསུམ་རྩལ་ལ་སྤར་བ་དཔང་¹ **འྱིག**་དང་བོད་མཁས་
 ཀྱིས་བཞེད་བ་ལྟར་ཡིན། དེ་ལྟར་རྩལ་དོན་གྱི་མཆུངས་ཆོས་པན་ཚུན་སྤར་ནས།
 དངོས་པོ་པལ་བ་མཛེས་མའི་གདོང་དེ་རྩལ་འདི་གཟུགས་སུ་བཞོད་ནས། དེ་ལྟ་བུའི་
 གདོང་གི་རྩལ་འདི་མཛེས་བ་འདི་ཡོད་བཞིན་དུ་དེ་ལས་གཞན་པའི་ནམ་མཁའི་རྩལ་བ་
 འདིས་ཅི་བྱ་སྟེ་དགོས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་དངོས་པོ་གཙོ་བོ་རྩལ་འདི་མཛེས་བ་དགག་བྱ།
 འགོག་བྱེད་དངོས་པོ་པལ་བ་མཛེས་མའི་གདོང་གི་རྩལ་བ་ཡིན་ནོ། །འབྲུག་འབྲེལ་དུ།
 མཆུངས་ཆོས་སུ་མ་གཉིས་དོན་སྤར་དང་། ཕྱི་མ་སྤར་དུ་བཤད་ཀྱང་། ཁོ་རང་
 གིས་སྤར་དཔེ་རྒྱན་གྱི་སྐབས་སུ། བསིལ་ཟེར་ཅན་གྱི་དགྲ་རྩལ་དང་། ཞེས་པ་སྤར་
 དུ་ཁས་རྒྱངས་ཡོད་པས་འདི་ཡང་དེ་དང་མཆུངས། ཅ་བའི་ཆོག་རྒྱུད་གཉིས་པ། སྤར་
 ཞིང་སྐྱམ་པའི་སྐད་འབྲས་ཅན། ཞེས་པ་སྤར་ཞིང་སྐྱམ་པའི་རྩལ་གྱི། ཞེས་རྒྱ་སྐད་
 རང་སོར་བཞག་ན་གོ་བདེ་བར་གསུངས་སོ། །

- (ག) རྩེ་དགུ་གདེངས་ཅན་གཙུག་ན་མངོན་འཕགས་ཤིང་།
- བདེ་ལེགས་འདོད་དགུའི་དཔལ་གྱིས་ཆོམ་མཛོད་བའི།
- རྒྱལ་བ་དབང་གི་རྒྱལ་བོ་ཡོད་བཞིན་དུ།
- ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་གཞན་གྱིས་ཅི་ཞིག་བྱ།

1 འྱིག

ཞེས་སྤྱར་གཞི་སངས་རྒྱས་དང་ཡིད་བཞིན་གྱི་ཞོར་བྱ་གཉིས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ནི་ཁམས་གསུམ་གྱི་སྤྱི་དགྲའི་གཙུག་ན་མངོན་པར་འཕགས་པ་དང་། སྤྱི་དགྲ་རྣམས་གདེངས་ཅན་ཏེ་སྤྱི་གཟུགས་སུ་བཀོད་ནས་ཡིད་བཞིན་གྱི་ཞོར་བྱ་དེ་སྤྱི་རྣམས་ཀྱི་གཙུག་ན་མངོན་པར་འཕགས་པའམ་མངེས་ཞེས་དོན་སྤྱར་དང་། ཞོར་བྱས་འདིག་རྟེན་གྱི་བདེ་ལེགས་དང་འདོད་དགྲའི་ཡོངས་སྤྱོད་ཟད་མི་ཤེས་པས་ཆོམ་པར་མཛད་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་ལེགས་ཆོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་བདེ་ལེགས་སུ་སྦྱོལ་བས་དོན་སྤྱར་དང་། རྒྱལ་བ་དབང་གི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་སངས་རྒྱས་ཞོར་བྱ་དབང་གི་རྒྱལ་པོའི་གཟུགས་སུ་བཀོད་དེ། རྒྱལ་བ་དབང་གི་རྒྱལ་པོ་ཡོད་བཞིན་དུ་ཡིད་བཞིན་གྱི་ཞོར་བྱ་གཞན་གྱིས་ཅི་བྱ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཡང་གསུང་རྒྱུན་གཞན་ཞིག་ལ། ཡིད་བཞིན་གྱི་ཞོར་བྱ་ནི་སྤྱི་དགྲའི་གདེངས་ཅན་ཏེ་སྤྱི་རྣམས་ཀྱི་གཙུག་ན་མངོན་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྤྱི་དབང་རྒྱལ་པོའི་གཙུག་ན་སྤྱུལ་གྱི་གདེངས་ཀ་མངེས་པ་དོན་སྤྱར། བདེ་ལེགས་འདོད་གྲའི་དཔལ་གྱིས་ཆོམ་པར་མཛད་པའང་དཔེ་དོན་གཉིས་ཀར་དོན་ལ་སྤྱར་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྤྱི་དབང་རྒྱལ་པོ་མགོན་སྐབས་སུ་བཞུགས་བཞིན་དུ། ཡིད་བཞིན་ཞོར་བྱས་ཅི་བྱ་ཞེས་ཞོར་བྱ་ལ་འདུན་པ་དགག་བྱ། སངས་རྒྱས་མགོན་སྐབས་སུ་བཞུགས་པ་འགོག་བྱེད་དུ་གསུངས་པའང་ཡོད།

(བ) རབ་གཅང་ནི་མས་ཡོངས་བཏང་སྡོལ་བསངས་གདོང་། །

གཉིས་སྤྱིས་དབང་པོས་ཀུན་གསལ་ཡིད་འོང་མ། །

ཁྱོད་ཞལ་དག་པའི་མཁའ་དབྱིངས་འདི་མཐོང་བཞིན། །

འདབ་ལྗན་ལམ་གྱི་རྒྱ་མཐོངས་དེས་ཅི་བྱ། །

ཞེས་སྐྱུར་གཞི་རེག་བྱ་དོ་རྗེ་མ་དང་། ཉམ་མཁའ་གཉིས་ཏེ། ལྷའི་ཞལ་རབ་ཏུ་
གཙང་ཞིང་སྤྱི་བ་གཉིས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པའི་དྲི་མ་ཡོངས་སུ་སྤངས་པའི་ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་དང་། ཉམ་མཁའ་ནི་རྩལ་དང་རྟུན་སྤྱོད་སོགས་ཀྱི་དྲི་མས་
དག་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་པས་རབ་གཙང་དྲི་མས་ཡོངས་བཏང་ཞེས་དོན་སྐྱུར་
དང་། ལྷའི་ཞལ་དང་ཉམ་མཁའ་གཉིས་ཀྱི་ཁ་དོག་སྡོ་བསངས་ཅན་ཡིན་པས་སྡོ་
བསངས་ཞེས་དོན་ལ་སྐྱུར། གཉིས་སྤྱེས་དབང་པོ་ནི་ཆེ་མས་དང་ཆུ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་
འཇུག་པས། ལྷ་ལ་ཆེ་མས་ཀྱི་ཐེང་བས་ཞལ་ཀྱི་ཁྱོན་ཀུན་གསལ་བ་དང་། ཉམ་མཁའ་
ལ་ཆུ་བའི་འོད་ཀྱིས་ཁྱོན་ཀུན་གསལ་བར་བྱེད་པས་ན་གཉིས་སྤྱེས་དབང་པོ་ཀུན་
གསལ་ཞེས་སྐྱུར་དང་། ཡིད་འོང་མ་ཞེས་དོན་ལ་སྐྱུར་ཏེ། ལྷའི་ཞལ་ཉམ་མཁའི་
གཟུགས་སུ་བཀོད་ནས་འདི་འདྲའི་ལྷའི་ཞལ་མཐོང་བཞིན་དུ། རྩ་མཐོངས་ཏེ་ཉམ་
མཁའ་མཛེས་པའི་མདངས་སྡོན་དེས་ཅི་ཞིག་བྱ་ཞེས་དགག་བྱ་ཉམ་མཁའི་མདངས་
སྡོན་ཀྱི་མཛེས་པ་དང་། འགོག་བྱེད་ནི། ལྷ་མོའི་ཞལ་སྡོན་པོའི་མདངས་དང་ལྷན་བ་
འདི་མཐོང་བཞིན་དུ་ཞེས་པའི་ཆོག་འདི་ཡིན་ནོ། །

ཡང་ན། གདངས་སྤྲོན་ན་བའི་བཅུད་ལེན་བདུད་ཅིའི་དཔལ། །

དབྱངས་ལྷན་འགྱུར་**འཁྱགས་**¹སྡོང་གི་འབབ་སྟེགས་ཅན། །

ལུས་ཐའི་སྤྱ་དབྱངས་མགིན་མཛེས་སྤྱིང་བུའི་སྤྱ། །

ཐོས་བཞིན་དྲི་ཟའི་རྒྱད་མངས་དེས་ཅི་བྱ། །ཞེས་དོན་ལ་སྐྱུར་བ་ལྷ་བུའོ། །

ཉེར་གཉིས་པ་དོན་གཞན་འགོག་པ་ནི། བྱ་བའི་གནས་ཚད་ལས་བཞུལ་གང་།

1 ཞག

ཆེ་མ་པ་མེད་པ་ལ་ཡ་མཆན་པ་ལྟ་བུའི་དོན་དགག་བྱ། དེ་འགྲོག་བྱེད་ནི། དེ་དང་ཆོས་
མཆུངས་ཀྱི་དོན་གཞན་ཞིག་དཔེའི་ཚུལ་དུ་བཀོད་ནས་ཡ་མཆན་ཚུལ་པའི་སྒོ་དེ་
འགྲོག་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

ཅ་བར། ཐམས་ཅད་མནན་ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས་ནི། །

ནམ་གཞོན་ཆེ་མ་པ་མེད་པ་མཆར། །

འོན་ཀྱང་བསྐྱེད་བྱ་འབར་བ་ལ། །

ཆེ་མ་པ་དག་ནི་ནམ་ཞིག་མཐོང་། །

ཞེས་རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་ཀྱི་བསོད་ནམས་དང་དབྱང་སྟོབས་ཀྱིས་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་
ཟེལ་གྱིས་མནན་བྱང་། ད་དུང་རྒྱལ་ཐབས་ཀྱིས་ནམ་པར་གཞོན་པ་ལ་སྒོ་ཆེ་མ་པ་མེད་
པ་འདི་ནི་དོ་མཆར་རོ་སྟམ་པ་དགག་བྱ། དེ་འགྲོག་བྱེད་ནི། འོན་ཀྱང་བྱ་བ་དེ་ལ་ཡ་
མཆན་ཅི་ཡོད་དེ། བསྐྱེད་བྱ་འཕམ་མེ་རབ་ཏུ་འབར་བ་ལ་ཡང་བྱད་ཤིང་ཅི་ཙམ་བཏབ་
ཀྱང་ཆེ་མ་པ་ནི་མ་མཐོང་ངོ་། །ཞེས་དེ་དང་ཆོས་མཆུངས་པའི་དོན་གཞན་ཞིག་བཀོད་
ནས། བྱ་བ་དེ་ལ་ཡ་མཆན་ཚུལ་པའི་སྒོ་འགྲོག་པ་ལྟ་བུ་ལོ། །

(ག) སྲིད་འདིར་དུབ་པའི་འགྲོ་ལ་ཀུན་མཁྱེན་གྱིས། །

རིས་སྤྱ་ཆད་མེད་བདེ་ལེགས་སྟོལ་བ་མཆར། །

འོན་ཏང་མཐུན་པའི་རྒྱ་རྒྱུ་ཆོགས་པ་ལ། །

འབྲས་བྱ་འབྱུང་བ་དངོས་པོའི་གཤིས་ལུགས་ཡིན། །

ཞེས་སྲིད་པའམ་འཁོར་བ་འདི་ལ་ཞེན་བ་གཏིང་ཟབ་པའི་འགྲོ་བ་ཀུན་ལ། ཡང་
དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱུས་ཀྱིས། གནས་སྐབས་དང་། མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བྱ་
བདེ་སྐྱེད་ཏུ་བསྐྱེད་བསྐྱེད་པས། མཐོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པ་ལ་ངོ་

མཆར་བ་ཅི་ཡོད་ཅེས་བྱ་བ་དེ་ལ་ཡ་མཆན་པའི་སྒོ་དགག་བྱ། དེ་འགོག་བྱེད་ནི། འོན་
ཏང་མ་ཐུན་པའི་རྒྱ་རྒྱུན་ནས་དང་། ས། རྒྱ། ལུང། རྩོ། གཤེར་ཆོགས་པ་ན་རང་འབྲས་
ནས་¹གྱི་རྒྱ་གྱེས་པ་ལྟར། རྒྱ་རྒྱུན་ཆོགས་ན་འབྲས་བུ་འབྲུང་བ་དངོས་པོ་ཀྱང་གྱི་
གཤེས་ལུགས་སམ་རང་བཞིན་ཡིན་ཞེས་ཡ་མཆན་གྱི་སྒོ་དེ་འགོག་པ་ལྟ་བུའོ།

(བ) རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་ཀྱང་གཞིགས་པའི་ཐུགས། །

ད་དྲུང་ཡོན་ཏན་འཆོལ་བ་འདྲིས་ཅི། །

འོན་ཀྱང་མི་ཟད་ཟབ་ཡངས་རྒྱ་བོའི་གཏེར། །

ཏྲ་ཏུ་རྒྱ་སྒྲན་མ་ལུས་སྤྱད་ལ་ལྟོས། །

ཞེས་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་མངའ་ཡང་། ད་དྲུང་
འོས་པ་མེད་པར་ཡོན་ཏན་འཆོལ་བ་ལ་འདྲིས་པ་སྟེ། ཏ་ཅང་གེལ་བ་ཆེ་བ་འདི་ནི་ཡ་
མཆན་པ་ཞིག་ཡིན་ཞེས་དགག་བྱ། དེ་འགོག་བྱེད་ནི་འོན་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་ཟབ་ཅིང་
ཡངས་པའི་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོས་ཀྱང་རྒྱ་རྒྱུན་མང་པོ་སྤྱད་པ་ལ་ལྟོས་ཞེས་བྱ་བ་
དེ་དང་ཆོས་མཚུངས་ཀྱི་དོན་གཞན་ཞིག་དཔེར་བཞེད་ནས་ཡོན་ཏན་མ་བསྐྱབས་
པར་ཐུགས་སུ་རྒྱུད་པ་ཟེར་བ་ལ་སོགས་པའི་ཡ་མཆན་གྱི་སྒོ་དེ་འགོག་པ་ལྟ་བུའོ།

ཡང་ན། ལུས་ཅན་སྤྱད་པའི་བདེ་ལ་རི་ཅན་བྱ། །

སྤྱད་པས་ནམ་ཡང་འོས་པ་མེད་འདི་མཆར། །

འོན་ཀྱང་ཏྲ་གཏོང་མེ་ལྷེ་རབ་འཐིགས་པས། །

ཏྲ་ཏུ་རྒྱ་གཏེར་འོས་པ་མེད་འབྲུང་ལ་ལྟོས། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

1 -གྱི་

ཉེར་གསུམ་པ་རྒྱུ་འགྲོག་པ་ནི། དུལ་ལམ་དངོས་པོ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་
ཞི་བྱེད་ཆོས་ལ་བསྟོད་བསྐྱེད་སོགས་ཅི་རིགས་བྱེད་པ་དགག་བྱ། དེ་འགྲོག་བྱེད་
ཀྱི་ཆོག་ནི། དུལ་གང་གི་བྱེད་ཆོས་དེའི་རྒྱ་མཆན་གཞན་དུ་བྱས་ནས། དུལ་དེ་ལ་
བསྟོད་བསྐྱེད་སོགས་བྱེད་པ་འགྲོག་པ་ལྟ་བུའོ། །དཔེར་ན།

ཅ་བར། སྦྱིན་པ་པོ་ཞེས་ནམ་ཡང་ནི། །
མི་དབང་ཁྱོད་ལ་མི་བསྟོད་དེ། །
གང་ཕྱིར་སྟོང་བས་ཁྱོད་ཀྱི་ནོར། །
རང་གི་ཉིད་དུ་བསམས་ནས་ལེན། །

ཞེས་མངའ་འབངས་ཀྱན་ལ་འོངས་སྟོན་ཉི་རིང་མེད་པར་སྟེར་བའི་རྒྱལ་པོ་
ཁྱོད་ལ། སྦྱིན་པ་པོ་ཞེས་མི་བསྟོད་དེ། སྟོང་བ་པོ་ནམས་ཀྱིས་ཁྱོད་ཀྱི་ནོར་དེ་ལ་རང་
གི་ནོར་ཀྱི་འདུ་ཤེས་བཞག་ནས་ནོར་དེ་དག་ལེན་པ་ཡིན། ཞེས་རྒྱལ་པོའི་སྦྱིན་པའི་
བྱ་བ་ལ་བསྟོད་པ་དགག་བྱ། དེ་འགྲོག་བྱེད་ནི། རྒྱལ་པོས་བསམགས་པའི་ནོར་དེ་སྟོང་
བ་པོ་རང་གི་དངོས་པོ་ཉིད་དུ་བསམས་ནས་ཞེས་རྒྱལ་པོའི་སྦྱིན་པའི་བྱ་བ་དེའི་རྒྱ་
མཆན་གཞན་དུ་བྱས་ནས་རྒྱལ་པོ་ལ་བསྟོད་པ་འགྲོག་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ལ་དབང་ལོ་
དང་བོད་མཁས་ཀྱིས་རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་ལ་མ་བསྟོད་ཅེས་འདས་ཆོག་སྒྱུར་གྲང་། མི་
བསྟོད་ཅེས་མ་འོངས་པ་ལ་སྒྱུར་ན་གོ་བདེ་བར་གསུངས།

(ག) དབྱངས་ཅན་མ་དེས་བདག་ཅག་ལ། །
དག་གི་དངོས་བྱུང་ལེགས་སྟོལ་གྲང་། །
ཁྱོད་ནི་ཀྱན་ཀྱི་ཤེས་རབ་སྒྲུ། །
ཡིན་ཕྱིར་བསྟོད་ཆོག་ཅི་ཕྱིར་སྒྲུ། །

ཞེས་ལྷ་མོ་དབྱངས་ཅན་མས་བདག་ཅག་ལ་དག་གི་དངོས་གྲུབ་སྦྱལ་བ་ལ་
བསྟོད་པ་དགག་བྱ། དེ་འགོག་གེད་ནི། ལྷ་མོ་ཁྱོད་གིས་སྟོན་སྟོབ་ལམ་དུ་ཐུགས་
བསྐྱེད་དང་དམ་བཅའ་ཉ་ཅང་བཙན་བ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་ལྷ་བྱུང་པར་ཅན་ཡིན་ཕྱིར་
ཁྱོད་ལ་བསྟོད་པའི་ཆོག་ཅིའི་ཕྱིར་དུ་སྦྱ་ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ། །

(བ) དཔལ་ཞིང་རྒྱལ་པོད་སྟོང་གི་སྟོབས་ཉིད་དུ། །

གསེས་པས་ཕྱིར་ཁོ་ལ་རྣམ་པར་གཞོན་ཏེ་ཞེས། །

མི་བདག་ཁྱོད་ལ་བསྐྱུགས་བརྗོད་སུ་ཞིག་སྦྱབ། །

སྟོན་བསགས་ལེགས་པར་བྱས་དེའི་མཐུ་ཁོ་ན། །

ཞེས་རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་ཤིན་ཏུ་དཔལ་ཞིང་རྒྱལ་པོད་ཅན་ཏེ་དཔལ་བ་བྱུང་པར་ཅན་
སྟོང་གི་སྟོབས་སུ་རྫོགས་པའམ་སྟོང་ལ་གསེས་པས། པས་ཁོ་ལ་མཐའ་དག་རྣམ་པར་
གཞོན་པ་དེར་ཁྱོད་ལ་བསྐྱུགས་བ་སུ་ཞིག་གིས་བསྐྱབ་པར་འགྱུར། ཞེས་བ་དགག་བྱ།
དེ་འགོག་གེད་ནི། དག་སྡེ་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་བྱ་བ་དེ་ནི་ཁྱོད་ཀྱི་སྟོན་བསགས་
བསོད་ནམས་ཀྱི་མཐུ་ཁོ་ན་ཡིན། ཞེས་རྒྱལ་པོ་ལ་བསྟོད་པ་དེར་མི་འོས་པའི་རྒྱ་
མཆན་གཞན་བཀོད་ནས་འགོག་པ་ལྟ་བུའོ། །འདིའི་གོང་གི་རྒྱ་འགོག་ནི་རྒྱ་འབྲས་
གཉིས་སུ་བྲེས་པའི་རྒྱ་འགོག་པ་དང་། འདིར་རྒྱ་ས་འགོག་པ་ཞེས་པ་ནི། ཤེས་བྱེད་
ཀྱི་རྒྱ་དང་འདྲ་བར་རྒྱ་མཆན་ལ་རྒྱའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་ཡིན་པས། བྱ་བ་དེའི་རྒྱ་
མཆན་བྱུང་པར་དུ་བྲེས་ནས་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །

ཡང་ན། མཉེན་ལྗེས་ལུས་ཀྱི་སྟོད་པ་ཆང་བྱུང་གིས། །

བདེ་ཆེན་ཀྱན་དགའི་དཔལ་བཟང་ལེགས་སྟེར་ཞེས། །

༥ དོན་གཞན་བཀོད་པའི་རྒྱ་ལ། མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་གཉིས་ལས།

གང་ཞིག་དངོས་འགའ་རབ་བཞོད་ནས།

དངོས་པོ་གཞན་དག་འགོད་པ་དེ། །

དོན་གཞན་བཀོད་པར་ཤེས་པར་བྱ།

343

དང་འབྲ་བའམ་མི་འབྲ་ཡང་རུང་། གཙེ་བོ་སྤྲ་མ་དེ་སྦྱབ་ཕྱེད་དུ་འགྱུར་བ་ཁོ་ན་འགོད་
དགོས་པའི་བྱད་པར་ཡོད་པ་དཔང་ལྷིག་ཏུ་གསལ་ལོ། །གཞན་ཡང་རྒྱན་འདིར།
བསྦྱབ་བྱ་སྤོན་ལ་བཀོད་པ་དང་། དེའི་སྦྱབ་ཕྱེད་ཆོག་ཅུས་པ་ཅན་བཀོད་པ། སྦྱབ་ཕྱེད་
དེ་ཡང་བསྦྱབ་བྱ་ལས་དོན་གཞན་ཞིག་ཡིན་པ་བཅས་གསུམ་ཆང་དགོས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། རྒྱན་འདི་ལ་དབྱེན་བརྒྱད་དེ།

ཀུན་བྱབ་བྱད་པར་ལ་གནས་དང་། །

སྦྱར་དང་འགལ་བའི་དོན་གཞན་དང་། །

མི་འོས་དོན་དང་འོས་པའི་དོན། །

འོས་དང་མི་འོས་དོན་གཞན་དང་། །

མི་འོས་འོས་པའི་དོན་གཞན་ནོ། །ཞེས་སོ། །

དང་བོ་ཀུན་བྱབ་ཀྱི་དོན་གཞན་བཀོད་པ་ནི། བསྦྱབ་བྱ་དངོས་པོ་གང་ཡང་
རུང་བ་ཞིག་གི་རང་བཞིན་ནམ་གནས་ཚུལ་བྱད་པར་བ་ཞིག་སྤོན་ལ་བཀོད་ནས། དེ་
སྦྱབ་ཕྱེད་ཀྱི་རྒྱ་མཆན་དུ། ཀུན་ལ་བྱབ་པའི་དོན་ཅུས་པ་ཅན་གཞན་ཞིག་བཀོད་པ་ལྟ་
བུ་ལ་ཟེར། སྤྲ་ཐང་ལོ་རྩ་བ་དང་སྤོན་འགོ་ཡབ་སྐུ་ཀྱི་གསུང་རྒྱན་ལྟར་ན།

རྩ་བར། དེས་པ་ལ་ནི་སྤྱ་ཞིག་འགོངས། །

ལེགས་ལྷན་འགོ་བ་རྣམས་ཀྱི་མིག་ །

ཉི་མ་དང་ནི་རྩ་བ་ཡང་། །

ཅུབ་པར་འགྱུར་བ་ཉིད་ལ་ལྟོས། །

ཞེས་ཆོག་རྒྱུ་མཐའ་མ་། །དེས་པ་ལ་ནི་སྤྱ་ཞིག་འགོངས། །ཞེས་པ་རྩ་བར་ཆོག་རྒྱུ་མཐའ་མ་ལོ། །

སྤོན་དུ་མཛད་པའི་གསུང་རྒྱལ་འདི་ནི། སྦྱེས་པའི་མཐར་འཁེབས་འདིག་པའི་དེས་

མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་ནམ་གཉིས་སུ་འདྲུག་པའི་རྟགས་སུ་
འགྲོ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན། འོན་ཀྱང་སྒར་ཐང་བ་སོགས་ཀྱིས་གསུང་ཚུལ་ལ། མཁས་པ་ལ་
ལས་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་དུ་འབྲེལ་ཆགས་ཀྱང་སྐྱབ་བྱེད་དེ་ཀྱན་ལ་བྲབ་པ་དང་།
བསྐྱབ་བྱ་ལས་དོན་གཞན་པའི་བྲད་ཆོས་གཉིས་ཅུང་ཟད་མ་ཆང་བས་མ་ཐུན་དཔེར་
འབྲུང་བ་མ་གཏོགས་སྐྱབ་བྱེད་དུ་མི་འགྲོ་བར་བཞད་ནའང་། སྒར་ཐང་བས་བརྗོད་
བྱའི་ཆོག་གི་ཉམས་གཙུག་པོ་བྱེད་པ་དང་། མི་རྟ་སོགས་ཀྱིས་བྱ་གཞུང་ལྟར་སྐྱབ་བྱེད་
ཀྱི་ཆོག་གི་རུས་པ་གཙུག་པོ་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་བཞེད་ཚུལ་ཐ་¹དད་པ་ཅན་ཡིན་པར་
གསུངས་སོ། །

(ག) ཐེག་ལེ་མཆོག་མར་ཆགས་པའི་ཆངས་པ་ཡིས། །

གདོང་བཞི་བྱང་བ་འདི་ལ་སྐྱེ་ཡིས་དཔོན། །

ལམ་དུ་མ་ཞུགས་ལུས་ཅན་མཐའ་དག་ནི། །

འདོད་པས་གཟེར་བས་འཁོར་བར་ལྷུང་ལ་ལྟོས། །

ཞེས་སྟེ་ཆང་ཆངས་པ་ལྟའི་བྱ་མོ་ཐེག་ལེ་མཆོག་མ་ལ་ཆགས་པ་སྐྱེས་པས།
གདོང་བཞི་བྱང་བ་འདི་ལ་དཔོན་པས་ཅི་བྱ་སྟེ་ཞེས་པ་བསྐྱབ་བྱ་དང་། སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་
ཆོག་ནི། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གང་གི་ལམ་དུ་མ་ཞུགས་པའམ། འཕགས་ལམ་བྱུང་ལ་མ་
སྐྱེས་པའི་ལུས་ཅན་རྣམས་ནི་མ་དེག་པའི་དབང་གིས་ཉོན་མོངས་པའི་འདོད་པས་
གཟེར་བ་ལས། ཡང་ཡང་འཁོར་བར་འཁོར་བ་འདི་ལ་ལྟོས་ཞེས་ཀྱན་ལ་བྲབ་པའི་
སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

1 དད

(བ) གྲེ་མ་སྒྲོན་གྱི་རྒྱལ་རབས་མཆན་ལྡན་པ། །

མཐའ་དག་མི་སྤྲོན་སྤྱེ་པོས་ཅད་ནས་བྱང་། །

འདུས་བྱས་ཀྱན་གྱི་རང་བཞིན་འཇིག་པའི་ཆོས། །

མཁས་ཀྱང་གཞན་དུ་བསྐྱར་བར་གཤམ་བཞོད། །

ཅེས་བསྐྱབ་བྱ་སྒྲོན་གྱི་པོད་རྒྱལ་གཏའ་ཁྱི་བཅན་པོ་དང་། སྒོང་བཅན་སྤུལ་པོ་
སོགས་གྱི་རྒྱལ་རབས་མཆན་ལྡན་ནས་གདུང་བརྒྱད་ཁྱད་པར་ཅན་དེ། རྗེས་སུ་སྤྲིག་
སྒྲོད་གྱི་རྒྱལ་པོ་སྤང་དར་མ་སོགས་མི་སྤྲོན་གྱི་སྤྱེ་པོའི་ཆོགས་ཀྱིས་ཅད་ནས་རྫོགས་
པ་དེ་དང་། དེའི་སྐྱབ་བྱེད་ནི། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་འཇིག་པའི་
ཆོས་ཅན་ཡིན་པ། མཁས་པ་སྤུལ་ཀྱང་གཞན་དུ་བསྐྱར་བར་མི་རུས་སོ། །ཞེས་དངོས་
པོ་ཀྱན་ལ་ཁྲབ་པའི་རོན་གཞན་ཞིག་བཞོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་ན། དོམས་མེད་འདོད་པའི་དགའ་བར་ཉག་ཅེན་པའི། །

བཅེ་ལྡན་མཛའ་བའི་གྲོགས་དག་རིང་ནས་བྲལ། །

གྲེ་མ་འཇིག་རྟེན་སྐྱུ་མའི་མིག་འབྱུལ་ཅན། །

འདུ་འབྲལ་རེས་སུ་བྱུབ་པ་སྤིང་པའི་གཤེས། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་པ་ཁྱད་པར་ལ་གནས་པའི་རོན་གཞན་བཞོད་པ་ནི། བསྐྱབ་བྱ་བརྗོད་
འདོད་ཀྱི་དངོས་པོའི་བྱེད་ལས་ཁྱད་པར་ཅན་ཞིག་ལ། དེའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་དེ་དང་
མཚུངས་པའི་དངོས་པོ་གཞན་གྱི་བྱེད་ལས་ཁྱད་པར་བཞིག་བཞོད་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར།
སྤར་ཐང་བ་དང་སྒྲོན་འགྲོ་ཡབ་སྤུལ་གྱི་གསུང་རྒྱན་ལྟར་ན།

རྩ་བར། བདག་ཐོབ་མིན་ནས་ཆེན་པོ་རྣམས། །

གཞན་གྱི་སྤྲུག་བསྐྱལ་ཞི་སྤང་བུའོ། །

ཚུ་འཛིན་འདི་དག་ལུས་ཅན་གྱི། །

ཡོངས་སུ་གདུང་བ་འཕྲོག་པར་བྱེད། །

ཅེས་བསྐྱབ་བྱ་སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོའི་བདག་ཉིད་ཐོབ་ནས་གཞན་དོན་ལ་འབྲུག་པ་
མ་ཡིན་ནམ་སྟེ་ཡིན་ལ། གཞན་ཡང་སྤྲེས་བྱ་ཆེན་པོ་ཐུགས་བརྩེ་བ་དང་ལྷན་བ་རྣམས་
གྱིས་ཀྱང་། ཆོས་བྱུང་པར་ཅན་སྤྲེ་བོ་གཞན་གྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཞི་བའི་སྤྲད་དུ་ཐབས་
མཁས་གྱི་མཛད་པ་དུ་མ་མཛད་དོ། །ཅེས་དང་། དེའི་སྐྱབ་བྱེད་རུས་པ་ཅན་སེམས་
མེད་པ་ཚུ་འཛིན་འདི་དག་གིས་ཀྱང་། ལུས་ཅན་རྣམས་¹གྱི་ཆ་བའི་གདུང་བ་ཡོངས་
སུ་འཕྲོག་པའམ་སེལ་བར་བྱེད་དོ། །ཞེས་ཡོངས་གྲགས་གྱི་འགྱུར་ལས་རྟེན་བ་བྱི་
མའི་ཆོག་རྟེན་དེ་སྤྲ་མར་བཀོད་ནས་འབྲེལ། སི་རྩའི་རྩེས་འབྲང་དང་བོད་
མཁས་སོགས་གྱིས་ཡོངས་གྲགས་གྱི་འགྱུར་ལྟར་གསུངས་ཏེ།

ཚུ་འཛིན་འདི་དག་ལུས་ཅན་གྱི། །

ཡོངས་སུ་གདུང་བ་འཕྲོག་པར་བྱེད། །

བདག་ཐོབ་མིན་ནམ་ཆེན་པོ་རྣམས། །

གཞན་གྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཞི་སྤྲད་དུ་ལོ། །

ཞེས་ནམ་མཁའི་ཚུ་འཛིན་འདིས། བརྟན་པ་དང་གཡོ་བའི་ལུས་ཅན་རྣམས་གྱི་
ཆ་བའི་གདུང་བ་ཞི་ཞིང་འཕྲོག་པར་བྱེད་པ་འདི་ནི། བདག་ཅག་རྣམས་གྱི་བསོད་
ནམས་ལས་ཐོབ་པ་མིན་ནམ་ཞེས་བ་བསྐྱབ་བྱུང་བཀོད་ནས། སྤྲེས་བྱ་ཆེན་པོ་རྣམས་
ནི་གཞན་གྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཞི་བར་བྱེད་པའི་ཆེད་དུ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་གོ་འཕང་
མཛོད་དུ་བྱས་ཤིང་ལན་དང་རེ་བ་ལ་མི་ལྟོས་པར་གཞན་པའི་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་པ་ནི་

1 གྱིས

སྤྱི་སྤྱི་ཆེན་པོའི་བྱེད་ཆོས་ཁོ་ནའོ། །ཞེས་གཞན་ལ་མེད་པའི་བྱེད་ལས་བྱེད་པར་
 ཅན་གྱིས་སྤྱི་བཞུགས་པ་ལྷན་བྱེད་པའོ། །ཡང་འདི་ལ་བོད་མཁས་པས་སྤྱི་ནི་སྤྱི་སྤྱི་ཆེན་པོ་
 མིན་ཡང་། ཚེ་བའི་གདུང་བ་འཕྲོག་པ་བསྐྱུ་བ་བྱ། སྤྱི་སྤྱི་ཆེན་པོ་ནམས་ལན་དང་མེ་
 བ་ལ་མི་སྤྱི་སྤྱི་བར་གཞན་དོན་ཁོ་ན་སྤྱི་བཞུགས་པ་དེ་སྤྱི་བྱེད་དུ་བཞུགས་པ་འབྲེལ་བའི་བར་
 གསུངས། ས་སྤྱི་དག་ཆོས་ཀྱིས་འདིའི་སྤྱི་བྱེད་ནི། ཉི་མ་ལ་སོགས་པའི་འདི་གཉེན་
 ན་མཐུ་ཆེ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་ནམས་ཀྱང་གཞན་གྱི་སྤྱི་བྱེད་པ་ཞི་བའི་སྤྱི་བྱེད་དུ་བྱུ་
 བོ་ཞེས་ཀྱང་འབྲེལ་ལོ། །རྒྱུ་འདི་གཉིས་ཀྱི་ཅེ་བའི་ཆོག་ཟེན་འཕྲོད་ཚུལ་ལ། སྤྱི་བྱེད་
 གྱི་ཆོག་གི་རྒྱས་པ་གཙོ་བོར་ཐོན་པ་དང་། ཡང་ན། སྤྱི་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་གི་ཉམས་
 གཙོ་བོར་ཐོན་པའི་བཞེད་ཚུལ་གཉིས་ལ་གོ་བ་མ་ལོན་པར། ལ་ལས། སྤྱི་བྱེད་ཀྱི་ལས་
 སྤྱི་བྱེད་པ་ནི། རྒྱ་བོ་དངོས་པོའི་དཔེར་འགྱུར་ཞིང་། གུན་བྱེད་སོགས་ཀྱི་དོན་
 མེད་པར་འགྱུར་བར་བཞུགས་པའོ། །འདིའི་བཞུགས་ཀྱི་ཆོག་གི་ཉམས་ཀྱིས་གཙོ་བོར་
 མཚུངས་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པ་ཅམ་མ་ཡིན་པར། གོང་སྤྱི་སྤྱི་ལྷན་ཆོག་གི་མེད་སྤྱི་མེད་
 སྤྱི་བྱེད་དུ་འགྱུར་བར་མ་ཟད་སྤྱི་བྱེད་ཀྱི་དངོས་པོ་དེ་སྤྱི་བྱེད་པ་ཞིག་མིན་པར་
 གུན་ལ་བྱེད་པའི་དངོས་པོ་རྒྱས་པ་ཅན་དང་། ཡང་ན་དངོས་པོའི་བྱེད་ལས་གཞན་དང་
 མི་འདྲ་བའི་བྱེད་པར་ཅན་ཞིག་ཡིན་པ་གོ་རྒྱས་པས། གཞུང་དོན་གོ་རིམ་དགྲགས་
 པའི་སྤྱི་བྱེད་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །

- (ག) ཉི་མའི་གཉེན་གྱི་སྤྱི་བྱེད་ཀྱི་ཡིས། །
- གདུལ་བྱེད་ཀྱི་ཡིན་ཏན་རྒྱས། །
- ལང་ཆོ་དར་བའི་སྤྱི་བྱེད་ལས་ལེ། །
- བཞེད་ཀྱིས་ཆགས་ལྷན་དགའ་བ་འཕེལ། །

ཞེས་ཉི་མའི་གཉེན་ཏེ་སྟོན་པ་ཤུག་སྤྱབ་པས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རིམ་པར་
བསྐྱོར་བའི་སྤྲུགས་རྩེ་ལས། གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལེགས་ཆོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྒྱས་པ་
བསྐྱུ་བ་བྲ། སྤྱབ་བྱེད་ནི་རྒྱ་རྒྱེན་འཛོམས་ན་འབྲས་བྱ་འཕེལ་བ་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ལང་
ཆོ་དར་བའི་གཞོན་ནུ་མའི་བཞིན་མངེས་སྤྲུག་ལས་ཆགས་ལྷན་གྱི་སྤྱེ་བོའི་རྒྱུད་ལ་
དགའ་བ་འཕེལ་ལོ། །ཞེས་མངེས་མའི་བཞིན་གྱིས་འདོད་ལྷན་ལ་ཆགས་པ་འཕེལ་
བའི་བྱེད་ལས་ཁྱད་པར་ཅན་སྤྱབ་བྱེད་དུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་སྤྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་གི་ཉམས་
གཙོ་བོར་ཐོན་པ་ལས། སྤྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་གི་རྒྱས་པ་གཙོ་བོར་ཐོན་མི་དགོས་པར་
བཞེད་པ་ལྟ་བུའོ། །

(བ) མགོན་ཁོད་རང་བདེའི་དཔལ་ལ་མ་ཆགས་པར། །

གཞན་ལ་ཕན་པ་འབའ་ཞིག་སྤྱབ་པར་མཛད། །

ཐོངས་པར་གྱུར་ཀྱང་གཞན་དོན་ལ་དགེས་པ། །

དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་ལྷན་སྤྱེས་རང་བཞིན་ཡིན། །

ཞེས་མགོན་པོ་ཁོད་ཀྱི་མཛད་པ་ཁྱད་པར་ཅན་རང་བདེའི་འདོད་པ་ལ་མ་ཆགས་
པར་གཞན་ཕན་གྱི་བྱ་བ་ཁོན་ལྟར་མཛད་པ་བསྐྱུ་བ་བྲ། སྤྱབ་བྱེད་ནི་རང་ཉིད་ཅི་འདྲ་
ཐོངས་པར་གྱུར་ཀྱང་དེ་ལ་ཅུང་ཟད་ཅམ་ཡང་མི་སེམས་པར་གཞན་དོན་འབའ་ཞིག་
སྤྱབ་པ་ལ་སྤྲུགས་མཉེས་པ་ནི་དམ་པ་སྟེ། བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔལ་རྣམས་ཀྱི་ལྷན་སྤྱེས་
ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ཞེས་བསྐྱུ་བ་བྲ། ཁྱད་པར་ཅན་ཞིག་དང། སྤྱབ་བྱེད་ཀྱང་དེ་ལས་རྒྱ་ཆེ་
ཞིང་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ཆོག་གི་རྒྱས་པ་གཙོ་བོར་ཐོན་པ་ཞིག་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་ན། གོགས་ཁོད་ལྟ་རིག་ཤེས་བྱའི་གནས་ཀྱང་ལ། །

ངལ་མེད་བཙུན་པས་ཡོན་ཏན་ལྷན་ལེན་མཛད། །

རོམས་མེད་ཐོས་པའི་པ་མཐར་ལེགས་བཞོད་པའི། །

སྒྲིང་སྒྲོབས་འཛིན་པ་མཁས་པ་སྤྱི་ཡི་གཤེས། ། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

གསུམ་པ་སྦྱར་བའི་རོན་གཞན་བཞོད་པ་ནི། བཛོད་འདོད་ཀྱི་དངོས་པོ་ཞིག་གི་གནས་ལུགས་བསྐྱབ་བྱར་བཞོད་ནས། དེའི་སྦྱབ་བྱེད་དེ་དང་རིགས་མཚུངས་ཀྱི་རོན་གཞན་ཞིག་སྦྱ་ལ་སྦྱར་བར་མ་བྱེད། སྦྱ་གཅིག་པོ་དེ་རོན་ཏུ་མ་ལ་སྦྱར་ཏུ་ཏུང་བ་ཞིག་བཞོད་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

ཙམ་པ། མ་ལ་ཡ་ཡི་རྒྱུད་གིས་ནི། །

འཛིག་རྟེན་དགའ་བ་སྦྱེད་པར་བྱེད། །

དྲུགྱི་ཆུ་དང་ཡང་དག་ལྟ། །

ཀུན་གྱི་སྒྲིང་སྒྲུག་མ་ཡིན་ནམ། །

ཞེས་རི་བོ་མ་ལ་ཡ་ཡི་རྒྱུད་ནི་ཤིན་ཏུ་བསེལ་བས། འཛིག་རྟེན་གྱི་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་དགའ་བ་སྦྱེད་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་པ་བསྐྱབ་བྱ་དང་། སྦྱབ་བྱེད་དྲུགྱི་ཆུ་ནི། ལྷོའི་རྒྱུད་དང་། གཡས་ཕྱོགས་དང་། རྩེ་སྤྱོད་མཐུན་པ་སོགས་ལ་འཇུག་པས། དེ་ལ་ལྷོ་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱུད་ལྟན་པ་དང་། དེ་གཞན་གྱི་ལྷོ་དང་རྩེ་སྤྱོད་མཐུན་པར་འཇུག་པས་འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་སྒྲིང་ཏུ་སྦྱག་པ་མ་ཡིན་ནམ། ཞེས་སྦྱ་གཅིག་གིས་རོན་ཏུ་མ་སྒྲོན་པ་ལ་སྦྱར་བ་ལྟ་བུའོ། །

(ག) འགྲོ་བའི་མགོན་ཏུ་ཟས་གཙང་སྤྱོད། །

མཚན་དཔེའི་གཟི་བྱིན་སྒྲ་ན་འབར། །

ལྷན་རྒྱ་¹རྩ་མངའ་འབངས་ཀྱི།

རལ་བའི་ཅོད་པན་ཅེན་འབྱིང་།

ཞེས་འགྲོ་བའི་མགོན་པོ་ཟས་གཙང་སྤྲས་ཀྱི་སྤྱུ་ལ་མཆན་བཟང་པོ་སོ་གཉིས་
དང་། དཔེ་བྱད་བརྒྱད་ཅུའི་གཟི་བྱིན་སྒྲ་ན་འབར་བ་སྟེ་མཆན་དཔེས་བརྒྱན་པ་བསྐྱབ་
བྱ། སྤྱབ་བྱེད་²རྩ་རྩེ། ལྷན་ཞེས་པ་སྟོན་དང་ཤར་ཕྱོགས་སོགས་དོན་མང་པོ་
ལ་འཇུག རྩ་རྩེ་རྒྱལ་བོ་སྟེ་བསྐྱབ་བྱ་དེ་དང་ཆོས་མཆུངས་པའི་སྟོན་གྱི་རྒྱལ་
བོ་འཕྲ། ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱལ་བོ་ནི་རང་གི་མངའ་འབངས་རྣམས་ཀྱི་རལ་བའི་ཅོད་པན་
ཀྱི་ཅེན་འབྱིང་བ་སྟེ། འབངས་ཀྱི་གཙུག་ན་མངེས་ཞེས་སྤྱབ་བྱེད་རིགས་མཆུངས་ཀྱི་
དོན་གཞན་སྐྱར་གྱི་སྟོན་སྟོན་པ་ལྟ་བུའོ།

(བ) ཁྱོད་ཉིད་དཔེན་པའི་རི་བོར་བག་ཐེབས་པ།

འདྲ་འཛི་འཁོར་བའི་རང་བཞིན་མཁྱེན་པ་ལགས།

གཉིས་སྐྱེས་དབང་ལྷག་དྲངས་པའི་མཁར་བཞོད་ལ།

གྲོགས་མེད་ན་ཡང་སྦྱོབ་ཡོད་མ་ཡིན།

ཞེས་བཞེས་གཉེན་ཁྱོད་ཀྱིས་དཔེན་པའི་རི་བོར་སྟོན་སྤྱབ་ལ་བཙོན་ཞིང་རང་
ཉིད་གཅིག་ཏུ་ཐུགས་སྦྱོབ་མེད་པར་བག་ཐེབས་པ་ནི་འཁོར་བ་ལྷག་བསྐྱལ་གྱི་རང་
བཞིན་འདི་གཉིད་ནས་མཁྱེན་པས་དེ་ལྟར་ལགས་ཞེས་པ་བསྐྱབ་བྱ། སྤྱབ་བྱེད་གཉིས་
སྐྱེས་དབང་ལྷག་ནི་ཁྱེད་པ་དང་། ལྷ་ཆངས་པ་དང་། ཁྱུང་དང་། ཟམ་ཟེའི་རྒྱལ་བོ་སོགས་
སོགས་དོན་དུ་མ་ལ་འཇུག་པས། གཉིས་སྐྱེས་དབང་ལྷག་སྟེ་ཁྱེད་པ་ཏུ་དྲངས་

1 * མ་དཔེར་ཐོའི་བྱེས་འདུག་ལ་དབྱེས་སྤྱིའི་དཔེ་འགར་ཐོས་བྱེས་འདུག་མོད་བྱེད་སྤྱི་དགོས་སྤྲུམ་ནས་བཙོན་པ་ཡིན།

2 ལྷན་

པའི་ནམ་མཁའ་བཞུགས་ཆེ་རང་ལ་གྲོགས་མེད་ན་ཡང་སྐྱོ་བ་མེད་ཅེས་བ་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་ན། རང་བྱུང་འོད་ཀྱི་བྱ་བའི་ཅེ་དགའ་ཅན། །

རུས་ལྡན་སྒྲིན་གྱི་ཞགས་པས་ཀྱན་དགའ་སྐྱེད། །

ལུས་འཛོམས་ཐེག་ལེ་འཇུག་པའི་འོད་ཆུབས་ཀྱིས། །

འཛིག་རྟེན་བདེ་དགའི་སྤང་བ་ཅེས་མི་འཛིན། །

"ཞེས་¹ ལུས་འཛོམས་ཐེག་ལེ་ནི་ཉི་མ་དང་ཆེ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་འཇུག་པས་སྤྱ་
སྤྱར་ཡིན་ནོ། །

བཞི་བ་འགལ་བའི་རོན་གཞན་བཞུགས་པའི་ དངོས་པོ་གང་གི་བྱེད་ལས་མི་
མཐུན་པའི་འགལ་བ་ཅན་གྱི་བྱ་བ་ཞིག་བསྐྱབ་བྱ། སྐྱབ་བྱེད་དེ་དང་ཆོས་མཆོངས་
ཤིང་། བྱེད་ལས་མི་མཐུན་པའི་འགལ་བ་ཅན་གྱི་རོན་གཞན་ཞིག་བཞུགས་པའི་
འགལ་བར་སྐྱབ་བ་ཞིག་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

རྩ་བར། མཆོན་མོར་བྱེད་འདི་བྱི་མ་དང་། །

ལྡན་ཡང་འགྲོ་བ་དགའ་བ་སྐྱེད། །

གཉིས་སྐྱེས་དབང་པོ་སྐྱོན་ལྡན་ཡང་། །

གཞན་དག་རྗེས་སུ་འཛིན་པར་བྱས། །

ཞེས་མཆོན་མོར་བྱེད་པ་སྟེ་ཆེ་བ་འདི་ནི་ར་འི་འདི་བྱི་མ་དང་ལྡན་ཡང་། འགྲོ་བ་
ནམས་དགའ་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད་ཅེས་བྱི་མ་ལྡན་པ་དང་དགའ་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་
གཉིས་འགལ་བ་སྟེ་བསྐྱབ་བྱ་དང་། སྐྱབ་བྱེད་གཉིས་སྐྱེས་དབང་པོ་ནི། བྲམ་ཟེ་དང་
རྒྱལ་པོ་སོགས་ལ་འཇུག་ཀྱང་། སྤྱར་དོན་དངོས་མིན་པས་ཞར་ལ་ཐོན་པ་ཡིན་

1 ཅེས

སྐབས་འདིར་འགལ་བ་གཙོ་བོར་བརྗོད་པའི་སྐབས་ཡིན་པས་བྲམ་ཟེ་རྒྱལ་བོ་འདི་ལ་
 རྟོན་འགའ་ཞིག་དང་ལྡན་ཡང་། གདུལ་བྱ་གཞན་དག་ལ་རིག་པའི་གནས་སྤྱོད་ཆོག་གས་
 བསྟན་པའི་རྟོན་ཆེས་སུ་འཛིན་ཀླས་ཞེས་རྟོན་ལྡན་པ་དང་། གདུལ་བྱ་ཆེས་སུ་
 འཛིན་པའི་བྱ་བ་གཉིས་དོན་ལ་འགལ་བར་གནས་པ་སྟེ། འགལ་བ་ཅན་གྱི་དོན་གཞན་
 བཀོད་ནས་མི་འགལ་བར་སྦྱབ་པ་ལྟ་བུའོ། །

(ག) མངོས་སྤྱལ་འདོད་སྤྱོད་དབྱངས་ཅན་མས། །

ཆགས་བྲལ་ཡེ་ཤེས་ཉེ་བར་སྟེབ། །

ལང་ཆོ་ཡོལ་བའི་ཤོང་སྟོན་རྩེ། །

ཤེས་ལྡན་ནམས་ཀྱི་སྟིང་དུ་སྤྱལ། །

ཅེས་མངོས་སྤྱལ་དང་ལྡན་པའི་ལྟ་མོ་དབྱངས་ཅན་མས། གཞན་ལ་ཆགས་པ་
 དང་བྲལ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དཔལ་སྟེར་ཞེས་མངོས་སྤྱལ་གི་གཟུགས་ལྡན་པ་དང་།
 ཆགས་པ་མི་སྟེར་བ་གཉིས་བྱེད་ལས་མི་མཐུན་པའི་འགལ་བ་སྟེ་བསྦྱབ་བྱ་དང་། སྦྱབ་
 བྱེད་ནི། ལང་ཆོ་ཡོལ་བ་སྟེ་ན་ཆོད་བགེས་པའི་ཤོང་སྟོན་དོ་རྩེ་རྒྱལ་མཆོན་ནི། མཁས་
 པ་ནམས་ཀྱི་སྟིང་ལ་སྤྱལ་ཅེས་ན་ཆོད་ཡོལ་བ་དང་སྟིང་ལ་སྤྱལ་བ་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་
 ལས་མི་མཐུན་པ་སྟེ་འགལ་བར་གནས་པའི་དོན་གཞན་བཀོད་ནས་མི་འགལ་བར་
 སྦྱབ་པ་ལྟ་བུའོ། །

(ང) གཟུགས་དང་ལང་ཆོས་ཡོངས་དམན་བྱ་སྟོན་རྩེས། །

གངས་ཅན་མཁས་པ་ཀུན་གྱི་ཡིད་དབང་འཕྲོག། །

བེམ་པོར་གྱུར་གྱུར་ཀུན་དགའ་སྤྱོད་བྱེད་པ། །

ཡིན་བཞིན་རོར་བུའི་བྱད་ཚོས་མ་ཡིན་ནམ། །

ཞེས་གཟུགས་དང་ལང་ཚོས་དཔན་བ་སྟེ། ལང་ཚོ་གས་ཤིང་གཟུགས་མི་
ལེགས་པའི་མཁས་དབང་བུ་སྟོན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་བ་ནི། བོད་གངས་ཅན་གྱི་མཁས་
བ་ཀྱན་གྱི་ཡིད་འཕྲོག་པའི་གནས་ཡིན། ཞེས་གཟུགས་མི་མཛེས་བ་དང་ཡིད་འཕྲོག་
བ་གཉིས་བྱེད་ལས་མི་མཐུན་པའི་འགལ་བ་སྟེ་བསྐྱབ་བྱ་དང་། སྐྱབ་བྱེད་ཡིད་བཞིན་
གྱི་རོར་བུ་ནི་བེམ་པོར་གྱུར་ཀྱང་། དེས་འཕྲོ་བ་ཀྱན་དགའ་བ་སྟེད་པར་བྱེད་བ་རོར་
བུའི་བྱད་ཚོས་ཡིན་ཞེས་བེམ་པོ་ཡིན་བ་དང་། དགའ་བ་སྟེད་བ་གཉིས་བྱེད་ལས་མི་
མཐུན་པའི་འགལ་བར་གནས་བ་སྟེ། སྤྱ་མ་དང་ཚོས་མཚུངས་པའི་རོན་གཞན་བཞོད་
ནས་མི་འགལ་བར་སྐྱབ་བ་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་ན། འཕྲོན་བྱེད་དབང་བོའི་སྟོང་མིན་སྟོག་གྱུར་གྱི། །

འཛིག་རྟེན་འདོད་བདེ་རོ་ཡིས་ཀྱན་ཡིད་འགྲུགས། །

བཅེ་ལྷན་ཡིད་གྱི་འདུ་ཤེས་རབ་དབེན་བའི། །

མཛེས་སྤྱད་པད་མའི་གཟུགས་གྱིས་ཡིད་དབང་འཕྲོག། ཅེས་བ་ལྟ་བུའོ། །

ལྷ་བ་མི་འོས་པའི་རོན་གཞན་བཞོད་བ་ནི། འོས་པའི་བྱ་བ་ལས་མི་འོས་པའི་
འབྲས་བུ་སྟེད་བ་ཞིག་བསྐྱབ་བྱར་བཞོད་ནས། མི་འོས་པའི་བྱེད་ལས་གཞན་ཞིག་
དངོས་པོ་འགའ་ཞིག་གི་རོར་འོས་པར་སྐྱབ་བ་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

རྩ་བར། སྤྱང་རྩི་འཕྱངས་པའི་མགྱིན་སྟོན་ལས། །

བྱུང་བ་བྱུང་བའི་སྤྱ་དག་ཀྱང་། །

ན་བར་རྩུབ་བ་ཉིད་འགྱུར་བ། །

འདོད་ལྷན་རྣམས་གྱི་སྟོག་འདི་འདྲ། །

ཞེས་སྒྲུང་ཅི་སྟེ་མེ་ཉོག་གི་བརྒྱུད་འཁུངས་ནས་སྒྲོས་པའི། བྱང་བ་གཞོན་ནུའི་
མགྲིན་པ་ལས་བྱུང་བའི་སྐྱ་སྙན་ཞིང་འཇམ་པ་དག་ཀྱང་། གཉེན་དང་བྲལ་བའི་འདོད་
ལྷན་གང་ཞིག་ལ། རྒྱ་བར་རྩལ་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་སྟེ་ཆགས་པས་གདུང་བ་སྦྱིད་པར་
བྱེད། ཅེས་ཡུལ་སྙན་ཞིང་འཇམ་པ་ལས། ཡུལ་ཅན་རང་ལ་གདུང་ཞིང་རྩལ་པ་སྦྱིད་པའི་
བྱ་བ་མི་འོས་པ་དེ་བསྐྱབ་བྲ། སྐྱབ་བྱེད་ནི། ཆགས་ལྷན་གྱི་སྦྱེ་པོ་རྣམས་ལ་ཡུལ་འཇམ་
པ་ཡང་རྩལ་མོར་འགྱུར་བ་དང་། བསེལ་བས་¹ཀྱང་གདུང་བ་སྦྱིད་པར་བྱེད་པ་འདི།
འདོད་ལྷན་རྣམས་ཀྱི་སྟྲིག་པའི་རང་བཞིན་ནོ། །ཞེས་ཡུལ་འཇམ་པའི་དངོས་པོ་ལས་
ཡུལ་ཅན་ལ་རྩལ་པར་བྱེད་པ་མི་འོས་ཀྱང་། གཉེན་དང་བྲལ་བའི་ཡུལ་ཅན་ལ་མི་འོས་
པའི་བྱ་བ་ཉིད་འོས་པར་སྐྱབ་པས་ན་མི་འོས་པའི་དོན་གཞན་བཞོད་པ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

(ག) སྒོ་བཟང་གྲགས་པའི་ལེགས་བཤད་བདུན་ཅི་ཡིས། །

ལྷན་སྒྲོམ་ཀན་པོ་ནད་ཀྱི་ཟུག་རྩ་སྦྱེད། །

ཆེ་རབས་མང་པོར་བྱོལ་པོར་སྐྱབ་པའི་ཐབས། །

གོམས་པའི་བག་ཆགས་ལྷན་པ་ཀུན་གྱི་གཤེས། །

ཞེས་རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་སྒོ་བཟང་གྲགས་པའི་ལེགས་བཤད་ཀྱི་བདུན་ཅི་སྟེ། བྲེ་སྒོད་
གསུམ་གྱི་འཆད་ཉན་དང་། བསྐྱབ་པ་གསུམ་གྱི་ཉམས་ལེན་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་ལྷ་
སྦྱོད་རྣམས་པར་དག་པའི་བྱ་བ་མཐའ་འདིས། གང་ཡང་མི་ཤེས་པར་ལྷན་སྒྲོམ་ཁོ་ནས་
དུས་འདའ་བའི་ཀན་པོ་རྣམས་ཀྱི་སེམས་ལ་མི་འདོད་པའི་སྤྲལ་དོག་དང་། ལོག་རྟོག་
ངན་སེམས་ཀྱི་ནད་ཀྱིས་ཟུག་རྩ་སྦྱེད་ཅེས་ལེགས་བཤད་ཀྱི་བདུན་ཅིས་མི་འདོད་
པའི་ཟུག་རྩ་སྦྱེད་མི་འོས་པ་བསྐྱབ་བྲ། སྐྱབ་བྱེད་ནི། འོན་ཀྱང་ལྷན་སྒྲོམ་མཁན་ཁོ་

1 ཡང

ཆོར་ཆོར་བས་དུ་མར་དུང་འགྲོའམ་རན་སོང་དུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་རྒྱལ་པའི་ཐབས་ལ་གོམས་
པའི་བག་ཆགས་ལྟན་པ་ཀུན་གྱི་གཤིས་ལུགས་སམ་རང་བཞིན་དུ་བྱལ། ཅེས་མི་
འོས་པའི་བྱེད་ལས་དེས་རྒྱལ་བ་ལྟ་བུའོ། །འདིར་རྒྱན་སྟོན་ཆེན་པོ་ཟེར་བའི་དུགས་པོ་
བཀའ་བརྒྱུད་པའི་བྱལ་མཐའ་འཛིན་མཁན་ལ་ཟེར་གྲང་། དེ་ཡང་ཕྱིས་གྱི་བཀའ་
བརྒྱུད་པའི་སྐ་གཟུགས་མཁན་འགའ་དེ་ལ་སྦྱར་ཟེར་བ་ཡིན།

(བ) གྱལ་བས་འགྲོ་ལ་ཕན་དགོངས་བསྐྱབ་པ་རྣམས། །

གུན་གྱི་ཅ་བ་སོ་སོར་ཐར་བ་ཞེས། །

གསུངས་ཀྱང་ན་བར་ཁབ་བསྐྱེགས་ལྟ་བུ་ཡི། །

སྐལ་བས་ཐོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྡིག་འདི་འདྲ།

ཞེས་སྐུལ་བ་སྟེ་སྟོན་པ་སྤྲུགས་རྗེ་ཅན་གྱིས་ཉམ་ཐག་པའི་འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་
 བན་པར་དགོངས་ནས་སྤྲུག་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་འིན་པོ་ཆེ་ཀུན་གྱི་ཅ་བའི་སོ་
 ཐར་གྱི་སྟོན་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་གྲང་། ལས་དམན་པའི་སྤྱེ་བོ་འགའ་ཞིག་གི་ན་
 ལས་ཏུ་སྟོན་པའི་གསུང་གི་བདུད་ཅི་དེ་ན་ནང་ཏུ་ཁབ་བསྟེགས་བཅུགས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ་ན་
 བར་མི་འགྲོ་བའི་མི་འོས་པའི་བྱ་བ་དེ་བསྐྱབ་བྱ། ལྷུབ་བྱེད་ནི། ལྷལ་བས་ཡོངས་པ་སྟེ་
 ལྷལ་བ་མེད་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ཀྱིས་སྟོན་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་སྟིག་པ་མི་དགེ་བའི་
 ལས་སྣ་ཚོགས་བསགས་པའི་རང་བཞིན་འདི་འདྲའོ། །ཞེས་མི་འོས་པའི་བྱེད་ལས་
 ཀྱིས་ཡུལ་དེ་ལ་འོས་པར་སྐྱབ་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་ན། རང་བདེ་ཡལ་བར་དོར་ནས་གཞན་དོན་ཆེ།

ངལ་མེད་སྐྱབ་པ་ཕན་བདེ་འབྱུང་གནས་ཞེས། །

གདམས་པའི་དབྱངས་སྟུན་ན་བར་རྩལ་བ་དག །

བདག་འཛིན་བག་ཆགས་ཟབ་པའི་གཤེས་འདི་འདྲ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

དུག་པ་འོས་པའི་དོན་གཞན་བཀོད་པ་ནི། འོས་པའི་བྱ་བ་ལས་འབྲས་བྱ་མི་
འོས་པ་སྐྱེད་པ་ཞིག་བསྐྱབ་བྱར་བཀོད་ནས། དེའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་འོས་པའི་བྱེད་ལས་
དང་ལྡན་པའི་དོན་གཞན་བཀོད་པ་ཞིག་ལ་ཟེལ། དཔེར་བརྗོད་ན།

ཙམ་པར། རྩེ་སྤྲེལ་འདབ་མའི་མལ་སྟུན་འདིས། །

བདག་གི་ལུས་འདི་གདུང་བར་བྱེད། །

བསྐྱེད་པའི་བདག་ཉིད་སྤྲེལ་ཟ་དང་། །

འབྲ་བས་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནམ། །

ཞེས་ཆགས་ལྡན་གྱི་སྤྲེལ་བྱའི་རོར་རྩེ་སྤྲེལ་ཏེ་བསྐྱེད་པའདྲན་ཤིན་ཏུ་འཇམ་པ་
འདིས་ཀྱང་། བདག་གི་ལུས་འདི་འདོད་པས་གདུང་ཞིང་སྤྲེལ་བར་བྱེད་ཅེས་འོས་པའི་
བྱེད་ལས་འཇམ་པ་ལ་འབྲས་བྱ་མི་འོས་པ་གདུང་བ་སྐྱེད་པ་བསྐྱབ་བྱ། སྐྱབ་བྱེད་ནི་
འདོད་ཆགས་ཀྱིས་སྤྲེལ་པའི་རང་བཞིན་མེ་དང་འབྲ་ཞིང་ཆགས་པས་གདུང་བ་འབར་
བའི་བཞིན་མདངས་རབ་ཏུ་དམར་པོར་འགྱུར་བ་འོས་ཤིང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནམ་སྟེ་
འོས་ཤིང་རིགས་སོ། །ཞེས་པ་འདིས་ཆགས་པས་གདུང་བ་དག་པོ་སྐྱེད་འོས་པ་སྟོན་
པས་ན། འོས་པའི་དོན་གཞན་བཀོད་པ། ཞེས་ཟེལ། འདི་ལ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་
འགྲེལ་ཚུལ་སྒྲ་ཆོགས་ཡོད་ཀྱང་། མི་འོས་པའི་དོན་གཞན་བཀོད་པ་དང་། འོས་པའི་
དོན་གཞན་བཀོད་པའི་བྱེད་པར་ནི། ལྷ་བ་ཆེན་པོས། ཡུལ་སྟུན་བ་དེས་ཡུལ་ཅན་ལ་
ཆགས་པ་སྐྱེད་པ་སྟེ་རྩལ་ཅིང་གདུང་བ་སྐྱེད་པ་ནི་ཡོན་ཏན་གྱིས་སྐྱོན་སྤེལ་བ་ཡིན་
པས་མི་འོས་པ་ཡིན་ལ། འཇམ་པ་ཙམ་གྱིས་གདུང་བ་སྐྱེད་པ། གདོད་མཛེས་པ་ཙམ་

གྲིས་ཆགས་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་པ་ལྟར་བཞེད་ཀྱི་ཆེན་མོ་ཆོས་ལུགས་པས་འོས་
བ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་ཀྱང་། གཙོ་མོར་ཅ་བའི་གཞུང་ལྟར་འདི་གཉིས་ཀའི་བསྐྱབ་བྱ་
མི་འོས་བ་ཡིན་པ་འདྲ་ཡང་། འོས་པའི་སྤྱབ་བྱེད་སྐབས་བསྐྱེད་པའི་བདག་ཉིད་མེ་
དང་འདྲ་བས་ཆགས་པའི་བཞིན་རས་རབ་ཏུ་དམར་པོར་འགྱུར་བར་བརྟེན་པ་སོགས་
རབ་བཏགས་དང་བསྐྱེད་པ་ཆོག་ཟེན་ལ་དངོས་སུ་ཐོན་པ་དང་། མི་འོས་པའི་སྤྱབ་
བྱེད་སྐབས་ཆོག་ཟེན་ལ་དེ་འདྲ་མི་དགོས་པའི་བྱེད་པར་ཡོད་པ་ཤེས་དགོས་སོ། །

(ག) རྒྱལ་བས་འགྲོ་ལ་ཆོས་བསྟན་བས། །

ཕན་དང་བདེ་བའི་ཆོགས་ཀྱན་རྒྱས། །

རྟ་ལྡང་འོད་ཟེར་འཕྲོས་བ་ཡིས། །

བད་དཀར་འདབ་མ་རྣམ་པར་འཕེལ། །

ཞེས་རྒྱལ་བ་སྟེ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་དམ་པའི་ཆོས་བསྟན་
བས་ལུས་ཅན་ཀྱན་གྱི་ཕན་དང་བདེ་བའི་ལེགས་ཆོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྒྱས་པ་བསྐྱབ་
བྱ། ཉི་མའི་འོད་ཟེར་འཕྲོས་པས་བད་མའི་འདབ་མ་འཕེལ་བ་སྐྱབ་བྱེད་དེ་གཉིས་ཀ་
འོས་བ་ལ་སྦྱར་རོ། །དཔེ་བརྟེན་འདིའི་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་འཁྱོར་མི་འཁྱོར་དོགས་
གནས་སུ་གསུངས།

(བ) སྟོང་སྤྱག་མཛེས་མ་ཁྱོད་ཀྱི་ལག་སོར་གྱིས། །

རིག་པ་ཅམ་གྱིས་བདག་ལུས་གདུང་བར་བྱེད། །

དམར་བའི་བདག་ཉིད་ཉི་མ་ལས་རྒྱལ་བས། །

བྱེད་ཆོས་དེ་ལྟར་སྤྲང་ཡང་རིགས་བ་ལགས། །

ཞེས་སྟོང་སྤྱག་སྟེ་མཛེས་མ་ཁྱོད་གྱི་ལག་པའི་སོར་མོས་བདག་ལ་རེག་པ་
ཅ་མ་གྱིས་བདག་ལུས་ཆགས་པས་རབ་ཏུ་གདུང་བར་བྱེད་ཅེས་མཛེས་མའི་ལག་
པས་བདག་ལ་རེག་པ་ལས་ལུས་ལ་གདུང་བ་སྦྱེད་པ་ནི། དེའི་བྱེད་ལས་མི་འོས་པ་སྟེ་
བསྐྱབ་བྱ་དང་། ཆགས་པས་སྟོས་པའི་ཁ་དོག་རབ་ཏུ་དམར་བའི་བདག་ཉིད་འདི་ནི་ཉི་
མའི་ཁ་དོག་ལས་ཀྱང་ཁྱལ་བ་སྟེ། དེ་ལས་ཀྱང་དམར་བར་གྱུར་པ་ནི་འདོད་ལྷན་
རྣམས་ཀྱི་འོས་པའི་གཤེས་ལུགས་ཡིན་པས། དེ་ལྟར་སྤང་ཡང་རིགས་སོ་ཞེས་རབ་
བཏགས་ཀྱི་ཆོག་དང་བཅས་འོས་པའི་བྱེད་ལས་དེ་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བཀོད་པ་ལྟ་
བུའོ། །པོད་མཁས་ཀྱི་དཔེར་བརྗོད་འདི་དག་ཅ་བའི་ཆོག་ཟེན་དང་མཐུན་ཆབས་ཆེ།

ཡང་ན། བད་མའི་རྗེར་བྱར་ལྷན་རྒྱལ་ངང་མོ་བྱང་། །

ཅེན་པའི་སྒོས་གར་མཐོང་བས་འདོད་པས་གཟེར། །

སྟོས་པའི་གདུང་བ་རབ་འཕེལ་ཆགས་པའི་རྒྱལ། །

ཆར་བའི་རྒྱན་ལ་འགྲན་ཡང་འོས་མིན་ཅི། །ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ། །

བདུན་པ་འོས་པ་དང་མི་འོས་པའི་དོན་གཞན་བཀོད་པ་ནི། འོས་པའི་བྱེད་
ལས་དང་མི་འོས་པའི་བྱེད་ལས་གཉིས་རིམ་བཞིན་བསྐྱབ་བྱར་བཀོད་ནས། དེའི་སྐྱབ་
བྱེད་དུ་རིམ་པ་བཞིན་འོས་པ་དང་མི་འོས་པའི་དོན་སྤྱི་ལ་བྱུང་བ་གཞན་ཞིག་བཀོད་
པ་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

ཅ་བར། བསེལ་ཟེར་ཅན་གྱིས་ཉམས་བྱེད་མོད། །

དབྱིད་གྱིས་བདག་ནི་ཅི་ལ་གདུང་། །

དེ་མ་ཅན་གྱིས་སྟོད་པའི་ལས། །

དག་པས་མི་འོས་པ་མིན་ནས། །

ཞེས་བསིལ་ཟེར་ཅན་ཏེ་ར་རིའི་རིེ་མ་དང་བཅས་པའི་རྒྱ་བས་འདོད་ལྡན་དག་
ཆགས་པའི་གདུང་བས་ལུས་ཉམས་པར་བྱེད་པ་འོས་ཀྱང་། སྡོ་བསངས་རྩ་ཡི་སྒྲ་གྲ་
དང་བརྒྱ་གཞོན་རུས་ས་གཞི་འདི་མཛེས་ཤིང་དག་པར་བྱེད་པའི་དབྱིད་དུས་ཀྱིས།
བདག་ཅི་ལ་གདུང་ཞེས་རིམ་པ་བཞེན་འོས་པ་དང་མི་འོས་པའི་བསྐྱབ་བྲ། སྐྱབ་བྱེད་
ནི། རིེ་མ་ཅན་གྱི་བྱེད་ལས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། རིེ་མ་མེད་ཅིང་དག་པའི་དངོས་སོས་
བྱེད་མི་འོས་སོ་ཞེས་རྒྱ་བས་གདུང་བ་སྐྱེད་འོས་པ་དང་། དབྱིད་དུས་ཀྱིས་གདུང་བ་
སྐྱེད་མི་འོས་པ་རིམ་པར་སྐྱབ་པ་ལྟ་བུ་འོས་ཤིང་མི་འོས་པའི་རོན་གཞན་བཞོད་པའོ། །

(ག) རྫོགས་ལ་མཁས་ལ་དགའ་འོས་ཀྱི།

ཚངས་པའི་སྐྱེ་བོས་ཚུལ་དེ་མིན། །

སྟན་པའི་སྐྱ་ལ་ཐོས་འཛིན་དག །

ལྡན་པས་སྟན་གྱི་འོན་པས་མིན། །

ཞེས་རྫོགས་གསལ་བ་རྣམས་མཁས་པ་ལ་དགའ་འོས་ཀྱི། ཚངས་ཤིང་རྒྱན་
པའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་མཁས་པ་ལ་དགའ་མི་འོས་ཞེས་བསྐྱབ་བྲ་དང་། སྐྱབ་བྱེད་རིམ་པ་
བཞེན་སྟན་ཞིང་མཛེས་པའི་སྐྱ་ནི། རྣའི་དབང་པོ་དང་ལྡན་པ་དག་ལ་འོས་ཀྱི། རྣ་དབང་
མི་ལྡན་པའི་འོན་པ་དག་ལ་མི་འོས་སོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

(བ) ཁོ་ལྡན་བརྒྱུང་བའི་ཆིག་གིས་སྟེང་འཕེགས་མོད། །

བརྟེ་ཞིང་གཙུགས་པའི་གཏམ་གྱིས་ཅི་ལ་འཕེགས། །

རང་རྩལ་མཆོན་ཆ་རྣོན་བོས་བྱེད་པའི་ལས། །

འཇམ་པའི་རང་བཞེན་ཅན་གྱིས་བྱེད་འོས་སམ། །

ཞེས་ཤིན་ཏུ་ཁོས་པའི་བརྒྱུང་བའི་ཆིག་སྟེ་གཏམ་བོ་འཇམ་རྩལ་མོའི་ཆིག་གིས་

གཞན་གྱི་སྡིང་འཕེགས་པ་སྟེ་སྡིང་ལ་ཤིན་ཏུ་མི་དགའ་བ་སྡེད་མོད་ཀྱང་། སེམས་
བཅེ་ཞིང་གཙུགས་པའམ་མཛའ་བའི་གཏམ་གྱིས་གཞན་གྱི་སྡིང་ཅི་ལ་འཕེགས། ཞེས་
སྤྲ་མ་འོས་པ་དང་བྱི་མ་མི་འོས་པའི་བྱ་བ་བསྐྱབ་བྱ། སྐྱབ་བྱེད་ནི་སྦྱིར་རང་བཞིན་
རྩལ་པའི་མཆོན་ཆུང་པོའི་བྱེད་ལས་ལ་འཕེགས་པའི་བྱ་བ་འོས་ཤིང་། འཇམ་པའི་
རང་བཞིན་ཅན་གྱི་བྱེད་ལས་ལ་དེ་མི་འོས་སོ། །ཞེས་སྤྲ་མ་འོས་པ་དང་བྱི་མ་མི་འོས་
པར་སྐྱབ་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་ན། གྲོགས་ཁྱོད་དགྱེས་འཇུ་མ་ཉམས་ཀྱིས་འདོད་དགའ་འཕེལ། །

ཁོ་འཇིང་ཁོ་ལ་གཏམ་སྡོད་པས་དེ་ལྟ་མིན། །

མཛའ་གཙུགས་སེམས་ཀྱིས་བདེ་དགའི་དཔལ་སྟེར་ཀྱང་། །

ཐོལ་ཅན་ངན་གཡོའི་སེམས་ཀྱིས་འོས་སམ་ཅི། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

བརྒྱད་པ་མི་འོས་ཤིང་འོས་པའི་དོན་གཞན་བཀོད་པ་ནི། མི་འོས་པའི་བྱེད་
ལས་དང་འོས་པའི་བྱེད་ལས་གཉིས་རིམ་བཞིན་བསྐྱབ་བྱར་བཀོད་ནས། དེའི་སྐྱབ་
བྱེད་རིམ་པ་བཞིན་མི་འོས་པ་དང་འོས་པའི་དོན་སྦྱི་ལ་བྱབ་པའི་འགལ་ཆེའི་དོན་
གཞན་ཞིག་བཀོད་པ་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

ཙུང་པ་ཀྱ་མུད་ལྷན་ཡང་སྟེག་བྱེད་ན། །

བད་མའི་འབྱུང་གནས་ཅིས་མི་བྱེད། །

ཆེ་བས་བརྒྱུད་རྣམས་རྩལ་པ་ན། །

ཉི་མས་བརྒྱུད་བ་འཇམ་མི་འབྱུང། །

ཞེས་པ་དགྱེས་སྤྲ་ལྟར་ན། ཀྱ་མུད་ལྷན་པ་སྟེ་ཆེ་བ་བསེལ་ཡང་འདོད་ལྷན་
སྟེག་པར་བྱེད་ན། བརྒྱའི་འབྱུང་གནས་ཉི་ཉི་མས་སྟེག་པའམ་གཏུང་བ་ཅིས་མི་བྱེད་

ཅེས་རིམ་པ་བཞིན་མི་འོས་པ་དང་འོས་པའི་བྱ་བ་བསྐྱབ་བྱ། སྐྱབ་བྱེད་ནི་རིམ་པ་
བཞིན་རྒྱ་བས་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཀྱ་སྤ་དཔེ་འདབ་མ་ནམས་བྱད་མེད་དང་བྲལ་བའི་
ཆགས་ལྡན་ལ་རྩལ་ན། ཉེ་མས་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་བསྐྱའི་འདབ་མ་ནམས་འཇམ་པོར་
མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་སོ། །སི་ཏུའི་རྗེས་འབྲང་དག་གིས་འདིའི་བསྐྱབ་བྱ་ནི་ཀྱ་སྤ་ད་ལྡན་
པ་དང་། བསྐྱའི་མང་པོ་ཡོད་པའི་གནས་ལ་བསྐྱའི་འབྲུང་གནས་ཞེས་བསྐྱའི་ཆ་ལ་ལ་
རོས་བཟུང་ནས། ཀྱ་སྤ་ད་མང་པོ་ལྡན་པའི་ཆ་ལ་འདིས་ཀྱང་འདོད་ལྡན་ཆགས་པས་
སྟེག་པར་བྱེད་ན། བསྐྱའི་ཆ་ལ་ལས་བསྐྱའི་རྗེས་བྱས་འདོད་ལྡན་ཅེས་མི་སྟེག་ཅེས་པ་
བསྐྱབ་བྱར་འདོད་ཅིང་པོད་མཁས་པས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཞེད་དོ། །

(ག) ས་སྐྱའི་བསྐྱན་འཛིན་ཉེས་བཞད་འཆད་བྱེད་ན། །

བཀའ་བརྒྱུད་སྒོམ་ཆེན་སྐྱོན་གཏམ་ཅེས་མི་ཟེལ། །

མང་པོར་ཐོས་ལས་ལེགས་བཞད་འབྲུང་དགོས་ཀྱི། །

ཐོས་ཅུང་སྤ་ཙེར་སྒྲོགས་པ་ངང་རྩལ་ཡིན། །

ཞེས་ས་སྐྱའི་བྱ་བ་མཐའ་འཛིན་པའི་མཁས་པའི་དབང་པོ་བསྐྱན་འཛིན་གྱི་
སྐྱེས་བྱ་དག་གིས་ཀྱང་ཉེས་བཞད་མཛད་ན། བཀའ་བརྒྱུད་པ་དབེན་པར་གཅིག་བྱར་
སྤོད་པའི་སྒོམ་ཆེན་གྱི་ཐོལ་ཅན་སྐྱོན་པོ་དག་གིས་སྐྱོན་གཏམ་ཅེས་མི་ཟེལ། ཞེས་སྤ་
མ་མི་འོས་པ་དང་བྱི་མ་འོས་པའི་བསྐྱབ་བྱར་བཞོད་ནས། སྐྱབ་བྱེད་དུ། བཤེས་གཉེན་
དུ་མ་ལེགས་པར་བསྟེན་ནས་མང་དུ་ཐོས་པ་ལས་ལེགས་བཞད་ངོ་མཆར་བ་འབྲུང་
དགོས་ཀྱི། ཐོས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་སྐྱོན་པོ་ནམས་ནི་སྤ་ཙེར་སྒྲོགས་པའི་ངང་
རྩལ་འཛིན། ཅེས་པ་རིམ་པ་བཞིན་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བཞོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

(བ) གཞུང་ལུགས་ཤེས་ཀླུ་སྡེ་རྩེད་དང་བཀུར་སྤྱིའི་བྱིར།

ནམ་འགྲུར་སྟོན་ན་སྟོན་པོར་ཅིས་མི་འོས།

མི་ཡི་འགྲོ་བར་གྲུར་བས་དུག་ཟ་ན།

སྟོན་མོངས་དུད་འགྲོས་སྒྲང་དོར་ཤེས་བ་དགལ།

ཞེས་ནམ་དཔྱིད་དང་ལྷན་ཞིང་རིག་པའི་གནས་ལྡེ་གཞུང་ལུགས་ནམས་
ལེགས་བར་སྦྱངས་པའི་མཁས་བ་ནམས་ཀྱིས་གྲང་། རང་ཉིད་ཁོ་ན་བསམས་པའི་ཆེ་
འདིའི་རྩེད་པ་དང་བཀུར་སྤྱི་དོན་དུ་གཉེར་ན། ཅི་ཡང་མི་ཤེས་པའི་སྟོན་པོ་ནམས་ཀྱིས་
རྩེད་བཀུར་དོན་གཉེར་བྱེད་པ་ནི་ཅིའི་བྱིར་མི་འོས་ཞེས་སྒྲ་མ་མི་འོས་བ་དང་བྱི་མ་འོས་
པའི་བསྐྱབ་བྲ། སྦྱབ་བྱེད་ནི། འཛིག་རྟེན་གྱི་སྒྲང་དོར་དང་ལེགས་ཉེས་འབྱེད་པའི་སྒྲ་
གྲོས་དང་ལྷན་པའི་¹“མིའི་”འགྲོ་བར་གྲུར་གྲང་དུག་ཟ་བ་ཡོད་ན། སྟོན་ཞིང་གཉི་ལྷན་པའི་
མོངས་བ་ཅན་དུད་འགྲོ་ནམས་ཀྱིས་རྩེད་དུག་གི་སྒྲང་དོར་འབྱེད་དགའོ། ཞེས་སྒྲ་མ་
མི་འོས་བ་དང་བྱི་མ་འོས་པའི་སྦྱབ་བྱེད་སྦྱི་ལ་ཁྲབ་པའི་དོན་གཞན་བཀོད་བ་ལྟ་བུའོ།

ཡང་ན། མཁས་བར་གྲུར་གྲང་འཛིག་རྟེན་སྒྲང་དོར་ལ།

མོངས་བ་ཡོད་ན་སྟོན་པོར་ལྟ་ཅི་སྟོས།

མིག་ལྷན་སྦྱེ་བོ་གཡང་སར་མཆོངས་བཟོད་ན།

དཔུས་འོང་ནམ་དུ་སྦྱང་བ་ཅིས་མི་འོས། ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ།

དེ་ལྟར་དོན་གཞན་བཀོད་པའི་རྒྱན་རེ་ཞིག་བཤད་ཟིན་ཏོ།

བརྒྱད་པ། རྫོན་བ་ཅན་གྱི་རྒྱན་བཤད་པ།

1 མི་ནམས་

༥ རྒྱུ་ལ་ཅན་གྱི་རྒྱན་པ་མཆན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

ཅ་བར། སྒྲ་འབྲུག་པ་འཕེལ་གྱིས་པ་ཡི། །

དངོས་པོ་གཉིས་ནི་མཆུངས་བྱུར་པ།

དེ་ཡི་དབྱེ་བ་བརྗོད་པ་གང་། །

དེ་ནི་རྒྱུ་ལ་ཅན་ཞེས་བརྗོད། །

ཅེས་མཆུངས་པའི་སྒྲ་པ་དངོས་སུ་ཟེན་པའམ། དོན་གྱི་ཤུགས་དང་སྐབས་
ཐོབ་གང་རུང་ལ་བཞེན་ནས་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་དངོས་པོ་གཉིས་རྒྱ་མཆན་འགའ་ཞིག་གི་
སྒྲ་ནས་པན་ཚུན་མཆུངས་པར་བརྗོད་དེ། སྒྲར་ཡང་དངོས་པོ་རང་རང་གནས་པའི་
ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱད་པར་གྱི་དབྱེ་བ་འགའ་ཞིག་བརྗོད་པས་མི་མཆུངས་པར་
སྒྲོན་པ་སྟེ། མཆུངས་པ་ལས་རྒྱུ་ལ་ཅན་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་ན་རྒྱུ་ལ་ཅན་ཞེས་བྱ་བའི་
ཞེས་སོ། །

དེ་ལྟར་སྒྲ་དོན་གང་རུང་གི་སྒྲ་ནས་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་དངོས་པོ་དེ་གཉིས་པན་
ཚུན་མཆུངས་པ་དངོས་སུ་བརྗོད་པའམ། ཤུགས་ལ་བསྟན་པ་གང་རུང་གི་སྒྲ་ནས་
དཔེ་དོན་གྱི་དངོས་པོ་དེ་གཉིས་མཆུངས་པར་བརྗོད་ལ། སྒྲར་ཡང་དངོས་པོ་དེ་གཉིས་
ཀྱི་མི་མཆུངས་པའི་བྱད་པར་འགའ་ཞིག་བརྗོད་པའི་སྒྲ་ནས་དབྱེ་བ་འབྱེད་པ་སྟེ་
མཆུངས་པ་ལས་རྒྱུ་ལ་ཅན་བསྟན་པ་སྟེ་བྱ་བ་ལ་ཟེར།

གཉིས་པ་འདི་ལ་དབྱེ་ན་བཅུ་སྟེ།

གཅིག་རྒྱུ་ལ་གཉིས་ཀའི་རྒྱུ་ལ་ཅན། །

སྒྲོར་དང་འགོག་དང་གཏན་ཆོགས་ཅན། །

ཉེན་དང་¹དཔེ་ལས་དཔེ་ཅན་ལྷག །

མཚུངས་ཆོས་འབྲེད་ཆོས་གཉིས་ཀ་ཅན། །

འབྲེད་བྲེད་སྤྲུལ་ཟེན་རིགས་མ་སྤུང་ལྷོག །ཅེས་སོ། །

དང་པོ་གཅིག་གི་ལྷོག་པ་ཅན་ནི། དཔེ་དོན་གཉིས་ཀ་ལ་སྤུང་མོང་དུ་འཇུག་
རུང་བའི་ཡོན་ཏན་ལག་འཁེག་གི་སྒོ་ནས་མཚུངས་པ་སྤོན་ལ་བརྗོད་ནས། སྤང་ཡང་
དཔེ་ཅན་གྱི་བྲེད་ཆོས་ལྷག་པ་ཞིག་བཀོད་དེ། བྲེད་ཆོས་གཅིག་པོ་དེས་དཔེ་དོན་
གཉིས་མཚུངས་པ་ལས་ལྷོག་པ་སྤྲེ་མི་མཚུངས་པར་སྤོན་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

ཅ་བར། བརྟན་དང་ཆེ་བའི་བདག་ཉིད་དང་། །

ལྷ་བ་རྒྱ་སོགས་ཡོན་ཏན་²གིས། །

ཁྱོད་དང་རྒྱ་མཚོ་མཚུངས་ཐ་དང། །

ཁྱོད་ལུས་འདི་འདྲ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །

ཞེས་རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་ནི། གཞན་གྱི་སྤྲ་མ་ལ་སོགས་པས་བསྐྱལ་བར་མི་རུས་
བའི་བརྟན་པ་དང་། རྒྱ་མཚོ་ནི་གཡོ་བ་མེད་པས་བརྟན་པ་དང་། ཡང་རྒྱལ་པོ་ནི་
སྤོབས་དང་མངའ་ཐང་ཆེ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་དང་། རྒྱ་མཚོ་ནི་ཡངས་ཤིང་རྒྱ་ཆེ་བའི་
བདག་ཉིད་ཅན་དང་། ལྷ་བ་རྒྱ་ནི་མངོན་པ་དང་། ཟུང་བ་དང་། ལན་ལྡེ་རོ་སོགས་ལ་
འཇུག་པས། རྒྱལ་པོའི་སྐབས་སུ་མངོན་པ་དང་སྤྲུགས་རྒྱུད་ཟུང་བ་སོགས་དང་། རྒྱ་
མཚོའི་སྐབས་སུ་གཏིང་ཟུང་བ་དང་། ལན་ལྡེ་རོ་སོ་སོ་སོགས་ལ་སྤྲུང་ཏེ། བྲེད་ཆོས་
འདི་དག་ནི་དཔེ་དོན་གཉིས་ཀ་ལ་སྤུང་མོང་དུ་འཇུག་རུང་བའི་སྒོ་ནས་དཔེ་ཅན་རྒྱལ་

1 ལཔེ

2 གྱི

མོ་ཁྱོད། དཔེ་རྒྱ་མཚོ་དང་མཚུངས་པར་དངོས་སུ་བརྗོད་ནས། སྤར་ཡང་དཔེ་ཅན་
རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་ནི་མིའི་ལུས་སུ་སྤར་བའི་སྤྲེས་བྱ་ཆེན་པོའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མཛེས་པ་
གཅིག་པོ་འདིས། དཔེ་དེ་དང་མི་འདྲ་བར་ཐ་དད་པ་སྟེ་མཚུངས་པ་ལས་སྒྲིག་པར་
བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ།

(ག) འཆད་པའི་རྣམ་དཔྱོད་ཚེས་པའི་དག་གི་དཔལ།

ཚོད་པའི་སྒྲོབས་པ་མཁས་པའི་གྲགས་སྟན་གྱིས།

དཔར་ལོ་ཅ་རྩ་གོ་མིར་མཚུངས་གྱུར་ཡང་།

ཆངས་སྤྱོད་བརྒྱལ་ཞུགས་ལྡན་པས་རྣམ་པར་དབྱེ།

ཞེས་འཆད་པ་དང་ཚོད་པ་དང་ཚེས་པ་གསུམ་ལ་མཁས་པའི་གྲགས་སྟན་གྱི་
སྟོན་ས། དཔར་སྟོན་ལོ་རྩ་བ་སྒྲོ་བྱོས་བརྟན་པ་ནི། སྒྲོབ་དཔོན་ཅ་རྩ་གོ་མི་དང་མཚུངས་
ཡང་། དཔར་སྟོན་ནི་རྟེན་དགེ་སྤོང་ཡིན་པ་དང་། ཅ་རྩ་གོ་མི་ནི་རྟེན་དགེ་བསྟེན་ཡིན་
པས་རྟེན་གྱི་མཚོག་དམན་གྱི་སྟོན་ས་སྤར་ཡང་མི་མཚུངས་པར་བསྟན་པ་ལྟ་
བུའོ། །འོན་ཡང་། ཆངས་སྤྱོད་བརྒྱལ་ཞུགས་ལྡན་པས་རྣམ་པར་དབྱེ། །གསུངས་པ་
ཅུང་ཟད་དོགས་པའི་གནས་སུ་འདུག་སྟེ། སྒྲོབ་དཔོན་ཅ་རྩ་གོ་མི་ནི་ཆངས་སྤྱོད་དགེ་
བསྟེན་ཡིན་པས། གོ་མིའི་དགེ་བསྟེན་ཡིན་ན། ཆངས་སྤྱོད་དགེ་བསྟེན་ཅམ་དུ་མ་ཟད།
རབ་བྱུང་གི་རྟེན་ཅན་ཡིན་དགོས་པར་གསུངས། སྒྲོབ་དཔོན་ཅ་རྩ་གོ་མི་ནི། ཁྱིམ་ན་
བཞུགས་པའི་དུས་སུ་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀྱིས་ནན་གྱིས་ཆུང་མ་ཞིག་སྤངས། ཆུང་མའི་
མིང་ལ་རྒྱ་རེ་ཟེར། སྒྲོབ་དཔོན་རང་གི་བྱགས་ལ་རང་གི་ལྷག་པའི་ལྷ་སྒྲོལ་མའི་མཚན་
ཅན་ཞིག་ཆུང་མར་རི་ལྷར་བསྟེན་དགོངས་ནས་ཡུལ་གཞན་དུ་འགྲོ་ཅིས་བྱས་པ།
རྒྱལ་པོས་ཐོས་ནས་རྒྱ་བོ་གསྐྱུ་ལ་བསྐྱུར། སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་སྒྲོལ་མ་ལ་གསོལ་བ་

བཏབ་བས། སྒྲོལ་མས་**“གརྒྱུའི་**¹**དཀྱིལ་དུ་སྒྲིང་ཆུང་ཞིག་སྐྱེལ་ནས་སྒྲོབ་དཔོན་དེར་**
བཞུགས། སྒྲིང་དེ་ལ་ཅ་རྒྱ་སྒྲིང་དུ་གྲགས། རེས་སུ་རྒྱ་ལེ་རྒྱ་སོགས་སུ་བེབས་པའི་ལ་
རྒྱས་ཆོས་འབྱུང་ནམས་ལས་གསལ་བ་ལྟར་ལོ། །

(བ) ཡིད་འཕྲོག་མངར་བའི་དེ་ལྟོ་འཇམ་ཞིང་མཉེན། །

དཀར་མཛེས་འཛིག་རྟེན་དབང་བླག་གཟུགས་སྐྱུ་དང་། །

བུར་རྩེ་ཀ་མཆུངས་མོད་ཐ་དད་པའི། །

འབྲེད་ཆོས་ཆོས་སྐྱེ་ནམ་འགྱུར་ལྷན་པས་སོ། །

ཞེས་ཡིད་འཕྲོག་བ་དང་། དེ་ཞིམ་པོ་དང་ལྷན་པ། འཇམ་ཞིང་མཉེན་པ། དཀར་
ཞིང་མཛེས་པ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བུར་རྩེ་ཀ་སྟེ་བད་མ་དཀར་པོ་དང་། འཛིག་རྟེན་
དབང་བླག་སྟེ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་གཟུགས་སྐྱེ་གཉིས་མཆུངས་ཀྱང་། སྐར་ཡང་དཔེ་
དོན་མི་མཆུངས་པའི་འབྲེད་ཆོས་ནི། དཔེ་ཅན་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་གཟུགས་སྐྱེ་
ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་གཟུགས་སྐྱེའི་ནམ་པར་ཤར་བ་ཡིན་པས་ནམ་འགྱུར་མི་མཆུངས་པའི་སྒྲོ་
ནས་དཔེ་དོན་པན་ཆུན་མཆུངས་པ་ལས་ལྷོག་པར་བརྟེན་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ལ་འབྲེད་
ཆོས་ཆོས་སྐྱེ་ཟེར་བ་མ་དག་པར་འབྲེད་ཆོས་མཛེས་སྐྱེ་ཞེས་བརྟེན་དགོས་པར་
བཤད་སྒོལ་ཡོད་ཀྱང་། གང་བྱས་ནའང་ཆོག་པར་གསུངས།

ཡང་ན། རབ་དཀར་མདངས་མཛེས་སྐྱེན་པའི་དབྱངས་ལྷན་ཞིང་། །

ཡིད་འཕྲོག་ཀྱན་དགའི་དཔལ་གྱུར་འཁོར་ལོའི་ལག །

གལལས་འབྲིལ་དུང་དང་མཆུངས་ཀྱང་སྒྲོ་གཤོག་གིས། །

1 * མ་དཔེར་གརྒྱུའི་དཀྱིལ་དུ་ཞེས་བཞོད་འདུག་ཀྱང་ལྷ་རྒྱ་ཐའི་རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང་དུ་སྒྲོབ་དཔོན་འདིའི་ལོ་རྒྱུས་གསུང་སྐབས་“གརྒྱུ་དང་རྒྱ་
མཆོ་འཕྲད་མཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཆོའི་སྒྲིང་ཞིག་ལ་ཐོན། སྒྲིང་དེ་འཕགས་མས་སྐྱེལ་བ་ཡིན་ཡང་ཟེར་”ཞེས་འབྱུང་བས་གརྒྱུ་ལྷ་བཙུན་པ་ཡིན།

འཕྱར་ལྗོངས་གྲིས་རོལ་བས་ཐ་དད་དབྱེ། །ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་བ་གཉིས་གྲིས་ལྡོག་བ་ཅན་ནི། དངོས་པོ་གཉིས་བྱུང་ཆོས་འགའ་ཞིག་གི་སྒྲོ་ནས་ནམ་བ་མཚུངས་བ་སྟོན་དུ་བཀོད་དེ། སྤྱར་ཡང་དེ་གཉིས་གྱི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱུང་ཆོས་སམ་འབྱེད་ཆོས་རེ་རེ་བ་སྟེ། འབྱེད་ཆོས་གཉིས་བརྗོད་པའི་སྒྲོ་ནས་དངོས་པོ་དེ་གཉིས་པན་ཚུན་མཚུངས་བ་ལས་ལྡོག་བར་བརྗོད་བ་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

ཙ་བར། རྒྱ་ཡི་ཕུང་པོ་དག་དང་ཁྱོད། །

མཆོམས་ལས་མི་འདའ་ཟབ་བ་སྟེ། །

འདི་ནི་མིག་སྒྲན་དང་མཚུངས་ལ། །

ཁྱོད་ནི་གསེར་གྱི་འོད་ཅན་ནོ། །

ཞེས་རྒྱ་མཆོ་ནི་རྒྱ་མཆོམས་ལས་མི་འདའ་བ་དང་། རྒྱ་ལ་བོ་ནི་ཡ་རབས་གྱི་སྟོད་རྒྱལ་ལས་མི་འདའ་བ་དང་། ཡང་རྒྱ་མཆོ་གཉིད་དཔག་མི་རུས་པའི་ཟབ་བ་དང་། རྒྱ་ལ་བོའི་སྒྲོ་གྲོས་གྱི་གཉིད་དཔག་བར་དཀའ་ཞིང་ཟབ་བ་སོགས་གྱི་སྒྲོ་ནས་མཚུངས་ཏེ། འོན་ཀྱང་། རྒྱ་མཆོ་ནི་མིག་སྒྲན་གྱི་ཁ་དོག་སྟེ་ནག་པོ་དང་། རྒྱ་ལ་བོ་ཁྱོད་གྱི་ལུས་ལ་གསེར་གྱི་འོད་དང་ལྡན་བ་སྟེ། དཔེ་དོན་གཉིས་གྱི་བྱུང་ཆོས་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པ་རེ་རེའམ་འབྱེད་ཆོས་གཉིས་བཀོད་ནས་པན་ཚུན་མཚུངས་བ་ལས་ལྡོག་བར་བརྗོད་བ་ལྟ་བུའོ། །འདིའི་རྒྱ་མཆོ་ནི་རྒྱ་མཆོམས་སམ་གྲེས་ལས་མི་འདའ། ཞེས་བར་བའི་མཆོམས་ལས་མི་འདའ་བར་བཀྲལ་བ་ནི་འབྲུག་སྤྱལ་གྱིས་མི་འཐད་པར་འདོད་དེ། རྒྱ་མཆོ་ནི་གྲི་བ་དང་འགྲུངས་པའི་རང་བཞིན་ཉག་པར་ཡོད་པ་དང་། ཡང་འདིའི་

རྒྱ་དཔེར། **"ཐེ་ལྷོ་ཞེས་འབྲུང་སྟེ།**

"ཐེ་ལྷོ" རྒྱ་མཆོའི་ཚུའི་ནམ་འབྲུང། །

དུས་དང་ལུགས་སྟོལ་དག་ལ་ཡང་། །

ཞེས་འགྲེལ་བ་**"ཨ་མ་ར་ཀོ་ཏ་ར"** གསུངས་བ་ལྟར། རྒྱ་མཆོའི་རྒྱལ་དུས་ལས་
མི་ཡོལ་བ་དང་སྦྲར་ན་ལེགས། ཞེས་བཤད་ཀྱང་། རྒྱ་མཆོ་ཚུ་མཆམས་ལ་མི་འདའ་
བར་བཀྲལ་ན་ཡང་སྟོན་དུ་མི་འབྲུར་ཏེ་གནས་སྐབས་ཅམ་ལ་སྟོས་བ་མེད་བར་རྒྱ་
མཆོའི་སྦྲིར་བཏང་གི་རང་བཞིན་ཚུའི་མཆམས་ལས་མི་འདའ་བ་ཀྱན་གྱིས་རྟོགས་སོ། །

(ག) རི་དྲགས་མིག་ཅན་རྩ་བ་གཉིས། །

དཀར་འཇམ་མཛེས་སྤྱད་དགའ་བསྐྱེད་པས། །

མཚུངས་ཀྱང་ཁྱོད་ནི་ཁོར་འཛིན་དང་། །

ཀྱན་པན་ནམ་མཁའི་ངོས་སུ་རྒྱ། །

ཞེས་རི་དྲགས་མིག་ཅན་ཏེ་བྱད་མེད་དང་། རྩ་བ་གཉིས་དཀར་བ་དང་འཇམ་
བ་མཛེས་བ་སྐྱེ་བོ་གཞན་དགའ་བ་སྐྱེད་པ་སོགས་ཀྱི་སྟོན་མཚུངས་ཀྱང་། འབྱེད་
ཆོས་ནི། མཛེས་མ་ཁྱོད་ས་གཞིའི་ངོས་ལ་རྒྱ་བ་དང་། རྩ་བ་ནི་ནམ་མཁའི་ངོས་ལ་རྒྱ་
བའི་དངོས་པོ་རང་རང་རྒྱ་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་ཆོས་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་
མཚུངས་བ་ལས་ལྷོག་པར་བསྟན་བ་ལྟ་བུའོ། །

(བ) ལྷ་ཡི་རྩ་བོ་ཆེ་དང་མགོན་ཁྱོད་གསུང་། །

1 * མ་དཔེར་ཐེ་ལྷོ་ཞེས་བཤད་འདུག་ཀྱང་ཁམས་འགྲེལ་རང་ལ་བསྟན་ནས་ཐེ་ལྷོ་རུ་བཅོས་པའོ། །

2 * མ་དཔེར་ཐེ་ལྷོ་ཞེས་བཤད་འདུག་ཀྱང་ཁམས་འགྲེལ་རང་དུ་ཐེ་ལྷོ་ཞེས་བཤད་འདུག་པས་དེ་ལྟར་བཅོས་པའོ། །

3 * འདི་ཡང་མ་དཔེར་ཨ་མ་ར་ཀོ་ཏ་ར་ཞེས་བཤད་འདུག་ཀྱང་ཁམས་འགྲེལ་དང་བསྟན་ནས་བཅོས་པའོ། །

དེ་ནི་ཆུ་བདག་ཁྱོད་མཁས་སོ། །

ཞེས་ཀྱལ་བོ་དང་། རྒྱ་མཚོ་གཉིས་དུས་རྒྱ་རྒྱ་དང་། མ་རྩ་ས་ཏུ་དང་། ཉེ་ངོ་སྟེ་
 ཁྱད་ཆོས་གསུམ་གྱི་སྟོན་སྒྲུབ་མཚུངས་པ་སྤྱོད་སྤྱོད་ཞིང་། དུས་རྒྱ་རྒྱ་ལྷན་དཀའ་བ་
 དང་། བ་ཚུ་ཅན་གཉིས་ལ་འདུག་པས། རྒྱལ་བོ་ནི་གང་ཟག་གཞན་གྱིས་བསྒྲོག་དཀའ་
 བ་དང་། རྒྱ་མཚོ་ནི་བ་ཚུ་ཅན་གྱི་བདག་ཉིད་དང་། མ་རྩ་ས་ཏུ་ཞེས་པ་སྟོང་སྟོང་སྟོང་
 བོ་དང་། སེམས་ཅན་ཆེན་པོ་གཉིས་ཀ་ལ་འདུག་པས། རྒྱལ་བོ་ལ་སྟོང་སྟོང་སྟོང་
 བོ་ལྡན་པ་དང་། རྒྱ་མཚོ་ལ་ཆུ་སྟོང་ཆེན་པོ་གནས་པ་དང་། ཉེ་ངོ་ཞེས་པ་གཟི་བརྒྱུད་
 དང་མེ་གཉིས་ཀ་ལ་འདུག་པས། རྒྱལ་བོ་གཟི་བརྒྱུད་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་ཞིང་། རྒྱ་མཚོ་
 ལ་ཁྲོད་མ་ཁའི་མེ་སྟེ་རྩ་གདོང་གི་མེར་གྲགས་པ་དེ་ཡོད་པས། དཔེ་དོན་གཉིས་ཀྱི་
 ཁྱད་ཆོས་གསུམ་པོ་འདི་སྤྱོད་མཚུངས་ཁོ་ནར་སྤྱོད་ཉེ། སྤྱོད་ཡང་འབྲེད་ཆོས་ཀྱི་དབྱེ་
 བས་དངོས་པོ་དེ་གཉིས་ཐ་དད་དུ་བྱེས་ཤིང་། རྒྱ་མཚོ་ནི་སེམས་མེད་པའི་བེམ་པོ་སྟེ་
 ཆུ་འེ་བདག་ཉིད་ཅན་དང་། རྒྱལ་བོ་ནི་ཤེས་རིག་དང་ལྡན་པས་མཁས་པའི་བདག་ཉིད་
 རོ་ཞེས་དོན་གྱི་**“འབྲེད་¹ཆོས་སོ་སོ་ལ་གནས་པས་མཚུངས་པ་ལས་ལྡོག་པར་བརྒྱུད་**
པ་ལྟ་བུའོ། །འདིའི་སྤྱོད་མར་ཁྱད་ཆོས་གསུམ་པོ་**“གྱིས་²མཚུངས་པར་བརྒྱུད་པ་སྤྱོད་**
མཚུངས་ཁོ་ན་ལ་སྤྱོད་པ་ལས། དོན་གྱི་ཆོས་མཚུངས་ཅི་ཡང་མེད་ཅིང་། བྱི་མ་འབྲེད་
ཆོས་ནི་དོན་གྱི་“འབྲེད་³ཆོས་ཐ་དད་དུ་གནས་པ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་མཚུངས་པ་****
ལས་ལྡོག་པར་བསྟན་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། དཔེར་བརྒྱུད་ན།

1 མཚུངས

2 གྱི

3 མཚུངས

(ག) མེ་སྤྲེས་རྒྱ་བའི་ཅོད་པན་ཅན། །

བསྟེན་པས་དཔལ་བོ་སེར་སྤྲུ་གཉིས། །

མཚུངས་ཀྱང་མ་ཁོལ་དགོན་མཆོག་ལ། །

སྤྲུབས་འགྲོ་ཅིག་ཤོས་དེ་ལས་ལྟོག། །

ཅེས་རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་དཔལ་བོ་འཇམ་མཆན་གཞན་མ་ཁོལ་ཞེས་བྲ་བ་
 དང་། ཕྱི་རོལ་བའི་བྲང་སྤྲོང་སེར་སྤྲུ་གཉིས་ཀྱིས་ཁྱད་ཆོས་མེ་སྤྲེས་(གནས་བརྟན་ཡན་ལག་
 འབྱུང་དང་གདོང་བྱག་)དང་། རྒྱ་བའི་ཅོད་པན་(དབྱངས་ཅན་མ་དང་དབང་སྤྲུག་གཉིས)བསྟེན་པ་
 མཚུངས་ཞེས་མཚུངས་ཆོས་སྤྲུ་ལ་སྤྱར་ཞིང་། དེ་ཡང་མེ་སྤྲེས་ནི་གནས་བརྟན་ཡན་
 ལག་འབྱུང་དང་། གཞོན་ཅུ་གདོང་བྱག་གཉིས་ཀའི་མིང་ལ་འབྲུག་ཅིང་། རྒྱ་བའི་ཅོད་
 པན་ནི་དབྱངས་ཅན་མ་དང་། ལྷ་དབང་སྤྲུག་གཉིས་ཀ་ལ་འབྲུག་པའི་དབང་གིས་སློབ་
 དཔོན་དཔལ་བོ་འཇམ་མ་ཁོལ་གྱིས། གནས་བརྟན་དབྱ་བཅོམ་པ་ཡན་ལག་འབྱུང་དང་
 དབྱངས་ཅན་མ་གཉིས་བསྟེན་ཏེ་ནང་བའི་དགོན་མཆོག་ལ་སྤྲུབས་སུ་འགྲོ་བ་དང་། ཕྱི་
 རོལ་བའི་བྲང་སྤྲོང་སེར་སྤྲུ་གདོང་བྱག་དང་ལྷ་དབང་སྤྲུག་སྤྲུབས་སུ་བསྟེན་པ་སྟེ།
 སྤྱིར་མེ་སྤྲེས་དང་རྒྱ་བའི་ཅོད་པན་བསྟེན་ཞེས་བའི་སྤྲུ་མཚུངས་ཀྱང་། དོན་གྱི་འབྲེད་
 ཆོས་སློབ་དཔོན་དཔལ་བོ་མཆོག་གསུམ་ལ་སྤྲུབས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ཅིག་ཤོས་དེ་ལས་
 ལྟོག་པ་སྟེ་”བྲང་སྤྲོང་སེར་སྤྲུ་ཕྱི་རོལ་བའི་ལྷ་ལ་སྤྲུབས་སུ་འགྲོ་”¹བར་བསྟན་པའི་སྒོ་
 རས་མཚུངས་པ་ལས་ལྟོག་པར་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །མ་ཁོལ། བ་ཁོལ། ཏྲ་དབྱངས།
 དཀའ་བྱུབ་ནག་པོ། ཆོས་ལྡན་རབ་འབྱོར། མ་ཏི་ཅི་ཏྲ་སོགས་སློབ་དཔོན་དཔལ་བོ་”²

1 * མ་དཔེར། “ཕྱི་རོལ་བའི་ལྷ་དབྱང་སྤྲོང་སེར་སྤྲུ་ལ་སྤྲུབས་སུ་འགྲོ་” ཞེས་བཀོད་འདུག་ཀྱང་གོ་བ་ལེན་མི་བདེ་བས་ཟུང་བཅོས་ཡོད།

2 བའི

མཆན་གྱི་ནམ་གངས་སུ་གགས་སོ། །

(བ) དཔལ་ལྷན་མཁས་པ་ཁྱོད་དང་མི་ཡི་དབང་།

འདིགས་བལ་གནས་ལྷ་འབྲུང་ཞིང་ལུགས་ཀྱན་ཤེས། །

སྤྲ་མཁས་ཁྱོད་ཀྱིས་སྤྱབ་པའི་བརྟན་པ་དང་། །

མི་ཡི་དབང་ལྷག་དེས་ནི་རང་སྤྱོད་སྤྱོད་། །

ཞེས་མཁས་པའི་དབང་པོ་ཁྱོད་དང་རྒྱལ་པོ་གཉིས་ཀྱི་བྱད་ཆོས། འདིགས་
པ་དང་བལ་བ་དང་། གནས་ལྷ་ལ་བྲུང་བ་དང་། ལུགས་ཀྱན་ཤེས་པ་གསུམ་
མཚུངས་པ་སྤྲ་ལ་སྦྱར་ཏེ། དེ་ཡང་མཁས་པའི་དབང་པོ་ནི་འཆད་ཚད་ཚུལ་གསུམ་
ལ་མི་འདིགས་པ་དང་། རིག་པའི་གནས་ལྷ་ལ་བྲུང་བ་དང་། ཕྱི་ནང་གི་བྱབ་མཐའ་
ཀྱན་ཤེས་ཤིང་རྟོགས་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་ནི་པ་རོལ་གྱི་དབྱ་སྤྱེ་ལ་མི་འདིགས་པ་དང་།
འཕོང་གི་གནས་ལྷ་འཕམ་མདའ་རྩལ་ལྷ་ལ་བྲུང་བ་སྟེ། རྒྱང་ནས་འཕོག་པ། སྤྲ་དག་
བར་འཕོག་པ། གནད་དུ་འཕོག་པ། མི་འཆོར་བར་འཕོག་པ། ཆབས་ཆེ་བར་འཕོག་
པ་ནམས་ལ་བྲུང་བ་དང་། འདིག་རྟོག་གྱི་ཁྲིམས་ལུགས་སོགས་ཤེས་པ་སྟེ་གཉིས་
ཀའི་མཚུངས་ཆོས་སྤྲ་ལ་སྦྱར་བ་དང་། འབྲེད་ཆོས་ནི། སྤྲ་མཁས་དབང་པོས་ལྷ་ཀྱ་
སྤྱབ་པའི་བརྟན་པ་སྤྱོད་པ་དང་། རྒྱལ་པོས་འདིག་རྟོག་གྱི་རྒྱལ་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་ཡིན་
པས། རང་རང་གི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱད་ཆོས་དེ་གསལ་བར་བརྗོད་ནས་
མཚུངས་པ་ལས་ལྷོག་པར་བརྟན་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་ན། བཅན་པོས་ཐབས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་རྒྱ་བལ་བཟས། །

བདེར་གཤེགས་སྤང་བརྟན་བྲངས་ཤིང་འབྲུལ་གྱི་བཀོད། །

མཆར་བསྐྱེད་གང་ཁྱོད་ཁྱོ་གཉིས་མི་ཡི་གར། །

ཀོང་རྩོ་རྒྱལ་ཡུལ་རྩ་རེ་སྐྱུ་མའི་འབྲུལ། །ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ། །

བཞི་བ་འཕོག་པ་ཅན་གྱི་ཕྱོག་པ་ཅན་ནི། དཔེ་དོན་གཉིས་ཀྱི་བྱང་ཆོས་འགའ་
ཞིག་གི་སྒྲོན་ས་མཆུངས་ཀྱང་། དཔེ་དེ་དཔེ་ཅན་ལ་འབྲན་པར་རུས་པ་དགག་བྱ།
འཕོག་བྱེད་དམ་འབྱེད་བྱེད་ནི། དཔེ་ཡི་སྒྲོན་འགའ་ཞིག་བཀོད་ནས། དཔེ་དེས་དཔེ་
ཅན་ལ་འབྲན་པའི་རུས་པ་བཀག་པའི་ཆོག་དངོས་སུ་ཐོན་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་འཕོག་པའི་
ཕྱོག་པ་ཅན་ཟེར། འདི་དང་དགག་པའི་དཔེའི་བྱང་པར་ནི། དགག་པའི་དཔེ་ལ་དཔེའི་
སྒྲོན་ཁོན་བརྩོན་ནས། དཔེ་དེས་དཔེ་ཅན་ལ་འབྲན་པ་འཕོག་པ་དང་། རྒྱན་འདི་ལ་
ཐོག་མར་དཔེ་དོན་གྱི་བྱང་ཆོས་འགའ་ཞིག་མཆུངས་པར་བརྩོན་ནས། སྤྲར་ཡང་
དཔེའི་སྒྲོན་འགའ་བཀོད་པས། དཔེ་དེ་དཔེ་ཅན་དང་འབྲན་པ་འཕོག་པ་ཞིག་ཡིན།
དཔེར་ན།

རྩ་བར། ལུགས་དང་ལྷན་ཞིང་བརྟན་པ་དང་། །

རིན་ཆེན་འབྲུང་གནས་ཡིན་མོད་ཀྱང་། །

བྲི་མ་ལྷན་པ་ཅུ་མིན་གནས། །

ཁྱོད་ཀྱི་འབྲན་རྒྱར་འགྱུར་མ་ཡིན། །

ཞེས་རྒྱལ་བོ་ལ་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁྲིམས་སྟོལ་བཟང་བོའི་ལུགས་དང་ལྷན་པ་
དང་། རྒྱ་མཆོའི་རྒྱབས་དུས་ལས་མི་འདའ་བའི་ལུགས་དང་ལྷན་པ། རྒྱལ་བོ་སྤུལ་ལ་
སོགས་པའི་གཞན་རྒྱུན་གྱིས་བསྐྱུལ་བར་མི་རུས་པའི་བརྟན་པ་དང་། རྒྱ་མཆོ་རྒྱང་
གིས་གཡོ་བ་མེད་པའི་བརྟན་པ། རྒྱལ་བོ་ལ་བང་མཛོད་སོགས་འདོད་དགའི་དངོས་
པོ་མཐའ་དག་ལྷན་པ་དང་། རྒྱ་མཆོ་ནི་བྱི་རུ་དང་ལུ་ཉིག་སོགས་རིན་པོ་ཆེ་སྤྲ་ཆོགས་

ཀྱི་འབྲུང་ཁུངས་ཡིན་པ་སྟེ། ཁྱད་ཆོས་གསུམ་གྱི་སྒོ་ཀྱན་ནས་རྒྱལ་པོ་འདི་རྒྱ་མཚོ་
 ཆེན་པོ་དང་མཆུངས་མོད་ཀྱང་། སྤྱིར་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ནི་རྒྱལ་པོ་དང་སྒོ་ཀྱན་ནས་
 མཆུངས་པ་འཇམ་འགན་པ་དགག་བྲ། དེ་འགོག་བྱེད་དམ་འབྱེད་ཆོས་ནི་རྒྱ་མཚོ་ལ་བ་
 རྩ་སོགས་ཀྱི་དྲི་མ་ལྡན་པ་དང་། རྩ་སྤྱིན་གདུག་པ་ཅན་སོགས་གནས་པའི་སྒོ་ནས་རྒྱ་
 མཚོ་དེ་རྒྱལ་པོ་དང་འགན་པ་འགོག་པ་སྟེ། མཆུངས་པ་ལས་ལྷོག་པར་བརྟེན་པ་ལྟ་
 བུའོ། །དཔེར་བརྟེན།

(ག) མི་མཐུན་ལས་སྒྲོབ་རེ་བའི་འདོད་པ་འདོ། །

སྤྱིར་དུ་སྤྱག་ཅིང་ཀྱན་གྱིས་བསྐྱུགས་བརྟེན་ཀྱང་། །

སྤྱན་འབྱུང་དག་གི་ཆ་ཤས་ཡོངས་གང་བས། །

ཆངས་སྤྱས་མ་ལ་ཡོངས་འདུས་འགན་དུ་ཅི། །

ཞེས་དབྱངས་ཅན་མ་དང་ཡོངས་འདུས་ཤིང་ངམ་དབག་བསམ་ལྷོན་པ་
 གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས། མི་མཐུན་པའི་སྤྱོགས་ལས་སྒྲོབ་པ་དང་། འདོད་པའི་རེ་བ་
 ཐམས་ཅད་དེ་ལྷག་ཏུ་འདོད་པ། འགོ་བ་ཀྱན་གྱི་སྤྱིར་དུ་སྤྱག་ཅིང་བསྐྱུགས་པ་བརྟེན་
 པ་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་མཆུངས་ཀྱང་། སྤྱིར་དབག་བསམ་གྱི་ལྷོན་ཤིང་དེ་ལྟ་མོ་
 དབྱངས་ཅན་མ་དང་འགན་པ་དགག་བྲ། འགོག་བྱེད་དམ་འབྱེད་ཆོས་ནི་དབྱངས་ཅན་
 མ་ལ་སྤྱན་འབྱུང་གི་དག་གི་ཆ་ཤས་ཡོངས་སྤྱོད་གས་པ་ཡོད་པ་དང་། ཡོངས་འདུའི་
 ཤིང་ལ་དེ་མེད་པས་འགན་པ་འགོག་པ་སྟེ། མཆུངས་པ་ལས་ལྷོག་པར་བརྟེན་པ་ལྟ་
 བུའོ། །འདིར་རྩ་བའི་གཞུང་གི་ཆོག་ཟེན་ལ། འབྱེད་ཆོས་སམ་དཔེ་ཡི་སྒྲིན་ཆོག་ཟེན་
 ལ་ཐོན་ཡོད་པས་བོད་མཁས་སོགས་མཁས་པ་སྤྱ་མ་རྣམས་ཀྱི་དཔེར་བརྟེན་ལས་
 ཀྱང་། འབྱེད་ཆོས་དཔེ་ཡི་སྒྲིན་ཅུང་ཅམ་བརྟེན་ནས་དཔེ་ཅན་དང་མཆུངས་པ་ལས་

ལྷོག་པར་བསྟན་ཡོད།

(བ) མཐོན་པོར་གནས་ཀྱང་དམན་པའི་ཡུལ་ལ་བྱམས། །

དུས་ལས་མི་ཡོལ་གཞན་དོན་ལ་དགེས་ཀྱང་། །

རང་ཉིད་མི་མ་ཐུན་སྟོགས་ལས་མ་རྒྱལ་བས། །

ཉིན་མོར་བྱེད་པས་ཁྱོད་ལ་འགྲན་ལུས་མིན། །

ཞེས་སྟོན་པ་ཤུག་ཐུབ་པ་དང་ཉི་མ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ཏེ་སྟོན་པ་ནི་འགྲོ་བ་
རྣམས་ཀྱི་མགོན་དང་། ཉི་མ་ནི་དགྲུང་མཐོན་པོ་ལ་གནས་པ་དང་། སྟོན་པ་ཐུགས་རྩེ་
ཅན་གྱིས་ཡུལ་དམན་པའམ་ཉམ་ཐག་པའི་འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་བྱམས་པ་དང་བཅེ་བའི་
ཐུགས་ཀྱིས་སྦྱོང་བ་དང་། ཉི་མས་ཡུལ་དམན་པའི་སྤྱི་བོ་རྣམས་གང་བའི་གདུང་བ་
སེལ་ཞིང་། ཀྱན་ལ་བྱམས་པ་དང་། ཡང་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་དུས་ལས་
མི་ཡོལ་བ་དང་། ཉི་མ་འཆར་ལུབ་དུས་ལས་མི་འདའ་བ་དང་། སྟོན་པ་གཞན་དོན་གྱི་
བྱ་བ་ལ་ཐུགས་དགེས་པ་དང་། ཉི་མ་གཞན་དོན་དུ་སྤང་བ་འབྱེད་པ་ལ་དགའ་བ་སྟེ།
ཁྱད་ཆོས་དེ་དག་གི་སློན་པ་མཆུངས་ཀྱང་། དཔེ་ཉི་མ་འདི་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ལ་
འགྲན་པ་དགག་བྱ་སྟེ། འགོག་བྱེད་ནི་ཉི་མ་རང་ཉིད་ཀྱི་མི་མ་ཐུན་པའི་སྟོགས་ཏེ་ཐུན་
པ་ལས་མ་རྒྱལ་བར་ཉིན་མཆོན་རེས་སུ་སྦྱོང་བའི་ཁྱད་ཆོས་སམ་སྦྱོན་དེའི་སློན་པ་
དཔེ་དོན་མཆུངས་པ་ལས་ལྷོག་པར་བསྟན་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་ན། དཀར་འཇམ་གདངས་ཀྱི་མཛེས་སྤྱད་ཀྱན་ནས་རྫོགས། །

དེ་ཞེས་སྤྱབས་རྒྱ་གྲོལ་བས་ཀྱན་དགའི་དཔལ། །

འཛིན་ཀྱང་འདོད་པའི་བདེ་དགའ་སྦྱིན་མིན་པས། །

བད་དཀར་གཞོན་ནུས་ལུས་ལྷན་ནུས་མིན། །ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ། །

ལྷ་བ་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་ལྟོག་བ་ཅན་ནི། བརྗོད་འདོད་ཀྱི་དངོས་པོ་གང་ཡང་
རུང་བ་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་ལས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་པན་ཚུན་མཚུངས་བ་སྟོན་དུ་བརྗོད་ནས། ལྷར་
ཡང་དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་བར་མི་འདྲ་བའི་གཏན་ཆིགས་སམ་རྒྱ་མཚན་གཅིག་བཞོད་དེ་
མཚུངས་བ་ལས་ལྟོག་བར་བརྗོད་བ་ལྟ་བུའོ། །དཔེར་ན།

ཅ་བར། དེ་སྒྲིང་རྒྱ་མཚོ་བཅས་བ་ཡི། །

ས་གཞི་མཐའ་དག་འཛིན་མོད་ཀྱང་། །

ལག་འགྲོ་རྣམས་ཀྱི་རྗེར་གྱུར་བྱིར། །

སྤྲུག་མ་ཅན་ནི་བྱོད་བས་དམན། །

ཞེས་དེ་དང་། ལྷན་པོ་དང་། སྒྲིང་གཞི་དང་། རྒྱ་མཚོ་བཞི་དང་བཅས་བའི་ས་
གཞི་མཐའ་དག་འཛིན་པའི་བྱེད་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་རྒྱལ་པོ་བྱོད་དང་སྤྲུག་མ་ཅན་ཏེ། ལྷའི་
རྒྱལ་པོ་མཐའ་ཡས་གཉིས་མཚུངས་ཀྱང་། ལྷའི་རྒྱལ་པོ་ནི་ལག་འགྲོ་སྟེ་དུད་འགྲོའི་སྟེ་
ཆན་དུ་གཏོགས་ཤིང་། ལྷ་རྣམས་ཀྱི་དབང་བོའམ་རྗེ་བོར་གྱུར་བས་ཏ་ཅང་སྤྲུག་ཞིང་
གཏི་ལུག་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། རྒྱལ་པོ་བྱོད་ནི་མིའི་དབང་བོ་སྟེ་སྒོ་
གྲོས་གསལ་ཞིང་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་བྱིར་ན། ལྷག་མ་ཅན་ནས་ལྷའི་རྒྱལ་པོ་ནི་མིའི་
རྒྱལ་པོ་བྱོད་ལས་དམན་ལོ་ཞེས་པན་ཚུན་གཉིས་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་སམ་རྒྱ་མཚན་ཀྱི་
རྟགས་བཞོད་པའི་སྒྲོན་ས་མཚུངས་བ་ལས་ལྟོག་བར་བརྗོད་བ་ལྟ་བུའོ། །

(ག) ཅ་སྒྲིང་ལོ་འདབ་ཟེ་འབྲུ་འབྲུ་སོགས། །

བཀྲ་ཡང་བྱུང་མེད་འགྲམ་ཆང་གིས། །

འབྲེད་བྱིར་མེ་ཏོག་བ་ཀྱ་ལ། །

བད་མ་དག་དང་བྱད་པར་ཆེ། །

ཞེས་བད་མ་དང་མེ་རྟོག་བ་ཀྱ་ལ་གཉིས། ཅ་བ་དང་སྤྱོད་བོ་ལོ་འདབ་ཟེ་འུ་འབྲུ་
སོགས་བཀྱ་བའི་བྱད་ཆོས་ཀྱི་སློན་ནས་པན་ཚུན་མཚུངས་ཀྱང་། འབྱེད་ཆོས་མེ་རྟོག་
བ་ཀྱ་ལ་ནི་བྱད་མེད་མཛེས་མའི་འགྲམ་ཆང་གིས་ཁ་འབྱེད་པའི་བྱིར་དང་། བད་མ་ནི་
དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པས་བྱད་ཆོས་སམ་གཏན་ཆེགས་ཀྱི་རྟགས་བཀོད་པའི་སློན་ནས་
མཚུངས་པ་ལས་ལྷོག་པར་བསྟན་པ་ལྟ་བུའོ། །

(བ) འཁོར་གྱི་ནང་ན་གཟེ་བརྗེད་མཚུངས་པ་མེད།

ཀྱན་ལ་པན་པས་སློམས་པའི་བྱིར་རྒྱ་ཡང་།

སྒྲུབ་ཞིང་འཆར་བྱབ་དབང་བྱ་གྱུར་པའི་བྱིར།

རྒྱལ་བོ་བྲོད་ལས་ཉིན་མོར་བྱེད་པ་དམན། །

ཞེས་རྒྱལ་བོ་དང་ཉི་མ་གཉིས། རང་གི་འཁོར་ཆོགས་ཀྱི་དབྱུས་ན་གཟེ་བརྗེད་
མཚུངས་པ་མེད་པ་དང་། འགྲོ་བ་ཀྱན་ལ་པན་བྱིར་སློམས་པར་རྒྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་
བྱ་བའི་བྱད་ཆོས་སོགས་མཚུངས་ཀྱང་། འབྱེད་ཆོས་ཀྱི་བྱད་བར། ཉི་མ་ནི་འདོད་པའི་
ལྷ་སྟེ་སྒྲུབ་ཞིང་འཆར་བྱབ་རེས་སུ་གྱུར་པའི་བྱིར་དང་། རྒྱལ་བོ་ནི་མཁས་པའི་པ་
རོལ་བྱ་སོན་པའི་བྱིར་ན་རྒྱལ་བོ་ལས་ཉི་མ་དམན་ཞེས་དཔེ་དོན་སོ་སོའི་བྱད་ཆོས་
མི་འདྲ་བའི་རྒྱ་མཚན་ནམ་གཏན་ཆེགས་ཀྱི་རྟགས་བཀོད་པའི་སློན་ནས་མཚུངས་པ་
ལས་ལྷོག་པར་བརྗེད་པ་ལྟ་བུའོ། །

རྒྱན་སྤུ་མ་འགོག་པའི་ལྷོག་པ་ཅན་དང་། འདི་གཉིས་ཀྱི་བྱད་པར་ཡང་། འབྱེད་
ཆོས་ཀྱི་སྐྱབས་དཔེ་ཡི་སློན་ཅས་བརྗེད་ནས་མཚུངས་པ་ལས་ལྷོག་པ་འདྲ་ཡང་།
རྒྱན་སྤུ་མར་དགག་བྱ་དང་འགོག་བྱེད་གཙོ་བོར་སློན་ཆེད་དགག་ཆེག་སྤུས་ཟིན་ལ་

དངོས་སུ་ཐོན་པ་དང་། རྒྱན་འདི་ལ་རྒྱ་མཚན་ནས་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་བྱས་པ་གཙོ་བོར་
འདོན་དགོས་པའི་ཆེད་དུ། དཔེར་ན། རྒྱར་ཕྱིར། འབྲེད་ཕྱིར། རྒྱར་པའི་ཕྱིར། ཆོངས་
ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་རྒྱ་མཚན་བཀོད་པའི་རྟགས་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་སྤྲས་ཐེན་ལ་
ཐོན་དགོས་པར་མ་ཟད། དོན་གྱི་རང་བཞིན་ཀྱང་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་བྱས་པ་ཡོད་པ་
ཞིག་དགོས་པར་གསུངས་སོ། །གོང་གི་དེ་བའི་ལྟ་ལ་སྤྲས་ཐེན་མཚུངས་པའི་
ལྟ་ག་པ་ཅན་ཟེར་བའི་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་དངོས་པོ་དེ་གཉིས་ཀྱི་མཚུངས་ཆོས་ཀྱི་སྤྲས་
ཐེན་ཐོག་མར་བཀོད་ཀྱང་། སྤྲས་ཡང་མཚུངས་པ་ལས་ལྟ་ག་པར་བརྗོད་པ་གཙོ་བོར་
སྟོན་པས་ན་དེ་ལྟར་ཟེར།

ཡང་ན། སྟོབས་ཀྱི་དབྱང་བ་བཅན་པོས་གཞན་སྡེ་གཞོན། །

དག་འཐབ་གཡུལ་རྩལ་རྫོགས་པས་དེགས་སྤོས་ཀྱང་། །

བཅུ་བྱུག་གཅང་མའི་ཁྲིམས་ལ་རབ་ཆོངས་ཕྱིར། །

སྲོང་བཅན་ཁྱོད་ལས་སྤིང་རྩེ་གེ་སར་དམན། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

བྱུག་པ་རྟེན་གྱི་ལྟ་ག་པ་ཅན་ནི། བརྗོད་འདོད་ཀྱི་དངོས་པོ་གང་ཡང་རུང་བ་
གཉིས་ལ། རྟེན་དང་བརྟེན་པ་གཉིས་གཉིས་སུ་བྲེས་པའི་བརྟེན་པ་ཡོན་ཏན་གྱི་སྟོན་ས་
པན་ཚུན་མཚུངས་པ་ཤུགས་ལ་བསྟན་ཅིང་། རྟེན་གྱི་སྟོན་ས་པན་ཚུན་མི་འདྲ་བ་
དངོས་སུ་བསྟན་པ་སྟེ་མཚུངས་པ་ལས་དངོས་སུ་ལྟ་ག་པ་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

རྩ་བར། ཁྱོད་ཀྱི་གདོང་དང་པད་མ་སྟེ། །

འདི་གཉིས་ཀྱི་ནི་བྱད་པར་ཡང་། །

པད་མ་རྩ་ལས་སྤྲེས་པ་དང་། །

ཁྱོད་གདོང་ཁྱོད་ལ་བརྟེན་པའོ། །

ཞེས་མཛེས་མའི་གདོང་དང་བད་མ་འདི་གཉིས་ཀྱི་བྲད་པར་ནི། བད་མ་ཚུ་
ལས་སྦྱེས་པ་དང་། ཁྱོད་ཀྱི་གདོང་ནི་བྱད་མེད་ཁྱོད་རང་ལ་བརྟེན་པའི་ཞེས་གདོང་དང་
བད་མ་གཉིས་ཀྱི་བརྟེན་པ་དང་། མཛེས་པའི་བྲད་ཆོས་སོགས་མཚུངས་པ་དངོས་སུ་
མ་བཟོད་པར་བྱགས་ལ་རྟོགས་པར་བྱས་ནས། འབྱེད་ཆོས་ཀྱི་རྟེན་ཐ་དད་པའི་བྲད་
པར་དངོས་སུ་བཟོད་དེ་མཚུངས་པ་ལྟོག་པ་ལྟ་བུའོ། །

རྒྱན་འདི་དང་ཕུལ་བྱུང་གི་དཔེའི་བྲད་པར་ནི། ཕུལ་བྱུང་གི་དཔེ་ལ་དཔེ་དང་
དཔེ་ཙན་གཉིས་གང་དུ་མཐོང་བའི་གནས་ཐ་དད་པ་ཙན་མ་གཏོགས་སྒོ་ཀྱན་ནས་
མཚུངས་ཞེས་དཔེ་དོན་པན་ཚུན་མཚུངས་པ་གཙོ་བོར་སྟོན་པ་དང་། འདི་ལ་འབྱེད་
བྱེད་རྟེན་ཐ་དད་པའི་བྲད་པར་བཀོད་ནས། པན་ཚུན་མཚུངས་པ་བྱགས་བསྟན་དང་
མི་མཚུངས་པ་གཙོ་བོར་བཟོད་པ་ཡིན་ནོ། །

(ག) དབྱངས་ཙན་མ་དང་ཀོང་ཙན་གཉིས། །

སྤུལ་ཆངས་པའི་བྱ་མོ་དང་། །

རྒྱ་བཟའ་ཤར་ཕྱོགས་རྒྱལ་བོ་ཡི། །

སྤུལ་མོ་ཡིན་པའི་བྲད་པར་ཡོད། །

ཅེས་ལྟ་མོད་བྱངས་ཙན་མ་དང་རྒྱ་བཟའ་ཀོང་ཙན་གཉིས། མཛེས་པའི་བྲད་
ཆོས་ཀྱི་སྒོ་ནས་མཚུངས་པ་བྱགས་ལ་རྟོགས་པར་བྱས་ཏེ། འབྱེད་ཆོས་རྟེན་གྱི་བྲད་
པར། དབྱངས་ཙན་མ་ནི་ཆངས་པའི་སྤུལ་མོ་ཡིན་པ་དང་། ཀོང་ཙན་ནི་ཤར་ཕྱོགས་རྒྱ་
ནག་གི་རྒྱལ་བོ་ཐང་ཐེ་ཚུང་གི་སྤུལ་མོ་ཡིན་པས་རྟེན་མི་འདྲ་བའི་བྲད་པར་དངོས་སུ་
བཟོད་ནས་མཚུངས་པ་ལས་ལྟོག་པར་བཟོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

(བ) རྒྱལ་བའི་དབང་བོ་ཁྱོད་ཀྱི་མཛོད་སྤྱད་དང་། །

སྟོན་མཆན་ཟླ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་འདི་གཉིས་ཀྱི།

འབྲེད་ཆོས་དེ་ནི་ཁྱོད་ཀྱི་སྟོན་མཆན་ས་དང་།

རི་བོང་ཅན་དེ་མཁའ་ལ་གནས་པས་དབྱེ།

ཞེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱིའི་བྱང་ཆོས་མཛོད་སྤྱད་དང་། སྟོན་ཟླ་མཛེས་པའི་
མཆན་མ་རི་དྲགས་ཀྱི་གཟུགས་དང་ལྷན་པའི་མཛེས་པ་གཉིས། མཛེས་པའི་བྱང་
ཆོས་ཀྱི་སྟོན་མཆན་ས་པ་ཤུགས་ལ་རྟོགས་པར་བྱས་ནས། འབྲེད་ཆོས་ཉེ་རྟེན་ཀྱི་
བྱང་པར་མཛོད་སྤྱི་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞལ་ཀྱི་སྟོན་མཆན་ས་སྤྱད་གནས་པ་དང་། ཟླ་བ་
ནི་ནམ་མཁའ་ལ་གནས་པ་སྟེ་རྟེན་མི་འདྲ་བ་དངོས་སྤྱད་པའི་སྟོན་མཆན་ས་པ་
ལས་ལྟོག་པར་བསྟན་པ་ལྟ་བུའོ།

ཡང་ན། སྤྱིར་བཞིའི་ཁྱོན་ལ་དབང་བའི་འཁོར་ལོས་བསྐྱར།

དགོས་འདོད་ཡིད་བཞིན་ཁོར་དང་དབྱེ་འབྲེད་ཆོས།

གང་ཉིད་རྒྱོ་ལྷན་དམངས་ཀྱི་དབང་པོ་སྟེ།

ཁོར་བྱ་རིན་ཆེན་ཆུ་གཏེར་གྲུང་དུ་བཞེད། །ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ།

བདུན་པ་དཔེ་ལས་དཔེ་ཅན་ལྷག་པའི་ལྟོག་པ་ཅན་ནི། དཔེ་དཔེ་ཅན་གཉིས་
ལས་དཔེ་ཅན་དེ་ལ་བྱང་ཆོས་སམ་ཡོན་ཉན་ལྷག་པ་ལྷན་པ་དང་། དཔེ་ལ་བྱང་ཆོས་
སམ་ཡོན་ཉན་དེ་མེད་པར་བཞེད་ནས་མཆན་ས་པ་དངོས་སྤྱད་ལྟོག་པའི་ཆོག་སྤྱས་
ཟེན་ལ་ཐོན་ཅིང་། དཔེ་དོན་མཆན་ས་པ་ཤུགས་ལ་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ཞིག་ལ་ཟེར།
དཔེར་ན།

རྩ་བར། རི་དྲགས་མིག་ལ་སྟོན་སྟེན་དང་།

སྟོན་པའི་དམར་བས་རེག་པ་མེད།

ཁྱོད་གྱི་མིག་ནི་གཉིས་པོ་འདི། །

ཡོན་ཏན་དེ་དག་གཉིས་ཀྱིས་བརྒྱན། །

ཞེས་དཔེ་རི་དྲགས་ཀྱི་མིག་ལ་སྒྲིན་མ་རྣམས་པར་གཡོ་བའི་རོལ་སྒྲིག་དང་།
ཆགས་སྒྲོས་ཀྱིས་དམར་བས་རེག་པ་མེད་ལ། དཔེ་ཅན་མངེས་མ་ཁྱོད་གྱི་ཟུར་མིག་
གཉིས་ལ་ཡོན་ཏན་དེ་དག་གིས་བརྒྱན་ནི་ཞེས་དཔེ་དོན་གཉིས་ཀྱི་མངེས་པའི་བྱང་
ཆོས་མཚུངས་པ་ཤུགས་ལ་རྟོགས་པར་བྱས་ནས། དཔེ་དེ་ལ་དཔེ་ཅན་གྱི་ཡོན་ཏན་
དེ་དག་མེད་པ་དང་། དཔེ་ཅན་ལ་ཡོན་ཏན་དེ་དག་ཡོད་པའི་འབྲེད་ཆོས་ཆོག་ཟེན་ལ་
དངོས་སུ་ཐོན་པ་སྟེ། དཔེ་ཅན་ལ་ཡོན་ཏན་ལྷག་མ་དང་ལྷན་པའི་སྒྲོན་མ་མཚུངས་པ་
དངོས་སུ་ཐོག་པ་རྟ་བུའོ། །འདིའི་རྒྱན་སྒྲི་གཉིས་ཀྱི་བྱང་པར་ནི། མཚུངས་པ་
ཤུགས་ལ་བསྟན་ཅིང་འབྲེད་ཆོས་གཙོ་བོར་སྟོན་པ་འབྲེད་ལང་རྒྱན་སྒྲི་མ་ནི་རྟེན་དང་
བརྟེན་སའི་གནས་ཐ་དད་པའི་དབྱེ་བ་ཅུ་དང་། རྒྱན་གྱི་མ་ལ་དཔེ་ལས་དཔེ་ཅན་དེ་
ཡོན་ཏན་ལྷག་པ་དང་ལྷན་པའི་བྱང་པར་ཆོག་ཟེན་ལ་དངོས་སུ་ཐོན་པ་ཞིག་དགོས།
དཔེར་བརྗོད་ན།

(ག) འཆི་མེད་ལམ་གྱིས་ངེ་སྟེད་ཤེས་བྱའི་ཆད། །

རྟོགས་པར་མི་བྱས་འགྲོ་ལ་བརྟེན་བ་བྱལ། །

རྒྱལ་བའི་ཐུགས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་མ་ལུས་མཁྱེན། །

ཉམས་ཐག་རྣམས་ལ་ལྷག་པར་རྟེན་སུ་བརྟེན། །

ཞེས་དཔེ་རྣམས་མཁའ་དང་དཔེ་ཅན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་གཉིས་མཚུངས་པ་
ཤུགས་ལ་རྟོགས་པར་བྱས་ནས། འབྲེད་ཆོས་དཔེ་རྣམས་མཁའ་ངེ་སྟེད་ཀྱི་ཤེས་
བྱ་རྣམས་རྟོགས་མི་བྱས་ཤིང་། འགྲོ་བ་ལ་བརྟེན་བ་མེད་པ་དང་། དཔེ་ཅན་སངས་རྒྱས་

ཀྱི་བྱགས་ཀྱིས་དེ་ལྟ་དེ་སྟེད་ཀྱི་ཆོས་མ་ལུས་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐུན་ཅིང་། ཉམ་ཐག་
པའི་འགོ་བ་རྣམས་བཅེ་བ་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོས་རྗེས་སུ་འཛིན་པ་སྟེ་དཔེ་ལས་དཔེ་ཅན་
ལྷག་པའི་སྟོན་མཆོངས་པ་ལྟོག་པར་བསྟན་པ་ལྟ་བུའོ། །

(བ) དེ་བོད་ཅན་ལ་འཇུག་པའི་མཆུ་སྟོས་དང་། །

རྣམ་བཟའི་མིག་ཟུར་གཡོ་བས་མཆོན་པ་མེད། །

དབྱངས་ཀྱི་རྒྱལ་མོའི་ཞལ་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ནི། །

མངོས་པའི་ཁྱད་ཆོས་དེ་དག་རྣམས་ཀྱིས་བརྒྱན། །

ཞེས་དཔེ་རྒྱ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་། དཔེ་ཅན་ལྟ་མོ་དབྱངས་མའི་ཞལ་གཉིས་
མཆོངས་པ་བྱགས་ལ་རྟོགས་པར་བྱས་ནས། འབྲེད་ཆོས་དཔེ་རྒྱ་བ་ལ་འཇུག་པའི་
མཆུ་སྟོས་དང་སྟེག་མངོས་ཀྱིས་རྣམ་པར་བཟའི་ཟུར་མིག་གཡོ་བ་སོགས་¹ ཀྱིས་
མཆོན་པ་མེད་པ་དང་། དཔེ་ཅན་དབྱངས་ཅན་མའི་ཞལ་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་སྟེག་
མངོས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་དེ་དག་གིས་བརྒྱན་པས་ན། དཔེ་ལས་དཔེ་ཅན་ལྷག་པའི་སྟོན་
མཆོངས་པ་ལས་ལྟོག་པར་བསྟན་པ་ལྟ་བུའོ། ། རྒྱན་འདི་གཉིས་ལ་རྟོགས་པ་མཆོངས་
པའི་ལྟོག་པ་ཅན་ཟེར་བ་ནི། དངོས་པོ་གཉིས་ཀྱི་མཆོངས་ཆོས་སྤྲས་ཟིན་པ་དངོས་སུ་
མེད་ཀྱང་། དོན་གྱིས་གོ་བས་དངོས་པོ་གཉིས་མཆོངས་པ་བྱགས་ལ་རྟོགས་པར་བྱེད་
པ་དང་། མི་འབྲ་བར་སོ་སོར་འབྲེད་པའི་ཆོག་དངོས་སུ་ཐོན་ནས་པན་ཚུན་མཆོངས་
པ་ལས་ལྟོག་པར་བརྟེན་པས་ན་དེ་ལྟར་ཟེར་རོ། །

ཡང་ན། དེ་ན་ཆེན་འབྲུང་བའི་གནས་ལ་རྣམ་དཔྱོད་ཀྱིས། །

1 ཅི

ཤེས་བྱའི་སྒོ་བརྒྱ་འབྲེད་པའི་སྒོ་གྲོས་དཔེ། །

མཁས་ཁྱོད་རྒྱལ་ས་ཆེན་མཁུན་པའི་ཆ་རེར་ཡང་། །

ངོ་མཆར་རིག་པའི་ཡོན་ཏན་ཀུན་ནས་རྫོགས། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

བརྒྱད་པ་མཆུངས་ཆོས་དང་འབྲེད་ཆོས་གཉིས་ཀ་མཆུངས་པའི་སྤྲུལ་དངོས་
སྤྱི་ཅིན་པའི་ལྷོག་པ་ཅན་ནི། བརྫོད་འདོད་ཀྱི་དངོས་པོ་གཉིས་ཀྱི་པན་ཚུན་མཆུངས་
ཆོས་དང་། འབྲེད་ཆོས་གཉིས་ཀ་ཆོག་ཟེན་ལ་དངོས་སྤྱི་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་སོ་སོར་
འབྲེད་པ་སྟེ། མཆུངས་པ་ལས་ལྷོག་པར་བརྫོད་པ་ཞིག་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

ཅ་བར། ཁྱོད་ཀྱི་གདོང་དང་པད་མ་དཀར། །

རྒྱས་ཤིང་བྱི་བཟང་ལྷན་པ་སྟེ། །

པད་མ་ལ་ནི་བྱང་བ་འཁོར། །

ཁྱོད་ཀྱི་གདོང་ལ་མིག་རབ་གཡོ། །

ཞེས་མཛེས་མའི་གདོང་དང་པད་མ་དཀར་པོ་གཉིས་ཀྱི་མཆུངས་ཆོས། ཤིན་
ཏུ་རྒྱས་པ་དང་བྱི་བཟང་པོ་དང་ལྷན་པ་གཉིས་དངོས་སྤྱི་སྤྲུལ་ཟེན་པ་དང་། སྤྲུལ་ཡང་
འབྲེད་ཆོས་པད་མ་ལ་ནི་བྱང་བ་འཁོར་པ་དང་། ཁྱོད་ཀྱི་གདོང་ལ་མིག་རབ་ཏུ་གཡོ་
བའི་དཔེ་དོན་སོ་སོའི་འབྲེད་ཆོས་ཀྱི་བྱང་པར་ཡང་དངོས་སྤྱི་སྤྲུལ་ཟེན་པའི་སྒོ་ནས་
མཆུངས་པ་ལས་ལྷོག་པར་བརྫོད་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ལ་ལྷ་བ་ཆེན་པོས། རྒྱན་སྤྲུལ་
རྣམས་དང་མི་འབྲུ་བར་མཆུངས་ཆོས་དཀར་པ་དང་དམར་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་
ཞིག་ཆོག་ཟེན་ལ་དངོས་སྤྱི་ཐོན་དགོས་པར་གསུངས།

(ག) ཆགས་པས་སྤྱོད་པའི་མཆུ་སྒྲོས་དང་། །

འདབ་བརྒྱ་དམར་པའི་མདངས་འཛིན་ཏེ། །

ཆུ་སྐྱེས་འདི་ནི་བྱང་བས་འདི་བ། །

མཆུ་ནི་མཛེད་པོས་ཚུ་སྒྲ་ན། །

ཞེས་མཛེས་མའི་མཆུ་སྐྱེས་དང་བསྐྱ་དམར་པོ་གཉིས་ཀྱི་བྱང་ཆོས། ཁ་དོག་
དམར་པོའི་མདངས་འདི་ན་པ་འདྲ་བ་སྟེ། མཆུངས་ཆོས་དམར་བའི་ཡོན་ཏན་གྱི་རང་
བཞིན་སྐྱས་ཟིན་ལ་དངོས་སུ་ཐོན་ཞིང་། སྐར་ཡང་འབྱེད་ཆོས་བད་མ་ལ་ནི་བྱང་བ་
ནམས་ཀྱིས་སྦྱོད་བའམ་དེས་སྐར་ཅིའི་བཅུད་འདི་བ་བ་དང་། མཛེས་མའི་མཆུ་ལ་
འདོད་ལྡན་གྱི་སྐྱེ་པོ་ནམས་ཀྱིས་སྦྱོད་བའམ་འོ་བྱེད་བ་སྟེ། འབྱེད་ཆོས་འདི་བ་བའི་
བྱང་བར་མི་འདྲ་བ་དེ་ཡང་། ཆོག་ཟིན་ལ་དངོས་སུ་ཐོན་ནས་མཆུངས་བ་ལས་ལྗོག་
བར་བརྗོད་བ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ལ་མཆུངས་ཆོས་དམར་བ་དང་འབྱེད་ཆོས་འདི་བ་བའི་
བྱང་བར་ལྟ་བུ་ཞིག་ཆོག་ཟིན་ལ་དངོས་སུ་ཐོན་དགོས་པར་གསུངས།

(བ) ཕྱག་གི་ཡལ་འདབ་ཟུང་དང་བད་མ་དཀར། །

འཇམ་མཉེན་རེག་ན་བདེ་བའི་དཔལ་ལྡན་མོད། །

ཕྱག་སོར་ལྟ་ཡི་རྒྱད་མངས་སྐྱ་འབྱེན་ཞིང་། །

བད་མར་བྱང་བའི་ན་རྒྱུང་སྐྱ་ལེན་ནོ། །

ཞེས་དབྱངས་ཅན་མའི་ཕྱག་གཉིས་དང་བད་མ་དཀར་པོ་གཉིས་ཀྱི་བྱང་ཆོས་
འཇམ་པ་དང་མཉེན་པ། གཞན་གྱིས་རེག་ན་བདེ་བའི་དཔལ་དང་ལྡན་པའི་མཆུངས་
ཆོས་སྐྱས་ཟིན་ལ་དངོས་སུ་ཐོན་ཞིང་། སྐར་ཡང་འབྱེད་ཆོས་དབྱངས་ཅན་མའི་ཕྱག་
གི་སོར་མོས་ཕི་ཁང་གི་སྐྱ་འབྱེན་བ་དང་། བད་མའི་ནང་དུ་བྱང་བ་ནམས་ཀྱིས་སྐྱ་
འབྱེན་བའམ་སྐྱ་ལེན་པའི་བྱང་ཆོས་མི་འདྲ་བ་ཆོག་ཟིན་ལ་དངོས་སུ་ཐོན་ནས་
མཆུངས་བ་ལས་ལྗོག་བར་བརྗོད་བ་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་ན། འཁྱོག་པའི་དབང་གཞུང་རིས་དང་གཙུག་ཕྱད་ཅན། །

ཡིད་འོང་མཛེས་སྤྱད་ཀྱན་དགའི་དབལ་ལྡན་ཡང་། །

འངའ་ཚོན་ཉི་ཟེར་སྒྲུང་ཆར་ཟེལ་མས་རྒྱས། །

མདོངས་ལྡན་སྒྲིན་ལེགས་སྒྲེག་པའི་ཉམས་གྱིས་བསྟ། །ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ། །

དགྲ་བ་མཚུངས་ཆོས་སྤྲས་མ་ཟེན་ལ་འབྱེད་བྱེད་སྤྲས་དངོས་སུ་ཟེན་པའི་
ལྷོག་པ་ཅན་ནི། བརྗོད་འདོད་ཀྱི་དངོས་པོ་གཉིས་ཀྱི་རང་བཞིན་འབྲ་བའི་བྱད་ཆོས་
སམ་མཚུངས་ཆོས་སྤྲས་ཟེན་ལ་དངོས་སུ་མ་བརྗོད་པར་བྱགས་ལ་བསྟན་ནས།
འབྱེད་ཆོས་སྤྲས་ཟེན་ལ་དངོས་སུ་བརྗོད་ནས་མཚུངས་པ་ལས་དངོས་སུ་ལྷོག་པར་
བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

ཅ་བར། རྩ་བ་འདི་ནི་མཁའ་ཡི་རྒྱན། །

ངང་བ་འདི་ནི་རྩ་ཡི་རྒྱན། །

མཁའ་འདི་རྩ་སྐར་ཐེང་བ་ཅན། །

རྩ་འདི་ཀྱ་ལྷུང་རྒྱས་པ་ཅན། །

ཞེས་རྩ་བ་དང་ངང་བ་གཉིས་ལ་མཚུངས་ཆོས་དཀར་བ་དང་། མཛེས་པ་
སོགས་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་། སྤྲས་ཟེན་ལ་མ་བསྟན་པར་བྱགས་ལ་བསྟན་པ་དང་། འབྱེད་
བྱེད་ཀྱི་བྱད་ཆོས་རྩ་བ་ནས་མཁའའི་རྒྱན་དང་། ངང་བ་ནི་རྩའི་རྒྱན་ཡིན་པས་བྱད་ཆོས་
མི་འབྲ་བ་སྤྲས་ཟེན་ལ་དངོས་སུ་བསྟན་པ་དང་། ཀྱང་བ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་ནས་
མཁའ་དང་། རྩ་གཉིས་ལིན་ཏུ་བྲངས་ཤིང་དག་པ་དང་། ཁ་དོག་སྡོ་བ་ལ་སོགས་པའི་
མཚུངས་ཆོས་མང་ཡང་། སྤྲས་ཟེན་ལ་མ་བརྗོད་པར་བྱགས་ལ་བསྟན་ཅིང་། འབྱེད་
ཆོས་ཀྱི་བྱད་པར་ནས་མཁའའི་ནི་རྩ་སྐར་གྱི་ཐེང་བ་ཅན་དང་། རྩ་བོ་ནི་མེ་ཏོག་ཀྱ་ལྷུང་

ཀྱི་ཕྱིང་བ་ཅན་ནོ། །ཞེས་སོ་སོའི་བྲད་ཆོས་མི་འདྲ་བའི་འབྲེད་ཀྱི་ཆོག་སྐྱས་ཟེན་
ལ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་མཆུངས་པ་ལས་ལྷོག་པར་བརྟེན་པ་ལྟ་བུའོ། །

(ག) རྒྱོ་ལྷན་ལྟ་ཡི་བྲམ་དང་། །

སྐྱ་བའི་དབང་ཕྱག་ཤོང་སྟོན་གཉིས། །

ཕུར་བྱ་ལེགས་ཟེས་འདུན་སའི་རྒྱན། །

ལོ་ཆེན་བོད་ཡུལ་བསྟན་པའི་དབྱིད། །

ཅེས་ལྟའི་བྲམ་མ་བྲང་སྲོང་ཕུར་བྱ་དང་། ཤོང་སྟོན་ལོ་རྒྱ་བརྟེན་རྒྱལ་མཆོན་
གཉིས་བད་སྟོད་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་དག་ལ་མཁས་པའི་ཆ་ནས་མཆུངས་ཆོས་
མང་ཡང་། སྐྱས་ཟེན་ལ་མ་བརྟེན་པར་མཆུངས་པ་ལུགས་ལ་བསྟན་ནས། འབྲེད་ཀྱིང་
ཀྱི་བྲད་པར་ནི་བྲང་སྲོང་ཕུར་བྱ་རྣམས་ཀྱི་འདུན་སའི་རྒྱན་དང་། ཤོང་སྟོན་ནི་བོད་
ཡུལ་ཀྱི་བསྟན་པའི་དབྱིད་དམ་རྒྱན་ཡིན་ཞེས་འབྲེད་ཆོས་ཁོ་ན་སྐྱས་ཟེན་ལ་དངོས་
སུ་བརྟེན་ནས་མཆུངས་པ་ལས་ལྷོག་པར་བསྟན་པ་ལྟ་བུའོ། །

(བ) དབང་བོའི་གཞུང་རིས་འབྲོག་པོ་ནམ་མཁའི་རྒྱན། །

ནམ་བཟའི་ཆོག་སྐྱོར་¹འབྲོག་པོ་ཡིད་ཀྱི་རྒྱན། །

མཁའ་འདིས་དངོས་པོ་ཀྱན་ཀྱི་གོ་འབྲེད་ཅིང་། །

བདག་ཡིད་ཤེས་བྱ་མཐའ་དག་གཟུགས་སུ་འཛིན། །

ཞེས་ནམ་མཁའི་འཇའ་ཆོན་འབྲོག་པོ་དང་། ཆོག་གི་སྐྱོར་བ་འབྲོག་པའི་ལས་
ནས་སྐྱ་བའི་སྟོན་ཆོག་གཉིས་ཀྱི་བྲད་ཆོས། མཛེས་པ་དང་། ཡིད་འབྲོག་པ། རོ་མཆར་

1 འབྲོག

བ་སོགས་མཚུངས་ཆོས་སྤྲུལ་ཟེན་ལ་མ་བཞིན་པར་མཚུངས་པ་ཤུགས་ལ་བསྟན་
ནས། འབྲེད་ཆོས་འཇམ་ཆོན་ནི་ནམ་མཁའ་རྒྱན་དང་། འཕྲོག་པའི་ཆོག་སྒྲུར་ནི་ཡིད་
གྱི་རྒྱན་ཡིན་པ་དང་། ཡང་ནམ་མཁའ་དང་བདག་ཡིད་གཉིས་གྱི་མཚུངས་ཆོས་
ཡངས་ཤིང་རྒྱ་ཆེ་བ་སྤྲུལ་ཟེན་ལ་མ་ཐོན་པར། འབྲེད་ཆོས་ནམ་མཁའ་གཟུགས་ཅན་
ཀུན་གྱི་གོ་སྐབས་འབྲེད་པ་དང་། བདག་ཡིད་གྱིས་ཤེས་བྱ་མཐའ་དག་གཟུགས་སུ་
འཛིན་པ་སྟེ། ཆོས་ཀུན་གཟུགས་བརྟན་ལྷན་འཆར་བའི་གོ་བ་འབྲེད་པའི་འབྲེད་ཆོས་
ཁོ་ན་སྤྲུལ་ཟེན་ལ་བཞིན་ནས་བན་ཚུན་མཚུངས་པ་ལས་ཐོག་པར་བཞིན་པ་ལྟ་
བུའོ། །རྒྱན་འདི་གཉིས་ལ་འབྲེད་བྱེད་མཚུངས་པའི་ཐོག་པ་ཅན་ཟེར་བ་ནི། རྒྱན་སྤྲུ་
མའི་མཚུངས་ཆོས་དང་འབྲེད་ཆོས་གཉིས་ཀ་སྤྲུལ་ཟེན་པ་དང་། བྱི་མས་འབྲེད་ཆོས་
ཁོ་ན་སྤྲུལ་ཟེན་པ་སྟེ། རྒྱན་སྤྲུ་བྱི་གཉིས་ཀ་ལ་འབྲེད་ཆོས་སྤྲུལ་ཟེན་པ་མཚུངས་པས་
ན་དེ་ལྷན་བཞིན་དོ། །

ཡང་ན། བཞིན་པའི་རྒྱ་སྟག་ཁ་བོ་ནགས་གྱི་རྒྱ། །

དཔའ་བརྒྱལ་སྟོང་སྟོབས་རྩལ་ལྷན་དབྱང་གི་རྒྱ། །

ནགས་གྱི་ཤུན་ས་འཕྲོག་བྱེད་སྟོག་ལ་རམ། །

སྟོབས་ལྷན་དཔའ་རྩལ་ཚོད་པས་དག་སྟེ་འཛོམས། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

བརྒྱ་བ་རིགས་མཐུན་ཐོག་པ་ཅན་ནི། བཞིན་འདོད་གྱི་དངོས་པོ་གང་ཡང་རུང་
བ་གཉིས། རིགས་མཐུན་ཞིང་བྱེད་ལས་གྱི་སྒྲོ་ནས་མཚུངས་ཀྱང་། རིགས་དེའི་རང་
བཞིན་ནམ་ཁྱད་ཆོས་གྱི་སྒྲོ་ནས་བན་ཚུན་མི་འབྲ་བར་སྟོན་པ་སྟེ། མཚུངས་པ་ལས་
ཐོག་པར་བཞིན་པ་ལྟ་བུའོ། །དཔེར་ན།

རྩ་བར། རིན་ཆེན་སྤང་བས་མི་འཕྲོགས་ཤིང་། །

ཉི་མའི་འོད་གྱིས་མི་བརྒྱུག་པ། །

ལང་ཚོ་ལས་བྱང་ན་ཆུང་གི། །

ཐུན་བས་ལྟ་བ་འགོག་པར་བྱེད། །

ཅེས་ལང་ཚོ་དར་ལ་བབ་བ་ལས་བྱང་བའི་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་སྤྱོས་ཤིང་།
རྫོངས་པའི་མ་རིག་པའི་ཐུན་བ་དང་སྤྱི་འཇུག་ཐུན་བ་གཉིས་ཐུན་པའི་རིགས་སུ་གྱུར་བ་
མ་ཐུན་བ་སྟེ་ཐུན་པའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཆོས་མཆུངས་ཀྱང་། འབྱེད་ཆོས་སམ་
ཐུན་པའི་རིགས་དེའི་ཁྱད་ཆོས་མི་འདྲ་ས་ནི། རྫོངས་ཤིང་མི་ཤེས་པའི་མ་རིག་པའི་
ཐུན་བ་དེ་རིན་པོ་ཆེའི་སྣང་བའི་འོད་གྱིས་མི་འགྲོག་པ་སྟེ་མི་སེལ་ཞིང་། ཉི་མའི་འོད་
གྱིས་གྱང་བརྒྱུག་ཅིང་གསལ་བར་བྱེད་མི་ཁུས་ལ། སྤྱི་འཇུག་པ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར།
སྣང་བའི་འོད་གྱིས་སེལ་ཁུས་པས་ན་དངོས་པོ་དེ་གཉིས་ཐུན་པའི་རིགས་སུ་
གཏོགས་པའམ། དེའི་རིགས་སུ་མ་ཐུན་བ་འདྲ་ཡང་། རིགས་དེ་དག་གི་རང་བཞིན་
ནམ་ཁྱད་ཆོས་མི་འདྲ་བའི་སྒྲོ་ནས་མཆུངས་པ་ལས་སྟོན་པར་བརྗོད་བ་ལྟ་
བུའོ། །འདིར་ན་ཆུང་གི་ཐུན་བས་ལྟ་བ་འགོག་ཅེས་པ་ནི་འདོད་ཆགས་སོགས་ཀྱིས་
སྤྱོས་ཤིང་། གཉི་ཐུག་པའི་མ་རིག་གི་ཐུན་བ་འདིས་སྒྲུང་དོར་གྱི་གནས་ལ་ལྟ་བ་
འགོག་ཅིང་། རོ་ཆ་ཁྲེལ་ཡོད་ལ་སོགས་པའི་བག་ཡོད་ཀྱི་བྱ་བ་མི་མཐོང་བར་བྱེད་
པའི་སྒྲོ་ནས་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཐུན་བ་དང་རིགས་མ་ཐུན་པར་བརྗོད་པའོ། །

(ག) དེར་གྱིས་རི་མོ་མ་བྱས་ཤིང་། །

དབང་བོའི་གཞུང་རིས་བཀོད་མིན་པའི། །

ནམ་དཔྱིད་བཀྲ་བའི་གཟིགས་མོ་ཡིས། །

སྒྲོ་ལྟ་མིག་ལ་དགའ་བ་སྟེར། །

ཞེས་ནམ་དཔྱིད་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་མཁས་པའི་སྒོ་སྒྲོས་ཀྱི་རིམ་མོ་དང་། ནམ་
མཁའི་འཇའ་ཚོན་གྱི་རིམ་གཉིས། རོ་མཆར་བ་དང་སོ་སོར་མ་འདྲེས་ཤིང་གསལ་བ་
ལ་སོགས་པའི་བྱད་ཆོས་མ་ཐུན་པའི་སྒོ་ནས་དེ་གཉིས་རིགས་སུ་མ་ཐུན་པའམ་ཆོས་
མཚུངས་ཀྱང་། བྱད་ཆོས་མི་མ་ཐུན་པའི་འབྲེད་ཆོས་འཇའ་ཚོན་དང་པོར་གྱིས་བྲིས་
པའི་རིམ་མོ་ནི། རིམ་པ་བཞེན་བེམ་པོའི་རང་བཞེན་ཅན་དང་། བྱེད་པ་བོས་ལག་**"པའི"**¹
འདུ་བྱེད་ལ་བཞེན་ནས་བྱུང་ཞིང་། མཁས་པའི་ནམ་དཔྱིད་རྒྱས་པའམ་སེམས་ལ་བཀྲ་
བའི་ཤེས་བྱའི་རིམ་མོ་ནི་ཤེས་པ་ཡིན་པས། དེའི་བྱད་ཆོས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྒོ་
ནས་མཚུངས་པ་ལས་ཕྱོག་པར་བརྗོད་དེ། མཁས་པའི་ནམ་དཔྱིད་ཀྱི་གཟེགས་མོ་
འདིས་སྒོ་ལྷན་ནམས་**"ཀྱི"**²མིག་ལ་དགའ་བ་སྟེད། ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ།

(བ) གཙང་བྱེད་འབར་བའི་བྲེང་བས་ཆོག་མིན་ཞིང་།

རབ་དྲངས་རྒྱ་བོའི་རྒྱན་གྱིས་མི་འདག་པ།

ལང་ཤོར་སྒོ་ཡི་དྲི་མ་ངན་པ་འདིས།

རང་བཞེན་དག་བཅུའི་སྟོན་བཟང་ངང་གིས་སྒྲིབ།

ཅེས་རང་སེམས་རྒྱ་ཡན་དུ་ཤོར་བའི་སྒོ་ཡི་དྲི་མ་སྟེ། རང་གཞན་ཀུན་བྱ་བ་
ངན་པ་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་པའི་ངན་སེམས་ཀྱི་དྲི་མ་ངན་པ་དང་། ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་མི་
གཙང་བའི་དྲི་མ་གཉིས་ཀ་མི་གཙང་བའི་རང་བཞེན་ནམ་དཔྱིད་རིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འཇའ་
བའམ་ཆོས་མཚུངས་ཀྱང་། འབྲེད་ཆོས་སེམས་ཀྱི་དྲི་མ་ངན་པ་ནི། གཙང་བྱེད་འབར་
བ་སྟེ་མེ་ཡིས་ཀྱང་ཆོག་མི་ལུས་ཤིང་། རྒྱ་བོའི་རྒྱན་གྱིས་ཀྱང་དག་པར་བྱེད་མི་ལུས་

1 བས

2 གྱིས

བ་དང་། ཡོངས་གྲགས་རྩེ་གི་ཐེ་མ་ངན་པ་ནི། མེ་དང་ཆུས་གཙང་བའམ་དག་པར་
བྱེད་ཀྱས་པས་བྱེད་ཆོས་མི་འདྲ་བ་དེ་དག་གི་སྒོ་ནས་མཆོངས་པ་ལས་སྒྲིག་པར་
བརྟེན་དེ། ལང་ཤོར་རམ་རྒྱ་ཡན་དུ་ཤོར་བའི་ཉེན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱི་ཐེ་མ་ངན་
པ་འདིས། དག་བཅུའི་སྒྱུད་པ་བཟང་བོ་རིམ་གྱིས་སྒྲིབ་པ་སྟེ་ཉམས་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་
བ་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་ན། གཡོ་ཅན་ཐོལ་ལྡན་ཆོས་པོས་རྒྱ་མིན་པ། །

འདོད་རམ་སྲིད་ལྡན་རྒྱལ་པོས་འཕྲོག་མིན་པའེ། །

ཤེས་བྱ་ཀུན་ཤེས་ཡོན་ཏན་ལོར་བུའི་མཛོད། །

གཟུར་གནས་སྒོ་ལྡན་གཞོན་ཀྱས་དོན་གཉེར་འོས། །ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ། །

དེ་ལྟར་སྒྲིག་པ་ཅན་གྱི་རྒྱན་རེ་ཞིག་བཤད་ཟེན་ཏོ། །

དབྱ་བ། སྲིད་པ་ཅན་གྱི་རྒྱན་བཤད་པ།

༥ སྲིད་པ་ཅན་གྱི་རྒྱན་ལ་མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས་ལས། དང་བོ་ནི།

ཅ་བར། རབ་ཏུ་གྲགས་པའི་རྒྱ་བསྐྱོག་ནས། །

གང་ཞིག་རྒྱ་གཞན་ཅུང་ཟད་དམ། །

གང་དུ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད། །

སྒོན་པ་དེ་ནི་སྲིད་པ་ཅན། །

ཞེས་འདིག་ཉེན་ན་རབ་ཏུ་གྲགས་པ་སྟེ། ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་རྒྱ་བསྐྱོག་ནས། མ་
གྲགས་པའི་བྱེད་པའི་རྒྱ་ཅུང་ཟད་ཅམ་ལས་བསྐྱེད་པའི་འབྲས་བྱ་དང་། གྲགས་མ་
གྲགས་གཉིས་ཀ་ལ་མ་སྒྲོས་པར་འབྲས་བྱ་རང་གི་ངོ་བོ་ཅམ་སྒོན་པའི་རྒྱན་ཞིག་ལ་

ཟེར། འདིར་འཛིག་རྟེན་ན་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་དང་རབ་ཏུ་གྲགས་པའི་རྒྱ་བརྒྱུག་པ་
 ཟེར་བའང་། དངོས་པོ་གང་ཞིག་ཡོངས་གྲགས་གྱི་རྒྱ་རྒྱུན་དེ་ལ་མི་སྟོན་པར། རང་གི་
 རོ་མོའམ་དངོས་པོའི་ཚོས་འབྲས་བྱར་བྱུང་བ་ཙམ་དུ་སྟོན་པ་ཞིག་ལ་ཟེར། དེ་ཡང་
 སྤྱིར་རྒྱ་མེད་པའི་འབྲས་བྱ་མི་སྤྱིད་ཀྱང་། གང་ལ་རྒྱ་རྒྱུན་ཞིག་གཏན་ནས་མེད་པ་
 སྐད་དུ་བརྗོད་དེ། རྒྱ་མེད་པའི་འབྲས་བྱ་རང་གི་རོ་ཙམ་ཞིག་སྟོན་པའི་ངག་དེ། བརྗོད་
 ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་སྤྱིད་པ་སྟར་དུ། འདིར་ཡང་བརྗོད་འདོད་གཙོ་པོ་བྱས་ནས་
 བསྟན་ཏེ། ཚིག་ཉམས་མཚར་པའི་རྣམ་པས་མངོས་པར་བརྗོད་པ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །འདི་
 ལ་དབྱེ་ན་གསུམ་སྟེ།

ཡོངས་གྲགས་རྒྱ་ནི་རབ་བཀག་སྟེ། །

ཕྱིའི་རྒྱ་ཙམ་གྱི་འབྲས་བྱ་དང་། །

ནང་རྒྱ་ཙམ་གྱི་འབྲས་བྱ་དང་། །

འབྲས་བྱ་རང་གི་རོ་པོ་ཉིད།

སྟོན་པའི་སྤྱིད་པ་ཅན་གསུམ་མོ། །

དང་པོ་ཕྱིའི་རྒྱ་ཅུང་ཟད་ཙམ་གྱི་འབྲས་བྱ་སྟོན་པའི་སྤྱིད་པ་ཅན་ནི། འཛིག་
 རྟེན་ན་རབ་ཏུ་གྲགས་པའི་རྒྱ་བཀག་ནས། ཕྱི་རོལ་གྱི་རྒྱ་ལམ་རྒྱུན་ཅུང་ཟད་ཙམ་
 །འགྲུག་ལ་བསྟན་ཏེ། དེ་ལས་བྱུང་པའི་འབྲས་བྱ་རང་གི་རོ་པོ་ཉིད་སྟོན་པ་ཞིག་ལ་ཟེར།
 དཔེར་ན།

རྩ་བར། མ་འབྱུངས་ཕྱོས་པའི་ཀ་དམ་པ། །

མ་ཕྱིས་ངི་མ་མེད་པའི་མཁུལ། །

བྱངས་པར་མ་བྱས་དྲངས་པའི་ཚུ། །

འགྲོ་བའི་ཡིད་ནི་འཕྲོག་པར་བྱེད། །

ཅེས་འཛིག་རྟེན་ན་སྤྲོས་པའི་རྒྱ་ཆང་སོགས་འཕྱང་བའམ་དེའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་
 བ་གྲགས་ཆེན་ཡང་། རྒྱུ་དེ་བཀག་ནས་ཆང་སོགས་མ་འཕྱངས་པར། སྤྲོས་པའི་ཅ་
 ཙ་སྤྲོགས་པའི་བྱ་ཀྱ་དམ་པ་སྟེ། རྒྱ་ལ་རྒྱ་ཞིང་སྐད་སྟན་པར་སྤྲོགས་པའི་བྱ་མཐིང་
 རིལ་ལས་རྒྱ་སྐྱར་ཞེས་བྱ་བ་དེ་དང་། ཡང་ངི་མ་མེད་པའི་རྒྱ་ལས་དེའི་རྒྱུ་ནི། ཕྱི་
 བདར་བྱས་པ་སོགས་ཀྱིས་དག་པར་བྱེད་པ་འཛིག་རྟེན་ན་གྲགས་ཆེ་ཡང་། དེ་བཀག་
 ནས་མ་བྱིས་ཀྱང་ངི་མ་དག་པའི་ནམ་མཁའ་དང་། ཡང་རྒྱ་དྲངས་པའི་རྒྱ་ལས་རྒྱུ་ལོར་
 བྱ་གེ་ཏྱ་ག་སོགས་ཀྱིས་བྱུངས་པར་བྱེད་པ་གྲགས་ཆེ་བ་དེ་བཀག་ནས་དེ་འབྲས་
 བྱུངས་པར་མ་བྱས་པར་ཤིན་ཏུ་དྲངས་ཤིང་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བའི་རྒྱ་སྟེ། དངོས་སོ་
 འདི་གསུམ་ལ་འཛིག་རྟེན་ན་གྲགས་ཆེ་བའི་རང་རང་གི་རྒྱ་ལས་རྒྱུ་དེ་བཀག་ཀྱང་།
 རྟོན་ཀའི་དུས་སུ་ནམ་མཁའ་དང་། རྒྱ་དྲངས་པ་དང་། ཡང་རྟོན་ཀའི་དུས་སུ་མཐིང་
 རིལ་ཞེས་པའི་རྒྱ་བྱ་དེ། ལུས་སྤྲོས་པ་ལྟར་གཏོད་རྒྱུར་བར་གྱུར་པ་སོགས་ཀྱི་རྒྱ་ལས་
 རྒྱུ་གཞན་ནི། ཕྱི་རྟོན་གྱི་དུས་ལ་བབ་པ་སྟེ། ཕྱིའི་རྒྱ་ཅུང་ཟད་ཙམ་ཞིག་ཤུགས་
 ཀྱིས་མཆོན་པར་བྱས་ནས། རྒྱ་དེ་ལས་བྱུང་བའི་འབྲས་བྱ་འདི་རྣམས་ཀྱིས་འགྲོ་བའི་
 ཡིད་འཕྲོག་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་སོ། །

(ག) སྤྲོ་བའི་འབབ་སྟེགས་དང་བྲལ་ཙ་ཙ་སྤྲོག།

རྒྱུ་ལ་མེད་པར་ཉིན་མཆོན་ཀྱན་ཏུ་འགྲོ། །

གཞོན་སེམས་མེད་པར་སྤྲོ་བའི་རྒྱུ་ལས་གཅོད། །

ཆོན་གྱིས་མ་བསྐྱར་མདོག་སྟོད་བྱར་གྱི་རྒྱ། །

ཞེས་ཙ་ཙ་སྤྲོགས་པའི་རྒྱ་ལ། སྤྲོ་བའི་འབབ་སྟེགས་ཏེ། མགྱིན་པའི་ལམ་དགོས་

པ་གྲགས་ཆེ་ཡང་། རྒྱ་དེ་བཀག་ནས་རང་བྱུང་གི་ཅ་ཅོ་སྒྲོགས་པ་དང་། ཉིན་མཆན་མེད་
 པར་འགྲོ་བའི་རྒྱ་ལ། རྒྱ་དེ་བཀག་ནས་དགོས་པ་གྲགས་ཆེ་ཡང་། རྒྱ་དེ་བཀག་ནས་རྒྱ་དེ་
 མེད་པར་ཉིན་མཆན་བར་མ་ཆད་དུ་འགྲོ་བ་དང་། སྤྱི་པོ་རྒྱན་དུ་འགྲོ་བའི་ལམ་གཅོད་པ་
 སྤྱི་གཞོད་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་སོགས་ཀྱི་རྒྱ་གཞོད་སེམས་ཀྱི་བསམ་པ་གྲགས་ཆེ་ཡང་།
 རྒྱ་དེ་བཀག་ནས་སྤྱི་པོ་རྒྱན་ལམ་གཅོད་པ་དང་། ཁདོག་སྒྲོན་པོར་བྱུང་བའི་རྒྱ་ཆོན་
 གྱིས་ཁ་བསྐྱར་དགོས་པ་གྲགས་ཆེ་ཡང་། དེ་བཀག་ནས། མདོག་སྒྲོ་བསངས་ཅན་གྱི་
 དབྱར་གྱི་མུ། ཞེས་འབྲས་བུ་དེའི་འཛིག་རྟེན་དུ་གྲགས་ཆེ་བའི་རྒྱ་འཕམ་རྒྱུན་བཀག་གྱང་།
 འབྲས་བུ་དེ་དབྱར་དུས་སུ་འབྱུང་བའི་ཕྱི་རྒྱ་ཅུང་ཟད་ཅམ་ཞིག་བརྗོད་པ་ལམ་ཤུགས་
 ལ་བསྟན་ཏེ་འབྲས་བུ་རང་གི་ངོ་པོ་སྟོན་པ་ལྟ་བུའོ།

(བ) ཆོན་གྱིས་མ་བསྐྱར་མཐོན་ཀའི་ནེ་ཕུ་གསེང་གཞིར།

མ་བཀྲམ་སྤྱ་ཆོགས་མེ་ཏོག་ཆོམ་བྱས་མཛེས།

བསྐྱལ་བ་མེན་གྱང་བུང་བའི་མགྱིན་དབྱངས་གྱིས།

མ་འཕྲོག་ཡིད་ཀྱི་ཆོམ་རྒྱན་དབྱིད་ཀྱི་དཔལ།

ཞེས་སྒྲོར་ཚུལ་སྤྱ་མ་དང་འབྲེལ་། ཆོན་ལྗང་ཁུས་ཁ་མ་བསྐྱར་བའི་ནེ་ཕུ་
 གསེང་སྒྲོ་ལྗང་ཅན་གྱི་གཞིར། ལག་པས་མ་བཀྲམ་པའི་མེ་ཏོག་གི་ཆོམ་བྱས་མཛེས་
 པར་བྱས་ཤིང་། གཞན་གྱིས་བསྐྱལ་བར་མ་བྱས་པའི་བྱང་བ་རྣམས་ཀྱི་མགྱིན་པའི་སྤྱ་
 དབྱངས་སྒྲོགས་པ་འདིས་ནི། འཕྲོག་བཅོམ་གྱི་ལས་བྱས་པ་མེན་པར་ཡིད་ཀྱི་བརྟན་པ་
 འགྲུགས་པའི་ཆོམ་རྒྱན་དུ་བྱུང་བའི་དབྱིད་དུས་ཀྱི་མཛེས་པའི་དཔལ་ཞེས་དངོས་པོ་དེ་
 དག་གི་འཛིག་རྟེན་ན་གྲགས་པའི་རྒྱ་བཀག་ནས། དབྱིད་དུས་སུ་འབྱུང་བའི་ཕྱི་རྒྱ་
 རྒྱུན་ཅམ་ཞིག་ཤུགས་ལ་བསྟན་ཏེ་འབྲས་བུ་དེ་དག་བྱུང་བར་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ།

ཡང་ན། བྱེད་པོ་མེད་པར་ག་བྱར་རྩལ་ཆར་སྦྱིན། །

གཞོན་སེམས་མེད་པར་གང་རེ་ག་རྒྱུད་གིས་འཕེགས། །

མཐུ་ཅལ་མེད་པར་ཆ་བའི་དཔལ་ཀྱན་འཕྲོག། །

སྒྲུང་སེམས་མེད་ཀྱང་དགར་གྱུར་དགུན་གྱི་དུས། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་པ་ནང་གི་རྒྱ་ཅུང་ཟད་ཅམ་གྱིས་འབྲས་བུ་སྟོན་པའི་སྲིད་པ་ཅན་ནི།

འདི་ག་རྟེན་ན་ཡོངས་གྲགས་གྱི་རྒྱ་བཀག་ནས། ནང་གི་རྒྱ་ལམ་རྒྱེན་ཅུང་ཟད་ལས་
གྲུབ་པའི་འབྲས་བུ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོན་པ་ཞིག་ལ་ཟེར།

ཅ་བར། སྟོན་མ་བསྐྱས་པར་དཀར་མིན་མིག །

མནན་པ་མིན་པར་སྟོན་མ་དམལ། །

ཆོན་མ་བསྐྱས་པར་དམར་བཞི། །

མཛེས་མ་ཁྲོད་ཀྱི་མཆུ་འདི་འོ། །

ཞེས་ནག་པའི་རྒྱ་མིག་སྟོན་མ་བསྐྱས་པར་དཀར་པ་མིན་པར་ནག་པའི་མིག་
དང་། དམའ་པའི་རྒྱ་མནན་པ་མིན་པར་སྟོན་མ་འབྱར་ཞིང་དམའ་བ་དང་། དམར་པའི་
རྒྱ་ཆོན་སོགས་མ་བསྐྱས་ཀྱང་མཛེས་མ་ཁྲོད་ཀྱི་མཆུ་ནི་ཤིན་ཏུ་དམར་བའོ། །ཞེས་
འདི་ག་རྟེན་ན་ཡོངས་གྲགས་གྱི་རྒྱ་བཀག་ནས། རྒྱ་གཞན་ཉེ་ན་ཆོད་ཀྱི་ལང་ཆོ་རབ་
ཏུ་སྟོན་པའི་དུས་ལ་བབ་པ་སོགས་ནང་གི་རྒྱ་ལམ་རྒྱེན་དེ་ལས་འབྲས་བུ་དེ་དག་བྱུང་
བ་ཅམ་ཅུང་ཟད་བཞིན་པའམ་ཤུགས་བསྟན་གྱི་སྟོན་མ་འབྲས་བུ་རང་གི་ངོ་བོ་སྟོན་པ་
ལྟ་བུའོ། །རྒྱན་དང་བོ་འདི་གཉིས་རྒྱ་གཞན་ཅུང་ཟད་སྟོན་པའི་སྲིད་པ་ཅན་ཡིན་པས།
འདི་ལ་སི་ཏུ་དང་འབྲུག་སྤུལ་སོགས་གྱིས་རྒྱན་ཐ་དད་དུ་འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཅི་ཡང་
མེད་པར་བཤད་དེ། རྒྱན་འདི་གཉིས་བཞིན་བྱ་ཐ་དད་པ་ཡིན་གྱི་རྒྱན་ཐ་དད་པ་མིན་

པས། རྒྱུ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བརྟེན་བྱ་ཐ་དད་པ་ཇི་སྟེན་ལ་སྦྱར་རུང་བས་དབྱེ་བ་
 "ཐུག་¹མེད་དུ་འགྱུར་ཚུལ་གྱི་དགག་པ་མཛད་ནས། འདི་གཉིས་རྒྱུ་ཐ་དད་དུ་དབྱེ་བ་
 དེ་ནི་ཁུངས་མེད་གསར་བཟོའི་ལྷན་འབྲུག་ཁོ་ན་ཡིན་ཞེས་བཤད་ཀྱང་། དེ་ཡང་སྟོན་
 དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། རྒྱུ་རང་རང་གི་ནང་གསེས་གྱི་བརྟེན་བྱའི་སྟོན་ནས། བརྟེན་བྱ་ཅུང་
 ཟད་ཐ་དད་པ་ཅམ་གྱིས། རྒྱུ་ཐ་དད་དུ་འཛོག་པ་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་ལྷོག་པ་ཅན་གྱི་
 སྐབས། སྤྱི་ཐོན་མཚུངས་པའི་ལྷོག་པ་ཅན་ལ་བརྟེན་བྱའི་སྟོན་ནས་རྒྱུ་ཐ་དད་པ་ལྟར་
 བྱེས་པ་དང་། རྟོགས་པ་མཚུངས་པའི་ལྷོག་པ་ཅན་ལ་གཉིས་དང་། འབྲེད་བྲེད་
 མཚུངས་པའི་ལྷོག་པ་ཅན་ལ་རྒྱུ་ཐ་དད་པ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་སོགས་དུ་མ་ཡོད་པའི་
 བྱིར་དང་། སྟོན་དཔོན་རང་གི་ཅ་བའི་གཞུང་ལས་ཀྱང་འདི་ལ་དཔེ་བརྟེན་མི་འབྲ་བ་
 གཉིས་མཛད་པས། དོན་འདི་ལ་དགོངས་ནས། ལུ་བ་ཆེན་པོ་སོགས་ཐོད་གྱི་སྟོན་ལག་
 མཐུན་མཐུན་པའི་དབང་པོ་མང་པོས་གྱིས་རྒྱུ་ཐ་དད་དུ་བཞེད་དོ། །དེ་ལྟར་དུ་རྒྱུ་
 སྤྱི་ཐོན་དུས་བཞི་གང་རུང་སོགས་བྱི་དུས་ལ་སྦྱོར་བ་དང་། རྒྱུ་བྱི་མ་འདི་ནང་ལང་
 ཆོ་གན་གཞོན་བར་མ་ལྟ་བུའི་ནང་སྤྱི་བུའི་ལང་ཆོ་ལ་སྦྱར་ནས་དཔེར་བརྟེན་འཛོག་
 པའི་གསུང་རྒྱུ་ཡོད་དོ། །

- (ག) འཕྲོགས་མིན་མཐུན་པ་རྣམས་ནི་ཐོས་པས་ཐུག །
- འཆེ་བ་མེད་པར་རྫོངས་པའི་ཆོགས་ཀྱན་བཅོམ། །
- འདོད་དང་བྲལ་ཡང་ཡོན་ཏན་ཆོགས་གྱིས་འབྱུང། །
- དབྱེ་བུས་མ་བསྐྱལ་སྟོན་པའི་སྐད་གསང་ལྗེ། །

1 ཐུག

ཞེས་འཕྲོག་བཅོམ་སོགས་ཀྱི་ལས་ལ་མ་ཞུགས་ཀྱང་མཁས་པ་རྣམས་ཐོས་
 པས་སྤྲུག་པ་དང་། བཅོམ་པའི་རྒྱ་གཞན་ལ་འཆེ་བའི་བསམ་པ་མེད་ཀྱང་མཁས་པ་
 རྣམས་ཀྱིས་མི་ཤེས་པའི་མྱོངས་པ་བཅོམ་པ་དང་། འཁྱུད་པའི་རྒྱ་འདོད་པ་ལ་ཆགས་
 པའི་བསམ་པ་སོགས་མེད་ཀྱང་མཁས་པ་ལ་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོགས་ཀྱིས་འཁྱུད་པ་དང་།
 སྐད་གསར་ལྗེར་བའི་རྒྱ་དབྱུག་པ་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱལ་བ་མེད་ཀྱང་མཁས་པའི་སྣང་
 པར་གྲགས་པའི་སྐྱ་དབྱུངས་ཕྱོགས་སུ་ལྗེར་ཞེས་འདིག་རྟེན་ན་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་རྒྱ་
 དེ་དག་བཀག་ནས། རྒྱ་གཞན་ཏེ་ནང་མཁས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཏུ་གྱུར་པའི་རྒྱུ་
 ཀྱིས་འབྲས་བུ་དེ་དག་བྱུང་བ་ཙམ་ཅུང་ཟད་བརྗོད་པའམ་ལྷགས་ལ་བསྟན་ནས་
 འབྲས་བུ་རང་གི་ངོ་བོ་ཙམ་སྟོན་པ་ལྟ་བུའོ།

(བ) མ་བཀུས་དཀར་བའི་མདངས་འཕྲོ་གཙུག་ཕྱད་དང་།

མ་བྲིས་གཉེར་མའི་རི་མོ་ཉིན་བཞིན་འཕེལ།

མ་བསྐྱས་པར་ཡང་སེམས་ཀྱི་འཕྲོ་འདུ་ཀྱན།

ཅིག་ཅར་འདུས་པའི་ལང་ཆོ་བདག་གིས་ཐོབ།

ཅེས་རས་དཀར་པོའི་དར་ཐོད་མགོ་ལ་¹དཀྱིས་པ་མ་ཡིན་པར་མགོ་སྐྱེས་ཏེ་
 སྐྱ་ཤིན་ཏུ་དཀར་བའི་མདངས་འཕྲོ་བ་དང་། རི་མོར་བྲིས་པ་མ་ཡིན་པར་གདོང་གི་
 གཉེར་མའི་རི་མོ་ཉིན་བཞིན་འཕེལ་བ་དང་། བྱེད་པ་བོས་སྟན་ཏུ་བསྐྱས་པ་མ་ཡིན་
 པར་སེམས་ཀྱི་འཕྲོ་འདུ་སྟེ་ཤེས་པའི་འཆར་སྒོ་ཀྱན་ཅིག་ཅར་སྟན་ཏུ་འདུས་ནས་བྲན་
 པ་མི་གསལ་བའི་རྒན་པོའི་ལང་ཆོ་དེ་བདག་གིས་ཐོབ་ཅེས་འདིག་རྟེན་ཡོངས་གྲགས་
 ཀྱི་རྒྱ་འཕེལ་རྒྱུ་དེ་དག་བཀག་ནས། རྒྱ་གཞན་ཏེ་ནས་རྣམས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྒྱ་འཕེལ་

1 བསྐྱས

རྒྱུན་གྱིས་འབྲས་བྱ་དེ་དག་འབྱུང་བ་ཙམ་ཤུགས་ལ་བསྟན་ནས་འབྲས་བྱ་རང་གི་ངོ་
བོ་སྟོན་བ་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་ན། མ་གྱིས་ལང་ཚོ་གསར་བའི་མཛེས་སྤྱད་བཟ། །

མ་གྱིས་བར་ཡང་ཀུན་རྟོགས་ཅི་ཡང་གསལ། །

མ་འབྲེག་སྟོབས་ཅལ་རྒྱས་པའི་གཞོན་ཤ་ཅན། །

མ་བསྐྱབས་ཅེད་འཛོར་གོམས་པའི་གཞོན་ཅུ་དག །ཅེས་བ་ལྟ་བུའོ། །

གསུམ་པ་གྲགས་མ་གྲགས་ཀྱི་རྒྱ་གཉིས་ཀ་བརྒྱུད་ནས། འབྲས་བྱ་རང་གི་
ངོ་བོ་ཙམ་སྟོན་པའི་མེད་པ་ཅན་ནི། འདིག་རྟོན་དུ་གྲགས་བ་དང་མ་གྲགས་པའི་ཕྱི་
ནང་གི་རྒྱ་གཉིས་ཀ་བཀག་ནས། དེ་དངོས་ཤུགས་གང་ལའང་མི་སྟོན་པར། རྒྱ་
གཞན་གང་ལའང་མ་སྟོས་པའི་འབྲས་བྱ་རང་གི་ངོ་བོ་ཙམ་ཁོ་ན་བརྟེན་པ་ཞིག་ལ་
ཟེར། དཔེར་ན།

ཅ་བར། བསྐྱོས་པ་མེད་པར་ཁྱེད་ཞེས། །

བཅོས་པ་མེད་པར་ལུས་པོ་མཛེས། །

རྒྱ་མེད་དག་ཏུ་རྒྱ་བ་དག། །

རྒྱ་མཚན་མེད་པར་འདོད་པ་གྲོགས། །

ཞེས་ཅི་ཞེས་པའི་རྒྱ་ཅི་བཟང་སོགས་ཀྱིས་ཅེད་དུ་བསྐྱོས་པ་མེད་པར་ཁ་ལ་
ཅི་ཞེས་པོ་ལྟན་པ་དང་། མཛེས་པའི་རྒྱ་ལག་པས་བཅོས་པ་མིན་པའམ་མཛེས་ཆོས་
ཀྱི་ཚོལ་བྱས་པ་མེད་པར། ལུས་ཀྱི་ཆ་ཀུན་ནས་མཛེས་པ་དང་། དགར་གྱུར་པའི་རྒྱ་
འཁོན་འཛིང་སོགས་བྱས་པ་མེད་པར། རྒྱ་བ་ནི་པན་ཚུན་འགྲན་པའི་དབྱ་རྒྱར་གྱུར་པ་
དང་། གྲོགས་སུ་གྱུར་པའི་རྒྱ་མཚན་པན་བཏགས་པ་སོགས་མེད་པར་རང་གི་འདོད་

པའི་ཐོགས་སུ་གྱུར། ཅས་འདིག་ཉེན་ན་གྲགས་མ་གྲགས་དང་། བྱི་ནང་གི་རྒྱ་ཐམས་
 ཅད་དངོས་སུ་རབ་ཏུ་བརྒྱུག་ཅིང་བཀག་ནས། དྲི་ཞིམ་བ་དང་། ལུས་མཛེས་པ། རྩ་
 བའི་འགན་རྩ་ཡིན་པ། འདོད་པའི་ཐོགས་སུ་གྱུར་བ་སོགས་རྩེན་གཞན་ལ་མ་སྟོས་
 པར། འབྲས་བྱ་རང་གི་དོ་མོ་ཅམ་ཁོ་ན་བསྟན་པ་ཡིན། ཅ་བའི་བསྟོས་བ་མེད་པར་ཁ་
 དྲི་ཞིམ། །ཞེས་བ་མི་ཏུ་དང་འབྲུག་འབྲེལ་དུ། རང་བཞིན་གྱིས་ནི་ཁ་དྲི་ཞིམ། །ཞེས་
 པར་བརྒྱུར་གྱང་། དེ་ལྟར་ན་རབ་ཏུ་གྲགས་པའི་རྒྱ་བརྒྱུག་རྒྱ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཁོ་
 མོ་རང་བཞིན་གྱི་དྲི་ཞིམ་པར་བརྗོད་བ་ཅམ་ལས་རྒྱ་བརྒྱུག་པའི་ཆོག་དངོས་སུ་མེད་
 པས་མི་འཐད་པར་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས་སོ། །

(ག) དེ་མོར་མ་གྲིས་དེ་དྲགས་གཟུགས་ཀྱིས་མཛེས། །

དག་རྩ་མིན་ཡང་པད་མའི་ཆོགས་ཀྱན་འདྲེལ་ས། །

རྒྱ་མཆན་མེད་པར་རྒྱ་གཏེར་འཕེལ་བར་བྱེད། །

སྟེགས་མཁན་བྲལ་ཡང་མཁའ་ལ་དལ་མེད་འགྲོས། །

ཞེས་དེ་མོར་གྲིས་བ་མ་ཡིན་པར་དེ་མོང་གི་གཟུགས་ཀྱིས་མཛེས་བ་དང་།
 བན་རྩེན་དག་རྩ་མིན་ཡང་པད་མའི་འདབ་མ་རྩམ་པའམ་འདྲེལ་པར་འགྱུར་བ་དང་།
 རྒྱ་མཆན་གང་ཡང་མེད་པར་རྒྱ་མཆོ་འཕེལ་བ་དང་། ཁོའི་རྗེས་ལ་སྟེགས་མཁན་མེད་
 གྱང་དལ་བ་མེད་པར་འགྲོས་པ་སྟེ་ཁོས་པའི་རྩ་བ་ཞེས་བརྗོད་བ་ལྟ་བུའོ། །འདིར་ཡང་
 ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་རྒྱ་དེ་དངོས་སུ་བརྒྱུག་པ་གོང་དང་མཚུངས་ཤིང་། དེ་དྲགས་ཀྱི་
 གཟུགས་ཀྱིས་མཛེས་བ་དང་། པད་མ་འདྲེལ་པ། རྒྱ་གཏེར་འཕེལ་པ། མཁའ་ལ་
 དལ་མེད་འགྲོ་བ་སོགས་རྒྱ་རྩེན་གཞན་ལ་མ་སྟོས་པའི་འབྲས་བྱ་རང་གི་དོ་མོ་ཅམ་ཁོ་
 ན་བརྗོད་བ་ལྟ་བུའོ། །

(བ) མ་བསྐྱེད་སྲིད་པའི་འཁོར་ལོ་ཡངས་པ་འདིར།

མ་གྲིས་ལས་དང་ཉོན་མོངས་ཅིར་ཡང་བཀྲ།

མ་བཏབ་བདག་འཛིན་མདུད་པ་དམ་པོ་ཡིས།

མ་བཟུང་ཐར་དུས་མེད་འདིས་སྐྱོ་བ་ལ།

ཞེས་གཞན་གྱིས་སྐྱ་ཆེར་བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་སྲིད་པའི་འཁོར་ལོ་སྟེ།
 འདིག་རྟེན་ལེན་ཏུ་སྐྱ་ཆེ་ཞེས་ཡངས་པའི་གཞི་འདིར། གཞན་གྱིས་རེ་མོ་བྲིས་པ་མ་
 ཡིན་པའི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་བདེ་སྤྱད་པར་མེན་གྱི་སྟོན་པ་སྟེ།
 ཚོགས་ཅི་ཡང་བཟ་བ་དང་། གཞན་གྱིས་བཏབ་པ་མ་ཡིན་པར་རང་སྤྱད་གྱི་འཁོར་
 པའི་ཅ་བ་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་མདུད་པ་དམ་པོ་འདི་ལས། གཞན་གྱིས་མ་བཟུང་ཡང་
 ཐར་པའི་དུས་མེད་པ་འདི་ལ་སྟོེ་བ་ཞེས་འདིག་རྟེན་ཡོངས་བྲགས་གྱི་སྐྱ་དེ་དག་
 དངོས་སུ་བཀག་ནས། སྲིད་པ་ཡངས་པོ་འདིར་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་ལས་སྟེ།
 ཚོགས་བསགས་པ་དང་། བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་བག་ཆགས་བརྟན་པོ་འདིས་འཁོར་བ་
 ལས་ཐར་དུས་མེད་པ་སོགས་བྲགས་པའི་སྐྱ་རྒྱུན་གཞན་ལ་མ་སྟོས་པའི་འབྲས་བུ་
 རང་གི་ངོ་བོ་ཅམ་ཁོན་བརྩོད་པ་ལྟ་བུའོ། སྐྱིར་སྐྱ་མེད་པའི་འབྲས་བུ་ག་ལ་སྲིད་གྲུང་།
 རྟོག་གྲུང་དང་ལེན་ཏུ་རྟོག་གྲུང་གི་སྤྱ་མའི་སྐྱ་རྒྱུན་དག་འདིག་རྟེན་པལ་བ་རྣམས་
 གྱིས་མངོན་སུམ་གྱི་གཞལ་བུ་མ་ཡིན་པ་དང་། པལ་བ་དག་གི་ཡིད་གྱིས་སྟོན་ཡུལ་
 མཐོང་བ་མངོན་གྱུར་གྱི་སྐྱའམ་རྒྱུན་དེ་དག་རེ་ཞིག་བརྫོགས་པའམ་བཀག་པའི་ཐོལ་
 གྱིས་སྐྱ་རྒྱུན་གཞན་ལ་མ་སྟོས་པའི་འབྲས་བུའི་ངོ་བོ་ངོ་མཆར་བ་ཅན་འདིག་རྟེན་ན་
 སྲིད་པར་བརྩོད་པས་ན། སྲིད་པ་ཅན་གྱི་སྐྱ་ཞེས་སྟེན་དག་མཁན་གྱིས་བརྩོད་འདོད་
 གྱི་དབང་གིས་སྐྱ་མེད་དུ་སྟོོ་བཏགས་ཏེ། བརྩོད་ཚུལ་མཛེས་པའི་ཉམས་གྱི་བྱད་པར་

གྲིས་དེ་ལྟར་བྱེས་སོ། །འདི་ལ་འབྲུག་སྐུལ་སོགས་གྲིས། རྒྱན་དང་པོ་གཉིས་ལ་རྒྱ་
གཞན་ཅུང་ཟད་ཉོན་པ་ཞེས། རྒྱ་གཞན་དེ་འདྲ་སྲིད་པ་གཙོ་པོར་བཟོད་པའི་སྒོ་ནས་
རྒྱའི་ངོ་པོ་ལ་སྦྱར་བ་དང་། རྒྱ་ཕྱི་མ་འབྲས་བྱ་རང་གི་ངོ་པོ་ལ་སྦྱར་འདུག་ཀྱང་། ལྷ་
བ་ཆེན་པོས་རྒྱ་གསུམ་ག་འབྲས་བྱ་རང་རང་གི་ངོ་པོ་ལ་སྦྱར་ཏེ། ངོ་མཆར་བའི་
འབྲས་བྱ་དེ་འདྲ་འཛིག་ཉེན་ན་སྲིད་པར་བཟོད་པས་ན་སྲིད་པ་ཅན་གྱི་རྒྱ་ཞེས་ཐ་
སྟོན་གྱི་འཛོག་ཚུལ་ཅམ་དུ་བཞེད་པར་གསུངས་སོ། །

ཡང་ན། མ་བསྐྱས་ཞིམ་མངར་སྦྱང་ཅིའི་བཅུད་འདུས་ཤིང་། །

མ་བྱིས་འདམ་རྩལ་ཁྲི་མ་ཡོངས་སུ་དག། །

མ་བསྐྱལ་བྱང་བ་གཞོན་ཅུ་རང་གིས་འདུ། །

མ་བྱིས་མཛེས་སྤྱག་བཀྲ་བའི་པད་དཀར་གཞོན། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

བཙུ་བ། བསྐྱས་བཟོད་གྱི་རྒྱན་བཤད་བ།

༥ བསྐྱས་བཟོད་གྱི་རྒྱན་ལ་མཆན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

ཅུ་བར། དངོས་པོ་འགའ་ལ་བསམས་བྱས་ནས། །

དེ་དང་མཚུངས་པའི་དངོས་པོ་གཞན། །

བསྐྱས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བཟོད་པ་ལ། །

དེ་ནི་བསྐྱས་པ་བཟོད་པར་འདོད། །

ཅེས་བཟོད་པར་འདོད་པའི་དངོས་པོ་འགའ་ཞིག་ལ་བསམས་པར་བྱས་ནས་
བསམ་བྱ་དེ་དང་ཆོས་མཚུངས་པའི་དངོས་པོ་གཞན་ཞིག་ལ་ཁ་གཡར་ཏེ་དོན་གཅིག་
ཏུ་བསྐྱས་ནས་བཟོད་པ་ཞིག་ལ་བསྐྱས་བཟོད་གྱི་རྒྱན་ཞེས་ཟེར། དཔེར་ན། མཛེས་མ་

ཞིག་ལ་བསམས་ནས་དེ་བཞེད་པར་འདོད་པ་ན་དེ་དང་ཚོས་མཚུངས་པའི་དཔེའི་
དངོས་པོ་བད་མ་ལྟ་བུ་སོགས་ལ་ཁ་གཡར་ནས་དཔེ་ཅན་དེའི་བྱང་གཞི་བྱང་ཚོས་
ནམས། དཔེ་དེའི་བྱང་གཞི་བྱང་ཚོས་ལ་ཚུར་སྦྱར་བའམ་ཤུགས་ལ་བསྐྱེད་ནས་
བསམ་བྱའི་ཡུལ་དེ་ཆོག་ཟེན་ལ་དངོས་སུ་མ་བཞེད་པར་དེ་དང་ཚོས་མཚུངས་པའི་
དཔེའི་དངོས་པོ་དེ་ཆོག་ཟེན་ལ་དངོས་སུ་བཞེད་ཀྱང་། རོན་ལ་དཔེའི་དངོས་པོ་དེ་སྟོན་
བ་མ་ཡིན་པར། བསམ་བྱའི་དངོས་པོ་དེ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་གོ་བུས་པ་ཞིག་ཡིན།

གཉིས་པ་འདི་ལ་དབྱེ་ན་བཞི་སྟེ།

སྤྱི་དང་བྱང་གཞི་ཐ་དད་དང་། །

བྱང་ཚོས་མཚུངས་དང་མི་མཚུངས་དང་། །

སྟོན་མེད་བསྐྱེད་པ་བཞེད་དང་བཞི། །

དང་པོ་སྤྱིའི་བསྐྱེད་པ་བཞེད་ནི། བཞེད་འདོད་ཀྱི་དངོས་པོ་དེའི་རང་བཞིན་སྤྱི་ལ་
བསམས་ནས། དེ་དང་ཚོས་མཚུངས་པའི་དཔེའི་དངོས་པོ་གཞན་ཞིག་གི་རང་བཞིན་
བཞེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས། བཞེད་འདོད་ཀྱི་ཡུལ་དེའི་རང་བཞིན་དངོས་དེ། རོན་ཀྱི་ཚོས་
མཚུངས་ཀྱི་སྟོན་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཞིག་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

ཅུ་བར། བྱང་བ་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན། །

བད་མ་རྒྱས་ལ་སྦྱང་ཅི་འཐུངས། །

དེ་ཞེས་རྒྱས་པ་མ་ཡིན་ཡང་། །

མེ་ཉོག་ཁ་མ་ཕྱེ་སྦྱོར་ལྟོས། །

ཞེས་བྱང་བ་ནམས་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་པསྒྲ་རབ་ཏུ་རྒྱས་པ་ལས་
སྦྱང་ཅིའི་བུད་འཐུངས་པར་མ་ཟད། དེས་ཀྱང་ཡིད་མི་ཆིམ་པར། སྦྱང་ཅིའི་བུད་མ་

ཀྲུས་པའི་བསྐྱེད་ཅུ་སྟེ། མེ་ཏོག་གི་འདབ་མ་ཁ་¹མ་¹བྱེ་བའི་གང་བྱ་ལ་ཡང་མཆུ་
དག་སྦྱོར་བ་འདི་ལ་སྟོས་ཞེས་བ་སྦྱད་བྱེད་དཔེ་ཡི་དངོས་སོ་དང་། དེས་དཔེ་ཅན་གྱི་
དངོས་སོ་གང་བསྟུན།

ཅུ་བར། ཆགས་ལྷན་བྱད་མེད་དར་མ་ལ། །

དགའ་བའི་ཅེ་དགས་བཅིངས་བ་དག །

བྱ་མོ་འགའ་ཞིག་དག་ལ་ཡང་། །

འདོད་བ་འཕེལ་བ་སྟོན་པར་བྱེད། །

ཅེས་སོགས་ཆིག་རྒྱུ་བཞིས་བསྟན་ཏེ། ཆགས་ལྷན་གྱི་སྦྱེས་བྱ་འགའ་ཞིག་
བྱད་མེད་དར་མ་ལ་འབྲིག་པ་བསྟོན་པས་རབ་ཏུ་དགའ་བའི་ཅེ་དགའ་བཅིངས་པར་མ་
བད། དེས་ཀྱང་ཡིད་མ་ཆོས་པར་ལང་ཆོ་མ་སྟོན་ཞིང་འབྲིག་པ་བསྟོན་མ་རན་པའི་བྱ་
མོ་ཆུང་ཅུ་འགའ་ཞིག་ལ་ཡང་། འོ་བྱེད་བ་སོགས་འདོད་བ་འཕེལ་བའི་རྣམ་འགྱུར་
སྟོན་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་དེ་བསྟན་བ་ཡིན། དེ་ལྟ་བུ་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་དབང་གིས།
ཆགས་ལྷན་སྦྱེས་བྱ་སྦྱིའི་རྣམ་འགྱུར་རམ་རང་བཞིན་དེ་དང་ཆོས་མཆུངས་ཀྱི་དཔེའི་
དངོས་སོ་གཞན་ཏེ། བྱད་བ་དང་པད་མའི་ཁྱད་ཆོས་སོ་སོ་བ་དག་ལ་སྦྱར་བ་ཅུ་མ་
ཡིན་པར་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྦྱིའི་རང་བཞིན་ལ་ཁ་གཤམ་བ་འཕམ་ཆུར་བསྟུས་ནས། བརྗོད་
པར་འདོད་པའི་ཡུལ་དངོས་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་གསལ་བར་མ་བརྗོད་པར་དེ་དང་རྣམ་པ་
མ་སྟན་པའི་དཔེའི་དངོས་སོ་དེའི་རང་བཞིན་དངོས་སུ་བརྗོད་པས་དེ་དང་ཆོས་
མཆུངས་པའི་བསམ་བྱའི་ཡུལ་དེའི་རང་བཞིན་ལྟགས་ལ་སྟོན་བ་ལྟ་བུའོ། །

(ག) དཔག་བསམ་ཡོངས་འདྲའི་ཕྱོག་པའི་གྲིབ་བསེལ་ལ།

ཡོངས་སུ་སྤྱོད་པའི་དགའ་སྟོན་ཕྱིར་བོར་ནས།

ཆོད་པའི་གདུང་བ་བསྐྱེད་ཕྱིར་སྒྲུབ་པོ་འགའ།

ཤིང་སྐྱམ་འཁྲུག་པོའི་ཡལ་ག་དག་ལ་བརྟེན།

ཞེས་བསམ་བྱའི་ཡལ་དངོས་ནི་མཆོན་ལྷན་གྱི་སྒྲ་མའམ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལེགས་པར་བསྟེན་ནས་དེས་བསྟེན་པའི་ཆོས་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་པ་སྟེ། ཐོས་དོན་ཉམས་སུ་སྒྲུངས་པ་ལས་པན་བདེ་ལེགས་ཆོགས་མཐའ་དག་བདེ་སྒྲག་ཏུ་འབྱུང་བའི་དགའ་སྟོན་ཕྱིར་བོར་བ་སྟེ་དོར་ནས་སྒྲུབ་པོ་འགའ་ཞིག་གིས་ལོག་པའི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་ཏེ་རྟོག་པ་དང་བཀུར་སྟེ་དོན་ཏུ་གཉེར་ཞེས་བ་བསམ་བྱའི་དོན་ཡིན། དེ་སྤྱད་བྱེད་ཀྱི་དཔེའི་དངོས་པོ་གཞན་ནི་ཆོ་བའི་གདུང་བ་སེལ་ཞིང་བསེལ་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་སྟེར་བའི་དཔག་བསམ་ཡོངས་འདྲའི་ཤིང་གི་གྲིབ་བསེལ་བཟང་བོ་དེ་ལ་ཉེ་བར་བརྟེན་བའམ་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་པའི་དགའ་སྟོན་དེ་ཕྱིར་བོར་བའམ་དོར་ནས་སྒྲུབ་པོ་འགའ་ཞིག་གིས་རང་ཉིད་ཆོ་བའི་གདུང་བ་ལས་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་དུ་ལོ་འདབ་མེད་པའི་ཤིང་སྐྱམ་འཁྲུག་པོའི་ཡལ་ག་ལ་བརྟེན་ཞེས་བསྐྱེད་བྱ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་། ལོག་པའི་བཤེས་གཉེན་གཉིས་ཀྱི་སྤྱིའི་རང་བཞིན་དག་སྤྱད་བྱེད་དཔེའི་དངོས་པོ་དཔག་བསམ་ཕྱོག་ཤིང་དང་། ཤིང་སྐྱམ་འཁྲུག་པོའི་སྤྱིའི་རང་བཞིན་ལ་ཚུར་བསྐྱེད་ཏེ། བརྟེན་བྱའི་ཡལ་དངོས་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་མི་གསལ་བར་བྱས་ཤིང་། དེ་དང་རྣམས་པ་མ་སྐྱེན་པའི་དཔེའི་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་དངོས་སུ་བརྟེན་པས་བསམ་བྱའི་ཡལ་གྱི་རང་བཞིན་སྟོན་པ་ལྟ་བུ་ཡིན།

(བ) སུན་ཆོགས་འབྲས་བྱའི་སྤྱིར་ལྷན་རབ་འཕྲོར་འཕགས།

གྲིབ་བསིལ་འཁོར་ཡུག་ཡངས་པའི་ལྷོན་པ་ཆེ། །

རིང་དུ་བཏང་ནས་ཤིང་སྐམ་ཡལ་ག་ལ། །

འགའ་ཞིག་བསིལ་བའི་དངོས་པོར་རེ་བ་མཐོང་། །

ཞེས་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་ཡུལ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ནི་སུན་སུམ་ཆོག་པ་བའི་
ཡོན་ཏན་དང་ལྷན་ཞིང་མཁས་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ། མཐའ་ཡས་པའི་ལུས་ཅན་ཀུན་
པན་པ་དང་བདེ་བའི་ལམ་བཟང་པོར་འགོད་པ་སོགས། ཡུལ་དེའི་སྤྱི་རི་རང་བཞིན་དེ།
སྤྱད་བྱེད་ཀྱི་དཔེའི་དངོས་པོ་ལྷོན་ཤིང་ཆེན་པོ་འབྲས་བྱ་དང་ལོ་འདབ་རབ་ཏུ་རྒྱས་པ།
གྲིབ་བསིལ་གྱི་ཁོར་ཡུག་ཤིན་ཏུ་ཡངས་པ་སོགས་ལྷོན་ཤིང་དེའི་སྤྱི་རི་རང་བཞིན་
དང་ཆོས་མཐུན་པའི་སློན་ནས་ཚུར་བསྐྱས་ཤིང་། ཡང་བརྗོད་བྱའི་ཡུལ་ལོག་པའི་
བཤེས་གཉེན་ལ་ཡོན་ཏན་གང་ཡང་མེད་ཅིང་གཤེས་རྒྱུད་འབྲེག་པའི་རང་བཞིན་ཅན་
དེ་སྤྱད་བྱེད་ཀྱི་དཔེའི་དངོས་པོ་ལོ་འདབ་དང་འབྲས་བྱ་སོགས་གང་ཡང་མེད་པའི་
ཤིང་སྐམ་འབྲེག་པའི་རང་བཞིན་དང་ཆོས་མཐུན་གྱི་སློན་ནས་ཚུར་བསྐྱས་ཏེ་བརྗོད་པ་
ལྷ་བྱ་ལྷ་མ་རྣམས་དང་འབྲ། ཡང་རྒྱན་འདི་དང་མཐུན་པར་བརྟེན་ཏེ་སྤྱི་ཏིས།

རི་བོང་འཛིན་པ་རྒྱ་སྐར་ལྷེང་བ་ཅན། །

མཆན་མོ་མཁའ་ལ་རྒྱ་བ་རྣམས་སྤངས་ནས། །

དྲངས་པའི་རྒྱ་ནང་འདི་ན་ཆོས་བཞེས། །

དབྱིབས་ལ་ཆད་མར་འཛིན་པ་བྱིས་པའི་སྒོ། །

ཞེས་བསྐྱུ་བྱའི་དོན། མཁས་པའི་དབང་པོ་བརྟེན་ཏེ་དོར་ནས། ཅི་ཡང་མི་ཤེས་
པའི་རྒྱན་པོ་གཡོ་ཅན་ལ་ཆད་མར་འཛིན་པ་དེ། སྤྱད་བྱེད་ཀྱི་དཔེ་རི་བོང་འཛིན་པ་
ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱས་ནས་བརྗོད་པ་ལྷ་བྱའོ། །

ཡང་ན། རོ་མཆར་གཟེ་འོད་འབྱུང་གྱིས་ལེགས་འཁྱུད་པའི།

བད་མོའི་གཉེན་གྱུར་ཉི་མའི་འོད་རྒྱབས་ཆེ། །

རིང་དུ་བཏང་ནས་མེ་འབྱེར་སྤོང་བའི་མཐུག།

འཆོལ་བའི་ངལ་བ་བརྟེན་པ་གད་མོའི་གནས། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་པ་བྱུང་གཞི་ཐ་དད་ཅིང་། བྱུང་ཆོས་མཚུངས་པའི་བསྐྱུས་བཞོན་ནི།

བཞོན་འདོད་གྱི་དངོས་པོ་གཉིས་གྱི་བྱུང་གཞིའི་རོ་ཐ་དད་ཅིང་། དཔེ་དོན་དེ་གཉིས་
གྱི་བྱུང་ཆོས་སོ་སོ་བ་ཡང་། སྤྲུལ་འབྱུག་པ་གཅིག་པའི་སྒྲོ་ནས་མཚུངས་པ་ལྷགས་
གྱིས་བསྐྱུས་པ་སྟེ་བསྐྱུ་བྱ་བསམ་བུའི་ཡུལ་དེའི་བྱུང་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྤྱད་བྱེད་དཔེ་
ཡི་བྱུང་ཆོས་རེ་རེ་ལ་ཚུར་བསྐྱུས་ནས་བཞོན་པ་ལྟ་བུ་ཟེར། དཔེར་ན།

ཅ་བར། ཅ་བརྟན་འབྲས་བུའི་ཁུར་གྱིས་ནི། །

སྒོང་ནམས་ཉག་ཏུ་རྒྱས་པར་བྱེད། །

གྲིབ་མ་སྐྱུམ་པའི་སྒྲོན་པ་ཆེ། །

འདི་ནི་བདག་གིས་ཡང་དག་ཐོབ། །

ཅེས་བཞོན་འདོད་གྱི་ཡུལ་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དང་། མཚུངས་དཔེ་དཔག་བསམ་
གྱི་སྒྲོན་ཤིང་གཉིས་བྱུང་གཞི་ཐ་དད་ཅིང་། བྱུང་ཆོས་སྤྱན་མོང་བ་སྤྱའི་འབྱུག་པ་
གཅིག་པ་ཅན། དཔེ་ཅན་རྒྱལ་པོ་ནི་གཞན་གྱིས་བསྐྱུལ་བར་མི་ཁུས་ཤིང་། སེམས་
དཔའ་ཆེན་པོའི་རང་བཞིན་ལས་བྱུང་བའི་དགེ་བའི་ཅ་བ་བརྟན་པའི་བྱུང་ཆོས་དང་།
སྒྲོན་ཤིང་གི་ཅ་བ་ཤིན་ཏུ་བརྟན་པའི་བྱུང་ཆོས་གཉིས་སྤྱན་མོང་དུ་སྤྱའི་འབྱུག་པ་
གཅིག་པའི་སྒྲོ་ནས་མཚུངས་པར་གནས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱལ་པོ་ལོངས་སྤྱོད་
སྤྱན་སྐྱུམ་ཆོགས་པའི་འབྲས་བུའི་ཁུར་གྱིས་ལྷོ་བས་སྒོང་བ་ནམས་ཡིད་དགའ་བར་

བྱེད་པའི་བྱེད་ཆོས་དང་། ལྷོན་ཤིང་ཞེས་མངར་གྱི་འབྲས་བུའི་ཁུར་གྱིས་དུད་པས་སྒྲེ་
 བོ་ནམས་ཀྱི་ཡིད་དགའ་བར་བྱེད་པའི་བྱེད་ཆོས་གཉིས་ཐུན་མོང་དུ་གནས་པ་དང་།
 ཡང་རྒྱལ་བོ་ཆེན་པོས་འབངས་ནམས་འཆོ་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལས་སྒྲོལ་བ་སྟེ་པན་
 བདེའི་གྲིབ་མ་སྤྲུམ་པོ་དང་ལྷན་པའི་བྱེད་ཆོས་དང་། ལྷོན་ཤིང་ལ་སྒྲེ་བོ་ནམས་ཆད་
 པའི་གདུང་བ་ལས་སྒྲོལ་པའི་གྲིབ་བསིལ་སྤྲུམ་པོ་ཡོད་པའི་བྱེད་ཆོས་སོགས་དཔེ་
 རོན་གཉིས་ཀ་ལ་ཐུན་མོང་དུ་ཡོད་པར་བསྟན་ནས། དངོས་པོ་འདི་ནི་བདག་གིས་ཐོབ་
 ཅེས་བསམ་བུའི་རོན་རྒྱལ་བོའི་བྱེད་ཆོས་ནམས། དཔེ་དཔག་བསམ་གྱི་ལྷོན་པའི་
 བྱེད་ཆོས་སྤྱུ་ཚུར་བསྐྱེད་ནས་བརྗོད་ཅིང་། བྱེད་གཞི་དང་དཔེ་རོན་གཉིས་ཐ་དད་དུ་
 བསྟན་པ་ལྟ་བུའོ། །

(ག) རྒྱ་བའི་མ་མ་གཉིད་དཔག་ཉོགས་དཀའ་ཞིང་། །

རེ་འདོད་ཆེས་སྒྲོང་མོར་བུའི་འབྱུང་གནས་མཆོག །

སྒྲོང་ལ་མེད་པར་རྒྱ་ཞིང་བསིལ་འཇམ་ཅན། །

སྒྲོན་ལྷན་རོ་དང་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་མཆོང་། །

ཞེས་བསྐྱེད་བྱེད་པའི་བཤེས་གཉེན་དང་སྤྱད་བྱེད་རྒྱ་མཆོ་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་
 གཞི་ཐ་དད་དུ་གནས་ཤིང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་ཆོས་ཏེ། བཤེས་གཉེན་གྱི་མཁའ་པ་
 དང་བཅེ་བའི་ཡོན་ཏན་གྱི་གཉིད་དཔག་དཀའ་བ་དང་། རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོའི་གཉིད་
 དཔག་དཀའ་བ། ཡང་བཤེས་གཉེན་ནི་སྤྲུལ་ལྷན་གྱི་གདུལ་བུའི་རེ་བ་སྒྲོང་བའི་ཡོན་
 ཏན་གྱི་འབྱུང་གནས་ཡིན་པ་དང་། རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོ་ནི་དགོས་འདོད་སྒྲོང་བའི་ཡིད་
 བཞིན་གྱི་མོར་བུའི་འབྱུང་གནས་ཡིན་པ་དང་། ཡང་བཤེས་གཉེན་ནི་གཞན་རོན་གྱི་
 སྒྲོད་པ་ལ་སྒྲོང་ལ་མེད་པར་རྒྱ་བ་དང་། རྒྱ་མཆོ་ལ་རྩ་རྒྱལ་ཆེན་པོ་སྒྲོང་ལ་མེད་

པར་རྒྱ་བ། ཡང་བཤེས་གཉེན་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིན་དང་འདོད་པ་ལ་འདུན་པའི་རོ་
 དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་མི་གནས་པའི་རོ་མཚར་བའི་ཡུལ་དང་། རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོར་གྲུ་བ་
 བཤམ་ཁ་ལོ་འཁོར་ནས་མི་དག་ཤི་བ་ན། རྒྱ་གཙང་སྤྱ་ལ་དགའ་བས་མི་རོ་མི་གཙང་
 བ་དག་སྐད་ཅིག་ཉིད་ལ་རྒྱ་བས་ཀྱིས་བསྐྱོད་ནས་རྒྱ་མཚོའི་འགམ་དུ་འཕེན་པར་བྱེད་
 ཅིས་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་བཞད་རྒྱན་ལ་སྦྱར་ཏེ་རོ་དང་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པ་རོ་མཚར་
 བའི་ཡུལ་ཡིན་པ་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་རྣམས་དཔེ་དོན་གཉིས་ཀ་ལ་སྤྱས་འབྲུག་པ་
 མཚུངས་བཤམ་ཐ་དད་དུ་གནས་པས། བསམ་བྱའི་དོན་ཀྱི་བཤེས་གཉེན་ཀྱི་ཁྱད་
 ཆོས་རྣམས་སྦྱད་བྱེད་དཔེའི་དངོས་པོ་གཞན་རྒྱ་མཚོའི་ཁྱད་ཆོས་ལ་ཚུར་བསྐྱས་
 རས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ།

- (བ) འཁྲུལ་ལྗེས་རྣམས་བཟ་མཛེས་པའི་ཚུ་བར་བརྟེན།
- འཇམ་མཉེན་འདབ་མའི་དཔལ་རྒྱས་ནི་བསྐྱང་ཞིམ།
- གེ་སར་ཕུན་ཚོགས་པད་དཀར་སྒྲོང་བུ་འདི།
- ཁོ་པོའི་ཉེར་སྦྱད་མཚོག་ཏུ་རྣམ་པར་རྒྱ།

ཞེས་བསམ་བྱ་དོན་ཀྱི་དངོས་པོ་བྱད་མེད་མཛེས་མ་དང་། དཔེའི་དངོས་པོ་
 པད་མ་དཀར་པོ་སྟེ། དཔེ་དོན་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་གཞི་ཐ་དད་དུ་གནས་ཤིང་། དེ་གཉིས་
 ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་མཛེས་མ་ནི་འཁྲུལ་བག་ཅན་ཏེ་འགྲིང་བག་དང་བཅས་ཤིན་ཏུ་ལྗེས་པའི་
 ཉམས་ཅན་དཀར་ལ་དམར་བའི་མདངས་སོགས་རྣམས་པར་བཟ་བའི་ལུས་ལ་བརྟེན་པ་
 དང་། པད་མ་ནི་འཁྲུལ་ཤིང་ལྗེས་ལྗེས་དུ་གཡོ་བ་དང་། ཤིན་ཏུ་དཀར་བའི་མདངས་ཀྱི་
 ཁ་དོག་བཟ་ཞིང་མཛེས་པའི་ཡུ་བ་ལ་བརྟེན་པ། ཡང་མཛེས་མའི་ལུས་ནི་འཇམ་ཞིང་
 མཉེན་པ་དང་གདོང་གི་འདབ་མ་རྒྱས་ཏེ། ཞལ་གྱི་སྒྲོ་ལ་ནི་བསྐྱང་ཞིམ་པོ་འཐུལ་བ་

དང་། བད་མ་ལ་འཇམ་ཞིང་མཉེན་པའི་འདབ་མ་རབ་ཏུ་རྒྱས་ཏེ་བྲི་ཞིམ་པོ་འབྲུལ་བ།
ཡང་བྱད་མེད་ཀྱི་སྤྲིའི་ལན་བྱ་མཛེས་ཤིང་བྱུན་སྤྱུམ་ཆོགས་པ་དང་། བད་མའི་གེ་
སར་ཤིན་ཏུ་མཛེས་པ་སོགས་དཔེ་དོན་གྱི་བྱད་ཆོས་རྣམས་སྤྲས་འབྲུག་པ་མཆུངས་
ཤིང་ཐ་མི་དད་པའི་སྒོ་ནས། བསྐྱ་བྱའམ་བསམ་བྱའི་མཛེས་མའི་བྱད་ཆོས་རྣམས།
སྤྱད་བྱེད་དཔེ་བད་མའི་བྱད་ཆོས་ལ་ཚུར་བསྐྱས་ནས་དེ་ལྟ་བུའི་བད་དཀར་སྤོང་བྱ་
འདི། བདག་གིས་ཉེ་བར་སྤྱད་པ་མཆོག་ཏུ་རྣམ་པར་རྒྱ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །རྒྱ་འདི་ནི་
སྤྲིའི་བསྐྱས་བརྫོང་དུ་མི་འབྲོ་སྟེ། འདིའི་སྐབས་བརྫོང་བྱའི་གཙུག་པོ་དཔེ་དོན་གཉིས་ཀྱི་
བྱད་ཆོས་སོ་སོ་ནས་སྤྲས་འབྲུག་པ་མཆུངས་བའམ་ཐ་མི་དད་ཏུ་གནས་པ་སྟེ།
མཆུངས་དཔེ་ལ་ཚུར་བསྐྱས་ཤིང་བྱད་གཞི་ཐ་དད་ཏུ་གནས་པར་བརྫོང་པ་ཞིག་ཡིན།

ཡང་ན། དཀར་འཇམ་མཐའ་དང་གྱིས་མཛེས་པའི་ཡིད་འཕྲོག་གཟུགས། །

བདེ་དགའི་དཔལ་སྦྱིན་འཕེན་བྱེད་བདུད་རྩིའི་དབྱིད། །

འདོད་ལྷན་རེ་བ་ཀུན་སྒྲོང་མཆོན་མོའི་མགོན། །

ཀུན་དགའ་སྦྱེད་པའི་དངོས་པོ་མ་ཡིན་ནམ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

གསུམ་པ་བྱད་གཞི་ཐ་དད་ལ་བྱད་ཆོས་མཆུངས་ཤིང་མི་མཆུངས་པའི་
བསྐྱས་བརྫོང་ནི། བསམ་བྱ་དཔེ་ཅན་དང་དཔེའི་དངོས་པོ་གཉིས་ཀྱི་བྱད་གཞི་ཐ་དད་
ཏུ་གནས་པ་ལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱད་ཆོས་མཆུངས་པ་དང་མི་མཆུངས་པའི་སྤྱོད་གས་
གཉིས་ཆོག་ཟེན་ལ་དཔེ་ཁོ་ནའི་བྱད་གཞི་དང་བྱད་ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་རིམ་བུ་བ་
དངོས་སུ་བརྫོང་བས། བསྐྱ་བྱའམ་བསམ་བྱའི་དོན་གྱི་དངོས་པོའི་བྱད་ཆོས་རྣམས་
སྤྱད་བྱེད་དཔེ་ཡི་བྱད་ཆོས་སོ་སོ་ལ་ཚུར་བསྐྱས་ནས་བརྫོང་པ་ལྟ་བུའོ། །དཔེར་ན།

ཅ་བར། ཡལ་གཤེ་ཁྱོན་ནི་མི་ཆུང་ཞིང་། །

མེ་ཉོག་འབྲས་བྱ་བུན་སུམ་ཆོགས། །

དམ་པའི་གྲིབ་བསིལ་བརྟན་ལྷན་པའི། །

ཤིང་འདི་བདག་གི་སྐལ་བས་རྟེད། །

ཅེས་བསྐྱེད་བྱའམ་བསམ་བྱ་ཆུལ་བོ་དང་། སྤྱད་བྱེད་དཔེའི་དངོས་པོ་ལྟོན་ཤིང་
ཡིན་པས་དཔེ་དོན་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་གཞི་ཐ་དད་པའི་ཆུལ་སྤྱ་མ་དང་འབྲེལ་ཡང་། ཁྱད་
ཆོས་ཀྱི་བརྟོན་ཆུལ་ལ་ཡལ་གཤེ་ཁྱོན་མི་ཆུང་བ་དང་འབྲས་བྱ་བུན་སུམ་ཆོགས་པའི་
ཁྱད་ཆོས་ནི་དཔེ་ལྟོན་ཤིང་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པའི་ཁྱད་ཆོས་ཉེ་དཔེ་དོན་མི་མཆུངས་པར་
བརྟོན་པ་དང་། ཡང་དམ་པའི་གྲིབ་བསིལ་ནི་ཆུལ་བོ་ལ་སྦྱོར་སྐབས། རང་གི་བསོད་
ནམས་ཀྱི་སྟོབས་ལས་བྱུབ་པའི་བདེ་སྦྱིད་བུན་སུམ་ཆོགས་པའི་གྲིབ་བསིལ་ལྷན་པ་
དང་། ལྟོན་ཤིང་ལ་ཉི་འོད་ཀྱི་ཆང་གཏུང་སྦྱོབ་པའི་གྲིབ་བསིལ་ཡོད་པ་དང་། ཡང་
ཆུལ་བོ་ནི་མི་མ་ཐུན་པའི་སྟོགས་གཞན་གྱིས་བསྐྱལ་མི་བྱས་པར་བརྟན་པ་དང་། ལྟོན་
ཤིང་ནི་ཆུང་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱལ་བར་མི་བྱས་པས་བརྟན་པ་སྟེ། ཁྱད་ཆོས་འདི་གཉིས་
དཔེ་དོན་གཉིས་ཀ་ལ་ཐུན་མོང་དུ་ཡོད་པར་བསྟན་ཅིང་། བསམ་བྱའི་དོན་གྱི་ཆུལ་བོ་
འདི་ལྟ་བུ་བདག་གི་སྐལ་བས་རྟེད་པ། སྤྱད་བྱེད་དཔེའི་དངོས་པོ་ལྟོན་ཤིང་ལ་བསྐྱེད་
ཉེ། ཤིང་འདི་བདག་གི་སྐལ་བ་བཟང་བོས་རྟེད། ཅེས་དཔེ་དངོས་སུ་བརྟོན་ནས་
བསམ་བྱའི་དོན་གྱི་ཆུལ་བོ་ཤུགས་ལ་བསྟན་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། འདི་ལ་འགྲེལ་ཆུལ་མི་
འབྲེལ་མང་དུ་ཡོད་པས། མཁས་པ་ལ་ལས་རྩ་བའི་ཆོག་ཁྲུང་བཞི་གས་དཔེ་དོན་
གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ཐ་མི་དད་དུ་བཀྲལ་བར་བཞད་པ་དང་། ཡང་སི་ཏུའི་རྗེས་འབྲང་
བ་རྟམས་ཀྱིས། ཅ་བའི་ཆོག་ཁྲུང་གསུམ་པས་དཔེ་ཅན་ཆུལ་བོ་དང་། ཆོག་ཁྲུང་ལྷག་

མ་གསུམ་གྱིས་སྤྱད་ཁྱེད་དཔེ་ལྡོག་གིང་ཁོ་ནའི་བྱང་ཆོས་ལ་དམིགས་ཀྱང་སྙན་དག་
 མཁན་པོའི་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་རྟོག་པ་ཁོ་ན་གཙོ་ཆེ་བའི་བྱིད། སྤྱི་འབྲུག་ཚུལ་ལ་དབྱེ་
 བ་མེད་པས་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་རྟོག་པའི་དབང་གིས་ཐ་དད་དང་ཐ་མི་དད་ཏུ་དབྱེ་བར་
 གསུངས་ནའང་། སྤྱིར་སྙན་དག་མཁན་གྱིས་རྟོག་¹"པས་¹བཏགས་པའམ་བརྗོད་འདོད་
 ཀྱི་དབང་གིས་རི་ལྟར་བཤད་²"པའི་²ཚུལ་ལས་རྒྱན་ཐ་དད་ཏུ་དབྱེ་བ་སྙན་དག་སྤྱི་ལ་
 ཁྱབ་ཀྱང་། སྤྱིས་འབྲུག་ཚུལ་ལ་དབྱེ་བ་རྩེད་ཐད་ཀྱང་མེད་པར། བརྗོད་འདོད་ཀྱི་རྟོག་
 པ་ཁོ་ནས་རྒྱན་ཐ་དད་ཏུ་འབྱེད་མི་རུང་བར། གཙོ་བོ་ཆོག་གི་སྤྱི་བརྗོད་ཚུལ་སྤྱི་
 ཆོགས་ལ་བལྟས་ནས། རོན་གྱི་བྱང་པར་ཡང་སོ་སོར་འབྱེད་དགོས་སོ། །ཁོ་ན་ཡལ་
 གའི་ཁྱོན་མི་རྒྱུད་བ་དང་། མེ་རྟོག་དང་འབྲས་བུ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་གཉིས་རྒྱལ་པོའི་
 མངའ་ཐང་སོགས་དང་ཅི་ལ་སྦྱོར་མི་རུང་། འབྲས་བུ་ཡང་དཔེར་བརྗོད་སྤྱི་མའི་སྐབས་
 བྱང་ཆོས་ཐ་མི་དད་དང་། བྱི་མ་ལ་བྱང་ཆོས་ཐ་དད་ཏུ་འབྱེད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་
 ཡིན་ཞེ་ན། དཔེར་བརྗོད་སྤྱི་མའི་སྐབས། རྒྱ་དཔེར་མ་རྒྱ་བྱི་ལྷེ་ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟའི་
 དཔག་བསམ་ལྡོག་གིང་དང་། དཔེར་བརྗོད་བྱི་མའི་སྐབས་རྒྱ་དཔེར་བུ་མེ་ཞེས་གིང་
 པལ་བའི་སྐད་དོད་ལས་མི་འབྱུང་སྐབས། དཔེ་ལྡོག་གིང་མཆོག་དམན་གྱི་བྱང་ཆོས་
 ལ་གཞིགས་ནས། རོན་གྱི་བྱང་ཆོས་ལ་སྦྱར་མ་སྦྱར་གྱི་བྱང་པར་ཡོད་ཅིང་། འབྲས་
 བུ་ཡང་། ཀྱང་ཐང་བདེ་སྒོ་བའི་འགྲེལ་བར། དེ་ལ་བྱང་པར་གྱི་ཆོས་ཡལ་གའི་ཁྱོན་ཆེ་
 བ་དང་། མེ་རྟོག་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ནི་བྱང་པར་ཅན་སྤྱིས་བུ་ལ་ཡོད་པར་མ་གྲགས་
 པས་དངོས་སུ་མེད་ཅིང་། འབྲས་བུ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་དང་དམ་པའི་གྲིབ་བསིལ་ནི་

1 བའི

2 པས

སྤྲེལ་བུ་ལ་ཡང་ཡོད་པར་གྲགས་ཏེ་ཞེས་འབྲས་བུ་ཕུན་སུམ་ཆོག་པ་བ་སྤྲེལ་བུ་ལ་
 ཡང་ཡོད་པར་འདོད་པས་དེ་ནི་དཔེ་དོན་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་སུ་མོང་བར་བཞད་ན་
 ཡང་། བོད་མཁས་འབེལ་གཏམ་ལས། འབྲས་བུ་ཡོད་པ་ཅམ་གྱིས་ཁྱད་ཆོས་སུ་
 མོང་དུ་ཡོད་པ་འབྲུག་པ་མིན་གྱི། དེས་སྒྲོང་བ་ནམས་རྒྱས་པར་བྱེད་པའི་བྱེད་ལས་
 དང་བཅས་པས་འབྲུག་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྤེལ་མ་ཐ་མི་དད་ཀྱི་སྐབས་
 བརྗོད་ལུལ་བྱེད་པ་བོའི་བྱེད་ལས་དང་སྒྲོར་བ་སྟེ། ལྷོན་པའི་འབྲས་བུའི་ཁུར་གྱིས་
 སྒྲོང་བ་ནམས་རྒྱས་པར་བྱེད་པའི་བྱེད་ལས་དང་། རྒྱལ་བོས་ཡོངས་སྒྲོད་ཕུན་སུམ་
 ཆོག་པ་པའི་འབྲས་བུའི་ཁུར་གྱིས་སྒྲོང་བ་ནམས་རྒྱས་པར་བྱེད་པའི་བྱེད་ལས་གཉིས་
 སྤུལ་འབྲུག་པ་གཅིག་པའི་སྒྲོན་པ་བྱེད་ལས་ཐ་མི་དད་དུ་གནས་པ་ལ་སྒྱར་བ་དང་།
 རྒྱུན་བྱི་མ་ཐ་དད་ཀྱི་སྐབས། འབྲས་བུ་ཞེས་བྱེད་ལས་དང་མ་འབྲེལ་བའི་སྐབས་ཀྱིས།
 ཡལ་གཤེ་ཁྱོན་མི་རྒྱུད་པའི་བསམ་དོན། རྒྱལ་བོའི་མངའ་ཐང་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་། མེ་ཉྱག་
 འབྲས་བུ་ཕུན་སུམ་ཆོག་པ་པའི་བསམ་དོན་དཔལ་འབྱོར་ཕུན་སུམ་ཆོག་པ་ལ་ཐ་
 མི་དད་དུ་སྒྲོར་མི་རུང་བས། དཔེར་བརྗོད་བྱི་མའི་སྐབས་སུ། ཡལ་ག་དང་འབྲས་བུ་
 མེ་ཉྱག་སོགས་ཤིང་ཁོ་ནའི་སུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་སུ་འཛོག་དགོས་པ་ཤེས་
 དགོས། དེ་ལྟར་དུ་དཔང་¹ཀྱི་ལས། ཀྱང་བ་སྤེལ་གཉིས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་ཁྱད་པར་ནི་
 ཤིང་སྒྲོང་ཉིད་ལ་ཡོད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཅུ་བའི་ཆོག་ཀྱང་དང་བོ་གཉིས་
 ཀྱིས་ཡལ་གཤེ་ཁྱོན་མི་རྒྱུད་པ་དང་། མེ་ཉྱག་དང་འབྲས་བུ་ཕུན་སུམ་ཆོག་པ་པའི་
 བ་ནི་དཔེ་ལྷོན་ཤིང་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པའི་ཁྱད་ཆོས་དང་། ཀྱང་བ་གསུམ་པའི་གྲིབ་བསིལ་
 དང་བརྟན་ལྷན་དེ། བསམ་བྱ་རྒྱལ་བོ་དང་དཔེ་ལྷོན་ཤིང་གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་པའི་ཁྱད་

1 ཉིག

ཆོས་སྤྱན་མོང་དུ་བསྐྱེད་པར་ལུ་བ་ཆེན་པོ་དང་བོད་མཁས་སོགས་ཀྱིས་བཞེད་དོ། །

(ག) འཇམ་ཞིང་ཡིད་འོང་མཛེས་སྤྱག་ཅན། །

ཟེའུ་འབྲུ་ཡལ་འདབ་རབ་ལྷེམ་པ། །

བད་མ་དཀར་པོའི་ཚུན་པོ་འདི། །

བྱང་བ་རྣམས་ཀྱི་ཡིད་དུ་འོང། །

ཞེས་བསྐྱུ་བྱའམ་བསམ་བྱ་དོན་གྱི་དངོས་པོ་མཛེས་མ་དང་། སྤྱད་བྱེད་དཔེའི་
དངོས་པོ་ནི་བད་མ་སྟེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱང་གཞི་བན་ཚུན་ཐ་དང་དུ་གནས་ཀྱང་། བྱང་
ཆོས་ནི་མཛེས་མའི་ལུས་འཇམ་མཉེན་ཡིད་དུ་འོང་བའི་མཛེས་སྤྱག་ཅན་དང་། དཔེ་
བད་མ་དཀར་པོ་ནི་ཤེན་ཏུ་འཇམ་ཞིང་ཡིད་དུ་འོང་བའི་མཛེས་སྤྱག་ཅན་ཏེ། དཔེ་དོན་
གཉིས་ཀྱི་བྱང་ཆོས་ཐ་མི་དད་པ་དང་། དཔེ་བསྐྱེད་ཟེའུ་འབྲུ་དང་། ཡལ་འདབ་རབ་ཏུ་
ལྷེམ་པའི་བྱང་ཆོས་ནི་བྱད་མེད་ལ་མེད་པས་དཔེ་བད་མ་དཀར་པོ་ཁོ་ནའི་བྱང་ཆོས་ཏེ་
བྱང་ཆོས་ཐ་དད་པ་དང་། ཀྱང་བ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་བསམ་བྱའི་དོན་གྱི་མཛེས་མ་སྤྱིའི་
རང་བཞིན་དེ། དཔེ་བད་མ་དཀར་པོ་སྤྱིའི་རང་བཞིན་ལ་ཚུར་བསྐྱུས་ནས། དེ་བྱང་བ་
རྣམས་ཀྱི་ཡིད་དུ་འོང་བ་དངོས་སུ་བརྗོད་པ་དེས། དཔེ་དེའི་བྱང་ཆོས་མི་སྟོན་པར།
མཛེས་མ་རྣམས་འདོད་ལྷན་གྱི་སྤྱེས་བྱའི་ཡིད་དུ་འོང་བ་དོན་གྱིས་སྟོན་པ་ལྟ་བུའོ། །

(བ) ལུས་གིམས་རྒྱུ་བ་བརྒྱད་པའི་ག་ཚུགས་ཀྱིས། །

དུས་ཀྱན་གཞོ་ལར་འབྱིང་ཐམ་ཐམ་འད། །

དོན་གྱི་བྱ་བར་ཞུགས་ཆེ་བམ་པོའི་དངོས། །

དེ་འབྲར་མཆར་དུ་འཛིན་རྣམས་བྱིས་པའི་སྒོ། །

ཞེས་བསམ་བྱ་དོན་གྱི་དངོས་པོ་ནི་ཡོན་ཏན་མེད་པའི་སྒྲ་ཆེན་ཞིག་དང་། སྤྱད་

བྱེད་ཀྱི་དཔེ་དངོས་པོ་ནི་སེང་གེ་རྒྱུ་བ་བརྒྱད་པ་སྟེ། དེ་ནི་དཔེ་དོན་གྱི་བྱེད་པའི་ཐ་
 དད་དུ་གནས་པ་དང་། དཔེ་སེང་གེ་དེ་ནི་རྒྱུ་བ་བརྒྱད་པའི་ཤ་ཚུགས་ཅན་ཡིན་ཀྱང་།
 དོན་གྱི་བྱ་བ་ལ་ཞུགས་ཆེ་གང་ཡང་མི་རུས་པར་བཅས་པོ་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱེད་ཆོས་ཏེ།
 དཔེ་དེ་བྱེད་ཆོས་ཁོ་ན་དང་། བསམ་བྱའི་དོན་གྱི་སྒྲ་མ་ཆེན་པོ་དེ་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་བྱ་
 གཞག་སྒྲུབ་པ་ལ་གྱིམས་པ་དང་། དཔེ་སེང་གེ་ནི་ལུས་གྱིམས་པའི་ཉམས་ཅན་དང་།
 ཡང་དཔེ་སེང་གེ་རྒྱུ་བ་བརྒྱད་པའི་གཟུགས་ནི་དུས་ཀྱང་ཉུ་གཞོ་ལ་སྟེ། གཙུག་ལག་
 ཁང་སོགས་ཀྱི་མངའ་སྡེ་རྒྱུ་དུ་ཉག་པར་འབྱེད་བ་དང་། སྒྲ་མ་ཆེན་པོ་ནི་པོ་བྱང་ཆེན་
 པོར་འབྱེད་པ། ཡང་སེང་གེ་ནི་རྒྱུ་ཞིང་འདྲིལ་པའི་གཟུགས་ཅན་དང་། སྒྲ་མ་ཆེན་
 པོ་ནི་འདྲིལ་ཉེན་ཆོས་བརྒྱད་དང་འདྲོད་ཡོན་ལ་རྒྱུ་སེམས་ཆེ་བའི་བྱེད་ཆོས་རྣམས་
 དཔེ་དོན་ཐུན་མོང་དུ་བཞག་ནས་དེ་འདྲ་བ་ལ་རོ་མཆར་དུ་འདྲིན་པ་རྣམས་ནི་བྱིས་
 པའི་སྒྲོ་ཅན་ཡིན་ཞེས། བསམ་བྱའམ་བསྟུ་བྱ་མཁས་མིན་གྱི་སྒྲ་མ་ཆེན་པོའི་རང་
 བཞིན་དེ། སྟུང་བྱེད་དཔེ་སེང་གེ་རྒྱུ་བ་བརྒྱད་པའི་གཟུགས་ཅན་གྱི་རང་བཞིན་ལ་
 ཚུར་བསྟུས་ཏེ་དཔེ་དོན་གྱི་བྱེད་ཆོས་འགའ་ཞིག་ཐ་དད་དུ་བཀོད་ནས་སྟུང་བྱེད་
 དཔེ་དེ་རང་བཞིན་དངོས་སུ་བརྗོད་ཀྱང་དོན་དུ་བསམ་བྱ་སྒྲ་མ་ཆེན་པོའི་རང་བཞིན་
 སྟོན་པ་ལྟ་བུ་ལོ།

སེང་གེ་རྒྱུ་བ་བརྒྱད་པ་ཟེར་བ་ལ་གསུང་ཚུལ་འགའ་རེ་ཡོད་ཀྱང་། དེ་ནི་
 སེང་གེ་དང་མཁའ་མྱིང་འདུས་པ་ལས་སྦྱེས་ཤིང་། སེང་གེའི་སྤྱར་མོ་བཞི་དང་།
 མཁའ་མྱིང་གི་སྤེར་མོ་གཉིས། གཤེགས་པ་གཉིས་བཅས་ཡོད་པ་ལ་རྒྱུ་བ་བརྒྱད་ཀྱི་ཐ་
 སྟུང་བྱས་ཤིང་། མགོ་ནི་སེང་གེའི་གདོང་ལ་མཁའ་མྱིང་གི་མཚུ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་
 པར་གསུངས། འདི་ནི་དེང་སྐབས་མི་མཐུན་བདུད་ལས་རྒྱལ་བའི་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་

སྟེང་དུ་སྟོག་ཆགས་ཀྱི་མཆན་མ་གསུམ་གྱིས་ཡོད་པ་དེའི་ནང་གི་སེང་གེའི་གཟུགས་
བརྟན་དེ་ཡིན་པར་གྲགས་སོ། །

ཡང་ན། འངས་མཉེན་སྤྱ་སྤྱག་མདངས་ཀྱིས་ཆེར་སྟེག་ཅིང་། །

ངག་བརྗོད་སྟོན་པའི་དབྱངས་ལྷན་སྟེ་གཉིས་པ། །

སྟེན་མོངས་འདབ་ཆགས་ལུས་ཀྱི་མཛེས་སྤྱག་ཙམ། །

ཡིད་བརྟན་སྟོང་ཐོར་བྱེད་པ་འདི་ཅི་ཞིག །ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

བཞི་བ་སྟོན་མེད་བསྐྱས་བརྗོད་ནི། བསམ་བྱའི་དོན་གྱི་དངོས་པོ་གང་ཡང་
རུང་བ་ཞིག་གི་རང་བཞིན་དེ། སྤུང་བྱེད་དངོས་པོ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ལ་སྟོན་མེད་
བཤམ་མི་སྟེང་པའི་བྱང་ཆོས་འགའ་ཞིག་བཀོད་པའི་དཔེ་རྩ་ཚུར་བསྐྱས་ཏེ་དངོས་སུ་
དཔེ་དེའི་རང་བཞིན་བརྗོད་ཀྱང་། དཔེ་དེ་ལ་བྱང་ཆོས་དེ་དག་མི་ལྷན་པའི་སྟབས་
ཀྱིས་བསམ་བྱ་དོན་གྱི་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་དེ་དོན་གྱི་ཤུགས་ལས་རྟོགས་ཀྱས་པ་
ཞིག་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

ཅུ་བར། སྤྱལ་ངན་འགྲོགས་པ་དང་བྲལ་ཞིང་། །

རང་བཞིན་གྱིས་ནི་མངར་བའི་ནང་། །

ཀྱི་མ་ཚུ་ཡི་གཏེར་འདི་ནི། །

དུས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བསྐྱམས་པར་གྱུར། །

ཅེས་བསྐྱ་བྱའམ་བསམ་བྱ་དོན་གྱི་དངོས་པོ་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་སྟེ། དེ་སྟེ་བོ་ངན་
པའི་སྟོན་པའམ། ཡང་ན་དབྱེ་མ་རུངས་པ་དང་མི་འགྲོགས་ཤིང་། དམ་པའི་སྟོན་ཚུལ་
ལམ་གཤིས་རྒྱད་བཟང་པོའི་རང་བཞིན་གྱི་མངར་བའི་བསམ་པ་ཅན་དང་། ཡང་ན་
འབངས་ཀྱི་སྟེ་བོ་ཀྱན་གྱི་མཛའ་བོར་གྱུར་པ་དང་། འདོད་དགའི་གཏེར་ལ་དབང་

(ག) ལྷ་ཡི་ལམ་ལ་མི་འགྲོ་ཞིང་། །

ཀྱ་ཟུང་རྒྱས་པར་མི་བྱེད་པའི། །

ཚུ་ཤེལ་དབང་བོའི་དགྲིལ་འཁོར་འདི། །

བདག་གི་སྦྱིང་ལ་ཅེ་ཡང་སྟུག་། །

ཅེས་བསྟུ་བྱའམ་བསམ་བྱའི་དོན་ནི་བྱད་མེད་དང་། སྟུང་བྱེད་དཔའི་དངོས་པོ་
ནི་རྩ་བ་སྟེ། རྣམ་མཁའའི་ལམ་དུ་མི་རྒྱ་ཞིང་མེ་ཉོག་ཀྱ་ཟུང་ཡང་རྒྱས་པར་མི་བྱེད་པའི་
མངེས་ཤིང་ཡིད་དུ་འོང་བའི་ཚུ་ཤེལ་དབང་བོ་སྟེ། རྩ་བ་འདི་བདག་གི་སྦྱིང་ལ་སྟུག་
ཅེས་དངོས་སུ་སྟུང་བྱེད་གྱི་ཆོག་དཔེ་རྩ་བ་བརྗོད་ཀྱང་། རྩ་བ་ནི་རྣམ་མཁའ་རྒྱ་ཞིང་
དེས་ཀྱ་ཟུང་ཡང་རྒྱས་པར་བྱེད་པས་ན་རྣམ་མཁའའི་ལམ་དུ་མི་འགྲོ་བ་དང་། ཀྱ་ཟུང་
རྒྱས་པར་མི་བྱེད་པའི་བྱད་ཆོས་མི་ལྡན་པ་སྟེ་དེ་འདྲའི་བྱད་ཆོས་ལྡན་པའི་རྩ་བ་མེད་
ཀྱང་། བསམ་བྱ་བྱད་མེད་ནི་དེ་ལས་ལྡོག་པ་སྟེ་རྣམ་མཁའ་མི་རྒྱ་ཞིང་དེས་ཀྱ་ཟུང་
ཡང་རྒྱས་པར་མི་བྱེད་པའི་བྱད་ཆོས་དེ་དག་ལྡན་པར་མ་ཟད། གཞན་ཡང་མངེས་
ཤིང་ཡིད་དུ་འོང་བའི་སྒོ་ནས་རྩ་བ་དང་ཆོས་མཚུངས་པས་ན། དཔེ་རྩ་བ་དེ་དངོས་སུ་
བརྗོད་པའི་ཆོག་གིས་ངེས་དོན་ལ་རྩ་བ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་པར། བསམ་བྱའི་བྱད་མེད་
འདི་དག་བདག་གི་སྦྱིང་ལ་སྟུག་པ་དོན་གྱིས་བསྟུས་ཏེ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །

(བ) ལག་འགྲོ་གདུག་པའི་འབྲིལ་བག་མི་ལྡན་ཞིང་། །

རྩུབ་མོའི་ཆེར་མ་དག་ཀྱང་མི་སྤང་བའི། །

རབ་བསེལ་གདུང་བ་འགྲོག་པའི་ཅན་དན་ཤིང་། །

སྐལ་བ་བཟང་བོར་ལྡན་པའི་དཔལ་དུ་ཐོབ། །

ཅེས་བསམ་བྱ་དོན་གྱི་དངོས་པོ་ནི། དག་པའི་བཤེས་གཉེན་ཡིན་ལ། དེ་སྟུང་

བྱེད་ཀྱི་དཔེ་ནི་ཤིང་ཅན་དན་སྤྱུལ་སྟེང་ཡིན་ཏེ། ལག་འཁོར་སྤྱུལ་གདུག་གིས་
འཁྲིལ་བག་དང་མི་ལྡན་ཞིང་། ཆེར་མ་རྩལ་མོ་ཡང་མེད་པའི་ཅན་དན་སྤྱུལ་གྱི་སྟེང་པོ་
འདི་སྤྱུལ་ལྡན་ནམས་ཀྱི་དཔལ་དུ་རྫོག་། ཅེས་སྤྱུལ་གདུག་གི་འཁྲིལ་བག་དང་ཆེར་མ་
མི་ལྡན་པའི་ཅན་དན་སྤྱུལ་སྟེང་ཞིག་ནི། སྟོན་མེད་པའམ་མི་སྲིད་པ་སྟེ། སྟོན་མེད་པའི་
དཔེ་དེ་དངོས་སུ་བརྫོད་ཀྱང་། རོན་ལ་བསམ་བྱའི་བཤེས་གཉེན་དེ་བསྟན་པ་ལྟ་
བུའོ། །དཔེ་ཅན་ལ་སྤྱུལ་གདུག་པའི་འཁྲིལ་བག་མི་ལྡན་པ་ནི་འཁོར་ངན་པའི་ཆོགས་
དང་མི་ལྡན་ཞིང་། ཁོ་པའི་ཆོག་རྩལ་མོ་སོགས་གཞན་ལ་གཞོད་པ་དག་ཀྱང་མི་སྤྱང་
བས། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་དྲི་དང་དང་ལྡན་པའི་བཤེས་གཉེན་བཟང་པོ་ལ་གོ་དགོས་སོ། །

ཡང་ན། གནམ་སྟོན་མདངས་ཀྱི་མཛེས་པས་མ་སགས་ཤིང་། །

གདེངས་ཅན་དབང་པོའི་ཆོགས་ཀྱིས་མ་བཟུང་བའི། །

གཉིང་མཐའ་དབག་པར་དཀའ་བའི་མ་ངོས་སྤྱང་། །

མོ་ལྡན་ནམ་དཔྱིད་ཡངས་པས་ཁོངས་སུ་སྟོད། ། ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

བཅུ་གཅིག་པ། སྤུལ་བྱུང་གི་རྒྱན་བཤད་པ།

༥ སྤུལ་བྱུང་གི་རྒྱན་ལ་མཆན་ཉིད་དང་། དེ་བྱེ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

རྩ་བར། ཁྱད་པར་གྱི་ནི་བརྫོད་འདོད་གང་། །

འདིག་རྟེན་མཆོམས་ལས་བཀྲལ་གྱུར་པ། །

སྤུལ་དུ་བྱུང་བར་བརྫོད་པ་འདི། །

རྒྱན་གྱི་དམ་པ་ཡིན་དེ་དཔེར། །

ཞེས་བརྫོད་འདོད་ཀྱི་དངོས་པོ་གང་ཡིན་པ་དེའི་ཁྱད་ཆོས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མཆོག་

ཏུ་གྱུར་བ་བཟློན་པར་འདོད་པ་དེ། རྫོང་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་འཛིག་རྟེན་ན་གྲགས་པའི་གནས་
ཚུལ་གྱི་མཆམས་ལས་བཀལ་བར་གྱུར་པའི་འཁྱེད་ཆེན་པོའི་ཉམས་ཀྱིས་ཆེས་ཕུལ་དུ་
བྱུང་བར་བཟློན་པ་ཞིག་ལ་ཟེར་བས། འདི་ནི་སྣམ་ངག་གི་རྒྱན་གྱི་ནང་ནས་མཛེས་
ཤིང་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་རྒྱན་ཞིག་ཡིན། རྒྱན་འདི་དང་། ལེ་འཁྱེད་པོའི་མཛེས་པའི་
ཡོན་ཏན་གྱི་ཁྱད་པར་ཡང་། འཛིག་རྟེན་ན་གྲགས་པའི་གནས་ཚུལ་གྱི་མཆམས་ལས་
བཀལ་བའི་འཁྱེད་ཆེན་པོའི་ཉམས་ཙམ་ཡོད་པ་འདྲ་ཡང་། ལེ་འཁྱེད་པོའི་སྐབས།

ཅ་བར། འཛིག་རྟེན་འདས་བཞིན་བཟློན་འདོད་ཀྱི། །

དོན་གང་ཤིན་ཏུ་བཞོད་གྱུར་བ། །

ཞེས་ཤིན་ཏུ་འཛིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་ལས་ཆེས་རིང་དུ་བཀལ་བའི་
འཁྱེད་ཆེན་པོ་བཟློན་པ་ལས་བཟློན་ཚུལ་གྱི་རྣམ་པ་གཞན་ཅི་ཡང་མེད། རྒྱན་འདི་ལ།
འཛིག་རྟེན་ན་གྲགས་པའི་གནས་ཚུལ་གྱི་མཆམས་ལས་བཀལ་བ་ཙམ་སྟེ། འཁྱེད་དེ་
ཙམ་མི་ཆེ་བར་གཙོ་བོ་བཟློན་ཚུལ་གྱི་རྣམ་པ་རོ་མཆར་ཆེས་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་ཞིག་
དགོས་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད། གཉིས་པ་འདི་ལ་དབྱེ་ན་བཞི་སྟེ།

ཁྱད་འཕགས་ཐེ་ཆོམ་ངེས་པ་དང་། །

རོ་མཆར་ཕུལ་བྱུང་དང་བཞིའོ། །

དང་པོ་ཁྱད་འཕགས་ཕུལ་བྱུང་ནི། མཆོན་བྱེད་ཀྱི་དངོས་པོ་དེའི་ཡོན་ཏན་དེ་
ལས་ཀྱང་། མཆོན་བྱ་དོན་གྱི་དངོས་པོའི་ཡོན་ཏན་ཆེས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་
འཛིག་རྟེན་ན་གྲགས་པའི་གནས་ཚུལ་གྱི་མཆམས་ལས་བཀལ་བར་གྱུར་པའི་འཁྱེད་
ཆེན་པོའི་ཉམས་དང་བཅས་རོ་མཆར་ཞིང་ཆེས་ཕུལ་དུ་བྱུང་བར་བཟློན་པ་ལྟ་བུ་ལ་
ཟེར། དབྱེས་སྒྲུ་ལས། ལེ་འཁྱེད་པོའི་མཛེས་པའི་རྒྱན་གྱི་སྐབས་སྟེ། ལག་པ་ལྟ་བུ་ཕུ་

དུང་གི་ནང་དུ་འབྱུག་བཞེན་བཞིག་ལ། ལག་བཤད་ཆེ་བླགས་ནས་སྤུང་གི་ནང་དུ་
མ་ཤོང་ངོ་ཞེས་འུད་ཆེན་པོ་བརྗོད་བཤམ་ཡིན་ལ། ལུལ་བྱུང་གི་སྐབས་སུ་ལག་བཤད་
འདི་གང་གིས་ཀྱང་གཞུལ་མི་རུས་པའི་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་ཡང་། སྤུང་འདིར་ཚུད་པ་
ཡ་མཚན་ནོ་ཞེས་བལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་ཆེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན།
དཔེར་ན།

ཅ་བར། མཁྱི་ཀླ་ཡི་ཐེང་ཆོགས་ཅན། །

ལུས་ཀྱན་ཁྲབ་པའི་ཅན་དན་གཤེར། །

དཀར་པའི་གོས་ཅན་ཚྲོན་འགྲོ་མ། །

ཁྲ་བའི་འོད་ཀྱིས་མཆོན་བཤམ་ན། །

ཞེས་མེ་ཉོག་གི་བྱེ་བྲག་ཤིན་ཏུ་དཀར་བ། མཁྱི་ཀླ་ཡི་ཐེང་བས་བཅིངས་ཤིང་
བརྒྱན་པ་དང་། ཅན་དན་དཀར་པོའི་དྲི་ཡིས་ལུས་ལ་བྱུགས་པས། དྲི་བཟང་བོས་
ལུས་ཀྱན་ལ་ཁྲབ་པས་གཤེར་བ་སྟེ་བརྒྱན་བག་དང་ལྗན་ལ། རས་ཀླ་ཤི་ཀ་དཀར་
པོའི་གོས་ཤིན་ཏུ་སྤྲེལ་བའི་འཇམ་པ་ལུས་ལ་གྲོན་པའི་མཛེས་མ་སྟེ། མཆོན་མོའི་
དུས་སུ་འདོད་པས་རབ་ཏུ་གཟེར་བས་རང་གི་མཛེས་པོའི་མདུན་དུ་འགྲོ་བའི་ཚྲོན་འགྲོ་
མ་འདི་ལ། མཆོན་བྱེད་ཁྲ་བའི་འོད་ཀྱིས་ཀྱང་མཆོན་མི་རུས་ཞེས་སམ། ཡང་ན་
མཆོན་མོའི་དུས་སུ་མཛེས་མ་ཁྲ་བའི་འོད་ལ་རྒྱ་བའི་ཆེན་ལ། འདི་ནི་ཁྲ་བའི་འོད་དང་།
འདི་ནི་མཛེས་མའོ་ཞེས་སོ་སོར་མཆོན་པའམ་འབྱེད་མི་རུས་པའི་ཡ་མཚན་ཅན་ནོ་
ཞེས་སོ། །འདི་ལ་འབྲུག་སྤུལ་གྱིས། ཚྲོན་འགྲོ་མ་ཟེར་བ་ཡིག་ནོར་དུ་བཤད་ནས་སི་
ཏུའི་འགྲུར་ལྟར་དུ། མཛོན་འགྲོ་མ་ཞེས་མཛེས་པོའི་སར་མཛོན་པར་འགྲོ་བའི་བྱུང་
མེད་ཅེས་བཤད་པ་དང་།

ཡང་འབྲུ་མི་པམ་བས། མངོན་འགྲོ་མ་ཞེས་བ་བྱད་མེད་ཀྱི་མིང་གི་ནམ་གངས་སུ་
 འཆི་མེད་མཛོད་ལས་བཤད་བ་ལྟར། བྱད་མེད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཏུ་གོ་དགོས་པར་འདོད་
 གང་། ལྷ་བ་ཆེན་པོ་དང་བོད་མཁས་སོགས་ཀྱིས་སྟོན་འགྲོ་མར་བསྐྱུར་བ་ལྟར་བཞེད་
 རོ། །ཡང་བོད་མཁས་དང་འབྲུག་སྤྱལ་སོགས་ཀྱིས་སི་ཏུའེ་འབྱུར་ལྟར། རྒྱ་བའི་འོད་
 ལ་འགན་མ་ཡིན། །ཞེས་རྒྱ་དཔེ་དང་བསྐྱུན་ནས་ནམ་དབྱེ་བདུན་པ་དངོས་སུ་སྐྱར་
 གང་། རིན་སྤངས་བ་སོགས་ཀྱིས། དེ་ལྟ་ན་རྒྱ་འོད་ལ་འགན་མི་བྱས་པའི་དོན་ཏུ་
 འབྲུལ་ཉེན་ཆེ་བས། ཕུལ་བྱང་གི་དོན་ཉམས་པའི་སྟོན་ཏུ་འབྱུར་སྟབས། འདི་ལ་ནམ་
 དབྱེ་གསུམ་པ་དངོས་སུ་བཞག་ནས། རྒྱ་བའི་འོད་ཀྱིས་མཆོན་མ་ཡིན། །ཞེས་པ་འཐད་
 པར་འདོད། འོན་ཀྱང་མཁས་པ་ལ་ལས་ནམ་དབྱེ་གསུམ་པ་བཞག་ན། དཔེ་རྒྱན་གྱི་
 དགག་པའི་དཔེ་དང་གཅིག་ཏུ་འབྱུར་བར་བཤད་ནའང་། དགག་པའི་དཔེ་ལ། འགོག་
 བྱེད་དངོས་སུ་བཛོད་ནས། དཔེ་དེ་དཔེ་ཅན་ལ་འགན་པ་འགོག་པ་དང་། འདིར་འཇིག་
 ཉེན་ཏུ་གྲགས་པའི་མཆོམས་ལས་བཞུལ་ཏེ་མཆོན་བྱེད་དེས་མཆོན་བྱ་ལ་མཆོན་མི་
 བྱས་པར་སྐྱས་པས། མཆོན་བྱ་དེ་ཆེས་ཕུལ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་། ཡ་མཆོན་པ་ཞིག་ཏུ་བཛོད་
 པ་ལྟ་བུའི་འབྲུ་ཆེན་པོའི་ཉམས་འདོན་པ་ཡིན་པས། དཔེ་རྒྱན་དང་རྒྱན་འདི་གཉིས་ལ་
 འབྲུལ་བའི་གཞི་མ་མཆིས་པས། ལྷ་བ་ཆེན་པོས་ཀྱང་རིན་སྤངས་པས་འདོད་བ་ལྟར་ཏུ་
 བཞེད་དོ། །ཆོག་སྟོར་འདི་ཕུལ་བྱང་གི་རྒྱན་ཏུ་ཅི་ལྟར་འགྲོ་ཞེས། སྤྱིར་འཇིག་ཉེན་ན་རྒྱ་
 བའི་འོད་ལ། དཀར་ཞིང་བསིལ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཤིན་ཏུ་མང་བོ་ཡོད་པས་
 མཆོན་བྱ་བྱད་མེད་ཀྱི་ལུས་དཀར་བཞིན་སྐྱོད་ལ་འགན་མི་བྱས་ཀྱང་། འཇིག་ཉེན་
 ན་གྲགས་པའི་མཆོམས་ལས་བཞུལ་ཏེ། བྱད་མེད་འདིའི་མདངས་ནི་རྒྱ་འོད་དང་དབྱེར་
 མེད་ཏུ་འབྲེས་པས་དེ་གཉིས་མཉམ་པས་སོ་སོར་འབྲེད་མི་བྱས་པའམ། ཡང་ན་རྒྱ་འོད་

ཀྲིས་ཀྱང་མཚོན་མི་རྣམས་ཞེས་བྱད་མེད་ལ་རྒྱ་འོད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དེ་དག་དང་ལྡན་པར་མ་
བད། དེ་ལས་ཀྱང་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཕྱར་ཆེན་པོ་བརྗོད་པའི་ཉམས་ཀྱིས། བྱད་
མེད་དེ་ཆེས་ཕྱལ་དུ་བྱུང་བར་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན།

(ག) ལེགས་སྐྱུར་ལ་སོགས་བཅུ་གྲག་རིག་པའི་གནས།

ལྷུངས་ཤིང་མཁྱེན་པའི་མཁས་དབང་སྟོན་འགྲོ་བའི།

མད་དུ་བྱང་བའི་ནམ་དཔྱིད་མཆོག་འདི་ལ། །

འཇམ་དབྱངས་གཞོན་ལྷ་དེས་ཀྱང་འབྲན་ལྷས་མིན། །

ཞེས་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐུ་རིག་པ་ལ་སོགས་པའི་རིག་པའི་གནས་བརྒྱུ་ལ་
 སྦྱར་ས་ཤིང་མཐུན་པའི་རྩལ་དང་ལྡན་པ། མཁས་པའི་དབང་པོ་སྟོན་འགྲོ་ལོ་རྩ་བའི་
 མད་དུ་བྱུང་བའི་མཁས་པའི་རྣམ་དཔྱོད་འདི་ལ། མཆོན་བྱེད་འཇམ་དབྱངས་གཞོན་
 རྒྱས་ཀྱང་འགན་པར་རྒྱས་པ་མིན་ཞེས་སྟོན་འགྲོ་ལོ་རྩ་བའི་རྣམ་དཔྱོད་བྱུང་བར་དུ་
 འཕགས་པ་འུད་གྱིས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཆིག་འདིས། དེས་ཀྱང་འགན་རྒྱས་མིན་ཞེས་
 རྣམ་དབྱེ་གསུམ་པ་སྦྱར་ཡོད།

(བ) རབ་དམར་བསེ་ཡི་ཡ་ལད་གྱིས་བརྗེད་ཅིང་།

འཆར་ཀའི་མདངས་ལྟན་གདོང་ལག་ཁྲག་གིས་གཤེར།

དམར་བའི་ཆེ་བས་ལྷན་དོ་རྩེ་བདུད་འདུལ་སྒྲ།

བསྐྱལ་བའི་མེ་དབྱུང་དབྱུས་ན་མཆོན་མ་ཡིན། །

ཞེས་ཁ་དོག་རབ་རྒྱ་དམར་བའི་རིན་པོ་ཆེའི་བསེ་ཡི་ཡ་ལད་དེ། ཁབ་ཁྱོན་བ་
དང་། ལྷ་མ་དོག་དམར་སེར། ཞལ་དང་། ལྷག་ཁྲག་གིས་གསེར་བ་སྟེ་བརྒྱན་ཞིང་།

ཆེབས་པ་དམར་པོ་ལ་བཅེབས་པའི་རྩོམ་པ་དབྱེད་པ་ལྟེ་གྲུ་དེ། མཆོན་བྱེད་ཤིན་ཏུ་
 དམར་པའི་བསྐྱལ་བའི་མེ་དབྱེད་གི་དབྱུས་ན་ཡོད་ཀྱང་། མེ་དབྱེད་གི་འོད་དང་རྩོམ་པ་
 དབྱེད་པ་ལྟེ་གྲུ་འེ་མདངས་སོ་སོར་མཆོན་མི་རྒྱས་པ་སྟེ་འབྱེད་མི་རྒྱས་ཞེས་སྟེ་
 མདོག་དམར་པའི་ཡོན་ཏན་དེ། བྱེད་ཀྱི་འཕགས་པའི་འུད་ཆེན་པོས་བརྟེན་པ་ལྟ་
 བུའོ། །སི་ཏུ་དང་པོད་མཁས་སོགས་ཀྱིས་དབྱུས་ན་མཆོན་མ་ཡིན་ཞེས། རྣམ་དབྱེ་
 དབྱེན་པ་སྦྱར་ནས་རྒྱན་འདིར་མཆོན་བྱ་མཆོན་བྱེད་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་ཆས་འབྲེལ་མཉམ་
 ཀྱི་སྒྲོན་པ་དབྱེ་འབྱེད་མི་རྒྱས་པ་འཕམ་སོ་སོར་མཆོན་མི་རྒྱས་པ་འུད་ཀྱིས་བརྟེན་པ་
 ལྟ་བུ་དང་། ལྟ་བུ་ཆེན་པོའི་གསུང་རྒྱན་ལ་རྒྱན་འདིའི་མཆོན་བྱའི་དངོས་པོའི་ཁྱད་
 ཆས་ནི། མཆོན་བྱེད་ཀྱི་ཁྱད་ཆས་ལས་ལྷག་པ་སྟེ། མཆོན་བྱེད་དེས་མཆོན་བྱ་ལ་
 མཆོན་པར་མི་རྒྱས་པ་ལྟ་བུ་འུད་ཀྱིས་བརྟེན་པ་ཞིག་དགོས་པར་གསུངས།

ཡང་ན། འོ་མའི་ཚུ་གཏེར་འཁྲིགས་པའི་རྒྱབས་ཕྱེད་ཅེར། །

པད་དཀར་བཅེགས་པའི་གདན་སྟེང་འབྱེད་བག་གིས། །

བེ་རྩེ་རྒྱུད་མངས་འཁྲོལ་མཛད་མཆོ་བྱུང་ལྟ། །

འབྲུམ་ཐག་རྒྱ་བའི་མདངས་ཀྱིས་མཆོན་རྒྱས་མིན། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་པ་ཐེ་ཆོམ་ཕུལ་བྱུང་ནི། འདིག་རྟེན་དུ་གྲགས་ཆོད་ལ་འབྱུང་མི་སྲིད་

པའི་ཐེ་ཆོམ་ཀྱི་གཞི་དེ། ཕུལ་དུ་བྱུང་བའམ་ངོ་མཆར་བའི་ཆོག་གིས་བརྟེན་པ་ལྟ་བུ་
 ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

རྩ་བར། དགའ་མ་ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱ་མ་དང་། །

དཔྱི་ཡི་བར་ན་སྟེན་པ་ནི། །

ཡོད་དམ་མེད་ཅེས་བདག་གི་ནི། །

ཐེ་ཚོམ་ད་དུང་བརྒྱུག་མ་གྱུར། །

ཅེས་དགའ་མཁམ། མཛེས་མ་ཁྱོད་ཀྱི་རུ་མ་ཟུང་དང་དེ་ཀྱི་མགོ་འེ་བར་འདི་ན།
སྐྱོད་པ་ཞིག་ཡོད་དམ་མེད་སྟུམ་ནས། བདག་གིས་ཡུན་རིང་ཐོར་བལྟས་ཀྱང་ད་དུང་
ཐེ་ཚོམ་བརྒྱུག་པར་མ་གྱུར་ཅེས་སོ། །འདི་ལ་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེ་བ་འཛིག་ཏེ་ན་འབྱུང་མི་
སྲིད་ཀྱང་། སྐྱོད་པ་ལྔ་བ་དང་ལུས་ཀྱི་ལྷན་ལྷེས་ཏེ་ཅང་མཛེས་པའི་ཡོན་ཏན་དེ་ལ་
དམིགས་ཏེ་ཐེ་ཚོམ་ལ་བསྟན་ནས་ལུང་བྱས་པའི་ཉམས་ཀྱིས་སྤལ་དུ་བྱུང་བའམ་ངོ་
མཆར་བར་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

(ག) ཉིན་མཆན་ཁོར་ཡུག་ཀྱན་ཏུ་ཐོས་བསམ་ལ། །

ངམ་མེད་བཙོན་བས་སྐྱབ་པའི་ཤེས་ལྡན་ཁྱོད། །

འབྱུང་འདུས་ལུས་ནི་འཆོ་བའི་བཟང་བུར་དག། །

སྐྱོད་པའི་གོ་སྐབས་ཡོད་མེད་འབྱུང་མོ་ཅུག། །

ཅེས་ཉིན་མཆན་ཀྱན་ཏུ་ངལ་བ་མེད་པར་ཐོས་བསམ་ལ་བཙོན་པ་རྒྱན་དུ་
བསྟེན་པའི་ཤེས་ལྡན་སྐྱོ་གྲོས་དང་ལྡན་པ་ཁྱོད་ཐོས་བསམ་ལ་བཙོན་པ་བྲེལ་པའི་རྒྱན་
ཀྱིས། རང་གི་འབྱུང་འདུས་ཀྱི་སྤང་བོ་འཆོ་བའི་བཟང་བུར་ལ་ལོངས་སྐྱོད་པའི་གོ་
སྐབས་ཀྱང་ཨེ་ཡོད་སྟུམ་ནས་བདག་ཡིད་ཐེ་ཚོམ་དུ་གྱུར་ཅེས། སྤྱིར་བཟང་བུར་ལ་
ལོངས་སྐྱོད་པའི་གོ་སྐབས་ཡོད་མེད་ལ་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེ་བ་མི་སྲིད་ཀྱང་། དེ་ལ་བསྟན་ནས་
སྐྱོ་གྲོས་དང་ལྡན་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཡོན་ཏན་སྐྱོབ་པའི་བྱད་ཆོས་སྤལ་དུ་བྱུང་བ་ལུང་ཀྱིས་
བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

(བ) ཁྱོད་ཀྱི་མཁྱེན་པའི་ལམ་དུ་མ་སོང་བའོ། །

ཟབ་རྒྱས་ཆོས་ཀྱི་དགོངས་དོན་ཟུ་མོ་འགའ། །

འཁོར་དང་མྱ་ངན་འདའ་བའི་ཡུལ་གར་ཡང་། །

ཡོད་མེད་ཅི་ཞེས་བདག་ཡིད་འབྱུང་མོ་ཉུག །

ཅེས་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཁྱོད་¹ཀྱི་མཁུན་པའི་ལམ་མཐ་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་བའི་
ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཆོས་ཀྱི་དགོངས་དོན་ཟུ་མོ་འགའ་སྲིད་པ་འཁོར་བའི་གནས་
དང་ཐར་བ་མྱང་འདས་ཀྱི་ས་གང་དུ་ཡང་ཡོད་མེད་ཅི་སྟེ་བདག་ཡིད་ཐེ་ཆོམ་དུ་གྱུར་
ཅེས། འདི་ལ་ཐེ་ཆོམ་སྟེ་བ་མི་སྲིད་ཀྱང་། དེ་ལ་བསྟན་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཁུན་པའི་
ཡོན་ཏན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་སུལ་དུ་བྱུང་བའམ་ངོ་མཆར་བ་ཅུད་ཀྱིས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་ན། མཁས་པའི་རྣམ་དཔྱད་ཅུལ་གྱིས་མ་ཟེན་པའི། །

ལྷ་རིག་ཤེས་བྱའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཡངས་པའི་མཐའ། །

དབང་པོའི་མིག་སྟོང་བསྐྱལ་བར་རབ་བབྱད་ཀྱང་། །

མཐོང་བའི་གོ་སྐབས་ཡོད་མེད་འབྱུང་མོ་ཉུག །ཅེས་བ་ལྟ་བུའོ། །

གསུམ་པ་ངེས་པ་སུལ་བྱུང་ནི། དངོས་པོ་གང་ལ་ཡིད་གཉིས་སུ་འཛིན་པའི་སྒོ་
དེ་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་ཉགས་ཀྱིས་བསྐྱབས་ནས་ཡུལ་དེའི་ཐེ་ཆོམ་ཆོད་པའི་ངེས་པ་
སུལ་དུ་བྱུང་བ་སྟོན་པ་ཞིག་ལ་ཟེམ། དཔེར་ན།

ཅར་པ། བྱི་ཏ་ཐྱི་བྱི་ཁྱོད་ལ་ནི། །

སྟེད་པ་ཡོད་ཅེས་ངེས་པར་བྱས། །

འོ་མ་འཛིན་པའི་སྤར་གནས་པ། །

1 གྱིས

ནམ་འགྲུར་མཐོང་འདིས་དོན་དུ་གཉེར་བའི་ཆོས། །

ད་དུང་ངེས་པར་སྲིད་ལ་ཐེ་མི་ཆོས། །

ཞེས་མཁས་པའི་དབང་པོ་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་ལྷན་པ་དེ་དག་གིས་ད་
དུང་ཡང་། ཤེས་བར་བྱ་བའི་ཡོན་ཏན་ཏྲག་པར་འཆོལ་བ་ལ་ངོམས་པ་མེད་པའི་ནམ་
འགྲུར་འདི་ལ་སྟོས་ན་དོན་དུ་གཉེར་བའི་ཡོན་ཏན་ཞིག་ད་དུང་ཡང་ངེས་པར་ཡོད་པ་
ལ་ཐེ་ཆོས་མེད། ཅེས་སྒྲུབ་བྱེད་གཏན་ཆོག་གས་ཀྱི་ཏྲགས་ཀྱི་སྟོན་ས་ངེས་པ་རྟེན་པ་
སྤུལ་དུ་བྱུང་བར་བརྟུན་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་ན། འདོད་དགའ་ལེགས་བྲིས་བདེ་བའི་དཔལ་ཐོབ་ཀྱང་། །

ད་དུང་ངོམས་མེད་སྲིད་པའི་སྤྱན་ཆོག་གས་དག །

འབད་པས་གཉེར་འདིས་འཁོར་བའི་བདེ་བ་ལ། །

ནམ་ཡང་ངོམས་པ་མེད་པ་ཐེ་མི་ཆོས། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

བཞི་བཅོ་མཆར་སྤུལ་བྱུང་ནི། དངོས་པོ་གང་ཞིག་གི་བྱང་ཆོས་དེ་འཛིག་རྟེན་
ན་གྲགས་ཆོད་ལས་བཀལ་བའི་ཆེས་ངོ་མཆར་སྤུལ་དུ་བྱུང་བར་བརྟུན་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་
ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

རྩ་བར། ཁྱོད་ཀྱི་གྲགས་པའི་སྤང་བོ་ནི། །

དཔག་རྒྱས་མིན་ཡང་འདིར་འོང་བ། །

ས་སྒྱོང་སྲིད་པ་གསུམ་ཀྱི་ནི། །

ཁོངས་དག་ཨེ་མ་ཤིན་ཏུ་ཡངས། །

ཞེས་ས་སྒྱོང་ཁྱོད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལས་བྱུང་བའི་སྤྱན་པར་གྲགས་པའི་སྤང་བོ་ནི་
གཞན་གྱིས་དཔག་པར་མི་རྒྱས་ཀྱང་། དེ་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདིར་འོང་བ་ལ། ས་

སྤྱོད་ཞེས་པོས་ནས་སྤྱིད་པ་གསུམ་གྱི་ཁོངས་འདི་དག་ནི་ཨེ་མ་ཤིན་ཏུ་ཡངས་སོ་
 ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་རྒྱལ་བའི་སྤྱོད་གསུམ་ལུ་མི་ཤོང་བ་ནི་འདི་ག་རྟེན་ལ་མ་
 གསུམ་གྱང་། དེ་ཤོང་བའི་སྤྱོད་ཀྱི་འདི་ག་རྟེན་འདི་ཤིན་ཏུ་ཡངས་ཤིང་མཆར་བ་ལྟ་
 བུ་འདི་ག་རྟེན་གསུམ་ཚོད་ལས་བཟུལ་བའི་མཆར་བའི་ཆོག་གི་ཉམས་སྤུལ་དུ་བྱུང་
 བ་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་ལོ། །རྒྱན་འདི་ལ་འབྲེལ་བ་པལ་ཆེར་གྱིས་གསུམ་པ་སྤུལ་བྱུང་ཞེས་
 གསུངས་པ་མང་ཡང་། རིན་སྤངས་པ་དང་ལྷ་བ་ཆེན་པོས་དེ་རྒྱ་ཆུང་བར་དགོངས་
 ནས་ངོ་མཆར་སྤུལ་བྱུང་ཞེས་བཞེད་དོ། །

- (ག) འཇམ་མགོན་ཐུག་མཆོད་ཅོང་ཁ་བའི། །
- མཆོད་བཅེའི་པ་མཐའ་འཆི་མེད་ལས་གྱིས་གྱང་། །
- གཞལ་ཏུས་མིན་འདི་བསེལ་ལྷན་ཁ་བའི་སྤྱོད་ས། །
- ཤོང་བའི་སྤྱོད་ནི་ཨེ་མ་ངོ་མཆར་ཆེ། །

ཞེས་འཇམ་མགོན་ཐུག་མཆོད་ཅོང་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་མཆོད་པ་དང་བཅེ་བའི་ཡོན་ཏན་
 གྱི་མཐའ་འདི་ནས་མཁས་གྱུང་གཞལ་མི་ཏུས་པས། དེ་འདྲ་བའི་མཆོད་རབ་རྒྱས་ཆེ་
 བའི་སྤྱོད་པའི་གསུམ་པ་འདི་ནི། གངས་ཅན་བོད་ཀྱི་སྤྱོད་སྤྱོད་འདིར་ཤོང་བས་ན་སྤྱོད་
 འདི་ནི་ཨེ་མ་ངོ་མཆར་ཆེ་ཞེས་འདི་ག་རྟེན་ན་གསུམ་པའི་ཚད་ལས་བཟུལ་བའི་ངོ་
 མཆར་བའི་ཆོག་ཉམས་སྤུལ་དུ་བྱུང་བ་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་ལོ། །

- (བ) རྣམ་འབྲེན་ཁྱོད་ཐུགས་བསྐྱེད་གསུམ་རིན་པོ་ཆེའི། །
- ཡོན་ཏན་སྤངས་པོས་མངོན་པར་ཁོངས་པའི་ལྷིད། །
- གཡོ་མེད་འདེགས་པར་བཅོད་པའི་ནོར་འཛིན་མ། །

ཆུ་གཉེར་སྒོར་དུ་མ་བྱེད་ངོ་མཚར་ཆེ། །

ཞེས་ནམ་འབྲེན་ཤྱ་ཀྱ་ཐུབ་པ་ཁྱོད་ཀྱི་ཐུགས་ལ། བསྐྱབ་གསུམ་ལ་སོགས་
བའི་ཡུང་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆེའི་ཡུང་བོས་ཡོངས་སུ་ཁེངས་པ་སྟེ་འགོངས་
བས་ཤིན་ཏུ་ལྷིད་ཅིང་། དེ་ལྟ་ན་ཡང་གཡོ་བ་མེད་པར་འདེགས་རྒྱས་བའི་ས་གཞི་འདི་
ནི། རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་སྒོར་དུ་མ་བྱེད་པ་ཤིན་ཏུ་ངོ་མཚར་ཆེ་ཞེས་འདི་གཉེན་ན་
གྲགས་པའི་མཚམས་ལས་བཀལ་བའི་ངོ་མཚར་བའི་ཆོག་གི་ཉམས་ཀྱིས་ཕུལ་དུ་
བྱུང་བར་བརྟུན་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་ན། ངོ་མཚར་སྟོད་བཅུད་བྱེ་བའི་མངེས་སྟུག་གཟུགས། །

རྒྱ་ཆེན་སྲིད་པའི་ཁྱོན་འདིར་ཤོང་དཀའ་བ། །

ཁ་ཆུང་དབང་བོས་ཡོངས་སུ་སྟོང་མིན་གང། །

ཨེ་མ་འབྲེན་བྱེད་རྒྱས་པ་བསམ་ལས་འདས། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

རྒྱན་འདི་ནི་འདི་གཉེན་གྲགས་ཆོད་ལས་བཀལ་བའི་ངོ་མཚར་བའི་ཆོག་གི་
ཉམས་ཕུལ་དུ་བྱུང་བར་བརྟུན་པ་ཤིན་ཏུ་ཡིན་པས། འདི་ནི་རྒྱན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་
ནས་མཆོག་ཏུ་གྲགས་ཤིང་སྟོན་པ་མཁན་ནམས་ཀྱིས་ཆེས་ཆེར་བསྟུགས་པ་བརྟུན་
བའི་ཡུལ་ཡིན། གཞན་ཡང་དབང་རྒྱུ་སོགས་འགྲེལ་བ་སྟེ་མ་ནམས་ཀྱིས། ལྷོག་པ་
ཕུལ་བྱུང་། དཔེའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཕུལ་བྱུང་། གཟུགས་ཅན་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་
ཕུལ་བྱུང་། རབ་བཏགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཕུལ་བྱུང་སོགས་དཔེར་བརྟུན་མང་པོ་
མཛད་ཀྱང་། ལྷ་བ་ཆེན་པོ་སོགས་པོད་ཀྱི་མཁས་པ་མང་བོས་མི་བཞེད་པས་འདིར་
མ་སྟོས་སོ། །

བརྒྱ་གཉིས་པ། རབ་རྟོག་གི་རྒྱན་བཤད་པ།

༥ རབ་རྟོག་གི་རྒྱན་ལ་མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ། རབ་རྟོག་གསལ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་
བཤད་པ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་མཚན་ཉིད་ནི།

ཙ་བར། སེམས་ལྡན་དག་གམ་ཅིག་པོས་ཀྱི། །

རྣམ་པ་གཞན་དུ་གནས་པའི་ཚུལ། །

གང་དུ་རྣམ་པ་གཞན་རབ་རྟོག་པ། །

དེ་ནི་རབ་རྟོག་རིག་དཔེར། །

ཞེས་བརྗོད་བྱ་སེམས་ལྡན་རྣམ་སེམས་མེད་ཀྱི་དངོས་པོ་གང་ཡང་རུང་བ་
ཞིག་གནས་ཚུལ་རི་ལྟར་ཡིན་པ་དེ་ལ། རྣམ་པ་གཞན་ཞིག་ཏུ་སྒྲོ་བཏགས་ནས་འབྲེག་
པོར་བརྗོད་ཅིང་རབ་རྟོག་གི་སྒྲ་དང་ལྡན་པའི་ཆིག་གི་སྒྲོར་བ་ལ་རབ་རྟོག་གི་རྒྱན་
ཟེར། གཉིས་པ་དེ་ལ་དབྱེ་བ་གསུམ་སྟེ། སེམས་ལྡན་རབ་རྟོག་ སེམས་མེད་རབ་རྟོག་
ཉིད་འཛིན་རབ་རྟོག་བཞིན་སྒྲ་ཅན་དང་གསུམ་ལས།

དང་པོ་སེམས་ལྡན་རབ་རྟོག་ནི། སེམས་ལྡན་ཀྱི་དངོས་པོ་གང་ཡང་རུང་བ་
ཞིག་གི་བྱ་བའི་གནས་ཚུལ་དངོས་རི་ལྟར་ཡིན་པ་དེ། བྱ་བའི་རྣམ་པ་གཞན་ཞིག་ཏུ་སྒྲོ་
བཏགས་ནས་འབྲེག་པོར་བརྗོད་ཅིང་རབ་རྟོག་གི་སྒྲ་དང་ལྡན་པའི་ཆིག་གི་སྒྲོར་བ་
ཅན་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

ཙ་བར། ཉིན་གུང་ཉི་མས་གདུངས་པ་ཡི། །

སྒྲ་པོ་དག་ནི་མཚོར་འབྲུག་པ། །

ཉི་མའི་ཕྱོགས་གླུར་བད་མ་རྣམས། །

གཞོན་པར་འདོད་པ་ཡིན་ནམ་སྟུམ། །

ཞེས་ཉིན་གྲང་གི་དུས་དྲུ། སྒྲང་པོ་ཆེ་དག་ཉི་མའི་ཆ་བ་ལས་གདུངས་པའི་
 རྒྱུན་གྲིས་པད་མའི་མཆོར་འབྲུག་པ་དེ་ནི། སྒྲང་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཉི་མ་ལ་སྒྲུན་ཀ་
 འཆོལ་མ་རུས་པར་ཉི་མའི་ཕྱོགས་སུ་གྲུར་པའི་པད་མ་རྣམས་གཞོམ་ཞིང་བརྩི་བར་
 འདོད་པ་ཡིན་སྟེ་མོ། ཞེས་རབ་རྟོག་གི་སྒྲ་དང་བཅས་སེམས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ལ་སྒྲོ་
 བཏགས་ནས་བརྩོད་པ་ལྟ་བུའོ། །སྤྱིར་དངོས་ཡོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ལ། རྣམ་པ་གཞན་
 དུ་སྒྲོ་བཏགས་ནས་བརྩོད་པའི་རྒྱུན་ཐམས་ཅད་རབ་རྟོག་ཏུ་མི་བཞེད་པར་གསུངས་
 ཏེ། རབ་རྟོག་གི་རྒྱུན་ལ། བརྩོད་བྱའི་དངོས་པོ་དེ་རང་གི་གནས་ཚུལ་རིམ་བཞིན་
 དུ་གནས་པའི་ཚུལ་ནི། རབ་རྟོག་གི་ས་པོན་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་པོ་
 དེའི་བྱ་བའི་གནས་ཚུལ་གཞན་ཞིག་ཏུ་སྒྲོ་བཏགས་ཏེ་འབྲིག་པོར་བརྩོད་པ་ལ་རབ་
 རྟོག་ཅེས་ཟེར་བས་ན། རབ་རྟོག་གི་རྒྱུན་འདིའི་སྐབས་སུ་སྒྲོ་འདོགས་ཚུལ་བྱུང་བར་
 བ་ཞིག་དགོས་པར་གསུངས། འདིར་སྒྲང་པོ་ཆེས་ཆ་བའི་གདུང་བ་སེལ་བའི་བྱིར།
 མཆོལ་བྱས་བྱེད་པ་དང་། རྒྱུ་འབྱུང་བ་དང་། པད་མའི་རྩ་བ་མ་བའི་གནས་ཚུལ་དངོས་
 དེ། རབ་རྟོག་གི་ས་པོན་ལ་བཞག་ནས། དེ་རྣམ་པ་གཞན་ཞིག་ཏུ་གནས་པའི་ཚུལ་
 བརྩོད་པ་སྟེ། ཉི་མ་ལ་འཁོན་ལན་སྒོག་པའམ་སྒྲུན་ཀ་འཆོལ་བ་ཞེས་སྟེན་ངག་མཁན་
 ཀྱིས་སྒྲོ་བཏགས་ཏེ་བྱང་པོའི་གནས་ཚུལ་དེ་འབྲིག་པོར་བརྩོད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། །

(ག) དབྱངས་ཅན་ཐོར་ཚུགས་རྣམ་པར་གཡོ་བའི་ཅེ།

སྒྲ་ཆེས་གསར་བས་རབ་ཏུ་ལེགས་བརྒྱན་པ། །

དམར་ཕྱོགས་རྩོགས་པ་གསུམ་པའི་སྒྲོ་བསངས་དུས། །

རྒྱག་པོའི་ཐུན་པ་སེལ་བར་དགོངས་སམ་སྟུམ། །

ཞེས་སྟེ་ཐོ་དབྱངས་ཅན་མའི་དབྱའི་ཐོར་ཚུགས་རྣམ་པར་གཡོ་བའི་ཅེ་མོར་སྒྲ་

ཆེས་ཀྱིས་ལེགས་པར་བརྒྱན་པ་འདི་ནི། དམར་ཕྱོགས་ཀྱི་རྫོགས་པ་གསུམ་པ་སྟེ་ཆེས་
སུམ་ཅུའི་དགྲའ་མེའི་སྤྲོ་བ་རབ་ཏུ་སྤྲུག་པོ་འདི་སེལ་བར་མཛད་པ་སྤྲུགས་ལ་དགོངས་
པ་ཡིན་ནམ་སྤྲོ་མོ་ཞེས་རབ་རྟོག་གི་སྤྲ་དང་བཅས་ལྷ་མོ་དབྲངས་ཅན་མའི་སྤྲུགས་ཀྱི་
དགོངས་པ་ལ་སྟོ་བཟགས་ནས་འཁྱོག་པོར་བརྫོད་པ་ལྷ་བྱའོ། །འདིར་ལྷ་མོའི་རྩར་
རྒྱགས་ཀྱི་ཅེར་རྩ་ཆེས་བརྒྱན་པ་ཞེས་པ་རབ་རྟོག་གི་ས་བོན་ལ་འཛོག་དགོས།

(བ) གངས་ལྗོངས་བསིལ་བའི་རེག་བྱས་དབྲངས་ལྷ་མོ། །

གང་བས་ཉེན་ཏེ་ཁོ་བོའི་སྤྱིང་དབུས་སུ། །

དེ་ཟེའི་འཛིག་རྟེན་རྫོགས་པའི་སྤྲོ་མོ་གྲུ། །

ལེན་པའི་ཚོལ་གྱིས་བག་པའ་གནས་སམ་སྤྲུམ། །

ཞེས་ལྷ་མོ་དབྲངས་ཅན་མས་བདག་ལ་སྤྲོ་དག་ལ་སོགས་པའི་བསྤན་བཅོས་
ཀྱི་དགོངས་པ་ལེགས་པར་རྟོགས་པའི་ཞེས་རབ་རྩལས་ཆེ་བ་སྟོལ་བའི་ཕྱིར་དུ། ཁོ་
བོའི་སྤྱིང་གའི་རྩ་འདབ་ཀྱི་དབུས་སུ་བག་པེབས་པར་གནས་པ་རབ་རྟོག་གི་ས་བོན་དུ་
བཞག་ནས། དངོས་དོན་དེ་ལ་སྟོ་བཟགས་པའི་ཆོག་ནི་གངས་ལྗོངས་ཡུལ་གྱི་བསིལ་
བའི་རེག་བྱས་ལྷ་མོ་ཤིན་ཏུ་གང་བས་ཉེན་ཞིང་དེ་ལས་སྟོབ་པའི་ཕྱིར་དུ་ཁོ་བོའི་སྤྱིང་
དབུས་ཤིང་དང་ལྷན་པའི་གནས་སུ་ལྷ་མོས་དེ་ཟེའི་དབྲངས་ཀྱི་སྤྲུ་ལེན་པའི་ཚོལ་གྱིས་
བག་པེབས་པར་གནས་སམ་སྤྲུམ་མོ་ཞེས་འཁྱོག་པའི་ཆོག་གིས་བརྫོད་པ་ལྷ་བྱའོ། །

ཡང་ན། སྤྲུ་སྤྲུག་རྣམ་བཟླ་དབྱིད་ཀྱི་པོ་ཉ་མོས། །

སྟོ་ལྗང་གཡུ་མདངས་རྒྱས་པའི་ཆར་དུས་ཀྱི། །

དགའ་བའི་མཛེས་སྤྲུག་སྤྲུར་དུ་བཞུད་དོགས་ནས། །

བྲེལ་བས་འབོད་སྤྲུ་ངལ་མེད་སྟོགས་སམ་སྤྲུམ། །ཞེས་པ་ལྷ་བྱའོ། །

གཉིས་པ་སེམས་མེད་རབ་རྟོག་ནི། སེམས་མེད་པའི་དངོས་པོ་གང་ཡང་རུང་
བ་ཞིག་གི་གནས་ཚུལ་དངོས་ཇི་ལྟར་ཡིན་པ་དེ། རྣམ་པ་གཞན་ཞིག་ཏུ་སྒོ་བཏགས་པ་
སྟེ། དངོས་པོ་དེ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྒོ་དེ་མེད་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་ལྟར་སྒོ་བཏགས་
ནས་འབྲེག་པོར་བརྟེན་ཅིང་རབ་རྟོག་གི་སྒྲ་དང་ལྷན་པའི་ཆོག་གི་སྒྲོར་བ་ཅན་ལ་ཟེལ།
དཔེར་བརྟེན།

ཅ་བར། འདི་ནི་བདག་གི་རིང་བ་དག །
འགོག་བྱེད་ན་པའི་རྒྱན་ཞེས་ཏེ། །
ཁྱོད་ཀྱི་མིག་གིས་རྣ་བ་ཡི། །
ལྷན་པ་དག་ལ་འགོངས་པ་འདྲ། །

ཞེས་ལུས་སྤྲུལ་མས་རང་ཉིད་མཛེས་པའི་ཕྱིར་རང་གི་རྣ་བོར་དུ་བརྟེན་པའི་
ལྷན་པ་འདི་ནི་ལུས་སྤྲུལ་མའི་མིག་དགྲུས་རིང་པའི་ཡོན་ཏན་འགོག་པར་བྱེད་པའི་ཆེད་
དུ་རྣ་རྒྱན་གྱི་ཚོལ་དུ་འོངས་སོ། །མཛེས་མ་ཁྱོད་ཀྱི་ཟུར་མིག་གིས་ལྷན་པ་གྱི་རྣ་རྒྱན་
ལ་འགོངས་པ་སྟེ་དེ་དང་འབྲེན་ཆུ་བྱེད་པར་འདྲའོ་ཞེས་མཛེས་མའི་མིག་ཟུར་གྱིས་
ལྷན་པ་གྱི་རྣ་རྒྱན་ལ་བརྟ་བ་ལ་སོགས་པའི་མིག་གི་མཛེས་པ་ནི་རབ་རྟོག་གི་ས་བོར་
དུ་བྱས་ནས། མིག་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་སེམས་མེད་མིག་དབང་དང་། ལྷན་པ་གཉིས་པར་
ཚུན་འབྲེན་སེམས་མེད་ཀྱང་ཡོད་པ་ལྟར་སྒྲ་དང་ལྷན་པའི་སྒོ་བཏགས་ཏེ་འབྲེག་
པོར་བརྟེན་པ་ལྟ་བུའོ། །

(ག) མཛེས་པོར་ལུས་སྤྲུལ་འབྲེན་བག་གིས། །
འདོད་པའི་དགའ་སྟོན་ལ་སྒྲོད་པར། །
བ་སྤྱི་ཆོགས་རྣམས་ཉེར་ལངས་ཏེ། །

མགོ་བོ་བཏེགས་ནས་བལྟ་བ་བཞིན། །

ཞེས་མཛའ་བོ་དང་བྱད་མེད་པན་ཚུན་འཁྲིལ་བག་གིས་འདོད་པའི་དགའ་སྟོན་
ལ་སྦྱོད་པའི་ཆོ། ཆགས་པའི་གཏུང་བའི་ལུས་ཀྱི་བ་སྤྱ་རྣམས་ཉེ་བར་ལངས་པ་རབ་
བཏགས་ཀྱི་ས་བོན་དང་། དངོས་ཡོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་དེ་ལ། བ་སྤྱ་རྣམས་ཀྱི་མགོ་ཡར་
བཏེགས་ནས་འཁྲིག་པའི་བདེ་བ་སྦྱོད་པ་ལ་བལྟ་བ་བཞིན་ཞེས་སེམས་མེད་ཀྱི་བ་སྤྱ་
དེ་རྣམས་ལ་རྣམ་རྩོག་གི་སྒོ་དེ་མེད་ཀྱང་ཡོད་པ་ལྟར་སྤྲོད་པ་མཁན་གྱིས་སྒོག་
བཏགས་ཏེ་འབྲེག་པོར་བཛྲོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

(བ) གང་གི་མིག་གི་མཛེས་པ་ལུལ་བྱུང་བ། །

དབྱུངས་ཀྱི་རྒྱལ་མོའི་མཆར་སྤྱག་བང་མཛོད་ལས། །

བརྒྱས་པའི་ཉེས་པས་སྤྱག་པའི་ཡུལ་དང་། །

རི་དྲགས་རྣམས་ནི་ནགས་སུ་བྲོས་པར་དོགས། །

ཞེས་ཡུལ་གྱི་མཛེས་པ་དང་། རི་དྲགས་ཀྱི་མིག་གི་མཛེས་པ་གཉིས་ཀྱིས་
རང་རང་གི་ངོ་མཆར་བའི་མཛེས་པ་ལུལ་བྱུང་བ་དེ། ལྷ་མོ་དབྱུངས་ཅན་མའི་
མཛེས་སྤྱག་གི་བང་མཛོད་ལས་བརྒྱས་པའི་ཉེས་པ་བདག་ལ་ཨེ་ཡོང་སྤྲུལ་ནས་སྤྱག་
སྟེ། ཡུལ་དང་རི་དྲགས་རྣམས་ནི་ནགས་སུ་བྲོས་པར་དོགས་ཞེས་ཡུལ་དང་རི་
དྲགས་ཀྱི་མིག་གི་རྟ་མཛེས་པ་དང་། ལྷ་མོའི་སྤྲོད་པའི་ཡུལ་དང་རི་དྲགས་ཀྱི་
མིག་ལྟ་བུ་གནས་ཅིང་མཛེས་པ་ནི། རབ་རྩོག་གི་ས་བོན་དང་། དངོས་ཡོད་ཀྱི་
གནས་ཚུལ་དེ་ལ་ཡུལ་དང་རི་དྲགས་ཀྱི་མིག་གིས་ལྷ་མོའི་མཛེས་སྤྱག་བརྒྱས་པའི་
ཉེས་པ་ཐོབ་པར་སྤྱག་ནས་ནགས་སུ་བྲོས་པར་དོགས་ཞེས་དེ་གཉིས་ལ་རྣམ་རྩོག་གི་
སྒོ་དེ་མེད་ཀྱང་ཡོད་པ་ལྟར་སྤྲོད་པ་མཁན་གྱིས་སྒོག་བཏགས་ཏེ་འབྲེག་པོར་བཛྲོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་ན། དཀར་བསིལ་རི་བོང་འཛིན་པའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱིས། །

ག་བྱར་ཟེགས་མའི་སྤང་བ་འབྲུམ་འབྱེད་ཆོ། །

མཛེས་ལྷན་ལྷན་ལ་གཞོན་ཀྱས་བསྐྱེམས་པ་ཡིས། །

འདབ་སྤྲོང་གྲོལ་ཏེ་འགན་དུ་ཆས་པ་འདྲ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

གསུམ་པ་ཏིང་འཛིན་རབ་རྟོག་བཞིན་སྐྱ་ཅན་ནི། སེམས་མེད་ཀྱི་དངོས་
པོས་སེམས་ལྷན་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་བསམ་པ་མེད་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་ལྟར་སྒོ་བཏགས་ཏེ་
རབ་རྟོག་གསལ་བྱེད་ཀྱི་བཞིན་སྐྱ་སྐྱར་བའི་སྒོ་ནས་བརྗོད་པ་ཞིག་ལ་ཟེལ། དཔེར་ན།

ཅ་བར། ལུན་པ་ལུས་ལ་འབྱུག་པ་བཞིན། །

མཁའ་ནི་མིག་སྤྲོད་ཆར་འབེབས་བཞིན། །

ཞེས་སེམས་མེད་པ་མཆོད་མའི་ལུན་པ་ལིན་ཏུ་སྐྱུག་པོ་འཐེབས་པས་ཕྱོགས་
ཀྱན་ཏུ་རབ་ཏུ་གནག་ཅིང་རང་གི་ལུས་ཀྱང་མི་མཐོང་བའི་གནས་སྐབས་བརྗོད་པ་དེ་
ནི་རབ་རྟོག་གི་ས་བོན་དང་། དེ་ལ་སེམས་ལྷན་གྱི་བྱ་བར་སྒོ་བཏགས་པ་ནི་ལུན་པ་
འདི་ནི་སྐྱེ་བུའི་ལུས་ལ་འབྱུག་པ་བཞིན་དང་། ཡང་སེམས་མེད་ནས་མཁའ་འདིས་ནི་
སེམས་ལྷན་གྱི་བྱ་བ་མིག་སྤྲོད་ནག་པོའི་ཆར་འབེབས་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་སེམས་མེད་
ཀྱི་དངོས་པོ་དེས། སེམས་ལྷན་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་པ་བཀོད་པའི་རབ་རྟོག་གི་ཆོག་མཚུག་
ཏུ། དེ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་བཞིན་སྐྱ་དང་བཅས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ཡང་སེམས་མེད་
རབ་རྟོག་གི་བྱེ་བྲག་ཡིན་ཞིང་། བོད་མཁས་པས། འདི་ལ་ཏིང་འཛིན་རབ་རྟོག་ཏུ་
གསུངས་པ་མི་ལེགས་པར་འདོད་དེ། ཏིང་འཛིན་ནི་ལེའུ་དང་བོའི་ལུན་མོང་མ་ཡིན་
པའི་རྒྱན་ཡིན་ཞིང་། འདིར་ལུན་མོང་བའི་རྒྱན་དང་བསྐྱེམས་ན་ལུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
དམ་བཅའ་ཉམས་པ་དང་སྒོས་སྒྲོན་དུ་འགྱུར་བར་བཞེད་ཀྱང་། ལུ་བ་ཆེན་པོས་དཔང་

མོའི་འབྲེལ་བར་འདི་ནི་འཁྲུག་ས་གཉིས་ཀའི་ཐུན་མོང་གི་ཡོན་ཏན་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ། ཡེའུ་དང་མོའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་ཆོས་ཅན་གཞན་གྱི་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་དེ་ཆོས་ཅན་དེ་ལས་གཞན་བཏགས་པ་བ་ཞིག་ལ་སྦྱར་ནས་རྫོང་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་མཛེས་པར་བྱེད་པ་ཞིག་དགོས་པ་བཞིན། རྒྱན་འདིར་ཡང་ཐུན་པ་ལུས་ལ་འབྲུག་ཏུ་མི་རུང་ཡང་ཆོན་ལུས་ལ་འབྲུག་པའི་བྱ་བ་དང་། མིག་སྒྲན་ནག་པོ་མཁའ་ལས་འབབ་མི་རུང་ཡང་མཁའ་ལས་ཆར་འབེབས་པའི་བྱ་བ་ལ་སྦྱར་ཏེ་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་མིང་གིས་བཏགས་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་རྫོས་པའི་རྫོན་དུའང་མི་འབྲུར་ཏེ། ཡེའུ་དང་མོའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་དཔེར་བརྫོང་དང་། ཡེའུ་གཉིས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་རབ་རྟོག་གི་དཔེར་བརྫོང་འཛོག་ཚུལ་ཡང་མི་འདྲ་བས། སྒྲ་མ་ལ་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་དེ་འཛིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པ་དང་དངོས་པོ་རང་ཉིད་ལ་སྦྱར་ན་མི་མཛེས་བས། བཏགས་པ་གཞན་ཞིག་ལ་སྦྱར་ནས་མཛེས་པར་བརྫོང་བ་གཙོ་བོ་དང་། རྒྱན་འདི་ལ་གཙོ་བོ་རབ་རྟོག་གསལ་བྱེད་ཀྱི་བཞིན་སྒྲ་ལྟ་བུ་དེས་པར་ཆང་བ་བྱས་ནས་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་གཞན་དུ་སྒྲོ་བཏགས་པ་ཅམ་གྱིས་ཆོག་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད་དོ།

(ག) ཟླ་གཞོན་ཤར་བས་ཀྱུ་ཟུ་ད།

དགའ་བས་ཡང་ཡང་འཇུམ་པ་བཞིན།

བྱང་བས་བཅུད་རྣམས་ཁྲིར་དོགས་ནས།

གེ་སར་སྒྲག་ནས་འདར་བ་བཞིན།

ཞེས་ཀྱུ་ཟུ་དའི་འདབ་མ་གྲོལ་བ་དང་། གེ་སར་རྒྱང་གིས་བསྐྱོད་པ་ནི་རབ་རྟོག་གི་ས་བོན་ལ་བཞག་ནས། སེམས་མེད་ཀྱི་མེ་རྟོག་ཀྱུ་ཟུ་དའི་འདབ་མ་རྒྱས་པ། སེམས་ལྡན་གྱི་སྒྲེ་བོ་འཇུམ་པའི་བྱ་བ་ལ་སྒྲོ་བཏགས། སེམས་མེད་ཀྱི་གེ་སར་རྒྱང་།

གིས་བསྐྱོད་པ་སེམས་ལྷན་གྱི་སྤྱོད་སྤྱོད་ནས་འདར་བའི་བྱ་བ་ལ་སྤྱོད་བཀྲམས་ཏེ་རབ་
རྟོག་གསལ་བྱེད་བཞིན་སྤྱོད་བཅས་འཁྲོག་པོར་བརྟེན་བ་ལྟ་བུའོ། །

(བ) གཡེམ་ལ་རྗེས་ཆགས་སྤྱོད་བསངས་མཁའི་བྱ་མེད། །

རྒྱ་སྐར་དོ་ཤལ་ཐག་པ་ཆད་པའི་ཆེ། །

སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་བ་དང་འཁྲོགས་སྤྱོད་པའི་མིག། །

བཟང་ནས་སྤྱོད་བཞི་ཀྱན་ཏུ་འཆོལ་བཞིན་རྒྱ། །

ཞེས་སེམས་མེད་པའི་དངོས་པོ་སྤྱོད་བསངས་ནས་མཁའི་ངོས་ལ། མོ་རངས་ཀྱི་
དུས་སུ་རྒྱ་སྐར་ནམས་རིམ་གྱིས་ཡལ་ཞིང་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་བ་དང་འཁྲོགས་པའི་ཉི་
མ་དལ་བུས་ཤར་ཏེ་མཁའ་ལ་མངོན་པར་རྒྱ་བ་རབ་རྟོག་གི་ས་བོན་དང་། དེ་སེམས་
ལྷན་གང་ཐག་གི་བྱ་བར་སྤྱོད་བཀྲམས་པ་སྟེ། འདོད་པ་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་པའི་བྱ་མོ་
དེས་རང་གི་མཛེས་རྒྱན་དོ་ཤལ་གྱི་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་ཐག་ཆད་ནས་འཛོར་བའི་ཆེ། མིག་
རབ་ཏུ་བཟང་དེ་སྤྱོགས་ཀྱན་ཏུ་འཆོལ་བཞིན་པའི་བྱ་བར་སྤྱོད་བཀྲམས་ནས་རབ་རྟོག་
གསལ་བྱེད་ཀྱི་བཞིན་སྤྱོད་བཅས་འཁྲོག་པོར་བརྟེན་བ་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་ན། རབ་དཀར་འཇམ་མཉེན་ཀྱི་སྤྱོད་སྤྱོད་འཆང་མ། །

རི་བོང་འཇིན་པའི་མཛེས་སྤྱོད་ལ་ཆགས་ནས། །

འདབ་སྤྱོད་གོས་ཀྱི་ཤམ་བུ་ལེགས་བཀོལ་ཏེ། །

ཆགས་པའི་རྒྱར་མིག་བཟང་བཞིན་རྗེས་སུ་ལྷ། ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ། །

རྒྱན་འདིར་བཞིན་སྤྱོད་པས་དཔེ་རྒྱན་དུ་འཁྲུལ་མི་རུང་སྟེ། ཅུ་བ་ལས།
འདིར་ནི་བཞིན་གྱི་སྤྱོད་པས་འགལ། དཔེ་འདི་ཉིད་དུ་འཁྲུལ་བ་བསྐྱེད། ཅེས་སོགས་
ཀྱིས་གསལ་བར་གསུངས་ཤིང་། དཔེ་རྒྱན་སྤྱོད་ཀྱི་བཞིན་སྤྱོད་སོགས་ནི་དཔེ་དང་

དཔེ་ཅན་གྱི་བྱང་གཞི་བྱང་ཆོས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་སོགས་པན་ཚུན་མཚུངས་པའི་ཆོས་ལ་
 བལྟས་ནས་དེ་གཉིས་ཀྱི་མིང་སོ་སོའི་ལྟོག་པའི་སྟོན་ས་ཐ་དང་དུ་བྱེས་ཏེ། མཛེས་
 ཆོས་མཚུངས་པར་སྟོར་བྱེད་ཡིན། དཔེར་ན། ཁྱོད་གདོང་རྩ་བ་བཞིན་དུ་
 མཛེས། །ཞེས་པའི་བཞིན་སྒྲ་དེས་དཔེ་རྩ་བ་དང་དཔེ་ཅན་གདོང་། མཚུངས་ཆོས་
 མཛེས་པ་གསུམ་མིང་གི་སྟོན་ས་ཐ་དང་པའི་ཚུལ་གྱིས་པན་ཚུན་མཚུངས་པར་སྟོར་
 བ་དང་། རྒྱན་འདིའི་བཞིན་སྒྲ་ནི་དཔེར་ན། ལུན་པ་དང་བྱུགས་པ་གཉིས་ལ་མཚུངས་
 ཆོས་ཅི་ཡང་མེད་པར་མ་ཟད། དཔེ་དཔེ་ཅན་གྱི་རྣམ་པར་གོ་རྒྱ་ཅི་ཡང་མེད་པས་
 གནས་ཚུལ་དངོས་ལ། ལུན་པ་ལུས་ལ་བྱུགས་པ་མེད་ཀྱང་། ལུན་པ་ཤིན་ཏུ་གཞག་
 ཅིང་ལུས་མི་མཐོང་བ་ལ་ལུན་པ་ལུས་ལ་བྱུགས་པ་བཞིན་ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་བརྗོད་ཚུལ་
 དེ་ལྟ་བུ་ནི་སྟན་ངག་མཁན་པོས་སྒྲ་བཏགས་ནས་བརྗོད་པ་ཡིན། གཞན་ཡང་ལུན་པ་
 འདིས་ནི་མིག་སྒྲན་ནག་པོ་ལུས་ལ་བྱུགས་པ་བཞིན་ནོ་ཟེར་ན། མཚུངས་པའི་སྒྲར་
 འགྱུར་ཡང་བྱ་ཆོག་དང་འབྲེལ་བས་དཔེ་རྒྱན་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། བྱུགས་པ་དང་འབྲེལ་བ་
 སྟོན་བཏགས་པ་བྱུགས་ཆེ་བའི་ངག་ཡིན་གྱི། དཔེར་བྱས་པ་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་ངག་མ་
 ཡིན་པར་འཇུ་མི་པམ་པས་བཞད། འདིའི་དགེས་སྒྲུའི་དཔེར་བརྗོད་སོགས་སུ་ཀྱ་ལུང་
 དགའ་བའི་འཇུ་མ་པ་བཞིན་དང་། གེ་སར་སྒྲག་ནས་འདར་བ་བཞིན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་
 སོགས་ཀྱ་ལུང་དང་གེ་སར་ལ་སེམས་ལྡན་བཞིན་དགའ་བས་འཇུ་མ་པ་དང་སྒྲག་ནས་
 འདར་བའི་ཆོས་མེད་ཀྱང་བཞིན་ཞེས་སྟོན་བཏགས་པའི་ཆ་ནས་དཔེར་བྱས་པ་ལྟ་བུར་
 སོང་ཡོད་ནའང་དཔེ་རྒྱན་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། ཀྱ་ལུང་དང་གེ་སར་གྱི་རྣམ་འགྱུར་ཉིད་
 སེམས་ལྡན་གྱི་རྣམ་འགྱུར་དང་འབྲེལ་བས་སྟོན་བཏགས་པའི་དོན་དུ་བཞིན་སྒྲ་སོགས་སྒྲས་
 བ་ཡིན་པས་ན། རབ་རྟོག་གསལ་བྱེད་ཀྱི་བཞིན་སྒྲ་ཞེས་གསལ་བར་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ།

རབ་རྟོག་གསལ་བྱེད་གྱི་སྐྱ་བཤད་པ་ནི།

ཅ་བར། སྤྱམ་དང་དོགས་དང་དེས་དང་འབྲ། །

མིན་ནམ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི། །

སྐྱ་ཡི་རབ་བཏགས་གསལ་བར་བྱེད། །

བཞིན་གྱི་སྐྱ་ཡང་དེ་དང་འབྲ། །

ཞེས་སྤྱམ་དང་། དོགས་དང་། དེས་དང་། འབྲ་ཡང་། མིན་ནམ་ཞེས་པ་ལ་
སོགས་པའི་སྐྱ་ནི་རབ་རྟོག་གསལ་བྱེད་གྱི་སྐྱ་ཡིན། གཞན་ཡང་སོགས་ཁོངས་ནས་
རྟོག་གོ་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་དང་། ཆོས་མཐོང་ངོ་། རི་ལྷ་བའོ། །ཞེས་པའི་སྐྱ་དུ་མས་
རབ་རྟོག་གི་རྒྱན་གསལ་བར་བྱེད་པར་གསུངས། དེ་ཡང་།

དང་པོ་རབ་རྟོག་གསལ་བྱེད་གྱི་སྐྱ་སྤྱམ་ཞེས་པའི་དཔེར་བརྗོད་ནི། །སེམས་སྒྲན་

རབ་རྟོག་ལྟར་ཏེ།

(ག) དབྱངས་ཅན་བེ་རྩར་རྒྱད་མངས་བརྟུངས་པ་ན། །

དབྱར་ར་སྦྱངས་ཏེ་སྤྱིན་གོས་གྲོན་ནམ་སྤྱམ། །ཞེས་དང་།

ཡང་ན། སྒོ་ལྗང་ཆར་དུས་གཞོན་ཅུས་འཛུམ་བཞད་ཆོ། །

བསེལ་ལྷན་གན་མོ་སྦྱངས་ཏེ་བོས་སམ་སྤྱམ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

གཉིས་པ་དོགས་སྐྱ་ནི།

(ག) རི་དྲགས་མིག་ཅན་བཞིན་གྱི་མངོས་སྤྱག་གིས། །

ཆུ་ཤེལ་དབང་པོ་སྦྱང་གཞན་བོས་གྱིས་དོགས། །ཞེས་དང་།

ཡང་ན། མངོས་ལྷན་སྤྱག་མོས་སྤྱ་དབྱངས་སྤྱོགས་པ་ན། །

གདངས་སྟན་དབྱར་གྱི་མཁོན་པོ་བྲོས་གྱིས་དོགས། །ཞེས་བ་ལྟ་བུ།
གསུམ་བ་ངེས་སྒྲ་ནི།

(ག) རྟེ་སྲིད་པག་གྲུས་རྩོགས་ལྟན་པོས་བ་ན། །

ང་ལས་བྱ་དེ་སྒྲར་ཡང་འོངས་པར་ངེས། །ཞེས་དང་།

ཡང་ན། མཛེས་སྤྱད་བྱང་པོ་ལུས་ལྷས་ཁྱེར་དོགས་ནས། །

རྒྱ་ཤེལ་དགྱིལ་འཁོར་མཁའ་ལ་འཛེག་བར་ངེས། །ཞེས་བ་ལྟ་བུ།

བཞེ་བ་འདྲ་བའི་སྒྲ་ནི།

(ག) ཤོང་སྟོན་རིག་གྲེད་འཆད་པའི་རྣམ་དཔྱོད་འདི། །

བསྟན་ཆེ་ལུར་བྱ་ས་འདིར་འོང་བ་འདྲ། །ཞེས་དང་།

ཡང་ན། རྒྱ་ཤེལ་དབང་པོས་འོད་སྒྲར་འབྱམ་སྒྲོས་ཆེ། །

ཀྱ་སྤྱད་རབ་དགའི་སོ་བྲེང་ངོམ་བ་འདྲ། །ཞེས་བ་ལྟ་བུ།

ལྷ་བ་མེན་ནམ་ཞེས་པའི་སྒྲ་ནི།

(ག) དབྱངས་ཅན་ཞལ་ཁྱིམ་དཀར་ཞིང་འཇུ་མ་བ་ཡིས། །

པད་མའི་ཆོགས་རྣམས་དགའ་ནས་གོད་མེན་ནས། །ཞེས་དང་།

ཡང་ན། རྒྱ་འཛིན་ཁུར་གྱིས་སྦྱི་བས་འཁུན་སྒྲ་བཅས། །

རུལ་རྒྱའི་ཆར་རྒྱན་འབབ་བ་མ་ཡིན་ནས། །ཞེས་བ་ལྟ་བུ།

གཞན་ཡང་སོགས་ཁོངས་ནས་བསྟན་པའི་རྟོག་སྒྲ་སོགས་ཡོད་ཀྱང་མང་བར་
དོགས་ནས་དཔེར་བརྗོད་མ་སྒྲོས་སོ། །

བཟུ་གསུམ་པ། རྒྱའི་རྒྱན་བཤད་པ།

༥ རྒྱའི་རྒྱན་ལ། མཆན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་མཆན་ཉིད་ནི།

ཅ་བར། རྒྱ་ནི་བྱེད་པོ་ཤེས་བྱེད་དེ། །

དེ་དག་ནམ་པ་དུ་མ་དཔེར། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱའི་བྱེད་པར་འགའ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་
བསྐྱེད་བྱ་འབྲས་བྱའི་གནས་སྐབས་མི་འདྲ་བ་འགའ་ཞིག་དངོས་ཤྱགས་གང་རུང་ལ་
ཐོན་པ་གོ་བར་བྱེད་པའི་སྙན་ཆིག་ཅིག་ལ་ཟེར།

གཉིས་པ་དེ་ལ་དབྱེ་ན། བྱེད་པ་པོ་གང་གིས་ལས་དང་བྱ་བ་བྱེད་བཞིན་པའི་
རྒྱའི་བྱེད་པར་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བྱ་སྐྱེད་པའི་རྒྱ་ལ་མི་འདྲ་བ། ས་པོན་ལས་འབྲས་
བྱ་སྐྱེད་པ་ལྟ་བུ་བྱེད་པ་པོའི་རྒྱ་དང་། དུ་བའི་རྟགས་ལས་མེ་ཡོད་པར་རྟོགས་པ་ལྟ་བུ་
རྒྱ་དེ་ལ་དཔགས་ནས་འབྲས་བྱ་ཤྱགས་ཀྱིས་རྟོགས་པའམ་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་
ཤེས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་སྟེ། དེ་གཉིས་ལ་ནང་ཆན་དུ་དབྱེ་ན། བྱེ་བྲག་དུ་མ་ཡོད་དེ།

དངོས་དང་དངོས་མེད་མཆར་བའི་རྒྱ། །དང་¹པོ་དངོས་པོའི་རྒྱ་ལ་གཉིས། །

བྱེད་པོའི་རྒྱ་དང་ཤེས་བྱེད་རྒྱ། །བྱེད་པ་²པོ་ལི་རྒྱ་ལ་གཉིས། །

སྐྱབ་བྱེད་རྒྱ་དང་ལས་ཀྱི་རྒྱ། །དང་³པོ་སྐྱབ་བྱེད་རྒྱ་ལ་གཉིས། །

སྐྱེད་བྱེད་རྒྱ་དང་ཉམས་བྱེད་རྒྱ། །གཉིས་པ་ལས་ཀྱི་རྒྱ་ལ་གཉིས། །

ནམ་འགྲུར་རྒྱ་དང་ཐོབ་བྱེད་རྒྱ། །གཉིས་པ་ཤེས་བྱེད་རྒྱ་ལ་གཉིས། །

1 པོ

2 པོ

3 པོ

ཕྱི་དང་ནང་གི་ཤེས་བྱེད་རྒྱ། །འདི་ལ་དངོས་པོའི་རྒྱ་བྱག་ཟེར། །
གཉིས་པ་དངོས་མེད་རྒྱ་ལ་གཉིས། །རྒྱ་མེད་འབྲས་བུ་སྦྱེད་པ་དང་། །
རྒྱ་མེད་འབྲས་བུ་མི་སྦྱེད་པའོ། །དང་¹མོ་ལ་བཞི་སྤར་མེད་རྒྱ། །
ཞིག་ནས་མེད་པའི་བྱེད་རྒྱ་དང་། །པན་ཚུན་མེད་པའི་བྱེད་རྒྱ་དང་། །
སྤངས་ནས་མེད་པའི་བྱེད་རྒྱའོ། །འདི་ལ་དངོས་མེད་རྒྱ་ལྟ་ཟེར། །
གསུམ་པ་མཆར་བའི་རྒྱ་ལ་ལྟ། །²དེ་འབྲས་རྒྱ་འབྲས་སྒྲན་ཅིག་པ། །
འབྲས་བུའི་དེ་མ་ཐག་སྦྱེད་རྒྱ། །རིགས་མིན་རྒྱ་དང་རིགས་པའི་རྒྱའོ། །
འདི་ལ་མཆར་བའི་རྒྱ་ལྟ་ཟེར། །³བསྐྱེམས་པའི་དབྱེ་བ་བཅུ་བྱག་ཡོད། །

དང་པོ་སྦྱེད་བྱེད་འབྲུག་པའི་རྒྱ་ནི། བྱེད་པ་པོ་རྒྱའི་དངོས་པོ་ལས་འབྲས་བུའི་
དངོས་པོ་དགའ་བ་སྟེ་ཡིད་དུ་འོང་བ་སྦྱེད་པར་འོས་པའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་རྒྱའི་ཁྱད་པར་
གསལ་བར་བྲས་པའི་དག་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

ཙཱ་བར། མ་ལ་ཡ་ཡི་རྒྱུད་གིས་ནི། །

ཅན་དན་ལྡོན་པ་གསར་བ་ཡི། །

ཡལ་འདབ་སྦྱོད་པར་བྱེད་པ་འདིས། །

ཀུན་གྱི་དགའ་བ་སྦྱེད་པར་བྱེད། །

ཅེས་སྟོ་ཕྱོགས་མ་ལ་ཡ་ཡི་རྒྱུད་གིས་ཅན་དན་གྱི་ལྡོན་པ་གསར་བའི་ཡལ་
འདབ་སྦྱོད་ཅིང་སྦྱལ་བར་བྱེད་པ་འདིས། འདིག་རྟེན་གྱི་སྦྱེ་བོ་ཀུན་ལ་དགའ་བ་སྦྱེད་

1 མོ

2 དང

3 རྟེན

པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་ཅི་ཤིན་ཏུ་ཞེས་པའི་མ་ལ་ཡི་རྒྱུད་ནི་བྱེད་པ་པོ་དང་སྐྱེད་བྱེད་
 གྱི་རྒྱ་ཡིན་ལ། ཅན་དན་གྱི་ཐོན་པ་ལས་དང་། བསྐྱེད་བྱ་འབྲས་བྱ་ནི། ཅི་ཞེས་པའི་
 རྒྱུད་འདིས། སྐྱེ་བོ་ཀུན་ལ་དགའ་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་དེ་ཡིན་པས། སྐྱེད་བྱེད་གྱི་རྒྱ་དེ་
 ལས་འབྲས་བྱ་ཡིད་དུ་འོང་བ་འབྱུང་ཞིང་། འབྲུབ་བྱེད་གྱི་རྒྱའི་བྱེད་ལས་གྱི་ཁྱད་པར་
 ལ་བསྟུན་ནས་སྐྱེད་བྱེད་འབྲུབ་པའི་རྒྱ་ཞེས་དང་། གཞན་ཡང་རྒྱ་དེ་ལས་འབྲས་བྱ་
 ཡིད་དུ་འོང་བ་དེ་འབྲུབ་འོས་པའི་ཆ་ནས་འབྲུབ་བྱེད་འོས་པའི་རྒྱ་ཡང་ཟེར་དོ། །

(ག) དག་གི་དབང་ལྷག་དབངས་ཅན་མའི།

མད་བྱུང་ཐུགས་རྩེ་ཆེན་པོ་དེས། །

བདག་ལ་འཆད་ཚོད་ཚོམ་པ་ཡི། །

སྒོ་ཐོས་སྣང་བ་ཅི་ཡང་འཕེལ། །

ཞེས་དབངས་ཅན་མའི་བྱེད་པོ་སྟེ་སྐྱེད་བྱེད་གྱི་རྒྱ་དང་། གང་གི་ཐུགས་རྩེ་
 ཆེན་པོ་ནི་བྱེད་པོ་དང་འབྲེལ་པའི་ལས་དང་། བསྐྱེད་བྱ་འབྲས་བྱ་ནི་བདག་ལ་སྒོ་ཐོས་
 གྱི་སྣང་བ་འཕེལ་བ་དེ་ཡིན། སྒྲོར་ཚུལ་སྔ་མ་དང་འབྲ།

(བ) སྐྱེ་བོ་ཆགས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱན་རྣམས་གྱི། །

ཆས་སུ་ལེགས་བཅུག་ཡན་ལག་ལྷ་རྩོགས་པ། །

ཉམས་འགྱུར་གསར་དུ་རོལ་བའི་སྣང་སྟབས་ཅན། །

སྒོས་པའི་གར་གྱིས་འཛིག་རྟེན་ཀུན་དགར་བྱེད། །

ཅེས་ལུས་མཛེས་བྱེད་གྱི་རྒྱན་རྣམས་གྱིས་ལེགས་པར་བརྒྱན་པའི་སྒོས་གར་
 མའི་བྱེད་པ་པོ་སྟེ་སྐྱེད་བྱེད་གྱི་རྒྱ་དང་། དེའི་ཉམས་འགྱུར་ལྡན་པའི་སྒོས་གར་ནི་ལས་
 དང་། བསྐྱེད་བྱ་འབྲས་བྱ་ནི་འཛིག་རྟེན་གྱི་སྐྱེ་བོ་ཀུན་དགའ་བར་བྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །སྤྱིར་

ལག་པའི་བྱ་རྒྱུ་ལྟམ་ལག་སྟབས་གཙོ་ཆེ་བ་ལ་གར་དང་། རྒྱུ་སྟབས་གཙོ་ཆེ་བ་ལ་
འཆམ། དེ་གཉིས་ཀ་གཙོ་ཆེ་བ་ལ་སྟངས་སྟབས་ཞེས་གསུང་རྒྱུ་ལས་བྱུང་།

ཡང་ན། ཡིད་འོང་མཛེས་སྟུག་སྟེག་འཆང་སྟོན་ལེགས་མའི། །

དབྱེས་འཇུག་འདོད་པའི་ཉམས་འགྱུར་བྱུང་མིག་གིས། །

འདོད་ལྡན་སྟོང་ལ་རབ་དགའི་རྗེས་ཆགས་ཀྱི། །

བདེ་དཔལ་སྐྱེད་པ་ན་རྒྱུ་སྐྱེ་པའི་གཤིས། །ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་བ་ཉམས་བྱེད་འགྲུབ་པའི་རྒྱ་ནི། བྱེད་པ་པོ་རྒྱུ་དངོས་པོ་ལས།

འབྲས་བྱ་དངོས་པོ་གང་ཡང་བྱུང་བ་ཞིག་ཉམས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་བྱེད་ལས་སྟོན་བ་
ཞིག་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

རྩ་བར། མ་ལ་ཡ་ཡི་རྩ་རྒྱུ་ལ། །

རེག་ཅིང་ཅན་དན་ནགས་བསྐྱོད་པ། །

རྒྱུ་འདི་མགོན་པོ་རྣམས་དག་ནི། །

ཉམས་པར་བྱེད་ཕྱིར་ཉེ་བར་གནས། །

ཞེས་མ་ལ་ཡ་ཡི་རི་ངོས་ལས་བབས་པའི་རྩ་རྒྱུ་ལ་རེག་ཅིང་། ཅན་དན་གྱི་
ནགས་ཆལ་བསྐྱོད་པ་ལས་བྱེད་ཞེས་པོ་དང་ལྟན་དུ་འོངས་པའི་རྒྱུ་འདིས། མགོན་པོ་
རྣམས་བྱུང་མེད་དང་བྲལ་ནས་རིང་པོར་སོང་བ་དག་རྒྱུང་མ་བླན་ནས་དགའ་བ་ཉམས་
ཉེ་གིན་ཏུ་གདུང་བ་ལས་བྱུང་བའི་ནད་ཀྱིས་འཆི་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཉེ་བར་གནས་ཞེས་
སོ། །དེ་ཡང་མ་ལ་ཡ་ཡི་རྒྱུ་ནི་བྱེད་པ་པོ་སྟེ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་དང་། མགོན་པོའི་དགའ་
བ་ཉམས་པ་ནི་བསྐྱེད་བྱ་འབྲས་བྱ་ཡིན་ཞིང་། འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་འདི་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་པ་
པོ་རྒྱུ་གཅིག་བྱ་སྟེ་རྒྱ་གཅིག་པོ་དེས། བསྐྱེད་བྱ་འབྲས་བྱ་དགའ་བ་དངོས་པོར་གྱུར་

བ་དང་། ཡང་དགའ་བ་ཉམས་བ་དངོས་མེད་གཉིས་ཀ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པས་ན། རྒྱ་འདི་
གཉིས་ལ་འབྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཞེས་ཟེར་བ་དང་། ཡང་རྒྱ་དེ་ལས་འབྲས་བྱ་དགའ་བ་
སྐྱེད་འོས་པའི་ཆ་ནས་འོས་པའི་རྒྱ་དང་། རྒྱ་དེ་ལས་འབྲས་བྱ་དགའ་བ་ཉམས་བ་སྐྱེད་
མི་འོས་པའི་ཆ་ནས་མི་འོས་པའི་རྒྱ་ཡང་ཟེར་རོ། །དཔེར་ན།

(ག) སྒྲ་དབྲངས་ལྷ་མོ་དབྲངས་ཅན་མའི། །

ཕུལ་བྱང་མཁུལ་བཅེ་རུས་པ་ཡིས། །

མེ་ཉོག་མདའ་ཅན་དབྲང་ཆོགས་ཀྱི། །

སྒོ་ཁྲོས་སྐལ་བ་ངན་པར་བྱས། །

ཞེས་སྒྲ་དབྲངས་ལྷ་མོ་དབྲངས་ཅན་མ་ནི་བྱེད་པ་པོ་སྟེ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་དང་།
བསྐྱེད་བྱ་འབྲས་བྱ་ནི་མེ་ཉོག་མདའ་ཅན་ནས་ལྷའི་བྱ་བདུད་དགའ་རབ་དབང་ལྷག་གི་
དབྲང་ཆོགས་ཀྱི་སྒོ་ཁྲོས་དང་སྐལ་བ་ཉམས་བ་དངོས་པར་བྱེད་པ་དེ་ཡིན། འདིའི་ལྷ་མོ་
དབྲངས་ཅན་མ་སྟེ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་གཅིག་པོ་དེས། བསྐྱེད་བྱ་འབྲས་བྱ་བདག་ལ་
འཆད་ཅོད་ཅོམ་པའི་སྒོ་ཁྲོས་རྒྱས་པ་སྟེ་དགའ་བ་དངོས་པོར་གྱུར་བ་དང་། ཡང་
བདུད་ཀྱི་ཆོགས་ལ་སྒོ་ཁྲོས་སྐལ་བ་ངན་པར་བྱས་པ་སྟེ་དགའ་བ་ཉམས་བ་དངོས་
མེད་སྐྱེད་པར་བྱེད་པས་ན་སྐྱེད་བྱེད་འབྲུབ་པའི་རྒྱ་དང་ཉམས་བྱེད་འབྲུབ་པའི་རྒྱ་
ཞེས་ཟེར་རོ། །

(བ) ལང་ཆོས་ཁེངས་པའི་གཟུགས་ཀྱི་སྐབས་དག་དང་། །

འཆམས་པར་ཡོངས་སྒྲིབ་གོས་དང་རྒྱན་དེ་ཡིས། །

རབ་སྦྱངས་ཉམས་དང་ལྡན་པའི་གར་མཛེས་པས། །

ཐར་འདོད་སྟོང་གི་དགའ་བ་ཉམས་པར་བྱས། །

ཞེས་པར་ཆོའི་གཟུགས་ཀྱིས་མཛེས་པ་དང་། ལུས་ཀྱི་བར་མཆོམས་ཡོངས་
སྤྱེལ་པའི་གོས་དང་རྒྱ་སྤྱོད་ཆོགས་ཀྱིས་བརྒྱན་ཞིང་། ཉམས་དང་ལྷན་པའི་དགའ་
བའི་གར་སྟབས་ཀྱིས་སྒྲེག་པའི་མཛེས་མ་དེའི་གཟུགས་དང་ཉམས་འཁྱུར་ནི་སྤྱིད་
བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་དང་། བསྐྱེད་བྱ་འབྲས་བྱ་ནི་ཐར་བ་འདོད་པ་སྟེ་ཆངས་པར་སྤྱོད་པའི་
བརྒྱལ་ཞུགས་ལ་གནས་པ་དག་གི་དགའ་བ་ཉམས་པར་བྱས་པ་དེ་ཡིན། སྦྱོར་ཚུལ་
གཞན་སྤྱོད་པ་དང་འབྲ། འདིའི་དཔེ་བརྗོད་འདོགས་སྐབས། རྒྱ་འདི་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་ནི།
སྦྱོར་གཞི་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་འདོགས་དགོས་པར་གསུངས་སོ། །

ཡང་ན། འདོད་པས་རབ་སྒྲོས་མཛེས་ལྷན་མཆོར་མོ་ཡིས། །

དགར་གསལ་ཆེམས་ཐེང་དགོད་པའི་འཛུམ་བག་གིས། །

སྒྲེག་པའི་གར་སྟབས་འདོད་པའི་ཉམས་འཁྱུར་གྱིས། །

དགའ་ཐུབ་སྤྱེ་བོའི་འདོད་དགའ་ཉམས་པར་བྱས། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

གསུམ་པ་ལས་ཀྱི་རྒྱའི་བྱེ་བྲག་རྣམ་འཁྱུར་གྱི་རྒྱ་ནི། བསྐྱེད་བྱ་དངོས་པོ་ཡིད་
དུ་འོང་བ་དེ། བྱེད་པ་བོའི་འདོད་པའི་རྒྱས་ཡིད་དུ་མི་འོང་བར་བསྐྱེད་ནས་འབྲས་བྱ་
མི་འདོད་པའི་དངོས་པོར་གྱུར་པ་ལྟ་བུ་བརྗོད་པའི་ཆོག་ལ་ཟེ། དེ་ལྟར་དུ་བསྐྱེད་བྱ་
དངོས་པོ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་དེ། བྱེད་པ་བོའི་འདོད་པའི་རྒྱས་ཡིད་འོང་དུ་བསྐྱེད་ནས་
འབྲས་བྱ་ཡིད་འོང་གི་དངོས་པོར་གྱུར་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། གོ་ལྟོག་ནའང་ཆོག་པར་གསུངས།
དཔེར་ན།

རྩ་བར། ལོ་འདབ་གསར་འབྱུངས་ནགས་ཆོལ་དང་། །

འདབ་བརྒྱ་རབ་ཏུ་རྒྱས་པའི་རྗེང་། །

ཆེ་བ་རྒྱས་པ་འདོད་པ་ཡིས། །

འགྲོན་པོ་ལྟ་བུའི་དྲག་ཏུ་བྱས། །

ཞེས་ལོ་འདབ་གསར་དུ་འབྱུངས་པའི་ནགས་ཚལ་དང་། བརྒྱ་རབ་ཏུ་རྒྱས་
པའི་རིང་བྱ། ལྷ་བའི་དགྲིལ་འཁོར་རྒྱས་པ་སྟེ། ཡིད་དུ་འོང་བའི་དངོས་པོ་འདི་གསུམ་
བསྐྱར་བྱ་དང་། དེ་རྣམས་མཐོང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་བྱད་མེད་དང་བྲལ་བས་ཉེན་
པ་རྣམས་ཀྱི་འདོད་པའི་གདུང་བ་རབ་ཏུ་འཕེལ་བ་ནི་རྣམ་པར་འགྱུར་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་དང་།
འདོད་པའི་ཆགས་གདུང་འཕེལ་བ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས། ཡིད་དུ་འོང་བའི་དངོས་པོ་དེ་
དག་ཀྱང་། མི་འདོད་པའི་དྲག་ལྟ་བུར་གྱུར་པ་འབྲས་བྱ་སྟེ། བསྐྱར་བྱ་ཡུལ་གྱི་རང་
བཞིན་ཡིད་དུ་འོང་བ་དེ། རྒྱར་བྱེད་བྱེད་པ་སོའི་འདོད་པའི་གདུང་བ་རབ་ཏུ་འཕེལ་
བའི་རྒྱས་འབྲས་བྱ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བར་བསྐྱར་བ་ལྟ་བུའོ། །

(ག) སོར་མོའི་འབྲུལ་གྱིས་ལེགས་བྱབ་པའི། །

ཐགས་སུ་བྱས་པའི་ལྷ་བ་དཀར། །

མི་ཁྲིམ་གྲོས་ཤིང་བྲས་བཞེབས་བས། །

དགེ་སྦྱོང་མཆོག་གི་སྒྲ་གྲོས་མཛེས། །

ཞེས་ལག་པའི་སོར་མོའི་འདུ་བྱེད་ལས་བྱབ་པའི་ལྷ་བ་དཀར་སོ་དེ་བསྐྱར་བྱ་
དང་། མི་ཁྲིའི་ཆོན་གྱིས་ཁ་སྐྱར་བ་འགྱུར་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་དང་། ལྷ་བ་དཀར་སོ་དེ་ཁ་
བསྐྱར་ནས། དེ་ཁ་དོག་གཞན་དམར་སེར་གྱི་རོ་སོར་སོང་བ་དང་། རྗེས་སུ་སྐྱམ་བྱེད་
དགེ་སྦྱོང་གི་སྒྲ་གྲོས་སུ་གྱུར་པ་འབྲས་བྱ་སྟེ། རྒྱ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱར་བྱ་དངོས་པོ་
དེ་འབྲས་བྱའི་རོ་སོ་རྣམ་པ་གཞན་ཞིག་ཏུ་གྱུར་པས་ན། འགྱུར་བྱེད་ཀྱི་རོ་སོ་དེ་ཉིད་ལ་
སྒྲོས་བས། རྣམ་པར་འགྱུར་བའི་རྒྱ་ཞེས་ཟེད།

(བ) རིན་ཆེན་གཞུང་མེད་ཁང་དང་ཅེ་བའི་ནགས། །

ལུས་ལྷ་མ་ནམས་འཛེ་སྒྲིག་རོལ་བའི་གར། །

བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་དཔལ་དང་འབྱོར་བའི་སྒྲེ། །

ངེས་འབྱུང་རྒྱས་ལ་གཤིན་རྗེའི་ཆལ་འབྱར་སྒྲུང། །

ཞེས་རིན་པོ་ཆའི་ཁང་བཟང་དང་། མཛེས་བའི་ནགས་ཆལ། བྱད་མེད་ཀྱི་འཛོ་
སྒྲིག་གི་ནམ་འབྱུར་ལ་སོགས་བའི་འདོད་བའི་ཡོན་ཏན་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་བའི་
དཔལ་དང་འབྱོར་བའི་སྒྲེ་འདི་དག་ནི་བསྐྱར་བྱ་དང་། དེ་ལ་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་
བསམ་བཞི་སྐྱར་བྱེད་དམ་སྒྲ། བསམ་བཞི་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱིད་བའི་བདེ་འབྱོར་མཐའ་
དག་འཛིགས་རུང་གཤིན་རྗེའི་ཆལ་ལྟ་བུར་མི་སྤྲུག་པར་སྒྲུང་བཞི་འབྲས་བྱ་སྒྲེ།
བསྐྱར་བྱ་ཡིད་དུ་འོང་བའི་དངོས་པོ་མཐའ་དག་སྐྱར་བྱེད་ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་བའི་
རྒྱ་དེ་ལས། འབྲས་བྱ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བར་བསྐྱར་བ་སྒྲེ། འཛིགས་སུ་རུང་བའི་གནས་
སུ་མཐོང་བ་དེ་ལ་ལྟོས་ནས་ནམ་པར་འབྱུར་བའི་རྒྱ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །

ཡང་ན། མི་མེད་དབེན་བའི་ཡུལ་གྱི་སྒྲུང་མ་ཐང། །

སྤྱིས་བྱས་ཐབས་འབྲུལ་བཞུགས་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱིས། །

མཛེས་བའི་ཁང་བཟང་སྤྱིད་ཆལ་འབྲུལ་སྐྱུག་གིས། །

ལེགས་པར་བཀྲ་བའི་མཛེས་སྤྲུག་ལྡོངས་སུ་བསྐྱར། །

ཞེས་བ་དབྱེས་སྐྱ་ལྟར་གྱི་དཔེར་བརྗོད་དོ། །

བཞི་བ་ཐོབ་བྱའི་རྒྱ་ནི། འཛོལ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་དེའི་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་བྱེད་ལས་སྐྱ་
ཆོགས་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་དམིགས་བྱའི་མཐར་སྤྲུག་གི་འབྲས་བྱ་དེ་འཛོལ་བར་
འབྱུར་བ་ཤུགས་ལ་སྟོན་པའི་ཆོག་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

ཅུ་བར། ཁེངས་པ་གོམས་པར་བྱའོ་ཞེས། །

གྲོགས་མོ་མཛའ་བའི་གནས་བཀོད་ལ། །

བྱ་མོ་སྒྲིན་འཁྲིག་མིག་ཡོན་གྱིས། །

མཆུ་ནི་གཡོ་ཞིང་ལྷ་བར་བྱེད། །

ཅེས་པ་འདི་ལ། སྒྲན་ངག་མཁན་རྣམས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་སྤྲ་ཆོགས་ཤིག་
ཡོད་ཀྱང་། དགྲེས་སྤྲ་ལྟར་ན། སྤྱི་པོ་གཞོན་བྱ་ལང་ཆོ་ཅན་ཞིག་བྱད་མེད་མཛེས་མ་
ཞིག་དང་ལྷན་ཅིག་གཏན་དུ་མཛའ་བར་འགྱུར་འདོད་ཀྱི་བསམ་བས་དེ་དང་ལྷན་དུ་
དགའ་བའི་གཏམ་སྤྱོད་སོགས་ཀྱིས་དུས་འདའ་བ་ན། བྱ་མོ་དེའི་གྲོགས་མོ་གཡོ་
འབྲུལ་ཅན་འགའ་ཞིག་གིས། མཛེས་མ་དེ་དང་སྤྱི་པོ་གཞོན་བྱ་ཁོ་གཉིས་པན་ཚུན་
མ་ཐུན་པ་ལ། དྲག་དོག་དང་ཞེ་སྤང་སྤྱེས་ན་ཡང་། གཡོ་སྤྱིའི་ཐོལ་གྱིས་སྤྱི་པོ་གཞོན་
བྱ་དེ་འབྲུལ་དུ་ཁོ་མོ་ཆོའི་མཛའ་བའི་གནས་སུ་བཀོད་དེ། སྤྲོད་གཏམ་སྤྲ་བའི་ཐོལ་
གྱིས་མཛའ་བོ་ཁྱོད་ཀྱི་ཁེངས་པ་གོམས་པ་སྤྱི་རང་ཚུགས་སུ་བར་གྱིས་ལ། དེ་ཆོ་
དང་ལྷན་དུ་འདིར་འདུག་ཅེས་བསྐྱབ་བྱ་དང་བཅས་ཏེ་སྤྲས་པ། བྱད་མེད་མཛེས་མ་
དེས་རིག་ནས་དྲག་དོག་སྤྱེས་ཏེ། སྒྲིན་མ་འཁྲིག་ཅིང་མིག་གཡོན་དུ་ལོག་ནས་
གྲོགས་མོ་གཡོ་འབྲུལ་ཅན་དེ་དག་ལ་སྤོད་པའི་ཆོག་གིས། མཆུ་ནི་གཡོ་ཞིང་ཁོ་བའི་
ཚུལ་གྱིས་ལྷ་བར་བྱེད་པ་སོགས་བྱ་མོ་ཁོ་བའི་རྣམ་འགྱུར་སྟོན་པ་ནི་འཛོལ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་
ཡིན། དེ་རྒྱར་རི་ལྟར་འགྱུར་ཞེ་ན། སྤྱི་པོ་དེའི་དམིགས་ཡུལ་ནི་བྱ་མོ་དེ་གྲོགས་སུ་
འདོད་ཀྱང་། དེའི་བསམ་བ་ད་དུང་མ་རྟོགས་པས། རེ་ཞིག་ན་སྤྱེས་བྱ་དེ་ལ་བྱད་མེད་
གཞན་གྱིས་ཚུལ་མིན་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་སྤྲ་ཆོགས་བྱེད་པ་དེ་བྱ་མོས་མཐོང་སྟེ། ཁོ་མོས་
མ་འདོད་པའི་རྣམ་འགྱུར་བྱེད་པ། སྤྱེས་བྱ་དེས་གསར་དུ་རྟོགས་པ་སྟེ། རྒྱན་དེ་ལ་

བརྟེན་ནས་སྤྲེས་བྱ་དེའི་སེམས་ལ་བྱ་མོ་འདིས་ནི་བདག་ཁོ་ན་བསམས་སོ། །དེ་ལྟ་ན་
 བདག་གི་གཏན་གྲོགས་སུ་གྱུར་ན་ཅི་མ་རུང་སྦྲུམ་ནས། བྱ་མོ་དེ་རང་རང་གི་གྲོགས་
 སུ་གྱུར་བ་ཐོབ་བྱའི་འབྲས་བྱ་སྟེ། འཛོལ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུར་གྱུར་པས་ན་དེ་ལྟར་གསུངས།
 འདི་ལ་ཐོབ་བྱའི་བརྒྱད་རྒྱ་ཅམ་སྟོན་བ་ལས་དངོས་ཀྱི་རྒྱ་སྟོན་མི་དགོས་པར་བཞེད།
 འོན་ཀྱང་ཐོད་མཁས་པས། མཛའ་བོས་རང་གི་གྲོགས་མོ་ལ་ཁེངས་པ་གོམས་པར་
 བྱའོ་ཞེས་སྟོང་གཏན་ཀྱི་ཐོལ་དུ་སྦྲ་བ་དེ་ལ། བྱ་མོ་གཞན་དག་མ་འདོད་པའི་འབྲས་
 པའི་རྣམ་འགྱུར་སྣ་ཚོགས་བྱེད་ཀྱང་། གྲོགས་མོའི་ཡུལ་ཅན་དེས་ལྟ་བ་ཅམ་སྦྱབ་པ་
 བྲགས་ལ་ཐོབ་བྱའི་ལས་ཏེ། གྲོགས་མོ་མཛའ་བོ་དང་གཏན་དུ་འགྲོགས་པའི་རྒྱུར་
 འདོད་བ་དང་། ཡང་འབྲུག་སྦྱུལ་གྱིས། གྲོགས་མོ་རང་གི་མཛའ་བོ་ལ་བརྟེན་བ་བྲགས་
 དག་པའི་རྒྱུན་གྱིས། ཁེངས་པ་བྱ་མ་རུས་བ་དེ་བདག་པོས་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དུ། གྲོགས་
 མོས་བྱད་མེད་གཞན་ལ་ཁེངས་པ་གོམས་པར་བྱའོ་ཞེས་བསྐྱབ་པ་དེ་ལས་རང་གི་
 མཛའ་བོས་གྲོགས་མོ་དེ། རང་དང་མཛའ་བརྟེན་བྲགས་ཆེ་བརྟོགས་པ་སོགས་གྲོགས་
 སུ་ཐོབ་བྱའི་བྱ་བ་དེ་འཛོལ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་སྟེ། བྱ་བ་ལ་ལྟོས་ནས་བཞག་བ་དང་། ས་སྦྱ་
 དག་ཚོས་གྱིས། རང་གིས་མཛའ་བོ་ལས་སྤྲེས་པ་གཞན་ལ་མི་འདུད་པའི་བྲིམ་ཐབས་
 ཀྱི་བརྟེན་ཞུགས་འཛིན་པའི་ཁེངས་པ་གོམས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གྲོགས་མོ་མཛའ་བོའི་
 གནས་སུ་བཀོད་པའམ་འཁོད་པར་བྱ་བ་ནི། འཛོལ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་
 གྲོགས་མོ་དེ་ཆགས་པས་སྟོན་མ་འཁྱོག་ཅིང་རྒྱར་མིག་ཡོན་པོར་མཆུ་གཡོ་ཞིང་
 མཛའ་བོ་ལ་ལྟ་བ་ནི། ཐོབ་བྱའི་འབྲས་བྱ་ཡིན་པར་བཞད་དེ། འབྲས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་དང་།
 རྣམ་པར་འགྱུར་བྱེད་ཀྱི་རྒྱའི་བྱེད་པར་ཡང་། བྱེད་པ་བོ་རྒྱར་བཞག་པ་འབྲས་བྱེད་
 དང་། གཙོ་བོ་བྱ་བ་རྒྱར་བཞག་པ་རྣམ་པར་འགྱུར་བྱེད་ཀྱི་རྒྱའི་ཐ་སྙད་དུ་འཛོག་པ་ནི།

འདིའི་ཐོབ་བྱའི་ལས་པལ་ཆེར་བྱ་བ་ལ་སྟོན་ནས་བྱང་བས་ན། བྱ་བ་ལ་རྒྱའི་ཐ་སྟེན་
 ཏུ་བཞག་པར་བཤད་པ་དང་། འཇུ་མི་པམ་པས། རྩོད་ཆོས་ལ་མ་ཞུགས་པའི་བུ་མོ་ན་
 རྒྱུར་མ་ཞིག་ལ། ཁེངས་པ་ཅན་གྱི་བུ་མོ་འདི། རྩོད་ཆོས་ལ་རིམ་གྱིས་གོམས་པར་
 བྱའོ་སྟེ་པའི་ཀུན་སྒྲོང་སྟོན་ཏུ་བཏང་བའི་བུ་མོ་གཞན་ཞིག་གིས། བུ་མོ་རྒྱུར་བ་དེ།
 རང་གི་མཛའ་པོའི་གནས་སམ་འཁྲིས་སུ་བཞག་ནས། ཁེངས་པ་གོམས་པར་བྱའོ་
 ཞེས་བསྐྱབ་བྱ་བྱེད་པའི་ཐོབ་བྱེས། མཆུ་གཡོ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་འགྱུར་གྱི་རྒྱ་དེ་
 ལ་བཏེན་ནས། བུ་མོ་རྒྱུར་བ་དེ་རྩོ་ཆ་དང་བྲལ་ནས་མཛའ་པོ་ལ་འགྲོགས་པ་ཐོབ་པར་
 འགྱུར་བ་འབྲས་བྱར་བཤད་པ་སོགས་འབྲེལ་ཚུལ་སྟོ་ཆོགས་ཡོད་ཀྱང་། རྒྱ་འབྲེལ་
 གཉིས་དང་དབང་རྟེན་ཏུ་འཛེར་མི་གསལ་བས། རྩ་བ་ཆེན་པོའི་གསུང་རྒྱན་ནི་སྟེ་
 མ་ལྟར་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་འབྲེལ་བའི་ཞིང་གོ་སྟོན་བཏིང་དོ། །

(ག) དབང་ལྷག་གོ་ཆས་དཀའ་སྤྱད་ཀྱིས། །

གཞོན་བྱ་གདོང་དྲུག་ལེགས་བསྐྱབས་པས། །

ལེགས་སྐྱར་གནས་ལ་ལྟ་བའི་སྒོ། །

དཀའ་བ་མེད་པར་ལྷན་གྱིས་བྱུག། །

ཅེས་སྟོན་རྒྱལ་པོ་བའི་སྟོན་བཟང་པོས། བྲམ་ཟེ་དབང་ལྷག་གོ་ཆ་ལ་སྒྲ་སྟོན་
 པའི་བཀའ་པལ་སྟེ། བྲམ་ཟེས་སྟོན་དྲུག་བསྐྱབས་ནས་འགྲུབ་ཅིང་ཞལ་བསྟན་ཏེ། ལྷའི་
 ལེ་བུ་བཙོ་ལྷའི་བར་རྫོགས་པར་བསྐྱབས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ལ་སྐྱར་ཏེ་གསུངས་པས།
 ཆོག་རྒྱུ་སྟེ་མ་གཉིས་ཀྱིས་འཐོབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་དང་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་ཐོབ་བྱའི་འབྲས་
 བྱ་བསྟན། དཔེར་བརྗོད་འདིར། ལ་ལས་སྟེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་དང་ཁྱད་པར་མེད་པའི་སྟོན་
 འཕེན་ཀྱང་། གསུང་རྒྱན་ལ། དཔེར་བརྗོད་འདི། བྲམ་ཟེ་དབང་ལྷག་གོ་ཆས་སྟེ་

བསྐྱབས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ལ་སྦྱར་ཏེ་གསུངས་པས། བླ་ཟེས་སྒྲིབ་དྲུག་བསྐྱབས་པའི་རྒྱ་
ལས་འབྲས་ལྷ་སྒྲུ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་སྤྱགས་སུ་ཚུད་པའི་དངོས་རྒྱ་དང་། དངོས་
འབྲས་གཙོ་བོར་སྟོན་པ་མ་ཡིན་པར། བདེ་སྦྱོང་གིས་སྒྲོ་བ་པར་བསྐྱལ་བ་སོགས་
འཛོལ་བྱེད་གི་རྒྱ་ལ་དོས་འཛིན་དགོས་པར་གསུངས།

(བ) ཁྱོད་ཉིད་འདོད་ལ་སྲེད་བ་སྐྱུངས་ཤིག་ཅེས། །

ཁྲོགས་དག་རང་གི་བདག་པོའི་བརྟམས་ཞུགས་མའི།

གམ་དུ་བཀོད་དེར་མཛེས་ལྡན་གཞིན་ཅུ་ཞེས།

རབ་ཏུ་འཇུག་བཅས་མིག་ཟུར་འཕེན་པར་བྱེད། །

ཅེས་སྐྱེས་བྱ་གཞོན་རུ་ཞིག་ལ། རང་ཉིད་ཤིན་ཏུ་དགའ་ཞིང་མཛའ་མོར་ཐོར་
 ཏུ་རེ་བའི་བྱད་མེད་གཞོན་རུ་མ་ཞིག་ཡོད་པ་དེས། སྐྱེས་བྱ་གཞན་ལགའ་ཞིག་དང་
 ལྷན་དུ་གཏམ་སྒྲ་བར་འདུག་པ་ལ། སྐྱེ་ཐོ་གཞོན་རུ་དེ་ཁོང་ཁོ་ལང་ཡང་། རང་གི་
 བྲོགས་པོ་སྐྱེས་བྱ་གཞན་པ་དེ་དག་ལ་སྡིང་གཏམ་གྱི་ཐོལ་གྱིས་སྒྲུས་པ། འདོད་པ་ལ་
 མེད་པ་སྐྱུངས་ཤིག་སྟེ་མེད་པ་ཚུང་བར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་བསྒྲུབ་བྱ་བ་སྟན་པ་ན། སྐྱེ་ཐོ་
 དེ་དག་གི་ཁོད་གྱི་གཞོན་རུ་ཞིག་གིས། བདག་པོ་ལ་འབྱུངས་པའི་རྣམ་འགྱུར་གྱིས། རོ་
 འཛུམ་པ་དང་། བན་ཚུན་ཟུར་མིག་འཕེན་པ་སོགས་མི་འདོད་པའི་རྣམ་འགྱུར་སྟོན་པ་
 ལྟ་བུ་ནི་འཛོལ་བྱེད་གྱི་རྒྱ་དང་། རང་ཉིད་ཁོ་ན་བྱ་མོ་གཞོན་རུ་མ་དེ་དང་མཛའ་མོར་
 འགྱུར་བ། རྒྱགས་བསྟན་གྱིས་ཐོལ་བྱའི་འབྲས་བྱ་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །ཁོད་
 མཁས་གྱི་དཔེར་བརྗོད་འདི་དང་མཐུན་པར། རེ་ཞུ་དམར་རིན་པོ་ཆེ་ནས།

འགའ་ཞིག་སྤྱི་ཆེན་དབུ་གདུགས་ཅན་གྱི་སྣུལ།

བསྐྱེད་སྒྲུབ་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་ལྟར་ལྷན་པའི་གྲོས་འདེབས་གྲང་། །

སྤྱི་བོ་པལ་གྱི་བྱ་སྤྱོད་དང་འགལ་བའོ། །

སྤྱི་གལ་བསམ་བཞིན་བསྟེགས་པའི་ཡི་དམ་བྱས། །ཞེས་བ་ལྟར་རོ། །

ཡང་ན། གནས་ཀྱན་སློབ་པར་བཅོན་ལ་སྤྲིག་གྲོགས་དག །

མ་འདོད་ཁྲིལ་དགོད་གཏམ་གྱིས་མགྲོན་བ་བཏེགས། །

ལ་ལས་གཏམ་དེར་ཚོལ་བའི་ཆིག་སྟོན་མདས། །

འཐབ་པས་བསྐྱབ་བཅོན་མོས་འདུན་ཁེངས་པས་བསྐྱལ། །

ཞེས་བ་ལྟ་བུ་དང་། ཡང་ན་དགྱེས་སྤྱུ་ལྟར་གྱི་དཔེར་བཞིན་ནི།

ཆོས་བརྒྱད་རྣམ་རྟོག་འཁྲིགས་པས་ངལ་བཟོད་གྱིས། །

ཐབ་དོན་སྤྱིང་བོ་བྲལ་བའི་བསྟན་བཅོས་སོགས། །

བརྩམས་པས་རིན་ཆེན་གཉིས་པའི་འཁོར་ལོ་མཆོག །

གངས་མེད་ལག་དྲུ་ཐོབ་པས་རེ་བ་ཆིམས། །ཞེས་བ་ལྟ་བུ་འོ། །

ལྷ་བ་ཤེས་བྱེད་གྱི་རྒྱ་ལས། བྱི་ཤེས་བྱེད་གྱི་རྒྱ་ནི། ཤེས་བྱེད་གྱི་རྒྱ་ཕྱིའི་

གཟུགས་ཏེ། དུས་བཞི་ལ་སོགས་པའི་ཕྱིའི་གཟུགས་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་གི་གནས་

སྐབས་གང་མཆོན་པའི་རྒྱ་དག་བཞིན་པ་ལ་བཏེན་ནས། ཤེས་བྱ་དུས་ཆིགས་སོགས་

གྱི་གནས་སྐབས་གང་ཡིན་པ་གོ་བར་བྱེད་པའི་ཆིག་གི་བཞིན་ཚུལ་ཡིད་དུ་འོང་བའི་

ཉམས་དང་ལྷན་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

རྩ་བར། ཉི་མ་ལྷུ་གུར་རྒྱ་བ་མཛེས། །

འདབ་ཆགས་རྣམས་ནི་གནས་སུ་སོང་། །

ཞེས་བ་འདི་ཡང་དུས་གྱི་སྐབས། །

གོ་བར་བྱེད་པ་ལེགས་པ་ཉིད། །

ཅེས་ཉི་མ་རྒྱབ་པར་གྱུར་ཅིང་རྒྱ་བ་ནི་རང་འོད་ཀྱིས་མཛེས་ལ། འདབ་ཆགས་
ཏེ་བྱ་རྣམས་ནི་སོ་སོའི་གནས་སུ་ཉལ་བར་སོང་ངོ་། །ཞེས་སྟོན་ལ་སོགས་པའི་དུས་
ཀྱི་གནས་སྐབས་མཆོན་བྱེད་བརྗོད་པ་ནི་ཕྱི་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་དང་། ཤེས་བྱ་མཆོན་
མའི་དུས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ལེགས་པར་བསྟན་པ་ལྟ་བུའོ། །

(ག) རྫོན་ཤིང་ལོ་འདབ་གསེར་གྱི་མདངས་འཛིན་ཅིང་། །

གང་བུའི་ཆོགས་རྣམས་རབ་སྒྲིབ་ཁུར་གྱིས་སྒྲི། །

རྒྱ་ལྷའི་བྱ་ཡི་དཀྱིལ་འཁོར་མཛོན་པར་གསལ། །

ཉལ་འགྲོའི་རྒྱ་རྣམས་ནད་སེལ་བདུད་ཅིར་གྱུར། །

ཅེས་རྫོན་ཤིང་རྣམས་ཀྱི་ལོ་འདབ་སེར་པོར་གྱུར་ཅིང་། འབྲས་བུ་རྣམས་རབ་
ཏུ་སྒྲིབ་པ་དང་། བོད་རྒྱ་བརྒྱད་པར་སྐར་མ་རི་བྱེའམ་¹ཁི་འཆར་བའི་འོད། རྒྱ་བོའི་
ངོགས་སུ་ཐོག་པས་རྒྱའི་དུག་སེལ་ཏེ་རྒྱ་རྣམས་བདུད་ཅིར་འགྱུར་བའི་ལོ་རྒྱས་ལ་
སྐར་ནས་གསུངས་པས། རྫོན་དུས་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ལོ་མ་སེར་པོར་གྱུར་པ་
སོགས་བརྗོད་པ་འདི་ནི། ཕྱིའི་དུས་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་དང་། ཤེས་བྱ་རྫོན་དུས་ཀྱི་
གནས་སྐབས་གོ་བར་བྱེད་པ་ལེགས་པར་བསྟན་པ་ལྟ་བུའོ། །

(བ) འཛིན་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་སྒྲུབ་བག་བྲལ་གྱུར་ཅིང་། །

ཉལ་འགྲོ་མ་རྣམས་ཆབ་ཐོམ་གྱུར་དུ་ཐིབས། །

ཉིན་བྱེད་འོད་ཟེར་ཡན་ལག་བསྐྱམས་པའི་དུས། །

བདག་ཀྱང་མལ་ཆུང་གྱུ་བཞིར་མཉམ་པར་འཛིག།

ཅེས་ས་གཞིའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་སྡོ་ལྗང་གི་མདངས་ཀྱན་ནས་བྲལ་བའི་སྐྱེ་
སང་དུ་གྱུར་ཅིང་། ཚུ་པོ་རྣམས་ལ་ཆབ་རོམ་ཆགས་པ་དང་། ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གྱི་ཆ་
བའི་རྒྱས་བའང་ཉམས་པ་སོགས། གྲང་ངར་རྒྱས་པའི་དུས་མཆོན་བྱེད་བཟོད་པ་འདི་
ནི། ཕྱིའི་དུས་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་དང་། ཤེས་བྱ་དགུན་དུས་ཀྱི་གནས་སྐབས་གོ་བར་
བྱེད་པ་ལྟ་བུའོ།

ཡང་ན། སྡོ་ལྗང་གཡུ་མདངས་གསར་བས་སྟོགས་ཀྱན་ཁྱབ།

མཛེས་སྤྱད་མེ་ཏོག་སྒྲ་ཆོགས་ཅི་ཡང་བཟ།

གདངས་སྒྲན་ཁུ་བྱུག་གསུང་དབྱངས་སྟོགས་པའི་དུས།

སྐྱེས་བུ་སྟོ་བ་སངས་ཕྱིར་སྟོགས་སུ་རྒྱ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ།

བྱུག་པ་ནང་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ནི། ཤེས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ། བདག་གཟུགས་སམ་རྟེན་
བཅས་ཀྱི་ལུས་དབང་གིས་གནས་སྐབས་གང་མཆོན་པ་བརྟགས་ཤིང་དབྱད་དེ་རྗེས་
སུ་དཔག་པའི་རྒྱ་བཟོད་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས། ཤེས་བྱ་ནང་སེམས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་འཛིན་
སྟངས་གང་ཡིན་པའི་འབྲས་བུ་དེ་གོ་བར་བྱེད་པའི་ཆོག་གི་བཟོད་རྩལ་ཡིད་དུ་འོང་
བའི་ཉམས་དང་ལྡན་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

རྩ་བར། སྟོགས་མོ་འདོད་པས་གཟེར་བའི་ཡིད།

རྒྱ་བའི་འོད་ཀྱིས་མི་བརྟོག་ཅིང་།

ཅན་དན་རྩལ་མི་བཟོད་པ།

ལུས་ཀྱི་འོད་ཀྱིས་གདུང་བ་འཛིན།

ཅེས་རེག་བྱ་ཤིན་ཏུ་བསིལ་བ་རྒྱ་བའི་འོད་ཀྱིས་ཀྱང་མི་བརྟོག་ཅིང་། ཅན་དན་

གྲི་ཚུ་ཤིན་ཏུ་བསེལ་བས་ཀྱང་། སེལ་བར་མི་རྒྱས་པའི་ཐོགས་མོ་ཁྱོད་ཀྱི་ལུས་ཐོད་
འབར་བས་གདུངས་པ་འཛིན་པ་འདི་ནི། ལུས་དབང་གི་གནས་སྐབས་གང་ཞིག་
མཆོན་པར་བྱེད་པ་སྟེ། ཤེས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས། ལུས་ཀྱི་གནས་སྐབས་དེ་
བརྟགས་ཤིང་དབྱད་པ་དེ་ནི་ནང་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་དང་། ཤེས་བྱ་འབྲས་བུ་ནི་རང་གི་
མཛའ་བའི་ཐོགས་སྤྱིང་དུ་སྦྱག་པ་དེ་ལ། ཡིད་འདོད་པས་གཟེར་བའི་ནང་སེམས་ཀྱི་
འདུ་ཤེས་དེ་གོ་བར་བྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །འདིའི་རྩ་བའི་ཆོག་རྒྱུ་ཐ་མཐུ། བོད་མཁས་
དང་། སི་ཏུའི་རྗེས་འབྲང་བ་རྣམས་ཀྱིས། ལུས་ཀྱི་ཐོད་ཀྱིས་ལེགས་པར་རྟོགས། ཞེས་
བསྒྱུར་བ་ལེགས་པར་མངོན།

(ག) ཤེས་བྱའི་གཞུང་གི་དཀའ་བའི་གནས་རྣམས་དག །

མཐོང་ཆེ་འཇུག་དང་བཅས་ཏེ་སྦྱག་པར་སྒྲ། །

ཡོན་ཏན་དེགས་པས་འགྱུར་བ་མང་ཆོགས་ཆོ། །

འཛིགས་པ་མེད་པར་ཆོས་ཀྱི་ཁྲི་ལ་འགྱུར། །

ཞེས་ཤེས་བྱ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་དཀའ་བའི་གནས་མཐའ་དག་མཐོང་
ཆོ། གྲོ་བས་པ་ཆེན་པོའི་སྒྲོན་པ། ཐོགས་པ་མེད་པར་སྦྱ་བ་དང་། འཛིག་རྟེན་ན་མཁས་
པར་གྲགས་པའི་བཤེས་གཉེན་མང་པོ་ཆོགས་པའི་ཁྱོད་དུའང་། འཛིགས་ཤིང་བག་ཆ་
བ་མེད་པར། ཆོས་ཀྱི་ཁྲི་མཐོན་པོར་གྲོ་བས་པ་ཆེན་པོས་འགྱུར་བ་ཞེས་སྦྱ་བ་ལ་
འཛིགས་པ་མེད་པའི་གཏེངས་ཐོབ་པའི་རྟེན་བཅས་ཀྱི་ལུས་དབང་དེའི་གནས་སྐབས་
ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་དེ་ནི་ནང་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་དང་། ཤེས་བྱ་འབྲས་བུ་ནི། མཁས་པའི་བྱ་
བ་འཆད་རྩོད་རྩོད་གསུམ་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་མངའ་བརྟེན་པའི་ནང་
སེམས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་དེ་གོ་བར་བྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །

(བ) གྲོགས་ཁྱོད་སྲིད་པའི་སྐྱུ་མས་ཡིད་བྱུང་བ།
འདིར་སྤྲང་ཅེད་འཛིའི་རོལ་བས་མི་ཁྲགས་ཤིང་།
མཛའ་གཙུགས་གཏམ་གྱི་སྤྲང་བས་མི་གསལ་བའི།
རོ་འཛུམ་གཉིང་ནས་དཀར་བ་མེན་འདིས་རྟོགས།

ཞེས་ཤེས་བྱ་འབྲས་བྱ་ནི། གྲོགས་པོ་ཁྱོད་ཀྱི་སེམས་ལ་འཁོར་བར་ཡིད་
འབྱུང་བའི་བསམ་པ་ཡོད་པ་དང་། དེ་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ནི། ཆེ་འདིར་སྤྲང་གི་འཛིག་
རྟེན་གྱི་ཅེད་འཛོ་སོགས་འདོད་པའི་རྣམ་གཤེད་གིས་ཁྱོད་ཀྱི་སེམས་མི་ཁྲགས་ཤིང་།
སྤྲིག་པའི་གྲོགས་པོས་པན་པའི་ཐོལ་གྱིས་མཛའ་གཙུགས་ཀྱི་གཏམ་སྟན་པར་སྤྲས་
བས་ཀྱང་། ཁྱོད་ཀྱི་བཞེན་ལ་དགེས་འཛུམ་གཏམ་ནས་མི་འབྱུང་བ་སོགས། ལུས་ཀྱི་
རྣམ་འགྱུར་དེ་ལ་བརྟགས་ཤིང་དབྱུང་བའི་རྒྱ་བརྗོད་པ་འདིས། འབྲས་བྱ་ནང་སེམས་
ཀྱི་འདུ་ཤེས་གང་ཡིན་པ་དེ་གོ་བར་བྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ལ་ཁམས་འབྲུག་སྤྲུལ་གྱིས།
བྱི་ནང་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་གཉིས། རྒྱན་མི་འབྲ་བའི་དབྱེ་བར་འཛིག་པ་མི་འདོད་ཀྱང་།
ལྷ་བ་ཆེན་པོ་དང་བོད་མཁས་སོགས་ཀྱིས་བཞེད་པ་ལྟར་བརྗོད་བྱ་ཐ་དད་པ་ལ་སྟོས་
ནས་རྒྱན་སོ་སོར་འདོད་དགོས།

ཡང་ན། གཞན་དོན་སྐྱབ་ལ་གཡོ་སྐྱུའི་སྤྱོད་རན་འཆང་། །
རང་དོན་ཤོག་ཏུ་སྐྱབ་ལ་སྟོ་རིག་གིས། །
བག་མེད་ཅེ་དགར་རོལ་ཆེ་རོ་ཆེ་བཤ། །
བསྐྱབ་ལ་བཙོན་ཆེ་བྱི་བཞོལ་ཐབས་ཀྱིས་འབྲོས། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །
བཤད་མ་ཐག་པའི་རྒྱ་དྲུག་པོ་འདི་ལ་དངོས་པོའི་རྒྱ་དྲུག་ཟེད།
བདུན་པ་ལྷ་ན་མེད་པའི་བྱེད་རྒྱ་ནི། བྱ་བའི་དངོས་པོ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བ་སྟེ།

དངོས་པོ་མེད་པའི་རྒྱ་དེ་ལས། འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་གཞན་ཞིག་སྐྱེད་པའི་ཆིག་གི་
བརྗོད་ཚུལ་ཡིད་འཕྲོག་པའི་ཉམས་དང་ལྷན་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

ཅ་བར། རིག་པ་རྣམས་ནི་མ་གོམས་དང་།

སྒོ་ལྷན་རྣམས་དང་མ་འཁྲོགས་དང་། །

དབང་བོ་རྣམས་ནི་མ་བསྐྱམས་པས། །

མི་རྣམས་རབ་ཏུ་གདུངས་པར་འགྱུར། །

ཞེས་རིག་པའི་གནས་རྣམས་མ་བསྐྱམས་པས་དེ་ལ་གོམས་པ་མེད་པ་དང་།
སྒོ་ལྷན་མཁས་པ་རྣམས་དང་མ་འཁྲོགས་པས་དེ་དག་ལས་ལེགས་པ་འདད་མ་སོས་པ་
དང་། སྒོ་གསུམ་གྱི་དབང་བོ་མ་བསྐྱམས་པར་རྣམ་གཡེང་གིས་དུས་འདའ་བ་སོགས་
མཁས་པར་བྱ་བའི་བྱ་བ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བ་སྟེ། དངོས་པོ་དེ་དག་མེད་པའང་ཡིན་རྒྱ་
ཡང་ཡིན་པས་ན་དངོས་མེད་ཀྱི་རྒྱ་ཞེས་དང་། འབྲས་བུ་ནི་དེ་འབྲ་བའི་མི་རྣམས་ལ་
འཁྲོད་པས་གདུང་བ་སྐྱེད་པར་འགྱུར་བ་དེ་ཡིན། དེ་ལྟར་རིག་པ་ལ་མ་གོམས་པ་
སོགས་སྔོན་ཆད་མཁས་པར་བྱ་བའི་བྱ་བ་ལ་བརྩོན་པ་བྱས་མེད་པའི་དངོས་མེད་ཀྱི་
རྒྱ་དེ་རྣམས་ཀྱིས། འབྲས་བུ་གཞན་འཁྲོད་པའི་གདུང་བ་སྐྱེད་པས་ན་སྔོན་མེད་
པའམ། སྔ་ན་མེད་པའི་བྱེད་པ་བོའི་རྒྱ་ཞེས་ཟེར་རོ། །སྤྱིར་དངོས་མེད་ཀྱི་རྒྱས་འབྲས་
བུ་དངོས་པོ་སྐྱེད་མི་སྲིད་ཀྱང་། འདིའི་དངོས་མེད་ཅེས་པ་ནི་དགག་ཆིག་ཅམ་ལ་
བཏགས་པ་དང་། མེད་ན་མི་འབྱུང་གི་ཐ་སྙད་ཅམ་གྱི་བརྗོད་ཚུལ་འདི་ལྟ་བུའི་སྒོ་ནས།
དངོས་མེད་ཀྱི་རྒྱས་དངོས་པོར་ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པ་ལྟ་བུ་ཐ་སྙད་
ཀྱི་ཆིག་གི་སྒྲིར་བ་ཅམ་དེ། སྤྲན་ངག་མཁན་རྣམས་ཀྱིས་ཡིད་དུ་འོང་བའི་རྒྱན་གྱི་
གས་སུ་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །

(ག) བྱག་ཆེན་སྒོམ་པའི་གྲལ་དུ་མ་བསྐྱད་ཅིང་། །

སྒྲ་ཆེན་མང་པོའི་རྣམ་ཐར་མ་བསྐྱངས་ལ། །

རྟོག་གི་ཅམ་ལ་མི་ཆེ་མ་བསྐྱེལ་བས། །

ཤོང་དབང་མཁས་པའི་གོ་ས་ཁོ་བོས་ཐོབ། །

ཅེས་བྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྟེ་ཐབ་ལམ་དབུ་མའི་ལྷ་བ་སོགས་ལ་མཉམ་པར་མ་
བཞག་པའམ་ལམ་དེ་སྒོམ་པའི་གྲལ་དུ་འང་མ་བསྐྱད་ཅིང་། འདྲ་ལོང་ཆེ་བའི་སྒྲ་ཆེན་
རྣམས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་ཀྱང་མ་བསྐྱངས་ལ། རྟོག་གི་འཕམ་གཏན་ཆོགས་རིག་པའི་ཆོག་འཁྲི་
ཅམ་གྱིས་མི་ཆེ་མ་བསྐྱེལ་བ་སྟེ། བྱ་བའི་དངོས་པོ་དེ་དག་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་དངོས་
མེད་ཀྱི་རྒྱ་དེ་ལས། འབྲས་བུ་ཤོང་དབང་ལོ་རྒྱ་བ་རྣམ་གཉིས་ལྟ་བུའི་མཁས་པའི་གོ་
སའམ་སྟན་གྲགས་དེ་སྟན་ངག་མཁན་ཁོ་རང་གིས་ཐོབ། ཅེས་སྟོན་མ་བྱས་པའི་
དངོས་མེད་ཀྱི་རྒྱ་ལས། འབྲས་བུ་དངོས་པོ་གཞན་ཐོབ་པར་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

(བ) མི་རྟོག་ལམ་ལ་བཤོད་པར་མ་བྱས་ཤིང་། །

གཞོན་ནུའི་བརྒྱ་ཡི་འཁྲི་ཤིང་མ་བསྐྱབས་ལ། །

ཡལ་འདབ་ལྷ་བའང་ངལ་བར་བྱས་མིན་པར། །

དན་པའི་ཀ་ཆེན་འགྲེལ་འདིས་སྤང་བ་སྟོ། །

ཞེས་མི་རྟོག་ལམ་ནི་ཁམས་དམར་པོ་འབབ་པའི་ལམ་དང་། ཡལ་འདབ་ལྷ་བ་
ནི་ལག་པའི་སོར་མོ་དང་། དན་པའི་ཀ་ཆེན་ནི་སྤྱིས་བྱའི་རྟགས་ཏེ་རྟོགས་སྤྲི་ཞིང་སྟོར་
ཚུལ་སྤྲུལ་དང་འབྲེལ། །

ཡང་ན། རོན་ལྷན་བཤེས་གཉེན་དམ་པ་མ་བསྟེན་ཅིང་། །

མཐའ་བུལ་ཤེས་བྱའི་གནས་ལ་སྒོ་མ་སྤྲངས། །

བད་སྒྲོད་བྱི་མའི་དོན་གྲང་མ་བསྐྱབས་བལ། །

རྒྱལ་ཚོངས་ལག་འཁྱའི་དབང་པོའི་གོ་སར་བསྟེགས། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

བརྒྱུད་པ་ཞིག་ནས་མེད་པའི་བྱེད་རྒྱ་ནི། སྤར་རང་ལ་ཡོད་པའི་དངོས་པོ་དེ་
ཉམས་པའམ་ཞིག་ནས་མེད་པའི་དངོས་མེད་ཀྱི་རྒྱ་དེས། འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་གཞན་
ཞིག་སྒྲེད་པ་སྟོན་པའི་ཆོག་ཉམས་དང་ལྡན་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་ཟེལ། དཔེར་ན།

ཅ་བལ། འདོད་པའི་གཏམ་གྱིས་སྒྲོས་པ་སོགས། །

ལང་ཆོ་ཡི་ནི་རིམས་དག་ཉམས། །

ཚོངས་པ་ཟད་ཅིང་སྟེད་པ་འཕོས། །

བསོད་ནམས་གནས་ལ་ཡིད་དགའ་བུས། །

ཞེས་འདོད་པའི་གཏམ་ཐོས་པ་ཅ་མ་གྱིས་ཡིད་སྒྲོས་པར་འགྱུར་བ་དེ་ད་ལྟ་
ཉམས་པའམ་ཞིག་ཟེན་པ་དང་། ལང་ཆོ་རྒྱས་པའི་ཆགས་པའི་གདུང་བ་རིམས་ནད་ལྟ་
བུར་གྱུར་པ་དག་གྲང་། ད་ལྟ་ཉམས་ཤིང་ཞིག་ཟེན་པ་དང་། འཁོར་བ་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་
རང་བཞིན་ལ་**“བདེའོ་སྤྲུམ་”**¹པའི་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཚོངས་པའི་སྒོ་ཡང་ཉམས་
པ་སྟེ་ཟད་ཅིང་། ཆགས་ལུལ་མངེས་མ་དག་ལ་སྟེད་པ་ཡང་འཕོས་པ་སྟེ་ཉམས་པ་
སོགས་དངོས་མེད་ཀྱི་རྒྱ་དེ་ལས། འབྲས་བུ་དངོས་པོར་གྱུར་པ་བསོད་ནམས་ཀྱི་
གནས་ཞི་བ་ཆགས་བུལ་ཡིད་ལ་བུས་ཏེ་སེམས་དགའ་བར་བུས་སོ། །ཞེས་ཐར་བ་
འདོད་པའི་ཀླན་པོ་ཞིག་གིས་སྤྲུས་པ་ལྟར་བུས་ནས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ནི་ཀླན་པོ་
ཞིག་ལ། སྤར་རང་ལ་ཡོད་པའི་དངོས་པོ་ལང་ཆོ་རྒྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཆགས་

1 བདེའོ་ཉམས

སོགས་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཉམས་པའམ་ཞིག་ཟེན་པ་སྟེ། དངོས་སུ་མེད་པའི་རྒྱ་དེ་
ལས་འབྲས་བུ་དངོས་པོར་གྱུར་པ་གཞན་གན་པོ་དེའི་རྒྱད་ལ་ཞི་བ་ཆགས་བྲལ་གྱི་
ལམ་སྟེས་པ་ལྟ་བུའི་ཆོག་བརྟོན་པ་ཡིན།

(ག) ཆེ་རབས་གཞན་དུ་སྦྱངས་པའི་ཡོན་ཏན་བརྟེན། །

ངོ་ཆ་ཁྲིལ་ཡོད་ཚུལ་ཡང་རྣམ་པར་འགྲིམས། །

ཤེས་རབ་མཐའ་དག་མངལ་གྱི་སྦྱིབ་པས་སྦྲགས། །

ཐོག་རྩལ་རྩལ་པོའི་རང་མཆང་སྟོན་པ་ལ་འབད། །

ཅས་རང་གི་ཆེ་རབས་སྒྲ་མ་རྣམས་སུ་སྦྱངས་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་བརྟེན་པ་
དང་། སྒར་རང་ལ་ཡོད་པའི་ངོ་ཆ་ཁྲིལ་ཡོད་ཀྱི་ཚུལ་ཡང་ཞིག་པ་སྟེ་འགྲིམ་པ་དང་།
སྟོན་གནས་རྗེས་བྲན་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱང་མངལ་གྱི་བྱི་མས་སྦྲགས་ཏེ་
ཉམས་ཤིང་ཞིག་པའི་དངོས་མེད་ཀྱི་རྒྱ་དེ་ལས། འབྲས་བུ་དངོས་པོ་མི་ཤེས་ཤེས་
ཁུལ་གྱི་ཐོག་རྩལ་ནས། རྩལ་པོའི་རང་མཆང་སྟོན་པ་ལ་འབད་ཅས་པ་ལྟ་བུའོ། །

(བ) སྦྱང་ལ་རབ་ཆགས་དབྱིད་ཀྱི་མཐུ་ཉམས་ཤིང་། །

ལང་ཆོའི་རིམས་ལས་འབར་བའི་གདུང་བ་ཡལ། །

ཡུལ་གྱི་རྗེས་སུ་རྒྱག་པའི་ཤེས་པ་ཡང་། །

འགྲིབ་བྱིར་སྦྱང་མའི་གནས་སྐྱབས་ཁོ་ན་སེམས། །

ཞེས་སྒར་རང་ཉིད་ལང་ཆོ་དར་ལ་བབ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཆགས་སེམས་
དབྱིད་ཀྱི་ཆ་བ་ལྟར་རྒྱས་པའི་མཐུ་ཡང་ཉམས་པ་དང་། ལང་ཆོ་རྒྱས་པ་ལས་བྱུང་
བའི་འདོད་པ་རིམས་ནད་ལྟར་འབར་བའི་གདུང་བའང་ཞིག་པ་སྟེ་ཡལ་བ་དང་།

མཛེས་མ་སོགས་ཡུལ་སྤྱག་པའི་རྗེས་སུ་སེམས་དབང་མེད་དུ་འཆོར་བའི་ཤེས་པ་
ཡང་འགྲིབ་པ་སྟེ། སྤར་རང་ལ་ཡོད་པའི་དངོས་པོ་དེ་དག་ཞིག་ནས་མེད་པའམ་ཉམས་
པའི་དངོས་མེད་ཀྱི་རྒྱ་དེ་ལས། འབྲས་བུ་དངོས་པོ་ཆེ་རབས་ཕྱི་མའི་གནས་སྐབས་
ཁོ་ན་སེམས་པར་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ།

ཡང་ན། མེས་པོས་བསགས་པའི་ཡོངས་སྤྱོད་རིམ་གྱིས་འཛད།

གཉེན་གྱིས་བསྐྱབས་པའི་འོར་ཁྲུལ་དོན་མེད་ཟད།

ངལ་བཟོད་འབད་པའི་ཟས་འོར་ཡོངས་འཛད་པས།

དཀི་དབུལ་ཞིང་འཕོངས་པའི་སྤྱག་བསྐྱལ་བྱང་། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ།

དགྲ་བ་པན་ཚུན་མེད་པའི་བྱེད་རྒྱ་ནི། དངོས་པོ་གཅིག་ལ་གཅིག་མི་གནས་
ཤིང་། པན་ཚུན་ཡིན་པ་མེད་པའི་དངོས་མེད་ཀྱི་རྒྱས། འབྲས་བུ་གཞན་ཞིག་བསྐྱེད་
པའི་ཆོག་ཉམས་དང་ལྡན་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

རྩ་བར། རྣམས་ཆལ་འདི་དག་ཁྱིམ་མ་ཡིན།

རྩ་ཁྱུང་འདི་དག་བྱད་མེད་མིན།

རི་དྲགས་འདི་དག་བྱ་ཆ་མིན།

དེ་ཕྱིར་བདག་ནི་ཡིད་དགའ་ལོ།

ཞེས་ནགས་ཆལ་འདི་དག་གི་སྒྲིན་གྱི་རང་བཞིན་ནི་ཁྱིམ་དུ་མེད་ལ། ཁྱིམ་གྱི་
སྒྲིན་ཡོན་ཡང་ནགས་ཆལ་ལ་མེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རྩ་ཁྱུང་གྲ་གྲུར་འབབ་པ་འདི་
དག་ཀྱང་ཆགས་པའི་ཡུལ་བྱད་མེད་མིན་ལ། བྱད་མེད་ཀྱང་དེ་མ་ཡིན་པ་དང་།
མཛེས་པའི་རི་དྲགས་སྒྲ་ཆོགས་འདི་དག་ཀྱང་། རང་ཡིད་འཆིང་བྱེད་ཀྱི་བྱ་དང་ཆ་བོ་
མིན་ལ། བྱ་ཆ་དག་ཀྱང་དེ་མ་ཡིན་པ་སྟེ་དངོས་པོ་དེ་དག་པན་ཚུན་གཅིག་ལ་གཅིག་

མི་གནས་ཤིང་། ཡིན་བ་མེད་པའི་རྒྱ་དངོས་མེད་དེ་ནམས་ཀྱིས། འབྲས་བུ་རང་ཉིད་
ནགས་ཁྲོད་དཔེན་པར་གནས་པ་ལ་ཡིད་རབ་ཏུ་དགའ་བ་འཕེལ་ལོ། །ཞེས་དངོས་པོ་
པན་ཚུན་གཅིག་ལ་གཅིག་མེད་པའི་དངོས་མེད་ཀྱི་རྒྱས་འབྲས་བུ་དགའ་བ་དངོས་
པོར་གྱུར་བ་སྐྱེད་པར་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

(ག) རྒྱ་བ་འདི་ནི་ལུས་པའི་གདོང་མ་ཡིན། །

རི་པོང་མཆན་མ་སྒྲེག་མའི་འཕྲེན་བྱེད་མིན། །

བསེལ་བའི་ཟེར་འདི་རྩལ་གྱི་ཐེགས་པ་མིན། །

དེ་ཕྱིར་བྲམ་ཟེ་དག་ནི་ཡིད་རབ་དགལ། །

ཞེས་རྒྱ་བའི་མཛེས་པ་འདི་ནི་མཛེས་མའི་གདོང་མ་ཡིན་ལ། རི་པོང་གི་
གཟུགས་ཀྱི་མཆན་མ་འདི་ཡང་མཛེས་མའི་གདོང་གི་འཕྲེན་བྱེད་མིན། རྒྱ་བ་བསེལ་
བའི་ཟེར་ཟེར་འདི་ནི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་རྩལ་རྒྱུའི་ཐེགས་པ་མིན་པས། དེའི་ཕྱིར་བྱུང་
མེད་ལ་ཆགས་པ་རྫོགས་པའི་བྲམ་ཟེ་དགའ་ཐུབ་ཅན་འདི་དག་གིས། རྒྱ་བ་མཐོང་བས་
ཡིད་རབ་ཏུ་དགའ་ཞེས་པན་ཚུན་གཅིག་ལ་གཅིག་གནས་པ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་དངོས་
མེད་དེས། འབྲས་བུ་བྲམ་ཟེའི་ཡིད་རབ་ཏུ་དགའ་བ་དངོས་པོར་གྱུར་བ་སྐྱེད་པར་རྟོན་
པ་ལྟ་བུའོ། །

(ང) རྣམ་གསུམ་ཆོས་ཀྱི་ལོས་བཟང་གོ་ཐབ་མིན། །

ལུང་དང་རིགས་རྩལ་བཟང་པོ་མཆོན་ཆ་མིན། །

ལེགས་བཤད་སྤྲ་བའི་གྲ་འདི་གཡུལ་གྱི་རོ། །

མ་ལགས་དེ་ཕྱིར་བདག་གི་སེམས་དགའ་ལོ། །

ཞེས་སྒྲ་གོས་མཐར་གོས་སྐུ་རྒྱུ་ཏེ་ཆོས་གོས་ནམ་གསུམ་འདི་དམག་
དབྱང་གི་གོ་ཁབ་མིན་པ་དང་། ལུང་རིགས་ཀྱི་བཟལ་བཟག་ངོ་མཆར་བ་འདི་ནི་
མཆོན་ཆ་མིན་ལ། ལེགས་པར་བཞད་པའི་གསུང་རབ་སྐྱ་བའི་དགེ་འདུན་པ་འདི་དག་
ནི་གཡུལ་ངོར་ཞུགས་པའི་དམག་དབྱང་མ་ཡིན་པ་སྟེ། དངོས་པོ་དེ་དག་པན་ཚུན་
གཅིག་ལ་གཅིག་མི་གནས་ཤིང་། ཡིན་པ་མེད་པའི་རྒྱ་དངོས་མེད་དེ་ལས། འབྲས་བུ་
དངོས་པོ་བདག་གི་སེམས་རབ་ཏུ་དགའ་བ་སྟེད་པའི་ཆོག་སྟན་པར་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ།

ཡང་ན། མངོས་པའི་འདབ་ལྗན་འདི་ནི་ལུས་སྤྲ་མིན།

ཡིད་འོང་ཟེའུ་འབྲུ་དགོད་པ་འཇུ་མ་ཞལ་མིན།

རྒྱ་དབྱུག་གར་བུ་ཅེན་པ་སྐྱ་དབྱངས་མིན།

དེ་ཕྱིར་ཆངས་པར་སྟོད་ལ་ཡིད་རབ་དགལ། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ།

བུ་བ་སྤངས་ནས་མེད་པའི་བྱེད་རྒྱ་ནི། དངོས་པོ་གང་དག་གཏན་ནས་སྤངས་
པའམ་མེད་པའི་རྒྱ་དངོས་མེད་དེས། དངོས་པོར་གྱུར་པའི་འབྲས་བུ་ཕུན་སུམ་
ཆོགས་པ་སྟེད་པའི་ཆོག་ཉམས་དང་ལྗན་པར་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

ཅ་བར། འིན་ཏུ་མ་བརྟགས་སྟོད་ངན་ནི།

འཕགས་པ་རྣམས་ལ་ཡོད་མ་ཡིན།

དེ་ཕྱིར་དེ་དག་རྣམས་ཀྱི་ནི།

ཕུན་ཆོགས་ཐམས་ཅད་རྟག་ཏུ་འཕེལ།

ཞེས་སྤང་སྤང་གི་གནས་ལ་འིན་ཏུ་མ་བརྟགས་པའི་སྟོད་པ་ངན་པ་ནི།
འཕགས་པའམ་དམ་པའི་སྐྱེས་བུ་རྣམས་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་རྣམས་ཀྱིས་
སྟོད་ངན་ཐམས་ཅད་སྤངས་ནས་མེད་པའི་རྒྱ་དེས། འབྲས་བུ་ཆེ་འདི་དང་ཕྱི་མའི་དོན་

ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཉག་ཏུ་འཕེལ་ལོ། ། ཞེས་སྟོན་ངན་སྦྱངས་ནས་མེད་
པའི་རྒྱ་དངོས་མེད་དེས། དངོས་པོར་གྱུར་པའི་འབྲས་བུ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་མཐའ་
དག་སྟེན་པར་བརྗོད་པ་འདི་ལྟ་བུ་ཡིན།

(ག) བག་མེད་སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་དང་། །

མོངས་པའི་ངང་ཚུལ་རིང་སྦྱངས་པས། །

དབྱངས་ཅན་མ་དེས་རྗེས་བབྱང་ནས། །

འཆད་ཚད་ཚུམ་པའི་སྟོབས་པ་ཐོབ། །

ཅེས་བག་མེད་པའི་སྟོན་པ་དང་། ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་རབ་ཏུ་མོངས་པའི་ངང་ཚུལ་
མཐའ་དག་རིང་ནས་སྦྱངས་ཏེ་མེད་པའི་དངོས་མེད་ཀྱི་རྒྱ་དེས། འབྲས་བུ་དབྱངས་
ཅན་མས་རྗེས་སུ་བབྱང་ནས་བདག་ལ་འཆད་ཚད་ཚུམ་པའི་སྟོབས་པ་བདེ་ལྷག་ཏུ་
ཐོབ་པར་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་ལོ། །

(བ) ཟག་བཅས་འདོད་ལ་ཆགས་སྟེས་འཇིན་པའི་སེམས། །

དག་བཅོམ་འཕགས་པའི་ཚོགས་ལ་ཡོད་མིན་པས། །

རྒྱ་དེས་དེ་དག་རྣམས་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ། །

ཟག་མེད་ཡོན་ཏན་ཚོགས་ཀུན་ངང་གིས་འཕེལ། །

ཞེས་ཟག་བཅས་ཀྱི་བདེ་བ་ལ་འདོད་པས་ཀུན་ནས་བསྦྱངས་པའི་ཆགས་པར་
འཇིན་པའི་སེམས་ནི། དག་བཅོམ་འཕགས་པའི་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་མེད་དེ་དག་
བཅོམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཉོན་ཐྱིབ་གཏན་ནས་སྦྱངས་ཤིང་མེད་པའི་རྒྱ་དེས། འབྲས་བུ་
ལམ་བཤེན་ནས་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་དག་བཅོམ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐུགས་

རྒྱུད་ལ་ངང་གིས་འཕེལ་བར་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ།

ཡང་ན། ཀྱན་ལ་གཞོད་ཅིང་སྤང་བའི་ཚུལ་མེན་སྟེད།

དེགས་ལྡན་ས་སྟོད་དག་གིས་ཡོངས་སྤངས་པས།

དེ་ཕྱིར་གྲགས་པ་སྣམ་པའི་མེ་ཏོག་དཀར།

སྒྲིང་བཞིའི་འཛིན་མའི་ཁྲོན་ལ་སྟོམས་པོར་བཞད། །ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ།

རྒྱན་བཞི་པོ་འདི་ལ་མེད་དགག་ཁོ་ན་རྒྱར་བྱས་པས་རྒྱ་མེད་པའི་དངོས་པོ་
ལས། འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་ཡོད་པ་སྟོན་པའི་དོན་ཅན་ལ་སྟག་ཡིན།

བཅུ་གཅིག་པ་རྒྱ་མེད་པ་ལ་འབྲས་བུ་མེད་པ་སྟེད་པའི་བྱེད་རྒྱའམ་རྒྱ་དངོས་
མེད་ཀྱིས་འབྲས་བུ་དངོས་མེད་སྟེད་པའི་རྒྱ་ནི། དགག་ཆོག་གཉིས་ཅན་སྤྱར་བ་ལ་
བརྟེན་ནས་དོན་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་དངོས་མེད་ཀྱི་རྒྱ་དེས། འབྲས་བུ་དངོས་མེད་སྟེད་པ་
སྟོན་པའི་ཆོག་ཉམས་དང་ལྡན་པ་ཅན་ཞིག་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

ཅ་བར། སྟེད་ཆལ་ས་རྒྱ་རྒྱ་རྒྱམས།

སྟེ་མ་མ་འབྲུངས་པ་མིན་ན།

འགོན་པོ་རྒྱམས་ཀྱི་བྱེད་མེད་ནི།

ཉིལ་བཅས་ཁྲོར་རྒྱ་སྟོན་བྱར་འབྱུང།

ཅེས་པ་འདི་ལ་འབྲེལ་རྒྱལ་འགའ་ཞིག་ཡོད་པས། ལྷ་བ་ཆེན་པོའི་གསུང་རྒྱན་
དུ། སྟེད་མོས་ཆལ་དུ་འབྲུངས་པའི་ཤིང་ས་རྒྱ་རྒྱ་རྒྱེ། བོད་ལ་ཨ་འབྲས་སུ་གྲགས་
པའི་ཨ་ཕྱ་བྱང་བར་བའི་ཤིང་རྒྱམས་ལ། སྟེ་མ་མ་འབྲུངས་པ་མིན། ཞེས་སྟེ་མ་
འབྲུངས་པ་ལ་དགག་སྒྲིཉིས་བཅེགས་བྱས་ཏེ། ཐོག་མར་སྟེ་མ་འབྲུངས་ཡོད་པ་ལ་
དགག་ཆོག་སྤྱར་བས་སྟེ་མ་མ་འབྲུངས་པར་བསྟན་པ་དང་། དེ་ལ་མིན་ན་ཞེས་དགག་

སྤྱི་ལུང་བསེ་ཆང་འཁྱུངས་པ་མེན་ན་སྟེ། འཁྱུངས་ཡོད་པ་ཡིན་ན་ཞེས་པའི་ན་སྤྱི་ནི། ལ་
 རོན་གྱི་རྒྱ་མཆན་དོན་གྱིས་སྟོན་པ་ལ་འབྲུག་པས། དེ་ཡང་ཨ་ལའི་ཤིང་ལ་སྟེ་མ་མ་
 འཁྱུངས་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ། བྱེད་པ་པོའི་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་དབང་གིས་གལ་ཏེ་ཤིང་དེ་ལ་
 སྟེ་མ་མ་འཁྱུངས་པ་མེན་པ་སྟེ། སྟེ་མ་འཁྱུངས་ཡོད་ན་ཞེས་དོན་གྱི་དངོས་པོ་མེད་
 པའམ་མ་གྲུབ་པ་དེ་དངོས་མེད་གྱི་རྒྱ་ལ་བཞག་ནས། དེར་གལ་ཏེ་སྟེ་མ་འཁྱུངས་ཡོད་
 པ་ཡིན་ན། འགྲོན་པོ་རྣམས་ཐག་རིང་པོར་སོང་བའི་ཤུལ་གྱི་བྱད་མེད། རང་གི་ཁྱོ་པོ་
 དང་བྲལ་བའི་གདུང་བ་རྣམས་ཀྱིས། སྟེ་མ་དེ་མཐོང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤི་མ་ཟེན་པ་སྟེ།
 ཆགས་པས་བརྒྱལ་བའམ་འཆི་ལ་ཁད་དུ་གྱུར་པས་ན། ཉིལ་བཅས་ཁྱོར་ཆུ་སྤྱིན་བྱར་
 འགྱུར་ཞེས་དང་། དེ་ཡང་གནས་སྐབས་ཤི་མ་ཟེན་པའམ་འཆི་བར་མ་གྱུར་གྱང་། མ་
 འོངས་པར་སྤྱར་དུ་འཆི་བར་འགྱུར་ཟེར་བའི་ཆོག་ཡིན་པས། ཆོག་དེས་དངོས་མེད་
 གྱི་འབྲས་བུ་བསྟན་པ་ཡིན། འདི་ལ་འབྲུག་སྤྱལ་སོགས་ཀྱིས། དོན་དུ་སྟེ་མ་འཁྱུངས་
 པ་ཡིན་ཀྱང་དགག་ཆོག་གི་དབང་ཁོ་ནས་དངོས་མེད་གྱི་རྒྱ་བསྟན་པ་ཡིན་ཞེས་
 བཤད་པ་ནི་མི་ལེགས་ཏེ། དགག་ཆོག་ཡོད་ཀྱང་འབྲས་བུ་འཁྱུངས་པའི་དོན་ཁོ་ནར་
 སོང་ན་དངོས་མེད་དུ་མི་འགྱུར་བ་དཔེར་ན། ཤིང་འདི་ལ་འབྲས་བུ་མ་སྐྱེས་པ་མེན་
 ཞེས་བརྗོད་ན། དགག་ཆོག་ཡོད་ཀྱང་དངོས་མེད་དུ་མི་འགྲོ་བ་དང་། སྟེ་མ་མ་འཁྱུངས་
 པ་མེན་ན། ཞེས་གཙོ་བོ་ན་སྤྱི་བཞག་པའི་རྒྱ་མཆན་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པས། དངོས་
 མེད་གྱི་རྒྱའི་རྒྱ་མཆན་དེ་དོན་གྱིས་སྟོན་བྱུང་བ་ལྟ་བུ་ཡིན། དེ་ལྟར་དུ་དངོས་མེད་གྱི་
 འབྲས་བུ་བརྗོད་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་། མཁས་པ་ལ་ལས། དབྱེས་སྤྱར། བྱད་མེད་ཀྱིས་
 སྟེ་མ་དེ་མཐོང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤི་མ་ཟེན་པ་སྟེ། ཆགས་པས་བརྒྱལ་བ་སྐྱེད་པ་དེ་
 འབྲས་བུ་དངོས་མེད་སྐྱེད་པ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་འདོད་ན་ཡང་།

དབྱེས་སྤྱི་དགོངས་པ་ནི། སྤེ་མ་མ་འབྲུངས་པ་སྤེ་དགག་ཆིག་དང་པོས་རྒྱ་དངོས་
 མེད་བསྟན་པ་དང་། དགག་ཆིག་གཉིས་པས་གཙོ་པོ་ན་སྤྱི་འབྲུག་པའི་དབང་གིས་
 རྒྱ་མཆན་དོན་གྱིས་བསྟན་ནས་འབྲས་བྱུང་། འཆི་ལ་ཁད་པ་སྤེ་མ་ལི་བར་ཉིལ་
 བཅས་ཁྱོར་ཆུ་མི་རིང་བར་སྤྱིན་བྱར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་རྒྱ་དངོས་མེད་དེས་འབྲས་བྱ་
 དངོས་མེད་བསྟན་པ་དེ་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་སོ། །འདི་ལ་འབྲུ་མི་པམ་པས། རྒྱ་
 བོ་དགག་ཆིག་གི་དབང་གིས་དངོས་མེད་དང་། འབྲས་བྱ་ལི་བ་སྒོག་འགག་པའི་
 དངོས་མེད་ཅེས་འབྲེལ་བཞད་གཞན་ནས་གསུངས་ཀྱང་། དགག་ཆིག་ཡོད་ཀྱང་
 འབྲས་བྱ་འབྲུངས་པའི་དོན་དུ་སོང་ན་དངོས་མེད་དུ་མི་འགྱུར་ལ། མིན་ན་ཞེས་རྒྱ་
 མཆན་གྱི་ཆིག་སྤྱར་བའམ་མི་འགྲིག་ཅིང་། སྤྱིན་བྱར་འགྱུར་ཞེས་སོགས་ཆིག་གི་
 རུས་པ་དང་དོན་གྱི་རྣམ་གཞག་གཉིས་ཀའི་སྒོ་ནས་བརྒྱལ་བ་འཛོལ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་དེ་མ་
 རྒྱང་ཞིང་མེད་པས། འབྲས་བྱ་ལི་བའམ་བརྒྱལ་བ་དེ་ཡང་མེད་པར་གྱུར་བ་དེ་གཉིས་
 གྱི་སྤྱ་མའི་རྒྱ་དེ་མེད་ན། སྤེ་མ་འབྲས་བྱ་འཆི་བ་དེ་ཡང་མི་འབྲུང་བས་ཐ་སྟངས་ཅུ་
 བརྗོད་པར་གསུངས་སོ། །ཉིལ་བཅས་ཁྱོར་ཆུ་སྤྱིན་བྱ་ནི། འཆི་བའི་མིང་གི་རྣམ་
 གངས་སྤྱ་མངོན་བརྗོད་ནས་གསུངས། དེ་ནི་རྒྱ་གར་བའི་ཡུལ་ཆོས་སྤྱ་མི་ལི་བའི་ཆོ།
 ག་ལིན་པོའི་དགེ་ཅའི་ཆེད་དུ་བྲམ་ཟེ་གཙང་མ་ཞིག་གིས་ཉིལ་དང་བཅས་པའི་ཁྱོར་ཆུ་
 སྤྱིན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་གསུངས་སོ། །

(ག) དེ་མ་¹དུ་རྒྱལ་བ་མི་དད་པས། །

ལོག་ལྟ་མེད་ན་ཟས་གཙང་སྤུ་པོ་ཡིས། །

ལེགས་གསུངས་ཆོས་སྤྱོད་ལམ་གྱི་བདེན་པ་དག །

1 དུ་

རྒྱུད་ལ་མངོན་གྱུར་འཕགས་པའི་ས་ཡང་འཛོམ། །

ཅེས་བདུད་ལྷས་གྲིན་ལ་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ལ་མི་དད་པའི་ལོག་ལྷ་མེད་ན།
 ཟས་གཙང་སྤྲས་པོ་འཕ་སྟོན་པ་ལྷ་ཁྱུ་ཐུབ་པས་ལེགས་པར་གསུངས་པའི་ཆོས་ལ་
 སྟོད་ཅིང་ལམ་གྱི་བདེན་པ་རྒྱུད་ལ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་འཕགས་པའི་ས་ཐོབ་པར་
 འགྱུར། ཞེས་དད་པ་ལ་དགག་ཆིག་སྒྱུར་བས་མི་དད་པ་དང་། དེ་མེད་ན། ཞེས་དངོས་
 སུ་མི་དད་པའི་ལོག་ལྷ་མེད་ན་སྟེ། དོན་གྱིས་སངས་རྒྱས་ལ་དད་པ་ཡོད་ན་ཞེས་པ་
 སྟོན་པ་ཡིན་པས་དེ་རྒྱུ་དང་། ལྷའི་གྲིན་སངས་རྒྱས་ལ་དད་པ་མེད་པས་ན་རྒྱུ་དེ་ལ་
 དངོས་མེད་ཀྱི་རྒྱ་ཞེས་ཟེར། ཡང་གོང་གི་རྒྱུ་དེ་ལས་འབྲས་བྱ་ཆོས་ཀྱི་སྟོད་ལམ་ལ་
 གནས་ནས་འཕགས་ལམ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའམ་བསྐྱེད་པ་དེ་ཡིན་ཀྱང་། ལྷས་གྲིན་
 ཆོས་ཀྱི་སྟོད་ལམ་ལ་མ་གནས་པ་དང་། འཕགས་ལམ་མ་ཐོབ་པས་ན་འབྲས་བྱ་དེ་ལ་
 དངོས་མེད་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ཞེས་བཤད་པས་ན། དེ་ལྟར་དངོས་མེད་ཀྱི་རྒྱ་ལས་འབྲས་བྱ་
 དངོས་མེད་བསྐྱེད་ཅེས་སྒྲ་དྲགས་སུ་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

(བ) ཁྱིམ་ཆར་གཙོད་ཆད་མའི་ལམ་བཟང་པོར། །

ལང་ཆོའི་དུས་སུ་མ་ཞུགས་པ་མིན་ན། །

ལུང་རིགས་བྱང་པའི་རྫོམ་འཆང་གཉེར་མའི་རྒྱ། །

འཛིན་མཁས་པལ་གྱིས་སྤྱོད་པའི་སྟོབས་པ་བྲལ། །

ཞེས་ཁྱིམ་ཆར་གཙོད་གཞོན་ཅུའི་དུས་སུ་རྫོམ་པ་ཆད་གཙོད་པའི་ཆད་མ་ལ་
 སོགས་པའི་གཞུང་ལ་སྤྱངས་ཡོད་ན། རྗེས་སུ་ལུང་དང་རིགས་པའི་ལམ་ལ་བྱང་རྒྱུ་
 པའི་རིགས་པ་སྤྱོད་པ་ལ་མཁས་པར་རྫོམ་པའི་རྒྱ་པོ་གཉེར་མ་ཅན་རྣམས་ཀྱིས། ཁྱིམ་

ཀྱི་བྱུང་དུ་**“རིགས་”**¹ལས་སྣ་ཚོགས་སྐྱེང་བའི་སློབས་པ་དང་བྲལ། ཞེས་མ་ཞུགས་པ་
མིན་པའི་དགག་ཚིག་གཉིས་སྐྱུར་ནས། རྒྱ་དངོས་མེད་དང་། དེས་རིགས་སྣ་བ་པལ་
བས་སྐྱེང་གཏམ་བྱེད་མི་རུས་པ་སྟེ་འབྲས་བུ་དངོས་མེད་བསྐྱེད་པ་སྟོན་པ་ལྟ་
བྱའོ། །འདི་ལ་བོད་མཁས་ཀྱིས་བརྒྱུག་པ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡང་ཟེད། བོད་གི་རྒྱན་ལྟ་
བོ་འདི་ལ་དངོས་མེད་ཀྱི་རྒྱ་ལྟ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཡང་ན། རྩོན་ནས་ཡིད་མཐུན་མཛེད་བའི་གཏན་ཁྲོགས་སུ།

འདོད་པའི་གན་ཆིག་མ་བཞག་པ་མིན་ན།

ལྷ་བོ་ཐོབ་པའི་སྐུ་ཉིད་དྲ་བའི་སྒོ་ས། །

འདོད་གཏུང་ངལ་བའི་འབྲས་བུ་ཅིའི་ཕྱིར་བསྟོན། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

བརྒྱལ་གྱིས་པ་རིང་འབྲས་ཀྱི་རྒྱ་ནི། ཆེད་དུ་དམིགས་པའི་ཡུལ་དེ་ལས་རིང་
དུ་གནས་པའི་དངོས་པོའི་རྒྱ་ས། ཡུལ་རིང་པའི་དངོས་པོའི་འབྲས་ལུ་བསྐྱེད་པ་སྟོན་
པའི་ཆོག་ངོ་མཆར་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

ཅ་བར། ལུས་ཅན་གྲོད་མིག་བྱར་ཅེས་པ། །

ཀྱལ་གྲེད་ལུས་མེད་དག་གི་མཆོན།

གང་དེ་གཞན་ལ་རབ་འཕངས་པ།

དེ་ཡིས་བདག་གི་ཡིད་ཀྱང་བཅོམ།

ཞེས་ལུས་ཅན་མ་ཁྱོད་ཀྱི་བྱུང་མིག་ཅེས་བྱ་བའི་འགྲོ་བ་ཀྱང་ལས་སྐྱལ་བར་
 བྱེད་བ་འདི་ནི། ལུས་མེད་ཀྱི་མཆོན་ཆ་ཞིག་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་
 མཆོན་ཆ་འདི་ལ་རིང་བའི་རྒྱ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། ཡང་ཁྱོད་ཀྱི་བྱུང་མིག་གི་མཆོན་ཆ་

1 རྟེན

འདིས། དམིགས་ཡུལ་གྱི་འབེན་གང་ལ་འཕངས་ན་འང་དེ་དག་འབིགས་པར་མ་ཟད།
བདག་གྲང་ཞེས་པས་དེས་ཆེད་དུ་གཉེར་བ་མ་ཡིན་པའི་རིང་ན་གནས་པ་བདག་གི་
ཡིད་གྲང་བཙུག་པ་དེ་རིང་བའི་འབྲས་བྱ་ཡིན། དེ་འབྲའི་རྒྱ་དང་འབྲས་བྱ་ཕྱི་མའི་བར་
དུ་འབྲས་བྱ་སྒྲ་མས་ཆོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་འབྲས་བར་ཐག་རིང་བས་ན་རིང་འབྲས་ཀྱི་རྒྱ་
ཞེས་ཟེར། འདིར་ལུས་མེད་ཀྱི་མཆོན་ཆ་ཟེར་བ་བདུད་ཀྱི་ཚོངས་པའི་མདའ་ལ་སྒྲོར་
མཁན་ཡོད་ཀྱང་། གསུང་རྒྱན་ལ་ལུས་མེད་པའམ་གཟུགས་མེད་པའི་འདོད་ཆགས་
ཀྱི་མདའ་ལ་སྒྲོར་བར་གསུངས་སོ། །འདིའི་རྩ་བའི་ཆོག་རྒྱུད་གཉིས་པར་སི་རུའི་
འགྲུང་བཙུག་སྟེ། རྒྱལ་བྱེད་ལུས་སྒྱེས་དག་གིས་མཆོན། །ཞེས་པར་བསྐྱར་ཡོད།

(ག) འཇམ་དབྱངས་ས་ལོ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས། །

དྲགས་བརྒྱད་བྱལ་མཐའ་དམིགས་སྟབ་བཀག་པ་ཡིས། །

ཆེད་དུ་གཉེར་མིན་ནི་བྱེད་ཤངས་པ་དང་། །

གཙོད་ཡུལ་བ་སོགས་རྒྱན་པའི་དག་སྒྲོས་ཞིག །

ཅེས་འཇམ་དབྱངས་ས་སྐྱ་བཞི་ཉ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས། **"མཉམ་¹**མེད་
དྲགས་པོ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་བརྒྱད་པའི་དྲགས་པོ་བཀའ་བརྒྱད་པའི་བྱལ་མཐའ་ལ་
དམིགས་སྟབ་བཀག་ནས་བཀག་པ་དེས། ས་པཎ་རང་གིས་ཆེད་དམིགས་སྟབ་བཀག་པ་
མིན་པའི་མཁས་སྟབ་ཁྱེད་པོ་རྣམ་འབྱོར་ནས་བརྒྱད་པའི་ཤངས་པ་བཀའ་བརྒྱད་པ་
དང་། པ་དམ་པ་སངས་རྒྱས་ནས་བརྒྱད་པའི་ཤེར་བྱིན་ཉམས་སྟབ་པའི་ནི་བྱེད་པ་
དང་། ཤེར་བྱིན་སྟབས་དང་"**འབྲེལ་²**པའི་ཐབས་ལམ་གྱིས་འཁོར་བའི་རྩ་བ་གཙོད་

1 ཉམས

2 འབྲེལ

པའི་གཙོད་པ་ནམས་ཀྱི་རང་རང་གི་མན་ངག་གམ་ངག་སྒྲོས་ཕུན་མོང་མ་ཡིན་པར་
གྲགས་པ་དག་ཀྱང་ཞིག་པར་གྱུར་ཅེས་རིང་བའི་རྒྱ་ས་པཎ་གྱིས་བཀའ་དྲགས་
བཀག་པ་དེས། རང་གིས་ཆེད་དམིགས་མ་ཡིན་པའི་བྱ་བ་མཐའ་གཞན་གྱི་ངག་སྒྲོས་
ཀྱང་ཞིག་པ་དེ་རིང་བའི་འབྲས་བུར་བཞག་པ་ཡིན།

(བ) ངག་གི་དབང་ཕྱག་སངས་རྒྱས་དོན་ཡིས། །

སྐྱུ་སྐྱུ་རྒྱ་མཚོར་འབྱར་བའི་ལུང་རིགས་ཟེལ། །

མ་བཟོད་ཐུབ་བསྟན་ནམ་པར་རྒྱལ་བའི་ཁྲིལ། །

འགྲིང་བའི་མཁན་སྒྲོབ་གཉིས་ཀྱང་མནལ་ཐབས་ཆག །

ཅེས་འབྲག་པ་སངས་རྒྱས་དོན་ཡིས། དམིགས་སུ་བཀར་ནས་མང་ཐོས་སྐྱུ་
སྐྱུ་རྒྱ་མཚོ་ལ་འབྱར་བའི་ལུང་དང་རིགས་པའི་བཟལ་ཉགས་ཀྱི་གཟེ་བཟེད་དེས་
ཆེད་དུ་མ་དམིགས་པའི་ཉན་ག་ཐུབ་བསྟན་ནམ་རྒྱལ་བའི་གི་ཁྲིལ་འགྲིང་བའི་མཁན་
པོ་སྟེ། ས་སྐྱའི་མཁན་ཆེན་ངག་དབང་ཆོས་གྲགས་མཁན་སྒྲོབ་གཉིས་ཀྱང་མནལ་
ཐབས་ཆག་པའོ། ཐུགས་འཆབས་ནས་གཟེམ་རྒྱུར་མ་སོང་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། རིང་བའི་
རྒྱ་འབྲས་ལ་སྒྲོར་རྒྱལ་སྒྲ་མ་དང་འབྲེལ། །

ཡང་ན། རྒྱལ་ཁྲིམས་གསེར་གྱི་ཆངས་ཐིག་ལས་འགོངས་པའི། །

སྒྲོད་ངན་ལས་ལ་གོམས་པའི་གཡོ་སྐྱ་མཁན། །

འཛིགས་བྱུང་ཁྲིམས་ཀྱི་དོ་རར་སྐྱར་བན། །

ནོངས་ལྷན་སྐྱེ་བོའི་གསེར་མདངས་བཞིན་རས་གསལ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

བུ་གསུམ་པ་རྒྱ་འབྲས་སྟན་གཅིག་པ་ནི། རྒྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་དང་བསྐྱེད་བྱའི་

འབྲས་བུ་གཉིས་དུས་སྤྱི་ལོ་རིམ་པ་མེད་པར་སྟོན་ཅིག་ཏུ་བྱང་བ་སྟོན་པའི་ཆོག་ངོ་
མཆར་བ་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

ཅ་བར། སྐྱེས་བུ་ལུས་སྐྱེས་ཀྱིས་སྐྱོས་པའི། །

ནམ་འབྲུལ་སྒྲ་ཆོགས་སྟོན་ཅིག་ཉིད། །

བྱད་མེད་ནམས་ལ་བྱ་མོ་ནི། །

ཡོངས་སུ་བྱབ་པའི་ན་ཆོད་སྐྱེས། །

ཞེས་སྐྱེས་བུ་འགའ་ཞིག་ལུས་སྐྱེས་ཏེ་འདོད་པས་ཡོངས་སུ་སྐྱོས་པའི་རྒྱ་
ལས་འབྲས་བུ་བཞིན་མདངས་དམར་ཞིང་། ཆགས་པའི་བྱར་མིག་གིས་ཡང་ཡང་ལྟ་
བ་སོགས་ནམ་འབྲུལ་ལས་སྐྱོད་ལས་སྒྲ་ཆོགས་བྱེད་པ་དང་། ཡང་དེ་དང་སྟོན་ཅིག་ཏུ་
ཡིད་ལ་འདོད་པས་སྐྱོས་པའི་བྱད་མེད་ནམས་ལ་འང་། བྱ་མོ་རྒྱུང་བའི་གནས་སྐབས་
བྱབ་པའམ་ཡོལ་ནས། འདོད་པ་བསྟེན་རན་པའི་ལང་ཆོ་དར་ལ་བབ་པ་རྒྱ་དང་། དེ་
ལས་འབྲས་བུ་ཆགས་པས་སྐྱོས་པའི་ནམ་འབྲུར་སྟོན་པ་དེ་གཉིས། དུས་སྤྱི་མེད་
པར་སྟོན་ཅིག་ཉིད་ཏུ་མཉམ་པོར་བྱང་བ་དེ་ལ་སྟོན་ནས་རྒྱ་འབྲས་སྟོན་ཅིག་པ་ཞེས་
སྟོན་དག་མཁན་གྱིས་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་དབང་གིས་བཏགས་པ་ཡིན།

(ག) རྩལ་བུ་སྟོན་གྱི་ནམ་མཁའ་ལ། །

ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཤར་བ་དང་། །

སྟོན་ཅིག་པད་མ་དཀར་པོ་ཡི། །

འདབ་མའི་ཆོགས་ནམས་རྒྱས་པར་བྱེད། །

ཅེས་ར་རིའི་རྩི་མ་དང་བུལ་བའི་སྟོན་གྱི་ནམ་མཁའ་ལ་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་
ཤར་བ་རྒྱ་དང་། དེ་དང་སྟོན་ཅིག་ཏུ་འབྲས་བུ་བརྒྱ་དཀར་པོའི་འདབ་མ་རྒྱས་པར་

བྱེད་པ་སྟེ། ཏུས་སྐྱ་བྱི་མེད་པར་སྟོན་ཅིག་ཏུ་བྱུང་བ་ལ་རྒྱ་འབྲས་ཏུས་མཉམ་ཏུ་བསྐྱེད་
པར་བརྟེན་པ་ལྟ་བུའོ།

(བ) རྣམ་འཛེན་དག་གི་དབང་པོས་དབྱངས་ལྟ་མོ།

ཡིད་ཀྱི་ཁབ་ཏུ་བག་མར་བྱིན་པ་དང་།

མཉམ་ཏུ་སྟོན་ཆོག་སྟོར་བའི་སྟོན་ཀྱིས་ཀྱི།

ཞིང་ཁམས་མཐའ་དག་ཅིག་ཅར་སྒྲུང་བར་གྱུར།

ཅེས་རྣམ་འཛེན་དག་གི་དབང་པོ་སྟེ་བོད་མཁས་རང་གི་སྒྲ་མ་འབྲུག་པ་སངས་
རྒྱུ་རྟོ་རྟེས་སྟོ་མོ་དབྱངས་ཅན་མ་བསྐྱབས་པ་ལ། ལྟ་མོ་ཉིད་གང་གི་ཡིད་ཀྱི་བག་
མར་ཐེབས་པ་རྒྱ་དང་། དེ་དང་མཉམ་ཏུ་འབྲས་བུ་སྟོན་ཆོག་སྟོར་བ་ལ་སོགས་པའི་
ཡོན་ཏན་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པའི་སྟོན་ཀྱིས་ཀྱིས་ཤིང་ཞིང་ཁམས་ཐམས་ཅད་ཅིག་
ཅར་ཏུ་སྒྲུང་བར་གྱུར་ཅེས་ངོ་མཆར་བའི་ཆོག་ཏུ་བརྟེན་པ་ལྟ་བུའོ། །རྒྱན་འདི་ལ་
བསྐྱུས་བརྟེན་ཅུང་ཟད་འཛེས་ན་ཆོག་གི་ཉམས་ལེགས་པར་གསུངས།

ཡང་ན། དབྱངས་སྟེས་སྟེན་གྱི་རྩ་གསང་གཞོན་ཏུ་ཡིས།

སྟོན་པའི་སྒྲ་དབྱངས་ཆེས་ཆེར་སྟོན་པ་དང་།

མཉམ་ཏུ་གཙུག་ལྷན་དགའ་མ་རབ་སྟོན་པའི།

མཛེས་སྤྱད་མཐུག་སྟོ་ངོམ་པའི་གར་ལ་ཆས། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ།

བུཅུག་བཞི་བ་འབྲས་བུ་སྐྱ་བའི་¹རྒྱ་ལྟེ། སྟེར་འབྲས་བུའི་རྟེས་སྐྱ་རྒྱ་བྱུ་བ་ག་
ལ་སྟིད་ཀྱང་། སྟོན་དག་མཁན་གྱིས་བརྟེན་འདོད་ཀྱི་དབང་གིས་འབྲས་བུ་སྟོན་ཏུ་གྱུ་བ་

1 རྒྱན

ཟེན་པའི་རྗེས་སུ་དེའི་རྒྱ་གཞི་ནས་འབྱུང་བ་སྟོན་པའི་ཆོག་ངོ་མཆར་བར་བརྗོད་བ་
ཞིག་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

ཆ་བར། སྤར་ཉིད་རི་དྲགས་མིག་ཅན་མའི། །

ཆགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་རྒྱས་པར་བྱུང། །

ཕྱིས་ནས་འོད་ཟེར་རབ་འཕྲོ་བའི། །

རྒྱ་བ་ཡི་ནི་དགྲིལ་འཁོར་ཤར། །

ཅེས་རི་དྲགས་མིག་ཅན་ནས་བྱད་མེད་རྣམས་ཀྱི་ཆགས་པ་ནི། རྒྱ་མཚོ་ཆེན་
པོའི་གཟུགས་སུ་བཞོད་དེ། དེ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ནི་འབྲས་བུ་ཡིན་ལ། འབྲས་བུ་ཆགས་
ཚུལ་སྤར་ནས་བྱུང་ཟེན་པའི་རྗེས་སུ། ཆགས་པའི་རྒྱར་བྱུར་བ་བསེལ་ཟེར་གྱི་སྤར་
བ་རབ་ཏུ་འཕྲོ་བའི་རྒྱ་བའི་དགྲིལ་འཁོར་དེ་ཕྱིས་ནས་ཤར་རོ་ཞེས། སྤྱིར་རྒྱ་བ་རྒྱ་
མཚོ་འཕེལ་བའི་རྒྱ་ཡིན་ཀྱང་། འདིར་འབྲས་བུ་ཆགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་རྒྱས་པའི་རྗེས་
སུ་རྒྱ་རྒྱ་བའི་དགྲིལ་འཁོར་ཤར་བར་བརྗོད་བ་སྟེ། འབྲས་བུ་རྒྱའི་སྟོན་ཏུ་བྱུང་བ་ལྟ་
བུའི་ངོ་མཆར་བའི་ཆོག་བརྗོད་བ་ལྟ་བུའོ། །

(ག) ལང་ཆོ་དར་བབ་འདོད་ལྡན་གཞོན་ནུ་དག །

སྟོན་མེགས་ལུས་ཐར་དབྱེས་དགྲུང་རབ་སྤྱད་ནས། །

སྤང་ནས་མཛེས་ཤིང་སྤྲུག་པའི་རྣམ་འབྱུར་ལ། །

མི་བཟང་ཆགས་ཚུལ་དྲག་པོ་ཅི་ཡང་འཕེལ། །

ཞེས་ལང་ཆོ་དར་ལ་བབ་པའི་སྟེས་བུ་གཞོན་ནུ་ཞིག་གིས་བྱད་མེད་མཛེས་
མ་དང་དགའ་མགྲུང་སྤྱད་ཆར་བ་འབྲས་བུ་དང་། སྤར་ཡང་བྱད་མེད་དེའི་མཛེས་སྤྲུག་
གི་རྣམ་པ་ཡིད་ལ་བྱས་ནས་མི་བཟང་པའི་ཆགས་པ་དྲག་པོ་འཕེལ་བ་རྒྱ་སྟེ། འབྲས་

དམར་བའི་ཉི་གཞོན་ལ་རེག་བས། །

རྒྱལ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ལག་བ་ཡི། །

བརྒྱ་ཟུམ་པར་བྱེད་བ་ཅི། །

ཞེས་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ཁྱོད་ཀྱི་ཞབས་མཐེལ་གཉིས་པོ་དེ་དམར་བའི་ཉི་མ་
གཞོན་ཅུང་གཟུགས་སུ་བཀོད་ཅིང་། དེ་ལ་འབངས་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་པོས་རེག་བ་སྟེ་སྤྱི་
པོར་གཏུགས་བ་རྒྱ་དང་། དེ་མཐོང་བ་ལ་བརྟེན་ནས། དེའི་འབྲས་བུ་རྒྱལ་པོ་ལྷན་གྱི་
རྒྱལ་པོ་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དེ་ལ་བྱག་འཆལ་བའམ་རྗེས་སུ་ཡི་
རང་གི་ལག་པའི་བྱག་རྒྱ་ནི་བརྒྱ་ཁ་ཟུམ་པའི་གཟུགས་སུ་བཀོད་དེ། སྤྱིར་ཉི་མས་
བརྒྱ་ཁ་ཟུམ་པར་བྱེད་བ་མི་རིགས་ཤིང་མི་འོས་བས་ན་རིགས་མེན་གྱི་རྒྱ་ཞེས་ཟེར།

(ག) སྤྱི་པོས་གཟུགས་སྤང་མཐའ་དག་ཀྱུན། །

གསལ་བར་མཐོང་བྱེད་ཏྲ་བདུན་བ། །

ཤར་བས་འབྲུང་བོའི་བྱ་སྟེ་བྱ་ཆོགས།

མཐོང་བའི་གོ་སྐབས་བྲལ་འདི་མཆར། །

ཞེས་སྤྱི་པོས་ཀྱི་གཟུགས་གསལ་བར་མཐོང་བྱེད་ཉི་མ་ཤར་བ་རྒྱ་དང་། དེ་
ལས་འབྲས་བུ་འབྲུང་བོའི་བྱ་སྟེ་བྱ་ལྱག་པའི་ཆོགས་ལ་མཐོང་བའི་གོ་སྐབས་བྲལ་བ་
སྟེར་བ་འདི་ངོ་མཆར་ངོ་ཞེས་རྒྱ་ལས་འབྲས་བུ་མི་འོས་བ་སྤྱིར་བར་སྟོན་བ་ལྟ་བུའོ། །

(བ) མཁས་མང་བཞེད་པའི་རྗེས་སུ་དཀྱིལ་ས། །

ཆོག་རྒྱན་འཁྱོག་པོར་གྱུར་པར་མ་བཟོད་པའི། །

ཉམ་ཆུང་རྫོངས་བས་གཞུང་དོན་བྱང་པོ་བྱ། །

སྒྲོང་བའི་དཔེར་བརྗོད་འགྲུབ་འདི་རིགས་སམ་ཅི། །

ཞེས་སྒྲོབ་དཔོན་**"རྩ་མ་ཤམ་"**¹སོགས་སྒྲོན་གྱི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཞེད་
བའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་སྒྲོབ་དཔོན་དཀྲིས་སྟན་ངག་གི་གཞུང་ཆོག་ཅུང་ཟད་འཁྲོག་
པོའི་ཉམས་སུ་བཀྲལ་བ་རྒྱ་དང་། འབྲས་བུ་ནི་ཕྱིས་ཀྱི་སྟན་ངག་མཁན་དུ་སྒྲོམ་བའི་
ཆོངས་པ་འགས་མ་བཟོད་པར་གཞུང་དོན་གྱི་ཆོག་རྒྱན་ཅུང་ཟད་འཁྲོག་པོའི་ཉམས་
ཅན་དེ། དང་པོར་བསྐངས་པས་རྒྱན་གྱི་དཔེར་བརྗོད་འདྲ་མིན་སྣ་ཆོགས་འགྲུབ་པ་
འདི་ནི་རིགས་སམ་ཅི་ཞེས་མི་འོས་པར་སྟོན་བ་ལྟ་བུ་ཡིན།

ཡང་ན། ཐོན་མིའི་བདེ་སྟོད་ལེགས་ཀྱིས་ལམ་གྱི་མོར། །

ཡང་དག་འོད་བརྒྱའི་སྣང་བ་འབྲུམ་བཞད་ཀྱང་། །

འགའ་ཞིག་རང་སྒྲོར་གང་འཆམ་ལོག་བཞད་ཀྱི། །

ཆོངས་སྤུངས་ཅིར་ཡང་འཐེབ་འདི་འོས་སམ་ཅི། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ལོ། །

བཅུ་དྲུག་པ་རིགས་སམ་འོས་པའི་རྒྱ་ནི། མ་སྟན་པའི་རྒྱ་ལས་འབྲས་བུ་
རིགས་མཆུངས་སམ། འོས་པའི་དངོས་པོ་བསྐྱེད་པ་སྟོན་པའི་ཆོག་རྒྱ་འོ་མཆར་བར་
བརྗོད་བ་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

ཅ་བར། ཁྱིད་ཀྱི་ཞབས་སེན་རྒྱ་བ་ཡི། །

འོད་ཟེར་ཀྱུན་དེ་མེད་རྣམས། །

ས་སྒྲོང་རྣམས་ཀྱི་ལག་པ་ཡི། །

བརྒྱ་ཐུམ་པར་བྱེད་ལ་དབང་། །

1 ར་མ་ཤམ

ཞེས་རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་གྱི་ཞབས་སེན་ཤིན་ཏུ་མཛེས་པ་ནི་རྒྱ་བའི་འོད་ཟེར་རབ་ཏུ་
 དཀར་བ་ཀྱུན་ཏི་མ་མེད་པའི་མདངས་འཕྲོ་བ་ལྟ་བུའི་གཟུགས་སུ་བཞོད་པ་རྒྱ་དང་།
 འབྲས་བུ་རྒྱལ་ཐོན་གྱི་རྒྱལ་པོ་རྣམས་¹གྱི་ལག་པ་བསྐྱའི་གཟུགས་སུ་བཞོད་ཅིང་།
 དེ་རྩམ་པར་བྱེད་པ་སྟེ་ཐལ་མོ་སྒྲོར་བར་བྱེད་པ་ལ་དབང་ངོ་ཞེས་རྒྱ་དེ་ལས་འབྲས་བུ་
 རིགས་མཚུངས་པའམ་འོས་པ་སྒྲེད་པར་བྱེད་པ་སྟོན་པ་ལྟ་བུའོ། །དཔེར་བརྗོད།

(ག) རག་གི་རང་བཞིན་མཐའ་དག་གྲུབ་པའི་དབྱིད། །

ཐག་མེད་ཀྱན་ལ་འཛོ་བའི་ལེགས་བཤད་གཏེར། །

ཚངས་སྲས་ལྷ་མོ་ཡུན་དུ་ཉེར་བསྟེན་པས། །

སྟན་རག་གཞུང་བརྒྱ་སྟུ་བའི་དགའ་སྟོན་ཐོབ། །

ཅེས་རག་གི་དངོས་གྲུབ་ཀྱན་ལ་འདོད་པ་བཞིན་འཛོ་བའི་དབྱངས་ཅན་ལྷ་མོ་
 ཉེ་བར་བསྟེན་པ་རྒྱ་དང་། དེ་ལས་འབྲས་བུ་སྟན་རག་ལ་སོགས་པའི་བདེ་སྟོད་རིག་
 པའི་གཞུང་ལུགས་སྟུ་བ་ལ་སོགས་པ་མེད་པའི་དགའ་སྟོན་ཐོབ་པ་འོས་པའམ་རིགས་
 པས་ན་འོས་པའམ་རིགས་པའི་རྒྱ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

(བ) སྐྱེས་ཐོབ་གསལ་བའི་སྒོ་དེ་དམ་བ་ཡི། །

མགོན་གྱིས་ཟིན་པས་དཀའ་བའི་གནད་རྣམས་ཀྱང། །

ཐུར་ཐུར་སུབ་སུབ་མ་ཡིན་མཐའ་ཆོད་པར། །

འགྲེལ་བྱས་འདི་ཡང་རིགས་ཤིང་འོས་པ་ཉིད། །

ཅེས་རང་གི་སྐྱེས་ཐོབ་གྱི་ཤེས་རབ་གསལ་བའི་སྒོ་དེ། དགེ་བའི་བཤེས་

1 གྱིས

གཉེན་དམ་¹པའི་བཀའ་བློན་གྱིས་ཟིན་པ་རྒྱ་དང་། དེ་ལས་འབྲས་བུ་རིག་པའི་གཞུང་
ལུགས་ཀྱི་དཀའ་བའི་གནད་ནམས་རགས་ཅམ་མ་ཡིན་པར་མཐའ་ཚད་པར་འབྲེལ་
རུས་པ་སྟེ། མཐུན་པའི་རྒྱ་དེ་ལས་འབྲས་བུ་འོས་ཤིང་རིགས་པ་བསྐྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་ན། སྟོན་ཕྱོན་རྒྱ་ཤོད་མཁས་པའི་ལེགས་བཞད་ལ། །

སྒྲིམ་སྒྲུངས་སྟོབས་ཀྱིས་སྟོ་འདོགས་ལེགས་བཅད་པས། །

ལྷ་རིག་ཤེས་བྱའི་གནས་ལ་ཐོགས་མེད་ཀྱི། །

སྟོ་ཐོས་མཆོག་ཏུ་རྒྱས་པ་འོས་ཤིང་རིགས། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

འདིའི་རིགས་མིན་གྱི་རྒྱ་དང་འགལ་རྒྱུ་གྱི་ཁྱད་པར་ནི། འགལ་རྒྱུ་ལ་
འགལ་རྒྱ་ཕན་ཚུན་ལྷག་ཅིག་ཏུ་འགྲོགས་པ་ཞིག་དགོས་ལ། འདིར་ནི་ཉི་མས་བསྐྱ་
ཟུམ་པར་བྱེད་མི་རིགས་པས་ན། རྒྱ་དེ་འདྲ་ཞིག་གིས་འབྲས་བུ་དེ་འདྲ་ཞིག་སྐྱེད་མི་
འོས་ཤིང་མི་རིགས་པར་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། ཕན་ཚུན་འགལ་བར་སྟོན་པ་མ་ཡིན་པའི་
ཁྱད་པར་ཡོད་ཅེས་ཤོད་མཁས་པས་གསུངས། རྒྱུ་ཕྱི་མ་གསུམ་པོ་འདིའི་དཔེར་
བཞོན་ཙ་བ་དང་བསྐྱེད་ན་གཟུགས་རྒྱུ་དང་འབྲེས་ཀྱང་ཁར་ལ་ཐོན་པ་ཡིན་གྱི། དེས་
པར་དགོས་པ་ནི་མ་ཡིན། གཟུགས་རྒྱུ་འབྲེས་ཀྱང་སྟོན་ཏུ་མི་འགྱུར་པར་གསུངས།
དེ་ལྟར་མཐུག་གི་རྒྱ་ལ་མཆར་བའི་རྒྱ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་ཤིན་ཏུ་ངོ་མཆར་
བའི་རྒྱ་འབྲས་བཅགས་པ་བ་ལ་སྟོ་བཅགས་ཏེ་སྟེ་བོའི་ཡིད་འགྲོག་པར་བྱེད་པའི་དག་
གི་སྟོར་བ་ཅམ་ཡིན་པས་འདིར་རྒྱ་འབྲས་དངོས་ལ་གོ་མི་དགོས་པར། རྒྱ་འབྲས་
བཅགས་པའམ་པལ་བ་ལ་འཐུག་པས། བཅགས་པའི་མིང་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱ་ལས་
འབྲས་བུ་སྟེ་བ་དང་། རྒྱ་འབྲས་ལྷན་ཅིག་པ། རིགས་མིན་གྱི་རྒྱ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་

1 བས

བརྗོད་བྱ་ཐ་དད་པའི་ཁྱད་པར་སྟན་པའི་ཆོག་སྒྲུབ་མཛེས་ཤིང་འཆར་
བར་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ།

བཅུ་བཞི་བ། སྤྱ་མོའི་རྒྱན་བཤད་ལ།

༥ སྤྱ་མོའི་རྒྱན་ལ། མཆོན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

ཙཱ་བར། ཟུར་དང་རྣམ་པས་མཆོན་པའི་དོན།

སྤྱ་ཕྱིར་སྤྱ་མོ་ཞེས་པར་བརྗོད།

ཅེས་བསམ་བྱའི་དོན་ནས་བརྗོད་བྱའི་དོན་དེ་ཉིད། ཆོག་གི་སྤྲས་ཟེན་ལ་མ་
བརྗོད་པར་དོན་གྱིས་གོ་བར་བྱེད་པའི་བརྟེན་ཐབས་སམ་ཟུར་དང་ལུས་ཀྱི་རྣམ་འགྲུར་
ཅི་རིགས་ཀྱི་སྟོན་པ་དོན་དེ་གོ་བུས་པར་སྟོན་པ་ཙམ་སྟེ། མཆོན་བྱའི་དོན་སྤྱ་ཞིང་
རྟོགས་དཀའ་བ་ནང་སེམས་ཀྱི་འགྲུར་བ་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་བརྟེན་ཐབས་སམ་རྣམ་འགྲུར་ནི་
མཆོན་བྱེད་དང་། **དེས**¹མཆོན་པའི་ནང་སེམས་ཀྱི་འཆར་སྟོན་ནི་རྟོགས་དཀའ་བ་སྟེ་
སྤྱ་མོ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །འདུལ་བ་ལུང་ལས།

བསམ་པ་ནང་ན་ཡོད་པ་ཀུན།

བྱི་རོལ་ཏུ་ནི་ཉེ་བར་དམིགས།

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ནང་སེམས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་སྤྱ་མོ་འགའ་ཞིག་དག་ཏུ་
གསལ་བར་མ་བརྗོད་ཀྱང་། བརྟེན་ཐབས་དང་། ལུས་ཀྱི་རྣམ་འགྲུར་སྤྱ་བའམ་རྒྱུང་བ་
ཙམ་གྱིས་པ་རོལ་བོས་དོན་དེ་གོ་ཞིང་རིག་པ་ཡིན་པས། རྒྱན་འདི་གཉིས་ཀྱི་སྤྲས་
ཟེན་ལ་ཡང་། མཆོན་བྱེད་ལུས་ཀྱི་བརྟེན་དང་། རྣམ་འགྲུར་གཉིས་སྟོན་པ་ཙམ་ལས།

1 དེ

མཆོན་དོན་སྤུ་མ་ཞུ་བ་ཞིག་དགོས་སོ། །སྤྱིར་འདྲ་ཤེས་ལ་སྤུ་རྒྱུ་གཉིས་སུ་
ཕྱིས་པའི་སྤུ་བ་མ་ཡིན་ཀྱང་། མཆོན་བྱའི་དོན་སྤུ་གྲུར་པ་དེ་ཡིན་ཏུ་ཆོག་པ་དཀའ་
བའི་སྤྱིར་འདྲིར་སྤུ་མའི་མིང་གིས་བཏགས་སོ། །དེ་འདྲི་སྤུ་མ་དེ་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་ནམ་
འགྲུར་སྤུ་ཆོག་པ་དག་གི་སྤྱིར་བར་བཀོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས། མཆོན་བྱ་བྱུགས་ལ་
ཆོག་པ་ལུས་པའི་ཆོག་སྤྱིར་ཀྱི་ཆུན་ལ་སྤུ་མའི་ཆུན་ཞེས་བྱའོ། །

གཉིས་པ་དེ་ལ་དབྱེན་གཉིས་ཏེ། ཟུར་གྱི་སྤུ་མོ་དང་། ནམ་པའི་སྤུ་མོ་གཉིས་ཡོད།

དང་པོ་ཟུར་གྱི་སྤུ་མོ་ནི། རང་གི་འདོད་པའི་བསམ་སྒྲོ་དེ། བ་རོལ་བས་གོ་བར་
བྱེད་པའི་དོན་དུ་སྒྲོས་དབྱེད་པ་སྒྲོན་དུ་བཏང་སྟེ། མཆོན་བྱའི་དོན་དེ་དངོས་སུ་བརྗོད་
མ་ལུས་པའམ་མ་བརྗོད་པར་མཆོན་བྱེད་བཅས་པས་སྤུ་མ་ཅེས་གྱི་སྤྱོད་པ་དོན་དེ་
གོ་བར་བྱེད་པའི་ཆོག་སྤྱིར་ཀྱི་ཆུན་ལྟ་བུ་ལ་ཟེད། དཔེར་ན།

ཅ་བར། ནམ་ཞིག་ཏུ་ཅག་འགྲོགས་འགྲུར་ཞེས། །

ཆོག་པ་སུ་བརྗོད་པར་མ་བཟོད་པའི། །

མཛའ་པོ་རིག་ནས་བྱེད་མེད་ཀྱིས། །

ཅེ་དགའི་པད་མ་ཟུམ་པར་བྱེད། །

ཅེས་སྤྱེས་བྱ་གཞིན་ཏུ་ཞིག་བྱེད་མེད་མཛའ་པོ་ལ་སེམས་རབ་ཏུ་ཆགས་
ནས། ནམ་ཞིག་ཏུ་ཅག་གཉིས་འགྲོགས་པར་འགྲུར་ཞེས་བརྗོད་པར་འདོད་ཀྱང་།
མི་མང་པོ་ཆོག་པའི་དབྱུས་སུ་སྤྱིར་མ་ལུས་པས། མཛའ་པོའི་བསམ་པ་དེ་བྱེད་
མེད་རིག་པ་ཅན་དེས་རིག་ནས། བྱེད་མེད་དེས་མཛའ་པོའི་འདོད་པ་ལྟར་ཅེ་དགའ་ལ་
རོལ་བའི་བསམ་སྒྲོ་སྒྲོན་དུ་བཏང་སྟེ། དག་གིས་མ་བརྗོད་པར་མཛའ་པོ་དེའི་མཐོང་

སར་བྱད་མེད་རང་གི་རྒྱན་གྱི་བསྐྱེའི་འདབ་མ་འཇུག་མོས་ཁ་བྱམ་པར་བྱེད་པའི་བད་
 ཅམ་བརྗོད་བྱར་སྟོན་པ་ལྟ་བུའོ། །བསྐྱེའི་འདབ་མ་ཁ་བྱམ་པ་ནི་མཆོན་མོར་པད་མ་ཁ་
 བྱམ་པའི་དུས་ཏེ། མཆོན་མོར་འབྲེགས་པའི་བད་ཐབས་བྱར་ཅམ་གྱིས་དོན་སྟོན་པ་དེ་
 ཡིན། ཅ་པའི་གཞུང་ཆོག་འདིའི་རྒྱུ་བ་དང་བོ་གཉིས་གྱིས། བྱར་གྱི་ཕྱ་མོའི་མཆོན་
 ཉིད་ཅམ་བཞོད་པ་དང་། རྒྱུ་བ་བྱི་མ་གཉིས་གྱིས་དཔེར་བརྗོད་དངོས་སྟོན་པ་ཡིན།

(ག) དབང་ཕྱོགས་འཇིན་མའི་ཅེ་མོ་ནས། །

ཆུ་ཤེལ་དབང་བོའི་དགྱིལ་འཁོར་དག།

ཤར་ཆེ་རིག་བྱེད་སྤྱོད་པ་ལགལ། །

ལག་པའི་མོར་མོ་སྤྱིང་གར་སྤྱོད། །

ཞེས་ལྟ་མོད་བྱངས་ཅན་མ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་དད་ཅིང་གྲུས་པའི་བད་སྤྱོད་རིག་
 བྱེད་སྤྱོད་པའི་དབང་བོ་ལགལ་ཞེག་གིས། ཅམ་ཞེག་ན་ལྟ་མོའི་ཞལ་མཇལ་འདོད་གྱི་
 བསམ་པ་སྟོན་དུ་སོང་ཡང་། དེ་ཆོག་ཏུ་མ་བརྗོད་པར། ཤར་ཕྱོགས་གྱི་རིའི་ཅེ་མོ་
 ཅས་རྒྱུ་བའི་དགྱིལ་འཁོར་ཤར་བ་ན། དེ་ལ་བལྟས་ནས་ལག་པའི་ཐལ་མོ་སྤྱིང་གར་
 སྤྱོད། ཞེས་པའི་མཆོན་དོན་ཆོག་གིས་མ་ཟེན་པར། མཆོན་བྱེད་གྱི་བད་ཅམ་ལ་
 བརྟེན་ནས་ལྟ་མོ་ལ་གྲུས་པ་ལྷགས་དག་པ་གོ་བར་བྱེད་པའི་བད་ཐབས་ཅམ་བརྗོད་
 བྱར་སྟོན་པ་ལྟ་བུའོ། །

(བ) ཆོགས་དབུས་ལང་ཆོ་རབ་རྫོགས་རྒྱ་བཞེན་མས། །

དབུལ་དཀར་དྲི་མེད་ལས་བསྐྱབས་བཞེན་གྱི་སྟོད། །

མཁའ་ལ་འཕྱར་ཏེ་ས་གཞིར་བརྩྭགས་པའི་འགྲམ། །

ཀྲཱེ་མེ་རྟོག་བྱང་ཞིག་བཞག་ནས་སོང་། །

ཞེས་པ་སྐྱེ་བོ་མང་བོ་ཆོག་ས་པའི་དབྱས་སྒྲ། མཛེས་མ་ཞིག་གིས་རང་ཉིད་
སྦྱང་ཉེ་བའི་མཛེས་བོ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འགྲོགས་ཤིང་ཅེ་བར་འདོད་པའི་བསམ་དོན་དེ་
མ་འགྲུབ་པས། རོན་དེ་དག་ནས་ཀྱང་བརྗོད་མ་བྱས། རོན་ཀྱང་མཛེས་བོ་དེ་དང་
འགྲོགས་པའི་བསམ་སྒྲུབ་ཀྱི་སྒྲུབ་ཏུ་བཏང་ནས། མཛེས་མ་དེས་གྲོགས་པའི་མཛོང་
སར། རྒྱ་བ་མཆོན་བྱེད་དབྱེ་དཀར་གྱི་མེ་ལོང་ཞིག་ནས་མཁའ་ལ་འབྱར་དེ་ས་
གཞིར་བྱེད་ཏུ་བཅུགས་པའི་འགྲུལ་དུ། མེ་རྟོག་ཀྲཱེ་གཉིས་ལྷན་ཏུ་ས་ལ་བཞག་སྟེ་
སོང་། ཞེས་པ་བད་ཐབས་ཅམ་གྱིས་དོན་སྟོན་པའི་ཆོག་སྟེ། མཆོན་བྱེད་བསམ་པ་དེ་
ཆོག་གི་ལམ་ནས་མ་བརྗོད་པར། རྒྱ་བ་མཆོན་བྱེད་དབྱེ་གྱི་མེ་ལོང་ནས་མཁའ་ལ་
བཏེགས་པས་མཆོན་མོ་རྒྱ་བ་ཤར་བའི་དུས་སྟོན་པ་དང་། ཀྲཱེ་མེ་རྟོག་བྱང་ས་ལ་
བཞག་པས། ཀྲཱེ་རྒྱས་པའི་དུས་མཆོན་མོར་མཛེས་བོ་ཁྱོད་དང་ལྷན་ཏུ་འགྲོགས་ཞེས་
པའི་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་བད་ཐབས་ཅམ་བརྗོད་བྱར་སྟོན་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་ན། གཡོ་ཐབས་གསང་བའི་རྒྱས་མཁན་དུ་མ་ཡིས། །

རམ་བརྗོད་ཉམས་ཀྱིས་ངེ་ལྷན་ཐ་མ་ཁ། །

ཕན་ཚུན་སྐྱེས་སྒྲུབ་ལྷིང་འདེན་བྱེད་བྱང་། །

ཡང་ཡང་འབྱེད་འཇུག་བྱར་མིག་ཕན་ཚུན་བགྲད། །ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་པ་རྣམ་པའི་སྤྲོ་མོ་ནི། མཆོན་དོན་སྒྲུས་ཟིན་ལ་ཅི་ཡང་མེད་ཅིང་། རང་
གི་འདོད་པའི་བསམ་སྒྲུབ་ཡང་སྒྲུབ་དུ་མ་སོང་བར། ལྷིང་ལུས་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་རམ་རྣམ་པ་
གསར་བ་ཞིག་བསྟན་པ་དེས། རྣང་སེམས་ཀྱི་འཆར་སྒྲོ་མཆོན་པ་རྟོགས་པར་བྱེད་
པའི་མཆོན་བྱེད་ཅམ་བརྗོད་བྱར་སྟོན་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

ཅ་བར། སྒྲ་ཡི་མདུན་སར་ཁྱོད་ཀྱི་མིག །

གཏང་བ་དེ་གདོང་ཚུ་སྒྲེས་ལ། །

དམར་ཞིང་གསལ་བ་རྒྱས་བ་ཡིས། །

མཛེས་བ་ཅི་ཡང་བྱང་བར་གྱུར། །

ཅེས་སྒྲེ་པོ་མང་པོ་སྒྲ་གར་བྱེད་པའི་ཆོགས་ཀྱི་མདུན་སར། སྒྲེས་བྱ་གཞོན་ཅུ་
ཞིག་གི་མིག་གིས་བྱད་མེད་མཛེས་མ་གཅིག་གི་གདོང་ལ་གཏང་ནས་བལྟས་བས།
རང་ལྷགས་ཀྱིས་ཆགས་པའི་དབང་གིས་ལྟ་བ་པོ་དེའི་གདོང་གི་ཚུ་སྒྲེས་ནི་ཁ་དོག་
དམར་ཞིང་འབར་བའམ། རྩལ་ཚུའི་ཐེགས་བ་གསལ་བ་སོགས་ཀྱི་མཛེས་བ་ཅི་ཡང་
བྱང་བར་གྱུར། ཅེས་མཆོན་བྱ་དོན་ནི། སྒྲེས་བྱ་གཞོན་ཅུ་དེའི་རྒྱད་ལ་ཆགས་བ་དག་
པོ་རྒྱས་བ་ཡིན་ཀྱང་། དེ་ཆོག་ཟེན་ལ་མ་བསྟན་པར་ཆགས་བ་དག་པོ་རྒྱད་ལ་སྒྲེས་
པའི་ནང་སེམས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་དེ། གདོང་དམར་པོར་གྱུར་བ་དང་། རྩལ་ཚུ་གསལ་བ་
ལ་སོགས་པའི་ཕྱི་ལུས་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་ཙམ་གྱིས་གསལ་བར་རྟོགས་ཅུས་པའི་ཆོག་
འདི་ལ་རྣམ་པའི་སྤྲོ་མོ་ཞེས་བྱའོ། །འདྲུ་མི་པམ་བས། སྒྲེས་བྱ་དེ་ལ་བྱད་མེད་ཀྱི་མིག་
གིས་གཏང་ནས་བལྟས་བ་ལྟར་ཞེས་གསུངས། འོན་ཀྱང་འགྱུར་འགའ་ཞིག་ན། ཅ་བའི་
ཆོག་རྒྱང་གསུམ་པར་ཆགས་བ་འབར་ཞིང་རྒྱས་བ་ཡི། །ཞེས་པར་བསྒྱུར་ཡོད་ཀྱང་།
ར་ག་ཞེས་པའི་སྒྲ་དམར་བ་དང་ཆགས་བ་གཉིས་ཀ་ལ་འདྲུག་པས། ཆགས་བ་འབར་
བ་དངོས་སུ་བརྗོད་ན་སྤྲོ་མོར་མི་འགོ་བས། དམར་བ་ལྟར་བསྒྱུར་བ་ལེགས་པར་
གསུངས་སོ། །རྒྱན་འདི་གཉིས་ལ་མཆོན་བྱའི་དོན་སྒྲས་མ་ཟིན་ཅིང་། ལུས་ཀྱི་བད་
དང་རྣམ་འགྱུར་ཙམ་སྒྲས་ཟིན་ལ་སྟོན་བ་འདྲ་ཡང་། རྒྱན་སྤྲ་མས། བསམ་མོ་སྟོན་དུ་
བཏང་ནས་ལུས་ཀྱི་བད་ཙམ་གྱིས་དོན་སྟོན་བ་དང་། རྒྱན་ཕྱི་མས་བསམ་མོ་སྟོན་དུ་

བཏང་བ་མིན་པར། བྱི་ལྷ་ས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅེས་ཁོ་ནས། ཉང་གི་བསམ་པའི་རང་བཞིན་དེ་
མཆོན་རྒྱས་པའི་བྱད་པར་ཡོད་དོ། །དཔེར་བརྗོད།

(ག) མི་བསྐྱུན་སྒྲགས་ལྟའི་ལུ་སྟེགས་ཀྱིས།

ཡུན་དུ་གཤེ་ཡང་ནི་མའི་གཉེན།

ཐགས་བཟང་ཆེས་ས་དཀར་བཞི་བཙུ་དག །

ལུས་ཅན་མིག་གི་ཉིང་འཛོར་གསལ།

ཞེས་གཞན་སྒྲགས་ལྟ་བུའི་མི་བསྐྱེད་པའི་སྐྱེ་བོ་ཕྱི་རོལ་སུ་སྒྲེགས་པ་རྣམས་
 གྱིས། ལུན་རིང་དུ་ངག་ཆོག་རྩལ་མོས་ཆོལ་བ་སྟེ་གཤེ་བར་གྱུར་ན་ཡང་། རྟོན་པ་
 སངས་རྒྱས་གྱིས་བཞིན་བཟང་འཇུག་ཞིང་། ཆོམས་དཀར་བཞི་བཅུ་ཤིན་ཏུ་གསལ་
 བར་བྱས་པ། ལུས་ཅན་མཐའ་དག་གིས་དངོས་སུ་མཐོང་ཞེས་བརྗོད་པས། མཆོན་
 དོན་རྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱགས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་གཞན་
 གྱིས་འབྲུ་བ་དང་། ཆོལ་བ་དང་། གཤེ་བ་སོགས་གང་ལ་འང་མི་བཟོད་པ་དང་། ཁྲོ་བ་
 གླད་ཅིག་ཙམ་ཡང་མེད་པར་སྤྱིར་རྗེ་ཆེན་པོས་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་ཅིང་། རིས་སུ་མ་
 ཆད་པས་འགྲོ་བ་ཀུན་ལ་སྤྱགས་ཤིན་ཏུ་བཅེ་བ་ཆེན་པོ་ཉམས་པ་མེད་པ་དེ་སྤྱུས་ཐེན་
 ལ་མ་བརྗོད་པར། བཞིན་དགྲེས་ཤིང་འཇུག་པའི་ཉམས་གྱིས་ཆོམས་དཀར་བཞི་
 བཅུའི་སྤང་བ་མིག་གིས་གསལ་བོར་མཐོང་ཞེས་བཞིན་གྱི་རྣམ་པ་ཙམ་གསལ་བར་
 བརྗོད་པ་དེས་ནང་སྤྱགས་ཀྱི་འཁྲེང་སོགོ་རྣམ་པར་རྟོན་པ་ལྟ་བུའོ། །

(བ) བྱད་མེད་སྐྱུ་མའི་ཚུལ་མཐོང་གཞིན་བྱ་དེའི།

མཛེས་བའི་རྣམ་འགྲུར་གསལ་བ་དམར་བའི་བཞིན། །

གཡོ་མེད་ལྷ་ཡི་རྗེས་སོང་འབྲེན་བྱེད་ཀྱིས། །

མཐོང་ན་སྟིང་ལ་འདའ་དཀའི་དམ་ཆོག་བྱས། །

ཞེས་བྱད་མེད་ཀྱིས་རང་ལ་བར་བསྟན་པ་མཐོང་བའི་སྐྱེས་བུ་གཞོན་བྱ་དེའི་
བཞེན་རས་ལ་དམར་ཞིང་གསལ་བའི་མདངས་ཤར་བ་དང་། གཡོ་བ་མེད་པའི་མིག་
གིས་བྱད་མེད་དེ་ལ་ཡུན་རིང་ལྟ་བུ་ཞི་མཆོན་བྱེད་དང་། མཆོན་དོན་ནི་གཞོན་བྱ་དེ་
བྱད་མེད་ལ་ཆགས་པ་དེ་ཡིན་པས། སྐྱེས་བུ་དེའི་ཕྱིའི་རྣམ་འགྲུར་ཅམ་བརྗོད་པས་
ནང་སེམས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་གོ་བར་བྱེད་བྱས་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ལ་འགྲེལ་ཚུལ་གཞན་
ཡང་བྱད་མེད་སྐྱེ་མས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་མཐོང་བའི་གཞོན་བྱ་དེས། བྱད་མེད་དེས་
བར་བསྟན་པ་ཁོས་མཐོང་བས། ཁོ་འོ་ཆ་བས་བཞེན་རས་དམར་པོར་གྱུར་ཅིང་། མིག་
མི་འཇུག་པར་བྱད་མེད་ཀྱི་བརྗོད་རྣམ་འགྲུར་དེ་ལ་བལྟས་པ་ཅམ་ཀྱིས། སྟིང་ནས་
བྱད་མེད་དེ་དང་མི་འགྲོགས་པའི་དམ་བཅའ་བྱས་པའི་ཕྱིའི་རྣམ་འགྲུར་དེས། ནང་
སེམས་ལ་སྐྱེས་པའི་ངེས་འགྲུར་མཆོན་པར་བྱེད་ཅེས་གསུངས་ཚུལ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད།
ཡང་བཞེན་ཀྱི་རྣམ་འགྲུར་ཅམ་སྤྱོད་ཀྱི་འདོད་ན། སྤར་བཤད་པའི་ཤེས་བྱེད་
ཀྱི་རྒྱ་དེ་ཡང་། སྤྱོད་ཀྱི་འདོད་ཀྱི་འདོད་ལྟོས་ན། འདིར་ནི་གདོང་སོགས་ལུས་ཀྱི་
ཕྱིའི་རྣམ་འགྲུར་ཤིན་ཏུ་སྤྱོད་ཅམ་བརྗོད་པས། ནང་གི་བསམ་པ་སྤྱོད་ཀྱི་ལོན་
ཤེས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ལ་ནི། ལྷ་ཟེར་དང་། ཅན་དན་ཀྱི་རྒྱ་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་སེལ་བྱས་
སམ་མི་བྱས་པའི་ལུས་འོད་ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་མིན་སོགས་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཆོག་
ཟེན་ལ་ཐོན་ནས། དེ་ལ་བརྟགས་ཤིང་དབྱེད་དེ། རྗེས་སུ་དཔགས་པའི་རྒྱས་འབྲས་བུ་
ཆགས་པས་གཟིར་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཡིད་རྟོགས་དགོས་པས། གཙོ་བོར་རྒྱ་
འབྲས་ལ་སྦྱོར་དགོས་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད།

ཡང་ན། རིག་པའི་ཅལ་སྤངས་ནམ་དཔྱིད་རབ་རྒྱས་པའི། །
མཁས་ཆམས་རིགས་པའི་བཀལ་ཉགས་ལ་ཞུགས་ཆེ། །
གཡོ་ཅན་མཁས་ཆོས་འགའ་ཡི་བཞིན་མཛེས་ནི། །
བྱེ་རྩའི་འཁྱིལ་ཤིང་གཞོན་ལྷའི་མདངས་ཀྱི་ཟླ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

བཙུག་པོ་ཆེ་བྱས་བཞད་ལ།

༥ "ཆའི་¹རྒྱལ་ལ། མཆོན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས་ལས། དང་བོ་ནི།
རྩ་བར། ཆའི་ཆ་ཡི་དངོས་པོ་ཡི། །

རང་བཞིན་ངེས་པར་གསལ་བ་སྤྲིབ། །

ཅེས་བསྐྱེད་བྱ་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་མི་མཛེས་པ་འཕམ་སྟོན་མཆང་གི་རྣམ་པ་
ངེས་པར་གསལ་བ་དེ། སྤྲིབ་བྱེད་དངོས་པོ་དེ་དང་ཆོས་མཐུན་ཞིང་མི་མཛེས་པ་མེད་
པའི་ཆོས་གང་རུང་བ་ཞིག་བཟོད་པའི་ཐོལ་གྱིས་སྟོན་མཆང་གི་རྣམ་པ་དེ་སྤྲེད་པར་
བྱེད་པའི་ཆོག་སྟོར་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར། འདིར་ཆ་ཞེས་པ་ལ། ཆ་འདྲ་བ་གཅིག་གིས་གཅིག་
ལས་ཏེ་སྤྲིབ་པ་ལྟ་བུ་ཆ་འགྲེལ་གྱི་ཆ་དང་། ཡང་ཆ་ཤས་ཀྱི་ཆ་ལ་བཞེད་ཚུལ་
གཉིས་ཡོད་ཀྱང་། ལྷ་བ་ཆེན་པོས་སྟོན་མ་ལྟར་བཞེད་པ་དང་། སི་ཏུ་དང་བོད་
མཁས་སོགས་ཀྱིས་བྱེ་མ་ལྟར་བཞེད་དོ། །

གཉིས་པ་ཆའི་རྒྱལ་ལ་དབྱེ་བ་བཞི་སྟེ། །

དངོས་པོ་ཐོལ་གྱིས་སྤྲེད་པ་དང་། །

ཐོལ་གྱིས་སྟོན་ཅིང་བསྟོད་པའི་ཆའོ། །

1 རྒྱལ་

དང་པོ་འོས་དང་མི་འོས་ཆ། །

གཉིས་པར་སློད་དང་བསྟོད་པའི་ཆ། །

དང་པོ་འོས་པའི་ཆ་རྒྱན་ནི། བསྐྱེབ་བྱ་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་འོས་པའི་རྣམ་པ་
དེ། སྐྱིབ་བྱེད་དངོས་པོ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་གིས་འོས་པའི་རང་བཞིན་ཞིག་བརྗོད་
པའི་ཐོལ་གྱིས་སྟེད་པར་བྱེད་པའི་ཆོག་སྟོར་ལྟ་བུ་ལ་ཟེའ། དཔེར་ན།

ཅ་བར། རྒྱལ་པོའི་བྱ་མོ་ལ་ཆགས་བདག །

སྤྱ་ལོང་རྒྱས་པ་སྤྱང་བ་བོས། །

རིག་པར་གྱུར་ལ་ཀྲེ་མ་ཆལ། །

བསེལ་བའི་རྒྱང་ལྡན་ཡིན་པར་ཤེས། །

ཞེས་རྒྱལ་པོའི་བྱ་མོ་ཞིག་ཉུག་རུམ་པའི་འཁོར་དང་བཅས་ཏེ་སྟེད་མོས་ཆལ་
དུ་འགོ་བ། སྐྱེ་བོ་འགའ་ཞིག་གིས་དེ་མཐོང་ནས་ཆགས་པས་སྟོས་ཏེ། ལུས་ལ་སྤྱ་
ལོང་རྒྱས་ཞེས་ཆགས་པ་ལས་སྤྱ་ལོང་རྒྱས་པ་འོས་པ་དང་། དེ་ཉུག་¹རུམ་པ་རྣམས་
གྱིས་རིག་པར་གྱུར་ན་རང་ཉིད་བཙོན་པའི་དོགས་པ་བསྐྱེབ་བྱ་དང་། སྐྱིབ་བྱེད་ནི་
འདོད་ལྡན་གྱི་སྐྱེ་བོ་དེ་རྣམས་གྱིས། ཀྲེ་མ་དགའ་ཆལ་འདིར་གང་ཞིང་བསེལ་བའི་རྒྱང་
དང་ལྡན་པ་ཞིག་སྟེ་ཞེས་རྒྱང་ལ་བརྟེན་ནས་ལུས་ལ་སྤྱ་ལོང་རྒྱས་པའི་ཐོལ་གྱིས་སྤྱས་
པས། ཆགས་པས་སྤྱ་ལོང་རྒྱས་པ་སྟེད་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། སྐྱིབ་བྱེད་གང་རིག་ལས་གྱུང་ལུས་
ལ་སྤྱ་ལོང་རྒྱས་པ་འོས་པའི་ཆ་ནས་འོས་པའི་ཆའི་རྒྱན་ཞེས་ཟེའ། དཔེར་བརྗོད།

(ག) ལྷན་ངག་གཞུང་བརྒྱ་སྤྱ་བའི་ཆེད། །

1 རིམ

ཐོབ་ཕྱིར་ཀ་དག་ངང་ལ་ཡུར། །

ཞེས་སྟུན་དག་སོགས་གཞུང་བཟུངས་པ་ལ་མཁས་པའི་སྟུན་གྲགས་ཅམ་གྱི་
 ཆེད་དུ་རང་གིས་ལྟ་ཐོད་བྱངས་ཅན་མ་སྟོམ་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་གནས་པ་བསྐྱེད་བྱ་
 དང་། སྐྱིབ་བྱེད་ནི་རང་སྦྱར་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་ཆེད་དུ་ག་དག་སྟེ་གདོད་
 བས་དག་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་རང་ལ་གཉིས་སྤང་བྱལ་ཅེས་
 སོ། །བསྐྱེད་བྱ་ཆེ་འདྲིང་མཁས་པའི་སྟུན་གྲགས་ཅམ་གྱི་ཆེད་དུ་ལྟ་ཐོ་བསྟོམས་པ་དེ་
 ཡང་འོས་པའི་བྱ་བ་དང་། དེ་སྐྱིབ་བྱེད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་ཆེད་དུ་སྟོང་བ་
 ཉིད་ལ་གཞོལ་བའང་འོས་པའི་ཆ་ནས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཡུར་བ་ནི་གཉིད་འཐིབས་
 པའི་དོན་ལ་འདྲུག་།

རྒྱལ་གྱིས་བོའ་དང་ཉམས་སྦྲུགས་སམ།

ཞེས་མཁས་མང་ཚོ་གས་པའི་དབུས་སུ་གསུང་རབ་ཀྱི་དཀའ་གནས་ལས་
 བཅུ་མས་པའི་པལ་ལ་གཏམ་སྟེང་ཆེ་སྒྲུབ་སྟེབ་ཀྱི་སྒྲ་དང་སྟོ་ལུ་བྱུང་པའི་ཚུལ་ལྟར་པ་
 སོགས་བསྟེན་བྲུ་སྟེབ་ལྟེང་ཞི་བྱང་ཁོག་གི་ཁུ་མས་ཏེ་སྟོ་སྒྲུབ་ས་རྣམ་གྱིས་ཐོས་པའི་
 རང་ཉམས་སྒྲ་མི་ལུས་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་ལོ།

ཡང་ན། སྒོ་བྱར་མཛའ་དང་འབྲལ་བར་མཛོན་ཕྱོགས་ཆེ། །

མཆི་མའི་ཐེགས་སྒྲེང་ཐགས་པས་བཞེན་བརྒྱན་ཡང་། །

དྲངས་གསལ་མཛེས་པའི་འཕྲེན་བྱེད་བོན་དང་གྱིས། །

ཉེར་ཐེན་མཆི་མས་བརྒྱངས་པ་འགོག་ཅུས་སམ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་པ་མི་འོས་པའི་ཆའི་རྒྱན་ནི། བསྐྱེབ་བྱ་དངོས་པོའི་རང་བཞེན་མི་འོས་

པའི་སྒྲོན་མཆང་གི་རྣམ་པ་དེས་པར་གསལ་བ་དེ། སྐྱེབ་བྱེད་དངོས་པོ་དེ་དང་ཆོས་

མཐུན་ཞིང་འོས་པའི་ཆོས་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་བརྗོད་པའི་ཐོལ་གྱིས་སྐྱེད་པར་བྱེད་

པའི་ཆོག་སྒྲོར་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

ཅ་བར། དེ་ལྟར་བྱ་མོ་མཐོང་ཉིད་ན། །

བདག་ལ་དགའ་བའི་མཆི་མ་བྱུང་། །

རྒྱང་གིས་གཙུབས་པའི་མེ་ཉོག་གི། །

རྒྱལ་གྱིས་བདག་མིག་སྤྲོད་བྱུང་ངོ་། །

ཞེས་མཛེས་སྤྱད་ལྟར་པའི་བྱ་མོ་དེ་མཐོང་བ་ན། སྐྱེས་བྱ་བདག་གི་སེམས་

དགའ་བ་དང་ཆགས་པ་དྲག་པོ་སྐྱེས་པས། མཆི་མ་བྱུང་བའི་བསྐྱེབ་བྱ་སྤྲེ་ཆགས་པ་

སྐྱེས་པ་ལས་མཆི་མ་འབྱུང་བ་མི་འོས་པ་དང་། དེ་སྐྱེབ་བྱེད་ནི་རྒྱང་གིས་གཙུབ་ཅིང་

སྒྲོད་པའི་མེ་ཉོག་གི་རྒྱལ་བདག་གི་མིག་ལ་ཤོར་ནས་མཆི་མ་བྱུང་བའི་སྐྱད་གྱིས། མི་

འོས་པའི་དངོས་པོ་དེ་འོས་པའི་ཐོལ་གྱིས་སྐྱེད་པ་ལྟ་བུའི་ཆོག་གི་རྒྱན་ལ་མི་འོས་པའི་

ཆའི་རྒྱན་ཞེས་ཟེར། འདི་ལ་འབྲུག་འགེལ་དུ་རྒྱན་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཀྱི་ཐ་སྙད་བྲས་པ་

མི་འདོད་པར། ཉོགས་དཀའ་བའི་རྒྱན་གྱིས་རྒྱན་གཅིག་ལ་དཔེར་བརྗོད་མི་འདྲ་བ་

གཉིས་མཛའ་དང་པར་བཤད་ཀྱང་། དཔེར་བརྗོད་རེ་རེ་ལ་བརྗོད་ཚུལ་མི་འདྲ་བའམ་རྣམ་

པ་མི་འདྲ་བ་རེ་རེའི་སྒྲོ་ནས་རྒྱན་ཐ་དད་པའི་དཔེར་བཞིན་རེ་བཞག་མ་གཏོགས། དོན་
རྒྱན་རེ་རེ་ལ་དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཐ་དད་པ་རེ་དགོས་ན། དོན་རྒྱན་སོ་སོའི་དབྱེ་གཞི་ལ་
དབྱེ་བ་འདི་འདྲ་བ་བཀོད་པའི་ངལ་བ་¹ **བསྟན**་པའི་དགོས་པ་ཆུང་ཞིང་།

ཡང་ཉོགས་དཀའ་བའི་རྒྱན་རེ་རེ་ལ་དཔེ་བཞིན་གཉིས་རེ་འཛོག་ནའང་། ༡་ཅང་
ཐལ་ཆེས་སོ། །མཁས་པ་ལ་ལས་རྒྱན་སྐྱ་མའི་རྩ་བའི་ཆོག་ཀྱང་དང་པོ་གཉིས་དང་།
ཐུང་གིས་རྒྱན་དེའི་མཆན་ཉིད་ཤེས་པའི་སྤྱིར་བསྐྱེབ་བྱ་ངོས་བཟུང་བ་ཙམ་བསྟན་པ་
ཡིན་གྱི། དཔེར་བཞིན་དངོས་ནི་ཀྱང་བ་ལྷག་མ་ཐུང་དང་གཅིག་པོ་དེ་ཡིན་པར་བཤད་
ནས་རྒྱན་འདི་གཉིས་ཀྱི་དཔེར་བཞིན་དུ། བསྐྱེབ་བྱ་མི་མཛེས་པའི་ཆ་དང་། སྐྱིབ་བྱེད་
མཛེས་པའི་ཆ་གཉིས་ཀ་གསལ་བར་བསྟན་ན། ཆོག་སྐྱ་ཐུ་འགལ་བར་སྐྱས་པ་ཙམ་
ལས་རྒྱན་དུ་མི་འགྱུར་བས། སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་ཁོན་དཔེར་བཞིན་དངོས་སུ་འདོད་ཀྱང་།
དེ་ན་རྒྱན་འདིའི་དཔེར་བཞིན་དངོས་ལས། སྐྱིབ་བྱེད་ཙམ་ལས། བསྐྱེབ་བྱ་ཉོགས་པར་
མི་འགྱུར་བས། སྐྱིབ་བྱེད་ཁོན་འདི་དཔེ་བཞིན་དུ་སོང་ཆེན། ཆའི་རྒྱན་སྤྱིའི་མཆན་ཉིད་
སྐབས། རྩ་བར། རང་བཞིན་ངེས་པར་གསལ་བ་སྐྱིབ། །ཅེས་གསུངས་པའི་བསྐྱིབ་བྱ་
ངེས་པར་གསལ་བ་དེ་མི་སྟོན་པའི་དཔེ་བཞིན་ཙམ་དུ་འགྲོ་བས། དེ་ལ་རྒྱན་སྤྱིའི་མཆན་
ཉིད་མ་ཆང་བའི་སྟོན་ཡོད་པར་མ་ཟད། མཛེས་མི་མཛེས་ཀྱི་ཆོག་སྐྱ་ཐུ་འགལ་བས།
དཔེ་བཞིན་དུ་མི་འགྲོ་བར་ན། འོས་ཤིང་མི་འོས་པའི་དོན་གཞན་བཀོད་པའི་དཔེ་བཞིན་
ཀྱང་འཛོག་དཀའ་བར་འགྱུར་བས། འདིར་ནི་མཛེས་མི་མཛེས་པའི་ཆོག་ཙམ་གཙོ་བོར་
བཞིན་པ་མ་ཡིན་པར་སྟན་པལ་མཁན་གྱི་བཞིན་འདོད་ཀྱི་བསམ་པས་བསྐྱིབ་བྱ་མི་
མཛེས་པའམ་སྟོན་མཆང་གི་རྣམ་པ་ཙན་དེ། མཛེས་པའི་བྱ་བ་གཞན་ཞིག་བཞིན་པའི་

1 བསྟན

ཐོལ་གྱིས་སྤྲེད་བཅས་སྤྱི་བ་བ་གཙོ་ཕོར་སྟོན་པའི་དཔེ་བརྗོད་ཡིན་པས། བསྐྱིབ་བྱ་སྤྱི་བ་
བྱེད་གཉིས་ཀ་དཔེར་བརྗོད་དུ་འདུས་ན་ལེགས་པར་སེམས་སོ། །

(ག) རྒྱ་བ་མཐོང་བས་སྟོང་གྲོགས་བློན་པའི་ལུས། །
ཆགས་པའི་དབང་གིས་རྫོད་ནི་འཕེལ་བ་ལ། །
མཚོད་པའི་རྟེན་ལ་བྱག་དང་བསྐྱོར་བ་སོགས། །
ངལ་བརྒྱས་འབད་བས་ལུས་ནི་རྩལ་བ་ཡིན། །

ཞེས་རྒྱ་བ་མཐོང་བ་ལས་རང་གི་སྟོང་གྲོགས་ཡིད་ལ་བློན་ཏེ་ཆགས་པའི་
གདུང་བའི་ལུས་རྫོད་འབར་བ་སྟེ་རྒྱ་བ་བསེལ་བའི་རང་བཞིན་ལས་ལུས་ལ་རྫོད་
འཕེལ་བ་ནི། མི་འོས་པའི་བསྐྱིབ་བྱ་དང་། སྤྱི་བ་བྱེད་ནི་མཚོད་པའི་རྟེན་སོགས་ལ་
བྱག་དང་སྐྱོར་བར་རབ་རྩ་འབད་དེ་ངལ་བས་ལུས་ཀྱི་རྩལ་ཆུ་འདི་བྱང་། ཞེས་བརྗོད་
པའི་ཐོལ་གྱིས་མི་འོས་པའི་བྱེད་ལས་དེ་སྤྲེད་བཅས་སྤྱི་བ་བ་ལྟ་བུ་ལོ། །

(བ) ཆས་བཟང་མངའ་མའི་དབུས་སུ་དཀའ་ཐུབ་ཅན། །
བཞིན་ཉམས་ལུས་ཀྱི་འཕྲི་ཤིང་འདར་བ་ཡང་། །
ངེས་འབྱུང་གསར་བ་རྒྱས་པས་འཁོར་བ་ཡི། །
རང་བཞིན་བློན་པས་ལགས་མོད་གཞན་དུ་ཅི། །

ཞེས་ཆས་བཟང་བས་བརྒྱན་པའི་བྱ་མོ་མངའ་མ་རྣམས་ཚོགས་པའི་དབུས་
སུ། དང་སྟོང་དཀའ་ཐུབ་ལ་གནས་པ་ཅན་ཞིག་ཆགས་པའི་དབང་གིས་ལུས་འདར་བ་
དེ་མི་འོས་པའི་བསྐྱིབ་བྱ་དང་། སྤྱི་བ་བྱེད་ནི། དང་སྟོང་དེ་ཆགས་པའི་དབང་གིས་ལུས་
འདར་བ་མ་ཡིན་པར་ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་བ་གསར་དུ་རྒྱུད་ལ་སྤྱི་བ་ཏེ་འཁོར་བ་

སྒྲག་བསྐུལ་གྱི་རང་བཞིན་འདི་ཡིད་ལ་བྱན་ནས་ལུས་འདར་བ་སྐད་དུ་བརྗོད་པའི་
ཐོལ་གྱིས་མི་འོས་པའི་བྱེད་ལས་དེ་སྤེད་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་ན། རྫོང་ལྷན་རི་བོང་གཞོན་ལུས་ཐབས་འབྲུལ་གྱིས། །

རི་དྲགས་རྒྱལ་པོ་ལྷ་བའི་ལམ་བཏང་བ། །

སྟོབས་ཅལ་དྲགས་པ་འབར་བའི་ཁེངས་པ་ཆེ། །

འདིགས་མེད་སྟོང་སྟོབས་རྫོ་ཡིས་འགོག་མ་ལུས། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

གསུམ་པ་ཐོལ་གྱིས་སྤྲད་པའི་ཆའི་རྒྱན་ནི། ལུལ་གང་ཞིག་སྤྲད་པར་འདོད་
ནས་བསྐེབ་བྱའི་སྟོན་དངོས་སུ་མི་རྗོད་པར། སྐེབ་བྱེད་ལུལ་དེའི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པ་
ལྟར་བསྟོད་ར་བཏང་ཁུལ་བྱས་ཀྱང་། དོན་དུ་ལུལ་དེ་ལ་སྤྲད་ར་བབ་པའི་ཆོག་སྤྱོད་ལྟ་
བུ་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

ཅ་བར། གང་ཡིད་གཡུལ་གྱི་དགའ་སྟོན་ལ། །

འདོད་པའི་དགའ་སྟོན་ལས་ཀྱང་ཆགས། །

གཟི་ལྷན་ལང་ཆོ་ཡོན་ཏན་ཅན། །

རྒྱལ་འདི་ཁྱོད་གྱི་བདག་པོར་འོས། །

ཞེས་རྒྱལ་པོ་འདིའི་སེམས་གཡུལ་གྱི་དགའ་སྟོན་ནས། གཡུལ་འབྱེད་སོགས་
ལ་དགའ་བ་ནི། འདོད་པའི་དགའ་སྟོན་གྱི་འཁྲིག་པ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ལས་ཀྱང་ལྷག་
པར་ཆགས་པ་སྟེ་དགའ་ལ་གཟི་བརྗིད་དང་མཐུ་དཔལ་ལྷན་ཞིང་། ལང་ཆོ་དར་ལ་བབ་
པའི་ཡོན་ཏན་ཅན་གྱི་རྒྱལ་པོ་འདི་ནི། མཛེས་མ་ཁྱོད་གྱི་བདག་པོར་འོས་སོ་ཞེས་
རྒྱལ་པོ་དེ་གཡུལ་འབྱེད་ལ་དགའ་བ་དང་སྟོ་བ་ཁྱད་པར་ཅན་ཡོད་པ་སོགས་ནི།
བསྟོད་པའི་ཆ་ལས་སྤྲད་པ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། ཅིའི་བྱིར་ཞེན། འདོད་པའི་བདེ་དགའ་ལ་

རྒྱལ་དུ་ཡོངས་སྤྱོད་པར་འདོད་པའི་གྲོགས་མོ་མཛེས་མ་དེའི་བསམ་པ་ལ། རྒྱལ་པོ་
དེ་དང་མི་འབྲལ་བར་ལྷན་དུ་འགྲོགས་ནས་འདུག་པར་འདོད་པ་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་
རྒྱལ་པོ་འདི་ནི་གཡུལ་གྱི་དགའ་སྟོན་ལ་ཕེན་ཏུ་དགའ་བ་སྟེ་དེ་ལ་ཆགས་སོ་ཞེས་
སྒྲས་པས། བྱ་མོ་དེས་རྒྱལ་པོ་རང་གི་བདག་པོར་འདོད་པའི་བསམ་པ་དེ་བརྒྲོག་ཅུས་
པས། རྒྱལ་པོ་ལ་བསྟོད་པའི་ཟོལ་གྱིས་སྤང་ར་བཏང་བ་ལྟ་བུ་ཡིན། འདིའི་བསྐྱེད་བྱ་
ནི་རྒྱལ་པོ་དེ་གཡུལ་ལ་དགའ་ཞེང་། གཤུག་རྩལ་ཆེ་བ་སོགས་མ་རུངས་པའི་སྟོན་
བརྗོད་འདོད་པ་དེ་ཡིན། སྤྱི་བ་བྱེད་ནི་དེ་ལ་གཡོ་ཟོལ་གྱིས་བསྟོད་ར་བཏང་ཁུལ་བྱས་
ཏེ་དོན་ལ་སྤང་པའི་ཆ་དེ་ཡིན།

(ག) ཟང་ཟེང་ནོར་དང་སྟོབས་རྣམས་ཐབས་གྱིས་སྤྱད། །

འཁོར་རྣམས་ལྟོ་གོས་གྱིས་ཆེ་མ་ལུས་སེམས་དག།

ངལ་མེད་སྟེར་བའི་སྒྲ་མ་ཆེན་པོ་འདི། །

ཁྱོད་གྱིས་འདི་ཕྱིའི་སྐབས་སུ་བསྟེན་པར་རིགས། །

ཞེས་སྒྲ་ཆེན་ཞེག་གི་སྟོན་བརྗོད་འདོད་པ་བསྐྱེད་བྱ། སྤྱི་བ་བྱེད་ནི་བསྟོད་པའི་
ཟོལ་གྱིས་སྤང་བ་སྟེ་འདི་གཉེན་ཆོས་བརྒྱད་ཀྱི་ཟང་ཟེང་ལ་དགའ་བ་དང་། རྒྱ་ནོར་
ཡོངས་སྤྱོད་དག་ཐབས་གྱིས་བསྤྱ་ཞེང་། འཁོར་འབངས་རྣམས་ཀྱི་སེམས་དགའ་བ་
སྤྱེད་ཕྱིར། ལྟོ་གོས་ངལ་མེད་དུ་བྱིན་ནས་ཡིད་ཆེ་མ་པར་བྱེད་པའི་སྒྲ་མ་ཁྱོད། འདི་
ཕྱིའི་སྐབས་གནས་སུ་བསྟེན་པར་རིགས་ཞེས་སྒྲ་མ་དེ་ལ་བསྟོད་པའི་ཟོལ་གྱིས་དོན་
ལ་སྤང་ར་བཏང་བ་ལྟ་བུ་འོ། །

(བ) སྟིགས་དུས་འབྲེན་པ་མཆོག་འདིས་ལང་ཆོའི་དུས། །

ཐ་སྐྱད་རིག་པའི་ཆོས་ཚུལ་ཀུན་ལ་སྤངས། །

ནང་གི་ནལ་འབྱོར་ཅམ་ལའང་མ་ཆགས་པར། །

འཆད་ཅོད་ཅོམ་པའི་བྱ་བས་རྒྱལ་བསྐྱེད་འཛིན། །

"ཞེས་¹པ་འདི་ནི་སྤྲ་ཆེན་ཞིག་ལ་བྱར་བའི་ཆོག་ཡིན་པས། སྤྲ་མ་དེའི་
སྦྱོན་གྱི་ཆ་བསྐྱེབ་བྱ་དང་། སྐྱེབ་བྱེད་ནི་དགྲུང་ལོ་གཞོན་དུས་ནས་ཐ་སྐྱད་རིག་པའི་
གཞུང་ལུགས་ཀུན་ལ་ལེགས་པར་སྤངས་ཤིང་། བྱིའི་ལོངས་སྦྱོད་པར་ཞོག་ནང་གི་
ནལ་འབྱོར་ཅམ་ལའང་མ་ཆགས་པར། འཆད་ཅོད་ཅོམ་གསུམ་གྱི་བྱ་བས་བསྐྱེད་པ་
འཛིན་ཅེས་བརྗོད་པས། བསྐྱེད་པའི་ཐོལ་གྱིས་སྦྱོན་གྱི་ཆ་བསྐྱེབས་ནས། རོན་ལ་
སྦོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་ན། གནས་ལ་མ་བསྐྱེབས་ཤེས་བྱ་ཁོང་དུ་རྒྱུད། །

ཐད་ཅམ་ཉིད་ནས་སྒོ་སེམས་བྱང་བོར་གཏོད། །

གང་ཐོས་སྒྲུ་པའི་མགིན་ལམ་རབ་ཡངས་པའི། །

སྒོ་རྒྱུང་སྒྱེ་པོ་འདི་ནི་བདག་གི་ཁྲོགས། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

བཞི་བ་ཐོལ་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཆ་ནི། བསྐྱེབ་བྱ་པ་རོལ་བོའི་ཡོན་ཏན་དང་།
སྐྱེབ་བྱེད་ལུལ་དེ་ལ་སྐྱད་པ་ལྟར་བྱས་པའི་ཆོག་བརྗོད་པའི་ལུགས་ལ་དོན་དུ་བསྐྱེད་
ར་བཏང་བའི་ཆོག་སྦྱོར་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

རྩ་བར། གཞོད་པ་རབ་གཞིལ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། །

གང་གིས་སྐྱེན་པར་སྒྲུ་བ་བསྐྱེབ། །

སྒྱེ་པོ་འདི་ནི་བརྩེ་མེད་གཡོ། །

1 ཅེས

གྲོགས་མོ་དེ་ཡིས་བདག་ལ་ཅེ།

ཞེས་བ་ནི་བྱད་མེད་གཞོན་ལུ་མ་ཞིག་སྐྱེ་བོ་དེ་གཞན་ཞིག་ལ་ཆགས་པའི་
 བསམ་བསམ། དུས་ནམ་ཞིག་ན་སྐྱེ་བོ་དེ་རང་གི་གཏན་གྲོགས་སུ་ཐོབ་སྐྱེས་པ་ཅན་ཞིག་
 ལ། བྱད་མེད་གཞོན་ལུ་མ་དེའི་གྲོགས་མོ་གཞན་ཞིག་གིས་ཁོ་མོ་ལ་སྤྲོད་གཏམ་བསྐྱབ་
 བའི་ཚུལ་དུ་སྐྱེས་པ། ཁྱིད་འདོད་པའི་དབང་དུ་མ་འགྲོ་བར་སྐྱེ་བོ་དེ་ལ་མ་འདུད་ཅེས་
 བསྐྱོ་བ་ན། བྱ་མོ་གཞོན་ལུ་མ་དེ་རོ་ཆ་ནས་སྐྱེ་བོ་དེ་ལ་སྤྲོད་པའི་ཐོལ་གྱིས་རང་གི་
 འདོད་པའི་དགའ་བ་དེ་སྤེད་ནས་བརྗོད་པའི་ཆིག་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། ཁོ་མོ་མི་འདུད་བའམ་
 ཁེངས་པའི་གཞོད་པ་རབ་དུ་གཞིལ་བ་སྟེ་ཞི་བའི་སྤྲད་དུ། སྐྱེ་བོ་དེས་བདག་ལ་ངག་
 འཇམ་ཞིང་སྐྱན་པའི་ཆིག་སྐྱ་བ་འདི་ནི་གཞན་གྱིས་ཁོ་ལ་བསྐྱབས་པ་ཡིན་གྱི།
 བདག་ལ་པན་གདགས་པའི་ཆེད་མ་ཡིན་ཀྱང་། ཁོས་ཆིག་སྐྱན་པར་སྐྱེས་པ་དེ་བཞིན།
 བདག་གིས་ཀྱང་ཁོ་ལ་ཆིག་འཇམ་པོར་བརྗོད་པ་འདི་ནི། སྐྱེས་བྱ་དེའི་རང་ཚུལ་དང་
 མ་ཐུན་པར་སྐྱེས་པ་ཡིན་གྱི། ཁོ་མོ་དེ་ལ་དགའ་བའི་སྐྱབས་གྱིས་མ་ཡིན། འོན་ཀྱང་
 སྐྱེས་བྱ་འདི་ནི་གཡོ་ཅན་བཅེ་བ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་པས། གྲེ་གྲོགས་མོ། ད་ནི་ཁོ་མོ་ལ་
 སྤྱག་བསྐྱལ་རབ་དུ་སྟེར་བའི་སྐྱེས་བྱ་དེ་ཡིས་བདག་ལ་ཅེ་བྱ་སྟེ། ཁོ་མོའི་གཏན་གྲོགས་
 མི་བྱའོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཆིག་ལྟ་བུས་སྐྱེས་བྱ་དེ་ལ་སྤྲོད་པ་ལྟར་སྤང་ཡང་། ཁོ་མོའི་
 དགའ་བ་དེ་ཐོལ་གྱིས་སྤེད་ཅིང་། སྐྱ་ཚུལ་སྐྱེས་བྱ་དེའི་སྒྲིན་ཁོ་ན་བརྗོད་པའི་ཐོལ་
 གྱིས་དོན་དུ་ཆིག་འཇམ་པ་དང་ངག་སྐྱན་པར་སྐྱ་བའི་ཡོན་ཏན་སྐྱེས་བྱ་དེ་ལ་ཡོད་པ་
 རྒྱགས་ལ་བསྐྱན་པ་ལྟ་བུའོ། །རྒྱན་འདི་དང་ཐོལ་བསྟོད་ཀྱི་རྒྱན་གྱི་བྱད་པར་འོག་ནས་
 འཆད་དོ། །

1 བ

(ག) འཁོར་རྣམས་ཐོས་ཕྱིར་ཉིན་མཆན་ལུས་སེམས་བྲེལ། །

ཉིང་འཛིན་བསྐྱས་བརྗོད་དཀའ་སྤྱད་བྲག་པོར་སྒྲེད། །

སྒྲོམ་གསུམ་འགལ་ལ་ཆད་འབེབས་ཟང་ཟེང་ཞོར། །

མི་སྟེར་ཡོངས་འཛིན་ངན་བ་འདི་འབྲས་ཅི། །

ཞེས་ཁྱོད་ཀྱིས་སྤྲོ་སྤྲོད་གསུམ་གྱི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་ཆེར་འཆད་བས་འཁོར་གྱི་
སྒྲོབ་བྱ་རྣམས་ཐོས་པའི་ཕྱིར་དུ་ཉིན་མཆན་མེད་པར་ལུས་སེམས་བྲེལ་བ་དང་། ཡང་
ཁྱོད་ཀྱིས་ནང་གི་རྣལ་འབྱོར་ལ་གཞོལ་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་བསྐྱས་བརྗོད་སོགས་ལ་
དཀའ་སྤྱད་བྲག་པོས་བཙོན་བ་དང་། གཞན་ཡང་སྒྲོམ་བ་གསུམ་གྱི་བཅས་མཆམས་
དང་འགལ་བའི་ཚུལ་འཆལ་ཅན་རྣམས་ཆད་པ་བྲག་པོས་ཆར་གཙོད་བ་དང་། སྒྲོབ་བྱ་
རྣམས་ལ་ཟང་ཟེང་གི་དཀོར་ཞོར་མི་སྟེར་བར་དམ་པའི་ཆོས་ཤིག་སྟེར་བའི་ཡོངས་
འཛིན་ངན་བ་འདི་འབྲས་ཅི་བྱ་ཞེས་སྒྲོད་པའི་ཐོལ་གྱིས་བསྟོད་བ་ལྟ་བུའོ། །

(བ) མགོན་ཁྱོད་ཐ་སྙད་སྒྲུ་བའི་ཆོས་སུ་གཟེགས། །

འབྱོར་བས་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་གཞི་མི་རྩོམ། །

དབེན་པར་གཤམ་པའི་ཡང་དག་འཛོག་ཚུལ་འདིས། །

དེ་ནི་འགྲོ་བའི་དོན་ཀྱང་ཡལ་དུ་དོགས། །

ཞེས་མགོན་པོ་ཁྱོད་ཀྱིས་འཛིན་ཉིན་ཐ་སྙད་ཀྱི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་སྒྲུ་བའི་
ཆོས་སུ་གཟེགས་པ་སྟེ། འཁོར་བ་སྤུག་བསྐྱེད་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་མཐོང་བའི་ངེས་
འབྱུང་གི་བསམ་བ་རྒྱུད་ལ་སྦྱེས་ནས། ཟག་བཅས་ཀྱི་བདེ་འབྱོར་དོན་དུ་གཉེར་བའི་
བསོད་ནམས་ཀྱི་བྱ་བའི་གཞི་མི་རྩོམ་པ་དང་། རང་གཅིག་བྱ་གནས་དབེན་པ་ཁོ་ནར་
བསྐྱད་དེ་སེམས་ནང་དུ་འཛོག་པ་ལ་སོགས་པའི་ལྷག་པ་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་བསྐྱབ་པ་

སོགས་བསྐྱབ་གསུམ་གྱི་ཉམས་ལེན་ཁོ་ན་ལ་གཞིལ་བའི་ངང་ཚུལ་འདི་ལ་བལྟས་ན།
སེམས་ཅན་གྱི་འགྲོ་དོན་གྱི་ཁྱད་ཀྱིས་ཡལ་བར་འདོར་བ་ལ་དོགས་ཞེས་སྤང་བའི་
ཐོལ་གྱིས་བསྟོད་བ་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་ན། འཇིག་རྟེན་འདོད་པའི་བདེ་དགའ་རིང་དོར་ནས། །

ངན་དོན་འཆོ་བའི་དགའ་ཐུབ་རྒྱུ་བསྟེན་ཏེ། །

ཉིན་མཆན་མེད་པར་བསྐྱབ་བཙོན་ལ་བྲེལ་བའི། །

གཞོན་ནུ་ཁྱོད་ལ་སུ་ཞིག་དགའ་བར་འགྱུར། །ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ། །

དེ་ལྟར་རྒྱ་དང་པ་མོ་ཆ་གསུམ་གྱི་རྒྱན་ནི། འབྲིག་པོར་བརྗོད་པའི་སྟན་ངག་
གི་ཆོག་རྣམས་གྱི་ནང་ནས། ཆེས་ཕུལ་བྱ་བྱུང་ཞིང་སྟན་ཆོག་གི་ཉམས་ཁྱད་པར་ཅན་
དང་ལྡན་པའི་རྒྱན་གཞུག་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །

བཙུག་པ། རིམ་པ་ཅན་གྱི་རྒྱན་བཤད་པ།

༥ རིམ་པ་ཅན་གྱི་རྒྱན་ལ། མཆན་ཉིད་དང་། དཔེར་བརྗོད་གཉིས་ལས། དང་པོ་
མཆན་ཉིད་ནི།

ཅ་བར། དངོས་སོ་རབ་ཏུ་བསྟན་པ་རྣམས། །

རིམ་པ་བཞིན་དུ་རྗེས་སྟོན་པ། །

གངས་དང་རིམ་པ་བཞིན་ཞེས་པ། །

གངས་བཞིན་ཞེས་པར་རབ་ཏུ་བརྗོད། །

ཅེས་བ་སྟེ། མཆོན་བྱ་དཔེ་ཅན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་འགའ་ཞིག་སྟོན་ལ་རིམ་པ་
བཞིན་དུ་བཀོད་པ་དེ་རྣམས། མཆོན་བྱེད་དཔེའི་དངོས་སོ་རྣམས་ལ་གངས་གྱི་གོ་

བརྒྱུས་པར་ངེས་སོ་གཟུགས་ཅན་མ། །

501

བས། འདིར་བད་མ་ལས་ཞེས་ནམ་དབྱེ་ལྷ་བ་ལ་སྦྱར་ན་གོ་བདེའོ། །ལ་ལས། བད་མ་
ཡིས་བསྐྱས་ཞེས་ཆོན་བསྐྱས་བ་ལྟ་བུར་བཤད་འདུག་པའང་ཡོད་ཀྱང་། གདོང་གི་
མཛེས་བ་དེ་བད་མ་དཀར་པོ་ལས་བསྐྱས་པར་ངེས་པ་སོགས་སྒྲ་འབྲེག་གི་དོན་དུ་སྦྱར་
ན་རབ་ཏྲོག་དང་བསྐྱེས་པར་བྱས་ཤིང་སྒྲ་གཞུང་དང་མཐུན་ཅོ། །འོན་ཀྱང་འཇུ་མི་པམ་
བས་འདི་ལ་རབ་ཏྲོག་དགོས་པའི་ངེས་པ་མེད་པ་མེད་པར་གསུངས། དཔེར་བཞིན།

(ག) ཆོས་སྒྲོང་བཟང་བོའི་མཁུན་བ་དང་། །

བཙེ་ཆེན་མཐུ་སྟོབས་འཇམ་དཔལ་དབྱངས། །

འདིག་ཏྲོན་དབང་ལྷག་གསང་བདག་གི །

ཡོན་ཏན་བསྐྱས་པར་གོར་མ་ཆག །

ཅེས་མཆོན་བྱ་དཔེ་ཅན། ཞུ་ལུ་ཆོས་སྒྲོང་བཟང་བོའི་མཁུན་བ་དང་གཅིག
བཙེ་བ་དང་གཉིས། མཐུ་སྟོབས་དང་གསུམ་པོ་འདི་མཆོན་བྱེད་དཔེ་འཇམ་དབྱངས་
དང་གཅིག་ལྷགས་ཇི་ཆེན་པོ་དང་གཉིས། གསང་བདག་དང་གསུམ་པོ་འདིའི་ཡོན་
ཏན་ལ་གོ་རིམ་བཞིན་སྦྱར་བ་དེ་དཔེ་དང་། དེ་དག་གི་ཡོན་ཏན་བསྐྱས་པར་གོར་མ་
ཆག་པ་ནི་རབ་ཏྲོག་སྟེ། དཔེ་ཅན་དེ་དཔེ་ལ་མཚུངས་པར་སྦྱར་ནས། གོར་མ་ཆག་པ་
ནི་ཐེ་ཆོམ་མེད་པ་སྟེ། རབ་ཏྲོག་གསལ་བྱེད་ཀྱི་སྦྱ་དང་བཅས་སྡུ་བྱའི་དོན་གོ་རིམ་
བཞིན་དག་དོན་གཅིག་ལ་འབྲེལ་བ་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན།

(བ) བཟང་བྱའི་ཁུར་གྱིས་ཡོངས་སུ་ངལ་གྱུར་པའི། །

ལུས་ཅན་ཁོད་ཀྱི་མགོ་སྐྱེས་འདྲན་བྱེད་ལུས། །

སྒྲིཉ་ནམ་མཁའི་མེ་ལོང་ཡོངས་བཞུས་པའི། །

ཞུན་མས་བྱུགས་པར་ངེས་སོ་བགྲེས་པོ་ལགས། །

ཞེས་དགའ་བཞད་སྤུང་མཐོ་བའི་རྒྱན་པོའི་བྲུང་ཆོས་ཏེ། དཔེ་ཅན་མགོ་
སྒྲེས་སམ་སྒྲུང་དང་གཅིག་ འདྲེན་བྱེད་དམ་མིག་དང་གཉིས། ལུས་བཅས་གསུམ་པོ་
འདི་དཔེ་ཉི་མ་དང་རྒྱ་བ་ནམ་མཁའི་མེ་ལོང་གསུམ་ཡོངས་སུ་བཞུས་པའི་ཞུན་མ་སྟེ་
ཁུ་བས་བྱུགས་པར་ངེས་སོ་ཞེས་དཔེ་དཔེ་ཅན་པན་ཚུན་གོ་རིམ་བཞིན་སྒྲུར་ནས།
ཡོངས་སུ་བཞུས་པ་དང་བྱུགས་པ་སོགས་ནི་རབ་རྟོག་གི་ས་བོན་དང་། ངེས་སོ་ཞེས་
རབ་རྟོག་གསལ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲུང་དང་བཅས་དག་དོན་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བ་ལྟ་བུའོ།

ཡང་ན། མངེས་སྤུང་སྟེག་འཆང་ཡིད་འཕྲོག་ལུས་ལྷ་མའི། །
གནག་སྤུང་མགོ་སྒྲེས་འདྲེན་བྱེད་བཞིན་གྱི་ཆ། །
འེར་འེར་རྒྱལ་བ་ཆེགས་ཨུལ་རྒྱ་ཤེལ་ལས། །
ལེགས་པའི་མངེས་སྤུང་ཡོངས་སུ་བཞུས་པར་ངེས། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ།

བཟུང་བཟུང་བ། དགའ་བའི་རྒྱན་བཞད་བ།
༥ དགའ་བའི་རྒྱན་ལ། མཆོན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས་ལས། དང་བོ་ནི།
ཅ་བར། དགའ་བ་མཆོག་ཏུ་དགའ་བར་བརྗོད། །
ཉམས་ལྡན་ཡིད་འོང་ཉམས་དང་ལྡན། །
གཟི་བརྗོད་དང་རྒྱལ་སྒྲེས་པ་སྟེ། །
དེ་གསུམ་བྲུང་འཕགས་དག་དང་ལྡན། །

ཞེས་དགའ་བ་དང་། འོག་གི་ཉམས་ལྡན་དང་། གཟི་བརྗོད་ཀྱི་རྒྱན་ཏེ། འདི་
གསུམ་རྒྱན་རྣམས་ལས་བྲུང་པར་དུ་འཕགས་པའི་སྤྲན་པའི་བྲུང་ཆོས་དང་ལྡན་ཞིང་།
དགའ་བའི་རྒྱན་ནི་ཆེས་བྲུང་པར་དུ་འཕགས་པ་སྟེ་རྒྱ་འགའ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས། རང་

སེམས་ལ་དགའ་བ་བྱད་པར་ཅན་སྐྱེས་པར་བརྗོད་པའི་ཆོག་ཉམས་དང་ལྷན་པའི་ངག་
ལྷ་བྱ་ལ་ཟེར།

གཉིས་པ་ནི། འདི་ལ་དབྱེ་ན་གཉིས་ཏེ། དངོས་ཐོབ་ཀྱི་དགའ་བ་དང་། གཟུགས་
བརྟན་གྱི་དགའ་བའོ། །

དང་པོ་དངོས་ཐོབ་ཀྱི་དགའ་བ་ནི། རང་ཉིད་གང་ལ་དགའ་བའི་ཡུལ་དེ་དངོས་
སྲུ་མཐོང་བ་ལ་བརྟེན་ནས། རང་སེམས་ལ་དགའ་བ་བྱད་པར་ཅན་སྐྱེས་པ་སྟོན་པའི་
རྒྱན་ལྷ་བྱ་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

ཅ་བར། གོ་བེ་རྩ་བྱོད་ཁྱིམ་འོངས་པ། །

དེང་བདག་དགའ་བ་སྐྱེས་པ་གང་། །

དགའ་བ་འདི་ནི་སྤར་ཡང་བྱོད། །

དུས་ཀྱིས་འོངས་ན་འབྱུང་བར་འགྱུར། །

ཞེས་སྟོན་པའི་དུ་ར་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱལ་པོ་ཞིག་གིས། གོ་བེ་རྩ་སྟེ་བྱུང་འཇུག་
བསྐྱབས་པས་དེ་མཉེས་པར་བྱས་པའི་མཐུས་བྱུང་འཇུག་རང་ཁྱིམ་དུ་འོངས་པས།
དེའི་སྐྱ་དངོས་སྲུ་མཐོང་ཞིང་། གསུང་ཐོས་པས། དེང་གི་དུས་སྐབས་དེར་ཁོའི་རྒྱད་
ལ་དགའ་བ་སྐྱེས་སོ། །དགའ་བ་དེ་འདྲ་ནི་རྒྱལ་པོ་དེས་བྱུང་འཇུག་གི་སྐྱ་དངོས་སྲུ་
མཐོང་བ་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་པས། སྤར་ཡང་བྱུང་འཇུག་བྱོད་རང་ཁྱིམ་དུ་འོངས་ནས་
བྱོད་ཀྱི་སྐྱ་དངོས་སྲུ་མཐོང་ན་དགའ་བ་དེ་འདྲ་འབྱུང་བར་འགྱུར་གྱི། ལྷ་གཞན་གྱིས་
མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱུང་འཇུག་གི་སྐྱལ་བའམ་དེའི་གཟུགས་བརྟན་ཅམ་མ་ཡིན་པར་སྐྱ་
དངོས་སྲུ་མཐོང་བས། དགའ་བ་བྱད་པར་ཅན་སྐྱེས་པར་སྟོན་པ་ལྷ་བྱ་ཡིན།

(ག) གུན་ལ་ཇེས་བཅེ་¹ཞེས་བྱའི་ཚོགས། །

ཐམས་ཅད་གཟིགས་པའི་ཉི་མའི་གཉེན། །

མགུར་ལས་བྱང་བའི་བྱག་ཅུའི་དབྱངས། །

ཐོས་པས་སྡོན་མེད་དགའ་བ་བསྐྱེད། །

ཅེས་འགྲོ་བ་གུན་ལ་སྡོམས་པའི་ཐུགས་རྗེ་དང་བཅེ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན།
ཞེས་བྱའི་ཚོགས་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་གུན་མཁྱེན་ཉི་མའི་གཉེན་
ཉི་སྡོན་པ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་གྱི་མགིན་པའི་མགུར་ལས་བྱང་བའི་གསུང་དབྱངས་ཡན་
ལག་བྱག་ཅུའི་དབྱངས་དེ། བདག་གིས་དངོས་སུ་ཐོས་པས་སྡོན་མེད་པའི་དགའ་བ་
བསྐྱེད་ཅེས་སོ། །ས་སྡེ་ནས། གསུང་དབྱངས་ཡན་ལག་བྱག་ཅུར་གསུངས་ཤིང་།
མདོ་རྒྱན་དང་འབྲུམ་རྟེན་དང་རྣམ་བཤད་རིགས་པ་རྣམས་ནས་ཀྱང་དེ་ལྟར་གསུངས་
ལ། གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་བའི་མདོ་དང་། བསྟོད་སྤྱིན་རྒྱ་མཚོ་ནས་རེ་བཞིར་
གསུངས་ཏེ། བསྟོད་སྤྱིན་རྒྱ་མཚོ་ལས་གསུང་ལ་བསྟོད་པའི་སྐབས་སུ། གསུང་མཉེན་
འཇམ་ཞིང་ཡིད་འོང་ཡིད་དུ་འཐད། །ཅེས་པ་ནས་དེ་ལྟར་བཞི་ཡིས་ལྷག་པའི་བྱག་
ཅུའི་དབྱངས་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

(བ) འགྲུར་མེད་སྟོད་པོར་གནས་པའི་གཤེས་ལེགས་པོ། །

སྟིང་གི་གྲོགས་ཁྱོད་བདག་མདུན་སྟེབས་པ་ཡི། །

དགའ་བ་འདི་ཅམ་གཞན་གྱིས་སྟེར་བྱས་སུ། །

ད་དུང་ཡང་ཡང་ཐེབས་དང་སྡོན་པོ་ཉོག། །

1 ཞེས

ཅེས་མཛེའ་བའི་ཡིད་འགྱུར་བ་མེད་ཅིང་། རྒྱགས་རྒྱུད་སྟོད་པ་སྟེ་འཇམ་བའི་
གཤེས་བཟང་པོ་ཅན། སྟིང་གྲོགས་ཁྱོད་བདག་གི་མདུན་དུ་དངོས་སུ་སྟེབས་བའི་
དགའ་བ་འདི་འདྲ་བྱིས་སུ་ཁྱོད་དངོས་སུ་མཛེའ་བའི་སྐབས་མ་གཏོགས་གཞན་གྱིས་
ག་ལ་སྟེར་རུས། དེའི་བྱིར་དུ་ཁྱོད་ད་དུང་ཡང་དང་ཡང་དུ་ཐེབས་ཤིག་ཅེས་སོ། །སྟོན་
པོ་ཏོག་ནི་པོད་མཁས་ཁོང་དང་རྒྱགས་ཤིན་ཏུ་མ་ཐུན་བའི་གྲ་སྤྲངས་པོ་ཆེའི་སྐྱ་མ་
ཡོན་ཏན་ཅན་ཞིག་ཡིན་པར་གསུངས་པས། སྐྱ་མ་དེའི་བཞུགས་ཁང་གི་གི་ཅེར་གཡུ་
ཐོག་ཡོད་པ་ལ་སྟོན་ནས་སྐྱ་མའི་མིང་ལ་འང་སྟོན་པོ་ཏོག་ཅེས་པར་གྲགས། དེ་ལ་པོད་
མཁས་ཀྱིས་འཕྲིན་ཡིག་**"ཅིག"**ཀྱང་ཡོད་པར་གསུངས།

ཡང་ན། ཤེས་བྱའི་སྤྱང་བཅུད་ལྷན་དུ་རབ་སྤངས་པའི།

ཡིད་མ་ཐུན་མཛེའ་བའི་གྲོགས་ཁྱོད་འདིར་ལྷགས་ཏེ།

དགེས་པའི་གསུང་མཆེད་འཛོལ་བའི་དགའ་སྟོན་འདི།

གཞན་གྱིས་སྟེར་རུས་མིན་བྱིར་ཡང་ཡང་བྱོན། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ།

གཉིས་པ། གཟུགས་བརྒྱན་གྱི་དགའ་བ་ནི། དགའ་བ་སྟེ་བའི་རྒྱ་དངོས་པོ་དེའི་
གཟུགས་དངོས་སུ་མཐོང་བ་མིན་ཡང་། དེའི་སྒྲུལ་བའམ་གཟུགས་བརྒྱན་ཅམ་ཞིག་
མཐོང་བ་ལས་ཀྱང་ཡིན་ལ་དགའ་བ་ཁྱད་པར་ཅན་སྟེས་པར་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཟེམ།
དཔེར་ན།

ཅུ་བར། སྐྱ་བའི་མ་རྒྱུང་ས་མཁལ།

སྟོན་སྟེག་བྱེད་དང་མེ་དང་ཆ།

1 ཞིག

ཞེས་པའི་གཟུགས་ཀྱི་མཁས་རབ་འདས་ནས། །

ལྷ་ཁྱོད་ལྷ་བར་ངེད་ཀྱིས་ཅི། །

ཞེས་ལྷ་དབང་ཕྱག་ལ་དད་པ་ཅན་ཀྱི་མཁས་ཀྱིས། ཟླ་བ། ཉི་མ། ཟུང་། ས། ཀྱིས་
མཁའ་ལ། སྤྱིན་སྤྱེག་སོགས་མཆོད་སྤྱིན་བྱེད་པ་དང་། མེ་དང་། ལྷ་སོགས་གསལ་བ་
གཟུགས་བརྒྱད་པོ་འདི་དབང་ཕྱག་གི་སྤྱུལ་བར་འདོད་པས། ལྷ་དེའི་སྤྱུལ་བའམ་
གཟུགས་བརྒྱན་དེ་ཀྱི་མཁས་ལས་རབ་ཏུ་འདས་པས་ལྷ་དབང་ཕྱག་ཁྱོད་ཀྱི་སྤྱུ་དངོས་ནི།
མི་པལ་བ་བདག་ཅག་གིས་མཐོང་མི་ལུས་ལ། ལྷ་ཁྱོད་ཀྱི་སྤྱུལ་བའམ་གཟུགས་བརྒྱན་
ཅུ་མ་མཐོང་བ་འདི་ལའང་བདག་ཅག་དགའ་བ་ཁྱད་པར་ཅན་སྤྱེས། ཞེས་དབང་ཕྱག་
གི་ལུས་དངོས་སུ་མ་མཐོང་ཡང་། གཟུགས་བརྒྱན་ཅུ་མ་མཐོང་བ་ལས་དགའ་བ་ཁྱད་
པར་ཅན་སྤྱེས་པར་སྤྱོད་པ་ལྷ་བྱ་ཡིན། འདི་ལ་འབྲེལ་སྤྱོད་ཀྱིས་ཡོད་པས། འབྲེལ་
སྤྱུལ་གྱིས། རྒྱལ་པོ་དགའ་བའི་གོ་ཆས་དབང་ཕྱག་མངོན་སུ་ཁྱེད་མཐོང་བའི་དགའ་བ་
གསལ་བར་བྱས་པའི་ཆོག་ཏུ་འདོད་དེ། ལྷ་དངོས་སུ་མཐོང་བར་བརྗོད་པ་ལ་དཔེར་
བརྗོད་སྤྱི་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བས། དཔེ་བརྗོད་སྤྱི་མ་ལ་རེ་བ་དང་བཅས་པའི་དགའ་བ་
དང་། ཕྱི་མ་འདི་ལ་རེ་བ་མེད་པའི་དགའ་བའམ། ཆེས་ཁྱད་པར་ཏུ་འཕགས་པའི་རྒྱན་
"ཞེས་"ཟེར་གྲང་། དཔེ་བརྗོད་སྤྱི་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་རྒྱན་རྫོས་པའི་སྤྱོད་ཏུ་འགྱུར་བ་
དང་། མཐོང་བའི་རེ་བ་མེད་པའི་རྒྱན་ཏུ་དབང་ཕྱག་དངོས་སུ་མཐོང་བའི་ཆོག་རྩ་བའི་
དངོས་ལྷགས་གང་ནའང་མེད་པས། རེ་བ་མེད་པའི་དགའ་བ་ཞེས་བཏགས་པ་མི་
ལོགས་པར་གསུངས་སོ། །དེས་ན།

རྩ་བར། མངོན་སུ་ཁྱེད་བྱས་པའི་ལྷ་ལ་ནི། །

རྒྱལ་པོ་དགའ་བའི་གོ་ཆ་ཡིས། །

ཞེས་བཤང་། རྒྱལ་པོ་དེས་དབང་ཕྱག་གི་སྤྱལ་བ་བརྒྱད་པོ་དེ་མངོན་སུམ་དུ་
མཐོང་བས། ལྷ་དབང་ཕྱག་དངོས་སུ་མཐོང་བ་དང་འབྲེལ་བའི་དགའ་བ་ཐོབ་པར་སྟོན་
པའི་ཆོག་ཡིན་པས་ཤོ་ལོ་ཀ་འདི་ནི་གཟུགས་བརྟན་གྱི་དགའ་བ་སྟོན་པའི་རྒྱན་དུ་ལྷ་
བ་ཆེན་པོའི་དགོངས་བ་ལྟར་འགྲེལ་ན་ཤིན་ཏུ་ལེགས། སྤྱིར་ས་ཚུན་རྒྱ་སོགས་སྤྱེ་པོ་
ཀུན་གྱི་སྤྱོད་ལུལ་ཡིན་པས། དེ་མཐོང་བས་དགའ་བ་ལྷག་པ་མི་འབྱུང་ཡང་། རྒྱལ་པོ་
དེ་ལྷ་བུ་ནི་དབང་ཕྱག་ལ་རྒྱན་དུ་རེ་འདོད་བྱེད་མཁན་ཡིན་པས་ལྷ་ཡི་སྤྱལ་བར་
གྲགས་པའི་གཟུགས་གསལ་བ་བརྒྱད་པོའི་གང་རུང་མཐོང་བ་ནའང་། བཙུག་མས་
རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སེམས་ཀྱི་དགའ་བ་སྤྱེས་པར་ངེས་སོ། །

(ག) མཆོག་སྲེད་ཀྱིས་བསྐྱུས་གནག་རྩི་ཡིས། །

གཙུག་ལག་ཁང་གི་སྒོ་བྱང་དུ། །

དེ་མོར་གྲིས་པའི་བ་ལང་ཆོགས། །

མཐོང་བས་དགའ་བ་ཅི་ཡང་བསྐྱེད། །

ཅེས་བརྗེ་ཏ་ནག་མོ་ཁོལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ལ་སྦྱར་ཏེ་གསུངས་པས། དེ་ནི་མགོན་
པོ་སྐུ་སྦྱབ་དང་དུས་མཉམ་པའི་རྒྱལ་པོ་བདེ་སྤྱོད་ཀྱི་མདུན་ན་འདོན་བམ་ཟེ་མཆོག་
སྲེད་ཅེས་བྲ་བ་སྦྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་ཞལ་གཟིགས་ནས་བྲུབ་པ་ཆེན་པོར་གྱུར་པ་
ཞིག་ཡོད་པ་དེ། ལུལ་མ་ར་ཁྲ་སིའི་རྒྱལ་པོ་རྟེ་མ་འབྲུལ་འཛོད་གནས་སུ་གྱུར་པའི་
ཆོ། རྒྱལ་པོ་དེའི་བུ་མོ་དབྱིག་ལྷན་མ་ཞེས་བྲ་བ་དེ་ཡབ་རྒྱལ་པོས། རང་གི་མཆོད་
གནས་བམ་ཟེ་མཆོག་སྲེད་ལ་འབུལ་བར་བརྩམས་པ་ན། བུ་མོ་དེ་ར་རྒྱལ་ཀྱི་བྲེགས་
པས། བམ་ཟེ་ལས་མོ་མཁས་དེའི་གཡོག་མི་བྱེད་དོ་ཟེར། དེ་ནས་མཆོག་སྲེད་ཀྱིས་

ཞི་བས་ཏྲག་ཏུ་བསྐྱུང་བར་མངོན། །ཅེས་སོ། །

དེ་ནས་རྒྱལ་པོའི་བྱ་ལོ་དབྱིག་ལྟ་མས་གནག་རྩི་ལ་སྒྲའི་དོན་འགའ་མེས་
གྲང་། ལན་ཅི་ཡང་མ་སྒྲུས་པས་བྱ་ལོས་བྲམ་ཟེ་ལ་ངེས་པས། བྲམ་ཟེ་ན་རྩི་པ་རྩི་ཏ་
ཞིག་ལ་བྱད་མེད་ཀྱིས་ངེ་བ་བྱས་ན། ལན་མི་འདེབས་ཞེས་བཤད་པས། བྱད་མེད་ཀྱི་

509

མགོ་མོངས་པར་བྱས་ཏེ། བཅ་ཟེ་རང་ཉིད་སྟོ་ཕྱོགས་སུ་ཕྱོས་སོ། །དེ་ནས་བྱ་མོ་
 དབྱིག་ལྡན་མས་རང་གི་སྤྱོད་པ་བཞི་ཏེ་དེ་ལྟ་ཁང་ནམས་སུ་ཁྱིད་ཀྱང་ཅང་མི་སྤྲོ། བཅ་
 ཞིག་ན་ལྟ་ཁང་ཞིག་གི་ཁམས་སུ་སོང་བའི་ཆེ། དེའི་ཅིག་ངོས་ལ་སྟོག་ཆགས་ལྟ་
 ཆོགས་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་བྱིས་ཡོད་པ་ལས། བ་ལང་གི་གཟུགས་བརྟན་ཞིག་ཡོད་པ་
 དེ་གནག་རྩི་བཞི་ཏུ་མ་ཐོང་བས་ཁོ་ཤིན་ཏུ་དགལ། དེ་ནས་བྱ་མོའི་བསམ་བར་
 བདག་གི་སྤྱོད་པ་འདི་ནི་ཅི་ཡང་མི་ཤེས་པའི་བ་ལང་གི་རྩི་བོ་ཞིག་ཡིན་པར་ངས་བསམ།
 ཁོ་མོ་བསྐྱས་སོ་སྐྱས་ནས་སེམས་ཁུམ་སོ། །ཁོན་ཀྱང་རང་གི་སྤྱོད་པ་ལ་སྤྲོ་བསྐྱབ་
 སྐྱམ་ཡང་རྒྱུ་ཤིན་ཏུ་ལྷུ་བར་གྱུར་བས་མ་ཤེས། དེ་ནས་དབྱིག་ལྡན་མ་སྤྱོད་པ་ཤིན་
 ཏུ་སྤང་བར་གྱུར་ནས། ཉིན་རེ་བཞིན་ཁོ་མོ་ལ་མེ་རྟོག་འཇུ་བར་རེ་ལ་བཏང་། གནག་
 རྩི་བཞི་ཏེ་ཉིན་རེ་བཞིན་མེ་རྟོག་འཇུ་བར་སོང་སྐབས། མ་ག་རྟའི་ཕྱོགས་གཅིག་ན་ལྟ་
 ཁང་ཞིག་ཡོད་པ་དེར་སོང་བས་དེ་ན་ལྟ་མོ་ནག་མོའི་སྤྱོད་པ་ཡོད་པས། དེར་ཉིན་རེ་
 བཞིན་མེ་རྟོག་ཕྱལ་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པས། དུས་ནམ་ཞིག་ན་གཡོག་མོ་ཞིག་
 གིས་དབྱིག་ལྡན་མ་ལ་ཀྱལ་ག་བྱས་རྒྱུ་ཁོ་མོས་ཁུར་བ་ཟ་བཞིན་ལྟ་ཁང་ནང་གི་ལྟ་
 མོའི་སྤྱོད་པ་ལྟ་ཕྱི་བ་ཅིང་འདུག་ལོ། །དེ་དུས་གནག་རྩི་བཞི་ཏུ་སྤང་བཞིན་ལྟ་མོའི་
 མདུན་དུ་མེ་རྟོག་ཕྱལ་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པའི་ཆེ། གཡོག་མོ་དེས་རང་གི་འཁུར་
 བའི་ཐོས་འཛོ་དེ་བཞི་ཏའི་ལག་ཏུ་གཏད་པས། བཞི་ཏའི་སེམས་ལ་ཟས་འདི་ནི་ལྟ་མོས་
 དངོས་སུ་གནང་བ་ཡིན་སྐྱེས་ནས་མིད་པ་ན། དེ་མ་ཐག་ཏུ་བཞི་ཏེ་ཁོ་རང་སྤྱོད་ཕྱོགས་ལ་
 ཐོགས་པ་མེད་པར་གྱུར་ཏེ། རྟོག་གི་དང་སྐྱེད་དག་སོགས་བརྟུན་པའི་རིག་པའི་
 གཞུང་ལུགས་ཐམས་ཅད་ལ་མཁས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་རང་གི་རྒྱུང་མ་
 དབྱིག་ལྡན་མས་ཀྱང་ཤེས་ཏེ་བཀུར་སྟོ་ཆེན་པོ་བྱས། བཞི་ཏེ་དེས་ལྟ་མོ་ནག་མོ་ལ་

ཤིན་ཏུ་གྲུས་པས་མཆོད་པ་བྱས་པས་ཁོ་ལ་བརྟེན་ཏེ་ནག་མོ་ཁོ་ལ་དུ་གྲགས། དེ་ནས་
བཟུང་འཕགས་ཡུལ་གྱི་སྣུན་དག་མཁན་མཐའ་དག་གི་གཙུག་རྒྱན་དུ་གྱུར། བརྟེན་
འདིས་སྣུན་དག་སྤྱིན་གྱི་ཕོ་ཉ་སོགས་ཕོ་ཉ་བརྒྱད་དང་། གཞོན་ཏུ་འབྱུང་བ་ལ་སོགས་
བའི་སྣུན་དག་གི་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་མང་དུ་བཅུམས་པར་གྲགས་ཀྱང་། ད་ལྟ་བོད་
དུ་འབྱུང་བ་ལ་སྤྱིན་གྱི་ཕོ་ཉ་དང་། གཞོན་ཏུ་འབྱུང་བ་གཉིས་ལས་མེད་པར་གསུངས།
ལྷ་བ་ཆེན་པོས་རྒྱན་འདི་བརྟེན་ཏེ་འདིའི་ལོ་རྒྱུས་དང་སྤྱར་ནས། ཁོས་བ་ལང་གི་
གཟུགས་བརྟན་ཅམ་མཐོང་བས། སེམས་ལ་དགའ་བ་ཆེན་པོ་སྤྲེས་པར་སྟོན་པ་ལྟ་བུ་
ཡིན། འདིར་དངོས་པོ་དེ་དངོས་སུ་མཐོང་བའི་དགའ་བ་ལ་དངོས་ཐོབ་ཀྱི་དགའ་བ་
དང་། སྤྱུལ་བའམ་གཟུགས་བརྟན་ཅམ་མཐོང་བའི་དགའ་བ་ལ་གཟུགས་བརྟན་གྱི་
དགའ་བ་ཞེས་སྦྱོར་ཚུལ་དང་། ཉམས་བཏོད་ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་རྒྱན་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད།
དགའ་བའི་རྒྱན་འདིའི་དགའ་བའི་ཉམས་ནི། སེམས་ཀྱི་དགའ་བ་ཁོ་ན་སྟོན་པ་ལས་
དགའ་བའི་རྒྱུ་འབྱུང་ལུས་དག་གང་རུང་དུ་ཐོན་པ་སྟོན་མི་རུང་ངོ་།

(བ) རྩོགས་བཅུ་རབ་འབྲམས་ཞིང་གི་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱི།

མ་ལུས་འདུས་ཞལ་བྱེ་བའི་ཟ་མ་ཏོག །

ཀྱན་མཁུན་དཔག་བསམ་ཡོངས་འདུའི་དབང་བོའི་ཞལ།

ལེགས་བྱས་ཡངས་པའི་མིག་གིས་མངོན་སུམ་མཐོང་།

ཞེས་རྩོགས་བཅུའི་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་འདུས་པའི་སྤྱི་གཟུགས།
ཀྱན་མཁུན་དཔག་བསམ་ཡོངས་འདུའི་དབང་བོ་སྟེ། བོད་མཁས་རང་གི་སྒྲིམ་འབྲུག་
བ་བདམ་དཀར་པོའི་སྤྱུལ་སྤྱི་དཔག་བསམ་དབང་བོ་དེའི་ཞལ་ནི། ལེགས་པར་བྱས་
པའི་བསོད་ནམས་ཡངས་པའི་སྐྱལ་བ་དང་ལྷན་པ་བདག་གི་མིག་གིས་མངོན་སུམ་དུ་

མཐོང་ཞེས་ཕྱོགས་བརྩེ་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཞལ་དངོས་སུ་མ་མཐོང་ཡང་། དེ་
མཐོང་བ་ལས་ཀྱང་ལྷག་པའི། དུས་གསུམ་གྱི་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་གདུལ་བྱའི་དོན་དུ་
མིའི་གཟུགས་སུ་ནམ་པར་སྤྱལ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་སྒྲ་མའི་ཞལ་དངོས་སུ་མཐོང་བ་ལ་
དགའ་བ་ཁྱད་པར་ཅན་སྤྲེས་པ་སྟོན་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། དེ་ལྟར་དུ་མཁས་པ་མི་པམ་སྒྲ་བས།

མཐོ་རིས་དབང་པོས་རྒྱལ་སྤྲེས་རི་བོང་ལུས། །

དངོས་མཐོང་དགའ་བདེ་གཞན་གྱིས་མཆོན་དཀའ་སྟེ། །

སྒྲ་བའི་ཅིག་ངོས་རི་མོར་གྲིས་པས་ཀྱང་། །

རྒྱུ་གཉིས་ཆོགས་ལ་སྟོ་བ་རྒྱས་པར་བྱས། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་།

ཡང་ན། མཛེས་བའི་རི་མོ་སྟོང་ལ་ཆེར་བྱས་པའི། །

ཕྱོགས་ཁྱོད་བློ་བའི་གདུང་བས་རབ་གཟེར་ཆོ། །

བཞེན་འཛུམ་སྟེག་པའི་མཛེས་སྤྲེས་བརྟན་དཔར་མཆོག །

མཐོང་བས་དགའ་བདེ་འབྱུང་གིས་ཡིད་དབང་བརྟས། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་འོ། །

བཙོ་བརྒྱད་པ། ཉམས་ལྷན་གྱི་རྒྱན་བཤད་པ།

༩ ཉམས་ལྷན་གྱི་རྒྱན་ལ། མཆོན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ། མཆོན་
ཉིད་ནི། བརྗོད་བྱ་གང་ལ་ཡིད་འགྱུར་བའི་དགའ་བ་དང་དེགས་པ་སོགས་ཉམས་
བརྒྱད་པོའི་གང་རུང་འཕེལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས། ཕྱིའི་ལུས་དག་ཏུའང་ཉམས་བརྒྱད་
པོའི་གང་རུང་གི་ནམ་འགྱུར་ཅི་རིགས་གསལ་བར་ཐོན་པ་སྟོན་པའི་དག་ཁྱད་པར་
ཅན་ཞིག་ལ་ཟེར། ནང་ཡིད་ཀྱི་དགའ་བ་ཁོ་ན་བརྗོད་པ་ནི་དགའ་བའི་རྒྱན་དང་།
སྐབས་འདིར་དགའ་བ་ལ་སོགས་པ་འཕེལ་བའི་འགྱུར་བ་ལུས་དག་གང་རུང་གི་ནམ་

འགྱུར་བྱི་རོལ་ཏུ་འཆར་བ་སྟོན་པ་སྟེ། དཔེར་ན་འཇུག་པ་དང་། དགོད་པ་དང་། ཁྲོ་བའི་
རྣམ་འགྱུར་ལྟ་བུ། རང་གི་ཀྱན་སྟོང་དགའ་བ་དང་ཁྲོ་བ་སོགས་གང་ཡིན་པ་དེ། བྱི་རོལ་
ལུས་ངག་གི་རྣམ་འགྱུར་དུ་ཐོན་པ་གསལ་བར་རྫོང་པ་ཞིག་དགོས།

གཉིས་པ་ཉམས་ལྡན་གྱི་རྒྱན་ལ་དབྱེ་ན་བརྒྱད་དེ།

དགའ་བར་གྱུར་བའི་སྒྲིག་པ་དང་། །

བག་ཤུལ་དཔལ་དང་སྟོང་རྗེ་ཉམས། །

མི་སྤྲུག་བཞད་གད་མད་བྱུང་ཉམས། །ཞེས་སོ། །

དང་པོ་དགའ་བའི་འགྱུར་བ་འཕེལ་བའི་སྒྲིག་པའི་ཉམས་ནི། ཡིད་དུ་འོང་བའི་
ཡུལ་དང་ཐུད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ནང་དུ་དགའ་བ་འཕེལ་བའི་རྣམ་འགྱུར་སྒྲིག་ཉམས་
གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཆོག་གི་སྟོར་བ་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

རྩ་བར། སེ་འོ་ཞེས་པ་པ་རོལ་ཏུ། །

གང་དང་འགྲོགས་བྱིར་བདག་འཆི་འདོད། །

ཨ་བརྟེ་དེ་བདག་གིས་ནི། །

སྟེ་འདི་ཉིད་ལ་ཅི་ལྟར་ཐོབ། །

ཅེས་པ་སྟོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཤིག་ལ་སྦྱར་ཏེ། སྟོན་རྒྱ་གར་གྱི་ཡུལ་བསྐྱེད་ཞེས་བྱ་
བའི་རྒྱལ་པོ་མུ་ད་ཡ་ན་ཞེས་བྱ་བ་དེ་རང་གི་བཅུན་མོ་ཨ་བརྟེ་བོད་སྐད་དུ་སྦྱང་བྱེད་
མར་གྲགས་པ་གཟུགས་དང་ལང་ཆོ་ཤིན་ཏུ་མཛེས་པ་ཞིག་ཡོད་པས། རྒྱལ་པོ་དེའི་
གཟུགས་ལ་ཆགས་ནས་བཅུན་མོ་དང་ལྟན་དུ་ཅི་ཞིང་ཆགས་པས་བྲེལ་ཏེ་རྒྱལ་པོ་
ཀྱི་བྱ་བ་ཤོར་བ་ན། སྟོན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་གྲོས་བྱས་ནས་བཅུན་མོ་ཤི་བ་ལྟར་བརྩུས་

ནས་སྒྲིག་ཏུ་སྤྲས་ཏེ། རྒྱལ་པོ་ལ་བཅུན་མོ་ཤིངོ་ཞེས་གསོལ་བ་ན། རྒྱལ་པོ་རེ་ཐག་
 ཆད་ནས། བཅུན་མོ་དེ་དང་ཆེ་འདིར་འགྲོགས་པའི་རེ་བ་མེད་པས། ཤི་ནས་འཛིག་
 རྟེན་པ་རོལ་ཏུ་འགྲོགས་པར་འགྱུར་རོ་སྟམ་ནས་རྒྱལ་པོ་རང་ཉིད་ཀྱང་འཆི་བའི་
 ཐབས་ཚུལ་པར་འདོད་པའི་ཆེ། རྒྱོན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱལ་པོ་ལ་རྒྱ་མཚན་བསྟར་དེ་
 བཅུན་མོ་སྤར་གཏད་དོ། །དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་ཤིན་ཏུ་དགའ་བས་འདི་ནི་མི་ལམ་མིན་
 རམ་ཞེས་བརྗོད་དེ་དགའ་བའི་རྣམ་འགྱུར་མང་དུ་བསྟན་པའི་མོ་རྒྱུས་ལྟ་བུ་སྟེ། ཡིད་
 ལ་དགའ་བ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བྱུང་བ་ལས་ལུས་ཀྱི་སྒྲིག་པ་སོགས་རྣམ་འགྱུར་ཅི་
 རྟེན་པ་གོ་བར་བྱེད་བུས་པའི་ཆོག་འདི་ལྟ་བུ་ཡིན། འདི་དགའ་བ་སྒྲིག་པའི་ཉམས་
 ལུ་འགྱུར་ལུགས་ནི།

སྒྲིམ་པ་བྱད་མེད་འཕྲད་གྱུར་ན། །

སོ་སོར་དགའ་བ་སྒྲིམ་འགྱུར་གང་། །

དེ་ནི་སྒྲིག་པ་ཉིད་ཀྱི་རིག་།

ཅེས་བྱད་མེད་ཀྱི་ཡུལ་ལས་བྱུང་བའི་དགའ་བ་སྒྲིག་པའི་ཉམས་ལུ་བཤད།
 སྒྲིར་ལུས་ཀྱི་རྣམ་པ་གར་ཀྱི་ཉམས་དགུ་ལྟ་བུ་ཡིད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་འཆར་བའི་ཉམས་དེ་
 ལས། སྐབས་འདིར་ཡང་ཉམས་བརྒྱད་དུ་བཤད་པ་ཡིན། དཔེར་ན་ནང་དུ་ཡིད་དགའ་
 བ་འཕེལ་བ་དེ། ལུས་ངག་གི་རྣམ་འགྱུར་དུ་མ་ཤར་བར་ཡིད་ཁོ་ནས་ཉམས་ལུ་སྒྲོང་
 བ་དེ་ལ་འགྱུར་ཞེས་བྱ་སྟེ་ཉམས་སྒྲིད་བྱེད་ཀྱི་གནས་ཡིན། སྒྲིམ་བྱ་བྱད་མེད་དང་ཕྲད་
 པའི་ཆེ། བན་ཚུན་དགའ་བའི་སེམས་ཀྱི་འགྱུར་བ་བྱི་རོལ་ལུས་ངག་གི་རྣམ་འགྱུར་དུ་
 ཤར་བ་དེ་ལ་སྒྲིག་པའི་ཉམས་ཞེས་ཟེར་ལ། དེ་ཡང་རྩར་མིག་གིས་ལྟ་བ་དང་། འོ་བྱེད་
 བ་དང་། ལག་པས་འཁྱུད་པ་དང་། འཁྲིག་ཆོག་སྤྲོ་བ་སོགས་ནི་དགའ་བ་སྒྲིག་པའི་

ཉམས་འགྱུར་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་དུ་ལྷ་བ་ཆེན་པོས། ཉང་བསམ་བཤེས་འགྱུར་བ་བརྒྱུད་
ལ་སོགས་པ་གཟུགས་མང་པོ་དག་དང་ལྷན་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ཕྱི་རོལ་ཏུ་གར་གྱི་
ཉམས་བརྒྱུད་དུ་གསལ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དཔེར་ན་རྒྱལ་བོ་ཆེན་པོའི་ཡོངས་སྤྱོད་
གྱི་འཕྱོར་བ་དེ་ཚོས་གཞིའི་སྟོན་ཏུ་བྱས་ནས་དེགས་པས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་སྒྲིག་ཅིང་གཡོ་བ་
དངོས་ལྟགས་ཅི་རིགས་ལ་སྟོན་པ་འདི་ནི་དགའ་བ་སྒྲིག་པའི་ཉམས་དང་ལྷན་པའི་
ཆོག་གོ། །དེས་མཆོན་མཁས་པ་ཡོན་ཏན། བྱད་མེད་མཛེས་སྟུགས་སྒྲིག་པ་དཔལ་
ཅུལ་སོགས་ཀྱང་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གཞན་ཡང་རིག་གཏེར་ལས།

སྒྲིག་པ་ལུས་དག་ཆ་ལྟགས་དང་། །

ལུས་སོགས་མཛེས་པའི་བྱད་པར་ཡིན། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྒྲིག་པ་ལ་ཡང་ཕྱི་ནང་གི་སྒྲིག་པ་གཉིས་བཞག་པས།
ལུས་ཀྱིས་གར་བྱེད་པ་སོགས་མཛེས་པའི་ཉམས་དང་། དག་གི་རྣམ་འགྱུར་སོགས་
གྱི་མཛེས་པའི་བྱད་པར་ནི་ནང་གི་སྒྲིག་པ་དང་། མྱོང་དང་། སྒྲིད་མོས་ཆལ་དང་། མེ་
ཏོག་འབྲས་བྲུ། རྩེད་དང་། སྤྱོད་ཀྱི་རི་དང་། སྤྲོད་ལྗོངས། བདེ་བའི་ཐང་དང་། བྱ་རི་དྲགས་
ལ་སོགས་པ་དང་། རྒྱན་དང་། གོས་སོགས་ཡོངས་སྤྱོད་དང་། གོས་ཀྱི་རྒྱང་དང་། ཉི་
མ། རྩེ་བ། སྤྲོད་མེ་སོགས་ནི་ཕྱིའི་སྒྲིག་པ་ཡིན། ཡང་ཆོས་དང་། རོན་དང་། འདོད་པའི་
སྤྱེ་གསུམ་གྱིས་དབྱེ་བས་ཀྱང་སྒྲིག་པ་ལ་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་བཤུངས་ཆུང་ཡང་ཡོད།

(ག) མི་བཟོད་གང་བའི་རིག་པ་སྟེར་བའི་དགུག། །

མཐར་བྱེད་དབྱིད་ཀྱི་དཔལ་མོ་ལས་འོངས་པའི། །

ཆར་སྤྱིན་ལང་ལོང་འཁྲིགས་ཤིང་དབྱར་སྤྱིས་སྒྲ། །

ཐོས་བས་མ་བྱ་དགའ་བའི་གར་གྲིས་བྲེལ། །

ཞེས་མི་བཟོད་བའི་གང་བའི་རེག་བྱ་སྟེར་བའི་དགྲུན་དུས། མཐར་བྱེད་བའམ་
མེད་བར་བྱེད་བའི་དབྱིད་གྱི་དཔལ་མོ་སྟེ་དབྱིད་དུས་སུ་ཆར་སྤྱིན་འཁྲིགས་ཤིང་
འབྲུག་རྒྱ་གགས་བས་མ་བྱ་ཤིན་ཏུ་དགའ་ཞིང་ལུས་གྲིས་དགའ་བའི་གྲར་ལུབ་བ་ལ་
བྲེལ་ཞེས་ཡིད་ལ་དགའ་བ་སྤྱིས་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ལུས་གྱི་དགའ་བའི་ཉམས་འགྲུར་
ཕྱི་རོལ་ཏུ་རོམ་བར་སྟོན་བ་ལྟ་བུའོ། །

(བ) ལེགས་བར་བྱས་པའི་ཆོགས་རབ་རྒྱ་ཆེ་བས། །

བསྐྱལ་བར་བསྐྱབ་འོས་རང་སེམས་ཆོས་གྱི་སྒྲ། །

མཚུངས་མེད་སྒྲ་མའི་དྲིན་ལས་ཆེ་འདི་གར། །

ཆོགས་མེད་མངོན་དུ་བྱས་འདི་ཅི་ཞིག་ཡིན། །

ཞེས་ཆོགས་གཉིས་རྒྱ་ཆེན་པོ་བསགས་པའི་མཐུ་ལས། བསྐྱལ་བ་དུམ་མའི་
བར་དུ་བསྐྱབ་དགོས་པའི་རང་སེམས་ཆོས་གྱི་སྒྲའམ་སངས་རྒྱས་གྱི་གོ་འཕང་དེ།
བཀའ་དྲིན་མཚུངས་མེད་རང་གི་སྒྲ་མས་མན་ངག་སྒྲ་ཆོགས་སྦྱལ་བའི་ཐུགས་རྗེ་ལ་
བརྟེན་ནས། ཆེ་གཅིག་ལུས་གཅིག་ལ་ཆོགས་མེད་དུ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྒྲ་མངོན་དུ་བྱས་
བས་ཆེས་ཁྱད་བར་དུ་འཕགས་པའི་དགའ་བའི་ཉམས་དེ་དག་གི་ནམ་འགྲུར་དུ་ཐོན་
པའི་ཆོག་སྟེ། རོ་མཆར་ཞིང་དགའ་བའི་ཆོག་དག་ནས་བརྗོད་ལ་ལྟ་བུའོ། །ཡང་དཔེར་
བརྗོད་འདིའི་རང་སེམས་ཆོས་སྒྲ་ཟེར་བ་ལ། ཅིར་ཡང་མི་སེམས་པའི་སེམས་གྱི་
གནས་ཆ་རྒྱུ་ཟད་ཐོབ་ཡོད་བ་ལ། རང་སེམས་ཆོས་སྒྲ་ཐོབ་བ་ཟེར་བ་ལ་སྒྲར་ནས་
གསུངས་ཚུལ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་། དེ་ལ་སེམས་གྱི་གནས་ཆ་ཅམ་ཐོབ་བ་ལ་བསྐྱལ་བ་དུ་

མར་བསྐྱབ་མི་དགོས་པས་མི་འབྲེལ་ལོ། །

ཡང་ན། ཁྱོད་ལྷན་གཞོན་ལུ་རིགས་བཟང་ཟླ་མེད་ཀྱི། །

སྟོབས་ཅུལ་ཐབས་དགུས་སྒྲིག་མཛེས་ཡིད་འོང་མ། །

མཛེས་བའི་གྲོགས་སུ་བཀྱག་པའི་དགའ་བ་ཡི། །

འཇུ་མ་སྒྲིག་ཉམས་ཀྱིས་སྒྲན་ཅིག་ཅེད་འཛོར་རོལ། །ཅེས་བ་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་བ་ཁྱོད་བ་འཕེལ་བ་དྲག་ཤུལ་གྱི་ཉམས་ནི། ཡིད་དུ་མི་འོང་བའི་ཡུལ་
དང་སྤང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་ནང་དུ་ཁྱོད་བ་འཕེལ་བའི་རྣམ་འགྱུར་དྲག་པོའི་ཉམས་གསལ་
བར་བྱེད་པའི་ཆོག་གི་སྦྱོར་བ་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར། དཔེར་བརྗོད་ན།

ཅ་བར། གང་གིས་ནག་མོ་བདག་མདུན་ནས། །

སྒྲ་ནས་བཟུང་སྟེ་བྲངས་གྱུར་བ། །

བསྒྲན་དཀའ་སྒྲིག་ཅན་ཐོབ་པ་འདི། །

སྐད་ཅིག་འཆོ་བར་འགྱུར་རམ་ཅི། །

ཞེས་བ་འདི་སྐྱབ་བསེང་གི་བྱ་ལྟའི་ཡ་གྲུལ་འཛིགས་སྟེ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆུང་མ་དེ།
རྒྱལ་པོ་བསྒྲན་དཀའ་ཞེས་བྱ་བ་དེས། འཛིགས་སྟེའི་མདུན་ནས་ཁོ་མོའི་སྐྱ་ནས་
བཟུང་སྟེ་དུད་ཅིང་བྲངས་པར་གྱུར་པ་ལ། འཛིགས་སྟེ་སྟོང་ནས་ཁྱོས་ཏེ་རྒྱལ་པོ་
བསྒྲན་དཀའ་ལ་ཡ་ལན་བྱས་ཏེ། ཉེས་ཅན་བསྒྲན་དཀའ་འདི་ཁོ་པོའི་ལག་ཏུ་ཐོབ་པས།
ད་ནི་སྐད་ཅིག་ཅམ་ཡང་འཆོ་བར་མི་འཇུག་པར་ད་ལྟ་ཉིད་དུ་གསལ་བར་བྱའོ་ཞེས་
འཛིགས་སྟེ་ཁྱོས་ནས་བསྒྲན་དཀའ་བསལ་བ་ཡིན་པས། དེ་གསོད་ཁ་མའི་གནས་
སྐབས་ཀྱི་འཛིགས་སྟེ་ཁྱོས་པའི་དྲག་ཤུལ་གྱི་ཉམས་ཆོག་གི་ལམ་ནས་ཐོན་པ་འདི་
དེའི་ལོ་རྒྱུས་ལ་སྦྱར་བ་ཡིན། ཡིད་ཀྱི་ཁྱོད་ཅམ་ནི་བསམ་པ་འམ་ནང་གི་འགྱུར་བ་

ཡིན་ལ། དེ་འཕེལ་བའི་ཕྱི་ལུས་ངག་གི་ཉམས་ཏེ། སྤང་མིག་དང་། ཁྲོ་གཉེར་དང་། ང་
རོ་སྒྲོགས་པ་ལ་སོགས་པའི་དྲག་པོའི་ནམ་འགྲུར་གྱི་ཉམས་ལ་དྲག་ཤུལ་ཞེས་བྲ་
བས། འདིར་ཁྲོ་བ་འཕེལ་བའི་བསམ་བ་དེ་ཕྱི་རོལ་ལུས་ངག་ཏུ་དྲག་ཤུལ་གྱི་ཉམས་
སྤྱ་ཤར་བ་གསལ་བར་བརྗོད་བ་ལྟ་བུའོ།

(ག) ལོག་པར་འཁུ་བའི་ས་སྤྱིའི་དཔོན་ཆེན་སོགས།

གཞོམ་ཕྱིར་པག་མོ་བྲ་བའི་སྤེ་སྤིང་གྱི།

དབྱང་ཆོགས་གོ་གྲོན་རྣོ་བའི་མཆོན་ཐོགས་ཏེ།

སོད་རྒྱུ་བ་སྤྱ་ཡིས་གནམ་ས་རལ་སྟམ་བགྱིད།

ཅེས་བ་ས་སྤྱ་བདག་ཆེན་གྱི་སྤས་སྒྲ་མ་དམ་བ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་
དུས་སྟེ། ས་སྤྱིའི་དཔོན་ཆེན་རྒྱལ་བཟང་དང་། པག་བྲའི་**“ཁྲི་དཔོན་ཉེ་སི་རུ”**¹བྱང་
ཆུབ་རྒྱལ་མཆོན་བར་མ་ཐུན་བར་ས་པག་བར་གཤུལ་འབྱེད་དྲག་པོ་བྲས་མཐར་
པག་བྲ་རྒྱལ་བའི་ལོ་རྒྱུས་ལ་སྤར་ཏེ་གསུངས། འདིར་ཤིན་ཏུ་ཁྲོ་བའི་བསམ་བ་དེ།
ཕྱི་ལུས་གྱི་གཤུལ་འབྱེད་དང་། སོད་རྒྱུ་བ་གྱི་སྤྱ་དང་བཅས་པའི་དྲག་པོའི་ཉམས་
གསལ་བར་རོམ་བ་སྟོན་པའི་ཆོག་འདི་ལྟ་བུ་ཡིན།

(བ) རབ་འཛིགས་བདུད་གྱི་མགོན་པོ་སང་གའི་ཞལ།

དམར་བའི་སྤྱན་གསུམ་ཡོན་པོར་ལྟ་བ་ཡི།

མདུན་སར་ཉམས་པ་བདུན་ལྟན་བསྟན་པའི་དགྲ།

སོག་རྩ་རྩེར་སོང་ཡང་ཆུགས་སམ་ཅི།

ཞེས་མཁའ་འགྲོ་མ་སང་གོ་གཞོན་པ་ཅན་ལ་སྤར་ཏེ་གསུངས་པས། ལྟ་དེ་རབ་

1 * མ་དབེན། “ཁྲི་དཔོན་ཉེ་སྟེ་སྤྱི” ཞེས་བཞོད་འདུག་ཡུང་དུང་དཀར་ཆོག་མཛོད་ལས་བྱང་བ་ལྟར་བཅོས་བའོ།

རྒྱ་ཁྲོས་པའི་ཉམས་སྦྱོར། ཞལ་རབ་རྒྱ་གདངས་ཤིང་དམར་བའི་སྦྱོར་གསུམ་གྱིས་སྤང་མིག་
རྒྱ་ལྟ་བའི་མདུན་དུ། དམ་ཆོག་སོགས་ཉམས་པའི་བསྟན་དག་གདུག་པ་ཅན་དག་གི་
སོག་ཅ་འཆི་བ་མེད་པའི་རྩོམ་ལྟ་བུར་གྱུར་ཀྱང་རང་ཚུགས་གཤམ་ཡོད་པ་སྟེ། རྒྱ་བུ་
བསྟན་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཞེས་སྟགས་རབ་རྒྱ་ཁྲོས་པའི་ཕྱི་རོལ་ལུས་ཀྱི་ཉམས་སྦྱོར་
མིག་རྒྱ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པའི་ཆོག་གསལ་བར་རྩོད་པ་ལྟ་བུ་ལོ། །

ཡང་ན། དཔལ་རྒྱལ་དེགས་པས་རབ་སྦྱོར་གེ་སར་སྦྱིང་། །

ཁྲོས་པའི་དམར་རྒྱུ་སྤང་མིག་ཆེར་བཟད་ཅིང་། །

དག་འཐབ་ལས་ལ་བྱང་བའི་ཅལ་དག་ཡིས། །

རྩོམ་པའི་མདུན་ཐུང་བདུན་གྱི་སྦྱིང་ལ་བསྟན། ། ཅེས་པ་ལྟ་བུ་ལོ། །

གསུམ་པ་སྦྱོར་བ་འཕེལ་བ་དཔལ་བའི་ཉམས་སྦྱོར། རང་ཉིད་ཀྱི་བྱ་བ་དེ་འགྲུབ་
ལོས་པའི་རྒྱ་བྱང་པར་བ་ཞིག་སྦྱོར་བུ་མ་བསྟན་པས་པར། དེ་བའི་དོན་ཆེན་པོ་འགྲུབ་
པའི་སྦྱོར་བུ་ཀྱིས། བདུན་སྦྱོར་བྱང་བུ་འཕགས་པ་འཕེལ་བའི་ཕྱི་རོལ་ལུས་དཔལ་
བའི་ཉམས་སྦྱོར་གསལ་བར་སྦྱོར་བའི་ཆོག་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

ཅ་བར། མཆོར་བཅས་ས་ལས་མ་རྒྱལ་ཞིང་། །

རྣམ་མང་མཆོད་སྦྱིན་མ་བྱས་ལ། །

སྦྱོང་ལ་ཁོར་རྣམས་མ་སྦྱིན་པར། །

ས་སྦྱོང་བུ་བདག་ཇི་ལྟར་འགྱུར། །

ཞེས་རང་ཉིད་ས་སྦྱོང་རྒྱལ་བོ་ཆེན་པོར་འགྱུར་བའི་རྒྱ། རྒྱ་མཆོ་བཞི་དང་
བཅས་པའི་ས་གཞི་ཆེན་པོ་ལས་དཔུང་གི་སྦྱོར་བུ་ཀྱིས་མ་རྒྱལ་ཞིང་། རྣམ་པ་མང་
བོའི་མཆོད་སྦྱིན་ཀྱང་མ་བྱས་ལ། སྦྱོང་བ་རྣམས་ལ་གང་འདོད་ཀྱི་ཁོར་རྣམས་ཀྱང་མ་

འིན་པ་སྟེ། རྒྱ་ཆོགས་དེ་ག་མ་བསྐྱབས་ཀྱང་། དཀའ་ཆོགས་ཅི་ཡང་མེད་པར་སྒོ་བྱར་
 ཏུ། བདག་ཀྱན་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་ས་སྒྲོང་ཉིད་ཏུ་གྱུར་པ་འདི། ཨེ་མ་ཇི་ལྟར་
 གྱུར་པ་སྟེ་འདི་འབྲ་ཞིག་འདིག་ཉེན་ན་སྲིད་དམ། ཞེས་རང་ཉིད་ཁོ་ནའི་རྒྱས་མཐུ་
 མཚུངས་སྒྲ་མེད་པའི་སྟོབས་གིས་རྒྱལ་བོར་གྱུར་པའི་སྟོ་བ་དང་ར་རྒྱལ་གྱི་བསམ་པ་
 དེས། ཕྱི་རོལ་གྱི་ཉམས་དཔལ་བའི་རྣམ་འགྱུར་བསྟན་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལྟ་བུ་ནང་གི་
 སེམས་མ་ཞུས་པར་སྟོབས་དང་ལྡན་པའི་སྟོ་བ་བྱད་པར་འཕགས་པའི་བསམ་པ་འདི་
 ལས། སེམས་གཟེངས་སུ་མཐོ་བ་སེང་གོ་ལྟར་དཔལ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་ཉམས་
 ལྟན་ཏུ་འགྱུར་ཚུལ་ནི། བྱང་གི་སེམས་མི་སྟོ་ཞིང་ཞུས་པ་ལྟ་བུ་ལ་དཔལ་བའི་ཉམས་མི་
 འོངས་ཤིང་། འདོད་པ་ལྟར་འབྱུང་བས་སེམས་ལ་སྟོ་བ་འཕེལ་བ་དང་། སྟོབས་དང་
 ཡོན་ཏན་སོགས་འབྱོར་བའི་སེམས་གཟེངས་སུ་མཐོ་བ་ལ་དེགས་བའམ་ར་རྒྱལ་
 གྱིས་དཔལ་བའི་ཉམས་འོངས་པས། སེམས་དེས་བསྐྱེད་པའི་ལུས་ངག་གི་ཉམས་
 འགྱུར་ལ་དཔལ་ཉམས་ཞེས་ཐ་སྙད་མཛད། འགྲེལ་བ་འདོད་འཛོར་སྟོ་བའི་བདག་ཉིད་
 ཅན་ནི་དཔལ་བ་སྟེ། ཞེས་དང་། གཞན་ཡང་སྦྱིན་པ་ལ་དཔལ་བ་དང་། ཆོས་ལ་དཔལ་
 བ། གཡུལ་ལ་དཔལ་བ་ཞེས་རྣམ་གངས་གསུམ་གསུངས་པས། སེར་སྣ་མེད་པར་
 སྦྱིན་གཏོང་དང་། མཆོད་སྦྱིན་བྱེད་པ་སྦྱིན་པ་ལ་དཔལ་བ། རྒྱལ་ཁྲིམས་དང་དཀའ་
 ཐུབ་སོགས་ལ་འདིགས་པ་མེད་པར་བཟོད་སྟན་རྒྱས་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་དཔལ་བ། གཡུལ་
 འོར་དགྲ་ལ་འཐབ་པ་དང་གཅན་གཟན་སོགས་ལ་འདིགས་པ་མེད་པ་ནི། གཡུལ་གྱི་
 དཔལ་བའམ་འདིག་ཉེན་གྱི་དཔལ་བ་ཡིན་པར་གསུངས། འདིར་རྒྱལ་ས་ཐོབ་པ་ལ་སྟོ་
 བ་བྱད་པར་ཏུ་འཕགས་པ་དེ་ནི། འདིགས་པ་མེད་པའི་དཔལ་བའི་ཉམས་སུ་གྱུབ་པ་
 ཡིན། འོན་ཀྱང་དཔལ་བའི་ཉམས་གང་ལའང་སྦྱར་ཆོག་གོ།

(ག) བཟོད་དཀའ་ལམ་དུ་དཀའ་བ་བརྒྱ་ཕྱག་གིས། །

འཕགས་ཡུལ་མ་བསྐྱོར་གངས་མེད་པཱི་ཏ། །

ཉེ་བར་བསྟེན་མིན་ཤེས་བྱ་རིག་པའི་གནས། །

སྤྱི་བའི་དབང་ཕྱག་ཚེས་སྐྱོང་བཟང་པོའི་ཞབས། །

ཞེས་དཀའ་སྤྱད་དུ་མས་ལམ་བཟོད་པར་དཀའ་བའི་འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་འང་
མ་བསྐྱོར་བས། འཕགས་ཡུལ་གྱི་པཱི་ཏ་མང་པོ་ཡང་བཤེས་གཉེན་དུ་མ་བསྟེན་པར།
བད་སྐྱོད་གཞུང་ཕྱགས་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་བྱ་རིག་པའི་གནས་ལྷ་སྤྱི་བ་ལ་ཐོགས་པ་
མེད་པའི། ལྷ་ལྷ་ཚེས་སྐྱོང་བཟང་པོ་ནི། འཕགས་ཡུལ་དུ་མ་བཟོད་ཀྱང་མཁས་པའི་
བ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པས་ཕྱགས་སུ་གཟེངས་སུ་མཐོ་བ་དང་། སྤྱོ་བ་འཕེལ་བའི་རང་
བཞིན་དེའང་བྱི་རོལ་ལུས་ངག་གི་རྣམ་འགྲུར་དབང་བའི་ཉམས་དང་ལྷན་བ་གོ་བར་
བྱེད་བ་ལྟ་བུའོ། །

(ང) ལོ་མང་སྐྱབ་པའི་ཁང་བར་མ་ཡིབ་ཅིང་། །

རྒྱའི་ཐེང་གོག་ཟད་ཟད་མ་མཉེས་ལ། །

རལ་བའི་ཁུར་དང་སྤྱི་རའི་རྒྱན་མེད་པར། །

བསྟན་དག་མིང་ཅམ་ལྷག་མར་བྱས་འདི་ཅི། །

ཞེས་ལོ་མང་བོར་སྐྱབ་ཁང་ངམ་མཚམས་ཁང་དུ་ཡིབ་ནས་མ་བསྐྱོད་ཅིང་།
རྒྱའི་ཐེང་བ་ཟད་ཟད་ལ་མཉེས་པའི་ཕྱགས་གངས་ཁོ་ན་གསོག་པ་ལ་ཡང་མ་འབད།
རལ་བ་ཆེན་པོ་དང་སྤྱི་ར་ཨག་ཚེས་རབ་ཏུ་རྒྱས་པའི་བཟླེད་ཉམས་སོགས་གཉན་པོའི་
བཟོ་ལྟ་བྱི་རོལ་ཏུ་རོལ་མེད་པ་སྟེ། དག་པོའི་ལས་སྐྱོར་ལ་མ་འབད་པར་ཡུལ་ལ་སྤྱི་
ཇི་ཁོ་ན་སེམས་པས། བསྟན་དག་ལྷག་མེད་དུ་བཏང་བས། ཡིད་སྤྱོ་བ་དང་སེམས་

གཟེངས་སུ་མཐོ་བའི་ར་རྒྱལ་གྱི་དཔའ་ཉམས་དེ་ཕྱི་རོལ་ལུས་ངག་གི་ནམ་བུ་ཤར་གསལ་བར་བརྟེན་བ་ལྟ་བུ་ཡིན། ཆོག་འདིས་ནི་གཉན་པོར་རྫོམ་བའི་སྐགས་འཆང་ཞིག་ལ་རྩར་བ་མཛད་བ་ཡིན་པར་གསུངས།

ཡང་ན། སྦྱོར་བ་ལོག་པའི་གཡུལ་གྱིས་འཕྲོག་མིན་ཞིང་།

གཡོ་ཐབས་སྤྱི་བའི་ཆོག་གིས་བྱིད་མིན་པར།

མངེས་པ་འབྲམ་ལྷན་དེ་བའི་སྤྲེག་མོ་མཆོག་།

མངའ་པོར་ཐོབ་པས་ཁོར་བཟང་དེགས་པས་སྦྱོས། །ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ།

བཞི་བ་སྤྱི་རན་འཕེལ་བ་སྦྱང་རྩེའི་ཉམས་ནི། སྤྱག་བསྐལ་དག་པོ་སྦྱང་བའི་ཡུལ་དང་ཐང་བའི་སྤྲོབས་གྱིས། བད་དུ་སྦྱང་རྩེ་ཆེན་པོ་རྒྱས་པའི་ཕྱིའི་ནམ་འགྲུལ་གིན་ཏུ་བཅེ་བའི་ཉམས་གསལ་བར་སྦྱོན་བ་ཞིག་ལ་བེད། དཔེར་ན།

རྩ་བར། ལུས་འཇམ་གང་ལ་བད་མ་ཡི།

མལ་སྟན་དག་ཀྱང་རྩལ་བྱེད་ན།

སྤྱ་མོ་དེ་ནི་རོ་ཁང་དག།

བསྐྱེག་བྱ་ལྷན་པར་རི་ལྟར་ཉལ།

ཞེས་ལང་ཆོ་རྒྱས་པའི་ལུས་འཇམ་གིང་མངེས་པའི་གཞོན་གཤམ་རྒྱལ་བོའི་བཅུན་མོ་སྟེ། བསྐྱེད་འདབ་མ་འཇམ་པ་ལས་མལ་སྟན་བྱས་བ་དག་ཀྱང་རེག་བྱ་གིན་ཏུ་རྩལ་བའི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་སྤྱང་བའི་སྦྱིན་ལེགས་མ་དེ། ད་ལྟ་རྒྱལ་བོ་འདས་པའི་གཤམ་སྐྱེག་པའི་རོ་ཁང་མེ་རབ་ཏུ་འབར་བའི་ནང་དུ། གསོན་པོར་ཉལ་བ་སྟེ་རང་ལུས་མེར་སྐྱེག་པ་འདི་ཁོ་མོས་རི་ལྟར་བཟོད་རྒྱས་ཞེས་ཡུལ་དེ་ལ་སྦྱང་རྩེ་རྒྱས་པའི་ཉམས་གསལ་བར་སྦྱོན་བ་ལྟ་བུ་ཡིན། འདི་ཡང་སྦྱོན་ཆད་རྒྱལ་བོ་རྣམས་འདས་རྗེས་སུ།

བརྩམས་པའི་དང་འཁོར་གཡོག་བཅས་གསེན་པོར་དྲུག་གསུམ་མེད་སྟེག་པའི་
ལུགས་སྟོང་ཡོད་པ་དེ་ལ་སྦྱར། འདིར་ཡུལ་སྦྱག་བསྐྱེད་དག་པོས་མཁར་བ་ལ་
སེམས་ནས་མི་བཟོད་པ་སྟེས་བས། བྱི་རོལ་ཏུ་སྤྱིང་རྩེ་རྒྱས་པའི་ཉམས་ཆེག་གི་ལམ་
ནས་གསལ་བར་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན།

(ག) ཅུང་ཟད་བསྐྱབས་ཀྱང་རབ་མྱོངས་ཐོས་དང་བྲལ། །

ཟས་ལོར་ཅ་མ་གྱིས་སྒྲིན་པོའི་འཁོར་ཆོགས་སྦྱད། །

གཞན་གྱི་འདྲེན་པར་རྫོམ་དེའི་རྩེ་འཇུག་རྣམས། །

ལོག་ལམ་དུ་འབྱུང་རྒྱལ་རྣམས་ཐུགས་རྩེས་གཟིགས། །

ཞེས་ཡོན་ཏན་ཅུང་ཟད་བསྐྱབས་ན་འང་། སེམས་རབ་ཏུ་མྱོངས་བས་མི་ཤེས་
ཤིང་། གསུང་རབ་ཀྱན་ལ་ཐོས་པ་མ་བྱས་བས། རྒྱུ་དོར་གྱི་གནས་ཀྱན་ལ་རབ་ཏུ་
མྱོངས་པ། ཁ་ཟས་དང་། རྒྱུ་ལོར་སོགས་འདོད་ཡོན་གྱི་ཐབས་ཁོ་ནས། རྒྱན་ཞིང་
མྱོངས་པའི་འཁོར་ཆོགས་མང་པོ་བསྐྱེད་ནས། རང་གཞན་འཁོར་དང་བཅས་བས་
དཀོར་ལ་བག་མེད་དུ་ལོངས་སྦྱད་དེ་རང་བདེ་འཛིག་རྟེན་ཆོས་བརྒྱད་གྱི་ལོག་སྟོང་
ཁོ་ནས་དུས་འདས་ཀྱང་། ད་དུང་གདུལ་བྱའི་འདྲེན་པར་རྫོམ་པའི་གཡོ་སྦྱར་ཅན། དེའི་
རྩེ་སུ་འཇུག་པའི་རྒྱན་པོའི་འཁོར་ཆོགས་དང་བཅས་པ་ལོག་པའི་ལམ་དུ་འབྱུང་བ་
སྟེ་འབྲམས་པ་རྣམས་ལ། རྒྱལ་བ་རྣམས་གྱིས་ཐུགས་རྩེས་གཟིགས་ཞེས་ཡུལ་ལོག་
པའི་ལམ་དུ་འབྲམ་པ་དག་ལ་མི་བཟོད་པའི་སྤྱིང་རྩེའི་ཉམས་བྱི་རོལ་ལུས་དག་ཏུ་
རྒྱས་པ་གསལ་བོར་སྟོན་པ་ལྟ་བུ་ཡི། །

(བ) དར་ཐབ་མལ་དུ་བདེར་མནལ་རྩ་ཡབ་གྱིས། །

བསེལ་བས་དུས་སྟོང་བ་མའི་དབང་བྱས། །

གཞོན་པ་ལྷག་པར་རྒྱས་གང་མནར་མེད་གྱི།

མེ་ལྷེ་འབྲུག་པའི་ཆལ་དུ་རི་ལྷར་གཟིམས།

ཞེས་དར་གོས་གྱི་མལ་སྟན་དུ་བདེ་བར་མནལ་ཞིང་། ར་ཡབ་དལ་བྱར་གཡོ་བ་
བ་ལས་བྱང་བའི་བསེལ་བའི་རྒྱང་གིས་གཉིད་ལས་སྒྲོང་བའི་རྒྱལ་པོ་གཞོན་ཅུ་ལང་
ཆོ་རབ་དུ་རྒྱས་པ་ཁྲིད་མི་རིང་བར་དཔུལ་བ་མནར་མེད་གྱི་མེ་ལྷེ་རབ་དུ་འབར་བའི་
ནང་དུ་སྒྱུང་བར་འགྱུར་བས། རབ་དུ་ཆ་བའི་མེ་ལྷེ་འབྲུག་པའི་ནང་དུ་རྒྱལ་པོ་ཁྲིད་རི་
ལྷར་གཟིམས་ཞེས་ཡུལ་སྤྱག་བསྐྱེད་དག་པོ་སྒྲོང་འགྱུར་དེ་ལ་མི་བཟོད་པའི་སྟོང་རི་
རྒྱས་པའི་ཉམས་གསལ་བོར་བརྟེན་པ་ལྟ་བུའོ།

ཡང་ན། འཕུར་ལྗིང་ཅི་དགས་རོལ་བའི་རྐང་དུག་ལྷས།

མཛེས་ལྷན་མེ་རྟོག་གསར་བའི་གེ་སར་བཅུད།

འབད་བས་བསགས་པའི་ཞིམ་མངར་སྒྲོང་ཅིའི་མཛོད།

སྒོ་བྱར་བཙུག་པའི་གདུང་བ་བཟོད་དམ་ཅི། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ།

ལྷ་བ་སྤྱགས་པོ་བ་འབེལ་བའི་མི་སྤྱག་པའི་ཉམས་ནི། བཙུག་ཅིང་སྤྱགས་པོ་
བ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བའི་ཡུལ་ལ་བཙུག་པར་ལྟ་བའི་རྣམ་རྟོག་གི་བསམ་པ་དེས་ཕྱིའི་
རྣམ་འགྱུར་ཡང་སྤྱགས་པོ་བ་སོགས་མི་སྤྱག་པའི་ཉམས་སྟོན་པ་གསལ་བོར་བརྟེན་
པའི་ཆོག་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

ཅ་བར། རྒྱ་མས་བརྒྱན་པའི་སྤོན་པོ་རྣམས།

མགོ་མེད་རོ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ།

ལག་པ་སྦྱར་བས་ཁྲིད་དགའི་ཁྲག།

འཕྱངས་ཤིང་འཕྱངས་ཤིང་གར་བྱེད་དོ།

ཞེས་མིའི་རྒྱ་མས་ལུས་བརྒྱན་པའི་སྤྱི་པོ་རྣམས་མགོ་མེད་པའི་རོ་དང་ལྷན་
 ཅིག་ཏུ་ཅེ་ཞིང་། ལག་པའི་ཁྱོར་བས་ཁྱོད་ཀྱིས་བསད་པའི་དགའི་ཁྲག་རྣམས་འཁྲུངས་
 ཤིང་འཁྲུངས་ཤིང་གར་བྱེད་ཅེས་སོ། །འདིས་ཡུལ་བཅོག་ཅིང་སྐྱུགས་བྱོ་བ་སོགས་
 མི་སྐྱུག་པའི་རྣམ་པ་ཡིད་ལ་འཆར་བས། ཕྱིའི་ཉམས་སྦྱོར་འགྲེལ་བ་དང་བཟུ་མི་འདོད་
 པ། ཞེ་ལོག་པའི་ཉམས་གསལ་བར་བསྟན་པ་ལྟ་བུ་ཡིན།

(ག) མི་གཙང་གར་པའི་ལྷན་ལྷན་ལ། །

སྤྱང་བུས་ལྷག་ཅིང་ལུས་ལ་འགོས། །

ལས་འབྲས་མི་ཤེས་བྱ་བཏང་འགལ། །

འབྲུལ་ཞིག་ཡིན་ཞེས་བཤད་གཅི་ཟ། །

ཞེས་དཔེ་སྤྱང་ནག་གིས་མི་གཙང་པའི་ལྷན་ལྷན་ཟ་ཞིང་མི་གཙང་བ་ལུས་ལ་
 འགོས་པ་དེ་དང་མཚུངས་པར་ལས་འབྲས་མི་ཤེས་པའི་བྱ་བཏང་བ་ལ་ལས། འབྲུལ་
 ཞིག་ཅེས་རྣལ་འབྱོར་བ་མ་ཡིན་བཞིན་དུ་རྣལ་འབྱོར་བར་རྣོམ་པའི་བྱ་བ་ཆེན་གྱི་སྤྱོད་
 པ་འཛིན་པའི་གཡོ་ཟོལ་གྱིས། བདུད་ཅེ་ལྷ་ལ་དངོས་སུ་ལོངས་སྤྱོད་པ་སྟེ་བཤད་གཅི་
 ཟ་ཞེས་སྐྱུགས་བྱོ་བའམ་ཞེ་ལོག་པའི་ཉམས་བཞེད་པ་ལྟ་བུ་ལོ། །

(ང) སྤྱ་བརྗེས་ལུབ་ལྟར་རབ་གདངས་ཁ་ཡི་སྒོར། །

རང་གི་ནང་ཁོལ་ཕྱིར་ལྷུང་སྤྱར་ཟ་བའི། །

རོ་ལངས་ཆོགས་རྣམས་མེར་སྐྱེའི་ཁྲད་པ་དག །

ལུག་ཀྱང་འབྲམས་ཤིང་འབྲམས་ཤིང་གར་བསྐྱར་རོ། །

ཞེས་སྤྱ་བརྗེས་ཤིང་ཁ་རབ་ཏུ་གདངས་ནས། རང་གི་ནང་ཁོལ་རྒྱ་མ་དོན་སྤྱིང་
 སོགས་ཕྱིར་ལྷུང་བ་ཡང་སྤྱར་ཟ་བའི་རོ་ལངས་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་ཁྲད་པ་ཕྱི་རོལ་ཏུ་

ལྷག་བཞེན་དུ་འབྱམས་ཤིང་འབྱམས་ཤིང་སྟེ། གར་བསྐྱར་རོ་ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡིད་
དུ་མི་འོང་ཞིང་སྐྱགས་སྟོ་བའི་རྣམ་པ་དེས་སྤྱི་རོལ་ཏུ་ཉ་ཅང་མི་སྐྱག་པའི་ཉམས་
གསལ་བར་མཆོན་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། མཁས་པའི་དབང་བོ་རྩེ་ཞབས་བྱང་བས་མཛད་པའི་
རྒྱན་འདིའི་དཔེར་བརྟེན་ནི།

བཤང་གཅི་འདས་དུ་བཞུར་བའི་མི་གཅང་ཁོད། །

ཁ་ཟས་འཆོལ་བའི་སྤང་ནག་འཕུར་བའི་བྲ། །

ཞལ་ཟས་རོ་བརྒྱ་གཏམས་པའི་སྟོང་མཆོག་ཏུ། །

སྟེབ་པའི་རོ་དང་ལྷག་ཅིག་ཆེས་ཆེས་ཟ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

ཡང་ན། ཤ་ཁག་ཟས་ཀྱིས་མ་ཆོས་སྟོས་བྱེད་ཆང་། །

འཐུངས་ཤིང་ཡང་ཡང་བསྐྱགས་ཉེ་ར་རོའི་དང་། །

ཁ་སྒྲིའི་ཆུ་ཡི་ཟེགས་མ་འཐོར་བཞེན་དུ། །

ལབ་རོལ་དབྱངས་སུ་བྱེར་ནས་གར་བྱེད་དོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

དུག་པ་དགོད་སྟོ་བ་འཕེལ་བྱེད་བཞད་གད་ཀྱི་ཉམས་ནི། དགོད་སྟོ་བའི་ལུས་
ཞིག་མཐོང་བའི་རྒྱན་ཀྱིས་ནང་དུ་དགོད་སྟོ་བ་འཕེལ་བའི་རྣམ་འགྲུར། སྤྱི་རོལ་ཏུ་
འཛུམ་པ་དང་ཐལ་མོ་དེབ་པ་དང་བཞད་གད་སོགས་ཀྱི་ཉམས་སྟོན་པའི་ཆོག་སྟོར་ལྟ་
བུ་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

རྩ་བར། སོགས་མོ་མེ་ཉོག་མ་རྟིངས་མ། །

ཁོད་ཀྱི་རྩ་མའི་རོས་ལ་ནི། །

སེན་རྩེས་གསར་བ་ཆགས་པ་འདི། །

སྟོད་གཡོགས་ཀྱིས་ནི་སྤྱི་བ་བར་མཛོད། །

ཅེས་སྐྱེས་བུ་གཟུགས་ངན་ཞིག་ལ་གཟུགས་བཟང་ཞེས་གོ་སྟོན་ནས་འཕོད་
 བ་ལྟར་བྱད་མེད་ཅིག་སྐྱེས་པ་དང་ལྟན་ཏུ་ཅེས་ཤིང་སྤྱད་པས་བྱད་མེད་དེའི་ལུས་ཀྱི་
 རྒྱན་ཏུ་བཏགས་པའི་མེ་ཏོག་རྣམས་རྩིངས་པར་གྱུར་པ་ལ་གྲོགས་མོ་མེ་ཏོག་མ་
 རྩིངས་མ་ཞེས་བཞད་གད་ཀྱི་ཕྱིར་ཏུ་བོས་ནས། ཁྱོད་ཀྱི་བུ་མའི་རོས་ལ་གྲོགས་ཀྱིས་
 འབྱུང་པའི་སེམས་མའི་རྗེས་གསར་བ་ཆགས་པ་འདི་གཞན་གྱིས་མི་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཏུ་
 སྟོད་གཡོགས་ཀྱིས་སྐྱེབ་པར་མཛོད་ཅེས་ནང་ཏུ་དགོད་སྟོབས་འགྱུར་བ་ཕྱི་རོལ་ཏུ་
 བཞད་གད་ཀྱི་ཉམས་སྦྱོར་ཐོན་པ་གསལ་བོར་བསྟན་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ལ་འབྲེལ་བ་ལ་
 ལམ། མེ་ཏོག་ཅེས་པ་རྒྱན་གྱི་མེ་ཏོག་ཏུ་མི་འདོད་པར་མེ་ཏོག་མ་རྩིངས་མ་ཞེས་སྐྱེས་
 བུས་ལོངས་མ་སྤྱད་པ་ཡིན་པ་སྐོད་ཏུ་བོས་པ་ལྟ་བུར་བཤད་པའང་ཡོད།

(ག) འཁོར་བར་ཡིད་འབྱུང་བྱ་བ་བཏང་བའི་ཚུལ། །

དུག་གསུམ་སྟོན་ལྟར་སྤྲོད་པའི་སྟོམ་ཆེན་ཁྱོད། །

མིག་བྱར་ཉི་མའི་བཞིན་ལ་ནན་ཏན་ཏུ། །

ལྟ་ཆེ་བྱིས་བདག་འགའ་ཞིག་གད་མོ་སྟོ། །

ཞེས་འཁོར་བ་ལ་ཡིད་འབྱུང་ཞིང་ཆེ་འདིའི་བྱ་བ་བཏང་བའི་ཚུལ་གྱིས་དབེན་
 པའི་གནས་རི་ཁྱོད་ལྟ་བུར་བསྟན་ཅིང་། དུག་གསུམ་སྟོན་གྱི་འབྱུང་གནས་སུ་སྤྲོད་པ་ལ་
 མཁས་པའི་སྟོམ་ཆེན་པ་ཁྱོད། རང་གི་ཡོན་བདག་གི་བྱིས་ཏུ་སྐྱེས་སྐྱབས། ཁྱོད་ཀྱི་
 མིག་བྱར་གྱིས་ཉི་མའི་བཞིན་ཏེ། བྱད་མེད་ཀྱི་གདོང་ལ་ནན་ཏན་ཏུ་བསྟན་པའི་
 ཆགས་པའི་རྣམ་འགྱུར་བསྟན་པའི་ཆེ། བྱིས་བདག་འགའ་ཞིག་ལ་ཁྱོད་ནས་དགོད་སྟོ་
 བ་འཕེལ་བའི་རྣམ་འགྱུར་ཕྱི་རོལ་ཏུ་བཞད་གད་དམ་གད་མོ་ཤོར་བ་ལྟ་བུའི་ཆོག་
 གསལ་བར་བཛོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

(བ) ཆངས་པར་སྒྲོད་ལྷན་ཁྱོད་ཉིད་ལེ་ཁུན་གྱི། །

ལོ་མར་དབྱེས་པའི་མེ་ཉྒྱག་ཐོས་པ་འཛིན། །

སེར་སྒྲུང་ཁ་དོག་མ་ཐུན་པར་རང་རིགས་ཀྱང་། །

ཅོད་པན་སྒོ་ཐེམ་མཛེས་པས་སྒྲིབ་པར་མཛོད། །

ཅེས་མི་ཆངས་པར་སྒྲོད་པ་ལ་ཆངས་པར་སྒྲོད་པ་ཞེས་འབྲུ་སྒྲོད་དམ་ཅེད་
མོའི་ཉམས་གྱིས་ཐོས་ནས། ཁྱོད་ནི་ལེ་ལོ་མ་ཞེས་བྱ་བ་ཁན་མོ་ཞིག་ལ་དབྱེས་ཤིང་
མེ་ཉྒྱག་ནི་ཁྱོད་གྱི་ཉེ་གནས་སམ་རང་གི་བྱ་ཡིན་པས། དེའི་རྣ་བ་དང་ཁྱོད་གྱི་རྣ་བའི་
མདོག་སེར་སྒྲུ་ཡིན་པ་དང་། དབྱེབས་མ་ཐུན་པའི་སྒྲུབས་གྱིས་རང་གི་རིགས་ཡིན་
ཀྱང་། གཞན་གྱིས་མཛོང་ན་ངོ་ཆ་བའི་གནས་ཡིན་པས་འབྲུག་པའི་ཞུ་སྒོ་ཐེམ་མ་དེས་
ཁྱོད་གྱི་ཉེ་གནས་སམ་བྱ་དེའི་རྣ་བ་སྒྲིབ་པར་མཛོད། ཅེས་བོད་མཁས་རང་ཉིད་གྱི་གྲ་
བ་འབྲུག་པའི་སྒྲ་ཁན་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ལ། སྒོག་ཏུ་ལེ་མ་ཟེར་བའི་ཁན་མོ་ཞིག་ཡོད། དེ་
གཉིས་ལ་བྱ་ཞིག་ཡོད་པ་སྒྲ་ཁན་དེའི་ཉེ་གནས་སུ་བསྐྱད་དེ་སྒོག་བསྐྱབས་ཤིང་
གཡོག་ཏུ་བཀོལ་འདུག་པ་དེ་ལ་བཤད་ཟེར་བའི་གསུང་རྒྱན་ཞིག་ཡོད། མེ་ཉྒྱག་ཐོས་
འཛིན་ནི་བྱའམ་ཉེ་གནས་དེའི་རྣ་བ་ལ་གོ་དགོས། འབྲུག་ཞུ་སྒོ་ཐེམ་མ་ནི་སྤྱད་སོག་
དང་བོད་ཡུལ་སོགས་ན་ཡོད་པར་གྲགས། ཡང་གསུང་རྒྱན་གཞན་ཞིག་ལ་བོད་པ་
ཆོས། རབ་བྱུང་གི་གཟུགས་ཅན་སྒོ་མ་པ་བཏང་བ་ཆོའི་རྣ་བ་སེར་པོ་ཡིན་ཞེས་བཤད་
པས་དེ་འདྲ་ལ། རྣ་བ་སེར་སྒོག་ཅན་ཞེས་ཀྱང་འབོད་པར་གྲགས། ཡང་ཤིང་ལེ་ཁུན་
ཞེས་པ་ཇ་སྒོང་སྟེ། མེ་ཉྒྱག་དང་ལོ་མ་སེར་པོར་ཡོད་པས་ཆངས་པར་སྒྲོད་པ་ཁྱོད་ནི་
ཤིང་ལེ་ཁུན་གྱི་ལོ་མ་ལྟ་བུའི་སྒྲ་མིན་སེར་མིན་ལ་ཐུགས་དབྱེས་པ་འཕམ། ཤིང་དེ་ལས་
གྱེས་པའི་མེ་ཉྒྱག་སེར་པོའི་མདངས་ཅན་གྱི་ཐོས་འཛིན་ནས། ཁྱོད་གྱི་རྣ་བ་དེ་ཤིང་

དེའི་མེ་རྟོག་དང་ལོ་མའི་ཁ་དོག་སེར་སྒྲུ་དང་མ་ཐུན་པས་རང་རིགས་ཀྱང་གཞན་ལ་
མི་མཛོན་པའི་བྱིར་ཅོད་བན་སྒྲིབ་མཛེས་པ་དེའི་ལྷ་འདབ་མར་པབ་ནས་ན་བ་སྒྲིབ་
པར་མཛོད་ཅིག་ཅེས་གསུང་ཚུལ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད། ལ་ལས་དཔེ་བཟོད་འདིའི་ཆོག་ལོ་
མར་གྲེས་པའི་ཞེས་དང་མ་ཐུན་པ་རང་རིགས་ཀྱང་ཞེས་དག་བཅོས་མཛད་པའང་ཡོད།

ཡང་ན། རྣམ་མང་སྒྲེ་པོའི་དབུས་སུ་སྒྲོས་གར་མས། །

སྒྲ་ཆོགས་གར་དགའི་ཉམས་སྒྲིབས་རབ་ངོམ་ཆོ། །

རབ་མཛེས་དུ་ཀུ་ལ་ཡི་སྒྲིབ་གཡོགས་མཆོག །

འཆིང་བྱེད་དར་གྱི་སྒྲ་རགས་ས་ལ་ལྷང་། །ཞེས་བ་ལྷ་བུའོ། །

བདུན་པ་ངོ་མཆར་འཕེལ་བ་མད་བྱུང་གི་ཉམས་ནི། སྔོན་མེད་པའི་ངོ་མཆར་
པའི་ཡུལ་ཁྱད་པར་ཅན་ཞིག་མཐོང་པའི་སྐྱེན་གྱིས་ཡིད་ལ་ཡ་མཆན་ནས་ངོ་མཆར་
སྒྲེས་པའི་འགྲུར་ལས། བྱི་ཡུས་ཀྱི་ངོ་མཆར་པའི་ཉམས་གསལ་བར་སྔོན་པའི་ཆོག་
ལྷ་བུ་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

ཅུ་བར། དགའ་ཆལ་སྔོན་པ་འདི་རྣམས་ཀྱི། །

འདབ་མ་གསར་བ་གོས་བཟང་དང་། །

མེ་རྟོག་དོ་ཤལ་ལ་སོགས་སྒྲིབ། །

ཡལ་འདབ་ཁང་བར་གྱུར་བ་མཆར། །

ཞེས་སྒྲོ་སྔོན་དུ་བཏང་ནས་བཞོད་པ་ལེགས་པར་བསྒྲིགས་པ་ལྷ་བུ་མ་ཡིན་
པར་ཤིན་ཏུ་ངོ་མཆར་པའི་དགའ་ཆལ་འདིའི་སྔོན་ཤིང་རྣམས་ཀྱི་ལོ་འདབ་གསར་དུ་
འཁྱུངས་པ་རྣམས་གོས་བཟང་བོ་གསར་དུ་བགོས་པའམ་གཡོགས་པ་ལྷ་བུ་དང་། མེ་
རྟོག་གི་སྒྲིབ་པོའི་དོ་ཤལ་གྱི་སྤང་བས་མཛེས་པར་བསྒྲིབ་ཅིང་། ཡལ་འདབ་རབ་ཏུ་

ཀྲུས་པ་ཁང་བཟང་ལྟ་བུར་གྱུར་པའི་ཆལ་འདི་ནི་ཤིན་ཏུ་ངོ་མཆར་བ་ཞིག་སྟེ་སྤར་མ་
མཐོང་བ་ཞིག་གསར་དུ་མཐོང་བ་ལྟ་བུ་ངོ་མཆར་བའི་ནམ་འགྱུར་གསལ་བར་སྟོན་པ་
ལྟ་བུ་ཡིན། འདི་ནི་བྱང་འབགས་ཅན་གྱི་ཡུལ་ཞིག་ལ་ཤིན་ཏུ་ངོ་མཆར་བའི་བསམ་
པའི་འགྱུར་བ་དེའི་ཉམས་སྤྱི་རོལ་ཏུ་ཐོན་པ། དཔེར་ན། བཞིན་དུངས་ཤིང་ཆོམ་པ་
དང་། མིག་མི་གཡེང་བ་དང་། དག་ཏུ་ཨ་ལ་ལ་ལྟ་བུ་བརྗོད་པ་སོགས་ནི་ངོ་མཆར་
བའམ་ཆད་བྱུང་གི་ཉམས་ཡིན། འདིར་མཁས་པ་ལ་ལས། རམ་པའི་ཉམས་ཞེས་དང་།
ཡང་ངམ་པའི་ཉམས་ཞེས་གསུངས་ཀྱང་། སྤྱིར་ངམ་པ། རམ་པ། བརྒྱམས་པ་རྣམས་
དོན་གཅིག་པར་གསུངས་ཏེ། གྲེ་བྲག་རྟོགས་བྱེད་ལས། ཉམས་དགྲའི་ཐད་དུ་བརྒྱམས་
པ་ཞེས་འབྱུང་། ཟ་མ་རྟོག་ཏུ་ཉམ་པའི་རམས་ཞེས་འབྱུང་། དག་སྟོན་ལས། རམ་པ་ནི་
ཁོ་བ་དང་འཇིགས་རུང་གི་དོན་དུ་གསུངས་ཤིང་། ས་བཏ་གྱི་ཆོག་གཏེར་ལས་ངམ་
ཞེས་འབྱུང་བས། དེ་དག་ནི་སྟེང་པའི་ཉམ་པ་དང་། འཇིགས་རུང་གི་དོན་ལ་འཇུག་པ་
སྤྱིར་བཏང་ཡིན་ལ། སྐབས་ལ་ལར་ངམ་པ་དང་། རམ་པ་ངོ་མཆར་བའི་ཉམས་ལ་
འཇུག་པའང་ཡོད་དེ། གསང་འདུས་ཙ་རྒྱུད་ལེའུ་དགྲ་བར། ངམ་ཞིང་མིག་གདངས་
ཏེ་ཞེས་དང་། དེའི་ཐད་ཀྱི་སྟོན་གས་ལས་ཆད་དུ་བྱུང་བའམ་ངོ་མཆར་བ་ཞེས་
གསུངས་ཡོད་པས། ངོ་མཆར་བ་དང་ཉ་ལས་པའི་དོན་ལ་འཇུག་ཀྱང་། སྐབས་འདིར་
ཉམས་གཞན་དུ་འབྱུང་སོ་ཆེ་བས་ཆད་བྱུང་གི་ཉམས་ཞེས་བརྗོད་ན་ལེགས་སོ། །

(ག) སྒོ་བྱར་བདག་ཡིད་མི་ཤེས་ཆོངས་པ་དང་། །

བྲལ་བས་སྒོ་གྲོས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ། །

དབྱངས་ཅན་མགིན་པར་ཆགས་པའི་རྣམ་དབྱོད་འདི། །

ཨ་མ་ངོ་མཆར་ལས་ཀྱང་ངོ་མཆར་ཆད། །

ཅེས་སྤྱོད་ཆད་བདག་ནི་རིག་པའི་གནས་མཐའ་དག་ལ་རབ་ཏུ་སྐྱོངས་ཤིང་
ནམ་དཔྱོད་ཀྱི་སྒྲོ་སྒྲོས་ཤིན་ཏུ་ཆུང་བར་གྱུར་ཀྱང་། ད་ལྟ་སྐྱོ་བར་དུ་བདག་ཡིད་མི་
ཤེས་པའི་སྐྱོངས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་ནས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྲོགས་མེད་དུ་
འཇུག་ཅིང་སྤྱོད་བྱངས་ལྟ་མོ་དབྱངས་ཅན་མ་སྤྱོད་དོས་པ་དག་གི་མགྲིན་པར་
བཞུགས་པ་ལྟ་བུའི་ཅོད་དག་སྤྱོད་པ་ལ་སྒྲོགས་པ་མེད་པའི་ནམ་དཔྱོད་མདུན་དུ་བྱུང་བ་
སྐོབ་པ་འདི་ནི། ཨེ་མ་ངོ་མཆར་ལས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་ངོ་མཆར་རོ་ཞེས། ཤིན་ཏུ་ངོ་མཆར་
བའི་བསམ་པའི་ཉམས་འགྱུར་གྱི་རོལ་ལུས་དག་ཏུ་སྐོབ་པ་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

- (བ) ལྟ་དང་གྲུབ་པས་བསྐྱེད་འོས་དཔེན་པ་འདིས། །
སྐྱུན་སྐྱུག་གོར་མཐོར་བུའི་ཁྱི་འཕང་དང་། །
ཆུ་འཛིན་གདུགས་དཀར་བསེར་བུའི་རྩ་ཡལ་གཡོབ། །
ཉི་ཁྲུའི་འོད་ཟེར་སྤྱོད་མེར་གྱུར་པ་མཆར། །

ཞེས་སྤྱོད་ཆད་གྲུབ་པ་སྐོབ་པའི་ནམ་འགྱུར་བ་དག་གིས་བསྐྱེད་པར་འོས་པའི་
གནས་དཔེན་པ་འདིའི་སྐྱུན་སྐྱུག་བྲག་གི་རི་མོ་ཏུ་ཅང་བརྗོད་ཆགས་པ་འདི་ནི། མོར་
བུའི་ཁྱི་འཕང་བཅེགས་པ་ལྟ་བུ་དང་། བྲག་རིའི་རྩེ་མོ་དགྲུང་དུ་ཐུག་པའི་རྩེར་སྤྱིན་
དཀར་རབ་ཏུ་འཁྲིགས་པ་འདི་གདུགས་དཀར་པོ་བྱུང་བ་དང་། བསེལ་འཇམ་རེག་བྱ་
བདེ་བའི་བསེར་བུའམ་རྒྱང་དལ་བྱར་གཡུག་པ་འདི་བསེལ་བའི་རྩ་ཡལ་གཡོབ་པ་ལྟ་
བུ་དང་། ཉི་ཁྲུའི་འོད་ཟེར་རབ་ཏུ་འཕྲོ་བ་ནི་རང་བྱུང་གི་སྤྱོད་མེ་འབར་པ་ལྟ་བུའི་དཔེན་
གནས་ཤིན་ཏུ་ཉམས་དགའ་བའི་ཡུལ་འདི་ནི་ཨེ་མ་ཤིན་ཏུ་མཆར་རོ། ཞེས་ཡུལ་
དཔེན་པའི་གནས་ལ་ངོ་མཆར་བའི་བསམ་པའི་འགྱུར་བ་གྱི་རོལ་ལུས་དག་ཏུ་གསལ་
བར་སྐོབ་པའི་ངོ་མཆར་བའི་ཉམས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་ན། མི་མེད་དཔེན་སྟོང་སྤངས་ཐང་ཆེན་འདི། །

སྟོ་ལྡང་གཡུར་དུ་བའི་སྤྱུ་གཞོན། །

འབྲུ་དུག་སྟེ་མའི་ཁྲར་གྱིས་རབ་དུད་པས། །

མིག་སྒྲིའི་གན་མཛོད་གཉིས་པར་གྱུར་འདི་མཆར། །ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ། །

བརྒྱད་པ་འཛིགས་པ་འཕེལ་བ་འཛིགས་རུང་གི་ཉམས་ནི། འཛིགས་སྐྱག་སྒྲེ་

བའི་ཡུལ་རམ་ཟེལ་ཅན་མཛོང་བའི་སྟེན་གྱིས་ནང་དུ་ཞེད་སྤང་སྒྲེས་པའི་ནམ་འགྱུར་
ཕྱི་རོལ་དུ་འཛིགས་ཤིང་སྐྱག་པའི་ཉམས་ཐོན་བ་གསལ་པོར་བརྗོད་པའི་ཆོག་ལྟ་བུ་
ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

ཅ་བར། ཅེ་མོ་དག་ལ་མེ་གནས་པ། །

བརྒྱ་བྱིན་གྱི་ནི་དོ་རྩེ་གང། །

འདི་ནི་བྲན་ན་ལྟ་མིན་གྱི། །

བྱད་མེད་མངལ་ནི་ལྷུང་བར་བྱེད། །

ཅེས་ཅེ་མོ་ལས་མེ་རབ་དུ་འབར་བའི་ལྟའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་ལག་གི་བམ་
ཟེ་ཞོ་འཐུང་གི་རུས་བ་ལས་གྲུབ་པའི་དོ་རྩེ་ཅེ་བརྒྱ་བ་འདི་ལྟ་མ་ཡིན་ནམས་གྱིས་
མཛོང་ན་ལྟ་ཅི། དེ་བྲན་བ་ཅམ་གྱིས་གྱང་འཛིགས་ཤིང་སྐྱག་པའི་རྒྱས། ལྟ་མ་ཡིན་གྱི་
བྱད་མེད་དག་གི་མངལ་ན་གནས་པའི་བྱིས་བའང་ལྷུང་བར་བྱེད་དོ་ཞེས་ཡུལ་
འཛིགས་སུ་རུང་བ་ཡིད་ལ་བྲན་པས་བཟོད་པར་དཀའ་བའི་འཛིགས་སྐྱག་སྒྲེས་བ་
ལས། ཕྱི་ལུས་ངག་གི་ནམ་འགྱུར་ལུས་འདར་བ་དང་སྦྱིང་གཡོ་བ་རྟབ་རྟབ་པོར་
གྱུར་བ་སྐྱ་བྱིན་དུ་གཟེངས་བ་སོགས་ཤིན་དུ་སྐྱག་ཅིང་འཛིགས་པའི་ཉམས་གསལ་
བར་སྟོན་བ་ལྟ་བུའོ། །

(ག) ས་ལོས་འཕྲོག་བྱེད་རིགས་པས་བཅོམ་བ་ཡི། །

གྲགས་པ་གངས་ཅན་ལྗོངས་འདིར་འབར་བ་ན། །

བཀའ་བརྒྱུད་པ་རྣམས་བཟོད་མེད་ཆེར་སྤངས་ཤིང་། །

འགའ་ཞིག་རི་¹སྒྲོང་ཉལ་ཡང་སྤྱིང་ཁ་སྤྲིགས། །

ཞེས་ས་སྐྱ་པའི་ཉ་ཀུན་དགའ་བྱུང་མཆོག་གིས་སྐྱ་ཆོད་ཀྱི་རིགས་པའི་ལམ་
ནས་ཐུ་སྤྲིགས་ཀྱི་སྒྲོན་པ་འཕྲོག་བྱེད་དགའ་བོ་དང་ཆོད་པ་བྱས་པས་འཕྲོག་བྱེད་པམ་
སྤྲོས། འོན་ཀྱང་འཕྲོག་བྱེད་རྩ་འཁུལ་གིས་ནམ་མཁའ་ལ་འཕྱར་བས། ས་པཎ་གིས་
སློབ་དཔོན་འདའ་འཕྱར་རོགས་སུ་སྐྱོན་ནས་བཏུལ་ཏེ། རྗེས་སུ་འཕྲོག་བྱེད་དགའ་
བོའི་ཁ་ནས་ཁྲག་བསྐྱུགས་ཏེ་ཤི་བའི་རལ་བ། ས་སྐྱའི་ལྷ་ཁང་གི་ཀ་བའི་བྱུན་དུ་
བཏགས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ལ་སྦྱར་ནས་གསུངས། དེ་ལྟར་ས་པཎ་གིས་འཕྲོག་བྱེད་ཆར་
བཅད་པའི་གྲགས་པ་བོད་གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་འདིར་འབར་བ་ན། བཀའ་བརྒྱུད་པའི་
སྒྲོམ་ཆེན་པ་རྣམས་ཤིན་ཏུ་སྐྱག་ཅིང་བཟོད་ཐབས་མེད་པའི་སེམས་ཆེས་ཆེར་སྤངས་
པར་མ་ཟད། འགའ་ཞིག་ཁོས་ནས་རི་སྒྲོང་དུ་ཉལ་ཡང་སྤྱིང་ཁ་ཤིན་ཏུ་ཆ་བཤམ་
སྤྲིགས་ཞེས་སོ། །སྤྲིགས་ཤིག་ཅེས་པ་ཆ་བོ་སྒྲོམ་ཤིག་ཅེས་པ་ལའང་འཇུག་པར་
དགོ་བཤེས་ཆོས་གྲགས་ཀྱིས་བཤད་དེ་བརྟག་པར་བྱ།

(བ) དུག་ཆེན་འབྲིལ་འདའི་སྐྱ་དང་སྤྱིད་པ་གསུམ། །

ཁམ་དུ་བྱེད་པའི་གངས་ཞལ་ཉ་ཉར་བཞད། །

མཆོན་ཆའི་ཆར་འབབས་ཕྱག་རྒྱ་ཐེལ་གཞོན་ལྷ། །

མཐོང་ཆེ་ཁོ་བོའི་ཆོགས་ཀུན་ལག་ཆ་འབྱུལ། །

1 ལྗོངས

ཞེས་དུག་ཆེན་ནམ་སྐྱལ་ནག་འབྲེལ་བ་འབྲ་བའི་སྐྱ་ཤིན་ཏུ་འཛིགས་ཤིང་
 བརྗེད་པའི་གཟུགས་ཅན་ཁམས་གསུམ་ཟ་བར་བྱེད་པའི་ཁ་རབ་ཏུ་གདངས་ནས་ཏ་
 ཏ་ཞེས་འཛིགས་པའི་བཞད་སྐྱས་ས་གསུམ་གཡོ་བ། བྲག་གི་མཆོན་ཆ་སྐྱ་ཆོགས་ཀྱི་
 ཆར་འབེབས་པའི་བྲག་རྒྱ་ཟེལ་གཞོན་གྱི་སྐྱ་སྟེ་འདི་ནི་ཁོ་ཆོའི་ཡི་དམ་གྱི་སྐྱ་ཞིག་
 ཡིན་ཟེར་བ་དང་། འགའ་ཞིག་གིས་ཏ་མགིན་ཡིན་ཞེས་གྲང་གསུངས། སྐྱ་དེ་མཐོང་ཆེ་
 སྐྱ་གཞན་ནམ་ཁོ་པོའི་ཆོགས་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་རང་གི་ལག་གི་མཆོན་ཆ་
 རྣམས་འབྲུལ་ཞེས་ས་ལ་སྤྱང་བར་བརྗོད་པས། ཡུལ་ཤིན་ཏུ་མི་སྤྲུག་ཅིང་འཛིགས་སྐྱ་
 ཏུང་པའི་སྐྱ་དེ་མཐོང་བས་ནང་སེམས་ལ་འཛིགས་སྐྱག་སྐྱེས་པའི་ཕྱི་དེ་རྣམ་འབྱུང་
 ལུས་པོ་རེངས་པར་གྱུར་ནས་ལག་གི་མཆོན་ཆ་ཡང་སར་སྤྱང་བ་སོགས་འཛིགས་
 ཤིང་སྐྱག་པའི་ཉམས་གསལ་བར་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་ན། དམར་ནག་ཁྲག་གིས་སྐྱགས་པའི་ལྗ་ཟུང་གདོང་། །

སྐྱན་ཅ་དམར་པའི་སྤང་མིག་ཆེར་བགྲད་ཅིང་། །

མི་བཟོད་ཁོག་ཏུ་མ་རུམ་པའི་ཉམས་ལྷན་ཅན། །

འཛིགས་ཏུང་མགིན་བཏུ་མཐོང་བས་སྤྱིང་རྩར་འདུ། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

སྐབས་འདིར་བཤད་པའི་སྐྱེག་སོགས་ཉམས་བརྒྱད་ནི། རྩེ་བྲག་གར་གྱི་
 ཉམས་བརྒྱད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། གནས་དང་། རྟེན་དང་། བསམ་པའི་བྱང་པར་
 བརྒྱད་ལས་སྐྱེས་པའི་ཡིད་ཀྱི་འབྱུང་བ་དེ། ཕྱི་རོལ་ལུས་ངག་གི་ཉམས་སྐྱ་ཆོགས་སྐྱ་
 འཆར་བ་གསལ་བར་སྟོན་པའི་ཆོག་སྐྱན་ངག་གི་ལམ་ནས་ཉམས་དང་ལྷན་པར་སྟོན་
 པ་ཞིག་ཡིན། སྤྱིར་ཉམས་ལ་རྣམ་གྲངས་དུ་མར་གསུངས་པས། གཞན་ནས་བཤད་
 པའི་གར་གྱི་ཉམས་དགུ་ནི་སྐྱེག་པ་དང་དཔལ་བ་མི་སྤྲུག་པ། དགོད་པ་དང་བྲག་ལུས་

འཛིགས་སུ་རུང་བ། སྒྲིང་རྩེ་བ་རྩམ་བ་ཞི་བ་དང་། སྒོ་བ་དཔོན་ར་ལྟ་སས་གོང་གི་
 ཉམས་དགུའི་སྒྲིང་དུ། མཉེས་གཤེན་བ་སྟེ་ཉམས་བཅུའི་ཞེས་བཅུར་བཤད་ཀྱང་། ཞི་
 བ་དང་མཉེས་གཤེན་བ་ནི་ཚོས་ཀྱི་སྟེག་བ་ཉིད་ཡིན་པས་སྟེག་ཉམས་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་
 བསྐྱས་པས་རྣམ་གྲངས་བཟུང་དུ་ངེས་སོ། །ལུང་གཞན་ལས་སྟེག་པའི་རྩེས་སུ་སོང་
 བའི་དགོད་བ་དང་། དག་ལུལ་ལས་སྟེས་པའི་སྒྲིང་རྩེ། དཔའ་བ་ལས་མད་བྱུང་། མི་
 སྐྱག་བ་ལས་འཛིགས་རུང་ཞེས་བཞེར་བསྐྱས་པའང་ཡོད། ས་སྐྱ་དག་ཚོས་ཀྱིས་
 འདྲིའི་རྒྱན་ལྷ་བ་མི་སྐྱག་པའི་ཉམས་ཞེས་གསུངས་"བ"ཁོ་བས་མི་འཐད་པར་འདོད་
 དེ། ཅ་བར། དེ་བཞིན་གཞན་ཡང་རྩམ་བ་དང་། ཞེས་རྩམ་པའི་ཉམས་སུ་གསུངས་བ་
 ལས། མི་སྐྱག་པའི་ཆ་ཅམ་ཡང་མེད་ཅེས་བཤད་ཀྱང་། དཔའ་འགྱུར་ལས། དེ་བཞིན་
 གཞན་ཡང་མི་སྐྱག་དང་། ཞེས་བ་ལྟར། མཁས་བ་སྐྱ་མ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་མི་སྐྱག་པའི་
 ཉམས་སུ་གསུངས་བ་ལྟར་འདོད་དོ། །

བཅུ་དགུ་པ། གཟི་བཙུན་གྱི་རྒྱན་བཤད་པ།

༥ གཟི་བཙུན་གྱི་རྒྱན་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། དཔེར་བཙོན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།
 རྫོང་བྱེད་གྱི་ཆོག་ལ་བཙུན་ཆགས་ཤིང་བྲེགས་པའམ་ར་རྒྱལ་གྱི་ཆོག་གི་ཉམས་གཟེངས་
 སུ་མཐོ་བའི་གཟི་བཙུན་དང་ལྟན་བ་ཞིག་སྟོན་པའི་དག་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར། གཉིས་པ་ནི།

ཅ་བར། བདག་ནི་གཞོད་བ་བྱེད་པོ་ཞེས། །

ཁྱོད་ཀྱི་སྒྲིང་ལ་འཛིགས་མ་བྱེད། །

བདག་གི་རལ་གྱིས་ཕྱིར་ཕྱོགས་རྣམས། །

ནམ་ཡང་གཞོམ་པར་འདོད་མ་ཡིན། །

ཞེས་སྒྲེས་བྱ་དཔལ་ཞིང་བྲེགས་པ་དང་ལྷན་པ་ཞིག་གིས་གཡུལ་ངོར་དག་པོ་
གཞན་དག་ཆར་བཅད་དེ་དག་པོའི་སྒྲག་མ་འགའ་ཞིག་ཐོས་ནས་འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་
འདི་སྐད་དུ། བྱིད་ཅག་རྣམས་ཀྱིས་ད་ནི་བདག་ཅག་གི་སྟོག་ལ་གཞོད་པ་བྱེད་པ་པོ་
ཐོན་བྱུང་སྟུང་ནས་སྤྱིང་ལ་འཛིགས་པར་མ་བྱེད་ཅིག། བདག་གི་རལ་གྱི་འདིས་དག་
པོ་ཁ་བྱིར་བྱོགས་པ་སྟེ་ཐོས་ནས་འགྲོ་བ་རྣམས་ནམ་ཡང་གསོད་པའམ་འཛོམས་པར་
འདོད་པ་མ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་བྲེགས་པས་སྟོས་ཤིང་རྒྱལ་གྱི་ཉམས་དང་ལྷན་པའི་ཆོག་
གཟི་བཟིང་དང་ལྷན་པ་བཟོད་པ་ལྟ་བུའོ།

འདི་ལ་འབྲུག་འབྲེལ་དུ། བདག་གི་རལ་གྱི་བྱིར་བྱོགས་རྣམས་ཞེས་རང་ཉིད་
ཀྱི་རལ་གྱི་བྱིར་བྱོགས་ནས་ཐོས་འགྲོ་བ་རྣམས་ཞེས་རལ་གྱི་དག་པོའི་རལ་གྱི་ལ་
སྒྱར་ནས། རྒྱ་དཔེའི་རལ་གྱི་ལ་རྣམ་དབྱེ་དང་པོ་སྒྱར་བ་དང་ཁུངས་གཏུགས་ཀྱང་།
བོད་སྐད་དུ་དེ་ལྟར་དུ་བྱས་ན་འབྲེལ་མི་ཆགས་ཤིང་ལྷ་བ་ཆེན་པོ་དང་བོད་མཁས་
སྟོགས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ལྟར་སྒྲ་མ་ལྟར་འབྲེལ་ན་ལེགས་སོ།

- (ག) ཁོ་པོའི་མདུན་སར་སྒྲན་ཆོངས་བྱིད་ཅག་རྣམས། །
ཁོ་ལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྒྲགས་པ་ཤིན་ཏུ་ལེགས། །
མཁས་ལ་དོགས་གནས་བྲལ་བའི་གཏམ་འགའ་ཡིས། །
ཉིན་མཆན་མེད་པར་འབྱུང་མོ་ཉུག་ཏུ་འཇུག།

ཅེས་གཞུང་བརྒྱ་སྟེ་བ་ལ་འཛིགས་པ་མེད་པའི་གདེངས་ཐོབ་པ་ཁོ་པོའི་མདུན་
སར་སྒྲན་ཆོངས་པ་བྱིད་ཅག་རྣམས་ཁོ་ལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་འདིར་འོངས་པ་ཤིན་ཏུ་
བཟང་བས། མཁས་པ་རྣམས་ལ་དོགས་པ་དང་བྲལ་བའི་གཏན་ཆོགས་ཀྱི་གཏམ་
འགའ་ཞིག་ལ་བྱིད་ཅག་རྣམས་ཀྱིས་ལན་ཅི་ཡང་སྟེ་མི་ཁུས་པ་མ་ཟད། ཉིན་མཆན་

མེད་པར་སྒྲོ་འདོགས་མི་ཆོད་པར་ཐེ་ཆོམ་གྱིས་རྒྱུད་ཁེངས་པར་འབྲུག་གོ་ཞེས་པ་
རོལ་བོ་གཞན་དག་ཉམ་རྒྱུད་དུ་སྟོན་ཞིང་། རང་གིས་ཤེགས་པའམ་ར་རྒྱལ་གྱི་ཆོག་
གཟི་བཞིན་དང་ལྷན་པར་བཞིན་པ་ལྟ་བུའོ།

(བ) ལུང་རིགས་སྤྱ་བའི་སེང་གོ་ཁོ་བོའི་མདུན།

ཕྱིར་ཁོལ་ལག་ལྷན་སྟོང་གི་སྟེང་འགེམས་ཞེས།

བག་འཁུམས་མི་འོས་ཁོ་བོའི་ཞབས་སྐྱེས་རུལ།

སྤྱི་བོར་འཆང་ནམས་སྟོབས་པ་མཆོག་ཏུ་དགེ།

ཞེས་ལུང་དང་རིགས་པ་སྤྱ་བ་ལ་འདིགས་པ་མེད་པའི་སེང་གོ་ལྟར་གྱུར་པ་ཁོ་
བོའི་མདུན་དུ། ཕྱིར་ཁོལ་ཁོངས་རུལ་ཅན་ལག་ལྷན་ཏེ་སྒྲར་ཆེན་ལྟ་བུ་སྟོང་པ་ག་དུ་
མའི་སྟེང་འགེམས་ཞེས་ཁྱེད་རང་ནམས་སྤྱག་སྟེ་བག་འཁུམས་པ་བྱེད་མི་དགོས། ཁོ་
བོའི་ཞབས་སྐྱེས་པ་རྒྱའི་རུལ་སྤྱི་བོར་འཆང་བ་ནམས་ལ་སྟོབས་པ་མཆོག་ཏུ་
དགེའོ། ཞེས་རང་ཉིད་མཁས་པའི་ར་རྒྱལ་གྱི་ཆོག་གིས་གཞན་སྟེ་ཉམ་རྒྱུད་བར་གྱུར་
པ་དག་ལ་དབུགས་དབྱུང་མཛད་དེ་རང་གཟི་བཞིན་དང་ལྷན་པའི་ཆོག་བཞིན་པ་ལྟ་
བུའོ། །འདི་ལ་གཟུགས་རྒྱན་ཅུང་ཟད་བསེས་ཡོད།

ཡང་ན། འདི་ན་སྟོན་ཆོག་བརྗོད་འབྲུམ་གྱི་སྤྱབས།

སྒྲོ་གྲོས་ཉིད་བྱེད་གཅིག་གིས་ཡོངས་གྲོལ་བ།

མཁས་སྒྲོམ་སྒྲོ་རྒྱུང་བས་ཅ་ཅོའི་སྒྲ།

སྒྲངས་ཏེ་ཟབ་དོན་སྒྲུང་བཅུད་སྒྲངས་ན་བདེ། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ།

དེ་ལྟར་དགའ་བ་དང་ཉམས་ལྷན་གཟི་བཞིན་གྱི་རྒྱན་གསུམ་བཤད་ཅིན་ཏེ།
མདོར་ན། དགའ་བ་ནི་ནང་སེམས་ལ་ཆེས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་དགའ་བ་སྐྱེས་

པ་བརྗོད་པ་དང་། ཉམས་ལྡན་ནི་ནང་སེམས་ཀྱི་དགའ་བ་སོགས་ལས་བསྐྱེད་པའི་
ཕྱིའི་ལུས་ལ་སྒྲེག་སོགས་ཉམས་བརྒྱད་པའི་གང་རུང་ཞིག་གི་རྣམ་འགྲུར་ཐོན་པ་
ཆོག་གི་ལམ་ནས་གསལ་ཐོར་བརྗོད་པ་དང་། གཟི་བརྗོད་ཅན་ནི་ནང་སེམས་ལ་
ཁེངས་དྲེགས་སམ་ང་རྒྱལ་འཕེལ་བའི་ཆོག་གི་ཉམས་ཐོན་པ་སྟེ། རྒྱན་དེ་གསུམ་ག་
ཡང་ཉམས་མི་འདྲ་བ་ལས་སོ་སོར་བྱེས་པའི་སྟན་པའི་ཆོག་བྱད་པར་འཕགས་ཤིང་
ཆེས་སྤུལ་དུ་བྱུང་བའི་རྒྱན་གྱི་དམ་པའམ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །

ཉི་ཤུ་བ། རྣམ་གྲངས་བརྗོད་པའི་རྒྱན་བཤད་པ།

༥ རྣམ་གྲངས་བརྗོད་པའི་རྒྱན་ལ། མཚན་ཉིད་དང་དཔེར་བརྗོད་གཉིས་ལས།
དང་པོ་ནི།

ཅ་བར། འདོད་དོན་དངོས་སུ་མ་བརྗོད་པར། །

དེ་ཉིད་འགྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། །

རྣམ་པ་གཞན་དག་བརྗོད་པ་གང་། །

དེ་ནི་རྣམ་གྲངས་བརྗོད་པར་འདོད། །

ཅེས་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་གང་ཡིན་པ་དེ་ཆོག་ཟིན་གྱི་སྐྱས་དངོས་སུ་མ་
བརྗོད་པར། འདོད་དོན་དེ་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་དུ་ཐབས་མཁས་ཀྱིས་རྣམ་པ་གཞན་དག་
བརྒྱད་ནས་བརྗོད་པའི་དག་ལ་རྣམ་གྲངས་བརྗོད་པའམ་བརྒྱད་ནས་བརྗོད་པའི་རྒྱན་
ཞེས་ཟེར། གཉིས་པ་ནི།

ཅ་བར། ས་སྐྱ་ཀླ་རའི་སྟེ་མ་རྣམས། །

གཞན་གྱིས་གསོས་འདིས་ཟ་བར་བྱེད། །

དེ་ནི་བདག་གིས་བསྐྱོད་པར་བཤི། །

ཁྱོད་གཉིས་དཔ་གྱིས་འདུག་པར་མཛོད། །

ཅེས་ཡུལ་ཞིག་ཏུ། སྐྱེས་པ་ཞིག་དང་བུ་མོ་གཞོན་ནུ་མ་གཉིས་ཀྱིས་གསང་
བའི་གཏམ་སྒྲ་བ་ལ་མཛོན་དུ་བྱོགས་པ་ན། སྐྱེས་བུ་གཞན་ཞིག་ཡོད་པ་དེས་ཤེས་ཏེ།
གཞོན་ནུ་དེ་གཉིས་ཀྱི་བསམ་དོན་སྒྲ་བ་འདི་ཆོག་དངོས་སུ་མ་བཛོད་ཀྱང་། རང་ཉིད་
གནས་དེ་ལས་བྱོལ་བའི་ཕྱིར་དུ་ཐབས་མཁས་ཀྱི་རྣམས་པ་གཞན་ཞིག་བཛོད་དེ། ས་སྐྱ་
ཀླ་ར་ཞེས་ཨ་མ་ཁྱེད་པར་བའི་སྟེ་མ་རྣམས་¹ "བྱ་རྒྱུ་གཞན་དག་གསོ་བྱེད་ཀྱི་ཐས་སུ་
བྱུང་ཡོད་པ་འདི་ཁྱ་བྱུག་འདིས་² ཐ་བར་བྱེད་ཀྱི། དེ་བསྐྱོད་པའི་ཕྱིར་དུ་བདག་འགྲོ་སྟེ།
ཁྱོད་གཉིས་གནས་འདིར་དཔ་གྱིས་འདུག་པར་མཛོད་ཅིག་ཅེས་བཛོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

(ག) དུག་ན་པད་མའི་སྐྱ་བརྟན་ལ། །

ཅ་རྒྱ་གོ་མི་ཁྱོད་ཉིད་ཀྱིས། །

མཆོད་པ་མཛོད་ཅིག་ཆེ་བླ་བྱགས་བདག། །

ཅུང་ཟད་ཕྱི་དུ་སྒྲོངས་རྒྱུའོ། །

ཞེས་སྟོབ་དཔོན་ཅ་རྒྱ་གོ་མི་དང་སྟོབ་དཔོན་ཆེ་བ་བླ་བྱགས་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཅོད་
པ་མཛོད་སྐྱབས། འཕགས་པ་བྱུག་ན་བརྟན་སྟེ་བྱགས་ཐེ་ཆེན་པོས། ཅ་རྒྱ་གོ་མི་ལ་ལན་
འདེབས་རོགས་གནང་བར་ཆེ་བླ་བྱགས་ཐེ་ཆོས་དུ་གྱུར་ཏེ་ཕྱི་བཞེན་བསྟེགས་པ་ན།
འཕགས་པས་ལན་སྟོབ་པ་གཟིགས་པས་ཆེ་བླ་བྱགས་ཀྱིས་འཕགས་པ་ཉི་འོང་མ་མཛོད་

1 * འདི་ལ། དབྱེས་སྐུ་ལས། "གཞན་བྱ་རྒྱུ་གིས་གསུམ་པ་གསོས་པར་བླ་བྱགས་པའི་ཁྱ་བྱུག་འདིས་"ཞེས་དང་། དེ་ཁྱོད་དཔོན་ཆུན་ལས།
"གཞན་བྱ་རྒྱུ་གིས་གསོས་པར་བླ་བྱགས་པ་ཁྱ་བྱུག་འདིས་"ཞེས་དང་། དབྱེས་ཅན་དག་གི་རོལ་མཆོད། "གཞན་བྱ་རྒྱུ་གིས་གསོས་པར་བླ་བྱགས་
པ་ཁྱ་བྱུག་འདིས་"ཞེས་དང་། དབྱེས་ཅན་དབྱེས་པའི་རོལ་མཆོད། "གཞན་ཀྱིས་གསོས་པར་བླ་བྱགས་པ་ཁྱ་བྱུག་འདིས་"ཞེས་བྱང་།

ཅེས་གསོལ་བའི་ལོ་རྒྱུས་ལ་སྦྱར་ཏེ། གྲོ་བ་དཔོན་རྒྱ་གཡས་ཀྱི་འདོད་དོན་དངོས་ནི།
 ཁོ་ལོ་ཐེ་ཆོམ་དུ་སྦྱར་ཏེ་ཅ་རྒྱ་གོ་མིའི་ཕྱི་བཞིན་བསྟེགས་ནས་འབགས་པའི་སྦྱུ་ལ་
 བལྟར་འདོད་པ་ཡིན་ཀྱང་། དོན་དེ་དངོས་སུ་མ་བརྟུང་བར་ཐབས་མཁས་ཀྱི་རྣམ་པ་
 གཞན་ཏེ་བདག་སྒྲོངས་སུ་ཅུང་ཟད་རྒྱའོ་ཞེས་བརྟུང་བ་ལྟ་བུའོ། །

(བ) ཁོ་ལོ་དཔོན་པའི་ཡོན་ཏན་བལྟ་བའི་ཕྱིར། །

ཞག་འགའ་རི་པོའི་སྤུལ་ནས་སྤུལ་དུ་རྒྱ། །

གྲོགས་དག་ཡིད་འོང་བྱིས་འདིར་དུས་དེ་སྤི། །

རྒྱོ་དང་བག་བསྐྱངས་སྟན་ཅིག་བཞུགས་འཆལ་ལོ། །

ཞེས་གཞོན་ཅུ་ལོ་མོ་གཉིས་འདོད་པ་སྦྱོད་ཕྱིར་གཞན་ཞིག་གི་བྱིས་དུ་ལོག་
 པ་ན། བྱིས་བདག་དེས་གཞོན་ཅུ་དེ་གཉིས་ཀྱི་བསམ་པ་ཤེས་ནས་དོན་དེ་འགྲུབ་
 པའི་ཆོག་ དངོས་སུ་མ་བརྟུང་ཀྱང་ཐབས་མཁས་ཀྱི་རྣམ་པ་གཞན་ཏེ་ཁོ་ལོ་ནི་
 གནས་དཔོན་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་བལྟ་བའི་ཕྱིར་དུ་རི་རྒྱང་སོ་སོར་རྒྱ་བས་ཞག་འགའ་
 བྱིས་དུ་མི་སྟེན། གྲོགས་པོ་བྱིས་གཉིས་དེ་སྤི་དུ་རྒྱོ་བདེ་ཞིང་བག་ཐེབས་པའི་རང་
 རས་སྟན་ཅིག་ཏུ་བཞུགས་ཞེས་འདོད་དོན་དེ་འགྲུབ་ཕྱིར་དོན་དེ་དངོས་སུ་མ་བརྟུང་
 པར། རྣམ་པའམ་རྣམ་ཁངས་གཞན་བརྟུང་བ་ལྟ་བུའོ། །རྒྱ་འདི་དང་གོང་གི་བསྐྱུས་
 བརྟུང་དང་། ས་མོ་ཆའི་རྒྱན་གསུམ་འདྲ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། དགྲེས་སྦྱུ་ལས། དང་པོ་
 ནི་དཔེ་ཅན་ལ་བསམ་ནས་དཔེ་བསྐྱུས་པ་ཡིན། གཉིས་པ་ནི་བརྟུང་དང་རྣམ་འགྱུར་
 ཀྱིས་རྟོགས་དགོས། གསུམ་པ་ནི་བསྐྱེབ་བྱའི་རང་བཞིན་དེ་དང་ཆ་མ་སྟན་ཞིང་
 མཚུངས་པའི་སྐྱེབ་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་ཀྱང་འགོད་དགོས་ལ། འདིར་བསྐྱེབ་བྱའི་དངོས་
 པོའི་དོན་དེ་དང་མ་འབྲེལ་ཞིང་མི་མཚུངས་པའི་སྐྱེབ་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་གཅིག་རྣམ་

གངས་སྤུ་བཞོད་པས་མི་འདུའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རྒྱན་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་
སྤུལ་སྤུ་བཤད་པ་ལྟར་ཤེས་སྟེ། །

ཡང་ན། བདག་ནི་ལྷ་རིག་ཤེས་བྱར་སྤངས་པའི་སྟེ། །

རེ་ཞིག་མཁས་པའི་མདུན་ས་དག་ཏུ་རྒྱ། །

དེ་སྲིད་འཕྱོན་མ་ཁྱོད་ནི་རང་ཁྱིམ་དུ། །

ཡིད་བདེ་བག་ཤེབས་རང་ནས་ཅི་དགེས་མཛོད། །ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཉེར་གཅིག་ལ། གུན་པན་གྱི་རྒྱན་བཤད་ལ།

༥ གུན་པན་གྱི་རྒྱན་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། དཔེར་བཞིན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

ཙམ་པ། བྱ་བ་འགའ་ཞིག་ཙོམ་པ་ལ། །

སྤུལ་བ་ཡི་ནི་སྟོབས་ལས་ཀྱང་། །

དེ་ཡི་སྤྱོད་བྱེད་སྤུན་ཚོགས་གང་། །

དེ་ནི་གུན་ཏུ་པན་པར་བཞིན། །

ཅེས་བསྟུན་པར་བྱ་བའི་བྱ་བ་འགའ་ཞིག་ཙོམ་པ་ལ། རང་གི་ལས་དང་བསོད་
ནམས་ཀྱི་སྤུལ་བའི་སྟོབས་ལས་ཀྱང་ལྷག་པའི་བྱ་བ་དེ་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་མཐུན་ཆེན་སྤུན་
སྤུན་ཚོགས་པ་གཞན་ཞིག་སྟོ་བྱར་དུ་བྱུང་བར་བཞིན་པ་སྟོན་པའི་ངག་ལ་ཟེར།
གཉིས་པ་ནི།

ཙམ་པ། ཁེངས་པ་གཞོན་ཕྱིར་དེ་ཡི་ནི། །

ཀྱང་བ་དག་ལ་བྱག་འཛུལ་བ། །

བདག་ལ་པན་ཕྱིར་སྤུལ་བ་ཡི། །

འབྲུག་གི་སྤྱི་ཤོད་གྲགས་པར་གྱུར། །

ཅེས་ཆགས་ལྷན་གྱི་སྤྱི་ཤོད་ཞེས་འདོད་པ་དྲག་པོས་གཟེར་ཏེ་མཛེས་མ་ཞིག་
ལ་འབྲུད་པའི་བྱ་བ་སོགས་བྱེད་པར་ཚུམ་སྐབས། མཛེས་མ་དེ་ཉིད་ཁེངས་པའི་དབང་
གིས་བྱ་བ་དེ་དང་དྲུག་པར་མི་འདོད་པའི་ནམ་འབྲུར་སྟོན་པ་ན། སྤར་ཡང་སྤྱི་ཤོད་
དེས་རང་གི་འདོད་པ་འབྲུབ་པའི་ཕྱིར་དྲུག་པར་མཛེས་མའི་རྒྱུ་བ་ལ་བྱག་འཆའ་བའི་
གནས་སྐབས་དེར། སྐབས་ལེགས་ཀྱི་དབང་གིས་བྱ་བ་དེ་འབྲུབ་པའི་མ་ཐུན་ཆེན་དྲུ་
མཛེས་མའི་ཁེངས་པས་བཟོད་པར་དཀའ་བའི་འབྲུག་སྤྱི་ཤོད་ལྷན་པོ་ཞིག་སྒོ་བྱར་དྲུ་
གྲགས་པའི་ཆེན་གྱིས། མཛེས་མ་ལ་ཆགས་པ་དྲག་པོ་འཕེལ་ཏེ། སྤྱི་ཤོད་ལ་འདྲུད་
པར་གྱུར་ནས་སྤྱི་ཤོད་དེའི་འདོད་དོན་བསྐྱབས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། འབྲུག་སྤྱི་ཤོད་ཀྱི་སྤྱི་ཤོད་
བྱ་བ་དེ་འབྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཆེན་གཞན་ཞིག་ཏུ་གྱུར་པས། སྤྱི་ཤོད་དེའི་སྟོན་བསགས་ཀྱི་
ལས་དང་བསོད་ནམས་ཀྱི་སྒྲུབ་པའི་སྟོན་ལས་བྱུང་བ་ལྟ་བུའི་¹“འབྲུག་གི་”ཆེན་དེ་
ལས། སྤྱི་ཤོད་དོན་ཆེགས་མེད་དྲུ་འབྲུབ་པ་སྟེ། སྤྱི་ཤོད་ལ་ཀྱན་ཏུ་པན་པར་བཟོད་
པ་ལྟ་བུའོ། །དཔེར་བཞིན།

(ག) སྟོན་གྱི་འབྲས་བྱར་སྟོད་པ་ཡིད་ཀྱི་སྒོ། །

ཉེ་བར་བརྟགས་པའི་ཁིང་བ་རྟམས་ཀྱི་སེམས། །

སོས་ཐན་འདྲོམས་པར་འདོད་ཆེ་ཆར་གྱི་རྒྱ། །

ལན་གཅིག་མིན་པར་ཆལ་ཆེལ་འབབ་པར་བྱེད། །

ཅེས་སྟོན་དུས་སུ་འབྲས་བྱ་ལིན་ཏུ་རྒྱས་ལིང་དེ་ལ་ལོངས་སྟོད་པའི་བསམ་
བ་རྒྱུད་ལ་ཉེ་བར་བརྟགས་པའི་ཁིང་བ་རྟམས་ཀྱིས་རང་གིས་ངལ་ཚོལ་བྱས་པའི་

1 ཐད་ཀྱི་

འབྲས་བུ་ལེགས་པར་ཐོབ་ཆེད། སོས་དང་དབྱར་སྟོད་དུ་ཐན་པ་འཛོམས་པའི་ཐབས་
ལ་འབད་པའི་ཆེ། མོ་བྱར་དུ་ཆར་གྱི་རྒྱན་ཡང་ཡང་འབབ་པར་བྱེད་ཅེས་ཆར་གྱི་རྒྱན་
ཡང་ཡང་བབས་པ་དེ། ཞིང་བའི་འདོད་པ་འབྲུག་བྱེད་གྱི་རྒྱན་དུ་གྱུར་པར་མ་ཟད། དེ་
ནི་ཞིང་བ་རྣམས་ཀྱི་སྟོན་བསགས་ལས་དང་། བསོད་ནམས་ཀྱི་སྐལ་བ་ལས་བྱུང་བ་
ལྟ་བུ་ཡིན་པས། རྒྱན་དེ་ལས་ཞིང་བའི་རེ་འདོད་ཆེགས་མེད་དུ་འབྲུག་པ་སྟེ། སྟེ་པོ་
གུན་ལ་པན་པར་བརྟེན་པ་ལྟ་བུ་ལོ། །

(བ) ངན་འགྲོའི་གནས་ལུགས་ཐོས་པས་སྦྱི་གཡའ་ཞིང་།

རང་གི་ལས་ཚུལ་ངན་པས་ཞེ་འཆེར་དུས། །

འདུ་བ་སྟོ་བྱར་འབྲུགས་པའི་ལྟ་རྒྱུང་ནད། །

ལས་སྦྱིབ་སྦྱོང་བའི་ཐབས་སུ་ལྟ་ཡིས་བྱིན། །

ཞེས་ངན་སོང་གསུམ་གྱི་རྟུག་བསྐྱེད་ཐོས་པས་ཤིན་ཏུ་སྒྲག་པར་མ་ཟད། རང་
གིས་ཀྱང་ཆེ་འདིར་ཐེག་པ་མི་དགེ་བའི་ལས་སྒྲ་ཆོགས་རྒྱན་དུ་བསགས་པའི་རང་
ཚུལ་འདི་ད་ལྟ་ངན་པས་ཞེ་ཤིན་ཏུ་འཆེར་ཞིང་འགྲོད་གདུང་དག་པོ་སྦྱེས་པའི་སྐབས་
འདིར། རང་གི་ལུས་ཀྱི་འདུ་བ་མ་སྟོམས་པར་སྟོ་བྱར་དུ་ལུས་ཀྱི་འབྱུང་བཞི་འབྲུགས་
པའི་ནད་ལྟ་རྒྱུང་སྟེ། རྒྱུང་མཁུས་བད་གན་གསུམ་ལས་བསྐྱེད་པའི་ནད་དག་པོ་
ཐེབས་པའི་རྒྱན་ལས། ཁ་ཉོན་སོགས་ཆོགས་བསགས་སྦྱིབ་སྦྱོང་ལ་ངང་གིས་འབད་
པ་འདི། རང་ཉིད་ངན་སོང་དུ་སྦྱེ་བར་འགྱུར་བའི་ལས་སྦྱིབ་སྦྱོང་བའི་ཐབས་སུ་ལྟས་
སྐལ་བ་ཡིན་ཞེས། རང་ཉིད་ངན་འགྲོའི་རྟུག་བསྐྱེད་ལ་འཛིགས་ཀྱང་། ཐེག་སྟོང་དགེ་
སྦྱིབ་སོགས་རྣམ་དཀར་གྱི་བྱ་བ་ཆེར་མ་བསྐྱབས་པས་ད་ནི་སྟོ་བྱར་དུ་ནད་ཀྱིས་
ཐེབས་རྒྱུ་ལ། ཁ་ཉོན་དང་ཆོགས་བསགས་སྒྲ་ཆོགས་མི་བྱེད་ཐབས་མེད་བྱུང་བའི་

ལས་ལ་གྱི་རྒྱན་འདི་རང་གིས་དགེ་བ་སྦྱབ་པའི་ཐོགས་སུ་སོང་བ་སྟེ་རང་ལ་མན་པར་
གྱུར་པར་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་ན། རྣམ་དཔྱད་མོ་རྩལ་ཡངས་པའི་གཞོན་ནུ་ཡིས། །

གནས་ཀྱན་བསྐབ་ལ་བཙོན་བ་ལྟར་སྤངས་ཆེ། །

མོ་གསལ་རིགས་མཐུན་དགེ་བའི་ཐོགས་ཀྱི་ཆོགས། །

འདུས་པས་རིག་པའི་སྒོ་བརྒྱ་ཅིག་ཅར་བྱས། །ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ། །

ཉིར་གཉིས་པ། རྒྱ་ཆེ་བའི་རྒྱན་བཟད་པ།

༥ རྒྱ་ཆེ་བའི་རྒྱན་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

རྩ་བར། བསམ་པ་འཕམ་ནི་འབྱོར་བ་ཡི། །

ཆེན་པོ་ཉིད་ནི་སྒྲ་མེད་གང་། །

དེ་ནི་རྒྱ་ཆེ་ཞེས་པ་ཡི། །

རྒྱན་དུ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བརྗོད། །

ཅེས་བརྗོད་བྱ་གང་ལ་ཆེས་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་བསམ་པ་འཕམ་གཞན་
ལས་སྤུལ་དུ་བྱུང་བའི་འབྱོར་བ་སྟེ་གཉིས་ཀ་སྒྲ་ན་མེད་པར་སྟོན་པའི་ཆིག་གི་སྒྲོར་བ་
རྒྱ་ཆེ་ཞིང་སྤུལ་དུ་བྱུང་བ་དང་ལྡན་བ་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར། གཉིས་པ་དེ་ལ་དབྱེ་ན། བསམ་པ་
རྒྱ་ཆེ་བ་དང་། འབྱོར་བ་རྒྱ་ཆེ་བ་གཉིས།

དང་པོ་བསམ་པ་རྒྱ་ཆེ་བ་ནི། མོ་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྟེ། རང་གཞན་གྱིས་བསྐྱབ་པར་
དཀའ་བའི་བྱ་བ་རྩལ་ཆེན་གྱི་རིགས། ཁུར་ལེན་བཟོད་བ་ལྟ་བུའི་བསམ་པའི་སྟིང་
སྟོབས་རྒྱ་ཆེ་བ་སྟོན་པའི་རྒྱན་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

ཅེ་བར། རྩ་མ་ཆ་ཡི་མགོ་གཅོད་པའི།

བྱ་བའི་ཁྱར་ཡང་བཟོད་པ་གང་།

རྩ་ལྷུའི་བྱ་དེས་སྒྲ་མ་ཡི།

བཀའ་ལས་འདའ་བར་བྱས་མ་གྱུར།

ཅེས་སྤྱོད་པོའི་རྒྱལ་པོ་རྩ་མ་ཆ་སྟེ་སྒྲ་སྒྲོགས་ཀྱི་བྱ་ཞེས་པ་མགོན་པ་བཅུ་ཡོད་
པ། ས་གསུམ་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་མགོ་པོ་
བཅད་དེ་ཆར་གཅོད་པར་བྱས་པའི་བྱ་བའི་ཁྱར་ཆེན་པོ་བཟོད་པ་རྩ་ལྷུ་སྟེ་རྒྱལ་པོ་
ཤིང་རྟ་བཅུ་བའི་བྱ་དགའ་བྱེད་རྩ་མ་ཆ་ཟེར་བ་དེས། རང་གི་ཡབ་རྒྱལ་པོའི་བཀའ་
ལས་འདའ་མ་བྱས་པར། དང་དྲ་སྒྲངས་ཏེ་རང་གི་བཅུན་མོ་སི་རྩ་དང་ལྷན་ཅིག་ནགས་
སུ་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ལ་སྦྱར་ཏེ་གསུངས། དེ་ནི་དགའ་བྱེད་རྩ་མ་ཆ་ལ་ཡབ་རྒྱལ་
པོའི་འོས་མིན་གྱི་བཀའ་དེ་ལས་བསྒྲོག་པའི་བྱས་པ་ལྟེ་བྱུང་བ་ཡོད་ཀྱང་། ཁོ་ལ་
ལྷག་པའི་བསམ་པ་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་སེམས་ཤིན་ཏུ་དྲུལ་བའི་གཞན་དབང་དྲུག་ཏེ། ཡབ་
ཀྱི་བཀའ་དང་དྲ་སྒྲངས་པར་བཟོད་པ་འདི་ལྟ་བུ་ལ་བསམ་པ་རྒྱ་ཆེ་བའི་རྒྱན་ཞེས་
ཟེར་རོ། །འདིའི་ལོ་རྒྱུས་འོག་ཏུ་འཆད་དོ།

(ག) སྤྱི་ཞིབ་དབྱེད་ཆེ་འཇམ་དབྱེད་སྤྱོད་ཀྱི་ཡིས།

ཕྱི་ཆོལ་མཇེད་ཀྱང་དགག་པར་ལེགས་བྱས་པའི།

སྒྲོ་བཟང་གྲགས་པས་འབྲུལ་ལྷན་བསྐྱོན་པ་འགའ།

རྒྱལ་བའི་རྗེས་སུ་ཞུགས་དགོངས་ལྷག་མ་བཞག།

ཅེས་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་ལ་སྤྱི་ཞིབ་ཞིབ་པའི་དབྱེད་པའམ་བཀའ་རྣམས་
མཇེད་པ་ན། རྗེ་བཅུན་འཇམ་པའི་དབྱེད་སྤྱོད་དངོས་ཀྱིས་ཕྱི་ཆོལ་མཇེད་ཀྱང་དེ་

དགག་པར་རྒྱས་པའི་སྒོ་བོས་ཀྱི་མཐུ་དང་ལྷན་པ། ཡབ་རྗེ་སྒོ་བཟང་གྲགས་པ་རང་
 ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་ས་སྤྱིང་བཀའ་བྲག་སོགས་བྱུ་བ་མཐའ་གཞན་ནམས་ཅ་མེད་དུ་མ་བཏང་
 བར། དེ་ཀྱན་ཀྱང་སྟོན་པའི་རྗེས་སུ་ཞུགས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པར་དགོངས་ནས་བཏང་
 སྟོམས་སུ་བཞག་པའམ་ལྷག་མ་ཅམ་བཞག་ཅེས་བྱུ་བ་མཐའ་གཞན་ནམས་ཀྱི་སྟེ་བ་
 ལུང་རིགས་ཀྱི་སྟོན་མཆར་བཅད་དེ་ལྷག་མེད་དུ་གཏོང་རྒྱས་ཀྱང་། དེ་དག་ཀྱན་སྟོན་
 པའི་རྗེས་འབྲུག་ཡིན་པར་དགོངས་པའི་ལྷག་བསམ་རྒྱ་ཆེ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཅ་མེད་
 དུ་མ་བཏང་བར་ལྷག་མ་ཅམ་བཞག་པར་སྟོན་པའི་ཆོག་ལྟ་བུའོ།

(བ) བསྟན་སྲུང་རྒྱ་མཆོས་ཅི་བསྐྱའི་ལས་བསྐྱབ་ཕྱིར།

འགྲོ་མང་དུས་ཀྱི་ཁ་སྐྱོར་འབྲུག་སྟོབས་པ།

རིག་སྤྲུགས་འཆང་དེས་རྒྱ་འབྲས་རང་ཚུལ་ལ།

གཟིགས་ནས་བསྟན་དབྱེ་འགའ་ཞིག་བྱང་གོལ་བཞོད།

ཅེས་བསྟན་སྲུང་ཆོས་སྐྱོང་ནམས་ཀྱིས་རང་ལ་ཅི་བསྐྱོས་པའི་ལས་བསྐྱབ་
 པའི་ཕྱིར་དུ། འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་དུས་ཀྱི་སྟོན་སྟེ་འཆི་བར་བྱེད་པ་ལ་མཐུ་དང་སྟོབས་པ་
 ཡོད་ནའང་། རིག་སྤྲུགས་འཆང་བ་བསྟན་སྲུང་རྒྱ་མཆོའི་ཆོགས་ཀྱིས་ལུས་ཅན་
 ནམས་ཀྱིས་དགོ་སྤྲིག་དང་རྒྱ་འབྲས་ཅི་ལྟར་ཅི་ཚུལ་ཀྱི་རང་ཚུལ་ལ་གཟིགས་ནས།
 བསྟན་དབྱེ་འགའ་ཞིག་བྱང་གོལ་ལ་བཞོད་པ་སྟེ་དག་ཞིང་དུ་བསྐྱལ་ཅེས་སྐྱོར་ཚུལ་སྤྲ་
 མ་དང་འབྲའོ།

ཡང་ན། མན་ངག་གསང་བ་ཟབ་མོའི་རྒྱས་མཐུའི་དཔལ།

ཐོབ་ནས་ཡུལ་བྱ་སྐད་ཅིག་འཛོམས་རྒྱས་ཀྱང་།

གྲུབ་མཆོག་དམ་པ་མར་བའི་དགའ་ལུང་ལས། །

ནམ་ཡང་འདྲ་མེད་སྒོམ་ཆེན་ཐོས་པ་དགའ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་པ་འཁྱོར་བ་རྒྱ་ཆེ་བ་ནི། རོར་དང་ཡོངས་སྒྲིབ་སོགས་ཀྱི་སྟོབས་ཆེ་བ་
པལ་གྱི་སྒྲིབ་ལས་འདས་པའི་དཔལ་འཁྱོར་བུན་སུམ་ཆོགས་པ་སྟེ་རྒྱ་ཆེ་བ་སྟོན་
པའི་དག་ལ་ཟེད། དཔེར་ན།

ཙ་བར། རིན་ཆེན་ཕྱིག་པ་ལས་འཕོས་པའི། །

གཟུགས་བརྟན་བརྒྱ་ཡིས་བསྐྱོར་བྱུང་བ། །

"ལྟ་རྟོག་དབང་ལྷན་དེ་ཁོ་ན། །

ཨུ་ན་བུས་དགའ་བས་ཤེས། །

ཞེས་རྒྱལ་པོ་གཞན་ལ་འབྱུང་བར་དགའ་བའི་ལྟ་རྟོག་དབང་ལྷན་སྟེ་སྟོན་པའི་
རྒྱལ་པོའི་པོ་བྱང་ནི། རིན་པོ་ཆེ་ཅུ་ཤེས་དང་། ཨུ་ན་ལྟ་ལ་དང་། བརྒྱ་རྩ་ག་དང་།
མཁའ་སོགས་རིན་པོ་ཆེ་སྒྲ་ཆོགས་ལས་གྲུབ་པའི་ཕྱིག་པ་ལ་འཕོས་པའི་རང་འབྱུང་
གཟུགས་བརྟན་བརྒྱ་ཐག་དུ་མས་ཁོར་ཡུག་དུ་བསྐྱོར་བར་བྱུང་བས། སྟོན་པའི་རྒྱལ་
པོ་རང་གི་གཟུགས་དང་གཟུགས་བརྟན་གཉིས་པལ་ཆེར་གྱིས་དབྱེ་བ་འབྱེད་མི་ལུས་
པ་ལ། སྟེ་ལྟ་མོ་"ཨུ་ན་ལྟ་བུས་ཀྱི་ལྟ་མཐུན་དེ། དགའ་བྱེད་རྩ་མ་"ཏའི་³བརྟན་མོ་སི་
ཏུ་འཆོལ་བར་སོང་དུས་ཞིབ་དུ་བརྟགས་ཤིང་སྒྲོ་གསལ་ཞིང་སྒྲིམ་པའི་སྒྲོ་ནས་ཤེས་
པ་ཡིན་གྱི་ཡུད་ཅམ་གྱིས་མི་ཤེས་སོ་ཞེས་པའི་དགའ་བྱེད་རྩ་མ་ཏའི་གཏམ་རྒྱུད་དང་

1 ལང་རྟོག་

2 * མ་དཔེར། "ཨུ་ན་ལྟ་བུས་ཀྱི་ལྟ་མཐུན་དེ་ཏའི་དགོངས་རྒྱན་ལྟར་བཅོས་ཡོད།

3 ལྟ་

སྒྱུར་ཏེ། རིན་པོ་ཆེ་རྒྱལ་པོ་འདིའི་ལོངས་སྤྱོད་དང་འབྱོར་བ་རྒྱ་ཆེ་བ་གཞན་གྱི་སྒོ་
ཡུལ་ལས་འདས་པ་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

(ག) ས་སྤྱང་དབང་བོའི་སྤྱིང་འབྱིང་ཞིང་། །

རིན་ཆེན་བཅེགས་པའི་ཁང་བཟང་དབུས། །

འོར་བུའི་ཆོགས་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པའི། །

མིག་སྤྱོད་ཅན་དེ་སྤྱིང་འདྲིར་བརྗོད། །

ཅེས་ས་སྤྱང་དབང་བོ་སྤྱིང་སྤྱིང་པོ་ཆེའི་སྤྱིང་ན་འབྱིང་ཞིང་། རིན་པོ་ཆེ་སྤྱི་
ཆོགས་བཅེགས་པ་ལས་གྲུབ་པའི་སྤྱིང་ཁང་བཟང་ངོ་མཆར་བའི་དབུས་སུ། འོར་བུ་
ལ་སོགས་པའི་རིན་པོ་ཆེ་དང་། གཞན་མཁོ་དགུའི་ལོངས་སྤྱོད་ཟད་མི་ཤེས་པ་ནམ་
མཁའ་མཛོད་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་མིག་སྤྱོད་ཅན་ཏེ་སྤྱིང་དབང་བོ་བརྒྱ་བྱིན་སྤྱིང་འདྲིར་
བརྗོད། ཅེས་སྤྱིང་དབང་བོའི་ལོངས་སྤྱོད་དང་དཔལ་འབྱོར་བུན་སུམ་ཆོགས་པ་ལས་
བའི་སྒོ་ཡུལ་ལས་འདས་ཤིང་རྒྱ་ཆེ་བར་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

(བ) རིན་ཆེན་གྲེ་བ་ལས་གྲུབ་གཞོལ། །

གཅིག་ཉིད་ལ་ཡང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི། །

རང་གཟུགས་དག་པའི་སྤྱང་བ་རབ་འབྱམས་སུ། །

རེས་ཀྱིས་འཆར་བ་མངོན་པར་དགའ་བའི་ཞིང་། །

ཞེས་རིན་པོ་ཆེ་གྲེ་བ་ལས་གྲུབ་པའི་གཞོལ་སྤྱིང་གཅིང་ཁང་རིན་པོ་ཆེའི་
ཁང་བཟང་ཡེ་ཤེས་རང་སྤྱང་ལས་གྲུབ་པའི་གཞུལ་ཡས་ཁང་གཅིག་ལའང་དག་པའི་
རང་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་འབྱུང་སྤྱི་ཆོགས་པའི་བཀོད་པ་མི་འབྲ་བ་རྟག་ཏུ་རེས་ཀྱིས་
འཆར་བའི་མངོན་པར་དགའ་བའི་ཞིང་། ཞེས་མི་འབྱུགས་པའི་ཞིང་བཀོད་ཀྱི་ཡོན་

ཉན་པ་ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་སྒྲོན་ས། ཞིང་དེའི་ཟད་མི་ཤེས་པའི་བཀོད་པ་རྒྱ་ཆེ་བར་
སྒྲོན་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་ན། ལྷ་ལྷའི་རིན་ཆེན་སྤྲིང་བོས་ཉེར་བསྐྱབ་པའི། །

བཀོད་ལེགས་དབྱིབས་ཀྱིས་མངའ་བའི་པོ་བྱང་ཆེ། །

ཉིན་བྱེད་གཟེ་འོད་སྤྲོད་གིས་རབ་འབྱུང་པ། །

ངོ་མཆར་མངའ་བ་སྤྱག་མིག་གི་བདུད་ཅིའི་དཔལ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ལེ་ལུ་དང་བོར་བསྐྱབ་པའི་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཡོན་ཉན་དང་རྒྱན་འདི་གཉིས་ཀྱི་བྱང་
བར་ནི། ལེ་ལུ་དང་བོའི་སྐྱབས་བསྐྱུགས་པར་འོས་པའི་བྱང་བར་གང་དང་ལྷན་པ་
ཐམས་ཅད་བཀོད་ཆོག་ལ། འདིར་ནི་བསམ་པ་དང་འབྱོར་བ་རྒྱ་ཆེ་བ་གཉིས་ཁོ་ནར་
བསྐྱུགས་དགོས་པའི་བྱང་བར་སྐྱར་ཐང་ལོ་ལྷ་བས་བཞེད་པ་ལྟར་ཡིན་འོ། །

དེ་ལྟར་དཔེ་བརྗོད་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་ལོ་རྒྱུས་ཤེས་པར་འདོད་ན་འདི་སྟེ། བྱང་
བར་འཕགས་བརྗོད་ལས། མི་དབང་དགའ་བྱེད་གོས་སྟེང་སོགས། །ནགས་ཆའ་ནས་
ནི་ཕྱིར་ཡང་མཆིས། ཞེས་དང་། ཡང་། དགའ་བྱེད་ཆུང་མའི་དོན་ཀྱི་ཕྱིར། །རྒྱ་མཆོའི་
པ་རོལ་སོན་ཅེས་གྲགས། །ཞེས་པ་སོགས་ལས་བསྐྱབ་ཏེ། འདིའི་ལོ་རྒྱུས་ལ་ངག་
སྒྲོས་མི་མཐུན་པ་མང་ཡང་། སི་ཏུའི་གསུང་རྒྱུན་ནི། སིན་པོ་རྩ་བ་ཤ་ཟེར་བ་དེས། ལྷ་
དབང་སྤྱག་ཆེན་པོ་ཡུན་རིང་དུ་བསྐྱབས་ཀྱང་མ་གྲུབ་པས་རང་ཉིད་ལ་མགོ་བཙུ་ཡོད་
པ་རེ་རེ་ནས་བཅད་པ་སྦྱིན་སྟེ། ལྷ་ལྷའི་ལྷ་ལྷ་མ་ཅན་རེ་ལུས་པར་
བྱས་པས། དེར་ལྷ་སྐྱེས་མཐིན་བཙུར་གྲགས། དེའི་བྱ་དཀའ་བའི་སྤྲིང་སྤྲོབས་ཆེན་པོ་དེ་
ལ་དབང་སྤྱག་ཆེན་པོ་མགྲུ་ནས་ལྷ་མོ་ལ། ལྷ་མ་ཁྱོད་སོང་ལ་དངོས་གྲུབ་བྱིན་ཅིག་
ཅེས་བསྒྲོས་པ་ལྟར། དེ་དེའི་གཞུང་དུ་སོང་ནས་ཅེ་འདོད་སྦྱིན་པར་ཁས་བླངས་པ་ལ།

བདག་བྱད་མེད་ལས་དངོས་བྱལ་མི་འདོད་ཅེས་སྒྲུབ་པ་ལ། ལྷ་མ་ཁྲོས་ནས་མ་འོངས་
 པ་ན་ཁྲོད་ཀྱི་རྒྱལ་སྤྱིད་བྱད་མེད་ཀྱིས་འཛོམས་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་བརྗོད་ནས་བྱིར་
 སོང་ངོ། །སྒྲར་ཡང་། ལྷ་ཆེན་པོས་རང་གི་བྱ་བར་བ་སྤྱེད་ཀྱི་འདོད་ཅན་མངགས་པས་
 དངོས་བྱལ་ཅི་འདོད་ཅེས་བྲིས་པ་ལ། ར་སྤྱེད་ལས་དངོས་བྱལ་ལེན་པར་མི་འདོད་
 ཟེར། དེ་ཡང་ཁྲོས་ནས་མ་འོངས་པ་ན་ཁྲོད་ཀྱི་རྒྱལ་སྤྱིད་སྤྱེད་སྒྲུབ་པར་གྱུར་
 ཅིག་ཅེས་བརྗོད་ནས་སོང་ངོ། །དེ་ནས་དབང་ལྷན་ཆེན་པོ་རང་ཉིད་ཕྱོན་ནས་དེའི་
 མགྱུན་པ་རྣམས་སྒྲར་ཡང་མགོ་པོ་དང་ལྷན་པར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ནས་དབུས་ཀྱི་རྩ་
 མགོ་མ་བཅད་པར་འཆི་བ་མེད་པ་དང་། ས་གསུམ་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་ཆེན་པོའི་
 དངོས་བྱལ་བྱིན་པས་འདྲིལ་ཉེན་གསུམ་བྱལ་དུ་འཁོལ་བར་གྱུར་ཏོ། །དེ་གཞོན་པར་
 བྱེད་པ་ཁྱབ་འཇུག་གི་འཇུག་པ་བཅུ་ཡི་ནང་ཆོན་རྩ་མ་གཉིས་ལས་བྱི་མར་འདོད་པ་
 དགའ་བྱེད་རྩ་མ་ཆ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི། ར་སྤྱེད་པ་རིགས་ཀྱི་མིང་ཡིན་པས་འདི་ལ་ར་
 སྤྱེད་བྱ་ཡང་ཟེར། དགའ་བྱེད་རྩ་མ་ཆ་དེའི་ཡབ་ནི་རྒྱལ་པོ་ཤིང་རྩ་བཅུ་བ་ཞེས་བྱ་བ་
 དེ་ཡིན་ཞིང་། དེས་རྩ་མ་ཆ་ལ་སྒྲུབ་པ། ར་སྤྱེད་ལྷ་དང་ལྷ་མིན་གཡུལ་འབྱེད་པའི་སར་
 བྱིན་ཏེ་ལྷའི་ཕྱོགས་བཟུང་ནས་ལྷ་མིན་དང་འཐབ་པས་ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་མཆོན་ཆ་མང་
 པོ་ངའི་ལུས་ལ་བྱུག་པའི་སྤོང་པ་དེ། ཁྱོད་ཁྱེད་འཐབ་པ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བར་ངའི་
 རྩེང་མ་གེ་གེ་མས་གསོས་པའི་བྱ་དགའ་ལ་གེ་གེ་མའི་བྱ་སྟེ་ཁྲོད་ཀྱི་བྱ་པོ་རྩ་ར་ཏེ་ལ་
 རྒྱལ་སྤྱིད་བྱིན་ཟིན་པས། རྩ་མ་ཆ་ཁྲོད་རང་གི་རྩེང་མ་སི་དྲུ་དང་བཅས་པ་ནགས་སུ་
 སོང་ཞིག་ཅེས་བཀའ་སྤྲུལ་བ་ན། བྱ་དགའ་བ་དེ་ལྷ་བྱ་དང་དུ་ལེན་པའི་བསམ་པ་རྒྱ་
 ཆེ་བ་དང་ལྷན་པའི་བྱ་དགའ་བྱེད་རྩ་མ་ཆ་རྩེང་མ་དང་བཅས་པ་ནགས་སུ་སོང་
 ངོ། །འདིའི་རྩེང་མ་སི་དྲུ་ཞེས་པ་ནི། སིན་ཡུལ་དུ་བྱ་པོ་མཆོར་སྤྱག་ཅན་ཞིག་སྤྱེས་པ་

དེ་ཉིད་ལུལ་དེར་བཞག་ན། ལྟའི་མྱོང་བརྒྱལ་བའི་མཆོད་མ་ཤར་བས་བྱ་མོ་དེ་
 བངས་སྒྲོམ་དུ་བརྒྱལ་ནས་རྒྱ་ལ་བསྒྱུར། འཛམ་བུའི་སྤྱིང་དུ་ཞིང་ལ་རྒྱ་བངས་བའི་
 མོས་རོལ་གྱི་ནང་དུ་ཁྱེར་བྱུང་བ་ཞིང་བ་རྣམས་གྱིས་སྒྲོམ་དེ་ཁ་བྱེས་ནས་བསྐྱས་བས་
 བྱ་མོ་ཁྱད་འབགས་ཤིག་འདུག་པ་དེ་ཉིད་འཛམ་བུའི་སྤྱིང་གི་རྒྱལ་པོ་ཤིང་རྟ་བརྒྱ་བའི་
 སྐུ་རྒྱལ་པོ་རྩ་མ་ཏེ་ལ་བརྒྱན་མོར་བུལ་བས་མཉེས་ཤིང་བྱ་དགའ་ཆེན་པོ་བྱིན།
 དེའི་མིང་ལ་ཞིང་བ་རྣམས་གྱིས་རོལ་ནང་ནས་རྩེད་པས་རོལ་རྩེད་མཁམ། སི་ཏུ་ཞེས་
 བར་གྲགས་སོ། །རྩ་མ་¹ཏེ་སི་ཏུ་དང་བཅས་པ་ནགས་སུ་ཆེ་དགའ་ལ་རོལ་ཅིང་
 གནས་པ་ལ། ལན་གཅིག་གི་ཆེ་སྤྱོད་རྒྱལ་སྤྱོད་གས་གྱི་བྱ་དེས་འཛམ་སྤྱིང་འདི་ན་བྱ་
 མོ་སུ་མཛེས་བར་བརྒྱགས་པ་ལས། སི་ཏུ་ཁོ་ན་མཛེས་བར་མཐོང་ནས་དེ་འབྲོག་པའི་
 ཕྱིར་སྤྱོད་མོ་སྤྱོད་བྱེད་མ་ཞེས་པ་དེས་ཆེན་པོ་ལ་འོས་པའི་བགས་པ་ཅན་གྱི་རི་དྲགས་
 ཤིག་ཏུ་སྐྱུལ་བ་དེ་རྩ་མ་ཏེ་ལ་བརྒྱང་བར་འདོད་ནས། སི་ཏུ་ལ་ཁྱོད་ང་མ་སྤྱེབས་བར་དུ་
 འོད་གྱི་ར་བས་བསྐྱོར་བ་འདི་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་མ་འབྲོ་ཞིག་ གལ་ཏེ་སོང་ན་ཆེའི་དུས་
 བྱེད་བར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་དམོན་པོར་ནས་འོད་གྱི་ར་བས་བསྐྱོར་ནས་བཞག་གོ། །རང་
 ཉིད་རི་དྲགས་དེའི་རྗེས་སྟོག་བཞིན་རྒྱ་མཆོའི་མཐར་ཐུག་པར་²འདྲེད་དུ་བྱིན་པའི་
 ལུལ་དུ། སྤྱོད་རྒྱལ་རྩ་མ་ཏེ་ལ་བཞེད་པའི་གཟུགས་སུ་སྐྱུལ་ནས་སི་ཏུ་སྤྱང་བར་བརྩམ་པ་
 བ། རྒྱལ་པོ་རྩ་མ་ཏེ་ལ་བཞེད་ཆེག་གྲུབ་པའི་བཀའ་ལས་འདའ་བར་མ་བྱས་པར། སྤྱོད་
 པོའི་རྩུ་འབྲུལ་གྱིས་སི་ཏུ་འོད་གྱི་བ་བ་དང་བཅས་པའི་ས་གཞིའི་ཁྱོན་དེ་ཁྱེར་ནས་

1 ན

2 * མ་དཔེར། "ཅི་འདོད་"ཅེས་དང་། དབྱངས་ཅན་དབྱེས་པའི་རོལ་མཆོར། "འདོད་"ཞེས་འབྱུང་ཡང་། དབྱངས་ཅན་དག་གི་རོལ་མཆོར་ལྟར་འདྲེད་
 དུ་བཅོས་ཡོད།

སྲིན་ཡུལ་དུ་སོང་། རྒྱལ་བྱ་རྩ་མ་ཤས་རི་དྲགས་དེ་ཅི་ཙམ་བདས་ཀྱང་མ་ཟེན་པས་
 མིག་བསྐྱར་ཡིན་པར་གོ་ནས་སྤྱར་རང་གནས་སུ་ལོག་པ་ན། སི་རྩ་ས་གཞི་དང་
 བཅས་པ་འཁོད་སློགས་ཀྱིས་ཁྲིར་བར་རིག་ནས་ཇེས་བཅད་ནས་ཕྱིན་པ་དང་། རྩ་
 རོན་པོ་ཁ་དོག་ཁམ་སྤྱི་རི་འཁོར་སྤངས་པ་འཆུ་བས་པ་གཅིག་དང་མཉམ་དུ། དེ་ག་ནས་
 འབབ་པ་བཟླ་ཕྱིན་པས། ལུང་བ་དེའི་སྤྱོད་སྤྱུའི་རྒྱལ་པོ་སྤྱ་ལི་དང་མཁྱིན་བཟང་
 ཞེས་བྱ་བ་གཉིས་དམག་གི་ཆོགས་དང་བཅས་ཏེ། རྒྱལ་སྲིད་ལ་མ་འཆམ་པར་
 གཡུལ་འབྱེད་པའི་ངལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱལ་གྱིས་རྩོག་པའི་རྩ་ཡིན་པར་འདུག
 དེར་ཕྱིན་པས་སྤྱེལ་རྒྱལ་མཁྱིན་བཟང་གིས་དེད་ནམས་རྒྱལ་སྲིད་ཀྱི་དོན་དུ་འཐབ་པ་
 ཡིན། **ད**¹ཉི་མ་གསུམ་ནས་ཁོ་རང་རྒྱལ་བར་འགྱུར་བས་ཁྲོད་དེད་ཀྱི་གྲོགས་བྱ་བར་
 རིགས་ཟེར་བ་ལ། དགའ་བྱེད་དེ་ནི་མདའ་འཕངས་ཆད་པོག་པ་དང་། པོག་ཆད་འཆི་
 བ་དང་། སི་ཆད་ལྟར་**སྤྱི**²པའི་དངོས་བྱུབ་བྱུབ་པ་ཡིན་པས། དེས་མདའ་འཕངས་ཏེ་
 སྤྱེལ་རྒྱལ་སྤྱ་ལི་གསོད་པར་ཁས་སྤངས་སོ། །འོན་ཀྱང་དེས་ཉི་མ་དང་པོར་སྤྱེལ་ལི་
 དམག་འཐབ་པའི་ལྷན་མོར་གཡེང་བས་ལུས། གཉིས་པར་སྤྱེལ་རྒྱལ་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་
 བ་མ་ཤེས་པར་མདའ་མ་འཕངས། ཉི་མ་གསུམ་པ་ལ་དེ་གཉིས་མི་འཇུག་བའི་རྟགས་
 སུ་མཁྱིན་བཟང་གི་དབྲལ་བ་ལ་མེ་ལོང་བཏགས་ཏེ་འཐབ་པ་ན། དགའ་བྱེད་ཀྱིས་
 མདའ་འཕངས་པས་སྤྱ་ལི་བསད་ནས་མཁྱིན་བཟང་གིས་རྒྱལ་སྲིད་ཐོབ་པར་བྱས་
 སོ། །དེ་ནས་མཁྱིན་བཟང་དེས། དགའ་བྱེད་ཀྱི་ཅི་འདོད་སྤྱུབ་པར་ཁས་སྤངས་པ་ལ།
 དེ་ལྟར་ན་ཁོ་པོའི་རྩུང་མ་སི་རྩ་སྲིན་པོས་ཁྲིར་བ་ལོངས་སུ་གཅིག་བྱས་པ་ལས།

1 ང

2 སྤྱིས

མགྲིན་བཟང་ན་དེ། བདག་ལ་སྒྲོན་པོ་བྱང་པར་ཅན་ཏུ་མཛུ་ཞེས་ཡོད་པ་དེ་དང་
 མོས་བྱ་བར་འོ་སྒྲོལ་ལྷན་ཅིག་ག་ཤེགས་ཞེས་ཟེར་བ་ལྟར་དེར་བྲིན་པ་དང་། རི་ལུང་
 ཐམས་ཅད་སྤྲེལ་ལྟར་གང་པའི་ཁྱོད་ན། ཚུལ་སྒྲོན་སྤྲོགས་ཅམ་མ་གཏོགས་དབང་ལྷག་
 ཆེན་པོའི་བྱ་བར་བ་སྤྲེལ་ཏེ་གདོང་ཅན་ཡིན་པར་གྲགས་པ་སྤྲེལ་མིག་གསུམ་པ་ཞིག་
 འདུག་པ་ལ། མགྲིན་བཟང་གིས་སྤར་གྱི་ལོ་རྒྱས་བསྟན་དེ། རྒྱལ་བོ་འདིའི་རིན་ལན་
 གསལ་བྱེར་སི་རྩ་འགྲུགས་ཐབས་ཅི་ཡོད་ཅེས་དེས་པ་ན། དེས་ལུང་ཅམ་བསམས་
 ནས་དོན་དེ་བསྟུབ་པའི་བྱེར་དང་པོ་སྤྲིན་པོའི་གནས་ལུལ་བརྟག་པར་བྱ་ཟེར་ནས་
 ཆེད་དུ་མཆོངས་པ་གཅིག་བྱས་པས་ཏུ་ཅང་ཐལ་ནས་རྒྱུར་ལྷའི་རྒྱལ་ཁམས་སུ་
 སྤྲེལ་ས། དེ་ནས་བྱེར་མཆོངས་གཅིག་བྱས་པས་ལྟ་སྤྱིར་སོན་ཏེ་བལྟས་པས། སི་
 རྩ་ས་གཞི་དང་བཅས་པ་བཟའ་ཤིང་གི་ར་བ་ན་བཙོན་དུ་འདུག་པ་མཛོང་། དེའི་རྒྱ་
 མཆོན་གཞན་ལ་དེས་པས་འདི་བདག་ཅག་གི་རྒྱལ་བོ་ལ་མ་དད་པས་བཙོན་དུ་བཅུག་
 ཟེར། དེ་ནས་དེ་སི་རྩའི་བྱུང་དུ་སོང་ནས་བདག་རྒྱལ་བོ་རྩ་མ་ཉམས་བཏང་བ་ཡིན། ཁྱོད་
 གྲང་དང་མཉམ་དུ་འགྲོ་བྱས་པས་དེ་ཡིད་མ་ཆེས་པ་ལ་ལག་ཉགས་སུ་རྒྱལ་བོའི་
 སོར་གདུབ་བསྟན། དེར་སི་རྩས་བདག་འབྲོས་ཅི་ལ་ཐུབ། རྒྱལ་བོ་རང་ལ་མཐུ་ཡོད་
 ན་སྒྲོན་ལ་རྒྱང་བར་རིགས་སོ་ཞེས་འཕྲིན་བསྟུར་བ་ཁྱེར་ནས་མཆོངས་གཅིག་གིས་
 རྩ་མ་ཉམས་མཐུན་སར་བྲིན། རྒྱ་མཆོན་རྣམས་རྒྱལ་བོ་ལ་གསོལ་བས་རྒྱལ་བོས་དེ་མ་
 ཐག་ཏུ་སྤྲེལ་ཏེ་དམག་ཆེན་པོ་བསྟུས་ནས་རྒྱ་མཆོན་ཆེན་པོའི་འགམ་དུ་སོང་སྟེ། དེ་ན་
 དང་སོང་ཆེན་པོ་གོག་མཁར་བཞུགས་ཡོད་པ་ལ་རྒྱ་མཆོན་པོ་གོག་ཆགས་གྱི་རིགས་
 ཅི་འདྲ་ཡོད་ཅེས་དེས་པས། དཔག་ཆད་བརྒྱ་ཡི་ཁྱོན་ཡོད་པའི་ཉེ་མི་ཞེས་པ་རྩ་སྤྲིན་
 ཉམས་ཏེ་དང་། དེ་ཉིད་གྲང་མིད་པར་བྱེད་ཀྱས་པ་དང་། དེ་ཡང་མིད་ཀྱས་པ་སོགས་

གདུག་པའི་སེམས་ཅན་དུ་མ་ཡོད་པར་ཐོས། དེ་ནས་རྒྱ་མཚོ་ལ་སྤྲེལ་དམག་སྤྲེལ་
ནས་ཟམ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དགའ་བྱེད་སྤྲོ་ཡུལ་དུ་བརྟོན། དེར་སངས་ཡང་ཟམ་
བའི་ཤུལ་ཡོད་ལ། དེར་རྒྱ་གར་བ་དང་ཕྱི་བ་རྣམས་ཀྱིས་གནས་ཆེན་ཞིག་ཏུ་བཅི་
ཞིང་མཇུག་བར་འགྲོ་བའི་སྤོལ་ཡོད། སྤྲོ་པོའི་ཁྲག་གིས་སྤྲུགས་པ་ཡིན་ཟེར་བའི་ས་
རྩོ་རི་སྤྱང་ཐམས་ཅད་དམར་པོར་ཡོད་པ་འདིའི་མིང་སེ་ཏུ་བརྒྱ་ར་མེ་ལུ་ར་ཞེས་
བྲགས་ཏེ་རྒྱ་གར་སྤོ་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོའི་འགྲམ་ན་ཡོད་པར་གསུངས། དེ་ནས་རྒྱ་མ་
ཉས་སྤྲོ་རྒྱལ་གསོད་པར་བཅཅས་པ་ན། དེའི་ཕོ་བྲང་བརྒྱ་རྩ་ག་དང་། མཁའ་ལ་
སོགས་པ་རིན་པོ་སྣ་ཚོགས་པའི་ཁམས་ལས་བྱུབ་པའི་གཞལ་མེད་ཁང་ཤིན་ཏུ་
དྲངས་པའི་ཅིག་ངོས་སུ་སྤྲོ་རྒྱལ་མགོ་བཅུ་དེའི་གཟུགས་བརྟན་བརྒྱ་མག་ཏུ་ཤར་བ་
སྤྲོ་རྒྱལ་དངོས་དང་ཤིན་ཏུ་འབྲ་ཆེས་པས་སོ་སོར་མ་བྱེད་པའི་ཆེན་། སྤྲེལ་ཕོ་
"ཨ་རྒྱའི"¹བྱ་ཏུ་བརྒྱ་མརྒྱས་སྒོས་ཞིབ་མོར་བརྟགས་པས་སྤྲོ་རྒྱལ་དངོས་ཀྱི་གཟུགས་
གང་ཡིན་པ་ཤེས་པ་དེ་ལ་དགའ་བྱེད་ཀྱི་མདེལ་སྤྲེལ་ཁ་ཅན་ཀྱི་མདའ་འབངས་པས་
དབྱས་ཀྱི་རྩ་མགོ་བཅད་དེ་སྤྲོ་ཕོ་བསད། དེར་མ་ཟད་གཞན་ཡང་སྤྲོ་ཕོ་བྱེ་བ་
དཔག་མེད་བསད་པའི་སྤྲིག་སྒྲོང་དུ་ཚོད་དུས་འདིར་བྱུབ་འཇུག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
གཟུགས་སུ་སྤྲུལ་ནས་དགེ་བཅུ་སོགས་ཀྱི་ཆོས་བསྟན་པ་ཡིན་ཞེས་བྱི་རོལ་བའི་བྲམ་
ཟེ་དག་གིས་འཆད་དོ། །སྤྲོ་ཕོ་རྩ་²ཁའི་བྱ་བེ་ཞེ་ཤེ་ཤེ་ཞེས་བ་དེའི་³"རྩལ་³དུ་ད་ལྟ་
སྒོལ་དཔོན་ཆེན་པོ་བརྒྱ་འབྱུང་གནས་སྤྲོ་པོའི་རྒྱལ་བོར་མཛད་དེ་སྤྲོ་པོའི་ཁ་

1 * འདི་ལ་དབྱངས་ཅན་དབྱེས་པའི་རོལ་མཚོན། "ཨ་རྒྱའི" དབྱངས་ཅན་དག་གི་རོལ་མཚོན། "ཨ་རྒྱའི"

2 མ

3 * མ་དབེན། ཚལ་ཞེས་བྱུང་ཡང་ཁམས་འགྲེལ་དང་འཇུ་མི་པམ་པའི་འགྲེལ་བ་གཉིས་དང་བསྟན་ནས་རྩལ་དུ་བཅོས་སོ། །

གཞོན་དུ་བཞུགས་པར་གྲགས། དེ་ནས་ཏ་ཏུ་མཐུ་བཟའ་ཤིང་གི་ར་བར་སྤྱིན་ནས་
 འབྲས་བུ་ཅན་གྱི་སྤོན་ཤིང་མང་པོ་**"ཅེ་མོ"**ས་ལ་བཅུགས་ཏེ་བཞག་པས་སྤྱིན་པོ་ལྷག་
 མ་རྣམས་ཀྱིས་མཐའ་བསྐྱོར་ཏེ་ཏ་ཏུ་མཐུ་གསོད་པར་བཅུམས་པ་ན། དེས་དེ་རྣམས་
 ལས་ཐར་**"བར་སྤྲར"**ཡང་གཡོ་སྤྱི་འི་རིག་པ་སྤོན་སྤྱིར་ཁོང་རྣམས་ལ་ཟེན་དུ་བཅུག་སྟེ།
 ཁྱེད་ཀྱིས་སྤྱོད་པ་འདི་ན་ཁྱིམ་ལོད་དམ་མེད། མེད་ན་ང་རང་གི་ཁྱིམ་ལུགས་
 བཞེན་སོད་ཟེད། ཁྱེད་རང་གི་ཁྱིམ་ལུགས་གང་ཡིན་དེས་པས། བདག་གི་མ་ཡི་
 ཁྱིམ་ལུགས་སུ་གསོད་ན་བར་མཛོད་དུ་བཅུག་སྟེ་ཟས་བཟར་རུང་ཆད་ཤིན་དང་
 དེས་མགྱོན་པ་འགགས་ནས་འཆིངོ། །པའི་ལུགས་སུ་གསོད་ན་མཐུག་མ་ལ་ཏེ་ལ་
 མར་གྱིས་སྤྲགས་པའི་རས་དྱིས་ལ་མེ་སྤོར་ཅིག་ཟེར་བས། པའི་ལུགས་སུ་གསོད་
 པར་གྲོས་མཐུན་པར་གྱུར། དེར་སྤྱེའུ་འཆིང་བ་ཁྱེད་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་ན་ལྟས་ངན་
 ཡིན་པས། རང་རང་གི་ཁྱིམ་དུ་ཡིབ་ཟེར་བ་ལྟར་བས་པས་ལྟ་སྤྱི་འི་གྲོང་ཁྱེར་
 ལུ་མ་བཅེགས། ལ་ཆའི་ལུགས་འི་དང་བཅས་པ་མཐུག་པའི་མེས་སྤྱོད་ཅིག་ལ་
 བསྐྱེད་པར་བས་སོ། །དགའ་བྱེད་ཀྱིས་སི་རྒྱ་ཐོབ་ནས་རང་ཡུལ་དུ་འོངས་ཆེ་སྤྱིན་
 ཡུལ་ངོས་ཀྱི་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོ་དེ། དགའ་བྱེད་ཀྱི་གཞུ་མཆོག་གིས་དཔྱགས་ཤིང་
 བསྐྱོར་ནས་བཞག་པས་ལྷའི་མཐུས་མཆོ་སྤོང་དུ་འབྲེལ་བས་བྱིས་སུ་མི་ཡུལ་དུ་སྤྱིན་
 པོས་ཚུར་གྱུ་བཏང་ཡང་མི་འགོ་བར་སྤྲར་སྤོག་པས་མི་ཡུལ་དུ་སྤྱིན་པོའི་གཞོད་པ་མི་
 འབྱུང་བ་དེའི་མཐུས་ཡིན་ཞེས་གྲགས། དེ་ནས་གྲོས་པས་ཐར་བ་དང་སྤྱིན་པོ་འགས་

1 * མ་དཔེར་ཅེ་མོ་ཞེས་པ་མེད་ཀྱང་ཁམས་འགྲེལ་དང་འབྲུ་མི་ལས་པའི་འགྲེལ་བར་བསྐྱུན་ནས་གོ་བདེ་བའི་ཕྱིར་བསྐྱུན་ནོ།

2 * འདི་ལ་དབྱངས་ཅན་དག་གི་རྒྱུ་མཆོད་ "བ་སྤྲར"

རྩ་བ་ཤ་དེའི་བྱ་བོ་**“ཀླུ་ཀཱ་ཧྲོ་ཞེས་པའི་བྲང་སྲོང་བསམ་གཏན་བ་དེའི་ན་བར་ཁོ་ཆུ་**
ལྷགས་པས་ཉིང་དེ་འཛིན་ལས་”སྟེ་པར་བྱས་ཏེ་རྩ་བ་ཤ་བསད་བ་སོགས་ཀྱི་ལོ་
ལྷན་ནམས་སྤྲས་པས། དེའི་སྤྲ་སྤྱིའི་རྒྱུ་བརྒྱུ་བས་པ་ཅམ་གྱིས་དགའ་བྱེད་དང་ཏ་བྱ་
 མཆོག་གཉིས་མ་གཏོགས་སི་ཏུ་དང་སྤྱིལ་དམག་ཐམས་ཅད་ཀའ་རུས་སུ་སོང་། དེ་ཅམ་
 གྱིས་ཆོམས་ནས་སྤྲར་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་ལྷགས་སོ། །དེར་དགའ་བྱེད་གྱིས་རི་ཕོ་
 གངས་ཅན་དུ་དེ་ནམས་གསོ་བའི་སྤྲན་ཡོད་པ་ལེན་པར་ཏ་བྱ་མཆོག་བཏང་བས་སྤྲན་
 རོར་བ་ལས། སྤྲར་ཡང་ལེན་དུ་བཏང་བས་རི་ཕོ་གངས་ཅན་ཉིང་ཁྲིར་ཏེ་བྱུང་ནས་སྤྲན་
 གང་ཡིན་ཁྲོད་གྱིས་ཆོལ་ཅིག་ཟེར། དགའ་བྱེད་གྱིས་རི་གངས་ཅན་དེ་ལས་སྤྲན་
 བཅའ་ནས། སྤྲན་དེས་ཀའ་རུས་སོང་བ་ཐམས་ཅད་སྤྲར་བཞིན་གསོས་ཟེན་བས། ཏ་
 བྱ་མཆོག་ལ་རི་ཕོ་གངས་ཅན་འདི་སྤྲར་གྱི་རང་གནས་སུ་སྤྱོལ་ཅིག་བྱས་པ་དང་། དེས་
 ཆོགས་ཆེ་ཟེར་ནས་རི་ཕོ་འཕངས་པས་སྤྲར་གྱི་ལྷལ་དུ་སོང་ཡང་དེ་ཅུང་ཟད་ཡོ་ཞེས་
 གྲགས། རི་དེ་ལས་གངས་ཀྱི་ཆལ་བྱ་དུ་མ་ཞིག་ཆད་པ་རི་ཉི་མེ་ཡིན་ཅེས་བྲང་སྲོང་
 གོག་མཁར་བས་སྤྲོད། །དེ་ནས་རྒྱལ་བོ་དགའ་བྱེད་སི་ཏུ་དང་བཅས་པ་མེ་ཏོག་ཅན་
 ཞེས་བྱ་བའི་གཞལ་ཡས་ཁང་དུ་ལྷགས་ཏེ་གནས་པ་ལ་བྱ་བོ་རྩ་ར་ཏ་སོགས་གྱིས་
 མཆོད་ཅིང་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གྲོང་ཁྲིར་འཐབ་པ་མེད་པར་གཤེགས་
 ཏེ་སྤིང་པའི་བདེ་བ་ལ་རོལ་བར་གྱུར་ཏེ་ཞེས་གཏམ་རྒྱུད་དུ་གྲགས་སོ། །

ཡང་སྤྲར་ཐང་བས་དགའ་བྱེད་རྩ་མ་ཤ་འདི་ད་ལྟའི་མགོན་པོ་གྱུར་ཡིན་པར་

1 * འདི་ལ་དབྱངས་ཅན་དག་གི་རོལ་མཚོ་དང་། དབྱངས་ཅན་དབྱེས་པའི་རོལ་མཚོ་གཉིས་ཆར། “ཀླུ་ཀཱ་ཧྲོ”དང་། ཁང་ཁྲོང་ཆོས་དབང་གྲགས་
 པས་མཛད་པའི་རྩ་མ་ཤའི་གཏམ་རྒྱུད་དུ། “ལྷུ་ཀཱ་ཧྲོ”ཞེས་འབྱུང་།

2 ལད།

གསུངས་པ་དང་། གཞན་ཡང་རྒྱལ་པོ་འདིས་གཟའ་སྟེན་པ་ལ་མདའ་རྟེན་པར་
བརྩམས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱང་ཡོད་པར་གྲགས། སྟོན་དང་ད་ལྟར་རྒྱ་གར་བ་རྣམས་ལ་
རྒྱལ་པོ་འདིའི་ལོ་རྒྱུས་ཉིན་ཞག་མང་པོའི་བར་དུ་འཆད་ཀྱང་རྫོགས་རྒྱ་མེད་པའི་ལོ་
རྒྱུས་ཆེས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ཞིག་ཡོད་པར་གྲགས་སོ། །

ཉེར་གསུམ་པ། བསྟོན་དོར་གྱི་རྒྱན་བཤད་པ།

༥ བསྟོན་དོར་གྱི་རྒྱན་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས་ཉ། དང་པོ་ནི།

རྩ་བ་ལས། བསྟོན་དོར་དག་ནི་བསྟོན་བྱས་ནས། །

དོན་གཞན་ཅུང་ཟད་སྟོན་པ་སྟེ། །

ཞེས་བརྗོད་བྱའི་དངོས་པོ་དེའི་བྱད་ཆོས་སོགས་གནས་ཚུལ་དངོས་དེ་ཡིན་
པ་ལ་མ་ཡིན་ཞེས་བསྟོན་ནས། དོན་གཞན་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་ཅུང་ཟད་ཁས་
ལྷངས་པ་སྟོན་པའི་དག་ལ་ཟེར།

གཉིས་པ་དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཆོས་ལ་བསྟོན་དོར་དང་། དུལ་ལ་བསྟོན་དོར། རང་
བཞིན་ལ་བསྟོན་དོར་དང་གསུམ་ཡོད།

དང་པོ་ཆོས་ལ་བསྟོན་དོར་བ་ནི། བརྗོད་འདོད་ཀྱི་དངོས་པོ་དེའི་བྱད་ཆོས་ལ་
བསྟོན་ནས། དེའི་བྲགས་ལས་བྱད་ཆོས་གཞན་ནས་དོན་གཞན་ཞིག་གི་བྱས་པ་ཅུང་
ཟད་སྟོན་པའི་ཆོག་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

རྩ་བར། འདོད་པ་དག་ནི་མདའ་ལྟ་བུ། །

མ་ཡིན་སྟོ་ལྟོན་སྟོང་སྟག་ཡོད། །

ཅེས་འདོད་པའི་ལྟ་ལ་མདའ་ལྟ་བུ་བ་ཞེས་པའི་མདའ་ལྟ་ལ་འབྲེན་ཚུལ་འགའ་རེ་

ཡོད་ཀྱང་། ཀྱུ་མཁུན་གཉིས་པའི་བཞེད་པ་ལྟར་བྲེགས་པར་བྱེད་པ། ཆོངས་པར་
བྱེད་པ། ཀྱུ་ཏུ་ཆོངས་པར་བྱེད་པ། བརྒྱལ་པར་བྱེད་པ། སེམས་མེད་པར་བྱེད་པ་
དང་ལྷ་སྟེ། འདོད་ལྷ་བདུད་དགའ་རབ་དབང་ལྷག་ལ་མདའ་ལྷ་བ་ཞེས་སྟེ་བོ་ཀྱུ་ལ་
ཐགས་ཀྱང་། དོན་དངོས་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ། འདོད་ལྷ་ལ་སྟོ་ལྷན་ཏེ་མདའ་སྟོང་ཐག་
ཡོད་དོ། །ཞེས་འདོད་ལྷའི་བྱང་ཆོས་མདའ་དངོས་ལ་བསྟོན་པ་མ་ཡི་པར་མདའ་དེའི་
གངས་ཅམ་ལ་བསྟོན་ནས་མདའ་ལྷ་ཅམ་གྱིས་སྲིད་པ་གསུམ་ལས་རྒྱལ་མི་རྒྱས་པས་
མདའ་སྟོང་ཐག་ཡོད་པར་བརྗོད་པས། འདོད་ལྷའི་མདའ་ལྷ་བོ་འདི་ལ་སྲིད་པ་གསུམ་
ལས་རྒྱལ་བའི་རྒྱས་པ་ཡོད་ཅེས་བརྗོད་པར་འདོད་པ་ཡིན་ཡང་། དེ་ཆོག་གི་སྒྲས་
ཟེན་ལ་དངོས་སུ་མ་སྒྲས་པར། འདོད་ལྷ་ནི་མདའ་ལྷ་བ་ཅམ་མ་ཡིན་པར་མདའ་སྟོང་
ཐག་ཡོད་ཅེས་པའི་འགྲེལ་ལས་དེའི་མདའ་ལྷའི་རྒྱས་པ་དེ་མདའ་སྟོང་ཐག་གི་རྒྱས་
པ་དང་འབྲེལ་བའི་དོན་གཞན་ཅུང་ཟད་བསྟན་པ་གོ་རྒྱས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། དཔེར་བརྗོད།

(ག) ཆོས་སྟོང་བཟང་བོ་བསེལ་ལྷན་ལྗོངས་འདི་ཡི། །
གངས་མེད་མཁས་པའི་གཙུག་རྒྱན་མ་ཡིན་ཏེ། །
བན་དབང་གཞན་གྱི་རྣམ་དཔྱད་སྟོབས་པའི་ཆོགས། །
འཕྲོག་པའི་ཆོས་རྒྱན་ཉིད་དུ་ངེས་པ་ལགས། །

ཞེས་ཞུ་ལུ་ཆོས་སྟོང་བཟང་བོ་ནི་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་གཙུག་རྒྱན་མ་
ཡིན་ཏེ། ཞེས་དོན་དམ་དུ་ཡིན་པ་ལ་བསྟོན་ནས་མ་ཡིན་པར་བརྗོད་དེ། འོན་ཀྱང་བན་
དབང་སྟེ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་དཔྱད་དང་སྟོབས་པ་འཕྲོག་པའི་**“ཆོས་”**¹རྒྱན་ཡིན་

1 ཆོས་

ཞེས་དོན་གཞན་ཞིག་བཞོད་པའི་ཤུགས་ལ་ཞུ་ཆོས་སྐྱོང་བཟང་པོའི་མཁུན་རབ་
ཀྱི་རྒྱས་ཅལ་ཅུང་ཟད་སྟོན་བ་ལྟ་བུའོ། །

(བ) རྣམ་འབྲེན་དུས་འཁོར་ཞབས་དེའི་མཁུན་རབ་ནི། །

གཅིག་ཉིད་ཡིན་ན་ཆོས་ཀྱི་རི་ལྟར་གཟིགས། །

ཤེས་བྱར་གང་སྲིད་ཆོག་དོན་མཐའ་ཡས་པ། །

མཁུན་བས་བྱེ་བ་སྤྲལ་བརྒྱའི་གངས་ལས་བཞུགས། །

ཅེས་དུས་འཁོར་ཞབས་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་མཁུན་རབ་གཅིག་པོ་དེས།
ཤེས་བྱའི་ཆོས་རི་སྟེང་ཅིག་མཆིས་པ་ཐམས་ཅད་གཟིགས་ཟེར་བ་དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ།
ཡུལ་ཅན་གཅིག་གིས་ཡུལ་གངས་མེད་པ་རི་ལྟར་གཟིགས་ཏེ་གཟིགས་མི་རྒྱས།
ཞེས་དོན་དམ་པའི་བྱང་ཆོས་དངོས་ལ་བསྟོན་ནས་དུས་ཞབས་པ་ཁོང་གི་མཁུན་རབ་
ནི་ཤེས་བྱའི་དངོས་པོ་རེ་རེའི་ཆོག་དོན་མཐའ་ཡས་པ་དེ་དག་རེ་རེ་ནས་མཁུན་པའི་
མཁུན་རབ་ཀྱང་ཤེས་བྱའི་དངོས་པོ་རེ་རེའི་གངས་དང་མཉམ་པ་སྟེ་བྱེ་བ་སྤྲལ་བརྒྱའི་
གངས་ལས་ཀྱང་བཞུགས། ཅེས་ཅུང་དང་མཐུན་པར་བྱང་ཆོས་དངོས་ལ་བསྟོན་པ་མ་
ཡིན་པར་མཁུན་པའི་བྱང་ཆོས་དེའི་གངས་ཅམ་ལ་བསྟོན་ནས། དོན་གཞན་ཞིག་
བཞོད་པས་དུས་ཞབས་པའི་མཁུན་རབ་ཀྱི་རྒྱས་བ་སྟོན་བ་ལྟ་བུ་ཡིན། དུས་ཞབས་པ་
འདི་ནི་འབྲུག་པ་སངས་རྒྱས་རྫོང་མེའི་སྟོབ་མ་ཡིན། ཀྱན་གཟིགས་ལྟ་བུ་ཆེན་པོ་སྐྱེ་ཅུང་
དུས་དགེ་ཆེན་དུ་ཞུས་ཀྱང་མ་ཐེབས་པ་རྣམ་ཐར་དུ་གསལ། འདི་ནི་བོད་མཁས་ཀྱི་
དགེ་ཆེན་ཡང་ཡིན་པར་གསུངས།

ཡང་ན། ཁྱོད་ཀྱི་སྒྲུལ་བརྒྱུད་མཁུན་ཅལ་ཡུག་གཅིག་གིས། །

བཅུ་ཕྱག་རིག་པའི་གནས་ཀྱན་རི་ལྟར་**གཟེགས་**¹། །

རི་སྟེང་ཤེས་བྱའི་ཐབས་ལ་མ་ཆོངས་པའི། །

དེ་སྟེང་མཁུན་པའི་སྒྲོ་གྲོས་བབྱང་ལས་འདས། །ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་བ་ཡུལ་ལ་བསྟོན་དོར་བ་ནི། བརྗོད་འདོད་ཀྱི་དངོས་པོ་དེའི་ཡུལ་གྱི་
བྱེད་ལས་དངོས་ལ་བསྟོན་ནས། དེ་མིན་པའི་བྱེད་ལས་གཞན་ཞིག་སྟོན་པའི་ཆོག་ལྟ་
བུ་ཞིག་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

ཅ་བར། ཅན་དན་ཆེ་འོད་དལ་བུ་ཡི། །

སྟོ་ཕྱོགས་དེ་ཡི་བཞོན་བ་འདི། །

མེ་ཡི་རང་བཞིན་སྟོ་བ་སྟེ། །

གཞན་གྱི་དོར་ནི་བསིལ་ཞེས་གྲགས། །

ཞེས་བསྟོན་བྱའི་ཡུལ་ཅན་དན་དང་། ཆེ་འོད་དང་། སྟོ་ཕྱོགས་གྱི་དེ་ཡི་བཞོན་
བ་སྟེ་སྟོ་ཕྱོགས་གྱི་རྒྱང་འདི་ནམས། ཡུལ་ཅན་ཆགས་བས་གཟེར་བའི་སྟེ་བོ་བདག་གི་
དོར་ཆ་ཞིང་སྟེག་བར་བྱེད་བ་མེའི་རང་བཞིན་དུ་སྟོ། ཞེས་ཡུལ་གྱི་བྱེད་ལས་བསིལ་
བའི་རང་བཞིན་དངོས་ལ་བསྟོན་མོད། དོན་ཀྱང་ཡུལ་དེ་དག་གི་བྱེད་ལས་ཆ་བའི་རང་
བཞིན་དེ་ཡུལ་ཅན་སྟེ་བོ་གཞན་བ་སྟེ། མཇུང་བོ་དང་བྲལ་བས་ཉེན་པའི་འདོད་ལྡན་
མའི་དོར་ཡིན་བ་ལས། ཡུལ་ཅན་སེམས་རྣལ་དུ་གནས་པའི་སྟེ་བོ་དག་གི་དོར་བསིལ་
ཞེས་གྲགས་སོ། །ཞེས་ཅན་དན་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་དེ་དག་གི་བྱེད་ཆོས་བསིལ་བའི་
བྱེད་ལས་དངོས་ལ་བསྟོན་ནས་ཆ་བའི་རང་བཞིན་དུ་བརྗོད་ཀྱང་། འགའ་ཞིག་གི་དོར་
བྱེད་ལས་གཞན་ཏེ་བསིལ་བར་ཡང་གྲགས་སོ་ཞེས་པའི་ལོ་གྲགས་ཟེར་གསུམ་

1 གཟེ

གཞན་འདྲེད་འགོད་པའི་ཚིག་ཡིན་པ་ལྟར་ཡུལ་ཅན་སེམས་ནལ་དུ་གནས་པའི་སྤྱི་པོ་
 གཞན་གྱི་དོར། ཡུལ་དེ་དག་གི་བྱེད་ལས་བསིལ་བའི་རང་བཞིན་དུ་ཁས་སྤངས་ནས་
 ཡིན་ལུགས་བརྗོད་དེ་བསྟོན་དོར་མ་བྱས་ནའང་ཡུལ་ཅན་བྲལ་བའི་ཉེན་པ་མོ་རང་ཉིད་
 གྱི་ཡུལ་ཁོན་ལ་བལྟས་ནས་དངོས་པོ་དེ་དག་གི་བྱེད་ལས་བསིལ་བ་ལ་བསྟོན་ཏེ། ཆ་
 བའི་རང་བཞིན་དུ་འདྲོད་པ་ནི། ཡུལ་ཅན་གྱི་བྱེད་པར་ལ་བལྟས་ནས་ཡུལ་ལ་བསྟོན་པའི་
 ཕྱིར་ན་ཡུལ་ལ་བསྟོན་དོར་ཞེས་ལྟ་བུ་ཆེན་པོ་དང་པོ་དང་མཁས་གྲིས་གསུངས་སོ། །དཔའ་
 ལོས་ངག་འདི་དག་ནི་ཡུལ་འགའ་ཞིག་ལ་བལྟས་ནས་དངོས་པོའི་དོ་པོ་ལ་བསྟོན་གྱི།
 ཡུལ་ཀུན་ལ་བལྟས་ཏེ་མིན་པས་ན་ཡུལ་ལ་བསྟོན་དོར་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་
 ལྟར་བསྟོན་བྱ་ཡུལ་ལ་མ་བཞག་པར་སྟོན་བྱེད་ཡུལ་དུ་འདྲོག་པའང་ཡོད་དོ། །

(ག) ཏ་ཏུ་མཐུས་འཕངས་པའི་རི། །
 དཀར་ཞེས་པལ་ཆེར་བྲིལ་སྟོགས་ཀྱང་། །
 དབང་ཤེས་འབྱུང་ལྡན་བདག་ཅག་ལ། །
 ཨིན་ཏི་ལའི་མདོག་ཏུ་མདོན། །

ཞེས་སྟོན་དགའ་བྱེད་རྩ་མ་ཆའི་གཏམ་རྒྱུད་ལས་བཤད་པ་ལྟར། རྒྱལ་བོ་རྩ་
 མ་ཆས་སྟོན་འཆོལ་བའི་ཕྱིར་སྟེའུ་ཏ་ཏུ་མཐུས་རི་པོ་གངས་ཅན་ཉིད་བྱེད་ཏེ་བྱུང་བ་
 དེ་སྤར་སྟེའུས་རྩ་འབྱུང་གིས་རང་གནས་སུ་འཕངས་པའི་གངས་རི་ཆེན་པོ་དེའི་ཁ་
 དོག་དཀར་ཞེས་སྟེ་པོ་པལ་ཆེར་གྱིས་སྟོགས་ཀྱང་། མིག་གི་དབང་ཤེས་འབྱུང་བ་
 ཅན་བདག་ཅག་གི་སྤང་དོར་ཁ་དོག་སྟོན་པོ་སྟེ་ཨིན་ཏི་ལའི་མདོག་ཏུ་མདོན། ཞེས་
 དབང་ཤེས་འབྱུང་ལྡན་གྱི་མི་འགའ་ཞིག་གི་དོར་ཡུལ་གངས་རིའི་ཁ་དོག་ལ་བསྟོན་
 བས། ཡུལ་ཅན་གཞན་འགའ་ཞིག་གི་དོར་དངོས་པོ་དེའི་བྱེད་ལས་གཞན་ཞིག་དངོས་

སུ་བཞིན་པ་ལྟ་བུའོ། །དཔེ་བཞིན་འདི་ལ་མཁས་པ་ལ་ལས་དོགས་པ་ཅན་དུ་གསུངས་
ནའང་། ཡུལ་ཅན་འགའ་ཞིག་ལ་བསྐྱས་ནས་དངོས་པོའི་ཡུལ་དེ་ལ་བསྟོན་པ་ཙམ་
གྱིས་ཆོག་པས་དོགས་པའི་གནས་མེད་དོ། །

(བ) ཟུར་བུད་ལྷ་ལྷན་ལྷག་པའི་ལྷ་འདི་ཉིད། །

སུ་སྟེགས་བྱེ་བ་སྟོང་གི་རྫོང་གྲོས་ལ། །

སུན་པའི་དངོས་པོ་གསར་དུ་སྦྱིན་པོ་སྟེ། །

གཞན་དུ་ཤེས་རབ་གསལ་པའི་ལྷ་ཞེས་གྲགས། །

ཞེས་ཟུར་བུད་ལྷ་ལྷན་ཏེ་རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་གྱིས་སྤྱོད་པ་སུ་
སྟེགས་པ་བྱེ་བ་སྟོང་གི་རྫོང་གྲོས་ལ་སུན་པའི་དངོས་པོ་སྟེར་བ་ཞེས་ཤེས་རབ་གྱི་ལྷ་
ཁྱད་པར་ཅན་ཡུལ་དེའི་བྱེད་ལས་དངོས་ལ་བསྟོན་པ་སྟེ། ཅི་ཡང་མི་ཤེས་པའི་ལོག་
པར་སྦྱ་པའི་སུ་སྟེགས་པའི་ཆོགས་ལ་གཏི་ཐུག་གི་སུན་པ་གསར་བ་སྦྱིན་པར་བཞིན་
ནས། སྤར་ཡང་ཡུལ་ཅན་གཞན་ཏེ་སྐལ་ལྷན་གྱི་གདུལ་བྱ་རྣམས་གྱི་ངོར་རྫོང་གྲོས་གྱི་
སྤར་བ་སྟོང་པའི་ཤེས་རབ་གྱི་ལྷ་ཞེས་གྲགས་པོ་ཞེས་པའོ། །ཡུལ་ཅན་གཞན་གྱི་ངོར་
ཡུལ་དེའི་བྱེད་ལས་ཤེས་རབ་སྟོང་པའི་ལྷ་ཡིན་པར་ཁས་སྐྱངས་ཀྱང་། ཡུལ་ཅན་སུ་
སྟེགས་པ་རང་ཉིད་ཁོ་ན་ལ་བསྟོན་ནས་ཡུལ་དེའི་བྱེད་ལས་ཤེས་རབ་སྟོང་པ་ལ་
བསྟོན་ནས་ཤེས་རབ་མི་སྦྱིན་པར་གཏི་ཐུག་གི་སུན་པ་གསར་བ་སྦྱིན་ཞེས་ཡུལ་གྱི་
བྱེད་ལས་དངོས་ལ་བསྟོན་དོར་བ་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་ན། རབ་ཡངས་མཁའ་ཡི་མཛེས་བྱེད་རྣམ་མཁའི་ཞོར། །

མཆན་སྦྱོད་འབྱུང་བའི་གཟུགས་འཆང་བྱ་རོག་དགའ། །

ཡོང་བྱེད་སྤྱན་པའི་གཏེར་གྱི་གོང་བྱ་སྟེ། །

གཞན་དུ་སྤྱང་བྱེད་ཡོད་བརྒྱའི་ཐིག་ལེར་གྲགས། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

གསུམ་པ་རང་བཞིན་ལ་བསྟོན་དོར་བ་ནི། བརྗོད་འདོད་ཀྱི་དངོས་པོ་དེའི་རང་
བཞིན་དངོས་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་བསྟོན་ནས། དེ་ལས་གཞན་པའི་རང་བཞིན་ཞིག་ཏུ་
བསྐྱར་ནས་སྟོན་པའི་དག་ཞིག་ལ་ཟེལ། དཔེར་ན།

ཙམ་པ། བདུད་ཅི་ཟགས་པའི་ཡོད་ཟེར་ཅན། །

ཟླ་བ་ཞེས་པར་བདག་ཅག་འདོད། །

དོན་གྱི་བདག་ཉིད་འདི་ནི་གཞན། །

དུག་ཟགས་ཟེར་དང་ལྡན་པ་ཉིད། །

ཅེས་བདུད་ཅི་ཟགས་པའི་ཡོད་ཟེར་ཅན་གྱི་ཟླ་བ་ཞེས་འདྲིག་ཏེན་ན་གྲགས་
ཤིང་། བདག་ཅག་ཀྱང་འདོད་མོད། དོན་གྱི་བདག་ཅག་འདོད་ལྡན་ནམས་ལ་ཟླ་བ་
བསེལ་བའི་རང་བཞིན་ཅན་མ་ཡིན་པར། དེ་ལས་གཞན་དུག་ཟགས་པའི་ཡོད་ཟེར་
དང་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཆོས་ཅན་ཟླ་བའི་རང་བཞིན་བདུད་ཅི་དེ་བདག་ཉིད་ཅན་
ཡིན་པ་དངོས་ལ་བསྟོན་ནས། དེའི་འགལ་ཟླ་བརྗོད་པ་སྟེ་ཟླ་བའི་རང་བཞིན་ནི་དེ་
ལས་གཞན་པའི་དུག་ཟགས་པའི་ཡོད་ཟེར་དང་ལྡན་པ་ཞེས་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་
དངོས་ལ་བསྟོན་ནས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

(ག) ཡིད་ཡོང་མཛའ་མོའི་བཞིན་རས་དེ། །

རང་བཞིན་དཀར་པའི་མདོག་ཉིད་བུ། །

ཡོད་པ་མ་ཡིན་ག་བུར་གྱི། །

ཁུ་བ་དག་གིས་བྱུགས་པའོ། །

ཞེས་གྲོགས་མའི་གདོང་ཤིན་ཏུ་དཀར་བ་འདི་ནི་ཁོ་མའི་གདོང་གི་རང་བཞིན་
དཀར་བ་མ་ཡིན་པར་དེ་ནི་ག་བྱར་སོགས་གྱི་ཁུ་བས་བྱུགས་བ་ཡིན། ཞེས་མཛེས་
མའི་གདོང་དཀར་བའི་རང་བཞིན་དངོས་ལ་བསྟོན་ནས་དེ་ལས་གཞན་པའི་རང་
བཞིན་ཞིག་ཏུ་བསྐྱར་ནས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

(བ) དགའ་བ་གསར་བ་གསར་བ་འཕེལ་བྱེད་ཅིང་། །

ཡིད་རྗེས་མ་ཐུན་ལ་དགའ་བྱེད་མ་ཞེས་འབོད། །

བཞིན་ངན་ཅ་རྩ་ལྷི་འདི་མཐོང་མ་ཐག །

དབང་མེད་ཡི་ག་ལྷོག་པ་བྱེད་ལ་ལྷོས། །

ཞེས་དགའ་བ་གསར་བ་སྟེ་གྲོ་བྱར་དུ་དགའ་བ་འཕེལ་བར་བྱེད་ཅིང་སེམས་
ཡིད་ཤིན་ཏུ་མ་ཐུན་པའི་མཛེས་མ་འདི་ལ་དགའ་མ་ཞེས་ཀུན་གྱིས་འབོད་ཀྱང་དོན་དུ་
འཕྱོན་མ་འདི་ནི་རང་བཞིན་ངན་ཅིང་ཅ་རྩ་ལྷི་སྟེ་ཤིན་ཏུ་གཏུམ་མོ་ཅན་འདི་ནི། བདག་
གིས་མཐོང་མ་ཐག་ཏུ་རང་དབང་མེད་པར་ཡི་ག་ལྷོག་པར་བྱེད། ཅེས་ཆོས་ཅན་
མཛེས་མ་དེའི་རང་བཞིན་སྟེ་བོ་རྣམས་དགའ་བ་གསར་བ་འཕེལ་བར་བྱེད་པའི་
གནས་ཚུལ་དངོས་དེ་ལ་བསྟོན་ནས། དེའི་འགལ་ཁྲ་སྟེ་མཛེས་མ་དེའི་རྣམ་འགྱུར་གྱི་
རང་བཞིན་དངོས་དེ། རྣམ་འགྱུར་གཞན་པ་ཁོ་གཏུམ་ཅན་ཞིག་ཏུ་བསྐྱར་ནས་བརྗོད་
པ་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་ན། འབྲུག་སྤྱོད་མངལ་འཛིན་སྤྱོད་པའི་མཁུག་སྤྱོད་མངལ། །

རང་བཞིན་མཛེས་པའི་སྤྱི་རིས་མ་ལེགས་ཏེ། །

ལུལ་བྱུང་བཟོ་བའི་ལག་སོར་འདུ་བྱེད་གྱིས། །

ངོ་མཆར་མཛེས་པའི་རིས་སྤྱི་བབ་པར་ངེས། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

དེ་ལྟར་ཆོས་དང་། དུལ་དང་། རང་བཞིན་བཅས་བསྟན་འཕྲོད་གསུམ་པོ་སོ་
 སོའི་ཞིབ་ཆ་འདོན་ཚུལ་ལ་མཁས་པ་སོ་སོའི་བཞེད་ཚུལ་སྒྲ་ཆོག་པ་ཡོད་ཀྱང་། སོ་
 སོའི་བྱད་ཆོས་ཅུང་ཟད་མ་འདྲེས་པར་རིགས་ལམ་གྱི་སྟོན་དང་བལ་བ་ཞིག་སྟན་དག་
 གི་རྒྱན་ཐམས་ཅད་ལ་འོང་དགའ་བས། སྤྱིར་སྟན་དག་གི་དཔེ་བཟོད་སོགས་གྱི་
 སྐབས་གཙོ་ཆེར་འཛིག་ཉེན་གྱི་ཐ་སྟངས་ལས་དང་བསྟན་ནས་བཟོད་དགོས་པ་
 མཁས་པའི་གསུང་རྒྱན་ལས་བྱུང་། རྒྱན་འདི་གསུམ་གྱི་མི་འབྲེལ་བའི་བྱད་པར་གཙོ་པོ་
 བེ། བཟོད་འདོད་ཀྱི་དངོས་པོ་དེ་ལ་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གཉིས་སུ་བྱེས་པའི་ཆོས་གྱི་
 བྱད་ཆོས་ལ་བསྟན་པ་བེ་ཆོས་ལ་བསྟན་པ་དང་། བཟོད་འདོད་ཀྱི་དངོས་པོ་དེ་ལ་དུལ་
 དུལ་ཅན་གཉིས་སུ་བྱེས་པའི་དུལ་གྱི་བྱེད་ལས་ལ་བསྟན་པ་བེ་དུལ་ལ་བསྟན་འཕྲོད་
 བ་དང་། བཟོད་འདོད་ཀྱི་དངོས་པོ་དེའི་རང་བཞིན་དངོས་གང་ཡིན་པ་དེར་བསྟན་པ་
 ལ་རང་བཞིན་བསྟན་འཕྲོད་ཞེས་གཙོ་ཆེ་ཆུང་གི་སྟོན་ལ་འཛིག་དགོས་པར་གསུངས།
 ལྷག་པར་དུ་རྒྱན་གྱི་མ་གཉིས་གྱི་བྱད་པར་ཡང་རྩ་བའི་ཆོག་ཟེན་ལ་གསལ་བ་ལྟར།
 དུལ་ལ་བསྟན་འཕྲོད་པ་བེ་དུལ་ཅན་གྱི་བདག་ཉིད་ལ་བསྟོས་ནས་བསྟན་བྱའི་ཅན་དན་
 སོགས་གྱི་རང་གི་རང་བཞིན་དངོས་ལ་བསྟན་པ་དང་། རང་བཞིན་བསྟན་འཕྲོད་པ་བེ་དུལ་
 ཅན་ལ་མ་བསྟོས་པར་དངོས་པོ་རང་གི་རང་བཞིན་དངོས་ལ་བསྟན་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། དེ་
 ལྟར་དུ་དབྱེས་སྒྲུ་ལས་འདི་རང་བཞིན་ཁོ་ན་ལ་སྤྱར་བས། དཔེར་ན། སངས་རྒྱས་གྱི་
 གུ་ལོ་ཉིད་རང་བཞིན་སྟོན་པོར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་ནས་མཐིང་བྱགས་པ་
 ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཞན་ཡང་རྩ་བ་ལས།

དཔེ་ཡི་བསྟན་འཕྲོད་སྤྱར་ཉིད་དུ། །

དཔེ་རྣམས་ལ་བེ་རབ་བསྟན་ཉོ། །

ཞེས་དཔེ་བསྟོན་དོར་སོགས་དཔེ་རྒྱན་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཤད་ཟེན་པས།
གཞན་བསྟོན་དོར་གྱི་དབྱེ་བ་མི་འདྲ་བ་དག་ལ་ཡང་འདི་ལས་ཟེས་སུ་དཔགས་ནས་
རྒྱ་ཆེར་མཆོན་ཀླས་སོ། །

ཉེར་བཞི་བ། སྦྱར་བའི་རྒྱན་བཤད་པ།

༥ སྦྱར་བའི་རྒྱན་ལ་མཆོན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ། མཆོན་ཉིད་ནི།

ཅ་བར། སྦྱར་བ་གཟུགས་གཅིག་ལྡན་པའི་ཆོག །

དུ་མའི་དོན་ཅན་ཉིད་དུ་འདོད། །

ཅེས་རྫོད་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་གས་སྤྱི་གཟུགས་གཅིག་གི་སྦྱ་དོན་གང་རུང་མཚུངས་
པའི་སློན་ནས་བརྫོད་བྱ་སྦྱར་གཞི་དངོས་པོ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཀྱི་བྱད་པར་སྦྱར་ཆོས་
ནམ་གངས་གཉིས་སམ་དུ་མས་པན་ཚུན་མཚུངས་པར་སྦྱོར་བའི་རྒྱན་ཞིག་ལ་ཟེར།

གཉིས་པ་རྒྱན་འདི་ལ་དབྱེ་ན་དགུ་སྟེ།

ཆོག་གི་གཅོད་མཆམས་ཐ་མི་དད། །ཐ་དད་ཆོག་འདྲའི་སྦྱར་བ་དང་། །

བྱ་བ་ཐ་མི་དད་པ་དང་། །བྱ་བ་འགལ་བ་མིན་པ་དང་།

འགལ་བའི་ལས་ཀྱི་སྦྱར་བ་དང་། །དེས་པ་ཅན་དང་དེས་པ་འགོག་།

འགལ་མིན་འགལ་བ་ཅན་དང་དགུ། །ཞེས་སོ། །

དང་པོ་ཆོག་གི་གཅོད་མཆམས་ཐ་དད་མིན་པའི་སྦྱར་བ་ནི། སྦྱར་གཞི་དངོས་
པོ་གཉིས་ཀྱི་སྦྱར་ཆོས་ནམ་གངས་དུ་མ་ཞིག་པན་ཚུན་མཚུངས་པར་སྦྱོར་བྱེད་ཀྱི་
ཆོག་གཅིག་གི་སློན་ནས་སྦྱར་གཞི་གཉིས་ཀ་ལའང་ཆོག་གི་གཅོད་མཆམས་ཐ་དད་
བྱེད་མི་དགོས་པར་གཉིས་ཀའི་གང་ལའང་སྦྱར་ཆོག་པ་ཞིག་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

ཅ་བར། ཟུ་ད་ཡ་གནས་མཛེས་པ་ཅན། །

དགྱིལ་འཁོར་ལ་ཆགས་སྐྱལ་བོ་འདི།

མི་དུ་ཀ་རུ་འཛིག་ཏེན་གྱི། །

ཡིད་ནི་རབ་ཏུ་འཕྲོག་པར་བྱེད། །

ཅེས་སྐུར་གཞི་རྩ་དེ་ཞེས་པ་སྐུལ་པོ་དང་སྐྱེ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་འདུག་པའི་སྐུ་
 སྐུར་ཏེ། ཁྱད་གཞི་ལས་སྐུར་གཞི་དངོས་པོ་གཉིས་ཁྱད་ཆོས་སམ་སྐུར་ཆོས་པའི་ལ་
 སྐུར་ཏེ། སྐུར་ཆོས་དང་པོ་སྐུ་ད་ལ་ནི་སྐུ་དོན་གྱི་དབང་གིས་དར་བ་དང་འཆར་བ་
 གཉིས་ལ་འདུག་པས། སྐུར་གཞི་སྐུལ་པོའི་སྐྱབས་སུ་སྐུལ་པོ་ད་དར་བ་དང་། སྐུར་
 གཞི་སྐྱེ་བའི་སྐྱབས་སུ་ཤར་གྱི་རི་པོ་ལས་འཆར་བའི་བ་དང་། སྐུར་ཆོས་གཉིས་པ་
 ཀའི་སྐྱེ་བ་ཅེས་པ་པོ་ད་སྐད་དུ་མངེས་པ་ཅན་ཏེ། སྐུལ་པོའི་སྐྱབས་སུ་ཀྱན་དང་མཐུན་
 བའས་གཟུགས་བཟང་བའི་མངེས་པ་དང་། སྐྱེ་བའི་སྐྱབས་སུ་སྐྱེ་བོ་དེ་གྱི་མངེས་པ་ལ་
 སྐུར། སྐུར་ཆོས་གསུམ་པ་རྒྱ་མཁུལ་ཞེས་རྒྱ་ནི་ཆགས་པ་དང་དཔར་པོ་སྟགས་
 ལ་འདུག མཁུལ་ནི་དགྱིལ་འཁོར་ཏེ། སྐུལ་པོའི་སྐྱབས་སུ་འཁོར་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་
 ལ་ཆགས་པ་སྟེ་མངའ་འབངས་ལ་བྱམས་པ་དང་། སྐྱེ་བའི་སྐྱབས་སུ་སྐྱེ་བ་ཆེན་གསུམ་
 པའི་དགྱིལ་འཁོར་ཐུན་མཆོས་ཀྱི་དཔར་པའི་འོད་གྱི་མདངས་འཕྲོ་བ་དང་། སྐུར་
 ཆོས་པའི་པ་སྟེ་དུ་ཀ་རུ་ཞེས་པའི་སྟེ་དུ་ནི་འཇམ་པའི་དོན་དང་། ཀ་ར་ནི་སྐུ་དོན་མང་
 པོ་ལ་འདུག་ཀྱང་སྐྱབས་འདིར་དབྱ་བྱལ་དང་འོད་ཟེར་ལ་འདུག་པས། སྐུར་གཞི་
 སྐུལ་པོའི་སྐྱབས་སུ་སྐུལ་པོའི་དབྱ་བྱལ་འཇམ་པའམ་ཡང་བ་དང་། སྐྱེ་བའི་སྐྱབས་
 འཇམ་པའི་འོད་ཟེར་གྱིས་འཕྲོ་བ་རྣམས་ཆོ་བས་གདུང་བ་སེལ་ཞེས་སྐུར་ཆོས་འདི་
 དག་སྐྱེ་ཆེན་གཅིག་པ་སྟེ་སྐུལ་སྐུར་ནས། སྐུར་གཞི་གཉིས་ཀ་ལ་ཆེན་གྱི་གཙང་

མཆམས་ཀྱང་ཐ་མི་དད་བ་སྟེ་གཙོད་མཆམས་གཅིག་གི་སྟོནས་སྐྱར་གཞི་རྒྱལ་པོ་
དང་རྒྱ་བ་གཉིས་པོ་འདིས་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཡིད་རབ་ཏུ་འཕྲོག་བར་བྱེད་དོན་ཞེས་
སོ། །འདི་ལ་སྐྱར་ཆོས་གཉིས་ལས་མི་ཉུང་བ་ཞིག་དགོས་སོ། །

(ག) མཛེས་ཤིང་ཡིད་འོང་ཤིན་ཏུ་དཀར། །

གདུང་བ་སེལ་ཞིང་བདེ་བ་སྦྱེད། །

བདུད་རྩི་ཆོགས་ནམས་ཅི་ཡང་སྟོ། །

དགའ་བའི་རྫོས་གར་འཕེལ་བར་བྱེད། །

ཅེས་སྐྱར་གཞི་དབྱངས་ཅན་མ་དང་རྒྱ་བ་གཉིས་སྐྱར་ཆོས་གསུམ་གྱིས་སྐྱར་
ཏེ་དང་པོ་གདུང་བ་སེལ་བ་ནི། སྐྱར་གཞི་དབྱངས་ཅན་མའི་སྐབས་སུ་མི་ཤེས་པའི་
ཆོངས་པའི་གདུང་བ་སེལ་བ་དང་། རྒྱ་བས་ཆ་བའི་གདུང་བ་སེལ་བ། སྐྱར་ཆོས་
གཉིས་པ་བདེ་བ་སྦྱེད་པ་ནི། ལྷ་མོས་ཟག་མེད་ཀྱི་བདེ་བ་སྦྱེད་པ་དང་། རྒྱ་བས་བསེལ་
བའི་བདེ་བ་སྦྱེད། སྐྱར་ཆོས་གསུམ་པ་བདུད་རྩི་ཆོགས་སྟོ་བ་ནི། ལྷ་མོའི་སྐུ་ལ་གཟི་
འོད་འབར་བ་དང་རྒྱ་བ་ལས་འོད་ཟེར་དཀར་པོ་སྟོ་བ་སྟེ། སྐྱར་ཆོས་འདི་དག་ནི་སྐྱ་
ཆོག་གཅིག་ཅིང་སྐྱར་གཞི་གཉིས་པོའི་གང་ལའང་ཆོག་གི་གཙོད་མཆམས་ཐ་མི་དད་
ཏུ་སྐྱར་ནས། སྐྱར་གཞི་དབྱངས་ཅན་མ་དང་སྐྱར་ཆོས་རྒྱ་བ་གཉིས་ཀས་སྦྱེ་བོ་ཀྱང་
དགའ་བའི་རྫོས་གར་འཕེལ་བར་བྱེད་ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། ། དབྱེས་སྐུ་ལྟར་ན། འདི་ལ་
སྐྱར་ཆོས་གཉིས་ལས་མི་ཉུང་ཞིང་སྐྱ་དོན་གང་ལ་སྐྱར་ནའང་ཆོག་པར་བཞེད་དོ། །

(བ) གཉིས་སྦྱེས་ཆོགས་ཀྱི་དབུས་ན་མངོན་མཐོ་བ། །

མགིན་སྟོན་ཅན་གྱི་གཙུག་ཕུད་ལ་གནས་པའི། །

ཡིད་འོང་འོད་ཀྱི་ཐིག་ལེ་གསར་ཆགས་པ། །

དཔལ་འདི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཡི་གར་འོང་། །

ཞེས་རྒྱུ་ལ་གསུམ་པའི་འོད་ཀྱི་ཐིག་ལེ་གསར་ཆགས་པ་ཞེས་པའི་རྒྱ་བ་དང་
 མ་ཁྱའི་གཙུག་ལུང་གི་སྒྲིའི་མིང་ཡིན་པས་འདི་གཉིས་ལྟར་གཞིར་བྱས་ཏེ། ལྟར་ཆོས་
 དང་པོ་གཉིས་སྟེས་ཏེ་ལྟར་གཞི་རྒྱ་བའི་སྐབས་རྒྱ་བ་དང་སྒྲིའི་ཀུན་གྱི་དཔུས་ན་
 མངོན་པར་མཐོ་བ་དང་། ལྟར་གཞི་མ་ཁྱའི་སྐབས་མ་ཁྱའི་ཆོགས་ཀྱི་དཔུས་ན་
 མངོན་པར་མཐོ་བ་དང་། ལྟར་ཆོས་གཉིས་པ་མཐིན་སྟོན་ཅན་ཏེ། རྒྱ་བ་སྟེ་དབང་ལྷག་
 ལོ་གཙུག་ན་གནས་པ་དང་། མ་ཁྱའི་གཙུག་ལུང་གི་སྒྲིའི་མཐིན་སྟོན་ཅན་ཏེ་མ་ཁྱའི་
 གཙུག་ན་གནས་པའི་ལྟར་གཞི་རྒྱ་བ་དང་མ་ཁྱའི་གཙུག་ལུང་འདི་ནི་འདི་གཉིས་ཀུན་གྱི་
 ཡིད་དུ་འོང་། ཞེས་ལྟར་གཞི་གཉིས་དང་ལྟར་ཆོས་གཉིས་ཏེ་ལྟར་བ་གསུམ་གའི་སྒྲི་
 ཆེ་ག་གཅིག་ཅིང་ལྟར་གཞི་གཉིས་ཀ་ལ་ཆེ་ག་ལོ་གཙུག་མཆོམས་གཅིག་གི་སྟོན་ས་
 སྟོན་པ་ལྟ་བུའོ། ། [འདི་ནི་རྒྱ་ལྟར་ཁོན་ཡིན།]

ཡང་ན། སྡོ་བསངས་སྒྲེག་མོའི་མཆར་སྤྱག་མཛེས་པའི་རྒྱུ། །

བཅུད་ལྷན་རིལ་མའི་འདོད་དགའ་འཕེལ་བའི་གཞི།

ཡིད་འོང་ཚུ་ལས་སྐྱེས་པའི་མཛེས་སྤྱད་གཟུགས། །

འདིག་རྟོན་མངོས་པའི་དཔལ་དུ་ཅི་ཡང་བཞད། །

ཅེས་སྐུར་ཚུལ་ལྟར་བསངས་སྒྲེག་མོ་སྒྲེག་མ་མཁའ་དང་བྱད་མེད། སྐུར་ཚུལ་
བཅུད་ལྷན་རྒྱུ་ལ་སྒྲེག་མེད་དང་མ་དང་བྱད་པ། སྐུར་གཞི་ཚུ་ལས་སྒྲེག་པ་སྒྲེག་
བ་དང་བརྒྱུ་པ་སྐུར་བ་ལྟ་བུའོ།

གཉིས་པ་ཐ་དད་ཆེན་པོ་ལྟུང་པ་ནི། ལྟུང་གཞི་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་ལྟུང་ཆོས་
རྣམས་པན་ཚུན་མཚུངས་པར་སྟོར་ཤིང་ཀྱི་སྐྱ་ཆེན་གཅིག་ལྟུང་ཆེན་གྱི་པའོད་

སྒྲོན། ཨྲ་ཀ་ར་འབྱུང་གནས། དེ་ལ་དོ་ཏྲ་རས་མཆོམས་སྤྱར་བས། རྒྱལ་པོ་སྒྲོན་གྱི་
 འབྱུང་གནས་དང་ཞེས་དང་། སུམ་རྩོན་བསྐྱོངས། སྤར་ཡང་། སྤར་མང་པོ། དོ་ཏྲ་སྒྲོན།
 སྤུལ་བདག། ཨིན་འདི་ལྟར་ཞེས་པ་ལ་འཇུག་པས། བསྐྱོངས་ནས་སྒྲོན་མང་དག་
 གིས་བདག་ཅེས་དང་། མ་ཕྱི་ཡ་དགའ་མེད། གི་ན་ཅིས། བ་ལྷ་རྩ་ཉི་མ་མཐར་བའི་
 དོན་ཉེ། དགའ་མེད་འདི་དག་ཅིས་མ་མཐར། ཞེས་རྒྱལ་རིགས་ཀྱི་ཡང་དག་པའི་
 ལམ་སྟེ་ལུགས་སྒོལ་བཟང་པོ་ལ་མི་གནས་པའི་རྒྱལ་པོ་རན་པ་འདི་བྱ་སྤྱོད་རན་ཞིང་
 གཏུག་རྒྱལ་ཆེ་བ། སེར་སྤྲ་ལ་སོགས་པའི་མི་དགེ་པའི་སྒྲོན་གྱི་འབྱུང་གནས་ཅན་སྟེ་
 བོ་དག་དང་སྤྱན་དུ་བསྐྱོངས་པའམ་འབྲེལ་ནས། འབངས་ཀྱི་སྟེ་བོ་ནམས་ལ་ཤིན་ཏུ་
 འཆེ་བར་གྱུར་པས། དགའ་བ་མེད་པ་འདི་དག་གིས་ཅིས་མ་མཐར་ཉེ། ཞེས་གཅིག་
 གི་གཙོད་མཆོམས་གཅིག་དང་། ཡང་སྤྱིར་གཞི་རྒྱ་བ་ལ་སྤྱོར་སྤྱོད་སྤྱོད་པོ་ལྟ་
 དཔེའི་ཆོག་དེ་མཆོམས་སྤྱོར་སྤྱད་མ་སྤྱད་ཀྱི་དབང་གིས་དོན་གཞན་ཞིག་སྟོན་པ་སྟེ།
 དེ་ཡང་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ན།

རྒྱ་སྤྱིར་ལམ་ལ་རབ་གནས་ལ། །

མཆོན་མོར་བྱེད་པ་དང་བསྐྱོངས་ནས། །

སྤོད་ལ་ཡིས་ནི་བདག་འདི་ལྟར། །

དགའ་བ་མེད་པར་ཅིས་མ་མཐར། །

ཞེས་ནས་ཏྲ་རྒྱ་སྤྱིར་པ་ཐ་ལས། བརྟེ་རྒྱ་རབ་ཏུ་འཇུག་པའམ་གནས་པ་སྟེ། རྒྱ་
 སྤྱིར་ལམ་ལ་རབ་གནས་པ་ཞེས་དང་། དོ་ཏྲ་མཆོན་མོ་དང་། ཀ་ར་བྱེད་པ་སྟེ་མཆོམས་
 སྤྱིར་བས་མཆོན་མོར་བྱེད། སུམ་རྩོན་བསྐྱོངས་པ་སྟེ། མཆོན་མོར་བྱེད་པ་དང་
 བསྐྱོངས་ནས་ཞེས་དང་། བ་དོ་ཏྲ་མཆོན་མོའི་དབང་པོ་སྟེ་སྤོད། སྤུལ་བདག་ ཨིན་

འདི་ལྟར་ཉེ། རྫོང་ལ་ཡིས་ནི་བདག་འདི་ལྟར་ཞེས་དང་། རྩ་རྩོམ་བ་སྟེ་སྤྱར་གཞི་དང་།
 མ་ཐེ་ཡ་དགའ་བ་མེད་བ་སོགས་ཆོག་ལྟག་མ་ནམས་འབྲ་བས། དགའ་བ་མེད་བར་
 ཅིས་མ་མནར། ཞེས་རྩོམ་བ་རྩུ་སྐར་གྱི་ལས་སྟེ་ནམ་མཁའ་ལ་རབ་ཏུ་གནས་པའམ་རྩུ་
 བ་འདིས་མཆན་མོའི་བྱ་བ་བྱེད་བ་སྟེ་མཆན་མོ་དང་བསྐྱོངས་པའམ་འབྲེལ་ནས་སྟོང་
 གྱི་དུས་ལ་བབས་བ་ན། རྩོམ་བ་འདིས་གཉིན་དང་བལ་བའི་འདོད་ལྡན་བདག་ལ་དགའ་
 བ་མེད་བར་འདོད་བས་གཏུངས་པས་ཅིས་མ་མནར་ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་རྩུ་སྐར་གྱི་ལོ་
 ལོ་ལ་གཅིག་ལོ་དེའི་ཆོག་གི་གཅོད་མཆམས་ཐ་དད་པའི་དབང་གིས། སྤྱར་གཞི་དང་
 བོ་གཉིས་ལ་སྤྱར་ཆོས་སྤྱ་གཟུགས་གཅིག་གིས་དོན་མི་འབྲ་བ་སོ་སོར་སྟོན་པས་ན་
 ཐ་དད་ཆོག་འབྲེལ་སྤྱར་བ་ཞེས་ཟེར། དེ་ཡང་། དོ་ལྟ་ཀ་ར་རྩུ་ལ་བོའི་སྐབས་སུ་དོ་ལྟ་
 སྟོན། ལྟ་ཀ་ར་འབྱུང་གནས། རྩོམ་བའི་སྐབས་དོ་ལྟ་མཆན་མོ། ཀ་ར་བྱེད་པའམ་ཡང་ན་
 ལྟ་ཀ་ར་གནས་པ་ལ་སྤྱར། བྱམ་ཏའི་ན་དེ་རྩུ་ལ་བོའི་སྐབས་སུ་དགག་ཆོག་སྟེ་ན་སྤྱར་
 བས་མི་གནས་པ་ཞེས་དང་། རྩོམ་བའི་སྐབས་སུ་བྱམ་ཏ་རྩུ་སྐར་གྱི་མིང་དུ་བཞག་པ་
 ལྟར། རྩོམ་མཆམས་སྟོར་བྲད་མ་བྲད་ཀྱི་སྟོན་དོན་མི་འབྲ་བ་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་ལྟར་
 ཡིན། འདིའི་སྤྱར་གཞི་རྩོམ་བའི་སྐབས་ཀྱི་རྩུ་དཔེའི་རྒྱུ་བ་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་
 གཉིས་ལ་འབྱུང་མི་འབྲ་བ་སྤྱ་ཆོགས་བྱུང་སྟེ། ལོང་འབྱུང་ལས། མཆན་མོར་བྱེད་པ་
 དང་འབྲེལ་ནས། རྫོང་རྩོམ་ལ་ནི་བདག་འདི་ལྟར། ཞེས་དང་། ཡང་འབྱུང་ལ་ལས།
 མཆན་མོའི་གནས་དང་འབྲེལ་བ་ཡིས། རྫོང་ལ་རྩོམ་བས་བདག་འདི་ལྟར། ཞེས་པ་ལྟར་
 སི་ཏུའི་རྩོམ་འབྲང་དག་འདོད་དོ། །དེ་ལྟར་ལེགས་སྤྱར་གྱི་སྐད་འདི་དོན་མང་བོ་ལ་
 འཇུག་ཅིང་། ཆོག་གི་གཅོད་མཆམས་ཀྱི་དབང་གིས་དོན་དུ་མར་སྟོན་པའི་དཔེ་དེ་འབྲ་
 ཞིག་བོད་སྐད་དུ་རི་མ་རི་བཞིན་འབྱུང་དགའ་ནའང་། ལོ་ལོ་ལ་གཅིག་གི་ཆོག་གི་གཅོད་

མཆམས་ཀྱི་དབང་གིས་དོན་ཐ་དད་པ་གཉིས་སྟོན་པ་ཞིག་ངེས་པར་དགོས་སོ།

(ག) དུས་རྒྱུ་ལས་ཡོལ་མེད་ཅིང་།

ལེགས་པ་མང་དུ་འབྱུང་བའི་ཁུངས།

གཏིང་མཐའ་ནམ་ཡང་རྟེན་མིན་པའི།

གཏམ་འདི་སྐྱེ་བོའི་ཁ་ལས་སྒྲོག།

ཅེས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་པོ་དེའི་སྐུར་གཞི་བྱ་མཆོའི་སྐབས། དུས་ནམ་ཀུན་ལས་
ཡོལ་མེད་རྒྱབས། །ལེགས་པའི་མོར་བྱ་མང་འབྱུང་ཁུངས། །བྱ་མཆོའི་གཏིང་མཐའ་
རྩེད་མིན་པའི། །གཏམ་འདི་ཆོང་པའི་ཁ་ལས་སྟོག། ཅེས་སྐུར་ཆོས་ཡོལ་བ་མེད་པ་ནི་
བྱ་མཆོའི་རྒྱབས་དང། །ལེགས་པ་མང་པོ་ནི་མོར་བྱ་མང་པོ་དང། །ཁུངས་ནི་མོར་བྱ་
འབྱུང་པའི་ཁུངས་དང། །གཏིང་མཐའ་ནི་བྱ་མཆོའི་གཏིང་མཐའ་དང། །སྐུ་པོ་ནི་ཆོང་བ་
ལ་གོ་དགོས་ཤིང། །ཡང་སྐུར་གཞི་དགེ་པའི་བཤེས་གཉེན་སྐབས། དུས་ལས་ཡོལ་
མེད་ཐུགས་རྗེ་ཆེ། །ལེགས་པའི་ཡོན་ཏན་འབྱུང་པའི་ཁུངས། །མཁེན་པའི་གཏིང་
མཐའ་རྩེད་མིན་པའི། །གཏམ་འདི་སྟོ་ལྡན་ཁ་ལས་སྟོག། ཅེས་ཡོལ་བ་མེད་པ་ནི་
ཐུགས་རྗེ་ཡོལ་བ་མེད་པ་དང། །ལེགས་པ་ནི་ཡོན་ཏན་དང། །ཁུངས་ནི་ཡོན་ཏན་གྱི་
ཁུངས། །གཏིང་མཐའ་ནི་མཁེན་པའི་གཏིང་མཐའ། །སྐུ་པོ་ནི་སྟོ་ལྡན་དང་ལྡན་པ་ལ་
སྐུར་བ་སྟེ། གོང་གི་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་པོ་དེ་དོན་གཉིས་ལ་སྐུར་རིགས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་
པར་བཞིན། །ལ་ལས་དཔེར་བརྗོད་འདིར་སྐུར་གཞི་མེད་པ་དང། །ཆོག་གི་གཙང་
མཆོམས་ཀྱང་ཐ་དད་ཀྱི་དབྱེ་བ་མེད་པས་ཐ་དད་ཆོག་འདྲ་ཞེས་དོན་མ་གྲུབ་ཅིང་ཆོག་
ཐ་མི་དད་པའི་སྐུར་བ་དང་ཁྱད་མེད་པའི་སྟོན་བཤད་ནའང། །ལེགས་སྐུར་གྱི་སྐུ་རི་མ་
རི་བཞིན་པོད་སྐྱད་དུ་མི་སྟོན་པར་དགོངས་ནས་སྟོན་འགྲོ་ལོ་རྩ་བ་ཡལ་སྐས་གྱི་

གསུང་རྒྱན་བཞེན་དུ་བཀོད་པ་ཡིན་པར་གསུངས།

(བ) ལས་ཀྱི་རང་བཞིན་སྣ་ཚོགས་ཤིང་རྟ་ཡིས། །

བསྐྱོད་པའི་དཔལ་ཀྱི་འདབ་མ་ཡིད་འོང་མ། །

ཡང་དང་ཡང་དུ་སྟེན་པས་འཁོར་འཕྱོ་བ། །

འདི་དག་རྣམས་ལ་གཏད་སོ་ཅི་ལྟར་ཡོད། །

ཅེས་སྐུར་གཞི་ཉི་མ་དང་སྤྲད་འཆོང་མ་གཉིས་ཏེ། ཉི་མའི་སྐྱབས། སྤྱི་འཕྱེའི་
ལས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་ཉི་མའི་ཤིང་རྟ་ལ་རྟ་བུའི་ཅན་གྱིས་སྤིང་བཞི་ལ་སོགས་
པའི་ཡུལ་སྣ་ཚོགས་སུ་སྐྱོད་པའམ་འདྲེན་པའི་འདབ་མ་ཡིད་འོང་མ་སྟེ་ཉི་མ་འདི་ཡུལ་
གཅིག་ཏུ་རྟག་པར་མི་གནས་པར། ཡང་དང་ཡང་དུ་འཁོར་བར་འཕྱོ་བའི་དངོས་པོ་
འདི་དག་རྣམས་ལ་གཏད་སོ་ཅི་ཡོད། ཅེས་འཕྱོ་བ་བྱ་བ་ལ་སྐུར་ཏེ་ཆོག་གི་གཙོད་
མཆའ་མས་ཐ་དད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དོན་གཞན་སྟོན་པ་དང་། ཡང་སྤྲད་འཆོང་མའི་
སྐྱབས། ལས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་སེམས་རབ་ཏུ་
བསྐྱོད་པའི་སྤྲད་འཆོང་བ་དེ་ལ་ལན་གཅིག་མ་ཡིན་པར་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྟེན་པ་
ལྷགས་ཅག་པོ་སྤྱེས་པ་ལས་རྒྱལ་མིན་གྱི་ལས་སྣ་ཚོགས་བསགས་པས་ཡང་ཡང་
འཁོར་བར་འཁོར་བའི་འཕྱོ་བ་འདི་དག་རྣམས་ལ་གཏད་སོ་ཅི། ཞེས་ལུས་ཅན་གྱི་འཕྱོ་
བ་སྐུར་ཏེ་ཆོག་གི་གཙོད་མཆའ་མས་ཐ་དད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དོན་གཞན་སྟོན་པ་སྟེ་བྱ་
ཡིན། གཞན་ཡང་ཐ་དད་ཆོག་འདྲའི་སྐུར་བའི་དོན་མཆོན་པའི་དཔེར་བརྗོད་འཇུ་མི་
པམ་པས་མཛད་པ་ལས།

ཁྱེད་ལྟུང་པའི་བརྒྱ་གཞིན་ཅུ་འདི། །

ཁྱེད་འདི་དབང་པོའི་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་བྱེད་ཅིང་། །

ལྷ་ཤེས་གནས་བཟང་རྣམ་པར་བཟ་བ་ན། །

ལུ་བལྟད་ཆང་གིས་ལྷོས་བཞིན་བདེ་བར་བཟུང་།

ཞེས་ཆུའི་བརྒྱད་དང་ལྔ་ན་པའི་མེ་ཏོག་བརྒྱ་འདི་ཆུ་འདྲིན་ཞེས་ཡར་བཅད་
 བས་འདིས་ཆུ་འདྲིན་པར་བསྟན་བ་དང་། དབང་པོའི་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་ཞེས་མིག་ལ་
 མཛེས་པ། ལྔ་དྲི་ཞེས་པ། ལུས་ལ་རེག་པས་འཇམ་པ། བརྒྱའི་ཤར་ཅིའི་རོ་མངར་བ།
 བྱང་བ་འཁོར་བའི་ལྷ་སྟན་བ་སོགས་དབང་པོ་དྲུག་གི་ཡུལ་ལ་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་བ་དང་།
 ཆུ་ཤེལ་གནས་བཟང་སྟེ་རྒྱ་བ་ནམ་མཁའ་ལ་ནམ་པར་བཟ་བ་ན། ཆུའི་བརྒྱད་ཁང་
 འཐུང་བས་ཁྲོས་པའམ་བཟེ་བའི་མི་བཞེན་དུ་བདེ་བར་ཟེམ་ཞེས་གཟེམ་པའི་དོན་
 བསྟན་བ་དང་། ཡར་ཁང་གི་གཏམ་རྒྱུད་དང་ལྟར་ན། སྟོན་ལྷ་ཁངས་པས་བསྐོ་བ་ལྟར།
 ལྷ་དང་ལྷ་མིན་ནམས་ཀྱིས་བདུད་ཅིའི་དོན་དུ་ཨོ་མ་ཅན་གྱི་རྒྱ་མཆོ་བསྐྱབས་བ་ན།
 མོག་མར་དུག་གི་སྦྱེས་བྱ་ནག་པོ་ཞེས་བ་བྱུང་བ་དེ་ཁྲབ་འཇུག་གིས་མིད་པས་མདོག་
 ནག་པོར་གྱུར། དབང་ལྷག་གིས་འཐུང་བས་མགྱེན་པར་ཆགས་ཏེ་གནས་པས། དབང་
 ལྷག་གི་མགྱེན་པ་སྟོན་པོར་གྱུར། དེ་ནས་རྒྱ་ཆེས་བྱུང་བ་དབང་ལྷག་གི་མགོ་པོའི་
 རྒྱུན་དུ་བཅེངས། དེ་ནས་དཔལ་མོ་ཞེས་པའི་བྱུད་མེད་མཛེས་མ་ཞིག་བྱུང་བ་ཁྲབ་
 འཇུག་གི་རྒྱང་མ་བྱས། དེ་ནས་ཉ་མགྱེན་རེར་བ་དང་ཤིང་ཡོངས་འདུ་སོགས་ལྷ་རྗེས་
 དུ་མ་བྱུང་བ་ལྷ་ནམས་ཀྱིས་ཁྲི། དེ་ནས་བྱུད་མེད་གཞོན་ལུ་མ་བརྒྱ་ལྟར་ཡིད་དུ་ཡོང་
 བ་ཞིག་བྱུང་བ་ལ། ཁྲོད་སུ་ཡིན་ཞེས་དེས་པས། རའི་ཁང་ཞེས་བྱ་སྟེ། ལུས་འཐུང་ན་
 ཁྲོས་བ་དང་། བརྒྱལ་བ་དང་། དེགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་བ་ན། ལྷ་མ་ཡིན་ནམས་
 འདིགས་ནས་མ་འཐུངས། ལྷ་ནམས་ཀྱིས་འཐུངས་སོ། །དེ་ནས་བདུད་ཅི་བྱུང་སྟེ་སྟོད་
 ཆེན་པོ་བརྒྱད་དུ་བཀའ་བ་ལྷ་མིན་ནམས་ཀྱིས་ཁྲིར་ནས་ལྷ་ནམས་ཡིད་ལྷག་པར་

གྲུང་ཆེ་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་¹“བརྒྱས་”པར་གྲགས་སོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཆང་གི་གཏམ་རྒྱུད་དང་
 རྒྱུར་ཏེ། རྒྱུད་ལྡན་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས་བྱུང་བའི་བྱད་མེད་བརྒྱ་གཞོན་ཅུ་ལྟར་འོང་
 བའི་ཆང་འདིས་རྒྱ་འཛིན་ཏེ་སྡེ་ཡི་དབང་པོའི་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་བྱེད་ཅིང་། དེ་ཡང་
 སྡེ་ནི་རྒྱ་ཁམས་དང་མཆིལ་མ་དང་ལྡན་པས་ན་རྒྱ་འཛིན་ཞེས་བྱ། ཆང་གི་རོས་སྡེའི་
 དུལ་དུ་རོ་ཞིས་མངར་དང་ལྡན་པས་དེའི་རྗེས་སུ་མཐུན་ཞེས་དང་། ལྟ་དབང་གི་
 གཙུག་རྒྱ་རྒྱ་ཆེས་དང་། ལྟ་ནམས་འདུས་པའི་གནས་བཟང་པོ་ཤིང་ཡོངས་འདུ་
 སོགས་རྒྱ་མཚོ་བསྐྱབས་པ་ལས་འདིག་ཏེན་གྱི་ཁམས་འདིར་སོག་མར་བྱུང་བའམ་
 བཟ་བའི་དུས་སུ་ཆང་འདི་ཡང་དེ་དང་ལྟན་དུ་བྱུང་བ་དང་། དེ་ནས་ལྟ་ནམས་གྱིས་
 བདུད་ཅི་སྟོབ་པའི་དགའ་སྟོན་དུ་ཆང་དེ་འཐུངས་པས། རྒྱུས་པའི་དགའ་བདེས་མིག་
 ཟུམ་ཟུམ་བྱེད་ཅེས་བ་དང་རྒྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་ཆིགས་སུ་བཅད་པ་འདི། རྒྱུད་དང་
 ལྡན་པ་ཞེས་སྒྲ་ཆེན་བརྒྱ་ལ་སྒྱུར་བ་དང་། རྒྱ་ལས་སྒྲེས་པ་སྟེ་སྟོབ་དཔོན་བརྒྱ་དང་
 རྒྱུར་བ་དང་། གཞོན་ཅུ་མའི་སྒྲེ་གནས་བརྒྱ་དང་རྒྱུར་བ་དང་། ཁྲབ་འཇུག་གི་རྒྱུང་མ་
 དཔལ་ལོ་ལ་སྒྱུར་བ་དང་། དབང་ལུག་གི་རྒྱུང་མ་སྟོ་སྟོ་མ་ལ་སྒྱུར་བ་དང་། ལུ་ལོ་ལོ་
 བཅུ་གཉིས་མའི་ལང་ཆོ་ལ་སྒྱུར་བ་དང་། ལུ་ལོ་གཞོན་ཅུ་རྒྱལ་བོའི་བཅུན་ལོར་
 བསྐྱས་པ་ལ་སྒྱུར་བ་དང་། གསང་སྒྲགས་པའི་གཏམ་ལོ་འབར་འཇག་ལ་སྒྱུར་བ་
 སོགས་ཆིག་ཀླང་བཞི་བོ་འདི་ལ་ཆིག་གི་གཅོད་མཆོམས་མི་འདྲ་བས་དོན་མི་འདྲ་བ་
 བཅུ་འབྱུང་བའི་རྒྱལ་འབྱུ་མི་པམ་པས་མཛད་པའི་སྟན་འགྲེལ་དབྱངས་ཅན་དགྲེས་
 པའི་རོལ་མཚོར་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཡང་སྟན་འགྲེལ་དེ་ལས། ཆིག་ཀླང་དང་བོ་ལ་
 དངོས་བཏགས་གྱི་འཇུག་རྒྱལ་དང་མཚོན་དོན་གྱི་སྟོན་ལ་དུ་མ་དང་། ཆིག་ཀླང་

1 བརྒྱས་

གཉིས་པ་ལ་དོན་གྱི་རྣམ་པ་འགའ་དང་། དཔེར་བྱས་ན་རྒྱ་མཚོ་ལྟར་མི་གཡོ་བ་དང་།
 སྤྲིན་ལྟར་གཡོ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་དུ་མ་དང་། རྒྱ་ཤེལ་གནས་བཟང་ལ་དོན་དུ་
 མ་དང་། དུས་མཚོན་པར་བྱས་ན་རྒྱ་བ་རྣམ་པར་བཟླ་བའམ་གསལ་བ་དུས་བཞིའི་
 རང་ནས་སྟོན་ཀ་དང་། ཉིན་མཚན་གྱི་ནང་ནས་ཉི་འོད་དང་བུལ་བའི་མཚན་མོ་ལ་
 སོགས་པ་མཚོན་ཞིང་། ཆང་གིས་སྟོས་པ་དངོས་དང་། འབྲུ་བའི་སྟོན་སྐྱེས་ཆགས་བདེ་
 དང་། དེགས་པ་དང་། གཉིད་དང་། ཡིད་དགའ་བ་སོགས་དུ་མར་འགྱུར་བས། ད་དུང་
 སྤྲུལ་རྒྱུ་མང་པོ་ཞིག་འདུག་ཀྱང་། སྐབས་འདིར་ཆོགས་བཅད་གཅིག་ལ་ངག་དོན་མི་
 འབྲུ་བ་བཅུར་འབྱུང་བ་འདི་པོད་སྐད་དུ་ཆོགས་བཅད་གཅིག་ལ་དོན་དུ་མ་སྤྲུལ་མི་
 རུས་སྟུམ་པ་ལ་སྒྲུའི་སྟོན་དཔྱེ་བའི་ས་པོན་དུ་¹ **"ཉམས་"**མཚར་དུ་སྟེལ་བར་བྱས་པ་
"ལགས་"²སོ་ཞེས་ཀྱང་གསུངས་སོ། །སྤྲུལ་རྒྱན་སྤྲུལ་པ་འདི་གཉིས་གཙོ་བོ་སྤྲུལ་མཆོངས་
 ལ་སྤྱོར་དགོས་པ་གསུང་རྒྱན་ལས་བྱུང་ངོ་། །

ཡང་ན། རོལ་གནས་མངོན་ཅེན་འདོད་པའི་པོ་ཉ་མོ། །

རྒྱ་ལྗན་བརྒྱའི་མཚན་ལྗན་མ་ལགས་ཀྱང་། །

མཆུ་སྟོས་འདབ་མ་བསྐྱོད་པས་མཛེས་སྤྱུག་གིས། །

ལེས་ལྗན་དག་ལ་དགའ་བ་བསྐྱོད་དམ་ཅི། །

ཞེས་རོལ་བའི་གནས་ནམ་མཁའ་དང་སྐྱེད་ཆལ་གཉིས་ལ་འཇུག་པའི་སྤྲུལ་སྤྲུལ་
 ཉེ་སྤྲུལ་ཆོས་དང་། འདོད་པའི་པོ་ཉ་མོ་ནི་གྲོགས་མོ་དང་ཁྱ་བྱུག་གཉིས་ལ་འཇུག་པའི་
 སྤྲུལ་སྤྲུལ་ཉེ་སྤྲུལ་གཞི་དང་། སྤྲུལ་གཞི་བྱུང་མེད་ལ་སྤྱོར་སྐབས་མཚན་ལྗན་མ་དང་།

1 མཉམ

2 ལེགས

མཆུ་སྒྲོལ་གྱི་ཡལ་འདུག། མ་བསྐྱོད་པ་ཞེས་དག་མི་སྤྲ་བའི་འཇུ་མ་པ་ཅམ་གྱི་མཛེས་
 ལྷག་དང་། སྤྲ་གཞི་ཁྱ་བྱག་གི་སྐབས་མཆོན་ལྷན་མ་ལགས་པ་སྟེ་མཆོན་ལྷན་མིན་པ་
 ལ་སྤྲ་བ་དང་། མཆུ་སྒྲོལ་འདབ་མ་བསྐྱོད་པ་ཞེས་གསུང་དབྱངས་སྟན་པའི་མཛེས་པ་
 ལ་སྤྲ་ནས། ཤེས་ལྷན་ནི་སྤྲི་ལུས་ཅན་ཀྱན་ལ་འཇུག་ཀྱང་། སྐབས་འདིར་མཁས་
 པ་དང་སྟོག་ཆགས་ལ་སྤྲ་གཅིག་པའི་སྟོན་སྤྲ་ཏེ་མཁས་པ་ནམས་ལ་དགའ་བ་
 སྤྱེད་དམ་ཅི་ཞེས་བྱད་མེད་ཀྱི་སྐབས་འི་ཆོག་དང་། ཁྱ་བྱག་གི་སྐབས་སྟོག་ཆགས་ལ་
 དགའ་བ་མི་སྤྱེད་པ་ལ་སྤྲ་བས་ཆོག་གི་གཙོད་མཆོམས་ཐ་དད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
 ཆོགས་བཅད་གཅིག་པོ་དེས་དོན་མི་འདྲ་བ་གཉིས་སྟོན་པ་ལྷ་བྱ་ཡིན། མཉམ་ཉིད་ཀྱི་
 དཔེ་དང་རྒྱན་འདིའི་ཁྱད་པར་ནི་ཆོག་གི་གཙོད་མཆོམས་ཐ་དད་ལ་བརྟེན་ནས་དོན་སོ་
 སོར་སྟོན་དགོས་པ་འདྲ་ཡང་། རྒྱ་སྐད་དུ་མཉམ་ཉིད་སྐབས་མཆོམས་སྤྱོད་ཁོ་ནས་
 ཆོག་ཐ་དད་དུ་འབྱེད་པ་དང་། རྒྱན་འདིར་དགག་ཆོག་དང་ཉེར་བསྐྱར་ཡོད་མེད་
 སོགས་ཀྱིས་ཐ་དད་དུ་འབྱེད་དགོས་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད་ཀྱང་། བོད་སྐད་དུ་སྤྲི་
 མཆོམས་སྤྱོད་སོགས་མི་འོང་བས། མཉམ་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་གཙོ་བོ་དཔེ་དོན་མཆུངས་
 པར་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་མཆུངས་གསལ་གྱི་སྤྲ་ཇེས་པར་དགོས་པ་དང་། རྒྱན་འདི་ལ་ཁྱད་
 གཞི་ཁྱད་ཆོས་དག་སྤྲ་ཅམ་ལས་དེ་གཉིས་འདྲ་བའམ་མཆུངས་པར་བརྗོད་པ་
 གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པས་མཆུངས་གསལ་གྱི་སྤྲ་འཛོག་མི་དགོས་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད་དོ། །

གསུམ་པ་བྱ་བ་ཐ་དད་མིན་པའི་སྤྲ་བ་ནི། སྤྲ་གཞི་དངོས་པོ་གཉིས་ཀྱི་ངོ་
 བོ་ཐ་དད་པ་ཡིན་ཡང་དེ་གཉིས་ཀའི་སྤྲ་ཆོས་ཀྱི་བྱ་བ་ཐ་དད་མིན་པ་སྟེ་བྱ་བ་གཅིག་
 ཏུ་བརྗོད་པ་ལྷ་བྱ་ཞིག་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

རྩ་བར། འཁྱོག་ཅིང་ཡིད་འོང་རང་བཞིན་ཅན། །

ཆགས་པ་གསལ་བར་སྟོན་བྱེད་མ། །

མཛེས་མས་བསྐྱལ་བའི་མིག་དང་ནི། །

པོ་ཉ་མོས་ཀྱང་མཛའ་པོ་འགྲུགས། །

ཞེས་སྐར་གཞི་ཆགས་ལྡན་མཛེས་མའི་མིག་དང་། མཛའ་པོར་འབོད་དུ་
བཏང་བའི་པོ་ཉ་མོ་གཉིས་ཡིན། སྐར་ཆོས་ཀྱི་བྱ་བ་མཛེས་མས་ཆགས་པའི་བྱར་
མིག་གིས་བསྐྱལ་བའི་ལྟ་བ་འབྲོག་པ་དང་། པོ་ཉ་མོས་གཡོ་སྐྱའི་རང་བཞིན་གྱི་གཏམ་
འབྲོག་པར་སྐྱ་བའི་ངག་ཆོག་འབྲོག་པ་སྐྱ་ལ་སྐར་བ་དང་། ཡང་མཛེས་མ་དང་པོ་ཉ་མོ་
གཉིས་ཀ་འདོད་པ་སྐྱལ་བྱེད་ཡིན་ཞིང་ཆགས་ལྡན་གྱི་ཡིད་དུ་འོང་བའི་རང་བཞིན་
ཅན་ཡིན་པས་གཉིས་ཀ་དོན་ལ་སྐར་བ་དང་། ཡང་མཛེས་མ་དེས་རང་རྒྱད་ཀྱི་
ཆགས་པའི་བསམ་བ་དེ་མཛའ་པོ་ལ་དངོས་སུ་སྟོན་བ་དང་། པོ་ཉ་མོས་ཀྱང་མཛའ་པོ་
འགྲུགས་པའི་བྱ་བ་དངོས་སུ་བྱེད་པ་སྟེ་དེ་གཉིས་སྐྱ་ལ་སྐར་ནས། བྱད་གཞིའི་དངོས་
པོ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་མཛའ་པོ་འགྲུགས་པའི་བྱ་བ་གཅིག་པའམ་ཐ་མི་དད་དུ་བྱས་ནས་
བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

(ག) འབྲེན་བྱེད་ཡུལ་དུ་ལྷག་པར་མཛེས། །

ཡང་ཡང་བསྐྱལ་ཀྱང་ངོམས་པ་མེད། །

དཀར་འཇམ་ལུས་སྒྲའི་ལག་པ་དང་། །

རྒྱ་མ་ཡིས་ཀྱང་བདེ་བ་གཡོ། །

ཞེས་སྐར་གཞི་མཛེས་མའི་ལག་པ་དང་རྒྱ་མ་གཉིས་པོ་དེ་སྐར་ཆོས་འདོད་
ལྡན་གྱི་མིག་གི་ཡུལ་ལ་ལྷག་པར་མཛེས་པ་དོན་སྐར་དང་། ཡང་དང་ཡང་དུ་བསྐྱལ་
ཀྱང་ངོམས་པ་མེད་པ་དོན་སྐར། དཀར་ཞིང་འཇམ་པ་དོན་སྐར་ཉ། སྐར་གཞི་ངོ་པོ་ཐ་

དད་པའི་དངོས་པོ་དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱ་བའི་བྱུང་ཆོས་འདོད་ལྷན་ལ་བདེ་བ་གཡོ་བའམ་
བསྐྱེད་པ་དོན་ལ་སྐྱར་ནས་བྱ་བ་གཅིག་ཏུ་བརྫོང་བ་ལྟ་བུ་ཡིན། འདིའི་བྱུང་ཆོས་བཞི་
ག་དོན་སྐྱར་ཁོ་ན་ཡིན།

(བ) རང་བཞིན་མི་བརྟན་གྱ་གྲུའི་བཟོད་པ་ཅན། །

ཀྱན་གྱི་སྐྱུ་མོང་སྐྱད་བྱར་གྱར་པའི་ཡུལ། །

དབྱར་གྱི་ཆུ་སྐྱང་རབ་ཏུ་བྱས་པ་དང་། །

ལང་ཆོ་མས་ཀྱང་སྐྱེ་བོ་སྐར་དུ་འབྲེན། །

ཞེས་སྐྱར་གཞི་དབྱར་དུས་ཀྱི་ཆུ་སྐྱང་དང་ལང་ཆོ་དར་ལ་བབ་པའི་བྱད་མེད་
འཕྱོན་མ་སྟེ་དངོས་པོ་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱར་ཆོས་ནི། རང་བཞིན་མི་བརྟན་པ་དང་། གྱ་
གྲུའི་བཟོད་པ་ཅན། སྐྱེ་བོ་མཆོག་དམན་ཀྱན་གྱི་སྐྱུ་མོང་གིས་ལོངས་སྟོང་པའི་
གཞིར་གྱར་པ་སྟེ་གསུམ་ག་དོན་ལ་སྐྱར་ནས། དངོས་དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱ་བའི་བྱུང་ཆོས་
ཏེ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་སྐར་དུ་འབྲེན་པའམ་ཁྲིད་པའི་བྱ་བ་གཅིག་ཏུ་བརྫོང་བ་ལྟ་བུ་ལོ། །འདིའི་
གྱ་གྲུའི་བཟོད་པ་སྐྱ་སྐྱར་དུ་བཤད་པ་ཡོད་ཀྱང་། ཆུའི་གྱ་གྲུའི་བཟོད་པ་དང་། བྱད་
མེད་ཀྱི་གཡོ་སྐྱེའི་སྟོང་བ་གཉིས་དོན་སྐྱར་དུ་འདོད་དོ། །

ཡང་ན། འདབ་བརྒྱའི་འཇུ་མ་བག་གྲོལ་བའི་བཞོད་ལེགས་གཟུགས། །

ངོ་མཆར་མཛེས་སྤྱད་ཀྱི་བའི་སྟོང་བོ་ཅན། །

ཡིད་འོང་མིག་གི་དབྱིད་གྱར་པ་ད་དཀར་དང་། །

མདོངས་ལྷན་རྒྱས་པའི་གར་གྱིས་གཞན་ཡིད་འགྲུགས། །

ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ལོ། །འདབ་བརྒྱ་བཞི་མ་བྱའི་མདོངས་དང་བརྒྱ་གཉིས་ཀའི་མིང་

ལ་འབྲུག་པས་སྒྲ་སྐར་པོ། །

བཞི་བ་བྲ་བ་འགལ་བ་མིན་པའི་སྐར་བ་ནི། སྐར་གཞི་དངོས་པོ་གཉིས་ཀྱི་
སྐར་ཚོས་ཀྱི་བྲ་བ་ཐ་དད་བ་ཡིན་ཀྱང་། བྲ་བ་དེ་མུན་ཚུལ་འགལ་བ་མིན་པར་གཞི་
གཅིག་ཏུ་མ་སྐྱུན་པར་སྐྱོར་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

ཙ་བར། ཡིད་འོང་ཆགས་པ་འཕེལ་བར་བྱེད།

འཇམ་ཞིང་ཚྱོས་པའི་གདངས་སྟུན་ཅན། །

ཁྱ་བྲུག་སྒྲ་ནི་ཐོས་བྲུར་ཏེ། །

དཀར་མིན་མིག་ཅན་དག་ལ་འབྱུད། །

ཅེས་སྐར་གཞི་ཁྱ་བྲུག་གི་གདངས་དང་མཛེས་མ་གཉིས་ཏེ། སྐར་ཚོས་
གཉིས་ཀྱི་འཇམ་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་། འདོད་ལྡན་ལ་ཆགས་པ་འཕེལ་བར་བྱེད་པ་དོན་
སྐར་དང་། ཁྱ་བྲུག་གི་སྐད་འཇམ་ཞིང་མཉེན་པ་དང་མཛེས་མའི་ལུས་ཀྱི་རེག་བྲ་
འཇམ་པ་སྟེ་དོན་སྐར་དང་། མ་ད་ཀ་ལྟ་ཞེས་མ་ད་ཚྱོས་པ་དང་ཀ་ལ་མི་གསལ་བའི་སྒྲ་
ལ་འབྲུག་པས། ཁྱ་བྲུག་གི་སྐབས་སུ་སྐད་གདངས་སྟུན་པ་དང་བྱད་མེད་ཀྱི་སྐབས་སུ་
འཁྲིག་པའི་ཚྱོས་པའི་ནམ་འགྱུར་དུ་མ་སྟེན་པ་དེ་སྒྲ་ལ་སྐར་ནས། སྐར་གཞིའི་དངོས་
པོ་དེ་གཉིས་ཀྱི་གཅིག་ནི་ཐོས་བྲུར་དང་། གཅིག་ནི་འབྱུད་བྱ་ཡིན་པས་བྲ་བའི་སྟོན་ས་
ཐ་དད་བ་ཡིན་ཀྱང་། སྟུན་པའི་སྐྱ་དེ་ཐོས་པའི་རྒྱུན་གྱིས་འབྱུད་བྱ་དཀར་མིན་ཁྱ་
ལའི་མིག་ཅན་གྱི་མཛེས་མ་ལ་འབྱུད་པར་བཙོན་པ་དེ་བྲ་བ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཆགས་པ་
བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་འགལ་བ་མིན་པར་སྟུན་གཅིག་ཏུ་འབྱུང་བར་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

(ག) ཡིད་ལ་དགའ་བ་དེ་དཔལ་སྟེར་བའི། །

དཀར་མཛེས་ལང་ཚོ་ངོས་པ་ཅན། །

རྒྱ་འོད་ལུས་ལ་ཕོག་གྱུར་ཏེ། །

སྒྲིན་ལེགས་མ་ལ་ཚུས་ན། །

ཞེས་སྐྱར་གཞི་རྒྱ་བ་དང་བྱད་མེད་མེད་དེ། སྐྱར་ཚོས་ནི་དེ་གཉིས་ཀས་སྐྱེ་བོ་
ཀྱན་གྱི་ཡིད་ལ་དགའ་བའི་དཔལ་སྟེར་བ་དང་། དེ་གཉིས་ཀས་དཀར་ཞིང་མཛེས་པའི་
ལང་ཚོ་ངོས་པ་སྟེ་དོན་སྐྱར་དང་། སྐྱར་གཞི་དངོས་པོ་དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱ་བ་ཐ་དད་པ་
ཡིན་ཀྱང་རྒྱ་བའི་འོད་ཟེར་ལུས་ལ་ཕོག་པའི་རྒྱུ་གྱིས་འདོད་ལྡན་ཆགས་པས་སྐྱོས་
ཏེ། རང་གི་སྒྲིན་ལེགས་མ་ལ་ཚུས་སྟེ་འོ་བྱེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་གཉིས་ཀ་པན་ཚུན་
འགལ་བ་མིན་པར་ཆགས་པ་སྐྱེད་པའི་གཞི་གཅིག་ཏུ་མཐུན་པར་སྐྱོར་བ་ལྟ་བུའོ། །

(བ) བདུད་ཅིའི་རང་བཞིན་ནི་མར་གྱུར་པ་རྣམས། །

དག་བྱེད་ཆད་མས་འགྲོ་བའི་ཡིད་བསེལ་བ། །

ལེགས་པར་བཤད་པའི་ཚོས་ནི་ཐོས་བྱས་ཏེ། །

བསྐྱབ་གཞིའི་རིམ་པ་རྒྱུད་ལ་བརྟན་པར་བྱ། །

ཞེས་སྐྱར་གཞི་ཐོས་པ་དང་བསྐྱབ་པ་གཉིས་ཏེ། སྐྱར་ཚོས་ནི་དེ་གཉིས་ལ་
སྤྱག་བསྐྱེལ་ཀྱན་གྱི་ནད་ཞི་བའི་བདུད་ཅིའི་རང་བཞིན་ཅན་དང་། འགྲོ་བ་ཉོན་མོངས་
གྱིས་སྤྱགས་ཤིང་ནི་མ་ཅན་དུ་གྱུར་པ་རྣམས་དག་པར་བྱེད་པ་ལ་ཆད་མར་གྱུར་པ་
དང་། འགྲོ་བའི་ཡིད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་གྱི་ཆ་བས་གདུང་བ་སེལ་ཞིང་
བསེལ་བའི་བདེ་བ་འཛོལ་པར་བྱེད་པའི་བྱེད་ཆོས་གསུམ་ལ་དོན་གྱིས་སྐྱར་ནས།
བྱེད་གཞི་ལེགས་པར་བཤད་པའི་ཚོས་ཐོས་པ་དང་། བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་གཉིས་བྱ་བ་ཐ་
དད་པ་ཡིན་ཀྱང་། ཚོས་ཐོས་པ་ལས་བསྐྱབ་པའི་གཞི་མ་ལྷག་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་

བསྐྱབ་པ་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་བསྐྱབ་གསུམ་རིམ་གྱིས་རྒྱུད་ལ་བཏུན་པར་བྱས། ཞེས་
བྱ་བ་དེ་གཉིས་འགལ་བ་མ་ཡིན་པར་གཞི་གཅིག་ཏུ་མཐུན་པར་སྒྱུར་བ་ལྟ་བུའོ།

ཡང་ན། རྒྱ་ཤེལ་མདངས་ཀྱིས་སྒྲིག་པའི་མཆན་མོར་བཞད།

དཀར་མཛེས་ཡིད་འོང་ཀྱན་དགའི་དཔལ་སྒྱུད་ཅན།

ཡིད་འཕྲོག་མཛེས་པའི་རྒྱན་གྱུར་རྩྭ་གཞོན་གཟེས།

མཛེས་སྤྱལ་ཀྱ་མུད་འདབ་ཀྱི་སྤྱབས་བརྒྱ་ལོ། ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ།

མཆན་མོར་བཞད་པ་ནི་ཀྱ་མུད་དང་རྩྭ་བ་གཉིས་ཀའི་མིང་ལ་འདྲུག་པས་སྒྱུ་
སྒྱར་རོ།

ལྷ་བ་འགལ་བའི་ལས་ཅན་གྱི་སྒྱུར་བ་ནི། སྒྱུར་གཞི་དངོས་པོ་གཉིས་ཀྱི་སྒྱུར་
ཆོས་སམ་ཁྱད་ཆོས་སྒྱུ་དོན་གང་རུང་ལ་སྒྱུར་ནས། དངོས་པོ་དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱ་བ་པན་
རྒྱན་མི་མཐུན་པའམ་འགལ་བ་ཅན་དུ་སྒྱུར་བ་ཞིག་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

ཙམ་པ། རྒྱ་མ་དང་སྒྱུར་འཕེལ་བ་ཡི།

དམར་བ་རབ་ཏུ་སྒྲོན་བྱེད་ཅིང་།

ཆ་ཟེར་ཅན་ནི་བྱ་བ་གྱུར་ཏེ།

ལུས་སྒྲིས་དག་ནི་རྣམ་པར་རྒྱས།

ཞེས་རྒྱ་སྐད་དུ་བྲ་བུ་རྒྱེ་ཞེས་པ་པོད་སྐད་དུ་རྒྱ་མ་ཞེས་པར་བསྒྱུར་བས། དེ་
ཡང་བྱ་བ་ཕྱོགས་རྒྱ་ལྡན་མ་སྟེ་སྒྱུན་མཆོམས་ཀྱི་ཉི་མ་དང་བྱུད་མེད་ཀྱི་སྒྲི་གནས་ལ་
འདྲུག་པས་སྒྱུ་སྒྱུར་ཏེ། སྒྱུན་མཆོམས་ཀྱི་ཉི་འོད་དང་འདྲོད་པའི་ཆགས་པ་འཕེལ་བ་
གཉིས་སྒྱུར་གཞི་དང་། སྒྱུར་ཆོས་དམར་བ་ཞེས་ཉི་མ་བྱ་བ་ཕྱོགས་ཀྱི་རིར་གཞོལ་
བས་དགོང་ཁའི་སྒྱུན་མཆོམས་དམར་བ་དང་སྒྲིས་བྱ་འདྲོད་པ་ལ་ཆགས་པའི་གདོང་།

དམར་པོར་གྱུར་པ་དོན་ལ་སྦྱར་ནས། སྦྱར་ཡང་སྦྱོན་མཆམས་ཀྱི་དམར་བའི་ཉི་མ་ནི་
 རིམ་གྱིས་རྒྱབ་ཅིང་མེད་པར་གྱུར་ལ། སྦྱེས་བྱའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་གདོང་དམར་བ་དེ་
 འཕེལ་ཞིང་རྒྱས་པར་འགྱུར་རོ། ། ཞེས་བྱུང་གཞི་སྦྱོན་མཆམས་ཀྱི་དམར་བ་དང་
 ཆགས་མདངས་ཀྱི་དམར་བ་གཉིས་ཀྱི་ཅིག་ཤོས་རྒྱབ་པ་དང་ཅིག་ཤོས་རྒྱས་པའི་བྱ་
 བ་དེ་གཉིས་མི་མཐུན་པའམ་འགལ་བའི་ལས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་ལྟ་བུའོ། ། འབྲུག་འབྲེལ་
 དུ་ཆུ་མ་ཞེས་པ་ཆང་ལ་འབྲུག་པར་བཤད་ཀྱང་སྦྱོར་ཆུལ་མི་བདེའོ། །

(ག) གནག་སྦྱུམ་མགོ་སྦྱེས་ནམ་པར་གཡོ། །
 རྩ་བས་བརྒྱན་ཅིང་མཁྱེན་པའི་དཔལ། །
 མགྱིན་སྟོན་དག་གིས་མཆོད་སྦྱིན་དང། །
 ཆངས་པའི་སྤྲས་ཀྱིས་དགེ་ལ་སྦྱོར། །

ཞེས་སྦྱར་གཞི་ལྟ་དབང་སྤྱུག་ཆེན་པོ་དང་དབྱངས་ཅན་མ་གཉིས་ཏེ། སྦྱར་
 ཆོས་གནག་ཅིང་སྦྱུམ་པའི་མགོ་སྦྱེས་ཏེ་སྦྱར་ནམ་པར་གཡོ་བ་དང་། གཙུག་ན་རྩ་བས་
 བརྒྱན་པ། མཁྱེན་པའི་དཔལ་དུ་གྱུར་པ་གསུམ་དོན་ལ་སྦྱར་ནས། བྱུང་གཞི་དངོས་པོ་
 དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱ་བ་སྟེ་ལྟ་དབང་སྤྱུག་གིས་མཆོད་སྦྱིན་གྱི་ལས་བྱེད་པ་དང་ཆངས་སྤྲས་
 ཀྱིས་འཕྲོ་ཀྱང་དགེ་བ་ལ་སྦྱོར་བར་བྱེད་པའི་བྱ་བ་གཉིས་འགལ་བར་སྟོན་པ་ལྟ་བུའོ། །

(ང) ལུས་ཅན་སྟོང་ལ་ཉལ་བའི་རྒྱས་པ་ཡིས། །
 ལུས་སྦྱེས་གཡོ་སོགས་འགྱུར་བ་གསལ་བྱེད་པ། །
 འདོད་ལ་ཆགས་པ་དེ་ནི་ཡོངས་ཉམས་ནས། །
 ཡོན་གནས་མཆོག་ལ་དད་པ་རབ་ཏུ་འཕེལ། །

ཞེས་སྐྱར་གཞི་འདོད་ཆགས་དང་དད་བ་གཉིས་ཏེ། སྐྱར་ཚོས་དང་པོ་ནི་
 དངོས་པོ་དེ་གཉིས་ལུས་ཅན་ཀུན་གྱི་སྤྱིར་ལ་གནས་པའམ་ཉལ་བའི་རྒྱས་བ་དེས་
 སྐྱར་ཚོས་གཉིས་པ་ལུས་སྐྱེས་ཞེས་སྐྱེས་བུའི་བ་སྐྱ་གཡོ་བ་སོགས་ཤིའི་རྣམ་འགྲུར་
 གསལ་བར་བྱེད་པའི་འདོད་ཡོན་ལ་ཆགས་པ་དེ་ཡོངས་སུ་ཉམས་ནས། ཡོན་གནས་
 མཆོག་དེ་ལ་དད་བ་རབ་ཏུ་འཕེལ་ལོ། །ཞེས་འདོད་ཆགས་དང་དད་བ་གཉིས་ཀྱི་
 གཅིག་ཉམས་པ་དང་གཅིག་འཕེལ་བའི་བྱ་བ་དེ་གཉིས་མི་མཐུན་པའམ་འགལ་བའི་
 ལས་ཅན་དུ་སྒྲིན་བ་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་ན། མངོས་སྐྱབས་སྤྱིར་བོ་ཀུན་རྫོགས་ཚུ་ལས་སྐྱེས། །

དཀར་གསལ་ཡིད་འཕྲོག་རོལ་བའི་གནས་ཀྱི་རྒྱན། །

ཚུ་ཤེལ་དབང་བོའི་མངོས་པ་ཡོངས་རྩམ་ནས། །

སྒྲ་ཅིའི་རྒྱལ་མཆོན་འཇུ་མ་བའི་འདབ་བརྒྱ་གོལ། །ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ། །

ཚུ་ལས་སྐྱེས་ནི་ཁྲ་བ་དང་བསྐྱ་གཉིས་ཀར་འཇུག་པས་སྐྱ་ལ་སྐྱར་བའོ། །

བྱུག་བ་དེས་པ་ཅན་གྱི་སྐྱར་བ་ནི། སྐྱར་གཞི་དངོས་པོ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་
 གི་སྐྱར་ཚོས་སྐྱ་མཚུངས་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་སྐྱར་གཞི་དང་མི་མཐུན་པའམ་མི་འོས་
 པའི་སྤྱིའི་འཇུག་པ་རྣམས་བཀག་སྟེ། དེ་དང་མཐུན་པའམ་འོས་པའི་སྐྱ་ལ་འཇུག་པའི་
 རོན་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཁོ་ན་དོས་བཟུང་ནས་བྱེད་གཞིའི་དངོས་པོ་དེ་ལ་ལྷན་བར་
 བརྫོད་བ་ལྟ་བུ་ཡིན། དཔེར་ན།

རྩ་བར། རལ་གྱི་ཉིད་ལ་ནི་སྤྱི་ལ། །

གཞུ་ཉིད་ལ་ནི་འཁྲོག་པོ་ཉིད། །

མི་བདག་འདི་ཡི་སྒྲུག་ཏ། །

མདའ་རྣམས་ཉིད་ལ་གནས་པ་ཡིན། །

ཞེས་སྐྱར་གཞི་རྒྱལ་བོ་དེ་ལ་སྐྱར་ཆོས་ནི་སྒྲི་ཤ་ནི་རལ་གྱི་དང་ཁོ་བ་གཉིས་ལ་
འབྲུག་ཀྱང་། རྒྱལ་པོ་ལ་བསྟོད་པའི་སྐབས་འདིར་རྒྱལ་བོ་ཁོ་གཏུམ་ཅན་མ་ཡིན་པས།
མི་དབང་འདིའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྐབས་ཀྱིས་སྐྱ་འདི་ཁོ་བ་ལ་འབྲུག་པ་བཀག་ནས་
རལ་གྱི་ཉིད་ལ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། ཡང་སྐྱར་ཆོས་ཀྱི་ཉི་འཁྲོག་པོའི་སྐྱ་སྟེ། དབྱེབས་
འཁྲོག་པོར་ཡོད་པའི་གཞུ་དང་སེམས་རྒྱུད་འཁྲོག་པོ་ཅན་གཉིས་ལ་འབྲུག་ཀྱང་།
སྐབས་འདིར་རྒྱལ་པོ་འདིའི་སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་དང་བའི་བྱིར་སྐྱ་འདིས་སེམས་
འཁྲོག་པ་ལ་འབྲུག་པ་བཀག་ནས་གཞུ་ཁོ་ན་ལ་ངོས་བཟུང་། ཡང་སྐྱར་ཆོས་སྤྲུལ་ཁའི་
སྐྱ་མདའ་དང་སྟོང་བ་བོ་གཉིས་ཀ་ལ་འབྲུག་ཀྱང་། སྐབས་འདིར་རྒྱལ་པོ་ནི་བདག་ཉིད་
སྟོང་བ་བོ་མིན་པའམ་ཡང་ན་རྒྱལ་པོའི་མདའ་འབངས་ནའང་སྟོང་བ་བོ་མེད་པའི་བྱིར་
སྐྱ་འདི་སྟོང་བ་ལ་འབྲུག་པ་བཀག་ནས་མདའ་ཁོ་ན་ལ་ངོས་བཟུང་སྟེ། སྐྱར་གཞི་རྒྱལ་
བོ་དེ་ལ་བསྟོད་པའི་བྱིར་དུ་སྐྱར་ཆོས་སྐྱ་སྐྱར་ཉེ་དོན་གཉིས་རེ་ལ་འབྲུག་པ་དེ་རྣམས་
ལས་སྐྱར་གཞི་དེ་ལ་ལ་མི་ངོས་བ་དང་སྟོང་བར་ངོས་པའི་ཕྱོགས་རྣམས་བཀག་ནས་
གང་ལ་ངོས་བ་དང་བསྟོད་པའི་ཕྱོགས་གཅིག་ཁོ་ན་ངོས་བཟུང་བ་ལྟ་བུའོ། །

(ག) རྒྱལ་ཁོད་དབྱེས་དབྱར་སྟོད་འདི་ཡང་དག་པའི། །

སྟོད་ཚུལ་ཡིན་གྱི་འདོད་པའི་དགའ་སྟོན་མིན། །

ཐབས་མཁས་དུ་མས་བསྐྱར་འདི་དགེ་བ་ལ། །

ཡིན་གྱི་མི་དགེ་ཕྱོགས་ལ་གཞོལ་བ་མིན། །

ཞེས་སྐྱར་གཞི་རྒྱལ་བ་སྟེ་སངས་རྒྱས་དང་། སྐྱར་ཆོས་དབྱེས་དབྱར་སྟོད་
པ་ལ་ཆོས་དང་མཐུན་པའི་སྟོད་པ་ཡང་དག་པ་དང་། འདིག་རྟེན་ལུགས་ཀྱི་འདོད་པའི་

ཡོན་ཏན་ལ་འོངས་སྟོང་ཚུལ་དང་གཉིས་ལས། སྐུར་གཞི་རྒྱལ་བ་ལ་བསྟོད་པའི་
 སྐབས་འདིར། ཡང་དག་པའི་སྟོང་ལམ་དེ་རྒྱལ་བ་རྣམས་དབྱེས་པའི་དགའ་སྟོན་ཡིན་
 གྱི། ཚུལ་མིན་གྱི་སྟོང་བ་དག་རྒྱལ་བ་རྣམས་དབྱེས་པའི་དགའ་སྟོན་མིན་ཞེས་དགག་
 ཆིག་གིས་སྐུར་གཞི་དེ་ལ་མི་འོས་པའི་ཕྱོགས་དེ་བཀག་བ་དང་། ཡང་སྐུར་ཆོས་སྟེ་
 དགུ་ཀུན་ལ་དབང་བསྐྱར་ནས་འགྲོ་བ་ཀུན་དགེ་བའི་ལམ་ཏུ་འཇུག་པའི་བྱ་བ་དང་།
 མི་དགེ་བའི་ལམ་ཏུ་འཇུག་པའི་བྱ་བ་གཉིས་ལས། རྒྱལ་བ་འདིས་སྟེ་དགུ་ཀུན་དབང་
 ཏུ་བསྐྱར་ནས་འགྲོ་བ་རྣམས་དགེ་ལ་སྦྱོར་བ་དང་སྐུར་ནས། མི་དགེ་བའི་ལས་ལ་
 གཞོལ་བ་བཀག་སྟེ་གཞོལ་སྒྱུར་མིན་ཞེས་དགག་ཆིག་སྐུར་ནས་སྐུར་ཆོས་གྱི་
 ཕྱོགས་གཅིག་བཀག་པས། ཡང་དག་གམ་འོས་པའི་ཕྱོགས་དེ་རྣམས་རྒྱལ་བ་ལ་ལྷན་
 པར་བཞུགས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། འདི་རྣམས་དོན་སྐུར་ཡིན། མཁས་པ་ལ་ལས་འདི་རྩ་བའི་
 སྦྱོར་ལུགས་དང་མི་མཐུན་པར་བཤད་ནའང་སྐབས་འདིར་སྐུར་ཡིན་དགོས་པའི་
 དེས་བ་མེད་པས། གངས་ཅན་གྱི་བདེ་འཇུག་ཚུལ་ལྟར་གོ་བདེ་བར་གསུངས་པས་
 རང་རེ་རྣམས་ལ་ཤིན་ཏུ་ལེགས་སོ། །

(བ) གེ་ས་ར་དང་རྗེས་འབྲེལ་ཀུན་གས། །

བརྒྱན་ཅིང་བདུད་ཅི་བརྟེན་ལས་གཉིས་སྦྱེས་སྒྲེང་། །

མཛེས་ལྷན་པར་ཅན་གྱི་ཆོས་དེ་དག །

སྦྱིང་སྤྱག་འདི་ཡི་ལུས་ལ་ངེས་པར་གནས། །

ཞེས་སྐུར་གཞི་མཛེས་མ་དང་སྐུར་ཆོས་གེ་ས་ར་ཞེས་པ་བུད་མེད་ཀྱི་སྐྱ་དང་
 ཟེ་བ་གཉིས་ལ་འཇུག་པའི་སྐྱ་སྐུར་ཏེ། སྐུར་གཞི་བུད་མེད་མཛེས་མ་ལ་བཞུགས་པའི་
 སྐབས་འདིར་གེ་ས་རའི་སྐྱ་འདི་བརྒྱའི་ཟེ་བ་ལ་འཇུག་པ་བཀག་ནས་བུད་མེད་དེའི་སྐྱ་

ལ་སྒྲུར་བ་དང་། ཡང་དེ་དང་ཐེས་སུ་འབྲེལ་བའི་སྐར་ཆོས་ཀྱི་ཀ་ཞེས་པ་ན་རྒྱ་
 དང་བརྒྱའི་ཉེ་བ་གཉིས་ལ་འཇུག་པས་སྐར་སྐར་ཏེ། སྐབས་འདིར་བརྒྱའི་ཉེ་བ་ལ་
 འཇུག་པ་བཀག་ནས་བྱད་མེད་ཀྱི་ན་རྒྱ་ལ་སྐར་བ་དང་། བདུད་ཅི་ནི་སྐབས་ཐོབ་ཀྱི་
 དབང་གིས་ཆང་དང་ཆུའི་དོན་ལ་འཇུག་པས། སྐབས་འདིར་ཆུ་ལ་འཇུག་པ་བཀག་
 ནས་ཆང་ལ་སྐར་བ་དང་། དེ་བཞིན་བའི་གཉིས་སྐྱེས་སྤང་བ་ནི་སོ་དང་མེ་ཏོག་གཉིས་
 ལ་འཇུག་པས། མེ་ཏོག་གི་སྤང་བ་ལ་འཇུག་པ་བཀག་ནས་བྱད་མེད་ཀྱི་སོ་ལ་སྐར་བ་
 དང་། མཛེས་ལྷན་བརྒྱ་ནི་བྱད་མེད་རིགས་བཞིའི་ནང་གི་བརྒྱ་ཅན་དང་བརྒྱའི་སྤྲོད་པོ་
 གཉིས་ལ་འཇུག་པས། འདིར་བརྒྱའི་སྤྲོད་པོ་ལ་འཇུག་པ་བཀག་ནས་བརྒྱ་ཅན་མ་ལ་
 སྐར་ཏེ། སྐར་ཆོས་སྐྱའི་མིང་གཅིག་པའི་འཇུག་པ་ཅན་ལས་སྐར་གཞི་གང་ལ་མི་
 འོས་པའམ་མི་མཐུན་པ་རྣམས་བཀག་ནས། གང་ལ་འོས་ཤིང་མཐུན་པའི་སྐར་ཆོས་
 འདི་རྣམས་ཁོ་ན་དོས་བཟུང་ཞིང་སྐར་དོན་གྱི་དགོས་གཞི་སེལ་ནས་སྐར་གཞི་སྤྱིང་
 ལ་རབ་ཏུ་སྐྱུག་པའི་མཛེས་མའི་ལུས་ལ་ངེས་པར་གནས་པ་བསྟན་བ་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་ན། དཀར་མཛེས་འདབ་བརྒྱ་ལོ་ལ་བའི་ཆུ་སྐྱེས་ཀྱི། །

ཡིད་འོང་རྒྱན་འཆང་སྐྱེག་པའི་སྡོ་བསངས་མ། །

སྐྱེག་ལྗེས་ལུས་སྤའི་གར་གྱི་འཛོ་སྐྱེག་གཟུགས། །

སྐྱེན་ལེགས་འཛིན་མ་གང་དེར་ངེས་པར་གནས། །ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ། །

ཆུ་སྐྱེས་ནི་བྱད་མེད་ཀྱི་མཆོན་མ་དང་བརྒྱ། སྡོ་སངས་མ་ནི་བྱད་མེད་དང་ནམ་
 མཁའ། ལུས་སྤ་མ་ནི་བྱད་མེད་དང་སྐྱོག་ འཛིན་མ་ནི་ཆུང་མ་དང་ས་གཞི་ལ་མིང་
 གཅིག་གིས་འཇུག་གོ། །

བདུན་པ་ངེས་པ་འགོག་པའི་སྐར་བ་ནི། སྐར་གཞི་དངོས་པོ་གང་ཡང་རུང་བ་

ཞིག་གི་སྤྲུང་ཆོས་གཞི་གཅིག་གི་སྤྲོད་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པའི་ངེས་པ་སྤྲུང་ནས། སྤྲུང་ཡང་
དེ་གཅིག་བྱུང་མ་ཟད་དེ་འདྲའི་རྣམས་པ་དངོས་པོ་གཞན་ལ་འད་ཡོད་པར་སྟོན་པ་ཞིག་
ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

ཅ་བར། ཁྱོད་ཀྱིས་བསྐྱུངས་ལ་ཆེར་མ་ནི། །

བརྒྱའི་ཡུ་བའི་ཉེད་ལ་མཐོང་། །

འོན་ཀྱང་ཆགས་ཅན་འབྲིག་པ་ལ། །

འཁྱུད་པར་གྱུར་པ་རྣམས་ལ་འད་མཐོང་། །

ཞེས་སྤྲུང་གཞི་རྒྱལ་པོ་དང་སྤྲུང་ཆོས་¹“ཀློག་ཀྱིས་སྤྲོད་ཆེར་མ་དང་སྤྲོད་པོ་ངན་པ།
བརྒྱའི་ཡུ་བ་དང་། ལུས་ཀྱི་སྤྲོད་ཆོས་ལ་འད་འཁྱུག་པས། རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་ཀྱིས་
བསྐྱུངས་པའི་ས་གཞིའི་ཁྱོན་ན་མེ་ཉོག་བརྒྱའི་ཡུ་བའི་ཆེར་མ་ཁོ་ན་ཡོད་པ་མཐོང་ཞིང་།
དེ་ལས་གཞན་པའི་ཆེར་མ་མེད་པས་ས་གཞི་ཀྱན་འཇམ་པ་འབའ་ཞིག་གོ། ཞེས་ཐོག་
མར་བརྒྱའི་ཡུ་བའི་ཆེར་མ་གཅིག་བྱུང་ལ་ངོས་བཟུང་ཞིང་། སྤྲུང་ཡང་དེ་གཅིག་བྱུ་ཁོ་
ནར་མ་ངེས་ཏེ། ཆགས་ཅན་འབྲིག་པ་ལ་སྤྱོད་པའི་ཆེ་དགའ་མ་དང་པན་ཚུན་འཁྱུད་
པར་གྱུར་པ་ན། ཆགས་པས་ལུས་ལ་བསྐྱེད་པའི་སྤྲོད་ཆོས་ལ་འད་མཐོང་ངོ་། ཞེས་བརྒྱའི་
ཡུ་བའི་བ་སྤྲུལ་ཆེར་མ་དང་ལུས་ཀྱི་བ་སྤྲུལ་བ་གཉིས་དོན་ལ་སྤྲུང་ཏེ། ཐོག་མར་
ངེས་པ་བསྐྱེད་པའི་སྐབས་སུ་ཀློག་ཀྱིས་སྤྲོད་ཆེར་མ་དང་སྤྲོད་པོ་ངན་པ་དང་ལུས་ཀྱི་བ་སྤྲུ་
སོགས་ལ་མ་དམིགས་པར། བརྒྱའི་ཡུ་བའི་ཆེར་མ་གཅིག་བྱུང་ལ་ངོས་བཟུང་ནས་དེ་ཁོ་
ན་ཡོད་པར་བརྗོད་ཀྱང་། སྤྲུང་ཡང་འབྲིག་པ་ལ་ཞུགས་པའི་སྐབས་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་བ་སྤྲུ་
ཡང་མཐོང་བར་བརྗོད་དེ་ཐོག་མའི་ངེས་པ་དེ་འགོག་པ་ལྟ་བུའོ། །

1 ཀློག་

(ག) གུན་དགའི་དཔལ་སྦྱར་ཆུ་ཤེལ་དབང་། །

དགའ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱད་ཉིད་ཅམ། །

འོན་ཀྱང་བྲམ་ཟེ་མང་པོ་ཞིག །

དགའ་བའི་རྣམ་པ་ཅི་ཡང་སྟོན། །

ཞེས་སྤྱར་གཞི་ཆུ་ཤེལ་དབང་པོ་སྟེ་རྒྱ་བ་དང་། སྤྱར་ཆོས་དགའ་བར་བྱེད་པ་
ཞེས་རྒྱ་བ་ལ་དགའ་བ་བྲམ་ཟེ་དང་། ཀྱི་སྤྱད་དང་། ལྷན་ལ་དང་། བྱད་མེད་དང་། སྟེ་པོ་
འདོད་ལྷན་སོགས་མང་པོ་ཡོད་ཀྱང་། ཐོག་མར་རྒྱ་བ་ལ་དགའ་བ་ཀྱི་སྤྱད་ཉིད་ཅམ་
ཞེས་དེའི་ཆལ་ཁོ་ན་ལ་དགའ་བར་བྱེད་པ་ངོས་བཟུང་ནས་བརྗོད་ཀྱང་། སྤྱར་ཡང་རྒྱ་
བ་ལ་དགའ་བར་བྱེད་པ་ཀྱི་སྤྱད་ཉིད་ཆལ་ཁོ་ནས་མ་ངེས་ཏེ། བྲམ་ཟེ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་
རྒྱ་བ་མཐོང་བ་ལས་རབ་ཏུ་དགའ་བའི་རྣམ་པ་ཅི་ཡང་སྟོན། ཞེས་སྤྱར་གཞི་རྒྱ་བ་དེས་
སྤྱར་ཆོས་དགའ་བ་སྟེད་པ་ལ་ཀྱི་སྤྱད་དང་བྲམ་ཟེ་གཉིས་དོན་ལ་སྤྱར་ནས། རྒྱ་བ་ལ་
ཀྱི་སྤྱད་ཁོ་ན་དགའ་བ་སྟེད་པར་ངེས་པ་དགག་བྱ་དང་། འགོག་བྱེད་བྲམ་ཟེས་ཀྱང་རྒྱ་
བ་ལ་དགའ་བའི་རྣམ་པ་སྟོན་པར་བརྗོད་པ་ཡིན། བྲམ་ཟེ་རྣམས་རྒྱ་བ་ལ་དགའ་བའི་རྒྱ་
མཆན་ནི་ཁོ་ཆོས་རྒྱ་བ་ལྟར་འདྲི་དབང་གིས་ཡིན་ནོ། །

(བ) རྩོགས་འདིར་སྟེད་ལྷན་ཁྱོད་ཀྱིས་མ་བཟོད་པའི། །

ལུས་སྤྱ་སྟེ་བའི་ལམ་རབ་སྟེར་བའི་མ། །

འོན་ཀྱང་མ་ངེས་སྟེ་མེད་ཆལ་ལྷན་པའི། །

སྟོ་བསངས་ནམ་མཁའི་བྱ་མོ་དག་ཀྱང་མཐོང་། །

ཞེས་སྤྱར་གཞི་སྟེད་ལྷན་གྱི་སྟེས་བྱ་དང་། སྤྱར་ཆོས་ལུས་སྤྱ་མ་སྟེ་ལམ་སྟེར་
བ་སྟེ་མེད་བྱད་མེད་སྟེ་དང་རང་གི་མ་ལ་དོན་གྱིས་སྤྱར་ཏེ། ས་རྩོགས་འདིར་སྟེད་པ་

དང་ལྷན་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་མ་བཟོད་པའི་ལུས་ལྷ་མ་ནི་རང་ཉིད་སྐྱེ་བའི་ལམ་རབ་ཏུ་སྟེར་
བའི་མ་གཅིག་པོ་ཡིན། ཞེས་སྐྱར་ཚོས་མིའི་འཁྲོ་བའི་བྱད་མེད་སྐྱི་ལ་མ་དམིགས་
པར་རང་གི་མ་གཅིག་པོ་དེ་ཐོག་མར་ངོས་བཟུང་བ་དགག་བྲ། དེ་འགོག་བྱེད་ནི་སྐྱེ་
མེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་ལྷན་པའི་སྤྱི་བྱ་མོ་དག་ཀྱང་ཡོད་དོ་ཞེས་ཐོག་མར་ངོས་
བཟུང་བ་དེ་འགོག་པ་ལྟ་བུའོ། །སྤྱི་བྱ་མོ་ལ་སྐྱེ་མེད་ཟེར་བ་ནི་དེ་ལ་ལུས་ཀྱི་རྩ་
ཁམས་དང་སྐྱེ་གནས་མེད་པས་ན་དེ་ལྟར་བཤད་དོ། །

ཡང་ན། གདངས་སྒྲན་དབྱངས་ཀྱི་འགྱུར་¹ **ཁྱགས་**སྟོང་ལྷན་པའི།

སྐྱ་བའི་འབབ་སྟེགས་བདེ་བའི་དབྱངས་སྟོགས་ལ།

འོན་ཀྱང་མ་ངེས་སྤྱང་ཅིས་རབ་སྟོས་པའི།

རྒྱུག་མཁྱིན་པའི་རྒྱང་སྤྱ་ཅིར་ཡང་སྟོན། ² **ཞེས་**པ་ལྟ་བུའོ།

སྐྱར་ཚོས་དབྱངས་སྟོགས་མ་ནི་ཁྱ་བྱག་དང་། བྱད་མེད། སྐྱ་མཁན་ལ། ཇི་ཟེའི་
བྱ་མོ། བྱང་བ་རྣམས་ཉེ་དོན་ལ་སྐྱར་དོ། །

བརྒྱད་པ་འགལ་མེད་ཀྱི་སྐྱར་བ་ནི། སྐྱར་གཞི་དངོས་པོ་གང་ཡང་བྱང་བ་
གཅིག་ལ་སྐྱར་ཚོས་ཀྱི་ཁྱད་གཞི་ཐ་དད་པ་དུ་མ་བཞེད་ནས་དེ་དག་སོ་སོའི་ཁྱད་
ཚོས་རྣམས་སྐྱར་གཞི་དང་སྐྱར་ཚོས་ཀྱི་ཁྱད་གཞི་གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་ཅིང་མི་འགལ་
བར་སྟོན་པ་ཞིག་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

རྩ་བར། ས་འཛིན་ཀ་ཏ་ཀ་མང་ཞིང་། །

གཞི་བརྩིད་ལྷན་པ་ངེས་པར་དར། །

1 ཁྱག

2 ཅེས

མཁས་པ་སྐྱེ་དགའི་བདག་བྱང་ཉེ།

རྩེ་པོ་རྒྱས་པ་འཛིན་ཡང་དེ།

ཞེས་སྐྱར་གཞིའི་གཙུག་པོ་ནི་རྒྱལ་པོ་ཡིན་ཞིང་། ཀླང་བ་དང་བོས་ས་འཛིན་
"ཞེས་¹སྐྱར་གཞི་རྒྱལ་པོ་དང་སྐྱར་ཆོས་ཀྱི་བྱང་གཞི་རིམ་གཉིས་ཀ་ལ་འཇུག་པས་
སྐྱ་སྐྱར་དང་། བྱང་ཆོས་ཀ་ཀ་ཀ་ཀི་མང་བའི་དོན་ཏེ། རིམ་འཛིན་སྐབས་སུ་རིམ་རིམ་གྱི་
མང་བ་དང་རྒྱལ་པོ་ལ་རྒྱལ་པོ་ལ་ཐོག་ནས་ཐོག་དང་འཁོར་མང་བ་ལ་སྐྱར། འདིར་འབྲུག་
འབྲེལ་སོགས་སུ་རྒྱལ་པོ་ལ་འཇུག་པ་མི་འཐད་པར་ལག་གཏུབ་དང་པོ་བྱང་ལ་
འཇུག་པར་ཡང་བཤད། ཡང་ཀླང་བ་གཉིས་པས་སྐྱར་གཞི་རྒྱལ་པོ་དང་སྐྱར་ཆོས་ཀྱི་
བྱང་གཞི་ནི་མ་གཉིས་ལ་གཟེ་བཞིན་ལྷན་པ་ཞེས་སྐྱ་ལ་སྐྱར་ཏེ། དེ་དག་གི་བྱང་ཆོས་
ལྷ་དཔལ་ནི་འཆར་བ་དང་དར་བ་ལ་འཇུག་པས། རྒྱལ་པོ་ལ་རྒྱལ་པོ་ལྷན་ཀྱི་དཔལ་
འབྱོར་དར་བ་དང་ཉི་མ་འོད་ཟེར་གྱི་སྒྲུང་བ་འཆར་བ་གཉིས་སྐྱར། ཀླང་བ་གསུམ་པས་
སྐྱར་གཞི་རྒྱལ་པོ་དང་སྐྱར་ཆོས་ཀྱི་བྱང་གཞི་ཆངས་པ་གཉིས་ལ་སྐྱེ་དགའི་བདག་
བྱང་ཞེས་ཆངས་པ་སྐྱེ་དགའ་ཀུན་གྱི་བདག་པོ་ཡིན་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་ས་ལ་སྐྱོད་པའི་
སྐྱེ་དགའ་ཀུན་གྱི་བདག་པོར་གྱུར་པ་སྐྱ་ལ་སྐྱར། དེའི་བྱང་ཆོས་ཆངས་པ་རིག་བྱེད་ཀྱི་
མཁས་པ་དང་རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་པོ་ལྷན་ཀྱི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་དང་སྐྱར་རོ། །ཆོག་འདི་དཔེ་
ལ་ལར་བདག་འབྱུང་ཉེ་ཞེས་མ་འོངས་པ་ལ་སྐྱར་བ་མ་དག། རྒྱ་དཔེར་འདས་ཆོག་
བཞག་ཡོད་པས། བདག་བྱང་ཉེ་ཞེས་དུས་འདས་པ་ལ་སྐྱར་ནས་ཆངས་པ་སྐྱེ་དགའི་
བདག་པོ་ཡིན་པ་རིག་བྱེད་ཀྱི་གཏམ་ལས་བྱང་ཟིན་པ་དང་། བཞིན་འདོད་ཀྱི་རྒྱལ་
པོ་འདྲི་ཞིག་ཉེན་དུ་བྱང་ཟིན་པ་ཞིག་ལ་སྐྱར་དགོས་པར་གསུངས་སོ། །ཀླང་བ་བཞི་

1 ཅེས

བར་སྐྱུར་གཞི་ཀླུ་པོ་དང་སྐྱུར་ཚོས་ཀྱི་ཁྱད་གཞི་སློབ་བྱུག་གི་བྱ་གཞིན་ལུ་གདོང་
བྱུག་གཉིས་ལ་རྩེ་པོ་ཞེས་སྐྱུ་ལ་སྐྱུར་ནས། ཁྱད་ཚོས་ཤུའི་སྐྱུ་མཐུང་ཐུང་དང་ལུས་
པ་གཉིས་ལ་འབྱུག་པས། ཀླུ་པོ་ལུས་པ་འཛིན་པ་སྟེ་མཐུ་ཆེ་བ་དང་། གདོང་བྱུག་གི་
ལག་ན་མཚོན་ཆ་མཐུང་ཐུང་འཛིན་པ་དང་སྐྱུར་བ་སོགས་སྐྱུར་གཞི་སྐྱུར་ཚོས་ཀྱི་
ཁྱད་ཚོས་སྐྱུ་ལ་སྐྱུར་བ་ནམས་ཁྱད་གཞི་པན་ཚུན་གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་ཅིང་མི་འགལ་
བར་སྟོན་པ་ལྟ་བུའོ། །འདིར་སི་ཏུའི་རྩེས་འབྲང་བ་ནམས་ཀྱིས་ཅ་པའི་ཁྱད་བ་གསུམ་
པ་ནི། རྩེ་དགའི་བདག་སྐྱུར་སྐྱུར་བ་སྟེ། ཞེས་བསྐྱུར་ཏེ། སྐྱུར་གཞི་ཀླུ་པོ་དང་སྐྱུར་
ཚོས་ཚངས་པའི་ཁྱད་ཚོས་དཔྱེ་ཞེས་བ་ཡུང་པོ་དང་། སྐྱུར་བ། དཔའ་བ་སོགས་ལ་
འབྱུག་པས། ཚངས་པའི་སྐྱབས་སྩེ་དགའི་བདག་པོ་སྐྱུར་བ་ཞེས་ཚངས་པའི་བྱེ་བྲག་པ་
གཅིག་དང་། ཀླུ་པོ་དང་འཁྱེད་ཡུང་བ་ཞེས་སམ་ཡང་ན། ཚངས་པ་སྐྱུ་ལ་པའི་སྟོན་པ་
གང་ལ་འང་འབྱུག་པ་སྐྱུར་བ་དང་། ཀླུ་པོ་སྟོན་པ་ལ་སྟོན་པར་ཡང་བཤད་དོ། །

(ག) ལྟ་ཡི་ལྟ་མཆོག་སྤྱན་སྟོང་ལྟ། །

གུན་ལས་ནམ་རྒྱལ་པ་རོལ་འཛོམས། །

གསུང་གི་དབང་ཕུག་ཡིད་དུ་འོང་། །

གཉིས་སྒྲེས་རྒྱལ་བོས་བདུད་ཅི་སྟེད།

ཞེས་སྐུར་གཞི་སངས་རྒྱས་ཏེ། ཀར་བ་དང་པོས་སྣ་ཡི་སྣ་མཆོག་སངས་རྒྱས་
 དང་སྐུར་ཆོས་ཀྱི་བྱང་གཞི་སྣ་ཡི་དབང་པོ་བསྐྱེན་པ་མིང་གི་འབྲུག་པ་གཅིག་པར་
 སྐུ་སྐུར་དང་། དེ་དག་གི་བྱང་ཆོས་སངས་རྒྱས་ལ་སྐུན་སྟོང་མངའ་བ་ཡོད་དེ། དཔེར་
 བ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་གཏུགས་དཀར་སྟ་བུ་དང་། བསྐྱེན་ཡང་མིག་སྟོང་ཅན་
 ཡིན་པས་སྐུ་ལ་སྐུར། ཀར་བ་གཉིས་པས་ཀྱན་པས་ནམ་རྒྱལ་ཞེས་སངས་རྒྱས་དང་

ལྷ་དབང་ལྷག་ལ་མིང་གིས་འབྲུག་པ་གཅིག་པས་སྐྱ་སྐྱར་དང་། དེ་དག་གི་བྱང་ཆོས་
 སངས་རྒྱལ་ནི་བདུད་བཞི་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་སྟེ་ཉོན་མོངས་རྣམས་འཛོམས་པ་
 དང་དབང་ལྷག་གིས་ལྷ་མ་ཡིན་འཛོམས་པ་སྟེ་བཙུག་ནས་ལྷ་མ་ཡིན་ལས་རྣམ་པར་
 རྒྱལ་བ་ལ་སྐྱར། ཞང་བ་གསུམ་པས་གསུང་གི་དབང་ལྷག་ཅེས་སངས་རྒྱལ་དང་
 སྐྱར་ཆོས་ཀྱི་བྱང་གཞི་དབྱངས་ཅན་མ་གཉིས་སྐྱ་སྐྱར་དང་། བྱང་ཆོས་ཡིད་དུ་འོང་བ་
 གཉིས་ཀ་ལ་སྐྱར། ཞང་བ་བཞི་བས་གཉིས་སྟེས་རྒྱལ་བོ་ཞེས་སངས་རྒྱལ་དང་སྐྱར་
 ཆོས་ཀྱི་བྱང་གང་གཞི་ཆེ་བ་ལ་མིང་གི་འབྲུག་པ་གཅིག་པས་སྐྱ་སྐྱར་དང་། དེ་དག་གི་
 བྱང་ཆོས་བདུད་ཅི་སྟེར་བ་སྟེ་སངས་རྒྱལ་གྱིས་ཆོས་ཀྱི་བདུད་ཅི་སྟོང་ལ་བ་དང་། ཆེ་
 བས་བསེལ་བའི་བདུད་ཅི་སྟེར་བ་ལ་སྐྱར་བ་སོགས་སྐྱར་གཞི་སྐྱར་ཆོས་ཀྱི་བྱང་
 ཆོས་རྣམས་བྱང་གཞི་པན་ཚུན་གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་ཅིང་མི་འགལ་བར་སྟོན་བ་ལྟ་
 བུའོ། །འདིའི་སྐུན་སྟོང་ལྷན་ཞེས་པ་སངས་རྒྱལ་གྱི་བྱང་ཆོས་ལ་སྐྱོར་བ་དོགས་
 གནས་ཅན་དུ་གསུངས། འདི་དག་གི་བྱང་གཞི་གཉིས་ཀྱི་སྐྱར་བ་ནི་སྐྱ་སྐྱར་དང་།
 བྱང་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སྐྱར་བ་དོན་སྐྱར་ཡིན།

- (བ) བརྒྱའི་ཆལ་གནས་ལས་བལྟམས་རང་བྱུང་སྒྲ། །
- འགྲོ་བའི་ཉོག་བྱོད་འཁོར་ལོས་ཕྱག་བྱང་མཛེས། །
- འཆི་མེད་དབང་ལྷག་བདུད་ཅི་སྟོན་བའི་ལྷ། །
- སྟེང་འཕྱར་རྒྱལ་བོས་སུམ་བཙེགས་གོང་བྱེད་འཛིག། །

ཅེས་སྐྱར་གཞིའི་གཙོ་བོ་སྟོན་དཔོན་བརྒྱའི་བྱུང་གནས་ཏེ། ཞང་བ་དང་བོས་
 བརྒྱའི་ཆལ་གནས་ལས་བལྟམས་ཞེས་ཆངས་པ་དང་སྟོན་དཔོན་གཉིས་དོན་ལ་སྐྱར།
 དེ་དག་གི་བྱང་ཆོས་རང་བྱུང་སྒྲ་ཞེས་ཆངས་པ་འཛིག་རྟེན་ཀྱན་གྱི་བྱེད་བོ་ནི་རྩས་

སྤྱི་ས་ཉེ་པད་སྤོང་ལས་སྤྱི་ས་པའི་ཕྱིར་ན་རང་བྱུང་སྤྱི་ཞེས་བཏགས་པ་དང་། སྤོབ་
 དཔོན་ནི་རང་བྱུང་ཚོས་སྤྱི་མདོན་དུ་བྱས་པས་དོན་ལ་སྤྱར། ཁང་བ་གཉིས་པས་འགྲོ་
 བའི་རྟོག་བྱུང་འཇུག་དང་སྤོབ་དཔོན་གཉིས་དོན་ལ་སྤྱར། བྱང་ཚོས་འཁོར་ལོས་བྱུག་
 ཟུང་མཛེས་ཞེས་བྱུང་འཇུག་གི་བྱུག་ན་བྱུག་མཚན་འཁོར་ལོ་ཡོད་པ་དང་། སྤོབ་
 དཔོན་གྱི་བྱུག་ཞབས་ལ་མཚན་དཔེ་འཁོར་ལོ་སོགས་ཀྱིས་མཛེས་པ་དོན་ལ་སྤྱར།
 ཁང་བ་གསུམ་པས་འཆི་མེད་དབང་བྱུག་ཅེས་པས་བརྒྱ་བྱིན་དང་སྤོབ་དཔོན་ལ་དོན་
 ཀྱིས་སྤྱར། བྱང་ཚོས་བདུད་ཅི་སྤོབ་སྤེ། བརྒྱ་བྱིན་ནི་ལྷའི་བདུད་ཅི་སྤོབ་པའི་ལྷ་དང་
 སྤོབ་དཔོན་ནི་ཚོས་གྱི་བདུད་ཅི་སྤོབ་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་པས་དོན་ལ་སྤྱར། ཁང་
 བ་བཞི་པས་སྤྱིར་འཕུར་བྱུག་པོ་སྤེ་ལྷ་དབང་དང་སྤོབ་དཔོན་ལ་དོན་གྱིས་སྤྱར། བྱང་
 ཚོས་སུམ་བཅེགས་ཁྱོང་ཁྱོང་འཛིག་ཅེས། དབང་བྱུག་གིས་ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་ཁྱོང་ཁྱོང་
 འཛིག་པར་བྱེད་པ་དང་སྤོབ་དཔོན་གྱིས་སྤིན་པའི་ཁྱོང་ཁྱོང་སུམ་བཅེགས་འཛིག་
 པར་བྱེད་པའི་བྱང་ཚོས་སོགས་དོན་ལ་སྤྱར་ནས་བྱང་གཞི་གཉིས་ཀྱི་བྱང་ཚོས་
 རྣམས་སུན་མོང་དུ་འབྱོར་ཞིང་མི་འགལ་བར་སྤོན་པ་ལྟ་བུའོ། །འདིར་མཁས་པ་ལ་
 ལས་བྱང་གཞི་གཉིས་སྤྱི་སྤྱིར་ཁོ་ནར་གསུངས་ཀྱང་། འདི་དག་དོན་སྤྱིར་དེས་ཉེ་སྤྱི་
 སྤྱིར་ལ་མིང་གི་འཇུག་པ་གཅིག་ཏུ་གྲགས་དགོས་ཤིང་། འདིར་དཔེར་ན། འགྲོ་བའི་
 རྟོག་བྱུང་འཇུག་ལ་འཇུག་ཅིང་། སྤོབ་དཔོན་ལ་འགྲོ་བའི་རྟོག་ཅེས་མིང་གི་འཇུག་པ་
 མ་གྲགས་པ་དང་། ཡང་འཆི་མེད་དབང་བྱུག་བརྒྱ་བྱིན་ལ་འཇུག་ཀྱང་སྤོབ་དཔོན་ལ་
 འཆི་མེད་དབང་བྱུག་ཅེས་མིང་དུ་ཆེར་མ་གྲགས་པས། སྤྱིར་གཞི་སྤོབ་དཔོན་ལ་དེ་
 དག་དོན་གྱིས་འཇུག་པར་སྤོན་དགོས་པས་དོན་སྤྱིར་བྱས་ན་ལེགས། སྤྱིར་མདོན་
 བརྗོད་ནས་བཞད་པའི་འདོད་ཀྱིས་དང་མེས་བྱུག་གི་སྤོན་ས་བཏགས་པའི་མིང་རྣམས་

ཅད་བད་ཐབས་ཀྱི་དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཅེས་ལས་བཅུགས་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་ཀྱང་། འདིར་
བོད་སྐད་ཀྱི་སྐྱ་མཚུངས་སམས་སྐྱ་སྐྱར་ལ་གཙོ་བོར་བོད་ཀྱི་བད་སྐྱོད་དང་མངོན་བརྗོད་
སོགས་ནས་བཤད་པས། མིང་ཆོག་འབྲུག་པ་གཅིག་པ་ཅན་ལ་སྐྱར་ན་སྐྱ་སྐྱར་དང་
དོན་སྐྱར་ཡང་མི་འབྲུགས་ཤིང་བོད་ཀྱི་བད་སྐྱོད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྲད་ཆོས་
སྤུ་འགྲོ་བར་མཁས་པ་དག་གིས་གསུངས་སོ། །

ཡང་ན། གཉིས་སྐྱེས་དབང་བོ་ཕྱོགས་ཀྱན་རབ་བསྐྱོད་ཅིང་། །

ཐུན་འཛོམས་སྤང་བ་འབྲུམ་གྱི་འོད་ཞགས་ཅན། །

ཅུ་ལས་སྐྱེས་ཁྱོད་མཛེས་སྤྱག་སྤྱང་བོའི་བཅུད། །

བསིལ་བྱེད་བདེ་དགའི་དགའ་སྟོན་ཀྱན་ལ་སྤྱིན། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་སྐྱེས་དབང་བོ་ཁྲ་བ་དང་བྲུང་། ཐུན་འཛོམས་ཁྲ་བ་དང་ཉི་མ། ཅུ་ལས་
སྐྱེས་ཁྲ་བ་དང་པ་སྤྲ། བསིལ་བྱེད་ཁྲ་བ་དང་རྒྱང་བཅས་ལ་མིང་གི་འབྲུག་པ་གཅིག་གོ།

དགུ་བ་འགལ་བ་ཅན་གྱི་སྐྱར་བ་ནི། སྐྱར་གཞི་དངོས་པོ་གཅིག་ལ་སྐྱར་ཆོས་
ཐ་དད་པ་དུ་མ་བཀོད་ནས། དེ་དག་སོ་སོའི་བྲད་ཆོས་རྣམས་སྐྱར་གཞིའི་དངོས་པོ་དེ་
ལ་ཡོད་ཅིང་མི་འགལ་བ་དང་། སྐྱར་ཆོས་རྣམས་ལ་བྲད་ཆོས་དེ་དག་མེད་ཅིང་འགལ་
བར་སྟོན་པ་ཞིག་ལ་ཟེད། དཔེར་ན།

ཙམ་བ། ཉམས་མེད་ཡིན་ཡང་ཆོས་གཙོད་མིན། །

རྒྱལ་བོ་ཡིན་ཡང་ཟད་མི་ཤེས། །

བདེ་བྱེད་ཡིན་ཡང་ལག་འཁྲོ་མེད། །

སྙེ་ཉིད་ཡིན་ཡང་རྣམ་སང་མིན། །

ཞེས་སྐྱར་གཞི་རྒྱལ་བོ་སྟེ། ཀྱང་བ་དང་བོས་ཉམས་མེད་ཡིན་ཡང་ཞེས་མངའ་

ཐང་དང་བསོད་ནམས་ལས་ཉམས་པ་མེད་པའི་རྒྱལ་པོ་དང་། ཉག་པའི་གོ་འཕང་ལས་
 ཉམས་པ་མེད་པའི་ཁྲབ་འདྲུག་གཉིས་སྤྱར་ཏེ། ཁྲད་ཚོས་གི་ཤེས་ལྷན་མཆོག་སྟེ་སྤང་
 ཆེན་དང་བསོད་ནམས་སོགས་ལ་འདྲུག་པས། རྒྱལ་པོས་**“བསོད་”**ཉམས་ཀྱི་རྒྱུ་མི་
 གཙོད་པ་སྟེ་དགེ་པའི་ཚོས་རྒྱུ་མི་གཙོད་པས་ཚོས་གཙོད་མིན་པའི་ཁྲད་ཚོས་དང་
 མི་འགལ་བ་དེ་རྒྱལ་པོ་ལ་ལྷན་པ་དང་། སྤྱར་ཚོས་ཁྲབ་འདྲུག་གིས་སྟོན་སྟོན་མ་ཡིན་
 སྤང་གི་གཟུགས་ཅན་དུ་མ་བྱུང་བཅད་ཅིང་བསད་པར་གྲགས་པས་ཚོས་གཙོད་མིན་
 པའི་ཁྲད་ཚོས་དང་འགལ་ཞིང་ཁྲད་ཚོས་དེ་ཁྲབ་འདྲུག་ལ་མི་ལྷན་པ་དང་། འདི་ལ་
 དཔེ་ལ་ལར་ཚོས་སྟོད་མིན་ཞེས་བྲིས་པ་མི་འཐད་ཅིང་ཡིག་འོར་དུ་གསུངས། ཀྱང་བ་
 གཉིས་པས་རྒྱལ་པོ་ཡིན་ཡང་ཞེས་སྤྱར་གཞི་མིའི་རྒྱལ་པོ་དེ་རྒྱ་སྐར་གྱི་རྒྱལ་པོ་རྒྱ་
 བ་དང་སྤྱར་ཏེ། རྒྱ་བ་ལ་རྒྱ་སྐར་རྒྱལ་པོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་རིག་བྱེད་ཀྱི་ལུང་ལས། རྒྱ་
 སྐར་གཐའ་དང་བཅས་ཟེ་དང་། །སྟོན་དང་མཆོད་སྟོན་མཆོད་མོ་ཞེས། །དེ་ནམས་ཀྱུན་
 གྱི་རྒྱལ་པོ་དུ། །རྒྱ་བ་བཅས་ཟེ་ནམས་ཀྱིས་བསྟོས། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །ཁྲད་ཚོས་ཨ་ཁྱ་
 ཡེ་སྟེ་མི་འཁྲུགས་པའམ་མི་ཐད་པ་ལ་སྤྱར་བས། ཐད་མི་ཤེས་ཞེས་པ་རྒྱལ་པོའི་
 རྒྱལ་མི་དེ་མི་འཁྲུགས་པའམ་མི་ཐད་པ་ཡིན་པའི་ཁྲད་ཚོས་དེ་ལྷན་ཞིང་མི་འགལ་བ་
 དང་། རྒྱ་བ་ནི་ནག་ཕྱོགས་སམ་དམར་ཕྱོགས་ལ་ཐད་འགྲོ་བས་མི་ཐད་པའི་ཁྲད་ཚོས་
 དེ་མེད་ཅིང་། དེ་དང་འགལ་བ་དང་། ཀྱང་བ་གསུམ་པས་བདེ་བྱེད་ཅེས་རྒྱལ་པོ་དང་
 ལྷ་དབང་ལྷག་གཉིས་ལ་སྤྱར་ཏེ་དབང་ལྷག་གི་དངོས་མིང་དང་རྒྱལ་པོ་ནི་རང་གི་
 འབངས་ནམས་བདེ་ལ་སྟོར་བར་བྱེད་པ་ལོ་ཡིན་པས་མིང་གིས་སྤྱར། ཁྲད་ཚོས་སྟོ་
 རྩ་ལག་འགྲོ་སྟེ་སྤྱུལ་དང་སྟེ་ལོ་རན་པ་སོགས་ལ་འདྲུག་པས། རྒྱལ་པོ་ལ་སྤྱུལ་རྒྱུ་

1 བསྟན

མེད་པ་དང་སྤྱི་པོ་རན་པ་དང་མི་འབྲེགས་པས་ལག་འབྲེག་མེད་པའི་བྱང་ཆོས་ལྷན་ཞིང་
 དེ་དང་མི་འགལ་བ་དང་། ལྷ་དབང་ལྷག་ལ་སྦྱལ་རྒྱུ་ཡོད་པས་སྤྱི་མཐུན་བྱང་ཆོས་དེ་
 དང་འགལ་ཞིང་མི་ལྷན་པ་དང་། ཀླང་བ་བཞི་བས་ལྷ་ཉིད་ཅེས་རྒྱལ་པོ་དང་ལྷ་གཉིས་
 སྦྱར་ཞིང་རྒྱལ་པོ་ལ་མིའི་སྤྱ་ཞེས་མིང་གིས་སྦྱར། བྱང་ཆོས་ཀྱི་བྱུང་ཞེས་པ་དགག་
 ཆེག་གི་དབང་གིས་རྣམ་སང་མིན་དང་མཁས་བྲལ་མིན་ལ་འདྲུག་པས། རྒྱལ་པོ་ནི་
 ཐབས་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པ་དང་ལྷན་ཞིང་། གཉིད་མེད་པ་མིན་པས་རྣམ་སང་མིན་
 ཞེས་པའི་བྱང་ཆོས་ལྷན་ཞིང་དེ་དང་མི་འགལ་བ་དང་། ལྷ་ལ་གཉིད་ཀྱིས་སྤྱོད་པ་མེད་
 པར་ཉག་ཏུ་སང་པས་ན་རྣམ་སང་མིན་པའི་བྱང་ཆོས་དེ་དང་མི་ལྷན་ཞིང་འགལ་བར་
 བརྟེན་པ་སྟེ། སྦྱར་གཞི་རྒྱལ་པོ་ཁོ་ན་ལ་སྦྱར་ཆོས་ཆེག་ཀླང་རེ་རེར་བྱང་གཞི་མི་འབྲ་
 བ་རེ་བྲས་ནས། དེ་ཀྱང་ཀྱང་པན་ཚུན་སྦྱ་ལ་སྦྱར་བ། སྦྱར་གཞི་དང་སྦྱར་ཆོས་ཀྱི་
 བྱང་གཞིའི་སྐབས་སྤྱོད་པ་གཉིས་ཀ་ལ་མི་འགལ་ཞིང་དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱང་ཆོས་རྣམས་
 དགག་ཆེག་གི་དབང་གིས་སྦྱར་གཞི་ལ་ཡོད་ཅིང་མི་འགལ་བ་དང་སྦྱར་ཆོས་ཀྱི་བྱང་
 གཞི་ལ་བྱང་ཆོས་དེ་དག་མེད་ཅིང་འགལ་བར་བསྟན་ནས་སྦྱར་གཞི་རྒྱལ་པོ་ཁོ་ན་ལ་
 བསྟེན་པ་ལྟ་བུ། དཔེར་ན་བྱུང་མེད་མཛེས་མ་ཞིག་ལ་བསྟེན་པའི་སྐབས། ཡིད་
 བསྐྱབས་ཡིན་ཡང་གཞན་མི་འདྲོམས། །ཞེས་བསྟགས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། འདིའི་མཚན་
 ཉིད་གསལ་པོར་དོས་མ་ཟིན་ན་སྟོག་པ་ཅན་ཀྱི་སྤྱོད་པ་སྤྱི་འབྲེག་སྤྱོད་པས། རྒྱུན་དེ་གཉིས་
 ཀྱི་བྱང་པར་གཙོ་བོ་ནི་སྟོག་པ་ཅན་ཀྱི་རྒྱུན་ལ་བྱང་གཞི་དདོས་པོ་གཉིས་མཚུངས་
 པར་སྦྱར་ཟིན་ནས་སྦྱར་ཡང་མི་མཚུངས་པར་འབྱེད་པ་ཅན་ཡིན་པ་རང་གི་མཚན་
 ཉིད་ལས་གསལ་བ་ལྟར་ཡིན་ཞིང་། རྒྱུན་འདིར་སྦྱ་ལ་སྦྱར་བས་བྱང་གཞིའི་སྐབས་
 སྤྱོད་པ་གཉིས་ཀ་ལ་མི་འགལ་ཞིང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱང་ཆོས་རྣམས་སྦྱས་འདོར་ལེན་

བྱས་ནས་སྤྱོད་གཞིའི་བྱུང་གཞི་དང་མི་འགལ་ལ། སྤྱོད་ཚོས་ཀྱི་བྱུང་གཞི་ལ་འགལ་
 བར་གནས་པ་གཙོ་བོར་སྟོན་པ་ཞིག་ཡིན་པས། བྱུང་ཚོས་དེ་དག་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་
 ཡོད་པ་དང་། ཕྱོགས་གཅིག་ལ་མེད་པ་ཅམ་བཟོད་པས་མི་ཚོགས་པ་ཤེས་དགོས།
 འདིའི་འགལ་བ་ཞེས་པ་ནི་སྟོན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་དང་པན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ལྟ་
 གུ་ལ་ཡང་གོ་མི་དགོས་ཤིང་བྱ་བ་འགལ་བར་གནས་པ་ཅམ་ཞིག་དེས་བར་དགོས་
 གསུངས། ཅ་བའི་ཆོག་ཀྱང་བཞི་བ་ལ་བསྐྱར་ལུགས་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་། མི་
 ཏུའི་རྗེས་འབྲང་ནམས་ཀྱིས་ཨ་མེ་བུ་ཟླ་བོད་སྐད་ལ་བསྐྱར་ན་སྤྱི་དོན་ཉམས་བར་
 འགྱུར་བས། གཞུང་ཆོག་ལྟར། ལྟ་ཡང་མི་བུ་ཟླ་མིན་ཤེས། །ཞེས་རང་སོར་བཞག་
 ཡོད། འདིར་འབྲུ་མི་པམ་པས་གལ་ཏེ་གཅིག་ལ་འགལ། ཅིག་ཤོས་ལ་མི་འགལ་
 བའི་ཆོས་གཉིས་དེ་དེས་བར་བཟོད་དགོས་ན། འགལ་ཅིང་མི་འགལ་བའི་སྤྱོད་བར་
 གྱུར་བས། འདི་ནི་སྤྱོད་བ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གང་རུང་དང་འགལ་བས་ཆོག་
 བ་འདྲ་སྟམ་སོ། །ཞེས་ཀྱང་གསུངས་སོ། །ཅ་བའི་གཞུང་གི་དཔེར་བཟོད་ཀྱང་རྒྱ་
 དཔེར་བྱུང་གཞི་བྱུང་ཚོས་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་ལ་སྤྱོད་པ་ཡིན་ཀྱང་། བོད་སྐད་དུ་འགྱུར་
 སྐབས་སྤྱོད་ལ་སོང་མ་སོང་གཉིས་ཀ་ཡོད། བོན་ཀྱང་སྤྱི་འབྲུག་པ་རྒྱ་ཆེ་ཆུང་
 གི་དབང་གིས་ལེགས་སྤྱོད་དང་འདྲ་བ་ཞིག་བོད་སྐད་དུ་འོང་དགའ་བ་ལ་དགོངས་
 བས་བོད་མཁས་པས་བྱུང་ཚོས་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་འགལ། ཕྱོགས་གཅིག་ལ་མི་
 འགལ་བ་ཞིག་ཤིན་ཏུ་སྤྱོད་དགའ། འབྲོར་ན་མཆར་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན་ཞེས་གསུངས་
 བའང་དོན་ལ་གནས་སོ། །

(ག) བེ་མང་**སྒྲོགས་**¹ཡུང་གར་མཁན་མིན། །

གཙུག་རྒྱ་ཆེས་ཡུང་མགྱོན་བ་དཀར། །

ཟུར་མིག་གཡོ་ཡང་འདོད་བ་སྤངས། །

ལང་ཆོ་དར་ཡང་འཇའ་ལུས་སྒྲ། །

ཞེས་སྒྲུར་གཞི་དབྱངས་ཅན་མ་གཅིག་བྱ་སྟེ། ཀྱང་བ་དང་བོས་བེ་མང་སྒྲོགས་
ཞེས་སྒྲུར་གཞི་དབྱངས་ཅན་མ་དང་སྒྲུར་ཆོས་ལྷ་ལོ་བུ་མོ་གཉིས་ཀྱིས་བེ་མང་དུང་
བའམ་སྒྲོགས་བ་མཚུངས་བ་དོན་སྒྲུར། བྱང་ཆོས་གར་མཁན་མིན་བ་སྒྲུར་གཞི་
དབྱངས་ཅན་མ་ལ་ལྷན་ཞིང་མི་འགལ་ལ་སྒྲུར་ཆོས་བུ་མོ་རྣམས་འདོད་བའི་རྣམ་
གཤེང་གིས་སྒྲུ་གར་ལ་རྒྱན་དུ་རོལ་བས་བྱང་ཆོས་དེ་མི་ལྷན་ཞིང་འགལ་བར་གནས་
བ་དང་། ཀྱང་བ་གཉིས་བས་གཙུག་རྒྱ་ཆེས་ཞེས་དབྱངས་ཅན་མ་དང་ལྷ་དབང་ལྷག་
ཆེན་པོ་གཉིས་རྒྱ་བའི་ཅོད་བན་འཆང་བ་ལ་སྒྲུར། བྱང་ཆོས་མགྱོན་བ་དཀར་ཞེས་
སྒྲུར་གཞི་དབྱངས་ཅན་མ་ལ་མི་འགལ་བ་དང་། སྒྲུར་ཆོས་དབང་ལྷག་ནི་མགྱོན་སྒོན་
ཅན་ཏེ་དེ་ལ་འགལ་བ་དང་། ཀྱང་བ་གསུམ་བས་ཟུར་མིག་གཡོ་བ་ཞེས་དབྱངས་ཅན་
མའི་འཇུ་མ་ཞལ་དང་ཆགས་ལྷན་གྱི་ལུས་སྤྲ་མས་ཟུར་མིག་གཡོ་བའི་རྣམ་འགྲུར་
གཉིས་སྒྲུར། བྱང་ཆོས་འདོད་བ་སྤངས་བ་ལྷ་མོ་དབྱངས་ཅན་མ་ལ་མི་འགལ་ཞིང་
ལུས་སྤྲ་མས་འདོད་བ་མ་སྤངས་བས་འགལ། ཀྱང་བ་བཞི་བས་ལང་ཆོ་དར་ཞེས་
དབྱངས་ཅན་མ་དང་བྱང་མེད་གཞོན་ཅུ་མའི་ལང་ཆོ་དར་བའི་སྒྲོན་སྒྲུར་ཏེ། བྱང་
ཆོས་འཇའ་ལུས་སྒྲུ་ཞེས་ལྷ་མོ་དབྱངས་ཅན་མ་ལ་མི་འགལ་ཞིང་བུ་མོ་གཞོན་ཅུ་མ་
ལ་འགལ་བར་བརྗོད་ནས་དབྱངས་ཅན་མ་ལ་བསྟོད་བ་ལྷ་བྱའོ། །

1 * འདི་ལ་དབྱེས་རྒྱུའི་དཔེ་འིང་དུ་སྒྲོག

(བ) གུན་མཁྱེན་ཡིན་ཀྱང་རབ་ཆགས་གུན་རྟོག་སྤངས། །

མཁའ་འགྲོའི་དབང་ཕྱག་ཡིན་ཀྱང་ལག་འགྲོར་ཅེ།

འཕ་བ་ར་སྟེ་བྱ་མཆོག་གཙོད་མི་བྱེད། །

ལྷ་ཉིད་ཡིན་ཀྱང་འགྲོ་བར་གཏོགས་པ་མིན། །

ཞེས་སྐྱར་གཞི་དཔལ་འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་སྟེ། ཀྲང་བ་དང་བོས་ཀྱན་མཁུན་
 ཡིན་ཀྱང་ཞེས་སྐྱར་གཞི་བདེ་མཆོག་དང་སྐྱར་ཚོས་སྣ་དབང་སྤྱད་གཉིས་ལ་ཀྱན་
 མཁུན་ཞེས་མིང་གིས་སྐྱར། ཁྱད་ཚོས་རབ་ཆགས་ཀྱན་རྟོག་སྤངས་ཞེས་འདོད་པའི་
 བདེ་བ་ལ་རབ་ཏུ་ཆགས་པའི་ཀྱན་རྟོག་སྤངས་བ་དེ་སྐྱར་ཚོས་སྣ་དབང་སྤྱད་ལ་མི་
 སྣན་ཞིང་འགལ་ལ་སྐྱར་གཞི་བདེ་མཆོག་ལ་མི་འགལ་ཞིང་ལྷན་ནོ། །ཀྲང་བ་གཉིས་
 པས་མཁའ་འཕྱོང་དབང་སྤྱད་ནི་བདེ་མཆོག་དང་ཁྱུང་ལ་མིང་གིས་སྐྱར། ཁྱད་ཚོས་
 འགལ་འཕྱོར་བཅེ་ཞེས་སྐྱལ་ལ་བཅེ་སེམས་ཆེས་པ་ཁྱུང་ལ་འགལ་ཞིང་མི་སྣན་ལ་བདེ་
 མཆོག་ལ་མི་འགལ་ཞིང་ལྷན་བ་དང་། ཀྲང་བ་གསུམ་པས་**"ཤ་བ་ར"**ཞེས་བ་བདེ་
 མཆོག་དང་ཁྱུང་འབྲུག་ལ་མིང་གིས་སྐྱར། ཁྱད་ཚོས་ཁྱུ་མཆོག་གཙོད་ཀྱེད་མིན་ཞེས་
 ཁྱུ་མཆོག་སྟེ་སྤང་ཆེན་གྱི་སྟོག་གཙོད་པར་མི་ཀྱེད་པ་ཁྱུང་འབྲུག་ལ་འགལ་བ་སྟོན་
 བཤད་པ་སྐྱར་དང་བདེ་མཆོག་ལ་མི་འགལ་བའོ། །ཀྲང་བ་བཞི་བས་སྣ་ཉིད་ཡིན་ཀྱང་
 ཞེས་བདེ་མཆོག་དང་སྣའི་འགྲོ་བ་སྐྱི་ལ་མིང་གིས་སྐྱར། ཁྱད་ཚོས་འགྲོ་བར་གཏོགས་
 པ་མིན་ཞེས་འགྲོ་བ་རིགས་ཏུ་གཏོགས་པ་མིན་པ་སྐྱར་ཚོས་སྣའི་འགྲོ་བ་ལ་
 འགལ་ཞིང་སྐྱར་གཞི་བདེ་མཆོག་ལ་མི་འགལ་བར་བརྟེན་ནས་བདེ་མཆོག་ལ་བསྟོད་
 པ་སྟེ་བུའོ། །ཤོད་མཁས་ཀྱི་དཔེར་བརྟེན་དུ་འགྲོ་བར་གཏོགས་པ་ཡིན་ཞེས་པ་མ་དག་

1 ལྟ་རྒྱུ་

བས་འགོ་བར་གཏོགས་པ་མིན་ཞེས་ཟེར་དགོས།

ཡང་ན། གདེངས་ཅན་ཡིན་ཀྱང་འདོད་དགའི་གཏེར་གྱིས་དབེན། །

ཐིག་ལེ་ལྷན་ཡང་མཛེས་སྒྲུག་སྒྲུ་རིས་བྲལ། །

འཁྱོག་བར་འགོ་ཡང་བསྐྱེགས་པའི་རྒྱས་མེད་པ། །

སྡེ་གཉིས་ལྷན་ཡང་སྤྲ་བ་ཀྱན་ནས་སྤངས། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

གདེངས་ཅན་ནི་སྤྲལ་དང་སྒྲ། ཐིག་ལེ་ཅན་ནི་སྤྲལ་དང་གཟིག་འཁྱོག་ནི་
སྤྲལ་དང་མེ། སྡེ་གཉིས་པ་ནི་སྤྲལ་དང་ནི་ཙོ་ལ་མིང་གི་འབྲུག་པ་གཅིག་པ་སྟེ་བྲང་
གཞི་གཉིས་སྤྲ་སྤྲར་དང་། བྲང་ཆོས་རྣམས་དོན་སྤྲར་ཏེ་སྤྲར་གཞི་ལ་ལྷན་ཞིང་མི་
འགལ་བ་དང་། སྤྲར་ཆོས་ལ་མི་ལྷན་ཏེ་འགལ་བར་སྟོན་པ་ལྟ་བུའོ། །

གཞན་ཡང་རྩ་བ་ལས།

དཔེ་དང་གཟུགས་ཅན་འགོག་པ་དང་། །

ཐྱོག་པ་ཅན་སོགས་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན། །

སྤྲར་བ་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

ཞེས་སྤྲར་བའི་དཔེ་དང་། སྤྲར་བའི་གཟུགས་ཅན་དང་། སྤྲར་བའི་འགོག་པ་
དང་། སྤྲར་བའི་ཐྱོག་པ་ཅན་དང་། སྤྲར་བའི་གསལ་བྱེད་དང་། སྤྲར་བའི་དོན་གཞན་
བཀོད་པ་སོགས་གོང་དུ་སོ་སོའི་སྡེ་ཆོན་སྐབས་སུ་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་རོ། །

ཉིར་ལྷ་བ། བྲང་བར་བརྗོད་པའི་རྒྱན་བཤད་པ།

༥ བྲང་བར་བརྗོད་པའི་རྒྱན་ལ་མཆོན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་གཉིས་ལས་དང་བོ་ནི།

རྩ་བར། བྲང་བར་རབ་ཏུ་བསྐྱན་པའི་བྱིར། །

ཡོན་ཏན་རིགས་དང་བྱ་བ་སོགས། །

གང་དུ་མ་ཆང་ཉིད་བསྟན་པ། །

དེ་ནི་བྱང་པར་བཞོད་པར་འདོད། །

ཅེས་བཞོད་འདོད་ཀྱི་དངོས་པོ་གང་ཞིག་ལ་རིགས་བྱ་བ་ཡོན་ཏན་རྣམས་ལ་
སོགས་པའི་བྱང་ཆོས་སམ་ཡོན་ཏན་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་གཞན་མ་ཆང་བའམ་མེད་
པར་བསྟན་ནས། དེ་དག་གང་ཡང་མི་ལྟན་ཡང་བྱ་བ་འདི་དག་ལེགས་པར་བྱེད་ལུས་
པའི་བྱང་པར་ཅི་རིགས་སྟོན་པས་ན་བྱང་པར་བཞོད་པའི་རྒྱན་ཞེས་ཟེད།

གཉིས་པ་དེ་ལ་དབྱེན་ལྔ་སྟེ།

ཡོན་ཏན་བྱ་བ་རིགས་དང་རྣམས། །

རྒྱ་ཡི་བྱང་པར་བཞོད་པ་ལ། །

དང་པོ་ཡོན་ཏན་མ་ཆང་པའི་བྱང་པར་བཞོད་པ་ནི། བཞོད་འདོད་ཀྱི་དངོས་པོ་
གང་ཞིག་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་རང་གི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆ་ལག་མ་ཆང་ཡང་དངོས་པོ་དེའི་
བྱེད་ལས་བྱང་པར་དུ་འཕགས་པར་སྟོན་པ་ཞིག་ལ་ཟེད། དཔེར་ན།

རྩ་བར། མེ་ཏོག་གཞུ་ཅན་དག་གི་མཆོན། །

རྩལ་པ་མ་ཡིན་ཞོ་བའང་མིན། །

དེ་ལྟར་ཡང་འདི་ཡིས་ནི། །

ས་གསུམ་དག་ལས་རྒྱལ་བར་གྱུར། །

ཅེས་མེ་ཏོག་གཞུ་ཅན་ནས་འདོད་ལྟའི་མཆོན་ཆ་མདའ་ལྔ་པོ་འདི་ལ་རྩལ་པ་
དང་རྩོམ་སོགས་མཆོན་ཆའི་ཡོན་ཏན་མེད་པ་སྟེ་མ་ཆང་བ་ཡིན་མོད་ཀྱང་། འདི་ལ་
ཡོན་ཏན་དེ་དག་ཆང་བ་འབྲས་བུ་ས་གསུམ་ན་གནས་པའི་འགྲོ་བ་ཀྱུན་ལས་རྒྱལ་ཞིང་།

ནམ་པར་གཞོན་པའི་རྒྱས་པ་ཡོད་དོ་ཞེས་རྒྱ་འདོད་ལྟའི་མདའ་ལ་མཆོན་ཆའི་ཡོན་
ཏན་དེ་མ་ཆང་ཡང་། འབྲས་བུ་སྲིད་པ་གསུམ་ལས་རྒྱལ་བའི་རྒྱས་པ་བྱད་པར་དུ་
འཕགས་པར་སྟོན་པ་ལྟ་བུའོ། །

(ག) འགྲོ་ལ་དངོས་སུ་དམ་ཆོས་ཀྱི། །

གསུང་དབྱངས་སྒྲོག་དང་སྒྲིག་བྱགས་ཀྱི། །

ནམ་འགྲུར་སྒྲ་ཆོགས་མི་ལྡན་ཡང་། །

གདུལ་བྱ་རྩེས་འཛིན་སྣང་བརྟན་སྒྲ། །

ཞེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲིག་བྱགས་ཏེ་སྣང་བརྟན་འདི་ལ་གདུལ་བྱར་དངོས་སུ་
དམ་པའི་ཆོས་གསུང་བ་དང་སྒྲའི་བཀོད་པའམ་ནམ་འགྲུར་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱིས་འགྲོ་བའི་
དོན་བྱེད་པའི་ཡོན་ཏན་མི་ལྡན་པའམ་མི་ཆང་ནའང་། གདུལ་བྱའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་
ཞིང་གི་གཞིར་གྱུར་པ་དང་། འགྲོ་བ་ནམས་རྩེས་སུ་འཛིན་པའི་རྒྱས་པ་བྱད་པར་དུ་
འཕགས་པ་ཡོད་པར་སྟོན་པ་ལྟ་བུའོ། །

(བ) ཆངས་པར་སྒྲོད་ལྡན་ཁྱོད་ཀྱི་སྒྲ་གོས་ནི། །

མཁྲིགས་མིན་སྒྲ་བ་མ་ཡིན་མཐུག་པའང་མིན། །

དེ་ལྟ་ནའང་མེ་ཏོག་གཞུ་ཅན་གྱིས། །

མཆོན་ཆར་རྩི་ཅམ་པའ་ཀྱང་བརྩི་མ་ལགས། །

ཞེས་ཆངས་སྒྲོད་དང་ལྡན་པ་དག་སྒྲོང་ཁྱོད་ཀྱི་སྒྲ་གོས་ནི་མཁྲིགས་པ་དང་།
སྒྲ་བ་དང་། མཐུག་པ་སོགས་མིན་པ་སྟེ་དེ་དག་གི་ཡོན་ཏན་མི་ཆང་ནའང་། མེ་ཏོག་
གཞུ་ཅན་ནམ་འདོད་ལྟས་མཆོན་ཆའི་ཆར་རྩི་ཅམ་པའ་ཀྱང་བརྩི་བར་མི་རྒྱས་པའི་
ཡོན་ཏན་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པར་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། འདིས་ཚུལ་ལྡན་གྱི་དགོ་སྒྲོང་།

ངམ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དག་ལ་བདུན་གྱིས་བར་དུ་གཙོད་མི་ལུས་པར་བཞུགས་པ་ཡིན།

ཡང་ན། རིགས་པའི་ཅུ་ཇོགས་སྤྲོ་མཁས་དབང་པོའི་སྤྱོད།

མཛེས་སྤྲུག་མ་**"ལགས"**སྤྲེག་པའི་ནམ་འབྱུང་གི།

འཇུ་མ་ལྷན་མིན་ཡང་མཐའ་དག་སྤྲེ་བོ་ཡི།

ཡིད་བརྟན་རང་དབང་མེད་པར་འཕྲོག་འདི་མཆར། །ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ།

གཉིས་བ་རིགས་མ་ཆང་བའི་བྱེད་པར་བཞུགས་ནི། བཞུགས་འདོད་ཀྱི་དངོས་པོ་

གང་ཡང་བྱུང་བ་ཞིག་ལ་རང་གི་རིགས་ཀྱི་ཆ་ལག་གམ་བྱུང་ཆོས་གང་ཡང་མ་ཆང་

ནའང་རིགས་ཀྱི་བྱུང་ཆོས་དེ་དག་ཆང་བ་དང་བྱུང་མེད་པའི་བྱེད་ལས་བྱུང་འཕགས་

ཅན་ཡོད་པར་སྟོན་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

ཅ་བར། འདི་དག་ལྟ་ཡི་བྱ་མོ་མིན།

དྲི་ཟེའི་རིགས་ལས་བྱུང་བའང་མིན།

དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་ཆངས་པའི་ཡང་།

དཀའ་སྤྱབ་གཞོམ་བ་བསྐྱབ་པར་བྱས།

ཞེས་མཛེས་མ་འདི་ནི་ལྟའི་བྱ་མོའི་རིགས་ཀྱང་མིན་ལ་དྲི་ཟེའི་བྱ་མོའི་རིགས་
ཀྱང་མིན་མོད་དེ། རིགས་དེ་དག་གི་བྱུང་ཆོས་མི་ལྷན་ཡང་། ཡིད་འོང་མ་འདིའི་
གཟུགས་མཛེས་པ་ཁོ་ནས་ལྟ་དང་དྲི་ཟེའི་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོའི་བྱུང་ཆོས་ཐམས་ཅད་
ཆང་བ་དང་འབྲེལ་བར། ལྟ་ཆངས་པའི་ཆགས་བྲལ་གྱི་དཀའ་སྤྱབ་ཀྱང་གཞོམ་པའི་བྱས་
བ་ཡོད་པས་གཞན་ཐ་མལ་བ་ལྟ་ཅི་སྟོས། ཞེས་རིགས་དེའི་བྱུང་ཆོས་མ་ཆང་ཡང་
བྱེད་ལས་བྱུང་འཕགས་ཅན་ཡོད་པར་སྟོན་བ་ལྟ་བུའོ། །འདིའི་རིགས་ནི་རིགས་རྒྱུད་

1 ལེགས

ཀྱི་རིགས་ཁོན་ལ་འཛོག་དགོས་པར་གསུངས།

(ག) བརྒྱའི་རྩིང་བྱར་མ་སྐྱེས་ཤིང་། །

ཀྱང་འཁྱུང་རིགས་ལས་འཁྱུངས་མིན་པའི། །

ཡིད་འོང་ཕྲ་སྤྲེམ་དེ་བཟང་ཅན། །

རི་དྲགས་མིག་ཅན་ལུས་འདི་མཆར། །

ཞེས་སྣ་ནམས་བརྒྱ་ལས་བརྒྱས་ཏེ་སྐྱེས་པ་ཡིན་ཀྱང་འདི་ནི་བརྒྱའི་རྩིང་བྱ་
ལས་མ་སྐྱེས་པས་ལྷའི་རིགས་ཀྱང་མ་ཡིན། ཀྱང་འཁྱུང་ནི་ལྷོན་ཤིང་སྤྲེམ་དེ་བའི་ཡུལ་
ལ་ལྷོན་པའི་ཡུལ་དུ་གྲགས་པས་ན། ལྷོན་པའི་རིགས་སམ་དེ་བའི་རིགས་ལས་ཀྱང་
འཁྱུངས་པ་མ་ཡིན་པས། ཡིད་དུ་འོང་པའི་ཕྲ་སྤྲེམ་ལུས་ཀྱི་འཛོ་སྐྱེག་མཁན། དེ་བཟང་
པོ་འཁྱུལ་བའི་རི་དྲགས་མིག་ཅན་བྱ་མོ་གཞོན་བྱ་མ་འདི་ནི་ཤིན་དུ་ངོ་མཆར་
རོ། །ཞེས་སྣ་དང་དེ་བའི་རིགས་ཀྱི་བྱད་ཆོས་མ་ཆང་ན་ཡང་མཛེས་པ་ལུལ་དུ་བྱུང་བ་
བྱད་པར་དུ་འཕགས་པར་བརྗོད་པ་སྟ་བུའོ། །

(བ) སྐྱུ་རྩལ་མཁན་འདི་རྟོར་གྱི་རྒྱལ་ཁམས་དང་། །

ཀྱ་ཤའི་གྲོང་ན་སྐྱོད་པའི་རིགས་མིན་ཡང་། །

འདི་ན་ལང་ཆོའི་སྟོབས་ཅན་སྤྲེམས་འཆང་ཀུན། །

ར་སྐྱེས་གཞོན་བུའི་ལང་ཆོར་མངོན་པར་སྐྱོར། །

ཅེས་འདོད་པའི་སྐྱུ་རྩལ་མཁན་འདི་ནི་ཆེན་པོ་རྟོར་གྱི་རྒྱལ་ཁམས་ཏེ་སོག་
ཡུལ་དང་། ཀྱ་ཤའི་གྲོང་སྟེ་རྒྱ་གར་ཡུལ་གྱི་འདོད་ལྷན་གྱི་སྐྱེ་བོ་ཡོངས་ཀྱིས་སྐྱོད་
པའི་སྐད་འཆོང་མའི་རིགས་མིན་ཀྱང་། ཡུལ་འདི་ན་ལང་ཆོ་དར་ལ་བབ་ཅིང་ལུས་
སེམས་ཀྱི་སྟོབས་རྒྱས་པས། བྱད་མེད་གཞན་ལ་མི་འདུད་པའི་སྤྲེམས་པའི་ང་རྒྱལ་

འཆང་བ་ཀྱན་ར་སྒྲིལ་གཞོན་ནུ་ལང་ཚོ་རྒྱས་པ་ལྟ་བུའི་ཆགས་ལྡན་གྱི་གངས་སུ་
མཛོན་པར་སྒྲོར་ཞེས་སོ། །འདི་ལ་ར་སྒྲིལ་ཞེས་པ་མ་དག་པར་རྩ་ཞེས་འབྲི་བར་
འདོད་པའང་ཡོད། གསུང་རྒྱན་ལ་ལར་ར་སྒྲིལ་ཞེས་པ་མ་དག་པར། རབ་སྒྲིལ་ནི་བྱད་
མེད་མཆོག་གི་མིང་དུ་བཤད་པས་དེར་སྒྲོར་བ་ཡང་ཡོད་པས། གསུང་རྒྱན་གྱི་མ་
ལྟར་ན་འབྲེལ་བ་དེ་བར་གསུངས་སོ། །

ཡང་ན། དགའ་བ་དེ་དཔལ་འཛིན་ལེགས་བྲིས་རིགས་མིན་ཞིང་།

ས་སྒྲོད་མང་བཀྱར་རྒྱུད་ལས་མ་འབྱུངས་ཀྱང་།

སྐུ་བ་རྒྱུད་མཁུན་རྩ་ལ་ཡངས་པོའི་ཐབས་འབྲུལ་གྱིས།

ཀྱན་དབང་བསྐྱར་བའི་ལེགས་མཛད་འདི་རོ་མཆར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ།

གསུམ་པ་བྱ་བ་མ་ཆང་བའི་བྱད་པར་བརྒྱུད་པ་ནི། བརྒྱུད་འདོད་ཀྱི་དངོས་པོ་
གང་ཡང་བྱད་བ་ཞིག་གི་བྱ་བའི་བྱད་ཆོས་མ་ཆང་ཡང་དེ་ཆང་བ་དང་འབྲེལ་བའི་བྱས་
འབྲས་བྱད་པར་ཅན་ཡོད་པར་སྒྲོན་པ་ཞིག་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

རྩ་བར། ཁོ་གཉེར་དག་ནི་མ་བསྐྱས་ཤིང་།

སོ་ཡི་གཡོགས་ཀྱང་མ་བསྐྱེད་ལ།

མིག་ཀྱང་དམར་པོར་མ་གྱུར་པར།

དབྱ་ཡི་རིགས་ནི་ཉམས་པར་བྱས།

ཞེས་གཡུལ་འབྲེད་ལ་དགའ་བའི་དཔལ་པོ་འགའ་ཞིག་གིས་བཞེན་ལ་ཁོ་
གཉེར་དག་བསྐྱས་པའི་བྱ་བ་མ་བྱས་ཤིང་། སོ་ཡི་གཡོགས་ཉེ་མཆུ་སྒྲོས་བསྐྱེད་པའི་
བྱ་བའང་མ་བྱས། སྤང་མིག་བབྱད་དེ་མིག་དམར་པོར་གྱུར་པའི་བྱ་བ་སོགས་མ་བྱས་
ཀྱང་། བྱ་བ་དེ་དག་བྱས་པ་དང་འབྲེལ་བར་དཔལ་པོ་དེའི་མིང་ཐོས་པ་ཅན་གྱིས་པ་རོལ་

གྲི་དག་སྡེ་འཛོམས་ཞེས་རྒྱ་བྱམས་པས་འབྲས་བྱ་དགའི་དབྱང་ཚྭ་གས་ཉམས་པར་
བྱས་པ་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ།

(ག) མངེས་པའི་རྣམ་འགྱུར་ཆགས་པའི་གཏམ་ལ་སོགས།

སྙིང་གྲོས་བཞེན་དུ་མང་བོ་མི་སྤྲུལ་ཡང་།

ལྷན་ཅིག་གནས་པ་ཙམ་གྲིས་བདག་ཡིད་ལ།

ཀྱན་དགའ་སྤྲེད་པའི་མང་འབོ་དམ་པ་འདྲི།

ཞེས་དགའ་མ་འདིས་ནི་རྩར་མིག་གིས་བལྟ་བ་དང་འབྱུང་བ་སོགས་འདོད་
པའི་རྣམ་འགྱུར་སྤྲུལ་ཆོགས་སྟོན་པའི་བྱ་བ་མི་བྱེད་ལ། གཞན་ཡང་ཆགས་པའི་གཏམ་
སོགས་པན་ཚུན་སྙིང་ནས་གྲོས་བྱེད་པའི་སྙིང་གཏམ་མང་བོ་མི་སྤྲུལ་བ་སྟེ་དེའི་བྱ་བ་མ་
བྱས་ན་ཡང་། བྱ་བ་དེ་བྱས་པ་དང་འབྲས་བྱ་དགའ་མ་དེ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གནས་པ་
ཙམ་གྲིས་བདག་གི་ཡིད་ཀྱན་ནས་དགའ་བ་བསྤྲེད་ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ།

(བ) མངེས་པའི་རྩར་མིག་འཕྲོག་པོས་མ་བཏབ་ལ།

ཡིད་འོང་འཇུག་པའི་རྒྱབས་གྲིས་མ་བསུས་ཤིང་།

ཐེབས་པར་སྤྲུལ་པའི་གཏམ་གྲིས་བྲིད་མེན་པར།

བདག་ཡིད་དབང་མེད་འཕྲོག་མཁས་མར་སྟོན་རྗེ།

ཞེས་མངེས་པའི་རྩར་མིག་གིས་བལྟ་བ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་མ་བྱས་ལ།
བཞེན་འཇུག་ཞིང་རྫོད་པའི་ཉམས་ཀྱང་མ་བྱས་པ། ཐེབས་པར་སྤྲུལ་བ་སྟེ་སྙིང་ལ་འབབ་
པའི་གཏམ་སྤྲུལ་སོགས་ཀྱིས་སྤྲེད་བྱས་པ་མེན་པར། བདག་གི་ཡིད་དབང་མེད་དུ་
འཕྲོག་པའི་མཁས་བྱུང་ཆེན་པོ་མར་བ་ལོ་རྩ་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་ངོ་མཆར་ཆེ་བར་བརྗོད་པ་

ལྷ་བྱ། ཡིད་འཕྲོག་པའམ་དགའ་བའི་བྱ་བ་མ་བྱས་ཀྱང་། བྱ་བ་དེ་བྱས་པ་དང་འབྲེལ་བར་
བདག་ཡིད་ཤིན་ཏུ་འཕྲོག་པར་བཞེད་པ་ལྷ་བྱའོ། །

ཡང་ན། དབྱང་དང་མཐུ་རུས་སྟོབས་ཀྱིས་འཕྲོག་མིན་ལ། །

གཡོ་ཐབས་སྒྱུ་ཡིས་བསྐྱུས་ནས་བརྒྱས་མིན་བར། །

ངོ་མཆར་རིག་པའི་ཡོན་ཏན་ནོར་བུའི་གཏེར། །

ཀུན་ལ་དབང་བསྐྱར་སློབ་ལྟ་མཁས་པའི་དབང་། །ཞེས་པ་ལྷ་བྱའོ། །

བཞི་བ་རྩ་མ་ཆང་བའི་བྱང་པར་བཞེད་པ་ནི། བཞེད་འདོད་ཀྱི་དངོས་པོ་གང་
ཡང་རུང་བ་ཞིག་ལ་རྩས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གམ་ཉི་བར་མཁོ་བའི་ཡོ་བྱད་ཀྱི་ཆ་ལག་མ་ཆང་
ཡང་། རྩས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་དེ་དག་ཆང་བ་དང་བྱང་མེད་པའི་རང་གི་རྩས་བྱེ་བྲག་པ་དེ་ཁོ་
ནའི་བྱེད་ལས་བྱང་པར་དུ་འཕགས་པར་སྟོན་པ་ཞིག་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

ཅ་བར། ཤིང་རྩ་མེད་ཅིང་སྤང་བོའང་མེད། །

རྩ་མེད་རྒྱང་ཐང་མེད་པར་ཡང་། །

བྱར་མིག་ཉིད་ཀྱིས་བྱད་མེད་རྣམས། །

འགྲོ་བ་གསུམ་པོ་དག་ལས་རྒྱལ། །

ཅེས་ཤིང་རྩ་དང་སྤང་བོ་ཆེ་དང་རྩ་དམག་དང་རྒྱང་ཐང་གི་དམག་དབྱང་སྟེ་
དབྱང་ཆོགས་ཡན་ལག་བཞི་ག་ལྟ་ཞོག། རྩས་དེ་དག་རེ་རེ་ནས་མེད་ན་ཡང་ཡོད་པ་
དང་འབྲེལ་བར། མཛེས་མའི་བྱར་མིག་གི་ཉམས་འདི་ཁོ་ནས་བྱད་མེད་རྣམས་འགྲོ་བ་
གསུམ་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ། ཞེས་རྒྱལ་བུའི་རྩས་མ་ཆང་ཡང་། རང་གི་བྱར་མིག་གི་
རྩས་ཁོ་ནས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་སྟེ། བྱར་མིག་གི་རྩས་དེ་བྱང་པར་དུ་འཕགས་པར་
བཞེད་པ་ལྷ་བྱའོ། །འདིའི་རྩས་ནི་བདག་ཏུ་བབྱང་ཞིང་རང་ལ་དབང་བའི་དངོས་པོའི་

རྩམ་ལྟ་བུ་ཡིན་དགོས། སྟོན་དག་གི་སྐབས་འདིར་འཛིག་རྟེན་གསུམ་དང་ས་གསུམ་
དང་འགོ་བ་གསུམ་ཞེས་པ་ནམས་བཞི་དེ་དེ་གི་དབང་གིས་ཡུལ་ལ་བསྟོན་པ་ཙམ་
ཡིན་གྱི། གཞན་དུ་ན་མཛེས་མའི་བྱར་མིག་ཙམ་གྱིས་འཛིག་རྟེན་གསུམ་གཞོམ་མི་
བྱས་པ་རྟོགས་སྤོ། །འོན་ཀྱང་སྐབས་འདི་དག་ཏུ་འདོད་ཁམས་པ་ལ་འཛིག་རྟེན་
གསུམ་གྱི་ཐ་སྙད་བྱས་པ་དང་། འཛམ་བུའི་སྤིང་ཙམ་ལའང་འཛིག་རྟེན་གསུམ་གྱི་ཐ་
སྙད་བྱས་པའང་ཡོད་པས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མ་དེས།

(ག) ལེགས་སྦྱར་སྟོན་པའི་སྟེགས་བམ་དང་། །

"གཏྲ་¹སྟགས་སྟུག་སོགས་མེད་པར། །

གདོང་དུག་ཞལ་ཁྲིམ་མཐོང་ཙམ་གྱིས། །

སྦྲ་མཁས་དབང་ལྷག་གོ་ཆའི་ཞབས། །

ཞེས་བྲམ་ཟེ་དབང་ལྷག་གོ་ཆས་རྒྱལ་བོ་བདེ་སྦྱོང་གི་རེ་བ་བསྐྱང་བྱིར་སྟོན་
དུག་བསྐྱབས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ལ་སྦྱར་བ་སྟེ། དབང་ལྷག་གོ་ཆ་ལ་སྦྲ་སྟོན་པའི་སྟེགས་
བམ་དང་སམ་ཅ་དང་སྟགས་སྟུག་སོགས་གྱི་རྩམ་མ་ཆང་བའམ་མེད་ཀྱང་། གཞོན་བྱ་
གདོང་དུག་གི་ཞལ་དངོས་སུ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་སྦྲ་སོགས་མེད་དུ་མཁྱེན་ཏེ་མཁས་
པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་ཅེས་བ་ལྟ་བུའོ། །

(བ) དཔལ་བའི་དམག་དབུང་ཡན་ལག་བཞི་མེད་ཅིང་། །

སྔ་ཁིང་ནོ་བའི་གོ་མཆོན་མི་ལྟན་ཡང་། །

རིག་སྟགས་ཙམ་གྱིས་ཉེ་དུའི་ཚུལ་བརྒྱུད་བའི། །

དགྲ་ཆོགས་དུས་གཅིག་གཞོམ་མཁས་ཐོས་པ་དགལ། །

1 * ཡད་ལ་དཔེ་གཞན་དུ་གཞི་དང་གཞི་དང་གཞི་ཞེས་མི་འབྲ་བ་བྱུང་།

ཞེས་ཟླ་བཅུན་མི་ལ་རས་བ་ལ་དབའ་བའི་དམག་དབྱང་ཡན་ལག་བཞི་༼ཆང་སོ་
ཤིང་རྒ། ཉ་དམག་ ཆང་དམག་༽མི་ལྔན་བ་དང་། ཤིན་ཏུ་རྩོམ་སྤུ་བའི་མཆོན་ཆ་སོགས་ཀྱི་
ཟས་མི་ལྔན་ཡང་། དེ་དག་དང་བྱང་མེད་པའི་རིག་སྤྱགས་ཀྱི་མཐུ་ཙམ་གྱིས་རང་གི་
ཉེ་དུའི་ཚུ་ལ་བཟུང་བའི་ཨ་ཁུ་དང་ཨ་ནེ་སོགས་དགའི་ཆོགས་ཐམས་ཅད་དུས་གཅིག་
ཏུ་འཛོམས། ཞེས་ཟླ་བའི་ལོ་རྒྱས་དང་སྦྱར་ནས། དག་འཛོམས་པའི་ཟས་མི་ཆང་
ཡང་དེ་ཆང་བ་དང་བྱང་མེད་པ་ཁོའི་རིག་སྤྱགས་ཀྱི་ཟས་ཁོ་ནའི་རྒྱས་བ་བྱང་པར་དུ་
འཕགས་པར་སྟོན་བ་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་ན། སྤུ་ཆོགས་ཟད་མི་ཤེས་པའི་ལོངས་སྟོད་དང་། །

སྟོབས་ཅལ་དེགས་པའི་འཁོར་འབངས་མི་ལྔན་ཡང་། །

མང་ཐོས་རོར་གྱིས་སྤྱག་པའི་མཐུ་ཉིད་ལས། །

འཛིག་རྟེན་ཀུན་ཡིད་འཕྲོག་བྱེད་མཁས་པའི་དབང་། །ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ། །

ལྔ་བ་རྒྱུའི་བྱང་པར་བཞོད་བ་ནི། བཞོད་འདོད་ཀྱི་དངོས་པོ་གང་ཡང་རུང་བ་
ཞིག་གི་རྒྱུའི་ཆོགས་བ་རྣམས་མ་ཆང་ཡང་དེ་ཆང་བ་དང་བྱང་མེད་པའི་དངོས་པོ་
གང་གི་དངོས་རྒྱ་ཁོ་ནའི་གཟི་བཞིན་བྱང་པར་དུ་འཕགས་པར་བཞོད་ནས། རང་
འབྲས་སྤུ་སྤུ་ཆོགས་བ་སྟེད་རྒྱས་པར་བཞོད་བ་ལྟ་བུ་ཡིན། དཔེར་ན།

ཅ་བར། ཤིང་རྩ་འཁོར་ལོ་གཅིག་བ་དང་། །

ཁོ་ལོ་བ་ཉམས་རྩ་མི་མཉམ། །

དེ་ལྟ་ན་ཡང་གཟི་བྱིན་ཅན། །

ཉེ་མས་འཕྲོ་བ་གསུམ་པོ་མནན། །

ཞེས་ཉེ་མའི་གཞལ་ཡས་ཁང་འདེན་བྱེད་ཀྱི་ཤིང་རྩ་ལ་འཁོར་ལོ་གཅིག་ལས་

ཡུལ་གཞན་ལས་ལྷག་པའི་བྱུང་པར་དུ་བསྟན་པ་དེ་འདོད་པ་དང་། རྗེ་བོད་མཁས་པས་
རྒྱ་མཚན་གྱི་རྒྱ་ལ་སྤྱར་བ་དང་། ས་སྤྱོད་གཞི་གིས་དེ་དག་གང་ཡང་མི་འདོད་པར་
ཡོན་ཏན་དང་རིགས་སོགས་རྒྱའི་བྱུང་པར་མ་ཆང་བ་ལ་འབྲས་བུ་གཞན་ལས་རོ་
མཆར་བ་བསྟན་པས་ན་བྱུང་པར་གྱི་རྒྱ་ལ་**ཞེས**¹ བྱ་སྟེ། རོ་མཆར་བ་ལ་བྱུང་པར་དུ་
བྲས་པའོ་སྟེ་སྤྱོད་པ་ལྟ་བུར་འདོད་པ་སོགས་གསུངས་ཚུལ་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་།
ལྷ་བ་ཆེན་པོའི་གསུང་རྒྱུ་དུ་གོང་དུ་བཞུགས་པ་རྒྱ་གང་ལ་ཡོན་ཏན་དང་རིགས་
སོགས་གྱི་བྱུང་ཆོས་མ་ཆང་ཡང་། འབྲས་བུ་གཞན་ལས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པ་སྤྱིད་
ཀུས་པར་བཞུགས་པ་ལ་བྱུང་པར་གྱི་རྒྱ་ལ་ཞེས་བཞུགས་པ་གསུངས།

(ག) གཟུགས་མངོས་གསུང་དབྱངས་སྟན་པ་དང་། །

ཐུགས་གྱིས་ཤེས་བྱ་ཀུན་མཁྱེན་སོགས། །

མིན་ཀྱང་དགོས་འདོད་འབྱུང་ཁུངས་ཅན། །

ཡིད་བཞིན་ཞོར་འདིས་ཅི་འདོད་སྟེ། །

ཞེས་རྒྱའི་བྱུང་པར་གཟུགས་མངོས་པ་དང་། གསུང་སྟན་པ། ཐུགས་གྱིས་
ཤེས་བྱ་ཀུན་མཁྱེན་པ་སོགས་མ་ཆང་ཡང་། དེ་ཆང་བ་དང་འབྲས་བུ་དགོས་འདོད་
ཀུན་གྱི་འབྱུང་ཁུངས་ཡིད་བཞིན་གྱི་ཞོར་བྱ་འདིས་འབྲས་བུ་ཅི་འདོད་པའི་དངོས་གྲུབ་
སྟེ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

(ང) དཀའ་སྤྱོད་གསུང་བས་ལུས་ཀྱི་མདངས་ཉམས་ཤིང་། །

གྲོགས་མེད་གོ་མཚོན་ལྟ་ཅི་གོས་ཀྱང་དམན། །

འོན་ཀྱང་རྟོགས་པའི་དབང་ལྷག་མི་ལ་རྗེས། །

1 ཅེས

འདིག་ཉེན་ལྷ་མིར་བཅས་ཀྱན་ཟེལ་གྱིས་མནན། །

"ཞེས་¹དཀའ་ཐུབ་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཉེ་བར་བསྟེན་པ་ལས་ལུས་ཀྱི་གཟི་མདངས་
ཉམས་པ་དང་། རྟོགས་མེད་པར་གཅིག་བྱ་དཔེན་པའི་རི་སྤལ་དུ་རྒྱ་བ་དང་། གོ་
མཆོན་ལྷ་ཅེ། ལུས་ཀྱི་གོས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་དམན་པའམ་ན་བཟའ་ཡང་རྩལ་པོ་ཅ་མ་
བཞེས་པ་སོགས་སྟོབས་འབྱོར་བྱན་སུམ་ཆོགས་པའི་བྱད་ཆོས་དག་མ་ཆང་ན་ཡང་།
རྟོགས་པའི་དབང་ལྷག་ཅས་མི་ལ་རས་པའི་བྱད་པར་གྱི་རྒྱ་མཆན་བརྗོད་དེ། དེ་ལྷ་
བུའི་རྗེ་བཙུན་མི་ལ་རས་པས་འདིག་ཉེན་གྱི་ལྷ་དང་མིར་བཅས་པའི་འགྲོ་བ་ཐམས་
ཅད་ཟེལ་གྱིས་མནན། "ཞེས་²རྗེ་བཙུན་དེ་ཉིད་ལ་སྟོབས་དང་མངའ་ཐང་བྱན་སུམ་
ཆོགས་པའི་རྒྱ་མ་ཆང་ཡང་། དངོས་རྒྱ་ཉམས་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཕན་སུམ་ཆོགས་
པ་མངའ་བའི་བྱད་ཆོས་བརྗོད་པས། རང་གི་དངོས་འབྲས་འདིག་ཉེན་གྱི་ལྷ་མི་ཀུན་
ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པར་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་ན། མང་ཐོས་བཙོན་པའི་ངལ་བ་མ་བྱས་ཤིང་། །

གཞུང་མང་སྤྱངས་པའི་ལས་ལ་མ་བྲེལ་བར། །

སྤྱིས་ཐོབ་ནམ་དཔྱོད་རྒྱས་པའི་སྒོ་གོས་ཀྱིས། །

སྟན་ཆོག་སྤྱོད་པའི་དཔལ་གྱུར་བདག་གི་བཞེས། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཉིར་བྱག་པ། མཚུངས་སྒྱུར་གྱི་རྒྱན་བཤད་པ།

༥ མཚུངས་པར་སྤྱོད་པའི་རྒྱན་ལ་མཆན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

ཅ་བར། བརྗོད་འདོད་ཡོན་ཏན་བྱད་འཕགས་དང་། །

1 ཅེས

2 ཅེས

མཆུངས་པར་བྱས་ནས་འགའ་ཞིག་ནི། །

བསྟོད་སྤྲད་དོན་དུ་བསྐྱགས་པ་གང་། །

དེ་ནི་མཆུངས་པར་སྒྲོར་བ་བཤད། །

ཅེས་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་ཡུལ་གང་ཡང་རུང་བ་དེའི་སྒྲོན་ཡོན་འགའ་ཞིག་དངོས་
པོ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་དང་དོན་ལ་མི་མཆུངས་ཀྱང་། བརྗོད་འདོད་ཀྱི་དབང་གིས་
ཡུལ་དེ་ལ་བསྟོད་བའམ་སྤྲད་པའི་དོན་དུ་མིང་ངམ་ནམ་གངས་ཅི་རིགས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་
མཆུངས་པ་གཅིག་དུ་བསྐྱས་ནས་བརྗོད་པས་པན་ཚུན་མཆུངས་པར་སྒྲོར་བ་སྟོན་
པའི་དགའ་ལ་མཆུངས་སྒྲོར་གྱི་རྒྱན་ཞེས་ཟེད།

གཉིས་པ་དེ་ལ་དབྱེ་ན་གཉིས་ཏེ་བསྟོད་པའི་མཆུངས་སྒྲོར་དང་སྤྲད་པའི་
མཆུངས་སྒྲོར་རོ། །

དང་པོ་བསྟོད་པའི་མཆུངས་སྒྲོར་ནི། བརྗོད་འདོད་ཀྱི་ཡུལ་དེ་ཡོན་ཏན་ཁྱད་
འཕགས་ཅན་དང་ལྡན་པའི་དངོས་པོ་གཞན་ཞིག་དང་དོན་ལ་མཆུངས་པའི་བྱས་པ་
མེད་ཀྱང་། བརྗོད་འདོད་ཀྱི་དབང་གིས་མིང་གི་སྒྲ་འཇུག་པ་གཅིག་བའམ་ཡོན་ཏན་གྱི་
ཁྱད་པར་གཞན་ཞིག་གི་སྒྲོན་ས་པན་ཚུན་མཆུངས་པར་སྒྲོར་ཏེ་ཡུལ་དེ་ལ་བསྟོད་པའི་
དོན་དུ་བསྐྱགས་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཟེད། དཔེར་ན།

ཅུ་བར། གཤེན་རྗེ་ལུས་ངན་ཚུ་ལྟ་དང་། །

མིག་སྒྲོང་བ་དང་ཁྱོད་ཉིད་ཀྱང་། །

འཛིག་རྟེན་སྒྲོང་བ་ཞེས་པའི་སྒྲ། །

ཡུལ་གཞན་མེད་པར་ནམ་པར་འདྲིན། །

ཞེས་སྒྲོ་བྱོགས་ཀྱི་བདག་པོ་གཤེན་རྗེ་དང་། བྱང་བྱོགས་ཀྱི་རྒྱལ་བོ་ལུས་ངན་

ཏེ་རྣམ་ཐོས་སྤྲུལ་དང་། ལུ་བ་སྤྱོད་ཀྱི་ཆུ་ལྟ་དང་། ཤར་སྤྱོད་ཀྱི་དབང་པོ་མིག་སྟོང་
 ཅན་ཏེ་བརྒྱ་ཁྱེན་སོགས་འདིག་ཏེན་སྟོང་བའི་སྤྱོད་ཀྱི་བཞིའི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་རྣམས་
 དང་། མི་བདག་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་སྟོང་ཉིད་ལའང་འདིག་ཏེན་སྟོང་བ་ཞེས་པའི་སྤྱོད་འདི་
 དུལ་གཞན་ལ་འཇུག་པ་མེད་པར་རྣམ་པར་འཛིན་ནོ། །ཞེས་སྤྱོད་ཀྱི་རྣམས་ཀྱིས་
 རང་རང་གི་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་ཀྱི་ཏེན་སྟོང་བར་བྱེད་པ་དང་། རང་གིས་བསྤྲུགས་པའི་
 དུལ་མི་བདག་རྒྱལ་པོ་གཉིས་དོན་ལ་མི་མཆུངས་ཀྱང་། རང་ལ་དབང་བའི་ས་གཞིའི་
 ཁྱོན་ཅམ་སྟོང་བ་ལ་བཞེན་ནས་འདིག་ཏེན་སྟོང་ཞེས་སྤྲུལ་མཆུངས་པར་བྱས་ཏེ་
 བསྟོད་པའི་དོན་དུ་བསྤྲུགས་པ་ལྟ་བུའོ། །

(ག) འོད་དཀར་ཅན་དང་པ་ཆ་སངས། །

ཆུ་སྤྱོད་འདབ་མ་དབྱངས་ཅན་ཞལ། །

རབ་ཏུ་དཀར་ཞིང་འཇམ་པ་ཡི། །

གཤགས་སྟན་སྒོ་ལྷན་ཁ་ལས་སྤྱོད། །

ཅེས་འོད་དཀར་ཅན་ཏེ་རྒྱ་བ་དང་། གཟའ་པ་སངས་དང་། བརྒྱའི་འདབ་མ་
 རྣམས་རྫོད་པ་པོ་རང་གིས་བསྤྲུགས་པའི་དབྱངས་ཅན་མའི་ཞལ་དང་མཆུངས་པའི་
 ལུས་པ་མེད་ཀྱང་། རབ་ཏུ་དཀར་བ་དང་འཇམ་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་བྱེད་པར་ལ་བཞེན་
 བས་དེ་རྣམས་མཆུངས་པའི་སྟན་པའི་གཤགས་པ་སྒོ་ལྷན་རྣམས་ཀྱི་ཁ་ལས་སྤྱོད་གོ་
 ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

(བ) སྟོན་སྟོན་འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་དཀྱིའི་ཞབས། །

བོད་འདིར་འདིགས་བྲལ་དབྱངས་ཅན་དགའ་བའི་ལྷ། །

ད་ལྟ་དེ་ཡི་བསྟན་ལ་ཆོས་ཀྱི་གཤགས། །

སྒྲོན་ཆེག་སྒྲོ་བའི་སྒྲོ་འདི་ནམ་པར་འཛིན། །

ཞེས་སྒྲོན་འཕགས་ཡུལ་དུ་བྱོན་པའི་སྒྲོ་བ་དཔོན་དམྱེ་དང་། བོད་ཀྱི་མཁས་པ་
འབྲུག་པ་སངས་རྒྱས་རྗེ་རྗེ་དང་། དེའི་སྒྲོ་བ་མ་དུས་འཁོར་ཞབས་དྲུང་བ་ཆོས་གྲགས་
ནམས་ནམས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ཀྱང་། སྒྲོན་དག་སྒྲོ་བ་ལ་མཁས་པའི་
པ་རོལ་དུ་སོན་པའི་གྲགས་པ་འདིའི་ཁྱད་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་མཚུངས་པར་བརྗོད་དེ་
བསྟོད་པ་ལྟ་བུའོ། །འབྲུག་པ་སངས་རྒྱས་རྗེ་རྗེ་ཉི་དུས་ཞབས་པ་དང་བོད་མཁས་
གཉིས་ཀྱི་སྒྲ་མ་ཡང་ཡིན།

ཡང་ན། ལྷ་རིག་ཤེས་བྱའི་སྒོ་འབྱེད་བཤེས་གཉེན་དང་། །

བྱམས་བཅེ་རིན་གྱིས་བསྐྱངས་པའི་པ་མའི་ཞབས། །

ཚུལ་མཐུན་ལས་ལ་སྒྱུར་བའི་གྲོགས་ཀྱི་མཆོག །

པན་པར་སྒྲོ་བའི་གསུང་དབྱངས་མགིན་ལམ་གཅིག །ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་པ་སྒྲོ་བའི་མཚུངས་སྒྲོར་ནི། བརྗོད་འདོད་ཀྱི་སྒྲོ་བྱའི་ཡུལ་དེ་སྒྲོན་
ལྷན་གྱི་དངོས་པོ་གཞན་དང་མཚུངས་པར་སྒྱུར་ཏེ་ཡུལ་དེ་སྒྲོ་བའི་དོན་དུ་བསྐྱགས་
པ་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

རྩ་བར། རི་དྲགས་མིག་དང་འགྲོགས་པ་དང་། །

སྒྲོག་གི་རྩེ་དགའ་དག་དང་ནི། །

སྒྲིན་གྱི་རྩྭ་མ་འང་རང་བཞིན་གྱིས། །

སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་མི་གནས་སོ། །

ཞེས་རི་དྲགས་མིག་ཅན་ཏེ་བྱད་མེད་མངོས་མ་དང་ལྷན་གཅིག་དུ་འགྲོགས་
པའི་བདེ་བ་དང་། སྒྲོག་གི་རྩེ་དགའ་གཡོ་བའི་བྱ་བ་དང་། སྒྲིན་གྱི་འདུ་འཁོད་རྩྭ་མ་

ནམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་མི་གནས་ཤིང་འཛིག་གོ་ཞེས་བརྗོད་
འདོད་ཀྱི་སྐད་བྱེད་ཡུལ་བྱུང་མེད་དང་འགྲོགས་པའི་དགའ་བ་དེ་ནི་མི་བརྟན་པར་
གནས་སྐབས་ཙམ་ཞིག་ཡིན་པ་དེ་སྒྲོག་འཁྲུག་པ་དང་སྤྱིན་འདུ་འགོད་ཀྱི་ཡུན་དང་
འབྲ་བར། སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་མི་གནས་པའི་སྒྲོན་ནམས་པན་ཚུན་མཚུངས་པར་
སྤྱར་ནས་ཡུལ་དེ་སྐད་པའི་དོན་དུ་བསྐྱགས་པ་ལྟ་བུའོ། །

(ག) སྤྱ་མདོག་བཟ་བའི་སྤང་ཀན་དང་། །

ཐོས་དང་བྲལ་བའི་ཚུལ་འཆོས་མཁན། །

ར་གན་གསེར་གྱི་མདོག་ཅན་འགལ། །

མིག་སྤར་མཛེས་ཀྱང་དོན་གྱིས་དབེན། །

ཞེས་སྐད་བྱེད་ཡུལ་ཐོས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཚུལ་འཆོས་མཁན་དེ། སྤྱ་མདོག་
མཛེས་པའི་སྤང་ཀན་དང་ར་གན་ཉེ་གསེར་མདོག་ཅན་གྱི་རག་དང་འབྲ་བར། མིག་
སྤར་མཛེས་ཀྱང་དོན་གྱི་སྤྱིང་བོ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྒྲོན་ནམས་པན་ཚུན་མཚུངས་པར་
སྤྱར་ནས་ཡུལ་དེ་སྐད་པའི་དོན་དུ་བསྐྱགས་པ་ལྟ་བུའོ། །

(ང) སྤྱེ་བོའི་མིག་སྤར་འབྲེར་ལེགས་ཚུལ་འཆོས་ཁྲིམས། །

ལས་འབྲས་མི་བསམ་ཁ་བཤད་སྐམ་བོའི་ཆོས། །

སྤྱིང་བོའི་ཆོན་གྱིས་ལེགས་བྲིས་དབང་བོའི་གཞུ། །

མཛེས་ཀྱང་ནམ་ཞིག་སྤྱིང་བོའི་རང་མཆང་སྒྲོན། །

"ཞེས་"¹སྐད་བྱེད་ཡུལ་སྤྱེ་བོ་ནམས་ཀྱི་མིག་སྤར་མཛེས་ཀྱང་སྤྱིང་བོ་མེད་པའི་
གཡོ་སྤྱིའི་སྤྱིང་བ་ཅན་ཚུལ་འཆོས་ཀྱི་ཁྲིམས་དང་། རང་ཉིད་ཀྱིས་ལས་འབྲས་དང་

1 ཅེས

སྐྱར་ནས་མཉམ་དུ་བསྟོད་པ་དང་ཡང་ན་སྦྱིང་བོ་མེད་པའི་བྱ་བ་ཅམ་མཆུངས་པར་
སྐྱར་ནས་མཉམ་དུ་སྦྱང་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས། བརྗོད་འདོད་ཀྱི་རྟོག་པའི་ས་ལོན་ཆ་ཅམ་
མཆུངས་པར་སྐྱར་བ་ཞིག་དགོས་པའི་བྱད་པར་སོགས་སྐྱན་དང་རང་རང་གི་མཆན་
ཉིད་སྐབས་སུ་གསལ་བར་བཤད་པ་ལྟར་མ་འཁྲལ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

ཉིར་བཟུན་པ། འགལ་བའི་རྒྱན་བཤད་པ།

༥ འགལ་བའི་རྒྱན་ལ་མཆན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་མཆན་ཉིད་ནི།

ཙ་བར། འགལ་སྒྲིབ་བྱེད་སྦྱང་དུ་ནི། །

གང་དུ་དངོས་པོ་འགལ་བ་རྣམས། །

ཡང་དག་འགྲོགས་པར་རབ་བསྟན་པ། །

དེ་ནི་འགལ་བ་བཤད་དེ་དཔེར། །

ཞེས་དངོས་པོ་གང་དག་པན་ཚུན་འགལ་སྒྲིབ་གནས་པ་བསྒྲུབ་བྱ། སྒྲུབ་བྱེད་
ནི་དངོས་པོ་དེ་དག་གི་བྱད་པར་དང་། ཆོས་དང་། བྱ་བ་སོགས་འགལ་བ་རྣམས་
གཞི་གཅིག་གམ་ལྟན་ཅིག་ཏུ་འགྲོགས་པར་སྟོན་པའི་དག་ལ་འགལ་བའི་རྒྱན་ཞེས་
ཟེར། འདི་ནི་འགལ་བའི་བྱད་པར་གཉིས་ཆོས་ཅན་གཅིག་ལ་ཆང་བར་སྟོན་པའི་
རྒྱན་ཞིག་ཡིན།

གཉིས་པ་དེ་ལ་དབྱེ་ན་བྱག་སྟེ།

གཞི་ཐ་དད་ཀྱི་བྱ་བ་འགལ་བ་དང་། །

གཞི་གཅིག་ཡོན་ཏན་འགལ་དང་རྣམས་འགལ་བ། །

ལས་འགལ་གཞི་གཅིག་བྱ་བ་འགལ་བ་དང་། །

སྒྱར་བའི་འགལ་བ་དང་བཅས་བྱུག་ཡོད་དོ། །

དང་པོ་བྱུང་གཞི་ཐ་དད་པའི་བྱ་བ་འགལ་བ་ནི། བྱུང་གཞི་དངོས་པོ་ཐ་དད་པ་
གཉིས་ཀྱི་བྱ་བ་མི་མ་སྒྱུན་པའམ་འགལ་བའི་བྱ་བ་གཉིས་འགྲོགས་པར་སྟོན་པ་ཞིག་
ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

ཙ་བར། ངང་བའི་རྒྱལ་པོ་རྣམས་དག་ནི། །

མྱོས་པའི་གདངས་སྟན་ཙ་ཙ་འཕེལ། །

མ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲ་དག་ནི། །

ཡིད་འོང་ཉིད་དང་བྲལ་བས་ཉམས། །

ཞེས་སྟོན་ཀའི་དུས་སྤུ་ཆར་རྒྱ་རྣམས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པས། ངང་བའི་རྒྱལ་པོ་
དག་དགའ་ཞིང་མྱོས་པའི་གདངས་སྟན་ཙ་ཙ་འཕེལ་བའམ་སྒྲོགས་ལ། སྟོན་ཀའི་དུས་
དེར་འབྲུག་སྒྲ་མེད་པས་མ་བྱ་རྣམས་ནི་ངང་མྱོས་པའི་སྒྲ་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་བྲལ་བས་
དགའ་བ་ཉམས། ཞེས་ངང་བ་དང་མ་བྱ་གཉིས་བྱུང་གཞི་ཐ་དད་པ་དང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་
བྱ་བ་དུས་གཅིག་པོ་དེ་ལ་དགའ་བ་འཕེལ་བ་དང་ཉམས་པའི་བྱ་བ་འགལ་བ་གཉིས་
འགྲོགས་པས་ན་གཞི་ཐ་དད་ཀྱི་བྱ་བ་འགལ་བ་ཞེས་ཟེར།

(ག) རབ་མཛེས་སྤུ་སྤུག་རྣམ་བཟ་བའི། །

མ་བྱ་དགའ་བའི་གར་བསྐྱར་ཆོ། །

མཛེས་མོ་དང་བྲལ་མགྲོན་པོ་འགལ། །

ཆགས་པའི་སྤུག་བསྐྱལ་བྲག་པོས་གཟིར། །

ཞེས་རབ་མཛེས་སྤུ་སྤུག་བཟ་བའི་མ་བྱ་དགའ་བས་གར་བསྐྱར་བ་མཐོང་ཆོ།
ངང་གི་མཛེས་མོ་དང་ཁ་བྲལ་བའི་འདོད་ལྡན་ཀྱི་མགྲོན་པོ་འགལ་དགའ་མ་བྲན་པའི་

ཆགས་པ་དྲག་པོའི་སྤྱག་བསྐལ་གྱིས་གཞིར། ཞེས་མ་བྱས་གར་བསྐྱར་བའི་དུས་དེར་
ཁྱད་གཞི་ཐ་དད་པའི་མ་བྱ་དང་མཐོན་པོ་གཉིས་ཀྱི་གཅིག་ལ་དགའ་བ་འཕེལ་བ་དང་
ཅིག་ཤོས་ལ་སྤྱག་བསྐལ་འཕེལ་བའི་བྱ་བ་འགལ་བ་གཉིས་གཞི་གཅིག་ལ་འགྲོགས་
པར་བསྟན་པ་ལྟ་བུའོ།

(བ) ཐར་བ་འདོད་ནམས་ཀྱི་མེད་བསྐྱབ་གཞིའི་རྒྱ།

སྤྱང་ལ་སེམས་པས་རབ་དགའི་སྤང་བ་རྒྱས།

ལུས་མེད་སྤྱགས་སྤྱར་ནག་པོའི་ཅ་ལག་ནམས།

དགའ་བའི་ནམ་འགྱར་རབ་སྤངས་ཟུང་ན་འཛིན།

ཞེས་ཐར་འདོད་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ནམས་ཀྱིས་སྤྱག་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་
རིན་པོ་ཆེ་སྟེ། སྤོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ནམ་པར་དག་པ་བསྤངས་པས། རབ་སེམས་ལ་
རབ་ཏུ་དགའ་བའི་སྤང་བ་རྒྱས་པ་དེ་ལ། ལུས་མེད་དམ། བདུད་དགའ་རབ་དབང་སྤྱག་
གི་སྤྱགས་སྤྱར་པའི་ནག་པོའི་ཅ་ལག་ནམས་ཀྱིས་དགའ་བའི་ནམ་འགྱར་སྤངས་ཏེ་
ཟུང་ན་བྱེད། ཅས་ཁྱད་གཞི་ཐ་དད་པ་ཐར་བ་འདོད་པའི་རབ་བྱུང་བ་དང་ལུས་མེད་དེ་
བདུད་གཉིས་ཀྱི་གཅིག་ལ་དགའ་བ་དང་། ཅིག་ཤོས་ལ་ཟུང་ན་འཕེལ་བའི་བྱ་བ་
འགལ་བ་གཉིས་གཞི་གཅིག་ལ་འགྲོགས་པར་བསྟན་པ་ལྟ་བུའོ།

ཡང་ན། ཅོད་པའི་ནམ་དཔྱོད་དཔའ་པོའི་གད་རྒྱངས་ཆེ།

སྤྱོག་མཁས་སྤྱ་བའི་དབང་པོའི་སྤོབས་པ་རྒྱས།

པས་ཚོལ་སྤྱང་ལ་སྤོངས་པའི་ཐུན་དྲིགས་པས།

འགའ་བཟོད་སྤེམས་པའི་སྤྱང་སྤོབས་ཀུན་ནས་ཉམས། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ།

གཉིས་པ་གཞི་གཅིག་གི་ཡོན་ཏན་འགལ་བ་ནི། བྱད་གཞི་དངོས་པོ་གཅིག་གི་
ཡོན་ཏན་གྱི་བྱད་ཆོས་འགལ་བ་གཉིས་མཉམ་དུ་འབྲེགས་པར་སྟོན་པ་ཞིག་ལ་ཟེར།
དཔེར་ན།

ཅ་བར། དབྱར་སྐྱེས་ཚུ་འཛིན་དག་གི་ནི། །

ནམ་མཁའ་ཡུལ་ངན་ལྟ་བུར་སྐྱོད། །

ཆགས་པ་ཡིས་ཀྱང་འགྲོ་བ་ཡི། །

ཡིད་ནི་ཀུན་ཏུ་ཆགས་པར་གྱུར། །

ཅེས་དབྱར་སྐྱེས་ཀྱི་ཚུ་འཛིན་སྟུག་པོ་དུད་ཁའི་མདོག་ཅན་རབ་ཏུ་འཁྲིགས་པ་
དེས་ནི་ནམ་མཁའ་ཤིན་ཏུ་དྲངས་པའི་གོ་སྐབས་རབ་ཏུ་འབྲེག་པ་སྟེ། ནམ་མཁའ་
ཡུལ་ཤིན་ཏུ་མི་སྟུག་པའམ་ཡུལ་ངན་པ་ལྟ་བུར་སྐྱོད་ཅིང་། ཡང་ཆར་སྐྱིན་དེས་འདོད་
ལྡན་ཀུན་གྱི་ཡིད་ལ་རབ་ཏུ་དགའ་བའི་ཆགས་པ་སྐྱེས་པར་གྱུར། ཅེས་བྱེད་པ་བོ་སྐྱིན་
ཁོ་ནས་ཡུལ་ནམ་མཁའ་ཁམས་མི་སྟུག་པ་སྟེ་ཆགས་བྲལ་གྱི་སྐྱེ་བོ་སྐྱོ་བ་འཕེལ་བར་
འགྱུར་བའི་ཡོན་ཏན་དང་། ཆར་སྐྱིན་བསེལ་བའི་རེག་བྱ་དང་ལྡན་པ་དེས། འདོད་ལྡན་
གྱི་སྐྱེ་བོ་ལ་ཆགས་པའི་དགའ་བ་སྐྱེད་པའི་ཡོན་ཏན་ཏེ། བྱད་གཞི་གཅིག་གི་ཡོན་ཏན་
གྱི་བྱད་ཆོས་འགལ་བར་གནས་པ་གཉིས་འབྲེགས་པར་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །འདིའི་
ཡོན་ཏན་ནི། ཡུལ་ཅན་ཆགས་བྲལ་ཅན་གྱི་སྐྱོ་བ་དང་འདོད་ལྡན་ཅན་གྱི་དགའ་བ་
གཉིས་ལ་དངོས་འཛིན་རྒྱ་མ་ཡིན་པར། བྱད་གཞིའི་ཡུལ་ཆར་སྐྱིན་དེ་ལ་ཆགས་བྲལ་
སྐྱོ་བ་དང་ཆགས་ལྡན་དགའ་བ་སྐྱེད་ཀྱས་པའི་ཡོན་ཏན་གཉིས་ལྡན་པ་སྟེ། སྐྱོ་བ་དང་
དགའ་བ་པན་རྒྱན་འགལ་བར་གནས་པས་ན་གཞི་གཅིག་གི་ཡོན་ཏན་འགལ་བ་ཞེས།
བྱེད་པ་བོ་ཡུལ་གཅིག་པོ་དེའི་རྒྱས་པའམ་ཡོན་ཏན་འགལ་བར་སྟོན་པའི་རྒྱུན་གྱིས་

དབྱེས་ལྷུར་གཞི་གཅིག་གི་བྱེད་པ་འགལ་བ་ཞེས་གྲང་གསུངས་སོ། །

(ག) སྤྱི་མའི་སྤྱལ་བའི་རྟ་སྒྲང་གི།

རོལ་གར་དག་གིས་རྒྱས་ལྡན་རྣམས། །

བཏང་སྟོམས་ལ་**གནས**¹སྤྱེ་པལ་རྣམས། །

གཟིགས་མོར་མཆར་བའི་ཡ་མཆན་བྱེད། །

ཅེས་བྲད་གཞིའི་ཡུལ་སྤྱི་མ་མཁན་གྱིས་སྤྱལ་བའི་རྟ་སྒྲང་སོགས་ཀྱི་རོལ་གར་གཅིག་པོ་འདིས་སྟོན་ཆད་དེ་ཡང་ཡང་མཐོང་ཞིང་རྒྱས་ལྡན་དུ་གྱུར་བའི་ཡུལ་ཅན་གང་ཟག་རྣམས་ལ་མཆར་བ་ཆེར་མེད་བར་ཡིད་ལ་བཏང་སྟོམས་སྤྱེད་པ་དང་། གསར་དུ་མཐོང་བའི་གང་ཟག་པལ་བ་རྣམས་ལ་ངོ་མཆར་བ་སྤྱེད་པ་སྟེ། བཏང་སྟོམས་དང་ངོ་མཆར་བའི་ཡོན་ཏན་གཉིས་གཞི་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་འགལ་བར་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །འདིར་བཤད་པའི་སྤྱི་མའི་སྤྱལ་གཞིས་ཡུལ་ཅན་ལ་བཏང་སྟོམས་འབྲེན་པ་ཡུལ་དེའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་མིན་དོགས་གནས་སུ་གསུངས།

(བ) དེས་བར་རྣམ་བཟླ་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ཆོགས། །

ཆར་དུ་དངར་བས་ཐར་བའི་བྱ་བ་ཉམས། །

འཁྱལ་བ་མ་བརྟགས་ཉམས་སུ་བདེ་བ་ཡི། །

རྣམ་བར་གཡེང་བའི་ཆོགས་འདི་ཉིན་བཞིན་འཕེལ། །

ཞེས་འདོད་པའི་དངོས་པོ་ལྔ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོགས་ཆར་དུ་དངར་བའམ་ངོ་མཆར་བ་འདིས་ཐར་བའི་བྱ་བ་རྣམས་ཉམས་བར་བྱེད་པ་དང་། ཡུལ་

1 རྣམ

དེ་འཁྲུལ་བའི་ཆོས་སྤུ་མ་བརྟགས་པའི་སྤྱི་བོ་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་དབང་བོ་ལྷ་ལ་
ཉམས་སྤྱི་བའི་ཆོར་བ་བསྐྱེད་དེ། འདོད་པའི་རྣམ་གཤེད་ཉིན་བཞིན་འཕེལ།
"ཞེས་¹ བྱད་གཞི་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་བྱད་ཆོས་གཅིག་པོ་འདིས་ཐར་བའི་བྱ་བ་
ཉམས་པ་དང་། རྣམ་གཤེད་འཕེལ་བའི་ཡོན་ཏན་གཉིས་འགལ་བར་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ།

ཡང་ན། ག་བྱར་བདུད་ཅིའི་ཟེགས་མ་འབྲུམ་འབྱེད་པའི།

བསེལ་སྤྱིན་མཆན་མོའི་ཁོར་བུའི་འཇུག་གི་གཟེས།

སྤྱད་ཅིའི་རྒྱལ་མཆན་སྤྱིངས་པས་འདབ་དཀྱིལ་ཟུམ།

མངེས་ལྷན་ཀླུ་དབྱེས་པས་སྤྱབས་བརྒྱ་གྲོལ། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ།

གསུམ་པ་གཞི་གཅིག་གི་རྩས་འགལ་བ་ནི། བརྗོད་འདོད་ཀྱི་དངོས་པོ་གང་

ཡང་བྱད་བ་ཞིག་གི་རྩས་སམ་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གཉིས་སྤྱི་བའི་ཆོས་རྣམས་པན་
རྒྱན་འགལ་བ་འགྲོགས་པར་སྟོན་པ་ཞིག་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

རྩ་བར། ཞེད་པ་ཕྱ་ཞིང་རོ་སྤྲད་སྟོམ།

མཆུ་དམར་མིག་ནི་དཀར་བ་མིན།

ཉྱེ་བ་དམའ་ཞིང་རྒྱ་མ་མཐོ།

བྱད་མེད་ལུས་ཀྱིས་སྤུ་མ་བཅོམ།

ཞེས་བྱད་གཞི་བྱད་མེད་གཅིག་བྱ་ལ་ཞེད་པ་ཕྱ་ཞིང་རོ་སྤྲད་སྟོམ་པ་དང་།
མཆུ་སྟོས་དམར་ཞིང་མིག་འབྲས་དཀར་བ་མིན་པ་ཉྱེ་ནག་པོའི་མདངས་དང་ལྷན་པ་
དང་། ཉྱེ་བ་གཉིང་ཟབ་པས་དམའ་ཞིང་རྒྱ་མ་འབྲས་ལ་མཐོ་བ་སོགས་ཀྱི་རྩས་སམ་
བྱད་ཆོས་པན་རྒྱན་འགལ་བ་དག་འགྲོགས་པའི་བྱད་མེད་ཀྱི་ལུས་འདིས་འདོད་ལྷན་

1 ཅེས

གྲི་གང་ཟག་སུ་ཞིག་མ་བཅོམ་བ་སྟེ་བཅོམ་མོ་ཞེས་བ་ལྟ་བུའི་ཆོག་གིས་བྲ་སྒོམ་དང་
མཐོ་དམའ་སོགས་ཀྱི་རྩིས་སམ་ཁྱད་གཞི་ལུས་གཅིག་གི་ཁྱད་ཆོས་ཀྱི་ཐག་བ་རྣམས་
འགལ་བ་འགྲོགས་པར་བསྟན་བ་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར། འདི་ནི་ས་སྐྱ་དག་ཆོས་ཀྱིས་ཡོན་
ཏན་འགལ་བའི་རྒྱན་དུ་འདོད་ཅིང་། དེ་ནི་སྤུ་མ་དང་སྒོམ་སྒྲིན་དུ་འགྱུར་བར་མ་ཟད།
ཡུལ་དེའི་ཡོན་ཏན་དང་རྩིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་སོ་སོར་མ་བྱེ་བས་རྩིས་དང་ཁྱད་ཆོས་
ཐམས་ཅད་ཡོན་ཏན་དུ་འདོད་དགོས་པ་ཏ་ཅང་ཐལ་ལོ། །འདིར་སྒོ་བ་དཔོན་རྒྱ་
ལྷོས་བྲ་བ་དང་སྒོམ་པོ་ལ་སོགས་པ་ལུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཀྱི་རྩིས་པན་ཚུན་འགལ་བ་
འགྲོགས་པར་བསྟན་པའི་བྱིར་རྩིས་འགལ་བ་ཞེས་གསུངས་བ་དང་། ཡང་སྟེ་བ་རིན་
སྤངས་པས་གཞི་གཅིག་གི་ཆོས་དུ་མ་འགལ་བ་ལ་བཞེད་བ་ལྟར། ལྟ་བ་ཆེན་སོས་
ཀྱང་དེ་ལྟར་གསུངས་སོ། །

(ག) མགོ་སྐྱེས་དཀར་ཁིང་བཞིན་རས་ནག །

ཐོས་པས་རབ་ལྷག་འོར་གྱིས་དབུལ། །

ཡོན་ཏན་གྱིས་མཛེས་རྒྱན་གོས་རྩལ། །

ཤེས་བྱ་ཤེས་ཀྱང་བྲིན་སྒོ་རྒྱང་། །

ཞེས་བྱ་བཏང་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་གི་ལུས་ཀྱི་མགོ་འོ་སྐྱ་དཀར་ཡང་བཞིན་ནག་པ་
དང་། ཐོས་པས་ལྷག་ཀྱང་རྒྱ་འོར་གྱིས་དབུལ་བ་དང་། ཡོན་ཏན་གྱིས་མཛེས་ཀྱང་
རྒྱན་དང་གོས་རྩལ་སོ་ཅན། ཤེས་བྱ་ཀྱན་ཤེས་ཀྱང་བྲིན་པའི་སྒོ་རྒྱང་བ་སྟེ་ཀྱན་ལ་
པན་ཁིང་ཉེ་བར་མཁོ་བ་ལྟ་བུའི་རྩ་འགངས་ཆེ་བའི་རིགས་མིན། ཞེས་བཀའ་བརྒྱུད་
པའི་སྒོམ་ཆེན་ཞིག་ལ་བྱུར་བ་བྱེད་པའི་ཆོག་འདིའི་ཁྱད་གཞི་སྒོམ་ཆེན་པ་དེའི་ལུས་
ཀྱི་མགོ་འོ་སྐྱ་དཀར་བ་དང་བཞིན་ནག་པ་སོགས་ཆ་ཤས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་འགལ་བ་

ལྷར་བཞིན་པ་ལྟ་བུའོ། །

(བ) མགོ་སྤྱེས་རབ་རྟ་དཀར་ཞིང་བཞིན་རས་སྟོ། །

ཡན་ལག་གྲོང་ཡང་སྟོས་བྱེད་འཁྲི་ཤིང་མཉེན། །

ལུས་ཉིད་འབྲིག་ཀྱང་རང་སེམས་བྱང་བོ་བྱ། །

བསྐང་བ་ཀླན་པོའི་ལང་ཚོས་སྤྱ་མ་བཅོམ། །

ཞེས་མི་ཀླན་པོའི་མགོའི་སྤྱ་དཀར་ཞིང་བཞིན་མདངས་རབ་རྟ་སྟོ་བ་དང་།
ཡན་ལག་རྣམས་རངས་བ་དང་སྟོས་བྱེད་འཁྲི་ཤིང་(པོ་མཚན་གྱི་མིང་)ཤིན་རྟ་མཉེན་བ་
དང་། ལུས་འབྲིག་ཀྱང་སེམས་བྱང་བོར་བསྐང་བའི་ལང་ཚོ་འདིས་སྤྱ་ཞིག་མ་བཅོམ་
བ་སྟེ། ཀས་པའི་སྤྱག་བསྐལ་གྱིས་ལུས་ཅན་ཀྱན་བཅོམ་པར་བཞིན་པ་ལྟ་བུ། གཞི་
ཀླན་པོའི་ལུས་གཅིག་པོའི་མགོ་སྤྱེས་དཀར་ཞིང་། བཞིན་རས་སྟོ་བ་དང་། གཞན་
ཡང་གྲོང་བ་དང་མཉེན་བ་དང་། བྱང་བ་དང་འབྲིག་པ་སོགས་ཀྱི་རྣམས་འགལ་བ་མཐའ་
དག་འབྲོགས་པར་བཞིན་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་ན། མངོས་སྤྱག་སྤྱ་རིས་འཇམ་ཡང་མཆེ་སྟེར་རྩལ། །

གདངས་དབྱངས་སྤྱ་བ་མང་ཡང་སྤྱན་ཆོག་ཅུང་། །

ལུས་མངོས་ཉམ་རྒྱུད་གཤོག་རྩལ་རབ་རྒྱས་པའི། །

མདངས་ལྷན་དབྱིད་ཀྱི་པོ་ཉམ་གཞན་ཡིད་འགྲུགས། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

བཞི་བ་གཞི་གཅིག་གི་རྣམ་དང་ལས་འགལ་བ་ནི། བཞིན་འདོད་ཀྱི་དངོས་
པོའི་བྲད་གཞི་གཅིག་ལ་བྲད་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་མི་འདྲ་བ་མང་བོ་ཆོགས་པ་དེ་དག་གི་
བྱེད་ལས་མན་རྒྱན་འགལ་བར་སྟོན་པ་ཞིག་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

ཅ་བར། བད་ཅའི་ལག་བ་ཚུ་ཤིང་བརྒྱ། །

བརྒྱའི་གདོང་དང་ལྷན་ལ་མིག། །

ཁྱོད་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱིས་བདག་ཅག་ནམས། །

གཏུང་རུས་མིན་ནམ་ལུས་ཅན་དག། །

ཅེས་ཁྱད་གཞི་བྱད་མེད་གཅིག་བྱ་ལ། ཁྱད་ཆོས་ཀྱི་རྣམས་བརྒྱའི་ཅ་བ་ལྟར་
མཉེན་ཞིང་འཇམ་པའི་ལག་བ་དང་། ཚུ་ཤིང་ལྟར་དཀར་ཞིང་རྒྱུ་ལ་མཁྱེད་པའི་བརྒྱ་
དང་། དཀར་ལ་དམར་པའི་མདངས་ཀྱིས་མཛེས་པའི་བརྒྱ་ལྟ་བུའི་གདོང་དང་།
“ནག”¹ལ་དཀྱུས་རིང་པའི་ལྷན་ལྟ་བུའི་མིག་སོགས་ལྟན་པའི་མཛེས་མ་ཁྱོད་ཀྱི་
གཟུགས་ཀྱིས་བདག་ཅག་ནམས་འདོད་པས་གཏུང་རུས་བ་མིན་ནམ་སྟེ་ངེས་པར་
གཏུང་རུས་སོ། །ཞེས་དཔེའི་ཁྱད་ཆོས་མཉེན་པའི་འཇམ་ཞིང་སྤྱོད་པ་དང་། མཁྱེད་པ་
ནི་འཐས་ཤིང་སྐབས་སྟོང་མེད་པ་ལ་འབྱུག་པ་དང་། བརྒྱ་དང་ལྷན་ལ་སོགས་རྣམས་དེ་
དག་གི་རང་བཞིན་དང་བྱེད་ལས་པན་ཚུན་འགལ་ཞིང་། གཞན་ཡང་བསིལ་པའི་རང་
བཞིན་ཀྱི་རྣམས་བད་ཅ་ལ་སོགས་པས་འདོད་ལྟ་ཀྱི་རྒྱུད་སྟེག་པར་བྱེད་པས་རྣམས་
ཀྱི་བྱེད་ལས་འགལ་བ་དག་འགྲོགས་པར་བརྟེན་པས་ན་གཞི་གཅིག་གི་རྣམས་དང་
ལས་འགལ་བ་ཞེས་ཟེད།

རྒྱན་འདི་གོང་གི་རྣམས་འགལ་བ་དང་མི་འདྲ་སྟེ། རྣམས་འགལ་པའི་རྒྱན་ལ་གཙོ་བོ་
ཁྱད་གཞི་དངོས་པོ་རང་གི་ཁྱད་ཆོས་སམ་རྣམས། སྤྱོད་པ། སྟོམ་པ། དཀར་པ། དམར་
པ། མཐོ་པ། དམའ་བ་སོགས་པན་ཚུན་འགལ་བ་དག་ཁྱད་གཞི་གཅིག་ལ་འགྲོགས་
པར་བརྟེན་པའི་ཁྱད་པར་རྒྱན་རང་རང་གི་མཆན་ཉིད་ལས་བསྟན་པ་ལྟར་ཤེས་པར་

1 གནས

བྱ་དགོས། ཡང་རྒྱན་འདི་དང་། དཔེ་རྒྱན་གྱི་མཆུངས་གསལ་སྐབས་ཀྱི་འབྲུ་མང་
པོའི་ཆོག་སྤྱད་གཉིས་ཀྱི་བྱ་དང་པར་ནི། དཔེ་རྒྱན་སྐབས་སུ་ཆོག་སྤྱད་ཀྱིས་དཔེ་དཔེ་
ཅན་གཉིས་པན་ཚུན་མཆུངས་བ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཁོ་ན་སྟོན་བ་དང་། རྒྱན་འདིར་
བྱ་དགའི་ཞུས་རྣམས་དང་དེའི་བྱེད་ལས་འགལ་བ་ཅན་རྣམས་གཞི་གཅིག་ལ་
མཉམ་དུ་འགྲོགས་པར་སྟོན་བ་ཙམ་ཡིན་པས། མཆུངས་གསལ་གྱི་སྒྲ་མི་དགོས་
པའི་བྱ་དང་པར་ཡོད་དོ། །དཔེར་བཞིན།

(ག) བརྒྱའི་བཞེན་ལ་བྱང་བའི་དབུ་སྐྱ་ཅན། །

ཁྱི་བྱའི་མཆུ་སྟོས་སུ་ཉིག་ཆེ་མས་ཀྱི་ཐེང་། །

ལྷ་ལྟ་ལ་དང་རལ་གྱི་འཛིན་བ་ཡི། །

འཇམ་དཀར་གཞོན་བྱ་དེ་ནི་ལྷག་པའི་སྒྲ། །

ཞེས་བྱ་དགའི་སྐག་པའི་ལྷ་མཆོག་འཇམ་དབྱངས་དཀར་པོ་ལ་བྱ་དང་ཆོས་ཀྱི་
ཞུས་བརྒྱ་ལྟར་ཤིན་ཏུ་མཛེས་ཤིང་དཀར་བའི་བཞེན་དང་བྱང་བ་ལྷ་བྱའི་དབུ་སྐྱ་ནག་
པ་དང་། ཁྱི་བྱ་ལྟར་དམར་པའི་མཆུ་སྟོས། ལྷ་ཉིག་ལྟར་དཀར་པའི་ཆེ་མས་སོགས་
ལྷན་ཞིང་ལྷ་ལྟར་རལ་གྱི་འཛིན་པའི་འཇམ་དབྱངས་དཀར་པོ་གཞོན་བྱའི་ལང་ཆོ་ཅན་
དེ་ནི་ལྷག་པའི་སྐལ་། །ཞེས་པ་འདི་རྒྱན་འདིའི་དཔེར་བཞིན་དུ་འགྲོ་མི་འགྲོ་དོགས་
གནས་སུ་གསུངས། འོན་ཀྱང་། གསུང་རྒྱན་གཞན་ཞིག་ལ། སྦྱིར་བཏང་གི་ལུས་སྒྲ་མ་
ལ་ལྷན་པའི་ཞུས་སམ་བྱ་དང་ཆོས་འདི་ཙམ་གྱིས་ལྷག་ལྟར་མི་འགྱུར་བར་བཞིན་བ་སྟེ་
ཞུས་ཀྱི་བྱེད་ལས་འགལ་བར་བཞིན་བ་ལ་གོ་དགོས་པར་གསུངས་པའང་ཡོད།

(ང) མ་བྱའི་མཇུག་སྟོའི་བྱུང་བྱང་ཆེ་བའི་བཞེན། །

བརྒྱའི་མཆུ་སྟོས་རྒྱ་སྐར་ཐེང་བའི་ཆེ་མས། །

རི་དྲགས་མིག་དང་ལྷན་པའི་ལུས་སྤྲ་མས། །

བདག་ཅག་འཁོར་བའི་མལ་དུ་ཅི་འེ་ཕྱིར་འཆིང་། །

ཞེས་མ་བྱའི་མཐུག་སྒོ་ལྟར་མཛེས་པའི་རལ་བའི་ཟུར་ལུད་དང་། རྩ་བ་ལྟར་
རྒྱས་པའི་བཞིན་རས། བརྒྱ་ལྟར་དམར་བའི་མཆུ་སྒོས། རྒྱ་སྐར་ལྟར་དཀར་ཞིང་
ཆར་དུ་དངར་བའི་ཆེམས། རི་དྲགས་ཀྱི་མིག་དང་ལྷན་པའི་བྱད་གཞི་ལུས་སྤྲ་མ་སྟེ་
ལྷག་པའི་ལྷ་མོ་མཛེས་པར་བྱེད་པའི་རྩས་འདི་དག་གིས་བདག་ཅག་འཁོར་བར་
ཅི་འེ་ཕྱིར་འཆིང་ཞེས་བ་ལྟ་བུས། མཛོང་བས་ཕྱོལ་བ་འཛོལ་བར་བྱེད་པའི་ལྷག་པའི་
ལྷ་མོའི་སྒྱའི་བྱད་ཆོས་སམ་རྩས་འདི་དག་གི་བྱད་ལས་འཁོར་བར་འཆིང་བར་བྱེད་
བ་དང་འགལ་བ་འགྲོགས་པར་བསྟན་བ་ལྟ་བུ་དང་། ཡང་ན་མ་བྱའི་མཐུག་སྒོའི་རལ་
བ། རྩ་བའི་གདོང་། བརྒྱའི་མཆུ་སྒོས། རྒྱ་སྐར་ཀྱི་ཆེམས། རི་དྲགས་ཀྱི་མིག་དང་
ལྷན་བ་སྟེ། བན་ཚུན་ཀྱི་བྱེད་ལས་མི་མཆུངས་ཤིང་འགལ་བ་ཅན་ཀྱི་རྩས་དེ་དག་
ལྷན་དུ་འདུས་པའི་ལུས་སྤྲ་མ་དེ་ལྟ་བུས། བདག་ཅག་འཁོར་བར་འཆིང་བར་བྱེད་བ་
སྟེ་བདག་ཅག་ལ་འདོད་སྟེད་ཅི་འེ་ཕྱིར་བསྐྱེད། ཅེས་རྩས་དེ་དག་གི་བྱེད་ལས་མི་
འོས་ཤིང་འགལ་བར་བརྟོད་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན།

ཡང་ན། རྩ་བའི་ལུས་མཛེས་མཆུངས་སྟེན་གོས་ཀྱིས་བསྐྱབས། །

བད་མའི་བཞིན་ལ་ལྷུན་ལ་འདབ་མའི་སྒྲུབ། །

རྒྱ་མཆོའི་སྒོ་ལྷན་སྒྲ་མཁས་བཤེས་གཉེན་གྱིས། །

བདག་སྒོའི་ཚོངས་པའི་ཆང་ཆིང་ཇི་ལྟར་བསྟེགས། །ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ། །

ལྷ་བ་གཞི་གཅིག་གི་བྱ་བ་འགལ་བ་ནི། བྱད་གཞི་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་བྱ་བ་མ་
བྱས་ཀྱང་བྱ་བའི་ལས་ལྷན་པའི་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་བྱ་བ་འགལ་བ་གཉིས་ལྷན་དུ་འགྲོགས་

པར་སྟོན་བ་ལྷ་བྱ་ལ་ཟེད། དཔེར་ན།

ཅ་བར། **"སྟེང་ཆལ་རྒྱང་གིས་རབ་བསྟོད་པ།"**¹

རྩ་ཏ་ཅམ་བ་ཀ་ཡི་རྩལ།

རེག་བ་མིན་ཡང་མཐོན་པོ་ཡི།

མིག་ལས་མཆི་མ་འཇག་པར་བྱེད།

ཅེས་བྱུང་གཞི་རྒྱང་གིས་རབ་བྱ་བསྟོད་པའི་སྟེང་མོས་ཆལ་གྱི་ཤིང་རྩ་ཏ་ཨ་
སྤ་དང་། ཅ་སྤ་ཀའི་མེ་ཏོག་གི་རྩལ་གྱིས་མིག་ལ་རེག་བ་མིན་གྱང་ཞེས་མེ་ཏོག་གི་
རྩལ་གྱིས་མིག་ལ་རེག་བ་བཀག་ནས། བྱུང་མེད་དང་བལ་བའི་མཐོན་པོས་མེ་ཏོག་
གི་སྟེང་ཆལ་དེ་མཐོང་བ་ན། རང་གི་དགའ་མ་བྱ་བས་མིག་ལས་མཆི་མ་འཇག་པར་
བྱེད། ཅེས་སོ། །འདི་ལ་འབྲུག་སྤྱལ་གྱིས་མིག་བྱུང་གཞི་བྱས་ཏེ། དེར་རྩལ་གྱིས་རེག་
བ་བཀག་པ་དང་། དེས་མཆི་མ་འཇག་པའི་དགའ་སྤྱལ་གྱི་བྱ་བ་འགལ་བ་གཉིས་གཞི་
གཅིག་གི་སྟེང་རྩ་གནས་བ་བརྗོད་པས་ན་བྱ་བ་འགལ་བ་ཞེས་བཤད་གྱང་། སྟེ་བ་རིན་
སྤངས་པ་དང་། ལྷ་བ་ཆེན་པོ་སོགས་གྱིས་གཞི་མེ་ཏོག་གི་རྩལ་གྱིས་མིག་ལ་རེག་
པའི་བྱ་བ་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན་ནའང་། དེ་ལ་མིན་ཞེས་བཀག་ནས་སྤར་ཡང་མཐོན་
པོས་དེ་མཐོང་བ་ན་ཆགས་པས་མིག་ལས་མཆི་མ་འཇག་པར་བྱེད་ཅེས་གཞི་གཅིག་
གི་ལས་འགལ་བ་ཞེས་གྱང་བརྗོད་པར་བཞེད་དོ། །འོན་ཀྱང་ས་སྤྱུང་གཞི་ཆོས་གྱིས་མེ་
ཏོག་གི་རྩལ་མིག་ལ་རེག་བ་མིན་པ་དེ་ལ་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བཤད་ནས་བྱ་མིན་
དང་བྱ་བ་འགལ་བ་ཞེས་བརྗོད་པར་འདོད་གྱང་། ཅ་བ་ལས། རེག་བ་མིན་ཡང་ཞེས་
སོགས་གྱིས་དགའ་བའི་བྱ་བ་དང་། མཆི་མ་འཇག་ཅེས་སྤྱལ་བའི་བྱ་བ་འགལ་བ་

1 * མ་དཔེར་སྟེང་ཆལ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་རྒྱང་བ་གཅིག་ཆད།

གཉིས་གཞི་གཅིག་ཏུ་འགྲོགས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་པས། བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་དང་བྱ་བ་
གཉིས་འགལ་བར་བསྟན་ཞེས་པ་དོན་དང་མི་འགྲེལ་ལོ། །དཔེར་བརྗོད།

(ག) ལུས་ཅན་མཐའ་དག་བདེ་བ་ལ། །

སྒྲོར་བའི་ཟས་གཙང་སྤྲས་པོ་ཡིས། །

འཆེ་བ་མེད་ཀྱང་བདུད་ཀྱི་སྒྲེ། །

མི་བཟད་སྟག་བསྐྱལ་ཆེ་བ་སྦྱར། །

ཞེས་བྲད་གཞི་ལུས་ཅན་མཐའ་དག་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་བདེ་བ་
ལ་སྒྲོར་བའི་ཟས་གཙང་སྤྲས་པ་མ་རྟེན་ཤྱུག་འེད་དཔང་པོས། འཆེ་བ་མེད་ཀྱང་།
ཞེས་འཆེ་བའི་བྱ་བ་བཀག་ནས། བདུད་ཀྱི་སྒྲེ་རྟེན་སྟག་བསྐྱལ་ཆེན་པོ་ལ་སྦྱར་
ཞེས་དགག་པའི་བྱ་བ་དང་སྦྱབ་པའི་བྱ་བ་འགལ་བ་གཉིས་གཞི་གཅིག་ཏུ་འགྲོགས་
པར་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

(བ) དགུན་གྱི་གང་རེག་ཁ་བའི་རྩལ་བཅེགས་དང་། །

འགྲོགས་པ་མངའ་རིས་སྟོད་ཀྱི་རྒྱུང་ངར་ལས། །

ལུས་ལ་རེག་པ་མིན་ཡང་དོན་མཐུན་བྱ། །

བཞིན་ཉམས་པ་སྤྱིའི་འཁྲི་ཤིང་ལ་འདར་བར་གྱུར། །

ཅེས་བྲད་གཞི་དགུན་དུས་ཀྱི་གང་རེག་དང་ཁ་བའི་རྩལ་བཅེགས་པའི་གངས་
རི་དང་འགྲོགས་པའི་མངའ་རིས་སྟོད་ཀྱི་གང་རྒྱུང་དག་པོའི་བྱེད་ལས་དེས་ལུས་ལ་རེག་
པ་མིན་ཀྱང་། ཞེས་བཀག་ནས། དེ་དང་དོན་མཐུན་པའི་བྱ་ཆོགས་ཏེ་རང་གི་བྱུང་མེད་
དང་ཁ་བྲལ་བའི་འདོད་ལྷན་གྱི་སྒྲེ་པོ་རྟེན་ཀྱིས་མཛེས་མ་གཞན་མཐོང་བ་ན་འདོད་
པས་གཏུང་བའི་བཞིན་གྱི་མདངས་ཉམས་ཤིང་འདར་བར་གྱུར་ཏེ་ཞེས། གཞི་གཅིག་གི་

དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་བྱ་བ་འགལ་བ་གཉིས་སྟོན་དུ་འགྲོགས་པར་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་ན། སྟོབས་སྟོན་གྱི་ལ་བོའི་བཅན་པའི་བཀའ་ཆད་དང་། །

ཐེག་པར་དཀའ་བའི་ཁུར་གྱིས་¹མནན་མིན་ཡང་། །

གཡོ་ཅན་མོངས་པའི་སྐྱེ་ལོ་མཁས་མང་མདུན། །

སྟོབས་ཅམ་དབྱགས་ཤོད་དག་པོས་མགྲིན་མ་འགོངས། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

བྱག་པ་སྒྲུར་བའི་འགལ་བ་ནི། བརྗོད་བྱ་སྒྲ་གཅིག་གིས་དོན་མི་འདྲ་བ་གཉིས་

སྟོན་པ་ལ། སྒྲུར་བའི་བྱ་བ་གཞི་འགལ་བ་ཅན་གྱི་བྱ་བ་ཆོས་རང་རང་གི་བྱ་བ་འགལ་
བར་སྟོན་པ་ཞིག་ལ་ཟེར། དཔེར་ན་ཅ་པའི་བྱ་དཔེར། གྱིལ་²རྩ་བུ་རྩ་³མི་ ཞེས་
སོགས་ཀྱི་སྒྲ། དོན་དུ་མ་ལ་འདུག་པ་སྟེ། ཡར་ལྷན་དཀར་བ་དང་མིང་སྒྲུབ་གཉིས་ལ་
འདུག་ཨ་བུ་རྩ་དམར་བ་དང་རྩེས་ཆགས་སོགས་ལ་འདུག་པས་མཆོན་ཏེ་སྒྲ་
གཅིག་གིས་དོན་གཉིས་སྟོན་པས། བོད་སྐད་ལ་བརྗོད་བྱ་མི་འདྲ་བའི་ལོ་ལོ་ལ་གཉིས་
འབྱུང་བས་བརྗོད་བྱ་དང་པོ། ཡར་ལྷན་སོགས་དཀར་བ་ལ་འདུག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན།
བོད་སྐད་དུ། སྟོན་པར་སྒྲོགས་མ་ཁྱོད་ཀྱི་མིག་ཁག་དཀར་རྩེས་སུ་དམར་བ་ཡང་། ཁྱ་
བ་དག་ལ་བརྟེན་པ་ནི། །སྒྲ་ཡི་ཡིད་བརྟན་ཉིད་དུ་འགྱུར། །ཞེས་སྟོན་པར་སྒྲོགས་མ་
ཁྱོད་ཀྱི་མིག་འབྲས་ནི་གྱིལ་སྟེ་ནག་པ་དང་། དེའི་མཐའ་ཡར་ལྷན་སྟེ་དཀར་བ་དང་།
མིག་སྟེན། ཨ་བུ་རྩ་སྟེ་དམར་བ་ལ་སོགས་པའི་ཁ་དོག་གི་ཡོན་ཏན་པན་ཚུན་འགལ་
བའི་བྱ་བ་ཆོས་མི་འདྲ་བ་གསུམ་དང་ལྟན་ཞིང་། མིག་དཀྱུས་རིང་བོའི་མཐའ་རྩ་བ་ལ་

1 མནན

2 རྩ

3 * མ་དཔེར་ཡི་ཞེས་བྱུང་ཡང་། དུལྱིའི་དགོངས་རྒྱན་དང་དབྱངས་ཅན་དག་གི་རྣམ་མཆོར་ཅ་བ་བྲངས་པ་ལྟར་གྱི་བཅོས་པ་ཡིན།

བརྟེན་པ་འདི་ལ་ནི། སྤྱིར་སྤྱི་བོ་ཀྱན་དགའ་ཞིང་ཡིད་བརྟན་པ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་། འདི་ལ་
 སྤྱི་ཞིག་ཆགས་པས་ཡིད་བརྟན་པར་འགྱུར་ཞེས་ཡིད་བརྟན་མེད་པའི་དོན་དུ་བཤད་
 པས་བྱ་བ་འགལ་བར་སྟོན་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། ཡང་བརྟེན་བྱ་གཉིས་པ་ཨཱ་ན་ཅིང་སྤྱབ་
 སོགས་ལ་འབྲུག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། བླ་མོ་སྣམ་སྟོག་ཁྱོད་ཀྱི་མིག་། སྤྱིང་སྤྱབ་ལ་
 ཆགས་ལྟ་བུ་འདྲ་ཡང་། །ན་ཅན་དག་ལ་བརྟེན་པ་ནི། །སྤྱི་ཡིས་ཡིད་བརྟན་ཉིད་དུ་
 འགྱུར། །ཅེས་གྱིལ་ནས་མོ། ཨཱ་ན་ཅིང་སྤྱབ་ལ། ཨ་ཁུ་ར་ཏྲ་ཇེས་ཆགས། ཀཾ་ན་བ་
 ཅན་ཏེ་སྤྱབ་པེང་བུ་ལྷའི་ནང་ཆོན་སྤྱིང་སྤྱབ་ཀྱི་ནག་མོ་འཇ་ཆུང་མ་རྩོལ་ཏེ་ཡིན་པས།
 ཆུང་མ་དེ་རང་གི་ཁྱོ་བོ་སྤྱིང་སྤྱབ་ལ་ཆགས་པར་མ་ཟད། སྤྱིང་སྤྱབ་ཀྱི་དབང་ཡུལ་
 ཨཱ་ནའི་རྒྱལ་བོ་ཀཾ་སྟེ་ན་བ་ཅན་ལའང་འདོད་པ་སྟེན་པར་བྱེད་པས། སྤྱིང་ཆུལ་འདི་ལྟ་
 བུ་ལ་སྤྱི་ཞིག་ཡིད་ཆེས་ཞེས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་གཉིས་སམ་འགལ་བའི་ཕྱོགས་
 གཉིས་ལ་ཆགས་པས། བྱ་ཡུལ་པན་ཆུན་འགལ་བར་བརྟེན་ཅིང་། སྤྱི་སྤྱིར་ཡང་ཡོད་
 པས་ན་སྤྱིར་བའི་འགལ་བ་ཞེས་ཟེད། ཡང་། གྱིལ། སྤྱབ་འབྲུག་གི་འབྲུག་པ་བཅུའི་
 བང་ཆོན་ཀྱི་ནག་པོ་ལ་བཤད་ནས་ནག་པོ་འཇ་སྤྱིང་སྤྱབ་དང་། ཀཾ་གཉིས་ལ་ཆགས་
 ཏེ་བཅེ་བས་བསྐྱངས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ལ་སྤྱིར་ནས་བཀོད་པའང་ཡོད་ཀྱང་འདིར་མ་
 "ཁྱིས་"སོ། །ཁོང་གི་ཐད་ཆོག་འདྲ་བའི་སྤྱིར་བ་དང་། འགལ་བའི་ལས་ཅན་ཀྱི་སྤྱིར་
 བ། སྤྱིར་བའི་འགལ་བ་གསུམ་ཀྱི་ཁྱད་པར་གཙོ་ཆེ་སའི། ཐད་ཆོག་འདྲའི་སྤྱིར་བ་
 ལ་སྤྱིར་བའི་སྤྱི་ཆོག་གཅིག་ལ། ཆོག་གི་གཙོད་མཆོམས་མི་འདྲ་བའི་དབང་གིས་དོན་
 ཐད་དུ་གོ་དགོས་པས་ཆོག་གི་སྟེང་ནས་སོ་སོར་འབྱེད་དགོས། འགལ་བའི་ལས་
 ཅན་ཀྱི་སྤྱིར་བ་ནི། སྤྱིར་གཞི་དངོས་པོ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ཀྱང་སྤྱི་དོན་གང་རུང་ལ་

1 ཟེས

སྦྱར་ནས། སྦྱར་གཞི་དངོས་པོ་དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱ་བའི་བྱད་ཚོས་པན་ཚུན་འགལ་བར་
སྟོན་དགོས་པ་སོགས་ཞིབ་པར་གོང་དུ་བཤད་ཟེན་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། སྦྱར་བའི་འགལ་
བ་འདི་ལ། སྦྱའི་འཇུག་པ་གཅིག་པའི་སྦྱར་གཞི་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཀྱི་རང་རང་གི་དོན་
དང་བྱ་བ་འགལ་བ་གཙོ་བོར་སྟོན་པ་ལས། སྦྱར་གཞིའི་བྱད་ཚོས་པན་ཚུན་གྱི་བྱ་བ་
སོགས་འགལ་མི་འགལ་བརྗོད་མི་དགོས་པའི་བྱད་པར་ཡོད་པས། ཞིབ་པར་རྒྱན་
རང་རང་གི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་ལས་ཉོགས་དགོས་སོ། །

(ག) རབ་དྲ་དཀར་ཞིང་རི་མ་མེད། །

རྣམ་བཟའོད་ཟེར་ཕྱོགས་བཅུར་འཕྱོ། །

བདུད་ཅིའི་རྒྱ་རྒྱན་འབབ་པ་ཡིས། །

དུ་མའི་སྟོག་དང་བྲལ་བར་བྱས། །

ཞེས་རི་མ་མེད་ལ། ཕྱོགས་བཅུར་འཕྱོ་བ། བདུད་ཅིའི་རྒྱ་རྒྱན་འབབ་པ་སོགས་
དོན་གྱི་སྟོན་སྦྱར་བྱད་གཞི་ཐད་པ་དུ་མ་ལ་སྦྱར་དུ་བྱང་བས། ཞོ་ལོ་ཀ་གཅིག་པོ་འདི་
ལ་བརྗོད་བྱ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་འབྱུང་ལ། དང་པོ་ནི་བྱད་གཞི་དབྱངས་ཅན་མ་སྟེ།

རབ་དཀར་སྦྱིབ་གཉིས་རི་མ་མེད། །

རྣམ་**བཟའི**¹མཁུན་བཅེ་ཕྱོགས་བཅུར་འཕྱོ། །

ཐུགས་རྗེའི་བདུད་ཅིའི་རྒྱན་བབས་པས། །

ཚོངས་སྤྱི་སྟོག་དང་བྲལ་བར་བྱས། །

ཞེས་ལྟ་མོད་བྱངས་ཅན་མའི་སྦྱ་མདོག་དཀར་ཞིང་། སྦྱིབ་གཉིས་ཀྱི་རི་མ་དང་
བྲལ་བ། རྣམ་པར་བཟའོད་མཁུན་བཅེའི་སྦྱང་བ་ཕྱོགས་བཅུར་འཕྱོ་བ། དམིགས་པ་

1 བཟུམ

མེད་པའི་སྐྱགས་རྗེའི་བདུད་ཅིའི་རྒྱུ་བཟུངས་པས་སྤུས་ཅན་མོངས་པའི་སྐྱུ་བ་སྐྱུ་
པའི་ཕྱོག་དང་བྲལ་བར་བྱས་སོ། །ཞེས་པོར་གི་སྤྱར་ཆོས་རྣམས་ལྟ་མེད་བྱང་ཆོས་
ལ་དོན་གྱིས་སྤྱར་ཞིང་སྐྱགས་རྗེ་བདུད་ཅིའི་རང་བཞིན་ནི་ཞི་བ་སྟེ། དེའི་བྱ་བས་
མོངས་སྐྱུ་གྱི་ཕྱོག་དང་བྲལ་བའི་བྱ་བ་ལགས་པར་བརྗོད་པ་ཡིན། ཡང་བརྗོད་བྱ་
གཅིག་གི་བྱང་གཞི་རྒྱ་བ་ལ་སྤྱར་བ་སྟེ།

རབ་དཀར་རྩལ་གྱི་དེ་མ་མེད། །

ལྷ་མོ་མཛེས་འོད་དཀར་སྒྱུ་གས་བརྒྱུར་འཕྲོ།

བསེལ་ཟེར་བདུད་ཅིའི་རྒྱན་བབས་པས། །

པརྒྱའི་སློབ་དང་བྲལ་བར་བྱས། །

ཞེས་སྒྲ་བ་ནི་རབ་ཏུ་དཀར་ཞིང་རྩལ་གྱི་ཇི་མ་མེད་པ་དང་། རྣམ་པར་མཛེས་
 པའི་འོད་དཀར་སྟོགས་བཅུར་འཕྲོ་བ། ཤིན་ཏུ་བསེལ་བའི་བདུད་ཅིའི་རྒྱུན་བབས་
 པས་བསྐྱའི་སྟག་དང་བྲལ་བར་བྱས་ལོ། །ཞེས་པའི་སྐར་ཆོས་རྣམས་སྒྲ་བ་ལ་དོན་
 གྱིས་སྐར་ཞིང་། སྒྲ་བ་ནི་བསེལ་བའི་རང་བཞིན་ཅན་ཏེ། དེའི་བྱ་བས་བསྐྱའི་སྟག་
 བྲལ་བ་སྟེ་བྱ་བ་འགལ་བར་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། ལ་ལས་དཔེར་བརྗོད་འདི་ནི་མི་
 འཐད་དེ། ཐ་དད་ཆོག་འདའི་སྐར་བའི་དཔེར་བརྗོད་དང་བྲུད་པར་མེད་ཅེས་སྟོན་
 འཕེན་ཀྱང་། དེ་ནི་སྟོང་སྟོས་རྩེ་བའི་རང་ཉགས་ཏེ། བརྗོད་བྱ་སྟོང་མའི་སྟགས་ཇི་དང་
 སྒྲ་བའི་བསེལ་ཟེར་གཉིས་ཤིན་ཏུ་ཞི་ཞིང་འཇམ་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་ལ། ཞི་
 པའི་བྱ་བ་དེས་སྐྱོངས་སྟན་དང་། བསྐྱའི་སྟག་འཕྲོག་པར་བརྗོད་པས་བྱ་བ་འགལ་
 བར་བསྟན་པ་ཤིན་ཏུ་གསལ་ལོ། །

1 རྩེ

རེ་ཞིག་ལྷ་མ་ཡིན་ནམས་ཀྱིས་དབང་དུ་ཁྱིེ་ཏེ་ཡོངས་སུ་སྐྱོད་པའི་ཆེ། ལྷ་ནམས་
ཡིད་ལྷག་པར་གྱུར་པས་དེ་ལ་ཡིད་བརྟན་གྱིད་པའི་ནམས་སད་དེ་ལྷ་སུ་ཞིག་ཡོད་ཅེས་
བདུད་ཅི་ཐོག་མར་བྱང་བའི་ལོ་རྒྱུས་ལ་སྐྱར་ནས་བདུད་ཅི་མཐུ་ཆེ་བའི་དོན་དང་
འགལ་བར་སྟོན་པ་དང་། ཡང་བརྗོད་བྱ་བྱད་མེད་ལ་སྐྱར་བ་འདི་ལྟར།

གསང་བའི་བསྐྱར་རབ་འབྱུངས་བྱང་སེམས་དམར། །

ཟག་མེད་བདེ་བ་སྦྱིན་ལ་མཐུ་ཆེ་ཡང་། །

རེ་ཞིག་ཁྱད་ཚུངས་སྤྱེ་པའི་དབང་གྱུར་ཆེ། །

ཡིད་བརྟན་གྱིད་པའི་མཁས་པ་སུ་ཞིག་ཡོད། །

ཅེས་འདོད་ལྟར་ནམས་ཀྱིས་ཅེ་དགར་རོལ་བའི་གནས་བྱད་མེད་ཀྱི་གསང་
གནས་དང་། དེ་ལས་འབྱུངས་པའི་ཡིད་འཕྲོག་པའི་མཆོན་མ་སྟེ། འབྲིག་པའི་བདེ་བའི་
དགའ་སྟོན་སྦྱིན་པ་ལ་མཐུ་ཆེ་ནའང་། རེ་ཞིག་རོལ་བའི་གནས་དེ། སྤྱེ་བོ་སྐད་ཚུང་
ཅང་མི་ཤེས་པ་ནམས་ཀྱིས་བག་མེད་དུ་ཡོངས་སུ་དྲག་གནས་སུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་དེ་ལ་
ཡིད་བརྟན་གྱིད་པའི་མཁས་པ་སུ་ཞིག་ཡོད་ཅེས་བདེ་བ་སྟེར་བ་ལ་མཐུ་ཆེ་བའི་དོན་
འགལ་བར་སྟོན་པ་ལྟ་བུ་ལ་སྐྱོར་གྱུར་། ཕྱི་མ་འདི་སྐྱོར་ཚུལ་ཅུང་མི་བདེ་བར་
གསུངས། གཞན་ཡང་ཅི་ཞེ་དགེ་བཤེས་རིན་པོ་**ཆེའི**¹གསུང་རྒྱན་ལ་སྟེངས་སྤྱད་འཆོར་
མ་དང་མང་ཐོས་སྐྱ་སྐྱབ་པ་ལ་སྐྱར་ནས་གསུང་ཚུལ་ཞིག་གྱུར་ཡོད་པས། དང་བོ་ནི་
པལ་ཆེར་སྟོན་མ་དང་འདྲ་ལ། ཕྱི་མ་སྐྱོར་ཚུལ་ནི་རོལ་བའི་གནས་ལས་རབ་ཏུ་
འབྱུངས་པའི་ཏ་རི་ཏ་སྟེ་འཕྲོག་གྱིད་སྐྱ་སྐྱབ་པ་རང་ལ་སྐྱར་བས། ཁོང་ནི་འཆི་མེད་
སྟེངས་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་གོ་འཕང་སྟེར་བའི་གདམས་ངག་སྦྱིན་པ་ལ་མཐུ་ཆེ་ཡང་། རེ་

1 ཆེ

ཞིག་ཉམས་ལེན་གྱི་བརྒྱད་དང་མི་ལྟན་པའི་ཁ་བཤད་སྐུམ་པོའི་དབང་དུ་གྱུར་བ་དེ་ལ་
ཡིད་བརྟན་བྱེད་པའི་ནམ་དཔྱོད་ཅན་སུ་ཞིག་ཡོད། ཅས་བ་ལྟ་བུ་ལ་སྦྲར་ནས་གསུང་
ཚུལ་ཡང་ཡོད་དོ། །

ཡང་ན། དགྲེས་སྒྲུ་ལྟར་དོན་སྦྲར་གྱི་དཔེར་བརྗོད་ནི།

ཕུལ་བྱང་མཛེས་སྤྱད་གསར་བའི་ཆ་ཀུན་རྫོགས། །

ཀུན་དགའི་དཔལ་གྱུར་མིག་གི་བདུད་ཅིའི་གཏེར། །

དགྲེས་པའི་འཇུ་མ་སྟོང་གྲོལ་བའི་འོད་ཞགས་ཀྱིས། །

གང་ཞིག་བདེ་དགའི་ཆོར་བ་ཉམས་པར་བྱས། །

ཞེས་ཆོག་ཤང་གཅིག་པོ་འདིའི་མཛེས་སྤྱད་གི་ཆ་ཀུན་རྫོགས་པ་ཞེས་
སོགས་ཀྱིས་བརྗོད་བྱའི་བྱང་གཞི་མི་འབྲ་བ་ཉ་གང་ལྟ་བུ་དང་། བྱང་མེད་དར་མ་
གཉིས་དོན་གྱི་འཇུག་པ་གཅིག་གི་སྒྲོན་པ་མཚུངས་པར་སྦྲར་ཏེ་ལྟ་བུའི་སྐབས་བརྒྱའི་
མཛེས་པ་ཉམས་པར་བྱས་པ་དང་། བྱང་མེད་ཀྱི་སྐབས་ཁྲིམས་ལྟར་གྱི་དགའ་བ་
ཉམས་པར་བྱས་པ་སྟེ་བྱ་བ་འགལ་བར་སྟོན་པ་ལྟ་བུ་ཡིན།

ཐོད་མཁས་ལྟར་གྱི་དཔེར་བརྗོད་ནི།

རོལ་བའི་གནས་སུ་མངོན་ཅེན་རྒྱ་འཛིན་ཅན། །

ངོ་མཆར་བདེ་བྱེད་དགའ་བ་འབྲུམ་གྱི་བདག།

འོན་ཀྱང་གཞན་དབང་འཕྲོག་བྱེད་དབང་གྱུར་ཆོ། །

ཡིད་བརྟན་བྱེད་པའི་མཁའ་བསྐྱོད་སུ་ཞིག་མཆིས། །

ཞེས་བ་ལྟ་བུའི་ཆོག་འདིའི་རོལ་བའི་གནས་ནི་ནམ་མཁའ་དང་སྦྱེད་ཆལ།
རྒྱ་འཛིན་ཅན་ནི་སྦྱིན་དང་བྱེད་མེད། བདེ་བྱེད་ནི་འདོད་པའི་བདེ་བ་དང་། སོས་ཀའི་

དུས། འཕྲོག་ཁྱེད་ནི་རྒྱུད་དང་རྒྱུན་ངག། བཀའ་བཟོད་ནི་ལྟ་དང་འདབ་ཆགས་ལ་
སྤྲི་འབྲུག་པ་གཅིག་པ། མངོན་བཟོད་འཆི་མེད་མཛོད་ཅ་འབྲེལ་དང་། བཀའ་བའི་
ན་རྒྱན་སོགས་སུ་བཤད་པས། དེ་ལྟར་སྤྲ་ཆོག་གཅིག་གིས་འབྲུག་པ་ཐ་དད་པ་ལ་
བརྟེན་ནས། བཟོད་བྱའི་དོན་མི་འདྲ་བ་གཉིས་སུ་འགྱུར་ཞིང་དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱ་བ་
འགལ་བར་སྟོན་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཉིར་བརྒྱད་པ། ལྷ་བས་མིན་བསྟོད་པའི་རྒྱན་བཤད་པ།

༥ ལྷ་བས་མིན་བསྟོད་པའི་རྒྱན་ལ། མཆོན་ཉིད་དང་དཔེར་བཟོད་གཉིས་ལས། དང་
བོན།

ཅ་བ་ལས། ལྷ་བས་མིན་འདོད་པས་བསྟོད་པ་ནི། །

ལྷ་བས་སུ་མ་བབ་བསྟོད་པ་ཡིན། །

ཞེས་ཡུལ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ལ་བསྟོད་ར་གཏོང་བའི་ལྷ་བས་སུ་མ་བབ་
ཀྱང་། རྒྱུན་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་ཡུལ་མི་འོས་པ་དེ་ལ་སྒྲོར་ཐབས་
ཀྱིས་བསྟོད་པས་ན། ལྷ་བས་མིན་གྱི་བསྟོད་པའི་རྒྱན་ཞེས་ཟེར།

གཉིས་པ་ནི་ཅ་བར།

གཞན་མི་བསྟེན་པའི་རི་དྲགས་ནམས། །

འབད་མེད་རྟེན་པར་སྤྲ་བའི་ནོར། །

རྒྱ་དང་རྩ་ཡི་སྤྲུག་སོགས་ཀྱི། །

ནགས་ནམས་སུ་ནི་བདེ་བར་འཛོ། །

ཞེས་རྒྱལ་བའི་རྗེས་སུ་འབྱུང་བའི་འཁོར་འབངས་ཤིག་རྒྱལ་བའི་བྱ་བ་མང་

བའི་གཞན་དབང་གིས་ཡིད་འབྱུང་ཞིང་སྟོན་པ་བརྟོག་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། གཞན་¹གྱི་རོ་
 བསྐྱུང་ལ་བསྟེན་མི་དགོས་པའི་རི་དྲགས་ཆམས་ཀྱིས་འབད་མེད་དུ་ཆེད་སྤྲོ་བའི་ཉེར་
 མཁའི་འཆོ་བ་སྟེ་རྩ་དང་། སྤྱ་གྲ། འབབ་ཚུ་དང་། ཤིང་གི་ལྗང་ལོ་སོགས་ལ་རང་
 དབང་དུ་ལོངས་སྤྱད་ནས། རྒྱལ་ཆལ་སོགས་སུ་ཅི་དགར་བག་ཡངས་སུ་རྒྱ་ཞིང་
 བདེ་བར་འཆོའི་ཐེར་བ་ལྟ་བུ། ཡུལ་རི་དྲགས་ལ་བསྟོད་པ་སྐབས་སུ་མ་བབ་ཀྱང་།
 རྒྱལ་བོའི་བྱ་བ་མང་པོ་ལ་²རལ་ཞིང་སྟོན་པའི་རྒྱེན་གྱིས་སྐབས་སུ་མ་བབ་པའི་ཡུལ་
 རི་དྲགས་ལ་སྟོར་ཐབས་ཀྱིས་བསྟོད་པ་ལྟ་བུ་ལོ། །འདི་ནི་ཡུལ་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་སྟོ་
 བའི་དབང་གིས། ཡུལ་གཞན་ཞིག་ལ་སྟོན་པ་ལྟ་བུར་བརྟོག་པ་སྟོན་དག་གི་མཛེས་
 བའི་རྒྱན་མཆོག་ཏུ་གྱུར་བ་ཞིག་ཡིན།

(ག) དཔོན་གྱིས་བཀའ་བཀྲོན་རང་མཉམ་ཆགས་སྤང་སོགས། །

གཡེང་མེད་སོ་ནམ་ཁྲལ་དང་འུ་ལག་གིས། །

མནར་མིན་ལྟོ་གོས་སྟོང་བས་ཅི་བདེར་འཆོ། །

དུ་རི་དྲ་ཆོའི་སྤང་སེམས་བདེ་ཉམས་ལ། །

ཞེས་ཡུལ་མི་འོས་པའི་སྤྱང་བོ་ལྟ་བུ་ལ་ཡིད་སྟོན་བྱེད་པ་སྐབས་སུ་མ་བབ་
 ཀྱང་། ཡུལ་གྱི་དཔོན་ངན་གྱི་བྱ་སྟོད་ངན་པ་དང་། རྒྱན་དུ་འཆོ་བའི་རྒྱེན་གྱིས་ཡུལ་
 སྤང་བོ་ལ་སྟོན་པའི་ཆོག་ལྟ་བུ་བརྟོག་པ་སྟེ། དཔོན་གྱིས་བཀའ་བཀྲོན་དང་། རང་དང་
 མཉམ་པ་ལ་ཆགས་སྤང་སོགས་ཀྱི་སེམས་གཡེང་བ་མེད་པ་དང་། སོ་ནམ་སྟེ་ཞིང་
 བའི་ཁྲལ་དང་འུ་ལག་སོགས་ཀྱིས་མནར་མི་དགོས་པར་རང་འདོད་ཀྱིས་ལྟོ་གོས་

1 གྱིས

2 དལ་

བསྐྱངས་ནས་ཅི་བདེར་འཆོ་བའི་དྲ་རི་དྲ་སྟེ་སྒྲོང་མོ་བ་འདི་དག་གི་སེམས་ཀྱི་སྤང་བ་
བདེ་བའི་ཉམས་འདི་དག་འབ་ལ་འང་ཞེས་སྟོན་པ་ལྟ་བུའོ། །

(བ) གཞན་སེམས་སྤང་བའི་ཁྲལ་མེད་རང་དབང་ཅན། །

དེ་ལྟར་མེ་ཉོག་གསར་བའི་བརྩད་ཀྱིས་འཆོ། །

བར་སྤང་ཡངས་པོར་བདེ་བའི་སྤང་སྤྱོད་འཁོར། །

ཡིད་¹འོང་སྤང་ཅིའི་བྱ་འདི་སྤྱིད་པ་ལ། །

ཞེས་གཞན་སེམས་སྤང་བ་སྟེ་གཞན་ངོ་འཛིན་ཐབས་མི་འདོད་བཞིན་དུ་བྱེད་
དགོས་པ་དང་། ཁྲལ་ཁུར་སོགས་ཀྱི་གནོད་འཆེ་དབང་མེད་དུ་སྒྲོང་མི་དགོས་པའི་
རང་དབང་ཅན་ཉེ། མེ་ཉོག་གི་བརྩད་ཀྱིས་འཆོ་ཞིང་ནམ་མཁའ་ཡངས་པོར་སྒྲོ་བདེ་
བག་ཡངས་ཀྱི་སྤང་བས་སྤྱོད་བྱངས་སྟོགས་བཞིན་གང་འདོད་དུ་འཕྱར་བའམ་འཁོར་
བའི་སྤང་ཅིའི་བྱ་འམ་བྱང་བ་འདི་དག་སྤྱིད་པ་ལ་ཨང་། ཞེས་ཡུལ་མི་འོས་པ་སྤང་མ་ལྟ་
བྱ་ལ་སྟོན་པའི་སྐབས་སུ་མ་བབ་ཀྱང་། རང་བདེ་འཆོ་བ་དོན་གཉེར་གྱི་ཆེད་དུ་རྒྱུན་
པར་མི་གཞན་གྱི་ངོ་འཛིན་དང་ཁྲལ་ཁུར་སོགས་ལ་ཡིད་སྟོ་བའི་དབང་གིས། སྤང་མ་
ལ་སྟོར་ཐབས་ཀྱིས་སྟོན་པ་ལྟ་བུའོ། །དཔེར་བརྗོད་འདིར་གཞན་སེམས་སྤང་བའི་
ཁྲལ་མེད་ཟེར་བ་མ་དག་པས། ཁྲལ་མེད་ཟེར་དགོས་པར་གསུངས་སོ། །

ཡང་ན། དག་ཞན་ངོ་འཛིན་ཆགས་སྤང་གཏམ་ངན་གྱིས། །

སྒྲོ་མེད་ཉམས་དགའི་ཆལ་དང་མཛེས་པའི་ལྗོངས། །

གང་འདོད་བགས་ཡངས་རྒྱ་བའི་གཉིས་སྤྱོད་གཞོན། །

1 ཡོད

རང་དབང་ཅི་བདེར་འཆོ་བ་འདི་རེ་སྒྲིད། །ཅེས་བ་ལྟ་བུའོ། །

ཉེར་དགུ་བ། རོལ་བསྟོད་ཀྱི་རྒྱན་བཤད་པ།

༥ རོལ་བསྟོད་ཀྱི་རྒྱན་ལ། མཆན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

ཙ་བ་ལས། གལ་ཏེ་སྤང་བ་བཞིན་བསྟོད་ནས། །

སྟོན་ལྟར་སྤང་བའི་ཡོན་ཏན་ཉིད། །

གང་དུ་ཉེ་བར་ཐོབ་ཐུང་བ། །

འདི་ནི་རོལ་གྱིས་བསྟོད་པར་བཤད། །

ཅེས་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་ཡུལ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ལ། རྣམ་པ་སྟོན་བརྗོད་ཀྱི་
སྤང་ར་བཏང་ཁུལ་ལྟ་བུ་བྱས་ནས། རོན་གྱི་ངོ་བོ་ལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་ཆེན་བརྗོད་པའི་
རྒྱན་ལ་རོལ་བསྟོད་ཀྱི་རྒྱན་ཞེས་ཟེར། རྒྱན་འདི་དང་ཆའི་རྒྱན་གྱི་ཁྱད་པར་ནི། རྒྱན་
འདི་ལ་ཡུལ་གང་གི་སྟོན་བརྗོད་བ་ལྟ་བུའི་རོལ་གྱིས་ཡུལ་དེའི་མཐུ་དང་རུས་བ་ལ་
སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་སྤུལ་དུ་བྱུང་ཞིང་རྒྱ་ཆེ་བ་ཞིག་ཤུགས་ལ་སྟོན་བ་ཞིག་དགོས་
ཤིང་། ཆའི་རྒྱན་ལ། ཡུལ་དེའི་སྟོན་མཆང་གི་རྣམ་པ་མི་མཛེས་བ་དེ་བསྐྱབ་བྱར་
བྱས་ནས། སྐྱབ་བྱེད་ཡུལ་དེའི་རང་བཞིན་དང་ཆོས་མཐུན་པའི་མཛེས་པའི་ཆོས་
གཞན་ཞིག་བརྗོད་པའི་རོལ་གྱིས་ཡུལ་དེའི་སྟོན་མཆང་སྟེད་པར་བྱེད་བ་ཞིག་ཡིན།
བསྟོད་ཆ་ཡང་། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་དེ་སྤྱིར་བཏང་དུ་ཡུལ་དེ་ལ་སྤང་བ་འབྲ་བ་ཞིག་
ཡིན་ན་ཡང་། སྟན་པར་སྟོགས་བ་ལྟ་བུའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆ་ཅུང་ཟད་ཅམ་ཞིག་མཛོན་
པས་ཆོག རྒྱན་འདི་དང་བསྟོད་པའི་ཆ་གཉིས་ཀ་ལ། ཡུལ་དེར་སྟོན་གྱི་རྣམ་པ་
བརྗོད་ཁུལ་བྱེད་པ་འབྲ་ཡང་། རོལ་བསྟོད་ལ་གཙོ་བོར་ཡུལ་དེའི་ཡོན་ཏན་སོགས་

རྒྱ་ཆེ་བ་ལྷགས་ལ་སྟོན་དགོས་པའི་བྱང་པར་ཡོད།

གཉིས་པ་དེ་ལ་དབྱེ་ན་གསུམ། མཐུ་དང་། དཔལ་བ། སྟོབས་སྤྱོད་ཆོགས་སོ། །

དང་པོ་མཐུ་སྤྱོད་ཆོགས་ནི། བསྟོན་ཡུལ་གྱི་དངོས་པོ་འཕ། དཔེ་ཅན་དེ་ལ་

མཐུ་དང་རྒྱས་པ་བྱང་པར་ཅན་གྱིས་རྒྱགས་པ་སྟེ་རྒྱལ་མེད་ཀྱང་ཡོད་པ་ལྟར་དུ་
སྤང་དེ། དོན་དུ་དཔེ་མཐུ་དང་རྒྱས་པ་གཞན་ཞིག་བཀོད་ནས་དེ་དང་མཚུངས་པར་
ལྷགས་ལ་རྟོགས་པར་བྱས་ཏེ། ཡུལ་དེའི་མཐུ་དང་རྒྱས་པ་རྒྱ་ཆེ་བ་ལ་ཐོལ་གྱིས་
བསྟོན་པ་ལྟ་བུའོ། །དཔེར་ན།

ཙམ་བ། རྩ་མ་དཀའ་ཐུབ་པ་ཡིས་ཀྱང་། །

འབྱུང་པོ་འཛིན་མ་འདི་ལས་རྒྱལ། །

དེ་ཉིད་རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་གྱིས་ཀྱང་། །

འདི་ལ་ཁྱོད་ནི་རྒྱགས་མ་མཛད། །

ཅེས་ར་སྟུང་རིགས་ལས་བྱུང་བ་རྒྱལ་པོ་ཤིང་རྟ་བུ་བའི་བྱ་དགའ་བྱེད་རྩ་མ་
"ཏར་¹གགས་པ་དེ་ཡབ་གྱི་བཀའ་བཞིན་དུ་དབེན་པའི་ནགས་སུ་མོ་བུ་གཉིས་ལ་
དཀའ་ཐུབ་སྟུང་བའི་མོ་རྒྱས་ལ་སྟུར་ནས་དེ་འདྲའི་དཀའ་ཐུབ་སྟོང་པ་བོ་དེ་ལ་དབྱང་
ཆོགས་ཡན་ལག་བཞི་གང་ཡང་མེད་པར། རང་གཅིག་བྱ་འབྱུང་པོ་འཛིན་པ་སྟེ་(ས་
གཞིའི་མིང་)ས་གཞི་ཆེན་པོ་འདི་ལས་རྒྱལ་ལ། ད་ལྟ་དབྱང་ཆོགས་ཡན་ལག་བཞི་དང་
བཅས་པའི་རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་རྩ་མ་དཀའ་ཐུབ་པ་དེ་གང་ལས་རྩ་མ་པར་རྒྱལ་བའི་ས་གཞི་
འདི་ཁོ་ན་ལས་རྒྱལ་བ་ཡིན་གྱི། དེ་ལས་ལྷག་པ་ཅི་ཡང་མེད་པས་ན་རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་
རྒྱགས་པ་སྟེ་རྟ་ཅང་རྒྱལ་མ་མཛད་ཅིག ཅེས་བརྗོད་བྱའི་ཡུལ་རྒྱལ་པོ་དེ་ལ་ར་

1 ཅར

ཆུལ་ལམ་ཁེངས་ཐོག་མེད་ཀྱང་ཡོད་པ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཐོལ་གྱིས་དོན་དུ་ཆུལ་པོ་
 དེ་ལ་མཐུང་དར་བྱས་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡོད་པས། དཔེ་རྣམས་¹ཏེ་དང་མཚུངས་པར་བསྟན་
 བས། བརྗོད་བྱ་ཆུལ་པོ་དེའི་མཐུང་དར་བྱས་པ་རྒྱ་ཆེ་བ་ཤུགས་ལ་བསྟན་པ་ལྟ་
 བུའོ། །འདི་ལ་སི་ཏུའི་རྗེས་འབྲང་ནམས་ཀྱིས། རྣམ་དཀའ་ཐུབ་ཅེས་པས་བྲང་སྲོང་
 ངན་སྲོང་གི་བྱ་རྣམས་ཟེར་བའི་བྲང་སྲོང་ཞིག་བྱུང་བ་དེས། དཀའ་ཐུབ་ཡུན་རིང་སྤྱད་
 བས་ས་གཞི་ལས་ཆུལ་བ་དང་། ཡང་དགའ་བྱེད་རྣམས་ཏས་ལོ་བཅུ་གཉིས་ལ་དཀའ་
 ཐུབ་སྤྱད་དེ་ས་གཞིའི་ཁྲོན་ལས་ཆུལ་བ་གཉིས་ལ། རྣམ་ཞེས་བ་དང་། དཀའ་ཐུབ་བ་
 ཞེས་བའི་མིང་མཐུན་པའི་སྤྱི་ལ་སྤྱད་ནས་ས་གཞི་ལས་ཆུལ་བ་ཞེས་འབྲེལ་ན་ཡང་།
 སྐབས་འདིར་སྤྱད་བ་སྐབས་སྤྱི་མ་བབས་ཤིང་། འདྲ་ཆོག་ཐམས་ཅད་སྤྱད་ཀྱང་
 འདྲིལ་ན་ཉ་ཅང་ཐལ་ཆེ་བས། འདི་ལྟ་བུ་ཆེན་པོ་དང་བོད་མཁས་སོགས་ཀྱིས་བཞེད་
 བ་ལྟར། དཀའ་བྱེད་རྣམས་ཏ་གཅིག་པོ་དཔེར་བཞོད་པ་ལེགས་སོ། །

(ག) རྒྱ་ཁང་མ་བསྐྱབས་ཐལ་དེབ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་། །

བོན་མང་སྐད་ཅིག་ཁོང་ཁྱེད་སྤྱུགས་མཛད་ན། །

བྱང་བདག་རིག་འཛིན་ཁྲིད་གྱིས་ཆེད་གཉེར་དུ། །

བསྐྱབས་མཐུས་དག་པོ་གཞོན་ལ་ཅི་ཞིག་སྟེམས། །

ཞེས་གཤེན་རྗེ་གཤེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་བ་རྒྱ་སྟོན་ཁང་པོ་ཟེར་བའི་གྲུབ་ཐོབ་བ་
 ཞིག་ཡོད་པ་དེས། དགའི་ཆེད་དུ་དམིགས་ནས་དཔོན་སྤྱོད་སོགས་དག་པོའི་ལས་ཀྱི་
 སྤྱོད་བ་ཅི་ཡང་མ་མཛད་པར། ལག་པའི་ཐལ་མོ་དེབ་པ་ཙམ་གྱིས་ལྟ་གྲུབ་མི་མཐུན་

པའི་པོན་གྱི་ཚོགས་སྐད་ཅིག་ཉིད་ལ་ཁ་ནས་ཁོང་ཁྲག་སྐྱགས་ཏེ་འཆི་བར་མཛད་པ་
 ཡིན་པས། བྱང་བདག་རིག་འཛིན་(བྱང་བདག་བཟ་ཤིས་སྟོབས་རྒྱལ་ཟེར་ལའང་ཡོད)ཁྱོད་གྱིས་
 རང་གི་དགའ་ལ་ཆེད་དུ་གཉེར་**ནས**¹དཔོན་སྟོད་གྱི་ལས་བསྐྱབས་པའི་མཐུས། དག་
 རྣམས་གཞོམ་པ་སྟེ་འཛོམས་པར་གྱུར་པ་འདི་ལ་བྱང་བདག་ཁྱོད་སྟེ་མས་པའམ་ང་
 རྒྱལ་ཅི་བྱེད། ཅེས་བྱང་བདག་རིག་འཛིན་ཁོ་རང་ལ་ང་རྒྱལ་དེ་འབྲ་མེད་ཀྱང་ཡོད་པ་
 ལྟར་སྒྲུབ་ར་བཏང་བའི་ཁྲལ་བྱས་ནས། རོན་དུ་བྱང་བདག་གི་མཐུ་དང་རྒྱ་སྟོན་གྱི་
 རུས་མཐུ་མཚུངས་པར་བསྟན་ནས། བཛོད་བྱ་བྱང་བདག་རིག་འཛིན་གྱི་རུས་མཐུ་
 ལུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལུགས་ལ་བསྟན་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། དཔེར་བཛོད་འདི། ཞང་ཆེ་བཟན་
 རོ་རྩེ་ཟེར་བས་བྱང་བདག་བཟ་ཤིས་སྟོབས་རྒྱལ་ལུལ་ནས་གནས་དབྱུང་བཏང་བའི་
 ལོ་རྒྱས་ལ་སྦྱར་ཞེས་གསུངས་པའང་ཡོད།

- (བ) འཁོས་བྲལ་མི་ཉུ་མུང་གིས་ས་གསུམ་པོ། །
- མནན་ནས་སྟོབས་ལྷན་འཛིན་མའི་འོག་ཏུ་བཅིངས། །
- རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་གྱིས་འཛམ་གླིང་སའི་དཀྱིལ་འཁོར། །
- དབང་དུ་བྱས་པ་ཅམ་ལ་ཁེངས་མི་འཆོལ། །

ཞེས་བྲལ་འཇུག་གི་འཇུག་པ་བཅུད་ནང་ཆོན། བམ་ཟེ་མི་ཉུ་མུང་དུ་སྦྱལ་ནས་
 ལྷ་མ་ཡིན་སྟོབས་ལྷན་ས་འོག་ཏུ་བཅིངས་པའི་ལོ་རྒྱས་ལ་སྦྱར་ནས་གསུངས་ཏེ།
 འཁོས་བྲལ་ལམ་འཁོས་རྒྱུད་ནི་ལུས་སྟོབས་རྒྱུད་བ་ལ་འཇུག་པས་བྲལ་འཇུག་གིས་
 སྦྱལ་བའི་སྟོབས་རྒྱུད་མི་ཉུ་མུང་གིས་རྒྱུང་བ་ཡ་གཅིག་ལྷ་མ་ཡིན་སྟོབས་ལྷན་གྱི་
 མགོར་བཞག ཡ་གཅིག་རྒྱ་མཆོད་མཐར་བཞག་པས། ལྷ་མ་ཡིན་སྟོབས་ལྷན་སྒྲག་

ནས་ས་གཞིའམ་འཛིན་མའི་འོག་ཏུ་བཅེངས་པས་ན། རྒྱལ་བོ་ཁྱོད་གྱིས་འཛམ་གླིང་གི་སའི་ཁྱོན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དབང་དུ་བྱས་པ་ཙམ་ལ་ཁྱོད་རང་རྒྱལ་ལམ་ཁེངས་པ་བྱ་མི་འོས། ཞེས་རྒྱལ་བོ་ལ་ཁེངས་པའི་བསམ་པ་མེད་ཀྱང་ཡོད་པ་ལྟར་བརྟེན་ནས་སྦྱང་ར་བཏང་ཁུལ་གྱིས་དོན་ལ་རྒྱལ་བོའི་མཐུ་དང་བྱས་པ་ཁྱབ་འབྱུག་གི་མཐུ་སྟོབས་དང་མཚུངས་པར་བསྟན་པ་སྟེ་རྒྱལ་བོའི་མཐུ་སྟོབས་བྱན་སུམ་ཆོགས་པ་བྱགས་ལ་བསྟན་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལྟར་དུ་ཞང་ཁུང་ཆོས་དབང་བྲགས་པས་མི་ལ་བཞད་པའི་དོ་རྩེ་ལ་བསྟོན་པ་ལས།

དོ་རྩེ་སྒྲུ་ལ་དགུན་དུས་ཁ་བ་ཡིས། །

རེག་པས་མི་བརྩེ་དེ་ལ་ངོ་མཚར་ཅི། །

སྲིད་གསུམ་ཟ་བ་གཏུམ་མོའི་མེ་ཆེན་གྱིས། །

འཆིག་པར་མ་བྱས་རས་གྱི་གོས་འདི་མཚར། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་།

ཡང་ན། དཔལ་ལྷན་མང་བོས་བཀྱར་བའི་བསོད་ནམས་མཐུས། །

འཇིག་རྟེན་གླིང་བཞིའི་ཁྱོན་ཀྱན་དབང་དུ་བྱས། །

གང་གིས་རྣམ་བཞིའི་དབྱང་གི་གཡུལ་ཐབས་གྱིས། །

འཛམ་གླིང་དབང་དུ་བྱས་ལ་སྟེམས་མི་འཆལ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་པ་དཔའ་བ་བྱན་ཆོགས་གྱི་རོལ་བསྟོན་ནི། བསྟོན་ཡུལ་གྱི་དངོས་པོ་

གང་ཡང་རུང་བ་དེའི་ཞུམ་པ་མེད་པའི་དཔའ་བའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་ལ་སྦྱང་བའམ་སྟོན་བརྟེན་པའི་རོལ་བྱས་ནས་དོན་ལ་ཡུལ་དེའི་དཔའ་བའི་ཁྱད་ཆོས་སོགས་ལ་བྱགས་གྱིས་བསྟོན་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

ཙུ་བར། སྟོན་གྱི་སྟེས་བྲུ་ལས་བཅད་ནས། །

དཔལ་འདི་ཁྱོད་ཀྱིས་ལོངས་སྤྱོད། །

རྒྱལ་པོ་བྱ་རམ་ཤིང་བའི་རིགས། །

ཁྱོད་ཀྱིས་འདི་ནི་རིགས་སམ་ཅེ། །

ཞེས་སྟོན་གྱི་སྤྱི་སྤྱོད་བྱ་སྟེ་ཁྱབ་འདུག་གིས་བདག་ཏུ་བཟུང་བའི་ལོངས་སྤྱོད་
དམ་ཁྱབ་འདུག་གི་ཆུང་མ་དཔལ་མོ་དེ། ཁྱབ་འདུག་རང་གིས་ལོངས་སྤྱོད་པ་ལས་
བཅད་བའམ་འཕྲོག་ནས་རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་ཀྱིས་ལོངས་སྤྱོད་པར་འདུག་ནའང་། རྒྱལ་པོ་
བྱ་རམ་ཤིང་བའི་བརྒྱད་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་མ་བྱིན་ལེན་པའི་སྤྱོད་པ་འདི་བྱ་རིགས་སམ་ཅེ་
སྟེ་མི་རིགས་སོ། །ཞེས་རྒྱལ་པོ་དེའི་དཔལ་བའི་ཁྱད་ཆོས་མི་འོས་པའི་བྱ་བ་དེ་ལ་
སྤྱད་པའི་ཆོལ་གྱིས་རྒྱལ་པོ་དེའི་དཔལ་བའི་ཡོན་ཏན་ལ་རྒྱ་ཆེར་བསྟོད་པ་སྟེ། དེགས་
པའི་ལྷ་མཐུ་པོ་ཆེ་ཁྱབ་འདུག་གི་ལོངས་སྤྱོད་དམ་ཆུང་མ་དཔལ་མོ་ཡང་འཕྲོག་ཅེས་
བརྗོད་པའི་ཤུགས་ལ་ཡུལ་དེའི་དཔལ་བའི་ཡོན་ཏན་ལ་བསྟོད་པ་ལྟ་བུའོ། །འབྲུག་
སྤྱལ་གྱིས་བྱ་རམ་ཤིང་བའི་རིགས་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱལ་པོ་བཟང་ལྷན་ཟེར་བ་ཞིག་
གིས་ཁྱབ་འདུག་གི་ཆུང་མ་ལྷ་མོ་དཔལ་མོ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་གཏམ་རྒྱུད་དང་སྤྱར་
བར་གསུངས། ཡང་། བྱ་རྩ་ཏེ་ཞེས་པ། སྟོན་ཏུ་བྱུང་བ་སྟེ་ཁྱབ་འདུག་གི་མིང་ཡིན་
ཀྱང་། གཞན་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་རྒྱལ་པོ་གསལ་ལ་སྤྱི་སྤྱོད་ཏུ་བཞག་པ་སོགས་ནི་ཏ་
ཅང་ཐལ་ཆེས་སོ། །

(ག) མི་དགེ་མིང་ཅན་ལྷག་མར་བྱ་བ་ཡི། །

རྫོགས་ལྷན་ས་སྤྱོད་ར་ལས་བྱ་ཁྱོད་ཀྱིས། །

ལྷ་དབང་མངའ་འབངས་ཏུ་མ་མ་བྱིན་པར། །

ལེན་པ་དགེ་བཅུ་འཁྱིམས་ལ་རྣམ་པར་གཞོད། །

ཅེས་མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་མིང་ཅམ་ཡང་མེད་པའི་རྫོགས་ལྷན་དུས་ཀྱི་རྒྱལ་
བོའི་ཐོག་མ་མང་པོས་བཀྱར་བའི་རྒྱལ་བོ་ལས་བརྒྱད་པའི་སྟོན་ཀྱི་རྒྱལ་བོ་སྡེ་ལྷའི་
གས་ཀྱི་འཁོར་བརྒྱར་གསོ་སྦྱང་འབགས་ཀྱི་བུ་རྒྱལ་བོར་ལས་བྱ་ཁྲོད་ཀྱིས། ལྷ་ལ་
དབང་བའི་མངའ་འབངས་དུ་མ་གཞན་གྱིས་མ་བྱིན་པར་ཁྲོད་ཀྱིས་དབང་དུ་བརྒྱར་བ་
འདི་ནི། དགེ་བཅུའི་ཁྲིམས་དང་འགལ་བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེས་བ་ལྟ་བུ་བསྟོད་ཡུལ་ཀྱི་
རྒྱལ་བོའི་སྟོད་པ་རྒྱབས་པོ་ཆེ་ལ་སྦྱད་པའི་ཐོལ་གྱིས་རྒྱལ་བོ་དེའི་དབང་བ་ལུན་སྤྲུལ་
ཆོགས་པ་དོན་ལ་བསྟོད་པ་ལྟ་བུ་ལོ། །

(བ) སྤྲུལ་ཁས་ཁྲོད་ཀྱིས་ཁོལ་བའི་སྟོབས་བ་ཀུན། །

འཕྲོག་ནས་འདར་ཞིང་ལྷམ་བ་ལ་སྦྱོར་བ། །

ལས་འབྲས་རྩལ་ལ་གཟེགས་པ་མི་དཔན་པའི། །

ཤུག་ཀྱི་སྤྲུལ་བོ་ཁྲོད་ཀྱིས་རིགས་སམ་ཅི། །

ཞེས་སྤྲུལ་ཁས་དབང་བོ་ཁྲོད་ཀྱི་རིགས་ལམ་སྤྲུལ་བའི་རྣམ་དཔྱད་ཀྱིས་ཁོལ་
བའི་སྟོབས་བ་མ་ལུས་པ་འཕྲོག་ནས་འདར་ཞིང་ལྷམ་བ་ལ་སྦྱོར་བ་འདི་འདྲ། ལས་
འབྲས་ཀྱི་རྩལ་ལ་ཞིབ་པར་གཟེགས་པའི་སྟོན་པ་ཤུག་ལུས་པའི་སྟོབ་མའི་རིགས་
ཀྱིས་འོས་སམ་ཅི་ཞེས་མི་འོས་པ་ལྟར་བརྟེན་ནས་དོན་ལ་སྤྲུལ་ཁས་དབང་བོ་དེས་
ཁོལ་བ་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་དབང་བའི་ཡོན་ཏན་ལ་སྦྱད་པའི་ཐོལ་གྱིས་ཁས་
མཆོག་དེའི་རྣམ་དཔྱད་འབྲུག་རྒྱ་དང་བལ་བ་དེ་ལ་དོན་ཀྱིས་བསྟོད་པ་ལྟ་བུ་ལོ། །

ཡང་ན། མཐུ་རྩལ་བྲག་པོའི་དབྱང་གི་སྦྱོར་བ་ཡིས། །

བདུད་དབྱང་བྱེ་མར་བཅོམ་ཞིང་སྤྲིན་ལེགས་མ། །

མངོན་འཕྲོག་ཡུས་ཀྱི་ལས་འདི་འཆི་མེད་རིགས། །

མི་དབང་གི་སར་དཔའ་ཤོས་འོས་སམ་ཅི། །ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ། །

གསུམ་བ་སྟོབས་ཕུན་ཚོགས་ཀྱི་ཐོལ་བསྟོད་ནི། བསྟོད་ཡུལ་གྱི་དངོས་པོ་
གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ལ་སྟོན་གྱི་ཆ་བརྗོད་ཁུལ་བྱས་ནས་དོན་དུ་ཡུལ་དེའི་སྟོབས་
ལྷགས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་བ་སྐྱ་གཅིག་དོན་གཉིས་ལ་འཇུག་པའི་སྐྱ་སྐྱར་གྱི་སྟོན་ས་
ཡུལ་དེར་བསྟོད་བ་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

ཙ་བར། ཁྱོད་ཀྱི་བཙུན་མོ་ས་གཞི་ནི། །

ལག་འགྲོའི་ཡོངས་སྟོད་དག་ལ་ཆགས། །

ཅི་སྐད་ཁྱོད་ཀྱི་ང་རྒྱལ་ནི། །

མཆོག་གི་མཐའ་རུ་འདྲེགས་པར་གྱུར། །

ཅེས་བསྟོད་ཡུལ་རྒྱལ་བོ་ཁྱོད་ཀྱི་བཙུན་མོ་དང་ས་གཞི་སྟེ་དེ་ནི་ལག་འགྲོའི་
ཡོངས་སྟོད་དག་ལ་ཆགས་ཞེས་སྟུང་གི་ཞེས་པའི་སྐྱ་ལག་འགྲོ་ལ་འཇུག་པས། ལག་
འགྲོ་ནི་སྐྱ་དང་། ཁྱོལ་སོང་དང་། སྟེ་བོ་ངན་བ་དག་ལ་སྐྱའི་འཇུག་པ་གཅིག་པའི་སྐྱ་ལ་
སྐྱར་ཏེ་རྒྱལ་བོའི་བཙུན་མོ་ནི་སྐྱའི་ཡོངས་སྟོད་ལ་ཆགས་པ་དང་། རྒྱལ་བོས་དབང་
བའི་ས་གཞིའི་སྟེང་དུ་སྟེ་བོ་ངན་བ་དང་ཁྱོལ་སོང་སྟེ་དུད་འགྲོ་དག་ཆགས་པའམ་
གནས་པས། དེ་ལྟ་ན། ཅིའི་སྐད་དུ་རྒྱལ་བོ་ཁྱོད་ང་རྒྱལ་ཆེས་ཆེ་བའི་མཐའ་འཕམ་ཅེ་མོ་
ལ་འདྲེགས་མི་རིགས་སོ། །ཞེས་རྒྱལ་བོའི་བཙུན་མོ་དང་རྒྱལ་བོ་ལ་དབང་བའི་ས་
གཞི་དག་ལ་སྐྱད་པ་ལྟར་བྱས་ནས། དོན་ལ་བཙུན་མོས་ལག་འགྲོ་སྟེ་སྐྱའི་ནོར་བུ་ལ་
ཡོངས་སྟེད་དེ་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་མཛེས་རྒྱན་དུ་འཛིན་པ་དང་། ས་གཞི་ནི་
སྐྱའི་ཡོངས་སྟོད་རྒྱ་མཚོ་ལ་ཆགས་པའམ་བརྟེན་པས། རྒྱལ་བོའི་བཙུན་མོ་དང་ས་

གཞི་ལ་སྟོབས་དང་ཡོངས་སྟོད་སྤྱོད་སྤྱོད་ཆོགས་པ་ཡོད་པ་དོན་གྱིས་བསྟན་པ་ལྟ་བུ་
 དང་། འདི་ལ་སྒྲ་སྒྲར་ཡང་ཡོད་པས། སྒྲར་བའི་ཆོལ་བསྟོད་ཀྱང་ཟེར། སི་རྟའི་རྗེས་
 འབྲང་ནམས་ཀྱིས་བཅུན་མོ་ཞེས་པ་ནི། རྒྱལ་པོས་ས་གཞི་མཐའ་དག་ལ་བཅུན་མོ་
 ལྟར་རང་དབང་དུ་སྟོད་པ་སྟོན་པས། བཅུན་མོ་ཞེས་པ་དཔེ་ཅམ་དུ་སྒྲས་པས་ས་གཞི་
 ལ་བཅུན་མོའི་མིང་གིས་བརྗོད་པ་ཡིན་གྱི་བཅུན་མོ་དངོས་ནི་འདིའི་བརྗོད་བྱ་མ་ཡིན་
 པར་བཞད་པ་དང་། འདིར་ཆགས་ཞེས་པའང་དེ་ལ་གནས་པའི་དོན་ཁོ་ན་ཡིན་པ་
 ལས་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཆགས་པ་མ་ཡིན་པར་བཞད་ནས་བཅུན་མོ་ལྟ་བུའི་ས་གཞི་
 འདི་ནི། ལག་འགྲོ་སྟེ་སྒྲ་དང་། སྟེ་པོ་ངན་པ་ཞེས་སྒྲ་ལ་སྒྲར་ནས་ས་གཞི་འདི་སྒྲ་ལྟག་
 མ་ཅན་༼སྒྲའི་ཐེ་ཐག་ཅིག་ཡིན༽ཀྱི་ལུས་ལ་གནས་ཤིང་ཆགས་པ་དང་། སྟེ་པོ་ངན་པ་དག་
 ཀྱང་ས་གཞི་འདི་ལ་གནས་ཤིང་ཡོངས་སྟོད་པས་ན། ས་གཞི་འདི་སྟེ་པོ་ངན་པ་དེ་
 དག་དང་རྒྱལ་པོ་ཁོང་གྱིས་སྤྱོད་མོང་དུ་ཡོངས་སྟོད་བྱར་བྱུར་པས། རྒྱལ་པོ་ཁོང་
 ཅིའི་ཕྱིར་རྒྱལ་གྱི་རྗེར་འདྲེགས་ཞེས་ཆོལ་གྱིས་སྤྱད་པ་ལྟར་བྱས་ནས་དོན་ལ་རྒྱལ་
 པོ་ཁོང་གྱིས་སྒྲ་ལྟག་མ་ཅན་གྱི་ལུས་ལ་བརྟེན་པའི་ས་གཞི་ཐམས་ཅད་དབང་དུ་བྱེད་
 པ་ལྟགས་ལ་བསྟན་ནས་བསྟོད་པ་ལྟར་འབྲེལ་བ་དེ་ལ། འབྲེག་སྒྲུལ་གྱིས་བཞད་པ་
 འདི་ནི་དགའ་གནད་ཀྱི་མདུད་པ་འགྲོལ་བའི་གདམས་ངག་ཏུ་བཞད་ཀྱང་། དོན་ལ་
 མདུད་གཅིག་མདུད་བརྒྱ་བཏང་བ་ལས་གཞན་མེད་པས། ལྷ་བ་ཆེན་པོ་དང་། བོད་
 མཁས་སོགས་ཀྱིས་བཞེད་པ་ལྟར་འབྲེལ་ཚུལ་སྒྲ་མ་¹ལེགས་སོ། །

(ག) གཞུང་མང་འཛིན་དང་ལེགས་སྟོར་སྟོབ་དཔོན་བསྟེན། །

1 ལགས

ཉིན་མཆན་ལུས་ངག་ཡིད་གི་དཀའ་སྤྱད་བྲེལ།
དལ་མེད་རང་ཉིད་མཐར་བཞི་མཁས་གྲགས་གི།
རྣམ་དཔྱད་དེ་ཡང་དགོས་པ་ལྷག་པོ་མེད། །

ཅེས་གཞུང་ལུགས་མང་པོ་འཛིན་སྐྱོར་བྲིད་གསུམ་གྱིས་ཉིན་མཆན་འདས་
བས། རང་གི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་དལ་བ་མེད་པར་ཉ་ཅང་བྲེལ་རྟེ། རང་ཉིད་དཀའ་
སྤྱད་གིས་མཐར་བ་ལས་བྱུང་བའི་མཁས་པའི་རྣམ་དཔྱད་ལུས་དུ་བྱུང་བ་ཐོབ་པའི་སྟོན་
གྲགས་དེ་ཡང་དགོས་པ་ལྷག་པོ་མེད་ཅེས་མཁས་པའི་རྣམ་དཔྱད་ལ་སྤྱད་པའི་ཐོལ་
གྱིས་དོན་དུ་མཁས་པའི་བྱ་བ་འཆད་ཅོད་ཅོམ་གསུམ་གྱི་སྟོགས་ལ་རང་གི་ལུས་ངག་
ཡིད་གསུམ་དལ་བ་མེད་པར་དཀའ་སྤྱད་འབད་བཅོལ་བྱེད་པ་ལས་ཐོབ་པའི་སྒོ་གྲོས་གི་
མཐུ་སྟོབས་ལུན་སུམ་ཆོགས་པ་དེ་ལ་བསྟོད་པ་ལྷ་བུའོ། །ལ་ལས་དཔེར་བརྗོད་འདི་ལ་
སྤྱར་བ་སོགས་མེད་པས་རྒྱན་འདིའི་དཔེར་མི་འགྲོ་བར་གསུངས་ཀྱང་། ལྷ་བ་ཆེན་པོས་
རྒྱན་འདི་ལ་སྤྱར་བ་ཞར་དུ་ཐོན་པ་ཡིན་གྱི་ངེས་པར་དགོས་པ་མི་བཞེད་དོ། །

(བ) ཁྱོད་གི་སྟོབ་ཆོགས་ངང་བའི་བྱ་མོ་ཡི། །
མོངས་སྟོད་ཀྱན་དང་ཐུན་མོང་ཉིད་གྱུར་ན། །
ཅི་ཕྱིར་ཁྱོད་ཞབས་བསྟེན་ལས་སྤྱ་བ་ནི། །
ཆེན་པོར་གྱུར་པའི་ཁེངས་པ་འཛིན་རིགས་སམ། །

ཞེས་བཤེས་གཉེན་ཁྱོད་གི་སྟོབ་མའི་ཆོགས་ནི་ངང་བའི་བྱ་མོ་སྟེ་བྱ་¹་རང་མོ་
དང་དབྱངས་ཅན་མ་གཉིས་ལ་མིང་གཅིག་གིས་འཇུག་པའི་སྤྱ་སྤྱར་བྱས་ཤིང་། སྟོབ་

མ་རྣམས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་སྤྱད་བྱ་དང་། བྱ་ངང་བས་ཡོངས་སུ་སྤྱད་བྱ་སྟོན་མོང་དུ་
གྱུར་བས་ན་ཅིའི་ཕྱིར་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་ཁྱོད་གྱི་ཞབས་པད་བསྟེན་བའི་སྤྱི་མཐས་
པ་དག་ནི་ཆེན་པོའི་ར་རྒྱལ་གྱི་ཁེངས་པ་འཛིན་པར་རིགས་སམ་ཞེས་ཁེངས་པ་
འཛིན་མི་རིགས་པར་བརྗོད་དེ་སྤྱད་ར་བཏང་བའི་ཐོལ་གྱིས། རོན་དུ་ངང་བའི་བྱ་མོ་
དབྱངས་ཅན་མ་ལའང་འཇུག་པས། བཤེས་གཉེན་ཁྱོད་གྱི་སློབ་མ་རྣམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་
ནི་ལྷ་མོ་དབྱངས་ཅན་མའི་མཁུན་རབ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་སྟོན་མོང་དུ་གྱུར་ཅེས་སྤྱར་
བའི་ཤུགས་ཀྱིས་རྒྱ་ཆེར་བསྟོད་པ་ལྟ་བུའོ།

ཡང་ན། གྲོགས་ཁྱོད་མཛའ་བའི་ལྷག་བསམ་གྱི་གྱུར་འགྲོའི།

རང་བཞིན་དག་དང་སྟོན་མོང་ཉིད་གྱུར་ན།

ཅིའི་ཕྱིར་བཅེ་བའི་བསམ་པ་བྱུང་འཕགས་ཞེས།

སྟན་པར་སྤྱི་བའི་སློབས་པ་འོས་སམ་ཅི།

ཞེས་པ་ལྟ་བུ་གྱུར་འགྲོ་ནི་ཆུ་ཐོའི་རྒྱན་དང་སྤྱལ་གྱི་མིང་གཉིས་ལ་འཇུག་
གོ། དེ་ལྟར་ཐོལ་བསྟོད་ཀྱི་རྒྱན་གྱི་དབྱེ་བ་གསུམ་གྱིས་ཉེ་བར་མཆོན་ནས་གཞན་ཡང་
སྟན་དག་མཐན་གྱིས་རྗོད་བྱེད་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་ཉམས་འགྱུར་སྤྱི་ཆོགས་ལ་བརྟེན་ནས་
ཐོལ་བསྟོད་ཀྱི་རྣམ་གངས་ཀྱང་དུ་མ་ཡོད་ནའང་། གཞུང་གི་དངོས་བསྟན་དེ་ཅུ་མོ།

སྤུངས་ཆུ་བ། དེས་བསྟན་གྱི་རྒྱན་བཞད་པ།

༥ དེས་བསྟན་གྱི་རྒྱན་ལ། མཆོན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་མཆོན་
ཉིད་ནི།

རྩ་བ་ལས། གལ་ཏེ་དོན་གཞན་འཇུག་པ་ཡིས།

དེ་དང་མཚུངས་པའི་འབྲས་བྱ་ལག་ལ།

མཚོག་གས་མཚོག་མིན་སྟོན་བྱེད་པ།

དེ་ནི་དེས་པར་བསྟན་པ་ཡིན།

ཞེས་འདིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པའི་དེས་པ་སྟོན་བྱེད་དཔེའི་དངོས་པོ་ཞིག་ཐོག་
མར་བཀོད་དེ། དེ་དང་ཚོས་མཚུངས་པའི་བསྟན་བྱ་དངོས་པོ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་
ལ། འབྲས་བྱ་བཟང་ངན་གང་ཡང་རུང་བ་མཚོན་པར་བྱེད་པ་སྟེ། སྟོན་བྱེད་ཚོས་
གཅིག་གིས་རང་དང་ཚོས་མཚུངས་པའི་བསྟན་བྱ་ཚོས་གཅིག་གི་འབྲས་བྱ་པན་
གཞོད་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་སྟེར་བ་དེས་པར་བསྟན་པས་ན་དེས་བསྟན་གྱི་རྒྱན་ཟེར།
གཉིས་པ་དེ་ལ་དབྱེ་ན། མཚོག་གི་དེས་བསྟན་དང་མཚོག་མིན་དེས་བསྟན་
གཉིས་ཡོད།

དང་པོ་མཚོག་གི་དེས་བསྟན་ནི། དེས་པ་སྟོན་བྱེད་གྱི་དཔེའི་དངོས་པོ་ཞིག་
གིས་རང་དང་ཚོས་མཚུངས་པའི་བསྟན་བྱ་དངོས་པོ་གང་ཞིག་གིས་འབྲས་བྱ་མཚོག་
ཏུ་གྱུར་པ་སྟེར་བ་མཚོན་པར་བྱེད་པ་ཞིག་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

རྩ་བར། ཉི་མ་འཆར་བ་ཉིད་ཀྱིས་ནི།

པད་མ་རྣམས་ལ་དཔལ་སྟེར་བྱེད།

ཕུན་ཚོགས་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་དག།

གྲོགས་པོ་རྗེས་འཛིན་བསྟན་པའི་བྱིར།

ཞེས་ཉི་མ་འཆར་བ་ཉིད་ཀྱིས་པད་མ་རྣམས་རབ་ཏུ་རྒྱས་པའི་དཔལ་སྟེར་བར་
བྱེད་དོ་ཞེས་ཐོག་མར་དེས་པ་སྟོན་བྱེད་དཔེའི་འཇུག་པ་སྟོན་ཏུ་བཀོད་ནས། དེ་ཅིའི་
སྒྲིབ་ཏུ་ཞེ་ན། བྱ་བ་དེ་དང་ཚོས་མཚུངས་པའི་དངོས་པོ་སྟེ་དགེ་བ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་

བ་ཀླམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དག་གིས། དམ་པའི་སྐྱེས་བུ་འཇམ་གྲོགས་པོ་ཀླམས་ལ་པན་
 འདྲེགས་གིང་རྗེས་སུ་འདྲིན་པ་མཆོན་པ་སྟེ་དེས་པར་བསྟན་ཞེས་སོ། །འདི་ལ་མཁས་
 བ་དག་གིས་འབྲེལ་ཚུལ་སྣ་ཆོག་གས་གསུངས་ཀྱང་། ས་སྐྱུང་ག་ཆོས་ཀྱིས། རྒྱན་འདི་
 བེ་དཔེ་རང་དང་ཆོས་མཚུངས་པའི་དོན་དེས་པར་བསྟན་པའི་རྒྱན་ཡིན་པས་ན་དཔེ་
 རྒྱན་སོ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆོན་མ་ཡིན་ཀྱང་དཔེ་རྒྱན་དུ་སོང་ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་དེ།
 རྒྱན་འདི་དཔེ་རྒྱན་ཡིན་ན་དཔེ་རྒྱན་སོ་གཉིས་ཀྱི་གྲངས་སུ་མ་བཞག་པར་བྱར་དུ་
 བཀོད་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དོན་རྒྱན་ལས་དཔེ་རྒྱན་གཉིས་བཀོད་ན་
 རྫོས་སྟོན་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རྒྱན་འདིའི་དཔེའི་འབྲུག་པ་སྟོན་དུ་བཀོད་པ་
 བེ་དཔེར་སྟོན་པ་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པར། སྔ་མར་བཀོད་པ་དེ། ཕྱི་མའི་དོན་གེས་པར་
 བྱེད་པའི་སྐབ་བྱེད་དུ་གཙོ་བོར་སོང་བས་དོན་གཞན་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ།
 བརྗོད་བྱའི་དོན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་ལ་བརྟེན་ནས་རྗོད་བྱེད་ཆོག་གི་ཉམས་མི་འད་པའི་ཁྱད་
 པར་ལས་དེས་བསྟན་གྱི་རྒྱན་ཞེས་བྱར་དུ་བཀོད་པ་ཡིན་ནོ། །

(ག) རབ་དངས་རྩྭ་ག་པ་བྲལ་བའི་རྫིང་བྱ་ལ། །

གཟུགས་བརྒྱན་འགོག་པ་མེད་པར་ལེགས་འཆར་བས།

རི་ལྷ་རི་སྟེང་ཤེས་བྱའི་ཆོག་ས་རྣམས་ཀྱི།

ཀླུ་པའི་ཐུགས་ལ་གསལ་བར་འཆར་དེ་སྟོན། །

ཞེས་རབ་རྩ་བླ་རས་ཤིང་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བའི་རིང་བུ་ལ་དངོས་པོའི་
གཟུགས་བརྟན་ཡོག་མེད་དུ་འཆར་བ་ཞེས་དེས་པ་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་དཔའི་འབྲུག་པ་
སྟོན་དུ་བཀོད་ནས། དེ་ཅིའི་སྦྱང་དུ་ཞེ་ན། གཟུགས་བརྟན་ཡོག་མེད་དུ་འཆར་བ་
དེས་དེ་དང་ཚས་མཆུངས་པའི་དངོས་པོ་སྟེ། རི་ལྷ་རི་སྟེང་ཀྱི་ཤེས་བྱའི་ཡོན་ཏན་མ་

ལུས་པ་རྒྱལ་བའི་ཐུགས་ལ་གསལ་བར་འཆར་བ་དེ་ངེས་པར་བསྟན་བཤམ་མཆོན་
བར་བྱེད་དོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

(བ) དག་ལ་དག་གི་དཔལ་སྟེར་དབྱངས་ལྟ་མོད། །

པར་བར་རབ་མངེས་ཤེས་ཀྱི་ཏུས་རར། །

སེན་མོས་བཏབ་བསྐྱོད་ཡིད་འོང་སྟན་སྟོགས་པ། །

བཅེ་བས་ཡོངས་བསྐྱལ་ཆོས་དོན་སྤྲོ་བ་མཆོན། །

ཞེས་དག་གི་དཔལ་སྟེར་བའི་ལྟ་མོ་དབྱངས་ཅན་མས་བྱག་ཏུ་བསྐྱམས་པའི་
ཏུས་རའམ་མི་ཤང་ལ་སེན་མོས་བཏབ་པ་སྟེ་བདུངས་པ་ལས་སྟན་པའི་དབྱངས་
སྟོགས་པ། ཞེས་ངེས་པ་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་དཔེའི་འཇུག་པ་སྟོན་ཏུ་བཀོད་ན། དེ་ཅིའི་སྤང་ཏུ་
ཞེ་ན། སྤྲ་དབྱངས་སྟན་པར་སྟོགས་པ་དེས། ལྟ་མོའི་ཐུགས་བཅེ་བས་ཉེ་བར་བསྐྱལ་
བས་ཟབ་རྒྱས་ཆོས་ཀྱི་དགོངས་དོན་སྟན་པའི་དབྱངས་ཀྱི་ལམ་ནས་སྐྱུགས་པར་སྤྲོ་
བ་མཆོན་པ་སྟེ་ངེས་པར་བསྟན་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་ན། སྤང་བྱེད་འོད་སྟོང་འབྱེད་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེ། །

འདབ་ལྷན་དབྱེས་པའི་འཇུ་མ་གྱིས་གཏོང་མིན་དེས། །

བཅེ་ཆེན་ཐུགས་རྗེས་གཟིགས་པའི་བཤེས་གཉེན་གྱི། །

བཀའ་བློན་སེམས་པའི་མོས་གྲུས་སྟོད་མེད་སྟོན། །**ཞེས**¹པ་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་པ་མཆོག་མིན་ངེས་བསྟན་ནི། ངེས་པ་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་དཔེའི་དངོས་པོ་
ཞིག་གིས་རང་དང་ཆོས་མཚུངས་པའི་བསྟན་བྱ་དངོས་པོ་གང་ལ་འབྲས་བྱ་ངན་པ་སྟེ་

1 ཅེས

མཆོག་མེན་པ་སྟེར་བ་དེས་པར་སྟོན་པ་ཞིག་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

ཙུ་བར། རྒྱ་བའི་ཟེར་གྱིས་རེག་པ་ན། །

སྟན་པའི་ཐེང་བ་རུབ་པར་གྱུར། །

འབྲལ་ལ་རྒྱལ་པོ་དང་འགལ་ནམས། །

ངན་པའི་མཐར་གྱུར་གསལ་བར་བྱེད། །

ཅེས་རྒྱ་བའི་འོད་ཟེར་གྱིས་རེག་པ་ན། སྟན་པ་སྐྱག་པོའི་ཆོགས་རུབ་པར་
གྱུར་ཏེ་ཞེས་དེས་པ་སྟོན་བྱེད་གྱི་དཔེའི་འཇུག་པ་སྟོན་དུ་བཞག་ནས། དེ་ཅིའི་སྦྱང་དུ་
ཞེ་ན། རྒྱལ་པོ་ངན་པ་འགལ་ཞིག་གིས་ཏོག་དཔྱོད་མི་བྱེད་པར། རང་གི་སྦྱོའི་འདོད་པ་
དང་ཅུང་ཟད་འགལ་བ་ནམས་འབྲལ་དུ་གསོད་པ་སོགས་ངན་པའི་མཐར་གྱུར་པ་
གསལ་བར་བྱེད་པ་དེ་དེས་པར་སྟོན་པ་ལྟ་བུའོ། །དེའི་རྒྱལ་པོ་ངན་པའི་ལས་ཀྱི་མཐའ་
དེ་བསྟན་བྱ་ཡིན་པས་ན་མཆོག་མེན་དེས་བསྟན་ཞེས་ཟེར། ལ་ལས་འདིའི་རྒྱ་དཔེར་
རྩ་མོ་ཞེས་¹རྒྱ་བ་དང་རྒྱལ་པོ་གཉིས་ཀ་ལ་སྦྱ་སྦྱར་དུ་བཞད་པ་སོགས་ཡོད་ཀྱང་།
དེ་ནི་ཞར་ལ་ཐོན་པ་ཡིན་གྱི། སྦྱར་བ་དེས་པར་མཁོ་བ་མིན་ལོ། །རྒྱན་འདི་དང་དོན་
གཞན་བཞག་པའི་རྒྱན་གྱི་བྱང་པར་ནི། དོན་གཞན་བཞག་པ་ལ་སྦྱབ་བྱེད་རུས་པ་ཅན་
རྗེས་སུ་བཞག་དགོས་ལ། འདིར་སྟོན་དུ་བཞག་པའི་སྟོན་བྱེད་དཔེའི་ཆོག་དེས། རྗེས་སུ་
བཞག་པའི་བསྟན་བྱ་དངོས་པོ་དེའི་དོན་དེས་པར་མཆོན་པ་འཕམ་བསྟན་པ་ཞིག་ཡིན།

(ག) དབང་ཕྱོགས་རི་ལས་རྟ་ལྡང་ཅན། །

ཤར་ཆེ་སྟོན་བུའི་མེ་འོད་དག། །

ཉམས་པས་སྦྱིན་ཐང་བྲག་པོ་ཡིས། །

1 པའི

དབྱར་སྤྲེས་གཞོན་ལུ་འཛེམས་པ་སྟོན། །

ཞེས་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་རི་བོའི་ཅེ་ནས་ཉི་མ་ཤར་ཆོ། སྤོན་བུ་མེ་འཁྱེར་ཀྱི་འོད་
ཉམས་སེ་ཞེས་སྟོན་བྱེད་དཔའི་འབྲུག་པ་སྟོན་དུ་བཀོད་ནས། སྤོན་བུའི་མེ་འོད་ཉམས་
པ་དེས་བསྟན་བྱ་སྤྲིན་ཐང་། སེར་བའི་མིང་དྲག་པོས་དབྱར་སྤྲེས་ཀྱི་ལོ་ཉོག་ནམས་
འཛེམས་པ་ངེས་པར་སྟོན་**ཞེས**¹པ་ལྟ་བུའོ། །

(བ) ལང་ཆོ་ལྷན་མ་དེ་ཡི་བྱང་གི་གཞིར། །

རབ་རྒྱས་ལུ་མའི་ཤེལ་བུམ་བྱང་མཛེས་པ། །

ས་ཞིང་མཁྲེགས་པས་གང་གི་དབང་གྲུར་ལ། །

ནམ་ཞིག་སྟེང་ཉིད་སྤྲ་བ་ངེས་པར་སྟོན། །

ཞེས་བུད་མེད་འདོད་ལྷན་ཅན་ལང་ཆོ་དར་ལ་བབ་པ་དེའི་བྱང་གི་གཞིར་
ཡོད་པའི་ལུ་མ་རབ་དུ་རྒྱས་པ་སྤྲ་ཞིང་མཁྲེགས་པ་ཞེས་སྟོན་བྱེད་དཔའི་འབྲུག་པ་
སྟོན་དུ་བཀོད་དེ་ཤེལ་བུམ་བྱང་མཛེས་པ་ཞེས་གཟུགས་རྒྱན་དང་བསྟེ། མཛེས་
མའི་ལུ་འབྱུར་རབ་དུ་རྒྱས་པ་འདིས། བསྟན་བྱ་ལང་ཆོ་སྤྲིན་ཞིང་འདོད་པ་ལ་ཤིན་
དུ་ཆགས་ཤིང་གཞན་དབང་དུ་གྲུར་པའི་བུད་མེད་དེ་ལ། ནམ་ཞིག་འདོད་པའི་
དགའ་བདེ་ལ་མཛོན་པར་སྟོན་འདོད་ཀྱི་སྟེང་སྤྲ་བའོ། ཡིད་བརྟན་པོ་སྤྲེ་བ་དེ་ངེས་
པར་བསྟན་**ཞེས**²སོ། །

ཡང་ན། བཱེར་གསར་པའི་མདངས་ལྷན་དབང་སྟོན་གཞིར། །

རབ་དཀར་ཆུ་འཛིན་སྟོ་འདུའི་མི་རྟག་གཟུགས། །

1 ཅེས

2 ཅེས

དགའ་སྤྱི་ལྷན་ཅིག་གི་འགྲུལ་བ་སྤྱོད་ཆོག་པའོ། །

ལུས་ལྷན་ཅིག་གི་རང་བཞིན་ངེས་པར་མཆོག། །ཞེས་བ་ལྷ་བུའོ། །

མོ་གཅིག་ལ། ལྷན་ཅིག་བཞུགས་པའི་རྒྱན་བཞུགས་ལ།

༥ ལྷན་ཅིག་བཞུགས་པའི་རྒྱན་ལ། མཆོན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་
མཆོན་ཉིད་ནི།

ཅུ་བ་ལས། ཡོན་ཏན་ལས་རྣམས་ལྷན་ཅིག་གི།

དངོས་པོ་བཞུགས་པ་ལྷན་ཅིག་བཞུགས། །

ཅེས་བཞུགས་པའི་དངོས་པོ་གང་ཡང་རུང་བ་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་ཡོན་ཏན་
དང་བྱ་བ་སོགས་ལྷན་གཅིག་ཏུ་ཆོག་པའི་དངོས་པོ་གཞན་དང་མཉམ་དུ་འབྲུང་བ་
བཞུགས་པ་ཞིག་ལ་ལྷན་ཅིག་བཞུགས་པ་ཞེས་ཟེར།

གཉིས་བ་དེ་ལ་དབྱེ་བ་གསུམ། ཡོན་ཏན་ལྷན་ཅིག་བཞུགས་པ། བྱ་བ་ཐ་དད་པ་
ལྷན་ཅིག་བཞུགས་པ། བྱ་བ་གཅིག་པ་ལྷན་ཅིག་བཞུགས་པའོ། །

དང་པོ་ཡོན་ཏན་ལྷན་ཅིག་བཞུགས་པ་ནི། བཞུགས་པའི་དངོས་པོ་གང་ཡང་
རུང་བའི་ཡོན་ཏན་དང་། དེ་དང་མཆོངས་པའི་དངོས་པོ་གཞན་སྤྱི་བྱེ་མེད་པར་མཉམ་
དུ་འབྲུགས་པ་ལྷན་བཞུགས་པ་ཞིག་ལ་ཟེར། དཔེར་བཞུགས་ན།

ཅུ་བར། ད་ནི་མཆོན་མོ་འདི་དག་རྣམས། །

བདག་གི་དབྱུགས་དང་ལྷན་ཅིག་རིང་། །

ལྷ་བའི་རྒྱན་ལྷན་མ་རྣམས་ཀྱང་། །

བདག་ལུས་ཉིད་དང་ལྷན་ཅིག་སྤྱོད། །

ཞེས་བུད་མེད་བློན་པའི་གདུང་བ་མི་བཟོད་པའི་སྐྱེ་བོ་ཞིག་གཉིད་མ་བྱུང་བའི་
 དབང་གིས། མཚན་མོའི་སྤྱན་གསུམ་པའི་ཆ་འདི་དག་རྫོགས་རྒྱ་མེད་པ་ལྟ་བུ་འདི།
 བལ་བའི་ཉེན་པ་བོད་པ་སྐྱོ་བའི་དབུགས་རིང་འདོན་པ་དང་ལྷན་ཅིག་རིང་ཞིང་། ཟླ་
 བའི་རྒྱན་དང་ལྷན་པའི་མཚན་མོའི་ནམ་མཁའ་སྟོ་བསངས་མའི་ཕྱོགས་ནམས་ཀྱང་།
 བལ་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱིས་གདུང་བའི་སྐྱེ་བོ་དེའི་ལུས་ཀྱི་གཟི་མདངས་ཉམས་ཤིང་།
 མདོག་སྐྱ་བའི་ཁ་དོག་དང་ལྷན་ཅིག་གནས་སོ་ཞེས་ཆོས་ཅན་མཚན་མོའི་སྤྱན་དང་།
 མཚན་མོའི་ནམ་མཁའི་ཁ་དོག་དང་འབྲེལ་བའི། ཆོས་རིང་བ་དང་སྐྱ་བའི་ཡོན་ཏན་
 གཉིས་དུས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བའམ་འགྲོགས་པ་བཟོད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། འདི་ལ་རིན་
 སྤངས་པས། རིང་བ་དང་སྐྱ་བ་སོགས་ཡོན་ཏན་དངོས་མ་ཡིན་པར། ཡིད་སྦྱབས་ཀྱི་
 མེངས་སྟོད་རྒྱས་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་སྟོར་བར་བཤད་ཀྱང་། འདིའི་སྦྱབས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ནི་
 སྟོན་ཡོན་གྱི་ཡོན་ཏན་ཅམ་ལ་གོ་མི་དགོས་པར། ཆོས་ཅན་གང་དང་གང་གི་སྤྱན་མོང་
 མ་ཡིན་པའི་རང་བཞིན་ནམ་ཁྱད་ཆོས་ཅམ་ཆོས་ཅན་དེའི་ཡོན་ཏན་ལ་བཞག་པ་ཡིན།

(ག) འཇམ་མགོན་ཕྱག་གི་གྱི་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ།

ཁོ་བོའི་འཆད་རྩྭ་རྩྭ་པའི་རིག་བརྗོ།

དབྱངས་ཅན་ཕྱག་སོར་རྩྭ་ཡི་རྒྱད་མངས་དང་།

ལྷན་ཅིག་བདག་གི་མཁས་པའི་གྲགས་པ་སྟུན།

ཞེས་རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་ཕྱག་གི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རལ་གྱི་འཕྱར་བ་
 དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ། ཁོ་བོའི་འཆད་རྩྭ་རྩྭ་གསུམ་གྱི་སྒོ་གྲོས་རྒྱས་པའམ་རིག་བརྗོན་
 བོར་གྱུར་པ་དང་། དབྱངས་ཅན་མའི་ཕྱག་གི་སོར་རྩྭ་ཡིས་རྒྱད་མངས་བདུངས་པ་
 དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ། བདག་གི་མཁས་པའི་སྟན་པ་ཕྱོགས་སུ་གྲགས་ཞེས་ཆོས་ཅན་

འཇམ་དབྱངས་དང་དབྱངས་ཅན་མ་གཉིས་དང་འབྲེལ་བའི་ཚོས་རལ་གྱི་འབྱར་བ་དང་
མི་མཐར་བཟུངས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། ལུས་རང་གི་རིག་བརྗོད་བར་གྱུར་བ་དང་མཁས་
པའི་གྲགས་པ་ནམས་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འབྱུང་བར་བརྗོད་བ་ལྟ་བུའོ།

(བ) ལང་ཚོའི་དཔལ་ལས་བྱུང་བའི་གཟི་མདངས་དང་། །

ཡིད་འོང་བད་མ་གཞོན་ཏུ་ལྷན་ཅིག་མཛེས། །

གང་གི་སྒྲོ་དང་སྒྲོབས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་། །

དེ་བཟང་ཁང་བའི་ཆུ་བ་ལྷན་ཅིག་བཟ། །

ཞེས་མཛེས་མའི་ལང་ཚོ་རྒྱས་པའི་དཔལ་ལས་བྱུང་བའི་གཟི་མདངས་དང་།
ཡིད་ཏུ་འོང་བའི་བད་མ་གཞོན་ཏུ་ལྷན་ཅིག་ཏུ་མཛེས། མཛེས་ལྷན་མ་དེའི་སྒྲོ་གྲོས་ཀྱི་
སྒྲོབས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་། དེ་བཟང་ཁང་བའི་ཆུ་བ་ནི་བསྐྱེད་ཡལ་ག་གྲུས་པའི་
གནས་ཏེ་དེའི་བཀོད་བ་ལྷན་ཅིག་ཏུ་མཛེས་ཞེས་ཚོས་ཅན་བསྐྱེད་ཆུ་བ་དེ་དག་གི་
མཛེས་པའི་བྱང་ཚོས་སམ་ཡོན་ཏན་དེ་དག་དང་། ལུས་སྤྱོད་མའི་ལང་ཚོ་དང་སྒྲོ་གྲོས་
སོགས་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འབྲེགས་པའམ་མཉམ་དུ་གནས་པ་ལྟར་བརྗོད་བ་ལྟ་བུའོ། ། རྗོད་
བཟང་ཁང་ནི་བསྐྱེད་པའི་མིང་ཡིན། ༽

ཡང་ན། དཀར་ཕྱོགས་སྒྲོ་གཞོན་གསར་བའི་འཕེལ་ཆ་དང་། །

ནམ་དབྱེད་ཡངས་པའི་སྒྲོ་གྲོས་ལྷན་ཅིག་རྒྱས། །

གྲགས་པའི་སྤྲོ་བ་གསར་བའི་སྤྱད་བྱངས་དང་། །

བདུད་ཅིང་འོད་རྒྱས་ལྷན་ཅིག་ཀྱན་ཏུ་བྱུང། ། ཅེས་བ་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་པ་བྱ་བ་ཐ་དད་བ་ལྷན་ཅིག་བརྗོད་བ་ནི། བརྗོད་འདོད་ཀྱི་དངོས་སོ་གང་

ཡང་བྱང་བ་ཞིག་གི་བྱ་བ་དང་། དེ་དང་མཚུངས་པའི་དངོས་པོ་ཞིག་གི་བྱ་བ་ཐ་དད་པ་
དག་དུས་གཅིག་གསལ་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འབྱུང་བར་བརྟུན་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཟེལ། དཔེར་ན།

ཅ་བར། མགོན་པོ་རྣམས་ཀྱི་མེངས་པ་དང་། །

ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཉའི་དོག་པ་རྒྱས། །

དེ་དག་མཆི་མ་དང་མཉམ་དུ། །

མ་ལ་ཡ་ཡི་རྒྱུད་དག་འབབ། །

ཅེས་མགོན་པོ་བྱད་མེད་དང་བྲལ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཆགས་པའི་མེངས་པ་རྒྱས་པ་
དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ། ཤིང་ཏུ་ཉའི་དོག་པ་སྟེ་སྟེ་མ་རྣམས་རྒྱས་སོ། །བྲལ་བས་གདུང་བའི་
སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱིས་མཛར་བའི་སྤྱི་པོ་དེས་རང་གི་མཛའ་མོ་བྲན་པས་མཆི་མ་ཤོར་བ་
དང་མཉམ་དུ་སྟོ་སྟོགས་མ་ལ་ཡ་ཡི་རྒྱུད་འབབ། ཅེས་བྱ་བ་ཐ་དད་པ། རྒྱས་པ་དང་
འབབ་པ་སོགས་དུས་གཅིག་གསལ་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འབྱུང་བར་བརྟུན་པ་ལྟ་བུ་ཡིན།

(ག) སྤྱིན་ལེགས་དཀར་བའི་བཞིན་རས་ཀྱིས། །

འདོད་ལྷན་ཆགས་པ་འཕེལ་བ་དང་། །

ལྷན་ཅིག་ཁོ་བོའི་སྒོ་གྲོས་ཀྱང་། །

དབྱངས་ཅན་ལྟ་མོའི་དེན་ལས་རྒྱས། །

ཞེས་སྤྱིན་ལེགས་མའི་བཞིན་རས་དཀར་ཞིང་མཛེས་པས། འདོད་ལྷན་རྣམས་
ལ་ཆགས་པ་འཕེལ་བ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ། ཁོ་བོའི་སྒོ་གྲོས་ཀྱང་དབྱངས་ཅན་ལྟ་མོའི་
དེན་ལས་རྒྱས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ཐ་དད་པ་གཉིས་ལྷན་ཅིག་ཏུ་རྒྱས་པར་སྟོན་པ་ལྟ་བུ་ཡོད། །

(བ) གྱེ་མ་འབྱུང་འཁྲལས་ནད་ཀྱི་ཟུག་རྩ་དང་། །

ལྷན་ཅིག་རྩལ་ཆོག་ས་མདུད་པ་རྣམ་པར་རྒྱས། །

ལུས་ཀྱི་ཉམས་པ་ག་གཟེ་མདངས་ཆོག་ས་རྣམས་དང་། །

མོངས་པའི་ཁྲོག་ས་པོ་ཉིད་ནི་མཉམ་དུ་ཡལ། །

ཞེས་ལུས་ཀྱི་འབྲུང་བཞི་འཁྲུག་ས་པའི་ནད་ཀྱི་ཟུག་རྩ་རྒྱས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་
རྩ་རྩལ་པའི་ཆོག་ས་ཀྱི་མདུད་པ་རྒྱས་པ་སྟེ་རྒྱུ་ལག་གཡོ་འགྲུལ་བྱེད་མི་རྣམས་པ་
དང་། ཡང་ལུས་ཀྱི་གཟེ་མདངས་དང་མོངས་པའི་ཁྲོག་ས་པོ་(གཉིད་ཀྱི་མིང་)གཉིས་མཉམ་
དུ་ཡལ་བ་སྟེ། ཟུག་རྩའི་ནད་ཀྱིས་ལུས་ཀྱི་གཟེ་མདངས་ཉམས་པ་དང་གཉིད་མེད་པ་
སོགས་བྱ་བ་ཐ་དད་པ་རྣམས་ལྷན་ཅིག་རྩ་བྲུང་བ་སྟོན་པ་སྟེ་བྱུང་། །

ཡང་ན། ལུས་པའི་མངོས་སྤྱུག་མཐོང་བས་ཆགས་པ་དང་། །

ལྷན་ཅིག་འདོད་པའི་སྤྱ་ལོང་རྣམ་པར་གཡོ། །

བན་ཤེས་བག་ཡོད་དམ་པོའི་མདུད་རྒྱ་དང་། །

ལྷན་དུ་ངོ་ཆའི་སྤྱོད་པ་ཅི་ཡང་ཉམས། །ཞེས་པ་སྟེ་བྱུང་། །

གསུམ་པ་བྱ་བ་གཅིག་པའི་ལྷན་ཅིག་བརྗོད་པ་ནི། བརྗོད་འདོད་ཀྱི་དངོས་པོ་
ཁྱད་གཞི་ཐ་དད་པ་རྣམས་ཀྱི་བྱ་བ་གཅིག་ལྷན་དུ་ཆོག་ས་པའམ་སྤུན་མོང་གི་བྱ་བ་
སྟོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་གཅིག་རྩ་བ་སྤུས་ཏེ་བརྗོད་པ་ཞིག་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

ཅ་བར། ཁུ་བྱུག་སྒྲོག་ས་པའི་སྤྱལ་བཟང་དང་། །

ནགས་ཀྱི་རྒྱུང་དང་ནི་བཟང་དང་། །

དཔྱིད་ཉིད་སྤྱེ་པོའི་ཀྱན་དགའ་རྣམས། །

ལྷན་ཅིག་དག་རྩ་འཕེལ་བར་གྱུར། །

ཅེས་ཁུ་བྱུག་གིས་སྤྱད་སྤུན་པར་སྒྲོག་ས་པས། ཡིད་དུ་འོང་བའི་སྤྱལ་བཟང་

དང་། རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ནི་འི་བཟང་པོ་དང་ལྷན་པ་དང་། དབྱིད་ཀའི་དུས་ཀྱི་ཉིན་མོ་སྟེ་
ཁྱད་གཞི་ཐ་དད་པའི་དངོས་པོ་འདི་གསུམ་གྱིས་སྐྱེ་བོ་ཀྱན་དགའ་བ་འཕེལ་བར་
བྱེད་པའི་བྱ་བ་གཅིག་པོ་དེ་ཚོག་གཅིག་ལ་བསྐྱུས་ཏེ་དགའ་བ་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འཕེལ་
བར་བརྟེན་པ་ལྟ་བུའོ། །

(ག) རབ་དཀར་རྒྱ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་། །

རི་དྲགས་མིག་ཅན་མིག་གི་དཀྱུས། །

པད་མ་དཀར་པོའི་ཚུན་པོ་ཡིས། །

ལྷན་ཅིག་མིག་ལ་མཛེས་པ་སྟེར། །

ཞེས་རྒྱ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་། རི་དྲགས་ཀྱི་མིག་དཀྱུས་རིང་བ་དང་། པར་
དཀར་པོ་སྟེ་ཁྱད་གཞི་ཐ་དད་པའི་དངོས་པོ་འདི་གསུམ་གྱིས་སྐྱེས་བུའི་མིག་ལ་
མཛེས་པའི་དཔལ་སྟེར་བའི་བྱ་བ་ལྷན་ཅིག་ཏུ་སྟོན་པ་ལྟ་བུའོ། །

(བ) མིད་པའི་སྟོན་གྱིས་རབ་བསྐྱེད་སྟོ་བ་དང་། །

ཐར་བའི་ཡོན་ཏན་འཛན་པའི་དད་པ་དང་། །

དེའི་རྒྱ་དགེ་ལ་འདུན་པའི་བརྩོན་འགྲུས་ཏེ། །

གསུམ་པོ་འདི་ནི་ལྷན་ཅིག་འཕེལ་བར་གྱུར། །

ཅེས་འཁོར་བ་སྐྱུག་བསྐལ་གྱི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་སྟོན་མཚང་དུ་མ་མཐོང་བ་
ལས་སྟོ་བ་སྐྱེས་པ་སྟེ་མིད་པ་ལ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་དང་། ཐར་བ་མུང་འདས་ཀྱི་ཡོན་
ཏན་འཛན་པའི་དད་པ་དང་། ཐར་བ་འཕྱོར་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་དགེ་བའི་ལམ་ལ་འདུན་མཐུས་
མོས་པའི་བརྩོན་འགྲུས་ཏེ། གཞི་ཐ་དད་པའི་དངོས་པོ་འདི་གསུམ་གྱིས་བྱ་བ་ཐ་མི་

དད་པ་ཐར་བ་འཐོབ་བྱེད་ལྷན་ཅིག་ཏུ་སྟོན་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་ན། ཟིང་ཟིང་འདོད་པའི་དངོས་ལ་འདུན་པ་དང་། །

ངོམས་མེད་འཁོར་བའི་ཡུན་ཆོག་ས་དོན་གཉིར་དང་། །

བནག་དཀའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཆེར་བསྐྱེད་ལས་ཀྱི་ལམ། །

འདི་གསུམ་ལྷན་ཅིག་འགྲན་བཞིན་འཕེལ་བར་གྱུར། །ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

མོ་གཉིས་པ། ཡོངས་བཟུངས་ཀྱི་རྒྱན་བཤད་པ།

༥ ཡོངས་བཟུངས་ཀྱི་རྒྱན་ལ། མཆན་ཉིད་དང་། དཔེར་བཞིན་གཉིས་ལས།
དང་བོ་ནི། རྩ་བ་ལས།

ཡོན་ཏན་ལས་རྣམས་ལྷན་ཅིག་གི།

ཞེས་ལྷན་ཅིག་བཞིན་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་མཐུག་ཏུ།

དོན་རྣམས་བསྐྱེད་པ་གང་ཡིན་པ།

ཡོངས་བཟུངས་ཡིན་ཏེ་དེ་དག་དཔེར། །

ཞེས་བཞིན་འདོད་ཀྱི་དངོས་པོ་གང་ཡང་རུང་བའི་ཡོན་ཏན་དང་བྱ་བ་ལ་
སོགས་པ་རྣམས་པན་ཚུན་བསྐྱེད་བའོ། །བཟུངས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བཞིན་པ་ལ་ཡོངས་
བཟུངས་ཞེས་ཟེར། གཉིས་པ་ནི་རྩ་བ་ལས།

ས་སྤྱོད་རྣམས་ལ་མཆོན་བསྐྱུན་པ། །

སྟེར་བྱིར་ཁྱོད་ཀྱི་ལག་པ་ཡིས། །

དེ་དག་གྲགས་པ་ཀྱི་མུད་དཀར། །

ཡུན་རིང་དག་ཏུ་སྤྱབ་པ་འཕྲོགས། །

ཞེས་དག་ཆེད་གྱུར་པའི་རྒྱལ་པོ་རྣམས་ལ། དཔལ་པོ་ཁྱོད་གི་མཆོན་གྱིས་
 བསྐྱུན་པས་དག་ཆེ་ལ་འཆི་བ་སྟེར་བར་བྱེད་པ་ནི་དཔལ་པོ་ཁྱོད་གི་ལག་པ་ཡིན་ལ།
 དག་ཆེའི་རྒྱལ་པོ་དེ་དག་གི་སྟུན་གྲགས་ཀྱི་སྤྱད་དཀར་པོ་དུས་ལྷན་རིང་བོར་
 བསྐྱུབས་ཤིང་། བསལས་པ་དེ་དཔལ་པོ་ཁྱོད་གི་ལག་པས་ཚུར་འཕྲོགས་སོ། །ཞེས་
 མཆོན་གྱིས་བསྐྱུན་པ་བྱ་བ་དང་། སྟུན་གྲགས་ཡོན་ཏན་ཏེ། དག་ཆེ་ལ་མཆོན་གྱིས་
 བར་བསྐྱུན་པས་གྲགས་པ་ཚུར་ལ་འཕྲོགས་པ་བསྐྱོལ་ནས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན།
 གཞན་ཡང་། རིན་པོང་པར་འཇལ་ནས་དངོས་པོ་ཚུར་ཐོབ་པར་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་ཡང་།
 ཡོན་ཏན་དང་བྱ་བ་པན་ཚུན་བསྐྱོལ་བའམ་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་ན་ཡོངས་
 བརྗོད་ཀྱི་རྒྱུ་ཞེས་བརྗོད་ཆོག་གོ།

- (ག) ཆོ་ལུན་ཐོན་མིས་རིན་ཆེན་ཀུན་ནས། །
- སྤྲུམ་ཁས་ལེགས་བྱིན་རེ་བ་ཡོངས་བསྐྱངས་པས། །
- བད་སྟོད་རིག་པའི་ཆོགས་གྱིས་སྤྲོད་ཀྱི། །
- མི་དམན་ཆོ་བྱོས་མཆོག་དེ་རྣམ་པར་གང་། །

ཞེས་ཆོ་བྱོས་དང་ལུན་པའི་སྟོབ་དཔོན་ཐོན་མིས་རིན་པོ་ཆེ་ཀུན་ནས་ཀམ་རམ་
 གམེར་གྱི་པ་ལྟའི་རིགས་ཤིག་ཀྱི་གར་གྱི་མཁས་པ་བྲམ་ཟེ་ལེགས་བྱིན་ཀྱི་ཀར་ཡང་ཟེར་ཏེ་ལ་
 ལུལ་བས་སྤྲུགས་མཉེས་པར་བྱས་པའམ་རེ་བ་ཡོངས་སུ་བསྐྱངས་ཏེ་སྟོབ་དཔོན་དེ་
 ལ་བརྟེན་ནས་འཕགས་ལུལ་གྱི་བད་སྟོད་རིག་པའི་གཞུང་མཐའ་དག་ལ་ལེགས་པར་
 བསྐྱུབས་པས་ཤེས་བྱའི་གནས་ཀྱན་ལ་འཇུག་པ་མི་དམན་པའི་ཆོ་བྱོས་མཆོག་དེ་
 རྣམ་པར་གང་ཞེས་ཐོན་མིས་རིན་པོ་ཆེ་གམེར་ལ་སོགས་པ་པར་ལུལ་ཏེ་ཚུར་བད་
 སྟོད་སོགས་རིག་པའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པ་སྟེ། བྱ་བ་དང་ཡོན་ཏན་པན་ཚུན་བསྐྱོལ་བའམ་

བརྗོད་སྤྱི་བཞུགས་པ་བརྗོད་སྤྱི་བཞུགས་པ།

(བ) སྤྱི་བཞུགས་གཞིགས་མཐོན་ཁྱོད་ཀྱིས་འགྲོ་བ་རྣམས།

ཕན་དང་བདེ་བའི་དངོས་པོ་ཀྱན་བསྐྱེད་ནས།

དེ་དག་ཀྱན་གྱི་ཡིད་ཀྱི་དབང་བོ་ནི།

སྤྱི་བཞུགས་པ་བརྗོད་སྤྱི་བཞུགས་པ།

ཞེས་སྤྱི་བཞུགས་གཞིགས་དབང་ཁྱོད་ཀྱིས་འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་ཕན་བདེ་ལེགས་
ཆོག་ཀྱི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་ནས། འགྲོ་བ་དེ་དག་ཀྱན་གྱི་ཡིད་དབང་སྤྱི་
ཐམས་ཀྱི་བརྗོད་སྤྱི་བཞུགས་པ་བརྗོད་སྤྱི་བཞུགས་པ། ཕན་བདེ་ལེགས་ཀྱི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱན་
ལ་ཕན་བསྐྱེད་བདེ་བ། སྤྱི་བཞུགས་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་བརྗོད་སྤྱི་བཞུགས་པ་བརྗོད་སྤྱི་བཞུགས་པ།
འགྲོ་བ་ལ་ཕན་བདེ་ལེགས་ཀྱི་དངོས་པོ་གཉིས་ཕན་ཚུན་བསྐྱེད་ནས་བརྗོད་སྤྱི་བཞུགས་
པ། འདིར་ཐམས་ཅད་འགྲོ་བ་ལ་ཕན་བདེ་ལེགས་ཀྱི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་

ཡང་ན། སྤྱི་བཞུགས་ཐང་མར་བཞུགས་པ་བརྗོད་སྤྱི་བཞུགས་པ།

དེགས་པ་ལེགས་ཀྱི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་

མཐའ་དག་སྤྱི་བཞུགས་པ་བརྗོད་སྤྱི་བཞུགས་པ།

ཐམས་ཅད་སྤྱི་བཞུགས་པ་བརྗོད་སྤྱི་བཞུགས་པ།

མོ་གསུམ་པ། ཤེས་བརྗོད་ཀྱི་རྒྱན་བཤད་པ།

༥ ཤེས་བརྗོད་ཀྱི་རྒྱན་ལ་མཚན་ཉིད་དང་། དཔེར་བརྗོད་གཉིས་ལས། དང་བོ་ནི།

ཅ་བ་ལས། མངོན་པར་འདོད་པའི་དངོས་སོ་ལ། །

སྟོན་པ་ཤེས་བཟོད་ཅེས་བྱ་དཔེ། །

ཞེས་རང་གཞན་གྱི་འདོད་པའི་དོན་གང་ཡིན་པ་དེ་བསྐྱར་བཤམ། བདེ་སྐྱབ་ཏུ་
འགྲུབ་ཕྱིར་བར་ཆད་སོགས་མེད་པར་སྟོན་པ་སྟེ་ཤེས་པར་བཟོད་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཤེས་
བཟོད་ཀྱི་རྒྱན་ཟེད། གཉིས་པ་ནི།

ཅ་བ་ལས། ངག་ཡིད་སྟོད་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི། །

སྣང་བ་དམ་པས་ཁྱོད་ལ་སྤངས། །

ཞེས་ངག་གི་བཟོད་པ་དང་། ཡིད་ཀྱི་བསམ་པའི་སྟོད་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་དགེ་
ལེགས་ཀྱི་སྣང་བ་དམ་པས་ཁྱོད་སྤངས་ཤིག་ཅེས་འགྲུབ་རྒྱུའི་དོན་ལ་སྟོན་པ་དང་།
གཞན་ཡང་བྱུང་བའི་ཀྱི་འབྲས་བུ་རང་དང་གཞན་ལ་སྟོན་པའི་ཕྱིར་དུ་སྟོན་པ་སོགས་
མང་ལ། མཐར་རྒྱལ་བ་ལྟ་བུའི་ཤེས་བཟོད་ཀྱི་ཆོག་ཡོད་པ་ཞིག་དགོས་སོ། །

(ག) ངག་གི་འདོད་པ་འབད་མེད་ཏུ། །

འཛོལ་བའི་དབྱངས་ཅན་ལྟ་མོ་དེས། །

སྟོ་གྲོས་རྒྱས་པའི་དངོས་བྱུང་གྲུ། །

སྟོལ་བའི་བཟ་ཤེས་དགའ་སྟོན་ཤོག། །

ཅེས་ངག་གི་དངོས་བྱུང་འབད་མེད་ཏུ་སྟོལ་བའི་དབྱངས་ཅན་ལྟ་མོ་དེས་
བདག་ལ་རིག་པའི་གནས་ཀྱན་དང་ལྟག་པར་སྟོན་པ་ལ་སོགས་པའི་གཞུང་ཁྱུགས་
མཐའ་དག་སྟོ་བ་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པའི་སྟོ་གྲོས་ཀྱི་སྣང་བ་རྒྱས་པའི་དངོས་བྱུང་
ཐམས་ཅད་བདེ་སྐྱབ་ཏུ་སྟོལ་བའི་བཟ་ཤེས་པའི་དགའ་སྟོན་རྒྱལ་བར་ཤོག་ཅེས་རང་
གི་རེ་བའི་དོན་འགྲུབ་པ་ལ་སྟོན་པ་དང་ཤེས་པར་བཟོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

(བ) སྤྱོད་བསམ་བཞི་དེ་པའི་ཡུལ་འདས་ཟུང་འབྲུག་གི།

ཡེ་ཤེས་རང་ག་ཟུགས་ངེས་པ་ལྟ་ལྟོན་ཡང་། །

ངེས་མེད་འགྲོ་བའི་སྤྱང་རྩོད་དེ་སྟེད་སྤྱུལ། །

རྩེས་འཛིན་རྒྱལ་བ་རྒྱ་མཚོས་ཁྱོད་ལ་སྤྱངས། །

ཞེས་ངག་གི་སྤྱུལ་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་བཞི་དེ་པར་མི་ལུས་ཤིང་རྟོག་པས་ངེ་བཞིན་
བསམ་དུ་མེད་པ། མོ་མོ་རང་གི་ངེ་ག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ངེས་པ་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་བཞི་དེ་
པའི་ཡུལ་ལས་འདས་པ་བདེན་གཉིས་དབྱེར་མེད་ཟུང་དུ་འབྲུག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་
ག་ཟུགས་ངེས་པ་ལྟ་ལྟོན་གྱི་མོངས་སྤྱོད་རྟོགས་པའི་སྤྱོད་པ་དུལ་བའི་དོན་དུ་འགྲོ་བ་
རྣམས་ཀྱི་སྤྱང་རྩོད་རགས་པ་སྤྱུལ་བའི་སྤྱར་སྤྱུལ་ཏེ་ངེས་སུ་མ་ཆད་པའི་ལུས་ཅན་
མཐའ་དག་རྩེས་སུ་འཛིན་པའི་རྒྱལ་བ་རྒྱ་མཚོས། ཁྱོད་ལ་དུས་དང་རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་དུ་སྤྱངས་ཤིག་ཅེས་འབྲུག་རྒྱུའི་དོན་ལ་སྟོན་པ་ལྟ་བུའོ། །ངེས་པ་ལྟ་ལྟོན་ཞེས་
པའི་ངེས་པ་ལྟ་ནི། གནས་ངེས་པ་འོག་མིན་ཁོ་ནར་བཞུགས་པ། ཚོས་ངེས་པ་ཐེག་པ་
ཆེན་པོའི་ཚོས་འབའ་ཞིག་གསུངས་པ། འཁོར་ངེས་པ་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ག་
སྟག་གིས་བསྐྱོར་བ། སྤྱོད་ངེས་པ་མཚན་དཔེ་གསལ་རྟོགས་ཀྱིས་སྤྱུས་པ། དུས་ངེས་པ་
འཁོར་བ་ངེ་སྟེད་མ་སྟེད་གི་བར་བཞུགས་པ་སྟེ་ལུའོ། །

ཡང་ན། གནག་སྤྱུལ་རལ་བའི་ལན་བྱ་རབ་འབྱང་བའི། །

ཡིད་འོང་བཞིན་མཛེས་སྒྲིག་པའི་ཉམས་འཆང་མ། །

སྟོན་ལེགས་བྱེ་བའི་སྟེམས་འཕྲོག་མཚོ་བྱང་ལྟས། །

འཛིགས་མེད་སྤྱོད་པའི་ཤེས་པ་འབྲུག་དུ་སྤྱུབས། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

དེ་ལྟར་འཕགས་ཡུལ་གྱི་སྟོབ་དཔོན་སྤྱོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཞད་པའི་རྩེས་འགྲོ་

མེད་པའི་རྒྱན་དང་། ཐེ་ཆོམ་གྱི་རྒྱན་སོགས་ཀྱང་དོན་རྒྱན་སོ་ལྟ་འདྲིའི་ནང་དུ་མ་
འདུས་པ་མེད་པས་སྦྱིར་དོན་རྒྱན་ལ་ཡོངས་གྲགས་སུ་སོ་ལྟར་དབྱེ་ན་ཡང་བརྗོད་
བྱའི་དོན་ཐ་དད་པ་ལ་བསྟོས་ནས་རྗོད་བྱེད་གྱི་ཆོག་གི་ཉམས་འགྱུར་མི་འདྲ་བའི་སྟུང་
ཆོག་གི་འགྱུར་བ་ཐ་དད་དུ་དབྱེ་བའི་རྒྱན་ལ་དོན་རྒྱན་སྟུང་མ་སོ་གསུམ་འདྲི་གཙོ་པོ་
ཡིན་ཞིང་། དོན་ཀྱང་རྒྱན་གྱི་མ་རབ་སྤེལ་ནི་སྟོན་མའི་རྒྱན་སོ་གསུམ་འདྲིའི་ནང་གི་
རྒྱན་མི་འདྲ་བ་འགའ་རེ་མཉམ་དུ་བསྐྱེད་པ་སྟེ། སྤེལ་མར་སྦྱོར་བ་དང་། དགོངས་པ་
ཅན་ནི་སྟུང་དག་མཁན་པོ་རང་གི་ཀྱན་སྦྱོར་གི་བསམ་པ་ཁྱད་པར་ཅན་བརྗོད་པ་ཡིན་
པས་རྒྱན་སྦྱིའི་ཁྱབ་བྱེད་དུ་འགྱུར་བས་ན་རྒྱན་གྱི་མ་འདྲི་གཉིས་རྒྱན་སྟུང་མ་རྣམས་
དང་མི་འབྲེལ་བར་རང་སྦྱེད་མེད་པའི་རྒྱན་ཞིག་མ་ཡིན་པས། མཆོམས་འདྲིར་ཉེས་
པར་བརྗོད་པའི་རྒྱན་གྱིས་མཐུག་བསྐྱེད་ནས་དོན་རྒྱན་ལྷག་མ་གཉིས་ཟུར་དུ་བཞག་
པ་ཡིན་ཞེས་གསུང་རྒྱན་ལས་བྱུང་ངོ་། །

སོ་བཞི་བ། རབ་སྤེལ་གྱི་རྒྱན་བཞད་བ།

ད་ནི་༼དོན་རྒྱན་སོ་ལྟའི་༽རྒྱན་གྱི་མ་གཉིས་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། ལེ་ལུ་གཉིས་པའི་དོན་
རྒྱན་ལ་བརྗོད་བྱའི་སྟོན་ནས་རྣམ་གྲངས་སོ་ལྟར་བསྐྱེད་པའི་སོ་བཞི་བ་རབ་སྤེལ་གྱི་
རྒྱན་ལ། མཆོམ་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

ཅ་བ་ལས། ཐ་དད་རྒྱན་རྣམས་བསྐྱེད་པ་ནི། །

སྤེལ་མ་དག་ཏུ་བརྗོད་པ་སྟེ། །

ཞེས་གོང་དུ་བཞག་པའི་མཆོམ་ཉིད་ཐ་དད་པའི་རྒྱན་གསུམ་ཡན་ཆད་
བསྐྱེད་ཏེ་སྦྱོར་བ་གཅིག་ལ་གནས་པ་དེ་ལ་སྤེལ་མར་གནས་པ་སྟེ་རབ་སྤེལ་གྱི་

རྒྱན་ཞེས་ཟེད། འདི་ལ་འབྲུག་སྤྱེལ་གྱིས་རྒྱན་གཉིས་ཙམ་བསྤེལ་གྱང་རབ་སྤེལ་ཏུ་
འགྲོ་བར་བཤད་པ་མི་ལེགས་ཏེ། རྒྱན་གཉིས་ཙམ་བསྤེལ་བ་རབ་སྤེལ་གྱི་རྒྱན་ཏུ་
འདོད་ན་དཔེ་རྒྱན་སྤྲ་མ་རྣམས་ལས་སྦྱར་བའི་གཟུགས་ཙན་དང་། སྦྱར་བའི་དཔེ་
སོགས་གྱང་བསྤེལ་བ་གཉིས་ཙམ་ཡོད་པས་དེ་ཐམས་ཅད་རབ་སྤེལ་གྱི་རྒྱན་ཏུ་
འགྱུར་འགྲོ་བས་ཏ་ཅང་ཐལ་ཆེ་བར་མ་ཟད། ཅ་བར་ཡང་། རྒྱན་རྣམས་ཞེས་མང་
ཆོག་སྤྱུས་པས་རྒྱན་གཉིས་ཙམ་བསྤེལ་བ་ནི་སྤེལ་བ་ཙམ་ཡིན་གྱང་། རབ་ཏུ་སྤེལ་
བའི་རྒྱན་ཏུ་མི་འགྱུར་བས། རབ་སྤེལ་གྱི་རྒྱན་ལ་རྒྱན་མི་འདྲ་བ་གསུམ་ཡན་ཆད་
བསྤེལ་བའི་སྤེལ་བ་ཙན་ཞིག་དགོས་སོ། །

གཉིས་བ་འདི་ལ་དབྱེ་ན་ཅ་བ་ལས།

ཡན་ལག་ཡན་ལག་ཙན་དངོས་ཀྱི། །

སྐབས་དང་ཐམས་ཅད་སྟོབས་མཚུངས་ཉིད། །

ཅེས་གཅིག་ལ་གཅིག་བརྟེན་གྱི་རབ་སྤེལ་དང་། སྟོབས་མཚུངས་རབ་སྤེལ་
གཉིས་ལས།

དང་པོ་ནི་ཡན་ལག་ཙན་ནམ་བསྐྱབ་བྱའི་དངོས་པོ་སྤར་བཞོད་ནས་དེ་ཉིད་
སྐྱབ་བྱེད་དམ་ཡན་ལག་གི་དངོས་པོ་རྗེས་སུ་བཞོད་དེ་དེ་གཉིས་རང་དབང་ཙན་མ་
ཡིན་པར་ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ཙན་གྱི་དངོས་པོར་འབྲེལ་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་
བསྤེལ་བྱ་སྤྲ་མའི་རྒྱན་གང་ཡིན་རྣམས་པན་ཚུན་གཅིག་ལ་གཅིག་བསྟོས་དགོས་པ་
ཞིག་ལ་ཟེད། དཔེར་ན།

ཅ་བར། མཛེས་མ་ཁྲོད་ཀྱི་བཞིན་གྱི་དཔལ། །

པད་མ་དག་གིས་འགོག་པར་བྱེད། །

མཛོད་དང་ཡུ་བ་ཕུན་ཚོགས་པ། །

འདི་ལ་བྱ་དཀའ་ཅི་ཞིག་ཡོད། །

ཅེས་ཀྱང་བ་དང་བོ་གཉིས་ཀྱིས་བཛོད་བྱ་མཛེས་མ་ཁྱོད་ཀྱི་ཡན་ལག་བཞིན་
 གྱི་དཔལ་མཛེས་བ་དེ་ཡན་ལག་ཅན་བད་མ་དག་གིས་འགོག་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་
 བའི་ཤུགས་ལས་དཔེ་ཅན་མཛེས་མའི་བཞིན་དང་དཔེ་བད་མ་མཚུངས་བ་གསལ་
 བར་བྱེད་པས་ན་ཀྱང་བ་དང་བོ་འདི་གཉིས་དཔེ་རྒྱན་དང་། ཡང་དེའི་སྐྱབ་བྱེད་མཛོད་
 ཅེས་བད་མ་དེ་ལ་ཟེའུ་འབྲུ་དང་ལྷག་མའི་ཡུ་བ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་བ་ཡོད་པས། བད་
 མ་དེ་མཛེས་མའི་གདོང་ལ་འགྲན་རྒྱས་པར་བཛོད་པས་དོན་གཞན་བཀོད་པའི་རྒྱན་
 དང་། མཛེས་མའི་གདོང་འདི་ལ་བད་མས་འགྲན་རྒྱས་བ་ལ་བྱ་བ་དཀའ་བ་ཅི་ཞིག་
 ཡོད་དེ་མེད་དོ་ཞེས་བད་མ་ལ་ཟོལ་གྱིས་བསྟོད་བ་སྟེ། ཟོལ་བསྟོད་ཀྱི་རྒྱན་དང་བཅས་
 རྒྱན་གསུམ་བོ་འདི་གཅིག་ལ་གཅིག་བརྟེན་པའི་སྟོན་ས་བཛོད་བ་ལྟ་བུའོ། །འདིའི་
 ཡན་ལག་ཅན་མཛེས་མ་བསྐྱབ་བྱ་དང་དེའི་ཡན་ལག་གདོང་སྐྱབ་བྱེད་དེ། ལུས་སྤྲ་མ་
 མཛེས་པར་སྐྱབ་བ་དང་། ཡང་ཡན་ལག་ཅན་བད་མ་བསྐྱབ་བྱ་དང་དེའི་ཡན་ལག་
 ཟེའུ་འབྲུ་སོགས་མཛེས་པར་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་པས་ན། དོན་ཏུ་སྐྱབ་བྱེད་ཕྱི་མ་དེས་སྐྱབ་
 བྱེད་སྤྲ་མ་འགོག་པར་བྱེད་ཅིང་། བད་མའི་མཛེས་བ་འདི་ལུས་སྤྲ་མའི་གདོང་གི་
 མཛེས་བ་ལ་འགྲན་པའི་རྒྱས་བ་ཡོད་པར་བཛོད་ནས་བད་མ་ལ་ཟོལ་གྱིས་བསྟོད་པར་
 སོང་བའི་དོན་ཏུ་བཀལ་བ་འདི་ནི་སྟོན་འགྲོ་ལོ་རྩ་བ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གསུང་རྒྱན། ལྷ་བ་
 ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱི་བཞེད་དགོངས་ཁོ་ནར་གནས་ཤིང་། གཞན་བོད་མཁས་དང་སི་རུའི་
 རྗེས་འབྲང་བ་རྣམས་ཀྱིས་མཛེས་མ་དང་དེའི་གདོང་ཡན་ལག་ཅན་དང་ཡན་ལག་ཏུ་
 མི་འཛོག་པར། ཀྱང་བ་དང་བོ་གཉིས་བསྐྱབ་བྱ་ཡན་ལག་ཅན་རྣམས་པན་འདོགས་

བ་ལ་སྤེལ་མའི་རྒྱན་ཞེས་རྒྱན་འདི་ལ་རང་བཞིན་བརྗོད་པ་དང་འཁྱོག་བརྗོད་གཉིས་
བསྐྱེས་དགོས་པར་བཤད་ཀྱང་། རྒྱན་འདིའི་དཔེར་བརྗོད་དུ་རང་བཞིན་བརྗོད་པ་མ་
གྲུབ་ཅིང་རྒྱན་སྤྲུལ་དཔེ་གཟུགས་དང་སྦྱར་དཔེ་སོགས་ནི་རྒྱན་ཐ་དད་པ་གཉིས་
བསྐྱེས་བཤམ་སྤེལ་བ་ཅན་ཡིན་ཅུང་། དེ་ཅམ་ལ་རབ་སྤེལ་གྱི་དོན་མ་ཆང་བས། རྒྱན་
འདི་ལ་རྒྱན་གསུམ་མ་མཐའ་སྤེལ་མར་གནས་པར་མ་ཟད། སྤེལ་ཚུལ་ལའང་དག་དོན་
རྣམས་ཕན་ཚུན་ལ་བསྟོས་པ་ཅན་དང་། ཡང་ན་ཕན་ཚུན་ལ་བསྟོས་པ་མེད་པར་ཐམས་
ཅད་སྟོབས་མཚུངས་སུ་བྱས་ནས་སྤེལ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་གང་ཅུང་ཞིག་དགོས་སོ། །

(ག) དབྱངས་ཅན་མངོས་སྐྱ་རྒྱ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ནི།

ཉི་འོད་ཀྱིས་འབྱུང་གངས་རིའི་མདངས་ལ་འབྱུག།

དེ་ལ་ཐག་དོག་དཔལ་མོ་ལྷ་ཡུལ་དུ།

ཐོས་པས་རྒྱན་གྱི་མེ་ཉོག་འཇུ་མ་ཞིང་དགོད། །

ཅེས་ཀྱང་བ་དང་ཐོ་གཟུགས་རྒྱན་དང་གཉིས་པ་དཔེ་རྒྱན། ལྷ་མོའི་སྐུའི་གཟེ་
མདངས་ལ་ཐག་དོག་པའི་དཔལ་མོ་ལྷ་ཡུལ་དུ་ཐོས་པ་རབ་བཏགས་ཀྱི་རྒྱན་དང་། རྒྱན་
གྱི་མེ་ཉོག་འཇུ་མ་ཞིང་མོད་ཅེས་པ་གཟུགས་རྒྱན་ཏེ། དབྱངས་ཅན་མའི་སྐྱ་ཡན་ལག་
ཅན་དང་། དེའི་ཡན་ལག་གཟེ་བརྗོད་དང་། དེ་ལ་ཐག་དོག་པའི་དཔལ་མོ་ཡན་ལག་ཅན་
དང་དེའི་རྒྱན་སོགས་ཡན་ལག་སྟེ་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་བསྐྱེ་བྱའི་རྒྱན་དེ་དག་ཕན་
ཚུན་གཅིག་ལ་གཅིག་བརྟེན་བཤམ་སྤེལ་མར་བརྗོད་པ་ལྷ་བུ་ཡིན།

(བ) བད་མ་གཞོན་ཅུའི་དཔལ་འཁྱོག་དབྱངས་ཅན་ལྷའི།

བཞིན་རས་མ་བྲིས་མཆན་དཔེའི་རི་མོ་ཅན། །

འངས་མཉེན་བྱག་སོར་འདབ་སྟོང་བསྟོད་བའི་ཅེད། །

སྟན་འཛེབས་རྒྱད་མངས་བདུང་བའི་ཅེད་འཛོལ་ཡིས། །

རྒྱས་པར་བྱས་སོ་ཐོགས་མེད་སྟོ་གོས་མཆོག། །

ཅེས་པའི་རྟེན་བུ་དང་པོ་དཔེ་རྒྱ། གཉིས་པ་གཟུགས་རྒྱ། གསུམ་པ་རང་
བཞིན་བརྟུང་བ། བཞི་བ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན། གཞན་ཡང་སྟན་ངག་སྟེ་དོན་ལས།

བད་དཀར་མདངས་ལ་འཁུ་བའི་སྟེང་རྩས་ཀྱིས། །

མཐུན་པར་བྱས་སོ་མི་རིགས་བསམ་པའི་སྟངས། །

ནས་ཡང་མཛེས་བཤེས་འགྱུར་མེད་མཐུན་སྟེལ་ངང། །

བདེ་སྟོད་དཔལ་ལ་བསྐྱལ་བརྒྱར་རོལ་བར་སྟོན། །

ཞེས་རྟེན་བུ་དང་པོ་དཔེ་རྒྱ་དང་། མཐུན་པར་བྱས་སོ་ཞེས་གསལ་བྱེད་ཀྱི་
རྒྱ། བསམ་པའི་སྟངས་གཟུགས་རྒྱ། རྟེན་བུ་གསུམ་པ་རང་བཞིན་བརྟུང་བའི་རྒྱ།
རྟེན་བུ་བཞི་བ་ཤེས་བརྟུང་ཀྱི་རྒྱ་ཉེ་རྒྱ་ལྟ་དང་། བསྐྱལ་བྱ་སྐྱལ་བྱེད་བན་ཚུན་ལ་
བསྟོས་པ་སྟེ་སྟེལ་མར་བརྟུང་བ་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་པ་སྟོབས་མཚུངས་རབ་སྟེལ་ནི། རྟོགས་སྒྲ་བར་དགོངས་ནས་གཞུང་
འདིའི་རྩ་བར་དཔེར་བརྟུང་བྱུང་མ་མཛད་ཀྱང་། རྒྱ་འདིའི་རོ་བོ་ནི། རྒྱ་སྒྲ་མ་ལྟར།
བསྟེ་བྱའམ་སྟེལ་བྱའི་རྒྱ་རྣམས་བན་ཚུན་གཅིག་ལ་གཅིག་བསྟོས་པ་ཅན་མ་ཡིན་
པར། ཆོག་རྟེན་སོ་སོས་དོན་རེ་རེ་སྟོན་པས། བན་ཚུན་ལ་བསྟོས་པ་མེད་པར། སྟེལ་
བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་རང་དབང་སྟོབས་མཚུངས་སུ་གནས་པར་སྟོན་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་ཟེད།

(ག) གངས་རིའི་སྟན་རྒྱ་དབངས་ཅན་ཞེས། །

སྟན་རྒྱར་སྟན་ལ་འགྲོ་ལ་གཡོ། །

བྱེད་པོས་ནམ་མཁའ་བཞུགས་པའི་ཆུ། །

དབུ་སྒྲིམ་འདི་ལ་བྱུགས་སམ་སྒྲིམ། །

ཞེས་པའི་རྒྱུ་བ་དང་པོ་དཔེ་རྒྱུ་དང་། གཉིས་པ་གཟུགས་རྒྱུ། བྱེ་མ་
གཉིས་རབ་བཏགས་ཏེ་རྒྱུ་གསུམ་པོ་འདི་པན་ཚུན་ལ་བསྒྲིམ་པ་མེད་པར་རང་
དབང་སྒྲོབས་མཚུངས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་ཡུལ་གཅིག་ལ་བསྒྲོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

(བ) ཞེ་བའི་དབྱེདས་ལས་དྲག་པོར་ཁྲོས་པའི་སྒྲུ། །

རལ་བའི་ནགས་སུ་རིགས་ལྡེའི་སངས་རྒྱལ་ལྟ། །

ཐོད་སྒྲིམ་ཐོལ་གྱིས་མ་ཐོས་པར་འདུས་པ། །

དཔལ་གྱིས་མགོན་པོས་དྲག་བགེགས་ལྷན་ཅིག་བྱུལ། །

ཞེས་པའི་རྒྱུ་བ་དང་པོ་རང་བཞིན་བརྗོད་པའི་རྒྱུ། རལ་བའི་ནགས་ཞེས་པ་
གཟུགས་རྒྱུ། རིགས་ལྡེའི་ཞེས་རྒྱུ་དང་གཉིས་སྒྲིད་པ་ཅན། རྒྱུ་བ་བཞི་བ་
ལྷན་ཅིག་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་བྱ་བ་པར་དང་། ཡང་རྒྱུ་བ་གཉིས་པ་དེ་རབ་བཏགས་སུ་
གསུངས་པའང་ཡོད། རྒྱུ་འདི་ནི་པན་ཚུན་བསྒྲིམ་པ་མེད་པར་རང་དབང་རང་སྒྲོབས་
ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཡུལ་དེ་ལ་བསྒྲོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་ན། ཁྲོད་སྒྲུ་ཆུ་ལེལ་དཀྱིལ་འཁོར་ཀྱན་ནས་མཛེས། །

དྲུག་བཅུའི་ཡན་ལག་ཚང་བའི་གསུང་སྒྲན་བརྗོད། །

མཁུན་རབ་རྒྱ་མཚོའི་འཛིང་ལྟར་ཟབ་པའི་བྱུགས། །

སྒྲུ་མཁས་ཡོངས་ཀྱི་བཞེས་གཉེན་གང་དེས་སྒྲོངས། །

ཞེས་པའི་རྒྱུ་བ་དང་པོ་གཟུགས་རྒྱུ། གསུམ་པ་དཔེ་རྒྱུ། གཉིས་པ་དང་།

བཞི་བ་རང་བཞིན་བརྟུན་པའི་རྒྱན་ཏེ་རྒྱན་གསུམ་པོ་ཕན་ཚུན་ལ་བསྐྱོས་པ་མེད་པར་
 ཆོག་ཀྱང་རེ་རེ་ནས་དོན་རེ་སྟོན་པ་སྟེ་རང་དབང་སྟོབས་མཚུངས་སུ་གནས་པའི་སྟོ་
 ནས་རྒྱན་ནམས་སྟེལ་མར་བརྟུན་པ་ལྟ་བུའོ། །

སྦྱིར་སྦྱོན་ངག་གི་ཆོག་བརྟུན་པལ་ཆེར་རབ་སྟེལ་གྱི་རྒྱན་ལས་བྱས་པ་མང་
 ཞིང་དེ་ཡང་ཆོག་སྦྱོར་ཏེ་ཅང་མཛེས་ཤིང་བརྟུན་ཆགས་པ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བས།
 སྦྱོན་ངག་གི་ལམ་ནས་བརྟུན་བྱའི་ཡུལ་གང་ལ་བསྟོན་པ་དང་སྦྱང་པ་སོགས་སྦྱིར་
 བཏང་གི་སྦྱོན་ཆོག་ལྟ་བུ་འབྲི་སྐབས། ཆོག་ཀྱང་གཅིག་ལ་རྒྱན་གཅིག་བྱ་དགོས་
 པའི་ངེས་བཟུང་མེད་པས། གཙོ་བོར་ཆོག་སྦྱོར་ཅི་མཛེས་དང་ཅི་སྦྱོན་ལ་གཞིགས་
 ནས་རྒྱན་སྒྲ་ཆོགས་གང་བདེར་སྦྱར་ཆོག་ནའང་སྦྱོན་ངག་གི་སྦྱོན་དང་བལ་ཞིང་
 སྦྱོར་ཚུལ་ལ་མཁས་དགོས་སོ། །འོན་ཀྱང་། སྦྱོན་ངག་གི་རྒྱན་སོ་སོའི་དཔེ་བརྟུན་
 འབྲི་སྐབས་དཔེ་བརྟུན་རང་རང་གི་ལོ་ལོ་ལ་དེ་རྒྱན་རང་རང་གི་རོ་བོ་ཁོ་ནར་གནས་
 དགོས་པ་ལས་ཕན་ཚུན་འདྲེས་ན། རྒྱན་སོ་སོའི་དཔེ་བརྟུན་འབྲུགས་པས་རང་རང་
 གི་རྒྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཉམས་མི་འོང་ཞིང་། རྒྱན་རང་རང་གི་དཔེ་བརྟུན་དུའང་མི་
 འགྲོ་བས། དཔེ་བརྟུན་འཛོག་སྐབས་དམིགས་བསལ་ཅན་མ་གཏོགས་རྒྱན་སོ་སོ་
 མ་བསྟེས་པར་རྒྱན་རང་རང་གི་མཚན་ཉིད་དེ་ལྷན་གྱི་རང་སྦྱེར་བའི་དཔེ་བརྟུན་
 ཅིག་ཏུ་ངེས་པར་འགྲོ་དགོས་སོ། །

མོ་ལྷ་བ། དཀོངས་པ་ཅན་གྱི་རྒྱན་བཤད་པ།

༥ དགོངས་པ་ཅན་གྱི་རྒྱན་ལ། དེའི་རོ་བོ་ངོས་གཟུང་བ་དང་། བྱད་ཆོས་བཞི་
 རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས་ལས།

དང་པོ་ནི་ཅ་བ་ལས། སྒྱན་ངག་མཁན་བསམ་དགོངས་པ་སྟེ། །

སྒྱན་ངག་གྲུབ་པར་གང་གནས་པ། །

རབ་སྒྲོར་ཡུལ་གྱི་ཡོན་ཏན་ཅན། །

དེ་ནི་དགོངས་པ་ཅན་ཞེས་བརྗོད། །

ཅེས་སྒྱན་ངག་མཁན་པོ་དེས་བརྗོད་བྱ་གང་དང་གང་ཡིན་པ་དེ་བརྗོད་ཚུལ་
སྒྱན་ངག་གི་རྒྱན་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་གི་ཉམས་ཀྱིས་བརྗོད་པར་འདོད་པའི་རྟོག་
བཤམ་བསམ་པའི་རྒྱན་དེ་ལ་དགོངས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྒྱན་ངག་གི་མགོ་བརྒྱམས་པ་
ནས་བརྒྱང་མཐུག་གྲུབ་པར་མ་གྱུར་གྱི་བར་དུ་རྩོམ་པའི་བསམ་པ་རྟོག་མཐའ་བར་
གསུམ་དུ་གནས་པ་ནི། རྒྱན་འདིའི་རྒྱ་ཡིན་ལ། བསྒྱན་བཙས་ཀྱི་ལུས་བཅད་ལྷག་
སྟེལ་མ་གང་རུང་གི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་ངག་དེ་ཉིད། བརྗོད་ཚུལ་ཡིད་དུ་འོང་བའི་
ཉམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་དགོངས་པ་ཅན་གྱི་རྒྱན་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་ཡིན།
དེ་ལྟར་རོ་མཆར་བའི་རྒྱན་ཅི་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཡོན་ཏན་ཁྱད་པར་ཅན་དང་
ལྡན་པ་དེ་ནི། སྒྱན་ངག་མཁན་པོས་སྒྲོས་བྱས་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་དོན་གྱིས་
དགོངས་པ་ཅན་ཞེས་ཟེར། འདི་ལ་དཔེར་བརྗོད་ཟུར་དུ་འཛོག་མི་འཛོག་གི་
གསུངས་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པས། བོད་མཁས་དང་སི་རུའི་རྗེས་འབྲང་བ་དག་གིས་
དཔར་ལོའི་བཞེད་པ་ལྟར་སྒྱན་ངག་གི་མགོ་བརྒྱམས་པ་ནས་མཐུག་མ་རྫོགས་ཀྱི་
བར་དུ་ཡིད་དེ་ལ་གཏད་པའི་ཆོས་བཞི་དང་ལྡན་པའི་བསམ་པ་རྒྱན་ཆགས་ཡིན་
པས། དེ་སྒྱན་ངག་རྩོམ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཆང་དགོས་པས། འདི་ལ་དཔེར་བརྗོད་
ལོགས་སུ་མི་དགོས་པར་འདོད། ལུ་བ་ཆེན་པོ་དང་ས་སྐྱ་ངག་ཆོས་སོགས་སྒྱན་
ངག་མཁན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་དཔེར་བརྗོད་ལོགས་སུ་མཇུག་པའི་སྟོལ་ཡོད། དེ་ཡང་

སྙན་ངག་མཁན་རང་གིས་སྙན་ངག་གི་ཆིག་སྒྲིབ་ཚུལ་གྱི་བསམ་པ་བྱུང་བར་
ཅན་ནམ། བྱུང་ཆོས་བཞི་ལྟན་གྱི་བསམ་པ་རྒྱན་ཆགས་པ་དེ་ཆེས་ངོ་མཆར་བའི་
ཆིག་སྒྲིབ་གྱི་ལམ་ནས་སྙན་པ་ཞིག་ཡིན་དགོས།

(ག) མེ་ལོང་དང་མཚུངས་མེ་ལོང་གཞུང་ལུགས་ལས། །

མཁས་པའི་གསུང་བཞིན་མཁས་པའི་གོ་འཕང་དག །

མདོན་གྱུར་བྱིར་ན་མདོན་གྱུར་ང་རྒྱལ་དག །

སྤངས་ཏེ་ལོག་ཏོག་སྤངས་ནས་འདི་བཅུམས་སོ། །

ཞེས་ཆེས་ཆེར་གསལ་བའི་མེ་ལོང་དང་མཚུངས་པའི་སྙན་ངག་མེ་ལོང་གི་
གཞུང་འདི་སྟོན་གྱི་མཁས་པ་གོང་མ་རྣམས་དང་། སྟོན་འགྲོ་ལོ་རྩ་བ་ཡབ་སྐུ་གྱི་
གསུང་རྒྱན་ནི་མ་མེད་¹ "པ" གསལ་བར་བཀོད་བའི་² "སྙན་འགྲེལ" དབྱངས་ཅན་
དགྱེས་པའི་སྒྲུ་དབྱངས་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི། སྟོ་གྲོས་དང་ལྟན་པ་དག་རིག་པའི་གནས་
ཀྱན་ལ་སྤྱངས་པ་པ་རོལ་ཏུ་སོན་པའི་མཁས་པའི་གོ་འཕང་མདོན་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཆེད་
ཏུ། བདག་གིས་མཁས་འདོད་གྲགས་འདོད་དང་ང་རྒྱལ་ལ་སོགས་པའི་ལོག་པའི་
ཀྱན་སྟོང་ངན་པ་མཐའ་དག་སྤངས་ཏེ། སྟེ་པོ་ཀྱན་ལ་ཕན་ཏུ་རེ་བའི་བསམ་པས་སྙན་
ངག་གི་གཞུང་འདི་བཅུམས་སོ། །ཞེས་གོང་ས་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱི་མད་ཏུ་བྱུང་བའི་
དགོངས་པ་རྒྱབས་ཆེ་བའི་བྱུང་བར་རམ། གཞུང་འདི་རྩོམ་པའི་སྒྲིབ་པ་ལ་ལུགས་པ་
ནས་མཐུག་མ་གྲུབ་ཀྱི་བར་ཏུ་གནས་པའི་ཀྱན་སྟོང་བྱུང་བར་ཅན་དེ་སྟེ་སྟེ་སྟེ་གྱི་
ཚུལ་ཏུ་སྙན་ཆིག་གི་ལམ་ནས་བྱངས་པ་ལྟ་བུའོ། །

1 བས

2 སྙན་ངག

ཡང་ན། ཚུལ་འདི་སྤོན་བྱོན་མཁས་པའི་གཞུང་ལུགས་དང་། །

དམ་པའི་གསུང་དག་གསལ་ཆུང་ཆུང་གིས། །

བརྒྱན་ཏེ་ཆོས་བརྒྱད་ནམ་ཉིག་མ་འདེས་པའི། །

སྙག་བསམ་ཀུན་པན་རེ་བས་འདི་བརྩམས་སོ། །ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་བ་ཁྱད་ཆོས་བཞི་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི། དེ་ལྟར་སྙན་དག་མཁན་པོས་
བརྗོད་པར་འདོད་པའི་ཉིག་བའམ་བསམ་པའི་རྒྱ་ལས། བརྗོད་ཚུལ་ཡིད་དུ་འོང་ཞིང་
ངོ་མཆར་བའི་རྒྱན་ཅི་རིགས་སུ་གནས་པའམ་བྱུང་པའི་དགོངས་པ་ཅན་འདི་ལ་ཡོན་
ཏན་ཅི་ལྟ་བུ་ཞིག་ལྷན་ཞེ་ན། སྤྱིར་ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་ཀྱང་། འདིར་དོན་བསྟུས་ན་
ནམ་བ་བཞིར་འདུ་སྟེ།

ཅ་བར།

དངོས་པོ་ཡིས་ནི་ཆོག་ནམས་ཀུན། །པན་ཚུན་པན་པར་བྱེད་པ་ཉིད། །

དོན་དང་བྲལ་བའི་ཁྱད་པར་ནམས། །མ་བྱས་གནས་སུ་བསྟགས་པ་དང་། །

བརྗོད་རིམ་སྟོབས་ལས་དངོས་པོ་ནི། །ཟབ་མོ་དག་ཀྱང་གསལ་བ་སྟེ། །

དེ་ཀུན་དགོངས་པའི་དབང་གྱུར་གྱིར། །དེ་དག་དགོངས་པ་ཅན་ཞེས་རིགས། །

ཞེས་ཡོན་ཏན་ནམ་ཁྱད་ཆོས་དང་པོ་ནི། རྗོད་བྱེད་དག་གི་རྒྱན་དངོས་པོ་གང་
སྙན་པར་བརྗོད་པའི་ཆོག་ནམས་པན་ཚུན་གཅིག་གཅིག་ལ་འབྲེལ་ཞིང་། པན་
འདོགས་པར་བྱེད་པའི་ཁྱད་ཆོས་ཏེ། འདིའི་རྗོད་བྱེད་གྱི་ཆོག་ནམས་དག་དོན་གཅིག་
གི་གནད་ལ་མི་འདུ་བས་འབྲེལ་མེད་དུ་གྱུར་ན། སྤྱོན་བརྩའི་དང་པོ་དོན་ཉམས་ཀྱི་
སྤྱོན་ཡིན་པས་སྤང་དགོས་སོ། །ཁྱད་ཆོས་གཉིས་པ་ནི། བརྗོད་བྱ་དོན་གྱི་དབང་དུ་
བྱས་ན། སྐབས་དོན་གྱི་བརྗོད་བྱར་མི་འོས་ཤིང་ཉེར་མཁོ་མེད་པའི་ཆོག་གི་རོ་མ་

མང་བོའི་རྩོག་མས་མ་བསྐྱད་པར་དོན་དང་བཅས་པ་སྟེ་ཉེར་མཁའི་ཆོག་སྒྱུར་ཁོ་ན་
 འགོད་དགོས་པ་དང་། བྱད་ཆོས་གསུམ་པ་ནི། གང་བཟོད་པར་འདོད་པའི་ཡུལ་དེའི་
 ཡོན་ཏན་ནམ་བུ་དང་འབྲུག་པའི་ཆེ་བ་དངོས་ཤུགས་ཅི་རིགས་ལས་སྟོན་ཅུས་
 བའི་ཆོག་རྣམས་བཟོད་བྱའི་ཡུལ་དེ་ཁོ་ནར་འབབ་དགོས། བྱད་ཆོས་བཞི་བཞི། དག་
 སྒྱུར་དེ་འབྲུག་པའི་ཆོག་གིས་བཟོད་བྱའི་དངོས་པོ་གང་ཡིན་པ་དེའི་རང་བཞིན་
 རྟོགས་དཀའ་བ་དག་ཀྱང་གསལ་བར་བྱེད་ཅུས་པ་ཞིག་དགོས་པ་ལས། མཁས་པ་
 དག་གིས་བལྟས་ཅམ་ནས་མགོ་ཚུངས་པར་འགྱུར་བའི་དགོས་མེད་ཀྱི་ཆོག་སྒྱུར་
 མཐའ་དག་སྤང་དགོས་ཤིང་། བཟོད་བྱའི་དོན་རྣམས་སྟེ་བ་ལེགས་ཆོག་གིས་གསལ་
 བར་མཆོན་ཅུས་པ་སོགས། བྱད་ཆོས་བཞི་བོ་དེས་སྟོན་དག་གི་རྒྱན་ལ་བྱུང་བའི་དེ་
 དག་དང་ལྡན་པའི་བསམ་པས་ཀྱང་ནས་བསྐྱངས་པའམ་དགོངས་པའི་དབང་དུ་གྱུར་
 པའི་ཕྱིར་ན་དགོངས་པ་ཅན་ཞེས་བཟོད་དོ། །དེ་ཡང་རྩོམ་པ་བོའི་དགོངས་པ་རབ་
 འབྲིང་ཐ་མའི་ཆད་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོན་དག་གི་ཉམས་ཀྱང་རབ་འབྲིང་ཐ་གསུམ་དུ་
 འགྱུར་བ་ཡོད་པས། དེའི་ཕྱིར་དགོངས་པ་ཅན་གྱི་རྒྱན་འདི་ནི་རྒྱན་ཀྱང་གྱི་བྱུང་བྱེད་
 སྟོན་པར་སྤྲོ་བའི་དག་གི་ཉམས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་ཡིན་པས་ན་འདི་ནི་སྟོན་དག་གི་རྒྱན་
 སྒྱུའི་གཞུང་ཤིང་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་བྱི་བ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོས་ཡན་ལག་
 བྲིས་པའི་ལན་ལྟ་བུ་ལན་གྱི་སྒྲོས་ཡན་ལག་ གྲོས་ཐག་བཅད་པའི་ཚུལ་གྱིས་གཏན་ལ་
 བབ་པ་སྟེང་བོའི་ཡན་ལག་གཤེ་བ་ལ་མི་བཟོད་པ་དང་ཆགས་པས་གཟིར་ནས་མི་
 བཟོད་པའི་ཚུལ་འབྱེད་པ་ལྟ་བུ་མི་བཟོད་པའི་ཡན་ལག་ བཟོད་པའི་མཐར་འཇུག་པ་
 རྟེན་པ་ལྟ་བུ་ངས་ཐོབ་ཀྱི་ཡན་ལག་སྟེ་མཆོམས་སྒྱུར་བའི་ཡན་ལག་ལྟ་བུ་དང་། ལྷ་ར་ཉི་
 དང་། ལྷ་སྟེ་ཉི། ཀ་ལི་ཀྲི་ལྷ་ར་ལྷ་ཉི་སོགས་བཞི་བོ་རེ་རེ་ལ་ཡན་ལག་བཞི་བཞི་སྟེ་

འབྲུག་པའི་ཡན་ལག་བཅུ་དྲུག་དང་། རྒྱན་དང་། ཡི་གེ་ བསྐྱུས་པ། མཛེས་པ། དཔེར་
བརྗོད་སོགས་མཚན་ཉིད་སྤྱི་ཙམ་ཅུ་ཅུ་དྲུག་དང་། གར་དང་། ཁྲོ་བ་དང་། ཆགས་པ། ལྷ་
རན་གྱི་ཉམས་ལ་སོགས་པའི་སྒྲེག་པའི་ཡན་ལག་སོགས་རིག་གནས་བཅུ་ཉི་ལྔ་ལྟ་
སྒྲེག་གར་གྱི་བསྐྱུས་བཅོས་སོགས་ཀྱང་། སྤྱན་དག་གི་ཉམས་དང་ལྷན་པའི་ཆོག་སྒྲོར་
གྱི་ཐོང་བར་སྤེལ་ཆོག་པས་ན་འདི་དག་ཀྱང་སྤྱན་དག་མཛེས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱན་ཉིད་
དུ། སྒྲོབ་དཔོན་དབྱུག་པ་ཅན་ཉིད་ཀྱིས་བཞེད་དོ། །དེ་དག་གི་རྣམ་གྲངས་ཞིབ་པར་
རྒྱ་འབྲེལ་གཉིས་དང་། དཔང་ལྷོ་ག ཁམས་འབྲེལ། འབྲུ་མི་པམ་པའི་སྤྱན་འབྲེལ་
རྣམས་སྤྱ་གསལ་བས་འདིར་ཡི་གེ་མང་དུ་དོགས་ནས་མ་བྲིས་སོ། །

དེ་ལྟར་སྒྲོ་བློས་གྱི་རྩལ་དང་ལྷན་པའི་སྤྱན་དག་མཁན་རྣམས་ཀྱིས་རང་རང་གི་
རྣམ་དཔྱད་གྱི་མཐུ་ལས་ཐོན་པའི་རྒྱན་གྱི་དབྱེ་བའི་རྣམ་གྲངས་མི་འབྲ་བ་བརྗོད་ཀྱིས་
མི་ལང་མོད། འོན་ཀྱང་དེ་དག་སྤྱི་ལ་ཁུབ་པ་རིགས་བསྐྱུས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བརྗོད་པ་
ནི་སྒྲོབ་དཔོན་དབྱུག་པ་ཅན་རང་ཉིད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྩལ་ལས་ཐོན་པའི་སྤྱན་དག་མེ་
ལོང་གི་ལེ་འུ་གཉིས་པའི་དོན་རྒྱན་སོ་ལྷ་འདི་ཉིད་ཡིན་ལ། འདི་ལས་མང་མི་དགོས་
ཤིང་འདིའི་ནང་དུ་མི་འདུ་བ་མེད་པས། གཞུང་འདི་ཉིད་ལ་སྦྱངས་ཤིང་གོམས་འདིས་
ལུན་སྤྱི་ཆོགས་པ་བྱུང་ན། རྒྱན་སོ་སོའི་ཉམས་མི་འབྲ་བའི་ཁྲད་པར་རང་སྒྲོབས་
ཀྱིས་འབྲེད་ཀྱས་ཤིང་། སྤྱན་པའི་ཆོག་སྒྲོར་ལུན་སྤྱི་ཆོགས་པ་སྤྱོད་པ་ལ་སྒྲོ་བློས་གྱི་
རྩལ་དང་ལྷན་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཕྱིར་རྣམ་དཔྱད་དང་ལྷན་པ་དག་གིས་ཕྱོགས་རེ་
ཅུ་མ་ཡིན་པར་གཞུང་འདིའི་ཆོག་དོན་ཡོངས་སྤྱོད་གསལ་པ་ལ་སྦྱངས་པ་མཐར་ཕྱིན་
པར་བྱས་ཏེ། རང་རང་གི་རིག་པའི་རྩལ་ལས་ཐོན་པའི་ཉམས་འགྱུར་སྤྱོད་ཆོགས་དང་
ལྷན་པའི་སྤྱན་དག་གི་ལམ་ནས་བྱངས་པའི་དེབ་ཐེར་དང་། ལོ་རྒྱུས། རྣམ་ཐར། བསྐྱེད་

ཆོག་གི་སྤྲིངས་ཡིག་སོགས་བརྗོད་བྱ་གསར་བའི་བསྟན་བཅས་སྣ་ཆོགས་བཅུ་མ་བར་
བྱ་ཞིང་། བོད་རང་གི་སྟུང་མོང་མ་ཡིན་པའི་རིག་གནས་མཐའ་དག་མི་¹ཉམས་གོང་
འཕེལ་དུ་གཏོང་བའི་ཐབས་ལ་སྦྱང་ཐག་བ་ནས་འབད་བར་འོས་སོ། །

དེ་ལྟར་སྟུང་དག་གི་བསྟན་བཅས་མེ་ལོང་གི་ལུ་གཉིས་པའི་དོན་རྒྱུ་སོ་
ལྗེ་ཙམ་པའི་དཔེ་བརྗོད་དང་། ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་སྟུང་འབྲེལ་ཆེན་མོ་དབྱངས་ཅན་
དབྱེས་སྤྱད་དང་། བོད་མཁས་སྟུང་འབྲེལ་ལས་དོན་རྒྱུ་སོ་ལྗེ་པའི་དཔེ་བརྗོད་ཀྱི་འབྲེལ་
བ་གོ་བདེ་བར་བརྗོད་བ་རེ་ཞིག་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

སྟུང་པ།

དོན་བཟང་ཉམས་འགྱུར་སྟོང་གི་རོལ་ཅེད་ཀྱིས། །
དབྱངས་སྟུང་འབྲེལ་དུ་ཆགས་པའི་མི་མང་རྒྱད། །
བདུངས་ཆེ་མཁས་མང་མདོངས་མཐའ་སྤྱོད་པའི་གར། །
ཀུན་དགའི་དཔལ་དུ་གཟིགས་མོང་ཅིས་མི་སྟོ། །
ལུས་སྟོག་རྒྱུ་གྱིས་མཛེས་པའི་སྟུང་ཆོག་མིག།
བྲལ་བའི་ཁྲོང་ཆོག་ལོང་བའི་འབྲོས་ཀྱི་སྟུངས། །
མཐོང་བས་མ་བཟོད་ལེགས་བཤད་དམིགས་བྱ་མཆོག།
སྦྱིན་ལ་ལྷག་བསམ་ཡངས་པའི་སྟོ་འཕར་བྱེ། །
བརྗོད་དོན་སྟོག་གི་དབང་བོ་མ་ཉམས་པའི། །

1 མཉམ

རྫོད་བྱེད་ཆོག་གིས་མཛེས་པའི་ལང་ཆོ་ཅན། །
དོན་རྒྱན་ཉམས་འགྱུར་འབྲུམ་གྱི་གར་མཁན་མས། །
ཡིད་འཕྲོག་སྙན་པའི་སྤྱ་དབྱངས་འདི་ན་སྒྲོགས། །
རྒྱ་ཆེན་རིག་པའི་གཙུག་ལག་མ་རྩོས་མཆོར། །
སྤྱངས་དམན་རི་བོང་རྒྱལ་བས་བརྒྱལ་དཀའ་ཡང་། །
བཤེས་གཉེན་དེད་དཔོན་འིན་ལས་ཐོབ་པའི་ནོར། །
མོས་ལྷན་སྒོ་གསལ་གཞོན་བུའི་སྤྱེས་སུ་བཏེགས། །

ཞེས་པ་ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

ལེའུ་གསུམ་པ།

༡༡། །དེ་སྟེན་ངག་མེ་ལོང་གི་ལེའུ་གསུམ་པ་འཆད་པ་ལ། སྐྱ་རྒྱན་བཤད་པ།
གཤམ་ཆོག་གི་རྒྱན་བཤད་པ། སྐྱོན་སེལ་བའི་སྒྲོར་བཤད་པ་དང་གསུམ་ལས།

དང་པོ། སྐྱ་རྒྱན་གྱི་རོ་བོ་བཤད་པ།

སྐྱ་རྒྱན་གྱི་རོ་བོ་ནི། སྐྱ་དོན་གཉིས་ལས་གཙོ་བོར་རྫོད་བྱེད་གྱི་ཆོག་གས་སྐྱ་
སྒྲོར་ཚུལ་གྱི་ཉམས་མི་འདྲ་བ་སྐྱ་ཆོག་གས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བརྫོད་བྱེད་དོན་དང་། རྫོད་བྱེད་
གྱི་ཆོག་མཛེས་པར་བྱེད་ཅིང་། སྟེན་ཞིང་འཛེབས་པའི་སྐྱའི་རོ་ཉམས་ཕྱན་སུམ་
ཆོག་གས་པའི་ཆོག་སྒྲོར་གྱི་ངག་ལ་སྐྱ་རྒྱན་ཟེར།

འདི་ལ་དབྱེ་ན་གསུམ། ཟུང་ལྗན་གྱི་རྣམ་གཞག་བསྟན་པ། བྱ་དཀའ་བའི་བྱང་
པར་གཞན་བརྫོད་པ། དབྱངས་སོགས་ངེས་པའི་བྱ་དཀའ་བ་བཤད་པའོ། །

དང་པོ། ཟུང་ལྗན་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།

༡། ཟུང་ལྗན་གྱི་རྣམ་གཞག་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

རྩ་བ་ལས། བར་མ་ཆོད་དང་བར་ཆོད་དག །

ཡི་གེ་ཆོག་གས་པ་བསྒྲོར་བ་ནི། །

ཟུང་ལྗན་ལ་

ཞེས་གསུངས་པས་ཡི་གེ་དབྱངས་གསལ་དང་སྟོན་རྗེས་སོགས་ཆོགས་པའི་
 མིང་གཟུགས་གཅིག་པ་ཅན། ཡི་གེ་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་བའམ། བར་ཆོད་པའི་
 བདག་ཉིད་ཅན་ཏེ། དེ་འབྲེལ་ཡི་གེ་ཆོགས་པ་ལན་གཉིས་སུ་བརྒྱས་བའམ་བསྐྱོར་བ་
 ལ་ཟུང་ལྷན་ཞེས་བྱའོ། །ལེ་ཏུ་དང་པོའི་སྐབས་ཀྱི་རྗེས་ཁྲིད་དང་། འདིའི་ཟུང་ལྷན་གྱི་
 ཁྲད་པར་ཡང་། རྗེས་ཁྲིད་ལ་དབྱངས་དང་། མཐའ་རྟེན་སོགས་གཅིག་མི་གཅིག་ལ་
 ལྟོས་པ་མེད་པར། གཙོ་བོར་མིང་གཞིའི་ཡི་གེ་གཅིག་པ་ཅན་ལན་དུ་མར་**བསྐྱར་**¹
 རྒྱུས་བྱེད་པ་སྟེ། ཡང་ཡང་བསྐྱོར་བ་ནི་རྗེས་ཁྲིད་ཀྱི་དོན་ཡིན་ཏེ། ལེ་ཏུ་དང་པོ་ལས།
 ཡི་གེ་བསྐྱོར་བ་རྗེས་སུ་ཁྲིད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཟུན་འདིའི་སྐབས་ཀྱི་ཟུང་ལྷན་ལ། མིང་གཞིའི་ཡི་གེ་གཅིག་པ་ཅན་གྱིས་མི་
 ཆོག་པར། དབྱངས་གསལ། མཐའ་རྟེན། འབྲུལ་ཡིག་སོགས་ཆ་ཐམས་ཅད་ནས་
 མཚུངས་པ་སྟེ། ཡི་གེ་དུ་མ་ཆོགས་པ་འཕམ་འདུས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་སྒྲ་གཟུགས་
 གཅིག་པ་ཞིག་སྤྲུང་ཡང་བརྒྱས་པ་ཞིག་ལ་ཟེར།

ལེ་ཏུ་དང་པོ་ལས། ཆོགས་པའི་སྟོན་ཡུལ་བསྐྱོར་བ་ལས། །

ཁོན་ཟུང་དང་ལྷན་པར་རིགས། །ཞེས་དང་།

ཀུན་གཟིགས་ལྷ་བ་ཆེན་པོས། རྒྱ་སྐད་ལ་དབྱངས་གསལ་གྱི་ཡི་གེ་དུ་མ་
 ཆོགས་པ་ལན་གཉིས་སུ་བསྐྱོར་བ་དང་། བོད་སྐད་ལ་མཆོན་ན། མཐའ་རྟེན། འབྲུལ་
 བྱེད། འབྲེལ་བྱ། ར་རོ། ཡ་བཏགས། ར་བཏགས། བཅེགས་མ་སོགས་གང་ཡང་མེད་
 པའི་ཀ་ལྷ་བྱ་ལ། དབྱངས་ཨུར་སོག་ཏུ་ཞུགས་པ་ལྷ་བྱ་མ་ཡིན་པར་བསྐྱོར་བ་ནི་
 ཟུང་ལྷན་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ལེགས་སྤྱར་གྱི་སྐད། རྒྲ་གཟུགས་

1 ཟུར

གཅིག་ཀྱང་དོན་དུ་མ་ལ་འདྲུག་པའི་སྒྲོ་ཡངས་པས། ཟུང་ལྡན་བྱ་སྤྱོད་བྱ་ཆམས་ལྟ་ཅི།
བྱ་དཀའ་བའི་རིགས་ཆམས་ཀྱང་སྤྱར་བྱས། སྤྱིར་ཟུང་ལྡན་ཐམས་ཅད་ལ་སྤྱོད་
གཟུགས་འདྲ་ཡང་། དོན་མི་འདྲ་བ་སྟོན་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན། རྒྱ་དཔེར། སྤྱོད་
ཅི་ན་སྤྱོད་ཅི་ན། ཞེས་དབྱངས་གསལ་གྱི་ཡི་གེ་དུ་མ་ཆོགས་པ་ཅན་ལན་གཉིས་
བརྒྱས་པས་ཆོག་སྤྱོད་གཉིས་ཀྱི་སྤྱོད་གཟུགས་འདྲ་ཡང་། སྤྱོད་ཚུལ་ཐ་དད་པའི་སྤྱོད་
གྱིས་ཆོག་སྤྱོད་མ་དེ་དགག་ཆོག་དང་འབྲེལ་བས། འདི་དང་མ་འགྲོགས་ཞེས་དང་།
སྤྱོད་མ་དེ་ཁེངས་པའི་སྤྱོད་དོན་དུ་སོང་སྟབས། ཆོག་དེ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ཐ་དད་དུ་གྱུར་
པས་ན། ཟུང་ལྡན་དོན་སྤྱོད་འགྱུར་ལ། བོད་སྤྱོད་སྤྱོད་དོག་པའི་སྤྱོད་གྱིས། བྱ་དཀའ་
སྤྱོད་ཟུང་ལྡན་གྱི་བྱ་དག་ཆམས་ལེགས་སྤྱར་སྤྱོད་རི་བཞིན་འབྱོར་དཀའ་བས་པལ་
ཆེད་ཡི་གེ་བསྐྱོར་བ་ལས། ཡི་གེ་ཆོགས་པས་བསྐྱོར་བ་ཉུང་ཞིང་། ཡི་གེ་བསྐྱོར་བ་
ཅི་རྗེས་ཁྱིད་དང་ཆ་འདྲ་བ་ལས་ཟུང་ལྡན་དོན་མིན་ཀྱང་། བོད་ཀྱི་མཁས་པ་སྤྱོད་མ་
ཆམས་ཀྱིས། བོད་སྤྱོད་ཀྱི་གདངས་དང་ཐ་སྤྱོད་ཀྱི་བྱུང་ཆོས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ལ་
གཞིགས་ནས་ཡི་གེ་ཆོགས་པ་སྤྱོད་གཟུགས་གཅིག་པ་ཅན། དཔེར་ན། ལེགས།
མཛེས། འདྲུམ། ལྷེས་ཟེར་བ་ལྟ་བུའི་མིང་ཡང་ཡང་བསྐྱུར་དུ་བརྒྱས་པ། ཟུང་ལྡན་
གྱི་ཆ་དང་འདྲ་བར་འབྱུར་བས། བོད་ཡིག་ཏུ་ཡང་ཟུང་ལྡན་གྱི་དཔེ་བཞིན་མཛེས་
པའི་སྤྱོད་བཟང་བོ་ཆོགས་སོ། །

སྤྱིར་སྤྱོད་ལྟ་བུ། འཕགས་ལུལ་གྱི་ཟུང་ལྡན་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་བོད་སྤྱོད་ལ་འབྱུར་
དཀའ་བས། ཆམ་པ་འདྲ་བ་ཅམ་ལས་མི་འབྱུར་ཞིང་། དེ་བས་ཀྱང་བྱ་དཀའ་བའི་སྤྱོད་
པ་མང་པོ་ཞིག་བོད་སྤྱོད་ལ་སྤྱོད་པར་མི་འབྱུར་བས། བཞིན་བུའི་དོན་གྱི་ཉམས་ཅུང་
ཟད་ཀྱང་མེད་པར་ཡི་གེ་སྤྱོད་གཟུགས་གཅིག་པ་ཅན་ཁོ་ན་གཙོ་བོར་བཟུང་སྟེ། ཟུང་

ལྷན་གྱི་སྦྱོར་བ་ལྟ་མིན་སྒྲ་ཆོགས་འབྱི་བ་ནི། སྤུངས་བྱའི་ཐགས་ལ་ཟེའོག་གི་རི་མོ་
བབ་བ་དང་མཚུངས་བས་སྤྱིང་མོ་ཅི་ཡང་མེད་ལ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར། སྦྱོན་བྱོན་
མཁས་པའི་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱི་རིག་པའི་འབྲུལ་ལས་བྱུང་བའི། རྒྱ་བོད་ཀྱི་གཞུང་
ལུགས་ཆེན་པོ་ལས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཟུང་ལྷན་གྱི་སྦྱོར་བའི་མཆན་ཉིད་ཆང་
ཞིང་། ལྷག་པར་དུ། བོད་ཀྱི་བརྟུ་སྦྱོར་རིག་པའི་བྱུང་ཆོས་དང་མཐུན་པ་གཞིར་བཞག་
པའི་སྟེང་། བརྟུ་བྱའི་དོན་དང་། རྟུ་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་གི་ཉམས་ཤུན་སྤུངས་ཆོགས་པ་རྒྱ་
བར་སྟན་ཞིང་འདེབས་པའི་ཟུང་ལྷན་གྱི་སྦྱོར་བ་བྱ་དཀའ་སྟེའི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་
མཛད་པ་འདི་དག་ནི་སྟན་པལ་གྱི་རྒྱན་སྒྲ་མ་རྣམས་ལས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་མཛེས་ཤིང་།
སྟན་པའི་ཉམས་བྱུང་པར་བ་དང་ལྷན་སྟབས། རྟུ་བྱེད་པ་ལ་མཁས་པར་འདོད་པ་དག་
གིས་བསྟན་པར་བྱ་བའི་གནས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པར་བྱུངས་ཤིག

གཉིས་པ་ཟུང་ལྷན་གྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ་ལ་དུག་སྟེ། བྱ་སྤྱོད་བ་རྟུ་¹དང་པོ་
ན་ཡོད་པའི་ཟུང་ལྷན། བྱ་དཀའ་བ་གཞན་གཞན་ན་ཡོད་པའི་ཟུང་ལྷན། མཐའ་ཐོག་
སྦྱར་བའི་ཟུང་ལྷན། ཀུན་ཏུ་ཟུང་ལྷན། བསྐྱེད་པའི་ཟུང་ལྷན། རྟུ་བྱེད་དང་
དུག་ལས།

དང་པོ། རྟུ་བྱེད་པའི་དང་པོ་ན་ཡོད་པའི་ཟུང་ལྷན་²

དང་པོ་ལ་ཡི་གེ་བར་མ་ཆོད་ཀྱི་ཟུང་ལྷན། བར་ཆོད་པའི་ཟུང་ལྷན། ཆོད་ཅིང་
མ་ཆོད་པའི་ཟུང་ལྷན་དང་གསུམ།

1 བ

2 * ཆོག་དུས་འདི་མ་དཔེར་མེད།

༡ ཐོག་མའི་བར་མ་ཆོད་པའི་བྱང་ལྷན།

༥ ཐོག་མའི་བར་མ་ཆོད་པའི་བྱང་ལྷན་ལ་དབྱེ་ན་བཙེ་ལྷ་སྟེ།
ཀར་བ་གཅིག་ཏུ་ཡོད་པ་ལ། ཆོག་ས་བཅད་ཀར་བ་དང་**“འོ”**ཡི། །
ཐོག་མར་གནས་དང་གཉིས་པ་དང་། གསུམ་པ་བཞི་བ་བཅས་ཀྱི་ཐོག །
ཀར་བ་གཉིས་སུ་ཡོད་པ་ལ། ཀར་བ་དང་ཐོ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག །
དང་ཐོ་གསུམ་པའི་ཐོག་མ་དང་། དང་ཐོ་བཞི་བའི་ཐོག་མ་དང་། །
གཉིས་དང་གསུམ་པའི་ཐོག་མ་དང་། གཉིས་པ་བཞི་བའི་ཐོག་མ་དང་། །
གསུམ་པ་བཞི་བའི་ཐོག་མར་ཡོད། ཀར་བ་གསུམ་དུ་ཡོད་པ་ལ། །
ཆོག་ཀར་ལྷ་མ་གསུམ་ཀྱི་ཐོག དང་ཐོ་གཉིས་དང་བཞི་བའི་ཐོག །
ཕྱི་མ་གཉིས་དང་དང་ཐོའི་ཐོག ཕྱི་མ་གསུམ་ཀྱི་ཐོག་མ་དང་། །
ཀར་བ་བཞི་ཀའི་ཐོག་མར་ཡོད། ཅེས་སོ། །

དང་ཐོ་ཀར་བ་དང་ཐོའི་ཐོག་མ་ལ་ཡོད་པའི་བྱང་ལྷན་ནི། ཆོག་ཀར་དང་ཐོའི་
ཐོག་མར་དབྱངས་གསལ་ཆོག་ས་པའི་མིང་། ལན་གཉིས་སུ་བསྐྱས་པས་གཉིས་ཀའི་
བར་དུ་ཡི་གེ་ལྷན་མིང་ཆོག་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་པ་ཞིག་ལ་ཟེར། འོག་མ་རྣམས་
ལའང་རིགས་འགྲེ་བས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

དཔེར་ན། ཅུ་བའི་རྒྱ་དཔེའི་ཆོག་ཀར་དང་ཐོ་ལས། **སྤྲེལ་ན་སྤྲེལ་ན།** ཞེས་
དབྱངས་གསལ་ཆོག་ས་པའི་བྱང་ལྷན་བར་མ་ཆད་པར་ལན་གཉིས་བསྐྱས་པ་ལྟ་བུའོ། །

སྤྲ་རྒྱ་གྱི་སྤེབས་འདིར་སྤྲ་དོན་གཉིས་ལས་གཙོ་ཐོ་སྤྲའི་ཉམས་འགྱུར་
གསལ་བོར་སྤྲོན་ཆེད། དཔེ་བརྗོད་གྱིས་བསྤྲོད་བྱའི་གཙོ་ཐོའང་བྱང་ལྷན་གྱི་དཔེ་ཉིད་

ཡིན་དགོས་པས། བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བའི་ཅ་བའི་ཟུང་ལྷན་སྒྲོར་གྱི་དཔེ་བཟོད་ནི། ཅ་
བའི་རྒྱ་དཔེའི་ཆོག་ས་བཅད་རང་རང་གི་བཟོད་བྱའི་དོན་ཅམ་བསྒྱུར་བ་ཡིན་ལ། ཟུང་
ལྷན་དངོས་ཀྱི་བྱད་ཆོས་སྟོན་མི་ཐུབ་པས། ཅ་བའི་དཔེ་བཟོད་དང་དེའི་ཆོག་དོན་
མཐའ་དག་འགྲེལ་བཤད་གཞན་ལས་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། འདིར་ཡི་གེ་མང་བར་
འདིགས་ནས་མ་སྒྲིམ་སོ། །དཔེར་བཟོད་ན།

(ག) འཇུ་མ་འཇུ་མ་ཞལ་གྱི་སྒྲོ་ལས་ལེགས་འཕྲོས་པའི།

འོད་ཟེར་འབྱུང་ཐག་བཞེ་བས་ལེགས་ཀྱིས་གྱི།

མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་བཙུམ་སྟེ་བདེན་པ་དག།

མཐོང་མཛད་ཟས་གཙང་སྤུངས་ཀྱིས་འགྲོ་འདི་སྒྲོངས། །

ཞེས་རྒྱུ་བ་དང་བོའི་ཐོག་མར་དབྱངས་གསལ་གྱི་ཡི་གེ་ཆོག་ས་པའི་མིང་
སྒྲི་ག་ཐུགས་གཅིག་པ་ཅན། འཇུ་མ་འཇུ་མ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ལན་གཉིས་བརྒྱས་པའི་ཟུང་
ལྷན་གྱི་བར་མིང་ཆོག་གཞན་གྱིས་མ་ཆོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཆོག་དོན་ནི། དགེས་ཤིང་
འཇུ་མ་པའི་ཞལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་འོད་ཟེར་འབྱུང་ཐག་དུ་མ་བཞེ་བས། ལྷ་རྣམས་ཀྱི་
དེགས་པའི་ང་རྒྱལ་རབ་དུ་བཙུམ་ཞིང་བདེན་པ་མཐོང་བ་སྟེ་མཐོང་ལམ་གྱི་རྟོགས་
པ་རྒྱུད་ལ་སྒྲེས་པར་མཛད་པའི་ཟས་གཙང་སྤུངས་སལ། སྟོན་པ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་ཁྲིད་
གྱིས་ཉམ་ཐག་པའི་འགྲོ་བ་འདི་རྣམས་དུས་དང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཐུགས་བཅེ་བ་
ཆེན་པོས་རྗེས་སུ་སྒྲོངས་ཞེས་པའོ། །

(བ) ལྷེ་མ་ལྷེ་མ་ཤེས་ཀྱི་ལྷུག་ཐན་བརྒྱ་བྱིན་གྱི།

མཆོན་དང་བཅས་པར་མཆོན་དཔེ་འོད་རིས་རྣམས། །

ཆངས་ཆེན་ཡིད་གྱིས་བྲིས་འདྲའི་མཆར་སྟག་ཅན། །

རྩོམ་དབྱངས་ཅན་མ་དེས་རྩོམ་སྟ་བུངས། །

ཞེས་ཀྱང་བ་དང་བོའི་ཐོག་མར་ལྷེམ་ལྷེམ་ཞེས་བྱང་ལྷན་བར་མ་ཆད་བར་
ཡོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཆོག་དོན་ནི། ཤིན་ཏུ་ཐ་ཞིང་ལྷེམ་པའི་ཤེལ་གྱི་ལྷག་ཐུན་ནས་
མཉེན་ལྷེམ་ཅན་གྱི་ཤིང་ལ། བརྒྱ་བྱིན་གྱི་མཆོན་ཏེ་འཇའ་ཆོན་གྱིས་འབྱུང་བ་ལྟ་
བུའི་མཛེས་སྒྲུབ་མཆན་དང་དཔེ་བྱད་གྱི་འོད་གྱི་རི་མོ་ནམས། ལྷ་ཆངས་པ་ཆེན་
བོའི་ཡིད་གྱིས་བྲིས་པ་དང་མཆངས་པའི་མཆར་སྟག་ཅན་དབྱངས་ཅན་ལྟ་མོ་ཁྱོད་
གྱིས་བདག་རྩོམ་སྟ་བུང་ཞེས་སོ། །

ཡང་ན། ཟབ་ཟབ་མཁྱེན་པའི་དགྱིལ་འཁོར་རབ་རྒྱས་པས། །

ཤེས་བྱའི་སྣང་བ་འབྱུང་གྱི་འོད་དཀར་རིས། །

ཡེ་ཤེས་མེ་ལོང་གཅིག་ཏུ་མངོན་རྫོགས་པ། །

བཤེས་གཉེན་རྒྱ་སྐར་དབང་བོས་ནམ་ཀུན་སྒྱུངས། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་པ་ཀྱང་བ་གཉིས་པའི་ཐོག་མར་ཡོད་པ་ནི། དཔེར་ན། ཅ་བའི་རྒྱ་དཔེའི་
ཀྱང་བ་གཉིས་པའི་ཐོག་མར། མ་དཔོན་མ་དཔོན། ཞེས་འབྱུང་བའི་བྱང་ལྷན་བར་མ་ཆད་
པ་ལྟ་བུའོ། །

(ག) རོ་མཆར་མཆན་དཔེའི་སྣང་བ་མི་ཟད་པའི། །

མཛེས་མཛེས་ལང་ཆོ་གཅིག་ཏུ་རབ་བསྟུས་པ། །

འདྲན་བྱེད་སྟ་ན་མེད་པའི་དགའ་སྟོན་ཅན། །

དག་དབང་དབྱངས་ཅན་ལྟ་མོ་བྱུག་གི་ཡུལ། །

ཞེས་ཀྱང་བ་གཉིས་པའི་ཐོག་མར་མཛེས་མཛེས། ཞེས་རྒྱུ་ལྷན་བར་མ་ཆོད་
བ་ལྟ་བུའོ། །ཆོག་དོན་ནི། རོ་མཆར་བའི་མཆན་དཔེས་རབ་ཏུ་བརྒྱན་པའི་མཛེས་
སྤྱལ་གྱི་ལང་ཆོ་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་པ། མིག་གི་ཡུལ་དུ་སྡོན་ན་མེད་པའི་
མཛེས་དགའི་དབལ་འཛིན་པའི་དགའ་སྡོན་ཅན། དག་གི་དབང་སྤྱལ་ལྟ་མོ་དབྱངས་
ཅན་མ་ནི་བྲག་བྱ་བའི་ཡུལ་ལོ། །ཞེས་སོ། །

(བ) སྤྱ་རྒྱན་བྱེད་དཀར་པོའི་ཏྲུ་བ། །

སྤྱན་སྤྱན་ན་བའི་བདུད་ཅིར་འདོད་འཛོམས་ཀྱི། །

དག་གི་དབང་མོས་ཡོངས་བསྐྱེན་མཁས་པའི་མགྲིན། །

དེ་མེད་ཤེལ་གྱི་ཀུན་དགའ་ར་བ་བཞིན། །

ཞེས་ཀྱང་བ་གཉིས་པའི་ཐོག་མར། སྤྱན་སྤྱན་ཞེས་པའི་རྒྱུ་ལྷན་བར་མ་ཆོད་
དུ་ཡོད་བ་ལྟ་བུའོ། །ཆོག་དོན་ནི། རོ་མོད་མཁས་ཉིད་གྱིས་མཛད་པའི་སྤྱ་རྒྱན་གྱི་དཔེ་
བཛོད་འདི་ནི་¹བྱེད་དཀར་པོའི་བི་ཤང་གི་གཟུགས་སུ་བཀོད་དེ། དེ་ལས་རྒྱུང་བའི་
སྤྱན་ཆོག་ཤིན་ཏུ་མཛེས་ཤིང་སྤྱན་བ་ན་བའི་བདུད་ཅིར་འཛོམས་ཁོ་བོ་ནི། དག་
དབང་ལྟ་མོ་དབྱངས་ཅན་མས་དབྱེས་བཞིན་རྗེས་སུ་བརྒྱུང་བ་སྟེ། ལྟ་མོ་རྒྱན་དུ་
བཞུགས་སའམ་དེའི་བརྟེན་ས་བདག་གི་མགྲིན་པའི་ལམ་ནི། དེ་མ་མེད་པའི་ཤེལ་གྱི་
ཁང་བཟང་ལྟར་མཛེས། ཞེས་སོ། །

ཡང་ན། ཀུན་རྫོངས་སྤྱན་པའི་སྟོག་ལ་དབང་བའི་གཤེད། །

གསལ་གསལ་ཡེ་ཤེས་འོད་ལྔ་འབར་བའི་མཆོན། །

1 བྱེད་པ་

འཇམ་མཉེན་ཕྱག་སོར་ཅེན་མངོན་མངེས་པ། །

དབྱངས་ལྷན་བྱང་ཕྱ་བས་སྒོ་གྲོས་སྒྲེད། །ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

གསུམ་པ་རྟེན་པ་གསུམ་པའི་ཐོག་མ་ལ་ཡོད་པ་ནི། ཅེ་བའི་རྒྱ་དཔེར་རྟེན་པ་
གསུམ་པའི་ཐོག་མར། ཅ་རྟ་རྩ་ཅ་རྟ་རྩ། ཞེས་པའི་བྱང་ལྷན་བར་མ་ཆོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

(ག) ལྷན་མཆམས་ལང་ཆོ་གསར་བའི་རྗེས་འགྲོ་བའི། །

འཛོ་སྒྲིག་ག་བྱགས་སྒྲུའི་ཕྱག་གི་མཐེབ་སྤྲོད་གྱིས། །

ལྷེས་ལྷེས་ལྷུན་ལ་བཟུང་བའི་ཅེ་མོན། །

ཤེར་བྱིན་སྒྲིགས་བམ་ངོ་མཆར་ཅེ་ཡང་བཟ། །

ཞེས་རྟེན་པ་གསུམ་པའི་ཐོག་མར་ལྷེས་ལྷེས་ཞེས་བྱང་ལྷན་བར་མ་ཆོད་པ་ལྟ་
བུའོ། །ཆོག་དོན་ནི། ལྷན་མཆམས་སྤྱི་འབྲེགས་པའི་དམར་སེར་སྤྲོད་གྱི་ལང་ཆོ་
གསར་བའི་མདངས་ཀྱི་རྗེས་སྤྱི་འགྲོ་བ་སྒྲེ། དེའི་མདངས་དང་ལྷན་པའི་འཛོ་སྒྲིག་
ཉམས་གྱིས་མངེས་པའི་ག་བྱགས་སྒྲུའི་ཕྱག་གཡོན་པའི་མཐེབ་སྤྲོད་གྱིས་ལྷུན་ལའི་
ཡུ་བ་བཟུང་བའི་ཅེ་མོན་མེ་རྟོག་གི་གསེབ་ན་ངོ་མཆར་བའི་ཤེར་བྱིན་གྱི་སྒྲིགས་བམ་
མངེས། ཞེས་རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་སྒྲུ་ལ་བསྟོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

(བ) ཤེས་བྱའི་རྗེས་སོང་རྣམ་དཔྱོད་ཡངས་པའི་མཁལ། །

ཆོས་ཚུལ་རྫོགས་ལྷན་སྤྲོད་བྱང་ཅན་དབྱས་ན། །

དེར་དེར་ལེགས་བཤད་ལྟ་ཡི་དུས་རྒྱུ་རྟེན། །

ཐོས་པས་རྣ་བ་དོན་ལྷན་ཉིད་བྱ་བྱེད། །

ཅེས་རྟེན་པ་གསུམ་པའི་ཐོག་མར་དེར་དེར་ཞེས་བྱང་ལྷན་བར་མ་ཆོད་པ་ལྟ་

བུའོ། །ཆོག་དོན་ནི། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྗེས་སུ་སོང་བ་སྟེ་ཤེས་བྱའི་གནས་ཀྱན་
ལ་རྣམ་པར་དཔྱོད་པའི་སྒོ་བྲོས་ཀྱི་ཅལ་ཡངས་པ་ནི་རྣམ་མཁའི་གཟུགས་སུ་བཀོད།
ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་ཏེ་སྒྲ་རྒྱན་གྱི་ལམ་ནས་ཚུལ་འདི་ལྟ་བུའི་བསྟོད་ཆོག་སྒྲ་བ་ལ་འབྲུག་པ་
ནི། རྫོགས་ལྷན་གྱི་སྤྱིན་དུང་གི་གཟུགས་སུ་བཀོད། ཆོག་སྟོན་ཞིང་མངའ་པའི་སྒྲ་
རྒྱན་གྱི་ལམ་ནས་སྒྲ་དབྱངས་ལྟ་མོ་དབྱངས་ཅན་མའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་བཅས་པ་
ལ་བསྟོད་པའི་སྟོན་ཆོག་གི་ལེགས་བཤད་མད་དུ་བྱུང་བ་འདི་ནི། ལྟ་ཡི་ར་སྟེ་འབྲུག་
སྒྲའི་གཟུགས་སུ་བཀོད། །དེ་སྟེ་མི་ནི་མི་འདི་མི་འདི་བཤད་པའོ། བསྟོད་ཆོག་གི་དབྱངས་འདི་
ཐོས་པ་ལས་ལྷས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ན་བ་དོན་ལྷན་དུ་བྱེད་པ་སྟེ། ཐོས་པའི་ཕན་ཡོན་
དཔག་ཏུ་མེད་པ་དང་ལྷན་པར་འགྱུར་ཞེས་སོ། །

ཡང་ན། རྒྱ་གཏེར་རྒྱལ་ས་སྤང་འབྲུགས་པའི་ཅེ་དགའ་ཡིས། །

ཡིད་འོང་སྟོན་པའི་རྒྱུད་མངས་འབྲུམ་སྟོགས་པ། །

འཇུ་མ་འཇུ་མ་འཇེན་བྱེད་སྟོས་པའི་དགའ་སྟོན་དུ། །

མཛོན་བཞེངས་ཆངས་སྤྲུལ་མགྱིན་པའི་རྒྱན་དུ་བཞུགས། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

བཞི་བ་རྒྱུད་པ་བཞི་བའི་ཐོག་མ་ལ་ཡོད་པ་ནི། དཔེར་ན། རྒྱ་དཔེའི་ཆོག་རྒྱུད་
བཞི་བའི་ཐོག་མར། ར་ཉི་ཉི་ར་ཉི་ཉི། ཞེས་ཟུང་ལྷན་པར་མཆོད་པར་ཡོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

(ག) རབ་འབྲུམས་ཤེས་བྱའི་ཀུན་གསལ་བཞིན་རས་ལ། །

བད་སྟོད་རྣམ་པར་བཀྲ་བའི་མིག་དཔྱུས་ཅན། །

སྟོ་གསལ་འདོད་ལྷན་བརྟན་པ་འཕྲོག་བྱེད་པའི། །

མཁས་མཁས་ཀུན་གྱིས་སྒྲ་བཤད་ཤོད་སྟོན་རྗེ། །

ཞེས་ཀྱང་བ་བཞི་བའི་ཐོག་མར། མཁས་མཁས་ཞེས་བྱང་ལྡན་བར་མ་ཆོད་དུ་
ཡོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཆིག་དོན་ནི། མཐའ་ཡས་པའི་ཤེས་བྱའི་ཡོན་ཏན། ནམ་མཁའི་
གཟུགས་སུ་བཀོད། དེ་ཤོད་སྟོན་ལོ་རྒྱ་བའི་བཞིན་རས་ཀྱི་གཟུགས་སུ་བཀོད་པ་སྟེ།
གཟུགས་ཅན་འཕར་མ་དང་། བད་སྟོད་རིག་པའི་གནས་རྣམས་ནམ་མཁར་འཆར་བའི་
ཉི་མའི་གཟུགས་སུ་བཀོད། དེ་མིག་གི་གཟུགས་སུ་བཀོད་དེ་སྒོ་སྟོས་དང་ལྡན་པ་
རྣམས་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་བརྟན་པ་འསྟོག་པར་བྱེད་པའི་མཁས་པ་ཀུན་གྱིས་འགྲན་པའི་སྒྲ་
དང་བྲལ་བ་ཤོད་སྟོན་ལོ་རྒྱ་བ་དོན་རྒྱལ་མཆོན་ཞེས་སོ། །

(བ) མེ་ཏོག་འབྲས་བྱའི་མངོན་མཐོན་ལྟ་བུའོ། །

འཁྲི་ཤིང་བ་བས་ཡོངས་བསྟོར་སྒྲ་མཆོད་འགྲམ། །

ཆངས་པའི་བྱང་སྟོང་བསམ་གཏན་ལ་ཆགས་པ། །

ཟེམ་ཟེམ་ལྟ་བུ་དབང་བོའི་རྣམ་འགྲུར་བྲལ། །

ཞེས་ཀྱང་བ་བཞི་བའི་ཐོག་མར། ཟེམ་ཟེམ་ཞེས་བྱང་ལྡན་བར་མ་ཆོད་དུ་ཡོད་
པ་ལྟ་བུའོ། །ཆིག་དོན་ནི། མེ་ཏོག་དང་འབྲས་བྱས་མངོན་པར་མངེས་པའི་ལྟོན་ཤིང་
དང་། རོར་བྱའི་འཁྲི་ཤིང་གི་བ་བས་ཡོངས་སུ་བསྟོར་བའི་སྒྲ་སྟོགས་སྒྲ་མཆོ་ཆེན་
བོའི་འགྲན་གྱི་དྲི་བ་དགའ་བའི་ཆལ་ན། ཆངས་པའི་བྱང་སྟོང་ཞེས་ལྟ་ཆེན་ཆངས་པ་དེ་
བྱང་སྟོང་གི་གཟུགས་སུ་བཀོད། བྱང་སྟོང་བསམ་གཏན་ལ་ཆགས་ནས་སྒྲར་མི་ལྡང་
བ་བཞིན། ཆངས་པའི་མིག་གི་དབང་བོའི་རྣམ་འགྲུར་གཞན་བྲལ་བ་སྟེ། སྒྲ་སྟོགས་སྒྲ་
མཆོ་ཆེན་བོར་བསྐྱལ་བའི་བར་དུ་བལྟས་པས་མི་ངོམས་ཞེས་སོ། ། ཆིགས་བཅད་
འདི་ནས་བཟུང་དབྱངས་ཅན་ལྟ་མོའི་ཞིང་དྲི་བ་དགའ་བའི་ཆལ་ཞེས་བྱ་བའི་རྟེན་ལ་
བསྟོད་པ་ཡིན། འདིའི་ཆངས་པའི་བྱང་སྟོང་ཞེས་པ། ལ་ལས། ཆད་མེད་བཞི་ལ་བཤད་

བཤང་ཡོད་ཀྱང་འབྱོར་དཀའ་བས་མི་ལེགས་སྟེ།

ཡང་ན། རྫོང་གསལ་ཁོ་ལག་ཡངས་པའི་འདབ་སྟོང་ཅན། །

རྣམ་དཔྱོད་མདངས་ཀྱིས་སྒྲེག་པའི་མཛེས་སྒྲུག་གཟུགས། །

མཁུན་རབ་སྤྱང་ཅིའི་བཅུད་ཀྱི་གཉེར་མངའ་བ། །

མཛེས་མཛེས་མཁས་དབང་བད་དཀར་ལྗོན་པ་གང་། །ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ། །

ཀྱང་བ་གཉིས་རེ་ལ་ཡོད་པའི་ཟུང་ལྷན་ལ།

ལྟ་བ་ཆོག་ཀྱང་བཞི་ལས་དང་པོ་དང་གཉིས་པའི་ཐོག་མ་ལ་ཡོད་པའི་ཟུང་
ལྷན་ནི། དཔེར་ན་རྒྱ་དཔེའི་ཀྱང་བ་དང་བོའི་ཐོག་མར། མ་རྩུ་རི་མ་རྩུ་རི། ཞེས་དང་།
ཀྱང་བ་གཉིས་པའི་ཐོག་མར། བ་དན་ལེ་བ་དན། ཞེས་ཟུང་ལྷན་གྱི་བར་མིང་ཆོག་གཞན་
ཀྱིས་མ་ཆོད་བ་ལྟ་བུའོ། །

(ག) ཡང་ཡང་བཙོན་པའི་རྒྱུད་གིས་བསྐྱལ་བ་ཡིས། །

ངལ་ངལ་འཕགས་ཡུལ་བཞུ་ཆེན་བསྟེན་པའི་བྱིར། །

སྟོང་སྟོངས་དྲི་བསྐྱུང་མངར་བས་ཡོངས་བཟོད་པ། །

དབང་སྟོན་ལོ་རྒྱུར་རྫོང་ལྷན་སྤུ་མི་དད། །

ཅེས་ཀྱང་བ་དང་བོའི་ཐོག་མར། ཡང་ཡང་ཞེས་དང་། ཀྱང་བ་གཉིས་པའི་ཐོག་
མར། ངལ་ངལ་ཞེས་ཟུང་ལྷན་བར་མ་ཆད་དུ་ཡོད་བ་ལྟ་བུའོ། །ཆོག་དོན་ནི། རིག་པའི་
གནས་མཐའ་དག་ལ་བསྐྱལ་བར་འདོད་པའི་འདུན་པའམ། བཙོན་འགྲུས་ཀྱི་རྒྱུད་གིས་
ཉེ་བར་བསྐྱལ་བ་ལས། རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་རིག་པའི་གནས་ལ་མཁས་པའི་
སྟོབ་དཔོན་བརྟེན་བསྟེན་པའི་བྱིར་དུ། ངལ་བ་བརྒྱ་པུག་ལ་མི་འཛེམ་པའི་སྟོང་སྟོངས་

ནི་དེ་བསྐྱར་གི་གཟུགས་སུ་བཀོད་དེ། དེ་ལྟར་འབགས་པའི་ཡུལ་དུ་བཤོད་པ་དབང་
སྟོན་ལོ་རྒྱུ་བ་སློབ་སྟོན་བརྟན་པ་ལ་སུ་མི་དད། ཅེས་སོ། །

(བ) མིང་མིང་འཕྱར་ཞིང་མིང་བའི་འདབ་ཆགས་ལྷ། །

ཡུར་ཡུར་མཁྱིན་པའི་མིང་བུ་བསྐྱར་མཁས་ནམས། །

དེ་ཟའི་འདིག་རྟེན་ལས་བཞེན་སྐལ་བཟང་གི། །

ན་བ་བདུད་ཅིའི་ཁང་བར་སྐྱབ་པས་བྲེལ། །

ཞེས་ཀྱང་བ་དང་བོ་དང་། གཉིས་པའི་ཐོག་མར། མིང་མིང་དང་། ཡུར་ཡུར་
ཞེས་བྱང་ལྡན་བར་མ་ཆད་དུ་ཡོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཆོག་དོན་ནི། འཕྱར་མིང་གིས་ཅེན་
པའི་བྱ་དང་བྲེལ་ཏའི་ལྷ་ཆོགས་ཀྱིས་རང་རང་གི་སྐད་སྟན་བར་སློག་པའི་མཁྱིན་པ་
ནི། མིང་བུའི་གཟུགས་སུ་བཀོད་དེ། དེ་བསྐྱར་བའམ་འཕྱད་པ་ལ་མཁས་པའི་བྱ་
ནམས། དེ་ཟའི་འདིག་རྟེན་གྱི་རྒྱུད་མངས་བདུངས་པའི་སྐད་དབྱངས་རི་ལྟ་བ་བཞེན།
འདིས་ཀྱང་སྐལ་བཟང་དག་གི་ན་བ་སྟན་པའི་བདུད་ཅི་འདོ་སའི་ཁང་བར་སྐྱབ་པ་
ལ་བྲེལ། ཞེས་སོ། །

ཡང་ན། མཛེས་མཛེས་སྤྱིན་དཀར་དགོད་པའི་གདེངས་ཀ་ལས། །

སིམ་སིམ་སྒྲུང་ཆར་སྟོམས་ཐོར་འབེབ་པ་ཡིས། །

སྤྱིན་སྤྱེ་གཞོན་བུ་མྱོས་པའི་དགའ་སྟོན་གྱི། །

སྤྱེ་ཆོགས་མེ་རྟོག་གསར་པའི་རྒྱན་ཐོང་ངོམ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

དུག་པ་ཀྱང་བ་དང་བོ་དང་གསུམ་པའི་ཐོག་མ་ལ་ཡོད་པའི་བྱང་ལྡན་ནི། དཔེར་

ན། རྒྱ་དཔེའི་རྒྱུ་བ་དང་པོའི་ཐོག་མར། “**ལྷ་ར་ལྷོ་ལྷ་ར་ལྷོ།**”¹ ཞེས་དང་། རྒྱུ་བ་གསུམ་
པའི་ཐོག་མར། **ན་ཡ་ཉོན་ཡ་ཉོ།** ཞེས་པའི་ཟུང་ལྷན་བར་མ་ཆད་དུ་ཡོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

(ག) དཀའ་དཀའ་གནད་ཀྱི་བླ་བས་ཆེར་འབྱུགས་པའོ། །

ལེགས་སྦྱར་ཚུགས་ཆེན་པོའི་པ་མཐའ་དག །

བརྟན་བརྟན་སྒྲོ་ཡི་བྱ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལ་བརྟན་ནས། །

རབ་བཟོད་ལོ་ཆེན་ཆོས་སྦྱོར་བཟང་པོའི་ཞབས། །

ཞེས་རྒྱུ་བ་དང་པོ་དང་གསུམ་པའི་ཐོག་མར། དཀའ་དཀའ་དང་། བརྟན་
བརྟན་ཞེས་ཟུང་ལྷན་བར་མ་ཆད་དུ་ཡོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཆོག་དོན་ནི། ལེགས་སྦྱར་གྱི་
བད་སྦྱོད་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ནི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་གཟུགས་སུ་བཀོད། ཤིན་ཏུ་
རྟོགས་དཀའ་བའི་གནས་རྣམས་རྒྱ་མཚོར་བླ་བས་ཆེན་པོ་འབྱུགས་པའི་གཟུགས་
སུ་བཀོད། བརྟན་ཅིང་གཡོ་བ་མེད་པའི་སྒྲོ་བློས་ནི་བྱ་རྒྱུ་ལྱི་གཟུགས་སུ་བཀོད་དེ།
མཁུན་པའི་སྒྲོ་བློས་ཀྱི་རྩལ་ལ་བརྟན་ནས་རིག་གནས་རྒྱ་མཚོའི་པ་རོལ་ཏུ་བཟོད་
པའི་ལྷ་ལུ་ལོ་རྒྱ་བ་ཆོས་སྦྱོར་བཟང་པོའི་ཞབས་ལ་འདུད། །ཅེས་སོ། །

(བ) **ལྷག་ལྷག་གདེངས་ཅན་དབང་པོའི་འོད་ཆོགས་ཀྱིས།** །

ཀྱན་ཏུ་གསལ་བར་བྱས་པའི་ཡིད་བཞིན་མཆོ། །

ཆེལ་ཆེལ་རྒྱུ་བས་ཀྱི་ཐེགས་མ་འཕྲོ་བ་རྣམས། །

སྤྱི་གཏོག་འཕལ་ཐག་པ་ཆད་པ་བཞིན། །

ཞེས་རྒྱུ་བ་དང་པོ་དང་གསུམ་པའི་ཐོག་མར། **ལྷག་ལྷག་དང་།** ཆེལ་ཆེལ་

1 * ཡད་ལ་དཀྱིའི་དགོངས་རྒྱུ་དང་དག་གི་རོལ་མཆོ་གཉིས་སུ་སྦྱར་ཆོ་སྦྱར་ཆོ། དབྱངས་ཅན་དབྱེས་པའི་རོལ་མཆོར་སྦྱར་ཆོ་སྦྱར་ཆོ།

ཞེས་པའི་བྱང་ལྷན་བར་མ་ཆད་དུ་ཡོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཆིག་དོན་ནི། ལྷའི་རྒྱལ་པོའི་གཟེ་
འོད་སྣ་ཆོག་གས་ཀྱིས་ཀུན་ཏུ་གསལ་བར་བྱས་པའི་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོའི་སྐབས་ཀྱི་ཆུང་
ཟེགས་མ་འཕྲོ་བ་ནི། ལུ་ཏིག་སྐར་ལ་བརྒྱས་པའི་དོ་ཤལ་གྱི་ཐག་པ་ཆད་དེ་ལུ་ཏིག་
ནམས་ཕྱོགས་ཕྱོགས་སུ་འཕྲོར་བ་ལྟ་བུར་མཛེས། ཞེས་སོ། །

ཡང་ན། **གསལ་གསལ་རྒྱ་སྐར་ལམ་གྱི་གཞལ་ཡས་ནས།** །

ག་བྱར་རྒྱ་འབྱུང་དགོད་པའི་བཞེན་མཛེས་ལས། །

ཟེམ་ཟེམ་རྒྱལ་ཆུང་ཟེགས་པའི་ཆར་རྒྱན་ནི། །

བྱུང་དོ་ཤལ་ས་ལ་འབྱན་བ་བཞེན། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

བདུན་བ་རྒྱ་བ་དང་པོ་དང་། བཞེ་བའི་ཐོག་མ་ལ་ཡོད་པའི་བྱང་ལྷན་ནི།
དཔེར་ན། **རྒྱ་དཔེའི་རྒྱ་བ་དང་པོའི་ཐོག་མར།** **"རྩ་ཇ་ཏི་རྩ་ཇ་ཏི"**¹ ཞེས་དང་། **རྒྱ་བ་**
བཞེ་བའི་ཐོག་མར། **"བ་སུ་བ་རྩ་སུ་རྩ"**² ཞེ་བྱང་ལྷན་བར་མ་ཆད་དུ་ཡོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

(ག) **དཀར་དཀར་ལྷག་བསམ་གངས་ཀྱི་རི་པོ་ལས།** །

འཕྲིན་ལས་རྩ་ལྷུ་ཡི་བྱ་མོའི་རྒྱན། །

ཐུབ་བསྟན་པད་དཀར་མིག་གི་དགའ་སྟོན་བྱ། །

ལེགས་ལེགས་སྒེལ་བའི་དུས་སྟོན་ཆེན་མེད། །

ཅེས་རྒྱ་བ་དང་པོ་དང་བཞེ་བའི་ཐོག་མར། **དཀར་དཀར་དང་།** **ལེགས་**
ལེགས་ཞེས་བྱང་ལྷན་བར་མ་ཆད་དུ་ཡོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཆིག་དོན་ནི། **རབ་ཏུ་དཀར་**
བའི་ལྷག་བསམ་གངས་ཀྱི་རི་པོ་ཆེན་པོ་ཏི་མའི་གཟུགས་སུ་བཀོད། **བསྟན་འགྲོ་ལ་**

1 * འདི་ལ་དཀྱིའི་དགོངས་རྒྱན་དང་དབྱངས་ཅན་འགྲིག་པོ་ལ་མཆོ། དབྱངས་ཅན་དཀྱིས་པའི་པོ་ལ་མཆོ་ནམས་སུ་རྩ་ཇ་ཏི་རྩ་ཇ་ཏི

2 * འདི་ལ་དཀྱིའི་དགོངས་རྒྱན་དང་དགྲིག་པོ་ལ་མཆོ་གཉིས་སུ་མ་སུ་རྩ་མ་སུ་རྩ། དབྱངས་ཅན་དཀྱིས་པའི་པོ་ལ་མཆོར་བ་སུ་རྩ་མ་སུ་རྩ།

སྐྱོན་པའི་མཛད་འཕྲིན་རྒྱས་པ་གངས་ཏི་སེའི་རོས་ནས་གརྒྱའི་ཚུ་རྒྱུན་འབབ་པའི་
གཟུགས་སུ་བཀོད། ལུབ་པའི་བསྐྱེད་པ་ལྷ་བྱུང་འཇུག་གི་གཟུགས་སུ་བཀོད་དེ། དེ་
ཚྲོས་པའི་དགའ་སྟོན་ཏེ། བསྐྱེད་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཕྱོགས་མཐར་ལེགས་པར་སྒྲེལ་བའི་
དུས་ཀྱི་དགའ་སྟོན་འདི་ནི་ཁྲོན་མེད་ཅེས་སོ། །

(བ) འཛུམ་འཛུམ་ལྷ་སྒྲེང་རབ་གསལ་རྒྱ་བ་དང་། །

ཟེལ་ཟེགས་རྒྱ་སྐར་ཕྱང་བོར་འབྱུལ་འཛིན་པའི། །

ཡིད་བཞིན་མཆོ་དང་སྟོན་དུས་དག་པའི་མཁའ། །

གསལ་གསལ་འབྲེད་ཆོས་མཐོ་དམན་གནས་ཀྱིས་དབྱེ། །

ཞེས་རྒྱུ་བ་དང་བོ་དང་བཞི་བའི་ཐོག་མར། འཛུམ་འཛུམ་དང་། གསལ་
གསལ་ཞེས་པའི་རྒྱུ་ལྷན་བར་མ་ཆད་དུ་ཡོད་པ་ལྷ་བྱུང་། །ཆོག་དོན་ནི་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་
པོ་འབྱུགས་པའི་རྒྱབས་སྒྲེང་ནི་ནུ་མཁའི་རྒྱ་བར་འབྱུལ་བ་དང་། རྒྱབས་ཀྱི་ཟེགས་
མ་ཕྱོགས་སུ་འཐོར་བ་ནི་ནུ་མཁའི་རྒྱ་སྐར་དུ་འབྱུལ་བ་སྒྲེང་བའི་རྒྱ་མཆོ་དང་། སྟོན་
དུས་སུ་གཡའ་དག་ཅིང་གསལ་བའི་ནུ་མཁའ་གཉིས་ཡངས་ཤིང་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་།
མདངས་སྟོན་གྱི་མཛེས་སྤྱད་འཛིན་པ་སོགས་ཀྱི་སྟོན་ས་པན་ཚུན་མཚུངས་ཀྱང་།
དཔེ་དོན་གྱི་འབྲེད་ཆོས་སམ་བྱུང་བར་ནི། ནུ་མཁའ་སྒྲེང་དང་། རྒྱ་མཆོ་ལོག་ཏུ་
གནས་པས་བརྟེན་སའམ་གནས་ས་མཐོ་དམན་གྱི་སྟོན་ས་སོ་སོར་དབྱེ་ཞེས་སོ། །

ཡང་ན། ལྷ་རྒྱུང་འོད་སྟོང་འབར་བའི་ནུ་མཁའི་ནོར།

མཁྱོགས་པའི་བར་རྩལ་རོམ་པའི་རྟ་བདུན་གྱིས། །

བདེ་བར་འབྲེན་པའི་གསེར་གྱི་ཤིང་རྟ་ལས། །

མཛེས་མཛེས་ལྷ་ལམ་ཡངས་པའི་བྲོན་ལ་རྒྱ། །ཞེས་བ་ལྷ་བྱའོ། །

བརྒྱད་བ་རྒྱུ་བ་གཉིས་བ་དང་གསུམ་པའི་ཐོག་མར་ཡོད་པའི་བྱང་ལྷན་ནི།
རྒྱ་དཔེའི་རྒྱུ་བ་གཉིས་པའི་ཐོག་མར། ཀ་ལི་ཀོ་¹རྒྱ་ལི་ཀོ་བྱ། ཞེས་དང་། རྒྱུ་བ་
གསུམ་པའི་ཐོག་མར། མཐུན་མཐུན་ཞེས་བྱང་ལྷན་བར་མ་ཆད་དུ་ཡོད་བ་ལྷ་བྱའོ། །

(ག) རིག་གནས་རྒྱ་མཆོའི་ཐོང་བ་ལེགས་བརྒྱད་པའི། །

སྒྲན་སྒྲན་གྲགས་པའི་གདུགས་དཀར་སྤྱང་ཅེ་ན། །

ཁོར་ཁོར་གཡོ་བའི་ཚུལ་ལ་ལྷའི་སྒྲ་མ། །

རང་མེན་གཉིས་བ་ཡོད་དམ་ནམ་བར་ལྷ། །

ཞེས་རྒྱུ་བ་གཉིས་བ་དང་གསུམ་པའི་ཐོག་མར། སྒྲན་སྒྲན་དང་། ཁོར་ཁོར་
ཞེས་པའི་བྱང་ལྷན་བར་མ་ཆད་དུ་ཡོད་བ་ལྷ་བྱའོ། །ཆོག་དོན་ནི། བད་སྤྱོད་རིག་
གནས་རྒྱ་མཆོའི་ཐོང་བ་ལེགས་བར་བརྒྱད་པའི་མཁས་པའི་སྒྲན་གྲགས་ཀྱི་
གདུགས་དཀར་པོ་སྤྱང་པའི་ཅེ་མོའི་ཁོར་ཡུག་ཀུན་ཏུ་འཁོར་ཞིང་གཡོ་བའི་ཚུལ་
འདི་ལ་བལྟས་ན། ལྷ་ལི་སྒྲ་མ་སྤྱི་བྱང་སྤྱོད་བྱང་བྱ་གཉིས་བ་ཞིག་ས་འདིར་ཡོད་དམ་
སྒྲ་བས་སྤྱོགས་སུ་ལྷ་ཞེས་སོ། །

(བ) དལ་བྱའི་རྒྱུད་གིས་འཇུག་པའི་རྩ་རྒྱལས་སྤྱང་། །

ཆེལ་ཆེལ་གཡོ་ཞིང་²བསྐྱར་བས་ལུས་གཤེར་བ། །

སྒྲན་སྒྲན་མགྱོན་པའི་རྩ་རྩ་ཁོར་ཡུག་བྱ། །

རྒྱུད་མཁས་རྩ་བུ་འབྲུམ་གྱིས་ཉེ་བར་བསྤྱོད། །

1 ཏ

2 བསྐྱར

ཞེས་ཀྱང་བ་གཉིས་བ་དང་གསུམ་པའི་ཐོག་མར། ཆེལ་ཆེལ་དང་། ལྷན་ལྷན་
ཞེས་པའི་རྒྱུ་ལྷན་བར་མ་ཆད་དུ་ཡོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཆིག་དོན་ནི། རྒྱུ་གིས་དལ་བྱར་
སྟོད་པའི་ཆུའི་རྒྱབས་ཀྱི་ཐོང་བ་གཡོ་ཞིང་འཇུ་མ་པའི་ཟེགས་མ་འཐོར་བ་ལས། ལུས་
ཡོངས་རྫོགས་གཤེར་བའམ་བྱན་བར་བྱས་པ། མགོན་པར་ལྷན་པའི་སྤྱོད་བྱེད་སྤྱོད་ཀྱིས་
ཀྱི་ཁོར་ཡུག་ཏུ་སྟོག་པའི་ཆུ་བྱ་འབུམ་གྱིས་རྫིང་བུ་ལ་ཉེ་བར་བརྟེན་ཞེས་སོ། །

ཡང་ན། མཆར་སྤྱུག་དབང་གཞུང་དེ་མོ་མཛོན་བར་བཀ། །

མཛེས་མཛེས་འབྲོག་པའི་ཉམས་ཀྱི་མདངས་གསལ་མ། །

ལེགས་ལེགས་སྤྱང་བྱེད་དགའ་བའི་འོད་སྤྱང་དང་། །

འབྱུང་བའི་མཛེས་སྤྱུག་འཕེན་བྱེད་བདུད་ཅིའི་དཔལ། །ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ། །

དགྲ་བ་ཀྱང་བ་གཉིས་བ་དང་བཞི་བའི་ཐོག་མར་ཡོད་པའི་རྒྱུ་ལྷན་ནི། དཔེར་
ན། རྒྱ་དཔེའི་ཀྱང་བ་གཉིས་པའི་ཐོག་མར། བི་ཏ་ཏུ་བི་ཏ་ཏ། ཞེས་དང་། ཀྱང་བ་བཞི་བའི་
ཐོག་མར། མཆྱ་ལྷ་མཆྱ་ལྷ། ཞེས་པའི་རྒྱུ་ལྷན་བར་མ་ཆད་དུ་ཡོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

(ག) རྣམ་མང་ཡོན་ཏན་བང་མཛོད་རབ་དབང་བའི། །

མང་མང་ཐོས་པའི་དག་གི་འདོད་པ་འདོ། །

ཚངས་སྤྱི་མགོན་པར་བརྒྱན་པའི་སྤྱད་གཉིས་པ། །

ཕྱག་ཕྱག་རྩྭ་ལྷ་ལ་འཁུ་སྤྱུལ་བྱེད། །

ཅེས་ཀྱང་བ་གཉིས་བ་དང་བཞི་བའི་ཐོག་མར། མང་མང་དང་། ཕྱག་ཕྱག་ཅེས་
པའི་རྒྱུ་ལྷན་བར་མ་ཆད་དུ་ཡོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཆིག་དོན་ནི། ཤིན་ཏུ་མང་བའི་ཡོན་
ཏན་ནི། རོར་བདག་གི་བང་མཛོད་ཀྱི་གཞུགས་སུ་བཞུགས་ཅིང་། དེ་ལ་དབང་བའི་མང་

ཐོས་ངག་གི་འདོད་པ་བདེ་སྒྲག་ཏུ་འཛོལ་འཛུགས་སྤྱི་མཐོན་མཁུན་པའི་རྒྱན་ཏུ་
བཞུགས་པའི་སྐད་གཉིས་སྤྱི་བའི་ལོ་རྒྱུ་བ་དག་ནི་ཞོར་བདག་སྤྱག་པོ་རྩ་སྤྱི་ལ་འགྲན་
བ་སྟེ་དེ་ལ་འཁུ་སྤྱི་མཐོན་གྱི་ཅེས་སོ། །

(བ) གསེར་གྱི་ཁུ་བས་བྲན་པའི་འོད་གྱི་རྒྱ་བས། །

འཁྱུང་འཁྱུང་འབར་པའི་བརྒྱ་ཆེན་པོ་དང་། །

བུ་རྩ་རི་ཀ་ཨ་རྒྱལ་ཀྱི་སྤྱད་སོགས། །

འགྲིག་འགྲིག་ཆར་དུ་དངར་བས་ཀྱན་ནས་བརྒྱ། །

ཞེས་རྒྱུ་བ་གཉིས་པ་དང་བཞི་བའི་ཐོག་མར། འཁྱུང་འཁྱུང་དང་། འགྲིག་
འགྲིག་ཅེས་པའི་བྱང་ལྷན་བར་མ་ཆད་དུ་ཡོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཆོག་དོན་ནི་གསེར་གྱི་ཁུ་
བ་སྟེ་ཁ་དོག་སེར་པོས་བྲན་པའི་སྤྱགས་པའི་འོད་གྱི་རྒྱ་བས་འཁྱུང་ཞིང་འབར་པའི་
མེ་ཏོག་བརྒྱ་དང་། བུ་རྩ་རི་ཀ་དང་། ཀྱི་སྤྱད་སོགས་མེ་ཏོག་ཆར་དུ་དངར་བ་དག་གིས་
སྤྱགས་ཀྱན་ཏུ་བརྒྱན་ཞེས་སོ། །

ཡང་ན། ག་བྱར་རྩལ་མང་བཅེགས་པའི་ས་འཛིན་དབང་། །

བརྩིད་བརྩིད་རྟེགས་པའི་ཉམས་གྱིས་མངོན་པར་འགྱུང་། །

རྩ་འཛིན་གསར་པའི་དར་གྱི་ལ་ཐོད་ནི། །

མིང་མིང་གཡོ་བའི་རྒྱུད་གིས་མངོན་པར་སྒྱུད། །ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

བརྩུ་བ་རྒྱུ་བ་གསུམ་པ་དང་བཞི་བའི་ཐོག་མར་ཡོད་པ་ནི། དཔེར་ན། རྩ་
དཔེའི་རྒྱུ་བ་གསུམ་པའི་ཐོག་མར། ཏ་ཅ་ཐ་ཏ་ཅ་ཐ་ཐ་ ཞེས་དང་། རྩུ་བ་བཞི་བའི་
ཐོག་མར། བ་ལི་ལོ་ལི་ལོ། ཞེས་པའི་བྱང་ལྷན་བར་མ་ཆད་དུ་ཡོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

(ག) ཐོར་ཚུགས་རབ་ཏུ་ལྷེས་པའི་ནུས་མཁའ་ལ། །
རབ་དཀར་རྩ་བ་ཆེས་པས་ནུས་བར་མཛེས། །
འུར་འུར་མིག་ནས་འབར་བའི་མེ་དབུང་གིས། །
སྤུལ་སྤུལ་མདའ་ལྷ་བ་ཡི་རགས་ལུས་བསྐྱེད། །

ཞེས་ཀྱང་བ་ཐ་མ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མར། འུར་འུར་དང་། སྤུལ་སྤུལ་ཞེས་པའི་
ཟུང་ལྷན་བར་མ་ཆད་བ་ལྟ་བུའོ། །ཆོག་དོན་ནི། ལྷ་དབང་ལྷག་ཆེན་པོ་ལ་བསྟོད་བ་སྟེ།
དབུ་སྒྲའི་ཐོར་ཚུགས་རབ་ཏུ་ལྷེས་པ་ནུས་མཁའི་གཟུགས་སུ་བཀོད། དེ་ལ་རྩ་བ་ཆེས་ཀྱིས་
མཛེས་བར་བརྒྱན་པའི་ལྷ་དབང་ལྷག་གིས་རི་བོ་གངས་ཅན་ཞེས་བྱ་བར་ལྷ་མོ་གོ་རྟེ་
དང་ལྷན་དུ་དཀར་སྤུལ་ལ་གནས་པའི་ཆོ། འདོད་ལྷས་མདའ་ལྷ་འཕངས་པས། དབང་
ལྷག་གི་དཀར་སྤུལ་ཉམས་པ་ན། དབང་ལྷག་གིས་ཤེས་ཏེ་མིག་གསུམ་ནས་མེ་བུང་
སྟེ། མདའ་ལྷ་བཏམ་འདོད་སྟེ་རགས་པའི་ལུས་བསྐྱེད་ཞེས་སོ། །

(བ) དཔལ་གོས་རལ་བར་རོམ་པའི་མཆར་སྤྲུག་དང་། །
དེ་བསྐྱེད་ཞེས་པོས་གཙུག་པ་བྱང་བའི་བླ། །
ཟེར་ཟེར་སྤྲོན་པའི་སྤྲུ་ལེན་འདབ་མ་བྱང་། །
མིང་མིང་གཡོ་ཞིང་འཕྱར་བས་སུམ་ཅེན་ནོ། །

ཞེས་ཀྱང་བ་གསུམ་པ་དང་བཞི་བའི་ཐོག་མར། ཟེར་ཟེར་དང་། མིང་མིང་ཞེས་
པའི་ཟུང་ལྷན་བར་མ་ཆད་དུ་ཡོད་བ་ལྟ་བུའོ། །འདིའི་ཆོག་དོན་ལ་གསུངས་ལྷགས་
གཉིས་ཡོད་པའི་དང་བོ་ནི། དཔལ་གོས་ནི་མེ་རྟོག་སྤྱིའི་མིང་། རལ་བཞི་གེ་སར་ཏེ།
མེ་རྟོག་གི་གེ་སར་རབ་ཏུ་རོམ་པའི་མཆར་སྤྲུག་ཅན། གཙུག་པ་ནི་འཁྲོག་པོར་བྱས་
པ་ལ་འཇུག་པས། དེ་ནི་བྱང་བ་འཁོར་བའི་ཆོ་མེ་རྟོག་གི་དེ་ཞེས་པས་བྱང་བ་ནུས་

ཐད་ཀར་འཕྱར་བའི་བྱང་བོའི་ལམ་གཙུག་ཏེ། འཕྲིག་པོར་ལྷིང་འཁོར་བརྒྱབ་པའམ་
སྤར་ཡང་དང་ཡང་དུ་བརྒྱ་ལ་འཁོར་བའི་བྱང་བའི་ཁྱུ་ཚོགས་ཀྱིས་སྟོན་པའི་དབྱངས་
སྟོག་བཞེན་གཤོག་པའི་འདབ་མ་རྩུང་གཡོ་ཞིང་འཕྱར་ཞིང་ཅེན་པའི་དགའ་སྟོན་ལ་
འགྲན་ཞེས་དང་། སུམ་ཅེན་ལོ་ཞེས་པ་འགྲན་པའི་དོན་གྱི་མཆུངས་སྤྱ་ལྟ་བུ་ཡིན་པར་
གསུངས་པ་དང་། ཡང་གསུང་ལུགས་གཅིག་ལ། དཔལ་གོས་རལ་བར་ངོམ་པ་ནི། རྒྱ་
བ་ལ་ངོམ་པ་དང་། སུམ་ཅེན་ལོ་ཞེས་པ་མ་དག་པས། གར་ཅེན་ལོ་ཞེས་བྱང་བ་རྣམས་
དགའ་བའི་གར་ལ་ཅེན་པར་ཡང་གསུངས་སོ། །

ཡང་ན། གནམ་སྟོན་མདངས་ཀྱི་ཁུ་བས་རབ་སྤྲགས་པའི། །

མངེས་སྤྱག་རྒྱབས་ཀྱི་རི་མོ་འདྲུམ་དགོད་ཅན། །

ཆེལ་ཆེལ་ལྷ་ཤང་ཅེན་པའི་རྫོས་གར་ནི། །

རྒྱས་རྒྱས་གསེར་ལྷན་དགའ་མའི་སྟོ་བར་ངོམ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཆོག་རྒྱང་གསུམ་རེ་ལ་ཡོད་པའི་རྩུང་ལྷན་ལ།

བརྒྱ་གཅིག་པ་ཆོག་རྒྱང་སྤྱ་མ་གསུམ་གྱི་ཐོག་མར་ཡོད་པའི་རྩུང་ལྷན་ནི།

དཔེར་ན། རྒྱ་དཔེའི་རྒྱང་བ་དང་བོའི་ཐོག་མར། བི་ཤ་དུ་བི་ཤ་དུ། ཞེས་དང་། གཉིས་
པའི་ཐོག་མར། སྤྱ་ར་སེ་སྤྱ་ར་སེ། ཞེས་དང་། གསུམ་པའི་ཐོག་མར། ཀུ་ཅ་ཏེ་ཀུ་ཅ་ཏེ།
ཞེས་པའི་རྩུང་ལྷན་བར་མ་ཆད་དུ་ཡོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

(ག) དྲངས་དྲངས་གསལ་བའི་ཡིད་ཀྱི་མེ་ལོང་ངོས། །

ཐལ་ཐལ་ཤར་བའི་ཤེས་བྱའི་གཟུགས་བརྟན་གྱིས། །

དུང་དུང་རྫོ་གསལ་གཞོན་ཅུའི་འཛེན་བྱེད་ལ། །

སྤྲོ་མེད་པའི་དགའ་སྟོན་ཅི་ཡང་རྒྱས། །

ཞེས་རྟེན་བ་དང་པོ་གསུམ་གྱི་ཐོག་མར་རིམ་བཞིན། དྲངས་དྲངས། སྤུལ་སྤུལ།
དྲང་དྲང་ཞེས་རྒྱུད་ལྡན་བར་མ་ཆད་དུ་ཡོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཆོག་དོན་ནི། དྲངས་¹“ཤིང་
གསལ་བའི་ཡིད་ནི་ལེ་ལོང་གཙང་མའི་གཟུགས་སུ་བཀོད། དེར་སྤུལ་ལེར་འཆར་
བའི་ཤེས་བྱའི་ཡོན་ཏན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་འདིས། རྫོགས་ལ་གཞོན་བྱའི་མིག་ལ་
སྤྲོ་མེད་པའི་དགའ་སྟོན་རྒྱས། ཞེས་སོ། །

(བ) འཁྲོག་འཁྲོག་མགྱིན་པ་ཀྲོག་པའི་ཕྱི་མིག་གིས། །

ཡང་ཡང་དུལ་བར་བལྟ་བའི་རི་དྲགས་མོ། །

འཇམ་འཇམ་རྩ་ལྗང་མལ་ན་སྤུ་གྲུར་བཅས། །

བག་བག་(ཐེབས)དྲངས་པའི་མཆོ་ལ་རྒྱ་གཟུགས་བཞིན། །

ཞེས་རྟེན་བ་དང་པོ་གསུམ་གྱི་ཐོག་མར་འཁྲོག་འཁྲོག་ ཡང་ཡང་། འཇམ་
འཇམ་ཞེས་པའི་རྒྱུད་ལྡན་བར་མ་ཆད་དུ་ཡོད་པ་ལྟ་བུའོ། །འདིའི་རྟེན་བ་བཞི་བའི་ཐོག་
མར། བག་བག་ཅེས་པ་མ་དག་པར། བག་ཐེབས་ཟེར་དགོས། ཆོག་དོན་ནི། མགྱིན་པ་
འཁྲོགས་ཏེ་དོགས་ཐོན་གྱི་ཉམས་ཀྱིས་ཡང་དང་ཡང་དུ་ཕྱི་མིག་གིས་དུལ་བར་ལྟ་
བའི་རི་དྲགས་མོ་ནི། འཇམ་ཞིང་མཉེན་པའི་རྩའི་མལ་ན་སྤུ་གྲུ་དང་བཅས་བག་ཡངས་
སུ་འདུག་པ་དེ། དྲངས་པའི་མཆོ་ནང་ལ་རྒྱ་བའི་གཟུགས་བརྟན་ཤར་བ་བཞིན་དུ་
མཛེས། ཞེས་སོ། །

ཡང་ན། བཟང་བཟང་བརྒྱད་ལྡན་ཇ་ཉའི་བྱ་མོའི་མཆེད།

1 ཞིང

སྟན་སྟན་མགྲིན་པའི་པེ་མང་བསྐྱར་མཁས་མ། །

འཁྲོག་འཁྲོག་གྲ་གྲའི་ཉམས་ཀྱི་འགྲོས་སྟབས་ཀྱིས། །

མངེས་ལྷན་ཀུན་བཟོད་སྒྲིག་མའི་བར་ན་ཅེན། །ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ། །

བཅུ་གཉིས་པ་རྒྱ་བ་སྒྲ་མ་གཉིས་དང་བཞི་བའི་ཐོག་མ་ལ་ཡོད་པའི་བྱང་ལྷན་
ནི། དཔེར་ན། རྒྱ་དཔེའི་རྒྱ་བ་དང་བོའི་ཐོག་མར། བེ་ཏཱ་མི་བེ་ཏཱ་མི། ཞེས་དང་། རྒྱ་བ་
གཉིས་པའི་ཐོག་མར། མ་དཀྱི་མ་དཀྱི། ཞེས་དང་། རྒྱ་བ་བཞི་བའི་ཐོག་མར། མ་
ལ་ལྷ་མ་ལ་ལྷ། ཞེས་པའི་བྱང་ལྷན་བར་མ་ཆོད་དུ་ཡོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

(ག) སྟན་སྟན་པེ་མང་བསྐྱར་པའི་བྱི་ཟེའི་སྒྲ། །

ལྷང་ལྷང་སྒྲ་འཛིན་བྱ་གར་ཐོས་བ་ཡིས། །

འདོད་ལྷན་སྒྲུ་བོའི་སྒྲིང་ལ་དགའ་འཕེལ་བ། །

ཆེལ་ཆེལ་དབྱར་གྱི་ཚུ་སྒྲིང་དག་ལ་འབྲུག། །

ཞེས་རྒྱ་བ་དང་བོ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མར། སྟན་སྟན་དང་། ལྷང་ལྷང་ཞེས་དང་།
བཞི་བའི་ཐོག་མར་ཆེལ་ཆེལ་ཞེས་པའི་བྱང་ལྷན་བར་མ་ཆོད་དུ་ཡོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཆོག་
དོན་ནི། སྟན་པའི་པེ་མང་བསྐྱར་པའི་བྱི་ཟེའི་སྒྲ་དབྱར་སྒྲ་བས་ཐོས་བ་ལ་བརྟེན་ནས།
འདོད་ལྷན་གྱི་སྒྲིང་ལ་དགའ་བ་དབྱར་གྱི་ཚུ་གཉེར་བཞིན་རྒྱས་ཞེས་སོ། །

(ང) འབྲིལ་འབྲིལ་མདངས་འོད་འབར་པའི་སྒྲོ་ཆོགས་རྣམས། །

མངེས་མངེས་རྒྱུ་པོར་བྱས་པའི་གདུགས་མཆར་སོ། །

བསྐྱོར་བ་མ་བྱའི་བྱ་མོ་ཀུན་དགའི་མིག། །

ཡིང་ཡིང་ཆར་སྒྲིན་སྒྲིན་པོའི་དབྱས་ལ་བལྟ། །

ཞེས་ཀྱང་བ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མར། འབྲེལ་འབྲེལ་དང་། མངོས་མངོས་
ཞེས་དང་། ཀྱང་བ་བཞི་བའི་ཐོག་མར་ལིང་ལིང་ཞེས་བའི་ཟུང་ལྷན་བར་མ་ཆད་དུ་
ཡོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཆོག་དོན་ནི། བཟག་མཐའ་ས་ཀྱི་གཟི་འོད་རབ་ཏུ་འབར་བའི་མཐུག་
སྟོ་རྣམས་མངོས་ཤིང་རྒྱུ་མ་པོར་གདུགས་ཕེབས་པ་ལྟ་བུར་ངོམ་བའི་མ་བྱའི་བྱ་མོ་
རྣམས་དགའ་བའི་མིག་གིས་ཆར་སྒྲིན་སྒྲོན་པོའི་དབུས་ལ་བལྟ་ཞེས་སོ། །

ཡང་ན། དཀར་དཀར་འོ་མའི་བཅུད་ཀྱིས་རབ་བྱ་བའི། །

མངོས་མངོས་སྤྱི་རིས་བཟ་བའི་མཆར་སྤྱུག་གཟུགས། །

འཇམ་མཉེན་གཤོག་ཟུང་དེབ་བའི་གར་སྤྱབས་ཀྱིས། །

བསེལ་བསེལ་ཁུས་ལ་ཞུགས་བས་ལུས་པོ་གཤེར། །ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ། །

བཅུ་གསུམ་པ་ཀྱང་བ་དང་པོ་དང་། བྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མ་ལ་ཡོད་པའི་ཟུང་
ལྷན་ནི། དཔེར་ན། རྒྱ་དཔེའི་ཀྱང་བ་དང་པོའི་ཐོག་མར། མ་ནི་ནི་མ་ནི་ནི། ཞེས་དང་།
ཀྱང་བ་གསུམ་བའི་ཐོག་མར། ལྷ་རི་རྒྱུ་རི་རྒྱུ། ཞེས་དང་། བཞི་བའི་ཐོག་མར། ཏ་བྱ་
ཏྱི་ཏ་བྱ་ཏྱི། ཞེས་བའི་ཟུང་ལྷན་བར་མ་ཆད་དུ་ཡོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

(ག) དཀར་དཀར་ཐོབ་བྱ་མཐར་ཐུག་རྒྱལ་བའི་ལམ། །

སྤྱིང་སྟོབས་ལྷན་བའི་བྱང་སེམས་མ་ཡིན་པ། །

གསལ་གསལ་ཤ་ཡི་མིག་གིས་མི་མཐོང་ཞིང་། །

ངལ་ངལ་ཀྱང་བས་བསྟོད་ཀྱང་སྟེབ་པ་མིན། །

ཞེས་ཀྱང་བ་དང་པོའི་ཐོག་མར། དཀར་དཀར་ཞེས་དང་། བྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་
མར། གསལ་གསལ་དང་། ངལ་ངལ་ཞེས་བའི་ཟུང་ལྷན་བར་མ་ཆད་དུ་ཡོད་པ་ལྟ་

བུའོ། །ཆོག་དོན་ནི། ཐོབ་བྱ་མཐར་ཐུག་པ་ནས་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ལམ་ནི། སྤྱིང་
སྟོབས་དང་ལྷན་པའི་རྒྱལ་སྤྲུལ་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔལ་མ་ཡིན་པའི་སོ་སྤྱི་པལ་བ་དག་
གི་མིག་གིས་མི་མཐོང་ཞིང་། ཀླང་བས་ཅི་ཅམ་བཞུད་ཀྱང་སྤྱི་བ་མི་སྤྱབ་ཅེས་སོ། །

(བ) ལྷང་ལྷང་འགྱུར་**"ཁྱུགས་"**¹ རྩོགས་པའི་མགྱིན་པའི་སྤྱུ། །

དལ་གྱིས་འཐེན་པའི་ཁྱ་བྱག་བྱ་མོའི་ཆོགས། །

ལྷང་ལྷང་མཁྱེད་ལོ་མའི་གོས་གྲོན་པའི། །

ལྷེས་ལྷེས་འཁྲི་ཤིང་གཞོན་ཅུར་འཁྱུད་ལ་དགལ། །

ཞེས་ཀླང་བ་དང་པོའི་ཐོག་མར། ལྷང་ལྷང་ཞེས་དང་། ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་ལྷང་ལྷང་
ལྷེས་ལྷེས་ཞེས་པའི་བྱང་ལྷན་བར་མ་ཆོད་དུ་ཡོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཆོག་དོན་ནི། འགྱུར་
"ཁྱུགས་"² ཡོངས་སུ་རྩོགས་པའི་མགྱིན་པའི་སྤྱུ་དབྱངས་དལ་གྱིས་འཐེན་པའི་ཁྱ་བྱག་
གི་ཆོགས། དེན་པོ་ཆེ་མཁྱེད་ཀྱི་མདངས་དང་ལྷན་པའི་ལོ་མའི་གོས་གྲོན་ཏེ། འཁྲི་
ཤིང་གཞོན་ཅུའི་སྤྱིང་ན་མཛེས་ཞེས་སོ། །འཁྱུད་ཅེས་པ་རབ་བཏགས་ཀྱི་ཆོག་ཡིན།

ཡང་ན། ལྷང་ལྷང་གཡུ་ཡི་ལོ་འདབ་རབ་རྒྱས་པའི། །

དབང་སྟོན་འདེགས་བཟོད་ཆང་ཆོང་འཁྲིགས་པའི་སྤྱོད་། །

བརྩིད་བརྩིད་གནམ་གྱི་ཀ་བར་འཁྱུལ་སྟེར་བ། །

ལེགས་ལེགས་ས་འཛིན་མཛེས་པའི་རྒྱན་དུ་རོལ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

བཅུ་བཞི་བ་ཀླང་བ་ཕྱི་མ་གསུམ་གྱི་ཐོག་མ་ལ་ཡོད་པའི་བྱང་ལྷན་ནི། དཔེར་
ན། རྒྱ་དཔེའི་ཀླང་བ་གཉིས་པའི་ཐོག་མར། ན་ཀ་ཐིན་ཀ་ཐི། ཞེས་དང་། གསུམ་པའི་

1 ཁྱུག

2 ཁྱུག

ཐོག་མར། ཀ་མ་ལི་ཀ་མ་ལི། ཞེས་དང་བཞི་བའི་ཐོག་མར། ད་ལི་མད་ད་ལི་མད།
ཅེས་པའི་ཟུང་ལྷན་བར་མ་ཆད་དུ་ཡོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

(ག) ཀྱན་མཁྱེན་ཙོང་ཁ་བ་ཡི་རིང་ལུགས་ལ། །

འབྲུལ་འབྲུལ་རྩི་མ་སྤངས་པའི་དམ་བཅའ་ཡིས། །

ཡང་ཡང་ཁྲོལ་བར་འདོད་པའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས། །

འབོལ་འབོལ་སྒྲན་ལ་ངལ་ཏེ་གཉིད་ལོག་གོ། །

ཞེས་ཀྱང་བ་བྱི་མ་གསུམ་གྱི་ཐོག་མར། འབྲུལ་འབྲུལ། ཡང་ཡང། འབོལ་
འབོལ་ཞེས་པའི་ཟུང་ལྷན་བར་མ་ཆད་དུ་ཡོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཆིག་དོན་ནི། ཀྱན་མཁྱེན་
སྤྲ་མ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་རིང་ལུགས་སམ་དགེ་ལུགས་པའི་གྲུབ་མཐའ་འདི་ལ།
ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ནས་འབྲུལ་བའི་རྩི་མ་ཟུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་དམ་བཅའ་བཅོན་
པོ་འདིས། གྲུབ་མཐའ་འདི་ལ་ཁྲོལ་བར་འདོད་པའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་རྩི་ཙམ་ཁྲོལ་
ཀྱང་དོན་མེད་དུ་གྱུར་ཏེ་ངལ་བ་མ་བཟོད་པར་བདེ་བའི་སྒྲན་གྱི་སྤྲོད་དུ་གཉིད་ལོག་
གོ། ཞེས་སོ། །

(བ) ཅན་དན་ཨ་ཀ་རུ་སོགས་བཟང་བོའི་རྩི། །

འབྲུལ་འབྲུལ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤང་བོའི་འབྲུལ་བ་ལ། །

མཛེས་མཛེས་ཐིག་ལེར་དགོད་པའི་རྩི་བཞོན་རྣམས། །

ཁོར་ཁོར་རིག་འཛིན་དགའ་བའི་ནགས་དེར་རྒྱ། །

ཞེས་ཀྱང་བ་བྱི་མ་གསུམ་གྱི་ཐོག་མར། འབྲུལ་འབྲུལ་དང་། མཛེས་མཛེས།
ཁོར་ཁོར། ཞེས་པའི་ཟུང་ལྷན་བར་མ་ཆད་དུ་ཡོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཆིག་དོན་ནི། སྤང་བོ་

ཆེའི་གཙུག་གི་ཚྱོས་བྱམ་ལས་བབས་པའི་འགྲམ་ཆང་ལས། ཡིད་དུ་འོང་བའི་དྲི་ཞེས་པོ་
ལྷང་བའི་ཕྱིར་ན། ཅན་དན་དང་། ཨ་ཀར་སོགས་ཀྱི་དྲི་བཟང་བོ་དེ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤང་པོ་
ཆེའི་འགྲམ་པ་ལ་མཛེས་པའི་ཐེག་ལེ་ལྟ་བུར་ཆགས་པའི། དྲི་ཡི་བཞོན་པ་སྟེ། ལྷང་འདི་
ནི་རིག་པ་འཛིན་པ་རྣམས་དགའ་བའི་ནགས་ཆལ་དེར་རྒྱ་ཞེས་སོ། །ཕྱོགས་ཀྱི་སྤང་པོ་
ཆེ་ཟེར་བ། ལེ་འུ་གཉིས་པའི་གསལ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱན་གྱི་སྐབས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །

ཡང་ན། དམར་སེར་མདངས་ཀྱིས་མཛེས་པའི་སྐྱ་རིས་ལ། །

འབྲེལ་འབྲེལ་ཐེག་ལེ་སྟོང་གི་ཆོམ་བྱས་མཛེས། །

དཀར་དཀར་མཆེ་བ་ངོམས་པའི་འགྱིང་ཉམས་ཅན། །

འཛིགས་འཛིགས་སྤང་མིག་བགད་པའི་རྒྱ་སྟག་བཛིད། །ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

བཙོ་ལྷ་བ་རྒྱང་བ་བཞི་ཀའི་ཐོག་མ་ལ་ཡོད་པའི་བྱང་ལྷན་ནི། དཔེར་ན་རྒྱ་
དཔེའི་རྒྱང་བ་དང་བོའི་ཐོག་མར། ར་མ་རྒྱེ་ར་མ་རྒྱེ། ཞེས་དང་། གཉིས་པའི་ཐོག་མར།
སྤ་རྒྱ་ལ་སྤ་རྒྱ་ལ། ཞེས་དང་། གསུམ་པའི་ཐོག་མར། སྤ་རྒྱ་རྒྱེ་སྤ་རྒྱ་རྒྱེ། བཞི་བའི་ཐོག་
མར། སྤོར་རྒྱ་སྤོར་རྒྱ། ཞེས་པའི་བྱང་ལྷན་བར་མ་ཆད་དུ་ཡོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

(ག) མཐོ་མཐོའི་སྟན་ལ་འདུག་པ་ཅམ་ཉིད་དང་། །

ཆེ་ཆེའི་རིགས་རྩས་ཅམ་གྱི་དྲིགས་པ་དང་། །

ཡང་ཡང་སྟེ་བ་བརྒྱད་པ་མ་ཡིན་ཡང་། །

འགྲིག་འགྲིག་ཤེས་བྱ་འཆད་ན་དཔལ་སྤང་བ། །

ཞེས་རྒྱང་བ་བཞི་ཀའི་ཐོག་མར། མཐོ་མཐོ་དང་། ཆེ་ཆེ། ཡང་ཡང་། འགྲིག་
འགྲིག་ཅེས་པའི་བྱང་ལྷན་བར་མ་ཆད་དུ་ཡོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཆིག་དོན་ནི། གོ་ས་མཐོན་

པོའི་ཁྱི་སྟན་ལ་འདུག་པ་དང་། ཆེ་ཞིང་བཅོན་པའི་གདུང་བརྒྱུད་ཅམ་གྱི་ཁིངས་བྲེགས་
དང་། ཟླ་སྤུལ་ལྟ་བུའི་སྐྱེ་ལྷིང་འཛིན་པ་མིན་ན་ཡང་། རོ་མཆར་བའི་ཤེས་བྱ་རིག་པའི་
གནས་གང་ཞིག་འཆད་པ་ལ་མཁས་ན། རྗེ་དཔལ་སྤང་བ་ལྟར་སྟན་པའི་གྲགས་པ་
འབར་ཞེས་སོ། །

(བ) **མཆར་མཆར་འཕགས་པའི་ཞིང་གི་མེ་ལོང་དུ།**

དུང་དུང་དད་པའི་ཡིད་རྩོང་ཤར་བའི་ལྷ།

མཛེས་མཛེས་མཆོན་དཔའི་སྐྱེ་མཆེད་རྫོགས་པའི་ཞལ།

ཡང་ཡང་བལྟ་བར་འཆལ་ལོ་དབྱངས་ཅན་ལྷ།

ཞེས་རྒྱུ་དང་བཞེ་གའི་ཐོག་མར། **མཆར་མཆར་དུང་དུང་།** མཛེས་མཛེས།
ཡང་ཡང་ཞེས་པའི་ཟུང་ལྷན་བར་མ་ཆོད་དུ་ཡོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཆོག་དོན་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་
འཕགས་པའི་ཞིང་མཆོག་མཛེས་ཤིང་ཡིད་དུ་འོང་བ་སྤང་སྟོང་ཡེ་ཤེས་གྱི་རང་བཞིན་
ཅན་དེ་མེ་ལོང་གི་གཟུགས་སུ་བཀོད། རང་གི་དད་པའི་ཡིད་རྩོང་ཤར་བའི་ལྷ་མོའི་སྐྱ་
མཛེས་ཤིང་ལྟ་ན་སྤྲུག་པ་དེ་མེ་ལོང་ནང་གི་ཤིན་ཏུ་གསལ་བའི་གཟུགས་བརྟན་གྱི་
གཟུགས་སུ་བཀོད་པ་ཡིན་ཀྱང་། ཆོག་ཟེན་ལ་མ་ཐོན་པས་ཤུགས་ལ་གོ་དགོས། དེ་
འབྲའི་མཛེས་ཤིང་ལྟ་ན་སྤྲུག་པའི་མཆོན་དཔའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱལ། ཡོངས་སུ་རྫོགས་
པའི་ལྷ་མོའི་ཞལ་ལ། བདག་གིས་ཡང་ཡང་བལྟ་བར་འཆལ་ཞེས་དབྱངས་ཅན་ལྷ་མོ་
ལ་བྱ་བ་འབྲལ་བ་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་ན། **མཆར་མཆར་མཛེས་སྤྲུག་རྫོགས་པའི་ཉམས་བརྒྱུ་ཡིས།**

མཆོང་མཆོང་ལྷིང་བའི་གར་གྱི་རི་མོ་འབྲུམ།

འངས་འངས་འཛིན་མའི་བཞེན་ལ་འགོད་མཁས་པའི། །

མངས་མངས་ཀྱི་དྲགས་གཞོན་ལྷ་ཅེད་འཛིན་སྤྱོད། །ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ། །

དེ་ལྟར་བྱང་ལྷན་སྐྱོར་ཚུལ་ལ། མཁས་པ་ལ་ལས་མངས་མངས་ལ། ལེགས་ལེགས་ལྟ་བུ། མིང་སྤྱི་གཉིས་ཀྱིས་དོན་སྟོན་ཚུལ་འདྲ་བས་བྱང་ལྷན་དངོས་སུ་མི་འབྱུང་ལ། བོད་སྐད་དུ་འང་ཅ་བའི་རྒྱ་དཔེ་གཞུང་ཆེག་གི་ལད་སྒྲོས་བཅན་གྱིས་བྱ་བར་འདོད་ནས། དཔེར་ན། ཀླང་བ་བཞི་གའི་ཐོག་མར་ཡོད་པ་བར་མ་ཆོད་པའི་བྱང་ལྷན་གྱི་དཔེར་བཅོད་དུ། འབྲུ་མི་པམ་པས།

སྤྱི་བ་སྤྱི་བ་བརྒྱད་མར་ཡང་དང་ཡང། །

མཁས་པ་མཁས་པ་མཆོག་ལས་ལེགས་བཤད་སྤྱངས། །

སྒོ་གསལ་སྒོ་གསལ་མཆོག་གིས་ལེགས་བསྐྱུགས་པའི། །

ཡོན་ཏན་ཡོན་ཏན་གྱིས་གྲགས་ཆེ་འདིར་བོ། །

ཅེས་བ་ལྟ་བུ་འགོད་དགོས་བར་གསུངས་ཀྱང་། དེ་ཡང་རྒྱ་སྐད་ཀྱི་ཆེག་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་ཆེག་དོན་སྐྱོར་ཚུལ་གྱི་སྟེང་ནས་མི་འབྱུང་ཞིང་། བོད་ཀྱི་བདེའི་དབང་དུ་བྱས་ན་འང་ཏ་ཅང་སྟན་པའི་ཆེག་ཏུ་མི་འགྲོ་བས། དེ་འདྲ་**འཛིན་**གྱིས་འཆོལ་བའི་ངལ་བ་བསྟེན་མི་དགོས་ཤིང་། སྟོན་བྱོན་མཁས་པའི་དབང་བོ་ནམ་མཁའི་ཉི་མུ་ལྟ་བུར་གྲགས་པ་ནམས་ཀྱིས་སྟན་མོང་དུ་བཞེད་པ་ལྟར། བོད་ཀྱི་བདེ་དང་མཐུན་པའི་བྱང་ལྷན་སྐྱོར་ཚུལ་སྤྱི་མ་ལྟར་བྱས་ན་འཕུས་སོ། །

༡ ཐོག་མའི་བར་ཆོད་པའི་བྱང་ལྷན།

ཕྱི་ཐོག་མའི་བར་ཆོད་པའི་ཟུང་ལྗན་བཤད་པ་ལ། དེའི་ངོ་བོ་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས་
ལས། དང་པོ་ནི། ཆོག་རྒྱུ་གང་གི་ཐོག་མར་ཡོད་པའི་དབྱངས་གསལ་ཆོགས་པའི་
མིང་གཟུགས་གཅིག་པ་ཅན་གྱི་ཟུང་ལྗན་གྱི་བར། མིང་ཆོག་གཞན་གྱིས་ཆོད་པ་ལྟ་
བུ་ཞིག་ལ་ཟེར།

གཉིས་པ་འདི་ལ་དབྱེ་ན། རྒྱུ་བ་གཉིས་ལ་ཡོད་པ་དུག རྒྱུ་བ་གསུམ་ལ་
ཡོད་པ་གསུམ། རྒྱུ་བ་བཞི་ལ་ཡོད་པ་གཅིག རྒྱུ་བ་བཞི་ལ་ཆ་གཉིས་སུ་ཡོད་པ་
གསུམ་སྟེ་བསྟོམས་པས་བཅུ་གསུམ་ཡོད། དེ་དག་ནི།

རྒྱུ་བ་གཉིས་ལ་ཡོད་པ་ལ། །དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མ་དང་། །

དང་པོ་གསུམ་པའི་ཐོག་མ་དང་། །དང་པོ་བཞི་པའི་ཐོག་མ་དང་། །

གཉིས་པ་གསུམ་པའི་ཐོག་མ་དང་། །གཉིས་པ་བཞི་པའི་ཐོག་མ་དང་། །

ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མར་ཆོད། །རྒྱུ་བ་གསུམ་ལ་ཡོད་པ་ལ། །

དང་པོ་གསུམ་ཀྱི་ཐོག་མ་དང་། །དང་པོ་གསུམ་པ་བཞི་པའི་ཐོག་ །

ཕྱི་མ་གསུམ་ཀྱི་ཐོག་མར་ཆོད། །རྒྱུ་བ་བཞི་ལ་ཡོད་པ་ལ། །

རྒྱུ་བ་བཞི་ཀའི་ཐོག་མར་ཆོད། །རྒྱུ་བ་བཞི་ཆ་གཉིས་ཕྱེ་བ་ལ། །

སྟོན་གཉིས་འདྲ་ཞིང་ཕྱི་གཉིས་འདྲ། །གཅིག་གསུམ་འདྲ་ལ་གཉིས་བཞི་འདྲ། །

ཐོག་མཐའ་འདྲ་ལ་བར་བ་གཉིས། །འདྲ་བའི་ཟུང་ལྗན་བཅུ་གསུམ་མོ། །

དང་པོ་རྒྱུ་བ་གཉིས་ལ་ཡོད་པའི་དང་པོ། ཆོག་རྒྱུ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མའི་
ཟུང་ལྗན་བར་ཆོད་པ་ནི། ཆོག་རྒྱུ་དང་པོའི་ཐོག་མར་དབྱངས་གསལ་ཆོགས་པའི་མིང་
ཆོག་གང་ཡིན་པ་དེ་དང་། རྒྱུ་བ་གཉིས་པའི་ཐོག་མར་དབྱངས་གསལ་ཆོགས་པའི་
མིང་ཆོག་གང་ཡིན་པ་དེ་གཉིས། དབྱངས་གསལ་དང་། སྟོན་རྗེས་ཐམས་ཅད་མཆུངས་

པའི་སྒྲ་གཟུགས་གཅིག་པ་ཅན་གྱི་བྱང་ལྡན་ཡིན་དགོས་ཤིང་། བྱང་ལྡན་དེ་གཉིས་ཀྱི་
བར་དུ་མིང་ཆོག་ཡི་གེ་དུ་མས་བར་ཆོད་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་ཟེར། འོག་མ་རྣམས་ལ་འང་
ཤེས་པར་བྱའོ། །དཔེར་ན། རྒྱ་དཔེའི་རྟ་བ་དང་པོའི་ཐོག་མར། **མ་རྩུ་རེ་ཀ** ཞེས་དང་།
རྟ་བ་གཉིས་པའི་ཐོག་མར་ཡང་། **མ་རྩུ་རེ་ཀ** ཞེས་པའི་བྱང་ལྡན་སྟེ་གཉིས་ཀྱི་བར་
དུ་མིང་ཆོག་ཡི་གེ་གཞན་དུ་མས་ཆོད་པ་ལྟ་བུའོ། །དཔེར་བཞིན།

(ག) **སྒོ་གྲོས་**མངོན་པར་རྒྱས་པའི་རྣམ་དཔྱད་ཀྱིས། །

སྒོ་གྲོས་ཆེན་པོར་གྲགས་པའི་བཟང་རྩུ་མཐག། །

པལ་ཆེར་ཁེངས་པ་འཕྲོགས་པའི་གྲགས་པའི་དབྱངས། །

སྲིད་པའི་ཅེ་མོར་གྲགས་པ་ཨེ་མ་མཆར། །

ཞེས་རྟ་བ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མར། **སྒོ་གྲོས་**ཞེས་པའི་བྱང་ལྡན་སྟེ་གཉི་
གཉིས་ཀྱི་བར་ཡི་གེ་གཞན་དུ་མས་ཆོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཆོག་དོན་ནི། མཁྱེན་རབ་ཀྱི་སྒོ་
གྲོས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་རྣམ་དཔྱད་ཡངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། **སྒོ་གྲོས་**ཆེན་པོ་ཞེས་པའི་
གྲགས་པ་དོམ་པའི་མཐས་སྒོ་མ་བཟང་པོའི་རྩུ་ཅན་ཏེ། གཡོ་སྒྱུ་མཐག་པལ་ཆེར་གྱི་
ཁེངས་པ་འཕྲོགས་པའི་གྲགས་པའི་དབྱངས་སྟུན་སྲིད་པའི་ཅེ་མོར་གྲགས་པའི། ཡབ་རྩེ་
སྒོ་མ་སྒོ་བཟང་གྲགས་པ་འདི་ནི་ཨེ་མ་མཆར་ཞེས་དོམ་ཆར་བར་བཞིན་པ་ལྟ་བུའོ། །

(བ) **དཀར་འཇམ་**ཡིད་འཕྲོག་བསྐྱའི་ལྟེ་བ་རུ། །

དཀར་བསིལ་འདོད་ལྟའི་མེ་ཁོང་ལྷང་འབྲེ། །

རི་བོང་འཛིན་པ་འོད་ཀྱི་འཕྲོ་འདུ་ཅན། །

བྱང་རྒྱལ་སེམས་ཀྱི་ལང་ཆོ་གང་བར་མཆོན། །

ཞེས་ཀྱང་བ་དང་པོ་དང་། གཉིས་པའི་ཐོག་མར། དཀར་ཞེས་པའི་ཟུང་ལྷན་སྤྱི་
གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་ཡི་གེ་གཞན་དུ་མས་ཆོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཆོག་དོན་ནི། དཀར་ཞིང་འཇམ་
པའི་བསྐྱའི་ལྟེ་བར། དཀར་ཞིང་བསེལ་བའི་འདོད་ལྟའི་མེ་ལོང་སྟེ། རྩ་བ་དངོས་སུ་ལྷང་
བ་ལྟ་བུའི་རི་པོང་འཛིན་པའམ། རྩ་བའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་འོད་ཟེར་འཕྲོ་འདུ་དེས། བྱང་
ཚུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ལང་ཆོ་རྒྱས་པ་མཆོན། ཞེས་མཆོན་བྱ་འཁོར་བའི་འདམ་གྱིས་མ་
གོས་པ་དང་ཐབས་ཀྱི་ཆ་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་མཆོན་པའི་བསྐྱ་དང་རྩ་བའི་གདན་བསྟན་
བ་ཡིན། ། ཆོགས་བཅད་འདི་ནས་བཟུང་དབྱངས་ཅན་ལྟ་མོ་ཉིད་ལ་བསྟོད་པའི་ཆོག་ཡིན། །

ཡང་ན། མཛེས་སྤྱོ་གེ་སར་རྒྱལ་མང་བཅེགས་པའི་རི། །

མཛེས་ལྷན་གཟེ་འོད་སྟོང་གི་འཕྲོ་འདུ་ཅན། །

སྤྱིད་ཞེའི་རྩ་ན་འབར་བའི་མཆོད་སྟོང་ཆེ། །

དགེ་ལེགས་མན་བདེ་གཏེར་གྱི་བྱང་པོར་བྱལ། །ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་པ་ཀྱང་བ་དང་པོ་དང་། གསུམ་པའི་ཐོག་མ་ལ་འོད་པའི་ཟུང་ལྷན་བར་
ཆོད་པ་ནི། དཔེར་ན། རྒྱ་དཔེའི་ཀྱང་བ་དང་པོ་གསུམ་པའི་ཐོག་མར། ཀ་རོ་ཉི་ཀ་རོ་ཉི།
ཞེས་པའི་ཟུང་ལྷན་གྱི་བར་ཆོད་པ་ལྟ་བུའོ། །དཔེར་བརྗོད།

(ག) རབ་གསལ་རྩ་བ་རྒྱས་པའི་དགྲིལ་འཁོར་ལ། །

རི་རྒྱགས་གཟུགས་ཀྱིས་རྣམ་པར་བཀྲ་བ་དེ། །

རབ་མོངས་སྤྱེ་པོ་འགའ་ཞིག་སྤྱིན་ལེགས་མའི། །

བཞིན་རས་ར་རིའི་བྱི་མས་འོངས་ཞེས་སྒྲ། །

ཞེས་པའི་ཀྱང་བ་དང་པོ་དང་། གསུམ་པ་པའི་ཐོག་མར། རབ། རབ་ཅེས་པའི་

ཟུང་ལྷན་སྣ་སྤྱི་གཉིས་ཀྱི་བར་ཆོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཆོག་དོན་ནི། རབ་ཏུ་བྱངས་ཤིང་
གསལ་བའི་རྒྱ་བ་རྒྱས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ངོས་ལ། རི་མོང་ག་ཟུགས་ཀྱི་རི་མོ་བཟ་
བ་དེ། རབ་ཏུ་རྟོངས་པའི་འདོད་ལྷན་སྤྱི་ལོ་འགའ་བྱད་མེད་ཀྱི་གདོང་དུ་འབྱུངས་ནས།
དེའི་བཞེན་རས་ནག་པོའི་རི་མས་སྤྲགས་པ་འདི་ལ་འགྲོད་ཅེས་སོ། །ནོངས་བ་ནི་
འགྲོད་པའི་དོན་ལའང་འདུག།

(བ) ཡིད་འོང་སྤྲེག་ཅིང་འགྱིང་བཅས་ཅོག་བྱའི་སྟབས། །

མཛེས་པའི་ཞབས་སོར་བཟམ་སྟེ་བད་ཅ་ལིའེ། །

ཡིད་འོང་ཁེངས་པ་བསྟེལ་ཆེ་བརྒྱའི་དགྲ། །

རབ་དགའི་འོད་ཟེར་སོ་འཕྲེང་དགོད་པ་བཞེན། །

ཞེས་རྒྱུ་བ་དང་བོ་དང་། གསུམ་པའི་ཐོག་མར། ཡིད་འོང་ཞེས་པའི་ཟུང་ལྷན་
སྣ་སྤྱི་གཉིས་ཀྱི་བར་ཆོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཆོག་དོན་ནི། བད་རྒྱའི་གདན་ཀྱི་སྟེང་དུ། ཤིན་
ཏུ་དགྱེས་ཤིང་སྤྲེག་པའི་འགྱིང་ཉམས་དང་བཅས། ཅོག་བྱའི་སྟབས་ཀྱིས་བཞུགས་
པའེ། ལྷ་མོའི་མཛེས་པའི་ཞབས་ཀྱི་སོར་མོ་ལེགས་པར་བཟམ་པའི་མཛེས་སྟུག་དེ་
ནི། བད་ཅ་ལིའེ་བརྒྱའི་ཅ་བའི་ཡིད་འོང་གི་ཁེངས་པ་བསྟེལ་བ་སྟེ། བརྒྱའི་འདབ་མ་
ཁ་ཟུམ་པའི་ཆེ་ཞེས་མཆན་མོའི་དུས་ངོས་བཟུང་ཞིང་། དེའི་དུས་སུ་བརྒྱའི་དགྲ་འམ་
རྒྱ་བ་རབ་ཏུ་དགའ་བའི་སོའི་ཕྱེང་བ་དགོད་པ་སྟེ། རྒྱ་བ་རྒྱས་པའི་དཔལ་ལྷན། ཤིན་ཏུ་
དཀར་ཞིང་མཛེས། ཞེས་སོ། །ཡིད་འོང་ཁེངས་པ་བསྟེལ་བ་དང་། སོ་ཕྱེང་དགོད་པ་
སོགས་ནི་སེམས་ལྷན་རབ་རྟོག་ཡིན།

ཡང་ན། རྩོ་ལྷང་མཁའ་བཞུས་པའི་ཁྱ་བ་ཡིས། །

ལུས་ཀྱན་གཤེར་བའི་མོར་འཛིན་སྒྲིག་བ་མེད། །

སྒྲོ་ལྷང་གཡུ་ཡི་རལ་བའི་ལན་བྱ་ནི། །

དེ་བཞིན་དལ་བའི་འགྲོས་དང་ལྷན་དུ་བསྐྱོད། །ཅེས་བ་ལྟ་བུའོ། །

གསུམ་བ་རྒྱང་བ་དང་པོ་དང་བཞི་བའི་ཐོག་མ་ལ་ཡོད་པའི་བར་ཆོད་ཀྱི་ཟུང་
ལྷན་ནི། དཔེར་ན། རྒྱ་དཔེའི་རྒྱང་བ་དང་པོ་དང་བཞི་བའི་ཐོག་མར་ས་གཤེན་པོ། ཞེས་
ཟུང་ལྷན་གྱི་བར་ཆོད་བ་ལྟ་བུའོ། །དཔེར་བཞིན།

(ག) དཀར་འཇམ་ཡིད་འོང་བརྒྱ་དག །

དག་དབང་དབྱངས་ཅན་ལྟ་མོ་ཡི། །

ཞབས་ཟུང་རྣམ་པར་བཏེགས་བ་ལ། །

དཀར་བའི་སྒྲོ་ཡིས་རྣམ་པར་སྒྲུལ། །

ཞེས་རྒྱང་བ་དང་པོ་དང་། བཞི་བའི་ཐོག་མར། དཀར། དཀར་ཞེས་པའི་ཟུང་
ལྷན་སྒྲོ་ལྷན་གྱི་བར་ཆོད་བ་ལྟ་བུའོ། །ཆོག་དོན་ནི། དཀར་ཞིང་འཇམ་པའི་ཡིད་
འོང་གི་བརྒྱའི་འདབ་མ་རྣམས་ཀྱིས། དབྱངས་ཅན་ལྟ་མོའི་མཛེས་པའི་ཞབས་ཟུང་སྟེང་
དུ་བཏེགས་བ་དེ་ལ། བརྒྱས་ལྟ་མོ་ལ་རྣམ་པར་དཀར་བའི་སྒྲོ་ཡིས་བརྒྱ་ཆེན་པོ་སྒྲུལ་
ཏེ། ལྟ་མོའི་ཞབས་ཟུང་མཐོན་པོར་བཏེགས་བ་ལྟ་བུར་བཞིན་བ་རབ་བཏགས་བསྐྱེས་
བ་ཡིན་ཀྱང་། ཟུང་ཟད་བཞིན་མི་བདེ་བར་གསུངས།

(བ) འཇམ་མཉེན་སོར་མོའི་གདུ་བུ་འཁྲོལ་བའི་སྒྲི། །

སྟན་པར་སྒྲོག་ལ་རབ་འཁྲུ་བྱེད་ཅི། །

རྒྱུད་སྟོང་པར་བར་འཛེགས་བ་ལ་སྒྲེས་བའི། །

འཇམ་མཉེན་དབྱངས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱན་ཅིག་ཅར་འདོམས། །

ཞེས་ཀྱང་བ་དང་བོ་དང་། བཞི་བའི་ཐོག་མར། འཇམ་མཉེན། ཞེས་བའི་བྱང་
ལྷན་སྤྱི་གཉིས་ཀྱི་བར་ཆོད་བ་ལྟ་བུའོ། །ཆོག་དོན་ནི། འཇམ་ཞིང་མཉེན་བའི་བྱག་
གི་སོར་མོ་ལ། རིན་པོ་ཆེ་སྤྲོ་ཆོག་ས་ཀྱི་སྤུས་ལེགས་པར་མཛེས་བའི་གདུ་བྱས་
བརྒྱན་ཅིང་། བྱག་སོར་ལེགས་པར་བསྐྱོད་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སོར་གདུབ་ཀྱི་སྤྲོ་སྤྲོ་
པར་སྐྱོག་བ་ལ་རབ་ཏུ་འཁྱུ་བ་སྟེ། དེ་ལ་འགྲན་པར་བཟོད་པའི་བྱེད་ཅིང་མི་ཤར་རྒྱད་
སྟོད་ཅན་ལྟ་མོའི་**"པར"**¹ཏུ་བཞག་པ། དེ་ལས་སྤྱེས་བའི་འཇམ་མཉེན་དབྱངས་ཀྱི་ཆོས་
ཏེ། གསུངས་དབྱངས་ཡན་ལག་བྱུག་ཅིང་གདངས་དང་ལྷན་བའི་དབྱངས་ཀྱིས་ཆོས་
ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་དུ་འདོམས། ཞེས་སོ། །

ཡང་ན། **སྤྲོ་ཆོག་ས་**མདངས་ཀྱི་མཛེས་བ་རབ་རྫོགས་བའི། །

རི་ཞིམ་མངལ་རྒྱ་གྲོལ་བའི་འདབ་ལྷན་ཆོག་ས། །

དགའ་བའི་གོ་སར་ངོམ་བའི་འཇུམ་བག་གིས། །

སྤྲོ་ཆོག་ས་ཅེ་དགའི་ཉམས་ཀྱིས་གར་ལ་ཤེལ། ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ། །

བཞི་བ་ཀྱང་བ་གཉིས་བ་དང་། གསུམ་བ་ལ་ཡོད་པའི་བར་ཆོད་བའི་བྱང་ལྷན་
ནི། དཔེར་ན། རྒྱ་དཔེའི་ཀྱང་བ་གཉིས་བ་དང་གསུམ་བའི་ཐོག་མར། ཀ་ལི་ཀ། ཞེས་
བའི་བྱང་ལྷན་ཀྱི་བར་ཆོད་བ་ལྟ་བུའོ། །དཔེར་བརྗོད།

(ག) མཆན་དཔེའི་ལང་ཆོ་རབ་ཏུ་རྒྱས་བ་ཡིས། །

སྤྱེག་མོ་གཞན་ཀྱིས་བསྐྱུན་དུ་མ་མཆིས་བའི། །

སྤྱེག་ལྷན་གསེར་མངལ་ཅན་ཀྱི་བུ་མོ་ཡི། །

ཞབས་བྱང་སྤྱི་པོའི་གཙུག་ན་རྒྱལ་གྱུར་ཅིག །

ཅེས་ཀྱང་བ་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པའི་ཐོག་མར། སྒྲེག་ཅེས་པའི་ཟུང་ལྷན་སྔ་
ཁྱི་གཉིས་ཀྱི་བར་ཚོད་བ་ལྷ་བུའོ། །ཚིག་དོན་ནི། མཚན་དང་དཔེ་བྱད་ཀྱི་ལང་ཚོ་རབ་
ཏུ་རྒྱས་པ་ལས། སོ་སྒྲེ་པལ་བའི་སྒྲེག་མཛེས་མ་གཞན་གྱིས་འགན་པར་མི་རྒྱས་པའི་
འཛོ་སྒྲེག་དང་ལྷན་པ། ཚངས་པའི་བུ་མོ་དབྱངས་ཅན་མའི་ཞབས་གཉིས་བདག་གི་སྒྲི་
པོའི་གཙུག་ན་རྒྱལ་བར་གྱུར་ཅིག་ ཅེས་སོ། །

(བ) མིག་སྒྲན་ཆར་གྱིས་བརྒྱན་པའི་ཟུང་བྱད་ཅེ།

ཡིད་འཕྲོག་ལྗེས་པར་བྱས་ལ་ནོར་བུ་དང་། །

ཡིད་འོང་མེ་རྟོག་ཤེང་བའི་རྒྱན་བཀོད་པས། །

འཛིག་རྟེན་ཀྱང་གྱི་མཛེས་སྤུག་འཕྲོག་པ་བཞིན། །

ཞེས་ཀྱང་བ་གཉིས་པ་དང་། གསུམ་པའི་ཐོག་མར། ཡིད་ཅེས་པའི་ཟུང་ལྷན་སྔ་
ཁྱི་གཉིས་ཀྱི་བར་ཚོད་བ་ལྷ་བུའོ། །ཚིག་དོན་ནི། མིག་སྒྲན་གྱི་ཆར་གྱིས་བརྒྱན་པ་སྟེ་
ཏ་ཅང་ནག་པོའི་མདངས་དང་ལྷན་པའི་རལ་བའི་ཟུང་བྱད་ཀྱི་ཅེ་ཡིད་འཕྲོག་པའི་ནུས་
འགྱུར་གྱིས་ལྗེས་ཞིང་། དེ་ལ་རིན་པོ་ཆེ་ནོར་བུ་དང་། མེ་རྟོག་སྤྲ་ཚོགས་ཀྱི་ཤེང་བའི་
རྒྱན་གྱིས་བརྒྱན་པ་འདིས། འཛིག་རྟེན་གྱི་མཛེས་སྤུག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟིང་པོ་འཕྲོག་
པ་བཞིན་ཤིན་ཏུ་མཛེས་ཞེས་སོ། །མིག་སྒྲན་ནི་དོ་སྟེང་ཟེལ་ཟེར་བ་དེ་ཡིན་པར་
བཤད་པས། རྒྱ་གར་ན་རྟོ་དེ་མིག་ལ་བསྒྱུ་བའི་སྟོལ་ཡོད་པར་གསུངས་སོ། །

ཡང་ན། དམར་སེར་ཐིག་ལེ་གཞོན་རྒྱའི་འོད་ཞགས་ཀྱིས། །

རབ་མཉེན་གཤོག་ཟུང་མཛེས་པར་འཁྱུད་པ་ལས། །

རབ་མངར་སྤྲང་བཅུད་འཁྱུར་བའི་མངལ་བརྒྱ་ཡིས། །

འཁུན་པའི་མགིན་དབྱངས་སྒྲོག་བཞིན་ཆལ་ན་རྒྱ། །ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ། །
ལྷ་བ་རྐང་བ་གཉིས་བ་དང་། བཞི་བ་ལ་ཡོད་པའི་རྩང་ལྷན་བར་ཆོད་བ་ནི།
དཔེར་ན། རྒྱ་དཔེའི་རྐང་བ་གཉིས་བ་དང་། བཞི་བའི་ཐོག་མར། ཅ་རྒྱ་¹གཏྟ་ཞེས་པའི་
རྩང་ལྷན་གྱི་བར་ཆོད་བ་ལྟ་བུའོ། །དཔེར་བཞིན།

(ག) རྩང་བྱད་མཐོན་མཐིང་མགོ་སྐྱེས་རབ་ལྷེ་མ་ཞིང་། །

ལུས་དཀར་འཁོར་ལོའི་ཡན་ལག་ལ་འཁུ་བ། །

མངེས་སྤྱག་ཆ་འས་རྫོགས་པའི་སྤྱན་ལེགས་མ། །

ལུས་མེད་མདའ་ཡི་སྤྱན་རྒྱ་མ་ཡིན་ནམ། །

ཞེས་རྐང་བ་གཉིས་བ་དང་བཞི་བའི་ཐོག་མར། ལུས་ཞེས་པའི་རྩང་ལྷན་སྤྱ་བྱི་
གཉིས་གྱི་བར་ཆོད་བ་ལྟ་བུའོ། །ཇིག་དོན་ནི། མཐོན་མཐིང་རལ་བའི་རྩང་བྱད་ཡོན་
པོར་འཆིང་བའི་མགོ་སྐྱེས་རབ་ཏུ་ལྷེ་མ་ཞིང་། དཀར་ཞིང་སྤྱེག་པའི་ལུས་གྱི་བཀྲག་
མདངས་རབ་ཏུ་མངེས་པས། འཁོར་ལོའི་ཡན་ལག་གམ། ངང་བ་དཀར་པོའི་མངེས་
སྤྱག་ལ་འཁུ་བའམ་འགན་བ། འཛོ་སྤྱེག་མངེས་སྤྱག་གི་ཆ་ཀྱན་ནས་རྫོགས་པའི་སྤྱན་
ལེགས་མ་སྟེ། བྱད་མེད་འདི་ནི་འདོད་ལྡའི་མདའ་ཡི་སྤྱན་རྒྱ་ཞེས། འདིས་སྐྱེ་བོ་ཀྱན་
གྱི་འདོད་བ་རབ་ཏུ་འཕྲོགས་ཏེ་འདོད་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་དབང་མེད་ཏུ་འཕེལ་
བར་བྱེད། ཅེས་སོ། །

(བ) རྣམ་བཤམ་ལྷ་ཡི་གོས་བཟང་སྒྲ་ཆོགས་གྱིས། །

ཀྱན་ནས་བསྐྱབས་ཀྱང་མཆོན་དཔེ་འབར་བའི་གཟི། །

1 * འདིར་དཀྱིའི་དགོངས་རྒྱན། དབྱངས་ཅན་དག་གི་རྩལ་མཆོ། དབྱངས་ཅན་དབྱེས་པའི་རྩལ་མཆོ་རྣམས་སུ་ཀྱུ་

མི་འགོག་སྲིད་པས་བྱས་པའི་མངའ་བ་རྣམས། །

ཀུན་ནས་མོག་པོར་བསྐྱར་པའི་བཙོ་སྒྲག་མཁན། །

ཞེས་ཀྱང་བ་གཉིས་བ་དང་། བཞི་བའི་ཚོག་མར། ཀུན་ནས་ཞེས་པའི་ཟུང་ལྷན་
སྤྱི་གཉིས་ཀྱི་བར་ཆོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཆོག་དོན་ནི། ལྷ་མོ་མངའ་བའི་སྤྱི་ལ་ངོ་མཆར་
བའི་རི་མོའི་བཞོད་པ་རྣམ་པར་བཀའ་བའི་ལྷ་ཡི་གོས་བཟང་སྤྱོད་ཆོག་སྤྱི་སྤྱི་ཀུན་ནས་
མངའ་བར་བསྐྱབས་ཀྱང་། གང་གི་སྤྱིའི་མཆོན་དང་དཔེ་བྱད་ཀྱི་བཀྲག་མདངས་རབ་
ཏུ་གསལ་བའི་གཟི་འོད་ནི་འགོག་མི་བྱས་པས། སྲིད་པའམ་འཛིག་རྟེན་གྱིས་བྱས་
པའི་མངའ་བ་རི་སྟེང་¹པ་མཐའ་དག་སྤྱོད་ཀུན་ནས་ཟེལ་གྱིས་མནན་པ་སྟེ་མོག་
མོག་པོར་བསྐྱར་པའི་བཙོ་སྒྲག་མཁན་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེས་སོ། །མོག་མོག་ཅེས་པ། བཀྲག་
མདངས་ཉམས་པའམ། འོད་མི་གསལ་བའི་དོན་དང་། བཙོ་སྒྲག་མཁན་ནི། གོས་ཀྱི་ཁ་
དོག་²སྤྱར་མཁན་གྱི་མིང་ཡིན།

ཡང་ན། མཁྱད་གཞོན་བྱའི་མདངས་ཀྱིས་རབ་མངའ་བའི། །

མཉེན་ལྗེས་འཁྲི་ཤིང་འཁྲུག་པོའི་ཉམས་ལྷན་ཅན། །

སྤྱི་ལྷང་གཡུ་ལོའི་ཁུར་གྱིས་རབ་བྱད་པ། །

མཉེན་འཇམ་དལ་བའི་རྒྱུད་གིས་ཡང་ཡང་བསྐྱོད། །ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

བྱག་པ་རྒྱུ་མ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མ་ལ་ཡོད་པའི་བར་ཆོད་པའི་ཟུང་ལྷན་ནི།

དཔེར་ན། རྒྱ་དཔེའི་རྒྱུ་མ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མར། བ་ར་ཉེ། ཞེས་པའི་ཟུང་ལྷན་གྱི་
བར་ཆོད་པ་ལྟ་བུའོ། །དཔེར་བརྗོད།

1 བ

2 བསྐྱར

(ག) ཤེས་བྱའི་དོན་ཀྱན་ལྟ་བུ་ལ། །

སྔ་ན་མེད་པའི་རྣམ་དཔྱོད་ཅན། །

དག་དབང་དབྱངས་ཅན་མགིན་འབྱུང་པའི། །

དག་གི་དབང་ཕྱག་སྒོ་གྲོས་བརྟན། །

ཞེས་ཀྱང་བ་བྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མར། དག་ཅེས་པའི་བྱང་ལྷན་སྔ་བྱི་གཉིས་
ཀྱི་བར་ཆོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཆོག་དོན་ནི། ཤེས་བྱའི་ཡོན་ཏན་ནི་སྟེད་ཅིག་ཡོད་པ་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་དོན་ལེགས་པར་བལྟ་བུ་ལ། སྔ་ན་མེད་པའམ་སྔོན་བྱང་མ་སྔོང་པའི་རྣམ་
དཔྱོད་ཅན་དག་གི་དབང་ཕྱག་ལྟ་མོ་དབྱངས་ཅན་མ། མགིན་པའི་མལ་བྱ་བཞུགས་
པའི་དབང་སྟོན་ལོ་རྒྱ་བ་སྒོ་གྲོས་བརྟན་པ་ཞེས་སོ། །

(བ) རྟོག་བྲལ་འོ་མའི་རྒྱ་མཆོར་ལན་སྟོང་དུ། །

ཉ་རྒྱས་རྒྱ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་བཀྲས་པ་བཞིན། །

དཀར་མཛེས་ནི་མས་དབེན་པའི་བཞིན་རས་དང་། །

དཀར་མཛེས་ཆེམས་ཀྱི་ཐེང་བ་ལྟ་བུ་སྟེ། །

ཅེས་ཀྱང་བ་བྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མར། དཀར་མཛེས། ཞེས་པའི་བྱང་ལྷན་སྔ་
བྱི་གཉིས་ཀྱི་བར་ཆོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཆོག་དོན་ནི། རྟོག་པ་དང་བྲལ་བའི་འོ་མའི་རྒྱ་
མཆོར་ནང་དུ་རྒྱ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལན་སྟོང་དུ་བཀྲས་པ་ལྟ་བུའོ། །དཀར་ཞིང་མཛེས་
ལ་ནི་མ་དང་བྲལ་བའི་ཞལ་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་། དཀར་མཛེས་ཟུ་ཉིག་སྟར་ལ་
བརྒྱས་པ་ལྟ་བུའི་ཆེམས་ཀྱི་ཐེང་བ་ལྟ་བུ་སྟེ། ཅེས་སོ། །

ཡང་ན། རྒྱ་ཤེས་འདབ་མ་དགོད་པའི་ལྷན་དང་། །

སྒྲ་ཅིའི་གཏེར་བརྒྱ་འཛིན་པའི་བསྐྱ་བུང་། །

མཛེས་པའི་རྟེན་མ་པ་འབར་བའི་ཁེངས་པ་ཡིས། །

མཛེས་སྤྱུག་འཛུམ་དཀར་ཞལ་དགྱིལ་རེས་སུ་ངོམ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

རྒྱ་བ་གསུམ་ལ་ཡོད་པ་ལ།

བདུན་པ་རྒྱ་བ་གསུམ་གྱི་ཐོག་མ་ལ་ཡོད་པའི་བར་ཆོད་ཀྱི་བུང་ལྷན་ནི། རྒྱ་
དཔེའི་རྒྱ་བ་སྐུ་གསུམ་གྱི་ཐོག་མར། ཀ་རེ་ཤ། ཞེས་པའི་བུང་ལྷན་གྱི་བར་ཆོད་པ་
ལྟ་བུའོ། །དཔེར་བཞིན།

(ག) དམར་སེར་ཡི་ཁྲིའི་མདངས་འཛིན་ཞིང་། །

དམར་བའི་མཆུ་སྒྲོས་རྣམ་པར་གཡོ། །

དམར་འོད་ཆགས་པའི་རྣམ་འགྱུར་ཅན།

ཡིད་སྤྲུབས་དག་དེ་རྣམ་པར་བཅོམ། །

ཞེས་རྒྱ་བ་སྐུ་གསུམ་གྱི་ཐོག་མར། དམར་ཞེས་པའི་བུང་ལྷན་དག་གི་བར་
ཆོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཆོག་དོན་ནི། ཁ་དོག་དམར་སེར་གྱི་མདངས་དང་ལྷན་ཞིང་། དམར་
བའི་མཆུ་སྒྲོས་རབ་ཏུ་གཡོ་བ་སོགས་འདོད་པ་ལ་ཆགས་པའི་རྣམ་འགྱུར་སྟོན་མཁན།
བདུད་དམ་ཡིད་སྤྲུབས་ཏེ། ཡིད་རབ་ཏུ་དགྲུགས་ཤིང་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་སྒྲོས་པར་
བྱེད་པའི་དག་དེ་རྣམ་པར་བཅོམ་མོ། །ཞེས་སོ། །

(བ) རྣམ་བཤམ་སྟེན་མའི་འཁྲི་ཤིང་འཁྲོག་ལྷན་ཅིང་། །

རྣམ་བཤམའི་སྤྱན་རས་བུར་མདའ་འཕངས་པའི་མོད། །

རྣམ་བཤམ་སྟོ་ཡི་མཆོག་སྤྱན་དབྱངས་ཅན་ལྟ། །

དུས་ཀུན་ཁྱོད་ལས་གཞན་པའི་སྐྱབས་གནས་སྟུ། །

ཞེས་ཀྱང་བ་སྒྲ་མ་གསུམ་གྱི་ཐོག་མར། རྣམ་བཤེས་པའི་བྱང་ལྡན་དག་གི་
བར་ཆོད་བ་ལྟ་བུའོ། །ཆོག་དོན་ནི། ཁ་དོག་ནག་ཅིང་སྐྱམ་པའི་མཛེས་སྟུག་བཤེས་པའི་
སྐྱེན་མ་ནི་འཁྲི་ཤིང་གི་གཟུགས་སྟུ་བཀོད་དེ། དེ་མཛེས་པར་འབྱོག་པ་སོགས་ཡིད་དུ་
འོང་བའི་ཉམས་དང་ལྡན་པའི་འོག་ཏུ། དགེས་ཤིང་འཇུག་པའི་སྐྱེན་བྱང་རབ་ཏུ་གསལ་
བའི་བྱང་མིག་གི་མདའ་ཡང་ཡང་འཕངས་པའི་མོད། སྒྱེ་བོ་རྣམས་ལ་སྒོ་བློས་གྱི་མཆོག་
སྐྱེན་པའི་དབྱངས་ཅན་ལྟ་མོ་ལས་གཞན་པའི་སྐྱབས་གནས་སྟུ། ཞེས་སོ། །

ཡང་ན། ཡིད་འཕྲོག་མཛེས་པའི་སྐྱུ་སྟུག་མིག་གི་དབྱིད། །

ཡིད་འཕྲོག་གསུང་སྐྱེན་ན་བའི་བདུད་ཅིའི་གཏེར། །

ཡིད་འཕྲོག་དབྱིད་གྱི་ཐོ་ཉ་རབ་སྒྲོས་པས། །

འཁྲི་ཤིང་གཞོན་བུའི་ཕང་བར་རྒྱང་སྒྲུ་ལེན། །ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ། །

བརྒྱད་བ་ཀྱང་བ་དང་བོ་དང་། གསུམ་པ། བཞི་བ་གསུམ་གྱི་ཐོག་མ་ལ་ཡོད་
པའི་བར་ཆོད་གྱི་བྱང་ལྡན་ནི། དཔེར་ན། རྒྱ་དཔེའི་ཀྱང་བ་དང་བོ། གསུམ་པ། བཞི་
བ་བཅས་གྱི་ཐོག་མར། བ་རྩ་ག་ཏ། ཞེས་པའི་ཐོག་མའི་བྱང་ལྡན་གྱི་བར་ཆོད་བ་ལྟ་
བུའོ། །དཔེར་བརྗོད།

(ག) སྒོ་གསལ་བྱེ་བའི་གཙུག་ན་རབ་འབྱིང་ཞིང་། །

མཁས་མང་རྒྱ་མཆོའི་མགོ་བོས་ལེགས་པར་བཏུད། །

སྒོ་ཆེན་ཀུན་ཀྱང་ཁྱོགས་ལ་འབྱང་གྱུར་པའི། །

སྒོ་བཟང་གསལ་བ་བུན་བསྐྱེད་སྒྲན་མཐོ། །

ཞེས་ཀྱང་བ་དང་པོ་དང་། གསུམ་པ། བཞི་བ་བཅས་ཀྱི་ཐོག་མར། རྫོག་ཞེས་
 པའི་ཐོག་མའི་ཟུང་ལྷན་གྱི་བར་ཆོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཆོག་དོན་ནི། རྫོག་ཐོག་གསལ་ཞིང་
 མཐེན་རབ་ཤིན་ཏུ་ཡངས་པའི་སྤྲུལ་ཁས་ཀྱི་བ་དུ་མའི་གཙུག་ན། འདིགས་པ་མེད་
 པའི་རྣམ་དཔྱད་ཀྱི་དེགས་པས་འགྱུར་ཤིང་། གཞུང་ལུགས་རྒྱ་མཚོར་འདུག་པ་ལ་
 ཐོགས་པ་མེད་པའི་མཁས་པའི་དབང་པོ་དག་གིས་ཀྱང་། མགོ་འཕར་སྤྲད་དེ་གུས་
 འདུད་ལྷ་བ། ཁྱིགས་ལ་འཕྱང་ཞེས་པའི་གསུང་ལུགས་གཅིག་ལ། རྫོག་ཐོག་ཆེན་པོ་
 དང་ལྷན་པའི་མཁས་དབང་ཀུན་གྱིས་ཀྱང་། འགྲོག་བྱམས་ཏེ། ཁྱིགས་ཀྱིས་ལེགས་
 པར་བཏེགས་ཏེ་ཐག་ཏུ་འཕྱང་བར་གྱུར་པའི་སྤྲིགས་དུས་ཀྱི་རྒྱལ་བ་གཉིས་པ་རྫོ་
 བཟང་གྲགས་པ་ནི། ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་འདྲིན་པ་ཀུན་གྱི་སྒྲུབ་མཐོ། ཞེས་དང་། ཡང་
 གསུང་ལུགས་གཅིག་ལ། ཁྱིགས་ལ་འཕྱང་ཞེས་པ། ཐེ་ཆོམ་གྱི་མིང་དུ་བཤད་ནས།
 གང་གིས་ལེགས་པར་བཤད་པའི་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད། རྫོག་ཐོག་ཆེན་པོ་ལྷན་པ་
 ཀུན་གྱིས་ཀྱང་རྫོག་དཔོག་པར་མི་བྱས་ཤིང་། ཐེ་ཆོམ་དུ་གྱུར་པ་ཞེས་འགྲེལ་ཀྱང་།
 སྤྲུལ་ལྷར་འགྲེལ་ན་བདེ་བར་གསུངས་སོ། །

(བ) **རབ་དམར་མཆོག་གྱི་དུའི་ཆལ་ནང་དུ།**

སྤྲིན་པའི་ཆེམས་དཀར་ཐུ་ཏིག་ཐེང་བ་ཅན། །

རབ་དམར་ལྷགས་ཀྱི་མཛེས་པ་ཕུལ་བྱུང་བས། །

རབ་དམར་རྫོག་གི་འཕྲུལ་ལ་སྦྱངས་པ་སྦྱིན། །

ཞེས་ཀྱང་བ་དང་པོ་དང་། གསུམ་པ། བཞི་བ་བཅས་ཀྱི་ཐོག་མར། **རབ་དམར་**
 ཞེས་པའི་ཟུང་ལྷན་གྱི་བར་ཆོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཆོག་དོན་ནི། **རབ་དུ་དམར་པའི་ཞལ་གྱི་**
མཆོག་གྱི་ བྱི་དུའི་སྦྱེད་ཆལ་གྱི་གཟུགས་སུ་བཀོད། དེར་སྤྲིན་པའི་ཆེམས་དཀར་

བཞི་བརྒྱའི་མེད་བཞི། ལུ་ཏིག་གི་མེད་བའི་གཟུགས་སུ་བཀོད་དེ། མཉེན་ཞིང་འངས་
བའི་ལྷགས་གྱི་མཛེས་བ་ཤུལ་དུ་བྱུང་བ་འདི་ས། ཉམ་མཁའ་ལྷོག་གི་འཤུལ་ལ་སྐྱེད་ས་
བ་སྟེ་ངོ་ཆ་སྤྱིན་ཞེས་སོ། །

ཡང་ན། **མདངས་ལྷན་ཆོན་གྱིས་རི་མོ་གསུམ་བའི་ལམ།** །

མཛེས་བྱེད་འབྲེག་པོའི་སྤྱི་རིས་མངོན་བཀྲ་བ། །

མདངས་བཟང་རབ་དམར་གྱི་རུའི་མཆུ་སྐྱོས་ཅན། །

མདངས་མཛེས་ནེ་ཙོ་གཞོན་ཏུ་མིག་གི་དབྱིད། ། ཅེས་བ་ལྟ་བུའོ། །

དགུ་བ་རྒྱུ་བ་བྱི་མ་གསུམ་གྱི་ཐོག་མ་ལ་ཡོད་པའི་བར་ཆོད་གྱི་བྱུང་ལྷན་ནི།
དཔེར་ན། རྒྱ་དཔེའི་རྒྱུ་བ་བྱི་མ་གསུམ་གྱི་ཐོག་མར། **ས་དྲུ་ན།** ཞེས་པའི་ཐོག་མའི་
བྱུང་ལྷན་གྱི་བར་ཆོད་བ་ལྟ་བུའོ། །དཔེར་ན།

(ག) ཀུན་གསལ་ལུས་སྤྲའི་བཞིན་རས་ལམ་ཡངས་པོར། །

དབང་བོའི་གཞུ་ཡི་མིག་དཀྱུས་ནམ་པར་བཀྲ། །

དབང་ལྷག་གཙུག་གི་ཆེ་ཆེས་ལྟ་བུའི་སོས། །

དབང་བོ་མིག་སྟོང་སྤུལ་ནས་ལྟ་མིན་ནམ། །

ཞེས་རྒྱུ་བ་བྱི་མ་གསུམ་གྱི་ཐོག་མར། དབང་ཞེས་པའི་ཐོག་མའི་བྱུང་ལྷན་གྱི་
བར་ཆོད་བ་ལྟ་བུའོ། །ཆོག་དོན་ནི། ལུས་སྤྲ་མ་སྟེ་བྱུང་མེད་ཀྱི་བཞིན་རས་ནི་ཀུན་
གསལ་ལམ་ནམ་མཁའ་ཡངས་པའི་གཟུགས་སུ་བཀོད་དེ། དབང་བོའི་གཞུ་ལམ་འངས་
ཆོན་ནི། མཛེས་པའི་མིག་གི་གཟུགས་སུ་བཀོད་དེ། དབང་ལྷག་གི་གཙུག་རྒྱུ་གྱི་ཆེ་
ཆེས་ལྟ་བུ་ཤིན་ཏུ་དཀར་ཞིང་མཛེས་པའི་སོ་བྲང་ངོ་མ་ཞིང་མཛེས་སྤུག་གི་ལང་ཆོ་

རབ་ཏུ་རྒྱས་པའི་ལུས་སྤྲུལ་མའི་ལ། ལྷའི་དབང་པོས་མིང་སྟོང་སྤྱུལ་ནས་ལྷ་བ་མ་ཡིན་
ནམ། ཞེས་སོ། །

(བ) ལྷ་དེའི་མགུར་གྱི་བྱམ་བཟང་ལས་ཐོན་པའི། །

སྤྱན་འཁྲུང་ཆོས་ཀྱི་རོལ་མོར་འབབ་པའི་སྒྲ། །

སྤྱན་འཁྲུང་རྒྱད་དུ་སྦྱོང་བས་དེ་ཐ་ཡི། །

སྤྱན་འཁྲུང་མ་ལུས་སྟོགས་དེར་པོས་བ་བཞེན། །

ཞེས་ཀྱང་བ་ཕྱི་མ་གསུམ་གྱི་ཐོག་མར། སྤྱན་འཁྲུང་ཞེས་པའི་ཐོག་མའི་བྱང་
ལྷན་གྱི་བར་ཆོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཆོག་དོན་ནི། ལྷག་པའི་ལྷ་མཆོག་དབྱངས་ཅན་མའི་
མགུར་གྱི་བྱམ་བཟང་ངམ་མགིན་བ་ལས་ཐོན་པའི་སྤྱན་འཛེབས་འཁྲུང་ཁྲགས་
ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་སྤྱ་དབྱངས་ཟབ་རྒྱས་ཆོས་ཀྱི་རོལ་མོའི་གདངས་སུ་བབས་
པའི་སྒྲ། སྤྱན་འཁྲུང་རྒྱད་མངས་ཀྱི་གདངས་སུ་གུར་བ་འདིས་ནི། དེ་ཐའི་སྤྱན་འཁྲུང་
གྱི་སྤྱ་དབྱངས་མ་ལུས་བ་སྟོགས་དེར་པོས་བ་བཞེན་ནམ། སྟོགས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་
པ་ལྟ་བུ་ཞེས་སོ། །

ཡང་ན། དབྱར་སྦྱེས་སྤྱིན་སྤྱ་སྟོང་གི་བདེ་དགའི་དཔལ། །

མངོས་སྤྱག་ལྟོ་བའི་ཐིག་ལེར་མངོན་ཆགས་ནས། །

མངོས་སྤྱག་མདངས་བཟང་མཁུག་སྟོའི་གྲུང་བྱིས་ཅན། །

མངོས་སྤྱག་སྒྲིག་མོར་སྦྱེམས་འཆང་མདོངས་ལྷན་ལྷ། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

བཏུ་བ་ཀྱང་བ་བཞི་གའི་ཐོག་མ་ལ་ཡོད་པའི་བར་ཆོད་ཀྱི་བྱང་ལྷན་ནི། དཔེར་
ན། རྒྱ་དཔེའི་ཀྱང་བ་བཞི་གའི་ཐོག་མར་ཀ་མ་ལེ། ཞེས་ཐོག་མའི་བྱང་ལྷན་གྱི་བར་

ཆོད་བ་ལྟ་བུའོ། །དཔེར་བརྗོད།

(ག) རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་གསང་གསུམ་མ་ལུས་པ། །

རྒྱལ་ལྷས་གཞོན་ནུའི་གཟུགས་སུ་ལེགས་ཤར་བ། །

རྒྱལ་ཕྱན་མང་བོའི་གཙུག་ན་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། །

རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྐམ་པོ་བོད་ཀྱི་རྗེ། །

ཞེས་ཀྱང་བ་བཞི་གའི་ཐོག་མར། རྒྱལ་ཞེས་པའི་ཐོག་མའི་བྱང་ལྷན་གྱི་བར་ཆོད་
བ་ལྟ་བུའོ། །ཆོག་དོན་ནི། རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་བསྐྱུང་བུགས་ཀྱི་གསང་བ་མ་ལུས་
བ་མའི་གཟུགས་སུ་ཤར་བ་རྒྱལ་ཕྱན་མང་བོའི་གཙུག་ན་མཛོན་བར་འཕགས་པའམ་
འགྱུར་བའི་ཆོས་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་སྐམ་པོ་ནི་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་བོའོ། །ཞེས་སོ། །

(བ) བདག་སོགས་འཁོར་¹བའི་འཁོར་ལོར་འབྱམས་རྣམས་ལ། །

བདག་ཏུ་འཛིན་བ་འཁོར་བའི་འཁྲི་ཤིང་ནགས། །

བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རལ་གྱིས་གཙོད་ནུས་མཐུ། །

བདག་གི་ལྷ་མཆོག་ཁྱོད་ཀྱིས་བསྐྱབ་བར་མཛོད། །

ཅེས་ཀྱང་བ་བཞི་གའི་ཐོག་མར། བདག་ཅེས་པའི་ཐོག་མའི་བྱང་ལྷན་གྱི་བར་
ཆོད་བ་ལྟ་བུའོ། །ཆོག་དོན་ནི། བདག་ཅག་ལ་སོགས་པའི་ཉམ་ཐག་པའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་
ཀྱིས་མ་རིག་པའི་དབང་གིས་བདག་ཏུ་བཟུང་ཞིང་། བདག་ལ་ཆགས་ནས་ཉོན་མོངས་
བ་སྐྱ་ཆོགས་བསྐྱེད། དེའི་དབང་གིས་ལས་བསགས་པ་ལས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་སོགས་
སྲིད་པའི་འཁོར་ལོ་འགལ་མེད་འཁོར་ལོ་བཞིན་དུ་འཁོར་ཏེ། ཡང་ཡང་འཁོར་བར་
འབྱམས་བ་རྣམས་ཀྱི་སྲིད་པའི་རྩ་བ་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་བག་ཆགས་ནི། ནགས་

1 བའི

ཆལ་གྱི་གཟུགས་སུ་བཀོད། བདག་མེད་ཉོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ། རལ་གྱི་
གཟུགས་སུ་བཀོད་དེ། བདག་འཛིན་པ་རགས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཅ་བ་ནས་གཅོད་ཅུས་
པའི་བདག་མེད་ཉོགས་པའི་ཤེས་རབ་བྱད་པར་ཅན་ཞིག ལྷ་མཆོག་ཁྱེད་ཀྱིས་
བདག་གི་རྒྱུད་ལ་སྦྱེ་བར་མཛོད་ཅིག ཅེས་སོ། །

ཡང་ན། བཏ་ཤེས་དག་མཆན་རི་མོ་མཆར་སྤྱད་པའི། །

བཏ་ཤེས་བདེ་དགའ་འཕེལ་བའི་བསེལ་ལྷན་གྱོངས། །

བཏ་ཤེས་སྣན་པར་གྲགས་པའི་འབྲུག་སྒྲིའི་དབྱངས། །

བཏ་ཤེས་ལྷ་ལམ་ཡངས་པའི་ཁྱོན་དུ་སྒྲོགས། །ཞེས་བ་ལྷ་བྱའོ། །

རྒྱུ་བ་བཞི་ལ་ཆ་གཉིས་སུ་ཡོད་པ་ལ།

བརྒྱ་གཅིག་པ་རྒྱུ་བ་བཞི་གའི་ཐོག་མ་ལ་ཡོད་ཅིང་། ཟུང་སྤྱི་གྱི་རིགས་མི་
གཅིག་པའི་ཟུང་ལྷན་བར་ཆོད་པ་ནི། རྒྱུ་བ་སྤྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མའི་ཆོག སྤྱི་
གཟུགས་འདྲ་ལ། རྒྱུ་བ་ཟུང་མ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མའི་ཟུང་ལྷན་སྤྱི་མ་དང་མི་འདྲ་ཞིང་།
དེ་ལས་གཞན་པའི་སྤྱི་གཟུགས་གཅིག་པ་ཅན་གྱི་མིང་འདྲ་བ་གཉིས་ཐོག་མར་སྦྱོར་
བ་ལྷ་བྱའི་ན། དཔེར་ན། རྒྱ་དཔེའི་རྒྱུ་བ་དང་བོ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མར། སྤྱི་རྒྱ་ར་མ་ཉ།
ཞེས་དང་། རྒྱུ་བ་ཟུང་མ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མར། མ་ད་སྤྱི། ཞེས་པའི་ཟུང་ལྷན་གྱི་བར་
ཆོད་པ་ལྷ་བྱའོ། །དཔེར་བཞིན།

(ག) རབ་བསེལ་དལ་གྱིས་འབབ་པའི་རྒྱ་མུང་འབྲུམ། །

རབ་སྣན་སྤྱི་དེ་རྒྱ་བར་ཐོས་པའི་མོད། །

བག་ཐེབས་ནགས་ཆལ་བྱ་བའི་དཔེན་གནས་སྤྱི། །

བག་ཡོད་གཏན་བདེ་བསྐྱབ་སྦྲུང་འབྱུང་མོ་ཉུག །

ཅེས་ཀྱང་བ་དང་མོ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མར། རབ། ཅེས་དང་། བྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་
མར། བག་ཅེས་པའི་ཐོག་མའི་བྱང་ལྷན་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཀྱི་བར་ཆོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཆིག་
དོན་ནི། རབ་ཏུ་དྲངས་ཤིང་བསེལ་ལ། ལྷང་ལྷང་དལ་གྱིས་འབབ་པའི་ཆུ་ལྱང་གི་
འགམ་དུ། རབ་ཏུ་སྦྲུབ་པའི་ཆུ་ལྱུང་གི་སྒྲ་ལྱུང་མི་¹ "འཆད" པར་སྒྲོགས་པ་འདི་བདག་
གི་ན་བར་ཐོས་པའི་མོད་ལ། མཛེས་ཤིང་ཡིད་དུ་འོང་བའི་ནགས་ཆའ་གི་བྲ་བས་
ཡོངས་སུ་བསྐྱོར་བའི་བག་ཐེབས་ཤིང་ཉམས་དགའ་བའི་དཔེན་གནས་སུ་ཆུ་མོ་
འདིས་ཀྱང་བག་ཡོད་གཏན་བདེའི་བསམ་གཏན་ཞིག་བསྐྱབ་འདོད་པ་ཨེ་ཡིན་སྦྲུང་དུ་
བདག་གི་སྒྲོ་ཐེ་ཆོམ་དུ་གྱུར་ཅེས་སོ། །

(བ) ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་མི་ལམ་སྐྱུ་འདྲ་ཞེས། །

ཆོས་ཀྱང་གཞིགས་དེས་ལེགས་པར་གསུངས་ན་ཡང་། །

འབྲུལ་བའི་ཡིད་དོར་རྟག་བརྟན་ཐེར་བྱག་ཏུ། །

འབྲུལ་བ་བདག་འདྲར་གཞིགས་ཤིག་དབྱངས་ཅན་སྟེ། །

ཞེས་ཀྱང་བ་དང་མོ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མར། ཆོས་དང་། བྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་
མར། འབྲུལ་ཞེས་པའི་ཐོག་མའི་བྱང་ལྷན་གྱི་བར་ཆོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཆིག་དོན་ནི།
འདུས་བྲས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ་ནི། དཔེར་ན། མི་ལམ་དང་། སྐྱུ་མ་ལྟ་བུ་
ཡིན་ཞེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་གཞིགས་པ་མོ་སྟོན་པ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་དེས་ཡང་དང་ཡང་
དུ་གསུངས་ན་ཡང་། འཁོར་བའི་བག་ཆགས་བརྟན་ཅིང་། ཉོན་མོངས་པའི་དབང་
གིས་བདེ་སྐྱབ་འབྲུལ་བར་འཛིན་པའི་བྱིན་ཅི་ལོག་གི་སྒྲོ་དོར། ཆོས་ཐམས་ཅད་

1 ཆད

རྟག་པར་འཛིན་པའི་རྟག་མཐའ་སྟེ། རྟག་འཛིན་གྱི་སེམས་ཐེར་ཟུག་ཏུ་གནས་པ་
བདག་དང་བདག་འདྲ་བའི་སྟེ་པོ་ལོག་པར་འབྱུང་བ་ཅན་དག་ལ། ཟུགས་བཅེ་བ་
ཆེན་པོས་གཟེགས་ཤིག་དབྱངས་ཅན་ལྟ་བུ་ཞེས་སྟེ་སྟགས་དང་བཅས་ལྟ་བུ་མོ་པོས་
ནས་ཟུགས་ཅེ་བསྐྱུལ་བའོ། །རྟག་བརྟན་ཐེར་ཟུག་ཅས་པ། དུས་རྟག་ཏུ་བརྟན་པའམ་
འགྱུར་བ་མེད་པའི་དོན་དུ་འབྲུག་གོ།

ཡང་ན། སྟོན་རབས་བརྒྱད་བཟང་བད་དཀར་འཕྲེང་འཛིན་པའི།

སྟོན་མེད་ས་སྟོང་སྟེ་དགའི་བདག་པོ་ཡིས།

ལེགས་གསུངས་བཀའ་ཡི་འཁོར་ལོ་རྩིབས་སྟོང་ཅན།

ལེགས་མཛེས་ཀྱི་ལ་ཤ་རིའི་ལྟོངས་སུ་བསྟོར། །ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ།

བརྒྱ་གཉིས་པ། ཀྱང་བ་དང་པོ་དང་། གསུམ་པའི་ཐོག་མར་ཡོད་པའི་ཟུང་ལྷན་
འབྲ་ཞིང་། ཀྱང་བ་གཉིས་པ་དང་བཞི་བའི་ཐོག་མར་ཡོད་པའི་ཟུང་ལྷན་ཡང་འབྲ་བའི་
བར་ཆོད་པའི་ཟུང་ལྷན་ནི། དཔེར་ན། རྒྱ་དཔེའི་ཀྱང་བ་དང་པོ་དང་གསུམ་པའི་ཐོག་
མར། ལྷ་དྲི་རྟེན་ཞེས་དང་། གཉིས་པ་དང་བཞི་བའི་ཐོག་མར། ལྷ་རུ་རྟེ། ཞེས་པའི་
ཟུང་ལྷན་གྱི་བར་ཆོད་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ལ་མི་མཉམ་པ་གཉིས་དང་། མཉམ་པ་གཉིས་
འབྲ་བའི་ཐོག་མའི་ཟུང་ལྷན་ཡང་ཟེར། དཔེར་བཞིན།

(ག) དཀར་འཇམ་ལྷ་བའི་གཟུགས་ལ་རབ་འབྱུང་བ།

མཛེས་སྟུག་ལང་ཆོ་རྣམ་པར་རྒྱས་པ་ཅན།

དཀར་གསལ་བཞིན་རས་ངོམ་ཆེ་ཁེངས་ལྷན་ཅན།

མཛེས་ལྷན་ཡོངས་ཀྱི་བརྟན་པ་རྣམ་པར་འཕྲོགས།

ཞེས་ཀྱང་བ་དང་བོ་དང་། གསུམ་པའི་ཐོག་མར། དཀར་ཞེས་བ་དང་། གཉིས་
བ་དང་། བཞི་བའི་ཐོག་མར། བཛེས་ཞེས་པའི་བྱང་ལྷན་གྱི་བར་ཆོད་བ་ལྟ་བུའོ། །ཆིག་
དོན་ནི། དཀར་ཞེང་འངས་པའི་རྒྱ་བའི་གཟུགས་བརྟན་ལ། འཁྱ་བའམ་འགུན་པའི་
མཛེས་སྤྱད་གི་ལང་ཆོ་རབ་ཏུ་རྒྱས་པའི་ལྷ་མོའི་བཞིན་རས་ངོམ་པའི་ཆོ། ལང་ཆོའི་
ཁེངས་བ་དང་ལྷན་པའི་མཛེས་ལྷན་ཡོངས་ཀྱི་བརྟན་བ་འཕྲོགས། ཞེས་སོ། །

(བ) བྱ་བྱའི་བླ་རྒྱལ་པའི་ཡིད་ཀྱི་མཆོ། །

རྟོག་མ་ཅན་གྱིས་གང་བའི་དུས་མཐའ་ན། །

བྱ་བྱ་སྤངས་པ་བྱང་བོའི་བརྟལ་ཞུགས་པས། །

རྟོག་མེད་སེམས་ཀྱིས་བཟོད་བ་ཇི་ལྟར་ཐོབ། །

ཅེས་ཀྱང་བ་དང་བོ་དང་། གསུམ་པའི་ཐོག་མར། བྱ་བྱ་ཞེས་དང་། གཉིས་བ་
དང་། བཞི་བའི་ཐོག་མར། རྟོག་ཅེས་པའི་བྱང་ལྷན་གྱི་བར་ཆོད་བ་ལྟ་བུའོ། །ཆིག་དོན་
ནི། བྱ་བྱ་སྤེལ་ཡོ་སྤྱིའི་བླ་རྒྱལ་རབ་ཏུ་འཁྱགས་པའི་ཡིད་ཀྱི་མཆོ་ནི། རྟོག་མ་ཅན་ཏེ་
ཉོན་མོངས་ཀྱི་རྟལ་གྱིས་རབ་ཏུ་རྟོག་པར་བྱས་པའམ་གང་བའི་དུས་ཀྱི་ཡང་མཐའ་
འདིར། གཡོ་སྤྱ་སྤངས་པའི་བྱང་བོའི་བརྟལ་ཞུགས་ལ་གནས་བ་དག་གིས། སྤྱིགས་
དུས་ཀྱི་སྤྱེ་བོ་ངན་པའི་སྤྱོད་བ་ལ། རྟོག་བ་དང་བྲལ་བ་སྟེ། ཉོན་མོངས་མེད་པའི་
སེམས་ཀྱིས་བཟོད་བ་ཇི་ལྟར་ཐོབ། ཅེས་སོ། །

ཡང་ན། རྣམ་དཔྱོད་མཁའ་ལ་ཅེན་པའི་རྫོས་གར་གྱིས། །

ལེགས་བཤད་རྒྱ་གཞོན་གསར་པའི་འཇུམ་དགའ་ཅན། །

རྣམ་དཀར་ཚུ་ཤེལ་ལྷན་པའི་མཛེས་རྒྱན་བྱ། །

ལེགས་བྱངས་ཐུགས་ཇེའི་འོད་རིས་བསྐལ་བའི་རྒྱན། ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ། །

བརྒྱ་གསུམ་པ་ཀང་བ་དང་བོ་དང་། ཐ་མའི་ཐོག་མར་ཡོད་པའི་ཟུང་ལྷན་ལྟ་ལ།
བར་བ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མའི་ཟུང་ལྷན་ཡང་ལྟ་པའི་བར་ཆོད་པའི་ཟུང་ལྷན་ནི། དཔེར་ན།
རྒྱ་དཔེའི་ཀང་བ་ཐོག་མཐའ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མར། སྤྱ་རྩ་རྩི་ཉ། ཞེས་དང་། བར་བ་གཉིས་
ཀྱི་ཐོག་མར། **"ཉ་ན་མ་རྒྱ།"**¹ ཞེས་པའི་ཟུང་ལྷན་གྱི་བར་ཆོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

(ག) སྤྱ་རྩ་རྩི་ཆོག་སྤྱ་བ་ལ། །

འདིགས་པ་མེད་པའི་སྤྱོད་སྤྱ་བ་མཆོག་ །

འདིགས་བྲལ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཐོབ་ཆོ། །

སྤྱ་རྩ་རྩི་ཆོག་པ་མཆོ་བྱུང་བཞིན། །

ཞེས་ཀང་བ་ཐོག་མཐའ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མར། སྤྱ་རྩ་རྩི་ཞེས་དང་། བར་བ་གཉིས་
ཀྱི་ཐོག་མར། འདིགས་ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་ཟུང་ལྷན་གྱི་བར་ཆོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཆོག་དོན་ནི།
སྤྱ་རྩ་རྩི་ཆོག་སྤྱ་བ་ལ་འདིགས་པ་མེད་པའི་སྤྱོད་སྤྱ་བ་མཆོག་དེ། འདིགས་པ་
དང་བྲལ་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྩལ་གྱིས་ཐོབ་ཆོ། སྤྱ་རྩ་རྩི་ཆོག་པ་ལ་དབྱངས་ཅན་ལྟ་
མོ་ལྟ་བུར་གྱུར་ཅེས་སོ། །

(ང) དཔེན་པའི་རི་བོ་ལྟ་དང་དཀའ་ལུག་པས། །

ཡོངས་བསྟེན་བག་ཐེབས་རི་ཡི་བྱ་སྤྱོད་སྤྱ་བ་དང་། །

ཡོངས་འདུའི་ཁེངས་འཕྲོག་ལྟོན་པའི་གྲིབ་བསེལ་ལས། །

དཔེན་གསུམ་བདུད་རྩི་མལ་དུ་འདུག་ལ་དགལ། །

ཞེས་ཀང་བ་ཐོག་མཐའ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མར། དཔེན་ཞེས་དང་། བར་བ་གཉིས་

1 * ཡད་ལ་དཀྱིའི་དགོངས་རྒྱན་དང་། དབྱངས་ཅན་དགག་གི་རྩལ་མཆོ། དབྱངས་ཅན་དབྱེས་པའི་རྩལ་མཆོ་རྣམས་སྤྱ་ཉ་རྩ་མ་རྒྱ།

གྱི་ཐོག་མར། ཡོངས་ཞེས་པའི་བྱང་ལྷན་གྱི་བར་ཆོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཆོག་དོན་ནི། དཔེན་པའི་རི་ནི་ལྟ་དང་བྱང་སྟོང་སོགས་དཀའ་སྟབས་པ་དག་གིས་ཡོངས་སུ་བསྟེན་པའི་གནས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་ལ། བདག་གིས་ཀྱང་བག་ཐེབས་པའི་རི་ཡི་བྱ་སྐྱེའས་ཏེ་བྲག་ཕྱག་ཤིན་ཏུ་ཉམས་དགའ་བ་དང་། ཡོངས་འདྲའི་ཤིང་གི་མཛེས་པ་འཕྲོག་པའི་སྟེན་ཤིང་རབ་ཏུ་སྐྱས་པའི་གྲིབ་བསེལ་ལས་ལྷས་དག་ཡིད་གསུམ་ནམ་པར་གཡེང་བ་ལས་དཔེན་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་བདེ་བ་བདུད་ཅི་ལྟ་བུའི་མལ་དུ་འདུག་པ་སྟེ། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ལ་བརྟེན་པར་འདོད་ཅེས་སོ། །

ཡང་ན། དགེ་ལེགས་བདུད་ཅིའི་ཆར་བསྟེལ་སྐྱལ་སྟོན་ཆོགས། །

འཛིགས་བྲལ་སྟེར་སྟེའི་ཁྲི་ལ་ལེགས་འབྱིང་སྟེ། །

འཛིགས་བྲལ་རྣམ་པར་སྐྱལ་བའི་སྐྱལ་ཐབས་ཀྱིས། །

དགེ་ལེགས་སྐྱེ་མཆོའི་དཔལ་བཟང་ཀྱན་ནས་བསྐྱབས། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

‡ བར་ཆོད་ཅིང་མ་ཆོད་པའི་བྱང་ལྷན།

‡ བར་ཆོད་ཅིང་མ་ཆོད་པའི་བྱང་ལྷན་ལ། དེའི་ངོ་བོ་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས་ལས། དང་བོ་ནི། ཆོག་རྒྱུ་སོ་སོ་ལ་བསྟོན་ཏེ་མིང་ཆོག་གཞན་གྱིས་བར་ཆོད་ཀྱང་། རྒྱུ་བ་རང་རང་གི་ཐོག་མར་ཡོད་པའི་བྱང་ལྷན་གྱི་བར་མ་ཆོད་པ་ཞིག་ལ་ཟེད།

གཉིས་པ་དེ་ལ་དབྱེ་ན་གསུམ་སྟེ། རྒྱུ་བ་སྐྱེ་མ་གཉིས་འདྲ་ཞིང་། བྱེ་མ་གཉིས་འདྲ་བ་བར་ཆོད་ཅིང་མ་ཆོད་པ་དང་། རྒྱུ་བ་ཐོག་མཐའ་གཉིས་འདྲ་ལ། བར་བ་གཉིས་ཀྱང་འདྲ་བའི་བར་ཆོད་ཅིང་མ་ཆོད་པ་དང་། རྒྱུ་བ་བཞི་ག་འདྲ་བ་བར་ཆོད་ཅིག་མ་ཆོད་པའི་བྱང་ལྷན་ཏེ་གསུམ་སོ། །

དང་པོ་རྟེན་བ་སྤུ་མ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མའི་བྱང་ལྡན་འདྲ་ལ། རྟེན་བ་སྤུ་མ་གཉིས་
ཀྱི་ཐོག་མའི་བྱང་ལྡན་ཡང་འདྲ་བའི་བར་ཆོད་ཅིང་མ་ཆོད་བའི་བྱང་ལྡན་ནི། དཔེར་ན།
རྟེན་བའི་རྟེན་བ་སྤུ་མ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མར། སྤུ་ལོ་སྤུ་ལོ་ཞེས་དང་། སྤུ་མ་གཉིས་ཀྱི་
ཐོག་མར། རྟེན་བའི་བྱང་ལྡན་གཉིས་ཀྱི་བར་མིང་ཆོག་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་
བ་དང་། རྟེན་བ་རང་རང་གི་བྱང་ལྡན་གྱི་བར་དུ་མིང་ཆོག་གཞན་གྱིས་བར་ཆོད་བ་ལྟ་
བུ་འོག་མ་རྣམས་ལ་འང་རིགས་འགྲེལ། །དཔེར་བརྗོད།

(ག) ཆེལ་ཆེལ་རྒྱབས་སྤེང་གཡོ་བའི་རྟེན་མཆོའི། །

ཆེལ་ཆེལ་བླ་བས་ཆེལ་ས་བཞུགས་པའི་ཐབས། །

བརྟན་བརྟན་གྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་ཆོག་སྤེང་གཡོ་བའི་ཐབས། །

བརྟན་བརྟན་སྤོ་དང་ལྡན་པའི་དེད་དཔོན་གནས། །

ཞེས་བ་རྟེན་བ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མར་ཆེལ་ཆེལ་དང་། རྟེན་བ་སྤུ་མ་
གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མར་བརྟན་བརྟན་ཞེས་པའི་བྱང་ལྡན་དེ། རྟེན་བ་རེ་རེའི་བར་དུ་མིང་
ཆོག་གཞན་གྱིས་བར་ཆོད་བ་དང་། ཡང་རྟེན་བ་རང་རང་གི་ཐོག་མར་ཡོད་པའི་ཆེལ་
ཆེལ་ཞེས་པའི་བྱང་ལྡན་གྱི་བར་མ་ཆོད་བ་འོག་མ་རྣམས་ལ་འང་འདྲེལ། །ཆོག་དོན་ནི།
རྒྱབས་སྤེང་ཆེལ་ཆེལ་གཡོ་བའི་རྟེན་མཆོའི་བླ་བས་ཆེན་པོ་ལས་བཞུགས་པའི་ཐབས།
ཤིན་ཏུ་བརྟན་པའི་གྱུ་རྒྱུ་ཆོག་སྤེང་གཡོ་བའི་ཐབས་ལེགས་པར་འགྲུབ་བ་དེ་ལ།
འཇིགས་པ་མེད་ཅིང་སྤོ་དང་ལྡན་པའི་དེད་དཔོན་གནས་ཞེས་སོ། །

(བ) སེལ་སེལ་སྤྱན་ཆ་གཡོ་ཞིང་བསྐྱར་བ་ཐོས། །

སེལ་སེལ་ཕུག་གི་གདུབ་ཀོར་འཐབ་པའི་སྒྲ། །

སྟན་སྟན་འཁོལ་དང་ལྷན་ཅིག་ཆོས་ཀྱི་སྟོ། །

སྟན་སྟན་ན་བའི་དབྱིད་དུ་འཛོལ་བྱེད། །

ཞེས་ཀྱང་བ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མར་སིལ་སིལ་དང་། བྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་
མར་སྟན་སྟན། ཞེས་བའི་བྱང་ལྷན་ཀྱི་བར་ཆོད་བ་དང་མཆོད་བ་ལྟ་བུའོ། །ཆོག་དོན་
ནི། ན་རྒྱན་ལ་སོགས་བའི་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་ཆ་ནམས་གཡོ་ཞིང་། བེ་རྒྱུའི་མི་མང་གི་
རྒྱུད་མངས་ལེགས་པར་བསྐྱར་བ་མོ་སྟེ། ལྷ་མོ་དབྱངས་ཅན་མས་མཛེས་བའི་བྲག་
གཉིས་ཀྱི་གདུབ་ཀོར་པན་ཚུན་འཐབ་པའམ་སྤད་བའི་སྐྱ་སྟན་པར་འཁོལ་བ་དང་ལྷན་
ཅིག་དུ། ཐར་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་བའི་ལམ་སྟན་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྟོན་ན་བའི་དབྱིད་དུ་
འཛོལ་བྱེད་ཞེས་སོ། །

ཡང་ན། གསལ་གསལ་གངས་དཀར་ར་བའི་སྤྱི་དགའི་མགོན། །

གསལ་གསལ་ཐུགས་སྤོང་བཀའ་བཅུན་རྒྱུད་སྐྱམ་པོས། །

མཆར་མཆར་ཐབས་མཁས་ཀྱི་བའི་འོད་ཞགས་ཀྱིས། །

མཆར་མཆར་མཛེས་སྤྱག་བུ་མོ་གོགས་སུ་ཁྱགས། །ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་བ་ཀྱང་བ་ཐོག་མཐའ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མའི་བྱང་ལྷན་འདྲ་ལ། ཀྱང་བ་བར་
མ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མའི་བྱང་ལྷན་ཡང་འདྲ་བའི་བར་ཆོད་ཅིང་མ་ཆོད་བའི་བྱང་ལྷན་ནི།
དཔེར་ན་རྒྱ་དཔེའི་ཀྱང་བ་ཐོག་མཐའ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མར། ཀླ་ལི་ཀླ་ལི་ཞེས་དང་།
བར་བ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མར། ཏུར་ཏུར་ཞེས་བའི་བྱང་ལྷན་ཀྱི་བར་ཆོད་ཅིང་མ་ཆོད་བ་
ལྟ་བུའོ། །དཔེར་བཞིན།

(ག) ལྷེ་མ་ལྷེ་མ་པད་དཀར་སྤོང་བུ་གཡོ་བའི་ཅིར། །

འབྲོག་འབྲོག་མངོན་པར་འབྱུང་བའི་སྐྱེད་བ་དང་། །

འབྲོག་འབྲོག་ཟུར་དུ་ལྟ་བའི་ལྷན་ལ་སྦྱུག་། །

ལྷེ་ལྷེ་ཐོར་ཚུགས་ཅེན་ཆེ་ཆེས་དཀར། །

ཞེས་ཀྱང་བ་ཐོག་མཐའ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མར་ལྷེ་ལྷེ་ཞེས་དང་། བར་བ་གཉིས་
ཀྱི་ཐོག་མར་འབྲོག་འབྲོག་ཅེས་བའི་ཟུང་ལྷན་གྱི་བར་ཆོད་ཅིང་མ་ཆོད་བ་ལྟ་
བུའོ། །ཆོག་དོན་ནི། ལྷེ་ཞེད་གཡོ་བའི་བསྐྱེད་དཀར་པོའི་སྤྱིང་བུའི་ཅེསྟེ། བསྐྱེད་གདན་
ལ་བཞུགས་པའི་དབྱངས་ཅན་ལྟ་མོ་ནི། སྐྱེད་བ་འབྲོག་པོའི་ཉམས་ཀྱི་འགྱིང་བག་དང་
ལྷན་ཞིང་། འབྲོག་པོའི་ཟུར་མིག་གིས་མངོས་པར་ལྟ་བའི་ལྷན་གྱི་སྦྱུག་དང་། དལ་
བར་ལྷེ་ལྷེ་པའི་ཐོར་ཚུགས་ཀྱི་ཅེན་ཆེ་ཆེས་དཀར་པོ་མངོན་པར་མངོས་ཞེས་སོ། །

(བ) ཡིང་ཡིང་བྲན་བའི་སྟེ་མས་བསྐྱུར་བ་ཡིས། །

ཀྱུར་ཀྱུར་སྦྱ་ཡི་རིག་བྱེད་དང་ལྷན་ཅིག །

ཀྱུར་ཀྱུར་ལུས་ཀྱི་འགྱུར་བག་དེ་དང་དེ། །

ཡིང་ཡིང་སྟོན་འདི་མ་བརྟགས་ཉམས་དགའི་ཆོས། །

ཞེས་ཀྱང་བ་ཐོག་མཐའ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མར་ཡིང་ཡིང་ཞེས་དང་། བར་བ་
གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མར་ཀྱུར་ཀྱུར་ཞེས་བའི་ཟུང་ལྷན་གྱི་བར་ཆོད་ཅིང་མ་ཆོད་བ་ལྟ་
བུའོ། །ཆོག་དོན་ནི། བྲན་བའི་སྟེ་མའམ་སྦྱད་འཆོང་མས་སྦྱ་གར་སོགས་འདོད་པའི་
ཅེད་འདོ་སྤྲོ་ཆོགས་བྱེད་བ་དང་། ལྷན་དུ་ཆགས་པ་འཕེལ་བའི་ལུས་ཀྱི་ཉམས་འགྱུར་
སྟོན་བ་འདི་ནི། བེན་ཏུ་མ་བརྟག་པའི་ཉམས་དགའ་བ་ཅམ་སྟེ་དོན་མེད་པར་དགའ་
བའི་ཆོས་ཞིག་ཡིན། ཞེས་སོ། །

ཡང་ན། གསལ་གསལ་སྒྲ་གཞོན་མངོས་བ་སྐྱེདས་བྱེད་པའི། །

མངེས་མངེས་བཞིན་མདངས་རྒྱས་པའི་སྤེལ་བ་མེད། །

མངེས་མངེས་སྤྱན་དཀྱུས་འིང་པའི་བྱར་མིག་གིས། །

གསལ་གསལ་སྒོ་ཁྲོས་སྤང་བའི་སྒོ་བརྒྱ་ཕྱེ། །ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ། །

གསུམ་བ་རྒྱང་བ་བཞི་གའི་ཐོག་མ་ལ་ཡོད་པའི་བར་ཆོད་བ་དང་མ་ཆོད་པའི་
བྱང་ལྷན་ནི། དཔེར་ན། རྒྱ་དཔེའི་རྒྱང་བ་བཞི་གའི་ཐོག་མར་ཡུ་མ་ཡུ་མ་ཞེས་པའི་བྱང་
ལྷན་གྱི་བར་ཆོད་དང་མ་ཆོད་བ་ལྟ་བུའོ། །དཔེར་བརྗོད།

(ག) འགྲིག་འགྲིག་ལེགས་པར་བཤད་པའི་ལྷེ་མེད་པར། །

འགྲིག་འགྲིག་རྩྭ་གྱིས་གཞན་མགོ་སྒྲོར་བྱེད་པ། །

འགྲིག་འགྲིག་སོ་སྒྲོང་སྒྲོན་པའི་གཡོ་ཁམ་ཅན། །

འགྲིག་འགྲིག་བྲག་རི་བཙེགས་ལྟར་དོན་གྱིས་སྒྲོང་། །

ཞེས་རྒྱང་བ་བཞི་གའི་ཐོག་མར་འགྲིག་འགྲིག་ཅེས་པའི་བྱང་ལྷན་གྱི་བར་ཆོད་
བ་དང་མ་ཆོད་བ་ལྟ་བུའོ། །ཆོག་དོན་ནི། ལེགས་པར་བཤད་པའི་ལྷེ་མེད་པར་ཆོག་
འགྲིག་འགྲིག་ལྟ་བུའི་རྩྭ་གྱིས་གཞན་མགོ་བསྒྲོར་ཏེ་འཇུ་མ་པའི་ཉམས་གྱིས་སོ་སྒྲོང་
སྒྲོན་པའི་གཡོ་ཁམ་མཁན་དེ་ནི། ཕྱི་བྲག་རི་བཙེགས་པའི་ལྷན་པོ་ལྟར་བརྗོད་ཀྱང་ནང་
དོན་གྱིས་སྒྲོང་ཞེས་སོ། །

(བ) མཆར་མཆར་སྤིང་གསུམ་མངེས་པའི་སྤྱིང་པོ་ཀྱན། །

མཆར་མཆར་བྱེད་པོས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་འད་པ། །

མཆར་མཆར་མཆན་དཔེའི་ལང་ཆོ་རྫོགས་པ་མོས། །

མཆར་མཆར་ཉམས་བརྒྱའི་རྒྱུད་མངས་སྤྱིང་བར་མཛོད། །

ཅེས་ཀྱང་བ་བཞི་གའི་ཐོག་མར་མཆར་མཆར་ཞེས་པའི་ཟུང་ལྡན་གྱི་བར་
ཆོད་པ་དང་མ་ཆོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཆོག་དོན་ནི། རོ་མཆར་པའི་སྲིད་པ་གསུམ་གྱི་མངེས་
པའི་སྲིད་པོ་མ་ལུས་པ། བྱེད་པ་བོས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་པ་ལྟ་བུའི་མངེས་སྐྱུག་ཅན།
མཆན་དང་དཔེ་བྱད་གྱི་ལང་ཆོ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་སྒྲ་དབྱངས་ལྟ་བོ་དབྱངས་ཅན་
མས་རོ་མཆར་དབྱེས་དགའི་ཉམས་འགྱུར་དང་བཅས་ཏེ། ལུས་ཅན་ནམས་གྱི་མོངས་
བ་སེལ་པའི་ཕྱིར་དུ་བྱག་གི་རྒྱད་མངས་སྒྲིབ་བར་མཛོད་ཅེས་སོ། །

ཡང་ན། ལེགས་ལེགས་སྐྱགས་རྗེ་རྒྱ་པའི་འཛུམ་རྒྱབས་ཀྱིས། །

ལེགས་ལེགས་སྲིད་ཞིའི་མཆོད་སྦྱང་རྒྱ་མེད་པ། །

ལེགས་ལེགས་ལྟ་ལྡན་དགའ་པའི་སྦྱེད་ཆལ་དུ། །

ལེགས་ལེགས་གངས་ཅན་སྦྱེ་དགའི་དཔལ་དུ་བསྐྱུན། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་པ། བྱ་དཀའ་བ་གནས་གཞན་ན་ཡོད་པའི་ཟུང་ལྡན།

༥ བྱ་དཀའ་བ་གནས་གཞན་ན་ཡོད་པའི་ཟུང་ལྡན་ལ། དེའི་རོ་བོ་དང་། དབྱེ་བ་
གཉིས་ལས། དང་བོ་ནི། ཆོགས་སུ་བཅད་པའི་ཀྱང་བ་སོ་སོའི་ཐོག་མ་ཁོ་ན་མ་ཡིན་
པར་གནས་གཞན་ནའང་ཡོད་པའི་ཟུང་ལྡན་གྱི་སྦྱོར་བ་ལ་ཟེད།

ཀྱང་བའི་ཐོག་མ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པའི་ཟུང་ལྡན་གྱི་སྦྱོར་བ་ལ། བྱ་སྒྲ་བའི་ཟུང་
ལྡན་དང་། གནས་གཞན་དག་ན་ཡོད་པའི་ཟུང་ལྡན་གྱི་སྦྱོར་བ་ལ། བྱ་དཀའ་བའི་ཟུང་
ལྡན་ཞེས་གཙོ་བོར་ལེགས་སྐྱར་གྱི་སྒྲས་འཇུག་པ་སྦྱོར་ཚུལ་བྱ་དཀའ་སྒྲའི་བྱད་པར་
གྱི་སྦྱང་ནས་བཏགས་པ་ཡིན།

གཉིས་པ་འདི་ལ་དབྱེ་ན་རྒྱག་སྟེ། ཀྱང་བ་བཞི་གའི་དབྱས་ན་ཡོད་པ་དང་།

མཐའ་ན་ཡོད་པ། བར་མཐའ་གཉིས་ན་ཡོད་པ། ཐོག་བར་གཉིས་ཀ་ན་ཡོད་པ། ཐོག་
མཐའ་གཉིས་ཀ་ན་ཡོད་པ། གནས་གསུམ་ག་ན་ཡོད་པ་དང་བྱུག་གོ།

༡ ཁྱད་བ་བཞི་གའི་དབྱས་ན་ཡོད་པའི་བྱང་ལྷན།

༩ བར་ཆོད་ཅིང་མ་ཆོད་པའི་བྱང་ལྷན་དང་། བར་ཆོད་པའི་བྱང་ལྷན་གཉིས་ལས།
དང་པོ་ཁྱད་བ་བཞི་གའི་དབྱས་ན་ཡོད་པ་བར་ཆོད་ཅིང་མ་ཆོད་པའི་བྱང་ལྷན་ནི།
དཔེར་ན། རྒྱ་དཔེའི་ཁྱད་བ་བཞི་གའི་དབྱས་ན། ཡ་ཏེ་ཡ་ཏེ་ཞེས་པའི་བྱང་ལྷན་ཡོད་
ལ། དེ་ཡང་ཁྱད་བ་རང་རང་གི་ཐོག་མཐའ་ཀུན་ལ་ཡི་གེ་གཞན་གྱིས་བར་ཆོད་པ་དང་།
ཁྱད་བ་རང་རང་གི་དབྱས་ཀྱི་བྱང་ལྷན་རང་གི་བར་མ་ཆོད་པ་ལྟ་བུ་འོག་མ་ཀུན་ལའང་
རིགས་འགྲོ། དཔེར་བཞིན།

(ག) གང་ཞིག་འཕྲོག་བྱེད་འཕྲོག་བྱེད་ལ་སོགས་པའི།

ཁེངས་པ་འཕྲོག་བྱེད་འཕྲོག་བྱེད་མཁྱེན་བཙེའི་གཏེར།

གངས་རིའི་འཕྲོག་བྱེད་འཕྲོག་བྱེད་རི་བཞིན་དུ།

གཞན་སྟོབས་འཕྲོག་བྱེད་འཕྲོག་བྱེད་འཇམ་དཔལ་དབྱངས།

ཞེས་ཁྱད་བ་བཞི་གའི་དབྱས་སུ། འཕྲོག་བྱེད། འཕྲོག་བྱེད། ཅེས་པའི་བྱང་
ལྷན་གྱི་ཐོག་མཐའ་གཉིས་སུ་བར་ཆོད་པ་དང་། འཕྲོག་བྱེད་འཕྲོག་བྱེད་ཅེས་པའི་བྱང་
ལྷན་རང་གི་བར་མ་ཆོད་པ་ཆོག་དོན་ནི། འཕྲོག་བྱེད་ཅེས་པ་ལྟ་དབང་ལྷན་དང་། བརྒྱ་
བྱེན་སོགས་ཀྱི་མིང་གི་རྣམ་གངས་ལའང་འཇུག་པས། དེ་དག་གི་ཁེངས་པ་འཕྲོག་
པར་བྱེད་པའི་མཁྱེན་བཙེའི་གཏེར་ཆེན། གངས་རིར་འགྱུར་བའི་འཕྲོག་བྱེད་དེ་སེལ་

1 * འདི་ལ་མ་དཔེར། "༡ བར་ཆོད་ཅིང་མ་ཆོད་པའི་བྱང་ལྷན་དང་། བར་ཆོད་པའི་བྱང་ལྷན། " ཞེས་བཞག་འདུག

རི་ལྷ་བ་བཞིན། བདུད་བཞི་ལ་སོགས་པའི་གཞན་གྱི་སྟོབས་འཕྲོག་བར་བྱེད་པ་བོ་རྩེ་
བཅུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཞེས་སོ། །

(བ) ལྷ་མཆོག་འཇམ་དབྱངས་དབྱངས་ཅན་ལྷའི་བྱ་མོར། །

རབ་དབྱེས་གསུང་དབྱངས་དབྱངས་བདུན་རྫོགས་པའི་སྒྲ། །

ཉེར་ཞིའི་སྒྲ་དབྱངས་དབྱངས་གྱི་རྒྱ་མཆོ་རུ། །

འབྲིལ་བའི་ར་དབྱངས་དབྱངས་ཀྱན་སྒྲ་ན་མཐོ། །

ཞེས་ཀྱང་བ་བཞི་གའི་དབྱས་སྒྲ། དབྱངས། དབྱངས་ཞེས་པའི་ཟུང་ལྷན་བར་
ཆོད་ཅིང་མ་ཆོད་པ་ལྷ་བྱའོ། །ཆོག་དོན་ནི། ལྷ་ག་པའི་ལྷ་མཆོག་རྩེ་བཅུན་འཇམ་པའི་
དབྱངས་ནི་རྒྱ་ལ་བའི་ཡུམ་གཅིག་དབྱངས་ཅན་ལྷ་མོ་ལ་རབ་ཏུ་དབྱེས་ཤིང་།
དབྱངས་གྱི་ཡན་ལག་བདུན་རྫོགས་པའི་གསུང་དབྱངས་ཏེ། ཉེར་ཞིའམ་ཞི་བ་མུང་
འདས་གྱི་ལམ་སྟོན་པའི་དབྱངས་གྱི་སྒྲ་རྒྱ་མཆོར་འབྲིལ་བའི་དབྱངས་སྟན་སྒྲ་ན་མཐོ་
ཞེས་སོ། ། ༼རྒྱ་རྒྱལ་རེ་བཞིའི་ནང་གི་དབྱངས་གྱི་ཡན་ལག་བདུན་ནི། བར་མ་དང་། དང་སྟོང་། ས་འཛིན། རྒྱག་
སྒྲུ་ལ། ལྷ་ལྷན། རྫོགས་ལ། འཁོར་ཉན་རྣམས་སོ། ། ༽

ཡང་ན། རོ་མཆོར་རབ་མཛེས་མཛེས་པའི་ཡུལ་སྟོངས་སྒྲ། །

འཇམ་མཉེན་དཀར་མཛེས་མཛེས་དགའི་བད་ཆལ་དབྱས། །

དྲངས་བསིལ་འབབ་མཛེས་མཛེས་པའི་རྩིང་བྱ་རུ། །

ཡིད་འཕྲོག་སྒྲིག་མཛེས་མཛེས་མ་ཁྱུས་ལ་ཞུགས། །

གཉིས་པ་ཀྱང་བ་བཞི་གའི་དབྱས་ན་ཡོད་པ། བར་ཆོད་པའི་ཟུང་ལྷན་ནི།
དཔེར་ན་རྒྱ་དཔེའི་ཀྱང་བ་བཞི་གའི་སྟོད་དང་སྦྱད་བྱ། སྒྲ་ར་ཞེས་པའི་ཟུང་ལྷན་གྱི་

བར་མིང་ཆོག་གཞན་གྱིས་ཆོད་པ་ལྟ་བུའོ། །དཔེར་བཞིན།

(ག) ལེགས་བྱས་ཕུལ་བྱུང་གངས་རི་ལས་འོངས་སྟོབས་འབྱོར་ཕུལ་བྱུང་གསྐྱེ་རྒྱུ། །
གསེར་སྦྱངས་ཕུལ་བྱུང་འཁོར་ལོ་ལས་བྱུང་ཐོགས་མེད་ཕུལ་བྱུང་བསྐྱར་བའི་ལྷགས། །
སྟོབས་འབྱོར་ཕུལ་བྱུང་ལྷན་གྱིས་ལེགས་བྱུང་རྫོགས་ལྷན་ཕུལ་བྱུང་མགོན་ཏུ་འགྲུགས། །
སྡེ་བཞིའི་ཕུལ་བྱུང་སྒོ་འཕར་བརྒྱ་འབྱེད་ས་སྒྲོད་ཕུལ་བྱུང་འཁོར་ལོས་བསྐྱར། །

ཞེས་ཀྱང་བ་བཞིའི་དབུས་ཀྱི་སྟོད་སྒང་དུ། ཕུལ་བྱུང་ཞེས་བའི་བྱང་ལྷན་གྱི་བར་
ཆོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཆོག་དོན་ནི་ལེགས་བར་བྱས་བའི་བསོད་ནམས་གངས་ཀྱི་རི་པོ་ལས་
འོངས་བའི་ཟད་པ་མེད་པའི་སྟོབས་དང་མངའ་ཐང་གི་འབྱོར་བ་གསྐྱེ་རྒྱུ་ལ་འགྲུག་ཞིང་།
གསེར་སྦྱངས་བཙོ་མའི་དཔལ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱི་བས་སྟོང་འཁོར་ལོ་ཆེན་པོ་ཐོགས་པ་
མེད་པར་བསྐྱར་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཕུན་སུམ་ཆོགས་བའི་དགའ་བ་མཐའ་དག་ལྷན་གྱིས་
བྱུང་ཅིང་རྫོགས་ལྷན་གསར་བའི་དགའ་སྟོན་མགོན་ཏུ་འགྲུགས་པ་སྟེ། སྡེ་བཞིའི་སྒོ་འཕར་
ཡངས་པོར་འབྱེད་པའི་ས་སྒྲོད་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་བོ་ཞེས་སོ། །

(བ) ཁྱིད་ཞལ་མཛེས་ཀྱང་མཛེས་པ་གཞན་རྣམས་ལ། །

ཡོད་པའི་མཛེས་སྟུག་མཛེས་པ་མིན་བགྱིད་ཕྱིར། །

གང་དེའི་མཛེས་ཆོས་མཛེས་པ་མཐའ་དག་ལས། །

འདས་པའི་མཛེས་ལྷན་མཛེས་མ་རྒྱ་མཆོའི་ལྷ། །

ཞེས་ཀྱང་བ་བཞི་གའི་དབུས་ཀྱི་མཛེས་ཞེས་བའི་བྱང་ལྷན་གྱི་བར་ཆོད་པ་ལྟ་
བུའོ། །ཆོག་དོན་ནི། ཁྱིད་ཀྱི་ཞལ་མཛེས་ཀྱང་། མཛེས་པ་དེ་ནི་མཛེས་པའི་དངོས་པོ་
གཞན་ལ་ཡོད་པའི་མཛེས་སྟུག་གི་མཛེས་པ་དེ་མ་ཡིན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས། བལ་བའི་
དངོས་པོ་གཞན་གྱི་མཛེས་པ་མཐའ་དག་ལས་འདས་པའི་མཛེས་པ་དང་ལྷན་བའི་

དབྱངས་ཅན་ལྷ་མོ་ཞེས་སོ། །

ཡང་ན། ཡིད་འཕྲོག་དགའ་མའི་དགའ་མགུའི་ཅེད་རོལ་ལ། །

ཆགས་པའི་དགའ་བདེའི་དགའ་བ་འབྲུམ་འཇིན་པའི། །

མཛེས་ལྡན་དགའ་མར་དགའ་བའི་ཤ་བ་རིས། །

འདོད་པའི་དགའ་བདེའི་དགའ་སྟོན་གསར་བར་རེ། །ཞེས་བ་ལྷ་བྱའོ། །

༩ ཀར་བ་བཞི་གའི་མཐའ་ན་ཡོད་པའི་བྱང་ལྡན།

༩ ཀར་བ་བཞི་གའི་མཐའ་ན་ཡོད་པའི་བྱང་ལྡན་ལའང། བར་ཆོད་པའི་བྱང་ལྡན་
དང། ཆོད་ཅིང་མ་ཆོད་པའི་བྱང་ལྡན་གཉིས་ལས།

དང་པོ་རྒྱུ་བ་བཞི་གའི་མཐའ་ན་ཡོད་པ། བར་ཆོད་པའི་བྱང་ལྡན་ནི། རྒྱ་
དཔེའི་རྒྱུ་བ་བཞི་གའི་མཐའ་ལ། མཉུ་ཡུ། ཞེས་པའི་བྱང་ལྡན་བར་ཆོད་བ་ལྷ་
བྱའོ། །དཔེར་བརྗོད།

(ག) རོར་ལྡན་དབྱུས་ན་རྒྱ་རི་བླ་ར་སྟོན། །

མཁས་པའི་དབྱུས་ན་ཆོངས་པ་བཞིན་བྱ་སྟོན། །

སྒྲ་པོའི་དབྱུས་ན་མཁས་པའི་ངང་ཚུལ་སྟོན། །

སོ་ཅན་དབྱུས་ན་འདབ་ཆགས་གཤོག་པ་སྟོན། །

ཞེས་རྒྱུ་བ་བཞི་གའི་མཐའ་མར། སྟོན་ཅེས་པའི་བྱང་ལྡན་གྱི་བར་ཆོད་བ་ལྷ་
བྱའོ། །ཆོག་དོན་ནི། རོར་ལོངས་སྟོད་ལྡན་པའི་སྒྲ་པོའི་དབྱུས་ན་སྤང་བོ་ལྷ་བྱའི་
སྟོད་པ་སྟོན། །རྒྱ་རི་བླ་ར་སྟོན་པོའི་མིང་ལ་འཇུག་ཤིང་མཁས་པ་མང་བོ་ཆོགས་པའི་དབྱུས་ན་
ཆོངས་པའི་སྒྲ་པོའི་ངང་ཚུལ་སྟོན། སྒྲ་པོ་ཆོགས་པའི་དབྱུས་ན་མཁས་པའི་ངང་

ཚུལ་སྟོན། སོ་ཅན་ཏེ་སྤང་བོ་ཆེ་སོགས་སྟོག་ཆགས་ནས་སྤྱི་མདུན་དུ། འདབ་
 ཆགས་ཏེ་བྱའི་གཤོག་པ་སྟོན་ཅེས་དང་། ཡང་སོ་ཅན་ནི་མི་ལ་གོ་བར་བྱས་ནས་མིའི་
 དབུས་སུ་དུང་འགོ་འདབ་ཆགས་ཀྱི་སྟོན་པ་འཛིན་ཅེས་འགྲེལ་མཁན་ཡོད་ཀྱང་། སོ་
 ཅན་ནི་མིའི་མངོན་བརྗོད་ཀྱི་རྣམ་གངས་ཀྱི་གས་སུ་མ་མཐོང་ངོ། །ཀྱང་བ་ཕྱི་མ་འདིས་
 བྱ་བ་ཤང་གི་རྣམ་འགྲུར་ལ་དཔེ་བྱས་ནས་མཁས་རྣོ་མ་གཡོ་སྟུ་ཅན་དག་ལ་བྱར་བ་
 བའི་ཆོག་ཡིན།

- (བ) ཁྱོད་སྤྱིའི་མཆར་སྟུག་འགོ་བའི་མིག་ངོར་འབབ། །
- ཐབ་རྒྱས་ཆོས་ཀྱི་སྟན་འགྲུར་ན་བར་འབབ། །
- ཐུགས་རྗེའི་གཟིགས་པ་མཁའ་མཉམ་འགོ་ལ་འབབ། །
- འཕྲིན་ལས་རྩལ་ལྷོ་བསྐྱལ་བའི་ལམ་གསུམ་འབབ། །

ཅེས་ཀྱང་བ་བཞི་གའི་མཐའ་མར། འབབ་ཅེས་བའི་བྱང་ལྡན་ཀྱི་བར་ཆོད་པ་ལྟ་
 བུའོ། །ཆོག་དོན་ནི། ལྷ་མོ་ཁྱོད་ཀྱི་སྤྱིའི་མངོས་སྟུག་ནི། འགོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མིག་
 ངོར་འབབ་པ་དང་། ཁྱོད་གསུང་ཐབ་རྒྱས་ཆོས་ཀྱི་རོལ་མོ་གདུལ་བའི་ན་བར་འབབ་
 པ་དང་། ཁྱོད་ཐུགས་བྱམས་པ་དང་བཅེ་བའི་གཟིགས་པ། མཁའ་མཉམ་འགོ་བའི་
 མགོན་དུ་འབབ་པ་དང་། འཕྲིན་ལས་ཀྱི་འཇུག་པ་ལྟའི་རྩལ་ལྷོ་བ་གསུའི་གཟུགས་སུ་
 བཀོད་དེ། བསྐྱལ་བའི་བར་དུ་རྒྱན་མི་ཆད་པ་ནི། གསུམ་ལམ་གསུམ་དུ་བབས་པའི་
 གཟུགས་སུ་བཀོད་དོ། །གསུམ་ལམ་གསུམ་འབབ་ཅེས་པ་གསུམ་དེ་ཐོག་མར་ལྟའི་
 ཡུལ་དང་། དེ་ནས་དབང་སྟུག་གི་རལ་བ་དང་། དེ་ནས་བྱང་སྟོང་རྩལ་ལས་བབས་
 པས་ན་དེ་ལ་ལམ་གསུམ་འབབ་ཅེས་གྲགས་སོ། །

ཡང་ན། དང་སྤོང་བདེན་ཆོག་ངོམ་པའི་བཀོད་ཐབས་མཆར། །
རིན་ཆེན་འོད་ཞགས་འཕངས་པའི་ཆོ་འབྲུལ་མཆར། །
འདོད་ལྷན་དགའ་བདེ་འབར་བའི་བཞིན་མདངས་མཆར། །
དགའ་མའི་མངེས་ཞལ་སྤྱེདས་པའི་ཉམས་འགྱུར་མཆར། །ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ། །
གཉིས་བ་རྒྱུད་བ་བཞི་གའི་མཐའ་ན་ཡོད་པ། བར་ཆོད་ཅིང་མ་ཆོད་པའི་བྱང་
ལྷན་ནི། དཔེར་ན་རྒྱ་དཔེའི་རྒྱུད་བ་བཞི་གའི་མཐའ་མར། **"སྤྲ་ན་སྤྲ་ན"**ཞེས་པའི་བྱང་
ལྷན་གྱི་བར་ཆོད་ཅིང་མ་ཆོད་བ་ལྟ་བུའོ། །དཔེར་བརྗོད།

(ག) མིག་སྤྲན་མདངས་ལྷན་དབུ་སྤྲ་འབྲོག་ལྷེས་ལྷེས། །
ལྷེ་མཆོག་ཏོག་གི་རྒྱལ་མཆོན་པ་ལྷེས་ལྷེས། །
རྣོ་ལྷན་ཉག་སྤན་འཕངས་པ་དང་ལྷེས་ལྷེས། །
སྤུམ་ཅེན་ལྷ་མའི་དབུང་ཆོགས་འདར་ལྷེས་ལྷེས། །

ཞེས་རྒྱུད་བ་བཞི་གའི་མཐའ་མར། ལྷེས་ལྷེས་ཞེས་པའི་བྱང་ལྷན་གྱི་བར་ཆོད་
ཅིང་མ་ཆོད་བ་ལྟ་བུའོ། །ཆོག་དོན་ནི། མིག་སྤྲན་ཏེ་ནག་པོའི་མདངས་དང་ལྷན་པའི་
དབུ་སྤྲ་འབྲོག་པོར་ལྷེས་ཞིང་། ལྷེ་མཆོག་གས་བ་ལང་གི་མགོ་བོ་ཏོག་ཏུ་བྱས་པའི་
རྒྱལ་མཆོན་ལག་ཏུ་ལྷེས་པ། རྣོ་ཞིང་སྤྲར་བའི་མདངས་དང་ལྷེས་ལྷེས་འཕངས་པས་ལྷ་
མ་ཡིན་གྱི་དབུང་ཆོགས་འདར་བར་བྱེད་པའི་ལྷ་དབང་བྱུག་ཅེས་སོ། །

(བ) ཆོས་ཀྱན་འོངས་ལ་སྤྱོད་པའི་གསུང་སྟན་སྟན། །

1 * འདིར་དཀྱིའི་དགོངས་རྒྱུན་དང་དབུངས་ཅན་དག་གི་རྩོལ་མཆོ་གཉིས་སུ་ཅ་བ་དངས་པ། "ན་ལྷ་འི་ལྷ་རྣམས་ལྷ་རྣམས་ཏེ་ན་ཏེ། ། ར་སི་མེ་དུང་ལ་
ལུ་སྤྲ་ཏེ་ན་ཏེ། ། ཡ་མེ་ལྷ་འི་རྣམས་སྤྲ་ཏེ་ན་ཏེ། ། ཅ་རྒྱ་ལྷ་འི་རྣམས་ཏེ་ན་ཏེ། །" ཞེས་འབྱུང་ཞིང་། དབུངས་ཅན་དབྱེས་པའི་རྩོལ་
མཆོར་ཡང་། "རྒྱུད་བ་བཞི་གའི་མཐའ་ན་ཏེ་ན་ཏེ་ཞེས་ཡོད་པས་" ཞེས་གསུངས་པས་**ན་ཏེ་ན་ཏེ**ཡིན་ནམ་སྤྲུམ་ཡང་བཅོས་མེད།

བྱག་སོར་གདུ་བུ་འཐབ་པའི་སྐྱ་སྟན་སྟན། །

དེ་ཟའི་མི་ཁྲང་སྒྲེང་པའི་དབྱངས་སྟན་སྟན། །

ཀྱན་ནས་སྒོ་མཆོག་སྒྲོལ་པའི་གྲགས་སྟན་སྟན། །

ཞེས་ཀྱང་བ་བཞི་གའི་མཐའ་མར། སྟན་སྟན་ཞེས་པའི་བྱང་ལྷན་བར་ཆོད་ཅིང་
མ་ཆོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཆོག་དོན་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་གསལ་བར་སྟོན་པ་སྟེ། འོངས་སུ་
སྟོད་པའི་གསུང་དང་། བྱག་སོར་གྱི་གདུ་བུ་པན་ཚུན་ཐད་པའམ་འཐབ་པའི་སྐྱ་དང་།
དེ་ཟའི་མི་ཁྲང་ལེགས་པར་བདུངས་པའི་དབྱངས་དང་། སྐྱེ་པོ་ཀྱན་ལ་སྒོ་གྲོས་གྱི་
མཆོག་སྒྲོལ་པའི་གྲགས་པ་སོགས་སྟན་ཞེས་སོ། །

ཡང་ན། ཡིད་འཕྲོག་བདེ་དགས་སྒྲོས་པའི་བཞིན་འཇུག་འཇུག། །

ནོར་བཟང་དགའ་མགུས་དེགས་པའི་མིག་འཇུག་འཇུག། །

བདེ་དགའི་ཚུ་གཉེར་རྒྱས་པའི་རྒྱབས་འཇུག་འཇུག། །

རེ་འབྲས་པད་དཀར་བཞད་པའི་འདབ་འཇུག་འཇུག། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

༤ ཀྱང་བ་བཞི་གའི་བར་དང་མཐའ་ན་ཡོད་པའི་བྱང་ལྷན།

༥ ཀྱང་བ་བཞི་གའི་བར་དང་མཐའ་ན་ཡོད་པའི་བྱང་ལྷན་ལ་ཡང་། བར་ཆོད་
པའི་བྱང་ལྷན་དང་། ཆོད་ཅིང་མ་ཆོད་པའི་བྱང་ལྷན་གཉིས་ལས།

དང་པོ་ཀྱང་བ་བཞི་གའི་བར་དང་། མཐའ་ན་ཡོད་པའི་བར་ཆོད་ཀྱི་བྱང་ལྷན་ནི།
དཔེར་ན་རྒྱ་དཔེའི་ཀྱང་བ་བཞི་གའི་བར་དང་མཐའ་ན། ཉེ་ན་ཞེས་པའི་བྱང་ལྷན་གྱི་
བར་ཆོད་པ་ལྟ་བུའོ། །དཔེར་བརྗོད།

(ག) གསལ་བྱེད་ཉི་མས་པད་མ་རྒྱས་པར་བྱེད། །

མངེས་བྱེད་རྒྱན་གྱིས་སྤྲེས་བྱ་མངེས་བར་བྱེད། །

ཕན་བྱེད་སྤྲེན་གྱིས་ནད་ལས་འགོལ་བར་བྱེད། །

བསེལ་བྱེད་རྒྱུ་གིས་ཆ་གདུང་སེལ་བར་བྱེད། །

ཅེས་ཀྱང་བ་བཞི་གའི་བར་དང་མཐའ་ན། བྱེད་ཅེས་པའི་རྒྱུ་ལྷན་གྱི་བར་ཆོད་
བ་ལྟ་བུའོ། །ཚིག་དོན་ནི། གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཉི་མས་བསྒྲ་རྒྱས་བར་བྱེད་བ་དང་།
མངེས་བར་བྱེད་པའི་རྒྱན་སྒྲ་ཚོགས་ཀྱིས་གཞོན་ལུང་ལུས་མངེས་བར་བྱེད་བ་དང་།
ཕན་བར་བྱེད་པའི་སྤྲེན་གྱིས་ནད་སྒྲ་ཚོགས་ལས་གོལ་བར་བྱེད་བ་དང་། བསེལ་བར་
བྱེད་པའི་རྒྱུ་གིས་ཆ་བའི་གདུང་བ་སེལ་བར་བྱེད་ཅེས་སོ། །

(བ) རྒྱལ་སྤྱུ་མཆན་དཔེའི་མཆར་སྤྲུག་རྫོགས་པ་མཆར། །

ཟག་མེད་ཡོན་ཏན་མཆར་པོའི་རྒྱན་འདི་མཆར། །

བསམ་ཡས་མངྐ་འཕྲིན་མཆར་པོའི་དཔལ་འདི་མཆར། །

རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཆར་བའི་མགོན་ཁྱེད་མཆར། །

ཞེས་ཀྱང་བ་བཞི་གའི་བར་དང་མཐའ་ན། མཆར་ཞེས་པའི་རྒྱུ་ལྷན་གྱི་བར་
ཆོད་བ་ལྟ་བུའོ། །ཚིག་དོན་ནི། རྒྱལ་བའི་སྤྱུ་ལ་མཆན་དང་དཔེ་བྱུང་བཟང་པོ་ཡོངས་
སྤྫོགས་པ་དང་། གསུང་ལ་དབྱངས་ཀྱི་ཡན་ལག་དྲུག་ཅུ་སོགས་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡོན་
ཏན་དུ་མས་བརྒྱན་པ་དང་། སྤྲུག་པ་ཅེ་བ་སྤྲིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་བདག་ཉིད་ཅན་དང་།
འཕྲིན་ལས་ཀྱི་འཕྲུག་པ་སྤྲུན་གྱིས་གྲུབ་པ་སོགས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ནས་ངོ་མཆར་
བའི་མགོན་པོ་ཁྱེད་ནི་ཕྱིན་ཏུ་ངོ་མཆར། ཞེས་སོ། །

ཡང་ན། འདབ་སྒྲིང་པད་དཀར་བཞད་པའི་སྤྱིད་ཆལ་དཀར། །

མངེས་སྤྱག་འཇུ་མ་དཀར་རྒྱས་པའི་བཞིན་རས་དཀར། །

དྲངས་བསེལ་འཇུ་དཀར་འོད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དཀར། །

མངེའ་གཙུགས་སྒོ་དཀར་རྒྱས་པའི་བཅེ་བ་དཀར། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་པ་རྒྱུ་བ་བཞི་གའི་བར་དང་མཐའ་ན་ཡོད་པ་བར་ཆོད་ཅིང་མ་ཆོད་
པའི་བྱང་ལྷན་ནི། དཔེར་ན་རྒྱ་དཔེའི་རྒྱུ་བ་བཞི་གའི་དབྱུས་མཐའ་ན་སྤྲ་ན་སྤྲ་ན་ཞེས་
བྱང་ལྷན་བར་ཆོད་ཅིང་མ་ཆོད་པ་ལྟ་བུའོ། །དཔེར་བརྗོད།

(ག) མགུལ་བར་ཁོལ་ཁོལ་གདུ་བའི་སྤྲ་སྤྲོག་དབྱངས་ཅན་མས་འབྱུང་ལེགས་བཤད་སྤྲ་སྤྲོག་ཁོལ། །

བསྤྲུགས་ཆེ་ཁོལ་ཁོལ་སྐད་སྤྲོན་འབྲིན་པའི་ཁུ་བྱུག་ཆོགས་ནམས་སྤྲུགས་ཏེ་སྐད་ཁོལ་ཁོལ། །

བསྐྱུར་བས་ཁོལ་ཁོལ་རྒྱུ་གདུ་བ་ལྷན་པའི་ངང་བ་འཕྱུར་ལྗོངས་མཆོ་མཐའ་དབྱངས་ཁོལ་ཁོལ། །

མཐོང་བ་ཁོལ་ཁོལ་རྒྱུ་སྤྲ་ལེན་པའི་སྤྲོན་ལེགས་མ་ནམས་འབྱུར་ཁུགས་གདངས་ཁོལ་ཁོལ། །

ཞེས་རྒྱུ་བ་བཞི་གའི་དབྱུས་དང་མཐའ་ན། ཁོལ་ཁོལ་ཞེས་པའི་བྱང་ལྷན་བར་
ཆོད་དང་མ་ཆོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཆོག་དོན་ནི། དབྱངས་ཅན་མའི་ཕྱག་གཉིས་ཀྱི་གདུ་བའི་
སྤྲ་སྤྲོག་བ་དང་བཅས་མགུལ་ནས་འབྱུང་དེ། ལེགས་པར་བཤད་པའི་ཆོས་སྤྲ་སྤྲོག་ཆེ་
སྐད་སྤྲོན་པར་འབྲིན་པའི་ཁུ་བྱུག་གི་ཆོགས་འདུས་ནས། མཁྲིན་པའི་རོལ་མོ་ཁོལ་
ཁོལ་དུ་བསྐྱུར་བས། གསེར་གྱི་རྒྱུ་གདུ་བ་ལྷན་པའི་ངང་བའི་ཁུ་ཆོགས་ཀྱིས་འཕྱུར་
ལྗོངས་དང་བཅས་མཆོ་མཐའ་ནས་སྤྲོན་པའི་དབྱངས་ཀྱི་སྤྲ་འབྲིན་ཞིང་། དེ་མཐོང་བའི་
སྤྲོན་ལེགས་མ་ནམས་ཀྱིས་འབྱུར་ཁུགས་དང་ལྷན་པའི་སྤྲ་དབྱངས་ཀྱི་གདངས་ཁོལ་
ཞེས་སོ། །དཔེ་འགྲེལ་སྐྱུར་བས་ཞེས་འབྱུང་བ་དག་མིན་བཟྩ།

(བ) རྒྱ་བའི་སྤྲ་མངེས་མངེས་ལྷན་ཞེས་མངེས་མངེས། །

སྤྱི་མཆེད་རབ་མངེས་མངེས་མའི་སྤྱོད་མངེས་མངེས། །

རྒྱུད་མངས་བྱག་མངེས་མངེས་བཟའི་རྒྱན་མངེས་མངེས། །

དབྱངས་ཅན་ལྷ་མངེས་མངེས་མའི་ཅེར་མངེས་མངེས། །

ཞེས་ཀྱང་བ་བཞི་གའི་བར་མཐའ་ན་མངེས་མངེས་ཞེས་པའི་རྒྱུ་ལྷན་གྱི་བར་
ཆོད་ཅིང་མ་ཆོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཆོག་དོན་ནི། ཟླ་བ་ལྷར་དཀར་པའི་སྤྱོད་དང་། མངེས་པའི་
ཞལ། ལུས་ཀྱི་སྤྱི་མཆེད་སྤྱོད་ཆོགས་དང་། མངེས་སྤྱེག་གི་སྤྱོད་པ། བྱག་གི་རྒྱུད་
མངས་དང་། མངེས་བར་བཟའི་རྒྱན་ཆ་སོགས་ཤིན་ཏུ་མངེས་པའི་དབྱངས་ཅན་
ལྷ་མོའི་མངེས་སྤྱོད་ནི། བལ་བའི་མངེས་མ་རྣམས་ཀྱི་ཅེར་མངེས་ཞེས་སོ། །

ཡང་ན།

གདངས་དབྱངས་འཕྱར་ཁྲགས་སྤོང་གི་དབྱངས་སྟོན་སྟོན་པའི་རྒྱུད་མངས་སྟོན་སྟོན། །

འདོད་པའི་ཅེ་དགའ་གསར་པའི་ཆོག་སྟོན་སྟོན་པའི་སྤྱོད་དབྱངས་སྟོན་སྟོན། །

སྤྱོད་ལྷ་ཁྲག་གཞོན་བྱའི་སྤྱོད་སྟོན་སྟོན་པའི་གསུང་གི་གདངས་སྟོན་སྟོན། །

མཛའ་བ་རབ་གཉེགས་འདོད་པའི་གཏམ་སྟོན་སྟོན་མངེས་བྱ་གའི་ལམ་སྟོན་སྟོན། །

ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ། །

༤ ཀྱང་བ་བཞི་གའི་ཐོག་མ་དང་བར་ན་ཡོད་པའི་རྒྱུ་ལྷན་།

ཀྱང་བ་བཞི་གའི་ཐོག་མ་དང་བར་ན་ཡོད་པའི་རྒྱུ་ལྷན་ལ། ཀྱང་བ་བཞི་གའི་
ཐོག་དབྱས་བར་ཆོད་པའི་རྒྱུ་ལྷན་དང་། ཀྱང་བ་དང་པོ་དང་གསུམ་པའི་ཐོག་མཐའ་
གཉིས་དང་། གཉིས་བ་དང་བཞི་བའི་ཐོག་མ་དང་། དབྱས་ཀྱི་བར་ཆོད་ཅིང་མ་ཆོད་

པའི་བྱང་ལྷན་དང་གཉིས་ལས།

དང་བོ་རྒྱང་བ་བཞི་གའི་ཐོག་མ་དང་དབུས་བར་ཆོད་པའི་བྱང་ལྷན་ནི། དཔེར་
ན་རྒྱ་དཔེའི་རྒྱང་བ་བཞི་གའི་ཐོག་མ་དང་དབུས་སྟ། སྟ་ར། ཞེས་པའི་བྱང་ལྷན་གྱི་
བར་ཆོད་པ་ལྟ་བུའོ། །དཔེར་བརྗོད།

(ག) དག་དབང་ལྟ་མོས་དག་གི་དཔལ། །

དག་གི་འདོད་འཇོ་དག་རྣམས་ལ། །

དག་དབང་མ་ལྟར་དག་སྟོལ་བས། །

དག་འདོད་ཆོགས་རྣམས་དག་གིས་བསྟོད། །

ཅེས་རྒྱང་བ་བཞི་གའི་ཐོག་མ་དང་། དབུས་གྱི་དག་ཅེས་པའི་བྱང་ལྷན་བར་
ཆོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཆོག་དོན་ནི། དག་དབང་ལྟ་མོ་དབུངས་ཅན་མས་འཆད་ཅོད་ཅོམ་
གསུམ་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པའི་དག་གི་དངོས་གྲུབ་གྱི་དཔལ། སྟེས་བྱའི་དག་ལ། ལྟ་མོ་
རང་གི་གསུང་དག་ལྟར་ཆ་ཆང་བར་སྟུལ་བས། དག་གི་ཡོན་ཏན་འདོད་པའི་སྟེ་པོ་
རྣམས་གྱིས། དག་གི་ལམ་ནས་སྟན་པར་བསྟོད་ཅེས་སོ། །

(བ) རབ་དཀར་རྒྱ་བ་རབ་ཏུ་བྱིས་པའི་ཞལ། །

རབ་བཟའི་སྟན་བྱར་རབ་འཁྲོག་སྟེན་མའི་གཞུར། །

རབ་ཏུ་བཀང་དེས་རབ་མང་འགོ་རྒྱུད་གྱི། །

རབ་རིབ་མཐའ་དག་རབ་ཏུ་བཅོམ་པར་གྱུར། །

ཅེས་རྒྱང་བ་བཞི་གའི་ཐོག་མ་དང་། བར་དུ། རབ་ཅེས་པའི་བྱང་ལྷན་གྱི་བར་
ཆོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཆོག་དོན་ནི། རབ་ཏུ་དཀར་པའི་རྒྱ་བ་ལེགས་པར་བྱིས་པ་ལྟ་བུའི་

ཞལ་དུ། མཛེས་པར་བཀ་བའི་སྤྲན་གྱི་རྒྱར་རབ་ཏུ་འབྱོག་ཅིང་སྤྲིན་མའི་གཞུ་བཀའ་
བ་དེས། འབྲོ་བ་མང་པོའི་རྒྱད་གྱི་མི་ཤེས་པའི་རབ་ལིབ་གྱི་སྤྲན་བ་ཐམས་ཅད་བཅོས་
བར་གྱུར་ཅེས་སོ། །

ཡང་ན། རྫོ་འབྱོག་གཡོ་སྤྲའི་རྫོ་ཡི་ངན་སེམས་གྱིས། །

རྫོ་སྤྲན་ས་སྤྱོད་རྫོ་མཆོག་རབ་བསྐྱར་ནས། །

རྫོ་གསལ་གཞོན་ཅུའི་རྫོ་ལ་བསྐྱེདས་པའི་བཀའ། །

རྫོ་གྲོས་འཛིགས་མེད་རྫོ་ཡིས་དང་དུ་བླངས། །ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་པ་རྒྱུད་བ་དང་པོ་དང་གསུམ་པའི་ཐོག་མཐའ་གཉིས་དང་། གཉིས་པ་
དང་། བཞི་བའི་ཐོག་བར་ན་ཡོད་པའི་བར་ཆོད་ཅིང་མ་ཆོད་པའི་རྒྱུད་ལྡན་ནི། རྒྱ་
དཔེའི་རྒྱུད་བ་དང་པོ་དང་། གསུམ་པའི་ཐོག་མཐའ་དང་། རྒྱུད་བ་གཉིས་པ་དང་། བཞི་
བའི་ཐོག་བར་དུ། ན་ཡུ་ན་ཡུ། ཞེས་པའི་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་བར་ཆོད་ཅིང་མ་ཆོད་པ་ལྟ་
བུའོ། །འདི་ལ་མི་མཉམ་པ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མཐའ་དང་། མཉམ་པ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་བར་ན་
ཡོད་པའི་ཆོད་ཅིང་མ་ཆོད་པའི་རྒྱུད་ལྡན་ཡང་ཟེར། དཔེར་བཞིན།

(ག) མཛེས་མཛེས་མིག་རྒྱར་གཡོ་བ་རྣམས་མཛེས་མཛེས། །

མཛེས་མཛེས་ལང་ཆོ་ངོམ་ཡུལ་མཛེས་མཛེས་རྣམས། །

མཛེས་མཛེས་སྒྲིག་མའི་གཞུ་དུ་ཚུལ་མཛེས་མཛེས། །

མཛེས་མཛེས་དེས་ཀྱང་འདོད་ལྡན་མཛེས་མཛེས་བྱེད། །

ཅེས་རྒྱུད་བ་དང་པོ་དང་གསུམ་པའི་ཐོག་མཐའ་གཉིས་ལ། མཛེས་མཛེས་ཞེས་
དང་། རྒྱུད་བ་གཉིས་པ་དང་བཞི་བའི་ཐོག་བར་གཉིས་ལ། མཛེས་མཛེས་ཞེས་པའི་རྒྱུད་

ལྷན་གྱི་བར་ཆོད་ཅིང་མ་ཆོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཆིག་དོན་ནི་མཛེས་ཤིང་སྒྲིག་པའི་ཟུར་མིག་
རབ་རྒྱ་གཡོ་བའི་ལུས་ལྷ་མ་རྣམས་ཀྱིས་མཛེས་པ་ངོམ་པའི་ཡུལ་ཏེ། མཛེས་ལྷན་གྱི་
སྒྲིམ་བུ་གཞོན་རུ་རྣམས་ཀྱིས། མཛེས་ཤིང་སྒྲིག་པའི་བྱད་མེད་གཞོན་རུ་མའི་གམ་བུ།
འདོད་པའི་བསམ་པ་དང་བཅས་ལུས་ཀྱིས་ཆགས་པའི་ཉམས་བསྟན་པའི་མཛེས་པ་
དེས་ཀྱང་། འདོད་ལྷན་གྱི་བྱད་མེད་ལ་ཆགས་པ་འཕེལ་བར་བྱས་པ་སྟེ། དེས་ཀྱང་ལུས་
སྒྲིག་མཛེས་ཀྱི་ཉམས་འགྱུར་སྣ་ཆོགས་སྟོན་པར་བྱེད་པར་བྱེད་ཅེས་སོ། །

(བ) མཆར་མཆར་བརྒྱ་དཀར་བོའི་དཔལ་མཆར་མཆར། །

མཆར་མཆར་རྒྱ་བས་མཆར་མཆར་འོད་འགྲེམས་པའི། །

མཆར་མཆར་གདན་ལ་དབྱངས་ཅན་ལྟ་མཆར་མཆར། །

མཆར་མཆར་མཛད་པས་མཆར་མཆར་འགྲོ་བ་འདུལ། །

ཞེས་ཀྱང་བ་དང་བོ་དང་གསུམ་པའི་ཐོག་མཐའ་གཉིས་དང་། ཀྱང་བ་གསུམ་པ་
དང་བཞི་བའི་ཐོག་བར་གཉིས་སུ། མཆར་མཆར་ཞེས་པའི་ཟུར་ལྷན་བར་ཆོད་ཅིང་མ་
ཆོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཆིག་དོན་ནི། ངོ་མཆར་པའི་བརྒྱ་དཀར་བོའི་འདབ་མ་རྒྱས་པའི་སྟེང་དུ་
རྒྱ་བའི་འོད་ཟེར་རབ་རྒྱ་འགྲོ་བའི་གདན་ལ། ངོ་མཆར་པའི་མཛེས་སྟུག་གི་སྒྲིམ་གྱི་ཅིང་
དབྱེས་པའི་ཉམས་ཀྱིས་འགྱུར་བའི་དབྱངས་ཅན་ལྟ་མོ་བཞུགས་ཤིང་། དེས་ངོ་མཆར་
ཞིང་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་མཛད་པ་སྣ་ཆོགས་ཀྱིས་འགྲོ་བ་རྣམས་འདུལ་ཞེས་སོ། །

ཡང་ན། རམ་རམ་གཡུལ་གྱི་སྒྲོར་བར་མཁས་པའི་གཞོན་རུ་ཁྲིས་པའི་གདོང་རམ་རམ། །

རམ་རམ་མགྲིན་བཅུའི་དབང་བོར་སྐྱེད་སྟེར་རམ་རམ་དག་པོའི་དབྱང་འུགས་ཀྱིས། །

རམ་རམ་རལ་གྱིའི་གཟེགས་མ་འཛོ་བས་པ་འོལ་སྟེང་ལ་འཛིགས་རམ་རམ། །

རམ་རམ་དག་སྡེ་སྡེ་མར་བརྒྱགས་པའི་རམ་རམ་བརྗེད་པའི་གྲགས་སྣུན་འབར། །
ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཡ ཀྱང་བ་བཞི་གའི་ཐོག་མཐའ་གཉིས་ཀ་ན་ཡོད་པའི་ཟུང་ལྗན།
ཀྱང་བ་བཞི་གའི་ཐོག་མཐའ་གཉིས་ཀ་ན་ཡོད་པའི་ཟུང་ལྗན་ལ། བར་ཆོད་པའི་
ཟུང་ལྗན་དང་ཆོད་ཅིང་མ་ཆོད་པའི་ཟུང་ལྗན་གཉིས་ལས།
དང་པོ་ཀྱང་བ་བཞིའི་ཐོག་མཐའ་གཉིས་ཀ་ན་ཡོད་པ་བར་ཆོད་པའི་ཟུང་ལྗན་ནི།
དཔེར་ན། རྒྱ་དཔེའི་ཀྱང་བ་བཞི་གའི་ཐོག་མཐའ་གཉིས་སུ། ར་བེ། ཞེས་པའི་ཟུང་ལྗན་
གྱི་བར་ཆོད་པ་ལྟ་བུའོ། །དཔེར་བརྗོད།

(ག) དཀར་མཛེས་ཆ་ཤས་རྫོགས་པའི་དགྲིལ་འཁོར་དཀར། །

དཀར་མདངས་འོད་ཟེར་ཆོགས་ཀྱིས་ཀྱ་ཟུང་དཀར། །

དཀར་འཇུ་མ་འདབ་མ་རྒྱས་ཆེ་བརྒྱ་དཀར། །

དཀར་བའི་འདབ་མ་རྒྱུ་ཆེ་མཚན་མོ་དཀར། །

ཞེས་ཀྱང་བ་བཞི་གའི་ཐོག་མཐའ་གཉིས་སུ། དཀར། ཞེས་པའི་ཟུང་ལྗན་གྱི་བར་
ཆོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཆོག་དོན་ནི། དཀར་ཞིང་མཛེས་ལ་ཆ་ཤས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་སྒྲ་
བའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་སྒྲ་འོད་བཀྲ་བས་མེ་ཉོག་ཀྱ་ཟུང་རྣམས་ཀྱི་འདབ་མ་རབ་ཏུ་རྒྱས་
ཤིང་དེའི་ཆེ་བརྒྱ་དཀར་བའི་འདབ་མ་རྣམས་ཁ་རྒྱུ་བར་མཛད། དེའི་སྐབས་སུ་སྒྲ་བ་
དཀར་བའི་འོད་ཀྱིས་མཚན་མོའི་མདངས་ཤིན་ཏུ་དཀར་བར་བྱས། ཞེས་སོ། །

(བ) དཀར་མཛེས་པད་མཆོར་ངང་བའི་སྐབས་སྤོང་དཀར། །

དཀར་བསིལ་ཉར་མ་འཐོར་དབྱས་ཚུ་བྱ་དཀར། །

དཀར་པའི་གཉིས་འཁུང་ཁྱུས་བསྐྱོར་གདན་པད་དཀར། །

དཀར་མངེས་སྟེང་ན་མགོན་པོ་འཇམ་དབྱངས་དཀར། །

ཞེས་ཀྱང་བ་བཞི་གའི་ཐོག་མཐར། དཀར་ཞེས་པའི་ཟུང་ལྷན་བར་ཆོད་པ་ལྟ་
བུའོ། །ཆོག་དོན་ནི། དཀར་ཞིང་མངེས་པའི་པད་མའི་མཆོའི་ནང་དུ་ངང་བ་དཀར་
པོའི་ཁྱུ་ཆོགས་རབ་ཏུ་ཅེན་པའི་རྒྱབས་སྒང་རབ་ཏུ་གཡོ་ཞིང་ཆུའི་ཉར་མ་སྟེ་ཐོགས་
མ་ལེགས་པར་འཛོར་བའི་དབུས་སུ་ཆུ་བྱ་དཀར་པོ་དག་གིས་སྟན་པའི་མགྱིན་
དབྱངས་སྟོག་ཅིང་། མཆོའི་འགམ་དུ། ཇི་ཞིམ་པའི་པར་དང་། ལྷན་ལ་སོགས་ཀྱིས་
མངེས་པར་གང་བའི་སྟེང་ཆལ་ན། གཉིས་འཁུང་སྟེ་སྒང་པོ་ཆེའི་ཁྱུ་ཆོགས་མངེས་
པར་རྒྱ་བའི་དབུས་སུ། པར་དཀར་པོའི་གདན་ཤིན་ཏུ་མངེས་པའི་སྟེང་ན་རྩེ་བཙུན་
འཇམ་པའི་དབྱངས་དཀར་པོ་ཤིན་ཏུ་དཀྱིས་ཤིང་འཇུམ་པའི་ཉམས་ཀྱིས་བཞུགས་
ཞེས་སོ། །རྒྱན་འདི་ལ་འབྲུག་སྤྱལ་གྱིས་ཐོག་མཐར་ཆོད་ཅིང་མ་ཆོད་པའི་ཟུང་ལྷན་
ཞེས་ཀྱང་ཟེར། དེ་ཡང་འདིའི་ཀྱང་བ་བཞི་གའི་དང་པོ་དང་། མཐའ་མའི་ཟུང་ལྷན་བར་
ཆོད་ཡོད་ཀྱང་། ཀྱང་བ་སྔ་མ་སྔ་མའི་མཐའ་ན་ཡོད་པ་དང་། ཀྱང་བ་སྔ་མ་སྔ་མའི་ཐོག་
མ་ཡོད་པའི་ཟུང་ལྷན་ནི་ཀྱང་བའི་སྔ་སྔ་ཅམ་ལས། མིང་ཆོག་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་
པས་ན་བར་མ་ཆོད་པའི་ཟུང་ལྷན་དུ་འགྱུར་བར་འདོད་པ་ཡིན་ཀྱང་། ལྷ་བ་ཆེན་པོ་
དང་། བོད་མཁས་སོགས་ཀྱིས་བར་ཆོད་པའི་ཟུང་ལྷན་དུ་བཞེད་དོ། །

ཡང་ན། ཐབས་ངན་རྫོང་ལ་འབྲིགས་པའི་འཕྱོན་མའི་ཐབས། །

ཐབས་སུ་བཀོད་ཀྱང་མངེས་མའི་འབྲུལ་གྱི་ཐབས། །

ཐབས་མཆོག་དམ་པས་ངན་གཡོའི་དབྱང་གི་ཐབས། །

ཐབས་ཀྱིས་བཅོམ་པ་མཁའ་དབྱིངས་བསྐྱོད་པའི་ཐབས། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་པ་ཀྱང་བ་བཞི་གཉི་ཐོག་མཐའ་གཉིས་ན་ཡོད་པའི་བར་ཆོད་ཅིང་མ་
ཆོད་པའི་རྒྱུ་ལྡན་ནི། དཔེར་ན་རྒྱ་དཔེའི་ཀྱང་བ་བཞི་གཉི་ཐོག་མཐའ་གཉིས་ན། མ་
ལུ་མ་ལུ་ཞེས་པའི་རྒྱུ་ལྡན་གྱི་བར་ཆོད་ཅིང་མ་ཆོད་པ་ལྟ་བུའོ། །དཔེར་བརྗོད།

(ག) ལྷང་ལྷང་སྤང་སྤངས་འོག་བག་ནུམས་ལྷང་ལྷང་། །

ལྷང་ལྷང་ཀྱང་འཐུང་ཡོ་འདབ་མདོག་ལྷང་ལྷང་། །

ལྷང་ལྷང་ནི་ཙཱི་སྒོ་གཤོག་སྤབ་ལྷང་ལྷང་། །

ལྷང་ལྷང་མར་གད་ཁུ་བས་བྱུགས་ལྷང་ལྷང་། །

ཞེས་ཀྱང་བ་བཞིའི་ཐོག་མཐའ་གཉིས་ན། ལྷང་ལྷང་ཞེས་པའི་རྒྱུ་ལྡན་གྱི་བར་
ཆོད་ཅིང་མ་ཆོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཆིག་དོན་ནི། ཤིན་ཏུ་ལྷང་བའི་སྤང་སྤངས་གྱི་འོག་བག་
སྤེ་སྤང་གཤོགས་རབ་ཏུ་མཛེས་པའི་དབྱས་སྒྲ། སྒོ་ལྷང་གི་མདངས་དང་ལྡན་པའི་ཀྱང་
འཐུང་རབ་ཏུ་རྒྱས་པ་ཡོ་འདབ་དང་འབྲས་བུའི་ཁུར་གྱིས་དུད་པའི་ཅི་ན། སྤེ་མདོག་
ལྷང་ཞིང་མཉེན་པའི་གཤོག་སྒོ་མཛེས་པར་ངོམ་པའི་བྱ་ནི་ཙཱི་ནི། རིན་པོ་ཆེ་མར་གད་
གྱི་ཁུ་བས་བྱུགས་པ་ལྟར་ཤིན་ཏུ་ལྷང་བའི་བཟླག་མདངས་རབ་ཏུ་འབར་ཞེས་སོ། །

(བ) ལྷེམ་ལྷེམ་གཞོན་ནུ་ཐོར་བུའི་སྒྲ་ལྷེམ་ལྷེམ། །

ལྷེམ་ལྷེམ་བདེ་བའི་འདུ་བྱེད་འགྱིང་ལྷེམ་ལྷེམ། །

ལྷེམ་ལྷེམ་རལ་གྱི་འབྱར་བ་སྒོ་ལྷེམ་ལྷེམ། །

ལྷེམ་ལྷེམ་ཡོན་པོའི་ཐོར་ཚུགས་འཁྲོག་ལྷེམ་ལྷེམ། །

ཞེས་ཀྱང་བ་བཞི་གཉི་ཐོག་མཐའ་ན། ལྷེམ་ལྷེམ་ཞེས་པའི་རྒྱུ་ལྡན་གྱི་བར་
ཆོད་ཅིང་མ་ཆོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཆིག་དོན་ནི། བཙུ་བྱག་ཡོན་པའི་ན་ཆོད་དང་ལྡན་པའི་

གཞོན་ཀྱུ་ཐོར་བྱེད་སྐྱུ་མཛེས་པར་ལྗེས་ཞིང་། ཟག་མེད་གྱི་བདེ་དགས་སྐྱོས་པའི་
འབྱིང་བག་གི་ཉམས་དང་ལྷན་པའི་རྩེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་གྱིས། སྐྱོ་མདངས་
གྱི་གཟེ་འོད་རབ་ཏུ་འབྱུག་པའི་ཤེས་རབ་གྱི་རལ་གྱི་དགྲ་དུ་འབྱར་ཞིང་། ཡོན་པོར་
གནས་པའི་ཐོར་ཚུགས་བྱར་བུད་ལྷ་བ་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱ་ཚོགས་གྱི་ཕྱ་ཚོམ་ལེགས་པར་
བཀོད་པ་དེ་འཁྱོར་པོར་ལྗེས་པས་མཛེས་ཞེས་སོ། །ཐོར་བྱེད་སྐྱུ་ཞེས་པ་ལོ་བཙོ་ལྷ་
བཙུ་བྱག་ཅམ་ལོན་པའི་གཞོན་ཀྱེ་ལུས་ལ་བཤད་པ་དང་། ཡང་གཞོན་ཀྱེ་སྐྱུ་ཉིད་
ལ་བཤད་པའང་ཡོད།

ཡང་ན། མཛེས་མཛེས་ཀྱི་ཟ་དགའ་པའི་ཆལ་མཛེས་མཛེས། །
མཛེས་མཛེས་ལུས་ཕྱ་སྐྱོས་པའི་བཞིན་མཛེས་མཛེས། །
མཛེས་མཛེས་སྒྲིག་ལྗེས་གར་གྱི་འགྲོས་མཛེས་མཛེས། །
མཛེས་མཛེས་བདེ་དགའ་འཛོགས་པའི་ཉམས་མཛེས་མཛེས། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

༦ ཀླར་བ་བཞི་གའི་གནས་གསུམ་ན་ཡོད་པའི་བྱང་ལྷན།

ཀླར་བ་བཞི་གའི་གནས་གསུམ་ག་ན་ཡོད་པའི་བྱང་ལྷན་ལ། བར་ཆོད་པའི་
བྱང་ལྷན་དང་། ཆོད་ཅིང་མ་ཆོད་པའི་བྱང་ལྷན་གཉིས་ལས།

དང་པོ་ཀླར་བ་བཞིའི་གནས་གསུམ་ན་ཡོད་པ་བར་ཆོད་གྱི་བྱང་ལྷན་ནི།
དཔེར་ན། རྒྱ་དཔེའི་ཀླར་བ་བཞི་གའི་ཐོག་དང་། བར་དང་། མཐའ་མ་རྣམས་སུ། མ་རྒྱ་
ཞེས་པའི་བྱང་ལྷན་གྱི་བར་ཆོད་པ་ལྟ་བུའོ། །དཔེར་བཞིན།

(ག) ལྷོ་གྲོས་རབ་རྒྱས་ལྷོ་གསལ་རྣམས་ཀྱི་ལྷོ། །

ལྷོ་རིག་འཇམ་དབྱངས་ལྷོ་ལྷར་ཐོགས་མེད་ལྷོ། །

མོ་ལྡན་ཀྱན་སྒོན་མོ་ཆེན་རངས་པའི་མོ། །

མོ་མཆོག་དམ་པ་མོ་གྲོས་བརྟན་པའི་མོ། །

ཞེས་ཀྱང་བ་བཞི་གའི་གནས་གསུམ་དུ། མོ། ཞེས་པའི་ཟུང་ལྡན་གྱི་བར་ཆོད་པ་
ལྟ་བུའོ། །ཆོག་དོན་ནི། རྩེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ལྟར་སྒྲིགས་པ་མེད་པའི་མོ་གྲོས་
དང་ལྡན་པའི་ཀྱན་མཁའ་སྒོན་འགྲོ་ལོ་རྩ་བ་ཆེ་དབང་དོན་གྲུབ་གྱི་སྤུངས་འཇམ་དབྱངས་
དབང་རྒྱལ་དོ་རྩེ་མཆོག་གི་མཁའ་རབ་ནི། མོ་གྲོས་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པའི་མཁམས་པའི་
དབང་པོ་ཀྱན་གྱི་ཐུགས་རངས་པ་སྟེ། ཤིན་ཏུ་མཉེས་པའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་ཅིང་། དབང་སྒོན་
ལོ་རྩ་བ་མོ་གྲོས་བརྟན་པའི་མཁའ་རབ་དང་གཅིག་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་སོ། །

(བ) ལྷང་བྱེད་བདག་པོའི་ལྷང་བས་ཕྱོགས་ཀྱན་ལྷང་། །

ལྷང་གསལ་སྒོན་མེའི་ལྷང་བས་རང་བྱིམ་ལྷང་། །

ལྷང་མཆོག་ཆོས་ཀྱི་ལྷང་བས་ཐར་ལམ་ལྷང་། །

ལྷང་མཛད་རྒྱལ་བའི་ལྷང་བས་འཛིག་རྟེན་ལྷང་། །

ཞེས་ཀྱང་བ་བཞི་གའི་གནས་གསུམ་དུ། ལྷང་ཞེས་པའི་ཟུང་ལྡན་གྱི་བར་ཆོད་པ་
ལྟ་བུའོ། །ཆོག་དོན་ནི། ལྷང་བྱེད་བདག་པོ་སྟེ་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གྱིས་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་
ལྷང་བར་བྱེད་པ་དང་། ལྷང་གསལ་གྱི་སྒོན་མེ་སྤང་བས་རང་གི་བྱིམ་གསལ་བར་བྱེད་
པ་ལྟར། ལྷང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་ཞི་བ་ཆགས་བྲལ་གྱི་ལམ་སྟོན་པའི་དམ་པའི་
ཆོས་ཀྱི་ལྷང་བས། ཐར་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཁའ་པའི་ལམ་ལྷང་བར་བྱེད་པ་དང་། ཐུབ་
པ་རྣམས་ལྷང་གངས་ཅན་མཆོའི་དབྱའི་གཙུག་ཏྱར་གྱི་ཏྲོག་གི་འོད་ཟེར་གྱིས་འཛིག་རྟེན་
གྱི་ཚུ་གླུང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དུག་སེལ་ཞིང་པན་བདེའི་ལྷང་བས་ཀྱན་ཏུ་བྱུག་ཅེས་སོ། །

གཉིས་པ་རྒྱུད་པ་བཞི་གའི་གནས་གསུམ་ག་ན་ཡོད་པའི་བར་ཆོད་ཅིང་མ་
 ཆོད་པའི་རྒྱུད་ལྟན་ནི། དཔེར་ན། རྒྱུ་དཔེའི་རྒྱུ་པ་བཞི་གའི་གནས་གསུམ་ན། གྲུ་ལ་
 གྲུ་ལ་ཞེས་པའི་རྒྱུད་ལྟན་གྱི་བར་ཆོད་ཅིང་མ་ཆོད་པ་ལྟ་བུའོ། །དཔེར་བཤེས།

དགར་དགར་དབལ་མེའི་ཕེགས་ལྷོ་ས་ལྟར་དུ་དགར་དགར་ཚུ་ཤེན་མེར་དགར་དགར། །

ཞེས་ཀྱང་བ་བཞི་གཤི་གནས་གསུམ་དུ་དཀར་དཀར། ཞེས་པའི་མུང་ལྷན་གྱི་
 བར་ཆོད་ཅིང་མ་ཆོད་པ་ལྟ་བུའོ། ཆོག་དོན་ནི། གངས་ཤིའི་མདངས་ལྟར་དཀར་བའི་རི་
 བོང་ཅན་ཏེ་རྩ་བ་དང་། བསྐྱའི་ཙ་བ་ལྟར་དཀར་བའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས། འོ་མའི་རྒྱ་
 མཆོ་ལྟར་དཀར་བའི་བྱད་མེད་ཀྱི་གདོང་། ལྷའི་བུ་མོ་སྟེ་ཁྱེ་ཁྱབ་འཇུག་གི་རྒྱུང་མ་དཔལ་
 མའི་ལེགས་སྟེས་ལྟར་དཀར་བའི་སྦྱོན་གྱི་སྤང་བ་སོགས་ཤིན་ཏུ་དཀར་ཞེས་སོ། །

སྒྲོག་སྒྲོག་རོལ་མོའི་ནང་ནས་སྒྲོག་སྒྲོག་སྒྲ་ཡི་རྩ་ཆེན་སྒྲ་སྒྲོག་སྒྲོག།

སྦྲུབ་སྦྲུབ་སྦྲུབ་དབྱངས་ཆོགས་ན་སྦྲུབ་སྦྲུབ་རབ་དགའ་ཟི་ཟེེ་སྦྲུབ་སྦྲུབ། །

སྦྲུབ་སྦྲུབ་སྤིང་གསུམ་ཀྱུན་ན་སྦྲུབ་སྦྲུབ་དཔལ་ལྡན་རྒྱལ་པའི་གྲགས་སྦྲུབ་སྦྲུབ། །

ཞེས་ཀྱང་བ་བཞི་གའི་གནས་གསུམ་དུ། སྦྲུབ་སྦྲུབ་ཞེས་པའི་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་བར་
ཆོད་ཅིང་མ་ཆོད་པ་རྟ་བུའོ། །ཆོག་དོན་ནི། དག་སྦྲུབ་པའི་འདབ་ལྡན་ཏེ་བྱ་སྦྲུབ་ཆོགས་
གྱི་ཁོད་ན་ཤིག་ཏུ་སྒྲིབ་སྦྲུབ་པའི་ཁྱུ་བྱ་གྲུག་མྱོས་པའི་གདངས་དང་། སྦྲུབ་པའི་རོལ་མོ་སྦྲུབ་
ཆོགས་གྱི་ནང་ནས་ཤིག་ཏུ་སྦྲུབ་པའི་འབྲུག་སྦྲུབ་དང་། སྦྲུབ་པའི་སྦྲུབ་དབྱངས་སྦྲུབ་ཆོགས་
གྱི་ནང་ནས་རབ་ཏུ་དགའ་བའི་ཟི་ཟེེ་སྦྲུབ་དབྱངས་དང་། སྦྲུབ་གྲགས་འཛིག་ཉིན་ཏུ་
ཁྲབ་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་ནང་ནས་དཔལ་དང་ལྡན་པའི་སྦྲོན་པ་སངས་རྒྱུས་གྱི་གྲགས་པ་
སོགས་ཤིག་ཏུ་སྦྲུབ་པའི་ཁྲད་པར་དུ་འཕགས། ཞེས་སོ། །

ཡང་ན།

མཛེས་མཛེས་སྦྲོན་པའི་གོང་ཁྲེང་ཆོས་ན་མཛེས་མཛེས་ཡིད་འཕྲོག་ཁྲུས་གྱི་ཅེ་དགའི་བཞེན་མཛེས་མཛེས། །
མཛེས་མཛེས་བྱ་གཤིག་གཏུ་བུ་མཛོང་བས་མཛེས་མཛེས་དགའ་མ་བདེ་དགས་མྱོས་པའི་ཁྲུས་མཛེས་མཛེས། །
མཛེས་མཛེས་གཞོན་ནུའི་འཇུ་མ་ཞལ་མཛོང་བས་མཛེས་མཛེས་ཁྲུས་མཛེས་ཅེ་དགའི་གང་གྱི་ཉམས་མཛེས་མཛེས། །
མཛེས་མཛེས་མཛེས་སྦྲོན་པའི་འདབ་དབྱུག་སྦྲུབ་མཛེས་མཛེས་ཁྲི་ལ་ཞལས་སེན་འོད་བརྒྱའི་མདངས་མཛེས་མཛེས། །

ཞེས་པ་རྟ་བུའོ། །

གསུམ་པ། ཐོག་མཐའ་སྦྱར་བའི་བྱང་ལྡན།

༥ ཐོག་མཐའ་སྦྱར་བའི་བྱང་ལྡན་ལ། དེའི་རོ་བོ་དང་། དཔེར་བཞིན་གཉིས་
ལས། དང་བོ་ནི་ཆོག་ཀྱང་སྦྲུབ་པའི་མཐའ་དང་། བྱི་མའི་ཐོག་མ་ན་ཡོད་པའི་མིང་ཆོག་
གང་རུང་གི་སྦྲུབ་གཟུགས་མཚུངས་པར་སྦྱར་བའི་བྱང་ལྡན་ཞིག་ལ་ཟེེ། དཔེར་ན། ཅ

བའི་རྒྱ་དཔེའི་རྒྱ་བ་དང་བའི་མཐའ་དང་། གཉིས་པའི་ཐོག་མར་མ་དེ་ན་སྤྲ་ཞེས་དང་།
རྒྱ་བ་གསུམ་པའི་མཐའ་དང་བཞི་བའི་ཐོག་མར། ག་རྒྱ་བུ་རྒྱ་ཞེས་པའི་རྒྱ་ལྷན་
བཞོད་པ་ལྟ་བུའོ། །རྒྱ་ལྷན་འདི་ནི་གོང་དུ་བཞེད་ཟེན་པའི་རྒྱ་ལྷན་དག་གི་ཁོངས་སུ་
འདུས་ཀྱང་། འདི་ཉིད་རྒྱ་ལྷན་གཞན་ལ་མི་སྟོས་པའི་རང་དབང་བ་ཞིག་ཡིན་ཕྱིར་
དཔེར་བཞེད་ལོགས་སུ་བཞག་པ་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །

གཉིས་པ་དཔེར་བཞེད་ནི།

(ག) ལྷན་དག་རྒྱ་མཆོ་འཆད་ལ་མཁས་པའི་དཔལ། །

དཔལ་ལྷན་དཔའ་བའི་ཁོངས་འཕྲོག་བྱར་བྱ་ཡང་། །

ཡང་ཡང་འདུད་པའི་ཚུལ་གྱིས་ནམ་མཁའི་ངོས། །

ངོས་གྱིས་ཡང་ཡང་འོངས་པ་གཟིགས་ལགས་སམ། །

ཞེས་རྒྱ་བ་དང་བའི་མཐའ་དང་། གཉིས་པའི་ཐོག་མར། དཔལ་ཞེ་དང་། རྒྱ་
བ་གཉིས་པའི་མཐའ་དང་གསུམ་པའི་ཐོག་མར། ཡང་ཞེས་དང་། རྒྱ་བ་གསུམ་པའི་
མཐའ་དང་བཞི་བའི་ཐོག་མར། ངོས་ཞེས་པའི་རྒྱ་ལྷན་བཞོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཆོག་དོན་
ནི། ལྷན་དག་གི་ལེགས་བཤད་འཆད་པ་ལ་མཁས་པའི་དཔལ་དང་ལྷན་པ་འདོད་པའི་
སྤྲ་དག་གི་ཁོངས་པ་རབ་རྒྱ་འཕྲོག་པའི་སྤྲ་ཡི་སྤྲ་མ་སྤྲ་བྱང་སྤྲ་བྱར་བྱ་ཡང་། ལྷན་
མཁའི་ངོས་ནས་ཡང་ཡང་འོངས་ཏེ་གྲུས་བསམ་འདུད་པར་བྱེད་པ་ཁྱོད་གྱིས་གཟིགས་
སམ་ཞེས་སོ། །

(བ) ལེགས་བྲས་སྤྲ་བྱང་རི་མོ་བཟ་བའི་བྲལ། །

བྲལ་བྱང་མཆར་སྤྲ་བྱ་རྒྱ་མཆོའི་སྤྲ་བོར་སྤྲིན། །

སྒྲིན་ལེགས་ངག་གི་དབྱིད་འཛོ་དབྱངས་ཅན་སྒྲི།

ལྷ་མཆོག་ཁྱོད་ཀྱིས་སྐྱེ་བར་རྗེས་རྒྱངས་ཤིག།

ཅེས་ཀྱང་བ་དང་པོའི་མཐའ་དང་། གཉིས་པའི་ཐོག་མར་ཕུལ་ཞེས་དང་། ཀྱང་
བ་གཉིས་པའི་མཐའ་དང་། གསུམ་པའི་ཐོག་མར་སྒྲིན་ཞེས་དང་། ཀྱང་བ་གསུམ་པའི་
མཐའ་མ་དང་། བཞི་པའི་ཐོག་མར་ལྷ་ཞེས་པའི་རྒྱང་ལྗན་བཀོད་པ་ལྷ་བྱུང་། །ཆོག་
དོན་ནི། རོ་མཆར་མད་དུ་བྱུང་བའི་མངོས་སྤྱུག་གི་རི་མོ་བཟ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཕུལ་དུ་
གྱུར་ཅིང་། ཕུལ་དུ་བྱུང་བའི་མཆར་སྤྱུག་ཀྱན་གྱི་སྤྱིང་པོར་གྲུབ་པ་སྒྲིན་ལེགས་ལྷ་ཡི་
བྱ་མོ་ངག་གི་བདུད་ཅི་འཛོ་བའི་དབྱངས་ཅན་མ་སྟེ་ལྷག་པའི་ལྷ་མཆོག་ཁྱོད་ཀྱིས་
བདག་སྐྱེ་ཞིང་སྐྱེ་བར་རྗེས་སུ་རྒྱངས་ཤིག་ཅེས་སོ། །

ཡང་། དགའ་བ་འབྲུམ་ལྗན་གངས་ལྗོངས་ཡངས་པའི་དཔལ། །

དཔལ་ལྗན་མཁས་པའི་གཞུང་ལུགས་རྒྱ་མཆོའི་རྒྱལ་ས། །

རྒྱལ་ས་ཐེང་གསར་པའི་ཅེ་དགའ་འཛིན་པའི་ཕུལ། །

ཕུལ་བྱུང་སྒོ་གསལ་གཞོན་ནུའི་ཆོགས་ལ་རེ། །ཞེས་དང་།

ཡང་། མཆན་དཔེའི་འོད་རིས་བཟ་བའི་མངོས་སྤྱུག་ག་ལུགས། །

ག་ལུགས་མངོས་འཛོ་སྐྱེག་ཉམས་ལྗན་ལེགས་བྱིས་དཔལ། །

དཔལ་མོའི་མངོས་པ་འཕྲོག་པའི་དབྱངས་ལྗན་མ། །

མ་ལྟར་བཅེ་བས་རྣམ་ཀྱན་གཅེས་བར་སྐྱོངས། །ཞེས་ལྷ་བྱུང་། །

བཞི་བ། ཀྱན་ཏུ་རྒྱང་ལྗན།

༥ ཀྱན་ཏུ་རྒྱང་ལྗན་ལ། དེའི་རོ་བོ་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས་ལས། དང་བོ་ནི། ཀྱན་

ཏུ་བྱང་ལྷན་ཞེས་པ། སྤྱི་མཐེ་མིང་ཆོག་རེ་རེ་བའི་བྱང་ལྷན་དང་མི་འདྲ་བར་འདྲིའི་
 ཆོག་ས་སུ་བཅད་པའི་ཀར་བ་གཅིག་གི་ནང་གི་མིང་ཆོག་གི་ཡི་གེ་རི་སྟེང་ཅིག་ཡོད་
 པ་དེ་ཀར་བ་གཞན་ལ་འདར་ག་བྱུག་ས་མཆུང་ས་སུ་བཞོད་པས། རྫོང་ཁྱེད་ཀྱི་ཆོག་འདྲ་
 ཡང་བརྫོང་ཁྱེད་དོན་ཐ་དད་དུ་སྟོན་པ་ཞིག་ལ་ཟེར། རྒྱུ་འདི་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་
 ལྟར་ན། ཡི་གེ་སྤྱི་ག་བྱུག་ས་འདྲ་བའི་ཆོག་ཀར་སྤྱི་དག་གིས་དོན་མི་འདྲ་བ་རེ་བཟུལ་
 དུ་ཡོད་ཀྱང་། བོད་སྐད་ལ་ནི་དེ་འདྲ་འབྱུང་དགའ་བས། ཀར་བ་བཞུས་པ་དང་། ཆོག་ས་
 བཅད་བཞུས་པ་སོགས་ཀྱི་ཏུ་བྱང་ལྷན་གྱི་ནུམ་གཞག་སྤྱི་སྐད་རི་མ་རི་བཞིན་བོད་
 སྐད་དུ་མི་ཐོན་པས་དཔེར་བརྫོང་ནུམ་ས་ཀྱང་ཆ་འདྲ་བ་ཅུམ་ལས། ཆོག་དོན་གྱི་
 ཉམས་འོ་མཆར་བ་མི་འབྱུང་བའི་སྟེན་གྱིས་འདིར་གལ་མི་ཆེ་ཡང་། ཅ་བའི་གཞུང་
 གས་བསྟན་པའི་བྱང་ལྷན་གྱི་ཁྱེ་བྲག་རི་སྟེང་ཅིག་ཡོད་པ་ནུམ་ས་གྱི་སོ་སོའི་བྱང་བར་
 དང་། བོད་སྐད་དུ་འདར་མཁས་པ་སྤྱི་མ་ནུམ་ས་གྱིས་དམིགས་བསལ་གྱི་སྟོན་ནས། ཅ་
 བའི་དཔེར་བརྫོང་དང་ཆ་འདྲ་བ་ཅུམ་གྱི་དཔེ་བརྫོང་རེ་གསུང་འདུག་པས། འདིར་ཡང་
 ས་བཅད་མ་སྟོང་ཅུམ་དུ་སྟོན་གྱི་དཔེར་བརྫོང་འགའ་རེའི་སྟེང་ནས་འོ་སྟོན་པ་ཅུམ་
 ལས། ཞིབ་བར་འགོད་པའི་ངལ་བ་མ་བྱས་སོ། །

གཉིས་པ་འདི་ལ་དཔྱེན། ཀར་བ་བཞུས་པ། ཆོག་ས་བཅད་བཞུས་པ། བྱང་
 ལྷན་ཆེན་པོ་དང་གསུམ་ལས།

ཀར་བ་བཞུས་པ། 1

དང་བོ་ལ། བྱེད་སྟོན་ཡང་དག་སྦྱར་བ་སྟེ་ཀར་བ་གཉིས་སྟོན་པ་དང་། གཞན་

1 * འདི་ཆོག་དུམ་འདི་མ་དཔེར་ཟེད།

ཁྱེ་བ་སྒྲོམ་བ་དང་གཉིས། དེའི་དང་བོ་ལ་གསུམ་ལས།

དང་བོ་ཁྱེ་བ་དང་བོ་གསུམ་བ་དང་། གཉིས་བ་བཞི་བར་སྒྲོམ་བ་ནི། རྒྱ་
དཔེའི་ཁྱེ་བ་དང་བོར། **"ན་སྤེ་ཡམ་ས་ཏུ་ཡ་བརྩེ་"** ཞེས་ཁྱེ་བ་འདི་ཁྱེ་བ་གསུམ་བར་
སྤར་ཡང་བཀོད་བ་དང་། ཁྱེ་བ་གཉིས་བར། བ་ར་སྤེ་ཡ་ཏུ་མ་ན་ཡམ་ཞེས་བ་འདི་ཁྱེ་བ་
བ་བཞི་བར་སྤར་ཡང་བཀོད་བས། གཞན་ཡི་གེ་དུ་མ་ཆོགས་པའི་ཁྱེ་བ་དེ་དག་གི་
བར་མ་ཆོད་བ་ལྟ་བུའོ། །ཡི་གེའི་སྤྱ་གཟུགས་མཆུངས་པའི་ཕྱིད་ཁྱེ་བ་གཉིས་བསྤར་
སྒྲོམ་བས་བས་བརྩོད་དོན་ཐ་དད་བ་སྟོན་ཏེ། དེ་བོད་སྐད་དུ་བསྐྱར་ན།

སྤེ་སྤེ་བ་བརྩོན་གང་སྤེ་སྤེ་བས་ཅན། །

ཁེངས་བ་རབ་སྤངས་སྤང་བ་སྤེ། །

ཁྱེད་ཀྱིས་མཆོག་ཏུ་འབད་བ་ཡིས། །

ཡིད་བརྩོན་བྱ་འོ་འབད་མེད་མ། །

ཞེས་སྤེ་སྤེ་བ་བརྩོན་བ་གང་ཞིག་སྤེ་སྤེ་བས་ཅན་དེས་ཀྱང་ཁེངས་བ་རབ་
ཏུ་སྤངས་བའམ་དེ་སྤང་བར་བས་ན། མཛའ་མོ་ཁྱེད་ཀྱིས་ཀྱང་ཁེངས་བ་གཞོན་བ་ལ་
མཆོག་ཏུ་འབད་དེ། མཛའ་བོའི་ཡིད་བརྩོན་བར་བྱའོ་ཞེས་སོ། །དཔེར་བརྩོད།

(ག) གསེར་སྤངས་བཅོ་མའི་འོད་རབ་རྣམ་འབར་བ། །

ནོར་འཛིན་མགོ་བོའི་ཐོད་དུ་རྣམ་པར་མཛེས། །

གསེར་སྤངས་བཅོ་མའི་འོད་རབ་རྣམ་འབར་བ། །

ནོར་འཛིན་མགོ་བོའི་ཐོད་དུ་རྣམ་པར་མཛེས། །

1 * འདི་ལ་དཀྱིའི་དགོངས་བྱུང་དུ། "ན་སྤེ་ཡམ་ས་ཏུ་ཡ་བརྩེ་" དབྱངས་ཅན་དག་གི་རྩལ་མཆོད། "ན་སྤེ་ཡམ་ས་ཏུ་ཡ་བརྩེ་"

ཞེས་པའི་ཀྲང་བ་དང་བོ་གསུམ་པར་བརྒྱས་ཤིང་། གཉིས་པ་བཞི་བར་བརྒྱས་
པ་ལྟ་བུའོ། །ཆོག་དོན་ནི། ཀྲང་བ་དང་བོ་གཉིས་ཀྱིས་གསེར་སྤྱངས་ཏེ་གསེར་གྱི་རི་
བོའི་འོད་རབ་ཏུ་འབར་བ། རྟོར་འཛིན་ནམ་ས་གཞིའི་མགོའི་ཐོད་དུ་རྣམ་པར་མཛེས་
ཞེས་དང་། ཀྲང་བ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་གསེར་སྤྱངས་བཙོ་མའི་ཙོད་པན་འོད་རབ་ཏུ་
འབར་བ་རྟོར་འཛིན་ཏེ་རྣམ་ཐོས་སྒྲས་ཀྱི་མགོ་བོའི་ཐོད་དུ་མཛེས་ཞེས་སོ། །

(བ) ཡོན་ཏན་སྤང་བོས་མངོན་མཐོ་རྣམ་པར་། །

འཛིག་ཉེན་ཀྱན་ལ་ཅི་འདོད་ཆར་དུ་འབེབས། །

ཡོན་ཏན་སྤང་བོས་མངོན་མཐོ་རྣམ་པར་། །

འཛིག་ཉེན་ཀྱན་ལ་ཅི་འདོད་ཆར་དུ་འབེབས། །

ཞེས་ཆོག་ཀྲང་སྤྱོར་ཚུལ་སྤྲ་མ་དང་འདྲ་ཞིང་། ཀྲང་བ་དང་བོའི་རྣམ་པར་དཀོན་
མཆོག་གསུམ་ལ་སྤྱར་ཞིང་། ཀྲང་བ་གསུམ་པའི་རྣམ་པར་ཡིད་བཞིན་གྱི་རྟོར་བུ་ལ་
སྤྱར་ཏེ་སོ་སོའི་དོན་སྟོན་པ་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་པ་ཀྲང་བ་དང་བོ་གཉིས་པར་དང་། ཀྲང་བ་གསུམ་པ་བཞི་བར་བརྒྱས་
པ་ནི། དཔེར་བཞིན།

(ག) ཐོར་ཚུགས་རྒྱ་ཆེས་ཀྱིས་མཛེས་པ། །

ཐོར་ཚུགས་རྒྱ་ཆེས་ཀྱིས་མཛེས་པ། །

ཤེས་ལྡན་རྣམས་ཀྱི་དགའ་བའི་དཔལ། །

ཤེས་ལྡན་རྣམས་ཀྱི་དགའ་བའི་དཔལ། །

ཞེས་ཀྲང་བ་དང་བོ་གཉིས་པར་བརྒྱས་པ་དང་། གསུམ་པ་བཞི་བར་བརྒྱས་པ་ལྟ་
བུའོ། །ཀྲང་བ་དང་བོའི་ཐོར་ཚུགས་རྒྱ་ཆེས་ཞེས་པ་དབྱངས་ཙན་མ་དང་། ཀྲང་བ་གཉིས་

རབ་དཀར་དེ་དྲགས་མཆོད་མས་མཛེས་པའི་ལྷ།

གདུང་བ་ཀྱན་སེལ་བདུད་ཅིའི་འཇུག་སྒྲུབ་ས་ཅན།

ཞེས་པའི་ཆོག་ཀྱང་སྟོང་ཚུལ་སྒྲ་མ་དང་འདྲ་ཞིང་། ཀྱང་བ་དང་མོ་དབྱངས་
 ཅན་མའམ་ཡང་ན་སྒྱུ་རས་གཟིགས་ལ་སྒྱུ་ད། ཀྱང་བ་གཉིས་པ་ཁྲ་པ་ལ་སྒྱུ་རྟེ་སོ་
 སའི་དོན་སྟོན་པ་ལྟ་བུའོ། །

གསུམ་པ་རྒྱུ་བ་དང་ཐོ་བཞི་བ་དང་། གཉིས་པ་གསུམ་པར་བསྐྱས་པ་ནི།
དཔེར་བརྗོད།

(ག) དཀར་འཇམ་ཅན་གྱིས་དགའ་བྱེད་པ།

སྒྲུབ་པའི་སྒྲུབ་དབང་སྒྲོག་མཁས་ཅན།

སྒྲུབ་པ་ལེ་སྤྱོད་དབྱུངས་སྒྲོག་མཁས་ཅན།

དགར་འཇམ་ཅན་གྱིས་དགའ་བྱེད་པ།

ཞེས་ཀྱང་བ་དང་པོ་དང་བཞི་བ་བསྐྱས་ཤིང་། ཀྱང་བ་གཉིས་བ་དང་གསུམ་བ་
 བསྐྱས་པ་རྩ་ཤུའོ། ཚིག་དོན་ནི། ཀྱང་བ་དང་པོ་དཀར་ཡངས་ནི་སྐྱ་བ་དང་། གཉིས་
 པའི་སྟོན་པའི་སྐྱ་དབྱངས་སྟོག་མཁས་ནི་བམ་ཟེ་པ་སྐྱར་ཞིང་། གསུམ་པའི་སྟོན་པའི་སྐྱ་
 དབྱངས་སྟོག་མཁས་བྱང་བ་དང་། བཞི་པའི་དཀར་ཡངས་ཅན་པསྐྱར་པ་རྩ་ཤུའོ། །

(བ) དཀར་མཛེས་ལང་ཚོས་སྒྲེག་པའི་བརྒྱ་ཅན།

སྐྱེ་བོ་ཀུན་གྱི་ཡིད་ལ་བདེ་བ་སྟེན།

སྟེ་པོ་ཀུན་གྱི་ཡིད་ལ་བདེ་བ་སྟེ་བ། །

དཀར་མཛེས་ལང་ཆོས་སྟེག་པའི་བསྐྱེ་ཅན། །

ཞེས་ཀྱང་བ་དང་པོའི་བསྐྱེ་ཅན་ནི་བྱག་རྒྱ་བཞིའི་ནང་ཆོན་གྱི་བསྐྱེ་ཅན་ལ་སྦྱར་ཏེ།
བྱག་རྒྱ་མ་དེས་སྟེ་པོ་ཀུན་གྱི་ཡིད་ལ་བདེ་བ་སྟེ་བ་དང་། ཀྱང་བ་བཞི་བའི་བསྐྱེ་ཅན་ནི་
བསྐྱེ་དཀར་པོའི་སྟོང་བྱ་ལ་སྦྱར་ཏེ་དེས་ཀྱང་ཀུན་གྱི་ཡིད་ལ་བདེ་བ་སྟེ་བ་ཞེས་སོ། །

གཉིས་བ་གཞན་ཀྱང་བསྐྱེས་བ་དང་། ལན་གཅིག་རྫོས་བ། ལན་གཉིས་རྫོས་
བ། ལན་གསུམ་རྫོས་བ་དང་གསུམ་ལས།

དང་པོ་ལ་བྱག་ཡོད་པའི་ཀྱང་བ་དང་པོ་གཉིས་བར་རྫོས་བ་ནི། དཔེར་བརྗོད།

(ག) གནས་ལྷ་རིག་པའི་དབང་བྱག་ཆེ། །

གནས་ལྷ་རིག་པའི་དབང་བྱག་ཆེ། །

ཤོང་དབང་མཁས་པའི་རྣམ་དབྱེད་ལ། །

གངས་ཅན་སྟོངས་འདྲིར་སྦྱ་ཡིས་འགྲུ། །

ཞེས་རིག་པའི་གནས་ལྷ་ལ་མཁས་པའི་དབང་བྱག་ཤོང་སྟོན་ལོ་རྩ་བ་དང་
དབང་ལོ་རྩ་བའི་རྣམ་དབྱེད་ལ་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་སྦྱ་ཞིག་གིས་འགྲུ། ཞེས་འགྲུན་རྫོ་
དང་བྲལ་བར་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

(ང) དཀར་མཛེས་ངང་བའི་བྱ་མོ་ཡིད་འོང་མ། །

དཀར་མཛེས་ངང་བའི་བྱ་མོ་ཡིད་འོང་མ། །

འདབ་ལྷན་མ་དེ་བསྐྱེའི་རྫིང་བྱ་དང་། །

ངག་དབང་ལྷ་མོ་གཏུལ་བྱའི་ཡིད་མཆོར་རོལ། །

ཞེས་ཀྱང་བ་དང་པོའི་ངང་བ་དཀར་པོའི་བྱ་ཆོག་གསེར་བསྐྱེའི་རྫིང་བྱར་རོལ་བ་

དང་། ཀྱང་བ་གཉིས་པའི་ངང་བའི་བྱ་མོ་སྟེ་ལྷ་མོ་དབྱངས་ཅན་མ་ནི་གདུལ་བྱའི་ཡིད་
རོར་ཤར་བ་སྟེ་ཡིད་མཆོར་རོལ་ཅེས་སོ། །

གཉིས་བ་ཀྱང་བ་དང་པོ་གསུམ་པར་བསྐྱས་པ་ནི། དཔེར་བཞིན།

(ག) རྣམ་པར་བཟ་ཞིང་འབྱུག་པ་ཡི། །

སྟོག་སྟོང་ཅན་ཏེ་མཁའ་ལ་རྒྱ། །

རྣམ་པར་བཟ་ཞིང་འབྱུག་པ་ཡི། །

མ་བྱ་ས་ལ་གར་གྱིས་རོལ། །

ཞེས་འོད་རྣམ་པར་བཟ་ཞིང་འབྱུག་པའི་སྟོག་ནི་རྣམ་མཁའ་ལ་རྒྱ་བ་དང་།
ཡང་ཁ་དོག་རྣམ་པར་བཟ་ཞིང་མཛེས་པའི་གཟེ་མདངས་འབྱུག་པའི་མ་བྱ་ནི་ས་
གཞིའི་སྟེང་ན་གར་གྱིས་རོལ་ཅིང་ཅེ་ཞེས་སོ། །

(བ) སྟན་ཅིང་བཞིན་ཆགས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་འབྲིན་མཁས། །

སྐྱ་ཡི་རྩ་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་ཤུགས་འཆང་སྟེ། །

སྟན་ཅིང་བཞིན་ཆགས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་འབྲིན་མཁས། །

དག་གི་དབང་ལྷག་སངས་རྒྱས་དྲེ་རིམ་གསུང་། །

ཞེས་ཀྱང་བ་དང་པོའི་སྟན་ཅིང་བཞིན་ཆགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་དབྱངས་འབྲིན་
པ་མཁས་པའི་གསུང་དབྱངས་ཀྱི་འབྲུག་སྐྱས་ཆོས་ཀྱི་དབྱངས་སྟན་སྟོགས་པའི་
ཤུགས་འཆང་བ་སྟེ། ལེགས་པར་བཤད་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་སྟན་པར་སྐྱ་བ་ལ་མཁས་
པ་དག་གི་དབང་ལྷག་འབྲུག་པ་སངས་རྒྱས་དྲེ་རིམ་གསུང་ཞེས་བོད་མཁས་ཀྱི་སྐྱ་མ་
འབྲུག་པ་སངས་དྲོར་གྱི་གསུང་འབྲུག་སྐྱ་དང་མཚུངས་པར་བཞིན་བ་ལྟ་བུའོ། །

གསུམ་པ་རྒྱུད་པ་དང་པོ་བཞི་བར་བརྒྱས་པ་ནི། དཔེར་བརྗོད།

(ག) ཆ་གདུང་རྣམ་པར་འཕྲོག་མཁས་པ།

དབྱར་གྱི་ཚུ་འཛིན་གཞོན་ཅུ་མ།

མ་ལ་ཡ་ཡི་རླུང་གིས་ཀྱང་།

ཆ་གདུང་རྣམ་པར་འཕྲོག་ལ་མཁས་པ།

ཞེས་རྒྱུད་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་ཆ་བའི་གདུང་བ་སེལ་བར་བྱེད་པའི་དབྱར་
གྱི་ཚུ་འཛིན་ཞེས་དང་། རྒྱུད་པ་གྲི་མ་གཉིས་ཀྱིས་སྟོ་སྟོགས་རི་བོ་མ་ལ་ཡ་ལས་བྱུང་
བའི་འཇའ་པོའི་རླུང་གིས་ཆ་བའི་གདུང་བ་སེལ་བར་བྱེད་ཅེས་སོ།

(བ) རབ་འབྱམས་ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་ཁོངས་ཀྱིས་སྟོང་།

རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་མེ་ཁོང་སྟེ།

ཐམས་ཅད་མཆོད་གཟིགས་བྱུང་རི་ཀ་ཡང་།

རབ་འབྱམས་ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་ཁོངས་ཀྱིས་སྟོང་།

ཅེས་ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་ཁོངས་སུ་སྟོང་བ་སྟེ་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མཆོད་ཅིང་
གཟིགས་པའི་དུས་གསུམ་གྱི་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་
པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་གཟུགས་ནི་རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཡིན་ཞིང་། ཐམས་ཅད་
མཆོད་པ་བྱུང་རི་ཀ་ཞེས་འབྲག་པ་བད་དཀར་བ་དེས་ཀྱང་རབ་འབྱམས་ཀྱི་ཤེས་བྱའི་
ཡོན་ཏན་མ་ལུས་པ་ཁོངས་སུ་སྟོང་ཅེས་སོ།

བཞི་བ་རྒྱུད་པ་གཉིས་པ་གསུམ་པར་བརྒྱས་པ་ནི། དཔེར་བརྗོད།

(ག) རྣམ་འཛིན་ཤུ་ཀྱའི་དབང་པོ་ཡིས།

ཕན་བའི་འདོད་པ་འཛོ་བར་མཛད། །

ཕན་བའི་འདོད་པ་འཛོ་བར་མཛད། །

ཡིད་བཞིན་དབང་གི་རྒྱལ་བོས་ཀྱང་། །

ཞེས་ལྷ་མའི་རྣམ་འདེན་སྟོན་པ་ཤུ་ཀྱའི་རྒྱལ་བོས་འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་རྣམས་
ལ་ཕན་བ་དང་བདེ་བའི་ལེགས་བཤད་ཀྱི་འདོད་འཛོ་བ་ལྷ། ཡིད་བཞིན་དབང་གི་
རྒྱལ་བོས་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་གྱི་བདེ་དགའ་ཡོངས་སྟོད་ཟད་མི་ཤེས་པ་བདེ་ལེགས་སུ་
འཛོ་ཞེས་སོ། །

(བ) མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་འཁོར་བའི་གདུང་བ་འཕྲོག །

ཀུན་མཁྱེན་དཔག་བསམ་ཡོངས་¹འདྲའི་དབང་བོ་གང་། །

ཀུན་མཁྱེན་དཔག་བསམ་ཡོངས་²འདྲའི་དབང་བོ་གང་། །

རྟག་ཏུ་གདུལ་བྱ་རྒྱ་མཚོའི་མོས་ངོར་འཆར། །

ཞེས་ཞལ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་འཁོར་བའི་སྤྱུག་བསྐྱལ་སེལ་བའི་འབྲུག་པ་བརྒྱ་
དཀར་པོ་ཞེས་དང་། འབྲུག་པ་བད་དཀར་བ་ནི། རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་
གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་པ་གདུལ་བྱ་རྒྱ་མཚོའི་མོས་ངོར་རྟག་ཏུ་འཆར་བའི་མི་ཡི་རྣམ་ངོལ་
མཁན་ཞེས་སོ། །

ལྷ་བ་རྒྱུ་བ་གཉིས་པ་བཞི་བར་བརྒྱས་པ་ནི། དཔེར་བཞིན།

(ག) ཤེས་རབ་རྣམ་པར་རྒྱས་མཛད་པ། །

ངག་གི་དབང་སྤྱུག་འཇམ་དཔལ་དབྱངས། །

1 འདྲས

2 འདྲས

མི་ཤེས་སྤྱན་པ་ཞི་མཛད་པའི། །

ངག་གི་དབང་ལྷན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས། །

ཞེས་ཤེས་རབ་རྒྱས་པར་མཛད་པའི་རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས། མི་ཤེས་
པའི་སྤྱན་པ་སེལ་བར་མཛད་པའི་རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཞེས་སོ། །

(བ) རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་གང་གི་གཟུགས་ཀྱི་སྤྱ། །

སྤྲོ་ཆོགས་གདུལ་བྱའི་ཡིད་དང་མཐུན་པར་འབྱུག། །

དེ་བཞིན་ཆོས་ཀྱན་སྟོན་པའི་གསུང་འདི་ཡང་། །

སྤྲོ་ཆོགས་གདུལ་བྱའི་ཡིད་དང་མཐུན་པར་འབྱུག། །

ཅེས་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་སྟེ་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱའི། གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་
ཡིད་དང་མཐུན་པ་དང་། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གདུལ་བྱའི་མོས་པ་དང་མཐུན་
པར་རི་ལྷ་རི་སྟེད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱན་སྟོན་པའི་གསུང་འདི་ཡང་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་ཡིད་
དང་མཐུན་པར་འབྱུག་ཅེས་སོ། །

བྱུག་པ་རྒྱུ་བ་གསུམ་པ་བཞི་བར་བརྒྱས་པ་ནི། དཔེར་བཞིན།

(ག) ཕྱི་རོལ་རིག་སྤྱིའི་སྟོན་པ་དང་། །

ནང་བའི་ལུགས་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་སྤྱ། །

གཞོང་བཞིའི་མཆེ་བ་ལས་འབྱུངས་པ། །

གཞོང་བཞིའི་མཆེ་བ་ལས་འབྱུངས་པ། །

ཞེས་ཕྱི་རོལ་བའི་རིག་བྱེད་བཞི་སྤྱིའི་སྟོན་པ་ནི་ཆངས་པ་གཞོང་བཞི་ཅན་
ཏེ། དེའི་གཞོང་བཞིའི་མཆེ་བ་ལས་ཕྱི་རོལ་བའི་རིག་བྱེད་བཞི་འབྱུངས་པ་དང་།
འཕགས་མཆོག་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་ཆད་མེད་བཞི་དང་ལྷན་པའི་ཞལ་ཀྱི་སྟོའི་མཆེ་

བ་ལས། རྣམ་པ་སངས་རྒྱལ་པའི་ལྷགས་ཀྱི་དབྱངས་ཅན་ལྷ་མོ་འབྱུངས་པར་གྲགས་
བ་ལ་སྦྱར་རོ། །

(བ) ཉག་པར་གཞན་ལ་ཕན་པའི་དོན་གཟིགས་ནས། །

ལྷ་བརྒྱའི་དབྱུས་ན་འདོད་བཞིན་ཆོས་སྟོན་པ། །

འཇིག་རྟེན་དབང་ལྷག་བཙེ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན། །

འཇིག་རྟེན་དབང་ལྷག་བཙེ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན། །

ཞེས་དུས་ཉག་ཏུ་གདུལ་བྱ་ལ་ཕན་པའི་དོན་ཁོ་ནར་གཟིགས་ནས། ལྷ་བརྒྱ་སྟེ་
ལྷ་མང་པོའི་དབྱུས་ན་གདུལ་བྱ་རང་རང་གི་ཁམས་དང་མོས་པ་དང་མ་སྦྱར་པར་དམ་
པའི་ཆོས་སྟོན་པའི་འཇིག་རྟེན་དབང་ལྷག་སྟེ་སྟོན་པ་ལྷགས་ཇེ་ཅན་ནི་བཙེ་བ་ཆེན་
པོའི་བདག་ཉིད་ཅན་ལོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་པ་བྱི་མའི་འཇིག་རྟེན་དབང་ལྷག་ནི་སྦྱུན་
རས་གཟིགས་ལ་གོ་དགོས། ཡང་ལ་ལས་རྣམ་པ་གསུམ་པའི་འཇིག་རྟེན་དབང་ལྷག་
ནི་སྦྱུན་རས་གཟིགས་དང་། བྱི་མ་ལྷ་དབང་ལྷག་ལ་སྦྱོར་བར་བཤད་ཀྱང་། དེས་ཉག་
པར་གཞན་ལ་ཕན་པའི་དོན་མི་མཛད་དོ། །

གཞན་རྣམས་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ལ། ལན་གཉིས་བརྒྱུས་པ་གསུམ་ལས།

རྣམ་པ་དང་པོ་གཉིས་དང་གསུམ་པར་བརྒྱུས་པ།

(ག) དཀར་ཁིང་ནི་བཟང་དགའ་བ་སྦྱེད། །

དཀར་ཁིང་ནི་བཟང་དགའ་བ་སྦྱེད། །

དཀར་ཁིང་ནི་བཟང་དགའ་བ་སྦྱེད། །

དབྱངས་ཅན་སྤྲོ་བ་མཛེས། །

ཞེས་རྣམ་པ་དང་པོ་དབྱངས་ཅན་མ་དང་། གཉིས་པ་སྤྲོ་དཀར་པོ། གསུམ་པ་

ཆེ་བ་ལ་སྦྱར་བ་ལྟ་བུའོ། །

(བ) རབ་དཀར་མངེས་པའི་དཔལ་ལྷན་གཉིས་སྦྱེས་དབང་། །

རབ་དཀར་མངེས་པའི་དཔལ་ལྷན་གཉིས་སྦྱེས་དབང་། །

རབ་དཀར་མངེས་པའི་དཔལ་ལྷན་གཉིས་སྦྱེས་དབང་། །

དབྱངས་ཅན་ཆེམས་དཀར་སྟོན་ཆེ་ངང་པའི་རྒྱལ། །

ཞེས་ཀྱང་བ་དང་པོ་དབྱངས་ཅན་མའི་ཆེམས་དང་། གཉིས་པ་སྟོན་ཀའི་ཆེ་བ།
གསུམ་པ་ངང་པའི་རྒྱལ་པོ་ལ་སྦྱར་བ་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་པ་ཀྱང་བ་དང་པོ་གསུམ་པ་དང་བཞི་བར་བརྒྱས་པ་ནི། དཔེར་བཞིན།

(ག) ཁ་དོག་རྣམ་པར་བཟ་བ་ཅན། །

འཕྲེང་བྱེད་དག་གི་དགའ་སྟོན་དེ། །

ཁ་དོག་རྣམ་པར་བཟ་བ་ཅན། །

ཁ་དོག་རྣམ་པར་བཟ་བ་ཅན། །

ཞེས་ཀྱང་བ་དང་པོའི་ཁ་དོག་རྣམ་པར་བཟ་བ་མ་བྱ་དང་། གསུམ་པ་འཇའ་
ཚོན། བཞི་བ་བྱེད་མེད་ཀྱི་མིག་ལ་སྦྱར་ནས། འདི་དག་ནི་མིག་གི་དགའ་སྟོན་
ལོ། །ཞེས་དང་།

(བ) བསྐྱེད་ཞེས་ངད་ལྗང་མཚོག་གིས་ཉེར་སྦྱད་འོས། །

ཁྱོད་ལུས་པད་དཀར་ཏ་རི་ཅན་དན་ཡང་། །

བསྐྱེད་ཞེས་ངད་ལྗང་མཚོག་གིས་ཉེར་སྦྱད་འོས། །

བསྐྱེད་ཞེས་ངད་ལྗང་མཚོག་གིས་ཉེར་སྦྱད་འོས། །

ཞེས་ཀྱང་བ་དང་པོས་ལྟ་མོ་དབྱངས་ཅན་མའི་སྐུ་ལ་བསྐྱེད་ཞེས་གྱི་འི་དང་
རབ་ཏུ་ལྷང་བ་མགོན་པོ་མཆོག་གིས་ཉེ་བར་སྤྱད་པར་འོས་ཞེས་དང་། ཀྱང་བ་གསུམ་
པས་བརྒྱ་དཀར་པོ་དང་། བཞི་བས་རི་པོ་མ་ལ་ཡར་སྐྱེས་པའི་ཏ་རིའི་ཅ་རྒྱན་ནམ་
ཅ་རྒྱན་དཀར་པོ་ལ་སྐྱར་བ་ལྟ་བུའོ། །

གསུམ་པ་ཀྱང་བ་གཉིས་པ་གསུམ་པ་དང་བཞི་བར་བརྒྱས་བ་ནི། དཔེར་བཞིན།

(ག) རྣ་བར་སྣན་ཞིང་རབ་བཞིན་པ། །

མགིན་པར་སྐྱོག་པའི་དབྱངས་སྣན་པོ། །

མགིན་པར་སྐྱོག་པའི་དབྱངས་སྣན་པོ། །

མགིན་པར་སྐྱོག་པའི་དབྱངས་སྣན་པོ། །

ཞེས་རྣ་བར་སྣན་ཞིང་བཞིན་པའི་མགིན་དབྱངས་ཤིན་ཏུ་སྣན་པ་དེ་ནི། ཀྱང་བ་
གཉིས་པ་མངས་རྒྱས་གྱི་གསུང་དང་། གསུམ་པ་རྩི་ཟེའི་སྐྱེད་བྱངས། བཞི་བ་བྱ་ཀ་ལ་
མིང་ཀའི་དབྱངས་ལ་སྐྱར་བའོ། །

(བ) ཁྱོད་ཞལ་རི་པོང་ཅན་དང་བརྒྱ་དཀར། །

མཚར་སྐྱག་ཆ་ཚོགས་ཀྱན་དགའི་རོ་དང་ལྷན། །

མཚར་སྐྱག་ཆ་ཚོགས་ཀྱན་དགའི་རོ་དང་ལྷན། །

མཚར་སྐྱག་ཆ་ཚོགས་ཀྱན་དགའི་རོ་དང་ལྷན། །

ཞེས་ཀྱང་བ་གཉིས་པས་ལྟ་མོ་དབྱངས་ཅན་མའི་ཞལ་མཚར་སྐྱག་མཛེས་པའི་
ཆ་ཀྱན་ཡོངས་སུ་ཚོགས་པས། སྐྱེ་བོ་ཀྱན་དགའ་བའི་རོ་དང་ལྷན་པ་དང་། དེ་ལྟར་བྱ་
ཀྱང་བ་གསུམ་པའི་སྐབས་རྒྱ་བ་དང་། བཞི་བའི་སྐབས་བརྒྱ་དཀར་པོ་ལ་སྐྱར་བའོ། །

གཞན་ཀྱང་བརྒྱས་པའི་གསུམ་པ། **ལན་གསུམ་བརྒྱས་བ་ནི།** དཔེར་བཞིན།

(ག) འོད་གྲིས་རྣམ་པར་རྒྱས་པར་བྱེད། །

འོད་གྲིས་རྣམ་པར་རྒྱས་པར་བྱེད། །

འོད་གྲིས་རྣམ་པར་རྒྱས་པར་བྱེད། །

འོད་གྲིས་རྣམ་པར་རྒྱས་པར་བྱེད། །

ཅེས་ཀྱང་བ་དང་པོས་རྒྱལ་བའི་སྤྲུགས་རྗེའི་འོད་ཟེར་གྲིས་འགོ་བ་རྣམས་རྣམ་
པར་རྒྱས་པར་བྱེད། ཅེས་དང་། ཀྱང་བ་གཉིས་པས་ཉི་མའི་འོད་གྲིས་པར་རྒྱས་པར་
རྒྱས་པར་བྱེད། གསུམ་པས་རྒྱ་བའི་འོད་གྲིས་ཀྱི་ལྷན་རྣམ་པར་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་དང་།
བཞི་བས་སྟོན་མའི་འོད་གྲིས་ལྷན་པ་སེལ་ཏེ་སྤང་བ་རྣམ་པར་རྒྱས་པར་བྱེད་ཅེས་སོ། །

(བ) དཀར་མཛེས་འགོ་བའི་དབྱིད་གྲུར་པར་དཀར། །

དཀར་མཛེས་འགོ་བའི་དབྱིད་གྲུར་པར་དཀར། །

དཀར་མཛེས་འགོ་བའི་དབྱིད་གྲུར་པར་དཀར། །

དཀར་མཛེས་འགོ་བའི་དབྱིད་གྲུར་པར་དཀར། །

ཞེས་ཀྱང་བ་དང་པོས་པར་དཀར་པོ་དང་། གཉིས་པས་སྤྲུག་རས་གཟིགས།
གསུམ་པས་རིགས་ལྷན་པར་དཀར། བཞི་བས་འབྲུག་པ་པར་དཀར་ལ་སྤྲུང་བའོ། །

ཆེགས་བཅད་བརྒྱས་པ།

༄ ཆེགས་བཅད་བརྒྱས་པ་ནི། ཆེགས་སུ་བཅད་པ་གཉིས་པོ་དེ་ལན་གཉིས་སུ་
བརྒྱས་པས་དོན་སོ་སོར་སྟོན་པ་རྒྱ་དཔེ་ལས་གསལ་ཞིང་། ལེགས་སྤྲུང་སྐད་དུ་དེ་
འདྲ་བའི་ལྷན་ལྷན་གྱི་སྤྲོར་བ་ནི་ཏ་ཅང་ཡིད་འཕྲོག་པའི་ཆེག་དོན་གྱི་རོ་ཉམས་སྤྲུག་
སུམ་ཆེགས་པ་ཞིག་དུ་འགྱུར་ཞིང་། ཆེག་གཅིག་ལན་གཉིས་བརྗོད་པ་ཅམ་གྲིས་དོན་

སོ་སོར་རྟོགས་ཀྱས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། བོད་ཀྱི་བདེ་དབང་གིས་དེ་ལྟ་བུ་འབྱུང་
དགའ་ནའང་། དོན་ཐོབ་ཅམ་མམ་རྒྱ་དཔེ་དང་ཆ་འདྲ་བ་ཅམ་གྱི་དཔེ་བཟོད་ནི།

(ག) མིག་ལ་དཔལ་སྟེར་མཛེས་པའི་སྒྲ། །

ན་བར་སྟན་པའི་དབྱངས་སྟོག་མཁན། །

ཡིད་ལ་དགའ་བ་སྟེད་བྱེད་པའི། །

རྒྱ་པའི་སྟན་རྒྱ་ཨེ་མ་མཆར། །

མིག་ལ་དཔལ་སྟེར་མཛེས་པའི་སྒྲ། །

ན་བར་སྟན་པའི་དབྱངས་སྟོག་མཁན། །

ཡིད་ལ་དགའ་བ་སྟེད་བྱེད་པའི། །

རྒྱ་པའི་སྟན་རྒྱ་ཨེ་མ་མཆར། །

ཞེས་ཆོགས་བཅད་གཅིག་ལན་གཉིས་བརྒྱས་པའི་དང་པོའི་སྐབས་སུ་ལྟ་
མོ་དབྱངས་ཅན་མ་བསྟན་པ་དང་། གཉིས་པའི་སྐབས་སུ་བྱད་མེད་མཛེས་མ་སྟོན་
པ་ལྟ་བུའོ། །

(བ) གཅིག་ཏུ་འཕན་མེད་ས་འཛིན་ཆེན་པོའི་མདུན། །

དུས་ཀྱན་འཁྲུག་པོར་བཞེད་པའི་ལྷེ་གཉིས་པ། །

ལྟར་སྤང་ཁ་དོག་ཅམ་གྱི་མཛེས་པ་ལ། །

ཡིད་བརྟན་འཆའ་བར་འདོད་པ་དེ་རྒྱན་པོ། །

གཅིག་ཏུ་འཕན་མེད་ས་འཛིན་ཆེན་པོའི་མདུན། །

དུས་ཀྱན་འཁྲུག་པོར་བཞེད་པའི་ལྷེ་གཉིས་པ། །

ལྷར་སྤང་ཁ་དོག་ཅམ་གྱི་མཛེས་པ་ལ། །

ཡིད་བརྟན་འཆའ་བར་འདོད་པ་དེ་ལྷན་པོ། །

ཞེས་ཆིགས་བཅད་གཅིག་ལན་གཉིས་བརྒྱས་པའི་དང་པོའི་སྐབས་སུ།
གཅིག་ཏུ་འཕན་མེད་དམ་སྟོན་ཀུན་དང་བཤམ་བའི་རི་བོ་ཆེན་པོའི་མདུན་དུ། དུས་ཀུན་
ཏུ་འཁྱོག་པོར་འགྲོ་བའི་ལྷེ་གཉིས་པའམ་དུག་སྐྱལ་གྱི་ཁ་དོག་གི་མཛེས་པ་ལ་ཆགས་
ནས་དེ་ལ་ཡིད་བརྟན་འཆའ་བར་འདོད་པ་དེ་ནི་ལྷན་པོ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་དང་། ཀྱང་བ་
གཉིས་པའི་སྐབས་སུ། སྟོན་ཐམས་ཅད་དང་བཤམ་བའི་རྒྱལ་བོ་ཆེན་པོའི་མདུན་དུ།
དུས་ཀུན་ཏུ་འཁྱོག་པོར་བཤོད་པའི་འཁྱོག་འགྲོ་མཐམ་བུད་མེད་ལྷེ་གཉིས་མ་སྤྲུམ་
མཁན་དེའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་མཛེས་ཆས་ཁ་དོག་དང་སྟེ་གཟུགས་ཅི་ཅམ་ལེགས་ནའང་།
དེའི་མཛེས་པ་ཁོ་ན་ལ་ཆགས་ནས་དེ་ལ་ཡིད་བརྟན་འཆའ་བ་ནི་རྒྱལ་བོའི་བྱ་བ་མ་
ཡིན་པར་ལྷན་པོ་ཁོ་ནའི་སྟོང་པ་ཡིན་ཞེས་དོན་གཉིས་སྟོན་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་དགོས།
འདིར་ལ་ལས་རྒྱལ་བོའི་མདུན་གྱི་སྟོན་པོ་སྤྲུམ་མཁན་ལ་བཤད་པ་ཡོད་ཀྱང་བུད་
མེད་ལ་སྤྲུང་ན་འགྲིག འཕན་ནི་སྟོན་གྱི་བདུན་ཉིད་ཏུ་བཤད། དེ་ལྷར་ཀྱང་བ་བརྒྱས་པ་
དང་། ཆིགས་བཅད་བརྒྱས་པ་གང་ལའང་བསྐྱར་བརྒྱས་བྱས་པ་ཅམ་གྱིས་བརྗོད་བྱ་བ་
དད་དུ་རྟོགས་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན་ན། རྫོས་སྟོན་དུ་མི་འགྱུར་བར་མ་བཟོད་སྟོན་པའི་ཆིག་
རྒྱན་དུ་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་མིན་ན་རྫོས་སྟོན་དུ་འགྱུར་རོ། །

ཟུང་ལྷན་ཆེན་པོ།

༥ ཟུང་ལྷན་ཆེན་པོ་ནི། ཀྱང་བ་བཞི་གའི་ཡིག་གཟུགས་ནམས་པ་གཅིག་ཏུ་མཚུངས་
པར་མ་བཟོ། ཀྱང་བ་རེ་རེ་ལའང་སྐྱ་གཟུགས་གཅིག་པའི་ཟུང་ལྷན་མིང་ཆིག་གཞན་

དབང་ཕྱག་མཆོག་གཉེས་ཁོད་ཀྱང་དབང་ཕྱག་མཆོག་གཉེས་ཁོད་ཀྱང་པ།
 དབང་ཕྱག་མཆོག་གཉེས་ཁོད་ཀྱང་དབང་ཕྱག་མཆོག་གཉེས་ཁོད་ཀྱང་པ།¹

ཞེས་སྒྲུག་ལུགས་འདྲ་པའི་ཆོགས་བཅད་ཀྱི་ཀྲ་བ་འེ་རེར་དབང་སྤྱག་མཆོག་
 བརྟེས་ཁྱོད་རྒྱལ་ཞེས་པའི་བྱང་ལྷན་བར་མ་ཆོད་དུ་ཡོད་པས། ཀྲ་བ་དང་པོས་དབང་
 སྤྱག་མཆོག་བརྟེས་ཞེས་པའི་སྟོན་པ་སངས་རྒྱལ་སྤྱགས་རྩེ་ཅན་ནི་སྤྱི་བ་གཉིས་ལས་
 རྒྱལ་བ་དང་། བདུད་བཞི་ལས་རྒྱལ་བ། ཀྲ་བ་གཉིས་པས་སྤྱན་རས་གཟིགས་མྱིད་
 ཞིའི་རྒྱད་པ་ལས་རྒྱལ་བ་དང་། རང་གཅེས་འཛིན་ལས་རྒྱལ་བ། ཀྲ་བ་གསུམ་པས་
 འཇམ་པའི་དབྱངས་མི་ཞེས་པའི་མོངས་པ་ལས་རྒྱལ་བ་དང་། པས་ཀྱི་མོལ་བ་ལས་
 རྒྱལ་བ། བཞི་པས་གསང་བའི་བདག་པོ་བདུད་ཀྱི་ཆོགས་ལས་རྒྱལ་བ་དང་། རྒྱད་པ་
 ཀྱན་ལས་རྒྱལ་བ་ལ་སྦྱར་རོ། །ཡང་སྟོན་པ་དང་། དབྱངས་ཅན་ལ། བརྒྱ་ཕྱེན། དབང་
 སྤྱག་བཞི་ལ་སྦྱོར་བ་དང་། ཡང་སྟོན་པ། ཆངས་པ། ཁྲ་འཇུག་འཁོར་བ་སྦྱར་བཞི་ལ་
 སྦྱོར་བའི་སྤྱགས་ཀྱང་ཡོད་དོ། །

ཁེ་བ། བཅའ་པའི་ལྷན་

༩ བསྐྱེད་པའི་མུང་ལྷན་ནི། གོང་དུ་བཤད་པའི་མུང་ལྷན་སྣ་ཚོ་གསུམ་པ་བསྐྱེད་
 ཏེ། ཚིགས་བཅད་གཅིག་གི་ནང་དུ་སྒྲོར་བའི་ཚུལ་སྒྲུགས་ཙམ་ཞིག་སྟོན་པ་ལ།
 བསྐྱེད་པའམ་འདྲེ་བའི་མུང་ལྷན་ཞེས་ཟེལ། དཔེར་ན་རྒྱ་དཔེའི་ཀར་བ་དང་པོར། ལྷ་རྩ་
 ལྷ་རྩ་ཞེས་"བར"མ་ཚོད་ལ། ཀར་བ་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་ལ། ལྷ་རྩ་ཞེས་པ་མཐའ་ཐོག་།

1 * དེའི་དགོངས་རྒྱུ་ཏུ་རྒྱ་བ་བཞིའི་གའི་མཐར་བཞུག་མེད།

2 བར

སྐྱར་བ། ཀྱང་བ་གཉིས་པའི་བར་དུ། མ་ཉི་ཞེས་¹"བར་ཆོད་པ་དང་། གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་ལ། ག་སྤྲ་ཞེས་པའི་མཐའ་ཐོག་སྐྱར་བ་དང་། གསུམ་པའི་བར་དུ། ས་ཉ་ཞེས་ཆོད་ཅིང་མ་ཆོད་པ་དང་། གསུམ་པ་དང་བཞི་བ་ལ། ར་ལོ་ཞེས་མཐའ་ཐོག་སྐྱར་བ་དང་། བཞི་བའི་བར་དུ། ཟུར་ཞེས་བར་ཆོད་པའི་ཟུང་ལྡན་སོགས་བསྐྱེས་ནས་སྐྱར་བ་ལྟ་བུའོ། །དཔེར་བཞིན།

(ག) མཛད་བཟང་མཆོག་གིས་མཆོག་དམན་འགྲོ་འདྲེན་མཛད། །

མཛད་བཟང་སྤེལ་མཁས་མཁས་མཆོག་དབུས་ན་བཙུན། །

བཙུན་བཙུན་ཟས་གཅིང་རིགས་འབྱུངས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན། །

མཁྱེན་བཙེའི་དབལ་གྱུར་དབལ་ལྡན་ཤུགས་ཀྱི་གཙོ། །

ཞེས་ཀྱང་བ་དང་པོའི་དབུས་སུ། མཆོག་ཅེས་པའི་བར་ཆོད་དང་། དང་པོ་དང་གཉིས་པའི་བར། མཛད་ཅེས་མཐའ་ཐོག་སྐྱར་བ་དང་། གཉིས་པའི་དབུས་སུ། མཁས་མཁས་ཞེས་པའི་བར་མ་ཆོད་པ་དང་། གཉིས་པ་དང་གསུམ་པར། བཙུན་ཞེས་པའི་མཐའ་ཐོག་སྐྱར་བ་དང་། གསུམ་པ་དང་བཞི་བར། མཁྱེན་ཅེས་མཐའ་ཐོག་སྐྱར་བ་དང་། བཞི་བའི་དབུས་སུ་དབལ་ཞེས་བར་ཆོད་ཀྱི་ཟུང་ལྡན་བསྐྱེས་པར་སྐྱར་བ་ལྟ་བུའོ། །ཆོག་དོན་ནི། ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་མཆར་བའི་མཛད་པ་མཆོག་གིས་མཆོག་དམན་གྱི་²"གདུལ་བྱ་ཀུན་ཐར་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ལམ་དུ་འདྲེན་པར་མཛད་ཅིང་། བསྐྱོར་འགྲོར་དགེ་བའི་མཛད་བཟང་སྤེལ་མཁས་དག་བཙེམ་སོགས་འཁོར་གྱི་དབུས་ན་ཁེངས་པ་དང་བྲལ་ཞིང་བཙུན་པར་བཞུགས་པ།

1 བར

2 དདུལ

ཀྲུལ་པོ་ཟས་གཙང་གི་རིགས་ལས་འབྱུངས་པའི་མཁུན་པ་དང་བཙེ་བའི་བདག་ཉིད་
ཀྱི་དཔལ་དང་ལྷན་པའི་ཤུག་གཙོ་པོ་སྟེ་སྟོན་པ་ཤུག་ཐུབ་པ། ཞེས་སོ། །

(བ) མཛེས་པ་མཛེས་པའི་ནང་ནས་མཛེས་པ་མཛེས་པའི་དབྱིད་སྤུལ་བྱུང་། །

སྤུལ་བྱུང་དམ་པའི་ཅེར་འདྲེག་དམ་པའི་སྟོད་ཚུལ་གྱིས་མཛེས་མ། །

མཛེས་མ་ཁྱོད་གསུང་སྟན་ཆོག་གསུང་སྟན་དམ་ཆོས་སྐྱ་དབྱངས་ཅན། །

དབྱངས་ཅན་ལྷ་མོ་སྤིང་ཞིའི་ལྷ་མོ་ཀུན་གྱི་མཆོག་ལགས་སོ། །

ཞེས་ཀྱང་བ་དང་བོད། མཛེས་ཞེས་པའི་བྱང་ལྷན་བར་ཆོད་པ་གཉིས་དང་།
དང་བོ་དང་གཉིས་པར། སྤུལ་བྱུང་ཞེས་མཐའ་ཐོག་སྐྱར་བ་དང་། གཉིས་པར། དམ་
པའི་ཞེས་པའི་བར་ཆོད་དང་། གཉིས་པ་དང་གསུམ་པར། མཛེས་མ་ཞེས་པ་མཐའ་
ཐོག་སྐྱར་བ་དང་། གསུམ་པར། སྟན་ཞེས་པར་ཆོད་དང་། གསུམ་པ་བཞི་པར།
དབྱངས་ཅན་ཞེས་མཐའ་ཐོག་སྐྱར་བ་དང་། བཞི་པར། ལྷ་མོ་ཞེས་པའི་བྱང་ལྷན་བར་
ཆོད་པ་སོགས་དུ་མ་བསྐྱེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཆོག་དོན་ནི། མཛེས་པ་ཀུན་གྱི་ནང་ནས་
དབྱིད་དུས་ཀྱི་མཛེས་པ་དེ་སྤུལ་དུ་བྱུང་བ་ཡིན་ཀྱང་། སྤུལ་དུ་བྱུང་བའི་མཛེས་པ་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་གི་ཡང་ཅེར་འདྲེག་པའི་སྟེས་བྱ་དམ་པ་སྟེ། འཕགས་པའི་སྟོད་
ལམ་གྱིས་མཛེས་པའི། མཛེས་མ་ཁྱོད་ཀྱི་གསུང་གི་སྟན་ཆོག་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་
དབྱངས་ཅན་ཏེ། མཛེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་གསུང་གི་མཛེས་པ་ལས་མཆོག་
དམན་གྱི་གདུལ་བྱ་ཀུན་གྲོལ་བར་མཛེས་པའི་དབྱངས་ཅན་ལྷ་མོ་ཁྱོད་ནི་སྤིང་ཞིའི་ལྷ་
མོ་སྟེ། འདྲེག་རྟེན་དང་འདྲེག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལྷ་མོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་བྱུང་
བ་ལགས་སོ། །ཞེས་དབྱངས་ཅན་ལྷ་མོ་ལ་བསྟོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་ན། ལེགས་ལེགས་རྣམ་དབྱེད་ག་བྱར་ཚུ་འཁུང་གསར། །

གསར་དུ་འཛུམ་པའི་འཛུམ་ཞལ་གྲོལ་བའི་དག།

དག་དབང་དབྱངས་སྟན་སྟན་པའི་འབྲུག་སྤའི་དཔལ། །

དཔལ་དུ་འཛོ་བའི་དགོ་ལེགས་ལེགས་པར་བསྐྱེ། །ཅེས་བ་ལྟ་བུའོ། །

ཟུག་པ། བརྒྱག་པའི་ཟུང་ལྷན།

༥ བརྒྱག་པའི་ཟུང་ལྷན་ནི། ཆོགས་བཅད་ཀྱི་རྒྱུ་བ་དང་། ཆོགས་བཅད་ཕྱེད་
དང་། ཆོགས་སུ་བཅད་པ་ཁ་ཆང་། གང་ཡང་རུང་བའི་ཡི་གེ་ལུགས་འབྲུང་ལས་བརྒྱག་
བ་སྟེ། ཡིག་འབྲུ་རྣམས་ལུགས་ལྟོག་ཏུ་བསྐྱོར་བའི་རྒྱུ་བ་ཕྱི་མ་རྣམས་འབྲུབ་ཅིང་
གཞན་ཡང་གཟུགས་མཚུངས་ཀྱི་ཡི་གེ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཟུང་ལྷན་ཡང་ཡིན་པས་ན། ཟུང་
ལྷན་ལུགས་ལས་བརྒྱག་པ་ཞེས་བཤད་དོ། །འདི་ལ་དབྱེ་ན། རྒྱུ་བ་བརྒྱག་པ། ཆོག་
བཅད་ཕྱེད་བརྒྱག་པ། ཆོགས་སུ་བཅད་པ་རངས་པོ་བརྒྱག་པ་དང་གསུམ་ལས།

དང་པོ་རྒྱུ་བ་བརྒྱག་པ་ནི། ཆོགས་རྒྱུ་བ་དང་པོ་དེ་ཉིད་ལུགས་ལས་བརྒྱག་པས།
དེའི་རྒྱུ་བ་གཉིས་པ་འབྲུབ་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། དཔེར་ན། རྒྱ་དཔེའི། ལྷ་མ་རྒྱ་གྱི་རྒྱ་ལྷ་སྤུ་
ཞེས་པའི་ཆོག་རྒྱུ་བ་དེའི་ཡི་གེ་ལུགས་ལས་བརྒྱག་པས་དེའི་ཆོག་རྒྱུ་བ་གཉིས་པ། ལྷ་
ལྷ་རྒྱ་གྱི་ལྷ་མ་ལྷ་ཞེས་འབྲུབ་པ་ལྟ་བུའོ། །དཔེར་བརྗོད།

(ག) དཀར་མོ་ལྷ་མཆོག་མཛེས་པ་ལྟ། །

ལྷན་པ་མཛེས་མཆོག་ལྷ་མོ་དཀར། །

ལེགས་ལྷན་བདེ་བ་སྟེར་གྱི་དཔལ། །

དཔལ་གྱི་སྟེར་བ་བདེ་ལྷན་ལེགས། །

ཞེས་ཀྱང་བ་དང་པོའི་ཡི་གེ་རྣམས་ལུགས་ལྟོག་ཏུ་བསྐྲགས་པས་ཀྱང་བ་
གཉིས་པ་འབྲུབ་ཅིང་། ཀྱང་བ་གསུམ་པའི་ཡི་གེ་རྣམས་ལུགས་ལྟོག་ཏུ་བསྐྲགས་པས།
ཀྱང་བ་བཞི་པ་འབྲུབ་པ་ལྟ་བུའོ། །ཆོག་དོན་ནི། ཤིན་ཏུ་དཀར་པའི་ལྷ་མཆོག་མངེས་
པ་དང་ལྷན་པ་མངེས་པ་ཀུན་གྱི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ལྷ་མོ་དཀར་མོ་ཁྱོད་ནི། ལེགས་
པའི་དཔལ་དང་ལྷན་ཞིང་། བདེ་བ་ཐམས་ཅད་སྟེར་པའི་དཔལ་ལམ་མཆོག་སྟེ། མཆོག་
གི་བདེ་བ་སྟེར་པའི་བདེ་དགའ་དང་ལྷན་པའི་ལྷ་མོ་དབྱངས་ཅན་མ་ལགས་ཞེས་སོ། །

(བ) ཐར་བ་བྱུབ་དང་མཁས་པའི་རིག་ཉིད་དེ། །

དེ་ཉིད་རིག་པས་མཁས་དང་བྱུབ་པ་ཐར། །

འབྲུལ་བ་སྒྲུན་དང་བྱིས་པས་རྟོགས་མི་སྟི། །

སྟི་དམི་རྟོགས་པས་བྱིས་དང་སྒྲུན་པ་འབྲུལ། །

ཞེས་ཀྱང་བ་བརྒྱུག་ཚུལ་སྔ་མ་དང་འདྲ་ཞིང་། ཆོག་དོན་ནི། ཐར་བ་བྱུབ་པ་སྟེ་
དག་བཅོམ་པ་དང་ཡིན་མིན་གྱི་དོན་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ལ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་རིག་
པས། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཉིད་རིག་པའམ་རྟོགས་པའི་སྟོབས་བྱིས་མཁས་པར་གྱུར་པ་
དང་། ཐར་བ་བྱུབ་པ་སྟེ་དག་བཅོམ་པ་རྣམས་འཁོར་བ་ལས་ཐར་རོ། །ཞེས་དང་།
འདིག་རྟེན་འདིར་སྤང་གི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་འབྲུལ་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་པ་སྒྲུན་པོ་
དང་བྱིས་པས་རྟོགས་མི་སྟི་ལ། སྟི་བའམ་འདིག་རྟེན་གྱི་སྟོན་གྱི་རང་མཆང་དེ་མ་
རྟོགས་པས་ན། བྱིས་པ་དང་སྒྲུན་པོ་མཐའ་དག་འབྲུལ་བ་ཅན་ཡིན་ཞེས་ཟེར་
རོ། །འདིའི་བྱིས་པ་ནི་སོ་སྟེ་པལ་བ་ལ་གོ་དགོས།

ཡང་ན། གྲགས་དབང་མཁས་པའི་ལེགས་བཤད་དག་ན་གསལ། །

ཅེས་ཀྱང་བ་དང་བོའི་ཡི་གེ་ལུགས་ལྟོག་ཏུ་བསྐྲགས་པས་ཀྱང་བ་བཞི་བ་དང་།
 ཀྱང་བ་གཉིས་པའི་ཡི་གེ་ལུགས་ལྟོག་ཏུ་བསྐྲགས་པས། ཀྱང་བ་གསུམ་བ་འབྲུབ་བ་ལྟ་
 བུའོ། །ཆོག་དོན་ནི། རབ་ཏུ་སྤྱ་བའི་ལུས་ཀྱི་མཉེན་ལྗེས་ཤིན་ཏུ་མཛེས་བ་དང་ལྡན་
 ཞིང་། རིང་དུས་ཉེ་དུས་རིང་བའི་མིག་གིས་གདོང་ལེགས་པར་མཛེས་པའི་ལུས་
 སྤྱ་མ་ནི་འདོད་པ་བསྟེན་པའི་ཡུལ་ཡིན་ཞིང་། འདོད་པ་བསྟེན་པའི་ཡུལ་མཆོག་ཏུ་
 གྱུར་བ་མཛེས་པའི་གདོང་གི་མིག་དུས་རིང་བ་དང་ལྡན་པའི་ལུས་སྤྱ་མ་ནི་འདོད་པ་
 "བསྟེན་¹བུའི་ཡུལ་རབ་ཡིན་ཞེས་སོ། །

(བ) རྩོམ་གྱི་ར་དེ་ཉིད་འབྲུལ་ལ་མེད་བཞིན་སྤང་། །

དངོས་ཀྱི་ར་དེ་ཉིད་སྒྲོང་སྒྲེ་ཟུང་དོན་རིག།

རིག་དོན་ཟུང་སྒྲེ་སྒྲོང་ཉིད་དེ་ཀྱི་ར་དངོས། །

སྤང་བཞིན་མེད་ལ་འབྲུལ་ཉིད་དེ་གྱི་ར་རྩོམ། །

ཞེས་ཀྱང་བ་བསྒྲག་ཚུལ་སྤྲ་མ་དང་འབྲེལ། །ཆོག་དོན་ནི། ཀྱི་ར་རྩོམ་གྱི་ཆོས་
ཐམས་ཅན་རྩོམ་བ་ཡིན་པའི་གྱི་ར་ན། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དམ་སྒྲོང་བ་ཉིད་མཆོག་གས་པ་སྒྲེ་དེ་
ལ་སྒོ་འབྲུལ་བ་ནམས་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅན་དོན་དམ་པར་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་
པའམ་བདེན་པར་མེད་བཞིན་དུ་ཡོད་པར་སྤང་ཡང་། གྱི་ར་ཆོས་ཐམས་ཅན་རང་རང་
གི་དེ་ཉིད་དམ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྒྲོང་བ་སྒྲེ་འདི་ཆོག་གས་ན། ཆོས་ནམས་གྱི་
ཟུང་མའི་དོན་ཆོག་གས་པ་ཡིན། དེ་སྤང་ཆོས་ཐམས་ཅན་གྱི་གནས་ལུགས་མངོན་སུམ་
དུ་ཆོག་གས་པའམ་རིག་པའི་དོན་དེ་ནི་ཉ་ཅང་ཟུང་བ་སྒྲེ་སྒྲོང་བ་ཉིད་དོ། །དེ་སྤང་བའི་སྒྲོང་
ཉིད་དེ་ནི་ཆོས་ཀྱི་ར་གྱི་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་པས་དེ་ཆོག་གས་
ན། སྒྲོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་ཆོག་གས་པ་ཡིན། སྤང་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་
བཞིན་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཇིན་པ་ནི་འབྲུལ་བ་ཉིད་ཡིན་ཏེ་དེའི་གྱི་ར་དེ་ནི་
རྩོམ་པའོ། །ཞེས་སོ། །

ཡང་ན། མཁས་ཤིང་ཆོག་གས་པར་འདོད་ན་བསྐྱབ་པར་བརྩོན། །

དོན་རབ་གསུངས་པའི་མཁས་པའི་དཀའ་འགྲེལ་གཞུང་། །

གཞུང་འགྲེལ་དཀའ་པའི་མཁས་པའི་གསུང་རབ་དོན། །

བརྩོན་པར་བསྐྱབ་ན་འདོད་པར་ཆོག་གས་ཤིང་མཁས། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

གསུམ་པ་ཆོག་གས་སུ་བཅད་པ་རངས་བོ་བསྒྲག་པ་ནི། ཆོག་གས་བཅད་ཀྱི་ཀྱང་བ་

བཞི་གཏི་ཡི་གེ་ཆ་ཆང་བ་ཞིག་གི་མཐུག་ནས་ལྷགས་ལྷོག་ཏུ་སྤྲར་ཡང་བསྐྱགས་
པས། བརྫོང་དོན་ཐ་དད་པའི་ཆོག་རྒྱུ་བ་བཞི་འབྱུང་བ་ཞིག་ལ་ཟེར། དཔེར་བརྫོང་།

(ག) རྒྱུས་མཛེས་གསལ་བ་རྒྱ་ཤེལ་མཆོག་།

མཛེས་ལྷན་གཙུག་མའི་བུ་སྤྱུག་སྤྱིང་། །

གཡོན་མིག་ཟུར་མཛེས་དཀར་རྒྱའི་སྤྱན། །

ལུས་མེད་སྤྱིང་སྤྱིང་མཛེས་ཆོང་ར། །

ཆོག་རྒྱུ་འདི་བཞིའི་མཐུག་ནས་ལྷགས་ལྷོག་ཏུ་བསྐྱགས་པས། སྤྲར་ཡང་
ཆོག་རྒྱུ་བཞི་འབྱུང་སྤྱིང་།

ངར་རྒྱུ་མཛེས་སྤྱིང་མེད་ལུས། །

སྤྱན་རྒྱའི་དཀར་མཛེས་ཟུར་མིག་གཡོན། །

སྤྱིང་སྤྱུག་བུ་མའི་གཙུག་ལྷན་མཛེས། །

མཆོག་ཤེལ་རྒྱ་བ་གསལ་མཛེས་རྒྱས། །ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །

སྤྱིང་མའི་ཆོག་དོན་ནི། ཅ་རྒྱུས་མཛེས་ཤིང་གསལ་བའི་རྒྱ་ཤེལ་མཆོག་སྤྱིང་
བའི་མཛེས་པ་དང་ལྷན་ཞིང་། མཛེས་པ་དང་ལྷན་པའི་བུད་མེད་ཀྱན་གྱི་གཙུག་མའི་
སྤྱིང་ལ་ཤིན་ཏུ་སྤྱུག་པའམ་སྤྱིང་དང་འབྲེལ་བའི་བུ་མོ་གཞོན་ཅུ་མས། གཡོན་དུའམ་
ཡོན་པོར་ལྷ་བའི་མིག་ཟུར་གྱི་འོད་ཀྱི་མཛེས་པ་ནི། དཀར་པོ་རྒྱ་བའི་སྤྱན་ཏེ། དེ་དང་
འབྲེལ་བའི་ལུས་མེད་དམ་སྤྱིང་བུ་མོ་སྤྱིང་སྤྱིང་མཛེས་པའི་ཟུར་མིག་གི་མཛེས་པ་
ཤིན་ཏུ་རྒྱུ་རྒྱུ་དང་ལྷན་པའོ། །ཞེས་སོ། །ལྷགས་ལྷོག་ཏུ་བཀོད་པའི་ཆོག་སྤྱིང་བཅད་ཀྱི་
དོན་ནི། ངར་ཞིང་རྒྱུ་བའི་མཛེས་ཤིན་ཏུ་སྤྱིང་བ་རྒྱུ་བའི་ལུས་ཅན་གྱི་སྤྱན་རྒྱུ་ལས།
དེ་དང་འབྲེལ་བའི་ལུས་སྤྱིང་མས་དཀར་མཛེས་ཟུག་མིག་གི་འོད་ཞགས་རྒྱུ་རྒྱུ་ཅན་

གཡོན་དུ་འཕེན་ཞིང་། སྒྲིང་ལ་སྤྱག་པའི་བུ་མོ་དེའི་མཛེས་པའི་མཆན་མ་ཀུན་གྱི་གཙོ་
བོ་གདོང་གི་མཛེས་པ་ནི། མཛེས་པ་ཀུན་གྱི་མཆོག་ཆུ་ཤེལ་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་རམ་སྐྱ་
བ་རྒྱས་པ་ལྟར་མདངས་གསལ་ཞིང་ཤིན་ཏུ་མཛེས་ཞེས་སོ། །

(བ) ཤེས་པར་ལྡན་པ་མཛེས་ཤིང་མཁས་ལ་གསལ། །

བཙུན་ན་དུལ་དང་དེས་ལ་ཞི་ཞིང་འཇམ། །

ཁེངས་ཤིང་ཆགས་ལ་ཁོར་འདོད་ངན་ལ་སྤང་། །

སྤྱན་པས་འཁྱལ་བྱིར་དེ་ཉིད་མཐོང་བ་མིན། །

ཞེས་ཆོག་རྒྱུ་བཞིའི་ཡི་གེ་ལུགས་ལྟོག་ཏུ་བསྐྱགས་པས། སྤྲར་ཡང་ཆོག་
རྒྱུ་བཞི་འབྱུབ་སྟེ།

མིན་པ་མཐོང་ཉིད་དེ་བྱིར་འཁྱལ་པས་སྤྱན། །

སྤང་ལ་ངན་འདོད་ཁོར་ལ་ཆགས་ཤིང་ཁེངས། །

འཇམ་ཞིང་ཞི་ལ་དེས་དང་དུལ་¹ན་བཙུན། །

གསལ་ལ་མཁས་ཤིང་མཛེས་པ་ལྡན་པར་ཤེས། །ཞེས་སོ། །

ལྷ་མའི་དོན་ནི། སྒྲིན་དང་ཡོན་ཏན་གྱི་སྒྲུང་དོར་ནས་པར་དཔྱོད་ཀྱས་པའི་
ཤེས་རབ་དང་ལྡན་པའི་མི་ནི་སྒྲེ་བོ་ཀུན་གྱི་ནང་དུ་མཛེས་ཤིང་། མཁས་པའང་ཡིན་
ལ་སྒྲོ་བློས་ཀྱང་གསལ། སྒྲོད་པ་བཙུན་ན་རང་སེམས་ཀྱང་དུལ་བར་གནས་པ་ཡིན་
ལ། སེམས་དུལ་ན་ལུས་ངག་གི་སྒྲོད་པའང་ཞི་ཞིང་དུལ་བའམ་འཇམ་པོར་འབྱུར་
རོ། །ང་རྒྱལ་ཆེ་བ་སྟེ་ཁེངས་ཤིང་འདོད་པ་ལ་མངོན་པར་ཆགས་ལ། རང་ཁོ་ནའི་ཆེད་

1 ལ

ལྷན་མིན་མཁས་འདོད་མི་ལ་སློབ་སྦྱངས་གཙོ། །

ཁེངས་སེམས་ལྷོ་བྲལ་བཙུག་སྟོབ་མཁས་འདོད་མི། །

མཆོག་དོན་རང་སྟོབ་མི་བཞིན་ཚུལ་ལ་གནས། །

ན་ཚུང་ལྷོ་ལྷན་སྟོན་མེད་མཆོག་རབ་ཤེས། །ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་བ། 1 བྱ་དཀའ་བའི་བྱ་དཀའ་བར་གཞན་སྟོན་བ།

ཅ་བའི་ས་བཅད་གཉིས་བ་བྱ་དཀའ་བའི་བྱ་དཀའ་བར་གཞན་སྟོན་བ་ལ། བ་ལང་
གཅིན་གྱི་བྱ་དཀའ་བ་དང་། འཁོར་བའི་བྱ་དཀའ་བ་གཉིས།

བ་ལང་གཅིན་གྱི་བྱ་དཀའ་བ།2

དང་ཐོ་ལ་མཚན་ཉིད་དང་། དཔེ་བཟོད་གཉིས་ལས། དང་ཐོ་ནི།

ཅ་བ་ལས། གལ་ཏེ་སྤྱད་གྱི་ཡི་གེ་རྣམས། །

གཅིག་གིས་བར་ཚད་གཟུགས་གཅིག་ཉིད། །

དེ་ནི་བྱ་དཀའ་དེ་ཉིད་རིག།

བ་ལང་གཅིན་ཞེས་སྒྲུབ་ཏེ་དཔེར། །

ཆོག་ས་བཅད་སྤྱད་དེ་རྒྱ་བ་གཉིས་རེ་སྟེང་འོག་ཏུ་བཅེགས་ཤིང་སྟོག་པའི་
ཆེ་རེ་ཕྱ་མིག་སྟེང་མའི་ཡི་གེ་ཐོག་མ་དེ་དང་ཐོར་སྟོག་ དེ་ནས་འོག་མའི་ཡི་གེ་འབྲུ་
གཉིས་བ་དང་། དེ་ནས་སྟེང་གི་ཡི་གེ་འབྲུ་གསུམ་བ་བསྐྲགས་བས་ཡི་གེ་རེ་རེ་བར་
ཆོད་དུ་ཡོད་བ་ལས་གཞན་རྣམས་ཡི་གེ་གཟུགས་གཅིག་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཞིང་། ཉིང་
འོག་འཁྱོག་འཁྱོས་སུ་བསྐྲགས་བས་རྒྱ་བ་དང་ཐོ་དེ་ལུགས་འབྲུང་གི་ཆོག་རྒྱ་བ་
གཉིས་བར་འབབ་བ་དང་། རྒྱ་བ་གཉིས་བ་དེ་ལུགས་འབྲུང་གི་ཆོག་རྒྱ་བ་དང་ཐོར་

1 བདུན་བ

2 * ཆོག་དུས་འདི་མ་དཔེར་མེད།

འབབ་བ་ལྟ་བུའི་བྱ་དཀའ་བའི་སྟོར་བ་ལ། བ་ལང་གཅིན་གྱི་བྱ་དཀའ་བ་ཞེས་བརྗོད་
ཅིང་། དེ་ཡང་བ་ལག་གི་གཅིན་བཏང་བ་ལྟར་པར་འབྲེག་ཚུར་འབྲེག་གི་ནུས་པ་ཅན་
ལ་དཔེ་བྱས་པས་དེ་ལྟར་བྱ་བཏགས། ཡང་འདི་ལ་སྒྲུང་བོའི་འབྲེག་ཞེས་བཏགས་པ་
ནི་འབྲེག་སྒྲུལ་གྱིས་མི་འཐད་པར་བཤད་དོ། །

གཉིས་པ་དཔེ་བརྗོད་ནི། ཅ་བའི་རྒྱ་དཔེར།

མ	ད	ན	མ	དེ	མ	ལྷི	མ
མ	དེ	ན	ཡ	དེ	ཏ	ལྷི	ཏ
མ	བ	ལྷ	མོ	ཏ	ཡེ	ད	ཡི
མ	ཏ	ལྷ	ལྷན	ཏ	ཡེ	ད	ལྷ

འདིའི་འབྲེག་ཚུལ་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར། དེ་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ན།

ཆང་འབྲེ་མིག་ལྷན་ཟུར་མིག་གི།

མཆོན་གྱིས་འདོད་པ་འདི་རྒྱལ་ཏེ།

གལ་ཏེ་བདག་ཀྱང་སྤྲིག་ཟད་ནས།

འདོད་པ་ལ་ནི་ཐལ་མོ་སྟོར།

ཞེས་ཆང་གིས་སྟོས་པ་དང་འབྲེ་བའི་ཟུར་ལྟར་མཆོན་མཆོན་ཟུར་མིག་གི་
མཆོན་གྱིས། འདོད་པ་འདི་ཀུན་ལས་རྒྱལ་བ་སྟེ། འཕྲོ་བ་ཀུན་དབང་དུ་བྱེད་དོ། །གལ་ཏེ་
བདག་ཀྱང་ཁྱོད་ཀྱི་ཟུར་མིག་གི་མཆོན་ལས་མཆོན་མཆོན་དང་འབྲེགས་པ་ཐོབ་ནས་
ཆགས་པས་གདུང་བའམ་སྤྲིག་པ་ཟད་པར་སྒྱུར་པའི་ཆེ་འདོད་ལྷན་མཆོན་ལ་བདག་གི་
འདོད་པ་བསྐྱང་བའི་བྱིར་དུ་ཐལ་མོ་སྟོར་དོ། །ཞེས་སོ། །

དཔེར་བཞིན་ནི། (ག)

དུས	གསུམ	ཕྱི་ལ	མཆོག	བདག	ཉིད	དཔལ
དུས	ཀུན	ཕྱི་ལ	སྤྲུལ	བདག	མོ	དཔལ
འཇམ	དབྱངས	མཐ	མ	རབ	ཏུ	མཁས
འཇམ	མགོན	མཐ	ན	རབ	མཛེས	མཁས

ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ། ། ཡང་ན།

ཀུན	དགའི	དཔལ	སྤྲུལ	མཛེས	སྤྲུག	མཐ	གཞོན	མདངས
ཀུན	གསལ	དཔལ	འབར	མཛེས	པའི	མཐ	ཤེལ	མདངས
རབ	དཀར	མཛེས	པའི	མོད	སྤང	འཁྱུད	བཞིན	མཛེས
རབ	ཕྱིས	མཛེས	སྤྲུག	མོད	ཀྱིས	འཁྱུད	པས	མཛེས

ཞེས་བ་ལྟ་བུ་སྤྲུལ་སྤྲུག་ཆུ་ལ་སྤྲུལ་བ་ལྟ་བུ་ཞེས་བར་བུའོ། །

འཁོར་བའི་བྱ་དཀར་བ།¹

གཉིས་བ་འཁོར་བའི་བྱ་དཀར་བ་ལ་² "བྱེད་འཁོར་དང་། ཀུན་འཁོར་གཉིས།
དང་བོ་བྱེད་འཁོར་ལ་² མཆོན་ཉིད་དང་དཔེར་བཞིན་གཉིས་ལས། དང་བོ་ནི།

ཅུ་བ་ལས། གལ་ཏེ་ཆོག་ས་བཅད་བྱེད་འཁོར་ན། །

བྱེད་དུ་འཁོར་བ་ཞེས་བར་བཞིན། །

ཅེས་ཆོག་ས་བཅད་ཀྱི་རྒྱུ་བ་བཞི་བོ་བཅེགས་མར་བྲིས་ཏེ། ཆོག་ས་བཅད་བྱེད་
སྤྲུལ་མའི་སྤྲུལ་གི་ཐེག་བྱེད་དང་བོ་ཐད་ཀར་ལུགས་འབྱུང་དུ་བསྐྱུགས་བ་དང་། དེའི་རེ་ལུ་

1 * ཆོག་དུས་འདི་མ་དཔེར་མེད།

2 * མཆོན་མ་འདིར་མ་དཔེ་ལ་ཕྱང་ཅན་ཆད་འདུག་པ་འདྲ་བས་འབྲེལ་བ་གཞན་དག་དང་མཐུན་བར་ཁ་བསྐྱེད་བའོ། །

མིག་དང་ཐོ་ནས་སྤྱི་བྱ་བྲག་ས་པ་འདྲ་ཞིང་། བྱང་བྱི་མའི་སྟེང་གི་ཐིག་སྟེང་དང་ཐོ་
མཐའ་ནས་དཀྱིས་སྤྱི་བྲག་ས་པ་དང་། བྱང་བྱི་མའི་སྟེང་གི་རེ་ལྷ་མིག་
མཐའ་མ་ནས་སྤྱི་བྲག་ས་པ་འདྲ་བ་ལྟར་རེ་ལྷ་མིག་བྱང་པ་ལྷ་མེད་བས་བྱང་པ་
མ་དཀྱིས་དང་ཐོག་ཏུ་འཁོར་ཞིང་། བྱང་བྱི་མ་མཐའ་ནས་སྤྱི་བྲག་ས་པ་ལྷ་མེད་བ་ལ་
བྱང་འཁོར་ཞེས་བྱའོ།

གཉིས་པ་ནི་དཔེར་བཞིན། (ག)

དག	དབང	དབྱངས	དགའ	རྒྱས	རབ	རིག	མཐོ
དབང	སྤྱི	ཅན	ལྷན	གསལ	ཡངས	བ	རིག
དབྱངས	ཅན	ལྷ	མཆོག	དཔྱོད	རྣམ	ཡངས	རབ
དགའ	ལྷན	མཆོག	འཕེལ	ལྷན	དཔྱོད	གསལ	རྒྱས

ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། ། ཡང་ན།

སྤྱི	མཁས	ཀྱན	མཐེན	སྤྱན	རབ	དབྱངས	གསལ
མཁས	དབང	མཐེན	མཆོག	འཕེལས	སྤྱན	ལེགས	དབྱངས
ཀྱན	མཐེན	མཆོན	མངའ	མཆོག	ལྷགས	སྤྱན	རབ
མཐེན	མཆོག	མངའ	བདག	ལྷན	མཆོག	འཕེལས	སྤྱན

ཞེས་པ་ལྟ་བུ་བྲག་སྟེང་སྤྱི་བྲག་ས་པ་ལྷ་མེད་ཞེས་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་ཀྱན་འཁོར་ལ་མཆོན་ཉིད་དང་དཔེར་བཞིན་གཉིས་པས། དང་ཐོ་ནི།

རྩ་བ་ལས། གལ་ཏེ་ཀྱན་ཏུ་འཁོར་བ་ན།

ཀྱན་ཏུ་བཟང་པོ་ཞེས་པར་འདོད།

ཅེས་ཆོག་ཀྱང་བཞི་བཅེགས་པའི་རེ་འུ་མིག་གི་ཀྱང་བའི་སྤེད་སྤེད་ལུགས་
འབྱུང་ལྷོག་ཏུ་འཁོར་ཚུལ་སོགས་སྤྲ་མ་དང་འབྲ་བར་མ་ཟད། འོག་ནས་ཀྱང་ཀྱང་བའི་
སྤེད་གཡས་གཡོན་བསྒྲོག་སྟེ་ལུགས་འབྱུང་ལྷོག་ཏུ་བསྐྱགས་པའི་ཆོག་རྣམས་འབྲ་
ཞིང་མདོར་ན་གང་ནས་གང་ཏུ་བསྐྱགས་ཀྱང་ཐོགས་པ་མེད་པར་སྤྱོད་པ་ཐམས་ཅད་
ཏུ་འཁོར་བས་ན་ཀུན་ཏུ་བཟང་བོའི་འཁོར་ལོ་ཞེས་བྱའོ། །འདི་ལ་སྟེང་འོག་གི་བྱར་
ནས་ལུགས་འབྱུང་ལྷོག་ཏུ་སྒྲོག་པའི་ཚུལ་དང་། དབྱངས་གསལ་ངེས་པ་སོགས་ཀུན་
འཁོར་ཡོད་ཆད་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དགོས་པའི་ངེས་པ་མེད་པར་གསུངས།

གཉིས་པ་དབེར་བརྗོད་ནི། (ག)

ཆེ	དབང	དོན	འབྲུག	འབྲུག	དོན	དབང	ཆེ
དབང	ལྷག	ལེགས	དོན	དོན	ལེགས	ལྷག	དབང
དོན	ཀུན	ལ་	དབང	དབང	ལ་	ཀུན	དོན
འབྲུག	དོན	དབང	ཆེ	ཆེ	དབང	དོན	འབྲུག

ཞེས་སྟེང་འོག་དང་གཡས་གཡོན་སོགས་གང་ནས་གང་ཏུ་བསྐྱགས་ཀྱང་ཆོག་
པས་སྤྱོད་པ་ཐམས་ཅད་ཏུ་འཁོར་བ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ལྟ་བུའི་ཆོག་སྤྱོད་བསྐྱགས་པ་ལ་
བརྗོད་བྱ་དང་རྗོད་སྤེད་ཀྱི་ཆ་ནས་འབྲེལ་ཆགས་ཤིང་དོན་དང་ལྷན་པ་ཞིག་གཞིར་
བྱས་ནས་གོང་གི་མཆོད་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཆད་བཞིག་དགོས་ལ། བརྗོད་བྱའི་དོན་གང་
ཡང་མེད་པའི་མིང་ཆོག་ཁོ་ན་བསྐྱགས་པ་ཅམ་གྱིས་མི་ཆོག་པ་སྤྲ་མི་དགོས། འོན་
ཀྱང་ཆོག་ཀྱང་འདི་དག་གི་སྤེད་སྤྤེད་སྤེད་ཅད་ཀྱི་ལུགས་འབྱུང་ལྷོག་གི་བསྐྱག་ཚུལ་
དང་། སྟེང་འོག་ཏུ་ལུགས་འབྱུང་ལྷོག་གི་བསྐྱག་ཚུལ་ལ། མཁས་པ་སོ་སོའི་བཞེད་
ཚུལ་མི་འདྲ་བ་འགའ་རེ་ཡོད་ཀྱང་། དབྱེས་སྒྲུ་ལྟར་གྱི་ཀུན་འཁོར་དང་སྤེད་འཁོར་

འབྲི་ཚུལ་རྒྱ་གཞུང་དང་མ་ཐུན་ཚབས་ཆེ། རྗེ་བོད་མཁས་པའི་བ་ལང་གཅིན་དང་།
 བྱེད་འཁོར། ཀུན་འཁོར་བཅས་ཀྱི་དཔེར་བརྗོད་རྒྱ་དཔེའི་བསྐྱེགས་¹"སྤངས་"དང་ཚུང་
 ཟད་མི་མ་ཐུན་ཡང་། སྤྱིར་བྱ་དཀའ་བའི་ནམ་གཞག་གི་སྒོར། འབགས་ཡུལ་གྱི་སྤྲད་
 ཡིག་རིམ་ལྟ་བུ་བཞིན། ཡི་གེ་དང་། བརྗོད་ཀྱི་དབང་གིས་ཐོད་སྤྲད་དུ་འོང་དཀའ་བས།
 ཅ་བའི་རྒྱ་དཔེའི་དཔེར་བརྗོད་དང་ཆ་འདྲ་བ་ཅམ་ལ་གཞིགས་ཏེ། ཐོད་ཀྱི་བརྗོད་ཀྱི་
 ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱ་དཀའ་ཆོས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱ་དཀའ་སྤེའི་རིགས་སྤྱི་དང་། བྱ་
 པར་དུ་བྱེད་འཁོར་དང་ཀུན་འཁོར་གྱི་བསྐྱེགས་ཚུལ་ལས་འཁོར་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་སྤྱ་
 ཆོགས་ཤིག་ཐོད་ཀྱི་མཁས་པ་ནམས་ཀྱི་མཁྱེན་ཅུང་དང་། རིག་པའི་འབྲུལ་ལས་ཐོན་
 པ་ཤིན་ཏུ་མང་ངོ་།

དབྱེས་སྒྲུ་ལྟར་གྱི་ཀུན་འཁོར་གྱི་དཔེ་བརྗོད་ནི།

དཀར	མཛེས	དག	དབང	ལྟ	མཆོག	དཔལ	མཆོག	ལྟ	དབང	དག	མཛེས	དཀར
མཛེས	ལྟ	ལྟ	ལེགས	མཆོག	ལྟ	ལྟ	ལྟ	ལེགས	ལྟ	ལྟ	ལྟ	མཛེས
དག	ལྟ	དབང	ལྟ	ཀུན	མཆོག	མཆོག	མཆོག	ཀུན	ལྟ	དབང	ལྟ	དག
དབང	ལེགས	ལྟ	པའི	མཛེས	པ	མངའ	པ	མཛེས	པའི	ལྟ	ལེགས	དབང
ལྟ	མཆོག	ཀུན	མཛེས	དཔལ	ལྟ	མཆོན	ལྟ	དཔལ	མཛེས	ཀུན	མཆོག	ལྟ
མཆོག	ལྟ	མཆོན	པ	ལྟ	པས	བཟང	པས	ལྟ	པ	མཆོན	ལྟ	མཆོག
དཔལ	ལྟ	མཆོག	མངའ	མཆོན	བཟང	ལྟ	བཟང	མཆོན	མངའ	མཆོག	ལྟ	དཔལ
མཆོག	ལྟ	མཆོན	པ	ལྟ	པས	བཟང	པས	ལྟ	པ	མཆོན	ལྟ	མཆོག
ལྟ	མཆོག	ཀུན	མཛེས	དཔལ	ལྟ	མཆོན	ལྟ	དཔལ	མཛེས	ཀུན	མཆོག	ལྟ
དབང	ལེགས	ལྟ	པའི	མཛེས	པ	མངའ	པ	མཛེས	པའི	ལྟ	ལེགས	དབང
དག	ལྟ	དབང	ལྟ	ཀུན	མཆོག	མཆོག	མཆོག	ལྟ	དབང	ལྟ	ལྟ	དག
མཛེས	ལྟ	ལྟ	ལེགས	མཆོག	ལྟ	ལྟ	ལྟ	ལེགས	ལྟ	ལྟ	ལྟ	མཛེས
དཀར	མཛེས	དག	དབང	ལྟ	མཆོག	དཔལ	མཆོག	ལྟ	དབང	དག	མཛེས	དཀར

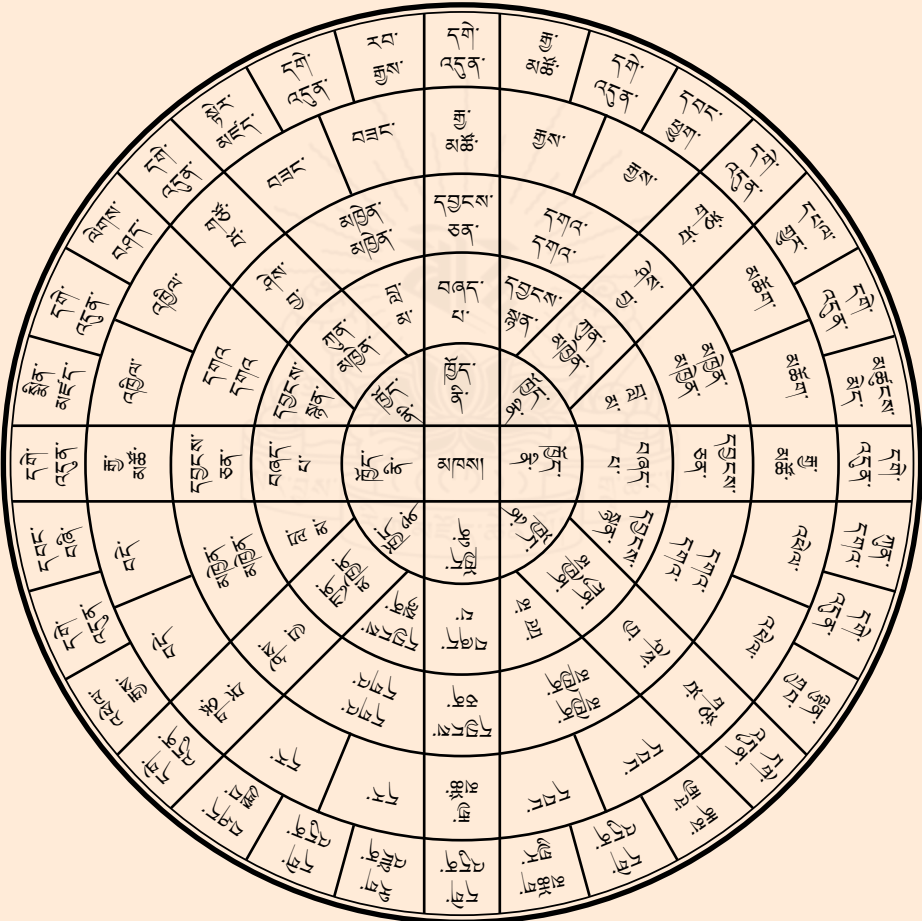
1 རྗེད

འདིའི་བསྐྱག་ཚུལ་ནི་གཡས་ཀྱི་རེ་འུ་མིག་དང་པོ་ནས་བདུན་པའི་བར་ལུགས་
འབྱུང་དུ་སྒྲོག་པ་དང་། གཡོན་ཀྱི་རེ་འུ་མིག་མཐའ་མ་ནས་ལུགས་སྒོག་དུ་སྒྲོག་པའི་
ཆེ་ག་འབྲ་ཞིང་། ཡང་སྟེང་གི་རེ་འུ་མིག་དང་པོ་ནས་བདུན་པའི་བར་ཟུར་དང་འོག་གི་
རེ་འུ་མིག་མཐའ་མ་ནས་བདུན་པའི་བར་གྱི་ན་དུ་སྒྲོག་པའི་ཚུལ་རེ་འུ་མིག་ཐམས་ཅད་
ལ་འབྲ་བས་སྒྲིགས་ཐམས་ཅད་དུ་འཁོར་བ་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་པོད་ཀྱི་མཁས་པའི་དབང་པོ་དག་གིས་རང་གི་བརྟམས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་
ཡིན་པའི་བྱང་ཆོས་ལ་གཞིགས་ནས་ཀྱན་འཁོར་འབྲི་ཚུལ་གཞན་ཞིག་གསུང་རྒྱུ་
ལས་བྱུང་བ་ནི་དཔེ་བརྗོད་ཀྱི་རེ་འུ་མིག་འདིའི་གཡས་ཀྱི་སྟེང་གི་བྲ་ནས་ཟུར་འདེད་
ཀྱིས་གཡོན་ཀྱི་འོག་ཟུར་བར་དང་། གཡོན་ཀྱི་སྟེང་གི་བྲ་ནས་ཟུར་འདེད་ཀྱིས་
གཡས་ཀྱི་འོག་ཟུར་བར་དང་། སྟེང་གི་རེ་འུ་མིག་གི་དཀྱིལ་ནས་གཡས་ཟུར་ཀྱིས་
དེད་དེ་གཡས་འགྲམ་ཀྱི་རེ་འུ་མིག་གི་དབྱུས་བརྒྱུད་ནས་འོག་གི་དབྱུས་ཀྱི་རེ་འུ་མིག་
བར་དང་དེ་ནས་གཡོན་འགྲམ་ཀྱི་རེ་འུ་མིག་གི་དབྱུས་བརྒྱུད་དེ་སྟེང་གི་རེ་འུ་མིག་
བར་དང་དེ་ནས་གཡོན་འགྲམ་ཀྱི་རེ་འུ་མིག་གི་དབྱུས་བརྒྱུད་དེ་སྟེང་གི་རེ་འུ་མིག་
དབྱུས་མའི་བར་དུ། ངག་དབང་དབྱངས་ཅན་དགྲེས་པའི་བཞད་སྤྲ་མཆོག་། རྒྱོ་གསལ་
འདབ་བཟང་དགྲེས་བྱེད་སྟན་འཛེབས་དབྱངས། །གསལ་བའི་དབྱངས་ལྷན་ཀྱན་
འཁོར་སྟན་པའི་ངག་། ངག་དབང་བཞད་སྤྲ་གསར་བའི་འདབ་སྟོང་གསལ། །ཞེས་
འབྱུང་ལ། དེ་ནས་སྟེང་གི་རེ་འུ་མིག་དང་པོ་ནས། ངག་སྟན་འདབ་བརྒྱ་གསལ་བའི།

པཌེ་དབྱིན་ལྷན་གྱི་འཆོར་ལོ།

ཀུན་པའོར་ལྷན་པོ་འདིའི་བསྐྱུག་ཚུལ་ནི། ལྷོགས་བཞི་ནས་དབྱུག་སྟེ། དགེ་
འདུན་གྱི་མཆོད་དབྱངས་ཅན་བཞད་པ་ཁྱོད་ནི་མཁས། །ཞེས་དང་། ལྷན་བཞི་ནས་

རྟོག་པར་འཇགས་ཀྱི་བཞུགས་ཆེན་པོ།

མཁམས་	བཙུན་	བཟང་	དབང་	མཁམས་	བཟང་	འགགས་	བཟང་	མཁམས་	དབང་	བཟང་	བཙུན་	མཁམས་
བཙུན་	མཁམས་	དབང་	མཁམས་	དབང་	འགགས་	འབྲས་	འགགས་	དབང་	མཁམས་	དབང་	མཁམས་	བཙུན་
བཟང་	དབང་	འགགས་	འགགས་	དབང་	མཁམས་	དབང་	འགགས་	འགགས་	འགགས་	དབང་	བཟང་	མཁམས་
དབང་	མཁམས་	འགགས་	འགགས་	འགགས་	དབང་	འགགས་	འགགས་	འགགས་	འགགས་	འགགས་	མཁམས་	དབང་
མཁམས་	དབང་	འགགས་	འགགས་	དབང་	དབང་	དབང་	དབང་	དབང་	འགགས་	དབང་	མཁམས་	མཁམས་
བཟང་	འགགས་	དབང་	འགགས་	དབང་	འགགས་	འགགས་	དབང་	འགགས་	དབང་	འགགས་	དབང་	མཁམས་
འགགས་	འབྲས་	མཁམས་	དབང་	དབང་	མཁམས་	མཁམས་	དབང་	འགགས་	དབང་	མཁམས་	འབྲས་	འགགས་
བཟང་	འགགས་	དབང་	འགགས་	དབང་	འགགས་	མཁམས་	དབང་	འགགས་	དབང་	འགགས་	འབྲས་	འགགས་
མཁམས་	དབང་	འགགས་	འགགས་	དབང་	དབང་	དབང་	དབང་	དབང་	འགགས་	དབང་	མཁམས་	མཁམས་
དབང་	མཁམས་	འགགས་	འགགས་	འགགས་	དབང་	འགགས་	འགགས་	འགགས་	འགགས་	འགགས་	མཁམས་	དབང་
བཟང་	དབང་	འགགས་	འགགས་	འགགས་	དབང་	འགགས་	འགགས་	འགགས་	འགགས་	འགགས་	དབང་	བཟང་
བཙུན་	མཁམས་	དབང་	མཁམས་	དབང་	འགགས་	འབྲས་	འགགས་	དབང་	མཁམས་	དབང་	མཁམས་	བཙུན་
མཁམས་	བཙུན་	བཟང་	དབང་	མཁམས་	བཟང་	འགགས་	བཟང་	མཁམས་	དབང་	བཟང་	བཙུན་	མཁམས་

ཀུན་འཁོར་གྱི་བཞུགས་ཆེན་པོ་མཁམས་བཙུན་བཟང་དབང་མཁམས་
 འགགས་། **"ཞེས་"**སོགས་ཀྱི་ཆེན་པོ་རྣམས་གཡུ་ལོ་དང་མེད་འོག་ཏུ་ལུགས་
 འབྱུང་ལྟོག་གིས་བཟང་ཆེན་པོ་མཁམས་དབང་དང་འབྲས་པོ། །

གསུམ་པ།2 དབྱེད་ས་སོགས་ཤིང་འབྱུང་དཀའ་བ།

ཅུ་བའི་གསུམ་པ་དབྱེད་ས་སོགས་ཤིང་འབྱུང་དཀའ་བ་ལ། མཁམས་ཉིད་དང་
 དབྱེ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་ཅུ་བ་ལས།

དབྱེད་ས་དང་གསུམ་པ་དང་ཡི་གེ་རྣམས། །

1 ཅེས་

2 འབྱུང་བ།

དེས་པ་གང་འདི་བྱ་དཀའ་བ། །

བཞི་ལ་སོགས་པ་རབ་བསྟན་འདི། །

གཞན་ནི་བྱ་སྤྱོད་དཀའ་བ་འདོད། །

ཅེས་ཆོག་སྟོར་གང་དུ་ཨ་ཨ་སོགས་ལྟ་བུ་དབྱངས་དེས་པ་དང་། མགྱིན་པ་
ལས་སྦྱེས་པ་སོགས་གནས་དེས་པ་དང་། ཀ་ཁ་སོགས་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་དེས་པ་
ཅན། བཞི་མན་ཆད་དེ་བཞིར་དེས་པ་དང་། གསུམ་དུ་དེས་པ་གཉིས་དང་གཅིག་དུ་
དེས་པ་སོགས་བྱ་དཀའ་བ་ཡིན་ལ། ལྷ་པན་ཆད་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་བྱ་སྤྱོད་ཞིང་
"ཆོགས་¹་རྒྱུ་བར་རྟོགས་སོ། །

འདིའི་རྒྱ་དཔེ་ལྟར་ན་དབྱངས་དང་གསལ་བྱེད་ཀྱང་། འཕགས་ཡུལ་གྱི་
དབྱངས་བཅུ་དྲུག་དང་གསལ་བྱེད་སོ་བཞི་རྣམས་ཀྱི་སྦྱེ་གནས་ཡི་གེ་མདོ་ལས་
བཤད་པ་ལྟར་ཨ་ཨ་གཉིས་དང་ཀ་སྟེ་དང་ཉ་བཅས་བརྒྱད་ནི་སྦྱེ་གནས་མགྱིན་པ་
དང་། ཨི་ཨྱི་གཉིས་ཅ་སྟེ་ཡ་ཤ་སྟེ་དགུ་ནི་སྦྱེ་གནས་ཀན་དང་། རི་རྩི་དང་ཌ་སྟེ་དང་ར་
ཏ་རྣམས་ནི་སྦྱེ་གནས་སྦྱི་བོ་དང་། ལི་དང་ཏ་སྟེ་དང་ལ་ས་རྣམས་སྦྱེ་གནས་སོ་དང་།
ལྷ་ལྷུ་གཉིས་དང་པ་སྟེ་དང་མ་རྣམས་སྦྱེ་གནས་མཆུ་ཅན་དང་། ཨེ་ཨྱི་གཉིས་ཨི་དང་
ཨོ་ཨྱི་གཉིས་བཅས་ཀྱི་སྦྱེ་གནས་ལྷུ་དང་མཚུངས་པར་བཤད་པ་ལྟར་དུ་སྟོར་དགོས་
པ་ཡིན། བོད་ཡིག་གི་དབང་དུ་བྱས་ན། དབྱངས་བཞི་དང་གསལ་བྱེད་སུམ་ཅུའི་སྦྱེ་
གནས་སོ་སོར་བཤད་ན། ཀ་སྟེ་དང་། འ་ཉ་ཨ་བདུན་ནི་མགྱིན་པ་དང་། ཅ་སྟེ་དང་། ཆ་
ཆ་ཇ་ཞ་ཤ་ཡ་བཅུ་ནི་ཀན་དང་། ཏ་སྟེ་དང་། ཟ་ལ་ས་བདུན་ནི་སོ་དང་། པ་སྟེ་དང་། ལ་
ནི་མཆུ། ར་ནི་སྦྱི་བོའི་སྦྱེ་གནས་ཅན་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་དུ་སྟོར་རོ། །

1 ཆོགས

དང་པོ་དབྱངས་ངེས་པ་ལ། ཞང་བ་བཞིར་དབྱངས་ཀྱི་ཡི་གེ་བཞིར་ངེས་པ།
གསུམ་དུ་ངེས་པ། གཉིས་སྟུ་ངེས་པ། གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་དང་བཞི་ལས།

ཕ་བའི་རྒྱ་དཔེ་ལས།

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ।

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

ལྷ་གེ་ཉི་མ་དེ་མ་ཉི།

ལྷ་པོ་ལྷ་མོ་ལྷ་མོ་ལྷ་མོ་ལྷ་མོ་ །

ཞེས་པའི་རྒྱུད་པ་བཞི་པོའི་སློབ་གྲིལ་དབྱེར་སྐམས་ཤིང་པ་བཞིའི་སྒྲུ་དང་།
སྒྲུ་དང་། མེ་དང་། མེ་དང་བཞིར་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཁོ་ཤོད་རྒྱུད་ཏུ་བསྐྱུར་ན།

རིག་བྱེད་རྣམ་མཁན་མཐུན་ཆོས་ལྷན་པ་འདི།

ཐུ་དང་དགའ་བ་ཡམས་ནད་འཛིགས། །

ལོངས་སྤྱོད་ནད་དང་དགའ་དང་ཕྱིངས།

དག་བའི་ཡུལ་དུ་སེམས་འདོད་བྱེདས།

ཞེས་པས་རིག་གེད་ཀྱི་བརྒྱུ་ལྷན་སྡོག་ས་པའི་མཐར་ཐུ་བ་དང་པར་མའི་
དབྱངས་ཀྱིས་སྒྲས་པའི་སྤྱད་དང་། འདོད་བྲལ་སར་དུ་སྟེད་པའི་དགའ་བ་དག་མི་

802

འཛིགས་སྒྲག་སྒྲིང་པའི་རྒྱ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། འཁོར་བའི་ཡོངས་སྒྲིང་ནམས་
འབྲལ་དུ་བདེ་བ་ལྟར་སྤང་ཡང་། རོན་དུ་སྒྲག་བསྐྱལ་སྒྲ་ཆོགས་སྒྲིང་པའི་རྒྱར་འགྱུར་
བས་ན། འདོད་པའི་བདེ་བ་ཡམས་ནད་ལྟ་བུ་ལ་དགའ་བར་འཛིན་པའི་ཚོངས་པ་
སྤངས་ཏེ། གཏན་བདེ་དགེ་བའི་ལམ་ཐར་བ་མཆོག་དོན་དུ་གཉིར་བའམ་དེ་ལ་སེམས་
ཀྱིས་འདོད་པ་བྱངས་ཤིག ཅེས་སོ། །དཔེར་བརྗོད།

(ག) དཔལ་ལྷན་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ལ། །

གསོལ་ཐོབ་མཆོད་ཡོན་རོལ་མོ་འཁྲུལ། །

དུས་ཀྱན་ལུས་བརྟུང་གུས་འདུད་ཞུ། །

དགྲེས་སྒྲིང་དགེ་ལེགས་ཆེས་ཆེར་འཕེལ། །

ཞེས་རྟེན་བ་དང་བོ་དབྱངས་ཨ་དང་། གཉིས་པ་ཨོ། གསུམ་པ་ཨུ། བཞི་བ་ཨེ་སྟེ་
རྟེན་བ་བཞི་གར་དབྱངས་ལྷན་གྱི་ཡི་གེ་ངེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཆོག་དོན་ནི། རྒྱལ་བ་ཐམས་
ཅད་ལ་གསོལ་བ་འདེབས་པ་དང་། མཆོད་ཡོན་སོགས་འབྲལ་བ། དུས་ཀྱན་དུ་ལུས་
བརྟུང་པའི་གུས་བརྟུང་ཞུས་ན། ཐུགས་དགྲེས་ཤིང་དགེ་ལེགས་འཕེལ་ཞེས་སོ། །

(བ) བརྒྱ་རབ་ཡངས་གདན་ལ་མཉམ་བཞག་ནས། །

རི་བཞིན་ཉིད་གཟིགས་མི་དམིགས་ཉིང་འཛིན་གྱིས། །

འགྲོ་ཆོགས་མོས་ངོར་ཆོས་འཁོར་ཡོངས་རྫོགས་བསྟོར། །

དཔེ་མེད་ཡེ་ཤེས་རྟེན་དེས་ངེས་ལེགས་སྟེར། །

ཞེས་རྟེན་བ་དང་བོར་དབྱངས་ཨ། གཉིས་པར་ཨུ། གསུམ་པར་ཨོ། བཞི་བར་
ཨེ་སྟེ་རྟེན་བ་བཞི་གར་དབྱངས་ལྷན་གྱི་ཡི་གེ་ངེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཆོག་དོན་ནི། བརྒྱ་
རབ་དུ་ཡངས་པའི་གདན་གྱི་སྟེང་དུ་ཟབ་མོ་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་མཉམ་པར་

བཞག་པས། ཆོས་ཀྱི་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་པ་ཉིད་ལེགས་པར་གཟིགས་ཤིང་།
མི་དམིགས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་ངང་ནས་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་མོས་པ་དང་མཐུན་
པར་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རིམ་པ་གསུམ་དུ་བསྐྱོར་ཞིང་། དཔེ་མེད་པའམ་བཞེད་དུ་མེད་
པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཆོག་བརྟེན་པའི་སྟོན་པ་སངས་རྒྱལ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་གྱིས། འགྲོ་བ་
རྣམས་ལ་ངེས་ལེགས་ཐར་བ་མཆོག་གི་གོ་འཕང་སྟེར་ཞེས་སོ། །

ཡང་ན། ཉན་དཀྱིལ་རི་བཞེན་དམིགས་པའི་ཉིང་འཛིན་གྱིས། །

ཐུན་འཁུལ་བྱངས་བྱང་ལྷན་བྱུང་བྱང་འབྲུག་སྟེ། །

ལེགས་བརྟེན་མཁུན་བཅེ་ཡེ་ཤེས་གཉེར་ཆེན་ཁྲིད། །

རྫོ་གྲོས་དངོས་པོ་མཆོག་སྟོལ་འཁོར་ལོའི་མགོན། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་པ་རྟེན་བ་བཞི་ལ་དབྱངས་ཀྱི་ཡི་གེ་གསུམ་དུ་ངེས་པ་ནི། དཔེར་བཞིན།

(ག) སྟོང་གི་དཀྱིལ་གྱི་ཉིང་འཛིན་ནི། །

ག་ཙ་ན་ཡང་རབ་གསལ་བ། །

དཔེ་མེད་བཤེས་གཉེན་དེ་སྤེལ་དེས། །

དེ་སྤྱིར་སྟོང་ནས་**"དང་བས"**¹དད། །

"ཅེས"²རྟེན་བ་དང་པོ་དབྱངས་ཨི་དང་། གཉིས་པར་དབྱངས་ཨ་དང་། གསུམ་
པར་དབྱངས་ཨེ་སྟེ་རྟེན་བ་གསུམ་ལ་དབྱངས་ཀྱི་ཡི་གེ་ངེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཆོག་གི་དོན་
ནི། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཉིང་
དེ་འཛིན་དེ། རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཡང་རབ་ཏུ་གསལ་ཞིང་སྤྱང་སྟོང་འགལ་མེད་

1 * མ་དཔེར་དབྱངས་པས་བཞེད་འབྲུག་གི་དཀྱིལ་སྟོལ་དཔེ་མེད་དང་བསྟན་ནས་བཅོས་པ་ཡིན།

2 ཞེས

གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་བཤེས་གཉེན་དམ་པ་དེས། གནས་ལུགས་སྤྱི་ཅི་མ་ལོག་པའི་
ལྟ་བའི་ལམ་བཟང་མཐར་ཐུག་པ་རབ་ཏུ་སྤེལ་བའི་བྱིར་ན་བཤེས་གཉེན་དེ་ལ་སྤྱིར་
ནས་དད། ཅེས་སོ། །ག་ཅ་ན་ཡང་། ཞེས་པ་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ཡང་ཞེས་པ་ཡིན་པར་བཀའ་
བཅུ་མོ་བཟང་བཟ་ཤིས་ཀྱི་དབྱེས་སྒྲིའི་མཆན་འབྲེལ་དུ་གསུངས་སོ། །

(བ) གཉིས་འཛིན་འཁྲི་ཤིང་མི་དམིགས་དབྱངས་སྤྱི་ཅི་མ་ལོག་པའི་

ས་དང་ལམ་རྣམས་མཐར་མཛད་བཀ་ཆགས་ཟད། །

དུས་གསུམ་ཀུན་ཏུ་བྱུང་བརྒྱལ་ཞུགས་བྱུང། །

ཕན་པར་མཛད་པ་གང་ལ་བདག་ཅག་དད། །

ཅེས་ཀྱང་བ་དང་པོ་དབྱངས་ཨི་དང་། གཉིས་པར་དབྱངས་ཨ་དང་། གསུམ་
པར་དབྱངས་ཨུ་སྟེ་ཀྱང་བ་གསུམ་ལ་དབྱངས་ཀྱི་ངེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཆོག་དོན་ནི།
བདག་གཉིས་ཆད་མར་འཛིན་པའི་བཀ་ཆགས་འཁྲི་ཤིང་གི་གཟུགས་སུ་བཀོད་དེ།
དེ་མི་དམིགས་པའི་དབྱངས་སུ་སྤྱི་ཅི་མ་ལོག་པའི་ས་དང་ལམ་ཀྱི་རྟོགས་པ་མཐར་ཐིམ་ནས་
ཉོན་མོངས་པའི་བཀ་ཆགས་མ་ལུས་པ་ཟད་ཅིང་། དུས་གསུམ་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཀུན་
ཏུ་བྱུང་བའི་གཟུགས་སྒྲིའི་བརྒྱལ་ཞུགས་བྱུང་བ། འགྲོ་བ་རྣམས་ཕན་པ་དང་
བདེ་བའི་ལམ་བཟང་པོ་ལ་འགོད་མཁན་གང་སྟེ། སྟོན་པ་སངས་རྒྱུ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་
ལ་བདག་ཅག་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་དད་ཅེས་སོ། །ཡང་འདི་སྤྱུགས་ཀྱི་ལམ་དང་སྦྱར་ཏེ་དག་
པའི་སྒྲུ་ལུས་ལ་སྦྱོར་ཚུལ་ཞིག་ཀྱང་ཡོན་ཏན་འདིར་མ་སྦྱོས་སོ། །

ཡང་ན། རབ་ཡངས་མཁའ་ལ་ཁྲི་དཀར་རྒྱས་པ་ལྟར། །

བྱུང་བརྒྱལ་ཞུགས་ལུལ་ཀུན་སྦྱར་བྱུང་བ། །

གསལ་བར་བཞད་པས་གྲགས་ལྡན་གངས་ཅན་གནས། །

སྒྲིང་བཞིའི་རིག་པའི་ཉིན་དཀྱིལ་བཟླེད་པའི་གཞི། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

གསུམ་པ་རྒྱུད་པ་བཞི་ལ་དབྱངས་ཀྱི་ཡི་གེ་གཉིས་སུ་ངེས་པ་ནི། དཔེར་ན།

(ག) རབ་གསལ་དྲངས་པ་རྩེ་བ་ལ།

དཀར་འཇམ་མཚན་མས་ནམ་པར་བརྒྱན། །

ཉོན་མོངས་རྩྭ་མཚོ་ལོང་ལོང་ཁྲིད། །

མོངས་འགྲོའི་རྒྱུན་ཆོགས་འཇོམས་མཛོད་གོ། །

ཞེས་རྒྱུད་པ་དང་པོ་གཉིས་ལ་དབྱངས་ཨ་དང་། སྤེ་མ་གཉིས་ལ་དབྱངས་ཨ་
སྤེ་གཉིས་སུ་ངེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཚིག་དོན་ནི། རབ་ཏུ་གསལ་ཞིང་དྲངས་པའི་རྩེ་བ་ལ།
དཀར་འཇམ་གྱི་མཚན་མས་ལེགས་པར་བརྒྱན་པ་ལྟ་བུའི་རྩྭ་མོ་དབྱངས་ཅན་མས།
ཉོན་མོངས་ཀྱི་རྩྭ་མཚོ་རབ་ཏུ་འབྲིགས་པའི་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུན་ནམ་ཉོན་མོངས་
ཐམས་ཅད་འཇོམས་པར་མཛོད། ཅེས་སོ། །

(བ) སྤྱིབ་གཉིས་འཆིང་ཞིང་སྤྱིད་ཞི་རི་བཞིན་གཟིགས། །

ཡིད་གཉིས་སྤྱིན་གྱིས་མི་སྤྱིབ་ཉིད་བྱིན་གྱི། །

དགེ་ལེགས་མེ་ཆེན་ཆེར་འཕེལ་བདེན་ཞེན་བསྟེགས། །

བདེ་ཆེན་ཡེ་ཤེས་མཁྱེན་བཅེས་མཛེས་དེ་བརྟེན། །

ཞེས་རྒྱུད་པ་བཞི་གར་དབྱངས་ཨི་དང་ཨེ་གཉིས་ངེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཚིག་དོན་
ནི་སྤྱིབ་གཉིས་ཀྱིས་འཆིང་བ་རབ་ཏུ་ཞི་བ་ཉེ་འཆིང་ཞིང་ཞེས་པ་མ་དག་པས་ཞིར་འབྲེལ་ཤིང་
བ་འཁོར་བ་དང་། ཞི་བ་མུང་འདས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནམ་གནས་ལུགས་ལེགས་པར་

གཟིགས་ནས། བདག་གཉིས་མཚན་མར་འཛིན་པའི་ཡིད་སླིན་གྱི་¹གཟུགས་སུ་
བཀོད་དེ་དེས་མི་སློབ་པར་སྤྲང་སྤྲང་མའི་རང་བཞིན་གསལ་བར་གཟིགས་པའི་
བཤེས་གཉིན་དམ་བཤིད་ཀྱི་བཀའ་ཤིན་ལས། བདག་མེད་ཚོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་
མེ་དབྱང་རབ་ཏུ་འབར་བས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་བདེན་པར་འཛིན་པའི་ས་བོན་བསྐྱེད་གས་
ཤིང་། བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་དང་བཅེ་བ་སྤྲོད་རྗེ་ཆེན་པོས་རབ་ཏུ་མཛེས་པའི་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་མཚོག་དེ་བརྟེན་ཞེས་སོ། །

ཡང་ན། དགེ་ལེགས་མཁྱེན་བཅེ་ཡེ་ཤེས་གཏེར་ཆེན་ཆེ། །

མཐའ་དག་མངའ་བ་དག་དབང་དབྱངས་ཅན་སྤྲུལ། །

རྣམ་དཀར་ཡང་དག་ལམ་བཟང་རབ་བསྐྱེད་པས། །

ངེས་ལེགས་བདེ་ཆེན་ཡེ་ཤེས་གཏེར་དེ་བརྟེན། །ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ། །

བཞི་བ་རྒྱུད་²བཞི་ལ་དབྱངས་ཀྱི་ཡི་གེ་གཅིག་ཏུ་ངེས་བ་ནི། དཔེར་ན།

(ག) དཔལ་ལྷན་སྒྲ་མ་དམ་བ་གང་། །

གང་ནས་འགྲན་སྒྲ་བལ་བ་ན། །

དག་དབང་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཞལ་ནས། །

དཀའ་གནད་གཞལ་བྱར་རབ་འབྱམས་གྲགས། །

ཞེས་རྒྱུད་བ་བཞི་ག་ལ་དབྱངས་ཀྱི་ཡི་གེ་ཨ་གཅིག་བྱར་ངེས་བ་ལྟ་
བུའོ། །ཆོག་དོན་ནི། དཔལ་ལྷན་སྒྲ་མ་ཁྱེད་ནི་འགྲན་སྒྲ་དང་བལ་བ་ཞེས་ཡུལ་གང་ལ་
འགྲན་སྒྲ་དང་བལ་ཞེ་ན། ཁྱེད་ལ་རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་ཞལ་དངོས་སུ་

1 གཟིགས

2 - བ་

བསྟན་ནས། གསུང་རབ་ཀྱི་དཀའ་གནད་ཐམས་ཅད་ལེགས་པར་འདོམས་པར་མཛད་
བ་དེས་ནི་སྟན་གྲགས་ཕྱོགས་སུ་བྱལ་ཅིང་། མཁས་པ་གཞན་གྱིས་འགྲན་པའི་རྒྱ་དང་
བྲལ་བ་ཡིན་ཞེས་སོ། །

(བ) བསགས་པ་རབ་འཛད་གནས་པ་མཐར་འགགས་པས། །

ཐམས་ཅད་ཡལ་བར་བཞག་ནས་ཡང་དག་ལས། །

རྟག་ཆད་སྤངས་པ་ནགས་ཆལ་ཉམས་དགའ་བར། །

བདག་ལ་ཆགས་པ་རབ་བཏང་འབད་ན་བཟང་། །

ཞེས་ཀྱང་བ་བཞི་ག་ལ་དབྱངས་ཨ་གཅིག་བྱ་ངེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཆོག་དོན་ནི།
བསགས་པའི་མཐར་འཛད་བ་དང་། གནས་པའི་མཐར་འགགས་པའི་ཆོས་ཉིད་ལ་
ངེས་པ་བརྟེན་ནས་འཁོར་དང་ཡོངས་སྤྱོད་སོགས་ཡལ་བར་དོར་ཏེ་དཔེན་པའི་
ནགས་ཆལ་ཉམས་དགའ་བར། སེམས་ནང་བྱ་འཛོག་པ་ལ་སོགས་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་
ལ་གནས་ཏེ་རྟག་པ་ཡོད་མཐའ་དང་། ཆད་པ་མེད་མཐའ་སྟེ། མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་
བའི་ཤེས་རབ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་སྟེ་བདག་ལ་ཆགས་པའམ་བདག་ཏུ་
འཛིན་པའི་བག་ཆགས་ཡོངས་སུ་གཏོང་བའི་ཐབས་ལ་འབད་ན་བཟང་ཞེས་སོ། །

ཡང་ན། ལྟག་བསམ་ཉ་རྒྱས་རྒྱ་དཀར་རབ་གསལ་བ། །

ངག་དབང་དབྱངས་ལྷན་སྒྲ་བ་རྒྱས་མཛད་ལྟས། །

རབ་འབྱམས་གནས་དག་སྒྲ་མཁས་ངག་ཡངས་དཔལ། །

བསྐྱལ་བས་དཀའ་གནད་རྒྱ་ལས་ཐར་བར་བྱས། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

གནས་ཤེས་པ། 1

གཉིས་པ་ཡི་གེ་སྐྱེ་བའི་གནས་ཤེས་པ་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས་
ལས། དང་པོ་ནི། སྤྱི་བ་ཤད་པ་ལྟར་གྱི་ཡི་གེ་སོ་སོའི་སྐྱེ་གནས་མགྲིན་པ། ཀླ། སོ།
མཚུ་དང་། སྤྱི་བོ་སྤེ་གནས་ལྟར་བསྟུས་ཏེ་ཆོགས་སུ་བཅད་པའི་རྒྱུ་བ་གང་གི་ཡི་
གཉིས་སྐྱེ་གནས་མཚུངས་པར་སྒྱུར་བ་ཞིག་ལ་ཟེར།

གཉིས་པ་འདི་ལ་དབྱེ་ན། གནས་བཞིར་ཤེས་པ། གསུམ་དུ་ཤེས་པ། གཉིས་སུ་
ཤེས་པ། གཅིག་ཏུ་ཤེས་པ་དང་བཞི་ལས།

དང་པོ་ཆོག་རྒྱུ་²ལ་གནས་བཞིར་ཤེས་པ་ནི། དཔེར་ན་རྩ་བའི་རྒྱ་དཔེ་ལས།

ན་ཡ་རྩ་བ་རྩ་བ་ནི། །

ན་ལྷ་ཏ་ག་ཏ་ལྷ་ལི་ནི། །

ཨ་རྩ་བ་ག་ག་ནི་འཛི། །

རྩ་བ་དེ་ཡ་³རྩ་ས་གྱི་ཏ། །

⁴རྒྱུ་བ་དང་པོ་སོ་དང་། གཉིས་པ་སྤྱི་བོ་ གསུམ་པ་མགྲིན་པ། བཞི་བ་རྒྱུ་
ལས་ཏེ་གནས་བཞི་⁵དེའི་སྐྱེ་གནས་ཅན་དུ་ཤེས་པ་ལྟ་བུ། །འདི་ཉིད་བོད་རྒྱུ་དུ་
བསྒྱུར་ན།

འཕེན་བྱེད་ཀྱང་དགའ་སྐྱེད་བྱེད་མ། །

1 * ཆོག་དུས་འདི་མ་དཔེར་མེད།

2 གཅིག་

3 * དེའི་དགོངས་རྒྱུན་དང་དབྱངས་ཅན་དག་གི་རོལ་མཚོ་གཉིས་སུ་རྒྱ་

4 * ཆོགས་བཅད་འདིའི་རྒྱུ་བ་འདི་སྐྱེ་གནས་ཤེས་པ་མེན་པས་རྒྱུ་བ་ཞེས་པ་མེད་གོས་སྟུགས།

5 བོད་

རྒྱ་སྐར་ཆོགས་ནམས་དག་གི་གནས། །

སྤྱིན་མེད་མཁའ་ལ་ལུས་ཅན་མ། །

ལན་ཅིག་མིག་གཉིས་སྤྱིན་པར་མཛོད། །

ཅེས་འབྲེན་བྱེད་དམ་སྤྱི་བོའི་མིག་ལ་དགའ་བ་སྤྱིད་པར་བྱེད་པ་དང་། རྒྱ་སྐར་
ཆོགས་ཀྱི་གནས་ཡིན་པ། སྤྱིན་མེད་པ་སྟེ་བྱང་ཆོས་གསུམ་དང་ལྷན་པའི་ནམ་མཁའ་
ལ། མཛེས་མ་བྱོད་ཀྱིས་ལན་ཅིག་མིག་གཉིས་པོ་བྱིན་པ་སྟེ་ལྟ་བར་མཛོད་ཅེས་འོག་
མིག་བལྟ་བའམ་ངོ་འཕང་དམའ་བའི་བྱེད་མེད་ཅིག་ལ་བཞད་གང་ཀྱི་ཚུལ་དུ་སྤྲུམ་པ་
ལྟ་བུའོ། །དཔེར་བཅོམ།

(ག) དད་བརྟན་ལ་ལས་ས་ལ་གསེར། །

གང་གང་རྒྱ་ངོས་གསྐྱའི་ཁར། །

"བྱེ་མ་སྤྲངས་པའི་བྱུང་བྱུར་འབྲུལ། །

ཆབ་ཆོབ་ཚུབ་ཚུབ་ཡང་ཡང་མཛོད། །

ཅེས་ཀྱང་བ་དང་བོའི་སྤྱི་གནས་སོ་དང་། གཉིས་པ་མགྱིན་པ། གསུམ་པ་
མཆུ། བཞི་བ་རྟན་ལས་ཏེ་གནས་བཞིར་ངེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཆོག་དོན་ནི། དད་པ་
བརྟན་པའི་མི་ལ་ལས་རྟེན་གྱི་བྱུང་བྱུར་སའི་ངོས་ལ་གསེར་རྒྱ་ངོས་གང་བའམ་གསྐྱའི་
བྱེ་མ་སྤྲངས་པ་ལྟ་བུ་འབྲུལ་བཞིན་དུ་ཆབ་ཆོབ་ཚུབ་ཚུབ་སྟེ་ཆབ་ཆོབ་ཀྱི་ནམ་
འགྲུར་ཡང་ཡང་མཛོད་ཅེས་སོ། །

(བ) བ་མོ་མ་བབས་བསྐྱ་སྤྲངས་པའི་སྟོར། །

དག་དབང་མཁས་ཁྱོད་གསྐྱའི་ཁེངས་འགོག་དབྱངས། །

ལྷེ་ཅེ་བདེ་བདེའི་ལྷག་ཙར་ཅ་ཙའི་སྒྲ། །

རྟག་ཏུ་བཏང་ལ་དད་དད་ལྟ་བུར་འདུད། །

ཅེས་ཀྱང་བ་དང་བོའི་སྤྱེ་གནས་མཆུ་དང་། གཉིས་པ་མགྱིན་པ། གསུམ་པ་
ཀྱན། བཞི་བ་སོ་ལས་ཏེ་གནས་བཞིར་ངེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཆོག་དོན་ནི། བ་མོས་མ་རེག་
པའི་བསྐྱའི་འདབ་མ་སྤྱངས་པའི་གདན་གྱི་སྤྱིང་ཏུ་བཞུགས་པའི་དག་གི་དབང་ལྷག་
མཁས་མཆོག་ཁྱོད་ཀྱིས། རྩ་བོ་གསྐྱའི་སྤྱའི་ཁེངས་པ་འགོག་པའི་དབྱངས་ཏེ་ལྷེ་ཅེར་
ཤིན་ཏུ་བདེ་ཞིང་འཇམ་སོར་སྒོག་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱའི་འགྲུར་ཁྲགས་ཏེ་ཅང་སྟན་པོ་རྒྱན་
ཏུ་བཏང་བ་འདི་ལ་དད་ཅིང་གུས་པས་འདུད་ཅེས་སོ། །

ཡང་ན། ད་ལྟ་རྟག་ཏུ་འདོད་བདེ་དོན་བསམས་ནས། །

རྒྱལ་ཁམས་ཀུན་འགྲིམ་ཀུན་དགའི་དངོས་ཀུན་བསྐྱེགས། །

འབད་འབྱངས་སྤྱོད་པས་འབྱོར་བ་རྒྱར་སྤེལ་མོད། །

ཉིན་མཆན་ཅ་ཙའི་ཆོག་འཛིང་ཆར་བཞིན་འདོ། །

ཞེས་སྤྱེ་གནས་ངེས་པ་བཞིན་སོ་དང་། མགྱིན་པ། མཆུ་ཀན་བཞིར་ངེས་པ་
ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་པ་གནས་གསུམ་དུ་ངེས་པ་ནི། དཔེར་བཞིན།

(ག) མི་པམ་དཔའ་སོས་པ་མ་བུར། །

འབྲལ་སྤྱགས་པན་བདེ་བྱང་བྱང་སྤྱངས། །

གང་ག་གྲ་ག་ཏ་ཏ་སྒྲིག། །

ཉབ་ཏོ་བ་ལ་ལུང་ས་ལ་འཇས། །

ཞེས་ཀྱང་བ་དང་བོ་གཉིས་མཆུ་དང་། གསུམ་བ་མགིན་བ་དང་། བཞི་བ་སོ་
ལས་ཏེ་གནས་གསུམ་དུ་ངེས་བ་ལྟ་བུའོ། །ཚིག་དོན་ནི། ཉམ་ཡང་མི་པམ་པའི་དབའ་
བོ་ཆེན་པོས་རང་གི་བ་མ་དང་བྱ་ཆ་རྣམས་ལ། འབྲུལ་དང་ལུགས་སུ་པན་ཞིང་བདེ་
བའི་དགེ་ལེགས་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ལུང་ལུང་དུ་སྤྱངས་བ་དང་། ཀྱང་ཀ་སྟེ་བྱ་ཚོད་དང་།
ཀྱ་ཀ་སྟེ་བྱ་རོག་རྣམས་ཀྱིས་ཏ་ཏེ་འེ་སྐད་སྒྲོག་བཞིན་ཉབ་ཏོ་བ་སྟེ་བེལ་བ་ཆེན་པོས་ས་
ལ་བརྟན་པོར་བབས་ཞེས་སོ། །

(བ) དཔག་མེད་པ་མ་བྱར་འབྲེལ་འབད་མེད་པལ། །

མ་སྤྲད་སྟོབས་བ་དཔག་པར་མི་སྟོབས་བས། །

རྟག་ཏུ་ནན་ཏན་གདམས་ཏེ་བདག་སྣ་བཏུལ། །

ཨ་ཏོ་ཨ་ཏོ་མཁས་དབང་དག་གི་དབང་། །

ཞེས་ཀྱང་བ་དང་བོ་གཉིས་མཆུ་དང་། གསུམ་བ་སོ། བཞི་བ་མགིན་བ་ལས་ཏེ་
གནས་གསུམ་དུ་ངེས་བ་ལྟ་བུའོ། །ཚིག་དོན་ནི། བ་མར་བྱར་པའི་འགྲོ་བ་དཔག་ཏུ་
མེད་པ་ལ་བྱམས་བཅེ་དང་རིན་གཙོ་བ་སོགས་གཞན་གཅེས་འཛིན་གྱི་བསམ་བ་མེད་
པའི་པལ་བའི་སྐྱེ་བོ་བདག་ལྟ་བུ་ལ། དགེ་བའི་བ་ལེས་གཉེན་དམ་པས་མ་སྤྲད་པའི་
སྟོབས་བ་ཆེན་པོས་དུས་རྟག་ཏུ་ནན་ཏན་གྱིས་གདམས་པའམ་བསྐྱབ་བྱ་བས་ནས།
རང་རྒྱུད་ཀྱི་བདག་གཅེས་འཛིན་གྱི་བསམ་བ་འདུལ་མཁན་ཨ་ཏོ་ཟླ་མ་སངས་རྒྱས་
རྟོ་རྟེ་ཞེས་གདུང་བས་འབོད་བ་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་ན། བརྒྱ་དཔག་མེད་སྤྱངས་པའི་པར་བྱང་དབུས། །

འབྲུམ་ཕྱག་བྱ་བ་སྟོང་པའི་དབལ་མའི་དབང་། །
སྟེ་དབྱའི་མགོན་གྱུར་ཁོད་ཀྱིས་དབྱེས་དགའི་སྤྱུལ་། །
གཏན་བདེ་ཐར་འདོད་སྟོ་འདི་ནན་ཏན་སྤངས། །
ཞེས་སྟེ་གནས་མཆུ། མགྲིན། སོ་གསུམ་དུ་ངེས་པ་ལྟ་བུའོ། །
གསུམ་པ་གནས་གཉིས་**"སྤྱ"**ངེས་པ་ནི། དཔེར་བརྗོད།

(ག) བ་མོ་བབས་པས་སྤྱར་བྱར་སྤྱངས། །
བ་སྤྱགས་མང་བོ་བྱ་མིར་འབྲུག། །
ཏ་ཏ་སྟོག་མཁས་ཀྱ་སྤྱས་ཁེངས། །
ང་རྒྱལ་སྤྱ་སྟོག་ངར་ངར་སྟོང། །
ཅེས་ཀྱང་བ་དང་བོ་གཉིས་མཆུ་དང་། བྱ་མ་གཉིས་མགྲིན་པ་སྟེ་གནས་གཉིས་
སྤྱ་ངེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཆོག་དོན་ནི། འབྲུག་པའི་བ་མོ་བབས་པ་སྤྱར་**"བྱར"**²སྤྱངས་པའི་
ཆོད་ བ་ལང་སོགས་སྤྱགས་མང་བོ་བྱ་མི་སྟེ་ས་གཞིར་འབྲུན་པ་ལ། སྤྱགས་ཇི་རྣམས་
ཀྱིས་ཏ་ཏ་སོགས་ཀྱ་ཅའི་སྤྱས་གནས་ས་འགོངས་ཤིང་། ང་རྒྱལ་གྱི་སྤྱ་ངར་ངར་དུ་
སྟོང། ཅེས་སོ། །

(བ) མ་པམ་དབལ་བའི་དབྱང་བས་དབལ་འཕེལ་མང་། །
སྤྱང་བོས་འབད་པས་འཕེལ་སྤྱགས་དབལ་མི་འཕེལ། །
རྟག་ཏུ་བདག་དོན་ནན་ཏན་བསྟེན་ལེགས་ནའང་། །
མཐའ་དག་བདེ་སྤྱག་ལས་འབྲས་དག་ལ་གནས། །

1 - སྤྱ

2 བར

ཞེས་ཀྱང་བ་དང་བོ་གཉིས་མཆུ་དང་། བྱི་མ་གཉིས་སོ་ལས་ཏེ་གནས་གཉིས་
སུ་ངེས་བ་ལྟ་བུའོ། །ཆེ་ག་དོན་ནི། གཡུལ་ལས་མ་པམ་པའི་དཔལ་བོ་ལས་ས་སྦྱོར་
དབང་བོའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་དབྱང་བས་པན་བདེ་དགེ་ལེགས་ཀྱི་དཔལ་མང་དུ་འཕེལ་
བ་དང་། སྤྱང་བོ་ལས་སྒྲུབ་སོ་ནམས་ཀྱིས་ཅེ་ཅམ་འབད་ཀྱང་འཕུལ་ཕྱགས་ཀྱན་ཏུ་བདེ་
བའི་དཔལ་མི་འཕེལ་ཞིང་། རྒྱན་དུ་བདག་དོན་ནམ་རང་དོན་ཁོ་ན་ལ་འབད་བ་ནན་དུ་
བསྟེན་ནའང་བདེ་སྤྱག་གི་འབྲས་བུ་མཐའ་དག་ལས་འབྲས་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་
ཞེས་སོ། །

ཡང་ན། འབད་བས་འབྱོར་བ་མ་སྤྲད་ཕུལ་བྱང་དཔལ། །

དབྱུག་འབྱར་འཕྲོག་སྦྱོར་དཔོན་སྦྱོར་དབྱང་བས་འབྱོར། །

རྒྱས་ཀྱང་ཀྱན་གྱིས་ངན་སྦྱོག་ཁོང་ཁོའི་རྒྱ། །

བསྐལ་དགྲར་ངན་འབྱོར་སྦྱེ་འབྱུར་ཀྱན་གྱིས་འཕེལ། །

ཞེས་སྦྱེ་གནས་མཆུ་མགྱིན་གཉིས་སུ་ངེས་བ་ལྟ་བུའོ། །

བཞི་བ་གནས་གཅིག་ཏུ་ངེས་བ་ནི། དཔེར་བརྗོད།

(ག) དུང་དུང་གསོལ་ཐོབ་ལྟ་ལ་སྦྱེ། །

ས་ལ་ལུས་བརྟུན་གཏམ་ནམས་ལྗེ། །

ལ་ལ་དད་དད་ལྟར་དུ་འདུད། །

མདོངས་ལྟན་ཏེ་ལ་མཐུར་ཐག་ཐོགས། །

"ཞེས་¹ཀྱང་བ་བཞི་གར་སོའི་སྦྱེ་གནས་ཅན་གཅིག་ཏུ་ངེས་བ་ལྟ་བུའོ། །ཆེ་ག་

དོན་ནི། དྲུང་བའི་སེམས་གྱིས་གསོལ་བ་ཐོབ། གང་ལ་ཞེ་ན། ལྷ་ལ་སྟེ། དེར་ལུས་ས་
ལ་བཏུང་དེ་གྲུས་པས་འདྲད་ཅིང་འདོད་དོན་གསོལ་བའི་གཏམ་སྒྲ་བ་དང་། མདོངས་
ཁྱུང་དཀར་པོ་དང་ལྷན་པའི་རྟ་མཐུར་ཐག་གམ་མཐུར་མདས་སོགས་ཞེས་སོ། །

(བ) དམིགས་བྱ་མེད་པར་སྒྲག་རིམ་འཕངས་སྟུང་བ། །

ཕན་སེམས་འབྲལ་མེད་པ་མ་བྱ་འབྲལ་པལ། །

དམག་དབྱང་དཔག་མེད་དཔའ་བོ་འཕོང་འཕེན་པའི། །

སྒར་མོ་སྒར་དབྱག་མི་སྒྲད་སྒྲ་མི་དབབ། །

ཅེས་ཀྱང་བ་བཞི་ག་མཆུང་སྟེ་གནས་གཅིག་བྱུང་ངེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཆོག་དོན་
ནི། ཡོང་བ་དམིགས་བྱ་མེད་པར་སྒྲག་རུམ་སྒྲག་པོར་འཕངས་སྟུང་བ་ལྟ་བུའི་ཤིན་ཏུ་
ཉམ་ཐག་པའི་ཕན་སེམས་འབྲལ་མེད་ཀྱི་དྲིན་ལྷན་པ་མ་གཅེས་པར་མི་སྒྲོང་བའི་བྱ་
སྒྲག་གམ། པ་མར་ཁ་འབྲལ་བ་མི་པལ་བའི་སྒྲོད་པ་སྟེ་སྒྲད་པའི་ཆོས་སོ། །རང་འཁོར་
ཏུ་དམག་དབྱང་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཡོད་པའི་དམག་དཔོན་དཔའ་བོ་འཕོང་འཕེན་པའམ་
མདའ་མཐན་གྱིས་སྒྲུང་བོ་དབྱག་སོགས་ཅན་ལ་སྒར་མོ་མི་སྒྲད་ན་ཡང་གཞན་གྱིས་སྒྲ་
མི་འབེབས། ཞེས་སོ། །

ཡང་ན། རྟག་ཏུ་དད་བརྟན་སེམས་བཟང་ཟབ་ལྷན་དེས། །

གཏན་བདེ་འདོད་དོན་སྟབས་བདེ་ལག་ཏུ་ལེན། །

བདེ་ལེགས་ལམ་བཟང་སོ་སོ་ཐར་འདི་ལ། །

རྟག་ཏུ་ནན་ཏན་བསྐྱབས་ནས་ཐར་བདེ་ཐོབ། །

ཅེས་སྟེ་གནས་སོ་གཅིག་བྱུང་ངེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

བྱ་རོག་མ་བྱའི་སྐྱ་བསྐྱར་ཅེ། །

ཞེས་ཀྱེ་སྟུན་པའི་སྐྱ་སྐྱོག་པའི་རི་དྲགས་རུ་རུ་སྟེ་ཁ་ཤའི་བྱང་འཛོམས་པའམ་
སྐྱོག་འཛོམས་པའི་སྐྱོག་ཅན་ཤ་ཤ་བ་རི་བ་སྟེ། རི་སྐལ་རྣམས་སྐྱ་འཛོམས་པའི་ཚོན་པ་གྲིབ་ཅན་
ཁྱོད་ནི། ངའི་གནས་སྐྱ་མ་འོང་ཞིག བདག་གི་མར་གྱུར་པའི་རི་དྲགས་རྣམས་
འཛོམས་པར་བྱེད་པ་ཁྱོད་ནི་གཞོད་པ་བྱེད་པ་ཐོ་ཡིན་པ་དང་། རེད་ནི་ཐར་བ་དོན་དུ་
གཉེར་མཁན་ཡིན་པས་སྟུན་དུ་འཛོགས་མི་རུང་བ་ནི། དཔེར་ན་བྱ་རོག་གིས་མ་བྱའི་
སྐྱ་བསྐྱར་བ་མི་སྲིད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། ཞེས་སོ། །དཔེར་བཞིན།

(ག) སོས་སོས་བསུན་བསུན་ས་ས་སལ། །

དབྱེས་དབྱེས་གྲུས་གྲུས་དགའ་སྐྱ་སྐྱོག།

ལོ་ལེགས་ལ་ལར་ལས་ལ་ལུས། །

མཐོ་མཐོ་ཐད་ཐད་ཐང་ཐང་འཐུད། །

ཅེས་རྒྱང་བ་དང་ཐོ་ས་དང་། གཉེས་བ་ག གསུམ་པ་ལ། བཞི་བ་ཐ་སྟེ་
གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་བཞེར་ངེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཆོག་དོན་ནི། སོས་ཀ་སྟུན་པའི་སར་
དགའ་བའི་སྐྱ་སྐྱོགས། ལོ་ཉྟག་ཤིན་དུ་ལེགས་པའི་སྐྱ་གྲུའི་ལུས་ནི་མཐོ་ཞིང་པན་
ཚུན་འཐུད་ཅེས་སོ། །

(བ) གྱེ་གྱེ་ཀླ་ཀླ་ཀལླ་སྐྱ་ཀ་ཀའི། །

རེ་རོ་རུ་རུའི་རོ་རེས་ར་རོ་རུང་། །

ས་ས་སོ་སོས་སོ་སོ་སོ་སོ་སོས། །

དདེ་དེད་དོ་དོ་དོ་དོ་དོ་དོད། །

ཅེས་ཀྱང་བ་བཞིར་རིམ་བཞིན་ཀ་དང་། ར་དང་། ས་དང་། ད་བཞིར་རིམ་བ་ལྟ་
བུའོ། །ཆིག་དོན་ནི་ཤེ་ཤེ་འཕོད་ཆིག་ གྲ་གྲ་བྱ་རོག་གས་ཁ་ཉ་དང་། ཀླ་ནི་རི་
སྐྱེགས་སམ་ལྟོང་ཀ་དང་སྐྱ་ཀ་སོགས་བྱ་རེ་རེ་ནས་རི་དྲགས་བྱ་བྱ་སྟེ་ཁ་ཤི་ཤི་བའི་
རོ་རེ་ཐོས་བས་ལྟོ་བ་འགངས་ཉེ་ར་རོ་བ་ལྟ་བུར་གྱུར་བྱང་། ས་ཆ་སོ་སོ་ནས་འོང་བའི་
ཚོན་བ་སོ་སོ་ནས་རང་རང་སོ་སོས་བྱ་དེ་ནམས་དེད་དོ། །ཚོན་བ་དེ་ནམས་ཀྱིས་དོ་
བྱབ་ཡང་བྱ་དེ་དང་དེ་སྐྱར་ཡང་ཕྱོགས་ཕྱོགས་སྐྱེ་འདེད་ཅེས་སོ། །བྱ་བྱ་ནི་བསེ་བྱར་
བཤད་བའང་ཡོད།

ཡང་ན། གྲ་གྲའི་སྐྱེག་འགྲོས་གར་དགྲའི་དགའ་རྒྱས་གང་། །

འཇུ་མ་འཇུ་མ་མཛེས་ཇོགས་མཛོང་མཛོངས་འཇུ་མ་འཛིན་མཛོང་། །

བྱང་བྱང་འདོད་བདེ་དེ་དག་དེར་འབྱས་འབྱེ། །

གཟུགས་བཟང་རྒྱ་ཐེར་གཟི་བཟུང་བཟའ་རྒྱ་བྱང་། །ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་བ་གསལ་བྱེད་གསུམ་བྱ་རེས་བ་ནི། དཔེར་བརྗོད།

(ག) གཞུ་སྐྱ་བརྒྱ་སྐྱོག་གང་། །

གང་གི་གཤམ་གྱུར་གོང་གི་གཤམ། །

ལས་ལམ་ལ་ལུས་ལ་ལས་ལ་ན། །

ཉང་ཉང་ཉིང་ཉིང་སྟེ་ལུང་གཉམ། །

ཞེས་གསལ་བྱེད་ག་དང་། ལ་དང་། ཉ་གསུམ་བྱ་རེས་བ་ལྟ་བུའོ། །ཆིག་དོན་
ནི། གཞུ་རི་སྐྱ་ནི་སྐྱ་བརྒྱ་བ་སྟེ་འབྲུག་གི་སྐྱས་གཤམ་བའམ་ཐེལ་གྱིས་མནན་བ་ནི། སྟོན་
གྱི་ལས་ལམ་ལུས་བའི་ལན་བས་གཞུ་རི་སྐྱ་ནི། སྟེ་ལུས་ཤིང་གཙོད་བ་ལྟ་བུའི་སྐྱ་ལྟར་
ཉང་ཉང་ཉིང་ཉིང་ཞེས་གསུགས་ཞེས་སོ། །

(བ) ལ་ལ་ལ་ལུང་ས་ས་སོ་སོ་སོང་། །

ལང་ལང་ངང་ལ་ལུས་ངལ་ལེ་¹ལྷུས། །

སལ་སལ་སེམས་ལ་ལང་ལོང་ལས་སྤྱུ་ལང་། །

སེམས་ངལ་སོས་ལ་སྤྱུ་ལུ་སིལ་སིལ་སེམས། །

ཞེས་གསལ་བྱེད་ལ་དང་། ས་དང་། ང་གསུམ་དུ་དེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཚིག་དོན་
ནི། བྱ་ལ་ལ་ལུང་བ་སོ་སོར་འཕྱར་སོང་། བྱ་ལ་ལ་ལང་ལང་གཡོ་བའི་ངང་ལ་ལུས་
ངལ་ཏེ་ལེ་ལོ་ཅན་ལ་ལ་རྗེས་སྤྱུ་ལུས། ལ་ལའི་སེམས་ལ་རིའི་སལ་སྤྱུལ་དུ་འགྲོ་བར་
འདོད། ལ་ལ་ལུས་ལང་ལོང་དུ་ལངས་ནས་སེམས་ཀྱི་ངལ་བ་སོས་པ་ན། འབྲས་སྤྱུ་ལུ་
²སིལ་སིལ་དུ་ཟ་བར་སེམས་ཞེས་སོ། །

ཡང་ན། དབྱེས་དགའི་མགྲིན་འགྱུར་མགྱུར་སྤྱིས་འགྲོ་མགྲོན་འགྲུགས། །

དགའ་མགྲའི་གར་བརྒྱས་དགེ་སྦྱབ་མགོན་གང་གིས། །

དད་ལྷན་དེ་དེར་བདེན་དོན་དུས་དྲུག་འདོམས། །

ཚོངས་སྤྱི་སྤྱི་སྤྱི་མི་དམངས་སྤྱི་སྤྱི་སྤྱི་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

གསུམ་པ་གསལ་བྱེད་གཉིས་སྤྱུ་དེས་པ་ནི། དཔེར་བརྗོད།

(ག) རོང་རོང་རོང་རི་རུ་རུའི་རྒ། །

རང་རང་རེ་རེ་རིང་རིང་རུང་། །

ཤོང་ཤོང་ཤང་ཤང་ཤིབ་ཤིབ་གཤིབ། །

ཤ་ཤ་ཤུབ་ཤུབ་ཤུལ་ཤུལ་ཤིས། །

1 ལོ

2 སིས

ཞེས་གསལ་བྱེད། ར་དང་། ཤ་གཉིས་སུ་ངེས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ནི་འདི་ལྟར། ཟླ་
རོང་གི་རིའི་ངོས་ཀྱི་རི་དྲགས་བྱ་བུ་སྟེ་ཁ་ཤིང་རྩ་ནི་རི་རི་བཞིན་ཤིན་ཏུ་རིང་བྱང་། བྱ་
ཤང་ཤང་ལ་གཤིབ་སྟེ་ཤ་ལུབ་སྤྲ་བཞིན་དེའི་ལུལ་བྱ་ཤམ་གྱིས་ཉལ་ཞེས་སོ། །

(བ) སྤ་ར་སྤ་ཉི་སྤ་ར་སྤ་ས་ས། །

སེམས་སམ་ས་ས་སོ་སོར་སེམས་སོང་ས། །

དེ་འདོད་དད་དད་བྱང་བྱང་དེ་དང་དེ། །

ད་བྱང་དེ་དེར་བྱང་དེ་བྱང་བྱང་ལུལ། །

ཞེས་གསལ་བྱེད་ས་དང་། ད་གཉིས་སུ་ངེས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ་
དབྱངས་ཅན་ལྟ་སོས་བརྟེས་པའི་ས་དང་ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་རབ་ཏུ་རྫོགས་པའི་ས་དེ་
ཐོབ་པར་འདོད་པའི་སེམས་ཅན་གྱིས་ས་དེ་སེམས་བཤམ་འདོད་ཅིང་། ས་ས་སོ་སོར་
ཡོད་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་སོང་བའི་ལྟ་དེ་ལ་དད་ཅིང་དེ་བསྟེན་པར་འདོད་པའི་
མིས་དད་དད་བྱང་བྱང་གི་སྒོ་ནས་ལྟ་དེ་དང་དེ་ལ་གསོལ་བ་འདེབས་པ་དང་ད་བྱང་
རྒྱན་བྱའང་ལྟ་དེ་དང་དེར་བྱང་དེ་དད་པ་བྱང་བྱང་གི་སྒོ་ནས་འབྱུང་ཅེས་སོ། །

ཡང་ན། སྤངས་འབྲས་བྲལ་བའི་བྱ་བྲལ་རྒྱན་སྒོ་བས། །

འབད་འབྱངས་འབྲས་བྱ་བོར་བས་བྱང་བའི་དབྱངས། །

བདག་བདེ་དོན་བྱ་བྱས་དང་བྱས་འདིར་འདོད། །

བྱངས་བྱངས་འདོད་བདེ་ད་བྱང་འདོད་འབྱན་ལྷན། །ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

བཞི་བ་གསལ་བྱེད་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་ནི། དཔེར་བརྗོད།

(ག) ལྷ་སྒོག་ལྷ་སྒོག་ལྷ་བརྒྱ་སྒོག། །

དབྱེས་དབྱེས་གྲུས་གྲུས་མགོ་གྲུག་གྲུག །

ཁྱོལ་ཁྱོལ་སྒྲིག་སྒྲིག་སྒྲོར་སྒྲོར་འགོ། །

རྒྱུད་རྒྱུད་སྒྲིའི་སྒྲོར་གར་བསྒྲོར་དགེ། །

ཞེས་གསལ་བྱེད་ག་གཅིག་བྱེད་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་ཆོག་དོན་ནི། དག་ནས་སྒྲོན་
པའི་སྒྲོག་ཅིང་ཕིན་ཏུ་དབྱེས་ཕིང་གྲུས་པའི་སྒྲོད་ལམ་གྱི་མགོ་ལོ་སྒྲོད་པའམ་གྲུག་
སྒྲོ། ཁྱོལ་ཁྱོལ་གྱིས་སྒྲིག་ཅིང་སྒྲིག་པའི་ཉམས་ཀྱིས་སྒྲོར་སྒྲོར་ཏེ་རྒྱུ་མ་ལོར་འགོ་
བཞེན། རྒྱུད་མངས་ཀྱི་སྒྲིའི་གདངས་དང་བསྒྲོན་ནས་སྒྲོ་གར་བསྒྲོར་བ་དགེ་ཞིང་
ལེགས་ཞེས་སོ། །

(བ) ལས་ལ་ལ་ལ་ལ་ལ་ལ་ལ་ལ་ལ་ལ་ལ། །

ལམ་ལམ་ལ་ལ་ལ་ལ་ལ་ལ་ལ་ལ་ལ་ལ། །

ལིང་ལིང་ལ་ལ་ལ་ལ་ལ་ལ་ལ་ལ་ལ་ལ། །

ལ་ལ་ལ་ལ་ལ་ལ་ལ་ལ་ལ་ལ་ལ་ལ་ལ་ལ། །

ཞེས་གསལ་བྱེད་ལ་གཅིག་ཏུ་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་ཆོག་དོན་ནི། དཀར་ནག་གི་
ལས་འབྲས་ལ་སྒྲིགས་དུས་ཀྱི་སྒྲིའི་ལ་ལ་ལ་ལ་ལ་ལ་ལ་ལ་ལ་ལ་ལ་ལ་ལ་ལ་ལ་ལ་ལ་ལ་
ཕྱོགས་ལ་ལོང་དུ་སོང་ནས་ཆོང་ཁེ་སྒྲོགས་བྱས་ཏེ་ལོག་པའི་འབྲོར་བ་ལམ་ལམ་
དུ་འབར། ལ་
གཡེངས་ཏེ་འགོ་འདུག་ལིང་ལིང་བྱས་པས་མི་ཆོ་ཟད། ལ་ལ་འཆོ་བའི་དོན་དུ་རང་
སྒྲིག་ཤོད། ལ་ལ་གཉེན་ཉེ་མང་ལོ་ལང་ལོང་དུ་འདུས་པ་ལ་བཞེས་སྒྲོམ་གྱི་སྒྲུག་
བསྒྲུལ་གྱིས་གཟིར་ཏེ་ཕྱོགས་ཕྱོགས་སུ་འབྲམས། མི་ལ་ལས་གཡོ་སྒྲིའི་རྒྱུན་ལ་བ་

མོ་བ་ཏུ་སྤྲ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་འཆོ་བ་¹སྤྲེལ། ལ་ལ་རང་དོན་གང་ཡང་མ་བྱུང་བར་སྟོམ་
ལས་ལུ་ལུར་རང་ནས་²གྱི་ནར་ལུས། ཞེས་འགྲེལ་གྲང་བྱུང་ངོ་། །

ཡང་ན། དད་དང་བློན་དང་སྟོན་ལྟན་བྱུང་བྱུང་བྱ། །

དེར་འདུས་གདེངས་ལྟན་བྱུང་བྱུ་བྱལ་འདུད་དེ། །

འབྲེན་དེས་བདེན་དོན་མདོར་བྲིལ་མདོ་སྟེ་དང་། །

འདུལ་དོན་དམ་གངམས་འདུས་སྟེར་དད་འདུན་དོལ། ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ། །

འཁོར་བའི་བྱ་དཀའ་བ་ནས། འདིའི་བར་ཏུ་སྤྲ་གཟུགས་མཚུངས་བའི་ཡི་
གེའམ་མིང་ཆོག་ཡང་ཡང་བསྐྱས་བ་མང་བའི་སྟེན་གྱིས། འདི་ཐམས་ཅད་ཀྱན་ཏུ་བྱུང་
ལྟན་གྱི་ཆར་གཏོགས་པར་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་དབྱངས་དང་གསལ་བྱེད་དེས་བའི་
བྱ་དཀའ་བ་འདི་དག་གི་དཔེར་བརྟེན་ལའང་། མཁས་བ་ལ་ལས་རྒྱ་དཔེ་ལྟར་བོད་
ཡིག་ཏུ་འང་སྟོན་རྗེས་འདོགས་གསུམ་གང་ཡང་མེད་བའི་དབྱངས་ལྟན་དང་། གསལ་
བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་རེ་རེ་བ་སྟེ་མིང་གཞི་རྒྱུང་བ་ཅན་གྱི་ཡི་གེ་ཁོ་ནའི་དཔེར་བརྟེན་འདྲི་
བར་བཞེད་ཀྱང་། ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ཏུ་རྒྱུང་བའི་ཡི་གེ་ཁོ་ནས་མིང་དང་དོན་སྟོན་བ་
མང་བའི་སྟབས་ཀྱིས་དེ་འདྲའི་དཔེར་བརྟེན་གྱིས་ཀྱང་། རྫོང་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་ཏུ་ཅང་སྟོན་
ཞིང་། བརྟེན་བྱའི་དོན་ཀྱང་གསལ་བོར་ཉོགས་སྟབས་པ་དང་། བོད་ཀྱི་སྐད་དང་བརྟེན་
སྟོན་གྱི་དབང་གིས་སྟོན་རྗེས་འདོགས་གསུམ་གང་ཡང་མ་སྟངས་པའི་མིང་གཞི་རྒྱུང་
བའི་ཡི་གེ་རེ་རེ་བ་ནས་མིང་དང་དོན་སྟོན་སྟབས་པ་ཏུ་ཅང་ཉུང་བས། དེ་འདྲའི་དཔེར་
བརྟེན་བཅན་གྱིས་བཀོད་ན་རྒྱ་དཔེ་དང་མཚུངས་ཤས་ཆེན་ཡང་། བོད་རང་གི་བརྟེན་

1 བསྟེལ

2 གྱི

སྤྱོད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། བྱ་དང་རྣམ་དབྱེ་སྒྲིག་གང་ཡང་གསལ་བོར་མེད་པས་
 རྫོང་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་ཀྱང་མི་སྟོན་ཞིང་། བརྫོང་བྱེད་དོན་ཡང་གསལ་བོར་སྟོན་མི་རུས་
 པའི་སྤྱོད་ཀྱིས་གནས་ལྷ་ཀྱན་གཟེགས་མཁས་པའི་དབང་བོ་ཡོངས་འཛིན་ཀྱང་དགའ་
 དཔལ་བཟང་བའི་ཞལ་སྤྱོད་ཀྱང་བོད་ཀྱི་བདེ་སྤྱོད་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་ཐུན་
 མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱ་དང་ཆོས་ལ་གཞིགས་ནས་རྒྱན་འདི་དག་གི་དཔེར་བརྫོང་ལ་མིང་
 ཆོག་གང་གི་སྤྱོད་རྒྱུ་འདོགས་གསུམ་ལ་ངེས་པ་མེད་པར་མིང་གཞིའི་ཡི་གེ་ཁོ་ན་
 ལ་སྟོན་པས་ཆོག་ལ། འདི་ལྟར་སྤྱོད་རྒྱུ་འདོགས་གསུམ་གང་ལྟར་ཡང་གཙོ་བོ་མིང་
 གཞི་ཁོ་ན་ཡི་གེ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་བྱས་ཏེ་དཔེར་བརྫོང་མཛད་ན་ཆོག་དེའི་བརྫོང་
 བྱེད་དོན་ཀྱང་རྟོགས་སྤྱོད་བར་མ་ཟད། བོད་ཀྱི་བདེ་སྤྱོད་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
 འགྲོས་དང་མཐུན་ཞེས་གསུངས་པ་ནི། མིང་དང་དོན་མཚུངས་པའི་མཁས་པའི་
 གཏམ་དུ་ངེས་པས། དཔྱེད་གཞུང་ལུགས་ལ་ཆེས་ཆེར་སྦྱང་བར་འདོད་པའི་སྤྱོད་རབས་
 ཀྱི་སྤྱོད་གསལ་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་གདམས་ངག་གི་མཐིལ་དུ་བྱངས་ཤིག དེ་ལྟར་བྱ་སྤྱོད་
 བ་དང་བྱ་དཀའ་བའི་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་རྒྱུ་འདོགས་བཞུགས་ཅིག །

གཉིས་ལ། གཙོ་ཆོག་གི་རྒྱན་ཀྱི་རྩ་བོ་བཟད་ལ།

༥ གཙོ་ཆོག་གི་རྒྱན་ལ། རོ་བོ་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས་ལས། དང་བོ་ནི།

ཅུ་བ་ལས། ཅེད་མའི་མདུན་སར་བཞུགས་དང་། །

དེ་ཤེས་ཆོགས་སུ་གསང་སྤྱོད་དང་། །

པ་རོལ་ཀྱན་ཏུ་མོངས་བྱེད་ལ། །

གཙོ་ཆོག་དག་ནི་ཉེར་མཁོ་ལྟར། །

ཞེས་སྒྲེ་བོ་མང་པོ་ཆོག་གས་པའི་དབུས་སུ་ཀུ་རེ་ལམ་ཅེ་མའི་བྱ་བ་ཅོམ་ཆེད་
 བཞད་གད་སྒོར་བ་དང་། ཆོག་གས་པའི་ཁྲིད་ཏུ་ཆོག་གསལ་བར་བརྗོད་མི་རུས་པའམ་
 གསང་དགོས་པའི་དོན་ཅམས། ཆོག་སྒྲེ་ར་གཞན་གྱིས་གབ་ནས་བརྗོད་དེ་པ་རོལ་བོ་
 མོངས་པར་བྱས་ཏེ། བརྗོད་བྱའི་དོན་ཐད་ཀར་ཁྲོགས་མི་རུས་པའི་ཉམས་མཁར་དང་
 ལྷན་པའི་སྒྲན་དག་གི་ཆོག་རྒྱལ་ལ། གབ་ཆོག་གི་རྒྱན་ཞེས་ཟེར། འདི་ནི་སྒྲན་གྱི་བརྗོད་
 རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། ཐོན་སྐྱེད་སྒྲེ་ལྷན་གསུམ་ཞེས་པའི་ཡ་གྲལ་སྒྲེ་ལྷན་ཟེར་བ་དེ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་
 ཡོངས་གྲགས་སུ་ཁ་ཆར་རམ་ཁེད་ཟེར་བ་དང་ཆ་འདྲ་བའི་ཉམས་མཁར་དང་ལྷན་
 པའི་སྒྲན་དག་གི་ཆོག་ཅིག་ཡིན། སྒྲིར་དེ་འདྲའི་གབ་ཆོག་ལ་རྩ་བའི་དངོས་བསྒྲན་ཏུ་
 བརྗོད་བྱའི་ཡོད་ཀྱང་། ཐོད་རང་གི་རིག་རྩལ་ལས་ཐོན་པའི་སྒྲན་དག་གི་ཉམས་དང་ལྷན་
 པའི་ཁ་མཁར་རམ་ཁེད་ཟེར་བ་སོགས་ཀྱང་འདྲིའི་ཁྲོངས་སུ་གཏོགས་སོ། །

གཉིས་པ་འདི་ལ་དབྱེ་ན། བརྗོད་བྱའི་སྒྲེ།

ཀུན་ཆོག་སྒྲེ་བྱེད་རིམ་པ་བྲལ། །

རབ་བཅོམ་མཐུན་གཟུགས་རྩལ་མོ་དང་། །

གངས་དང་རབ་བརྟགས་མིང་ཏུ་འདུས། །

བསྐྱེད་དང་མཐུན་སྒྲེ་མོངས་པ་དང་། །

ཡོངས་འཕྲོག་གཅིག་བསྐྱེད་པ་གཉིས་ཀ་བསྐྱེད་སྒྲེ། །

ཡོངས་འཕྲེས་དང་བཅས་བརྗོད་བྱའི་སྒྲེ། །

དང་པོ། ཀུན་ཏུ་ཆོག་གས་པའི་གབ་ཆོག་

༥ ཀུན་ཏུ་ཆོག་གས་པའི་གབ་ཆོག་གི་མཁན་ཉིད་ནི།

ཅེས་པ་ལས། ཆོག་མཆོམས་སྐྱུ་ར་བས་དོན་སྤྱི་བཞུགས་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུ་ལྟར་གྱི་ཐུགས་རྒྱུ་

ཀྱེད་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུ་ལྟར་གྱི་ཐུགས་རྒྱུ་

ཅེས་གང་བཞུགས་པར་འདོད་པའི་དོན་དངོས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གཞི་བྱ་ཡིན་ལ།
རྒྱུ་ལྟར་གྱི་ཆོག་མཆོམས་སྐྱུ་ར་ལྟར་གྱི་ཐུགས་རྒྱུ་ལྟར་གྱི་ཐུགས་རྒྱུ་
དང་། རོད་སྐྱུ་ལྟར་གྱི་ཆོག་མཆོམས་སྐྱུ་ར་ལྟར་གྱི་ཐུགས་རྒྱུ་ལྟར་གྱི་ཐུགས་རྒྱུ་
མཆོམས་སྐྱུ་ར་ལྟར་གྱི་ཐུགས་རྒྱུ་ལྟར་གྱི་ཐུགས་རྒྱུ་ལྟར་གྱི་ཐུགས་རྒྱུ་
གཞི་བྱ་ཡིན་ལ། ཀྱེད་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུ་ལྟར་གྱི་ཐུགས་རྒྱུ་ལྟར་གྱི་ཐུགས་རྒྱུ་
འགྲོགས་པས་དོན་སྤྱི་བཞུགས་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུ་ལྟར་གྱི་ཐུགས་རྒྱུ་ལྟར་གྱི་ཐུགས་རྒྱུ་
རོ། །དཔལ་ལྡན་གྱི་ཐུགས་རྒྱུ་ལྟར་གྱི་ཐུགས་རྒྱུ་ལྟར་གྱི་ཐུགས་རྒྱུ་

ཅེས་པ་ལས། རྒྱ་ཡུལ་གྱི་ར་མེས་སྤྱི་བཞུགས་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུ་ལྟར་གྱི་ཐུགས་རྒྱུ་

ཞེས་པ་མེད་ལ་ཅི་སྤྱི་བཞུགས་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུ་ལྟར་གྱི་ཐུགས་རྒྱུ་

གནས་མེན་ཏུ་བ་འདི་ཡིན་ཀྱི། རྒྱ་ཡུལ་གྱི་ཐུགས་རྒྱུ་ལྟར་གྱི་ཐུགས་རྒྱུ་

ཅི་བྱེད་ཀྱེད་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུ་ལྟར་གྱི་ཐུགས་རྒྱུ་ལྟར་གྱི་ཐུགས་རྒྱུ་

ཞེས་པའི་ཆོག་མཆོམས་སྐྱུ་ར་ལྟར་གྱི་ཐུགས་རྒྱུ་ལྟར་གྱི་ཐུགས་རྒྱུ་ལྟར་གྱི་ཐུགས་རྒྱུ་
"ཨ་སྐྱུ་¹ལ་བྱུག་པའི་དྲི་བའི་ཐུགས་རྒྱུ་ལྟར་གྱི་ཐུགས་རྒྱུ་ལྟར་གྱི་ཐུགས་རྒྱུ་ལྟར་གྱི་ཐུགས་རྒྱུ་
པའི་སྐྱུ་ལྟར་གྱི་ཐུགས་རྒྱུ་ལྟར་གྱི་ཐུགས་རྒྱུ་ལྟར་གྱི་ཐུགས་རྒྱུ་ལྟར་གྱི་ཐུགས་རྒྱུ་
པའི་སྐྱུ་ལྟར་གྱི་ཐུགས་རྒྱུ་ལྟར་གྱི་ཐུགས་རྒྱུ་ལྟར་གྱི་ཐུགས་རྒྱུ་ལྟར་གྱི་ཐུགས་རྒྱུ་
པའི་སྐྱུ་ལྟར་གྱི་ཐུགས་རྒྱུ་ལྟར་གྱི་ཐུགས་རྒྱུ་ལྟར་གྱི་ཐུགས་རྒྱུ་ལྟར་གྱི་ཐུགས་རྒྱུ་
པའི་སྐྱུ་ལྟར་གྱི་ཐུགས་རྒྱུ་ལྟར་གྱི་ཐུགས་རྒྱུ་ལྟར་གྱི་ཐུགས་རྒྱུ་ལྟར་གྱི་ཐུགས་རྒྱུ་

1 ཨ་སྐྱུ་

སྟོག་གི་ཨ་དང་ལུ་གཉིས་ཨོ་རུ་བསྐྱར། བོད་རུ་དགག་ཆིག་¹ "ནཱ" ཞེས་པའི་ན་བཞག་
 བས། ན་སྤ་ལྷ་གོ་ར་ས་ཞེས་པར་བྱལ་བ། བོད་སྐད་རུ་བསྐྱར་ན་ཆང་བ་དང་བོ་དེ་
 བདག་གི་གཞོད་པའི་རོ་སེམས་ཀྱིས། ཞེས་འབྱུང་ངོ་། ཆིག་དོན་ནི། བདག་གི་གཞོད་
 པའི་རོ་སྟེ་གཞོད་པའི་ཉམས་ཅམ་ཡང་རང་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱངས་པའི་ཤེས་པ་རྩང་ཟད་
 མེད་ལ། ཁྱོད་རྒྱ་མཆན་ཅི་ཡང་མེད་པར་ཁོ་ཞིང་དུ་ས་ནས་མིག་དམར་བར་བྱེད་པ་
 འདིས་ཅི་བྱེད་ཅེས་འོས་པ་མེད་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་གསུ་བྱའོ། །ཡང་གསུ་བྱེད་ཀྱི་སྐབས་
 ལུ་ཨ་སྐྱར་གྱི་² "དྲ" བཞག་ ཨ་སྤ་མ་རུ་བསྐྱར། དེ་ལ་ནམ་དགེ་གསུམ་པའི་³ "རྒྱ" གི་ན་
 ནས་བསྐྱབས་པ་སོགས་ཀྱི་མ་⁴ "ལྷ" ཅི་བདག་ བོ་ནི་བ་ལང་། ར་ས་ནི་རོ་ལ་འབྲུག་
 བས། གསུ་བྱེད་ཀྱི་ཆིག་གི་ཆང་བ་དང་བོ་དེ་བོད་སྐད་རུ་བསྐྱར་ན། བདག་གི་བ་ལང་
 རོ་སེམས་ཀྱིས། ཞེས་འབྱུང་ངོ་། ཆིག་དོན་ནི་བདག་གིས་བ་ལང་གི་རོ་སྟོ་བ་
 སེམས་ཀྱིས་མངོན་དུ་ཤེས་པ་མེད་ལ། ཁྱོད་རང་རྒྱ་མཆན་ཅི་ཡང་མེད་པར་ཅིའི་
 ཕྱིར་ཁོ་ཞིང་དུ། ཞེས་ཆིག་གི་མཆམས་སྒྱུར་གྱི་དབང་གིས་དོན་འབྲེལ་མེད་དུ་གོ་
 བེད། འབྲེལ་དུ་བཅུག་པ་སྟེ་གསུ་བྱའི་དོན་སྤྱི་བ་ལྟ་བུའོ། །དཔེར་བརྗོད།

- (ག) ལུས་ལྟའི་བཞེན་རས་ཆེས་ཆེར་ནག །
 ཡིད་སྐྱབས་གྲོགས་མེན་པ་ཡིན་པ། །
 སྐྱེས་བུའི་གཟུགས་ལ་ཆ་བསིལ་ཆོགས། །
 ཉིན་མཆན་མེད་པར་འབར་མི་འབར། །

1 ན་ཉ
 2 ད
 3 རྒྱ
 4 ལ

ཞེས་པའི་གཞུང་བྱའི་དོན་དངོས་ནི་ལུས་སྤྱ་སྟེ་བྱད་མེད་ཀྱི་བཞིན་རས་ཆེས་
 ཆེར་དཀར་ཞིང་ནག་པ་མིན་པ་དང་། ལུས་སྤྱ་མ་ནི་ཡིད་སྤྱབས་ཏེ་བདུད་ཀྱི་གྲོགས་
 ཡིན་པ་དང་། འདོད་ལྷན་ཀྱི་སྤྱེས་སུའི་གཟུགས་ལ་ཉིན་མཆན་མེད་པར་འདོད་ཆགས་
 ཀྱི་ཆ་བ་རབ་རྩ་འབར་ཞིང་བསེལ་བ་མི་འབར་ཞེས་སྟོན་པ་ཡིན་ཀྱང་། གཞུང་བྱའི་
 ཆོག་གི་སྤང་ཀྱི་ཡི་གེ་སོགས་སྤྱ་བྱིར་མང་པོར་ཆོགས་ཤིང་། མཆོམས་སྤྱར་བའི་
 དབང་གིས་མིང་འབྲས་ཏེ་སྤྱའི་གཟུགས་གཞན་དུ་འགྱུར་བར་བྱས་ནས་དོན་གཞན་དུ་
 འཁྱུལ་བར་བྱེད་པ་སྟེ། ལུས་སྤུས་བཞེན་ཆེས་ཆེར་ནག་པ་སོགས་ཀྱིས་དོན་དུ་འཁྱུལ་
 བར་བཟུག་ནས། བརྗོད་དོན་དངོས་ཐད་ཀར་རྟོགས་མི་རུས་པ་ལྟ་བུའོ། །

རྩེ་ལྷ་དམར་པ་རྩེ་ཏས།

རབ་དགའི་འཇུ་མ་གྱིས་འཕངས་པའི་ཉམས་སྟོན་ག། །

ཡིད་འོང་གང་དེ་པ་མ་ལགས་ཀྱང་གཞོད། །

སྤིང་བདེའི་མེ་རྟོག་མཆོན་གྱིས་ཐར་བའི་སྟོག། །

ལེན་པར་རྩོམ་འདིས་དགའ་བྱེད་མ་ཡིན་ནོ། །

ཞེས་གཞུང་བྱའི་དོན་དངོས་ནི་རབ་རྩ་དགའ་བའི་འཇུ་མ་ཉམས་སྟོན་པའི་ཡིད་
 དུ་འོང་བ་དེ་ནི་རང་གི་པ་མ་མ་ཡིན་ཞིང་། ད་གཞོད་སྤིང་བའི་བདེ་དགས་ཐར་བའི་
 ལམ་གྱི་སྟོག་འཕྲོག་པར་བྱེད་པ་ལོ་སྟེ་དགའ་བྱེད་མའམ་བྱད་མེད་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྟོན་
 པ་ཡིན་ཀྱང་། དེའི་གཞུང་བྱའི་ཆོག་ནི་རབ་དགའི་འཇུ་མ་ཉམས་སྟོན་པའི་ཡིད་དུ་
 འོང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་པ་མ་ཡིན་ཀྱང་བཞོད་ལ། ད་ལྟ་སྤིང་བའི་བདེ་བ་དོན་དུ་
 གཉེར་བའི་བདུད་ཀྱི་མཆོན་ནས་མེ་རྟོག་གི་མདའ་སྤྱིང་ལ་ཟུག་པས་ཐར་བའི་སྟོག་
 ལེན་པར་རྩོམ་པའི་འཁོར་བའི་བྱ་བ་འདི་ལ་བདག་དགའ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཆོག་གི་

མཆམས་སྒྲོར་གྱི་དབང་གིས་ཆིག་འདེས་ཏེ་སྤྲིའི་གཟུགས་གཞན་ཏུ་འགྱུར་ནས།
དོན་གཞན་ལ་འཁྱལ་བར་བྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་ན། གཟུགས་མངའ་ལང་ཆོའི་སྤྲིའི་ཉམས་ཆེར་སྤྱད་པའི།

བཞེན་འཇུག་དགའ་མ་གྲོལ་བའི་རྣམ་འགྱུར་གྱིས།

སྤྲིས་བྱའི་གདོང་ལ་གཡོ་མེད་འདེན་བྱེད་འོད།

འཁྱུར་པའི་འདོད་དགའ་མ་རྒྱས་མ་མ་ལགས། །

ཞེས་གཤམ་བྱ་མ་མ་རྒྱན་མོ་གཟུགས་དང་ལང་ཆོ་ཉམས་པ་ཞིག་རང་གི་བྱའི་
སྤྲིའི་ལ་ཁོང་ཁོ་སྤྲིས་ནས། རོ་གནག་སྤྲིའི་གདོང་ལ་མིག་ཅེར་གྱིས་ལྟ་བ་ལ།
བྱ་དེའི་སེམས་ལ་དགའ་བ་མ་སྤྲིས་པ་བརྗོད་དོན་དངོས་དང་། གཤམ་བྱེད་ནི་གཟུགས་
མངའ་སྤྲིའི་ཉམས་དང་ལྷན་པའི་མངའ་མ་དགའ་ཞིང་ཆགས་པའི་རྣམ་འགྱུར་
གྱིས་སྤྲིས་བྱ་གཞོན་བྱའི་གདོང་ལ་མིག་ཅེར་ཏེ་བལྟས་པས་དགའ་བས་ཆོམས་ཤིང་
སྤྲིས་པ་དེ་ནི་མ་མིན་ནོ། །ཞེས་ཆིག་གི་མཆམས་སྒྲོར་གྱི་སྤྲིའི་ཉེ་བརྗོད་དོན་
དངོས་སྤྲིས་པ་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་ལ། སྤྲི་བྱེད་གྱི་གཤམ་ཆིག་

༥ སྤྲི་བྱེད་གྱི་གཤམ་ཆིག་གི་མཆམ་ཉིད་ནི།

ཅུ་བ་ལས། གཞན་ལ་གྲགས་པའི་སྤྲི་དག་གིས།

གང་ཏུ་སྤྲི་བ་སྤྲི་བྱེད་ཉིད། །

ཅེས་གཤམ་བྱ་དང་གཤམ་བྱེད་གྱི་མིང་གི་སྤྲི་མཚུངས་ཤིང་། །གཤམ་བྱེད་ལ་སྤྲི་
འཇུག་པ་སྤྲི་བས་དང་ལྷན་ཞིང་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་ཤིས་ཆེ་བ་དང་། གཤམ་བྱ་ལ་སྤྲི་

མི་མོ་སྤྲད་པའི་དེ་ལྟར་མིན། །

829

བ་སྟོབས་ཆེ་བ་དེས་ཁྱེད་ནས་དོན་དངོས་གཞན་དུ་འཁྱལ་ཅིང་སྤྱོད་བར་བྱེད་བ་ལྟ་
བུའོ། །དཔེར་བཞིན།

(ག) ཁྱོད་མཐོང་ལུས་ནི་གཙུག་ཕུད་ཅན། །

བརྟན་པའི་ཡིད་ནི་གཡོན་ལ་གནས། །

ངག་གི་རྐང་བ་འཐེང་བོར་འགྲོ། །

མེ་རྟོག་མདའ་ནི་སྤྱིད་ན་མང། །

ཞེས་པའི་གཤམ་བྱ་ནི་ཆགས་ལྡན་བུད་མེད་མཛེས་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་རལ་བའི་
གཙུག་ཕུད་དང་ལྡན་པའི་ལུས་ཅན་དང་། ཡིད་ནི་གཡོན་དུ་གནས་པ་སྟེ་བུད་མེད་ལ་
འཁྱོག་པོའི་སེམས་དང་ལྡན་པ་དང་། ཆགས་པ་རྒྱས་པའི་དབང་གིས་ངག་ཆོག་རྒྱུན་
མཐུན་དུ་སྤྱོད་མི་བྱས་ཤིང་ཆོ་ཆའི་རྣམ་འགྲུར་གྱིས་ངག་ཆོག་ཀྱང་འཐེང་བོར་རྒྱ་བ་
ལྟ་བུ་དང་། མེ་རྟོག་གི་མདའ་སྟེ་བུ་དུད་ཀྱི་སྟོབས་ཤུགས་ཀྱིས་སྤྱོད་བོ་གཞན་ལ་འདོད་
པའི་ཆགས་པ་མངོན་དུ་སྤྱོད་པའི་བྱས་པ་དང་ལྡན་པ་སོགས་བཞིན་དོན་དངོས་ཡིན་
ཀྱང་། དེ་གཤམ་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་གཙུག་ཕུད་ཅན་ནི། མ་བྱ་དང་མེ་གཉིས་ལ་འཇུག་པས།
མེ་འཁྱོག་པོར་འབར་བ་དང་། མ་བྱའི་རྐང་བ་གཡོན་པ་འཐེང་བོར་འགྲོ་བ་དང་། མེ་
རྟོག་གི་མདའ་སྟེ་མཛེས་པའི་སྒྲོ་མདོངས་མང་བོ་དང་ལྡན་པའི་མ་བྱའི་རང་བཞིན་
བཞིན་པས་གཤམ་བྱ་དང་གཤམ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱོད་མཆོངས་ཀྱང་། གཙུག་ཕུད་ཅན་ཞེས་པའི་སྤྱོད་
གཤམ་བྱེད་མ་བྱ་ལ་འཇུག་པ་སྟོབས་ཆེ་བའི་དབང་གིས་གཤམ་བྱའི་དོན་དངོས་དེ། དོན་
གཞན་ཞིག་ཏུ་འཁྱལ་ཞིང་སྤྱོད་བར་བྱེད་བ་ལྟ་བུའོ། །རྩི་ལྷ་དམར་བས།

འདི་ན་འཁོར་བའི་སྤྱོད་མར་མངོན་མཐོ་བ། །

འཁྱོག་པོའི་རྒྱུད་ཀྱིས་ཡོངས་བསྐྱལ་འཇུག་མཉེན་མདས། །

འགྲོ་མང་བསྐྱ་བའི་ཐབས་ལ་མཁས་གྲགས་མོད། །

ལུས་འདི་ཅི་ཞེས་སོམ་ནི་བསྒྲིག་མ་བྱས། །

ཞེས་པའི་གཤམ་བྱ་ནི་འཁོར་བའི་སྐྱ་ན་མངོན་པར་མཐོ་བ་སྟེ་རྟོག་ཆོས་བརྒྱད་
ཁོ་ནས་དུས་འདའ་བའི་གཡོ་སྐྱ་ཅན་གྱི་སྐྱ་མ་ཆེན་པོ་དེའི་གཞུ་ལྟ་བུའི་སེམས་འཁྱིག་
པོས་ཡོངས་སུ་བསྐྱལ་བའི་འངམ་པོའི་ཆོག་མེ་རྟོག་གི་མདའ་ལྟ་བུ་དེ། འགྲོ་བ་མང་པོ་
སྐྱ་བའི་ཐབས་ལ་ཏ་ཅང་མཁས་ཤིང་བྲག་བ་ཡིན་པས། འདི་ལྟ་བུའི་སྐྱ་ཆེན་ལ་བདུད་
གྱི་བྱུང་ཆོས་གཞན་ཐམས་ཅད་ཆང་ནའང་། རེག་བུའི་ལུས་ཡོད་པ་འདི་ནི་ཅི་ཞེས་
སྐྱམ་པའི་ཐེ་ཆོམ་བསྒྲིག་པར་མ་གྱུར་ཅེས། གཡོ་ཅན་གྱི་སྐྱ་མ་ཆེན་པོ་ལ་བྱར་ཟ་བ་
བརྗོད་དོན་དངོས་ཡིན་ཀྱང་། དེ་གཤམ་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་ནི་འཁོར་བའི་སྐྱ་ན་མངོན་པར་མཐོ་
བའི་བདུད་དགའ་རབ་དབང་ལྷག་གིས་འཁྱིག་པོའི་གཞུ་རྒྱུད་གིས་ཉེ་བར་བསྐྱལ་བའི་
མེ་རྟོག་གི་མདའ་འངམ་པོ་དེས། འགྲོ་བ་མང་པོ་སྐྱོངས་ཤིང་སྐྱ་བའི་ཐབས་ལ་མཁས་
ཤིང་བྲག་མོད། འོན་ཀྱང་བདུད་ཁོ་རང་ལ་རེག་པའི་ལུས་མེད་པ་འདི་ནི་ཅི་ཞེས་གཤམ་
བྱ་གཤམ་བྱེད་ཀྱི་སྐྱའི་འཇུག་པ་སྟོབས་ཆེ་ཆུང་གི་དབང་གིས། གཤམ་བྱའི་དོན་དངོས་དེ་
གཞན་ཞེས་ཏུ་འབྱུང་ཅིང་སྐྱ་བར་བྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་ན། ཀུན་དགའི་དཔལ་བསྐྱེད་མདངས་ལྡན་སྟོབས་ངས་མ། །

མངོས་བྱེད་རྒྱ་པོའི་གཏེར་གྱིས་ལེགས་བརྒྱན་པར། །

ལས་རྒྱུད་འཁྱིགས་པས་སྤྲིན་གྱི་མེ་རྟོག་གསར། །

ཡིད་བཟང་རོལ་བའི་གནས་ནས་བདེ་སྒྲག་འབེབས། །

ཞེས་པའི་གཤམ་བྱ་བྱུང་མེད་ལ་བྱིས་པ་སྐྱེས་པ་དང་། གཤམ་བྱེད་ནམ་མཁའི་ངོས་ཀྱི་
ཆར་སྤྲིན་རྒྱུད་གིས་བསྐྱལ་བ་ལས་ཆར་གྱི་རྒྱན་འབེབས་པར་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། སྟོ་

སངས་མ་ནི་ནམ་མཁའ་དང་བྱད་མེད་ལ་འཇུག་ལ། སྤྱིན་གྱི་མེ་ཉོག་ནི་ཆར་དང་བྲིས་པ་ལ་
འཇུག་པ་དང་། ཡིད་བཟང་རོལ་བའི་གནས་ནམ་མཁའ་དང་སྤྱི་གནས་ལ་འཇུག་པ་སོགས་
སྤྱོད་པ་མཐུན་གྱི་སྤྱིས་འཇུག་པ་སྟོབས་ཆེ་བས་བརྗོད་དོན་དངོས་གཤམ་པ་ལྟ་བུའོ། །

གསུམ་པ། རིམ་པ་དང་བྲལ་བའི་གཤམ་ཆེ་ག

༥ རིམ་པ་དང་བྲལ་བའི་གཤམ་ཆེ་ག་གི་མཆན་ཉིད་ནི།

ཅུ་བ་ལས། སྤྱོད་པ་ཤིན་ཏུ་འཇུགས་པ་ཡིས། །

སྔོངས་བྱེད་རིམ་པ་བྲལ་བ་སྟེ། །

ཞེས་ཆེ་ག་སྤྱོད་གོང་འོག་གི་གོ་རིམ་འཇུགས་པར་བྲས་ཏེ་རིམ་པ་དང་བྲལ་
བའི་དབང་གིས་དོན་ལ་སྔོངས་པར་བྱེད་པའི་ཆེ་ག་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

ཅུ་བར། ཡུ་བར་འོ་བྱེད་པར་ཅན་གྱི། །

ངང་བ་ཆེར་མ་རྩལ་མོ་ཅན། །

"ཞལ་¹ལ་སྤྱི་སྟན་སྤྱོད་བྱེད་ཅིང་། །

ལུས་ནི་འདར་བར་བྱེད་ཅིང་མཆུས། །

ཞེས་གཤམ་བྱ་ཆགས་ཅན་འབྲིག་པའི་ཆོས་ལ་སྤྱོད་པ་སྟེ་བརྗོད་བྱའི་གོ་རིམ་མ་
དགྲུགས་པ་བརྗོད་དོན་དང་། གཤམ་བྱེད་ངང་བ་དང་བསྐྱེད་ལ་སྦྱར་བས་ཆེ་ག་དགྲུགས་
ཤིང་བར་དུ་ཆོད་པ་ལྟ་བུའོ། །འདིའི་བརྗོད་དོན་དངོས་ཀྱི་རིམ་པ་སྤྱོད་ཚུལ་ལ། རྩེ་
བོད་མཁས་པས། ངང་བའི་ཞལ་ལས་སྤྱི་སྟན་མོ་སྤྱོད་པར་བྱེད་ཅིང་། ལུས་ནི་གཤོ་
ཞིང་འདར་བར་བྱེད་པས་བསྐྱེད་མེ་ཉོག་གི་ཡུ་བ་ཆེར་མ་རྩལ་མོ་ཅན་ལ་མཆུས་འོ་

1 ནལ་

བྱེད་དོ་ཞེས་སྒྲོར་བ་དང་། དབྱེས་སྒྲུབ། ཅ་བའི་ཆོག་ཀྱང་བྱེད་བྱི་མའི་མཐུག་བྱེད་སྤྱོད་
མའི་མགོ་དང་། བྱེད་བྱི་མའི་དང་པོའི་མཐུག་བྱེད་སྤྱོད་མའི་མགོར་འོང་བ་སྟེ་མཆུས་ཡུ་
བར་འོ་བྱེད་དོ། །གང་ལ་ན་བརྒྱ་ཅན་གྱི་འོ། །གང་གིས་ན་ཞལ་ལས་སྤྱོད་སྤྱོད་པར་སྒྲོག་
བར་བྱེད་པའི་ངང་བས་ཆེར་མ་རྩལ་མོ་ཅན་གྱི་ཀྱང་བ་ལ། ལུས་ནི་འདར་བར་བྱེད་
པའི་སྒྲོན་མའོ་བྱེད་དོ་ཞེས་སྒྲོར། འབྲུག་སྤྱུལ་གྱིས་འདིའི་གཤམ་བྱ་གཤམ་བྱེད་གཉིས་ཀ་
ལ་ངང་བ་དང་། བརྒྱ་ཞོན་མ་གཏོགས་གཞན་ཅི་ཡང་གོ་མི་དགོས་པར་བཤད་ཀྱང་།
གཤམ་བྱ་དང་གཤམ་བྱེད་ཐ་དད་དུ་མེད་ན། གཤམ་བྱེད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་མ་ཆོང་བའི་སྒྲོན་དུ་
འབྱུང་བས། དཔང་རྟེན་ལས་ཀྱང་འདིའི་གཤམ་བྱ་ཆགས་ཅན་འབྲིག་པའི་ཆོས་ལ་
ཞུགས་པ་ཞིག་དང་། གཤམ་བྱེད་ངང་བ་དང་བརྒྱ་ལ་སྒྲོར་བར་བཞེད་དོ། དཔེར་བཞིན།

(ག) རྣམས་ཀྱིས་འགྲོ་སྒྲོ་རབ་ཏུ་བསྐྱེད། །

དཀར་གྱུར་རབ་ནག་གོ་ལ་ཆོངས་བཞིན། །

ངན་པ་ལེགས་ལྷན་ཤེས་རབ་ཅན། །

དབྱངས་ཅན་ལྷ་མོའི་ཐུགས་རྗེ་ཅན། །

ཞེས་གཤམ་བྱའི་ཆོག་དངོས་ནི། འདིའི་ཆོག་བྱི་མ་དེ་ཆོག་ཀྱང་དང་པོའི་མགོར་
བཀོད་ཅིང་། ཆོག་ཀྱང་གསུམ་པའི་བྱེད་མཐུག་ཆོག་ཀྱང་གཉིས་པའི་མགོ་དང་། ཆོག་
ཀྱང་གསུམ་པའི་མགོ་ཆོག་ཀྱང་གཉིས་པའི་བྱེད་མཐུག་གི་དཀྱིལ་དུ་བཀོད་དོ། །
བཞིན་དོན་ནི། དབྱངས་ཅན་ལྷ་མོའི་ཐུགས་རྗེས་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲོ་གྲོས་མཆོག་ཏུ་
བསྐྱེད་ཅིང་། གང་ལ་ཞེན་ལེགས་པ་ཤེས་རབ་དང་ལྷན་པའི་རྣམ་དབྱེད་ཅན་རྣམས་
ཀྱི་མཐུན་རབ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བོར་གྱུར་པ་སྟེ་དཀར་བོར་གྱུར་པ་དང་། ངན་པ་རབ་
ནག་ཅེས། འབྲི་གྱུར་བཀའ་བརྒྱུད་པ་དང་། གོ་ལ་ཞེས་པས་སྤྱུག་ལུང་བཀའ་བརྒྱུད་པ་

སོགས་སྒྲིངས་ཤིང་སྒྲུབ་པོ་ལྟ་བུར་གྱུར་རེ་ཞེས་པ་བརྟེན་བྱའི་གོ་རིམ་མ་དགུགས་
པའི་བརྟེན་དོན་དངོས་དང་། གཤམ་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་ནི་ཆོག་སྒྱུར་གྱི་གོ་རིམ་དགུགས་ཤིང་
བར་དུ་ཆོད་པ་སྟེ་རིམ་པ་དང་བྲལ་བར་བཀོད་པས་བརྟེན་དོན་དངོས་བསྐྱེབས་པ་ལྟ་
བུའོ། །རྗེ་ཞུ་དམར་བས།

སྐྱུལ་མཆོག་མདོ་སྒྲགས་བཤད་དང་སྐྱབ་པའི་སྟོལ། །

ཆེན་པོ་ལ་འོས་འབྱོར་པའི་མདོན་འཕགས་པ། །

པས་སྒྲིལ་ཟེལ་གཞོན་ཚུལ་གྱིས་ཉམས་བྱེད་མཁས། །

དེགས་ལྷན་གཙུག་རྒྱུ་ཆོས་མེན་སྒྱུད་པའི་བདུད། །

ཅེས་པ་གཤམ་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་དང་། གཤམ་བྱའི་དོན་དངོས་ནི། བདུད་སྐྱུལ་མདོ་
སྒྲགས་བཤད་དང་སྐྱབ་པའི་སྟོལ། །པས་སྒྲིལ་ཟེལ་གཞོན་ཚུལ་གྱིས་ཉམས་བྱེད་
མཁས། །ཆེན་པོ་ལ་འོས་འབྱོར་པས་མདོན་འཕགས་པ། །དེགས་ལྷན་གཙུག་རྒྱུ་
ཆོས་མེན་སྒྱུད་པའི་མཆོག །ཅེས་ཆོག་གི་གོ་རིམ་དགུགས་ནས་བརྟེན་བྱའི་དོན་
དངོས་ལ་སྒྲིངས་པར་བྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཡང་དགེས་སྐྱུ་ལྟར་གྱི་དཔེར་བརྟེན།

^(༡)དུས་སྐུ་འདོད་དགའ་གསར་པའི་ཅེད་འཛིང་དཔལ། །

^(༢)ཁྱ་བྱག་^(༣)གཞོན་ལུང་མགོན་དབངས་^(༤)སྟོང་གི་གསོས། །

^(༥)རྟ་བའི་དཔལ་ཐོབ་སྒྲིན་ལེགས་^(༦)འཛིན་པའི་གཏམ། །

^(༧)སྐྱ་བས་ཞལ་དཀྱིལ་རྒྱ་བའི་འཇུག་རྒྱ་གྲོལ། །

ཞེས་བརྟེན་དོན་གོ་རིམ་དགུགས་པ་གཤམ་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་དང་། གཤམ་བྱ་འདོད་
ལྷན་པོ་མོས་དུས་བཏབ་པའི་བརྟེན་དོན་གོ་རིམ་མ་དགུགས་པར་ལེགས་པར་
བརྟེན་ན། སྐྱ་བའི་ཞལ་དཀྱིལ་རྒྱ་བའི་འཇུག་གྲོལ་བའི་དུས་ཏེ་མཆོན་མའི་དུས་སྐུ།

འདོད་དགའ་གསར་བའི་ཅེད་འཛོལ་དགུས་པར་རོལ་བའི་དཔལ་འཛིན་པའི་གཏམ་
ཁྱ་བྱག་གི་གསུང་སྟོན་ལྟ་བུ་མཛེས་ལྡན་སྤྲེས་བྱ་གཞོན་བྱའི་མགྲིན་པའི་ལམ་ནས་
ཐོན་པའི་དབྱངས་སྟོན་དེ་ན་བའི་བདེ་དཔལ་དུ་ཐོབ་པའི་སྤྲིན་ལེགས་མ་དེའི་སྤྲིང་གི་
གསོས་སུ་གྱུར་ཅེས་སོ། །

བཞི་བ། རབ་བཙུག་གི་གཤམ་ཆིག

༥ རབ་བཙུག་གི་གཤམ་ཆིག་གི་མཚན་ཉིད་ནི། ཅ་བ་ལས།

གང་ལ་དོན་རྟོགས་དགའ་བ་ཡི། །

ཆིག་སྤང་དེ་ནི་རབ་བཙུག་ཡིན། །

ཞེས་ངག་སྐྱོར་གང་ལ། བརྗོད་དོན་གཤམ་བྱ་དེར་སྤང་ཡོངས་སུ་མ་གྲགས་
ཀྱང་། དོན་དེ་ལ་དེ་ལྟར་དུ་བཤད་ན་འཇུག་ཏུ་བྱང་བ་ཅམ་གྱིས་མིང་ཤ་སྟག་སྐྱར་
ཞིང་། དེ་ལ་ལེགས་པར་བརྟགས་ན་དོན་དེར་འཇུག་ཏུང་བའི་དོན་ཅམ་ཆང་ཞིང་།
བདེ་སྟག་ཏུ་རྟོགས་དགའ་བའི་ཆིག་གི་སྤང་བས་གཤམ་བྱའི་དོན་དེ་བཙུག་པ་ལྟ་བུར་
གྱུར་པའི་ཆིག་ལ་ཟེར། དཔེར་ན། །

ཅ་བར། བུ་མོ་ཁྱོད་གི་རྒྱང་མཛེས་ལ། །

རྒྱང་གཏུབ་རྒྱས་པ་སྤྲ་སྟོན་སྐྱོགས། །

མཛོན་སུམ་ཉིད་དུ་གྱུར་བ་འདིར། །

བདག་གི་སྟོག་ནི་བརྟན་མ་ཡིན། །

ཞེས་གཤམ་བྱ་བུ་མོ་ཁྱོད་གི་རྒྱང་བ་མཛེས་པ་དག་ལ་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱང་གཏུབ་
རྒྱས་པ་སིལ་བར་ཁྱོལ་བའི་སྤྲ་སྟོན་པར་སྐྱོགས་པ་དེ། རྒྱ་བའི་མཛོན་སུམ་དུ་གྱུར་

བས་བདག་ལ་འདོད་པ་བྲག་པོ་བསྐྱེད་ནས། ཆགས་པའི་དབང་གིས་བདག་གི་སྟོག་
 བྱི་འཛིག་པར་ཉེ་བས་བརྟན་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་ཆིག་འདི་རྒྱ་དཔེ་ལ་ཏ་ཅང་གོ་
 དཀའ་བ་ཡིན་ཀྱང་། བོད་སྐད་ཏུ་བསྐྱུར་ན་གོ་དཀའ་བ་མི་འབྱུང་། འབྲུག་སྐད་གིས་
 འདིའི་རྒྱང་བ་དང་བོར་རྒྱང་མཛེས་ཞེས་བསྐྱུར་ན་འབོད་པའི་དོན་ཉམས་པར་འགྱུར་
 བས། དཔང་ལྷེ་ག་ལྟར་བྱ་མོ་མཛེས་མ་ཁྱོད་རྒྱང་བར། །ཞེས་བསྐྱུར་ན་ལེགས་པར་
 འདོད། དག་སྒྱུར་ལ་བརྟེན་ནས་བརྗོད་དོན་རྟོགས་དཀའ་བ་ནི། བོད་གི་དབྱངས་
 སོགས་ངེས་པའི་བྱ་དཀའ་བའི་ནང་གི་གནས་གཅིག་ཏུ་ངེས་པའི་རྩ་བའི་དཔེར་བརྗོད་
 བྱི། རྒྱན་འདིའི་དཔེ་བརྗོད་ཏུ་འགྲོ་ཆེ་བས། དེ་ནི།

ཏ་ཏ་མི་སྟོགས་མཁའ་འགྲོས་མཆོན། །

དེ་འགྲོ་དབང་འཁྱོག་ལྷན་མ་ཆགས། །

འཁྱོག་སྟོགས་གཏུ་འུ་ཆུང་འཇུག་སྟེག།

བྱ་རོག་འཛོམས་པ་མཐོ་ངེས་འགྲོ། །

ཞེས་པའི་གཞུང་བྱ་ནི་བརྗོད་བྱའི་དོན་དངོས་དང་། དེ་གཞུང་བྱེད་ནི་བརྗོད་དོན་དེ་
 སྟོན་པའི་རྗོད་བྱེད་གི་ཆིག་རྣམས་གཞུང་བྱ་དེ་ལ་འཇུག་གྲོགས་རྒྱུད་ཡང་། ལེགས་པར་
 བརྟགས་ན་འཇུག་ཅམ་ཏུ་རུང་ཞིང་དོད་ཅམ་ཆང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་གཞུང་བྱའི་དོན་རབ་
 ཏུ་བཅོམ་པ་འདི་ལྟ་བུ་ཡིན། ཆིག་དོན་ནི། ཏ་ཏ་མི་སྟོགས་ཞེས་པ་སྤྱ་ཙེར་མི་སྤྱ་
 བའམ་གྱེ་མ་ལྟ་བུ་སྤྱ་རན་གྱི་ཆིག་མི་སྟོག་པ་དང་། མཁའ་འགྲོ་ནི་ཉི་མ་སྟེ་དེས་མཆོན་
 བས་དེ་རབ་གྱི་ཅེར་ཁྱོད་གྱི་སྟོན་པའི་གྲགས་པ་བྱུང་བའམ་འགྲོ་ཞེས་དང་། མིག་གི་
 དབང་བོས་འཁྱོག་པར་ལྟ་བའི་བྱར་མིག་དང་ལྷན་པའི་བྱད་མེད་རྣམས་ལ་མ་ཆགས་

པ་ཅན་ཞེས་སྐུལ་**"ཤོ"**ལ་བསྐྱུགས་ནས་འབྲོག་པར་འགྲོ་ཞིང་སྤྲད་སྟན་སྟངས་སྟེ་
 སྟོགས་པའི་ཚུ་པོ་གཞུང་ཁྲིམས་ལ་འབྲུག་པར་གྱིས་དང་། སྤྲིག་པའི་ལས་ངན་པ་བྱ་
 རོག་སྟར་ནག་པ་རྣམས་བཙུགས་ནས་མཐོ་རིས་སྟེ་གནས་སུ་འགྲོའོ་ཞེས་སོ། །ཆོག་
 དེའི་བརྗོད་དོན་དེ་རབ་ཏུ་བཙུགས་ཚུལ་ནི། སྟན་ཐགས་སྟེ་ཡུལ་དུ་བྱུང་པ་ལ་མཁའ་
 འགྲོས་མཆོན་པའི་རིང་འགྲོ་ཞེས་དང་། སྤྲིག་པ་དང་བྱ་རོག་གཉིས་ནག་པ་མཚུངས་
 ཆོས་བྱས་ནས་ཚུ་པོ་གཞུང་འབྲུག་དོགས་ལ་ཁྲིམས་བྱས་པས་སྤྲིག་པའམ་རྩི་མ་དག་
 ནས་མཐོ་རིས་སུ་འགྲོ་བ་ལ། བྱ་རོག་འཛོམས་པ་ཞེས་དཔེ་ལ་ཁ་འཕངས་པ་ལྟ་བུ་
 ཡིན། དཔེར་བརྗོད།

(ག) དོན་སྟོན་བྱས་བྱལ་ལྟེ་རྒྱུང་ཞིང་། །
 རྣམ་འབྲོག་གཞན་ལ་སེམས་པའི་ཡིད། །
 ཉེ་བར་གནས་རྣམས་རབ་བཙུག་ནས། །
 ཁྲུང་**"བྱུ"**ཉལ་བའི་སྐུལ་དེ་སྟེ། །

ཞེས་པའི་གཤམ་བྱའི་དོན་དངོས་ནི། བཀའ་བརྒྱུད་པའི་རི་ཁྲོད་པ་དག་ལ་ཟུར་
 ཟ་བའི་ཆོག་སྟེ། གཞུང་ལུགས་ཀྱི་ཟབ་དོན་སྟོན་བའི་བྱས་པ་དང་བྱལ་བའི་ལྟེ་རྒྱུང་ཞིང་།
 སེམས་འབྲོག་པོ་ཅན་གཞན་ལ་འཆེ་བར་བྱེད་པའི་ཡིད་དང་ཐུན་ཞིང་། ཉེ་བར་གནས་
 པའི་མ་སྟན་སྟོགས་རྣམས་རབ་ཏུ་བཙུགས་པའམ་རིང་དུ་བྱལ་ནས་རང་ཉིད་གཅིག་བྱ་
 བཀའ་ཁྲུང་ནང་དུ་སྟོད་པའི་སེམས་ངན་དུག་སྐུལ་ལྟ་བུའི་གཡོ་སྐྱེ་ཅན་གྱི་རི་ཁྲོད་པ་དེ་
 བྱེ་སྟེ། ཞེས་པའི་བརྗོད་དོན་དེ་གཤམ་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་སྐུལ་དངོས་ལ་དཔེར་བྱས་ཏེ། གཤམ་

1 བ

2 བར

བྱ་རི་ཁྱོད་པ་ལ་འབྲུག་པ་གྲགས་ཆུང་ཡང་། ཆེ་ག་དེ་ལྷར་བཞེད་ནའང་འབྲུག་ཏུ་རུང་
བའི་དོད་ཅམ་ཆང་བའི་སྒོ་ནས་བཞེད་དེ་རབ་ཏུ་བཅོམ་ཞིང་སྐྱལ་དེ་སུ་ཞེས་གཤེད་
སྐྱལ་དངོས་ལ་ཁ་འབངས་ནས་བཞེད་པ་ལྟ་བུའོ། །

རྩེ་ལྷ་དམར་བས།

ཟུ་ཆེན་ཤེས་བྱའི་རང་བཞིན་ཐམས་ཡས་ཀྱི། །

སྒྲིན་གྱི་མེ་ཉླ་ག་རྒྱུང་བས་འབྱུང་བྱེད་ངོས། །

རི་མོར་བཀོད་སྒྲོམ་དེ་བཞིན་ཉིད་སྒྲོན་བ། །

འོད་གསལ་སྒྲིང་བའི་སྒྲུང་བརྒྱན་འབྱུང་གནས་བཞིན། །

ཞེས་གཤེད་བྱ་རྒྱུགས་ཆེན་པའི་སྒྲོང་ཆེན་དཔེ་རིས་དེ་ཡིན་ཞིང་། གཤེད་
སྒྲིན་གྱི་མེ་ཉླ་གི་ཆར། དེ་རྒྱུང་བས་འབྱུང་བྱེད་དེ་ཤིང་གི་ངོས་ལ་ཟུ་ཆེ་བའི་ཤེས་
བྱའི་རང་བཞིན་ཐམས་ཅད་རི་མོར་གཟུགས་སུ་བཀོད་ཡོད་པ་དེ། འོད་གསལ་སྒྲིང་
བོ་གི་ཤེས་དང་སྒྲུང་བརྒྱན་འབྱུང་གནས་ནི་མེ་ལོང་སྟེ། ཤེས་གྱི་མེ་ལོང་གི་གཟུགས་
བརྒྱན་ཐམས་ཅད་སྒྲོན་བྱེད་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་རང་གིས་མི་ཤེས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་
དམ་ཆོས་ཐམས་ཅད་གྱི་རང་བཞིན་སྒྲོན་བྱེད་རེད་ཅེས་བཞེད་དོན་རྒྱུགས་ཆེན་པའི་
དཔེ་རིས་དེ་གི་གཤེད་ཤེས་གྱི་མེ་ལོང་ལ་དཔེར་བྱས་ནས། རྒྱུང་བྱེད་གྱི་ཆེ་ག་དེ་ལྷ་
བྱ་གཤེད་བྱ་ལ་འབྲུག་པ་ཆུང་ཡང་། དེ་ལྷར་བཞེད་དུ་རུང་བའི་དོད་ཅམ་ཆང་བའི་སྒོ་
ནས་བཞེད་དོན་དངོས་དེ་རབ་ཏུ་བཅོམ་ཞིང་། དངོས་པོ་གཞན་ལ་ཁ་འབངས་ནས་
བཞེད་པ་ལྟ་བུ་སྟེ་དོན་ལ་རྒྱུགས་ཆེན་དཔེ་རིས་ལ་རྩར་བའི་ཆེ་ག་ཡིན།

ཡང་ན། ལུན་གསུམ་མདངས་གྱིས་བྱུག་པའི་ཡུལ་ཀུན་རྒྱོགས། །

གནས་ཀུན་འཕྲོག་བཟོད་ནག་པོ་བཅེགས་པའི་རྒྱངས། །

སྤྱ་བའི་ལྷེ་གཉིས་དོན་ལྷན་ནམ་མཁའི་ཆེལ། །

འདོད་ཟབ་སྒྲོང་ན་བདེར་ཉལ་སྤྱལ་དེས་ཅི། །

ཞེས་གཤམ་བྱའི་དོན་དངོས་ནི། སེམས་ནག་སྤྲ་མ་མཁན་རང་འདོད་ཆེ་བའི་མི་
དེས་ཅི་བྱེད་ཅེས་དང་། ཐུན་གཟུགས་ནི་མཆན་མོ་དང་། དེའི་མདངས་ཀྱིས་བྱུག་པའི་
ཡུལ་ཀྱན་རྟོགས་པ་ཞེས་པ་སེམས་ནག་པོ་ལ་གོ་རུང་བ་དང་། གནས་ཀྱན་འབྲེག་
བཞོད་ཅེས་པ་བྱ་བ་ཀྱན་ལ་བྱང་པོར་མི་འཇུག་པར་འབྲེག་པོར་འཇུག་པའི་དོན་
དུའང་རུང་ཞིང་། བྱག་པོ་བཅེགས་པ་སྟེ་དུག་གི་ཁ་རྒྱངས་ཅན་སྤྱ་བའི་ལྷེ་གཉིས་ཞེས་
པ་པན་ཚུན་བར་དུ་སྤྲ་མ་བྱེད་པའི་དོན་དུ་གོ་རུང་བ་དང་། དོན་ལྷན་ནམ་མཁའི་ཆེལ་
ཞེས་པ། དོན་དང་ལྷན་པའམ་ལེགས་པའི་བྱ་བ་ནམ་མཁའི་སྤྱེད་ཆེལ་ལམ་ནམ་
མཁའི་མེ་ཉོག་ལྷ་བྱ་སྟེ་བྱ་བ་ལེགས་པོ་ཞིག་མེད་ཅེས་པ་དང་། འདོད་ཟབ་སྒྲོང་ལ་
བདེར་ཉལ་ཞེས་པ་ནི། རང་དོན་གྱི་འདོད་པ་ཤིན་ཏུ་ཟབ་པ་རྒྱ་མཆོའི་སྒྲོང་ལྷ་བྱ་ལ་
སེམས་རྒྱན་དུ་གནས་པ་ལ་ཡང་ལེགས་པར་བརྟགས་ན་འཇུག་ཏུ་རུང་བའི་དོན་
ཅམ་ཆང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་གཤམ་བྱའི་དོན་རབ་ཏུ་བཅོམ་ཞིང་། སྤྱལ་¹དེས་¹ཅི་ཞེས་
སྤྱལ་དངོས་ལ་ཁ་འབངས་ནས་བརྟེན་པ་ལྷ་བྱའོ། །

ལྷ་བ། མཐུན་གཟུགས་ཀྱི་གཤམ་ཆོག

༥ མཐུན་གཟུགས་ཀྱི་གཤམ་ཆོག་གི་མཆན་ཉིད་ནི། ཅ་བ་ལས།

པལ་བའི་དོན་བཞོད་ཆོག་དག་གིས། །

བསྐྱེབས་པ་དག་ནི་མཐུན་པའི་གཟུགས། །

1 དེ

ཞེས་གང་བྱམས་བརྗོད་བྱའི་དོན་དངོས་དེ་མ་སྤྲས་པར་དེ་དང་ཆོས་མ་ཐུན་
བཤམ་ག་ཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅམ་མ་ཐུན་པའི་དངོས་པོ་པལ་བ་ཞིག་བཀོད་ནས་དེ་དང་
རྗེས་སྤྱོད་འབྲེལ་བའི་ཆོག་རྣམས་སྤེལ་ཅིང་བསྐྱབས་པས་བརྗོད་དོན་དངོས་གང་པ་ལ་
ཉལ་བྱ་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

ཅུ་བར། གང་གི་ཡལ་ག་ཡལ་འདབ་ལ། །

མེ་ཉོག་དམར་པོའི་དོག་པ་ཅན། །

འཁྲི་ཤིང་ཡལ་འདབ་ལྷ་བཞི། །

སྤྱིད་མོས་ཆལ་འདིར་བདག་གིས་མཐོང་། །

ཞེས་པའི་གང་བྱའི་སོར་མོ་རྣམས་ཀྱི་ཅེ་ཁ་དོག་དམར་པོའི་མདངས་དང་
ཐུན་པའི་གཞོན་ཅུ་མ་ཡན་ལག་ལྷ་ཐུན་ཡིན་ལ། གང་བྱེད་ནི་དེ་ལ་འཁྲི་ཤིང་གི་ཐ་
སྤྱིད་བཏགས་ནས་བརྗོད་པ་ཅམ་སྟེ། བྱད་མེད་ཀྱི་ལག་པ་ནི་ཡག་ག་དང་། སོར་མོ་
རྣམས་ཡལ་འདབ་སྟེ། དེའི་ཁ་དོག་དམར་པོ་མེ་ཉོག་དམར་པོའི་དོག་པ་ཅན་དང་།
བྱད་མེད་ཀྱི་ཡན་ལག་ལྷ་ནི་འཁྲི་ཤིང་གི་ཡལ་འདབ་ལྷ་ལ་སྤྱིད་བཏགས་ནས། དེ་ལྟ་
བྱའི་སྤྱིད་མོས་ཆལ་འདིར་བདག་གིས་མཐོང་ཞེས་སོ། །འདི་ནི་སྤྱིའི་བསྐྱས་བརྗོད་
དང་ཆ་འདྲ་ཡང་། བསྐྱས་བརྗོད་ལ་དཔེ་དོན་ཀྱི་བྱད་གཞི་བྱད་ཆོས་མཆུངས་མི་
མཆུངས་སོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཡོད་ཅིང་། ཆོས་མཆུངས་གང་ཡང་རུང་བའི་སྒོ་ནས་
བརྗོད་རུང་ལ། འདིར་ནི་ག་ཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅམ་མ་ཐུན་པའི་དངོས་པོ་པལ་བ་དེའི་
མཆུངས་ཆོས་ཀྱིས་བསྐྱབས་ནས་པལ་བཤམ་བཏགས་པའི་དོན་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་
ཆོག་བརྗོད་པ་ཅམ་ཀྱིས་ཆོག་པའི་བྱད་པར་ཡོད། དཔེར་བརྗོད།

(ག) མ་མེད་སྤོང་བྱ་ཡལ་ག་བྱུང་། །

ལོ་འདབ་སེར་པོས་མངོན་པ་སྒྲུབས། །

མངར་བའི་རྩི་བཟང་ཞིས་པའི་འབྲས། །

ལྷན་པའི་སྟོན་གྱི་སྟོན་ཤིང་མཐོང་། །

ཞེས་པའི་གཤམ་བྱ་དགེ་སྦྱོང་དང་། གཤམ་བྱེད་སྟོན་ཤིང་སྟེ། ཆོས་གོས་སྟོན་
ཞིང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་རྩི་དང་དང་ལྷན་བཀྲ་ལུང་དང་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་འབྲས་བྱ་
ལྷན་པའི་དགེ་སྦྱོང་རྣམ་དག་ཅིག་བདག་གིས་མཐོང་ཞེས་པ་བརྗོད་དོན་དང་། གཤམ་
བྱེད་དེ་དང་ཆོས་མཚུངས་པ་འཇམ་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་མཐུན་པའི་དངོས་པོ་པལ་བ་
སྟོན་ཤིང་གི་ཆོས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །རྗེ་ཞུ་དམར་བས།

རབ་མངོས་མེ་རྟོག་བརྒྱ་ཐུག་ཡལ་འདབ་ཅིར། །

རྣམ་བཤའི་པང་བར་མཆམས་སྟོན་གཞོན་རྒྱས་འབྱུང། །

ཁོར་ཡུག་ཀྱན་ཏུ་གདུང་སེལ་མངར་བའི་བསྐྱེད་། །

འགྲེམ་བྱེད་ཡོངས་འདུའི་སྟོན་པ་འདི་ན་སྣང་། །

ཞེས་ཀྱང་བ་དང་པོའི་གཤམ་བྱ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཆོན་བཟང་དང་། གཤམ་བྱེད་མེ་
རྟོག་ ཀྱང་པ་གཉིས་པའི་གཤམ་བྱ་ན་བཟང་དང་གཤམ་བྱེད་མཆམས་སྟོན། གསུམ་པའི་
གཤམ་བྱ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་དང་། གཤམ་བྱེད་མངར་བའི་རྩི་བསྐྱེད་ལྷང་བ། བཞི་
བའི་གཤམ་བྱ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྦྱུང་དང་། གཤམ་བྱེད་སྟོན་ཤིང་ལ་སྦྱོར་ཚུལ་སྟེ་མ་དང་འབྲ།

ཡང་ན། འཇམ་མཉེན་སྒྲ་ལྷེམ་གསར་བའི་སྟོན་བཟང་ཅིར། །

དཀར་གསལ་ཡིད་འོང་འདབ་བརྒྱ་འཇུ་མ་པའི་དབུས། །

མངོས་སྐུ་ཐེ་ཕུ་འབྲུ་དགོད་པའི་འོད་ཞགས་ཀྱིས། །

དབྱངས་ལྷན་རྒྱུ་ཀྱན་གཞོན་རྒྱས་མཐོན་ཏུ་བསྐྱེད་། །

ཞེས་གཤམ་བྱ་མཛེས་མ་དང་། གཤམ་བྱེད་མེ་ཉོག་གི་སྒྲིང་བྱ་ལ་སྦྱར་བ་ལྟ་བུའོ། །

བྱུག་པ། རྒྱལ་མོའི་གཤམ་ཆེག

༥ རྒྱལ་མོའི་གཤམ་ཆེག་གི་མཆན་ཉིད་ནི། རྩ་བ་ལས།

མཆན་ཉིད་ཡོད་ཅམ་ངེས་ཆེག་དང་། །

ལྷན་པའི་ཆེག་ནི་རྩ་བ་མོ་འོ། །

ཞེས་བརྗོད་སྤྱི་གཞུང་ནས་བསྐྱེད་པའི་སྤང་དང་རྣམ་དབྱེ་སྦྱོར་ཚུལ་སོགས་
ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཡོད་པ་ཅམ་མས། དེར་བཤད་རྒྱུར་བ་ཅམ་ཀྱི་ཆེག་དག་སྦྱར་ནས་རྩ་བ་
མོའི་ཆེག་གིས་བརྗོད་པའི་རྣམ་པ་དང་བཅས། བརྗོད་དོན་དངོས་ཏེ་བསྐྱེད་པས་བ་ལྟ་བུ་
ཞིག་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

རྩ་བར། ལྷ་རྣམས་ལྷ་ཡི་ཁང་བ་རུ། །

སོ་སོའི་འོད་ཀྱིས་དལ་བྱར་རྒྱ། །

དེ་བཟང་རྩིང་བྱར་སྤྱོས་བྱས་པ། །

དེ་རྣམས་ད་ནི་ཀུན་མོ་བཞིན། །

ཞེས་ལེགས་སྦྱར་ཀྱི་སྦྱར་ཞེས་པའི་སྦྱ་ཆང་དང་། ལྷ་དང་། བཅུད་སོགས་ལ་
འཇུག་པས། འདིར་གཤམ་བྱའི་སྐབས་སུ་ཆང་མ་རྣམས་སོ་སོའི་ཆང་ཁང་དུ་སྤྱོས་ཤིང་
དགོད་པས། སོའི་འོད་དཀར་ངོས་པའི་འཇུ་མ་བག་དང་བཅས་རང་དབང་གི་སྒོ་ནས་
སོ་སོའི་བྱ་བ་ལ་དལ་བྱར་རྒྱ་ཞིང་། བཅུད་དང་ལྷན་པའི་ཆང་གི་རྩིང་བྱའམ་ཁང་བར་
རྒྱ་བའི་ཆང་མ་དེ་རྣམས་ཆང་གིས་སྤྱོས་པའམ་བཟེ་སྟེ་དག་གི་གཏམ་འབྲུང་འབྲུང་
དང་ལུས་ཀྱིས་རང་ཚུགས་མི་ཐུབ་པས། ད་ནི་ཀུན་མོ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་བ་བརྗོད་དོན་

དངོས་ཡིན་ཀྱང་དེ་གཤམ་བྱེད་ཀྱི་ཆིག་ནི་སྤྲུལ་ཚུལ་གྱི་དབང་གིས་སྤྲུལ་བྱེད་ཀྱི་སྤྲུལ་བཞད་ཆིག་ཅན་ནི་ལྷ་ལ་འཇུག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། ལྷ་རྣམས་རང་སོ་སོའི་འོད་ཀྱིས་སྤྲུལ་ཁང་བར་དཔ་བྱས་རྒྱ་ཁིང་། དེ་བཟང་གི་ཆུང་རྒྱུ་བྱས་ཀྱི་དགའ་བས་སྤྲུལ་བ་དེ་རྣམས་ནི་དཀོན་མཆོད་འཁོར་ལོ། །ཞེས་ཆིག་རྩལ་གྱིས་བརྗོད་པའི་རྣམས་པ་དང་བཅས་བརྗོད་དོན་བསྐྱེད་པ་ལྷ་བྱའོ། །འདི་ནི་འོད་སྤྲུལ་ལོ་རྒྱུ་བ་ཆེན་པོའི་འགྲུར་ལྷར་དུ། ལྷ་བ་ཆེན་པོ་དང་པོ་མཁས་སོགས་ཀྱིས་བཞེད་པ་ཡིན་ལ། སི་ཏུའི་འགྲུར་བཅོས་སྤྱ།

ཆང་མ་རྣམས་ནི་ཆང་ཁང་དུ། །

སོ་ཡི་འོད་ཀྱིས་ཅི་དགར་འབྱུངས། །

དཀོན་སྤྲུལ་པར་བྱས་¹དེ་རྣམས། །

ཆང་གི་རྒྱུ་བྱེད་བ་བཞེན། །

ཞེས་བསྐྱར་བ་འདི་ལ་གཤམ་བྱ་གཤམ་བྱེད་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཆེར་མེད་ཀྱང་། ཡོངས་གཤམ་ལྷར་གྱི་སྤྲུལ་ཚུལ་ལྷར་བྱེད་ན། ཁ་ཆོན་མི་ཆོད་པས་མགོ་མོངས་པར་བྱས་ཤིང་། མཇུག་མཐར་མཇུག་ཀྱི་བྱེད་བཅས་ཆུན་པོ་ལའང་འཇུག་པས། བྱེད་ཁིང་བྱ་བ་བ་བཞེན་དུ་གྲུར་ཅེས་ཆིག་རྩལ་གྱིས་བརྗོད་པའི་རྣམས་པའང་ཡོད་པས། འཇུག་སྤྲུལ་སོགས་ཀྱིས་དེ་ལྷར་འདོད་ཀྱང་། གཤམ་བྱ་དང་གཤམ་བྱེད་ཀྱི་དབྱེ་བ་མེད་ན། གཤམ་ཆིག་གི་རྒྱུ་སྤྲུལ་ཁིང་ཁོག་གཏོར་བར་འགྲུར་བས་མི་ལེགས་པར་གསུངས་སོ། །འདི་དང་རབ་བཅོས་ཀྱི་ཁྲད་པར་ནི། རྒྱུ་འདི་ལ་ལེགས་སྤྲུལ་གྱི་མིང་ག་ལྷགས་གཅིག་ལ་རྒྱུ་གྱིས་སྤྲུལ་ཚུལ་ཡོངས་སྤྲུལ་མ་གཤམ་བ་ཞིག་བྱས་པས། དེ་ལྷར་བྱས་ན་བཤད་རུང་བ་

1 ཅེ

ཅམ་ཡོད་པ་ཞིག་ལ་སྐྱར་དགོས་པ་དང་། མོད་སྐད་ལ་རྒྱ་དཔེ་རིམ་ལ་བཞིན་ཡོང་
དཀའ་ཡང་ཆོག་པུང་དང་མིང་སྟོར་ཚུལ་དོན་ལ་མི་ལགས་པ་ཅམ་གྱི་སྐྱར་བྱུང་མི་འདྲ་
བ་ཞིག་ལ་སྐྱར་ནས་མཐུག་ཏུ་ཆོག་ཚུབ་གྱིས་བརྗོད་པའི་རྣམ་པའང་ཡོད་པ་ཞིག་
ཡིན་དགོས། དེ་འདྲ་མ་བྱས་ན་རབ་བཙུང་དང་རྒྱན་འདིའི་དབྱེ་འབྱེད་མི་རྣམས་
སོ། །དཔེར་བརྗོད།

(ག) ཚུ་ནང་སྐྱེས་ཤིང་ཚུ་ལ་བརྟེན་པ། །
སོག་ལྷན་མང་པོ་ཁར་གནས་པའི། །
ལྷིང་ལྷིང་སྐད་གྱིས་ཁེངས་ན་ཡང་། །
ནམ་ཞིག་ཞིག་ཆེ་གཞན་གྱིས་བརྗོད། །

ཞེས་གསུངས་པུ་བརྗོད་པུ་ཚུ་ནང་དུ་སྐྱེས་ཤིང་ཚུ་ལ་བརྟེན་པ་དང་སོག་ལྷན་བྱང་
བ་མང་པོ་བརྗོད་པུ་ཁར་གནས་ཤིང་། སྐྱན་པའི་སྐྱ་དབྱངས་ལྷིང་ལྷིང་དུ་སྟོག་པའི་ཁེངས་
པ་དང་ལྷན་ནའང་། ནམ་ཞིག་པརྗོད་པའི་ཆེ་གཞན་གྱིས་རྒྱུ་བས་བརྗོད་ཞེས་པ་
བརྗོད་དོན་དངོས་དང་། གསུངས་པུ་ཚུ་སྐྱན་ལ་སྐྱར་བའི་མཐུག་ཏུ་གཞན་གྱིས་བརྗོད་
ཞེས་པའི་རྒྱུ་བ་མའི་ཆོག་གིས་བརྗོད་པའི་རྣམ་པ་དང་བཙུང་བརྗོད་དོན་དངོས་སྐྱབ་པ་
ལྟ་བུའོ། །རྗེ་ཞུ་དམར་བས།

ཡིད་ཡོང་རྒྱལ་ལས་སྐྱེས་རྣམས་བག་ཡངས་སུ། །
མེ་ཏོག་ལྷན་པའི་ཆའ་ན་ཅེད་འཛོམས་རོལ། །
རང་སོག་སྐད་ཅིག་འབོགས་པའི་སོག་རུམ་ལ། །
འབད་པས་བྲེལ་འདི་གེ་མ་ཤིན་ཏུ་ལྷན། །

ཞེས་གསུངས་པུ་ནི་འདོད་ལྷན་གྱི་སྐྱེས་བྱ་ཞིག་གིས་ཡིད་དུ་ཡོང་བའི་བྱད་མེད་

མཛེས་མ་རྣམས་མེ་རྟོག་གི་ཆལ་ན་བག་ཡངས་སུ་ཅེད་འཛོལ་རོལ་བ་མཐོང་བས།
 དེ་ལ་ཆགས་པ་སྦྱེས་ཏེ་འདོད་པ་དོན་དུ་གཉེར་ནས་རང་སྟོག་སྦྱར་བར་བཞུགས་པའམ་
 ལུས་བྱང་ལ་གཞོད་པའི་འབྲིག་པ་སྦྱོད་པ་ལ་འབད་བས་བྲེལ་བ་འདི་ནི་ལེན་ཏུ་སྒྲན་ནོ་
 ཞེས་པ་བཞོད་དོན་དངོས་དང་། གཤམ་བྱེད་ནི། ཟེའུ་འབྲུའི་རྩལ་ལས་སྤྱང་ཅིའི་བཅུད་
 ལས་སྦྱེས་པའི་བྱང་བ་རྣམས་མེ་རྟོག་གི་ཆལ་ན་བག་ཡངས་སུ་ཅེད་འཛོལ་རོལ་
 ཞིང་། རང་སྟོག་ལ་འཕོགས་པའམ་ཕོག་ཅེས་རང་རང་གི་སྟོག་གི་ཉེན་ཁ་དང་ལྡན་
 པའི་སྤྱང་ཅི་གསོག་འཛོག་གི་ཐབས་ལ་འབད་བས་བྲེལ་བ་འདི་ནི་ཁྱེ་མ་ལེན་ཏུ་སྒྲན་
 ནོ། །ཞེས་ལྷ་མོའི་ཆོག་གིས་བཞོད་པའི་རྣམ་པ་དང་བཅས་པ་ལྷ་བྱུའོ། །ཡིད་འོང་
 རྩལ་ནི་སྤྱང་ཅི་དང་ཁྱེ་ཁྱེ་གཉིས་ལ་འབྲུག་པས་འདིར་རྩལ་ལས་སྦྱེས་ཞེས་པ། གཤམ་
 བྱེད་སྐབས་བྱད་མེད་དང་། གཤམ་བྱེད་སྐབས་བྱང་བ་ལ་གོ་རྩལ་པ་ཅམ་དང་། མེ་རྟོག་
 ནི། མེ་རྟོག་དངོས་དང་། རྩམ་མཆོན་གཉིས་ལ་འབྲུག་པས་གཤམ་བྱེད་སྐབས་བྱད་མེད་རྩམ་
 མཆོན་དང་ལྡན་པའི་མེ་རྟོག་གི་ཆལ་དང་། གཤམ་བྱེད་སྐབས་སྦྱེད་ཆལ་དུ་མེ་རྟོག་ལྡན་
 པ་གོ་བྱང་བ་དང་། འཕོགས་ཞེས་པ་དང་གཤམ་བྱེད་སྐབས་པ་རོལ་ཏུ་བཞུགས་པའི་དོན་
 དང་། གཤམ་བྱེད་སྐབས་མར་ལ་འཕངས་པ་དང་ཕོག་ཅེས་པའི་དོན་དུ་འང་བཤད་དུ་
 བྱང་བ་ཅམ་ལ་སྦྱར་ནས་བྱང་བས་སྤྱང་ཅི་འབད་བས་བསགས་པའི་མཐར་བྱང་བ་
 རང་གི་སྟོག་གཞན་གྱིས་འཕོག་པར་བྱེད་པའི་དོན་དུ་འང་བཤད་དུ་བྱང་བ་ཅམ། ལྷའི་
 ལྷར་འབྲེལ་པ་སྦྱར་ནས་བཞོད་དོན་གཤམ་སྟེ་མགོ་མོངས་པར་བྱེད་པ་ལྷ་བྱུའོ།

ཡང་ན། འདམ་ལས་སྦྱེས་ཀྱང་འདམ་ལ་རབ་འཁྱེད་ཞིང་། །
 བདུད་ཅིའི་ཟེར་ལ་བྱམ་པའི་བཞིན་གྱིས་བསྟ། །
 རྩལ་ཅན་གྱུར་ཀྱང་བཅུད་གྱིས་གཞན་སྦྱོང་དག། །

མངེས་ཀྱང་འདྲ་ཤེས་བྲལ་བའི་བེམ་པོའི་གཟུགས། །

ཞེས་གཤམ་བྱ་རང་གི་པ་མར་སྤང་བའི་བྱ་མོ་ལ་ཆོག་ཅུབ་ཀྱི་སྒོ་ནས་དཔོན་པ་
བཟོད་པ་སྟེ། མ་ལས་སྟེས་ཀྱང་མ་ལ་འཁུ་བའི་དོན་དང་མི་འགལ་བ་ཅམ་ལ་སྦྱར་བ་
དང་། བདུད་ཅི་འོད་ཟེར་ནི། བཅེ་ཞིང་པན་པས་བསྐྱངས་པའི་དོན་དང་། དེ་ལ་ཟུམ་
པའི་བཞེན་གྱིས་བསྐྱ་བ་ནི། པན་ལན་གཞོད་པས་འངལ་བའི་དོན་ཅམ་བསྟན་རུང་བ་
ལ་སྦྱར་བ་དང་། རྩལ་ཅན་ནི་བྱད་མེད་ལའང་འདུག་པས་རང་གི་བྱ་མོར་གྱུར་ཀྱང་
དེས་རང་གི་ནོར་གྱིས་པ་མ་མི་སྐྱོང་བར་དོན་མེད་ཀྱི་སྟེ་པོ་གཞན་སྐྱོང་བའི་བྱ་མོ་དེ་
དག་ནི་གཟུགས་མངེས་ཀྱང་སེམས་མེད་པའི་བེམ་པོའི་གཟུགས་ཁོ་ན་ཡིན་ཞེས་པ་
བཟོད་དོན་དངོས་དང་། དེ་གཤམ་བྱེད་ནི་བསྐྱ་ལ་སྦྱར་བ་སྟེ། འདམ་ལས་སྟེས་ཀྱང་
འདམ་གྱིས་མ་གོས་པ་དང་། རྒྱ་བའི་འོད་ཀྱིས་ཟུམ་པ་དང་། རྩལ་ཅན་ནི་བསྐྱའི་མིང་
དུའང་འདུག་པས་བསྐྱའི་བཅུད་དམ་སྦྱང་ཅིས་བསྐྱ་རང་ལ་མི་པན་པར་དོན་མེད་ཀྱི་
བྱང་བ་གཞན་དག་བསྐྱངས་པས་ན། བསྐྱ་དེ་མངེས་ཀྱང་འདྲ་ཤེས་དང་བྲལ་བའི་བེམ་
པོའི་གཟུགས་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྟེ་འཇུག་པ་མ་དང་འདྲོ། །

བདུན་པ། བྱངས་ཀྱི་གཤམ་ཆོག

༥ བྱངས་ཀྱི་གཤམ་ཆོག་གི་མཆན་ཉིད་ནི། ཅ་བ་ལས།

གང་དུ་བྱངས་ཀྱིས་ཀུན་མོངས་པར། །

བྱེད་པ་བྱངས་ཉིད་ཅེས་བྱ་སྟེ། །

ཞེས་བཟོད་བྱའི་དོན་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ཟོད་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེའི་བྱངས་ཀྱིས་
བཅིངས་ནས་གཤམ་པར་བྱེད་ཅིང་། དེའི་བྱངས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བཟོད་དོན་བསྐྱེབས་པའི་

ཆེན་ལྷ་བྱ་ལ་ཟེད། དཔེར་ན།

ཅ་བར། ལྷ་ལྷན་དབྱས་ན་གསལ་བྱེད་བཞིས། །

ཡོངས་སུ་རྣམ་པར་བརྒྱན་བ་ཡི། །

ཤོང་ཁྱེར་འགའ་ཡོད་གང་ཞིག་ན། །

མི་བདག་ཡིག་བརྒྱད་མིང་ཅན་ཡོད། །

ཅེས་སྤུ་ལྷན་གྱི་ཡི་གེ་ཉ་ཡིག་དབྱས་ན་གནས་ཤིང་གསལ་བྱེད་གྱི་ཡི་གེ་ཀ་
ཅ་¹བྱ་རི་²སྟེ་བཞིས་བརྒྱན་བ་ལ་³ཀུ་བྱ་རི་²ཞེས་པར་གྲུབ་ལ། དེ་པོད་སྐད་དུ་
བསྐྱར་ན་ཤོང་ཁྱེར་གསལ་ལྷན་ཞེས་འབྱུང་། ཤོང་ཁྱེར་དེ་ན་ཡི་གེ་བརྒྱད་ཆོགས་པའི་
མིང་ཅན་གྱི་རྒྱལ་པོ་སྟེ་³ཀུ་བྱ་རི་བ་ལྷ་³ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་དོ་ཞེས་སོ། །འདིའི་གཤམ་བྱ་
ཤོང་ཁྱེར་དང་རྒྱལ་པོའི་མིང་། གཤམ་བྱེད་ཡི་གེའི་བྲངས་ཅམ་སྤྲུལ་པས། བརྫོད་དོན་
བསྐྱེབས་ཤིང་གཤམ་བྱའི་དོན་གྱི་ཆ་ནས་ཤོང་ཁྱེར་སེར་སྤྱིའི་རྒྱལ་པོ་ཟས་གཙང་མ་
ཞེས་པ་ལྷ་བྱ་ཡིན། དཔེར་བརྫོད།

(ག) ལྷ་བའི་ཤོང་ཁྱེར་དབྱས་ཞུགས་སྤུ་ལྷན་སྟོན། །

ལྷ་བའི་གསུམ་ལྷ་མཐར་གནས་ངོ་བ་ཅན། །

མཆོ་ཡི་ཅེ་མོ་མཐར་གནས་ཤིང་ཡང་རོལ། །

ལེགས་པའི་ཡོན་ཏན་མང་བོ་རྣམ་པར་སྟེར། །

ཞེས་པའི་གཤམ་བྱ་ནི་སྤྲ་སྒྲ་ཏ་དེ་ཨ་སྟེ་སྤྲ་ཆངས་པ་དང་། གཤམ་བྱེད་ནི་ལྷ་བ་

1 * འདི་ལ་དབྱེས་སྒྲ་དང་ཁམས་འབྲེལ་དུ་བྱ་རི་དཔྱེད་དགོངས་རྒྱན་དུ་པ་ན།

2 * འདི་ལ་དཔྱེད་དགོངས་རྒྱན་དུ་ཀུ་བྱ་རི་ཁམས་འབྲེལ་དུ་ཀུ་བྱ་རི།

3 * འདི་ལ་དཔྱེད་དགོངས་རྒྱན་དུ་ཀུ་བྱ་རི་བསྐྱེད་དབྱེས་སྒྲ་དུ་ཀུ་བྱ་རི་སྤྲ་ག་དབྱེས་རོལ་དུ་ཀུ་བྱ་རི་བ་ལྷ་ག།

ཞེས་པ་བདུན་གྱི་མིང་ཡིན་པས། ཉ་ཡིག་དབུས་སུ་བཞག་ནས་དེའི་མཐར། བ་ར་ཨ་
མ་ཏ་དེ་མ་སྟེ་ཡི་གེ་བདུན་ཡོད་ཅེས་པའི་དོན་དང་། བདུན་པོ་དེ་རི་ལྟར་ཡོད་ཅེ་ན། ལྷ་
ཞེས་པའི་འོག་གི་ཨ་ཡིག་སྟེ་ལྷན་གྱི་ཡི་གེ་ལ་བཞག་ནས། དེ་སྟོན་ན་ཡོད་པ་ཞེས་
འགྲེལ་མཁན་ཡོད་ཀྱང་དབྱེད་དགོས། ཡང་སྟེ་ལྷན་གྱི་ཡི་གེ་ཨ་ཡིག་སྟོན་དུ་ཡོད་པ་
ཞེས་འགྲེལ་མཁན་ཡང་ཡོད། འདིར་སྟེ་བ་ལྷ་བའི་གསུམ་པ་ཞེས་པ་ཡིག་དེས་བཟུང་
ཡང་། ལྷ་བའི་ཐོག་ཅེས་པ་ཡིག་དེས་འཛིན་དགོས་པས་ཡིག་འོར་དུ་གསུངས་
སོ། །དེའི་ལྷ་བ་¹མ་ཡིག་དང་། ཡང་སྟེ་བ་གསུམ་པའི་ལྷ་བ་ཏ་ཡིག་དང་བའི་འོག་གི་
ར་ཡིག་ནི་མཐར་གནས་གྱི་ཡི་གེ་དང་། དབུས་གྱི་ཉ་ཡིག་རྩོ་བ་ཅན་གྱི་ཡི་གེ་དེ་ཉིད་
ཀྱི་རྗེས་སུ། མཆོང་དང་ཅེ་མོ་གཉིས་རིམ་པ་བཞིན་བཞི་དང་གསུམ་གྱི་མིང་ཡིན་པས།
སྟེ་བ་བཞི་བའི་གསུམ་པ་ད་ཡིག་ལ་དབྱེད་ཨེ་སྐྱར་བས་དེ་དང་། མཐར་གནས་གྱི་
ཡི་གེ་མ་ཡིག་གྱི་རོལ་ཏུ་ཡོད་པའི། ལྷ་སྟེ་ཏ་དེ་མ་ཞེས་པར་གྲུབ་པ་དེས། ལེགས་པའི་
ཡོན་ཏན་མང་པོ་སྟེ་ར་ཞེས་སོ། །རྗེ་ཞུ་དཔར་བས།

སྟེ་ལྷན་ཅེར་གནས་གསལ་བྱེད་རིས་མངོན་པར། །

རྩོ་བས་དབུས་བརྒྱན་ཡིག་ལྟའི་མཆོན་མངའ་བའི། །

སྟེ་བའི་བྱུ་མཆོག་གང་དེའི་ལེགས་བཤད་ནི། །

ས་གསུམ་སྟོངས་ཀུན་སེལ་བའི་ཉི་མ་བཞིན། །

ཞེས་གསུངས་ཀྱི་མཛུ་ལོ་གི་རྣམས་བཟུ་ལིས་འབྲིལ་དུ་རྩྭ་ལྷ་ས་འི་བྱེ་དགོན་
མཆོག་བསྟན་པའི་སྟོན་མེ་ཞེས་མཆོན་མངའ་བའི་སྟེ་བའི་བྱུ་མཆོག་དཔལ་བ་གང་དེས་
ལེགས་པར་གསུངས་པའི་ལེགས་བཤད་རྣམས་ནི། ས་གསུམ་གྱི་འགྲོ་བའི་སྟོངས་

མཉམ་སྦྲེལ་བའི་ཉི་མ་བཞེན་དུ་གསལ་ཞེས་པ་བརྗོད་དོན་དངོས་དང་། དེ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་
ཡི་གེ་གྲངས་སྟུ་བཟང་བ་ནི་སྣ་ལྔ་ཀྱི་ཡི་གེ་ཨི་ཐོག་མར་བཞོད། རི་ཞེས་པ་བདུན་
ཀྱི་མིང་ཡིན་པས། དེ་ནི་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་མ་ག་ལ་མ་ག་ན་ཏ་སྟེ་བདུན་ཀྱིས་
མཛེས་པ། དེའི་མ་ཡིག་ནི་ཨ་ལ་ཞུགས་པས་མཆོད་ཡི་གེ་རྩ་ཞེས་པར་གྲུབ་པ། བོད་
སྐད་དུ་བསྐྱར་ན་བཟ་ཤེས་འབྲིལ་ཞེས་དང་། ཡང་རྩོ་བའི་ཡི་གེ་ཤ་ཡིག་གིས་དབྱས་
སྟུ་བཟུན་ཅིང་། ལྷ་ནི་བཟུད་ཀྱི་མིང་ཡིན་པས། གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་ར་ཏ་ན་ཤ་ས་འི་
བ་མ་སྟེ་བཟུད་པོ་དེ་རྩ་ཤ་ས་འི་པི་དུ་གྲུབ་པ། བོད་སྐད་དུ་བསྐྱར་ན་དཀོན་མཆོག་
བསྟན་པའི་སྦྱོན་མེ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེའི་མཆོན་མངའ་བའི་མཁས་མཆོག་གྲུང་ཐང་རིན་པོ་
ཆེའི་ལེགས་པ་འདད་ནི་ཉི་མ་བཞེན་ནོ་ཞེས་པ་སྟེ་བྱུང་། །

ཡང་ན། འདོད་ཡོན་ཚུ་གཏེར་ཅེ་གཟུགས་གྲོང་ཁྱེད་དབྱས། །

རྩོ་བས་ཐོག་བྲངས་སྟུ་བའི་མཛེས་གཟུགས་ཅན། །

སྣ་ལྔ་ཟུང་གིས་མཛེས་པའི་མགོན་པོ་ཡི། །

སྟུ་ལ་བའི་སྤང་བརྟན་སྟེང་ཞེའི་མཆོད་སྤྱང་མཆོག།

ཅེས་གསལ་བྱ་ནི། རྩོ་ཏ་སྟེ་བོད་ཀྱི་གྲོང་ཁྱེད་ལྟ་སའི་དབྱས་ན་བཞུགས་པའི་རྩོ་
པོ་ཤུག་ཟུ་ནིས་སྟུ་ལ་བའི་མཛེས་སྤྱང་བརྟན་འདི་ནི་སྟེང་ཞེའི་མཆོད་སྤྱང་མཆོག་
ཏུ་གྱུར་ཅེས་པ་བརྗོད་དོན་དངོས་དང་། དོན་དེ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་ཡི་གེ་གྲངས་སྟུ་
བཟངས་པ་ནི། འདོད་ཡོན་ཞེས་པ་སྟེ་དང་ཚུ་གཏེར་ཞེས་པ་བཞེའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་
ཏེ། རྩོ་བ་སྟེ་བའི་བཞེ་བ་རྩ་དང་། ཅེ་མོ་ནི་གསུམ་དང་གཟུགས་ནི་གཅིག་གི་མིང་སྟེ་
རྩོ་བ་གསུམ་པའི་དང་བོ་ཏ་ཤེས་བཟུང་བས་རྩོ་ཏ་ཞེས་གྲགས་པའི་ཡུལ་དེའི་གྲོང་
ཁྱེད་ཀྱི་དབྱས་ན། རྩོ་བའི་ཡི་གེ་ཤ་ཡིག་གིས་ཐོག་བྲངས། སྟུ་བའི་དང་གཟུགས་ནི་

གཅིག་གི་མིང་ཡིན་པས་སྡེ་བ་དང་པོའི་དང་པོ་ཀ་དང་། སྡེ་ལྡན་གྱི་ཡི་གེ་མ་ན་གཉིས་
སོགས་འདུས་པས། ལྷ་ཀྱ་ལྷ་ནི་ཞེས་པར་གྲུབ་པ་ལྟ་བུའོ། །

བརྒྱད་ལ། རབ་བཏགས་ཀྱི་གབ་ཆེག

༩ རབ་བཏགས་ཀྱི་གབ་ཆེག་གི་མཆན་ཉིད་ནི། ཅ་བ་ལས།

གང་དུ་ངག་དོན་རྣམ་པ་གཞན། །

སྣང་བ་དེ་ནི་རབ་བཏགས་ཉིད། །

ཅེས་གཤམ་བྱའི་དོན་དེ། གཤམ་བྱེད་དངོས་པོ་དེ་དང་རྣམ་པ་མཚུངས་པའི་དོན་
གཞན་ཞིག་ཏུ་བཏགས་ཏེ་བརྗོད་དོན་དངོས་སྤྲས་ནས་རྣམ་པ་གཞན་ཞིག་ཏུ་རྟོགས་
ཤིང་སྣང་བར་བྱེད་པའི་ངག་དོན་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

ཅ་བར། ཆེག་རྣམས་རབ་ཏུ་འཁྱལ་བ་དང་། །

མགོ་བོ་དུད་ཅིང་མིག་དམན་པ། །

འདུག་ཀྱང་འདར་ལྡན་བདག་ལ་ནི། །

ཆན་མོ་རྗེས་སུ་མི་བཅེ་འཇ། །

ཞེས་པའི་གཤམ་བྱའི་དོན་དངོས་ནི་དབུལ་པོ་ཞིག་གིས་ནོར་སྒོང་བའི་ལུས་ཀྱི་
རྣམ་འགྱུར་སྟོན་པ་སྟེ། མི་དེས་ངག་ཆེག་རྣམས་ལྡབ་ལྡིབ་སྤྲོ་བས་རབ་ཏུ་འཁྱལ་བ་
དང་། མགོ་བོ་དུད་ཅིང་ཞུས་པ་དང་། མིག་དམན་པས་ལྟ་བ་དང་། ཡིད་སྤྲལ་པས་ལུས་
ཀྱང་འདར་བ་བདག་ལ་ནི། ལུག་པོ་ཁྱོད་ཀྱིས་རྗེས་སུ་མི་བཅེ་འཇ་ཞེས་པ་བརྗོད་དོན་
དངོས་ཡིན་ལ། དེ་གཤམ་བྱེད་ནི། མཛེས་མ་ཞིག་ལ་ཆན་མོ་ཞེས་བཞད་གད་ཀྱི་རྣམ་
པས་སྤྲས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། བདག་ཆགས་པའི་དབང་གིས་ངག་ཆེག་ཀྱང་འཁྱལ། རོ་ཆས་

མགོ་ཁྲིམ། འདོད་པས་ལུས་འདར་བ་བདག་ལ་མི་བཅེའམ་ཞེས་བཞེད་དོན་དངོས་ཀྱི་
 རྣམ་པ་དང་མཚུངས་པའི་དོན་གཞན་ཞིག་ཏུ་བྱུང་ནས་ནས་བཞེད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཆུ་
 དཔེའི་ཆོག་འདིའི་འཇུག་ཏུ་བྱེད་ཞེས་ཡོད་པ་ཆུ་མོ་དང་ལྷག་པོ་གཉིས་ཀ་ལ་འཇུག་
 པས། འདིར་བཞེད་དོན་མི་འདྲ་བ་གཉིས་སྟོན་པ་ཞིག་ངེས་པར་དགོས་སོ། །ལེ་ལུ་
 གཉིས་པའི་རབ་བྱུང་སྔ་དང་རྒྱུན་འདིའི་བྱུང་པར་ནི། དབྱེས་སྤྱུ་ལས། ལེ་ལུ་གཉིས་
 པའི་རབ་བྱུང་སྔ་ཉི་ཤུ་ལོ་བཅུ་དྲུག་པ་དེ་ལ་སངས་རྒྱུ་ལ་བསྟོད་པ་བྱེད་ཅེས་པ་
 ལྟ་བུ་ཡིན་ལ་འདིར་ནི་བསྐྱེད་བྱེད་པའི་སྐྱོང་དང་སྐྱེ་བྱེད་དང་བ་ལྟ་བུ་ལ། གཉིས་ཀར་
 འཇུག་རུང་གི་ཆོས་ཤིག་བཀོད་ནས་དགོས་པའི་སྐྱོང་དང་ལས་གཞན་དང་བར་སྐྱོང་བྱུང་ནས་བ་ལྟ་
 བུའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། འདིའི་རྒྱུ་དོན་ཆོང་མ་གཤམ་བྱུང་བ་བྱེད་གཉིས་ཀར་གོ་
 རུང་པའི་སྐྱོན་ནས། གང་ཡིན་སོ་སོར་འབྱེད་དཀའ་བས། གཤམ་བྱུང་སྐྱེས་ཏེ་གཤམ་བྱེད་ཁོ་
 བའི་རྒྱུ་དོན་དང་འདྲ་བར་སྐྱོང་བྱུང་ནས་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་དགོས་པའི་བྱུང་པར་ཡོད་
 དོ། །དཔེར་བཞེད།

(ག) གང་ཞིག་མཐོང་ཆེ་དགའ་བས་འཇུག།

སྟོན་ཅིང་ལུས་ཀྱང་ལྷེས་ལྷེས་བྱ།

འདར་ཞིང་རྣམ་པར་གཡོ་བ་དག།

རྒྱས་པར་གྱིས་ཤིག་དཀར་འཇུག་ཅན།

ཞེས་གཤམ་བྱུང་སྐྱེ་བ་དང་ཀུ་ལུ་ད་སྟེ་སྐྱེ་བ་ཁྱོད་མཐོང་ཆེ་ཀུ་ལུ་ད་དགའ་བའི་
 འཇུག་བསྟན་ནས་འདབ་མ་བྱེད་པར་བྱེད་ཅིང་མཚན་མོའི་རྒྱུད་གིས་ལུས་ཀྱང་ལྷེས་
 ལྷེས་བྱུང་འདར་ཞིང་གཡོ་བ་དག། རྒྱས་པར་གྱིས་ཤིག་དཀར་འཇུག་ཅན་གྱི་སྐྱེ་བ་
 ཞེས་པ་བཞེད་དོན་དངོས་ཡིན་ཀྱང་། དེ་གཤམ་བྱེད་ནི་གཞན་ཏུ་དང་ལུས་སྤྱི་ལྟེ་མཐོང་ས་

ལྷན་མ་ཁྱོད་མཐོང་ཆོ། དགའ་བའི་འཇུག་སྟོན་ཅིང་ཆགས་པ་འབར་བས་ལུས་ཀྱང་
ལྷེས་ལྷེས་དུ་འདར་ཞིང་གཡོ་བའི་སྤྱེ་པོ་གཞོན་ཏུ་དག་གི་འདོད་དགའ་རབ་ཏུ་རྒྱས་
པར་གྱིས་ཤིག དགར་འཇམ་ཅན་ཞེས་མཇུག་གི་དགར་འཇམ་ཅན་ཞེས་པ་སྒྲ་བ་
དང་ལུས་ཐ་མ་གཉིས་ཀ་ལ་འཇུག་པ་ལྟ་བུའོ། །དཔེར་བཞིན་འདི་ལ་གབ་བྱ་དང་གབ་
བྱེད་གོ་བསྒྲིག་ནས་གསུང་བའང་ཡོད། རྩེ་ལྷ་དམར་བས།

བས་མཐའི་གནས་སུ་གང་བྱང་ཟས་གྱིས་འཆོ། །

གཞན་ལ་གཞོན་པའི་བསམ་སྒྱུར་རིང་དོར་ཡང་། །

མཐོང་ཆད་གཤིས་གྱིས་སྤང་བའི་ཉམ་ཆུང་ལ། །

ས་འཛིན་ཁྱོད་ལས་གཞན་པའི་སྐྱབས་མ་མཆིས། །

ཞེས་གབ་བྱ་རི་ཁྱོད་པ་ཉམ་ཆུང་བ་ཞིག་སྟེ། བས་¹མཐའམ་ས་མཐར་གནས་
པའི་རི་ཁྱོད་པ་ཉམ་ཆུང་འདིས་ནི། ལག་ཏུ་གང་བྱང་གི་ཟས་ཅམ་གྱིས་འཆོ་བ་སྟེ་འཆོ་
བ་ངན་རྒྱུ་དང་གཞན་ལ་གཞོན་པའི་བསམ་སྒྱུར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ན་འདྲ་། སྤྱེ་པོ་
གཞན་ཡོད་ཆད་གྱིས་འདི་ལ་སེམས་གཏིང་ནས་སྤང་ཞིང་གཞོད་འཆོ་བྱེད་པའི་ཉམ་
ཆུང་ཅན་འདི་ལ་རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་ལས་གཞན་པའི་སྐྱབས་མ་མཆིས་ཞེས་པ་བཞིན་དོན་
དངོས་ཡིན་ཀྱང་། གབ་བྱེད་ནི་ས་མཐའི་གནས་སུ་གང་བྱང་གི་ཟས་གྱིས་འཆོ་བའི་རི་
དྲགས་ཏེ། དེར་མི་གཞན་ལ་གཞོན་པའི་བསམ་སྒྱུར་མེད་ན་ཡང་སྤྱེ་པོ་གཞན་པས་
མཐོང་ཆད་གྱིས་སེམས་གཤིས་རབ་ཏུ་སྤང་ཞིང་འཆོ་བར་ཚུམ་པའི་ཉམ་ཆུང་རི་
དྲགས་འདི་དག་ལ། ས་འཛིན་ཏེ་རི་པོ་ཁྱོད་ལས་གཞན་པའི་སྐྱབས་མ་མཆིས། ཞེས་
པ་ལྟ་བུའི་མཇུག་གི་ས་འཛིན་ཞེས་པ་རྒྱལ་པོ་དང་རི་གཉིས་ལ་མཇུག་པ་ལྟ་བུའོ། །

1 མཐའ་འམ

ཡང་ན། ཆོགས་ཀྱི་འདུས་པའི་ཡུལ་དུ་སློབ་ཉལ་གྱང་། །

འདོད་རྩལ་གཞི་དཔེ་མཁས་འབྲིགས་པས་རྒྱུད་མིག་དོམ།

ལུང་སྟོང་དཔེན་པར་གཏུང་པོའི་རྩལ་སྟོང་གྱིས།

གཞན་འཆེ་ངན་གཡོ་མཁན་དག་ཀྱང་གྱེ་དགྲ།

ཞེས་གང་ཁྱུན་རྒྱལ་ཆུ་མཁའ་ཀྱི་རང་བཞིན་བརྗོད་དོན་དངོས་དང་། གང་ཁྱེད་
 སྤྱང་གི་སྟེ། བརྒྱལ་གི་རན་གཡོ་མཁའ་ཞེས་ཀྱུན་རྒྱལ་དང་སྤྱང་གི་གཉིས་ཀ་འཛིན་པུ་
 བརྒྱལ་བ་རྩ་བུལ།

དགྲ་བ། མིང་དྲ་འདྲས་པའི་གབ་ཆེ་ག

༥ མིང་དུ་འདུས་པའི་གཞུང་ཆོས་གི་མཆན་ཉིད་ནི། རྩ་བ་ལས།

གང་དུ་མིང་ལ་སྣ་ཆོག་ས་དོན།

བཏགས་ཏེ་མིང་དུ་འདུས་པ་ཉིད།

ཅེས་གསུངས་ཀྱི་དོན་དངོས་དང་རྗེས་སུ་འགྲེལ་བའི་མིང་ལ། དོན་སྣ་ཙོག་གསལ་བ་
 ཅན་གྱི་མིང་གི་རྣམ་པ་ཅན་མང་པོས་བར་བཅད་ནས་ཐད་ཀར་བསྐྱས་ན། མིང་དུ་མ་
 བརྗོད་པ་ཅམ་ལས་གསུངས་ཀྱི་མིང་དེ་དངོས་སུ་མི་གསལ་ཡང་། ལེགས་པར་བརྟགས་
 བ་གསུངས་ཀྱི་མིང་བསྟན་ཡོད་པ་ཅམ་སྟེ། གསུངས་ཀྱི་གསུང་གཉིས་ཀྱི་ཐུན་མོང་དུ་གྱུར་
 བའི་མིང་དོན་མང་པོ་བཞེད་ནས་བརྗོད་དོན་དངོས་སྤྱོད་པའི་རག་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར།
 དཔེར་ན།

ཅ་བར། མིག་མི་བརྟན་མ་ས་ལྟན་འགའ། །

དང་ཐོར་རྒྱ་ཇ་ཞེས་པར་སྒྲོགས།

ས་རྒྱ་ཏ་ན་ཡང་སྟེ་འདྲི། །

རྒྱལ་པོ་མ་ཡིན་ཁྲབ་འཇུག་མིན། །

ཞེས་གཤམ་བྱ་ནི་ཤིང་རྩ་རྩ་ཏ་ན་སྟེ་འཕགས་ཡུལ་དུ་སྤྱི་རྩེ་ཞེས་འཕོད་པའི་ཤིང་གི་རྒྱལ་པོ་དེ་ཡིན། དེ་ལ་ས་ལྷན་ཞེས་རྒྱལ་པོ་དང་ཤིང་གཉིས་ཀ་ལ་འཇུག་རུང་བ་ཅམ་གྱི་མིང་དང་ཡང་རྩ་རྩ་སྟེ་མིའི་རྒྱལ་པོ་དང་ཤིང་གི་རྒྱལ་པོའི་མིང་གི་ཆ་ནས་བརྗོད་པ་དང་། ས་རྒྱ་ཏ་ན་ནི་ཁྲབ་འཇུག་གི་མིང་དུ་འཇུག་མོད། རྒྱལ་པོ་མ་ཡིན་ཁྲབ་འཇུག་མིན་ཞེས་ཤིང་དེ་ཡིན་པར་བསྟན་ཅིང་། བརྗོད་དོན་དེའི་གཤམ་བྱེད་ནི། གྱེ་མིག་མི་བརྟན་མ་ཞེས་པོས་ནས་བརྗོད་དོན་ཤིང་དེའི་མིང་གི་རྣམ་པ་ཅན། ས་ལྷན་ཞེས་རྒྱལ་པོ་འགའ་ཞིག་དང་། རྩ་རྩ་ཞེས་རྒྱལ་པོ་དང་། ས་རྒྱ་ཏ་ན་ཞེས་ཁྲབ་འཇུག་གི་མིང་བཅས་བརྗོད་པས། བརྗོད་དོན་དངོས་ཀྱི་བར་བཅད་ཅིང་། དོན་གཞན་ཞིག་ཏུ་གོ་བར་བྱས་ཏེ་སྤྲུང་ཡང་རྩ་རྩ་རྒྱལ་པོ་མ་ཡིན་པ་དང་ས་རྒྱ་ཏ་ན་ཁྲབ་འཇུག་མིན་པར་བརྗོད་པས། འདིར་རྩ་རྩ་ཏ་ན་སྟེ་ཤིང་གི་རྒྱལ་པོ་ཡིན་པ་བདེ་ཆོག་ཏུ་རྟོགས་པར་བྱས་མོད། བརྗོད་དོན་དེའི་མིང་བརྗོད་པའི་སྐབས་སུ་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་མིང་སྟོ་ཆོག་གས་བསྐྱེས་ནས་ཐད་ཀར་བལྟས་ན་མིང་དུ་མ་བརྗོད་པ་ཅམ་ལས་དངོས་དོན་དེ་མི་གསལ་བར་བྱས་པ་ལྟ་བུ་ལོ། །དཔེར་བརྗོད།

(ག) སྒོ་ལྷན་ཀུན་པན་མཆོ་ལས་སྤྱེས། །

འཆི་མེད་གཙུག་པོ་རོལ་མོ་མཁའ། །

ཉམས་འགྱུར་གར་གྱིས་རྣམ་བྱེལ་བས། །

འདོད་པའི་དངོས་པོ་སྟོལ་ཅིག་གྱེ། །

ཞེས་གཤམ་བྱ་སྟེ་མོད་བྱངས་ཅན་མ་དང་། གཤམ་བྱེད་ནི་སྒོ་ལྷན་ཞེས་བྲང་སྤོང་།

ཕུར་བྱ་དང་། ཀུན་པན་ཞེས་སྒྲ་བ། མཆོ་ལས་སྤྱེས་པད་མ། འཆི་མེད་གཙོ་པོ་བརྒྱ་
བྱེན། རོལ་མོ་མཁན་ཁྱི་བ། ཉམས་འགྱུར་གར་གྱིས་བྲེལ་བ་གར་མཁན་ཉེ་དབྱངས་
ཅན་མའི་མིང་གི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་མིང་གཞན་སྤྱོད་ཆོགས་བརྗོད་ནས་བརྗོད་དོན་དངོས་
དེ་མི་གསལ་བར་བྱས་པ་ལྟ་བུའོ། །རྩེ་ལྷ་དཔར་བས།

ལུས་ཅན་ཀུན་ཡིད་སྤྱོད་པར་བྱེད་པ་ལགལ། །

མངེས་ལྡན་ཆུ་མ་ཞེས་བྱའི་མཆན་བཟང་འཛིན། །

སྤྱོད་པ་ལས་རྣམ་རྒྱལ་འཇམ་པའི་མཆོན་རྩྱུ་ཅན། །

སྤྱོད་པ་ལས་མ་ཡིན་འདོད་པའི་སྤྱོད་པ་ལྟ་བུ། །

ཞེས་པའི་གཟུངས་བྱའི་བྱུང་མེད་མངེས་མ་ཡིན་ཞིང་། དེ་གཟུངས་བྱའི་ལུས་ཅན་
ཉེ་འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་ཡིད་དགའ་ཞིང་སྤྱོད་པར་བྱེད་པ། མངེས་ལྡན་ཆུ་མ་ཞེས་པ་བདུན་
དང་། ཆང་དང་། བྱུང་མེད་ཀྱི་མཆན་མ་གསུམ་ལ་འཇུག་པས། དེའི་མཆན་བཟང་ཅན་
སྤྱོད་པ་ཐམས་ཅད་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་རྩྱུ་ཅན་མོངས་ཀྱི་མདའ་འམ་མེ་རྩོག་གི་
མདའ་འཇམ་པའི་མཆོན་རྩྱུ་ཅན་པོ་ཅན་འཛིན་མཁན་ནི་སྤྱོད་པ་ལྡུར་རམ་ཆང་ཡང་མ་
ཡིན། འདོད་པའི་སྤྱོད་པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་ཞེས་བྱུང་མེད་མངེས་ལྡན་མ་ཡིན་པར་བརྗོད་པ་མི་
གསལ་བའི་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་ན། གཉིས་སྤྱེས་དབང་ལྷན་འགྲོ་བའི་སྤྱོད་པ་ལས། །

རོལ་བའི་གནས་སྤྱོད་ཀྱིས་པའི་གར་གྱིས་བྲེལ། །

ཀུན་དབང་བསྐྱུར་བའི་བྱེད་པོ་བདུན་ཅིའི་བདག །

མཁའ་ལྷིང་མ་ཡིན་སྤྱོད་ཀྱི་བདག་པོ་མིན། །

ཞེས་གཟུངས་བྱ་སྒྲ་བ་དང་གཟུངས་བྱེད་གཉིས་སྤྱེས་དབང་ལྷན་ནི་མཁའ་ལྷིང་དང་།

ཆངས་པ། ཟླ་བ་གསུམ་གྱི་མིང་ལ་འབྲུག་ཅིང་། རོལ་བའི་གནས་ནི་ནམ་མཁའ་སྟེ་དེ་
ན་རྒྱ་བའི་མཁའ་མྱིང་གིས་བྱ་ནམས་དང་། ཆངས་པས་ལྟ་ནམས། ཟླ་བས་རྒྱ་སྐར་
ནམས་ལ་དབང་བསྐྱར་བས་ན་ཀུན་ལ་དབང་བསྐྱར་བའི་བྱེད་པོ་ཞེས་དང་། ཆངས་པ་
བདུད་ཅིའི་བདག་པོ་དང་། མཁའ་མྱིང་ལ་བདུད་ཅི་ཐོབ་པ། ཟླ་བ་ནི་བདུད་ཅིའི་འོད་གྱི་
བདག་པོ་ཡིན་པས། བདུད་ཅིའི་བདག་པོ་ཞེས་དོན་སྣ་ཆོགས་པ་ཅན་གྱི་མིང་དུ་མས་
བར་བཅད་དེ་བརྗོད་དོན་དངོས་མི་གསལ་བར་བྱས་པ་ལྟ་བུའོ། །

བཙུ་བ། བསྐྱིབས་པའི་གའ་ཆིག

༥ བསྐྱིབས་པའི་གའ་ཆིག་གི་མཆན་ཉིད་ནི། ཅ་བ་ལས།

ཆིག་ནི་ཆོས་མཚུངས་ལ་རེག་པས། །

དོན་གཞན་སྐྱིབ་པ་བསྐྱིབས་པ་ཡིན། །

ཞེས་རྗོད་བྱེད་གྱི་ཆིག་དེ་ནི་གའ་བྱ་གའ་བྱེད་གཉིས་ཀ་ལ་འབྲུག་པ་སྟེ་ཆོས་
མཚུངས་ནའང་གཙོ་པོ་སྐྱིབ་བྱེད་དམ་གའ་བྱེད་ལ་འབྲུག་པ་ཆེར་གསལ་ཞིང་ཉེ་བར་
གྱུར་པས། བརྗོད་དོན་དེ་བསྐྱིབས་པ་ལྟ་བུའི་ཆིག་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

ཅ་བར། རྩས་བྲལ་མི་ནི་བཏང་བྱས་ནས། །

ལོར་ལྷན་ནམས་ཅན་བཟོད་པ་གང་། །

སྣ་ཆོགས་སྐྱོགས་བརྒྱས་འཇིག་རྟེན་འགྲུགས། །

གཟུང་དཀའ་སྤྲད་འཆོང་མ་ཡིན་ནོ། །

ཞེས་གའ་བྱ་ལོར་རྩས་དང་བྲལ་བའི་མི་དབྱལ་བའི་རྩས་སུ་མི་འབྲུག་པའམ་

དེ་བཏང་ཞིང་དོར་བར་བྱས་ནས་ཞོར་དང་ལྡན་པའི་སྤྱུག་པོ་རྣམས་ཀྱི་གནས་སུ་
 བཞེད་ཅིང་། རྒྱུགས་སམ་ཐབས་ཚུལ་སྣ་ཆོགས་པ་དུ་མས་འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་
 འགྲུགས་ཤིང་དབང་དུ་བྱེད་པས། རང་དབང་དུ་སྤུས་ཀྱང་བཟུང་བར་དགའ་བ་འདི་ནི་
 སྤྲད་འཆོང་མ་ཡིན་ཞེས་པ་བརྗོད་དོན་དངོས་དང་། གཤམ་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་ཐབས་ཚུལ་སྣ་
 ཆོགས་ཀྱིས་འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་དབང་དུ་བྱེད་པ་ཞེས་པ་ནི་སྤྲད་འཆོང་མ་དང་།
 སྤུན་སྤུམ་ཆོགས་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་དཔལ་དང་ལྡན་པའི་རྒྱལ་པོ་གཉིས་ཀ་གོ་
 རུང་ཞིང་། མ་ཞེས་པ་དགག་ཆོག་ལ་འབྱུག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། ཤོང་གི་བྱང་ཆོས་
 དེ་དག་སྤྲད་འཆོང་མ་ལ་ལྡན་པ་བསྐྱེད་པ་ནས་རྒྱལ་པོ་ལ་གོ་བར་བྱེད་པ་ལྟ་
 བུའོ། །གཞན་ཡང་ཐོད་མཁས་དང་འབྲུག་སྤྱུལ་གྱིས་གཤམ་བྱ་སྤུན་སྤུམ་ཆོགས་པའི་
 དཔལ་དང་གཤམ་བྱེད་སྤྲད་འཆོང་མར་འདོད། ཆོག་འདིའི་རྒྱ་དཔེར། དགག་སྤྲུལ་ཁོངས་
 བས་བཏོན་མ་བཏོན་གཉིས་སུ་འགྱུར་ལ། ཐོད་སྐྱད་དུའང་། མ་ཞེས་པ་སྐབས་འདིར་
 བུད་མེད་ཀྱི་སྤྲ་དང་དགག་སྤྲ་གང་དུའང་འབྱུག་རུང་བའི་གོ་ཐོབ་གཉིས་ཁོང་བ་ལྟ་བུ་
 ཡིན། འོན་ཀྱང་། སྐབས་འདིའི་དགག་ཆོག་ལྟ་བུ་དེ་ཞོར་ནས་ཐོན་པ་ཡིན་གྱི་ངེས་
 པར་དགོས་པ་མིན། རྒྱན་འདི་དང་གོང་མའི་རབ་བཏགས་ཀྱི་གཤམ་ཆོག་གི་བྱང་པར་
 བློ། རབ་བཏགས་ནི་གཤམ་བྱ་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་དངོས་པོ་གཞན་ཞིག་ལ་བསྟུང་བཏགས་
 བས་བརྗོད་དོན་དངོས་དེ་སྤུས་ཤིང་རྣམ་པ་གཞན་ཞིག་ཏུ་སྤྲང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ལ།
 འདིར་ནི་གཤམ་བྱའི་བརྗོད་དོན་དངོས་དེ་གཤམ་བྱེད་གཞན་ལ་བསྟུང་བཏགས་ནས་
 བརྗོད་པ་མིན་ཀྱང་། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་དེ་གཤམ་བྱ་གཤམ་བྱེད་གཉིས་ཀ་ལ་གོ་རུང་བའི་
 རྒྱུན་གྱིས་གང་ཡིན་དབྱེ་བ་འབྱེད་མི་རུས་པས། བརྗོད་དོན་དངོས་སྤྱིར་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་
 ཡིན་དགོས། དཔེར་བརྗོད།

(ག) སྒྲིང་སྒྲོབས་ཆེན་པོས་མི་མཐུན་བཅོམ། །

སྒྲ་ཆོགས་ཐབས་ཀྱིས་ཀུན་ལས་རྒྱལ། །

གང་འཆམ་སྤྱལ་བ་སྒྲོན་མཁས་ཁྱོད། །

བད་དཀར་མིག་ཏུ་མངོན་བར་ངེས། །

ཞེས་གབ་བྱ་ནི་སངས་རྒྱས་ཏེ། དེའི་སྒྲིང་སྒྲོབས་ཆེན་པོས་རང་གཅེས་འཛིན་ལ་སོགས་པའི་མི་མཐུན་པའི་སྤྱོད་པ་བཅོམ་བ་དང་ཐབས་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱིས་སྤྱི་བ་གཉིས་ལས་རྒྱལ་བ་དང་། ལུས་ཅན་རྣམས་ལ་གང་འཆམ་གྱི་སྤྱལ་བ་སྒྲོན་བ་ལ་མཁས་པ། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྤུན་ནི་བད་མ་དཀར་པོ་ལྟར་དུ་ངེས་ཞེས་བད་མའི་སྤུན་མངའ་བར་བརྫོད་བ་དང་། གཤམ་བྱེད་བྱའི་འཇུག་སྟེ། དེ་གཉིས་ཀ་ལ་འཇུག་ཏུ་བྱུང་བའི་རྫོད་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་འདིས་གང་ཡིན་དཔྱེ་བ་འབྱེད་མི་རུས་བར་བྱས་ཏེ། བརྫོད་དོན་དངོས་བསྐྱིབས་བ་ལྟ་བུའོ། །རྩེ་ལྷ་དཔར་བས།

སྟོག་འཕྲོག་ནག་པོའི་བཅུད་ཀྱིས་ལུས་བརྟན་ནས། །

རབ་མཛེས་ལྟ་ན་སྤྱག་པའི་མདངས་མཆར་བཀྲ། །

ཉམ་རྩུང་སྟོག་དབྱུགས་ཁམ་དུ་བྱེད་མཁས་པའི། །

མི་བསྐྱུན་དེ་ནི་མདོངས་མཐའ་མ་ཡིན་ནོ། །

ཞེས་གཤམ་བྱ་དགོར་ལ་རྩམ་པའི་སྒྲ་མ་ཞིག་གི་བྱ་སྒྲིད་ཡིན་ཏེ། དགོར་ནག་པོའི་བཅུད་ཀྱིས་ལུས་ལུང་བརྟན་པའམ་དར་བས། མཛེས་སྤྱག་གི་མདངས་དང་ལྡན་ཞིང་། ཉམ་རྩུང་འགྲོ་བའི་སྟོག་དབྱུགས་ལེན་པ་ལ་མཁས་པའི་མི་བསྐྱུན་པ་དེ་ནི་མདོངས་ལྡན་ཏེ་མ་བྱ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་མ་ཡིག་དགག་ཆོག་ལ་གོ་བར་བྱས་ཏེ། དེ་ནི་དགོར་ལ་རྩམ་པའི་སྒྲ་མ་ཞིག་ཡིན་པར་བརྫོད་བ་བརྫོད་དོན་དངོས་དང་། གཤམ་བྱེད་ནི་

མ་བྱ་སྟེ། རྟོག་འཕྲོག་ནག་པོའི་བཅུད་ནི་དྲག་ཡིན་ཞིང་། མ་བྱས་དྲག་ཟོས་པས་ལུས་
ཀྱི་མདངས་ཆེས་ཆེར་མཛེས་ཤིང་འབྲུ་སློན་ཉམ་ཆུང་བ་རྣམས་ཁམ་དུ་བ་བའི་མི་
བསྐྱུན་པ་དེ་ནི་མདོངས་མཐའ་མའམ་མ་བྱ་ཡིན་ཞོ་ཞེས་པའི་མ་ཡིག་དེ་མོ་རྟགས་སུ་
གོ་བར་བྱས་ནས་བརྗོད་དོན་དངོས་བསྐྱིབས་པ་ལྟ་བུ་གོང་དང་མཆུངས་སོ། །

ཡང་ན། སྤྱད་པས་ངོམས་མེད་བདེ་དགས་རབ་ཚྱོས་པས། །

བག་མེད་ངོ་ཆ་བྲལ་བའི་ངན་སྦྱོད་ལ། །

དབང་མེད་ངང་གིས་འཇུག་པའི་སྤྱ་བྱིད་ཀྱི། །

སྤྱིང་བོར་གྱུར་བ་ཚྱོས་བྱེད་ཆང་མ་ཡིན། །

ཞེས་གཤམ་བྱ་བཞིག་སྦྱོར་བྱི་བདེ་བ་སྟེ་ཚྱོས་བྱེད་ཆང་མ་ཡིན་ཞེས་མ་ཡིག་
དགག་ཆིག་ཏུ་བཞག་པ་དང་། གཤམ་བྱེད་ཆང་མ་ལ་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་ལོ། །

བཅུ་གཅིག་པ། མཐུན་པའི་སྤྱི་འགའ་ཆིག

༥ མཐུན་པའི་སྤྱི་འགའ་ཆིག་གི་མཚན་ཉིད་ནི། ཅ་བ་ལས།

སྤྱ་ཡི་རྣམ་གངས་བཀོད་པ་ཡིས། །

སྤྱབ་པ་དག་ནི་མཐུན་པའི་སྤྱ། །

ཞེས་གཤམ་བྱའི་དོན་དེ་ཉིད་ཀྱི་དངོས་མིང་གསལ་བར་མ་སྤྱས་པར་དེའི་མིང་
གི་ཡི་གེ་སོ་སོར་བཀྲས་པའམ་དེ་དང་མིང་མཐུན་པའི་སྤྱི་འགའ་ཆིག་གཞན་དུ་མ་
བཀོད་པ། དེ་རྣམས་ཀྱིས་རིམ་བར་བརྗོད་དོན་དངོས་ཀྱི་མིང་དེ་སྤྱབ་ཅིང་། བརྗོད་
ཆུང་སྤྱི་རྣམ་གངས་མང་བོས། དངོས་དོན་དེ་བསྐྱིབས་ཤིང་མི་གསལ་བར་བྱས་པ་
ལྟ་བུ་ལ་བློ། དཔེར་ན།

ཅ་བར། ཁྱོད་གྱི་ས་མིན་མིང་མཐུན་གང་། །

རབ་གྱུར་སྒྲ་མིང་ཅན་ལས་རྒྱལ། །

དེ་ཡིས་དེང་བདག་མཆོག་ཉུན། །

སྲིད་ལྷན་བྱེད་དོ་སྒྲ་སྒྲིག་ལ། །

ཞེས་གབ་བྱ་མངེས་མ་ཁྱོད་གྱི་མཆུ་སྒོས་རབ་ཏུ་དམར་བ་བྱི་རུའི་མདངས་
ལས་རྒྱལ་བ་དེས་བདག་ཡིད་སྲིད་བར་བྱེད་དོ། །སྒྲ་སྒྲིག་མ་ཞེས་བ་བརྗོད་དོན་
དངོས་ཡིན་ལ། གབ་བྱེད་ནི་དེ་དང་མིང་མཐུན་པའི་སྒྲའི་རྣམ་གངས་གཞན་ལགལ་རེ་
བཀོད་བ་སྟེ། ལེགས་སྒྱར་སྐད་ཏུ་རྩ་ཞེས་བ་ས་གཞིའི་མིང་གི་རྣམ་གངས་དང་། དེ་
ལ་ཨ་ཡིག་གི་དགག་ཆོག་བཞག་པས་ཨ་རྩ་རྩེ་ས་མིན་ཞེས་སོ། །དེ་དང་མིང་
མཐུན་པའི་ཨ་རྩ་རྩེ་མཆུའི་མིང་ལ་ཡང་འཇུག་པ་དང་། ཡང་ལེགས་སྒྱར་སྐད་ཏུ་སྒྲ་
ལ་ཞེས་བ་སྒྲ་དང་། དེའི་སྒྲ་ཏུ་ཉེ་བསྒྱུར་བ་ཞག་པས། སྒྲ་སྒྲ་སྒྲེ་རབ་ཏུ་གྱུར་པའི་
སྒྲའི་ལན་བྱ་ཞེས་དང་། ཡང་དེ་དང་མིང་མཐུན་པའི་སྒྲ་སྒྲ་ལ་ཞེས་བ་བྱི་རུའི་མིང་
ལའང་འཇུག་¹ དེ་ལྟར་བརྗོད་དོན་དེའི་མིང་དང་མཐུན་པའི་དོན་གཞན་གྱི་མིང་བརྗོད་
པའི་ཚུལ་གྱིས་བརྗོད་དོན་དངོས་ཀྱི་མིང་དེ་བསྐྱབས་བ་ལྟ་བུའོ། །ལྷ་བ་ཆེན་པོས་འདི་
ལ་སྒྲ་སྒྱར་ངེས་པར་དགོས་ཞེས་གསུངས་སོ། །དཔེར་བརྗོད་།

(ག) རྣམ་པར་གསལ་བྱེད་སྒྲ་མེད་འོད། །

གཞན་དག་དགའ་ཞིང་རྒྱས་པར་བྱེད། །

བརྗོད་ཅིང་སྒྲ་ཆགས་གཞི་འབར་བ། །

1 * སྐབས་འདིར། དཀྱིའི་དགོངས་རྒྱན་ཏུ། སྒྲ་རབ་དང་། སྒྲ་ལ་སྒྲའོ། །དེའི་མིང་ཅན་ནི་སྒྲ་ལ་སྒྲེ་བྱ་རུ་ཡིན་པས། ཞེས་དང་། དབྱངས་ཅན་དག་གི་
རོལ་མཆོད་། སྒྲ་ལ་ཞེས་བ་སྒྲ་དང་། སྒྲ་ཞེས་བ་རབ་སྒྲེ་ཆོག་བལྟས་པས་སྒྲ་སྒྲ་ལ། རབ་ཏུ་གྱུར་པའི་སྒྲ་ནི་བག་མའི་ལན་ལ། དེ་དང་མིང་མཐུན་པ་
ནི་བྱ་རུ་སྟེ། འདིའི་མིང་ལ་སྒྲ་སྒྲ་ལ་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། ། ཞེས་འབྱུང་།

བདུད་ལས་རྒྱལ་ཁྱོད་དག་བར་མཛོད། །

ཅེས་གཤམ་བྱ་སངས་རྒྱས་དང་གཤམ་བྱེད་ཉི་མ་སྟེ། རྣམ་པར་གསལ་བ་སོགས་
སངས་རྒྱས་དང་ཉི་མ་གཉིས་ཀའི་ཡོན་ཏན་ལ་འབྲུག་པ་དང་། བདུད་ལས་རྒྱལ་བ་
གཉིས་ཀའི་སྒྲར་མཚུངས་ཤིང་། རྫོང་བྱེད་ཀྱི་མིང་གི་རྣམ་གངས་དེ་དག་གཤམ་བྱ་དང་
གཤམ་བྱེད་གཉིས་ཀའི་ཡོན་ཏན་ལ་འབྲུག་པས། བརྫོང་དོན་དེའི་མིང་དང་མཐུན་ཡང་།
བརྫོང་རྩལ་གྱི་སྒྲིལ་རྣམ་གངས་མང་པོས་དངོས་དོན་དེ་བསྐྱེབས་ཤིང་མི་གསལ་བར་
བྱས་པ་ལྟ་བུའོ། །རྩེ་ཞུ་དམར་བས།

འབྲིལ་ལེགས་དྲུང་གི་མངོན་པར་བརྫོང་པ་ཅན། །

རྣམ་པར་བཀྲ་བའི་སྒྲིལ་ཆལ་ཡིད་འོང་བར། །

སྟེ་བཟང་མིང་མཐུན་མགྱོན་པའི་རྒྱུད་སྒྲོང་སྒྲས། །

ཀུན་ཡིད་བདུད་ཅིའི་ཁང་བར་སྒྲུབ་པ་མཆར། །

ཞེས་གཤམ་བྱ་བཀྲ་ཤིས་གཡས་སུ་འབྲིལ་བའི་སྟེ་ཆེན་པོར་བསྐྱན་འཛིན་གྱི་
སྒྲིལ་ཆེན་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱོར་བས། འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་
ཡིད་ལ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ས་བོན་ལེགས་པར་བསྐྱུན་ཞེས་པ་བརྫོང་དོན་དངོས་
དང་། གཤམ་བྱེད་ནི་འབྲིལ་ལེགས་ཞེས་པ་དྲུང་གི་མིང་ལ་འབྲུག་པ་དང་། སྟེ་བཟང་
ཞེས་པ་དགེ་འདུན་འདུས་པའི་སྟེ་དང་། སལ་བའི་གྲོང་སྟེ་བཟང་པོའི་མིང་ལའང་འབྲུག་
པས་ན་བརྫོང་དོན་དངོས་ཀྱི་མིང་དང་མཐུན་པའི་དོན་གཞན་གྱི་མིང་གི་རྣམ་གངས་དུ་
མ་བརྫོང་པའི་རྩལ་གྱིས་དངོས་དོན་བསྐྱེབས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་ན། ལེགས་བྲིས་མངོན་པར་བརྫོང་པའི་མིང་མཐུན་པར། །

ཏ་ལའི་མཆན་གྱིས་མཛེས་པའི་ས་འཛིན་ལ། །

མཛེས་པའི་ཁང་བཟང་བཞོད་པར་ནམ་འཕེན་གྱི། །

མཆན་མཐུན་སྒྲིང་རྗེ་ལྷ་ཡིས་འཕྲེང་བ་འཛིན། །

ཞེས་གཤམ་བྱ་ནི། ལྷ་ལེགས་བྲིས་ཀྱི་མིང་གི་ནམ་གངས་ཡིན་པས་དེའི་མིང་
དང་མཐུན་པ་ལྷ་སར་ཞེས་དང་། དེའི་པོ་ཏ་ལའི་རིའི་ངོས་སུ་མཛེས་པའི་ཁང་བཟང་
ནམ་པར་བཞོད་པ་ལ། ནམ་འཕེན་གྱི་མཆན་དང་མཐུན་པའི་རྒྱལ་དབང་སྐྱེ་བྲེང་རིམ་
ཕྱོན་བཞུགས་པ་བརྗོད་དོན་དངོས་དང་། གཤམ་བྲེད་ནི་ལེགས་བྲིས་ཡུལ་གྱི་རི་པོ་པོ་
ཏ་ལའམ་རི་པོ་བྱ་འཛིན་ཞེས་བྱ་བར་ནམ་འཕེན་འཕགས་མཆོག་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་
ཕྱག་རྟེ་ཞེས་དཀར་གྱི་འཕྲེང་བ་བསྐྱམས་བཞིན་བཞུགས་པར་བརྗོད་པ་སྟེ། དངོས་
དོན་གྱི་མིང་དང་མཐུན་པའི་སྒྲིང་ནམ་གངས་རྟེ་མ་བཞོད་ནས། བརྗོད་དོན་དངོས་མི་
གསལ་བར་བྲས་པ་ལྷ་བྱའོ། །

བརྒྱ་གཉིས་པ། ཆོངས་པའི་གཤམ་ཆེག

༥ ཆོངས་པའི་གཤམ་ཆེག་གི་མཆན་ཉིད་ནི། ཅ་བ་ལས།

གང་ཞིག་མངོན་སུམ་དོན་བསྟན་ཡང་། །

ཆོངས་ཕྱིར་དེ་ནི་ཆོངས་ཞེས་བྱ། །

ཞེས་བརྗོད་བྱའི་དོན་དེ་མངོན་སུམ་དུ་བསྟན་པ་ལྟར་བྲས་ནས་སྤར་ཡང་རྗོད་
བྲེད་ཀྱི་ཆེག་བརྗོད་ཚུལ་གྱི་དབང་གིས་དོན་དངོས་ལ་ཆོངས་པར་བྲས་པའམ་དངོས་
དོན་མི་རྟོགས་པར་བྲས་པ་ལྷ་བྱའི་དག་ཆེག་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

ཅ་བར། འདོད་ལྷན་དག་ནི་མལ་སྟན་ལ། །

ཁོ་བས་ཕྱིར་བརྗོད་ཉལ་བར་བྱར། །

ཆགས་པས་དེ་བཞིན་ཉིད་ཉལ་ཏེ། །

དལ་བྱ་ཡིས་ནི་ཁ་དག་སྒྲེད། །

ཞེས་པའི་གཤམ་བྱ་ནི་འདོད་ལྷན་པོ་མོ་ཁ་སྒྲོད་དུ་ཉལ་ནས་པན་ཚུན་དལ་བྱས་
ཁ་སྒྲོད་ཞེས་པ་བརྗོད་དོན་དངོས་དང་། དེ་གཤམ་བྱེད་ནི་འདོད་ལྷན་གྱི་བྱད་མེད་རང་
གི་མལ་སྟན་ལ་ཁྲོས་ནས་ཁ་བྱིར་བརྒྱུག་སྟེ་ཉལ་བ་དང་། འདོད་ལྷན་གྱི་སྒྲེས་བྱ་ཡང་
ཆགས་པའི་དབང་གིས་ཁྲོས་ཏེ་རང་གི་མལ་སྟན་ལ་ཁ་བྱིགས་ཤིང་བརྒྱུག་སྟེ་ཉལ་
བར་གྱུར་པའམ་པན་ཚུན་ཁྲོས་པས་བརྒྱུག་སྟེ་ཉལ་བ་འདིས་དལ་བྱས་ཁ་རི་ལྟར་
སྒྲོད་སྟམ་པ་སྟེ་དངོས་དོན་ལ་རྫོངས་པར་བྱས་པ་ལྟ་བུའོ། །དཔེར་བརྗོད།

(ག) ལྟོ་ཡི་རྒྱུད་གིས་ཆ་གདུང་སྒྲེད། །

འཇམ་པའི་སྟན་གྱིས་ལུས་ནི་རྩལ། །

རྟེན་ཆགས་སྐྱེ་རེངས་ཐོགས་མེད་འགྲོ། །

སྒྲིན་ལེགས་མ་ཐོང་བའི་ལུན་པ་འཐེབས། །

ཞེས་གཤམ་བྱ་སྒྲེ་པོ་མོས་འདོད་པ་སྒྲོད་པའི་སྐབས་བརྗོད་དོན་དངོས་དང་།
གཤམ་བྱེད་ནི་རྗོད་བྱེད་གྱི་ཆིག་གིས་དངོས་དོན་དེ་ལ་རྫོངས་པར་བྱས་པ་སྟེ། ལྟོ་ཡི་
རྒྱུད་གིས་ཆ་གདུང་སྒྲེད་པ་དང་། མལ་སྟན་འཇམ་པོས་ལུས་རྩལ་བ་དང་། རྟེན་ཆགས་
ཐོགས་མེད་དུ་འགྲོ་བ། སྒྲིན་ལེགས་མ་ཐོང་བས་ལུན་པ་འཐེབས་པ་སོགས་ནི་ཅི་
ཡིན་ནམ་སྟམ་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དོན་ལ་རྫོངས་པར་བྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །སྐྱེ་རེངས་ཀྱི་མིང་ལ་
བརྒྱ་མེད་ཅེས་མངོན་བརྗོད་ནས་བཤད་པས། དེའི་བརྒྱ་གཡས་པ་ཆགས་ནས་མེད་
པས་དེ་ལྟར་མིང་དུ་བྲགས་སོ། །རྩེ་ལྷ་དམར་བས།

སྒྲིད་གསུམ་དུག་མཆོ་ཁོལ་འདྲས་ཡིད་རབ་བྱུང་། །

འཁོར་བར་འབྲུག་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་པས་བྲངས། །

གཞན་པན་ལྷག་བསམ་མི་འདོར་གཞན་སྡེའི་སྟོག །

ལེན་ལ་གཟན་པའི་དག་ཐབས་མཁན་དེ་སྟུ། །

ཞེས་གཤམ་བྱ་བུ་ལོ་རྩ་བ་ལྟ་བུའི་གསང་སྤྲུགས་ལ་སྦྱོད་པའི་ནལ་འཁྱོར་བ་སྟེ།
དེ་དག་གིས་འཁོར་བའི་བདེ་བ་ནི་དུག་མཆོ་ཁོལ་བ་ལྟར་མཐོང་བས་ངེས་འབྱུང་གི་
བསམ་པས་རྒྱད་གཏམས་ཀྱང་། གྱི་རོལ་གྱི་སྦྱོད་པ་ནི་འཁོར་བ་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་
ལྟར་འདོད་ཡོན་ལ་བག་མེད་དུ་སྦྱོད་པ་དང་། འགྲོ་ལ་བཅེ་བའི་གཞན་པན་གྱི་ལྷག་
བསམ་སྐད་ཅིག་ཀྱང་མི་འདོར་ནའང་བསྟན་དགའི་སྟོག་ལེན་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་
ཅན་ཞེས་པ་བརྗོད་དོན་དངོས་དང་། དེ་གཤམ་བྱེད་གྱི་ཆོག་ནི་འཁོར་བ་ལ་ཡིད་བྱུང་
ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་། འཁོར་བ་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་པར་བརྗོད་པ། ཡང་གཞན་པན་
གྱི་ལྷག་བསམ་ཆེ་བ་དང་གཞན་སྡེའི་སྟོག་ལེན་པར་བརྗོད་པ་སོགས་ནི་ཅི་ཡིན་སྟུམ་
དུ་བཟུག་པ་ལྟ་བུའི་དོན་དངོས་ལ་སྤོངས་པར་བྱེད་པའི་ཆོག་བརྗོད་ནས་དངོས་དོན་
བསྐྱེབས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་ན། ཆགས་སེམས་མེད་ཀྱང་རྒྱུ་བར་ཁ་སྦྱར་ཞིང་། །

འབྲལ་མེད་གྲོགས་སུ་གྱུར་ཀྱང་ལུས་ལྱང་བསྐྱེད་པས། །

འདུ་ཤེས་ཡོངས་བྲལ་གྱུན་དགའ་སྦྱེད་བྱེད་འདིས། །

ཞིམ་མངར་དུད་སྟོན་མཆོན་གྱིས་གཞན་སྟོག་འཕྲོག། །

ཅེས་གཤམ་བྱ་བུ་བ་འཐེན་པ་བརྗོད་དོན་དངོས་དང་། གཤམ་བྱེད་གྱི་ཆོག་ནི་
ཆགས་སེམས་མེད་ཀྱང་རྒྱུ་བར་འོ་བྱེད་པ་དང་། འབྲལ་བ་མེད་པར་གྲོགས་སུ་གྱུར་
ཀྱང་ལུས་ལྱང་མེད་པར་བསྐྱེད་པ་འདུ་ཤེས་མེད་ཀྱང་པལ་བའི་སྦྱེ་བོ་གྱུན་གྱིས་དགའ་

བ་སྐྱེད་པ་ཞེས་བརྗོད་དོན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཆོག་གིས་མགོ་མྱོངས་པར་བྱས་ཏེ་བརྗོད་
དོན་དངོས་བསྐྱེདས་པ་ལྟ་བུའོ། །

བཟུ་གསུམ་པ། ཡོངས་འཕྲོགས་ཀྱི་གཞུང་ཆོག

༥ ཡོངས་འཕྲོགས་ཀྱི་གཞུང་ཆོག་གི་མཆན་ཉིད་ནི། ཅ་བ་ལས།

གང་ལ་སྦྱོར་འབྲེང་བདག་ཉིད་ཅན། །

དེ་ནི་ཡོངས་སུ་**འཕྲོག་**ཅེས་བྲ། །

ཞེས་བརྗོད་དོན་གང་ལ་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་མིང་ཆོག་མང་པོ་བརྒྱད་མར་བཞོད་དེ་
སྤྲ་མ་སྤྲ་མའི་དོན་ཕྱི་མ་ཕྱི་མས་འཕྲོགས་ཤིང་མེད་པར་བྱས་པ་སྟེ། ཡོངས་སུ་གྲགས་
པའི་མིང་དང་དངོས་དོན་ནི་ཡོངས་སུ་མ་གྲགས་པའི་མིང་གིས་འཕྲོགས་ཤིང་གཞུང་
པའི་ཆོག་ཆོག་སྦྱོར་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

ཅ་བར། བྱ་རྒྱལ་ཟས་སྦྱེས་དབྱ་ཡིས་ནི། །

ལྷ་མའི་འོད་ཀྱིས་བཅོམ་སྦྱེ་**པོ་**། །

ཁ་འཛོམས་གྲོགས་མིན་འཛིན་པ་ཡིས། །

ཁྲུ་པའི་མཁའ་ལ་མཛོན་པར་དགའ། །

ཞེས་གཞུང་བྱ་ཏེ་མའི་འོད་ཀྱི་ཆ་བས་གདུང་བའི་སྦྱེ་བོ་རྣམས་ནམ་མཁའ་སྤྱིན་
ཀྱིས་ཁྲུ་པ་ལ་མཛོན་པར་དགའ་ཞེས་པ་བརྗོད་དོན་དངོས་དང་དེའི་གཞུང་བྱེད་ཀྱི་
ཆོག་སྦྱོར་བྲེང་བརྒྱད་ལྟར་བྱས་པས། སྤྲ་མ་སྤྲ་མའི་དོན་ཕྱི་མ་ཕྱི་མས་འཕྲོགས་པའི་
རྒྱལ་ཀྱིས་བརྗོད་དོན་དངོས་གཞུང་པ་སྟེ། བྱ་རྒྱལ་ནི་མཁའ་ལྗིང་སྟེ་ཁྲུང་དང་དེས་སྤྱིན་

1 འཕྲོག

2 རོ

ལྟར་བསྟེན་རྣམས་ཀྱི་གཙོ་བོ་རྒྱལ།

ཁྱུང་བྱོན་བྱ་ཡི་དམག་ཆོག་ས་ནམས།

རབ་བརྩལ་བཀའ་བསྟུན་ཐལ་བར་བརྟགས། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་ལྟེན་པ་ལྟ་བུ་དང་པདྨ་ཀྱི་དཔྱད་ཆོག་མ་འོངས་པ་
 མཁན་ནི་རྩལ་པའི་དབང་པོའི་གསར་སྣལ་གྱི་བཀའ་བསྟུ་བ་པོ་ལྟ་བུ་ནོར་ཉི་མའི་
 ཞེས་པ་བརྗོད་དོན་དངོས་དང་། དེ་གསུངས་ཀྱི་མིང་ཆོག་ནི་ལྷ་མིག་སྟོང་མ་ལྟ་བུ་གསུང་
 པ་པོ་ཁྱབ་འདུག དེའི་བྱ་འདོད་སྒྲུབ་ལུས་མེད། དེའི་དཔྱད་དབང་ལྟ་བུ་ དབང་ལྟ་བུ་
 ལྟར་བསྟེན་པ་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དེའི་གཙོ་བོ་ནི་ལྷ་སྟེན་པ་ལྟ་བུ་གྲོ་ལྟར་ཞོན་ནི་ཁྱབ་
 འདུག དེའི་བྱ་ནི་འདོད་སྒྲུབ་བདུད། དེའི་དཔྱད་ཆོག་མ་འོངས་པ་ལྟ་བུ་པ་མཁན་ནི་མས་

གཙང་སྤུ། དེའི་གསང་སྤུ་གི་བཀའ་བསྟུ་བ་པོ་བྲག་ན་རྩེ་སྤུ་བུད་ཀྱི་དབྱང་
ཆོགས་བཅོམ་མོ་ཞེས་བ་ལྷ་བུའོ། །རྩེ་ལྷ་དམར་བས།

བ་སངས་སྟོབ་རྒྱལ་དག་པོའི་ཟས་འབྱུང་གནས། །
ལས་འབྱུངས་ཟེར་གྱིས་བྱེ་བའི་མདངས་མཆར་ནས། །
ཉ་འཛོམས་གནས་སྟེས་དག་དང་ལྷན་ཅིག་པར། །
དཀར་འཇུ་མ་ཁོང་ནས་འཆར་བའི་བྱུང་ཆོས་ངོམ། །

ཞེས་གཞུ་བྱ་ཆེ་བའི་འོད་ཟེར་གྱིས་ཀྱུ་ལྷ་དགྱེས་ཤིང་དྲུང་ལྷ་དཀར་བའི་
འདབ་བརྒྱ་རབ་ཏུ་འཇུ་མ་ཞེས་བ་བཞུད་དོན་དངོས་དང་། དེ་གཞུ་བྱེད་ནི་བ་སངས་སྟོབ་
མ་ལྷ་མ་ཡིན། དེའི་རྒྱལ་པོ་སྤུ་གཙན། དེའི་དག་ལྷ། ལྷའི་ཞལ་ཟས་བུད་ཅི། དེའི་འབྱུང་
གནས་རྒྱ་མཚོ། དེ་ལས་འབྱུངས་བ་རྒྱ་བ། རྒྱ་བའི་འོད་ཟེར་གྱིས་ཀྱུ་ལྷ་དཀྱེས་དགྱེས་
ཤིང་། དེའི་མཆར་སྤུ་ག་གི་མདངས་ནི། ཉ་འཛོམས་ཉེ་ཆུ་སྤེན། དེའི་གནས་རྒྱ་མཚོ། དེ་
ལས་སྟེས་བ་བུད་སྟེ། དེའི་མདངས་དང་ལྷན་པའི་ཀྱུ་ལྷ་དའི་འཇུ་མ་གྲོལ་ཞེས་སོ། །རྒྱན་
འདིའི་རྩེད་བྱེད་ཀྱི་མིང་ཆོག་ནས་ཀྱིས་བཞུད་དོན་ཐག་རིང་པོ་ནས་བསྐྱོར་ཉེ་སྟོན་བ་
ལྷ་བུ་ཡིན་པས། ཉེ་མས་བརྒྱ་ཁ་འབྱེད་ཟེར་རྒྱ་ལ། བད་མའི་དག་རྒྱ་བ། དེའི་གཉེན་ཀྱུ་
ལྷ་དེའི་དག་ཉེ་མས་བརྒྱའི་འདབ་མ་གྲོལ་བར་བྱེད་ཅེས་བ་ལྷ་བུའི་བཞུད་དོན་དངོས་
སྟོན་པའི་བར་དུ་མིང་ཆོག་སྤུ་བྱེད་འབྱེད་མ་ཅན་གྱི་དག་བཞུད་སྤུ་ཆོགས་བཀོད་དེ་བར་
ཐག་རིང་པོར་བསྐྱོར་ནས་དངོས་དོན་གཞུ་བ་ལྷ་བུ་ཞེག་ཡིན།

ཡང་ན། རལ་གྱིའི་སོ་ཅན་རི་ཡི་ཐོད་ལྷན་མ། །
འདེགས་བཞུད་ནམ་མཁའི་སྟོག་གི་གྲོགས་མིན་པའི། །
མང་བར་ལས་བཞུད་པད་མའི་གཉེན་གྱི་དགའི། །

ཆལ་འདྲེར་འདྲོད་པའི་ཅེད་འཛིའི་དགའ་སྟོན་རོལ། །

ཅེས་གབ་བྱ་ཀྱ་ལུ་དེའི་ཆལ་འདྲེར་འདྲོད་པའི་ཅེད་འཛིའི་དགའ་སྟོན་ལ་རོལ་
ཅེས་པ་བརྗོད་དོན་དངོས་དང་། དེ་གབ་བྱེད་གྱི་ཆོག་ནི་རལ་གྱིའི་སོ་ཅན་ནི་ཆུ་སྟེན།
དེ་གནས་པའི་རི་ཡི་ཐོད་ལྷན་ནི་རྒྱ་མཚོ། དེ་འདེགས་པར་རུས་པའི་ནམ་མཁའི་སྟོག་
ནི་རྒྱང་ཡིན། དེའི་སྟོགས་མིན་པ་ནི་ས་སྟེ་དེའི་པང་བའམ་ངོས་ན་ཞེས་དང་། ཡང་
ལམ་བཟོད་ནི་ཤིང་རྩ་དང་དེས་འབྲེན་པའི་པད་མའི་གཉེན་ནི་ཉི་མ་དང་། དེའི་དགའ་ནི་
ཀྱ་ལུ་ད་སྟེ། དེ་ལྟར་བརྗོད་དོན་དངོས་སྟོན་པའི་བར་དུ་མིང་ཆོག་སྟེ་ཕྱིའི་དོན་འབྲེལ་
བ་ཅན་གྱི་དག་བརྗོད་སྟེ་ཆོགས་བཞེད་ནས་བར་ཐག་རིང་པོར་བསྐྱོར་ཏེ་བརྗོད་དོན་
དངོས་བཀའ་བ་ལྟ་བུའོ། །

བཙུ་བཞི་བ། གཅིག་བསྐྱབས་གྱི་གབ་ཆོག

༥ གཅིག་བསྐྱབས་གྱི་གབ་ཆོག་གི་མཚན་ཉིད་ནི། ཅ་བ་ལས།

གང་ཞིག་རྟེན་ནི་གསལ་བྱེད་དེ། །

བརྟེན་པ་སྤྲས་པ་གཅིག་བསྐྱབས་པའོ། །

ཞེས་དག་སྟོར་གང་གི་བརྗོད་དོན་གྱི་རྟེན་ལུས་ལྟ་བུ་གསལ་བར་བྱས་ནས།
བརྟེན་པ་ཡན་ལག་ལྟ་བུ་སྤྲས་ཏེ་མི་གསལ་བར་བྱས་པའི་ཆོག་སྟོར་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར།
དཔེར་ན།

ཅ་བར། རྣམ་ཡང་མཚོན་དང་བྱད་མེད་གྱི། །

རུ་མའི་དགྱིལ་འཁོར་ལ་མ་རེག། །

མི་མ་ཡིན་པ་འགའ་ཞིག་ནི། །

ལག་ནི་འབྲས་མེད་ཡིན་ལོ།

ཞེས་གསུངས་པའི་དགོས་པ་འཇགས་བྱ་བ་ནི་པ་རོལ་གྱི་དག་པོ་འཛོམས་སྤྱིར་
 མཆོན་ཆ་ལ་རེག་པ་དང་། འདོད་ཡོན་གྱི་རོ་སྤྱོད་བའི་སྤྱིར་བྱུང་མེད་ཀྱི་ནུ་མའི་
 དཀྱིལ་འཁོར་ལ་རེག་པ་དག་ཡིན་ལ། བྱ་བ་དེ་དག་གང་ཡང་མ་བྱས་པའི་ལག་པའི་
 མིང་ཅན་གྱི་ཤིང་ཨེ་རྩྭ་ལ་འབྲས་བྱ་མེད་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་པ་བརྗོད་དོན་དངོས་དང་།
 གཤམ་བྱེད་ནི་དེ་འདྲའི་བྱ་བ་ཅི་ཡང་མ་བྱུང་པའི་ལག་པ་སྟེ། མི་མ་ཡིན་ནམ་ནི་ཟ་འགའ་
 ཞིག་གི་ལག་པའི་མིང་ཅན་གྱི་ཤིང་ཨེ་རྩྭ་ཞེས་པ་དཔྱད་ཤིང་ལ་འབྲས་བྱ་མེད་པ་
 ཡིན་ལོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལག་པའི་ཚུ་ཤིང་སྤྱི་ནས་གསུངས་པ་དང་དེའི་རྟེན་ནི་ཟ་དང་མི་མ་
 ཡིན་གསལ་བར་བྱས་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཡང་གཞན་ལ་མཆོན་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱུག་
 འདི་ལང་ལིང་དུ་གཡོ་བ་འདྲ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལལ་ག་སྤྱི་ནས་རྟེན་སྤྱོད་ཤིང་གསལ་
 བར་བརྗོད་པ་ལྟ་བུར་སྟོན་འགྲོ་ཡབ་སྤྱི་ནས་ཀྱི་གསུང་རྒྱུན་ལྟར་ལྟ་བ་ཆེན་པོས་བཞེད།
 འོན་ཀྱང་བོད་མཁས་དང་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་གསུང་སྤྱི་ནས་སྤྱི་མང་བས་བཞེད་པ་ལྟར། གང་
 དུ་རྟེན་ནི་རབ་སྤྱི་ནས་ནས། བརྗོད་པ་གསལ་བྱས། ཞེས་པར་འདོད་ལ། འདིའི་གསུང་བྱ་ནི་
 མི་མ་ཡིན་པ་འགའ་ཞིག་གི་ཞེས་མི་མ་ཡིན་སྤྱི་ཅམ་བརྗོད་པ་ཡིན་གྱི། མི་མ་ཡིན་གྱི་
 རྩེ་བྲག་ནི་ཟ་དངོས་སུ་མ་བརྗོད་པས་རྟེན་ནི་ཟ་སྤྱི་ནས་ཤིང་། བརྗོད་པ་ལག་པའི་མིང་
 ཅན་གྱི་ཤིང་ཨེ་རྩྭ་གསལ་བར་བྱས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེས་དང་། ཡང་ཅ་བའི་ཆོག་རྒྱུ་
 བཞེ་བའི་མཐུག་ ལག་ནི་འབྲས་མེད་མིན་ལོ། ཞེས་བསྐྱར་བ་ལྟར་ཤིང་ཨེ་རྩྭ་ལ་
 འབྲས་བྱ་སྤྱི་ནས་དུ་འགྲོ་བའི་དན་རོག་དུ་གསུངས་པ་དེ་ཡོད་པས་ན། བྱ་བ་ཅི་ཡང་མ་
 འབྲུག་པའི་ལག་པ་འདི་ནི་སྤྱིར་འབྲས་བྱ་མེད་པའཇགས་དགོས་པ་མེད་པ་ཡིན་ཀྱང་།
 འདིར་མི་མ་ཡིན་འགའ་ཞིག་ཅས་དམིགས་སུ་མ་བཟུང་བའི་གཟུགས་ཀྱི་རྩེ་བྲག་

ཅིག་གི་ལག་པའི་མིང་ཅན་གྱི་ཤིང་ཨེ་རྩ་འདི་ལ་འབྲས་བྱ་མེད་པ་མིན་ནོ་ལོ་ཞེས་
ལོ་སྤྱི་མ་རངས་པའི་ཆེག་ཏུ་འགྲོ་བར་བཤད་ཀྱང་འགྲེལ་མི་བདེ། སྤྱིར་ཤིང་ཨེ་རྩ་
འདབ་མ་ནི་ལག་པའི་དབྱིབས་ལྟར་སོར་སོ་ལྷ་ཡང་ཡོད་པས། བརྒྱུ་ལེ་སྟེ་སོར་སོ་
ལྷ་བ་ཞེས་ཀྱང་གྲགས། འོན་ཀྱང་། གཅིག་བསྐྱིབས་ཞེས་པས་མིང་ལ་བརྟེན་ནས་རྟེན་
དང་བརྟེན་པ་གང་སྤྱི་ཀྱང་འགྲེལ་བ་མེད་པར་གཉིས་ཀའི་གཅིག་བསྐྱིབས་ན་ཆོག་
པར་ལྷ་བ་ཆེན་པོས་ཀྱང་བཞེད་དོ། །དཔེར་བརྗོད།

(ག) ཀྱང་འབྲུང་གསར་པའི་འཁྲི་ཤིང་ལ། །

ལོ་འདབ་ཁུར་གྱིས་རྣམ་དུད་པ། །

རིན་ཆེན་གདུ་བྱས་སྤྱི་བ་ཡི། །

སོར་སོས་མཆོན་པ་འགྲེལ་ལྟར་མཛེས། །

ཞེས་རྟེན་ལག་པ་སྤྱི་ཤིང་། བརྟེན་པ་སོར་སོ་གསལ་བར་བརྗོད་པ་ལྟ་
བུའོ། །རྩེ་ལྷ་དམར་བས།

སྟན་འགྱུར་རོལ་མོའི་སྤྱི་འཇམ་ལེགས་བཤད་གཏམ། །

ལན་ཅིག་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་གོ་སྐབས་བྲལ། །

བྱོལ་སོང་ལ་ལའི་རྣ་བར་དོན་ལྡན་འབྲས། །

དཔེན་པ་དངོས་པོའི་གཤེས་ལུགས་མིན་ནོ་ལོ། །

ཞེས་གཤེས་བྱའཇམ་རྟེན་སྤྱི་བ་དམན་པའི་གང་ཟག་སྤྱི་ཤིང་། བརྟེན་པ་
རྣའི་བྱེད་པར་གསལ་བར་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། ལེགས་བཤད་ཀྱི་གཏམ་ལན་གཅིག་
ཅུ་མ་སོས་པའི་གོ་སྐབས་ཀྱང་བྲལ་བའི་བྱོལ་སོང་ངམ་དུད་འགྲོ་ལྟ་བུའི་འགྲོ་བ་ལ་
ལའི་རྣ་བར་དོན་དང་ལྡན་པའི་ལེགས་བཤད་ཀྱི་གཏམ་གྱི་འབྲས་བྱས་ཡོངས་སུ་

དཔེན་པོ་མཐོང་སྤྱོད་པ་ལྟར་བྱེད་པའི་དཔེན་པོའི་གཞུང་ཆོས་
ཞེས་དང་། ཡང་འབྲེལ་ཚུལ་གཞན་ཞིག་ལ་བྱོལ་སྤོང་ལ་ལར་ཞེས་དཔེ་གསུམ་
བཟུང་བའི་དུད་འབྲེལ་གྱི་བྲག་པ་ཞིག་གི་ན་བའི་མིང་ཅན་གྱི་ཤིང་ཨེ་རྩུ་ལ། རོན་
དང་ལྷན་པའི་འབྲས་བུས་དཔེན་པོ་དངོས་པོའི་གཞུང་ཆོས་ཞེས་མིན་པའི་ཞེས་
ཤིང་དེ་ལ་འབྲས་བུ་ཡོད་པ་བསྟན་ཞེས་ཟེར། སྤང་བའི་ན་བ་ཅན་ཟེར་བའི་ཤིང་
ཨེ་རྩུའི་མིང་གི་ནམ་གངས་སུ་ཡོད་དོ། །

ཡང་ན། འཇས་པའི་མཚོན་ཚུན་འབྲེལ་པོའི་བྱར་མིག་མདལ། །

སྤྱི་པོའི་སྤྱིང་ལ་ཉལ་བས་འདོད་བདེ་སྤེད། །

འབྲེལ་བས་འདོད་དགར་ཉེ་བར་རབ་ལེན་པའི། །

ཡན་ལག་འདི་ཡིས་སྤྱིད་པ་མཛོན་པར་འབྱུང། །

ཅེས་གསུངས་པའི་ཉེན་མཛེས་པའི་ལུས་སྤྱིས་ཤིང་། བཞེན་པ་བྱར་མིག་གསལ་
བར་བཞེད་དེ། དེས་སྤྱི་པོ་ཀུན་ལ་སྤྱིད་པ་སྤྱིད་པ་དང་། དེས་ལེན་པ། དེས་སྤྱིད་པའམ་
འཁོར་བ་མཛོན་པར་འབྱུང་བར་བྱེད་དོ། །ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ། །

བཙུག་པོ་གཉིས་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་པོའི་གཞུང་ཆོས་

༥ གཉིས་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་པོའི་གཞུང་ཆོས་གི་མཚན་ཉིད་ནི། ཅུ་བ་ལས།

གང་དུ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱི་བུ་ལ། །

དེ་ནི་གཉིས་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་པོའོ། །

ཞེས་ཆོས་སྤྱོད་གང་གི་ཉེན་དང་བཞེན་པ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱི་དེ་གཉིས་དངོས་
སུ་མ་བཞེད་པའི་གཞུང་ཆོས་གི་སྤྱོད་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར། དཔེན་ན།

ཅ་བར། སུ་ཞིག་གང་དང་འགྲོགས་པ་ཡིས། །

བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་ནི། །

ཐོབ་ཅིང་ཟས་ཀྱི་དུས་དག་ཏུ། །

གལ་ཏེ་མཐོང་ན་འདོར་བར་བྱེད། །

ཅེས་གསུངས་པའི་ཉེན་མགོ་བོ་དང་བཞེན་པ་སྐྱ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པས། སུ་ཞིག་གིས་
སྐྱ་ནི་མགོ་བོ་དང་འགྲོགས་པའི་ཆེ་བའུ་བ་དང་བཤད་པ་དང་རྒྱ་སོགས་འདོགས་པ་
སོགས་གཅེས་སྤྲུས་དང་། ཕྱི་དོར་གྱི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་དེ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཐོབ་ཀྱང་།
ཁ་ཟས་ཀྱི་དུས་སུ་སྤྲི་ཉག་མ་རེ་རེ་ཅམ་ཟས་ཀྱི་ནང་དུ་སོང་བ་མཐོང་ན་ཡང་དེ་ཀྱན་
གྱིས་འདོར་བར་བྱེད་དོ། །ཞེས་ཉེན་མགོ་བོ་དང་བཞེན་པ་སྐྱ་གཉིས་སྤྲུས་ཤིང་གསུངས་
ལྟ་བུའོ། །འདི་ལ་ཡང་ཉེན་དང་བཞེན་པ་གཉིས་ལ་གཙོ་པོ་ལྟར་བྱེད་མི་འདོན་པ་དང་།
ཉེན་བརྒྱུད་བྱེད་པའི་གཙོ་བོ་བྱས་པའི་ཆོག་གི་རྣམས་འདོན་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་། རོན་
དུ་ཉེན་དང་བཞེན་པ་གཉིས་ཀ་སྤྲུས་ཚུལ་འདྲའོ། །དཔེར་བརྗོད།

(ག) ས་འཛིན་པར་བར་གཏི་ཐུག་གཉིས་ཀྱི་རོའི། །

བཅུད་ཆགས་སྐྱད་འབྱེན་ལག་འཁྱེད་ལྟེན་ལྟེན་ལ། །

གནས་ཏེ་འབྲས་བུར་འདོད་པ་དེ་དོན་དག། །

གལ་ཏེ་བྱུང་ན་བརྟམས་པ་ཆོས་ཉིད་ཡིན། །

ཞེས་གསུངས་པའི་ཉེན་ཚུ་ཤིང་དང་། བཞེན་པ་བྱེད་པའི་གཉིས་ཀ་སྤྲུས་པ་ལྟ་བུ་དང་།
གཞན་ཡང་ཉེན་སྤྲི་བའི་གསང་གནས་དང་བཞེན་པ་འབྲས་བུ་གཉིས་ལ་སྤྱོད་བའང་
ཡོད། བརྟམས་པ་ནི་ཆགས་པའང་སྤྱེད་པའི་དོན་ལའང་འཇུག བརྟམས་བྱེད་འདོད་པ་
ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། རྗེ་ཞུ་དམར་བས།

སྤྲིད་ཞུ་ཡོངས་ཀྱི་རྒྱན་དུ་མཆོད་འོས་དེས། །
དཔེ་བུལ་གཏོང་བའི་སྒོ་འཕར་བརྒྱ་ཕྱེ་ནས། །
ཀུན་གྱི་རེ་བ་ཡིད་བཞེན་སྒོང་བའི་ཕྱིར། །
ས་གསུམ་ཁྱོན་ཡངས་བསིལ་བའི་བྱེད་པོར་ཤེས། །

ཞེས་གཤམ་བྱའམ་རྟེན་སངས་རྒྱས་དང་བཞེན་བ་ཆོས་ཏེ། སྤྲིད་བ་དང་ཞི་བའི་
རྒྱན་དུ་གྱུར་ཅིང་ཀུན་གྱིས་མཆོད་འོས་སུ་གྱུར་བ། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་
རྒྱས་ཀྱིས། དཔེ་རྒྱུ་མ་མཆིས་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གི་སྒོ་འཕར་
ཡངས་པོར་བྱས་ནས། འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་རེ་བ་ཡོངས་སུ་སྒོང་བའི་ཕྱིར། ས་གསུམ་གྱི་
ཁྱོན་ཡངས་པོར་བྱབ་པའི་ལུས་ཅན་དུག་གསུམ་གྱི་སྤྱག་བཟུལ་གྱིས་གཟེར་བ་
རྣམས་མན་བདེ་བསིལ་བའི་དགེ་ལེགས་སྟེར་བའི་བྱེད་པོར་ཤེས་ཞེས་སོ། །འདིར་ལ་
ལས་གཤམ་བྱ་རྟེན་རྒྱ་བ་དང་བཞེན་བ་རྒྱ་བའི་འོད་ཟེར་ལ་སྦྱོར་བའང་ཡོད། ཚིག་འདིས་
རྟེན་བརྫོད་བྱའི་གཙོ་བོ་བྱས་ཏེ་རྟེན་དང་བཞེན་བ་གཉིས་ཀ་སྤྲུལ་བ་¹ལྟ་བུའོ། །

ཡང་ན། མཆོན་ཅན་ཐོས་པས་ཀུན་རྫོངས་སུན་པའི་སྤྱག་ །
རིང་དུ་བསྐྱད་པས་སྒོ་གྲོས་སྤང་བའི་མཛོད། །
བདེ་ལྷག་སྒོ་བརྒྱ་ཕྱེ་བས་སྤྱ་བའི་ལམ། །
སྤྱན་པའི་བདུད་ཅིའི་ཁང་བར་བསྐྱབས་འདི་མཆར། །

ཞེས་གཤམ་བྱ་རྟེན་ལྟ་མོད་བྱངས་ཅན་མ་དང་། བཞེན་བ་ལྟ་མོའི་སྤྱགས་རྗེ་དང་
བྱིན་རྒྱལས་སོགས་སྤྲུལ་ཏེ་བརྫོད་བ་ལྟ་བུའོ། །

1 ལྟོ

བཙུག་པ། ཡོངས་འདྲེས་ཀྱི་གཤམ་ཆིག་

༥ ཡོངས་འདྲེས་ཀྱི་གཤམ་ཆིག་གི་མཆན་ཉིད་ནི། ཅ་བ་ལས།

གང་ལ་མཆན་ཉིད་སྣ་ཚོ་གས་འདྲེས། །

དེ་ནི་ཡོངས་སྤྱུ་འདྲེས་ཞེས་བྲ། །

ཞེས་ཆིག་སྤྱིར་གང་དུ་སྤར་བཤད་པའི་གཤམ་ཆིག་སོ་སོའི་མཆན་ཉིད་སྣ་
ཚོ་གས་འདྲེས་པས། གཅིག་ཁོ་ནར་ངོས་བཟུང་མེད་པའམ། གཤམ་ཆིག་སྣ་ཚོ་གས་
འདྲེས་པར་སྤྱར་ནས། བརྗོད་དོན་དངོས་གས་པ་སྣ་བུའི་དག་ཆིག་ལ་ཟེར། དཔེར་ན།

ཅ་བར། ཏ་ཡ་ག་ཇ་ཟ་ཏ་ཅན། །

སྤེ་འདི་གལ་ཏེ་མ་རྒྱལ་ན། །

སྤ་ཏི་ཀ་མེད་དེད་ཀྱི་བྲ། །

འདི་ནི་¹ཡི་གེ་ཤེས་ཀྱང་ལྷན། །

ཞེས་བ་གས་བྲ་ནི་ཡི་གེ་བྱི་མོ་ཅམ་ཡང་མ་བསྐྱབས་བ་སྟེ། ཡི་གེ་མི་ཤེས་
པའི་ངེས་ཀྱི་བྲ་འདིས་ནི། དེ་ག་བྱེད་ཤེས་ཀྱང་ལྷན་པོར་འགྱུར་ཏེ་ཡི་གེའི་མན་དག་མ་
བསྐྱབས་ན་བསྐྱབ་བཅོས་མི་ཤེས་ཤིང་། དེ་མ་ཤེས་པས་སྤང་དོར་ཀྱི་གནས་ལ་
མོངས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། དེ་ཡང་ཏ་ཞེས་པས་ཤ་ཁ་ས་ཏ་སྟེ་ངོ་
བའི་ཡི་གེ་དང་། ཡ་ཞེས་པས་ཡ་ར་ལ་ཡ་སྟེ་མཐར་གནས་ཀྱི་ཡི་གེ་དང་། ག་ཞེས་
པས་ག་སྟེ། དེ་བཞིན་དུ་ཇ་ཞེས་ཅ་སྟེ། ཟ་ཞེས་བ་སྟེ། ཏ་ཞེས་ཏ་སྟེ་རྣམས་བསྐྱབ་ཏེ།
ཡི་གེ་འདི་རྣམས་ལས་མ་རྒྱལ་བའམ་དེ་དག་མ་ཤེས་ན། སྤ་ཏི་ཀ་སྟེ་ཡི་གེ་བྱི་མོ་ཅམ་

1 ཡེ

ཡང་ཤེས་པ་མེད་པ་དེད་ཀྱི་བྱ་འདིས་ནི། ཨ་ཁྱར་ཞེས་པ་འགྱུར་བ་མེད་པ་སྟེ། ཉག་
 པའི་རིག་བྱེད་དམ་བྱེ་རོལ་པའི་ཉག་པ་རང་བྱུང་གི་རིག་བྱེད་ཅམ་ཤེས་ཀྱང་ཡི་གེ་
 མན་ངག་མི་ཤེས་པས་མོངས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སོ། །ཉག་པ་རང་བྱུང་གི་རིག་བྱེད་
 ཅེས་པ་ནི་བསྐྱབ་མི་དགོས་པར་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་པའི་བཟའ་བརྟུང་འགྲོ་
 འདུག་སོགས་ལ་ཟེར་བར་གསུངས། འདི་ལ་འདྲུ་མི་པམ་པས་ལྷ་ཉི་ཀ་སྟེ་ཡི་གེ་བྱེ་མོ་
 ཅམ་ཡང་ཤེས་པ་མེད་པ་དེད་ཀྱི་བྱ་འདིས་ནི་ཁ་ནས་ཡི་གེ་སྤྲ་གདངས་འབྱེན་པ་ཅམ་
 ཤེས་ཀྱང་། རིག་པའི་གནས་ལ་སྒྲུན་ཏེ། ཡི་གེ་བྱེ་མོ་ཅམ་ཡང་བསྐྲག་མི་ཤེས་པས་
 སོ། །ཞེས་འགྲེལ་ན་གོ་བདེ་བར་གསུངས། གཤམ་བྱེད་ནི་ཉ་ཡ་རྟ། ག་རྩ་སྒྲང་སོ། ཟ་ཏ་
 དཔའ་བོ་འཕ། ཀྱང་དམག་གི་དབྱང་ཚུང་སྟེ་དབྱང་ཆོགས་ཡན་ལག་བཞི་དང་བཅས་
 པའི་པ་རོལ་གྱི་དབྱང་སྟེ་འདི་ལས་མ་རྒྱལ་ཞིང་དེ་མ་བཅོམ་ན། ལྷ་ཉི་ཀ་འཕ་མ་མེད་
 པའི་དེད་ཀྱི་བྱ་འདིས་ཡི་གེ་ཅམ་ཤེས་ཀྱང་སྒྲུན་སོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །འདི་ཡོངས་སུ་
 འདྲེས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། རྒྱན་འདི་ལ་གཤམ་ཆོག་དགུ་བ་མིང་དུ་མ་འདུས་པའི་གཤམ་
 ཆོག་ཡོད་དེ། ཉ་ཡ་ག་རྩ་སོགས་ཀྱི་མིང་དེ་རྣམས་དོན་ཐ་དད་པ་དུ་མར་བཏགས་ཏེ།
 དངོས་སུ་མིང་མང་བས་བར་ཆོད་ནས་བརྗོད་དོན་མི་གསལ་བར་བྱས་པ་དང་། ཡང་
 གཤམ་ཆོག་གཉིས་པ་སྤྲ་བྱེད་ཀྱི་གཤམ་ཆོག་ཀྱང་འདྲེས་ཏེ་ལྷ་ཉི་ཀ་ཞེས་པའི་སྤྲ་གཤམ་བྱ་
 གཤམ་བྱེད་གཉིས་ཀ་མཚུངས་ཀྱང་། གཤམ་བྱེད་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་མ་མེད་པའི་བྱ་ལ་
 འདྲུག་པའི་སྤྲུལ་ཁྱེར་ནས་གཤམ་བྱ་ཡི་གེ་བྱེ་མོ་མི་ཤེས་པ་གཤམ་པ་ལྟ་བུའོ། །འདིར་
 བརྗོད་མ་ཐག་པའི་གཤམ་ཆོག་དགུ་བ་དང་གཉིས་པ་འདྲེས་པས་ཡོངས་འདྲེས་ཀྱི་གཤམ་
 ཆོག་ཏུ་ངེ་ལྟར་འགྱུར་བ་བཞིན། གཤམ་ཆོག་དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པ་དག་ཀྱང་བསྐྲེས་
 ཏེ། སྤྱིར་བའི་ཚུལ་རྣམས་རིགས་པས་རྟོགས་པར་བྱའོ། །དཔེར་བརྗོད།

(ག) མིག་གི་ཁང་བར་མདའ་ཡི་མེ་འབར་ཆེ། །

གཉིས་སྐྱེས་ལ་ལ་རྒྱ་བ་མཐོང་བ་བཞིན། །

གཟུགས་མེད་རྣམས་ནི་དགའ་ཞིང་སྤྲུག་བསྐྱེད་བྱེད། །

ཁམས་གསུམ་དབང་སྤྱད་བཅེ་ཞིང་དགའ་བ་བསྐྱོམ། །

ཞེས་གཤམ་བྱ་ནི་མངེས་མའི་མིག་གཉིས་ལ་འདོད་ལྷས་མདའ་ལྷ་འཕངས་པ་
ལ་བཞེན་ནས་ཆགས་པས་དམར་པོར་གྱུར་པ་ལ་གཉིས་སྐྱེས་ཏེ་བྲམ་ཟེ་དགའ་བྱབ་པ་
ལ་ལ་དེར་ཆགས་པ་སྐྱེས་པ་ལ། གཟུགས་མེད་ནག་ཕྱོགས་དགའ་བའི་འདྲེ་རྣམས་
དགའ་ཞིང་། བྲམ་ཟེ་དགའ་བྱབ་པ་ལ་ལ་དེར་ཆགས་པ་མ་སྐྱེས་པ་ལ་འདོད་ལྷ་སྤྲུག་
བསྐྱེད་བར་བྱེད་ཅིང་། ཁམས་གསུམ་དབང་སྤྱད་མའམ་ལྷ་མོ་དེག་བྱེད་མས། སྤྲ་མ་
ཆགས་ལྷན་གྱི་བྲམ་ཟེ་རྣམས་ལ་སྦྱང་བཅེ་ཞིང་། ཆགས་བྲལ་གྱི་བྲམ་ཟེ་དགའ་བྱབ་པ་
རྣམས་ལ་དགའ་བ་བསྐྱོམ་ཞེས་དང་། གཤམ་བྱེད་ནི། དབང་སྤྲུག་གི་མིག་གཉིས་ནས་
མདའ་ལྷ་བ་ཅན་ནམ་འདོད་ལྷ་སྟེགས་པའི་ཆེད་དུ་མེ་སྤར་བའི་ཆེ་གཉིས་སྐྱེས་ཏེ་བྲམ་ཟེ་
ལ་ལ་རྒྱ་བ་མཐོང་བ་བཞིན་དགའ་ཞིང་། གཟུགས་མེད་ནག་ཕྱོགས་ལ་དགའ་བའི་འདྲེ་
རྣམས་འདོད་ལྷ་ཆོག་པས་སྤྲུག་བསྐྱེད་བར་བྱེད་ཅིང་། ཁམས་གསུམ་དབང་སྤྱད་དམ་
ལུས་མེད་འདོད་ལྷ་ནི་དབང་སྤྲུག་གི་དགའ་བྱབ་ཉམས་པ་ལ་དགའ་ཞིང་། ཡང་འདོད་
ལྷའི་ལུས་མེར་བསྟེགས་པ་ལ། ཁུབ་འཇུག་སྤྲུག་བསྐྱེད་བར་གྱུར་པ་དང་། དབང་སྤྲུག་
ལྷ་མོ་གོ་རྩི་ལ་བཅེ་ཞིང་། འདོད་ལྷ་མེར་བསྟེགས་པ་ལ་དགའ་བ་བསྐྱོམས། ཞེས་
སོ། །འདིའི་མིག་གཉིས་དང་མདའ་ལྷ་ཞེས་ཡི་གེ་གངས་ཀྱིས་བརྗོད་དོན་བསྐྱིབས་
པས་ན། གཤམ་ཆོག་བདུན་པ་གངས་ཀྱི་གཤམ་ཆོག་འདྲེས་པ་དང་། གཉིས་སྐྱེས་ནི་དགེ་
སྦྱོང་དང་བྲམ་ཟེ་སོགས་མང་པོ་ལ་འཁྱུལ་བས་བརྗོད་དོན་བསྐྱིབས་པས་ན་གཤམ་བྱེད་

གཉིས་པ་སྤྱི་བྱེད་ཀྱི་གཤམ་ཆོག་འདེས་པ་དང་། གཞུགས་མེད་ནི་འདེ་དང་འདོད་ལྟ།
ཁམས་གསུམ་དབང་སྤྱད་ནི་ལྟ་མོ་རིགས་བྱེད་མ་དང་འདོད་ལྟ་གཉིས་ལ་ངེས་ཆོག་
གི་སྤྱི་འབྲུག་བྱེད་བ་ཅམ་ཡོད་པ་དང་། སྤྱག་བསྐྱེད་བྱེད་ཅེས་རྒྱུ་མོའི་ཆོག་ཡོད་
བས་བྱག་པ་རྒྱུ་མོའི་གཤམ་ཆོག་གྱུང་འདེས་པ་ལྟ་བུའོ། །རྩེ་ལྷ་དམར་བས།

བརྒྱའི་སྤྱི་གནས་མིང་ཅན་ལས་བྱུང་བའི། །

རྒྱ་ཡི་མངོན་པར་བརྟེན་ལྷན་མདའ་མཛེས་པ། །

སྤྱག་བསྐྱེད་མེ་མེད་བརྒྱུད་པ་ལས་གྲོལ་བྱིས། །

རིན་ཆེན་ཡོན་ཏན་བསྐྱེད་པའི་སྐལ་བ་སྟོམ། །

ཞེས་བད་མའི་སྤྱི་གནས་ཆངས་པའི་མིང་ཡིན་ཞིང་། ཆངས་པ་ལ་འདིག་རྟེན་
བྱེད་པོ་ཟེར་བ་དང་། ལས་ལའང་འདིག་རྟེན་བྱེད་པོ་ཟེར་བས་ཆངས་པའི་མིང་ཅན་ཏེ་
ལས་ལས་བྱུང་བའི་ཞེས་དང་། རྒྱ་དང་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་བོ་གཉིས་ཀ་ལ་ཉེ་བར་ལེན་
བ་ཞེས་པའི་སྤྱི་ཐུན་མོང་དུ་འབྲུག་པས། རྒྱའི་མིང་ངམ་དེའི་མངོན་པར་བརྟེན་ལྷན་
ཞེས་མཐུན་པའི་སྤྱི་འབྲུག་གཤམ་དང་། མདའ་ནི་ལྷའི་མིང་ཡིན་པས་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་
བོ་ལྷ་ལ་བྱེད། མེ་ནི་གསུམ་གྱི་མིང་སྟེ་སྤྱག་བསྐྱེད་གསུམ་གྱི་རྒྱུད་ལས་གྲོལ་བའི་
བྱིས་དུ། རིན་ཆེན་ཡོན་ཏན་ཞེས་པའི་ཡོན་ཏན་ནི་གསུམ་གྱི་མིང་ཡིན་པས་དགོན་
མཆོག་རིན་པོ་ཆེ་གསུམ་ལ་བརྟེན་པའི་སྐལ་བ་བཟང་བོ་སྟོམ་ཞེས། མང་དུ་འདུས་
པའི་གཤམ་ཆོག་དང་། གངས་ཀྱི་གཤམ་ཆོག་སྟེ་གསུམ་ཡོངས་སུ་འདེས་པ་ལྟ་བུའོ། །མེ་
གསུམ་ནི། རྒྱན་བཞག་གི་མེ། སྤྱིན་སྟེག་གི་མེ། རྟག་དོང་གི་མེ་དང་གསུམ་མོ། །

ཡང་ན། ག་བྱུར་རྒྱལ་མང་བཅེགས་པའི་མཛེས་སྤྱག་རི། །

ཡིད་འོང་སྤྱང་བྱེད་རྒྱས་པའི་གཟི་མདངས་ཅན། །

སྤ་རའི་མཆོན་མཐུན་དབྱངས་ཀྱི་བདེ་དགའ་ཡིས། །

འབྲིལ་ལེགས་མིང་མཐུན་ཁང་མཛེས་དོག་པོར་བྱས། །

ཞེས་གཤམ་བྱ་ལྟ་མོ་དབྱངས་ཅན་མའི་གསུང་གི་བྱིན་རྒྱལས་ཀྱིས་བདག་གི་
 དག་སྟོན་པ་སྤྱ་བའི་བདུད་ཅིས་བཀང་བར་བྱས་ཞེས་དང་། གཤམ་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་ནི།
 འདིའི་རྒྱུ་བ་དང་པོ་མཐུན་གཟུགས་ཀྱི་གཤམ་ཆོག་དང་། གཉིས་པ་མིང་དུ་འདུས་པའི་
 གཤམ་ཆོག་ཡིན་ཏེ། སྤྱང་བྱེད་ནི་ཉི་མ། རྩ་བ། ཉིན་མོ་སོགས་ལ་འདུག་པ་དང་། རྒྱུ་བ་
 བྱི་མ་གཉིས་ནི་མཐུན་པའི་སྤྱའི་གཤམ་ཆོག་ཡིན་ཏེ། སྤྱའི་སྤྱང་དོད་སྤྱ་ར་དང་མིང་
 མཐུན་པའི་སྤྱ་དབྱངས་ཞེས་དང་། འབྲིལ་ལེགས་ནི་དུང་དང་མགྱིན་ལམ་གཉིས་ཀྱི་
 མིང་ལ་འདུག་པས། མཐུན་པའི་སྤྱས་དངོས་དོན་གཤམ་ཅིང་གཤམ་ཆོག་གསུམ་ཀྱི་རྣམ་
 པ་དང་མཐུན་པའམ་ཡོངས་སུ་འདྲེས་པའི་གཤམ་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་གིས། བརྗོད་དོན་དངོས་
 བསྐྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །གཞན་ཡང་གཤམ་ཆོག་གི་རྒྱན་ཀྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ། སྟོན་
 དག་གི་ལམ་ནས་ཐོན་པའི་ཁེད་དམ་ལྗེ་འུའི་རིགས་ཀྱི་ཉམས་མཆར་བའི་ཆོག་སྤྱོར་
 རྣམས། འདིའི་ཕྱོགས་སུ་གཏོགས་ཀྱང་རྩ་བའི་ཆོག་ཟེན་ལ་མ་ཐོན་པས། འདིར་མང་
 བར་འདིགས་ནས་མ་བྲིས་ཤིང་། གཞན་ལས་རྟོགས་པར་བྱའོ། །གཤམ་ཆོག་གི་དཔེར་
 བརྗོད་མཛད་པ་རྣམས་ཀྱང་རང་འབྲེལ་ལ་མ་བརྟེན་པར་རྟོགས་མི་རུས་པ་མང་ཞིང་།
 སྤྱིར་སྤྱོད་གང་རུང་གི་རྒྱན་དུ་འང་མི་གཏོགས་པས། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་གཞུང་རྩིས་
 པ་ལ་རྒྱན་དུ་མི་མཁོ་ནའང་། ཆོགས་པར་ཅིད་མོའམ་བཞད་གད་སྟོང་བ་དང་། གཞན་
 ཀྱིས་ཐོས་མི་རུང་བའི་གསང་ཆོག་སོགས་སྤྱ་བའི་ཆེད་དུ་བསྐྱུས་བརྗོད་དང་། རབ་
 བཏགས། སྤྱར་བ་སོགས་ཀྱི་ཆ་དང་འདྲ་བ་ཅིམ་ཀྱི་གཤམ་ཆོག་གི་རྒྱན་འདི་དགོས་
 མཁོ་ཡོད་ཅིང་། མཆར་སྤྱེད་ཀྱི་དག་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་སྟོན་དག་གི་རྒྱན་ཀྱི་གས་སུ་

བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་གཤམ་ཆོག་གི་རྒྱན་རེ་ཞིག་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

གསུམ་པ། རྩོད་ངག་གི་རྩོན་མེལ་བཤད་པ།

༥ ཅུ་བའི་ས་བཅད་གསུམ་པ་སྩྭ་ངག་གི་རྩོན་**“མེལ”**་བཞི། སྤྱིར་སྩྭ་ངག་གི་
 ཆོག་སྤྱིར་ཕུན་སུམ་ཆོག་ས་པ་འབྱུང་བ་ལ། དེའི་ཐོག་ཕྱོགས་སྤྱོད་ནི་ཀྱི་རྩོན་ལེགས་
 བར་ངོས་ཟིན་པ་གཤམ་ཆེ། དེ་ཡང་བརྗོད་བྱ་དོན་ཀྱི་སྤྱོད་ས་དོན་ཉམས་པ་སྤྱོད་དང་
 བཤམ་བ་དང་། དོན་སྤྱི་ཕྱི་འགལ་བ་དང་། དོན་གཅིག་པ་ཅན་ཡང་ཡང་སྤྱོད་པ་དང་།
 དོན་དེར་མི་ངེས་པའི་ཐེ་ཆོམ་ཅན་ཏེ་བཞི་དང་། རྗོད་བྱེད་ཆོག་གི་སྤྱོད་ས་ཆོག་སྤྱི་
 ཕྱིའི་གོ་རིམ་འཆོལ་བའམ་རིམ་པ་ཉམས་པ་དང་། བརྗོད་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་དང་མི་
 མ་སྤྱན་པའམ་སྤྱི་ཉམས་པ་དང་། ཆོག་གི་གཅོད་མཆམས་ཉམས་པ་དང་། ཆོག་ས་སྤྱི་
 བཅད་པའི་སྤེབ་སྤྱིར་ཉམས་པ་དང་། སྤྱིའི་མཆམས་སྤྱིར་ཉམས་པ་དང་། ལུལ་དུས་
 དང་འདྲིག་རྟེན་སོགས་ཀྱི་གནས་ལུགས་དང་འགལ་བ་སོགས། ཅུ་བའི་གཞུང་ལས་
 དངོས་བསྩྭ་ཀྱི་རྩོན་བཅུ་ལྟ་ལོ་དེ་དག་ལས། སྤེབ་སྤྱིར་ཉམས་པ་ནི་རྩོན་ཆེ་ལ།
 དམིགས་བསལ་མེད་ལ། གཞན་རྣམས་སྤྱིར་བཏང་རྩོན་དུ་འགྱུར་མོད། འོན་ཀྱང་སྩྭ་
 ངག་གི་ཆོག་སྤྱིར་ཀྱི་ཉམས་འདོན་ཚུལ་ལ་མཁས་ན། དེ་དག་སྤྱབས་འགའ་ཞིག་ལ་
 རྩོན་དུ་མི་འགྱུར་བར། ཆོག་གི་རྒྱན་དུ་སོང་བས། ཡོན་ཏན་དུ་འགྱུར་བའང་སྲིད་དེ།
 སྩྭ་ངག་མཁས་ལ་ཅི་ཡང་རྒྱན། ཞེས་པ་ལྟར། མཁས་པས་སྩྭ་ངག་གི་ཆོག་སྤྱིར་ཀྱི་
 སྤྱབས་སུ། བརྗོད་འདོད་ཀྱི་རྣམ་རྟོག་གི་དབང་གིས་བརྗོད་ཚུལ་ཉམས་མཆར་བ་སྤྱི་
 ཆོག་ས་བྱེད་པས། དོན་ཀྱིས་འགལ་བ་མེད་པ། དཔེར་ན། བསལ་བའི་རྒྱུད་དང་ཆོ་

1 མེས

བས་གདུང་བར་བྱེད་པ་དང་། བཏགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་ལས་འབྲས་བུ་སྤྲ་བ་སོགས།
འགལ་བ་སྤར་ཆེད་དུ་བསྟན་ཀྱང་། བརྗོད་དོན་འགལ་བའི་སྟོན་མེད་པ་ནི། འདིར་
དམིགས་བསལ་དུ་བཞག་པ་ཡིན། སྤྱིར་ཆོག་སྒྲོར་གང་དུ་འང་སྤྲོད་གང་དུ་འཇམས་
དང་བྲལ་ཞིང་མི་མཐོས་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་དེ་སྟན་པལ་སྤྱིའི་སྟོན་ཡིན་ཀྱང་། གཞུང་
འདིར་བསྟན་ཀྱི་སྟན་པལ་གི་སྟོན་བཅུ་ནི།

ཅ་བ་ལས།

དོན་ཉམས་དོན་འགལ་དོན་གཅིག་པ། བེ་ཆོས་ཅན་དང་རིས་པ་ཉམས། །
སྤྲ་ཉམས་གཅོད་མཆོས་ཉམས་པ་དང་། སྤྲེའ་སྒྲོར་ཉམས་དང་མཆོས་སྒྲོར་བྲལ། །
ཡུལ་དུས་འཇིག་རྟེན་སྒྲུ་རྩལ་དང་། །ལུང་རིགས་དག་དང་འགལ་བ་སྟེ། །
སྟོན་བཅུ་དེ་དག་སྟན་པལ་ལ། །སྟན་པལ་མཁན་གྱིས་སྤང་བར་བྱ། །ཞེས་སོ། །

དང་པོ། དོན་ཉམས་པའི་སྟོན།

༥ དོན་ཉམས་ལ་མཆོན་ཉིད་དང་། དཔེར་བརྗོད། དམིགས་བསལ་དང་གསུམ་
ལས། དང་པོ་མཆོན་ཉིད་ནི།

ཅ་བ་ལས། ཆོགས་པའི་དོན་གྱིས་སྒྲོང་བ་གང་། །

དེ་ནི་དོན་ཉམས་ཞེས་པར་འདོད། །

སྤྲོས་པ་སྟོན་པ་གྱིས་པ་ཡི། །

བརྗོད་ལས་གཞན་དུ་དེ་སྟོན་ནོ། །

ཞེས་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་ལ་བརྗོད་བྱའི་དོན་གྱིས་སྒྲོང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་དོན་
ཉམས་པ་ཞེས་བྲ་སྟེ། དེ་ནི་ཆང་ལ་སོགས་པས་སྤྲོས་པ་འཇམ་སྟོན་པ་སོགས་རང་

སེམས་རྣལ་དུ་མི་གནས་པ་དང་། གྲེས་པ་བསམ་མེད་སོགས་ཀྱི་བརྗོད་པ་ནི་རང་
དབང་མེད་པའི་སྒྲིན་གྱིས་སྒྲོན་དུ་མི་འགྱུར་མོད། དེ་ལ་གཞན་དུ་སྤྲུལ་བརྗོད་ཀྱང་
དོན་ཉམས་པའི་སྒྲོན་ཅན་ཁོ་ནའོ། །གཉིས་པ་དཔེར་བརྗོད་ནི།

ཅ་བར། འདི་ནི་རྒྱ་མཚོ་འཁྱུང་བྱེད་དེ། །

བདག་ནི་དེ་རིང་གས་པས་གཟེར། །

སྤྲིན་འདི་རབ་ཏུ་སྒྲོགས་བྱེད་དེ། །

འཕྲོག་བྱེད་ས་སྤང་དག་ལ་དགལ། །

ཞེས་སྤྲེས་བྲུ་འདིས་ནི་རྒྱ་མཚོ་འཁྱུང་བར་བྱེད་དེ་གྲེས་པ་བདག་ནི་དེ་རིང་
གས་པས་གཟེར་ལ་སྤྲིན་འདིས་ཀྱང་སྤྲུལ་བར་ཏུ་སྒྲོགས་པར་བྱེད་དེ། འཕྲོག་བྱེད་དམ་
བརྒྱ་བྱིན་དེ་ས་སྤང་རམ་སྤང་པོ་ཆེ་དག་ལ་དགའོ་ཞེས་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་ཆིག་དེ་ཅམ་
ཆོགས་པ་དེའི་བརྗོད་དོན་ལ་འབྲེལ་བ་མེད་ཅིང་དོན་གྱིས་སྒྲོང་བ་སྒྲོན་པའི་རག་ལྷ་
བུར་གྱུར་པ་འདི་ནི་དོན་གྱི་སྒྲོན་དང་ལྡན་འོ། །

(ག) ཟླ་བ་འདི་ནི་ཤིན་ཏུ་དམར། །

ཉི་མའི་འོད་གྲིས་བསིལ་བར་བྱས། །

ཁོ་བོ་ཉལ་ནས་རྒྱན་དུ་འགྲོ། །

ན་རྒྱུང་ལ་འཁྱུང་ཆངས་པར་སྒྲོད། །

ཅེས་སེམས་རྣལ་དུ་མི་གནས་པའི་མིའི་གཏམ་ལྷ་བྲའོ། །

གསུམ་པ་དམིགས་བསམ་ལ་ནི།

ཅ་བར། འདི་སེམས་རྣལ་དུ་མི་གནས་པའི། །

མངོན་པར་བརྗོད་ལ་སྦྱང་མིན་ཏེ། །

གཞན་དུ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས། །

སྙན་ངག་མཁན་པོ་སུ་ཞིག་སྟོར། །

ཞེས་གོང་གི་ཆོག་དེ་ལྟ་བུ། སེམས་ནལ་དུ་མི་གནས་པ་དང་། རེ་རོ་བར་གྱུར་
པ་ནམས་ཀྱིས་བརྗོད་ན། དེ་ལྟའི་ཉམས་འདོན་པ་ལ་སྦྱང་པར་བྱ་བ་མིན་ཏེ། དེ་ནི་
དམིགས་བསལ་ཅན་དང་། གཞན་དུ་སྙན་ངག་མཁན་པོ་སུ་ཞིག་གིས་ཀྱང་ཆོག་སྟོར་
དེ་ལྟ་བུ་མི་སྟོར་རོ། །

གཉིས་པ། རོན་འགལ་བའི་སྟོན།

༥ རོན་འགལ་བའི་སྟོན་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་མཚན་ཉིད་ནི།

ཅ་བ་ལས། དག་གཅིག་གིས་ནི་རབ་སྐྱར་བ། །

སྔ་མ་ཕྱི་མ་གཞན་འཛོམས་པ། །

འགལ་བའི་རོན་ཅན་ཉིད་ཀྱི་སྟོན། །

རོན་འགལ་ཞེས་པ་རབ་དུ་བརྗོད། །

ཅེས་དག་ཆོག་གང་གི་རོན་སྔ་མ་དེ་རོན་ཕྱི་མས་འཛོམས་པ་སྟེ། རོན་སྔ་ཕྱི་
འགལ་བ་ཅན་ཞིག་ལ་ཟེར།

གཉིས་པ་དཔེར་བརྗོད་ནི།

ཅ་བར། དག་རིགས་མཐའ་དག་འཛོམས་པ་དང་། །

སྔ་ཆོགས་ཁུར་ནི་རྒྱལ་གྱུར་ཅིག །

འབྱུང་བོ་ཀུན་ལ་བཅེ་བ་ཅན། །

ཁྱོད་ལ་དག་ནི་སྤྱ་ཡང་མེད། །

ཅེས་རྒྱལ་བོ་ཁྱོད་ཀྱིས་དག་འེ་རིགས་མཐའ་དག་འཛོམས་བ་དང་། བྱ་བ་སྤྱ་
ཆོགས་ཀྱི་ཁུར་དང་ལྷན་བ་འདི་རྒྱལ་བར་གྱུར་ཅིག འབྲུང་བོ་སྟེ་སེམས་ཅན་ཀྱན་ལ་
བཅེ་བ་ཅན་ཁྱོད་ལ་གཞོད་སེམས་འཆང་བའི་དག་ནི་སྤྱ་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་དག་
འཛོམས་བ་དང་སེམས་བཅེ་བ་གཉིས་འགལ་བ་དང་། ཡང་དག་འཛོམས་བ་དང་དག་
སྤྱ་ཡང་མེད་བར་བརྗོད་བ་གཉིས་འགལ་བའི་སྒྲོན་དང་ལྷན་བ་ལྟ་བུའོ། །

(ག) ཉོན་མོངས་མ་ལུས་འཛོམས་བ་ཡི། །

གནས་བཞུན་དག་བཅོམ་ཁྱོད་ཀྱིས་ནི། །

རི་དྲགས་མིག་ཅན་མ་འདི་ལ། །

ལོག་གཡེམ་སྦྱོད་བར་མ་མཛད་ཅིག །

ཅེས་ཉོན་མོངས་པའི་དག་བཅོམ་བ་དང་ལོག་གཡེམ་ཀྱི་སྦྱོད་བ་མ་མཛད་
ཅིག་ཅེས་བརྗོད་པའི་དོན་སྤྱི་འགལ་བ་ལྟ་བུ་སྒྲོན་དུ་འགྱུར་རོ། །

གསུམ་བ་དམིགས་བསལ་ནི།

ཅ་བར། གཞན་གྱི་བྱད་མེད་ལ་སྟེད་པ། །

འཕགས་བ་དག་གིས་ག་ལ་རིགས། །

དེ་ཡི་སོ་སྤྱི་བ་གཡོ་བ་དག །

བདག་ནི་ནམ་ཞིག་འཐུང་འགྱུར་རམ། །

ཞེས་གཞན་གྱི་རྒྱུང་མ་ལ་སྟེད་ཅིང་ཆགས་བ་ནི་འདིག་རྟེན་གྱི་གནས་ལྷགས་
དང་མི་མཐུན་བསལ་འཕགས་བའམ་ཡ་རབས་ཀྱི་རིགས་ཅན་དག་གིས་ག་ལ་རིགས་

ཏེ་ཕིན་ཏུ་མི་རིགས་སོ་ཞེས་རང་སྒོ་ས་ལེགས་པར་བརྟགས་ཕིང་དབྱེད་ནས་སྤྲས་ལ།
སྤྲར་ཡང་རང་ཉིད་འདོད་པའི་ཆགས་པ་དྲག་པོའི་གཞན་དབང་དུ་ཁྱེད་ནས་སྤྲ་མའི་
དོན་དང་འགལ་བའི་ཆོག་སྟེ་པ་རོལ་བའི་ཆུང་མ་དེའི་སོ་སྤྲིབ་པ་སྟེ་མཆུ་སྒོས་གཡོ་
བའི་སྤྲར་ཅི་འདི་ནི་བདག་གིས་དུས་ནམ་ཞིག་ན་འཐུང་བར་འགྱུར་རམ་ཞེས་ཆགས་
བའི་སྒྲོན་གྱིས་དབང་མེད་དུ་ཆོག་འགལ་བར་བརྗོད་པ་ནི་ཆགས་པ་ལུལ་བྱུང་སྒྲོན་པ་
ཡིན་པས་སྒྲོན་མེད་ཅིང་། དེ་ནི་དམིགས་བསལ་ཅན་ཡིན།

(ག) ཏ་ཅང་ཆགས་པ་དྲག་པོ་ཡིས། །

སྤྲས་ཏེ་སྤྲབས་མེད་གནས་ཁང་དུ། །

སྤྲད་དེ་སྤྲེ་བོ་གཞན་ཅི་སྤྲོས། །

ཀུན་མཁྱེན་རྒྱལ་བས་གལ་གཟིགས། །

ཞེས་གནས་ཁང་སྤྲབས་མེད་པའམ་**"སྤྲིབས"**¹མེད་པའི་སར་འཁྲིག་པ་སྤྲོད་པ་
དང་ཀུན་མཁྱེན་རྒྱལ་བས་ཀྱང་དེ་མི་གཟིགས་པར་བརྗོད་པ་དོན་འགལ་**"ཡང"**²།
ཆགས་པ་དྲག་པོས་གཞན་དབང་དུ་ཁྱེད་པའི་གཏམ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས། དེ་ནི་དམིགས་
བསལ་ཅན་ཏེ་སྒྲོན་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །

ཡང་ན། རྒྱུ་འབྱོར་སྤྲར་ཅིའི་བུ་ཡིས་བསགས་པའི་བཅུད། །

སྤྲེ་བོ་ཀུན་བུལ་མཛད་པའི་རང་གཤིས་ཏེ། །

འོན་ཀྱང་འཛིག་རྟེན་བདེ་དགར་མངོན་རོལ་ཆེད། །

མིག་སྤྲེའི་གན་མཛོད་བདག་ལ་ནམ་ཞིག་ཐོབ། །ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

1 སྤྲིབས

2 ཡང

གསུམ་པ། རོན་གཅིག་པའི་སྒྲོན།

༥ རོན་གཅིག་པའི་སྒྲོན་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་མཚན་ཉིད་ནི།

ཅ་བ་ལས། རོན་ཉིད་དམ་ནི་སྤྲུལ་ལ་ཡང་། །

ཁྱད་པར་མེད་པར་སྤར་བརྗོད་པ། །

གལ་ཏེ་སྤར་ཡང་རབ་བསྐྱགས་པ། །

དེ་ནི་རོན་གཅིག་པར་འདོད་དཔེར། །

ཞེས་སྤྲུ་རོན་གང་ཡང་རྩད་བ་གཅིག་དགོས་པ་ཅི་ཡང་མེད་པར་སྤར་ཡང་
བརྗོད་པ་སྤེ་རོན་གཅིག་པའི་ཡང་ཡང་སྒྲོས་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར།

གཉིས་པ་དཔེར་བརྗོད་ནི།

ཅ་བར། མེད་པ་མེད་བྱེད་བྱ་མོ་ཅམས། །

དེ་ཡིན་ལན་བྱའི་འོད་ཟེར་ཅན། །

ཆུ་འཛིན་སྒྲོག་དང་ལྷན་པ་དང་། །

ཐབ་མོ་སྤྲོ་སྤྲོགས་འདི་དག་གོ། །

ཞེས་འདོད་པའི་མེད་པ་ལ་མེད་པ་འཕེལ་བར་བྱེད་པའི་བྱ་མོ་འདི་ཅམས་ལ་
ཆགས་པའི་སྒྲུ་ནི། དེ་དག་གི་སྤྲའི་ལན་བྱའི་འོད་ཟེར་ནག་པོ་ཅན་དང་། ཆུ་འཛིན་ཏེ་
སྤྲིན་སྤེན་པོ་སྒྲོག་དང་ལྷན་པ། སྤྲིན་ཐབ་མོའི་སྤྲོ་སྤྲོགས་པ་འདི་དག་གོ་ཞེས་མེད་པ་
དང་མེད་བྱེད་གཉིས་རོན་གཅིག་ལ། ཆུ་འཛིན་དང་སྒྲོག་ལྷན་ཐབ་མོ་སྤྲོ་སྤྲོགས་པ་
ཅམས་ཀྱང་སྤྲིན་བྱ་རོན་གཅིག་པས། གོ་སྒྲུ་ཐ་དང་པ་མེད་པར་ཡང་ཡང་བསྐྱས་པ་ལྟ་
བུ་སྤྲིན་བྱ་འགྲུར་བས་མི་རུང་ངོ། །

(ག) ཉོན་མོངས་ཕྱིག་པ་སྤྱི་བ་པ་ཀྱན། །

མ་ལུས་ཞི་བར་བྱ་བའི་བྱིར། །

རྒྱལ་བས་ཆོས་འཆད་ཆོས་འཁོར་བསྟོར། །

བཀའ་ཡི་རྣམ་གངས་དུ་མ་གསུངས། །

ཞེས་ཆོས་འཆད་པ་དང་ཆོས་འཁོར་བསྟོར་བ་སོགས་དོན་གཅིག་པས། རྒྱ་
མཆོན་ཐ་དད་པ་མེད་པར་ཡང་ཡང་བསྐྱས་པ་ལྟ་བུ་སྟོན་དུ་འགྱུར་རོ། །

གསུམ་པ་དམིགས་བསལ་ནི།

རྩ་བར། འདོད་པ་སྐྱབས་མིན་འཁོན་པ་ཡིས། །

བྱད་མེད་མཆོག་འདི་བཅོམ་པར་གྱུར། །

ཡན་ལག་ཀུན་མཛེས་བཅོམ་པར་གྱུར། །

འཇམ་པར་སྟོགས་མ་བཅོམ་པར་གྱུར། །

ཅེས་འདོད་པ་སྐྱབས་མིན་པ་སྟེ་རྒྱ་མེད་པར་འཁོན་པས། བྱད་མེད་མཆོག་དེ་
བཅོམ་པར་གྱུར་རོ། །ཡག་ལག་ཀུན་མཛེས་མ་དེ་ཡང་བཅོམ་པར་གྱུར་རོ། །འག་
འཇམ་པོར་སྟོག་མཁས་མ་དེ་ཡང་བཅོམ་པར་གྱུར་རོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་བྱད་མེད་དེ་ལ་
བརྩེ་བའི་དབང་གིས་ཡང་ཡང་བསྐྱས་པ་ལྟ་བུ་སྟོན་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །

(ག) ཡིད་དུ་འོང་བའི་མཇའ་བོ་ཁྱོད། །

སྦྱིད་པའི་གནས་ཁང་འདི་རུ་ཤོག། །

ཞེས་པའི་ཁ་ཟས་ཟ་བྱིར་འདོང། །

སྤྱིང་གྲོས་ལྷག་པར་སྤྲོ་བྱིར་གསལས། །

ཞེས་འདོད་པའི་དབང་གིས་གནས་འདིར་ཤོག་ཟེར་བ་ལྟ་བུ་ཡང་ཡང་བསྐྱེད་ཀྱི་སྒྲོན་དུ་མི་འགྱུར་བ་ལྟ་བུ་ལོ། །

ཡང་ན། གཞལ་མེད་ཅིན་གྱིས་བསྐྱེད་ས་པའི་བཤེས་གཉིན་དེའི། །

བརྗོད་ལྡན་འཇུག་པའི་ཞལ་དཀྱིལ་ཡང་ཡང་བྲན། །

དབུགས་དབྱུང་གསུང་གི་དབྱེད་སྒྲོན་ཡང་ཡང་བྲན། །

ཐུགས་རྗེའི་བཙེ་བས་གཟེགས་པ་ཡང་ཡང་བྲན། །ཞེས་བ་ལྟ་བུ་ལོ། །

བཞི་བ། ཐེ་ཆོམ་གྱི་སྒྲོན།

ཕ་ཐེ་ཆོམ་ཅན་གྱི་སྒྲོན་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་མཆན་ཉིད་ནི།

ཅ་བ་ལས། དེས་པའི་དོན་དུ་རབ་སྐྱར་བའི། །

ཆོག་རྣམས་ཉིད་ཀྱིས་གལ་ཉེ་ནི། །

ཐེ་ཆོམ་སྐྱེད་པར་བྱེད་བ་འདི། །

ཐེ་ཆོམ་ཅན་ཞེས་རབ་ཏུ་བརྗོད། །

ཅེས་བརྗོད་བྱའི་དོན་ཉོགས་པའི་ཆེད་དུ། སྐྱར་བའི་ཆོག་རྣམས་ཀྱིས། དོན་དེ་ལ་ཐེ་ཆོམ་གྱི་སྒྲོ་སྐྱེད་པར་བྱེད་བ་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར།

གཉིས་པ་དཔེར་བརྗོད་ནི།

ཅ་བར། དེ་འདོད་དགའ་བ་ལྟ་བ་ཡི། །

རོ་ལ་མིག་གཡོ་གྲོགས་མོ་དག །

ཆུང་ན་འདུག་པའི་མ་མ་འདིས། །

འདི་འདྲ་བལྟ་བར་བཟོད་མ་ཡིན། །

ཞེས་འབྲིག་པའི་རེ་འདོད་ཀྱི་དགའ་བས། མཛེའ་བོ་ལ་བལྟས་ཏེ་འདོད་པའི་རོ་
ལ་སེམས་པས་བྱར་མིག་གཡོ་བར་བྱེད་པའི་སྒོགས་མོ་ཞེས་བོས་ནས། བག་མེད་དུ་
འབྲིག་པའི་སྒྱོར་བ་ཙོམ་པར་བྱེད་མཁན་ཁྱོད་གཉིས་དང་རྒྱང་རིང་ངས་འབྲིས་ན་
འདུག་པའི་མ་མ་འདིས། ཁྱོད་ཀྱི་བག་མེད་ཀྱི་སྒྱོད་པ་འདི་ལ་བལྟ་བར་བཟོད་པ་མ་
ཡིན་ལོ། །ཞེས་པའི་ཆོག་འདིར་རྒྱ་དཔེར་ཨ་རྩ་ཏེ་ཞེས་པ་ཐག་ཉེ་བ་དང་རིང་བ་གཉིས་
ཀ་ལ་འཇུག་པས། དེའི་གང་ཡིན་དཔེ་འབྱེད་མི་ལུས་པར་ཐེ་ཆོམ་ཀྱི་གཞི་དང་།
གཞན་ཡང་། ཨ་དས་ལས་བསྐྱབས་པའི་ཨ་སོ་ཞེས་པ་འདི་མཛོན་གྱུར་དང་། དེས་
ཞེས་སྒྲོག་གྱུར་གཉིས་ཀ་ལ་འཇུག་པས་རྒྱང་རིང་བོ་ནས་སྒྲོག་ཏུ་ལྟ་བར་མི་བཟོད་
བའམ། ཡང་ན་ཐག་ཉེ་བ་ན་ཡོད་པས། སྒྱོད་ཚུལ་དེ་མཛོད་ནས་ཁོང་ཁོའི་སེམས་ཀྱིས་
མི་བཟོད་པར་གྱུར་པས། དེ་ལ་ལྟ་བར་མི་བཟོད་པའི་དོན་གང་ཡིན་སྟམ་པའི་ཐེ་ཆོམ་
སྒྱེད་པར་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་ཆོག་སྒྲོན་དུ་འགྱུར་བས་མི་རུང་ངོ་། །

(ག) ཀུན་མཁྱེན་རྒྱལ་བ་མཆོག་གང་གིས། །

འགྲོ་ལ་པན་བྱིར་གོ་ཡི་སྤྱ། །

གསུངས་པ་འདི་ཡི་དོན་དུ་ནི། །

འགྱུར་རམ་ཡང་ན་མི་འགྱུར་རོ། །

ཞེས་གྲོ་ཡི་སྤྱ། ལུག་ཆོགས་སམ་ལེགས་བ་དང་། འདོད་བ་དང་། བདག་ཉིད་
དང་། ཆེན་པོ་དང་། ཡེ་ཤེས་སོགས་དང་། གཞན་ཡང་ས་གཞི་སོགས་དུ་མ་ལ་འཇུག་
སྟེ། མགོན་པོ་སྤྱ་སྤྱུབ་ཀྱི་ཞིབ་མོ་རྣམ་འཐག་ལས། དག་ཕྱོགས་ས་དང་འོད་ཟེར་
དང་། །ལུགས་དང་མིག་དང་རྡོ་རྗེ་དང་། །མཐོ་རིས་རྩ་དང་དོན་དགུ་ལ། །མཁས་པས་
གོ་སྤྱ་རིས་པར་བཟུང་། །ཞེས་དང་། སྤྱ་སྒྱོར་བམ་གཉིས་ལས། གོ་ཏ་མ་ལྟ་བུའི་གོ་སྤྱ།

ལས་ཚིག་དང་། རྟོགས་དང་། ས་དང་། འོད་དང་། རྗེ་རྗེ་དང་། བ་ལང་དང་། མཐོ་རིས་
ལ་སོགས་པ་རྣམས་དུ་མར་བསྟེགས་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལྟར་གྱོ་
ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་སྤྱི་ལོ་མིང་ཚིག་སྒྱུར་བས་དོན་གང་ཡིན་སྟེ་མ་ལའི་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེད་པར་
བྱེད་པ་ལྟ་བུ་སྒྱུར་མི་རུང་སྟེ་ཐེ་ཚོམ་ཅན་གྱི་སྒྲོན་དུ་འགྱུར་རོ། །

གསུམ་པ་དམིགས་བསལ་ནི།

ཅ་བར། མ་སྤྲད་དེ་ནི་ལུས་སྐྱེས་ཀྱི། །

འདིགས་པས་གཟིར་ཞིང་རྩལ་མོ་ཡི། །

དུས་ཉིད་ཀྱིས་ནི་བཟུང་བ་མཐོང་། །

བདག་ཅག་ཁྱོད་ལ་རེ་བ་ཅི། །

ཞེས་པ་འདིའི་རྒྱ་དཔེར་ཨ་རྒྱ་ལུས་ཀྱི་སྤྲད་དོད་དང་། དེ་ལ་དགག་པའི་ན་ཡིག་
བཞག་པ་ན་རྒྱ་ཞེས་དང་། སྐྱེས་བུའི་སྤྲད་དོད་རྩ་ཏ་བཞག་པས་ལུས་མེད་སྐྱེས་ཞེས་
པ་སྟེ། མ་སྤྲད་མ་དེ་ནི་ལུས་མེད་སྐྱེས་ཏེ། འདོད་ལྡན་བསྐྱེད་པའི་ཆགས་གཏུང་གིས་
གཟིར་ཞིང་སྒྲོར་བ་རྩལ་མོ་འཆི་བའི་དུས་ཀྱིས་བཟུང་བ་བདག་གིས་མཐོང་སྟེ་ད་ནི་
མཐོན་དུ་འགྱུགས་པའི་རེ་བ་བྱེད་པས་ཅི་བྱ་ཞེས་དང་། ཡང་། ཨ་རྒྱ་ལུས་དང་། རྩ་ཏ་
སྐྱེས་པ་སྟེ་འདོད་ཆགས་ཀྱི་མིང་གི་རྣམ་གངས་ཡིན་ལ། དེ་ལ་དགག་པའི་ན་ཡིག་
བཞག་པས་འདོད་ཆགས་མིན་པ་སྟེ། ཚད་པའི་ནད་ཀྱིས་གཏུང་བ་ལ་འང་འཇུག་པས་
རྟོགས་གཉིས་སོ་དེའི་གང་ཡིན་ཐག་མི་ཆོད་པར་ངེས་པ་མེད་པར་བྱས་པ་ལྟ་བུའི་
ཅེད་འཛོའི་ཚིག་འདི། སྐྱེས་བུ་གཞོན་ནུ་ཞིག་མཛའ་མོ་དང་འཕྲད་པར་འདོད་པ་ལ།
སྐྱེས་བུ་དེའི་ཡིད་འཇུགས་པར་བྱེད་པའི་ཆེད་དུ་སོ་ཉ་མོ་ཞིག་གིས་སྤུལ་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་

ལ། དེ་ལྟ་བུའི་ཆེད་དུ་བསམས་ནས་ཐེ་ཆོམ་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དུ་སྤྲུལ་ན་དམིགས་བསལ་
ཅན་ཡིན་པས་སྐྱོན་དུ་མི་འགྱུར་རོ།

(ག) འངས་དབྱངས་གྲུབ་བཅ་དབྱངས་ཅན་མས།

རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་སྐྱེས་བུ་ཁོང་།

སྤྲུལ་ཆོག་གཞུང་བརྒྱ་སྤྲུལ་པ་ལ།

མད་བྱང་རྫོང་གིས་ཅན་དེར་སྐྱོན།

ཞེས་ཡི་དམ་གྱི་ལྟ་འངས་དབྱངས་དངོས་སུ་གྲུབ་པའམ་དབྱངས་ཅན་ལྟ་མོས་
རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་སྐྱེས་བུ་ཁོང་ཅེས་ལྟ་གང་གིས་རྗེས་སུ་བཟུང་བའེས་པ་མེད་པར་
ཐེ་ཆོམ་ཅན་དུ་བྱས་པའི་ཆོག་ཆེད་དུ་བསམས་ནས་བརྗོད་པ་འདི་ལྟ་བུ་དམིགས་
བསལ་གྱི་དབང་གིས་སྐྱོན་དུ་མི་འགྱུར་རོ།

ཡང་ན། རོལ་གནས་མངོན་པར་ཅེན་པའི་དགའ་བ་ཡིས།

ཡིད་ཀྱིན་བརྟན་པས་འདོད་པའི་ཉམས་འགྱུར་གར།

སྤིང་པའི་གཟིགས་མོར་སྤྲོས་པས་མཛེས་སྤྲུག་ནི།

འཛེན་བྱེད་དགའ་བའི་བདུད་ཅིའི་དཔལ་དུ་སྤྲིན།

ཞེས་རོལ་བའི་གནས་ནི་ནམ་མཁའ་དང་། མེ་ཏྲོག་གི་སྐྱེད་ཆལ་དང་། བྱང་
མེད་གྱི་མཆན་མ་སོགས་ཀྱི་མིང་དུ་འཇུག་གོ།

ལྷ་བ། རིམ་བ་ཉམས་པའི་སྐྱོན།

༼ རིམ་བ་ཉམས་པའི་སྐྱོན་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་མཆན་ཉིད་ནི།

ཅུ་བ་ལས། མདོར་བསྟན་རྗེས་སུ་ཡོན་ཏན་དོན།

གལ་ཏེ་རྗེས་བསྟན་མ་བྱས་ན། །

རིམ་པ་ཉམས་པར་མཛོན་བཟློང་པའི། །

སྒྲི་ཏུ་དེ་ནི་བཤད་དེ་དཔེར། །

ཞེས་བཤད་བྱའི་དོན་རྣམས་མདོར་བསྟན་གྱི་སྐབས་གོ་རིམ་རི་ལྟར་བཞོན་པ་
བཞིན། རྒྱས་བཤད་གྱི་སྐབས་སུ་ཡང་དེ་དག་གི་དོན་རྣམས་གོ་རིམ་མ་འབྲུགས་པར་
ཐད་ཀར་སྦྱར་དགོས་ལ། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་མ་བྱས་པར་བསྟན་བྱའི་དོན་སྤྱི་འདི་གོ་རིམ་
ཉམས་ཤིང་གོང་འོག་འབྲུགས་པར་བྱེད་པ་ལ་དོན་ཉམས་པའི་སྒྲི་ཞེས་ཟེར།

གཉིས་པ་དཔེར་བཟློང་ནི།

ཙམ་པ། འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་གནས་པ་དང་། །

སྤྱུལ་དང་འཛིག་རྒྱ་མ་སྤྱེས་པ། །

བདེ་འབྱུང་སྤེད་མེད་རྒྱ་སྤྱེས་ཀྱི། །

སྤྱེ་གནས་ཅན་གྱིས་ཁྱེད་རྣམས་སྤངས། །

ཞེས་སྤྱིར་འགྲོ་བ་འདི་རྣམས་འཛིག་རྒྱ་ཏུ་སྤྱུལ་ཞིང་སྤྱེད་པའི་རྒྱ་ནི་ཆངས་པ་
དང་། གནས་པའི་རྒྱ་ནི་ཁྱབ་འབྱུག འཛིག་པའི་རྒྱ་དབང་སྤྱུག་ཡིན་ཞེས་བྱི་རོལ་བ་
རྣམས་ཀྱི་རིག་བྱེད་ཏུ་བཤད་པས། ཆོག་འདིའི་ཐོག་མ་མདོར་བསྟན་གྱི་སྐབས་སུ་
དང་པོ་གནས་པའི་རྒྱ། བར་ཏུ་སྤྱུལ་བ་མི་སྤྱེ་བའི་རྒྱ། མཐར་འཛིག་པའི་རྒྱ་བཞོན་
ཅིང་། རྗེས་སུ་དེ་དག་གི་དོན་བཀའ་སྐབས། ཐོག་མར་འཛིག་པའི་རྒྱ་དབང་སྤྱུག་
བཞོན། བར་ཏུ་གནས་པའི་རྒྱ་སྤེད་མེད་ཀྱི་བྱའམ་ཁྱབ་འབྱུག་བཞོན། ཐ་མར་སྤྱེད་
པའི་རྒྱ་རྒྱ་སྤྱེས་ཀྱི་སྤྱེ་གནས་ཅན་ཆངས་པ་བཞོན་པས། ལྷ་མའི་གོ་རིམ་ལས་འཆོབ་

བ་སྟེ་བསྟན་བྱའི་དོན་སྡེ་ཕྱི་ལོ་རིམ་ཉམས་བཤམ་གོང་ལོག་འབྲུགས་བ་ལྟ་བུ་ནི་རིམ་
བ་ཉམས་བཤེ་སྟོན་དང་ལྷན་བསམ་མི་རུང་ངོ་། །

(ག) ཁ་དོག་ཨིརྱ་ལྷོ་ལ་སྲུ་མཆ། །

གངས་རིའི་མདངས་དང་ལྷན་བཤེ་སྟེ་ག་ལོ་སྟེ། །

ཐུག་ན་བད་མ་འཇམ་མགོན་གསང་བདག་གིས། །

དུས་ནམས་ཀྱན་ཏུ་དག་ལེགས་སྟེ་ཏུ་གསོལ། །

ཞེས་ཐོག་མར་ཨིརྱ་ལྷོ་ལ་ཁ་དོག་སྟོན་པོ་དང་། སྲུ་མཆ་སྟེ་གསེར་གྱི་ཁ་དོག་
སེར་པོ་དང་། གངས་རིའི་ཁ་དོག་དཀར་པོའི་མདངས་དང་ལྷན་བཤེ་སྟེ་ཞེས་དང་།
རྗེས་སྲུ་ལོན་ཏན་དེ་དག་དང་ལྷན་བཤེ་དོན་དངོས་བརྗོད་སྐབས། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་
དང་། འཇམ་དབྱངས། ཐུག་ན་རྗེ་རྗེ་གསུམ་རིམ་པར་བཀོད་བས། གོང་གི་ཁ་དོག་གི་
བརྗོད་རིམ་དང་གོ་རིམ་འབྲུགས་བཤེ་སྟོན་ལོད་བ་ལྟ་བུ་མི་རུང་ངོ་། །

གསུམ་བ་དམིགས་བསལ་ནི།

རྩ་བར། གཉེན་གཏོང་བ་དང་ལུས་གཏོང་དང་། །

ཡུལ་གཏོང་ཞེས་བ་གསུམ་པོ་ལ། །

དང་པོ་ཐ་མ་ཉོན་མོངས་རིང་། །

བར་བ་སྐད་ཅིག་གཏུང་བཤམ། །

ཞེས་གཉེན་གཏོང་བ་ནི་ཉེ་དུ་སོགས་དང་བཤམ་བ། ལུས་གཏོང་བ་ནི་འཆི་བ།
ཡུལ་གཏོང་བ་ནི་རང་ལ་དབང་བའི་ཡུལ་དང་བཤམ་བ་སྟེ་གསུམ་པོ་འདིའི་གོ་རིམ་སྟོན་
ལ་བཀོད་ནས་སྐར་རིམ་བ་དེ་ལས་འདས་པར་བརྗོད་དེ། དང་པོ་གཉེན་གཏོང་བ་དང་།
ཐ་མ་ཡུལ་གཏོང་གཉིས་ཀྱི་སྐྱབ་བསྐྱལ་ཡུན་རིང་ལ། བར་བ་ལུས་གཏོང་བ་ནི་སྐད་

ཅིག་ཅེས་གྲི་གཏུང་བ་སྟེ་ལུས་མེད་ན་གཏུང་བའི་རྒྱུ་མེད་པའི་སྤྱིར་དེ་ནི་ཡུན་ཐུང་
ངོ། །ཞེས་སྤྲུལ་ཕྱིའི་གོ་རིམ་མི་མཆུངས་པར་བཤད་པ་འདི་ལྟ་བུ་ནི། དགོས་པའི་ཆེད་
དུ་འབད་ནས་དགྲུགས་ཏེ་བརྗོད་པ་ཡིན་པས་སྒྲོན་དུ་མི་འགྱུར་ངོ། །

(ག) བད་དཀར་མེ་ཏོག་བ་ཀྱ་ལ། །

ཀྱ་སྤྲུང་ཡི་རྩ་སྤྲུལ་གསུམ། །

དང་མཐའ་ཉི་ལྔས་ཁ་འབྲེད་ཀྱང་། །

བར་བ་ཁ་ཡི་ཆང་གིས་སོ། །

ཞེས་སྤྲུལ་ལྟར་དགོས་པའི་ཆེད་དུ་དགྲུགས་ནས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་སྒྲོན་དུ་མི་འགྱུར།

ཡང་ན། བསིལ་ལྡན་འགྲོ་བའི་གཉེན་གཅིག་སྤྱིར་བཙན་གྱིས། །

ལྟ་གཅིག་ཁྲི་བཙུན་ཀོང་ཚོ་མོང་གི་བཟའ། །

གྲོགས་སུ་བསུས་པས་མཐའ་མས་རིགས་སྤུངས་དང་། །

ཐོག་མ་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱལ་བའི་སྤྲང་བརྟན་བྱངས། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ལོ། །

རྒྱལ་པ། སྤྲུལ་ཉམས་པའི་སྒྲོན།

༥ སྤྲུལ་ཉམས་པའི་སྒྲོན་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་མཆོན་ཉིད་ནི།

ཅུ་བ་ལས། མཆོན་བྱ་མཆོན་ཉིད་ལམ་ལ་མཆོན། །

ཆོག་སྤྱིར་མཆོག་མིན་འདོད་པ་ནི། །

སྤྲུལ་ཉམས་ཡིན་ཏེ་.....

ཞེས་བརྗོད་དོན་གྱི་མཆོན་བྱ་ལ་ནམ་དབྱེ་དང་རྒྱུན་སོགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་བཅ་
སྒྲོད་པའི་ལམ་མ་མཆོན་པ་སྟེ་ཆོག་སྤྱིར་གྱི་ནམ་དབྱེ་དང་སྤྲང་སོགས་སྤྱིར་ཚུལ་བཅ་

སྟོད་ཀྱི་གཞུང་དང་མི་མ་ཐུན་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར།

གཉིས་པ་དཔེར་བརྗོད་ནི།

ཙམ་བཤ། ས་གཞི་རྒྱ་མཆོད་སྐྱ་རགས་ཅན། །

རྒྱལ་ཆེན་ཁྱོད་ལ་དབྱང་བས་སྤངས། །

ཞེས་པ་ཞེས་འདོད་མེད་པས་ན། །

ཆིག་འདི་ལ་ནི་ཉམས་ཡོད་མིན། །

ཞེས་པའི་ཆིག་འདི་ལ་ཁྱོད་ཀྱི་སྐྱད་དོད་ཟ་བཏུ་ལ་ནམ་དཔེ་དུག་པའི་**"ངསྟ"**¹
བྱེན་ནས་ཟ་བ་ཏེ་ཞེས་འབྱུང་དགོས་ལ། འདིར་ནམ་དཔེ་བཞི་པའི་དེ་སྤྱར་བས་ཟ་བ་
ཏེ། ཁྱོད་ལ་ཞེས་དང་། དབྱང་པའི་སྐྱད་དོད་པ་ཏུ་ལ་ནམ་དཔེ་གསུམ་པའི་མིང་ཆིག་
"ཉིསྟ"²སྤྱར་ཏེ། བ་ཏུ་ཉིམ་ཞེས་འབྱུང་དགོས་ཀྱང་། འདིར་ནམ་དཔེ་དང་པོ་སི་བྱེན་
བས་**"བ་ཏུམ"**³སྟེ་དབྱང་བ་ཞེས་པར་གྲུབ་པ་སོགས་སྟེན་དང་ནམ་དཔེ་ནོར་བའི་ཆིག་
འདི་ལ་ཉམས་འབྱུང་མེད་པ། བོད་སྐད་དུ་བསྐྱར་བ་འདིས་ཀྱང་རྟོགས་ཀྱས་པས་དེ་ལྟ་
བུའི་བཅ་སྟོད་ཀྱི་གཞུང་དང་མི་མ་ཐུན་པའི་སྐྱ་ཉམས་ནི་སྟོན་ཤིག་ཏུ་ཆེད། །

(ག) འཁོར་བར་འབྱུངས་པའི་འགྲོ་བ་ནམས། །

གཏན་བདེ་ཐོབ་ལས་ཕྱག་བཅའ་ཏེ། །

སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་བྱེན་བརྒྱབས་ནས། །

འདོད་པའི་དོན་ཀྱན་གྲུབ་པར་གྱུར། །

1 ངས

2 ཉིས

3 བ་ཏུམ

ཅེས་གཏན་བདེ་ཐོབ་ཕྱིར་དང་སངས་རྒྱལ་ཉམས་ཀྱིས་ཞེས་འབྱུང་དགོས་ལ།
དེ་ལྟར་དུ་མ་བྱུང་བས་བདེ་སྐྱོད་ཀྱི་གཞུང་དང་མི་མ་བུ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པ་ལྟ་
བུའོ། །སྐབས་འདིར་རང་ཅག་གིས་བོད་ཀྱི་བདེ་སྐྱོད་སྤུས་ཉགས་དག་གསུམ་གྱི་
གཞུང་དང་མི་མ་བུ་བའི་ལྟ་བུ་འབྱུང་བར་བྱེད་འབྲེལ་དང་ཐད་རྒྱུ་སྤྱོད་ཚུལ་སོགས་
གཞུང་དངོས་དང་མ་བུ་བའི་མ་བྱུང་ན་སྤྱི་ཉམས་པའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་རོ། །

གསུམ་པ་དམིགས་བསལ་ནི།

ཅ་བར། ལྟ་ཡི་རི་ལས་ཉེར་བརྟུང་བའི། །

རྒྱུ་གིས་རྩ་ཉའི་རྒྱུ་འབྱུང་ནི། །

ཡལ་འདབ་རོལ་བར་བསྐྱོད་པ་ཡིས། །

སྤྱ་གྲུ་མཛེས་དང་ལྟ་བར་བྱེད། །

ཅེས་སྟོ་སྟོགས་རི་བོ་མ་ལ་ཡ་ལས་ཉེ་བར་བརྟུང་བའི་རྒྱུ་གིས་ཤིང་རྩ་ཉའམ་
ས་སྤྱ་ག་རའི་རྒྱུ་འབྱུང་གི་ཡལ་འདབ་རྣམས་པར་གཡོ་བ་ནི་རོལ་ཞིང་ཅེ་བ་ལྟར་བསྐྱོད་
བས། སྤྱ་གྲུ་མཛེས་པ་དང་ལྟ་བར་བྱེད་དོ་¹ཞེས་སོ། །འདི་སྐྱོན་མེད་དུ་སྤྱུང་ཚུལ་
ནི། འདིའི་རྒྱ་དཔེ་ལྟར་ན་སྟོ་ཡི་རི་ལ་ཞེས་པར་སྤྱིར་བཏང་དུ་རྣམ་དབྱེ་གཉིས་པའམ་
བདུན་པ་ཐོབ་སྟམ་པ་འབྱུང་བས། རྒྱ་ཉམས་སྤྱ་སྤྱང་མོད་ཀྱང་། ག་རྩ་བ་ཀྱི་གཞུང་ལ་
མཁས་པའི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བལྟས་ན་འདི་ལྟར་ལྟ་བུ་འབྱུང་ཁུངས་ཁོ་
ན་སྤྱར་བ་སྤྱ་མཛོད་ཀྱན་དང་མ་བུ་བའི་དམིགས་བསལ་གྱི་ཐོབ་ཐང་ཡིན་པས་སྐྱོན་དུ་
མི་འགྱུར་བར་གསུངས་སོ། །

1 ཅེས

(ག) རྒྱལ་བས་སྤྱགས་རྗེ་ཆེར་འཕེལ་བས། །

འགོ་བའི་སྤྱག་བསྐལ་མ་ལུས་ཞི། །

ཕན་བདེའི་འཁྲི་ཕིང་སྤྱ་གྲ་དེ། །

དབྱར་གྱི་མཆོ་ལྷར་འཕེལ་བར་གྱུར། །

ཅེས་རྒྱལ་བས་ཞེས་བ་ལ་ནམ་དགེ་དྲུག་བ་ཐོབ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཀྱང་། བྱེད་ཆོག་
བྱས་ནའང་ལེགས་བས་སྒྲོན་མེད་དོ། །འདིར་ཡང་རྒྱ་དཔེ་རི་བཞིན་བན་སྒྲོད་ཀྱི་
དབང་གིས་བོད་སྐད་ཀྱི་དཔེར་བརྗོད་དུ་མི་འོང་བར་གསུངས་སོ། །

ཡང་ན། མདངས་བཟང་མེ་ཉོག་བཟ་བས་ཡུལ་ལྗོངས་གང་། །

མཆར་སྤྱག་མངེས་དགའ་ལྡོགས་བས་མིག་གི་དབྱིད། །

འཕྲེན་ཁུས་ལྟ་ཡིས་ཅེད་འཛོའི་དགའ་ཆལ་ལ། །

སྦྱངས་བ་སྦྱིན་བྱེད་མདོ་ཁམས་སྦྱང་གྱི་ལྗོངས། །ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ། །

བདུན་བ། ངལ་གསོ་ཉམས་བའི་སྒྲོན།

༥ ངལ་གསོའི་གཙོད་མཆམས་ཉམས་བའི་སྒྲོན་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་
མཆན་ཉིད་ནི།

རྩ་བ་ལས། ཆོགས་བཅད་ནམས་ལ་ངེས་བའི་གནས། །

ཆོག་གི་གཙོད་མཆམས་ངལ་གསོ་རིགས།

དེ་ཉམས་གཙོད་མཆམས་ཉམས་བ་སྟེ། །

ཉན་པོ་དགའ་མིན་སྦྱེད་དེ་དཔེར། །

ཞེས་ཆོགས་བཅད་ནམས་ལ་ཐེབ་སྒྲོར་གྱི་གཞུང་ནས་བསྐྱན་བ་ལྟར་གྱི་གཙོད་

མཚམས་པའི་གསལ་བའི་དཔེ་ལྟར་ལ། དེ་དག་གཞུང་ནས་བཤད་པ་ལྟར་དུ་མ་བྱུང་བ་
སྟེ། མིང་མ་རྒྱུ་གསལ་བར་པའི་གསལ་བ་ལྟར་ལ་གཙོ་བོ་མཚམས་ཉམས་པ་ཟེར།

གཉིས་པ་དཔེར་བཞིན་ནི།

ཅ་བཤ། བྱུང་མེད་རྣམས་ཀྱིས་ཡང་དག་བཞིན་པའི་ཚོ་ག་རོ་ཉམས་མེད་ལ་འདིར། །

མཚོ་ག་རྣམས་དང་འགྲོགས་མི་དབང་ཉི་མའི་དཔེ་ལྟར་འདིས་ལྟ་བུར་ལ་སོགས་སྟེ། །

ཞེས་དོན་ནི་བྱུང་མེད་མཛེས་མ་རྣམས་ཀྱིས་ཡང་དག་བར་བཞིན་པའི་ཚོ་ག་
སྟེ། གར་སོགས་ལ་སྟོན་པའི་རོ་དང་སྟེ་ག་སོགས་ཀྱི་ཉམས་མེད་ལ། འདིར་སྟེ་ག་བྱུང་
མཚོ་ག་རྣམས་དང་འགྲོགས་པའི་མིང་དབང་མོ་ཉི་མའི་དཔེ་ལྟར་སྟེ་ག་ལས་བྱུང་བ་
འདིས་ཀྱང་ལྟ་བུར་བྱེད་དོ། །ཞེས་ཀྱང་གཟིགས་པུ་བ་ཆེན་པོ་དང་ཐོད་མཁས་པས་དེ་
ལྟར་འགྲུལ། འོན་ཀྱང་སི་ཏུའི་རྒྱུ་ལྟར་ལ་རྣམས་ཀྱིས་འགྲུལ་ཚུལ་གཞན་ཞིག་ཡིན།
འདིའི་ཚོ་ག་སྟེ་ག་ཀྱི་པའི་གསལ་བའི་ཚུལ་ནི། ཐོད་སྟེ་ག་དུ་བསྟུར་ཟེན་པའི་
དཔེར་བཞིན་ཀྱི་སྟེ་ག་དུ། མེད་ལ་འདིར་ཞེས་པ་ལས་མ་བྱུང་ལ་པའི་གསལ་བའི་ཚུལ་
གཞན་སྟེ་ག་དུ་མེད་ཀྱང་། འཕགས་ལུལ་ཀྱི་སྟེ་ག་སྟེ་ག་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་སྟེ་ག་སྟེ་ག་
ཟེན་ཆེན་ཐོད་པ་ལྟར། ཡི་གེ་བཞི་བ་དང་། དེ་ནས་དུག་ལ། དེ་ནས་བདུན་པ་ལ་པའི་
གསལ་བའི་གསལ་བས། འདིར་སྟེ་ག་དཔེ་ལས། སྟེ་ཁྱོ་སྟེ་ག་ཀྱི་ཉི། ཞེས་བཞིན་པའི་སྟེ་ག་དོད། སྟེ་
ག་ཀྱི་ཉི། ཞེས་པའི་མིང་མ་རྒྱུ་གསལ་བར་མིང་དཀྱིལ་ན་ཡོད་པའི་བཞི་བ་གྱི་ལ། པའི་གསལ་
མོ་ག་བ་ལྟར་ལ་པའི་གསལ་བའི་སྟེ་ག་དུ་འགྱུར་དོ། །

(ག) མཚོ་ག་རྣམས་འདྲེན་སངས་རྒྱས་པ་དག །

ལུས་ཅན་ཀྱང་བཅེ་ལྟན་མ་མ། །

གང་དེ་ཡིས་བདག་ལ་པན་འདོགས། །

སྐྱར་སྒོལ་ཤིག་ཐུགས་རྩེ་ཅན་གྱི། །

ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཆོག་གི་གཙོད་མཆམས་འབྲུགས་ཤིང་ཉམས་པའི་སྒྲོན་དང་
ལྷན་པ་ཡིན། རང་ཅག་བོད་ཀྱི་བདེ་སློང་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། སྤེལ་སྒྲོར་
གྱི་གཞུང་ནས་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་ངལ་གསོ་བཞག་ཏུ་མེད་ཀྱང་། ཆོག་བཅད་ལྷག་གི་
བར་དང་མཐར་སྐྱར་བ་ཡོད་དོ། །

གསུམ་པ་དམིགས་བསལ་ནི། ཅེ་བར།

བྱ་དང་བྱ་མིན་མ་ཆང་མེད་ལ་ལུང་ཉིད་ཀྱིས་ནི་ལྟ་བུ་བྱེད་ཅིང་། །

མི་བདག་འདི་ཡི་དབང་གྱུར་ས་འཛིན་ཞེས་པ་དེ་ལྟར་སྒྲོར་བ་ཡོད། །

ཅེས་བྱ་བ་དང་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་སྒྲང་དོར་མ་ཆང་བ་མེད་པ་རྟོགས་པར་བྱེད་
པ་ལ། བསྐྱན་བཅོས་ཀྱི་ལུང་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོན་ས་ལྟ་བུར་བྱེད་ཅིང་། མི་བདག་གམ་རྒྱལ་པོ་
འདི་ཡི་དབང་དུ་གྱུར་པའི་ས་གཞི་ཀུན་སྒྲུང་བར་བྱེད་ཅེས་པའི་ཆོག་འདིར། རྒྱ་དཔེར་
མིང་གི་དབྱས་སྐྱེད་ལ་གསོ་སྐྱར་བ་ཡོད་ཀྱང་། དེ་དག་ནམ་དུ་བྱེད་དབང་གིས་མིང་
མཐའ་ཡར་ཐོབ་པ་སྟེ། མིང་མཐའ་དངོས་དེ་མ་ལུས་པས། མིང་དབྱས་སྐྱེད་ལ་གསོ་
པོག་ཀྱང་། ངལ་གསོ་ཉམས་པའི་སྒྲོན་མི་འབྱུང་ངོ་། །

(ག) དབྱངས་ཅན་ལྟ་མོ་སྒྲོས་ཅི་དགོས། །

འཇམ་དབྱངས་ཀྱིས་ཀྱང་སྒྲོ་བྲོས་ཀུན། །

འབད་པ་མེད་པར་སྐྱལ་བ་ཡིས། །

ནམ་པར་དཔྱོད་འདི་དེ་མེད་བྱུང་། །

འདིར་འཇམ་དབྱངས་ཀྱིས་ཞེས་བར་མ་བཅད་པ་དང་། འདི་དེ་ཞེས་སྒྲེལ་བ་
ལ་སྦྱོན་མེད་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་ན། འཇམ་མཉེན་འདབ་བཟང་རབ་བཞད་སྦྱིད་ཆལ་བུ། །

སྦྱན་འབྱུར་སྤྱ་བ་འབྲུམ་རྫོགས་དབྱིད་ཀྱི་མགོན། །

དགའ་བའི་སྦྱན་དབྱངས་དག་གི་རོལ་མོའི་སྤྱར། །

ཆངས་པའི་དབྱངས་སྦྱན་ཀྱིས་ཀྱང་ཆ་མི་བཟོད། །ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

བརྒྱད་པ། རྩེ་བ་སྦྱོར་ཉམས་པའི་སྦྱོན།

རྩེ་བ་སྦྱོར་ཉམས་པའི་སྦྱོན་ལ། མཚན་ཉིད་དང་དཔེར་བརྗོད་གཉིས་ལས། དང་
བོན།

ཅ་བ་ལས། གང་དུ་ཡི་གེ་ཆད་ལྷག་དང་། །

ལྷེ་ཡང་རི་ལྟ་བཞིན་མི་གནས། །

དེ་ནི་རྩེ་བ་སྦྱོར་ཉམས་པ་སྟེ། །

སྦྱོན་འདི་ཤིན་ཏུ་སྤྲད་པའོ། །

ཞེས་ཆོགས་སུ་བཅད་པའི་ཡི་གེ་མང་ཉུང་ངམ་རྟངས་པ་རིང་ལུང་ཤོར་བ་དང་།
ལེགས་སྤྱར་སྒྲུབ་ཀྱི་རྩེ་བ་སྦྱོར་ཀྱི་ཏ་མཐའ་ཡང་བ་དང་། རྫོང་དབྱུངས་ལྷེ་བ་སོགས་རྩེ་བ་
སྦྱོར་ལྷེ་ཡང་གི་གོ་རིམ་འབྲུགས་ནས་ཏ་མཐའ་ཡང་བའི་ཆབ་ཏུ། ན་ཀུན་ཡང་བ་
བཞོད་པ་དང་། ལ་ཡང་བའི་ཆབ་ཏུ་ག་ལྷེ་བ་བཞོད་པ་སོགས་ཡི་གེ་ལྷེ་ཡང་ཉམས་
པའི་སྦྱོན་ནི་སྦྱན་དག་གི་ལུས་ཉམས་པ་ཡིན་པས་སྦྱོན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས། འདི་ལ་
དམིགས་བསལ་མེད་དོ། །གཉིས་པ་དཔེར་བརྗོད་ལ་གཉིས་ལས།

དང་བོ་ཆད་ལྷག་གི་སྒྲིན་ཅན་ནི།

ཅ་བར། ཟླ་བའི་འོད་ཟེར་རབ་བསིལ་བས། །

རེག་ཅིང་ཡི་གེ་ཉུང་བ་ཉིད། །

ས་སྤུ་ཀ་རའི་ལོ་འདབ་གསུམ་བ་རྣམས། །

སྤུམ་ཞེས་ཡི་གེ་ལྷག་བའོ། །

ཞེས་ཀྱང་བ་དང་བོར་ཡི་གེ་བདུན་ལས་མེད་པས་ཉུང་བ་དང་། ཀྱང་བ་གསུམ་
བར་ཡི་གེ་དགུ་ཡོད་པས་ལྷག་མ་ཡོད་པ་སྟེ། ཆོག་ས་བཅད་ཀྱི་**“ཀྱང་བར”**འི་རྒྱང་
ཤོར་བ་ལྟ་བུ་སྒྲིན་ཤིན་ཏུ་ཆེའོ། །

(ག) ཀྱི་མ་བོད་གན་སྒྲིན་པོ་རྣམས། །

ཐ་ག་བ་འབྲའི་སྤྲ་ཆོས་རྣམས་ལ་དགལ། །

ཤེས་བྱ་ཤེས་པའི་སྒོ་ལྷན་རྣམས་ལ། །

ཕག་ཤོད་ལྟ་བུར་གཟུར་བར་བྱེད་པ་དེའོ། །

ཞེས་ཆོག་གི་ཀྱང་བ་རིང་རྒྱང་ཤོར་བ་ལྟ་བུའི་སྒྲིན་ཡོད་ན་མི་རུང་ངོ། །

གཉིས་པ་སྒྲེབ་སྒྱུར་ཉམས་པའི་སྒྲིན་གྱི་དཔེར་བརྗོད་ནི།

ཅ་བར། འདོད་པས་མདའ་རྩོན་རི་དྲགས་མིག་ཅན་ལ། །

རྣམ་པར་འཕངས་ཞེས་ལྷུ་བ་ཇི་བཞིན་མིན། །

མཛེས་པའི་མིག་ཅན་དག་ལ་སྒྲོས་བྱེད་ཀྱི། །

མདའ་རྩོན་ལྷུང་ཞེས་ཡང་བ་ཇི་བཞིན་མིན། །

ཞེས་འདོད་ལྷས་མེ་རྟོག་གི་མདའ་རྩོན་པོ་རི་དྲགས་མིག་ཅན་མ་ལ་འཕངས་

1 * ཀྱང་བར་ཞེས་པ་ཆད་བར་སྤུམ་ནས་བཟུགས་པ་ཡིན།

སོ་ཞེས་བ་འདིའི་རྒྱ་དཔེ་ལ་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ལྟར་དུ་སྡེབ་སྟོར་དབར་བོ་རྩེ་
ཡིན་པས། དེའི་སྟེ་བ་དང་མི་མ་ཐུན། མཛེས་པའི་མིག་ཅན་གྱི་བྱད་མེད་དག་ལ་སྟོས་
བྱེད་འདོད་ལྟའི་མདའ་¹ལྟར་ཞེས་བའང་སྡེབ་སྟོར་ཉི་དབར་རྩེ་རྩེ་དང་མི་མ་ཐུན་པས་
སྡེབ་སྟོར་ཉམས་པའི་སྟོན་ནོ། །

(ག) ཐུགས་རྩེ་ཆེན་པོའི་མཁས་དབྱིངས་ལས། །

སྟོ་གོས་ཉིན་བྱེད་སྟེ་ལ་མཛད་བ། །

སྟེ་མཆོག་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ལ་ནི། །

དུས་ནམ་ཀུན་དུ་བྱུག་འཆལ་ལོ། །

ཞེས་ཀྱང་བ་དང་བོ་ལ་ལེགས་སྦྱར་སྐད་དུ་ཡང་བ་དགོས་པ་ལ་སྟེ་བ་དང་། བྱི་
མར་སྟེ་བ་དགོས་པ་ལ་ཡང་བ་ལྟ་བུའོ། །སྡེབ་སྟོར་སྟེ་ཡང་གི་སྟོར་བ་འདི་བོད་ཀྱི་ཡི་
གེ་ལ་མ་བྱུང་བས། བོད་སྐད་ཀྱི་དཔེ་བརྩོད་དག་ལ་མཁོ་མི་ཆེའོ། །

དབྱ་བ། མཚམས་སྟོར་ཉམས་པའི་སྟོན།

༥ མཚམས་སྟོར་ཉམས་པའི་སྟོན་ལ། གསུམ་ལས། དང་བོ་མཚན་ཉིད་ནི།

ཅ་བ་ལས། བསྐྱུས་པ་བརྩོད་པར་མི་འདོད་ཅེས། །

ཆོག་ལ་མཚམས་སྟོར་མེད་པ་དང་། །

ཡ་བྱིས་ལ་སོགས་རྒྱ་མེད་པ། །

དེ་ནི་མཚམས་སྟོར་བྲལ་ཞེས་བསྟན། །

ཅེས་བསྐྱུས་པ་མཚམས་སྦྱར་བ་མི་འདོད་ཅེས་རྒྱ་མཚན་མེད་པར་མཚམས་

1 ལྟར

མི་སྐྱོར་བ། དཔེར་ན། ཉ་མ་ཨ་རྩ་ལྟ་བུ་ནམ་བཅད་དང་། ཨེ་¹ཨ་ཡའི་ཡ་བྱིས་ཤུལ་
སོགས་དམིགས་བསལ་གྱི་རྒྱ་མཚན་མེད་པ་ལ་མཚམས་མི་སྐྱོར་བ་དེ་ནི་མཚམས་
སྐྱོར་དང་བྲལ་བའི་སྐྱོན་ཡིན།

གཉིས་པ། དཔེར་བཞིན་ནི།

ཅེ་བར། མཁའ་དང་བདག་²གི་ཡིད་ལ་ཡང་། །

རྒྱུད་ནི་དལ་བྱར་རྒྱ་བ་ཡིས། །

བྱད་མེད་འགམ་བའི་དགྲིལ་འཁོར་ལ། །

རྩལ་གྱི་རྒྱ་རྒྱས་སེལ་བར་བྱེད། །

ཅེས་ནམ་མཁའ་ལ་རྒྱུད་དལ་བྱར་རྒྱ་བ་དེས་འདོད་ལྡན་བདག་གི་ཡིད་འཕྲོག་
ཅིང་བྱད་མེད་གྱི་འགམ་བའི་དགྲིལ་འཁོར་ལ། ཆ་བའི་རེག་བྱའམ་འདོད་པས་གཏུང་
བ་ལས་བྱུང་བའི་³རྩལ་རྒྱ་རྒྱས་པ་ནི་སེལ་བར་བྱེད་དོ་ཞེས་སོ། །རྒྱ་དཔེ་ལ་ཆོག་
འདིའི་རྟེན་བ་དང་བོའི་མཐར་ཅིར་⁴རྩེ་ཞེས་འབྱུང་བ་དང་། གཉིས་པའི་མགོར་ཨ་རྒྱ་
ན་ཞེས་འབྱུང་བའི་རྩེ་སློག་གི་ཨ་རྒྱ་དང་། ཨ་རྒྱ་ནའི་ཨ་དག་ལ། ཨ་ཡིག་གཉིས་རིང་བོ་
གཅིག་ཏུ་མ་བྲས་པས་མཚམས་སྐྱོར་ཉམས་པའོ། །

(ག) རྒྱ་བའི་དགྲིལ་འཁོར་རི་བཞིན་དུ། །

རབ་གསལ་མ་ཉི་ཨྲ་ཀ་ལ། །

རི་བཞིན་པ་མཐའ་ཡས་བ་དེ། །

1 ཨ་ཡའི་ཡ

2 ནི

3 རྩུང

4 ཅ

མེ་མ་ལྷ་ཡི་བྲིན་ལས་སོ། །

ཞེས་¹ཉིའི་སློག་གི་ཨི་མ་བྲལ་བས། མཆམས་སྒྲོར་ཉམས་པའོ། །དེ་ལ་²ཉིའི་
སློག་གི་ཨི་བྲལ་བས་ཏྲ་སློག་མེད་ཏུ་བཏང་། ཨི་³ཡྲ་བསྐྱུར། ⁴ཡྲ་སློག་མེད་ཏུ་
བཏང་བ་⁵ལྷ་སློག་ཏུ་བྲངས། ཏྲ་སློག་མེད་⁶ཡྲ་སློག་ཏུ་བྲངས་པས། མ་ཏུ་ཀ་ཤ་ཞེས་
བ་འབྲུབ་⁷པོ། །ལྷ་ཀ་ཤ་ནི་ནམ་མཁའི་མིང་ལ་འབྲུག།

གསུམ་བ་དམིགས་བསལ་ནི།

ཅ་བར། མཆན་མོ་འདི་ལ་ཞེས་འདི་འབྲ། །

མཁས་པས་ཉམས་པར་རིག་མི་བྱེད། །

ཅེས་པའི་ཆོག་གྲུ་དཔེར། ལྷ་སྐྱ་ར་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ལྷ་དང་། ཆོགས་བཅད་སྐྱ་
མའི་མཐུག་གི་ཨི་ལྷ་བྱ་མཆམས་མ་སྐྱར་ཡང་། དེའི་བར་ཉིས་ཤིང་གིས་ཆོད་པས་
མཆམས་སྒྲོར་ཉམས་པའི་སྒྲོན་ཏུ་མཁས་བ་དག་གིས་མི་འདོད་དོ། །

(ག) མཁས་དབང་ཅཱ་མོ་མི་ཡི། །

འཆད་ཅོད་ཅོམ་པའི་བི་རྩ་ར། །

ཨ་ཉི་ཤ་ཡི་རོ་མཆར་ནི། །

ཆེ་ཞེས་ཀུན་གྱིས་སྐྱེང་བར་བྱེད། །

1 ཉིའི

2 ཉིའི

3 ཡྲ

4 ཡྲ

5 ལྷ

6 ཡྲ

7 པོ

ཅེས་ར་དང་ཨ་གཉིས་ལ་མཆམས་སྒྲོར་མ་བྱས་ཀྱང་ཉིས་ཤད་ཀྱིས་ཆོད་
བས་མཆམས་¹སྒྲོར་ཉམས་པའི་སྒྲོན་དུ་མི་འབྱུང་རོ། །མི་རྩ་ནི་ནམ་དཔོན་གྱི་སྐད་
དོད་དང་། ཨ་ཉི་ཤེས་པའི་སྒྲོན་ཞེས་པའོ། །

ཡང་ན། རབ་དངས་རྩོག་བྲལ་གཟུགས་བརྟན་འབྱམ་བཟའིང་། །

ཤིན་ཏུ་ཡངས་ཤིང་ཟབ་པའི་ས་སུ་བ། །

ཨིངྩ་རྩི་ལའི་མདངས་ལ་འབྱུང་བཟོད་པའོ། །

དབང་སྒྲོན་ཁུ་བ་ས་ལ་འབྲེལ་ལམ་སྟམ། །ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ། །

དེ་ལྟར་སྒྲོ་ཉམས་བ་དང་། དལ་གསོ་ཉམས་བ། སྒྲོར་སྒྲོ་ཉམས་བ། མཆམས་
སྒྲོར་ཉམས་བ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོན་འདི་དག་ནི་པལ་ཆེར་འབགས་ཡུལ་གྱི་²སྐྱོ་ཉེ་
སྐད་ཀྱི་སྒྲོར་བ་ལས་འབྱུང་ཞིང་། སྐད་ཡིག་གཞན་དག་ལ་སྒྲོན་དེ་དག་དང་ཕྱོགས་
མཐུན་ཅམ་རེ་ཡོད་པ་སྤང་དགོས་པ་ལས། སྒྲོན་དངོས་མི་འབྱུང་ཞིང་། བོད་སྐད་ཀྱི་
ཆོག་སྒྲོར་དང་དཔེར་བཟོད་རྣམས་ཀྱང་སྟན་དག་གི་གཞུང་ལས་བསྟན་པའི་རྒྱན་རང་
རང་གི་མཆོན་ཉིད་གཞིར་བཞག་གི་སྟེང་བོད་རང་གི་སུམ་ཉགས་དག་གསུམ་སོགས་
ཀྱི་དགོངས་པ་མ་ནོར་བ་ཞིག་བྱེད་དགོས་པ་ལས། འབགས་ཡུལ་གྱི་སྤྱི་ཐ་སྟོན་དང་
བཅན་གྱིས་བསྟན་པའི་ལད་རྒྱས་བྱེད་མི་དགོས་ཏེ། གནས་ལྟ་ཀྱང་གཞིགས་སྒྲོང་
དོལ་སྒྲོ་མ་རིན་པོ་ཆའི་ཞལ་ནས། བོད་ཀྱི་ཆོགས་བཅད་རྩོམ་ལུགས་ནི། རྒྱ་གར་གྱི་
ཆོགས་བཅད་རྩོམ་ལུགས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་བྲལ་བྱ་མི་རུང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། མི་
རིགས་རང་རང་གི་སྐད་ཡིག་ལ་རང་རང་གི་བྱེད་ཆོས་སུ་མོང་མ་ཡིན་པ་རེ་ཡོད་

1 - སྒྲོར་

2 + ཀྱི་

བས། འདྲིར་ཡང་སྒྲིབ་སྒྲིབ་ཀྱི་ཡི་གེ་ལྟེ་ཡང་དང་། ཀ་ཅུན་གྱི་གཞུང་ནས་བཤད་བའི་
སྒྲིབ་མཆོམས་སྒྲིབ་ཚུལ་སོགས་ཐོད་ཡིག་ཏུ་མི་མཐོ་ཞིང་། ཐོད་རང་ལ་ཡོད་བའི་
བད་སྒྲིབ་ཀྱི་རིག་བའི་གཞུང་ལུགས་དག་ནས་བཤད་བའི་ཡི་གེ་སྒྲིབ་བའི་ཆས་གཞག་
དང་མི་འགལ་བ་གཞིར་བཟུང་བའི་སྟེང་། ཆིག་སྒྲིབ་གང་ལའང་ཆིག་དོན་གྱི་ཆ་ལ་
སྒྲིན་དང་བྲལ་ཞིང་། རང་ཆིག་སྒྲིབ་ཀྱི་འབྲེལ་ཆགས་ལ། སལ་བའི་ཡུལ་སྐྱད་ཀྱིས་མ་
བསྐྱད་བའི་སྟོན་ཆིག་གི་སྒྲིབ་བ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་ལ། མི་རིགས་རང་གི་རིག་གནས་
ཀྱི་བྱད་ཆོས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་བ་མཆོན་ཐུབ་པ་ཞིག་དགོས། །

བརྒྱ་བཞུག་ཡུལ་འགལ་བ་སོགས་ཀྱི་སྒྲིན།

༺ ཡུལ་འགལ་བ་སོགས་ཀྱི་སྒྲིན་བཤད་བ་ལ། མདོར་བསྟན་པ། འགལ་བའི་
སྒྲིན་སོ་སོར་ངོས་འཛིན་པ། གནས་སྐབས་འགལ་ཡང་དམིགས་བསལ་ཅན་ལ་སྒྲིན་
མེད་དུ་བསྟན་བ་དང་གསུམ་ལས།

དང་པོ། མདོར་བསྟན་པ།¹

དང་པོ་ནི། ཅ་བཤ། རི་ནགས་ཡུལ་འཁོར་ལ་སོགས་ཡུལ། །

ཉིན་མཆོན་དུས་དུག་ལ་སོགས་དུས། །

འདོད་བའི་དོན་ལ་བརྟེན་བ་ཡི། །

གར་དང་སྒྲིབ་སོགས་སྒྲིབ་ཅལ་ཉ། །

འབྲུང་པོ་རྒྱ་དང་མི་རྒྱ་བའི། །

འབྲུག་པ་འཇིག་རྟེན་མིང་ཡིན་ནོ། །

1 * ཆིག་དུས་འདི་མ་དཔེར་མེད།

རིགས་པ་གཏན་ཆིགས་རིག་བདག་ཉིད། །

ཐོས་བཅས་གསུངས་པ་ལུང་ཡིན་ཏེ། །

སྒྲན་ངག་མཁན་པོ་བག་མེད་ལས། །

དེ་དེར་རི་ལྷོ་རྒྱགས་པ་བཞིན། །

མིན་པར་གལ་ཏེ་རབ་ཞུགས་ན། །

འདི་ནི་ཡུལ་སོགས་འགལ་ཞེས་བརྗོད། །

ཅེས་རི་དང་། བགས་དང་། ཡུལ་འཁོར་སོགས་ཡུལ་དང་། ཉིན་མཆན་དང་།
དུས་བཞི་སོགས་དུས་དང་། འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལྡན་པ་ལོངས་སྟོང་པའི་བྱང་པར་
དང་། ལུས་ངག་གི་ཉམས་འགྱུར་སོགས་སྦྱ་ཅལ་དང་། འབྱུང་ཞིང་སྟེ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་
ན་འབྱུང་པོ་སྟེ་རྒྱ་བའམ་གཡོ་བ་བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་དང་། མི་རྒྱ་བའམ་བརྟན་པ་
སྟོང་ཀྱི་བེམ་པོ་རྣམས་ཀྱི་འབྲུག་པ་རི་ལྷོ་བ་སྟེ་འཛིག་རྟེན་དང་རྟོག་གཏེ་གཏན་ཆིགས་
ཀྱི་རིག་པ་དང་། རིག་བྱེད་སོགས་བསྒྲན་བཅོས་ཀྱི་ཡུང་སྟེ་དུག་པོ་འདིའི་རང་རང་གི་
གནས་ལུགས་དང་འགལ་བའི་སྦྱོན་སོགས་ནི་སྒྲན་ངག་མཁན་གྱིས་སྤང་བར་བྱ་ཞིང་།
ཆིག་སྦྱོར་གང་དུའང་ཡུལ་དང་། དངོས་པོ་དེ་དང་དེའི་གནས་ཚུལ་དངོས་དང་མི་
འགལ་བ་དང་། ལུངས་ལྡན་གྱི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་ཆིག་གི་སྦྱོར་ཚུལ་སོགས་ལ་
མཁས་པར་བྱ་དགོས་སོ། །

གཉིས་པ། འགལ་བའི་སྦྱོན་སོ་སོའི་ངོས་འཛིན།

༡ ཡུལ་འགལ་བའི་སྦྱོན་ནི།

1 * མ་དགེན། ངོས་འཛིན་ལ་དུག་ལས།

ཙ་བུ། ག་བྱར་རྒྱུ་འཕྱུང་ལ་རྟེན་པའི།

མ་ལ་ཡ་རྒྱུ་འི་བཟང་ཅན།

ཀ་མིང་ཀ་ཡི་ནགས་སྒྲེས་པའི།

སྒྲུང་མོ་དག་ནི་རི་དྲགས་རིགས།

ཙ་ལ་ཀླ་མེ་རི་རྩོགས་སྒྲུ།

ཨ་ཀ་རུ་ནི་ནག་མོ་སྒྲོ།

ཞེས་པའི་ཆོག་སྒྲོར་འདི་ཡུལ་དང་འགའ་ཡུགས་ནི། ག་བྱར་རྒྱུ་འཕྱུང་ལ་
རྟེན་པའི་མ་ལ་ཡའི་རྒྱུ་ཡི་རྩི་བཟང་མོ་ཅན་ཞེས་པ། རི་དེ་ན་ག་བྱར་གྱི་ཤིང་མེད་
པས་འགའ་ལོ། ཀ་མིང་ཀ་ནི་ནགས་ཀྱི་འྲེ་བྲག་ཅིག་སྟེ་དེ་ན་གནས་པའམ་སྒྲེས་པའི་
སྒྲུང་མོ་ཆེ་འདི་དག་རི་དྲགས་ཀྱི་རིགས་ཞེས་པ་ནི་རི་དེར་གནས་པའི་སྒྲུང་མོ་རྣམས་
རྩ་བའི་རིགས་ཡིན་པས་འགའ་ལོ། རྩ་བའི་རིགས་ནི་སེང་གེ་རིགས་སྒྲུ་གཏོགས་ཏེ་
སེང་གེ་ལ། གངས་ལ་གནས་པ་དང་། ནགས་ལ་གནས་པའམ་འདམ་སེང་དུ་བྲགས་
པ་དང་། ཡང་རྒྱུད་དང་སེང་གེ་འདུས་པའི་བྱ་སེང་གེ་རྒྱུད་པ་སྟེ་¹ "ཤ་ར་རྩ་
ཞེས་བྲགས་པ་སོགས་ཡོད་པར་བཞེད། རྩ་གར་སྒྲོ་སྒྲོགས་ཙ་ལའི་ཡུལ་གྱི་ཆུ་རྒྱུད་
ཀླ་མེ་རིའི་འགའ་རྩོགས་སྒྲུ་ཨ་རུ་ར་ནག་པོའི་ཤིང་ཞེས་པ་ཡུལ་དེ་ན་ཤིང་དེ་མེད་
པས། ཡུལ་གྱི་གནས་སྐབས་དང་འགའ་བར་བརྗོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོག་ནི། ཡུལ་
དང་འགའ་པའི་སྒྲོན་ཅན་ནོ།

(ག) ཀྱི་ལ་ཤ་རྩེར་འབྱིང་པའི་སྒྲག་མོ་དེས།

1 ཤ་ར་རྩ་

ང་རོ་ཅམ་གྱིས་རི་དྲགས་མ་ལུས་འདེ། །

སྤྱ་ལའི་ལྗོངས་ཀྱི་སྤྱེད་ཆལ་ན་འབྱུངས་པའི། །

ནམ་རྒྱལ་གསེར་མདོག་ནད་ཀྱན་འཛོམས་པར་བྱེད། །

ཅེས་ཀྱི་ལ་ཤ་སྟེ་གངས་རིར་སྟག་མོ་འབྱིང་བ་དང་། བོད་ལྗོངས་སུ་ཨ་རུ་ར་
ནམ་རྒྱལ་འབྱུངས་པར་བཟོད་པ་སོགས་ཡུལ་དང་འགལ་བའི་སྟོན་དང་ལྷན་པ་ཡིན་
པས་དེ་ལྟ་བུ་སྦྱར་མི་རུང་ངོ། །

༩ དུས་དང་འགལ་བའི་སྟོན་ནི།

ཅ་བར། བད་མ་ཅན་ནི་མཆན་མོར་རྒྱས། །ཉིན་པར་ཀུ་སྟེད་ལྷན་པ་གསལ། །

དབྱིད་ནི་ནི་ཅུ་ལ་རབ་རྒྱས། །སོས་ཀ་དག་ནི་སྤྱིན་གྱིས་གཉིབས། །

ངང་བའི་སྤྱ་ནི་དབྱར་སྟན་འོས། །སྟོན་ནི་མ་བྱ་སྤྱིས་པ་སྟེ། །

དགུན་སྟོད་ཉི་མ་རི་མ་མེད། །དགུན་ནི་ཅན་དན་བསྐྱགས་པར་འོས། །

ཞེས་པ་འདི་འདྲ་དུས་དང་ནི། །འགལ་བའི་ལྷགས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན། །

ཞེས་མེ་ཉོག་པད་མ་ནི་མཆན་མོར་རྒྱས་པ་དང་། མེ་ཉོག་ཀུ་སྟེད་ཉིན་པར་
གསལ་བ་དང་། ཤིང་ནི་ཅུ་ལ་དབྱིད་ཀྱི་དུས་སུ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། སོས་ཀར་ཆར་
སྤྱིན་སྟག་མོ་གཉིབས་པ་དང་། ངང་བའི་སྤྱ་ནི་དབྱར་དུས་མི་སྟན་ལ་དེ་སྟན་པར་བཟོད་པ་
དང་། སྟོན་དུས་སུ་མ་བྱ་མི་དགའ་ལ་དེ་སྤྱིས་པར་བཟོད་པ་དང་། དགུན་སྟོད་དུ་རྒྱང་དང་
སྤྱིན་ལྷང་བས་ནམ་མཁའ་རི་མ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ལ་དེ་རི་མ་མེད་པར་བཟོད་པ་དང་།
དགུན་དུས་ཤིང་ཏུ་བསེལ་བས། ཅན་དན་གྱི་དགོས་པ་མེད་ལ་དེ་བསྐྱགས་པར་འོས་པར་
བཟོད་པ་སོགས་ནི་དུས་དང་འགལ་བའི་སྟོན་ཅན་གྱི་ཆོག་ཡིན་ནོ། །

(ག) རྒྱ་གཞིན་ཟེར་གྱིས་སྤྱེ་བའི་བད་མ་ལ། །

ཅེ་དགའ་ཁོང་ནས་ཆོད་པའི་བྱང་བ་ལྗོང་། །

དགུན་དུས་འདབ་མ་རྒྱས་པའི་མུན་ལ། །

མཛེས་མ་ཁྲོད་ཀྱི་རྩ་བའི་རྒྱན་དུ་འཛེབས། །

ཞེས་རྒྱ་བས་བསྐྱེད་འདབ་མ་འབྱེད་པ་དང་དགུན་དུས་སུ་མུན་ལ་མཛེས་པར་
བཞེད་པ་ལྟ་བུ་དུས་དང་འགྲུལ་བའི་སྒྲོན་ལྗན་གྱི་ཆོག་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་དུ་སྒྲུར་མི་
བྱུང་ངོ་། །

༩ རྒྱ་རྩལ་དང་འགྲུལ་བའི་སྒྲོན་ནི།

རྩ་བར། དཔལ་བ་སྤྲེག་པ་དག་གི་དངོས། །

བརྟན་པ་ཁྲོད་ཡ་མཚན་ནོ། །

ཞེས་པ་སྤྱིར་དཔལ་བ་དང་སྤྲེག་པའི་རྩམ་འགྲུར་གྱི་རྒྱ་ནི་སེམས་དགའ་བ་དང་
སྒྲོ་བ་འཕེལ་བ་ཡིན་ལ་དེ་ལྟར་མ་བཞེད་པར་དཔལ་བ་དང་སྤྲེག་པ་དག་གི་ཉམས་ཀྱི་
རྒྱར་གྲུར་པའི་སེམས་ནི་ཁྲོ་བ་དང་ཡ་མཚན་པ་སྟེ་ངོ་མཚར་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྤྱི་རྩལ་
གྱི་གནས་ལུགས་དང་འགྲུལ་བར་བཞེད་པ་ལྟ་བུ་ལོ། །

(ག) འཕོད་¹སྒྲོགས་མགྱིན་གཙོད་རྣམས་ཀྱི། །

མི་སྤྲུག་ཁྲོ་བའི་ཉམས་དག་གིས། །

ཀུན་ཏུ་དགའ་བའི་འཇུ་མ་དང་བཅས། །

ཅེ་བའི་རྒྱོས་གར་དག་གིས་བྲེལ། །

1 * མ་དཔེར་འགྲོགས་བཞེད་འདུག་ཀྱང་དབྱེས་སྤྱི་དཔེ་ཡིང་དང་བསྟན་ནས་སྒྲོགས་སུ་བཅོས་པ་ཡིན།

ཞེས་འཛོད་**སྒྲོགས**¹ཏེ་སྤྱི་པོའི་རྒྱལ་པོའི་མཁུན་པ་གཙོད་མཁན་རྩ་མ་ཉམས་
མི་སྤྱག་པའི་ཉམས་གྲིས་དགའ་བའི་རྫོས་གར་གྲེད་པར་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་སྤྱུ་ཅལ་དང་
འགལ་བའི་སྒྲོན་ལྷན་གྱི་ཆོག་ཡིན་པས་འདི་ལྟ་བུ་སྤྱར་བུ་མི་བྱུང་ངོ་། །

༤ འཇིག་རྟེན་དང་འགལ་བའི་རྫོན་ནི།

ཅ་བར། གླང་པོ་དག་ནི་རལ་བ་གཡོ། །
རྟ་ཡི་རྩ་ནི་རྩོ་བ་ཡིན། །
ཨ་རྩ་ནི་སྤྱིང་པོ་ལྷི། །
སེང་ལྡེང་ལྷོན་པ་སྤྱིང་པོ་མེད།
ཅས་པ་འདི་ནི་འཇིག་རྟེན་པ། །
ཉིད་དང་འགལ་བ་ཀུན་གྱིས་སྤང། །

ཅས་གླང་པོ་དག་གི་རལ་བ་གཡོ་བ་དང་རྟའི་རྩ་རྩོ་བ་དང་སྤྱིང་པོ་མེད་པའི་རྩ་
ཤིང་ཨ་རྩ་ལ་སྤྱིང་པོ་ལྷི་བར་བརྗོད་པ་དང་། སྤྱིང་པོ་ལྷི་བའི་སེང་ལྡེང་གི་ལྷོན་པ་ལ་
སྤྱིང་པོ་མེད་པར་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་འཇིག་རྟེན་གྱི་གནས་ལུགས་དང་འགལ་བའི་སྒྲོན་
ལྷན་གྱི་ཆོག་གོ། །

(ག) དབྱར་གྱི་ཆར་སྤྱིན་སྤྱག་པོ་ལས། །
བྱུང་བའི་ཆ་སྤྱིག་མེ་ལྷེ་ཡིས། །
བསྤྱེགས་པའི་བྱད་སྤྱིན་འཕྱལ་བ་ཡིས། །
ས་གཞི་ཐམས་ཅད་ལྷེ་ལྷེ་གཡོ། །

1 འགྲོགས

ཞེས་ཆར་སྤྱིན་ལས་ཆ་ཞིང་སྤེལ་བའི་མེ་ལྷེ་འབར་བར་བརྗོད་བ་ལྟ་བུའི་ཆོག་
འདིག་རྟེན་གྱི་གནས་ལུགས་དང་མི་མ་ཐུན་བའི་སྒྲིག་དང་ལྡན་བ་ཡིན་པས། དེ་ལྟ་བུ་
སྒྲོར་བུ་མི་བྱང་ངོ་། །

༥ རིགས་པ་དང་འགལ་བའི་སྒྲིག་ནི།

ཙ་བར། བདེ་ག་ཤེགས་འདུས་བྱས་འདིག་པར་ནི། །

གསུངས་པ་བདེན་མོད་དེ་ལྟ་ནའང་། །

ཙ་ཀོ་ར་ཡི་མིག་ཅན་དེ། །

བདག་གི་སྤྱིང་ལ་ད་བྱང་གནས། །

ཞེས་བདེ་ག་ཤེགས་སངས་རྒྱས་བཙུངས་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འདུས་བྱས་ཐམས་
ཅད་མི་རྟག་གོ་ཞེས་འདིག་པའི་ཆོས་ཅན་བྱ་གསུངས་པ་དེ་བདེན་མོད་ཀྱང་། བྱ་ཙ་ཀོ་
རའི་མིག་ཅན་མ་སྟེ་བྱང་མེད་དེ་བདག་གི་སྤྱིང་ལ་རྟག་པར་གནས་སོ་ཞེས་ནང་བའི་
"རིགས་¹་པ་དང་འགལ་བར་བརྗོད་བ་ལྟ་བུའོ། །

(ག) དུག་གསུམ་ངན་པའི་ཁ་ལོ་བས། །

འགྲོ་ནམས་ངན་འགྲོར་འཁྲིད་བྱེད་ཀྱང་། །

མཛེའ་མོ་འདི་ལ་སྤྱད་བ་ཡིས། །

མངོན་མཐོའི་ས་ལ་འགྲོ་བར་ངེས། །

ཞེས་བྱང་མེད་ལ་སྤྱད་པས་མངོན་མཐོའི་རྟེན་བཟང་ཐོབ་པར་བརྗོད་བ་ལྟ་བུ་
ནང་བའི་"རིགས་²་པ་དང་འགལ་བའི་སྒྲིག་ལྡན་བ་ཡིན་ནོ། །

1 རིག

2 རིག

༤ ལུང་དང་འགལ་བའི་སྒྲིན་ནི།

ཙ་བར། མེ་ནི་བཞག་པ་མ་ཡིན་ཡང་། །

བྱ་སྐྱེས་བྲམ་ཟེ་མ་ཉམས་པའི། །

སྒྲིན་པས་བརྒྱན་པ་འདི་དག་ནི། །

བེ་ལྷ་ན་རྩི་མཆོད་སྒྲིན་ཁྱེད། །

སྒྲིར་བྲམ་ཟེའི་བྱ་སྐྱེས་མར་སྐྱེས་པའི་དུས་དེ་ནས་བརྒྱང་བར་མ་ཆད་དུ་རྒྱན་
མ་ཐུད་ནས་བཞག་པའི་མེ་དེ་ལ་མཆོད་སྒྲིན་བྱ་དགོས་ཀྱང་། འདིར་ནི་མེ་རྒྱན་དུ་
བཞག་པ་མ་ཡིན་ཡང་། བྲམ་ཟེ་རང་གི་བྱ་སྐྱེས་པར་གྱུར་ཆེ། རང་གི་སྒྲིན་པ་མ་
ཉམས་པས་བརྒྱན་ཅིང་མཛེས་པར་བྱས་པ་འདི་རྣམས་ཀྱིས། མེའི་མཆོད་སྒྲིན་སྐར་
སྐབ་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་རིག་བྱེད་ཀྱི་ལུང་དང་འགལ་བའི་ཆོག་བརྗོད་པ་ལྷ་བུའོ། །འི་
ལྷ་ན་ར་ཞེས་པ་མེ་ལྷའི་པའི་མིག་ཡིན་པས། དེ་ལ་རྒྱན་བྱེན་པས་བེ་ལྷ་ན་ར་ཞེས་པ་
མེའི་མིང་དུ་གྱུབ་པོ། །

(ག) རྒྱན་དུ་སྒོག་ཆགས་དུ་མ་དག།

བསད་པའི་ཤ་ཁྲག་ལོངས་སྒྲོད་ཅིང་། །

རྟེན་བཀྱར་ཆེད་དུ་བྲམ་ཟེ་ཡིས། །

གཙང་སྒྲིའི་སྒྲོད་པ་འཛིན་པར་བྱེད། །

ཅེས་ཤ་ཁྲག་ལ་ལོངས་སྒྲུད་དེ་གཙང་སྒྲིའི་སྒྲོད་པ་འཛིན་པར་བརྗོད་པ་ལྷ་བུའི་
ཆོག་རིག་བྱེད་ཀྱི་ལུང་དང་འགལ་བའི་སྒྲོན་ལྷན་གྱི་ཆོག་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྷར་ཡུལ་དང་
དུས་ལ་སོགས་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་གནས་ལུགས་དང་འགལ་བར་བརྗོད་པ་འདི་དག་
ནི་སྒྲིན་དག་གི་ཆོག་སྒྲོར་གྱི་སྒྲོན་ཡིན་པས། སྒྲིན་དག་སྐྱ་བ་ལ་མཁས་པར་འདོད་པ་

དག་གིས་མོང་དུ་བཞད་པའི་སྒྲོན་གྱི་ཆུ་གཞག་དེ་དག་སྤངས་ཏེ། འཛིག་རྟེན་གྱི་
 མེའི་སྒྲོན་བུུད་གྱི་རང་བཞིན་དང་ནང་གི་སྒྲུ་ཅལ་གྱི་ཆུ་བ་ཀྱུན། གཞུང་འདི་དང་
 འདིའི་ཕྱོགས་མ་ཐུན་གྱི་བསྟན་བཅོས་དག་གི་ཡུང་དང་མ་ཐུན་པའི་སྒྲ་དོན་གྱི་ཆོག་
 སྒྲོར་མཛེས་ཤིང་སྟན་པའི་ཐབས་ལ་འབད་དགོས་སོ། །འོན་ཀྱང་། སྟན་དག་མཐའ་ལ་
 ཅི་ཡང་བྱུན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྟན་དག་མཐའ་མཐའ་བས་སྐབས་རབ་གྱི་
 དགོས་དབང་དང་ཆེད་དམིགས་ཀྱི་བརྗོད་འདོད་ཁྱད་པར་བ་ལ་བསྟོས་ནས། སྐབས་
 འགའ་ཞིག་ཏུ་བཞད་མ་ཐག་པའི་འགའ་བའི་སྒྲོན་དུག་པོ་དེ་དག་གི་གང་ཡང་རུང་བ་
 འགའ་ཞིག་སྒྲར་ན་ཡང་། ཆོག་དོན་གྱི་སྒྲོར་ཅལ་ལ་མཐའ་བའི་དབང་གིས་སྒྲོན་དུ་
 མི་འགྱུར་ཞིང་། ལེགས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་འགྱུར་ཏེ།

ཅ་བར། སྒྲོན་ནི་མཐའ་དག་འདི་ལ་ཡང་། །

དེ་འགའ་སྟན་དག་མཐའ་མཐའ་བས།

སྒྲོན་གྱི་གྲངས་ལས་རབ་འདས་ནས། །

ཡོན་ཏན་ལམ་ནི་ཆུ་བར་འཛིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གསུམ་པ། འགའ་བ་བླག་གི་དམིགས་བསལ་ཅན་སྟན་པ།

སྐབས་འགའ་ཞིག་ཏུ་འགའ་བར་བརྗོད་ཀྱང་སྒྲོན་མེད་པའི་དམིགས་བསལ་
 ཅན་སྟོན་པ་ལ་དུག་ལས།

༡ ཡུལ་འགའ་ཡང་སྒྲོན་མེད་པ་ནི།

ཅ་བར། རྒྱལ་པོ་དེ་ཡི་མཐུ་ཡིས་ནི། །

དེ་ཡི་སྒྲིད་ཆལ་ལྟ་ཆུས་ཀྱི། །

ལྷོན་པ་ཡལ་འདབ་གོས་དམར་དང་། །

ལྷན་པ་དག་གི་གནས་སུ་གྱུར། །

ཅེས་རྒྱལ་པོ་དེའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་མཐུས་དེའི་སྐྱེད་མོས་ཆལ་དེ་ལྷའི་དབག་
བསམ་གྱི་ལྷོན་པ་ཡལ་འདབ་ཀྱི་གོས་དམར་པོ་དང་ལྷན་པ་དག་གི་གནས་སུ་གྱུར་ཏེ་
ཞེས་མིའི་ཡུལ་དུ་ལྷའི་ལྷོན་གིང་བྱུང་བར་བརྗོད་པ་འགལ་བ་ཅན་དུ་སྤང་ཡང་། རྒྱལ་
པོའི་བསོད་ནམས་ཁྱད་པར་དུ་འབགས་པ་སྤོན་ཆེད་ཡིན་པས་སྤོན་དུ་མི་འགྱུར་
རོ། །དེ་དང་མཐུན་པར་སྐྱེས་རབས་སུ།

དེ་ནས་དེ་ཡི་བསོད་ནམས་སྟོབས་ཀྱིས་དེར། །

འདབ་རྩལ་མེད་པར་འདབ་ལས་སྐྱེས་པ་བྱུང་། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

(ག) བོད་ཡུལ་ཆོང་འདུས་མགྱུར་མོའི་སྐྱེད་ཆལ་དུ། །

སྤོན་རྒྱལ་གཡུ་ཐོག་མགོན་པོའི་ལེགས་བྲས་ཀྱིས། །

ནམ་རྒྱལ་གསེར་མདོག་བྱུར་བྱུར་སྤངས་པ་ཡིས། །

ལྷན་སྤྱད་པའི་གྲོང་ཁྱེར་བཞེན་དུ་མཛེས། །

ཞེས་ཨ་རུ་རའི་ཆར་འབབས་པ་མི་སྲིད་ཀྱང་། མཁས་པ་གཡུ་ཐོག་མགོན་
པོའི་རྩུ་འབྲུལ་ཁྱད་འབགས་སུ་སྤོན་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བརྗོད་ན་སྤོན་དུ་མི་འགྱུར་བ་ལྟ་
བུའོ། །དེ་ནི་གཡུ་ཐོག་ཡོན་ཏྲན་མགོན་པོ་གསར་མ་གཅང་གི་ཆོང་འདུས་མགྱུར་མོར་
བཅད་པོ་ཡབ་སྲས་རྣམས་ཀྱིས་སྤོན་བྱངས་ཏེ་བྱ་སྟོབ་ཀྱན་ལ་དབང་དང་མན་ངག་དུ་
མ་སྦྱལ་བའི་མཐར། ལྷའི་རྩུ་འབྲུལ་གྱི་བཀོད་པ་དུ་མ་བསྟན་ཅིང་། ཁྱད་པར་དུ་ཨ་རུ་
ར་གསེར་མདོག་སྟོན་པའི་ཆར། ལྷ་ཆོད་གཅིག་ཅེས་ཀྱི་བར་དུ་བབས་པར་བཤད་དེ།
རྗེ་དེ་ཉིད་ཀྱི་མགྱུར་ལས།

གཙང་གི་ཚོང་འདུས་མགུར་མོ་རུ། །

ཏྲ་བདུན་རྒྱལ་པོ་བཙོན་དུ་བཟུང་། །

སྤྲན་རྒྱལ་གསེར་མདོག་ཆར་དུ་བབས། །

གྲུབ་ཐོབ་ཟེར་བ་ང་ལ་གྱིས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཡང་ན། ལེགས་བྱས་བསོད་ནམས་གཏེར་གྱི་དབང་ལྷག་ཆེ། །

ས་སྒྲོད་མི་དབང་ཞོར་བྱ་བཟང་བོ་ཡིས། །

ངོ་མཆར་དེ་ཟེའི་ཡུལ་གྱི་འཛོ་སྤེག་མ། །

ཡིད་འཕྲོག་མཛེས་པའི་དབལ་མོ་གྲོགས་སུ་བསུས། །ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ། །

༥ དུས་འགལ་ཡང་སྒྲོན་མེད་བ་ནི།

ཙུ་བར། རྒྱལ་པོ་འཛིགས་པ་གསལ་བྱེད་པ། །

ཀ་དཔྱེ་ཡི་རྒྱལ་དང་འཕྲོགས། །

འདབ་བདུན་ལས་འཁྱུངས་སྒྲོད་བྱེད་ཅིང་། །

བྲག་པོ་ཡི་ནི་རྒྱང་དག་རྒྱ། །

ཞེས་རྒྱལ་པོ་འཆི་བའི་འཛིགས་པ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ལྟས་ངན་བ་ཤར་ཆེ་
ཤིང་ཀ་དཔྱེ་ཡི་མེ་ཏོག་རྒྱལ་དང་འཕྲོགས་པའམ་མེ་ཏོག་བཞད་ལ། དེ་དང་ལྟན་ཅིག་
ཏུ་ཤིང་འདབ་མ་བདུན་པའི་མེ་ཏོག་ཀྱང་འཁྱུངས་ཏེ། བྲག་པོའི་རྒྱང་གིས་སྒྲོད་ཅིང་རྒྱ་
ཞེས་ཤིང་ཀ་དཔྱེའི་མེ་ཏོག་དབྱར་དུས་འབྱུང་ལ། ཤིང་འདབ་མ་བདུན་པའི་མེ་ཏོག་
སྒྲོན་ཀར་འབྱུང་བས་ན་སྤྱིར་མེ་ཏོག་འཁྱུངས་པའི་དུས་འགལ་བར་བཟོད་པ་ལྟ་བུ་
ཡིན་ཀྱང་རྒྱལ་པོ་འཆི་བའི་སྤྲ་ལྟས་བཟོད་པའི་བྱིར་སྒྲོན་དུ་མི་འབྱུང་རོ། །ཤིང་འདབ་

མ་བདུན་པ་ལ་ཤིང་ལོ་མ་བདུན་པ་དང་། རྒྱན་པ་མ་ཐུན་པོ་ཅན། རྟོན་ལྷན་གྱི་ཤིང་
ཞེས་གྲང་གྲགས་པར་འབྲེལ་བ་འདོད་འཛོར་བ་ཤད་དོ། །

(ག) ཅ་རྒྱང་ལས་སུ་རུང་བའི་རྣལ་འབྱོར་བས། །

དགྲུན་དུས་ཁང་བའི་རེག་བྱ་ཀྱན་བཙམ་ནས། །

ས་གཞི་རི་སྤྱང་ཐོས་པས་སྤང་ལྡོངས་ཀྱན། །

མཁའ་གཞིན་བྱའི་འོག་པག་གྱོན་སྣམ་བྱེད། །

ཅེས་ལུས་གྱི་ཅ་རྒྱང་ལས་སུ་རུང་བའི་རྣལ་འབྱོར་བས། གཏུམ་མོ་སྒྲོམ་པའི་
བདེ་ཐོད་གྱིས་དགྲུན་གྱི་ཁང་ངར་གྱི་རེག་བྱ་བཙམ་ནས། ལུས་ལ་ཐོད་འབར་བ་དབྱར་
གྱི་ཆ་བའི་རེག་བྱ་སྤྱང་བ་དང་གཅིག་ཏུ་སྟོན་པའི་ཆོག་གྱིར་བཏང་དུ་དགྲུན་གྱི་དུས་
སུ་དབྱར་གྱི་ཁྱད་ཆོས་བརྗོད་པ་དུས་དང་འགལ་ན་ཡང་། རྟོ་རྗེའི་ལུས་ལ་གནད་དུ་
བསྐྱུན་པའི་རྣལ་འབྱོར་བ་དེའི་ཆེ་བ་བརྗོད་པའི་ཆེ་སྟོན་དུ་མི་འགྱུར་བ་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་ན། ཀྱན་མཁའ་ཆོས་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཙོང་ཁ་བས། །

ཆོས་འཁོར་ལྷ་སར་ཆོ་འབྲུལ་ཆེན་པོའི་དུས། །

ངོ་མཆར་ཀྱན་བཟང་མཆོད་པའི་སྤྲིན་འབྱེད་ཆོ། །

དབང་གཞུང་གོས་གྱིས་ལྷ་ལམ་དོག་པར་བསྐྱབས། །ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ། །

༩ རྒྱ་ཆལ་དང་འགལ་ཡང་རྒྱན་མེད་བ་ནི།

ཅ་བར། ཁྱོགས་གྱིས་རབ་བསྐྱལ་སྤྲག་པ་ཡི། །

སྤྱོ་བོ་བྱད་མེད་ཁས་བརྗོད་ལྷ། །

སྤབས་མི་མཉམ་པས་འདོད་ལྷན་གྱི། །

ཆགས་པ་དག་ནི་འཕེལ་བར་བྱེད། །

ཅེས་སྟོགས་སམ་འགྲོག་བྱམས་ཀྱིས་བཏོགས་ནས་གཡོ་ཞིང་རབ་ཏུ་བསྐྱུལ་
བའི་ཆེ་ཡིད་ཤིན་ཏུ་སྐྱག་པར་གྱུར་པའི་སྤྱི་བོ་བྱད་མེད་དག་གིས་ཁས་བཟོད་པའི་
སྤྱི་སྐབས་མི་མཉམ་ཞིང་སྐྱན་པའི་སྤྱི་ཅལ་གྱི་ཉམས་མེད་ཀྱང་། འདོད་ལྡན་འགའ་
ཞིག་གི་དོར་ཤིན་ཏུ་སྐྱན་པས། ཆགས་པ་འཕེལ་བར་བྱེད་ཅེས་ཆགས་པ་ལུལ་བྱང་
སྐྱན་པའི་སྤྱད་དུ་བཟོད་ན་སྐྱོན་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །

(ག) འདོད་པས་སྤྱོས་པའི་ཆ་གདུང་གིས། །

ལུས་པའི་རྒྱན་གྱི་མེ་ཏོག་རྣམས། །

རྟིངས་ཀྱང་གར་གྱི་ལྗེ་ལྗེས་ལ། །

ཆགས་ལྡན་མཛེས་པའི་སྤྱང་བ་འཆར། །

ཞེས་བྱད་མེད་ཀྱི་མེ་ཏོག་གི་རྒྱན་རྣམས་ཤིན་ཏུ་རྟིངས་ཤིང་མི་མཛེས་པར་
གྱུར་ན་ཡང་། ཆགས་ལྡན་གྱི་སྤྱི་བོའི་དོར་མཛེས་པའི་སྤྱང་བ་འཆར་ཞེས་ཆགས་པ་
ལུལ་བྱང་བཟོད་སྐབས་སྐྱོན་དུ་མི་འགྱུར་བ་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་ན། འདོད་མེད་ཆང་གིས་སྤྱོས་པའི་ར་རོ་བས། །

ཉམས་བརྒྱའི་སྤྱང་སྐབས་གར་དང་ཆགས་པའི་སྤྱ། །

ཡིད་འོང་སྐྱན་འདེབས་དབྱངས་ཀྱི་འགྱུར་དམན་ཡང་། །

འདོད་ལྡན་ཡིད་དབང་འགྲུགས་པའི་དཔལ་དུ་ཆེ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

༥ འཇིག་རྟེན་དང་འགའ་ཡང་སྐྱོན་མེད་པ་ནི།

ཅ་བར། རྒྱ་བའི་འོད་ཟེར་རབ་བསིལ་བས། །

བསེག་བྱ་འཛིན་པར་འདོད་ལྷན་ནི། །

བྱད་མེད་དང་བྲལ་ཉོན་མོངས་ཀྱིས། །

འཇུགས་པ་འདི་ཡིས་ཅི་བར་བྱེད། །

ཅེས་སྒྲ་བའི་འོད་ཟེར་རབ་ཏུ་བསིལ་བ་ཡིན་ཡང་། རང་གི་བྱད་མེད་དང་བྲལ་བའི་ཉོན་མོངས་སམ་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་ཡིད་འཇུགས་པའི་སྐྱེ་བོ་ནམས་ཀྱི་ངོར་སྒྲ་བའི་འོད་ཟེར་ཀྱིས་ཀྱང་ཆ་བའི་བསེག་བྱ་འཛིན་པ་ནི་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་སེམས་འཇུགས་པ་འདི་ཡིས་ཅི་བར་བྱེད་དོ་ཞེས་སྒྲ་བའི་འོད་ཟེར་ལས་ཆ་བའི་རེག་བྱ་སྤྱོད་བར་བཞེད་པ་འདིག་ཉེན་གྱི་གནས་ལུགས་དང་འགལ་ན་ཡང་། བྲལ་བས་གདུང་བ་ཅན་གྱི་ངོར་བཞེད་ན་སྐྱོན་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །

(ག) ད་རྒྱ་ར་ཡིས་ཆེར་སྤྱོད་པ། །

འགའ་ཞིག་ཀྱན་གསལ་འགྲམ་པ་ལ། །

ཚུ་ཤེལ་དབང་བོའི་དཀྱིལ་འཁོར་ནི། །

དུ་མ་ཤར་བའི་ལྷན་མོ་མཐོང་། །

ཞེས་ད་རྒྱ་ར་ནི་ཐང་ཕོམ་སྟེ། དེས་སྤྱོད་ཤིང་བཟེ་བ་ནམས་ཀྱི་མིག་ལམ་དུ་ནམ་མཁའི་ངོས་ལ་སྒྲ་བ་དུ་མ་འཆར་བའི་གཟུགས་བརྟན་མཐོང་བར་བཞེད་པ་ལྟ་བུ། སྤྱིར་ནམ་མཁའ་ལ་སྒྲ་བ་དུ་མ་འཆར་བར་བཞེད་པ་འདིག་ཉེན་གྱི་གནས་ལུགས་དང་འགལ་ཡང་དུག་སྤྲན་གྱིས་བཟེ་བའི་སྐྱེ་བོའི་མིག་ལམ་དུ་དེ་འདྲ་འཆར་བར་བཞེད་ན་སྐྱོན་དུ་མི་འགྱུར་བ་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་ན། མཁན་སྒྲོ་བ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་བོའི་ཐབས་འབྲལ་གྱིས། །

མི་འགྱུར་ལྷན་གྲུབ་སྤྱལ་བའི་གཞལ་ཡས་མཆོག །

སྤྱི་དེ་ཞིའི་དཔལ་དུ་བསྐྱུན་པའི་དགའ་སྟོན་དུ་ས། །

མཁའ་ལས་མེ་ཉླ་ཆར་གྱི་ཟེགས་མ་འཛོད། །ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ། །

༥ "རིགས་ཀྱི་བ་དང་འགའ་ཡང་སྒྲོན་མེད་པ་ནི།

ཅུ་བར། གཞལ་བྱ་ཡིན་ཡང་གཞལ་བྱ་མིན། །

ཆ་ལྡན་ཡིན་ཡང་ཆ་ལྡན་མིན། །

གཅིག་ཉིད་ཡིན་ཡང་གཅིག་ཉིད་མིན། །

སྤྲོ་ཆོགས་གཟུགས་ཁྱོད་ལ་ཕྱག་འཆོལ། །

ཞེས་གསལ་བའི་གཟུགས་སྤྲོ་སྤང་ཞིང་རྗེས་དཔག་ཆད་མས་རྟོགས་ཡུལ་དུ་
སྤྲུང་བའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་ཀྱང་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་མིན་པས་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་པ་
དང་། ཡང་ས་ལ་སོགས་པ་རི་སྟེང་པའི་གཟུགས་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་ཆ་ལྡན་ཡིན་
ཡང་། དམ་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི་ཆ་དང་བྲལ་བས་ཆ་ལྡན་མིན་ལ། རང་གི་
གཟུགས་རྟག་པའི་རང་བཞིན་གཅིག་ཉིད་ཡིན་ཀྱང་། སྤྲུལ་བ་སྤྲོ་ཆོགས་པ་ཡོད་པས་
གཅིག་ཉིད་མིན་པའི་གཟུགས་ཅན་ལྟ་དབང་ཕྱག་ལ་ཕྱག་འཆོལ་ཞེས་གཞི་གཅིག་
གི་སྟེང་དུ་འགའ་བ་དུ་མ་ཆོགས་པར་བརྗོད་བ་ལྟ་བུ་**"རིགས་"**² བ་དང་འགའ་ན་ཡང་།
ལྟ་དབང་ཕྱག་གི་ཡོན་ཏན་ཆེད་དུ་བརྗོད་བ་ལྟ་བུ་ནི་སྒྲོན་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །འདི་ནི་
འབྲུག་སྤྲུལ་གྱིས་ལྟ་ཆངས་པར་བཤད་ཀྱང་ལྟ་བ་ཆེན་པོ་དང་། བོད་མཁས་གྱིས་
དབང་ཕྱག་ཏུ་གསུངས་སོ། །

1 རིག

2 རིག

(ག) བརྒྱ་ཐག་ལོ་ལྷན་བཅུ་དྲུག་ངང་ཚུལ་འཆང་། །
འགྲོ་ཀུན་ལ་བཅེ་འདོད་ལྷ་འཛེམས་ལ་བཅོན། །
ཉོན་མོངས་བཅོམ་ཡང་དབྱངས་ཅན་ལྷ་མོ་ལ། །
ཆགས་པའི་ཉམས་ཀྱིས་འབྲུད་པ་འཇམ་དཔལ་དབྱངས། །
ཞེས་གཞི་གཅིག་ཏུ་འགལ་བའི་ཆོག་དུ་མ་བཟོད་ཀྱང་རྗེ་བཙུན་འཇམ་
དབྱངས་ལ་ཆེད་དུ་བཟོད་པ་ཡིན་པས་འགལ་བའི་སྒྲིན་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །
ཡང་ན། ཆགས་པ་བྲལ་ཡང་ཆགས་པའི་བྱར་མིག་གིས། །
འདོད་པ་སྤངས་ཀྱང་འདོད་པའི་ཉམས་འགྱུར་མཁན། །
བཏང་སྟོམས་ལྷན་ཀྱང་འགྲོ་ལ་སྟོང་བཅེ་བའི། །
ངག་དབང་དབྱངས་ཀྱི་ལྷ་མོས་ནམ་ཀུན་སྒྲིངས། །ཞེས་པ་ལྷ་བུ་ལོ། །
༦ བྱང་དང་འགལ་ཡང་རྒྱོན་མེད་པ་ནི།
ཅ་བར། སྐྱ་བམེང་བུ་ལྷ་དག་གི་ནི། །
ཅུང་མ་ལྷ་ལེན་བུ་མོ་སྟེ། །
དག་པ་ནམས་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་འགྱུར། །
འདི་འབྲུ་ལྷ་ལི་སྐྱབ་བྱེད་དོ། །
ཞེས་སྒྲིན་གྱི་རྒྱལ་བོ་སྐྱ་བམེང་གི་བུ་ལྷ་ནི། འཐབ་བརྟན། འཇིག་སྟེ། སྤིང་
སྐྱལ། རིགས་མེད། ལྷར་བཅས་ཏེ་ལྷ་ཡིན་ཞིང་བུ་ལྷ་བོ་དེ་དག་ཐུན་མོང་གི་ཅུང་མ་ནི་
རྒྱལ་བོ་ལྷ་ལེན་གྱི་བུ་མོ་རྩོད་པའི་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་པས། བུ་མོ་དེ་ལ་རིགས་མི་གཅིག་
པའི་སྐྱེས་པ་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་། འཆོལ་བའི་སྒྲིན་གྱིས་དག་ཅིང་བདག་པོའི་བརྒྱལ་

ཞུགས་མ་ནམས་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་བ་འདི་འདྲ་ནི་ལྟེ་བ་སོད་ནམས་ཀྱི་མཐུའོ་ཞེས་
 སྒྱིར་སྐྱེས་པ་ལྟ་ཅིང་དང་འགྲོགས་པའི་བྱད་མེད་ལ་འཆོལ་བའི་སྒྲོན་མེད་པར་བརྟེན་
 བ་ལུང་དང་འགལ་ན་ཡང་། འདིར་ནི་བྱད་པར་འབགས་བསྟོད་ཀྱི་ལུང་ནས་བཤད་
 བས་སྒྲོན་དུ་མི་འགྱུར་བ་ལྟ་བུའོ། །སྐྱེ་བསེང་བུ་ལྟེ་ལོ་རྒྱས་ནི་ཏ་ཅང་མང་ཞིང་ངོ་
 མཚར་བ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་སྐབས་འདིར་ཡི་གེ་མང་བར་རྟེན་ནས་མ་སྒྲོས་ལ། རྟོགས་
 བརྟེན་གཞན་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

(ག) སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་ས་ནས་སྐད་ཅིག་ལ། །

གསང་སྤྲགས་ཐབས་ལམ་ཟམ་མོའི་མན་ངག་གིས། །

མཆོག་གི་དང་བོའི་ལམ་བཟང་ཐོབ་པ་འདི། །

རྒྱད་སྟེ་ཡིད་བཞིན་མོར་བྱའི་དགོངས་པའོ། །

ཞེས་སྒྱིར་པར་ཕྱིན་ཐེག་པའི་ལུགས་ལ། སོ་སོ་སྐྱེ་བའ་བས་དང་བོར་བྱང་རྒྱབ་
 མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད། བར་དུ་བསྐྱལ་ཆེན་གངས་མེད་གསུམ་དུ་ཆོགས་བསགས།
 མཐར་མཛོན་པར་རྟེན་པའི་སངས་རྒྱས་པ་ཡིན་པས། སོ་སྐྱེས་ནས་སྐད་ཅིག་ལ་
 སངས་རྒྱས་པ་ལུང་འདི་དང་འགལ་ཡང་། སོ་སོ་སྐྱེ་བོས། གསང་སྤྲགས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་
 ཟམ་མོའི་མན་ངག་རིམ་གཉིས་ཀྱི་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས། ལུང་འདུག་དོན་འཆང་གི་སྒྲ། ཆེ་
 གཅིག་ལུས་གཅིག་ལ་ཐོབ་པ་རྒྱད་སྟེ་དགོངས་པ་དང་མི་འགལ་ལོ་ཞེས་སོ། །

ཡང་ན། ལུན་མོང་རིག་པ་སྤྲ་འདི་བྱང་རྒྱབ་ཀྱི། །

དངོས་རྒྱུར་ཆད་མའི་ལུང་གིས་མ་ཟེན་ཀྱང་། །

གཞན་པན་རིན་ཆེན་སེམས་ཀྱིས་ལེགས་ཟེན་ཕྱིར། །

འདིར་སྤྲུལ་དགེ་བ་རྟེན་གས་བྱང་རྒྱ་རུ་བསྟོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

མཐུག་བརྒྱབ།

དེ་ལྟར་སྒོ་བ་དཔོན་དབྱུག་པ་ཅན་གྱིས་མཛད་པའི་སྟོན་རྒྱུ་མེ་ལོང་གི་གཞུང་
ལས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ལེ་འུ་དང་པོའི་སྟོན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་དང་།
ལེ་འུ་གཉིས་པའི་སྟོན་མོང་གི་དོན་རྒྱུ་སོ་ལྷ། ལེ་འུ་གསུམ་པའི་སྤྲ་རྒྱ། ཟུང་ལྷན་གྱི་
ནམ་གཞག་བྱ་སྤྲ་བ་དང་བྱ་དཀར་བ། གཤམ་ཆིག་གི་རྒྱ། མཐུག་ཏུ་སྒྲོན་བརྒྱའི་ཁྱད་
པར་དང་བཅས་ཏེ། དེ་ལྟར་སྒྲོར་པའི་ཚུལ་ནམས་དཔེར་བཞིན་གྱི་སྟེང་ནས་རེ་ཞིག་
རྩོགས་པར་བསྟན་ཀྱང་། ཞེས་པར་སྟོན་རྒྱུ་མེ་ལོང་གཞུང་ཆེན་པོ་གཞན་ལས་ཤེས་པར་
བྱ་དགོས་ཤིང་། ཚུལ་འདི་ལ་སྒོ་ཐོས་ཀྱི་ཚུལ་དང་ལྷན་ན། ལེགས་བཤད་སྤྲ་བ་དང་།
ཚུམ་པ་ལ་རྩོགས་པ་མེད་པའི་སྒོ་བས་པ་མཆོག་ཏུ་རྒྱས་པར་མ་ཟད། འབྲུལ་ཡུན་ཀུན་
ཏུ་དགེ་བའི་སྟོན་པར་བྲགས་པའི་བ་དན་དཀར་པོ་སྟེང་པའི་ཆེ་མོར་གཡོ་བའི་སྐལ་བ་
བཟང་པོ་མཆོག་གི་དགའ་སྟོན་ལ་སྦྱར་དུ་རོལ་བར་འགྱུར་རོ། །

སྤྲས་པ།

ཡིད་འོང་ཆངས་སྤྲས་བཞད་པའི་སྤྲ་དབྱངས་གདངས་སྟོན་སྤྲ་ཡི་འགྱུར་ཁྱགས་ཅན། །
སྤྲ་བའི་རྒྱུ་ལས་གཅིག་ཏུ་རྩོགས་པའི་སྟོན་ཆིག་འཆི་མེད་གཞུ་མ། །
འདྲི་སྟེག་གར་གྱི་ཉམས་འགྱུར་སྟོང་གིས་སྒོ་ལྷན་རལ་བའི་མཛེས་རྒྱུ་དུ། །
འགྱུར་བས་གོམ་སྟབས་གསར་བའི་རི་མོ་འདིག་རྟེན་མཛེས་པའི་རྒྱུ་དུ་རོམ། །
སྟོན་ཆིག་རི་མོ་འབྲུམ་གྱི་མཛེས་སྤྲུག་གཟུགས། །
ནམ་དཔྱོད་མཐུ་མ་མོ་གཅིག་ལས་བབ་པའི་རིས། །
ཤེས་བྱའི་**གཟིགས**¹མོར་ཆར་དུ་དངར་བའི་དབྱིད། །

1 གཟིགས

གངས་ཅན་རིག་པའི་རྒྱན་དུ་ཅི་ཡང་མཛེས། །
 མཁའ་ཅན་ཆུང་སྒྲིབ་པའི་བྱེད་ཀྱིས་འཁོར་དུ། །
 ཟུང་གིས་བཟུང་བའི་མཁའ་དབང་ལྷ་ཡི་མགོན། །
 ཚངས་པའི་བུ་མོ་བཞད་པའི་སྒྲིབ་དབངས་ལ། །
 དུས་ཀྱན་དགའ་བའི་གང་དུ་མངོན་ཅིན་གང། །
 དགྲེས་པའི་ཞལ་སྒོ་འཇུག་པའི་འདབ་སྒྲིབ་ལས། །
 གསུང་རྒྱན་མངར་བའི་རི་དང་འབྲུམ་གྱི་མཛོད། །
 རྣམ་དཔྱེད་གཤོག་ཆུང་མ་བའི་རྩ་མ་རས། །
 ཅི་དགར་རོལ་བས་སྒོ་གྲོས་སྒྲོབས་པ་བསྐྱེད། །
 སྒྲིབ་ལེགས་སྒྲིབ་པའི་དག་དབངས་རི་ཐའི་སྒྲིབ། །
 རྣམ་དཔྱེད་ཐོས་འཛིན་བྲལ་བས་སྒྲིབ་མིན་པས། །
 བལ་བའི་ཐོང་ཆིག་འདབ་ཆགས་ཁྱ་ཉའི་དག། །
 སྒྲིབ་པའི་ཁྱ་བྱུག་དབངས་སྒྲིབ་འཁྱལ་བ་སྒྲིབ། །
 གཞན་ཡང་ལྷ་རིག་སྒྲིབ་པའི་འོད་པོ་ཆེ། །
 ལྷ་བར་མི་བཟོད་མཁའ་སྒྲིབ་འཁྱལ་བའི་བྱས། །
 ཉེས་བཟུང་དུག་གི་རྒྱངས་པས་རྟ་བདུན་གཟི། །
 སྒྲིབ་ཏུ་རེ་བའི་དོན་མེད་ངལ་བ་བསྐྱེད། །
 དེ་ཕྱིར་སྒྲིབ་བ་རྒྱས་པའི་འབབ་སྒྲིབས་ལས། །
 དོན་བཟང་སྒྲིབ་པའི་དག་གི་དབངས་ཀྱི་སྒྲིབ། །
 ལེགས་བཟུང་བའི་ཕྱང་བྱེད་པའི་གངས་སྒྲིབ་ཅན། །

ཤེས་ལྷན་ན་བར་འཛོ་ལ་ཅེས་མི་སྟོ། །

བཅད་ལྷག་སྒེལ་མའི་ལུས་ཀྱི་མཛེས་སྤྱད་ཚུ་ཤེལ་དགྱིལ་འཁོར་རྒྱས་པའི་ཟླ། །
 རོ་མཆར་བརྗོད་དོན་སྟོག་གིས་ཉེར་བཟུང་འདོད་སྟོས་དམར་བའི་བཞིན་མདངས་ཅན། །
 སྤྱོད་ན་རིན་ཆེན་རྒྱན་གྱིས་ལེགས་སྤྱད་ཉམས་འཇུག་སྟོང་གི་གར་བསྐྱར་མ། །
 མཛོ་ལྷན་དགྱེས་པའི་མཛེས་སྟོགས་དམ་པར་དགའ་བའི་གར་གྱིས་ལྷགས་འདི་མཆར། །
 གཞུང་¹མང་སྤྱངས་པའི་སྟོབས་ཅལ་བྲལ་ཡང་ལྷག་བསམས་སྤྱི་རིས་ཆེར་སྤྱད་པའི། །
 མཛོ་ཆུང་ཁྱ་བྱག་མཁྱིན་པའི་རྒྱང་སྤྱུ་ལེགས་བཤད་གཏམ་གྱི་དབྱངས་སྟན་འདི། །
 བསྐྱགས་ལ་འགལ་འདུའི་ཉེ་ཞོ་གང་མཆིས་གཟུར་གནས་མཁས་པའི་སྤྱན་སྤར་འཆགས། །
 དགེ་བས་འཕྲོ་ཀྱན་སྤྱུ་བའི་དཔལ་ཐོབ་བདེ་དགའི་སྐལ་བཟང་སྟོས་གྱུར་ཅིག །

ཅེས་སྟན་དག་ལ་འཇུག་པའི་ཚུལ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་བ་ཆངས་སྤྱས་བཞད་པའི་སྤྱ་
 དབྱངས་ཞེས་བྲ་བ་འདི་ནི། ༡༩༤༠ ལོར་ཀན་ལྷོ་མི་རིགས་སློབ་གྲུའི་དགེ་ཆན་ནམས་ལ་སྟན་
 དག་གི་སློབ་ཁྱིད་བྱེད་སྐབས། དབྱངས་ཅན་དགྱེས་སྤྱ་དང་། བོད་མཁས་པའི་དཔེར་བརྗོད་ཅ་
 བ་དང་སྤྱགས་པའི་འགྲེལ་བཤད་གོ་བདེ་ཅན་གྱི་བསྐྱབ་དེབ་ཅིག་དགོས་པར་དགེ་སློབ་ཀྱན་
 གྱིས་དགོངས་འཆར་ཡང་ཡང་བཏོན་པའི་རྒྱུ། བསེ་སྤྱེ་མིང་བ་སློབ་ཟུང་དཔལ་ལྷན་ཆོས་ཀྱི་
 རོ་ཛེ་ཞེས་བྲ་བས། རང་ཉིད་རིག་པའི་གནས་ལ་སྤྱངས་པའི་སློབ་ཀྱིས་ཅལ་རབ་ཏུ་སྤྱ་ཡང་།
 ཡོངས་ཀྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་ལྷན་དགའ་རྒྱ་མཆོ་དཔལ་བཟང་བོའི་ཞལ་སྤ་
 བས། སྟན་དག་གི་དཀའ་འབྲེལ་དབྱངས་ཅན་དགྱེས་སྤྱ་དང་བོད་མཁས་པའི་དཔེར་བརྗོད་ཀྱི་
 སྟེང་ནས་གཞུང་དོན་ཡོངས་སྤྱུ་རྩོགས་པའི་མཛུབ་ཁྱིད་ཀྱི་བཀའ་འདིན་ཐོབ་ཀྱང་། དུས་ཀྱི་རྒྱུན་
 དབང་ལས་བརྗོད་དངས་ཀྱི་རྒྱན་པོས་འཕྲོགས་སྐབས། མཁས་པ་མགྲུ་བའི་ལེགས་བཤད་ཅིག་

1 མང

འོང་མི་སྲིད་ཀྱང་། མི་རིགས་རང་གི་རིག་གནས་འཕེལ་རྒྱས་དང་། གྲོ་གསལ་གཞོན་ལུ་དོན་
གཉེར་ཅན་འགའ་ལ་སན་པ་རེ་འབྱུང་སྲིད་སྟུང་སྟེ། འདྲེན་མཆོག་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་ཀུན་
གཟིགས་ལུ་བ་ཆེན་པོའི་སྟན་ངག་མེ་ལོང་གི་དཀར་འགྲེལ་དབྱངས་ཅན་དབྱེས་པའི་སྟུ་
དབྱངས་ཀྱི་དགོངས་དོན་ཁྱེད་རྒྱུན་ལྷོང་གཞིར་བརྩུང་ཡང་། མཁས་པའི་དབང་པོ་དག་གི་
གསུང་རྒྱུན་དེ་མ་མེད་པས་རབ་ཏུ་བརྒྱན་ཏེ། གྲོ་བ་ཁྱེད་ཀྱི་དབྱང་གཞིའི་དགོས་མཁོ་ཆ་རྒྱུན་
དུ་དཔེ་ཁྱེད་ཀྱི་ཞོར་ལ་ཅུང་ཟད་རེ་བྲིས་ཏེ་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་རྩ་ཆེན་ཞེས་བྲུ་བའི་ལོར་
༡༧༥༥ རེ་མཇུག་རྫོགས་པར་བྲིས་པ་འདིས་ཀྱང་བཅུ་དྲུག་རིག་པའི་གནས་རྣམས་ཉམས་པ་
མེད་པར་དར་ཞིང་རྒྱས་ལ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་གྱུར་ཅིག ། ། ། བཏུ་ཤིས། །

གསལ་བཤད།

ཚངས་སྤྲུལ་བཞད་པའི་སྤྱད་བྱངས་ཀྱི་སྒྲིག་རྒྱལ་དེ་བའདི་ཀན་སུ་ཅུ་མི་རིག་དཔེ་
སྤྱན་ཁང་ནས་བསྐྱུན་པའི་དཔེ་དེ་བ་གཞིར་བཞག་གིས་བཅོས་པ་ཡིན་ལ།

འདིར་བྲངས་པའི་དབྱངས་ཅན་དབྱེས་སྒྲུའི་དཔེར་བཞེད་པལ་ཆེ་བ་ལྷ་བ་ཆེན་པོའི་
གསུང་འབུམ་དཔེ་རིང་ཁྲིད་དུ་བཞག་ས་པའི་དབྱེས་སྒྲུ་དང་། མི་རིགས་དཔེ་སྤྱན་ཁང་ནས་
པར་བསྐྱུན་བྱས་པའི་དབྱེས་སྒྲུའི་དཔེ་དེ་བ་དང་། ལྷ་ཆ་མཐོ་སྒྲོབ་ནས་པར་བསྐྱུན་བྱས་པའི་
དེ་ཆེའི་དགོངས་རྒྱན་དུ་བྲངས་པའི་དཔེར་བཞེད་བཅས་དང་ལྷ་བསྐྱུར་ཅུང་ཙམ་རེ་བྱས་ཡོད་
པ་དང་། འདིར་བྲངས་པའི་བོད་མཁས་པའི་དཔེར་བཞེད་ནམས་ལའང་ལྷ་ཆ་མཐོ་སྒྲོབ་ནས་
དཔར་བསྐྱུན་བྱས་པའི་དེ་ཆེའི་དགོངས་རྒྱན་དུ་བྲངས་པའི་དཔེར་བཞེད་ལ་བསྐྱུར་བ་ཅུང་
ཙམ་རེ་བྱས་ཡོད། ཡང་། སྤྱན་འགྲེལ་དབྱངས་ཅན་དབྱེས་པའི་རྒྱལ་མཆོ་དང་། ལྷ་ཆ་མཐོ་
སྒྲོབ་ནས་དཔར་བསྐྱུན་བྱས་པའི་དབྱངས་ཅན་ངག་གི་རྒྱལ་མཆོ་བཅས་ལའང་ཟུར་ལྷ་ཅུང་
ཙམ་རེ་བྱས་ཏེ་མདོན་གསལ་དོད་པོའི་ཡིག་ཚོར་ཁག་ཅིག་བཅོས་ཡོད་པ་དང་། ས་བཅད་
འབྲུག་ས་དང་། ས་བཅད་དང་དཔེར་བཞེད་ཆད་པ་འགའ་ཁ་བསྐྱང་བ་དང་། ལྷ་བའི་པའི་
ཕྱིར་ས་བཅད་ཀྱི་ཁ་བྱང་འགའ་གསར་སྒྲོན་བཅས་བྱས་ཡོད།

པར་བྱང་སྒོན་ཆིག

རྣམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཆོར་རོ་གཅིག་ཏུ།
 གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཆོས་ཚུལ་དལ་འབབ་སྤྱང་།
 ཆོག་གི་གཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱི།
 ཇི་མ་ཡོངས་འཁྱུད་ལེགས་བཤད་བདུན་ཅི་འདི།
 དཔར་དུ་བསྐྱེད་བའི་རྣམ་དཀར་ཕྱང་པོའི་མཐུས།
 ཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་མོ་སྟོང་སྒྲག་བརྒྱ།
 གདངས་ཏེ་རྒྱད་ལྗེའི་འགྲོ་བ་མ་ལུས་བ།
 དེས་ལེགས་ནོར་བྱའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག།

ཅེས་འཛམ་གླིང་ཡངས་པའི་ཁྱོན་ལ་འཛེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སྟོན་ནམ་འཛོན་གྲུ་སེལྟའི་
 རིང་ལུགས་སྟོ་ཀུན་ནས་རྒྱས་པ་སོགས་འབྲལ་ལུན་ལེགས་ཆོགས་དུ་མའི་ཆེད་དུ་དམིགས། བང་
 བསྟན་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་གསུང་དབང་དག་དཔར་དུ་བསྟན་དང་བསྟན་འགྲུར་གང་ལའང་སྦྲར་
 ཆོག་པའི་དགེ་བསྟེན་སྟོན་ཆོག་དུ་གྲུའི་དགེ་སྟོང་ཆོས་སྤྲ་བ་དག་དཔར་སྟོ་བཟང་བསྟན་འཛིན་གྱི་
 མཆོས་སྦྲར་བཅོ། །

༡༡། བཅུ་སེའུ་རྒྱུད་ལྟོ་ལྟོ། ཨ་ཅི་བྱུང་བྱུང་བྱུང་བྱུང་། ཨི་ཏུ་ལྷོ་ལྷོ།

ཡི་གེ་ཉི་ཤུ་ཅུ་གྲག་བ་འདི་དཔེ་ཆ་འེ་ནང་དུ་བཞུགས་ཆེ་འགོ་མ་ཡུག་གི་ཉིས་བ་མི་འབྱུང་
བར་འཇམ་དཔལ་ཅུ་དྲུག་ལས་གསུངས་སོ། །